הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

ספריית אג[illegible] חסידי חב"ד
[illegible] יצחק

ספר

לשם שבו ואחלמה

אשר יכלכל בתוכו חלקי הדרושים וחלקי הביאורים.
וכאן הוא חלק אחד מהדרושים
הנקרא בשם **ספר הדע"ה**
הוא דרושי עולם התוהו
והוא כולל ג"כ ב' חלקים חלק ראשון וחלק שני.

אשר חנני הקב"ה מאוצר גדול של מתנת חנם כדכתיב וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם. וחנן גם אותי בכל זה ברב טובו וחסדו ית"ש. ויסוד הספר ותכונתו הוא מבואר לקמן בשער השני ובפרט במאמר הכללי אשר בתחילתו. והוא ספר הדע"ה אשר הזכרתיו כמה פעמים בספר הקדמות ושערים. שהוצאתיו לאור תהלית"ש בשנת תרס"ט. אנכי אדם להבל דמה בריה קלה נמוכה ושפלה אנוש אָנוש תולעת ולא איש.

שלמה ב"ר **חיים חייקיל** זללה"ה.

פיעטרקוב
בדפוס מו"ה **מרדכי צעדערבוים** נ"י.
שנת תרע"ב לפ"ק

СЕФЕРъ ЛЕШЕМЪ ШВОВ АХЛУМО
т. е. ЛИНКУРЪ, ГАГАТЪ, АМЕТИСТЪ.
Часть I.
Соч. Шлямы Эльяшева изъ г. Шавли (Ковен. губ.)

Въ Типографіи М. Цедербаума въ Петроковѣ 1911 г.

דרושי עולם התוהו.

והוא חלק אחד מחלקי הדרושים אשר בספר **לשם שבו ואחלמה**, והוא כולל ג"כ ב' חלקים. ובחלק ראשון ממנו בו יתבאר סוד המלכין קדמאין שהם השמונה מלכים הנאמר בסוף פ' וישלח. שורשם ויסודם מציאותם ומלוכתם. מיתתם ושבירתם. והתולדות המתהוה מזה. והסבה והתכלית אשר לכל זה. וכן מתבאר בו ג"כ (בדרך כלל) את סדרי תיקונם. ותהלוכות כל ההשתלשלות וסבתם. אשר מעילא לעילא עד גילויים ומציאותם למטה. ואח"כ בחלק שני הנה מתבאר בו עוד כמה ענינים עמוקים הנמשך מהם. ומדרגות מצב העולמות שקודם החטא ושינויים אשר ע"י החטא. ועומק הענינים דסוד ע"ן הדעת ועץ החיים. אשר בזה תלוי כל המאורעות הנוראות כולם שנגזרו ועברו על אבותינו ועלינו מעת שעלינו במחשבה להבראות עד ביאת הגואל צדק שיבב"א. ומהו התכלית הנרצה מזה. הנה כל זה מתבאר בו בארוכה הרבה. עם עוד כמה ענינים נוראים הנמשך לזה. בעזר צורנו קדושינו קדוש ישראל ומושיע ית"ש מה שחנני ברב טובו וחסדו יתברך ויתעלה שמו אשר הפליא להראנו נפלאות מתורתו על ידי תולעת ולא איש הנקרא שמו בישראל.

שלמה בן לאאמו"ר **חיים חייקיל** זללה"ה זיע"א

חלק ראשון

מזכרת תודה טובה וברכה להגביר הנעלה ברוב מעלה. ובצדקת פרזונו עלה ונתעלה. רודף צדקה וחסד גונז אוצרות למעלה. והאציל גם עלי מברכתו להיות בתומכי נפשי בההוצאה הגדולה דהספר הזה להוציאו לאור עולם. ובאשר שמעשיו בכל נדבת רוחו הטהורה הוא לשם שמים. הנה חפצו ורצונו הוא שלא לקבוע שמו בדפוס כיון. ועל כל זאת הנני אליו בברכתי שיהי שמו לברכה ולתהילה ולתפארת. ולפני שמש ינון שמו. ויהי ה׳ עליו להחייהו ובכבוד והדר יעטרהו. ויזכה כל הימים לברכת ה׳ היא תעשיר והון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד.

אמנם הנה **בֵּן** יַקיר שליט״א. מַכבד הוריו שהלכו למנוחות. ורצונו להעלות שמָם על הספר לעורר זכות עליהם לעילוי נשמתם [כי כמו שבעוה״ז זוכים הבנים בזכות האבות כן הוא להיפך בעולם הנפשות. כי שם מתַענגים האבות בצדקת בנים. וכמ״ש בסנהדרין ק״ד ע״א. ועיין בתשובת הרשב״א חלק חמישי סי׳ מ״ט] וכדאי הוא מצוה רבה הלזו שיהא לעילוי נשמת אבותיו נוחי נפש. ה״ה אביו הגביר המפורסם המנוח כמ״ר **שלום שכנא** ב״ר זאב הכהן שהלך למנוחתו ביום ז׳ תשרי תרס״ו ואמו הכבודה מרת **רבקה** בת ר׳ יקותיאל שהלכה למנוחתה ביום ט״ז תמוז תרנ״ח. תהא נשמתם צרורה בצרור החיים ובגן עדן תהא מנוחתם ועל משכבם יהיה שלום. וכן יגן המצוה רבה הזה ג״כ על גיסו המנוח האיש חמודות הגביר ונדיב מפורסם כמ״ר **יוסף** בר׳ ישראל טובי׳ הכהן שהלך למנוחתו ביום ד׳ כ״ו תשרי דשנה הזאת שהיא שנת תרע״ב שינוח בשלום על משכבו ותנצב״ה.

ועל הבֵּן יַקיר לי הנ״ל תהא משוך עליו חוט של חסד תמיד להתברך הוא עם כל **הנלוים** אליו בחיים טובים ארוכים ונעימים וברוב אושר ועושר נפשי וגופני. כברכת ידידו מלב ונפש המחבר.

לשם שבו ואחלמה

דרושי עולם התוהו

חלק ראשון

פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים
זה השער ליהוה צדיקים יבואו בו

מאמר כללי על יסוד הספר ותכונתו על מה אשיותיו ואדניו הטבעו

אות א'.

כתיב ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל. וחושב שם שמונה מלכים. ז' שמלכו ומיתו. שנאמר בכ"א מהם וימלוך וימת. ובהח' שהוא מלך הדר לא כתיב בו וימת. וכן נאמר בו ושם אשתו מהיטבאל כו' אשר לא נזכר שם אשתו בשום אחד מהם. וכן הנה נמצא בהם עוד שינויים רבים בין זה לזה. שבהא' והב' והד' והז' נזכר שם אביו ג"כ. בלע בן בעור. יובב בן זרח. הדד בן בדד, בעל חנן בן עכבור. משא"כ בהשאר לא נזכר בהם שם אביו. אמנם במיתתם הנה לא נזכר שם אביו בשום אחד מהם אלא רק בהז' לבד וימת בעל חנן בן עכבור משא"כ בכולם. וכן בהא' והד' והח' אמר ושם עירו. ושם עירו דנהבה. ושם עירו עוית. ושם עירו פעו. משא"כ בהב' והה' והו' אמר סתם. מבצרה. ממשרקה. מרחובות הנהר. ובהג' כתיב שם ארצו. מארץ התימני. ובהז' שהוא בעל חנן בן עכבור לא כתיב בו שם מקומו כלל. וכן הרי אותן המלכים הם נזכרים ג"כ בדברי הימים א' א'. ונמצא שם שינויים ג"כ ממה שכתוב בתורה כי שם כתוב המלך השמיני הדד וכתוב בו מיתה ג"כ ובתורה כתיב הדר ולא נאמר בו מיתה. ובהמלך הראשון בלע לא כתיב בו שם וימלוך. וכן שם כתיב חושם מלא ו' ובתורה כתיב חסר. ובהמלך הד' כתיב בתורה ושם עירו עוית. ושם כתיב עיות. ובהמלך הח' כתיב בתורה ושם עירו פעו בו' ושם כתיב פעי בי'. וכן שם לא נזכר שם אביו בהמיתה גם בבעל חנן. והנה כל אלו השינויים הנה בארנו תהל"א ית"ש לקמן ח"ב דרוש א' כ"א בנימוקו וטעמו יעו"ש:

אמנם מה שנוגע לענין אלו המלכים בכלל הנה נאמר, כי הרי נודע הוא לכל שלומי אמוני ישראל שכל התורה הקדושה היא מיוסד בבחי' נשמה וגוף ולבוש וכן יש בה ג"כ בחי' נשמה לנשמה וכנודע מזוה"ק בהעלותך קנ"ב א'. והנה הגם שהיא כולו קודש וכולו אמת. גופה ותיקה ונרתקה. וכולם הם גופי תורה והם כולם חי העולם. אך עכ"ז הנה כגבוה שמים על הארץ כן גבהו סתריה ולפוניה מגליויה ולבושה. וכן הוא בענינינו. כי הנה סוד אלו המלכים הנה הם סוד מ"ש רז"ל. בראשית רבה פ"ג סי' ז' ופ"ט סי' ב' ובכ"מ. כי קודם שנברא העוה"ז היה הקב"ה בונה עולמות ומחריבן. והוא מה שנאמר בהם וימלוך וימת. וכמ"ש בזוה"ק באד"ר פ' נשא קל"ה א'. תאנא בצניעותא דספרא. עתיקא דעתיקין עד לא זמין תקונוי. בהני מלכין כנש מלכין גליף מלכין ומשער מלכין [אמר ד' לשונות. ע"ש הד' מיני מלכים דאו"א וזו"ן. בהני מלכין הוא על המלכין דאבא, כנש מלכין הוא על המלכין דאימא. גליף מלכין הוא על המלכין דז"א משער מלכין הוא על המלכין דהנוק'. ולעיל קכ"ח א' אמר רק ב' לשונות. גליף ושיער מלכין. והוא על המלכין דזו"ן. כי כל למעלה מהם הם כולם נעלמים. כמ"ש במאמרי רשב"י דף ס"ב ב' וט"ל ג'. וע' מבו"ש י"ד ד'. מדפוה"ח. בפ"ו שם. ע' שם ושם והבן] ולא הוו מתקיימי עד דדחי לון. ואנגע לון לבתר זמנא. הה"ד ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום. בארץ אדום באתר דכל דינין מתקיימין תמן. וכולהו לא אתקיימו עד כו' ע"ש וכן קכ"ח א' וקמ"ב א'. ובאד"ז רל"ב א'. כתיב ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום הה"ד כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו. נועדו באן אתר. בארץ אדום. באתר דדינין מתאחדין תמן. עברו יחדיו. דכתיב וימת וימלוך תחתיו. המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו. דלא אתקיימו באתרייהו. בגין דתקונין דמלכא לא אתקנו כו' כו' ובגין כך עלמין קדמאין אתחרבו כו' ואלין אקרון עלמין קדמאי ובגין כך אתחרבו ולא אתקיימו עד דאתתקן כו' ע"ש בארוכה. הרי לנו כי סוד אלו המלכים הנאמר סוף פרשה וישלח הם סוד הענין דבונה עולמות ומחריבן והוא מה שנאמר בכ"א מהם וימלוך וימת. והנה הוא ג"כ ענין מה שאמרו. שבתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת רחמים ושתפה למה"ד. והוא מה שנאמר באלו המלכים. שמלכו בארץ אדום. ואמרו באד"ר הנז'. אתר דכל דינין מתקטרין תמן ותליין מתמן ועי"ז כולהו אתחרבו ומיתו לאלתר:

אמנם הנה פשוט הדבר כי לא היה כ"ז ח"ו בבחי' שינוי רצון ממנו ית"ש. כי כל הענין דבונה עולמות ומחריבן הנה היו הם למציאות היסודות והשורשים הראשונים דכל הבריאה כולה. אך ע"י שהיו בבחי' דינין תקיפין הנה עי"ז היה כל בנין העולמות שנעשו מהם. בדרך ריבוי ופירוד לאין חקר ותכלית. ויצא מהם אז כל השורשים הראשונים דכל המציאיות כולם אשר היה עתיד לצאת בכל משך זמן דהששת אלפים שנה דהעוה"ז פירי מפירי ותולדה מתולדה. הנה יצאו אז כולם בבת אחת וברגע אחת בכל מלך ומלך. וזהו ענין מלוכתם מה שנאמר בכ"א מהם. וימלוך. והוא על פעולתו ומלאכתו שפעל ועשה. והוציא את כל כחו מן הכח אל הפועל ברגע אחת. וזהו ענין מלוכתו. אך באשר שהיה בלא סדרים כלל לא היה אפשר לבוא לידי גמר פרי ולמציאות גמורה בשום פנים. אך עכ"פ הוא כי הנה יצא אז השרשים הראשונים דכל המציאיות כולם אשר היה עתיד לחזור ולצאת על גמר שלימותם בכל משך הזמן דימי עולם כולו. והרי היה כל בנין העולמות אשר קודם הששת ימי בראשית דהעוה"ז שהיה הקב"ה בונה עולמות והחריבן שהוא ענין המלכים הנז' לא היה לבטלה ח"ו אלא שהיה כ"ז הכנה ויסוד לכל הבריאה כולו:

וכן אמרו בפדר"א פ"ג. מי ימלל גבורות ה' כו' אפי' מלאכי השרת אינן יכולים לספר אלא מקצת גבורותיו. ויש לנו לדרוש מה שעשה ובמה שהוא עתיד לעשות למען יתרומם שמו של הקב"ה כו'. עד שלא נברא העולם היה הקב"ה הוא ושמו הגדול בלבד. ועלה במחשבה לברוא את העולם והיה מחריט את העולם לפניו ולא היה עומד. משלו משל למה הדבר דומה למלך שהוא רוצה לבנות פלטרים שלו אם אינו מחריט בארץ יסודותיו ומובאיו ומוצאיו. אינו מתחיל לבנות כך הקב"ה החריט לפניו את העולם ולא היה עומד עד שברא את התשובה (הוא בינה. שבה הוא הי"ג מדות הרחמים הי"ג ת"ד

שהם בבינה וכמ"ש בספד"ל פ"ב מאודנין נפקא. שהם מבינה כמ"ש באח"פ פ"א. ואמר בספד"ל שם עוד. בזמנא דמטא ירחא שביעאה משתכחו ירחי אלין תליסר בעלמא עלאה. שהוא בינה. וכן אמרו בזוה"ק פ' ויקרא ט"ז א'. על הי"ג תיקונים. וכלא אתקרי תשובה ע"ש. ומהם נתקנו כל המלכין קדמאין כנודע בספד"ל פ"א) והרי אמר הספד"א ג"כ כי יסודות כל הבריאה הנה הם נעשו קודם שנברא העולם והוא בסוד כל דברינו הנז':

אמנם כל מה שנעשו אז, היה רק בבחי' שרשים קטנים מאד. ונקראו בדברי האריז"ל בשם נקודות. כי לא היו רק אלא בבחי' נקודות קטנות. והם בסוד הכתוב עקודים נקודים ברודים. כי הם יצאו אחר עולם העקודים וקודם לעולם הברודים שהוא האצילות. כי הם שרשים. וכנ"ל שהם השורשים הראשונים לכל. וכנודע כ"ז בדרושי האריז"ל. ועכ"פ הוא כי לא היו אלא רק בבחי' נקודות ושורשים קטנים מאד. והנה עליהם אמרו בזוה"ק בראשית ל"ה ב'. הנטיעות כקרני חגבים הוו ונהורא דלהון דקיק ולא הוו נהרין. כיון דאתנטעו ואתתקנו (והוא בעת התיקון דמעשה בראשית) אתרביאו בנהורא ואקרון ארזי לבנון. וכן הוא במדרש בראשית רבה ריש פ' ט"ו. אמר ר' חנינא כקרני חגבים היו. ועקרן הקב"ה ושתלן בתוך גן עדן. והוא תיקונם אשר נתקנו אח"כ שנבררו ועלו בהיסוד דהמלכות. שנקרא גן עדן. כמ"ש בשער הכוונות כ"ד ב'. ושם נתקנו בעת התיקון דמעשה בראשית כל הצורך להעולמות בריאה יצירה עשיה. והרי נתבאר לנו מכ"ז כי הענין דבונה עולמות ומחריבן לא היו לבטלה ח"ו כי אז נעשה כל השורשים הראשונים דכל המציאות כולם וכמו שיתבאר עוד בזה למטה בעה"י בארוכה:

[ב] **וענין** מה שנעשו אז כולם מבחי' דינין וכנ"ל הוא משום כי הדינין הם השורש דכל הריבוי והפירוד. וכנודע שהחסד והגבורה הם בבחי' מים ואש. ומים דרכן להתדבק וכל דבוק כגון קמח לעשות עיסה מתדבק במים. ואש דרכו להתפרד שכל דבר שנשרף מתפרד. וכן כל דבר לח מתדבק ויבש מתפרד. והוא סוד המרור ללועסו וסוד הקטורת הדק היטיב. כי המיתוק של הגבורות לכפות הדינין שבהם. הוא לטחון דק ולפרדם לפרורים דקין להתפזר הרבה ולכן ביוה"כ שאז מתעוררין הגבורות היה דקה מן הדקה. והוא ג"כ סוד. מ"ש עמוס ו' י"א. והכה הבית הגדול רסיסים והבית הקטן בקיעים. וכן הוא ג"כ סוד קווצותי רסיסי לילה שהם טיפות דקות כדי להמתיק הגבורות ולכפותן. וכמ"ש כ"ז הגר"א זלה"ה וזיע"א. בתיקונים דף קס"ז ע"א וביהל אור ח"א דף ט"ז סע"ג וכן בפע"ח שער השופר פ"א. ועכ"פ הוא כי הדינין הם השורש דכל ריבוי ופירוד וכל חסד ורחמים הנה מהם הוא כל הדיבוק והיחוד. וכן כל דין גורם סילוק וקימוץ כי האש דרכו להסתלק ולעלות. אבל החסד הוא מתפשט ונותן וכן הוא המים שהוא מתפשט ונובע בכל האפשרי. וכאשר שכוונתו ית"ש הנה היה לברוא המון ברואים לאין תכלית בריבוים שונים ותמורות שונות. וכמו שאנו רואים שהעולם מסודר, בריבוי נגד היפוך תמורה. שזה נגד זה וזה היפך מזה ובכ"א עצמו הרי מתחלף עליו עידן ועידנין. שהוא עיתים שונים בכמה תמורות. וכ"ז הוא משורש הדינין והגבורות כנז'. וכאשר כי סוף מעשה הוא במחשבה תחילה הנה זהו הענין שאמרו שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין. וע"פ מה שאמרנו כי אז יצא השורשים הראשונים לכ"ז. ור"ל לכל הריבוים וההפכיים והנגדיים והתמורות. והנה הוא סוד כל ההנהגה כולו אשר בכל משך זמן דהעוה"ז עד עת התיקון. הנה נחרתו ונחקקו הכל מאז ומקדם שהוא בסוד בונה עולמות ומחריבן. וכמו שאז נתחרבו כולם וחזרו ונתקנו בעת התיקון דמעשה בראשית. והוא מה שאמרו ראה שאין העולם מתקיים הקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין. כן הוא עתיד להעשות בכל הנהגת דהעוה"ז ר"ל בכל הריבוים והנגדיים וההפכים והתמורות הנה כולם יתבטלו. ויוחזר להתתקן להזיו והזוהר דסוד האחדות הגמורה בלי היפך כלל. ובלי נגד כלל ובלי ריבוי כלל. ועל זה נאמר. ישעיה ס"ה. כי הנני בורא שמים חדשים וארץ חדשה ולא תזכרנה הראשונות ולא תעלינה על לב.

אך כל הנהגת דהעוה"ז אשר עד ביאת המשיח הנה ממש והולך עתה כל מה שנחקק ונחרת בסוד בונה עולמות ומחריבן:

והוא סוד מאמרם ז"ל מנחות כ"ט ב' שאמר הקב"ה למשה רבינו ע"ה. שתוק כך עלה במחשבה לפני. כי כל ענין דבונה עולמות ומחריבן שהם המלכין קדמאין מלכי אדום כנ"ל. הנה כולם מסוד המחשבה העליונה מ"ס דא"ק. כי עלו האורות מלמטה למעלה מהנה"י דהא"ק עד המ"ס שבו ומשם יצאו דרך העינים וכמו שיתבאר בעה"י בדברינו בפנים הספר. והוא מ"ש הקב"ה כך עלה במחשבה לפני. שהוא א"ק אשר הוא לפני האצילות ומקודם אליו ועלה שם מלמטה למעלה כנז' וע' זוה"ק ח"ב ק"ע ע"ב. ומשום שהם ממחשבה סתימאה דא"ק הנעלם גם מאצילות הלוא לא נופל שם הדיבור וההתבוננות כלל. וזהו שאמר לו שתוק כך עלה כו':

וכן הוא בזוה"ק פ' פקודי רנ"ד ב' רנ"ה א' בענין מיתת ר' עקיבא וכל עשרה הרוגי מלוכה אמרו שם. כי היה מיתתם ע"ד המלכין קדמאין שעלו במחשבה. מ"ס דא"ק. ושם אתבררו כי היו מעורבין בדינין קשים שהם סיגים ופסולת ונבררו הפסולת מגו מחשבה ואתבריר ר"ל שהמחשבה זריק את הפסולת לחוץ. והם השמונה מלכים שכ"א הוא כלול מד' נגד ד' אותיות השם. כי בו נעשה הכל. והם הד' פרצופים או"א זו"ן שבכל מלך ומלך והרי הם ל"ב וכ"א הוא כלול מי' והם ש"ך. ואלו הש"ך הם נזרקו מגו מחשבה. וכמ"ש הרב במאמרי רשב"י דף ס"ב ע"א מדפוה"ח תרכ"ח והגר"א ביהל אור פ' פקודי דף ל'. ואלו הש"ך דאזדריקו מגו מחשבה. אקרי זיקין נצוצין. ונפקין להיטין ונהירין ודעכין לאלתר והם העלמין קדמאין דאתחרבו. כמ"ש בא"ז רצ"ב ב':

והנה אח"כ בעת התיקון אשר לצורך מעשה בראשית כאשר חזרו ועלו להתתקן ולהתבסם בחסדים [כי מתחילה נזרקו מהמחשבה כל הדינין כולם כי הם כולם פסולת לגבי המחשבה מ"ס משום הסיגים שהיה מעורב בהם. ואחר שנזרקו משם. הנה יצאו ומלכו ומיתו לאלתר ע"י הסיגים שבהם ואז במיתתם ירדו הסיגים למטה ונבררו עי"ז האורות מהסיגים. והם אשר עלו בעת התיקון דמעשה בראשית להתבסם בחסדים] והוא מה שאמרו שהקדים מדת הרחמים ושתפה למדת הדין כי אז יצא אור החסד בתחילה כמו שיתבאר בפנים הספר (וכנודע שהאור דהמ"ה הוא היה המברר והמתקן) ונתבסמו עי"ז הדינין בחסדים ואז נתקן ונעשה העולם והיה כ"ז בדרך תחיית המתים כי חזר והחיה את המלכים שמיתו אמנם היה תחייתם בפנים חדשות לגמרי וכן נעשה להם שמות חדשים. כי מתחילה היו רק שמונה מלכים והיו רק בבחי' גוף בלא נשמה כי המלך הראשון שהוא בלע בן בעור הוא היה הנשמה להז' אבל אח"כ ניתן להם נשמה ממש. שהוא הג' ראשונים ממש ונעשו לעשר ספי'. וכן מתחילה היו נקראים בשם מלכי אדום ובהשמות דמלכי אדום והם נקראים בשם בלע יובב חושם כו' ואח"כ הם נקראים בשם בני ישראל. שהוא על שם הקב"ה. כמ"ש בזוה"ק פ' מקץ קצ"ד סע"ב ע"ש. והוא מה שכתוב ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל. וכן נקראים בשם עשר ספי' כח"ב חג"ת נהי"מ אשר הר"ת שלהם גימט' ישראל. עם הה' אותיות. וכן אמר באד"ר קל"ה ב' וכלהו אתקרון בשמהן אחרנין מן קדמאין:

והנה המלכים כאשר מלכו הנה היו בבחי' אורות וכלים נשמה וגוף וכאשר מיתו עלה נשמתם למעלה והכלים ירדו למטה ונשברו ונתפזרו לשברים אין קץ. והנה היה ירידתם במקום העתיד להעולמות בי"ע. אמנם כאשר ירדו השברי כלים הנה ירדו עמהם ניצוצים רבים מהאורות ג"כ. וירדו עמהם ג' בחי' נצוצין. א'. ש"כ נצוצין והם מהחכמה. ב'. פ"ר נצוצין והם מהבינה. ג'. רפ"ח נצוצין והם מהדעת. כי כללות האורות הם חב"ד וירדו נצוצין מכ"א מהם. וכמו שבארנו בדרוש ש"כ ופ"ר ורפ"ח בשער טנת"א פ"ה. והנה אלו הנצוצין הם מהגבורות היותר קשים ולכך נתפזרו הם לנצוצין דקים וירדו הם למטה עם השברי כלים שהם העביות הנעשה מהדינין תקיפין. והנה אלו הנצוצין והשברי כלים. הם השרשים הראשונים דכל המציאות כולם. אשר אמרנו לעיל אות א' שנעשו במלוכת המלכים והוא בנין העולמות שהיה הקב"ה בונה

קודם התיקון דמעשה בראשית. והם היסודות הראשונים לכל המציאות כולו וכנ"ל ומשום שהיו דינין תקיפין מיתו ונשברו וירדו למטה ונתפזרו לניצוצין ושברים אין קץ והוא בונה עולמות ומחריבן כנז'. אמנם אח"כ לצורך התיקון דמעשה בראשית הנה הופיע הקב"ה את אור קדושתו ית"ש וגילה והמשיך אור החסד ונתפשט עד למטה והעלה ובירר מהניצוצין והשב"כ כל הצורך להמציאות דמעשה בראשית. כי הרי הם השרשים הראשונים כנז'. ונתבסמו בחסדים ונעשה מהם כל מעשה בראשית כולם. אך שאר כל הניצוצין והשב"כ אשר היו עומדים להעשות מהם כל המציאות אשר בכל משך זמן דימי עולם כולו הנה הם לא עלו ולא נתבררו עדיין כי ניתנו הם כולם להתתקן ולהתברר ע"י מעשה אדם הראשון. ע' לקמן בח"א דרוש ו' סי' ד' אות ז'. אמנם ע"י החטא דעהד"ע הנה לא די שלא תיקן אלא שקלקל הרבה וכמו שיתבאר לקמן. אך עכ"פ הוא כי לא נתקנו בעת מעשה בראשית אלא רק הצורך למע"ב אבל כל מה שהיה עתיד לצאת בכל משך ימי עולם הם ניתנו להתתקן ע"י מעשה התחתונים. והוא מ"ש באד"ר קל"ה ב' על התיקון דמע"ב. מנהון אתבסמו. מנהון אתבסמו ולא אתבסמו. ומנהון לא אתבסמו כלל. ע' מאמרי רשב"י דף מ"ד ע"ג ודף ס"ב ע"א ובהגר"א ביהל אור פ' פקודי דף ל' ע"ב:

[ג] **הנה** מה שאמרנו כי במלוכת המלכים נעשו השרשים הראשונים דכל המציאות כולם. הנה העיקר הוא. כי מה שנוגע להעולמות בי"ע. הנה לא נעשה בעת מלוכתם אלא רק בחי' אצילות שבהם. כי כל עולם הוא כלול מאבי"ע. שהם סוד יחידה חיה נשמה רוח נפש כנודע וכמו שבארנו בספר הקדו"ש. והנה לא נעשה בעת מלוכתם אלא רק השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים מבחי' היחידה והחיה שבהם שהוא בחי' האצילות שבהם. כי מלוכת המלכים היה בעת שהיו עומדים כולם במקום שהיה עתיד לעולם האצילות ולכך נעשה אז השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים לבחי' היחידה והחיה דכל המציאות כולם שהוא בחי' האצילות שבהם (ע' מאמרי רשב"י דף כ"ב סע"ד מדפוה"ח תרכ"ח. דה"מ או יאמר ע"ש והבן מאד) אבל השרשים הראשונים דבחי' הבי"ע שבהם שהם החלקי דנשמה רוח נפש לכל המציאות כולם דהעולמות בי"ע. הנה זה לא נעשה להם אלא רק בעת מיתתם ושבירתם. כי מיתתם הנה היה בעת שירדו למטה ר"ל בעת ירידתם במקום העתיד להבי"ע. והנה אז הנה יצא ונעשה מהניצוצין והשב"כ כל השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים לכל המציאות דהבי"ע. ונעשה להם אז הבחי' דנשמה רוח נפש גוף שבהם. שהוא בחי' הבי"ע שבהם. אלא שלא יצאו ולא נעשו אז רק בבחי' שרשים קטנים וכקרני חגבים כנז' ונעשה כ"ז בהם רק בעת מיתתם ושבירתם שהוא מהניצוצין והשב"כ. וזהו מה שאמרו באד"ר קל"ה ע"ב. ואי תימא. והא כתיב. וימת. וימת. דאתבטלו לגמרי. לאו הכי. [ור"ל כי הרי אדרבא הוא שיצא ונעשה מהם אז כל השרשים הראשונים דכל המציאות כולם דהעולמות בי"ע] אלא כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוה ביה קארי ביה מיתה כד"א וימת מלך מצרים כו'. כי מקודם היו במקום העתיד לעולם האצילות ויצא אז כל השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים דעולם האצילות וכן גם האצי' דבי"ע כנז'. וזהו ענין מלוכתם. ואח"כ ירדו למטה במקום העתיד להעולמות בי"ע ומיתו ונשברו (כי האורות יצאו מהכלים וזהו המיתה. והכלים עם הש"כ ופ"ר ורפ"ח ניצוצין ירדו למטה. ונשברו הכלים ונתפזרו השברים והניצוצין לשברים אין קץ וזהו השבירה) ואז יצאו ונעשו כל השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים דכל המציאות דבי"ע. והרי נתבאר לנו כי השרשים דהאצילות נעשה בעת מלוכתם. והשרשים דבי"ע נעשה בעת מיתתם ושבירתם. אמנם המיתה והשבירה הרי היה עכ"פ בהשרשים הראשונים דבחי' האצי' גופה. כי הרי אותן שמלכו הם עצמם מיתו ונשברו וירדו למטה והם הניצוצין והשב"כ שהם השרשים הראשונים דבחי' האצי' גופה אלא שאחר שירדו יצא ונעשה מהם ג"כ השרשים הראשונים דהבי"ע אבל המיתה והשבירה והירידה הרי היה בהשרשים הראשונים דבחי' האצילות גופה:

והנה באשר שכל הניצוצין והשב"כ היו כולם מדינין קשין ותקיפין כנ"ל. הנה יצא מהם אז כל מה שיצא בהסתר פנים מאד. והיה כל שרשי המציאות כולם שיצאו אז. כולם שורש רע. כי היו בהעלם מאד מאור א"ס ורחוקים מהקדושה. והנה שרשי הנשמות שיצא אז. הנה הם התתקע"ד דורות המוזכר בכמה מקומות בדברי רז"ל. חגיגה י"ג סע"ב. ב"ר פ' כ"ח סי' ד'. מדרש תהלים מזמור ל' סי' י"ג ועוד בכ"מ. ואמרו במדרש תהלים שם. תתקע"ד דורות היו קודם לבריאת עולם ונשטפו כהרף עין בשביל שהיו רעים. ובב"ר שם אמרו אלף דור עלו במחשבה להבראות וכמה נימוחו מהם תתקע"ד כו' ע"ש. והנה מה שאמרו עלו במחשבה. הכוונה הוא על בחי' הגילוי הראשון שבהם ר"ל על שורש שרשם אשר במלוכת המלכים. כי הרי אמרנו שאז יצאו השרשים הראשונים דכל המציאות דהבי"ע בחי' האצילות שבהם. והוא באמת רק בחי' שורש שרשם. וכל מלוכת המלכים הנה הם בסוד עלה במחשבה כנ"ל אות ב'. אבל במדרש תהלים מדבר על שרשם הראשונים העיקריים שהוא מציאת הבי"ע שבהם אשר יצאו אחר מיתת המלכים כנ"ל ולכן אמרו במדרש תהלים אלו תתקע"ד דורות שהיו קודם לבריאת עולם כו' ואמר. שהיו. וזהו ג"כ מה שבבראשית רבה אמרו אלף דור אבל במדרש תהלים אמרו תתקע"ד דור. כי הרי מה שעלה במחשבה שהוא הגילוי הראשון שבהם כנז'. הנה היה על מציאת כל האלף כולם. שהוא גם על הכ"ו דורות אשר מאדם הראשון עד משה רבינו ע"ה. עשרה מאדם עד נח. עשרה מנח עד אברהם. ששה מאברהם עד משה. והם אדם שת אנוש. קינן מהללאל ירד. חנוך מתושלח למך נח. שם ארפכשד שלח. עבר פלג רעו. שרוג נחור תרח. אברהם. יצחק יעקב לוי. קהת עמרם משה. ועם התתקע"ד דורות הרי הם האלף דור אשר על זה נאמר דבר צוה לאלף דור כמ"ש בב"ר שם. וכל אלו האלף דור הם כולם עלו במחשבה והוא שורש שרשם אשר נעשה ויצא בעת מלוכת המלכים שהוא בחי' אצילות שבהם כנז'. אבל הבי"ע שבהם. הנה התתקע"ד דורות יצא שרשם הראשון דבחי' הבי"ע שבהם בעת מיתת המלכים ושבירת הכלים. אבל הכ"ו דורות האחרונים הם יצאו רק אחר התיקון דמעשה בראשית. ולא היו הם בעולם התוהו כלל וכמו שיתבאר בפנים הספר בח"ב דרוש ב' ענף א' אות ט' ע"ש:

וענין האלף דור הוא. כי הרי כל המלכים כולם הם היו בארץ אדום אתר דכל דינין מתקטרין תמן ותליין מתמן וכנ"ל. והם נמשכים כולם משם אלהים דההי"ן בריבוע וכזה. אלף. אלף למד. אלף למד הה. אלף למד הה יוד. אלף למד הה יוד מם. והוא גימט' אלף ואחד. והאחד הוא על שרשם הנעלם אשר בקודש אשר משם יצאו ונתהוו ושם היו תלוים באותו הרגע שמלכו וכן בכל מה שאירע להם אח"כ הרי הוא הכל ממנו ובהנהגתו והשגחתו ית"ש. אך הם עצמן הם סוד האלף דינין אשר משם אלהים בריבוע. וכן הוא עוד כי הה' אותיות דאלהים הם מתפשטים לק"כ צרופים והם כולם דינין. אשר בעת הסתר פנים רח"ל הנה יונקים משם החיצונים (שהם אלילים גימט' קכ"א כי הם בסוף הק"כ ומשם הוא שרשם ומשם הם יונקים. ועל זה אנו מתפללים והאלילים כרות יכרתון שיכרתו משרשן שבהק"כ צרופי אלהים דקדושה. ואז יתבטלו) והה' אותיות השרשיים עם הק"כ הרי הם קכ"ה והם כולם דינין ומהם היו השמונה מלכים והיה כל מלך ומלך כלול מקכ"ה דינין. וח' פעמים קכ"ה הרי הם אלף. והם ג"כ סוד אלף יומין דחול שאמרו בזוה"ק פ' פקודי דף רכ"ז. ומשם הוא ג"כ סוד הקכ"ה זיני מסאבותא שאמרו בפ' אחרי ע"ט ע"א. וכן עשו את העגל מקכ"ה קנטרין של זהב. כמ"ש בשמות רבה פ' מ"ב סוף סי' ח' וכן בזוה"ק פ' תשא קל"ב סע"ב. כי עשו במנין זה להמשיך שם הקכ"ה זיני מסאבותא כדי להגביר את רוח הטומאה להוציא את מחשבתם לפועל. והוא משום כי במנין זה נכלל שורש כל הדינין אשר בשם אלהים. וזהו שאמרו קום עשה לנו אלהים כמ"ש בפ' תשא קל"א ב' ע"ש. ועכ"פ הוא כי השמונה מלכים היה כל מלך כלול מקכ"ה שהם הדינין אשר בהק"כ צרופי אלהים עם הה' אותיות השרשיים. וח' פעמים קכ"ה הם אלף כמספר הדינין

שבשם אלהים דההי"ן בריבוע כנ'. אמנם כל אלו הדינין עצמן אשר מהם היו השמונה מלכים הם כולם דינין טהורים בלי שום טומאה ורע כלל ח"ו וח"ו. וכן גם כל השמונה מלכים גופה בעת מלוכתם הנה לא היה בהם אז ג"כ שום טומאה ורע אלא שהיו דינין קשים אשר מהם יצא ונעשה הרע אח"כ. ר"ל אחר המיתה והשבירה שהוא עולם התוהו וכמו שיתבאר. אבל בעת מלוכתם לא היה בהם אז שום טומאה ורע ח"ו אלא שהיו כולם דינים גדולים שהוא הענין שאמרו שבתחילה עלה במחשבה לברוא במדת הדין כנ"ל. והנה היו אז בסוד אלף וכמו שאמרנו:

אמנם ענין האלף היה בכלל ובפרט כי כלל כולם הם אלף וכנ'. אבל בפרטות היה כ"א כלול מאלף כי כ"א היה כלול מכולם. והם היו השורש דהששת אלפים שנה דהעוה"ז. כי כל השמונה מלכים הם כלולים בו' כי המלך הראשון הוא שורש כולם והמלך האחרון הוא כלל כולם ובו הוא תיקון כולם. וכמו שיתבאר בפנים הספר בדרושים ארוכים בכ"ז. והנה כללות השמונה מלכים רק ו' והם השורש דכל המציאות כולו וכל ההנהגה כולו דהששת אלפים שנה דהעוה"ז. וכמ"ש בספד"צ פ"א. שתא אלפי שנין תליין בשתא קדמאי ע"ש בהגר"א. ואח"כ יתוקנו כולם באלף הז' והוא סוד המלך האחרון אשר לא נאמר בו וימת כי הוא סוד דוד מלך ישראל חי וקים. ועכ"פ הוא כי מלוכת כל המלכים הללו הן בכללות והן בפרטות הם כולם בסוד אלף. ויצא אז שורש השרשים דכל הנשמות כולם. ג"כ בסוד אלף. והוא מ"ש בב"ר פ' כ"ח הנ"ל אלף דור עלו במחשבה להבראות והם השורש דכל הנשמות כולן אשר בכל משך זמן דהעוה"ז. ואמרו אלף דור. כי הם יצאו זה מזה ע"ד הבן הנולד מהאב. אלא שאז היו בלתי משך זמן אלא שיצאו תיכף זה אחר זה וזה מזה והם אלף דור והם שורש כל הנשמות כולן דהעוה"ז:

וזהו סוד הכתוב ס"פ ואתחנן שומר הברית והחסד כו' לאלף דור. וטרחו המפרשים בזה הרבה כי לא אפשר למצוא אלף דור בכל משך ימי עולם בשום פנים. ע' רקאנטי ס"פ ואתחנן שם ואבן עזרא פ' לך בפסוק ודור רביעי ישובו הנה. וע' דברינו בספר הקדו"ש בסופו בהו"ת אות ב'. אך עומק הענין בזה הוא ע"פ הנז' כי כל הנשמות כולן אשר בכל משך זמן דהעוה"ז הם משרשם אלף דור כי הם יצאו זה מזה ע"ד הבן הנולד מאב והרי הם אלף דור ממש אלא שיציאתם זה מזה היה בלתי משך זמן שיצאו תיכף זה אחר זה והוא בעת מלוכת המלכים שאז נעשה כל השרשים כולן וכנ"ל. אבל עכ"פ הוא כי הם אלף דור ממש והם אשר משמשים והולכים בכל משך זמן דהעוה"ז. וזהו שאמר הכתוב שומר הברית והחסד כו' לאלף דור והכוונה הוא שהזכות הוא מגין על כל הנשמות כולן שהם אלף דור. והוא ע"ד שאמרו יומא ל"ח ב' בשביל צדיק אחד העולם מתקיים. וכן הוא ע"ד שכתוב. תהלים ק"ה. זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור. ופירשו שם האבן עזרא והרד"ק. שהכוונה הוא על כל משך ימי עולם כולו ע"ש והוא מכוון ע"פ דברינו כי כל הנשמות דכל משך ימי עולם כולו הם בשורשם אלף דור ממש:

אמנם מה שכתוב בפרשת עשרת הדברות ועושה חסד לאלפים וכן בהי"ג מדות נוצר חסד לאלפים. הנה יש בזה עוד סוד עמוק כי ענין המלכים שאמרנו היה באמת בשני פנים שהם שני מינים והמין האחד הם המלכים דסוף פרשה וישלח וכנ"ל אך היה עוד מין מלכים שניים גבוה מהראשונים והם מלכו ומיתו ג"כ והם לא נזכרו בתורה אלא רק ברמז והעלם גדול ובסוד הכתוב הנאמר ביוסף הצדיק ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרעי ידיו ובזה הוא רמוז אותן המלכים השניים. והם המלכי עגולים והיושר שיתבאר לקמן בדברינו בדרושים ארוכים בכ"ז. ע' לקמן ח"א דרוש ב' ג' ד' ובח"ב דרוש ד' ענף כ"ג סי' ב'. ואלו המלכים השניים שהם המלכי יושר הם ג"כ בסוד אלף. ושרשי הנשמות שבהם הם ג"כ אלף דור ע"ד שאמרנו במלכי העגולים אלא שהאלף דור דמלכי העגולים עיקרם הוא מהשם אלהים דההי"ן בריבוע כנ"ל. והאלף דור דהמלכי יושר הנה שרשם הנעלם הוא מהד' שמות. יוד הי יוד הה בהכאה. יו"ד פעם ה"י הוא ש' יו"ד פעם ה"ה הוא ר' והם ת"ק גימט' כתף והוא סוד כתף ימין ועד"ז כתף שמאל אלא שם הוא מילוי ה' קודם יוד הה יוד הי. יו"ד פעם ה"ה הוא ר'. יו"ד פעם ה"י הוא ש' והם ת"ק. ובס"ה הוא אלף. וכן מב' שמות צבאות. גימ' תל"ט ועם הכולל הוא ת"ק. והם ב'. הויה צבאות אלהים צבאות. והרי הם אלף. והגם כי הגילוי דהמלכי יושר היה ג"כ רק מאלהים דההי"ן בריבוע וכן גם המלכי עגולים נתקנו אח"כ ג"כ באור כל הד' שמות הנז' (ע' לקמן ח"ב דרוש ד' ענף י"ח סי' א'):

אך בעת מלוכת המלכים. הנה היו המלכי עגולים רק מהשם אלהים דההי"ן בריבוע. משא"כ המלכי יושר היו גם אז מתחלית הארה מהד' שמות הנז'. והם יותר גבוהים הרבה מהמלכי עגולים:

והנה הנשמות דמלכי העגולים נתקנו אח"כ ע"י הקב"ה בעצמו ונכללו כולם באדם הראשון אבל הנשמות דאלף דור אשר בהמלכי יושר הם לא נתקנו ולא נכללו באדה"ר כי היה תולה תיקונם וכלילותם בו רק במעשה אדה"ר. וכן הנשמות דאלף דור אשר ממלכי העגולים הנה הם משמשים והולכים בכל משך זמן דהעוה"ז וכנ"ל אבל הנשמות דאלף דור אשר מהמלכי יושר הם עתידים להתתקן לעת"ל והם הנשמתין חדתין דעתידין למהוי על ישראל ויעשה להם עי"ז גם גופין אחרנין קדישין. וכמ"ש בזוה"ק בראשית כ"ח רע"ב ופ' שמות י' ע"א וכן בתיקונים תיקון כ"ט קי"ט ע"א. והנה הם ג"כ אלף דור כנז' והם כולם נשמות חדשות שעתידין להתחדש ולבוא בישראל אחר שיכלו כל הנשמות שבגוף שהם הנשמות דאלף דור אשר בעוה"ז וכמ"ש בזוה"ק בראשית הנז' ואז יתוקנו כל האלף דור דהעוה"ז ג"כ כי יתייחדו הם עם החדשות כ"א בבת זוגיה. והם שניהם הנה הם אלפיים דור אשר על זה נאמר בעשרת הדברות ועושה חסד לאלפים וכן בהי"ג מדות נוצר חסד לאלפים. והכוונה הוא על האלף דור המשמשים בעוה"ז שהם האלף דור דמלכי העגולים ועל האלף דור דמלכי יושר אשר יתחדשו לעתיד לבוא ואז יתוקנו ויחזרו ויתחדשו גם האלף דור דהעוה"ז ויתייחדו זב"ז וישמשו אז השני אלפים דור ביחד ועי"ז נאמר ועושה חסד לאלפים וכן נוצר חסד לאלפים:

[ד] **ונחזור** להענין כי הנה באשר שהמלכים כולם היו דינין גדולים ולכן כאשר מיתו ונשברו וירדו למטה ונתרחקו ממקורן ולא ירדו רק הניצוצין והשב"כ. הנה כל מה שיצא ונעשה מהם היו כולם שורש רע. ונעשה אז ע"י התתקע"ד דורות ע"י רעתם. כל מציאת הרע. ויצא אז כל מציאות הרע במציאות נורא מאד והוא כל הטומאה והזוהמא והרע שנבראו אז קודם התיקון דמעשה בראשית כי לעולם הוא שהקליפה קדמה לפירי כמ"ש בזוה"ק משפטים ק"ח רע"ב. אלא שיציאתם מן הכח אל הפועל היה ע"י רעת התתקע"ד דורות אך הנה יצאו אז עכ"פ והיה במציאות נורא מאד. והנה נתערבו וטבעו ונבלעו כל הניצוצין והשב"כ עם כללות כל השרשים אשר כקרני חגבים דכל המציאות כולם שיצאו אז וכנ"ל אות א' ב'. הנה נתערבו ונבלעו כולם בתוך הטומאה והזוהמא והרע. ושלטו עליהם מים המרים המאררים מים הזידונים. והוא סוד עולם התוהו הנז' בדברי המקובלים. כי מלוכת המלכים הוא נקרא בדברי האריז"ל בשם עולם הנקודות אבל מיתתם ושבירתם וכל מקריהם ומאורעותיהם שנעשה אז הנה זה נקרא בשם עולם התוהו. והוא סוד מה שכתוב והארץ היתה תוהו. ואמרו בספר הבהיר סי' ב' מאי תהו דבר המתמיה בני אדם. כי נעשה האדם תוהה ומשתומם על הענין שנעשה בו. ואמרו שם עוד. והארץ היתה. מאי משמע היתה. שכבר היתה. וכן בזוה"ק בראשית ט"ז א'. היתה דייקא. מקדמת דנא. ור"ל על עולם התוהו אשר קודם מעשה בראשית, ואמר תהו ובהו וחושך ורוח. והנה הם הד' קליפין אשר ראה יחזקאל. רוח סערה. ענן גדול. אש מתלקחת. ונוגה לו סביב. כי רוח סערה הוא תוהו. ענן גדול הוא בוהו. אש מתלקחת הוא חושך. ונוגה לו סביב הוא רוח. וכמ"ש בתיקונים תיקון י"ח ל"ה א'. וכן אלו הד' קליפין הם כלולים מי' והם הי' ספירין דקליפה. כי רוח סערה הוא מלכות דקליפה. הגרוע מכולם. ענן גדול הוא נה"י דקליפה. אש מתלקחת חג"ת דקליפה.

ונוגה הוא כח"ב דקליפה. וכמ"ש בספר זוהר הרקיע דף כ"ו ע"ב ועי' מבו"ש שע"ב ח"ג פ"א. ועי' עוד פ' בראשית ט"ז א' ותרומה קל"א א' ויקהל ר"ג א' ופקודי רל"ג ב'. אך כל אלו הנזכר ביחזקאל הם מה שנעשו ונבנו ע"י החטא דעהד"ע אבל בעולם התוהו הנה היו עוד יותר גדולים ויותר גרועים. ונתערב אז ונבלע בהם כל הניצוצין והשב"כ עם כל השרשים הראשונים אשר כקרני חגבים דכל המציאיית כולם הנה נבלעו כולם בעמקי התוהו ובסוד הנאמר חבקוק א' רשע מכתיר את הצדיק. וכ"ז הנה היה מסוד המחשבה העליונה המחשבה הנעלמה אשר עלה בתחילה לבראתו במדת הדין:

אמנם אחר כל זה הנה הופיע הקב"ה מרוח קדשו את חסדו וטובו והבריק והאיר את אורו הגדול והוא מה שנאמר ויאמר אלהים יהי אור. והמשיך והבהיק את זיו הדרו מסוף העולם ועד סופו וכמ"ש בב"ר פ"ג סי' ד'. והוא מה שנאמר. ויהי אור. והוא האור הגנוז אשר עתיד להתגלה לעת"ל והוא מה שנאמר עליו וירא אלהים את האור כי טוב, והנה בהאור הזה העלה והמשיך את הניצוצין והשב"כ מעמקי התוהו. וכלה ונתבטל גודל הטומאה והרשעה והרע דעולם התוהו כי היא נכוה וכלה ונעשית כלא היה. ע"י רשפי אש שלהבת יה. ואז הנה נתקן ונעשה כל מעשה בראשית כולם. אמנם הנה לא נתקן אז אלא רק מה שהיה נוגע למעשה בראשית לבד עד סוף בריאת אדה"ר אבל כל המציאיית כולם אשר היו עתידים להתחדש ולצאת בכל משך זמן דקיום העולם כולו. ושרשם הראשונים אשר כקרני חגבים הרי כולם נבלעו בעמקי התוהו כנז'. הנה הם לא נתבררו לגמרי ולא נגמר תיקונם מאז אלא שהיו עומדים להתתקן ע"י אדה"ר. ומאחר שלא נתבררו ונשארו עדיין בעמקי התוהו הרי לא כלה ולא נתבטל מאז הרע כולו אלא שהיה נשאר עדיין איזה חלק ממנו אשר אותן השרשים היו בלועים בו. והרי נמצא כי הגם שע"י הגילוי אור הגנ' הנה נתבטלו עיקר התוהו ובוהו וחושך תיכף ביום ראשון דמע"ב עכ"ז הנה נשאר עדיין איזה חלק ממנו עכ"פ והוא ע"י אותן הניצוצין והשב"כ שהיו עדיין בלועים בו כי היה תולה תיקונם וביטול הרע מהם ע"י מעשה אדה"ר דוקא שיתוקן כ"ז רק על ידו. וזהו מה שנאמר ויבדל אלהים בין האור ובין החושך כי מאחר שגזרה רצונו ית"ש להניח עדיין איזה חלק ממנו, שיתבטל ויתוקן ע"י אדה"ר דוקא. ולכן הנה עשה הבדלה והפסק להאור שלא יתפשט עוד יותר למטה וכדי שישאר איזה חלק ממנו עכ"פ. שיתוקן זה ע"י אדה"ר דוקא. ואם שלא היה נכשל בהחטא דעהד"ע היה ממשיך במעשיו את האור הראשון דמע"ב עד למטה כולו והיה מתבטל הקליפה שהוא התוהו ובהו וחושך מכל וכל. והיה ה' לאור עולם ולילה כיום יאיר. אבל מאחר שנכשל בהחטא דעהד"ע הנה לא די שלא תיקן אלא שנתקלקל הרבה גם כל מעשה בראשית כולם. כי העולמות כולם ירדו למטה ממדרגתם ולמטה ממקומם הרבה מאד. והרע כולו חזר ונתגדל ונשתרבב ועלה עד למעלה ראש. והיה עלייתו כמעט עד ראש עולם הבריאה קרוב לסיום הקצה התחתון דאצילות. אלא שמציאותו וכחו אשר במקום עולם הבריאה הוא ממועט ואינו קשור שם ח"ו אלא קרוב וסמוך אבל בעולם היצירה שם הוא מציאותו גדול וגם הוא אחוז שם אך בעולם העשיה הנה שם הוא הרע גדול מאד. כי שם הוא כל כחו ועיקר מציאותו. וכן שם הוא הטוב והרע מעורבים יחד הרבה עד שכמה פעמים אין להבחין אם הוא טוב אם הוא רע ונדמה על הרע שהוא טוב (ובזה יוקשים בני האדם תמיד ונאחזים במצודה רעה הזה לומר על רע שהוא טוב. אמנם הטעות בזה הוא לפי ערך האיש ומעלתו אך עכ"פ הוא כי כולם עלולים לטעות בזה. והתקנה על זה הוא שלא לסמוך על עצמו רק לשאול עצה מתורת חכם מקור חיים. כי מחשבות אדם עצמו רק רע כל היום ויצר לב האדם רע מנעוריו. ע' הגר"א משלי י"ב ט"ו. והעיקר הוא לבקש רחמים. ע"ד שכתוב. תהלים כ"ג. ינחני במעגלי צדק כו'. וכן שם י"ז. תמוך אשורי במעגלותיך בל נמוטו כו') וכ"ז הוא משום שבהעוה"ז הוא מעורב הרע בטוב והוא מרובה על הטוב ומעורב הוא בכולו. זולת בכל דבר שבקדושה כשהיא נעשית לשם שמים ועפ"י התורה והלכה [וזהו שאמר בשער ציור עולמות בהקדמה שם. שגם בבחי' הכלים דהעצמות אין תערובות שם ע"ש. והוא כל דברים שבקדושה אשר בהעוה"ז שכולם הם בחי' כלים על אור קדושתו ית"ש השוכן בהם]:

והנה חזר ונתערב ע"י החטא כל מה שנתקן בעת התיקון אשר לצורך מע"ב. כי הרי נתקנו הניצוצין והשב"כ כל הצורך לבנין העולמות כולם שנאצלו ונבראו ונוצרו ונעשו בעת מעשה בראשית. הנה נבררו אז כל הניצוצין והשב"כ השייך למציאותם. שהם השרשים הראשונים שלהם. ונבררו ועלו מעמקי התוהו. וניתוסף להם אור ברכה וקדושה בתוספת מרובה על העיקר הרבה מאד ונעשה מהם כל הד' עולמות אבי"ע בכל מציאותם שיצאו בעת מע"ב. אבל בהחטא דעהד"ע הנה לא די שלא תיקן את הניצוצין והשב"כ השייכים לכל המציאיות שהיו עומדים להתחדש ולצאת בכל משך ימי עולם. אלא גם כל אותן שעלו ונתקנו בעת מע"ב. הנה גם הם חזרו וירדו בעמקי תהום רבה (ע' עולת תמיד הנדמ"ח תרס"ז דף כ"ו רע"ב. וכן במבו"ש הנדמ"ח תרס"ד. ס"ב ע"א. ושעה"ק דף ע"ז ע"ב. ופע"ח ראה"ש ק"ל ע"א). ועי"ז הנה ירדו כל העולמות כולם ממדרגתם וממקומם הרבה מאד וכנ"ל. והוא ע"י שהשרשים הראשונים שלהם. שהם כל הניצוצין והשב"כ שלהם אשר מזה נבנו ונעשו. חזרו לירד בעמקי התוהו ולכן ירדו כל העולמות כולן ג"כ כדי להאיר להם באיזה תמצית הארה מרחוק וכדי להחיותם שלא יטבעו ויובלעו לגמרי ח"ו:

והנה בירורם ועלייתם של כל הניצוצין כולם והשב"כ כולם הנה הוא. אם ע"י תורה ומצות אם ע"י כל המאורעות העוברים על כל בני עולם בעוה"ז או בעולם הנפשות שהם כל העונשים אשר לאחר מיתה. ובפרט הגיהנם. ונהר דינור שבכל עולם (כי בנהר דינור שם הוא גמר התיקון. כמ"ש בזוה"ק ויקהל רי"א סע"ב. ע"ש כל הענין. ופ' פקודי רמ"ז א'. ופ' מקץ ר"א ע"א) וע"י כ"ז הנה נבררין ועולין כל הניצוצין והשב"כ תמיד עד שיושלמו להתתקן בביאת המשיח כי ע"י החטא דעהד"ע והחטאים שבכל דור הולך התיקון רק לאט לאט לפי שיעור שיוכלו לסבול. אבל מתתקן תמיד עכ"פ ואין שעה ולא רגע בלא תיקון כי מה שלא נתקן ע"י התורה והמצוה הוא נתקן ע"י עונש ותלאה. וזהו שאמרו ברכות ה' א'. אלו ואלו יסורין של אהבה הן כו' עבד יוצא בהן לחרות כו' נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין כו' יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם. [והיסורים אשר גם לצדיקים גמורים הנה כתב רש"י ז"ל שם דה"מ יסורין של אהבה. כי הקב"ה מייסרו בעוה"ז בלא שום עון כדי להרבות שכרו בעוה"ב כו'. ור"ל כי ע"י שהוא עומד בצדקתו גם ביסורין הרי יגדל זכותו ומתרבה שכרו שהרי מקיים התורה והמצוה מתוך דוחק ועוני ומתוך יסורין רח"ל]:

אך עומק הענין בזה הוא ע"פ דברינו. כי כל ההנהגה אשר מתנהג הקב"ה עם כל אחד ואחד בעוה"ז והרי משתנה ההנהגה בכ"א מחבירו הן בהטובה הן בההיפך הן בחומרי הן ברוחני הרבה מאד עד שנלאה כל אדם למצוא פשר דבר. וכן גם בדרך כלל הרי הוה כל ההנהגה כולה דהעוה"ז כחידה סתומה בלא פתרון עד שגם החכם מכל האדם אמר. קהלת ג' י"א. מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף. וכן הרי גם הנביאים לא מצאו בזה חזון מה'. וחתם ואמר. חבקוק ב' ד'. וצדיק באמונתו יחיה. [אמנם התורה מבטיח לנו כי לעתיד יתגלה לנו הכל. והוא מה שנאמר. כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. והכוונה כי עתה הרי נעלם מכל בריה מלהבין דרכיו ועלילותיו. ולב כל אדם מלא תמיד הוללות וסכלות בקושיות ותמיהות רבות בפעולות הנהגתו ית"ש. אבל לעתיד הנה יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל]:

וסוד הדבר ע"פ דברינו הוא כי כל הנהגה כולו דהעוה"ז הוא הכל בכלל מה שאמר הוא ית"ש למשה רבינו ע"ה. שתוק כך עלה במחשבה לפני וכנ"ל אות ב'. והוא מסוד הניצוצין והשב"כ אשר נפלו בעולם התוהו ונבלעו בחלאת צחנה דהזוהמא והטומאה. והניצוצין והשב"כ הנה הם השרשים קטנים אשר כקרני חגבים. השרשים הראשונים דכל המציאיית כולם ודכל הנשמות כולם. והנה

הוה ההנהגה בכ"א. לפי ערך נפילתו וירידתו. משורשו הראשון אשר בעולם התוהו. וכן הרי אמרנו שגם כל מה שנתקנו בעת התיקון דמע"ב ונכללו כל הנשמות כולן דכל משך זמן דהעוה"ז באדה"ר הנה חזרו ונפלו כולם ע"י החטא דעהד"ע. והנה עפ"ז הוא תהלוכות ההנהגה אשר עם כל אחד ואחד. לפי ערך מצבו ועמידתו דשורשו הראשון. בעולם התוהו וכן חזירתו וירידתו אח"כ בהחטא דעהד"ע. וזה סוד מה שאמר הקב"ה לאיוב בהתרעמו על יסוריו. איפה היית ביסדי ארץ כו' על מה אדניה הטבעו. הנגלו לך שערי מות ושערי צלמות תראה. אי זה הדרך ישכן אור. וחושך אי זה מקומו. והוא סוד כל עולם התוהו. אשר שם נחרטו יסוד כל הבריאה כולו וכל תהלוכותיה. כנ"ל אות א' מפדר"א פ"ג שאמר שם. משלו משל למה הדבר דומה למלך שהוא רוצה לבנות פלטרים שלו אם אינו מחריט בארץ יסודותיו ומובאיו ומוצאיו אינו מתחיל לבנות. כך הקב"ה החריט לפניו את העולם ולא היה עומד. והוא מיתת המלכים ועולם התוהו אשר יצא ונעשה אחר מלוכתם מסוד כך עלה במחשבה וכנ"ל ושם נחרט ונחקק יסוד כל ההנהגה כולו בכלל ובפרט ובפרטי פרטות אשר עם כל אחד ואחד:

[ה] **והענין** בביאור הוא. כי המלכין קדמאין שהם השמונה מלכים הנאמר סוף פרשה וישלח. ענין מלוכתם ומיתתם שהוא הענין דבונה עולמות ומחריבן. הנה שם נתייסד שורש כל ההנהגה כולו דהעוה"ז בכלל ובפרט. כל הריסות הגדולות הנעשות בעולם מיום ברוא ה' אדם על הארץ. החטא דעהד"ע וגזרת המיתה. חורבן העולם בהמבול. מאורעות ותלאות האבות. מכירת יוסף. וגלות מצרים. ושני חורבנות. והד' גליות. כל מה שאירע לאבותינו ולנו. התלאות העוברות על כל באי עולם בכלל ובפרט ובפרטי פרטות. הנה הם כולם נובעים ונמשכים מגזרת נורא עלילות קורא הדורות מראש. יוצר בראשית הקב"ה. מעת אשר עלה ברצונו לברוא העולם. ויסד וחקק את כולם ברושמי העולמות אשר קודם העוה"ז שהיה בונה ומחריבן שהם סוד המלכים הנז'. ושם הוא יסוד כל המעשים אשר נעשים תחת השמש. ויסד את כולם לסבב עי"ז את תכלית כוונתו ית"ש בכל בריאת עולמו. והם כולם רק סיבה להתכלית. כי על ידיהם כולם יסובב התכלית האחרון אשר בתיקון העתיד. ועל תכלית האחרון הרי נאמר עליו. ישעיה ס"ד ג'. עין לא ראתה אלהים זולתך. כמו כן הוא הסיבה להתכלית. ר"ל דרכי הסבה איך שהוא סבה להביא התכלית עי"ז. הוא ג"כ נעלם מכל בריה כי שניהם הם מסוד המחשבה הנעלמה ית"ש וכמו שאמר למרע"ה. שתוק כך עלה במחשבה לפני. אך עכ"פ הוא כי כל ההנהגה כולו אשר בכל ההוה ויהיה. הנה הוא חקוק כולו מאז ומקדם וכנז'. ובזה הרי נופל (ר"ל שולל) כל הקושיות וכל המחקר בזה. כי לא שייך להקשות ולחקור אלא רק בדבר שניתן להאדם להתחקות בו. אבל מאחר שנתבאר שכולם הם נובעים ממקור הנעלם אשר שם השריש הנטיעות הראשונות להיותם שרשים לכל הבריאה כולו והוא מחשבתו הנעלמה ית"ש אשר בה יסד הראשית והתחלה לכוונת כל הבריאה ותכליתה וא"כ הרי נשלל מזה דרישת וחקירת כל בריה מלהתחקות בזה מאומה וכמו שאמר הוא ית"ש למרבע"ה שתוק כך עלה במחשבה לפני ור"ל והרי נשלל מזה חקירת כל בריה:

והנה עיקר דברינו הם מפורש בדברי רז"ל במדרשים בכמה מקומות. במדרש תנחומא שמות סי' י"ז. הרבה נתייחדו עד שלא באו לעולם. המות מתוקן היה שיבא לעולם כו' ולא הביא הקב"ה את המות אלא ע"י הנחש שהיה מתוקן לכך כו' וצפוי היה לפני הקב"ה שאדם עתיד לאכול ממנו וימות בעלילה כו' אמר ליה הקב"ה אין זו משל עכשיו שכבר היה מתוקן כו'. עתיד היה המבול לבא לעולם ויתפלט ממנו נח ובניו כו'. עתידים היו היסורים לעמוד והיה איוב מתוקן שיבואו על ידיו כו'. עתידין היו ישראל לימכר בימי המן והיה מתוקן להם מרדכי שינצלו על ידו. עתידין היו ישראל לירד להשתעבד במצרים והיה יוסף מתוקן להם (ר"ל בסיבת יוסף) דכתיב ויוסף היה במצרים. עתידין היו ישראל להגאל ממצרים והיה משה מתוקן להם כו':

ובמדרש אבא גוריון בתחילתו. הובא בפתיחתא אסתר סי' י'. ר' ברכיה פתח. מי פעל ועשה קורא הדורות מראש. מתחילת ברייתו של עולם גזר הקב"ה על כל בריותיו לכל אחד ואחד מה שראוי לו. אדם ראש ליצורים. קין ראש להורגים. הבל ראש לנהרגים. נח ראש לנמלטים. אברהם ראש לנמולים. יצחק ראש לנעקדים. יעקב ראש לתמימים. יהודה ראש לשבטים. יוסף ראש לחסידים. אהרן ראש לכהנים. משה ראש לנביאים. יהושע ראש לכובשים. עתניאל ראש למחלקים. שמואל ראש למושחים. שאול ראש לנמשחים. דוד ראש למנגנים. שלמה ראש לבונים. נבוכדנצר ראש למחריבים. אחשורוש ראש למוכרים. המן ראש לקונים. וכן הוא ג"כ במדרש שמות רבה פ"ב סי' ד' ובב"ר פ"ל סי' ח'. הן האדם היה. מתוקן למיתה. נחש היה מתוקן לפורענות. קין היה מתוקן לגלות. איוב היה מתוקן ליסורין. נח היה מתוקן לנס. משה היה מתוקן לגואל. מרדכי היה מתוקן לגאולה. אברהם היה מתוקן להדריך כל העולם כולו בתשובה. וע' עוד בתנחומא פ' וישב בפסוק ויוסף הורד מצרימה שאמרו שם כי גם הענין דמכירת יוסף היה ג"כ רק גזרה כבושה מאז ומקדם אלא הכל הוא בסוד נורא עלילה על בני אדם ע"ש באריכה ותפלא:

וכ"ז הוא מעומק הדברים שאמרנו כי כולם הם בסוד כך עלה במחשבה לפני כי סוף מעשה הוא במחשבה תחלה ונמשך הבריאה כולה וכל הנהגתה תמיד הכל מסוד אותה המחשבה. וכמו שהמחשבה עצמה הרי היא נעלם לעולם ואינה מתגלית אלא בסוף מעשה ובתכלית הפעולה. כן הוא כל דרכי ההנהגה עתה היא נעלמה מעיני כל חי עד עת תכליתה שהוא בהתיקון העתיד. כי כל זמן הגלות הוא העולם תוהו ונעלם אור קדושתו ית"ש הרבה מאד. ואנכי הסתר אסתיר כו'. וגברו הדינין. וכמ"ש בתז"ח דף כ"ז ע"א. והכי אחזי ליה ברמז בסוף יומא ע"ש כל הענין ובהגר"א שם:

והענין הוא כי אחר החטא דעהד"ע אשר חזרו לירד כל הניצוצין והשב"כ ונשתרבב הרע ועלה למעלה כנ"ל אות ד' הנה חזר ונתעלם האור הראשון דמעשה בראשית. וכמ"ש בבראשית רבה פ' י"א סי' ב' ופ' י"ב סי' ו'. וע' שמו"ר פ' ל"ה סי' א' שאמרו שם והיכן גנזו בגן עדן. וכן הוא בזוה"ק פ' תרומה קס"ו ב' (והכוונה הוא בנקודת יסוד דהמלכות ששם נגנז האור). והנה ע"י אותו האור הרי היה כל התיקון דמע"ב וכנ"ל אות ד'. ומאחר שחזר ונגנז הרי חזרו שליטת הדינין כמו בעולם התוהו. אמנם הנה לא נסתלק ח"ו כי א"כ היה מתחרב העולם לגמרי ולכן לא נסתלק אלא נתעלם ונגנז ועכ"ז הנה הוא משלח את הארתו תמיד ובו מתקיים העולם. וכמ"ש בזוה"ק פ' תרומה קמ"ח סע"ב וקמ"ט רע"א וכן שם קס"ו ב'. והעיקר הוא כי הרי אמרנו שגניזתו הוא בנקודת יסוד דהמלכות שהוא הגן עדן. והנה שם הוא שורש נשמת ישראל. העמוסים מני בטן הנשואים מני רחם. כמ"ש בהקדמת זוהר בראשית י"ג סע"א. ונגנז אור הראשון בשורש נשמת ישראל. והוא אור קדושת התורה שהיא העץ חיים אשר בתוך הגן. ושם גנוז האור הראשון שהוא בהתורה וישראל. והרי נמצא כי הגם שהוא נגנז לאחר החטא וחזר וניער התוהו כמקדם. עכ"ז הרי ישנו מציאותו דהאור הראשון בהעולם עכ"פ. והוא ע"י התורה וישראל. ולכן כל זמן שלא היו ישראל בעולם וקודם שניתן התורה הנה נקרא כל אותו הזמן בשם. תוהו. וכמ"ש סנהדרין צ"ז סע"א וכן עבו"ז ט' א'. שני אלפים תוהו. והיה מתקיים אז העולם רק בחסדו של הקב"ה אשר כנגד זה הם הששה ועשרים הודו. כנגד הכ"ו דורות שברא הקב"ה בעולמו ולא נתן להם תורה. וכמ"ש פסחים קי"ח א'. והכוונה הוא כי היה עומד אז העולם רק בנס. שהוא באור מקיף ולא באור פנימי. והגם שגם באותן הדורות היה ג"כ צדיקים וחסידים בכל דור כמ"ש באדר"נ ר"פ ל"ב (וע' פדר"א פ' כ"ב ברד"ל אות ד' ובלק"ת להאריז"ל בפסוק ויחי למך) אך כל אותן הצדיקים עצמן אשר בשני אלפים תוהו עד אברהם אבינו ע"ה. היו ג"כ רק מהאור מקיף ובזה היה מתקיים העולם בכל השני אלפים תוהו כי האור פנימי היה נעלם אז לגמרי. וחזר להתנוצץ באברהם אבינו ע"ה ע"י הנפש אשר עשו בחרן כי אז

היה מתחיל שני אלפים תורה וכמ"ש בגמרא עבו"ז ט' א'. והנה היה עומד שיחזור האור להתגלה ולהאיר בכל עיקרו בישראל ומהם בכל העולם כולו במתן תורה. אם שזכינו להלוחות הראשונות. אבל מאחר שלא זכינו גם לזה הנה נגזר על עיקר האור שיהא טמיר וגנוז עד זמן תחיית המתים. כמ"ש בפ' חיי שרה קל"א א'. ועי' פ' יתרו ס"ט ב'. ועכ"ז הנה תמיד הארתו אינו מתבטל לעולם מכל וכל ח"ו וכנ"ל. ומתחלף בהארתו לפעמים יגדל ולפעמים מתמעט. עד שבכל זמן הגלות הוא בהסתר פנים מאד וחזר התוהו וניעור כמקדם. וכמ"ש במדרש ב"ר פ"ב סי' ד'. והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום. אלו ד' גליות ע"ש. ועי' מדרש תהלים מזמור ו' סי' ב'. כי הד' גליות הם בפרטות שמונה. בבל כשדים. מדי פרס. יון מקדון. ישא"ד. והם מסוד השמונה מלכים דסוף פ' וישלח. המלכין קדמאין. והוא כמו שאמרנו כי שם נחרטו הכל ושם הוא יסוד כל המעשים שנעשו תחת השמש כי שם הוא שורש הכל והכל נמשך ונובע משם. והרי הוא כל ההנהגה כולו דהעוה"ז בסוד כך עלה במחשבה לפני וככל מה שאמרנו:

עד כאן הגיע דברינו בזה כעת בהמאמר הכללי הזה שהוא כעין הקדמה להספר על מה שהספר מדבר כי ישנם בזה עומק דברים הרבה ודרושים ארוכים לבאר איך שכל ההנהגה כולו נמשך רק על יסוד הזה דתיקון המלכים. והוא סוד העץ הדעת והעץ החיים ונמשך כל ההנהגה כולו לתקן את סוד העהד"ע להחזירו כולו לעה"ח כי כל זמן שלא נתקנו המלכים עומד כל העולם בסוד עהד"ע. והנה ניתן התיקון זה לאדם הראשון לתקנו תיכף ביום שנברא. כי רק על זה הוא כל בריאת האדם ורק לכוונה זו נברא העולם והוא תכליתו. וכן הנה הם ג"כ סוד הלויתן ובהמות בהררי אלף וסוד זיז שדי. וכל זמן שלא הגיע העולם לתיקונו הנה ישנו עדיין בהם ג"כ מסוד עהד"ע. והוא סוד שאמרו. חולין ס"פ אלו טרפות. לויתן דג טהור הוא. ובמדרש ויק"ר פ' כ"ב סי' י' אמרו שם. כי הלויתן וזיז שדי ובהמות בהררי אלף הם כולם בכלל מה שנאמר ה' מתיר אסורים. וכן הוא בירושלמי שבת ספ"ע על הלויתן כי הותר מן כלל איסור הוא. ע"ש ובקרבן העדה. כי כל זמן שלא הגיע העולם לתיקונו. עומדים הם עדיין ג"כ בסוד עהד"ע. וכ"ז הנה מתבאר בדברינו בהספר הזה בדרושים עמוקים ורחבים מאד על כל ענין וענין ובפרט סוד עהד"ע ועה"ח שהוא עמוק מני ים ועולה לגבהי מרומים. וכן הנה נמשך לזה כמה ענינים נפלאים ונוראים בביאור איזה אגדות סתומות מדברי חז"ל. ובענין הנהגת ישראל במדבר. בסוד הצור והסלע והחטא דמי מריבה. וענין נדב ואביהו. ושלמה המלך ע"ה. וסוד הד' שנכנסו לפרדס. בדרושים עמוקים ורחבים בכל אחד ואחד. ואיך שכולם כוונו לכוונה אחת שהוא בהתיקון דעהד"ע. ומתוכם יתבאר קדושת האבות ויוסף הצדיק ומשה רבינו ע"ה איך שהם כולם עמדו בקדושתם בכל הענין הנורא הזה ויצאו לשלום. וכן יתבאר מדרגת מעלת העולמות ורוממות מעלת אדה"ר קודם החטא בארוכה הרבה. ומענין זה היה ג"כ מדרגת ישראל בעת מתן תורה והיה כ"ז כי הגביה אותם הקב"ה על גפי מרומי קרת והטעימן מעין עולם הבא כדי שידעו מה שמוכן להם ומה שמוטל עליהם לתקן. וכן יתבאר ענין הנהגת דתורה ומצות בימות המשיח אשר נמצא כמה סתירות בדברי רז"ל בזה. ואיך שאלו ואלו הם דברי אלהים חיים אמת. וכן כמה נשגבות ונצורות בסוד וסדר תחיית המתים עם עוד כמה ענינים נפלאים הנמשך מענין לענין. ואקוה להקב"ה כי ימלא בו המעיין כמה וכמה דברים. אחת הנה ואחת הנה. אשר לא שמעה אוזן מעולם. אמנם ענין סוד עהד"ע הגם שהוא מתבאר כאן בעומק ובארוכה הרבה עכ"ז הנה יש בו עוד ענין נעלם אשר נתבאר עיקרו בדברינו בחלק הביאורים שער עקודים פ"ב. בשם דרוש עהד"ע. כי היה קשה לי להרכיב הדברים כאן זב"ז מחמת עומק הדברים המדובר בו כאן הנמשך מענין לענין לרום גבוהים. ולכן הנחתי אותו לפי סידורו שם בדרוש בפנ"ע [אמנם אם יהיה ה"י עמדי אדפיס אותו כולו ג"כ כאן בסו' הס']:

והנה כל הדברים הנז' הנה עיקרם הם בהחלק שני מהספר הזה. אך החלק ראשון שבו הנה הוא מיוסד עיקרו על סוד המלכין קדמאין עצמן בעניניהם הנאמרים בדרושי האריז"ל והם צריכים ביאור מאד הן בכלל והן בפרט. בשורשם ויציאתם היכן שהוא שורשם ואיך היה סיבת יציאתם אשר יצאו מתחילה בלי להתקיים. וכן בסיבת מיתתם הנאמר בדרושי האריז"ל הנה נראין לכאורה איזה סתירות בדבריו. וגם בפרטי הסיבות עצמן הנה נמצא בדבריו ז"ל כמה סיבות הצריכין ביאור. וגם מבואר בדבריו כמה וכמה סיבות למיתתם ומובן לכל מעיין כי צריכים מאד לקשרם זב"ז ולהעלות כולם למקור אחד. ולא עוד כי הרי פשוט הוא שכל הסיבות אשר היה למיתתם הנה נתקנו אח"כ כולם בעת התיקון אשר לצורך מעשה בראשית ולא נמצא בדבריו מפורש תיקון לכולם. וגם עוד כמה ענינים עמוקים הצריכים ביאור בענין המלכים אשר הם השורש דכל הבריאה כולו כנ"ל. ועל זה מיוסד החלק ראשון מספרינו זה וימצא כל מעיין כמה עמוקות נשגבות בהדרושים הללו אשר יאירו עיניו בעה"ית"ש. וכ"ז הוא מה שחנני הקב"ה מאוצר גדול של מתנת חנם וכמ"ש וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם וחנן גם אותי בכ"ז והוא מנפלאות תמים דעים ית"ש ההופכי הצור אגם מים חלמיש למעינו מים:

וכבר הודעתי את ערכי הדל והרזה בכל מילי דמיטב. בהקדמת בספר הקדמות ושערים שהוצאתי לאור בעזרת הקב"ה בשנת תרס"ט. אמנם זאת מלאתי את עצמי ראוי להודיע כאן בפרטות. שכל הבקיאות המובא בספר זה וכן בכל הספרים שחנני הקב"ה. אל יעלה בלב המעיין. שבחכמתי שאבתי כל הבקיאות הללו. כי בעוה"מ חסר אני מכל בקיאות. אך נודע הוא שנתרבה עתה ספרים הרבה בכל חלקי תורה המראים את כל בקיאות. הן בתנ"כ ובש"ס ובמדרשים והן בזוה"ק ובכל ספרי האריז"ל [ובפרט הספר שמן ששון כי הוא זללה"ה ע"י בקיאתו הנפלאה וע"י ציוניו האיר עיני בכ"מ] וכן בספרי ראשונים ואחרונים. ובהם אני משתמש למלא כל אבני חפץ מאבני שהם ואבני אקדח הצורך לעניני. אך להזכיר אותם בשמם בתוך הספר הוא דבר שאין מתקבל אל הלב. כי אינו הגון כלל להזכיר פסוק מתנ"כ בשם הקונקורדאנציא וכן מאמר חז"ל בשם הבית אהרן וכיוצא מספרי הבקיאים. אשר רבים הם וא"א לפורטם. אך מה גדול זכותם ורב טוב צפון להם מאל גמולות ה' אשר כעל ישלם:

והנה ימלא המעיין בחלק ראשון מספרי זה. עוד ענין אחד נעלה ומרומם מרגניתא יקירא דלית ליה טימי. והוא הדרוש ד' שבחלק ראשון כאן. אשר אין לשער יקר ערכו ומעלתו כי לא יסולה בפז ובכתם אופיר. כאשר עיני כל מעיין תחזינה מישרים גבהו ורומו בסתר עליון עומקו ורוחבו במרחבי מרום. והנה אותו הדרוש עצמו הוא כפול ושנה בדברינו עוד בספר הכללים כלל י"ח ענ"י. ושם הוא בארוכות יותר הרבה ובעמקות יותר נפלא. כי כאן הוא מחזיק ערך כ' דפים בכת"י. ושם הוא מחזיק למעלה מכ' דפים בכת"י. ובכ"א הוא מדבר בסגנון בפנ"ע לפי הנדרש לענין הספר. הגם שקוטב הדברים בשניהם אחד הוא. והנה הוא מסודר בכ"א בסידור יפה ולא נחסר הבנה בכ"א בפנ"ע גם בלי עיון בהשני כי בכ"א מדבר רק ע"פ עניני הספר שמדובר בו. אמנם כל ענין הדרוש הזה הן כאן הן שם הוא נפלא ונורא. ועסקתי בהם בכמה יגיעות כמה שנים עד שהעמדתי אותם על מכונם. בעזרת החונן לאדם דעת קדוש ישראל ומושיע הקב"ה ית"ש לעד. ובפרט אותו הדרוש אשר בספר הכללים שהוא כמעט היסוד דכל הספר כולו. ואלו שלא באתי לעולם אלא בשביל זה לבד היה די לי. אמנם גם זולת דרוש ד' הנז' הנה ישנם עוד כמה ענינים עמוקים בהחלק ראשון מהספר זה אשר אקוה להקב"ה שיאירו עיני המעיין בהם ויאמר ברוך החונן לאדם דעת. דברי שלמה בן לא"א מו"ר המתחסד עם קונו מהו"ר חיים חייקיל ב"ר אריה ולאמי מורתי אשה יראת ה' היא תתהלל מ' סתירה גיטא בת ר' יצחק זללה"ה:

באשר שנשאר כאן עמוד חלק אכתוב שני ליקוטים קטנים ובקיצור נמרץ

ליקוט א׳

נודע הוא כי הנוק׳ דז"א נקראת בשם ד׳ ומטעם כי בניינה הוא רק מהתנה"י דז"א וכמ"ש הרב בכסח"כ פ"א ובשעה"כ דף כ"ד סע"א. ולכאורה קשה כי הרי הסדר הזה הנה הוא בכל הפרצו׳ כולם שבנין כל תחתון הוא רק מהתנה"י דהעליון. כמ"ש בנקודות פ"ב. וכן כלל האצי׳ הוא מתנה"י דא"ק. כמ"ש שם פ"א בהמ"ב וכן בתיקון רפ"ג:

אמנם הוא כי הנה ישנם בהנוק׳ עוד עשרה סיבות נוספים אשר לכך היא נקראת בשם ד׳ והיינו. א). כי הנה היא הרביעית לכל תלת. כי בהכח"ב יוצאת היא בהקשר של תפילין וכן הפה הוא מלכות שבראש כמ"ש אליהו זל"ט. ובחג"ת היא יוצאת מהת"ת שבו. ובהנה"י היא בעטרת היסוד. וכן אמרו בתז"ח דף ד׳ רע"ב. ומלכות עשירי לון ורביעי לון וכן הוא שם דף ט"ז ב׳ בסוד שם של י"ב ע"ש. ב). כי היא הד׳ דאחד. וכמ"ש בתיקונים סוף תיקון מ"ב ושם תיקון מ"ז צ"ד ע"א. והוא משום כי היא הרביעי להד׳ אתוון דהשם הוי"ה ב"ה (הכולל כל הה׳ פרצופים) והיא כלילא מכולם והם כולם אחד בה. ג) כי הנה היא כלולה בהג"ר ובסוד אני ראשון ואני אחרון. אי"ן ואנ"י. ונקודתה העצמותית עם כלילותה בהג"ר הוא ד׳. והוא הוראת דשם אדנ"י. אי"ן ד׳. ד). כי שורש הזו"ן אשר בהי"ג ת"ד. הנה ט׳ תיקונים הם לז"א (והם א׳ ח׳ דאחד) וד׳ תיקונים הם למלכות (והם הד׳ דאחד). אותן הד׳ תיקונים שאין בהם שערות שהם תיקון ג׳ ה׳ ז׳ י"ב. כנודע בספד"צ פ"ב ובהגר"א שם. ה). על שם הד׳ שרשים שבה ובסוד ארבעה ראשי שנים הם כמ"ש בשעה"כ דף צ׳ ע"א וצ"ג ע"ג ע"ש. ו׳). על שם הד׳ בחי׳ אשר ז"א משפיע בה לצורך ההולדה כמ"ש בתינו"ק רפ"א ובמ"ן ומ"ד דרוש י"א אות י"ז ואות כ׳. ז׳). כי ד׳ הוא הוראה שהיא דלה ועניה דלית לה מגרמה כלום כמ"ש בזוה"ק בראשית ל"ג ע"ב ושם בהשמטות סי׳ כ"ג דף רנ"ז ב׳. ח׳). כי ד׳ הוא לשון דלת ופתח ושער כי היא השער לה׳ כי אין לאדם שום התדבקות והתקרבות להקב"ה רק על ידה. ע"י קבלת מלכות שמים. וכן כל הידיעה והתבוננת באלהותו ית"ש הוא לעולם רק על ידה דהיא מתפשטת ושורה בכל אחד ואחד מישראל ועל ידה הוא כל השגה וידיעה בהקב"ה. וכמ"ש בזוה"ק תרומה קנ"ח ובתז"ח דף ל"ב. ט׳). על שם הד׳ זמנים דכל עת גידולה שסימנם נקב"ה. נערה קטנה בוגרת ה׳ תתאה. וכמ"ש בתינו"ק פ׳ ב׳ ג׳ ובירח פ"א [אמנם אלו הד׳ הם בפרטות ז׳. כמ"ש במבו"ש שער ו׳ ח"א דרוש א׳. דף נ׳ רע"ג מדפוה"ח תרס"ד]. י׳). על שם ד׳ אברים יתירים שיש לה על הרמ"ח דז"א שהם ב׳ צירין וב׳ דלתות. כמ"ש בגמרא בכורות מ"ה א׳. ובדברי הרב בירח פ"ג. והרי לנו עשרה טעמים נוספים מה שנקרא הנוק׳ בשם ד׳:

ליקוט ב׳

הנה בענין הראיה והשמיעה נודע הוא מדברי הרב באח"פ פ"א כי הראיה היא מסוד נשמה לנשמה האות י׳ שבשם והשמיעה היא מסוד הנשמה אות ה׳ ראשונה שבשם. והוא מדברי התיקונים תיקון ע׳ קמ"א א׳. כי ראיה שמיעה ריח דיבור הם בד׳ אותיות השם. י׳ אסתכל. ה׳ ושמע. ו׳ ומריח. ה׳ וממלל. וע׳ רע"מ פינחס. ר"ל ע"א. ובזו"ח פ׳ יתרו. והרי הוה הראיה למעלה מהשמיעה. אמנם דעת הרמב"ן בספר האמונה והבטחון פ׳ י"ח וכן שם ר"פ כ"ד כי השמיעה הוא למעלה מהראיה וכן הוא ג"כ דעת הרקאנטי פ׳ ויצא בפסוק ותהר לאה וכן הוא ג"כ דעת רבינו בחיי האחרון בספר כד הקמח אות ז׳ וכן בפירושו על התורה בפ׳ ויצא בפסוק ותקרא שמו ראובן ודבריו שם הם מדברי הרמב"ן הנז׳ פ׳ כ"ד. וכן אמר עוד בפ׳ שמות בפסוק ראה ראיתי את עני עמי ודבריו שם הם מדברי הרמב"ן הנז׳ פ׳ י"ח. כי רבינו בחיי והרקאנטי נמשכים תמיד אחר דברי הרמב"ן. ושניהם מתלמידיו יחשב. ועכ"פ הוא כי דעתם הוא שהשמיעה הוא גדולה מהראיה. אך דעת הרמ"ק בפרדס שער ערכי הכנוים פ׳ כ׳ וכ"א. הוא כדעת האריז"ל שהראיה והשמיעה הם בחו"ב והראיה הוא גדולה ולמעלה מהשמיעה. וכן הוא ג"כ דעת הגר"א ז"ל בתיקונים תיקון מ׳ דף פ"ט ע"ד. שהראיה היא למעלה הרבה מהשמיעה ע"ש. וכן הוא בזוה"ק ותיקונים כנ"ל:

אמנם מצאנו בדברי האריז"ל בכ"מ שמשמע להיפך. בטנת"א פ"ו בענין ז׳ נקבי הראש אמר שם כי האזניים הם חו"ב והעינים הם נצח הוד. וע׳ עוד בא"א פ"ו ובשער הכוונות דף צ׳ ע"ד. וכן משמע ג"כ באד"ז רצ"ד ע"ב שאמרו שם בהאי נוקבא דאודנין תליין נוקבין אחרנין נוקבא דעיינין נוקבא דפומא נוקבא דחוטמא כו׳ והרי אמר שכולם תלוים בהאזניים. והוה האזניים למעלה מכולם. וע׳ בזה במאמרי רשב"י דף כ"ד ע"ב ודף כ"ה ע"ד מדפוה"ח תרנ"ח. ומשמע מכ"ז שהאזניים הם למעלה מהעינים. והרי נמצא סתירות בזה בדברי הזוה"ק והאריז"ל עצמו:

אך האמת כי העיקר הוא שהראיה גדולה מהשמיעה הרבה. אלא באשר כי שורשה ומקורה הוא מאור הנשמה לנשמה שאין לה כלי בהגוף כלל כי הכלים הם רק ג׳. מל"כ. שהם כלים לנר"נ כנודע. לכן אין לה גילוי בהגוף אלא רק אחר שמתפשטת למטה ומתלבשת בנצח הוד ומשם חוזרת ועולה בדרך אור חוזר ויוצא תמצית הארה ממנה דרך העינים והוא כל הראיה שמשתמש בה האדם. והנה הוא ע"ד אורות הנקודות שעלו בדרך אור חוזר מנה"י דא"ק ויצאו דרך העינים. משא"כ השמיעה שהיא למטה ממנה במדרגה כי היא מהבינה. הנה מתגלה היא בהאזניים בכל תוקפה. ולכך תלוים העינים בהאזניים כנ"ל מאד"ז. משום שכל כח העינים הוא רק תמצית הארה לבד מאורם העיקרי. וגם זה נמשך להם בדרך אור חוזר רק ע"י נצח הוד. ע׳ הגר"א ספד"צ פ"א דה"מ אשגחא פקיחא. אבל שורשם העיקרי דאור העינים הנה הוא באמת למעלה למעלה. וע׳ דברינו בדע"ה ח"א דרוש ד׳ סי׳ א׳ ב׳:

והאמת הוא כי גם השמיעה שהיא מהבינה הנה גילויה היא ג"כ רק ע"י התלבשות בת"ת. כי היא עתיקא דקיימא לשאלה בסוד מ"י ברא אל"ה. כמ"ש בזוהר ח"א דף א׳ ע"ב. וכל גילויה הוא רק ע"י ז"א כנודע. וכן הוא כל גילוי השמיעה ג"כ רק ע"י התלבשות בת"ת. והוא מה שנודע כי שמיעת הקול הוא תלוי באויר (שהוא ת"ת. כנודע בספר יצירה בסוד אמ"ש) כי בלתי אויר אין קול כלל. ולכן הבינה עצמה היא רק קלא דלא אשתמע. וכמ"ש בפ׳ בראשית דף נ׳ ע"ב ובפ׳ ויגש דף ר"י ע"א. ובתז"ח סמוך לסופו. והארכתי בזה קצת בדרושי נקודות פ"א אות ח׳ ואות ט׳. אך עכ"פ הוא כי גם השמיעה הוא ג"כ ע"י התלבשות בת"ת. אבל הראיה הוא רק ע"י התלבשות הנצח הוד. אבל במקורם הוה הראיה יותר למעלה כי הם שניהם בחו"ב כנז׳. ובזה ניחא הכל והבן. כי קצרתי מאפס המקום כאן:

ספר לשם שבו ואחלמה

דרושי עולם התוהו חלק ראשון

דרוש א'.

סימן א'.

[א] יסתכל המשכיל ויתבונן המבין בענין סבת מיתת המלכים ושבירת הכלים אשר נמצא בדברי האריז"ל כמה גרמות וסבות מסבות שונות בזה ואין ספק הוא שכולן עולין למקור אחד וסבה אחת לכולם וכמו שיתבאר בעה"י בדברינו לקמן בדרוש ו'. ויתבאר שם אחת לאחת בנימוקה וטעמה וכלילות כולן יחד. אמנם מה שראינו להקדים בתחילה ולעמוד אותה ליסוד מוסד לכולם. הנה הוא מה שנבאר עתה בדרוש הזה ולקמן דרוש ב'. וכן כל מה שנמשך מענין לענין עד סוף דרוש ה'. והיינו כי הנה בדרושי נקודות פ"ג אמר הרב זללה"ה כי ביטול המלכים היה לפי שלא נתקן עדיין כחדא אדם דכר ונוקבא וזהו עצמו סוד טיפי הזרע של יוסף שיצאו בלתי נקבה אלא מזכר לחוד והם הם עשרה הרוגי מלוכה והבן מלה מלוכה כי הם ממש אלו הז' מלכים שנשברו כליהם וגופם. והסבה היה ג"כ לפי שהיו בלתי תיקון דו"ן עד שבא הדר מלך הח' ואז נתקנו. והנה הכלים הראוים למלכים הללו יצאו דרך צפורני רגליים והוא בסוד מ"ש. במסכת שבועות י"ח ע"א. מי שאמרה לו אשתו בשעת תשמיש נטמאתי ינעוץ צפורניו בקרקע והזרע יוצא דרך צפר"ג. והוא סוד הנאמר ביוסף ויפוזו זרועי ידיו שיצא תאותו מבין צפורני ידיו (וכמ"ש בסוטה ל"ו ע"ב). וכן הוא בתיקונים תיקון ס"ט קכ"ח ע"א. ובהאי י' תב יוסף הה"ד ותשב באיתן קשתו ויפוזו זרועי ידיו. מאי ויפוזו דאזדריקת טפה דאיהי י' בין י' אצבען ואתפליגת לי' ניצוצין דאזדריקו מקשת דאיהו ברית. ובאן אתר אזדריקו בעשרה הרוגי מלכות. ע"כ מדברי הרב בנקודות פ"ג:

והנה דבריו סותרים מיניה וביה כי הרי ממה שאמר שהם היו בסוד טיפת קרי אשר יצא מצפר"ג וע"ד הנאמר ביוסף ויפוזו זרועי ידיו. והרי מבואר מזה שהיה יציאתם מזכר בלתי נקבה. והיה חסר כאן בחי' הנוקבא. אבל ממה שאמר שהיו בלתי תיקון דו"ן עד שבא הדר מלך הח' הרי משמע שהיה חסר בחי' הדוכרא. כי הרי הדר הוא סוד שם המ"ה הכללי אשר בא אח"כ בעת התיקון והוא בחי' הדוכרא. וכן הוא מבואר בדרושי נקודות פ"א שיציאת המלכים היה מהס"ג דס"ג שהוא בחי' אימא. וכמ"ש מהרח"ו בשער התיקון פ"ג בהמ"ק, בת מטרד בת מאימא דדינין מתערין מינה דטרדין לכולא. כי אימא היא שם ס"ג ומשם היתה זה הבת שנעשית אח"כ ב"ן כו' ע"ש. והרי לנו כי היה יציאת המלכים מהאימא. וא"כ הרי איך אמר הרב בדבריו הנז' כי היו בסוד טפ"ק הנאמר ביוסף וע"ד שאמרו בשבועות מי שאמרה לו אשתו כו' וכנ"ל אשר מבואר מכ"ז כי היה יציאת המלכים מזכר בלתי נקבה. וכן כדברים האלו אשר בנקודות פ"ג. הנה חזר הרב ושנה לנו בשער קיצור אבי"ע פ"ה ע"ש וכן במבוא שערים שער ב' ח"א פ"ה. וכן הוא ג"כ בדברי הגר"א בס' יהל אור בהיכלות פקודי היכל ו' ד' ל' ע"ב. והרי מבואר מכ"ז שהדוכרא היה מתחילה והיה חסר רק הנוקבא. והוא תמוה כי הרי אדרבה הוא שהיה יציאתם מהס"ג דס"ג שהוא בחי' אימא וכנז'. ויותר קשה (הקושיא הא' הוא על יציאתם מהיכן שיצאו והקושיא הזה הוא במציאות המלכים עצמן) על מה שנמצא בספר הליקוטים פ' וירא בפסוק ויעל לוט מצוער וכן בלק"ת שם דה"מ ענין לוט ושתי בנותיו. אמר שם זה לשונו וידוע כי סבת שבירתם של אלו המלכים היתה משום שלא היו להם בחי' נוקבא שלא היו דכר ונוקבא עד שבא הדר מלך השמיני שהיה בו תיקון דו"ן ונתקיים עכ"ל. והרי כ"ז הוא תמוה מאד כי הרי הוא נודע ומפורסם בכל דרושי הרב שכל המלכים היו מתחילה רק מהב"ן דב"ן לבד והיו כולם רק בסטרא דנוק' וכמ"ש בעה"ח פ"א בהמ"ב. ואז מולידין בחי' ב"ן דחיצוניות כו' הרי נולדה הנקבה עתה תחילה כו' וכן בשביה"כ פ"ו ואז נברא העולם במדה"ד ויצאה בת מתחילה שהיא שם ב"ן כו' עד שחזרו להזדווג והולידו הזכר שהוא שם מ"ה כו' ואמר שם עוד. בראשונה היו זו"ן נקבות מצד דין שהוא שם ב"ן ואח"כ היו זו"ן זכרים משם מ"ה כו' וע"ש פ"ח כי מתחילה היו רק המלכיות דהב"ן לבד ולכן לא נתקיימו ומיתו ונשברו ואח"כ בעת התיקון יצא הע"ר דב"ן עם השם מ"ה שהם הדר ומהיטבאל ועי"ז נשלמו ונתקנו גם כל המלכים הראשונים וכ"ז הוא נודע ופשוט מכל דרושי עץ חיים כולו. וכן הוא באד"ר קמ"ב ע"א ובאדר"ז רל"ב א'. כי מתחילה היו רק בסטרא דנוק' לבד ולכן לא אתקיימו ע"ש. וא"כ הרי איך אמר בספר הליקוטים הנז' שסיבת שבירתם היה משום שלא היה להם בחי' נוקבא. הרי הוא לכאורה היפך ממש מכל דרושי ע"ח כולו ואד"ר ואד"ז. שאדרבה הוא שכל המלכים הראשונים היו כולם רק בסטרא דנוקבא לבד. והמ"ה שהוא בחי' הדוכרא הוא לא יצא אלא רק אח"כ שהוא בעת התיקון דוקא וכנז':

[ב] עוד שנית מה שיש לתמוה בענין זה ג"כ כי הנה דברים הללו אשר אמר הרב בנקודות פ"ג דהחסרון של המלכין קדמאין היה משום שלא היה נתקן עדיין בחי' דו"ן ויצאו בלא זווג אלא רק בסוד טפ"ק. הנה הוא מדברי האד"ר קל"ה ע"ב וקמ"ב ע"א ובאדר"ז רל"ב ע"א ע"ש. וכן הוא ג"כ בספרא דצניעותא פ"א. דעד דלא הוה מתקלא לא הוו משגיחין אפין באפין ומלכין קדמאין מיתו. ומפורש שם בביאורי האריז"ל והגר"א ז"ל כי היו או"א אז אחור באחור זה הופך פניו לכאן וזו הופכת פניה לכאן. ולא היה אז שום זווג ביניהם כלל. וכן אמר עוד האריז"ל בזוהר הרקיע ד' קכ"ד ע"א. כי המלכין קדמאין הם יצאו בלי זווג. וכמ"ש בתז"ח ד' כ"ז ע"א והארץ היתה תוהו ובוהו כו' בנין דאדם אין דהוה בעלה לעילא סתים באין [ור"ל שהשם מ"ה היה עדיין סתום במקורו הנעלם] ולכן לא נתקיימו וכן הוא ג"כ בפע"ח שער ראש השנה פ"ב ד' קכ"ט ע"ד. שכל המלכים הראשונים היו בבחי' קרי בלא זווג וכן הוא בדברי הגר"א ביהל אור פ' פקודי ד' ל' ע"ב שכולם היו בסוד קרי ע"ש. ועי"ז הרי יש לתמוה ולהפליא כי הרי מבואר הוא בדברי הרב ג"כ להיפך. שכל סדר יציאת המלכים כולן היה ג"כ רק ע"י זווג גם מתחילת יציאתם מהכתר וע"י שהיו או"א רק פב"פ וכמו שאמר בנקודות פ"ד כי נזדווג הכתר מיניה וביה והמשיך מוחין לאו"א וחזרו פב"פ ואח"כ נזדווגו או"א יחד והוציאו את הז' מלכים. וכן מבאר עוד כל הענין הזה בשביה"כ פ"א באריכה כי האו"א היו מתחילה פב"פ לפי שנעשה להם מוחין מהכתר ועי"ז הוחזרו או"א פב"פ ונזדווגו יחד ועי"ז יצאו הז' מלכים כולן. ולא הוחזרו או"א אחור באחור אלא רק אחר שמיתו כל המלכים כולן דוקא וכמו שמבואר שם באריכה כ"ז. והרי לנו כי כל המלכים כולן לא יצאו ג"כ אלא רק ע"י זווג דוקא. וכן הוא מפורש כ"ז ג"כ במבו"ש שער ב' ח"א פ"ו ע"ש והוסיף שם ללמדינו בזה ואומר כי אי אפשר להוציא אורות אלא בכח זווג ושמור כלל זה עכ"ל. ואמר שם עוד בשער ב' ח"ב פ"ד כי טרם צאת המלכים מבטן המלאה היו או"א פנים בפנים ונזדווגו אז שלא ע"י מעשה התחתונים ובלי מ"ן ואז ניתנו באימא הז' מלכים כו' ע"ש. והרי סותר כל הדברים הללו. למה שאמרו בספרא דצניעותא פ"א ואד"ר

וחד״ז וכן הרב עצמו בכ״מ כי כל המלכים הראשונים היה יניקתם שלא ע״י זווג ובסוד טפ״ק וכנ״ל:

[ג] **אמנם** הוא כי הנה יש כמה בחי׳ זווגים החלוקים זה מזה ומתחלפים בשמותם ונקראים לפעמים בשם זווג דפנים בפנים ולפעמים בשם זווג דאחור באחור. וכמו שמבואר בספר חסדי דוד אות ע״ח ע״ש. ואמר הרב בספר הגלגולים פ״ז. כי כאשר שהאחוריים והמלבושים שהם החיצונית דהספירות הם מזדווגים זב״ז הוא נקרא בשם זווג דאחור באחור. וכאשר מזדווגים בבחי׳ פנימיותם הוא נקרא בשם זווג דפנים בפנים וכל הזווג אשר היה לצורך המלכין קדמאין היו כולם רק בהחיצוניית לחוד ונקרא זה בשם זווג דאחור באחור הגם שאותן החיצוניית היו באמת רק פנים בפנים כי אין זווג אלא רק פב״פ אך משום שהיה רק מהחיצונית שהם האחוריים דהספי׳ נקרא זה בשם זווג דאב״א. וכ״כ הרב ג״כ בשער השמות פ״ז כי הזווג דאו״א אשר לצורך המלכין קדמאין היה רק הזווג דאב״א. והכוונה הוא כמ״ש בספ׳ הגלגולים וכנז׳. וע׳ עוד בזה בסדר אבי״ע פ״ה ובהגהה שם בשם שער הקדמות. אמנם הוא כי הרי בדברי הרב אשר בנקודות פ״ג שהעתקנו לעיל וכן בדבריו אשר בפע״ח ובזוהרק״י הרי מבואר שם כי היה חסר עדיין התיקון דו״ן לגמרי ויצאו בלא זווג כלל אלא רק בסוד טפ״ק. ואמר שם בזוהרק״ע ד׳ ק״ד ע״א וכן הוא במאמרי רשב״י פ׳ תרומה ד׳ ז׳ ע״ב. זה לשונו לא הוו או״א משגיחין אפין באפין. כי אבא רחמים גמורים ואימא דינין גמורים ונמצא זה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן כו׳ ע״ש. והרי אי אפשר לפרש הלשון הזה על בחי׳ הזווג דאב״א הנ״ל. ומבואר כוונתו שלא היה בהם שום זווג כלל. וכן הוא ג״כ בדברי הגר״א בספד״ל פ״א בדה״מ לא הוו משגיחין ע״ש באריכה שמבואר בכל דבריו שם שלא היה אז זווג כלל לאו״א. ואמר שם והן אשר קומטו ולא עת שעת הוא זווג כידוע כו׳ והן יצאו בלא זווג רק אחור באחור כו׳ ע״ש. והוא כמו שמבואר בכל המקומות הנ״ל שהיה כל יניקתם רק בסוד טפ״ק וכנ״ל. וא״כ הרי הקושיא חזקה מכל המקומות הנ״ל ג״כ אשר מבואר שם להיפך שגם כל המלכין קדמאין יצאו ג״כ ע״י איזה בחי׳ זווג עכ״פ וכנ״ל:

[ד] **עוד** שלישית כי הנה רבינו הגדול הגר״א זללה״ה בספד״ל פ״א בדה״מ וארעא אתבטלת אמר שם. כי בא״א לא הוה מתקלא שלא נכלל בו נוקבא שורש הדינין ולפיכך מיתו המלכים שלא היה להם שורש למעלה (וכתב שם הגר״א עצמו בהגהה) כן מצאתי בכתבים. והעיקר כי בתחילה היה בסוד בוצינא דקרדינותא עטרה דגבורה לבד ולכך לא אתקיימו כמ״ש באד״ר ואד״ז (קל״ה קמ״ב רנ״ב) עד דנחית אורחא עלאה חסד ונתקיימו. וזה סוד דו״ן בכתר שהן ב׳ עטרין סוד המתקלא. ג׳ מוחין. ג׳ הויות. עכ״ל הגר״א שם בפנים ובהגהה:

והנה מ״ש הגר״א ז״ל שלא היה נכלל בא״א בחי׳ הנוקבא. הנה הוא בתז״ח ד׳ ט״ל ע״ד. דההוא אדם קדמון הוה בני עלמין ומחריבן בגין דעילת העילות לא הוה משתתף תמן בגין דעד השתא לא הוה שלים בנוקבא דיליה ובג״ד אמר נעשה אדם דאיהו נוקבא ואשתתף תמן דאיהו לא שרייא אלא באתר שלים. ומה שאמר הגר״א ז״ל כ״ז בשם הכתבים כי לא היה נכלל בא״א נוקבא שורש הדינין. הנה הוא בדברי האריז״ל בפירושו לספד״ל שהוא בזוהרק״י ד׳ ק״ד וק״ה ובמאמרי רשב״י פ׳ תרומה ד׳ ז׳ ע״ב. אמר שם זה לשונו דעד לא הוה מתקלא כו׳ מקמי דאתתקן עתיקא קדישא כעין דכר ונוקבא ולא הוה מתקלא לא הוה או״א משגיחין אפין באפין כו׳ ומלכין קדמאין מיתו כו׳ הם המלכים שמלכו בארץ אדום שהיא הבינה אם הבנים אומללה יולדת השבעה כי כולם היו דינים גמורים ולא היה להם שורש ואחיזה בעתיקא קדישא ומיתו והם הם הניצוצין שאין בהם ממש. וניצוצות אלו נזרקו ע״י בוצד״ק שהיא שורש הדינים שהיה גנוז במעי האם שהיא הבינה דמינה דינין מתערין כו׳. ומ״ש וזיוניהון לא אשתכחו כי הנה מלכים אלו עד דלא הוה מתקלא ולא הוה מתתקן עתיקא קדישא כעין דכר ונוקבא (וכנ״ל בתז״ח) לא היה להם אחיזה למעלה ומיתו. וסבת מיתתם היה שלא היה להם אחיזה ושורש למעלה בעתיקא וגם בחכמה שיצא מעתי״ק לא היה להם שורש ואחיזה בה כי כולם רחמים פשוטים והם דינין גמורים כו׳ וז״ש וזיוניהון לא אשתכחו כי זיוניהון ועדויהון והוא שרשיהן וגזעיהן העליונים לא נמצא עדיין בעתי״ק כו׳ ואמר שם עוד והענין הוא כי הוכרח עתי״ק לעכב תיקונו עד שיצא ניצוצות אלו לפי שהיו דינין תקיפין ובהם מעורבין קליפות ונברר הפסולת מהם ומה שהיה יכול להתבסם נתבסם והקליפות נשארו למטה כו׳ עכ״ל לענייננו:

והנה מ״ש האריז״ל שלא היה להם אחיזה ושורש למעלה. יש לתמוה בזה הרבה. כי הרי מבואר הוא בדבריו ז״ל בע״ח בנקודות פ״ב שכל האורות אשר יצאו מהעינים אשר הם הם הנקודות העיקריים וכמ״ש בטנת״א פ״א בהמ״ב ומהם הוא עיקר כל המלכין קדמאין כנודע הנה כאשר יצאו מהעינים דא״ק והוא ע״י שנסתלקו ועלו כל האורות אשר מהטבור שבו ולמטה ועלו למעלה הנה נשאר שורשם העיקרי מבפנים שהוא מהטבור ולמעלה ושם הניחו ונשאר שורשם תמיד בא״ק אלא שהארתם נתפשט ויצא דרך העינים שבו אבל עיקר אורם הוא נשאר לעולם מבפנים. וכן אמר ג״כ בשביה״כ פ״ו שמה שיצא מהעינים ולחוץ הוא רק בחי׳ ענפיו לחוד כי שורש האור הוא נשאר מבפנים וכמ״ש בנקודות פ״ב וכן הוא מבואר ג״כ בשער הקדמות ד׳ י״ט ע״א אמר שם זה לשונו והנה האור הראשון אשר עלה מלמטה נשאר שורשו תמיד מבפנים ומשם נתפשט הארתו ויצאה לחוץ כו׳ דרך נקבי העינים של א״ק. וכן אמר שם עוד ד׳ ט׳ ע״ג דה״מ עוד היה שהאור הראשון הפנימי שהיה למטה מחצי הת״ת עלה למעלה במקום החזה ושם נשאר עיקר שורשו כדי להוציא הארתו לחוץ. וכן מבואר כ״ז ג״כ במבו״ש שער ב׳ ח״א פ״ב אמר שם. כי האור שהיה למטה בתחילה ועלה למעלה זה נשאר אח״כ תמיד למעלה בחזה ולא ירד בפרסא. ואמנם להיותם שם למעלה והם דחוקים שם. הוציאו מהם ענפים לחוץ דרך העינים והם הם הנקודות שנתפשטו לחוץ לא״ק ועמדו בו מן הטבור עד סיום הרגליים עכ״ל וא״כ הרי איך אמר האריז״ל בפירושו לספד״ל הנ״ל שלא היה להמלכין קדמאין שורש ואחיזה למעלה הלא היה להם שורש גדול בא״ק עצמו היטיב. ועוד כי הנה כתב הרח״ו ז״ל במבו״ש ש״ב ח״ב פ״ג זה לשונו והנה שמעתי פעם אחד ממורי ז״ל כי טעם מיתת הז׳ מלכים היה כי הענפים לבד יצאו אך שרשיהם נשארו מבפנים ולכן לא היה כח בהענפים לקבל האור ולכך מיתו וכאשר רצה המאציל העליון לתקנם החזירם לשרשיהם שנשארו בפנים וע״י כן נתקנו ונלע״ד כו׳ ששרשיהם הם האורות שנשארו בחזה דא״ק אשר משם יצאו הענפים אלו וכנ״ל שע״ב ח״א פ״ב (שהוא הדברים אשר העתקתי ממבו״ש לעיל בסמוך) עכ״ל וא״כ הרי הוא בפירוש להיפך ממש ממה שאמר האריז״ל בפירושו לספד״ל שלא היה להם שורש למעלה. הלא היה להם לעולם שורש גדול בא״ק עצמו ובהמקום אשר יצאו משם:

וכן גם מ״ש האריז״ל בכל דבריו הנז׳ שלא היה להם שורש בעתיקא קדישא. הנה גם זה הוא תמוה מאד. כי הרי מפורש הוא בדבריו ז״ל בשביה״כ פ״ו ופ״ז ובמבו״ש שע״ב ח״ג פ״ו שכל ענין המלכים בירידתם ומיתתם ושבירתם הנה היה כ״ז בכל הפרצופים כולם היינו בעתיק וא״א ואו״א וזו״ן ומקרה אחת לכולם וכמו שהאריך בזה הרב הקדוש מהר״ש שרעבי ז״ל ברחוה״ג וכנודע. והרי היה כל בחי׳ מיתת הז׳ מלכים גם בעתי״ק ג״כ וא״כ הרי איה מקום לומר שלא היה להם שורש בעתי״ק. מאחר שגם בו נמצא וגם בו היו ואדרבה הוא כי ממנו היה מתחיל שההתחלה הראשונה מהמקרה דז׳ מלכים הרי היה רק מעתי״ק. וכמו שמבואר בדברי הרב ז״ל בשביה״כ פ״ו ז׳ ע״ש וא״כ הרי איזה שורש היה חסר להם עוד:

[ה] **וכן** גם עיקר הדברים אשר אמר האריז״ל בפירושו לספד״ל הנז׳ כי לא היה להדינין שורש ואחיזה בעתי״ק וכן בחכמה אבא. משום שהם רחמים פשוטים והמלכין קדמאין היו דינין גמורים. הנה כ״ז הוא תמוה מאוד כי הרי נודע הוא שקודם התיקון הנה לא יצא בכולם אלא רק המלכיות דהב״ן לבד שהם מהס״ג דס״ג והם כולם דינין וגבורות לבד. ואלו המלכיות היו כלולים ג״כ מד׳ שמות עסמ״ב והם הה׳ פרצופים א״א או״א זו״ן

דהנקודות אשר כ"א היה כלול מי"ס. ור"ל י' מלכיות. והיו אז כולם רק דינים גמורים לבד אבל הט"ר דב"ן עם השם מ"ה שהם החסדים אשר בכל פרצו' מהה' פרצופים כולם. הנה זה לא יצא בכ"א אלא רק בעת התיקון לבד. וכמו שמבואר בשביה"כ פ"א וכן בסדר אצי' בקיצור פ"ב. (וע' שם ספ"ג) ועתיק פ"א ובכ"מ. דהרי לכך לא היו נקראו אז אלא רק בשם נקודות והם י' נקודות. משום שלא יצא בשום אחד מהם אלא רק המלכיות דהב"ן לבד וע' שביה"כ פ' ו' ז' ח' ובז"א פ"ג וכנודע כ"ז לכל טועמי טעם עץ החיים. וא"כ הרי איך אמר האריז"ל בפירושו לספד"צ הנז' שעתי"ק ואבא היו אז רחמים פשוטים. כי הרי נהפוך הוא שגם עתיק ואבא לא היו בעולם הנקודות אלא ג"כ רק מהס"ג דס"ג ומהמלכיות דהב"ן לבד גם הג"ר שלהם והיו גם הם רק מבחי' דינין וגבורות ולכן היה גם בהם כל הענין דמיתת המלכים בהז"ת שלהם כי הג"ר שבהם היו יכולים לקבל את כל האורות כולן וכמ"ש בנקודות פ"ד משא"כ הז"ת אבל עכ"פ הוא כי אפי' הג"ר שלהם ר"ל גם הג"ר דהאבא ועתי"ק היו אז ג"כ רק מהמלכיות דהב"ן לבד ומהס"ג דס"ג וכמו שמבואר בדברי הרב בשביה"כ פ"ו ובכ"מ. וכן מוכח ג"כ במבו"ש שע"ב ח"ב פ"ג במה שאמר שם. כי הז"ת בהכרח היו הם יותר דינים מהג"ר כי כל מה שהדבר מתעלה למעלה אין הדינים ניכרים ומתגלה בו. והם רחמים ולכן בהתגלות בהם (ר"ל בהז"ת) הדינים להיותם תחתונים לא יכלו לסבול האור הגדול של הרחמים ונשברו עכ"ל. והרי לנו מבואר כי גם הג"ר היו אז ג"כ רק דינים אלא שהז"ת הם היו יותר דינים [כי כן הוא הסדר לעולם גם לאחר התיקון כנודע] ועכ"פ הוא כי היו כולם אז רק מבחי' הדינים לבד והיו כולם מסוג אחד וממין אחד שהוא מהס"ג דס"ג ומהמלכיות דב"ן ולכן היה מקרה אחת לכולם שוה וכנז' ועליהם אמרו באד"ר קל"ה ע"א כל רישא דעמא דלא אתתקן בקדמיתא הוא לית עמא מתתקנא (וע' סדר אצי' בקיצור פ"ב) וא"כ הרי איך אמר שהיו עתי"ק ואבא רחמים פשוטים ולא היה להמלכין קדמאין ולהדינין שורש ואחיזה בעתיק ואבא הרי נהפוך הוא מכל וכל. כי מצד הדינין הרי היו אז גם אבא ועתיק ג"כ רק בבחי' דינין לפי ערכם כמו הבינה לפי ערכה והז"ת לפי ערכם. וכן מצד שורש המלכין קדמאין אשר למעלה. הנה היה להם שורש היטיב בכל הראוי הן בעתיק ואבא והן גם באדם קדמאה. ובהמקום אשר יצאו משם וכנ"ל כ"ז. וא"כ הרי צריכים דברי האריז"ל בכל הנז' ביאור עמוק מאד:

[ו] **עוד** ענין רביעי מה שצריך ג"כ ביאור גדול בענין אורות הנקודות כולם מה שיצאו דרך העינים דא"ק. מהו הענין בזה אשר יצאו ממקום גבוה כזו שהוא עוד למעלה מהאח"פ. וכמ"ש הרב באח"פ פ"א כי העינים הוא סוד נשמה לנשמה שהוא החכמה אבל האזניים הוא רק סוד הנשמה שהיא בינה והרי יצאו האורות דהנקודות למעלה מהאורות דהעקודים ועברו דרך עליהם וכמ"ש בנקודות פ"ב. וע"ז צריך ביאור כי הרי מבואר שם כי עקרן דהנקודות הנה הוא רק מהנה"י דא"ק אשר מהטבור ולמטה ונצמצם א"ק והעלה אותם למעלה מהטבור ושם נשאר שורשם אך האורות וענפיהם עלו עוד למעלה ויצאו דרך העינים. והרי צריכים אנו להבין כי מאחר שהם באמת רק מהבחי' התחתונות שבא"ק וכן שרשיהם ועיקר אורם נשאר באמת ג"כ רק בחצי גוף העליון אשר למעלה מהטבור שהוא בהחזה דא"ק. א"כ איך זכו האורות להתעלה כ"כ ולצאת דרך העינים שהוא עוד גבוה יותר גם ממקום כל האורות דהעקודים. ומהו הסבה והענין בזה. ובמבו"ש ש"ב ח"א פ"ב אמר שם הרב כי משום שהיו דחוקים שם. לכך יצאו דרך העינים. ואין זה טעם מספיק כלל. כי אם שהוא מחמת דוחקם והמקום היה צר להם. הלא היה צריך שיצאו רק דרך הפה. כי בו פגעו בראשונה והוא חלל יותר רחב ופתוח ממקום העינים. ומה גם כי עיקר הלשון אשר אמר הרב שהיו דחוקים צריך ג"כ ביאור להבין מהו. ועוד הרי אור החדש אשר היה נולד אז מחדש. הנה הוא בקע את הפרסא וירד דרך בו למטה. וכמבואר בדברי הרב שם וכנודע. וא"כ מפני מה נשתנה אותו אור הנקודות מהאור החדש שהוא עלה ע"י דחיקת המקום למעלה. והאור החדש ירד ע"י דחיקת המקום למטה. והוצרך לבקוע את הפרסא:

[ז] **והנה** האריז"ל אמר עוד בזוהרק"י ד' קנ"ד ע"א בענין האורות דהנקודות אשר יצאו מהעינים. כי כל מה שנתפשט הנה הוא משם ס"ג כי משם ע"ב. מ"ס. אין לנו רשות לדבר בו. ומשם ס"ג מבחי' האחרונות שבו נתפשט כל מציאות העולמות שנתחרבו. ולפי שיצאו בלא זווג לא נתקיים. ולבחי' אחרונה שבו אנו קוראין שם ב"ן כו' ואחר שמיתו ונשברו הז"ת. הנה חזר האור לעלות בכח"ב ונסתלק עד למעלה בסוד מ"ן ונעשה זווג למעלה. שם ס"ג עם שם ע"ב דמוחא. והוציאו מביניהם מעט אור עב מן הראשון. שהראשון היה אור זך ודק יותר מזה. ונעשה בלי זווג רק שם ס"ג מתפשט משם ע"ב. שהבינה יצאה מן החכמה. אמנם זה נעשה ע"י זווג ע"ב עם ס"ג. וזה האור נקרא שם מ"ה שאחר ס"ג והוא המלך הח' שנתקיים כו' ע"ש. והרי מבואר מכ"ז שמה שיצאו הנקודות מהעינים הנה הוא משום שהס"ג הוא נתפשט ויצא מן הע"ב. וגם זה אינו מובן. כי הרי מבואר הוא בטנת"א פ"א ובנקודות פ"א כי התחלת הס"ג הוא רק מהאזניים ולא מהעינים וא"כ הרי היה צריך שיצאו הנקודות רק מהאזניים. גם צריכים אנו להבין מ"ש בזוהרק"ע הנז' שהשם ב"ן שהוא אור דהנקודות הנה הוא אור זך ודק יותר מהשם מ"ה. ואמר שהשם מ"ה הוא יותר עב מן הראשון. הלא ידוע הוא שהשם מ"ה הנה הוא האור שנברא ביום ראשון שאדם צופה ומביט בו מסוף העולם ועד סופו והוא האור שנגנז ומתוקן לעתיד לבוא כי הוא האור דהדעת עלאה העיקרי. רזא דמתקלא הנמשך מהגילוי והיחוד דאור א"ס ית"ש אשר נתגלה בו להתייחד על ידו בהאצילות בעת התיקון דמעשה בראשית. וע"י אותו אור הדעת עלאה הנה מתייחד א"ס ית"ש באצילות תמיד. וכמ"ש אליהו ז"ל מלגאו איהו יוד קא ואו קא דאיהו אורח אצילות איהו שקיו דאילנא כו' אנת הוא כו' דאשקי לאילנא בההוא נביעו כו' ויתגלה עיקרו וגילויו דאותו אור הדעת עלאה למטה ג"כ בעת התיקון האחרון אשר לעתיד לבוא. וע' דברינו בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"א ענף א' ובכ"מ שהארכנו בזה. משא"כ האור דהנקודות הנה הוא יצא רק בצמצום גדול ובהעלם דאור א"ס מאד דהרי לכך לא יצאו כל הנקודות אלא רק המלכיות דהב"ן לבד ולא היה משתתף בהם האור דא"ס אלא לצורך מלוכתם כרגע לבד. וע"י מיעוט היחוד וההסתר דאור א"ס שבהם. הנה נעשה עי"ז כל עניני דעולם התוהו כנודע וכמו שיתבאר בעה"י בכ"ז בארוכה לקמן. וא"כ איך אמר האריז"ל בזוהרק"י הנז' שהוא אור זך ודק יותר מן המ"ה:

והרי כתבנו והקדמנו ד' קושיות עצומות בדברי האריזלה"ה. וכאשר נייסב אותם ונעמידם על נכון בעה"י. יהיה דברינו בזה ליסוד ושורש לכל הדרושים הבאים ולעמוד עי"ז על כמה עמוקות נשגבות בכל העץ חיים כולו:

סימן ב'.

הנה כדי ליישב את כל מה שהערינו בסי' א'. ראינו להקדים על זה ג' הקדמות. הקדמה א' בביאור הענין דחסדים וגבורות ותיקון דו"ן המוזכר בכמה מקומות. הקדמה שניה בביאור מציאות האורות וההבחנות אשר באדם קדמאה. הקדמה שלישית בביאור המציאות דהמלכין קדמאין:

[א] **הקדמה ראשונה**. ביאור הענין דחסדים וגבורות ותיקון דו"ן המוזכר בכל מקום

ונודע הוא כי שניהם הם ענין אחד כי החסדים וגבורות הם בחי' דו"ן. חסדים דכר גבורות נוקבא. אמנם הם אינם ענין אחד ממש. כי הם רק בבחי' אורות וכלים כי החו"ג הם האורות. ותיקון דו"ן המוזכר בכל מקום. עיקר הכוונה הוא רק על הכלים. שהדו"ן הם הכלים להוציא על ידיהם את העלמות דחו"ג מההעלם אל הגילוי. ונתקנו הבחנת דו"ן בתיקונים כאלו להוציא על ידיהם את תכונות דהחו"ג מהכח אל הפועל. ונתלבש אור החסד בכלי המתוקן לו שהוא פרצ' הזכר ונעשה עמו לעלם אחד. ואור הגבורה

נתלבש בכלי המתוקן אליו והוא פרצו' הנוק' ונעשה עמה לעצם אחת :

והנה אמרו רז"ל ב"ב ע"ד ע"ב. כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקבה בראם ואף לויתן כו'. ולא באדם ובבעל חי לבד אלא שכן הוא גם בצמחים ובכל דבר וכמ"ש בב"ר פ' מ"א סי' א' מעשה בתמרה אחת כו' וכמו שהאריך בזה הגר"א ז"ל בס' יצי' פ"ג משנה ג'. וכן הוא בדברי החכמוני והראב"ד שם ע"ש. והענין בזה הוא כי הנה כל המציאות כולו בכלל וכן כל המציאיית כולם אשר בפרטות ופרטי פרטיות הנה נעשו כולם ע"י שפעת האורות דחסדים וגבורות אשר נשפעו ונתגלו מא"ס ית"ש כי רק בהם הוא כל הפעולות כולם כמו שיתבאר למטה. והוא ע"פ מה שנודע שגם שורש וראשית הגילוי של כל כלל המציאות כולו והוא העולם דקו ומלום. הנה הוא ג"כ רק בבחי' החו"ג כי המלום הוא בחי' הגבורות. והקו הוא בחי' אור החסד כנודע. ומשום שכל המציאות כולו בכלל ובפרט הנה הוא רק בהאורות דחו"ג לכן נתלבשו בכלים אשר בתכונת זכר ונקבה כי הם הכלים להאורות דחו"ג להוציא על ידיהם כל כחם לפועל וכנז' :

[ב] **ובכן** אמרו באד"ז ד' ר"ל ע"א. בשעתא דעתיקא קדישא סתימאה דכל סתימין בעא לאתקנא. כלא אתקין כעין דכר ונוקבא. באתר דאתכלילו דכר ונוק' לא אתקיימו אלא בקיומא אחרא כעין דכר ונוק' כו' ע"ש. והנה מה שאמר עתי"ק סדכ"ס ר"ל על רדל"א. והכוונה הוא על אור א"ס ית"ש המתלבש ומיוחד ברדל"א וכאשר עלה ברצונו להתגלה באורו בהמציאות כולו אשר הוא נעשה רק ע"י האורות דחו"ג. ורצה לתקנם שהוא לעשות כלים להם כדי להוציאם מהעלם אל הגילוי ומהכח אל הפועל וכנודע שהכלים הם בבחי' תיקון להאורות וע"ד הגוף שהוא תיקון להנשמה כי ע"י הגוף יש להנשמה מציאות ומקום בעה"ז להשלים כל ענינה אשר נבראת בשביל זה. ולכן הנה תיקן את הכל בבחי' דכר ונוק'. כי הם הכלים להאורות דחו"ג להוציא פעולתם לאי"ר. ותיקון הדו"ן הוא מתחיל מא"א. כי הב' רישין שלו גלגלתא ומ"ס הם בבחי' הדו"ן וכמ"ש הגר"א בספד"ל פ"א. וכן הוא ג"כ בדברי האריז"ל במאמרי רשב"י פ' תרומה ד' ה' סע"ב ובזוהרק"י ד' ק"א סע"א ע"ש. וזהו שאמר כלא אתקין כעין דכר ונוק'. ואמר עוד באתר דאתכלילו דכר ונוק' לא אתקיימו. ור"ל כי הרי ענין דתיקון דו"ן הוא דוקא שיהא אור החסד בכלי בפנ"ע בבחי' דכר ואור הגבו' בכלי בפנ"ע בבחי' נוק' והם שני כלים מיוחדים כ"א בפנ"ע. ועומדים הזו"ן בב' פרצופים אלא שאח"כ מתייחדים. אבל כאשר שיהיו ב' האורות כלולים בכלי אחת אין להם קיום והעמדה על מקומם. כי הם שני הפכים המנגדים זה לזה זה חסד וזה דין. ואין הכלי יכול לסובלם. וז"ש באתר דאתכלילו דו"ן לא אתקיימו. ור"ל על עולם העקודים כי שם הנה נכללים כל בחי' דו"ן בכלי אחת כי הרי אור הבינה הוא בכלי החכמה והוא ביחד עם האור החכמה הנשאר שם והם שניהם בכלי אחת וכן אור החסד בכלי הבינה ואור המלכות בכלי היסוד וכמו שמבואר כ"ז במטי ול"מ פ' ג' ד' והרי נכללים שם כל בחי' דו"ן בכלי אחת ואין עומד כ"א בכלי מיוחדת ולכן אין להאורות שם קיום והעמדה. ר"ל גילוי קבועה ומיוחדת על מציאותם ומדרגתם אלא שהם תמיד עולים ויורדים פעם למעלה ופעם למטה כי הם יוצאים מהכלי בכל עת והם תמיד ברצוא ושוב. מטי ולא מטי. נגלה ונעלם. והרי אין להם מציאות קבועה במקומם במדרגה מיוחדת בפנ"ע אלא שנחשבים פעם למעלה ופעם למטה והוה כל עולם העקודים רק בבחי' ממוצע בין א"ק לאצי' וכ"ז הוא משום שאין להאורות דחו"ג שבהם כלי מיוחדת לכ"א בפנ"ע אלא שנכללו שניהם בכלי אחת ולכן אין עומדים על עמדם לעולם. וז"ש באתר דאתכלילו דו"ן לא אתקיימו אלא בקיומא אחרא כעין דכר ונוקבא ור"ל שלא נתגלה ולא יצא מציאות מקויימת במדרגה מיוחדת כהראוי אלא רק עד שנתקן להם (ר"ל להאורות דחו"ג) קיומא אחרא (ר"ל מקום ומעמד אחר) כעין דכר ונוקבא היינו שיהא כל אור בכלי מיוחדת בפנ"ע דוקא. לאור החסדים כלי בתכונת דכר ולאור הגבו' כלי בתכונת נוק' והיינו בעולם האצילות. כי שם הנה נתקנו ונעשו בפרצופים מיוחדים אבא וז"א בפנ"ע ואמא ומלכו' בפנ"ע. ועי"ז הנה עומד האצי' במציאות מיוחדת ובגילוי מקויימת על מדרגתה לעולם :

[ג] **אמנם** הוא כי הנה הגם שאמרנו שההכרח הוא שיהא לכ"א כלי מיוחדת בפנ"ע. עכ"ז הנה הוא מוכרח באמת ג"כ שיהא כלול כ"א מאור השני ג"כ אלא שבכלי הזכר הוה העיקר בו החסדים. והגבורות הם טפלים אליו. ובכלי הנוק' הוה עיקר בה אור הגבורות. ואור החסדים הוא טפלים אצלה. כי אור הב' אשר ישנו בכ"א הוא רק במיעוט בו. שיש בכ"א אור ממועט מהשני ג"כ. אבל עכ"פ הוא כי מוכרח הוא שיהא כ"א כלול משניהם דוקא וכמו שיתבאר למטה. וגם עי"ז הנה מתייחדים ב' הפרצופים זב"ז ע"י ההשתוות אשר ישנו בהם ומוציאים עי"ז פעולות ומציאיית חדשים תמיד. עוד נצרך ג"כ. שגם כשמתייחדים הנה לא יוציא כ"א את אורו בשפע אלא רק במיעוט ובמלום דוקא. וליתן ריוח והפסק בין כל שפע ושפע ומהטעם שיתבאר לקמן. וכ"ז הנה הוא מהחוקים ומשפטים אשר בתיקוני הדו"ן שאמרנו. היינו. אחד. שיהיו האורות דחסדים וגבורות מלובשים בכלים דוקא. ושיהא כ"א בכלי מיוחדת ובפנ"ע דוקא. שנית. שעכ"ז יהיה כלול בכ"א מאור השני ג"כ והרי נצרך שיהא כל כלי עשוי ומתוקן בתיקונים כאלו לקבל בתוכו את אור העיקרי בו וגם את השני אשר הוא טפל אליו וצריך שיהא כל כלי בנוי ועשוי בבנין ותכונה כזה לקבל את הב' מיני אורות הללו אחד מה שהוא עיקרי בו ואחד מה שהוא טפל אליו. ולהשתוות עם שניהם שיעשה הי' עם האורות לעצם אחד שמתייחדים ומתעלמים האורות בה בכל מלואה עד שנעשה הי' והם כולו חד להוציא פעולתם על ידה מהעלם אל הגילוי ומהכח אל הפועל. וזהו מה שנודע ומפורסם שהדו"ן הם בחי' החסדים וגבורות. והוא משום כי האורות דחו"ג מתעלמים בהדו"ן ונעשים כולם חד אבל באמת הוה החו"ג עם הדו"ן רק ב' בחי' שהם אורות וכלים וכנ"ל. שלישית. שיהא הכלי מתוקן בתיקון כזו שלא להשתמש בהאורות שבה אלא רק במיעוט ובמלום וגם בהפסק דוקא וכ"ז הנה הוא הפרטים דבחי' תיקון הדו"ן :

[ד] **וביאור** הענין בכ"ז הוא כי האורות דחסדים וגבורות הנה קבע בהם המאציל ית"ש לכ"א תכונות מיוחדות כי תכונת החסדים הוא להתחבר ולהתייחד ותכונת הגבורות הוא להתפרד ולהתרחק וכמ"ש הגר"א בתיקונים בתיקון ו' מי"א תיקונים האחרונים קס"ז ע"א דה"מ בחושבן חסד. כי הם בחי' מים והב ומים דרכן להתדבק וכל דבוק כגון קמח לעשות עיסה מתדבק במים. ואש דרכו להתפרד שכל דבר שנשרף מתפרד וכן כל דבר לא מתדבק ויבש מתפרד וידוע בסוד המרור ללעסו וסוד הקטורת הדק היטיב וכנודע ג"כ בשם ע"ב שהתיבין הם ע"ב כמנין חסד והאתוון הן רי"ו כמנין גבורה והן כלל ופרט עכ"ל וכן כתב ג"כ בס' יהל אור בהיכלות פקודי היכל ו' ד' ל' ע"א דה"מ זריק ע"ש :

והנה אנו רואין בכל עניני פעולה ומעשה הן בפעולה שכליית הנתחדש ונולד בהשכלת בני אדם והן בפעולה מעשיית הנעשה בכחות הפועל בעסקו ועשייתו. הנה הוא יוצא ונמשך רק ע"י התעוררות. אם בהתעוררת שכלו והשכלתו אם בהתעוררת כחותיו. וכל התעוררות הנה הוא בהבחנת תנועה שכחות השכל או כחות הגוף הם מתעוררים ומתנועעים וכל תנועה הנה הוא בבחי' העתקה שנעתק כח מכח והוא בבחי' פירוד וריבוי שכחות השכל או הגוף מתנועעים האחד מחבירו ומתגלה ריבויים ומתלהטים זה בזה ומאירים לחוץ ונעשה מזה פעולה חדשה אם פעולה מעשיית אי פעולה שכליית שהוא לידת מציאת השכלהו המחודש. והרי נמצא שכ"ז הנה הוא רק מתכונות הגבורות כי מכחו הוא כל התעוררות והתנועה ויציאת גילויו וכחו לחוץ. אבל החסד אשר תכונתו הוא להתייחד. הנה הוא נייח ושקט ומתעלם בכולו. ר"ל שמתאחדים כל כחותיו בעצמותו. ונעשים כולם לעצם אחד ולעצמותו עצמו. וא"כ הרי אין גילוי ממנו לזולתו כי אינו יוצא שום פעולה ממנו ואין גילוי לו כלל. וזהו מה שנמצא נזכר על החסד. לשון חסד פשוט. ולא נמצא לשון זה על הגבורה. לומר גבורה פשוטה. כי החסד כשהוא לבדו הוא מתייחד בכחותיו ולא נבחן בו שום ריבוי כלל והוא פשוט ואין לו גילוי כלל. משא"כ אור הגבורה כשהיא לבדה בלתי התכללות

בחסדים כהראוי היא מתגלה בכחותיה בכל האפשרי ואין מעצור לרוחה והיא תמיד בפעולה. והרי אינו נופל עליה לשון פשוטה כי הרי היא הפכו ממש. והרי נשמע מכ"ז כי אי אפשר להבחין שום פעולה מהחסד פשוט כי לא נבחן בשום התעוררות ותנועה ויציאה מכח אל כח. ונעלם כל עצמותו מזולתו לגמרי. אבל בחי' הגבורה הוא להיפך כי הוא מתעורר תמיד ולא נח ולא שקט לעולם אלא שהוא הולך ומתגלה תמיד בכל כחותיו ומתגלה לכחות פרטים אין חקר. וכל כח פרטי שבו הוא ג"כ בהתעוררות תמיד. ומתלהט ומתגלה ויוצא מהכח אל הפועל. ונמצא כי כל הפעולות הנה הוא רק ע"י הגבורות. והוא מה שנעשה כל ההתהוות כולו בהל"ב אלהים דמע"ב:

אמנם ע"י הגבורות לבדם הנה באשר שאין מעצור לרוחם כנז' והם תמיד בפעולה הנה אי אפשר ג"כ שיוציא מהם מציאיות מסודרים וכן אי אפשר להם להתקיים ג"כ. וכמו שהיה בעולם התוהו שע"י תוקף גבורתם נתפזרו ונתרבו לזיקין ניצוצין אין חקר ואתדעכו ומיתו. וכמו שיתבאר בעה"י לקמן דרוש ו'. ואי אפשר לצאת ולהתהוות שום מציאות שלם ומסודר ושיתקיים על מציאותו אלא רק בשיתוף אור החסד דוקא:

והאמת הוא כי עיקר עצמות ושורש דכל מציאות הנה הוא רק מאור החסד כי גם המציאות והגילוי דאור הגבורה עצמה הנה היא ג"כ רק ע"י המציאות דאור החסד וכמ"ש עולם חסד יבנה. והמציא וגילה את אור הגבורה אשר על ידה הוא כל הפעולות כדי להמציא עי"ז את כל המציאות כולו. והנה שורש כל הגבורות הנה הוא הצמצום האמור בעגולים ויושר ענף ב'. אמנם הצמצום עצמו אין לו גילוי כלל כי הוא להגבורות ע"ד יסוד האש שאמרו הראשונים שהוא עצמו חשך. והגם שהוא היסוד לכל האש המאיר. עכ"ז הוא גופה הנה הוא חשך. והסיבה בזה הוא ג"כ מכח גבורתו. כי הגבורות הנה יש להם שני תכונות אשר הם הפכים זה מזה. כי כשהוא בעצמותו לבד הנה הוא עלם כח ההסתר עד שמסתיר גם את עצמו והוא חשך. אבל כאשר נמשך בו איזה הארה מאור החסד הנה הוא מתלהט ומאיר לאין חקר. והוא מה שנקרא הצמצום אחר שנמשך בו הקו בשם טהירו עלאה שהוא תוקף האור שאין למעלה הימנו. והוא ע"ד שאנו רואין ג"כ בתכונת האש שכל גילויו הוא רק כשיש לו במה להאחז ולפעול בו אבל זולת זה הוא נסתר ונעלם. וכן הוא הגבורות כולם כשהם בלתי חסדים כלל אז הם נסתר ונעלם ובבחי' חשך. ומה שאמרנו לעיל בסמוך כי כשהגבורות הם לבדם הם תמיד בפעולה ואין מעצור לרוחם וכמו שהיה בעולם התוהו הכוונה הוא רק כשהם בלתי חסדים כשיעור הראוי להם להתבסם ולהמתיק אותם כהראוי כי כן היה בעולם התוהו כמו שיתבאר לקמן. אבל באם שהיו בעולם התוהו בלא הארת חסדים כלל אז לא היו יוצאים למלוכה כלל והיו נשאר נעלם לגמרי. כי עיקר עצמות דכל מציאות הוא רק מאור החסד אך יציאתו מכח לפועל שיתגלה מה שהוא ולהוציא כל כחותיו הטמונים בו להעמידו על תיקונו ושלימותו הנה הוא ע"י אור הגבורה כי על ידה הוא כל הפעולה כנ"ל. והרי נתבאר כי התהוות כל מציאות וגילויו הנה הוא רק ע"י שיתוף אור דחו"ג שניהם יחד דוקא אבל כאשר כ"א עומד בעצמותו לבד הנה הם נעלמים וכנז':

אמנם דע כי אינו דומה סיבת ההעלם דעצמות אור החסד לסיבת ההעלם דעצמות אור הגבורה. כי בהחסד הוא הסיבה משום שהוא נייח ושקט ומיוחד בעצמותו ואינו מתגלה אלא ע"י פעולה. אבל בהגבורה הוא הסיבה משום שהוא מסלק את עצמו מזולתו ומסתיר את עצמו והרי נעשה העלמתו בבחי' פעולה. והרי הוה סיבות ההעלם שבשניהם כמעט סיבות הפוכות:

ובזה הנה נתבאר מדברינו ג"כ כי מה שאמרנו שהתהוות כל מציאות הוא ע"י החו"ג בשיתוף שניהם יחד דוקא, הנה מוכרח הוא שיהא החלק דכ"א מהם בשיעור הראוי להמציאות. כי אם שיהיה החלק דאור החסד פחות מהראוי. אי אפשר שיוצא מציאיות מסודרים כלל ומקויימים כלל. ואם שיהיה החלק דאור הגבורה פחות מהראוי הנה יתפשט המציאות בלי שיעור וגבול וע"ד שאמרו רז"ל. בחגיגה י"ב א'. בשעה שברא הקב"ה את העולם. היה מרחיב והולך כו' עד שגער בו הקב"ה כו'. כי מדת החסד הוא להתפשט בלי גבול ורק ע"י הגבורה נעשה שיעור ומדה לכל. והוא ענין הגערה שאמרו. ועכ"פ הוא כי מוכרח שיהיה חלקי החו"ג כ"א בשיעור הראוי לכל מציאות ומציאות:

והרי ישנם ג' תכונות הן להחסדים והן להגבורות. כי כשהם כ"א בעצמיותם לבד לגמרי. הם שניהם נעלמים לגמרי. זה מטעם שהוא נייח ושקט בכל כחותיו והוא בבחי' אחדות פשוט. וזה מטעם שהוא מסלק כל זולת ממנו ומסתיר את עצמו. וכשיש בכ"א מהשני ג"כ אלא שהוא במיעוט האפשרי אז אם העיקר הוא החסד. הוא מתפשט בלי גבול. ואם העיקר הוא הגבורה אז הוא פועל בלי גבול כי מתעורר בכל כחותיו ויוצא מכח אל כח ומתלהט ומתפרד לניצוצין אין חקר ובלי סדר וקיום כלל. ואם שהם משותפים יחד כ"א כהראוי אז נעשה ע"י שניהם מציאיות מסודרים ומקוימים. כי עצם המציאות הוא מהחסד אך פעולתו וסידורו וציורו וכל תיקוניו הוא ע"י פעולת אור הגבורה כי הוא מעורר באור החסד להוציא כל כחותיו לפועל ומוציאו מהעלם לגילוי ומתגלה ומאיר אור החסד ע"י אור הגבורה בכל חסדו וטובו ונשלם עי"ז כל מציאות על שלימותו:

סימן ג'

[א] **ומעתה** נדבר בעזי"ה מהשנוגע לתיקון דו"ן שהם הכלים להחו"ג כנ"ל. ונתחיל ונאמר. הנה נודע הוא כי התהוות כל המציאות כולו אשר המציא אותו המאציל עליון ית"ש בחסדו וטובו וכדי להיטיב עם בריותיו בזוהר זיו אורו אשר יתגלה להם בסוף מעשה ורק לזה היה המחשבה תחילה. והנה היה רצונו ית"ש להמציא את כל המציאות ע"פ סדר השתלשלות המדרגות מעילא לעילא עד רדתם מטה מטה. וגם העולם היותר עליון הנה היה מציאותו ג"כ רק ע"י הצמצום שהוא אחר שנסתתר באורו הגדול. אור עצמותו ית"ש שהוא אור דא"ס. ועומדים כל העולמות במדרגות שונות זה למטה מזה. וירדו ושולחו מאת פניו כביכול עד רדת עוה"ז התחתון שאנו בו. אך נודע פשוט. שאין כוונתו ורצונו ית"ש להשאירם כך באופן שהם עתה ח"ו אלא רק לחזור ולהעלותם בהשורש והמקור אשר יצאו משם ולהשיבם אליו כי ממנו יצאו ואליו ישובו להנות מזיו אורו ולהאיר באור פני מלך חיים בכל טוב הצפון אשר לעת"ל. אמנם הנה כל טוב הצפון הזה אשר כוון בהם עליה. הנה הוא תלוי רק בזה היינו במציאותם שבתחילה. כמו שהם עתה דוקא. כי רק בזה הוא תלוי כל תיקונם וטובתם אשר יתגלה להם לעתיד אחר שיזדככו ויעלו למקורם הראשון ובשובם אליו ית"ש וכמו שמתבאר לקמן ח"ב. והנה עיקר יסוד התיקון לבוא לכ"ז הנה הוא סוד היחוד כי יתייחדו לבסוף כל המציאיות הפרטיים שבכל עולם לאחד ממש. וכמו שהוא באמת מעין זה גם עתה בכללות. וכנודע שכללות העולם כולו הוא רק אדם שלם. וכן יתייחדו עד"ז ג"כ כל עולם תחתון בעולם העליון שעליו וכן עליון בעליון עד שיתייחדו במקורם ויהיו כל העולמות כולם ג"כ רק אדם שלם אחד אשר כל אבר פרטי שבו מרגיש הנאת כולם. והזיו והזוהר אשר מרגיש בנשמתו ורוחו וכן העונג והנחת אשר מרגיש בלבו ונפשו הנה מתייחד בהנאה הזה כל הגוף כולו וכל אבר פרטי שבו גם מאברים התחתונים. ומה גם כי לעת"ל הנה יתפשט ההשכלה והדעת בכל האברים כולם. כמ"ש בב"ר פ' כ"ו סי' ו'. והוא מסיבת אוהו הענין עצמו אשר אז יתייחדו כל העולמות כולם באחד ויאר התחתון באור העליון וכן יהיה גם באדם פרטי שיתעלה כל אבר תחתון בעילוי המוח והלב. והוא הכל מסוד היחוד שאמרנו שיתייחדו לעילא לעילא עד שורשם הראשון שיצאו משם:

והנה תלוי כל השבח והמעלה הזה רק במציאת הגופים שבתחילה ותיקונם אשר יזדככו לבסוף. כי הרי השתלשלות העולמות בכל המדרגות שונות אשר הם עתה וכל ריבוי המציאיות אשר הם המון ברואים לאין תכלית, הנה הוא הכל מסיבת הגופים כי לולא הגופים לא היה חלוקי מציאיות כלל ולא חלוקי עולמות כלל:

[ב] **וכאשר** נתבונן בזה אנו רואין כי סידר המאציל ית״ש את מציאת הגופות לסיבה גם לעיקר המציאות גופה ג״כ. והוא מענין שאמרו חכמי הטבעים שההעדר הוא התחלה לכל נמצא. והוא באשר שאין ריקות בעולם והרי אין מקום לשום נמצא אלא ע״י ההעדר להקודם אליו. וכ״ז הוא ע״י מציאת הגופות באשר שהגוף הוא תופס מקום. וכן רק עי״ז ר״ל ע״י הגוף הנה נעשה על ידו אור ונשמה המתלבש בו למציאות בפכ״ע. וכן גם מציאת הנשמות עצמן אשר למעלה הנה הוא ג״כ רק באוצר ששמו גוף וכמו שאמרו רז״ל. יבמות ס״ב סע״א. אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף ועי׳ רש״י שם. ובזוה״ק תרומה ק״ג ע״א. כי הגדל כל הנמצאות להעשות לגדל. וכן להפרידם זה מזה להעשות לריבוי וכן כל חלוקת מדרגה ומעלה וריבויים. הוא הכל רק ע״י בחי׳ גוף וכלי. כי על ידו נגדל כ״א ונעשה למציאות בפכ״ע עד שנעשו להמון ברואים לאין תכלית וכן לריבוי עולמות במדרגות שונות ובירידת מעלה לאין שיעור וחקר. והרי לנו כי יסד המאציל ית״ש את מציאת הגוף וכלי. לסיבה להמציאות כולו. והנה כאשר נתחקה על שורש מציאות דבחי׳ כל גוף. הנה שורש איכותו הוא נמשך ונעשה מחשכת העביית בקיבוץ חלקיו זב״ז במקשה אחת. וכל חשכת ועביית הנה הוא מתוקף הגבורות וקשיות הדינין. אשר הם מכח ההסתר והסילוק אשר נודע הוא מסוד חכמי חרשים הבאים בסוד ה׳. ששורשו הוא מסוד הצמצום. ע׳ עגולים ויושר סוף ענף ג׳ ושער עקודים רפ״ה ובסדר אבי״ע פ״א ובהגר״א בספד״צ פ״ג דה״מ וענין הפרסה. והצמצום הנה הוא סיבת כל המציאות כי אלולא הצמצום הרי לא היה המציאות כלל כי היה לעולם רק א״ס פשוט ית״ש כנודע. והרי לנו כי יסד המאציל ית״ש את כל יסוד המציאות כולו רק על זה ר״ל על ההסתר והעביית שהוא השורש דגוף וכלי. ועשה זה לסיבה לכל המציאות כולו ולכל הריבוים שבו ולכל הירידות שבו. והרי יצא מתחילה ע״י מציאת הגוף דבר והפוכו שהוא שבח גדול בחסרון גדול. כי הרי על ידו יצא המציאות כולו שהוא שבח וטובה גדולה. אבל הוא כולו מלא ריבוים וירידות ושינוים. שהם חסרונות גדולים. אך את כ״ז הנה המציא המאציל ית״ש כדי לתקנם וליחדם ולהעלותם. כי המציא את הגופות כדי לתקנם בתיקון העתיד. לזכך אותם ולהפך את כל חומר לאורה. ואת כל הריבוים כדי לייחדם וכל הירידות כדי להעלותם. ויומשך תיקון היחוד והעלייה. ג״כ רק ע״י תיקון הגופות כי כאשר יזדככו הגופות הרי יתבטל ממילא כל החסרונות שהיה נסבב על ידו. וישאר אז שבח המציאות כולו בעילוי ומעלה שאין למעלה מזה. וכבר אמרנו בספר הקדו״ש שער ו׳ וכן יתבאר לקמן ח״ב כי ע״פ עומק הענין הנה יהיו כל מה שנראה עתה לחסרון יהיו הם עצמן הסיבה לכל התיקונים. וא״כ נמצא כי יסד המאציל ית״ש את הגוף וכלי להיות לסיבה להמציאות של עתה ולכל התיקונים דלעתיד. והנה אמרנו לעיל סי׳ ב׳ אות ד׳ שעצמות כל מציאות ויציאתו לפועל הוא מאורות דחו״ג. ולכן יסד המאציל ית״ש כלים לאורות החו״ג שהם הדו״ן. וכנ״ל שם אות א׳. כי רק ע״י הדו״ן שהם הכלים אפשר להאורות להתראות ולהתגלה בעצמותם וכחם. וכמו שאמרנו שהכלים הם הסיבה לכל. וגם מוכרח הוא שיהיו הדו״ן מסודר בתיקוניהם המוכרח להם שאמרנו שם אות ג׳. כי רק בזה יהיה אפשר להאורות לצאת על ידיהם בגילויים וכחם. ככל מה שכוון בהם המאציל ית״ש בהמציאות של עתה ובכל תיקונו אשר לעתיד:

[ג] **והנה** אנו רואין בכל אור וכלי שהוא נשמה וגוף הנה הגם שהם מתייחדים זב״ז ונעשה הגוף על ידו כולו חי בכל מלואו. עכ״ז הנה אי אפשר שיאר הגוף תמיד באור הנשמה שבו בלי הפסק אלא שמוכרח הוא לטעום טעם שינה בכל עת שהוא אחד מס׳ במיתה ואי אפשר לו בלי מעט שנות ומעט תנומות עכ״פ כי עי״ז הנה נתחזק הגוף ונתחדש נשמתו בחדשים לבקרים. וגם בהיותו ער אינו משתמש ג״כ בכל הכשרונות דאור הנשמה שבו בלי הפסק אלא שמוכרח ליתן איזה מנוחה לנפשו באיזה רגע. וכן נפסק לו מחשבתו תמיד באיזה היסח הדעת הטבועה בטבעי בני אדם. כי עי״ז מתחדש ומתחזק גופו בכל עת. והנה כ״ז הוא. כי הנה כשם שהנשמה היא מחיה את הגוף ומקיימו כן הוא ג״כ כי היא אוכלת אותו תמיד ומעכל את חומריות ושורפת אותו ומכלה אותו. ומתבטל והולך עביית וחומרית הגוף ע״י אור הנשמה שבו וכל מה שהנשמה מאירה בו בתוספת שלימות היא מחלים את הגוף ומחסר אותו ולכן הוא מוכרח שיופסק בו פעולת אור הנשמה בהפסקות רבות תמיד ולהשתמש בשינה ומנוחה בכל עת כדי לחזק את מציאת הגוף שבו. וכ״ז הוא משום שכוונתו ית״ש הנה היה על מציאות הגופות להמציאם ולתקנם ע״י האור והנשמה שבו. ולכן נתייסד כל מציאות. באור וכלי נורה וחומר. להתתקן כל חומר לנורה וכל גוף לנשמה. אלא שהולך תיקונו לאט לאט כשיעור שיהא אפשר לו לסבול ולקבל:

וזהו הענין ג״כ דתיקוני דו״ן שהם הכלים להאורות החו״ג כנ״ל ונתייסדו בב׳ כלים דוקא כי אלו שהיו ב׳ האורות דהחו״ג בכלי אחד היה פעולתם תדירי שהיו פועלים בלי הפסק ולא היה בכח הכלי לקבל. אמנם עכ״ז הנה אמרנו לעיל כי ישנו בכ״א מאור השני ג״כ. אור אחד הוא עיקרי בו ואור השני שהוא טפל אליו. והוא לבד מהטעם שאמרנו שם כדי שיהא להם השתוות זב״ז להתייחד יחד. הנה יש בזה עוד טעם עיקרי. והוא כי הנה ישנם ב׳ מיני פעולות. אחד הוא בתיקון המעשים שכבר נעשו. והם כל המלאכות כולם אשר נעשה ע״י כל אומן ופועל. שאינו ממציא את הדבר עצמו אלא שמתקנו להראוי לצורך בני אדם. והשני הוא פעולת המציאות עצמו. לחדש מציאיית חדשים ממש. וכמו שאנו רואין שמתחדשים מציאיית חדשים תמיד בכל חלקי הצח״מ. והרי נעשו בהעולם ב׳ מיני פעולות תמיד אחד בתיקוני כל המעשים שכבר נעשו ואחד בתוצאות מציאיית חדשים. והנה אלו ב׳ הפעולות הם שניהם תיקונים גדולים וכנודע בדברי האריז״ל בסוד תיקוני כל המלאכות בפ׳ בהר ופ׳ עקב:

והגם שיש בהם הרבה אשר אינו נוגע למעשה התורה והמצוה כלל ומה גם כי רובם הם נעשו שלא ע״י ישראל כלל וכן גם אינם מגיעים לישראל כלל. אך הם כולם הנה הם באמת רק מצד הנהגתו הנעלמה ית״ש אשר לא ניתן להאדם להתחקות בזה כלל. כי הם ג״כ בכלל כל טבעי העולם כולו. ור״ל כל פעולות הנעשים תמיד ממילא ומאליו אלא ע״י הטבע עצמו. ונעשים פעולות כאלו הרבה ג״כ גם במקום שלא עבר בה איש ולא ישב אדם שם. והם כולם בכלל מה שאמרו רז״ל במדרש קה״ר פ״ה פסוק ויתרון ארץ בכל היא. אפי׳ דברים שאתה רואה שהן מיותרין בעולם. הן הן בכלל הווייתו של עולם הן. ולא יסד הקב״ה שום דבר לבטלה בכל מה שנעשה תחת השמש גם מהפרטים ופרטי פרטות. אלא שנעלם זה מכל בריה ולא ניתנו להאדם להתחקות בזה כלל כי הם כולם רק מכלל הנהגתו הנעלמה ית״ש והם כולם פעולות ותיקונים נעלמים לתכלית תיקון האחרון:

ונחזור לענין. כי הרי כבר אמרנו שכל הפעולות כולם הם בשפעת אורות החו״ג ע״י תיקוני דו״ן כי ישנם תיקוני דו״ן בכל המציאיית כולם. ע׳ הגר״א ספר יצירה פ״ג מ״ג וכן ברמ״ג שם משנה ב׳ ובאוצר השם שם. והנה הם ב׳ מיני פעולות וכנ״ל. ועל זה נתקנו ב׳ מיני תיקוני דו״ן אחד בכל פרצו׳ ופרצו׳ גופה מה שכ״א הוא כלול מחו״ג ותיקון דו״ן. והשני הוא תיקוני דו״ן העיקרים שהם ב׳ פרצופים גמורים וכנ״ל סי׳ ב׳ אות ג׳. ומאלו הב׳ מיני תיקוני דו״ן הנה נעשו על ידיהם הב׳ מיני פעולות שאמרנו כי פעולת תיקוני כל המעשים בהמעשים אשר כבר נעשו. הם נעשים ע״י כל תיקוני דו״ן אשר בכל פרצו׳ ופרצו׳ גופה, והם נעשים באמת כמעט תמיד בלי זמן קבוע להם. כי באשר שאינם פעולות גמורים. הם אינם צריכים להעשות ולצאת ע״י דו״ן גמורים וע״י כל משפטי הדו״ן הנ״ל סי׳ ב׳. אלא שמספיק להם תיקוני הדו״ן שבכל פרצו׳ ופרצו׳ גופה. אך פעולה השנית שהוא תוצאות מציאיית חדשים ממש הנה הם אינם נעשים אלא ע״י דו״ן ממש ובכל משפטיהם אשר יסד וחקק בהם היוצר בראשית ית״ש וכנ״ל. אך עכ״פ הרי נתבאר לנו צורך ענין התיקוני דו״ן אשר נתקנו בכל פרצו׳ ופרצו׳ גופה. וכנודע שכ״א הוא כלול ג״כ מאורות דחו״ג ומתיקוני דו״ן. כי כ״ז הנה הוא לצורך הפעולות והתיקונים הנעשים מכ״א לעצמו והם נעשים ג״כ רק ע״י הכח דשפעת אורות החו״ג וע״י הכלים דתיקוני

הדו"ן. כי כן יסד המאציל ית"ש על הב' מיני פעולות להעשות הכל רק ע"י אורות החו"ג דוקא ורק ע"י התלבשות בכלים המתוקן להם. ויסד את כ"ז להיות לסיבה לכל המציאות כולו ולכל המקריים שבה אשר מיום הווסדה עד עת תיקון העתיד:

והוא מה שאמרו במדרש רבה פ' ואתחנן סי' ל"א. אמר הקב"ה לישראל בני. כל מה שבראתי. בראתי זוגות (כי הם כולם מאורות החו"ג ע"י התלבשות בכלים דתיקוני דו"ן) שמים וארץ זוגות. חמה ולבנה זוגות. אדם וחוה זוגות. העולם הזה והעולם הבא זוגות (כמ"ש מנחות כ"ט ב' ובירושלמי חגיגה פ"ב הלכה א'. על פסוק כי ביה ה' צור עולמים. העוה"ז נברא בה' והעוה"ב בי') אבל כבודי אחד ומיוחד כו' והוא ע"פ מה שאמרנו כי יסד היוצר בראשית ית"ש שיהא התיקוני דו"ן שהם הכלים לאורות החו"ג הסיבה לכל ההנהגה של עתה אך לעת"ל יתוקנו כולם ע"י הגילוי דאור יחודו ית"ש ויזדכך כל חומר לנורה ויתייחדו כולם לאחד בגילוי אור קדושתו ית"ש ויהיה אז ה' אחד לעילא ושמו אחד לתתא בגילוי גמור וכמו שהוא עתה בהעלם. ע' זוה"ק בראשית י"ב א' ופ' תרומה קל"ג סע"ב וקל"ד א' ושם קס"א ב' ופ' ואתחנן רס"ד א'. וכמו שיתבאר עיקר הדברים בזה לקמן דרוש ו' סי' ד' אות י"ג. אות קטן ה'. ע"ש ותמצא בעה"י:

עד כאן הגיע דברינו כעת בענין האורות דחו"ג ותיקוני דו"ן הנצרך לנו להדרושים שלפנינו. אמנם הנה קצרתי בזה הרבה. ובמהדורא קמא הנה הארכתי בזה למאד. אך עתה ראיתי כי ראוי לי לקצר בזה ולא להאריך ותן לחכם ויחכם. אך נדבר עתה בענין הקדמה השניה אשר יעדנו לעיל ריש סי' ב'. ובסי' בפנ"ע:

סימן ד'.

[א] **הנה** דברינו עתה הוא הקדמה השניה אשר יעדנו לעיל ריש סי' ב' והוא בביאור הבחנות אשר ישנם בהאורות דא"ק. כי הם נבחנים ג"כ בכל האורות פרטיים כמו האצילות ממש אלא שאם הוא הכל בהעלם ובבחי' שורש להאצילות. אבל בערך המתייחס בו הנה יש להבחין בו ג"כ כמו האצי' ממש. והוא כי הנה הרב אמר בשבירת הכלים רפ"ו זה לשונו. אדם קדמאה כולל ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן בעצמותו. וכ"א מאלו הד' נכללו מארבעתן ויוצאין ממנו ג"כ אורות לחוץ שהן ענפיו. והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא דאצי' (ור"ל כי הרי א"א שהוא הכתר. הנה הוא שורש המוחין. כמ"ש במוחין דצלם ריש פרק ז' וכן שם ספ"ח כי הכתר נקרא מוחין דמוחין כו'. וכן הוא נודע ג"כ כי א"א ואבא שניהם הם בי' של שם. זה בקוצו של י' וזה בי' עצמו. וכוונתו כאן הוא בבחי' כללות ורמז. שישנם בא"ק מעין ובדוגמא כל הבחי' שבאצילות וכמו שיתבאר עוד למטה בדברינו ופשוט הוא. ולא ידעתי מה דחקו המפרשים בזה) ולעילא מגולגלתא דיליה יש בו דוגמא בחי' עתיק דאצילות. וס"ג דיליה. מאזן ולמטה עד טבורו. והוא כנגד בינה דאצילות. ומ"ה וב"ן דיליה. מטבורא ולמטה כנגד זו"ן דאצילות. והנה עד"ז שבפנימיותו כן הוא באורות שיוצאין ממנו שהם ענפיו כנז'. כי שערות ראשו כנגד ענפי ע"ב. ושערות דיקנא הם מאח"פ. כנגד ענפי ס"ג. שבהם כלולים או"א. שבין שניהם לקחו בינה דמ"ה אחר התיקון שהוא שם ס"ג הכולל שניהם. והם נכללות במזלא דדיקנא דא"א. והבן זה מאד כי כן הוא כאן עכ"ל. וע"ש כל הענין בארוכה:

[ב] **והנה** הדברים הנז' צריכים הם ביאור הרבה כי הרי אנו רואין שכל סיבובי דבריו בזה הנה הוא ללמדינו כי א"ק הוא נבחן בפרטי האורות שבו בכל בחי' הפרצופים כולם ומעין ודוגמא דהפרצופי האצילות. וא"כ הרי אינו מובן מ"ש כי הע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא דאצילות. הנה בשלמא על א"א. נוכל לומר שכוונתו הוא על בחי' המ"ס שהוא מוחא חדא דכליל תלת והוא עיקר הא"א. כי הרישא תניינא נקרא א"ן ורישא עלאה נקרא אפ"ס. אך רישא תליתאה שהוא המ"ס הוא א"א והוא הנקרא בשם כתר עלאה. ע' תיקונים סוף תיקון כ"ב. וע' הגר"א ריש תיקון ע' קל"א ע"א. וכן הוא כ"ז ג"כ בא"ק. שבחי' המ"ס שבו הוא הא"א שבו. ועל זה אמר כי הע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א. ור"ל על המ"ס שהוא מוחא חדא דכליל תלת. אך מה שאמר שהוא נגד א"א ואבא וכולל את אבא ג"כ בהמ"ס. הרי זה הוא לכאורה קשה מאד. כי הרי באצילות הנה לא נכלל אבא עם א"א בהמוחין כלל כי מקומו של אבא הוא רק מהגרון עד החזה והוא נכלל במזל עליון כנודע. ואין לומר כי הרי הרב אמר בשער רפ"א פ"ב שגם באצילות הנה מהראוי היה שאו"א יהיו למעלה בהמוחין במקום חו"ב דא"א. כי הרי הם עצמן ג"כ חו"ב. אלא שירדו ממקומם הראוי והם מלבישים את החסד וגבורה דא"א וכדי להתייחד עם ז"א. וירדו כולם ומלבישים רק על הז"ת דא"א וכמבואר שם. והנה שם הוא הטעם כי נודע הוא שעיקר שמו וגילויו ית"ש הוא בז"א. אשר מקומו הוא רק למטה מהפרסא. כי אין התחתונים יכולים לקבל מיותר למעלה. ובשביל ז"א אשר מקומו הראוי לו הוא למטה מהפרסא דוקא. היה הצורך שירדו או"א ג"כ ונתייסד להם המקום רק מהגרון ולמטה וכדי להתקרב ולהתייחד עם ז"א כי מהם הוא קבלתו תמיד. והרי לנו עכ"פ כי גם באצילות הוה המקום הראוי לאו"א רק בהמוחין דא"א. ר"ל מכנגד המוחין ולמטה ולא ירדו להיות מהגרון ולמטה אלא מהסיבה הנז'. וא"כ הרי ניחא מ"ש הרב כי בא"ק הנה מתחיל אבא מהמוחין שבו. כי הרי שם הוא המקום הראוי לאבא. אמנם הוא כי הרי הרב אמר. בהלשון הנ"ל אות א'. ושערות דיקנא הם מאח"פ כו' שבהם כלולים או"א כו' והם נכללות במזלא דדיקנא דא"א כו' כי כן הוא כאן עכ"ל. וא"כ הרי אמר הרב באותו הדיבור גופה שגם בא"ק עומדים האו"א שבו כלולים בהדיקנא שלו שהם האורות דאח"פ (כמו שבארנו במ"א בארוכה) ובהמזלין שבו. והוא ממש כמו האו"א שבאצילות על הא"א דהאצילות. והרי לנו כי גם בא"ק הוה האו"א שבו ג"כ רק מהגרון ולמטה שבו [וכדי שיהיו קרובים להאצילות. שהוא בחי' הזו"ן בא"ק כנודע. להתייחד שם. וע"ד הנ"ל בסמוך והבן]. וא"כ איך אמר הרב בתחלה. שהאבא שבהא"ק הוא בהמוחין דיליה:

וכן מ"ש הרב עוד. וס"ג דיליה מאוזן ולמטה עד טבורו והוא כנגד בינה דאצילות. הוא קשה ג"כ כי הבינה דאצי' הנה היא רק מהחזה עד הטבור וכלולה במזל תחתון. וכן מסיק הרב עצמו כאן שכן הוא גם בא"ק והוא במ"ש והם נכללות במזלא כו' וכן הוא כאן וכנ"ל אות א':

גם בעיקר הדברים אשר אמר בא"ק כי מהאזניים ולמטה שבו מתחיל שם ס"ג. הנה גם זה לכאורה לא נמצא דוגמתו באצילות כלל. כי הרי נודע הוא שהג' רישין הפרטיים אשר בא"א עצמו שהם גלגלתא אוירא ומ"ס. הם הכח"ב שבו. וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א דף ט' ע"ד וע' מאמרי רשב"י דפוה"א דף כ' סע"ד וכן בזוהר הרקיע דף ק"א סע"א. והוא פשוט למבין. ונודע הוא כי הכח"ב הם המוחין והם הע"ב והס"ג. ועיקרם הוא מבפנים להקרקפתא שהוא למעלה מהאזניים. אמנם הם מתפשטים ג"כ עד החיך וגרון. ע' הולדת או"א פ' א' ב' ובדרושי מ"ן דרוש י"ד. אבל מ"ש כאן כי בא"ק היה מציאת הס"ג שבו מהאזנים עד הטבור ואמר שהוא כנגד בינה דאצילות. וכן אמר ג"כ בענין הס"ג דא"ק שהוא מהאזניים ולמטה. בשער טנת"א פ"א ובנקודות פ"א. הנה לכאורה הרי לא מצינו הדוגמא הזה באצילות כלל:

אמנם הנה בענין מציאות הס"ג דהא"ק אשר הוא מהאזניים ולמטה שבו. ואמר בנקודות פ"א כי מתחילה היה עד סיומו כולו ואח"כ עלה ונסתלק ונשאר למעלה מן הפרסא שהוא עד טבורו וכמ"ש כאן. הנה כבר העלינו תהל"א ית"ש גדולות ונצורות בזה בספר הכללים כלל ה' ו' וכן בכ"מ בחלק הביאורים וכן תמצא בזה ג"כ הרבה. כאן בספרינו זה לקמן דרוש ד'. אך שאר ההערות הנז' שהערינו כאן כי הרי אנו רואין מכל דבריו הנ"ל אות א' שמסבב והולך ללמדינו כי בהעלם הנה נבחן בא"ק כל הבחי' אשר באצילות והוא שוה לאצילות בכל עניניו. וא"כ הרי צריך ביאור במ"ש שהס"ג אשר הוא בא"ק מהאזניים עד הטבור הוא כנגד בינה דאצילות. והאבא שבא"ק הנה כולל אותו עם המוחין דהא"א שבו. הרי כ"ז אינם דוגמת האצילות כלל. ומה גם כי הרי

באותו הדיבור עצמו הרי אמר הרב ג"כ כי או"א שבא"ק הם נכללים ג"כ בהדיקנא שבו ובהמזלין וכמו שהוא באצילות ממש. והנה כ"ז נבאר כאן בעה"י כי הוא הקדמה גדולה הנצרך לנו לכל הדרושים הבאים בעה"י:

[ג] **והענין** בכ"ז הוא כי האמת הברור הוא כי הא"ק אשר הוא השורש דהאצילות הנה הוא נבחן ונסדר בכל הבחי' כולם ובכל הסדר כולו כמו שהוא באצילות. וכמו שמוכח ג"כ בשער דרושי אבי"ע פ"ב שהאריך שם הרב לבאר איך שכל הענינים דאורות וגופות ולבושים והיכלות הנה הם מסודרים בא"ק כמו בהאצילות ובבי"ע וכולם הם שוים. אלא שבא"ק הוא הכל רק בהעלם גדול ובבחי' שורש לבד ומבואר שם כי הן בכללות והן בפרטות והן בפרטי פרטות הנה שוה א"ק ג"כ להאצילות ולכל העולמות כולם. וכן מוכח כ"ז ג"כ בשער סדר אצי' בקיצור פ"ג ע"ש. וכן הדעת נותנת ג"כ כי מאחר שהוא השורש לכל העולמות וכולם יוצאים ממנו ונתלים ונאחזים בו וכמ"ש בעגו"י ענ"ד א"כ הרי פשוט הוא כי ישנם בו בהעלם כל מה שנגלה ויצא למטה בגלוי. כי הרי כל מה שיצא ונאצל בענף ותולדה הרי ע"כ הוא שכולם הם כמוסים ועומדים בהשורש והאב שיצאו ממנו. והוא ברור ופשוט. אמנם הוא כי כל הענינים אשר בו הנה הם כולם רק בהעלם גדול ובאחדות גדול מאוד עד שלא נראים בו בעצמותו כלל אלא רק ע"י מה שאנו רואים אותם למטה. הנה מזה נבין שכן הוא כ"ז ג"כ בשרשם למעלה ובהסתר והעלם אבל עכ"פ הוא כי הנה ישנם בו כולם. ולזאת הנה נבאר עתה כמה ענינים פרטיים בא"ק אשר נלמוד אותם מאצילות ובזה יאירו עינינו להבין ולעמוד על כמה עמוקות בדברי האריז"ל וכמו שתראה בדברינו בספר הזה וכן בספר הכללים בכמה וכ"מ אשר דלינו עי"ז רוב פנינים יקרים ואבני שהם חשוקים ותמודים מנבכי ים וחקר תהום. וכן בארנו עי"ז ההשתלשלות דאורות האח"פ בשרשיהם ותולדותיהם וכן ההשתלשלות דכל האורות דאצי' כולו הן האורות דהנקודות והן האורות דהתיקון שרשיהם ותולדותיהם. תלייתו ואחיזתו דכ"א במקורן ושרשן שבא"ק. וכמו שנתבאר כ"ז לקמן דרוש ד'. ובזה תראה איך שא"ק הוא כולל ממש את כל העולמות כולם וכמ"ש הרב בעגו"י סענ"ב וענ"ד ולזאת אל יהא הקדמה הזה קל בעיניך ותיקחנה ותנצרנה:

ונתחיל ונאמר כי הנה נודע הוא שא"א דאצי' הוא נחלק בג' רישין גלגלתא ואוירא ומ"ס. והנה באוירא עצמו אין לנו רשות לדבר בו. כי הוא אוירא דלא אתפס. ולכן לא נזכיר בדברינו רק הקד"א שהוא אוירא תניינא ויהיו הג' רישין גלגלתא וקד"א ומ"ס. והם הכח"ב שברישא דא"א והקד"א ומ"ס שהם החו"ב (ע' זהרק"ע ד' ק"א ומאמרי רשב"י פ' תרומה ד' ה' ע"ב ובהגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ קד"א ובסו' דה"מ עמר נקי) הנה הם השורש דאו"א. כי מהם יצאו האו"א אשר הם עומדים בא"א מהגרון שבו עד הטבור שבו. ונודע הוא כי או"א הנה הם ע"ב וס"ג. וכן הוא ג"כ הקד"א ומ"ס. שהם החו"ב שברישא דא"א. הנה הם ג"כ השמות דע"ב וס"ג. וכמ"ש התיקונים תי' ע' ד' קמ"א ע"ב. דהמ"ס הוא רמוז בהשם ס"ג [ומ"ש הרב בא"א פ"ד דהמ"ס הוא השם מ"ה. ע' עומק הדברים בזה בדברינו בכהתוה"ם כלל י"ח ענ"א ע"ש) והרי לנו באצי' ב' בחי' חו"ב. שהם ג"כ ב' בחי' ע"ב וס"ג. היינו אחד בבחי' שורש והוא הקד"א והמ"ס שהם הע"ב וס"ג והחו"ב. והם רק בבחי' שורש לבד והשני שהם העיקריים והם האו"א אשר מהגרון עד הטבור שהם הע"ב וס"ג והחו"ב העיקריים. והנה אותן הב' בחי' ע"ב וס"ג וחו"ב השורש והעיקריים. הנה ישנם בא"ק ג"כ. כי גם הרישא דא"ק הנה נבחן ג"כ בג' רישין וכאותן הג' רישין ממש אשר בא"א דאצי'. וכמו שמוכח מדברי הרב הנ"ל אות א'. ויהיה גם בו בחי' הקד"א והמ"ס שבו בבחי' חו"ב שברישא והם הע"ב וס"ג שברישא וכן נבחן גם בו בחי' או"א שהם הע"ב וס"ג העיקריים. והם האו"א שבא"ק העומדים גם בו מהגרון שבו עד הטבור שבו והם כלילן בהדיקנא דיליה שהוא האורות דהאח"פ. וכמו שמוכח כ"ז ג"כ בדבריו הנ"ל אות א'. ולא עוד אלא כשם שהמ"ס דא"א. הנה הוא מוחא חדא דכליל תלת והרי כלול המ"ס מכל המוחין דחב"ד כולם וישנם בהמ"ס דא"א כלולות כל הד' שמות עסמ"ב והם השורש להאו"א והזו"ן וכנודע כ"ז כן הוא כ"ז ג"כ בהמ"ס שבא"ק כי הנה ישנם בה ג"כ רמז ורושם לכל הד' שמות עסמ"ב כולם והם השרשים להעסמ"ב העיקרים והכוללים שבו. היינו להאו"א שבו העומדים גם בו מהגרון עד הטבור כנז' ולהזו"ן שבו שהם המ"ה וב"ן הכוללים העומדים בו מהטבור ולמטה שהוא כל עולם האצי' כולו. וכן כמו שבא"א דאצי' הנה הוא כי הקד"א והמ"ס הם הע"ב וס"ג הכלליים שברישא. ואח"כ נמשך מהם הע"ב והס"ג העיקריים שהם האו"א העומדים בו מהגרון עד הטבור. האבא הוא כלול בהמזל עליון ואימא בהמזל תחתון ואח"כ נמשך מהם הזו"ן הכלליים אשר הם מהטבור דא"א ולמטה וכ"א מכל אלו הנה כלול כ"א מעסמ"ב ומפרצופים שונים. כי הרי הם אבא ויש"ס ובינה ותבונה וישראל ורחל ויעקב ולאה וכן הרישין שבא"א הנה הם עתיק ונוק' א"א ונוק'. והנה הם י"ב פרצופים שלימים אשר כלול כ"א מעסמ"ב וכנודע כ"ז. כן הוא כ"ז ג"כ בא"ק. כי הנה הוא ג"כ עולם מלא ושלם בפנ"ע. וכמו האצי' ממש וישנם גם בו בחי' ע"ב וס"ג שברישא שהם הקד"א והמ"ס הכלולים כ"א מעסמ"ב. וכן בחי' הדיקנא שהוא האורות דהאח"פ והם בכל בחי' הי"ג תיקונים כמו בא"א וכמו שמבואר בדברי הרב בשער אח"פ פ"ב במ"ש שם ודע כי בחי' אלו ג' הבלים כו' ע"ש וישנם שם ג"כ בחי' הב' מזלין אשר בהם כלולים האו"א שבו וכמו שמוכח מדבריו בשביה"כ רפ"ו הנ"ל אות א' וכן בחי' האו"א שבו שהם הע"ב וס"ג העיקרים שבו העומדים בו מהגרון עד הטבור הנה הם כלולים ג"כ מאו"א עלאין וישסו"ת. וכן מכל הד' שמות עסמ"ב כולם ומכל הזו"ן כולם. כי בכ"א יש בו כל הבחי' כולם כנודע. אמנם בכל עולם ובכל פרצוף הנה נבחנים כל הפרטים שבו רק לפי מדרגתו. ובא"ק הוא כ"ז נעלם הרבה והם בו רק ברמז וברושם בלבד כי כולם הם שם באחדות גדול נעלם ונורא מאד עד שבו עצמו לא היו ניכרים כלל ולא היינו נודע מהם כלל אלא רק ממה שנתגלה לנו כל אלו הבחי' באצי' הנה עי"ז אנו מבינים ומבחינים כל אלו הבחי' כולם ג"כ בא"ק וכנ"ל אבל עכ"פ הוא כי במדרגתו גופה וברמז וברושם הנה ישנם בו כל הבחי' כולם הכלליים והפרטיים וכמו באצי' ממש. כי הוא עולם מלא ושלם בפנ"ע וכמו שבארנו כ"ז בכ"מ מדברינו:

[ד] **אמנם** הוא כי באשר שבא"ק הנה הוא הכל בהעלם ובאחדות גדול. לכן לא נבחן בו השרשים והעיקרים לב' בחי'. היינו לחשוב בו את הרישין שבו שהם הקד"א והמ"ס החו"ב. הע"ב וס"ג שבגלגלתא שהם השרשים לבחי' בפנ"ע. והאו"א שבו שהם החו"ב הע"ב וס"ג העיקריים לבחי' בפנ"ע אלא שנכללו שניהם בכללא חדא והוא כאלו נאמר שאבא אשר בא"ק. הנה הוא מתחיל מהרישא תניינא דיליה ומתפשט עד למטה שהוא עד החזה שבו אשר שם הוא נכלל בהאורות דהאח"פ שהוא הדיקנא ובבחי' המזל עליון אשר שם. וכן האימא אשר בא"ק הנה הוא מתחיל מהרישא תליתאה דיליה. שהיא המ"ס ומתפשט עד למטה שהוא עד הטבור שבו ושם היא נכללת בהאורות דהאח"פ שהוא הדיקנא ובבחי' המזל התחתון אשר שם, והגם שבאצי' הנה הם ב' בחי' כי הרישין הם הא"א דאצי' שהוא נעלם. והם רק בבחי' שורש ובחי' רישין לבד. והאו"א הנכללים בהמזלין הם החו"ב והע"ב וס"ג העיקריים שבאצי'. אך בא"ק אשר הוא כולו רק בבחי' שורש לבד. הנה נזכרים שניהם בזכירה אחת ונכללו שניהם בחדא. וזהו מה שאנו רואין בדברי הרב (הנ"ל אות א') שמקודם הוא מזכיר וכולל את האבא שבא"ק במוחין דיליה שהרי אמר והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא כו'. ואח"כ הוא מזכירו בכללות הדיקנא שלו אשר הוא רק מהגרון ולמטה שהרי אמר ושערות דיקנא כו' שבהם כלולים או"א כו'. וכן עד"ז באימא שבא"ק כי הרי הוא מזכיר וכולל אותה בהמ"ס ומשם למטה הכל בכללא חדא והוא במ"ס וס"ג דיליה מאוזן ולמטה [שהוא בחי' המ"ס. כמו שיתבאר בסמוך] עד טבורו. וכן מסיק גם אח"כ ואמר ושערות דיקנא הם מאח"פ שבהם כלולים או"א. וכ"ז הוא כי בא"ק אינו מחלק הרב בין הע"ב וס"ג השרשים שבו להע"ב וס"ג העיקרים שבו אלא שכולל אותם בכללא חדא משום שהם כולם נעלמים והם באחדות גדול

ונחשבים

ונמשכים בא"ק שהם מתחילים מן הרישין ונמשכים עד החזה והטבור ר"ל אבא עד החזה ואימא עד הטבור. ומה שאינו מזכיר הרב באבא את מקומו למטה שהוא עד החזה וכמו שמזכיר את המקום דלמטה אשר באימא ואמר שהיא עד טבורו. הטעם הוא כי ממקום שמתחיל הס"ג הנה מתלבש הע"ב בהס"ג ואינו ניכר עוד אור הע"ב כלל ולכך אינו מחשב את הע"ב שברישא וכן האבא הכלול בו אלא רק עד האזניים לבד כי מהאזניים ולמטה הוה הע"ב טמיר ומכוסה גו הס"ג ולא ניכר אלא רק הס"ג לבד ולכך אמר והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא ואינו מזכיר עוד למטה את הע"ב כלל. אמנם עכ"ז הנה הוא חוזר ומרמז לנו את האבא למטה ג"כ והוא במ"ש ושערות דיקנא כו' שבהם כלולים או"א כו' והם נכללות במזלא כו':

[ה] **אמנם** דע כי הגם שאמרנו שגם בא"ק הנה נבחן בו ג"כ כל הרישין כולן וכמו בא"א דאצי' ונבחן גם בא"ק בחי' גלגלתא ואוירא עלאה והקד"א והמ"ס וכן ישנו גם עליו בחי' הרדל"א ג"כ וכמו שאמר הרב בדבריו הנ"ל אות א' ולעילא מגלגלתא כו' [והנה הגלגלתא והאוירא והקד"א הם נכללין כולן באחד רישא. והם הרישא תניינא נגד הרדל"א. וכמו שמבואר בדברי האריז"ל בשער א"א בע"ח ובמבו"ש שם. וכן בדברי הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ עמר נקי ובדה"מ קד"א. וע"ש בסופו שאמר. וסיום הגלגלתא הוא קד"א ע"ש. והוא הרישא תניינא שורש השם ע"ב וכ"ז הוא בא"ק ג"כ בבחי' הרישין שבו. אמנם אנחנו קוראים ע"פ רוב בכל דברינו להרישא תניינא. בשם קד"א. ולא בשם הגלגלתא. משום שהקד"א היא לעולם רק הרישא תניינא בין כשנחשוב הג' רישין בא"א עצמו. וכמ"ש בא"א פ' ג' ד'. ובין כשנחשוב הג' רישין מרדל"א. וכמ"ש שם פ"ב. משא"כ הגלגלתא. כי כשנחשוב הג' רישין בא"א עצמו הוה הגלגלתא הרישא קדמאה שבו. ולכן אנו קוראין ע"פ רוב בכל דברינו את הרישא תניינא בשם קד"א. וכ"ז הוא בא"ק ג"כ. וזכור כ"ז]. והנה הקד"א שהיא הרישא תניינא הנה הוא שורש השם ע"ב וכנ"ל אמנם עכ"ז הנה עיקר הכוונה מ"ש הרב כאן (ר"ל בדבריו הנ"ל אות א') והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא דאצי'. אין הכוונה על הקד"א ממש אלא עומק הכוונה הנה הוא רק על הע"ב אשר בהמ"ס עצמו כי הרי המ"ס גופה הנה היא כלול ג"כ מד' שמות עסמ"ב. כי הרי היא מוחא חדא דכליל תלת כנודע וכנ"ל ואותו הע"ב אשר בהמ"ס הנה הוא מיוחד לעולם עם הקד"א וכנודע שכן הוא הסדר לעולם. שהקלה העליון דהתחתון הוא מיוחד לעולם בהקלה התחתון דהעליון. והוה הע"ב דהמ"ס שהוא הראש העליון של המ"ס רישא תליתאה מיוחד לעולם עם הקד"א הרישא תניינא. ועל אותו הע"ב דהמ"ס הנה עליו אמר הרב שהוא נגד א"א ואבא דאצי'. כי עיקר א"א הנה הוא רק המ"ס לבד אבל הקד"א הוא הנקרא בשם אין. כי בו הוא ההארה דאוירא אוירא עלאה דלא אתפיס ולכן נקרא הקד"א ג"כ רק בשם אין. והמ"ס רישא תליתאה הוא הא"א העיקרי והוא בחי' המוחין שאמר והע"ב הוא במוחין דיליה. כי הרי הוא המוחא סתימאה. והע"ב שבו. ר"ל הע"ב דהמ"ס. הנה הוא שורש העיקרי דהאבא וכמ"ש באדר"ז. ר"ל ע"א. האי חכמתא (ר"ל אבא) אקרי עדן. והאי עדן אתמשך מעדן עלאה סתימאה דכל סתימין כו' ע"ש. וכן עוד שם רל"ב ע"א. מוחא סתימאה לא אתגלייא כו' אב ואם מהאי מוחא נפקו כו'. כי האבא הוא נמשך ויוצא מהע"ב שבו והאימא היא מהס"ג שבו. ועל אותן הע"ב והס"ג דהמ"ס הנה הוא מה שמחלק הרב (בדבריו הנ"ל אות א') בין האזניים ולמעלה להאזניים ולמטה. כי אותן הע"ב והס"ג הם החו"ב דהמ"ס. והחכמה שהוא הע"ב שבו הנה הוא עומד מהאזניים ולמעלה והוא כלול ומיוחד עם הקד"א וכנ"ל. אבל הס"ג שבו שהוא הבינה דהמ"ס הנה הוציא את כל אורותיה רק מהאזניים ולמטה כי אותו הס"ג הוא השורש העיקרי דכל האורות דאח"פ ור"ל שהיא השורש העליון הפנימי אשר להם. וכן הוא נמצא כ"ז באמת בהא"א דאצי' ג"כ. והוא במה שנודע שהי"ג ת"ד הנה הם נפקין מהמ"ס וכמ"ש בשער א"א פ"ט. ושם פ"י מבואר שהתחלתם הוא רק מהבינה דהמ"ס כי הכתר והחכמה דהמ"ס לא נתגלו כלל. והתיקון הראשון שהוא א"ל. הנה הוא מתחיל מהאזניים ולמטה וכמ"ש בספד"צ רפ"ב מאודנין נפקא כו'. מקמי פתחי דאודנין שרי יקירו לאתתקן כו' וכנודע כ"ז. והרי לנו שכל הי"ג תיקונים הנה הם רק מהבינה דהמ"ס והם רק מהאזניים ולמטה והוא הס"ג (דהמ"ס) אשר ממנו הוא כל הי"ג תיקונים והוא רק מהאזניים ולמטה אבל הכתר והחכמה שהוא הע"ב דהמ"ס הנה הוא מהאזניים ולמעלה והוא לא נתגלה כלל. וכן אמר הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ דעד יקירו דיקירותא. והאודנין הן חכמה דגלגלתא (ר"ל מ"ס שהוא חכמתא סתימאה) ובו כלולה בינה כידוע שאו"א עלאין נקראין שניהן חכמה (והם הע"ב דהמ"ס אשר הוא למעלה מהאזניים ומיוחד בהקד"א) וישסו"ת שניהן נקראין בינה (והם הס"ג דהמ"ס אשר הוא מהאזניים ולמטה) ושם מתחיל התיקונים (שהוא אצל פתח האזניים) אבל באו"א עלאין אין תיקון. כי הם לא נתגלו כלל. וכמ"ש האריז"ל בא"א פ"י. כי הכתר והחכמה דהמ"ס לא נתגלו כלל וכנז'. וזהו ג"כ מ"ש האריז"ל בשער אח"פ פ"א. כי האזניים הנה הם בינה ותבונה. כי שם מבפנים הנה הוא הבינה דהמ"ס שהוא הס"ג דהמ"ס ומתחיל משם בא"ק האורות דאח"פ. וכן בא"א דאצי' הנה מתחיל משם ג"כ הי"ג ת"ד. והגם שעיקר המוח [שהוא המ"ס] הנה הוא למעלה מהאזניים כי הרי הוא למעלה גם מהמצח אך הוא מתפשט באורו בכל הפנים כולו וכמו שמבואר בדברי הרב בשער א"א פ"ט ופ"י ויוצא אור הבינה שבו שהוא הס"ג שבו מהאזניים ולמטה הן בא"ק בהאורות דאח"פ. והן בהא"א דהאצילות בהי"ג ת"ד. אבל אור הע"ב שבו שהוא החכמה אבא שבהמ"ס. הנה הוא לא נתגלה כלל הן בא"ק והן בא"א דאצי'. וזהו שאמר האריז"ל (בדבריו הנ"ל אות א') והע"ב הוא במוחין דיליה נגד א"א ואבא דאצי' [ור"ל על הע"ב דהמ"ס שבא"ק. והוא כענין אותן הדברים עצמן אשר אמר בא"א רפ"י כי הכתר והחכמה דהמ"ס לא נתגלו כלל. וכן הוא הכוונה כאן בא"ק מ"ש והע"ב הוא במוחין דילה. ור"ל שהוא נשאר בהמוח עצמו ולא נתגלה כלל] וס"ג דיליה מאזן ולמטה עד טבורו והוא כנגד בינה דאצילות. ור"ל כי הס"ג דהמ"ס שהוא הבינה דהמ"ס הנה הוא השורש העליון הפנימי דהאורות דהאח"פ אשר יצאו מאוזן חוטם פה ולחוץ ונמשכו עד הטבור. והיה התחלתם מהאזניים. והוא ממש כמו הי"ג ת"ד שבא"א דאצי' אשר הם ג"כ רק מהבינה דהמ"ס ולמטה. וכמ"ש בא"א פ"י והם מתחילים ג"כ מהאזניים ונמשכו עד הטבור:

והרי נתבאר לנו כי כל דברי האריז"ל אשר אמר בשביה"כ רפ"ו (הנ"ל אות א') בענין הע"ב וס"ג שבא"ק. הכוונה הוא על הע"ב והס"ג דהמ"ס שבו. והנה הם באמת ממש כמו בא"א דאצי' בענין הע"ב וס"ג דהמ"ס שבו. וכן ענין האו"א אשר אמר בא"ק הנה הם באמת ג"כ כמו האו"א דאצי' כי עיקרם הם בא"ק ג"כ רק מהגרון ולמטה. אבא עד החזה ואמא עד הטבור והם כלילן בהאורות דאח"פ ע"ד האו"א דהאצי' העומדים בא"א דאצי' וכלילן בהמזלין. אמנם בא"ק משום ששם הם בהעלם ובאחדות גדול הנה נכללו האו"א העיקריים שבו עם הע"ב וס"ג השרשיים שבהמ"ס [וכן האבא הנה הוא נכלל בהעלם עוד יותר למעלה. היינו גם בהרישא תניינא קד"א. הע"ב העליון שברישיה] ונחשבים בחי' האו"א שהם הע"ב וס"ג שבא"ק כאלו שהם מתחילים מהע"ב והס"ג שבהמ"ס או גם מהקד"א ממש ונמשכים דרך כל האורות דאח"פ ומתפשטים עד החזה והטבור. וזהו מה שנודע (בשער טנת"א פ"א ובנקודות פ"א) כי הע"ב והס"ג הכלליים דא"ק הם מגיעים עד הטבור. אלא שמהאזניים ולמטה הנה מתלבש הע"ב בהס"ג ולא ניכר אלא רק הס"ג לבד. אבל עכ"פ הוא כי שניהם הם נמשכים עד הטבור. כי הם מתלבשים זה בתוך זה. ויהיה הכוונה בהע"ב וס"ג הכלליים שבא"ק על הרישין שבו עם האו"א ביחד. כי בא"ק נחשבים השרשים עם העיקרים הכל לאחד וכנ"ל אות ד':

[ו] **אמנם** דע כי הגם שאמרנו ששורש האו"א הנה הוא בהע"ב והס"ג שבהמ"ס. אמנם עיקר יציאתם דאו"א. הנה הוא רק מהמ"ה וב"ן דהמ"ס וכנודע שכל יציאתו דהתחתון הוא לעולם מהזו"ן דהעליון. אלא ששרשם הוא בהע"ב והס"ג אבל יציאתם הוא רק מהזו"ן שהם המ"ה וב"ן. והיינו כי הרי הע"ב

דהמ"ס הנה הוא מיוחד עם הקד"א והוא לא נתגלה כלל וכנ"ל. והס"ג דהמ"ס הנה הוא רק השורש דהאח"פ. וכן בא"א דאצי' הנה הוא רק השורש דהי"ג ת"ד אבל האו"א הנה הם יוצאים רק מהמו"ה וב"ן דהמ"ס. וע"י האח"פ שבא"ק וכן ע"י הי"ג ת"ד שבא"א. כי האורות דאח"פ שבא"ק והי"ג ת"ד שבא"א הם האמצעים בין המ"ס דכ"א להאו"א שבכ"א. ונמשכים ומתהווים האו"א שבכ"א מהמ"ה וב"ן דהמ"ס ע"י האמצעים דהאח"פ והי"ג ת"ד. וכמו שמבואר כ"ז בהולדת או"א פ"ד ע"ש היטיב כי אין רצוני להאריך כאן בפרטיות התהוות דהאו"א. אבל הכלל הוא כי האו"א שבא"ק הם למטה במדרגה מהאורות האח"פ שבא"ק. וכן האו"א שבאצי' הם למטה במדרגה מהי"ג ת"ד שבא"א. ואורות האח"פ והי"ג ת"ד הם מהס"ג דהמ"ס שהוא הבינה דהמ"ס. והאו"א הנה הם מהמ"ה וב"ן דהמ"ס שהם הזו"ן שבהמ"ס. ומתהווים ונעשים ע"י האח"פ והי"ג ת"ד וזכור כ"ז :

[ז] **ומעתה** נאמר עוד. כי הנה ידוע הוא שכל ענין הג' רישין אשר ישנם הן בא"ק והן בא"א ואמרנו שהם בחי' כח"ב אשר בכ"א. הנה כ"ז הוא רק בערך אור א"ס שלמעלה אבל בערך הגילוים שלמטה הרי נקראים הב' רישין עלאין רק בשם אפס ואין. כי הם נעלם מהשגה לגמרי מכל אשר למטה. והרישא תליתאה מ"ס. הנה הוא הנקרא בשם א"א שהוא הכתר הכללי. אשר גם הוא לא נתפס בשם כלל. אלא רק שהוא מרומז בקוצו של י' (ע' שער דרושי אבי"ע פ"א ובתיקונים להגר"א רי' תיקון ע'. קל"א ע"א) ומתחיל הד' שמות עסמ"ב רק מהגרון ולמטה. שע"ב ס"ג הם או"א ומ"ה ב"ן הם זו"ן. אמנם כאשר שאנו מבחינים את התחלת הגילוי גם מא"א ומשום שהרי גם הוא נתגלה עכ"פ בהי"ג ת"ד שבו שהם הי"ג מדות הרחמים אשר בהם מתקיים העולם גם בדור שכולו חייב רח"ל. והרי יש גילוי עכ"פ גם לא"א ג"כ. הנה נבחן גילויו דא"א שהוא המ"ס בשם ע"ב והאו"א אשר הם מהגרון ולמטה הנה הם רק בשם ס"ג נגדו. כי א"א הוא רחמים פשוטים משא"כ או"א שמהם יצא הזו"ן שהם חד"ר. ולכן נבחנים שניהם רק בשם ס"ג. ובפרט כי הרי התהוותם הוא ע"י האורות דאח"פ והי"ג ת"ד אשר הם מהס"ג דהמ"ס וכנ"ל. וכמ"ש הרב בלשון הנז' לעיל אות א' ושערות דיקנא הם מאח"פ כנגד ענפי ס"ג שבהם כלולים או"א שבין שניהם לקחו בינה דמ"ה אחר התיקון שהוא שם ס"ג הכולל שניהן. אבל א"א לקח החכמה דמ"ה שהוא שם ע"ב וכן עיקר המ"ס הרי הוא החכמתא סתימאה שברישא. והגם שאמרנו שבערך וחשבון הג' רישין נחשב המ"ס.. להבינה שברישא. אך כבר אמרנו שהב' רישין עלאין אין להם גילוי כלל. וכל ההתחלה הנה הוא רק מהמ"ס ולא ניכר בה בחי' נוק' כלל. וכמ"ש האריז"ל במאמרי רשב"י פ' תרומה ד' ה' רע"ג והגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ קד"א. והוה כל המ"ס כולא רק החכמה העיקרי. חכמה קדומה לכל האצי' כולו והיא ראשית שורש הע"ב של כל האצי'. וכן בהי"ג ת"ד הגם שהם מהס"ג דהמ"ס ומהבינה שבה. עכ"ז הנה הם מאירים כולם בשם ע"ב. וכמ"ש בפע"ח שער הפורים. שכל תיקון מהי"ג תיקונים הוא שם ע"ב. והם י"ג שמות ע"ב. שהם תתקל"ו כמנין מרדכי ואסתר (עם הכולל). והוא ג"כ מ"ש הרב בכ"מ שע"ב הוא כתר וטעמים והכוונה הוא על המ"ס שהוא הכתר. כי הוא הא"א העיקרי כנ"ל. וכן הי"ג ת"ד. הנה הם ג"כ רק בחי' הכתר וכמ"ש בפע"ח בכוונת חג השבועות. והם כולם ר"ל המ"ס עם הי"ג ת"ד הנה הם כולם השם ע"ב העיקרי והוא הע"ב הכללי העיקרי כי הב' רישין עלאין הרי הם לא נתגלו כלל כנז'. והוה הע"ב הכללי רק המ"ס והי"ג ת"ד. אבל או"א אשר הם מהגרון ולמטה הם רק הס"ג הכללי וכנ"ל מדברי הרב. והוה אבא הע"ב שבס"ג ואימא היא הס"ג שבס"ג. והזו"ן הם המ"ה וב"ן הכלליים. וכ"ז הנה הוא בא"ק ג"כ שכל הרישא כולו עד הגרון עם כללות האורות דאח"פ כולן היוצאים מהמ"ס שבו וכנ"ל אות ה'. הנה הוא כולו באמת רק הכתר הכללי שהוא הא"א שבא"ק והוא הע"ב הכללי דא"ק. אבל בחי' או"א שבו אשר הם עומדים גם בו רק מהגרון ולמטה. אבא עד החזה ואימא עד הטבור. הנה הם הס"ג הכללי שבא"ק. אבא הוא הע"ב שבס"ג ואימא היא הס"ג שבס"ג והם שניהם הס"ג הכללי גם בא"ק וכמו בא"א דאצי'. והוא משום כי הרי עיקרם הוא רק מהמו"ה וב"ן דהמ"ס שבו והם מדרגה השניה להאורות דאח"פ. ובהם התחיל להתגלה בחי' נוק' ג"כ. ולכן הוו הם רק אור הס"ג שהוא במילוי יודי"ן ואל"ף. על שם גילוי הדו"ן שהתחיל בהם. והוו רק הם עיקר הס"ג הכללי שבא"ק והוא רק מהגרון עד הטבור. ואח"כ הנה הוא המ"ה וב"ן הכלליים והוא כל עולם האצי' כנודע והוא מהטבור ולמטה שבא"ק וכמו הזו"ן דאצי' בהא"א דאצי'. והרי נמצא כי נבחן א"ק באמת בכל הפרטים כולם וכמו הא"א דאצי' ובכל השמות והפרטים אשר בכל האצי' כולו. והרי הנה גם בו הע"ב הכללי כל הרישא כולו עד הגרון שבו. והס"ג הכללי העיקרי הוא גם בו רק מהגרון ולמטה. והיינו האו"א שבו. אבא הוא הע"ב שבס"ג והוא מהגרון עד החזה. אימא היא הס"ג שבס"ג והיא מהחזה עד הטבור. וכ"ז הוא כאשר שאנו מבחינים בו בפרטיות ובבחי' ההסתכלות על מציאת כל השרשים דהאצילות אשר בא"ק. התבונן בזה וזכור כ"ז כי הוא ברור למבין :

[ח] **אמנם** הוא כי הנה באשר שבא"ק הנה הוא הכל בהעלם גדול ובבחי' העלם הענפים והתולדות אשר בשורש האילן. וכל הג' רישין והאו"א שאמרנו בו. הנה הוא הכל רק ברמז וברושם לבד. כי אינם בו אלא רק רושמי דבחי' או"א אשר מהגרון עד הטבור ורושמי דבחי' הג' רישין אשר בהגלגלתא שבו ולכן הנה נשתנה בצד אחד ההבחנה שבו מההבחנה אשר בהא"א דאצי'. כי בהא"א דאצי' הנה נחלק גילוי המ"ס שהיא הרישא תליתאה שבו. מהב' רישין קדמאין שבו. בהחילוק וההבדל אשר בין ההעלם להגילוי. כי הב' רישין קדמאין הם נעלמים גם בא"א וכמ"ש הרב בשער א"א פ"ב. כי הראש העליון שהוא רדל"א. הנה גם א"א לא ידע ליה. וכן גם הרישא תניינא אשר הוא מתייחד עם הרישא תליתאה. הרי אמר ג"כ הזוה"ק פ' נח ס"ה א', רעו דמחשבה עלאה (ר"ל המ"ס) למרדף אבתריה ולאתנהרא מניה (ור"ל מהרישא תניינא) חד פריסא אתפרס כו' (הוא הקד"א) מטי ול"מ עד ההוא פריסא כו' וההוא מחשבה לא ידע כו' ע"ש. והרי לנו כי הב' רישין קדמאין הנה הם נעלם גם מהמ"ס. אבל המ"ס הרי היא מתגלה באצי' בשפעת אור דהי"ג ת"ד וכנז'. והרי נבדל בא"א הב' רישין קדמאין מהרישא תליתאה. בבחי' ההבדל אשר בין ההעלם להגילוי. ולכן אמרנו היטיב. כי המ"ס עם הי"ג ת"ד הם בא"א. הכתר הכללי והע"ב הכללי שבו. וכן בסדר זה ובמכש"כ. הנה נבדל הרבה. פרצופי או"א דאצי' מהמ"ס דא"א. כי הרי המ"ס הנה היא רק העדן עלאה החכמתא סתימאה דכל סתימין. אבל החכמה אבא הרי הוא נתפשט לל"ב שבילין וממנו הוא התחלת הגילוי דאצי' והמוחין דז"א (וע' בהד"ז ר"ל ע"א ורל"ב א') וכנודע. ולכן אמרנו כי האו"א הם הס"ג הכללי דהאצי'. כי הרי הם למטה במדרגה הרבה מהמ"ס שהוא הכתר והא"א. וכ"ז הוא באצי'. משא"כ בא"ק הנה הגם שישנם גם בו בהעלם כל הבחי' אשר בכל הפרטים כולם וכנ"ל. עכ"ז הנה משום שהוא כולו נעלם. הרי יש בו צד וסברא ג"כ שלא לחלק בו את האו"א שבו מהמ"ס שבו כלל. ונחשב התחלת האו"א שבו מהמ"ס ולמטה שהוא מהע"ב והס"ג דהמ"ס. כי הם נמשכו כאחד וכנ"ל אות ד' ה'. וכן הוא ג"כ כי הנה לא נחלק בו כ"כ המ"ס שהוא הרישא תליתאה שבו מהב' רישין קדמאין שבו שיהא נבחן התחלתו רק מהמ"ס לבד. אלא שנבחן התחלתו גם מהרישא תניינא שבו שהוא הקרקפתא. כי לא נבחן בו חלוקת הרישא תנינא מהרישא תליתאה בהבחנת חילוק אשר מההעלם אל הגילוי (כי הרי הוא כולו נעלם). אלא רק בהבחנת חילוק אשר בין הע"ב להס"ג ונחשב בא"ק כל הקרקפתא כולו לבחי' הע"ב שבו וכל המ"ס כולו לבחי' הס"ג שבו ומשום שהרי כ"ז הנה הוא באמת עיקר עצמותם ופנימיותם. ר"ל שהב' רישין שבקרקפתא. אשר למטה מהרדל"א. הנה הם באמת שורש הע"ב והס"ג גם בא"א דאצי' אלא בהא"א דאצי' הנה משום שהמ"ס שבו הנה נתגלה באיזה גילוי למטה ג"כ. והרישא תניינא שבו לא נתגלה למטה כלל. לכן נבחן המ"ס שבו בשם ע"ב שהוא הראשון להגילוים. משא"כ הרישא תניינא. הנה לא ניכר עצמותו ואורו למטה

כלל. אבל בא"ק אשר הוא כולו נעלם הרי נבחן הב' רישין אשר בהגלגלתא שבו שהם הרישא תניינא ותליתאה על שם עלמותן העיקרי אשר במדרגתו גופה. והוה הרישא תניינא שהוא הקרקפתא שבו בבחי' הע"ב והרישא תליתאה שהוא המ"ס שבו. בבחי' הס"ג. וזהו מ"ש הרב בטנת"א פ"א ובכ"מ שהע"ב הכללי שבא"ק הנה הוא הקרקפתא שבו. כי בא"ק נבחנים על שם מדרגתן אשר בערך עלמן. משא"כ בא"א הנה הם נבחנים על שם גילויים למטה שהוא בערך התחתונים. ולכן הוה בא"א המ"ס עם הי"ג ת"ד הנמשכין מהמ"ס. להכתר הכללי והע"ב הכללי. אבל בא"ק אשר הוא כולו נעלם ונבחן רק בערך עלמו. הוה בו הכתר והע"ב הכללי. הרישא תניינא שבו. והס"ג הכללי הנה הוא המ"ס הרישא תליתאה שבו. ונמשך עד הטבור שהוא עם כל כללות האו"א שבו ג"כ. ומשום שהרי האו"א שבו אינם עומדים בו בפרצופים נפרדים ממש. אלא רק ברושם וברמז לבד. ונכלל עלמותם בשרשם שהוא בהאורות דהאח"פ והמ"ס. ולכן חושב הרב את המ"ס דא"ק עם האורות דאח"פ והאו"א שבו. הכל בכללא חדא ואמר שכ"ז הוא רק הס"ג הכללי שבא"ק והוא מתחיל מהמ"ס ונמשך עד הטבור:

אמנם עכ"ז הנה מה שחושב הרב את המ"ס שבא"ק להס"ג הכללי שבו. הנה הוא רק מהס"ג שבהמ"ס וממנו ולמטה. אבל הע"ב שבהמ"ס הנה חושב אותו הרב ג"כ רק מכלל הע"ב הכללי. והוא משום כי הע"ב דהמ"ס. הנה הוא לא הוציא שום אור ממנו כלל. והוא מיוחד עם הקד"א רישא תניינא [כי הרישא תניינא הוא מתחילת הקרקפתא עד סוף הקד"א וכנ"ל אות ה' בשם הגר"א וזכור זה] ומקומו הוא למעלה מהאזניים וכנ"ל בדברינו. ולכן נחשב הע"ב דהמ"ס ג"כ רק מכלל הע"ב הכללי שבקרקפתא אבל הס"ג דהמ"ס אשר הוא הבינה דהמ"ס והוא אשר הוציא והאיר ממנו את כל האורות דאח"פ מהאזניים ולמטה עד הטבור. הנה חושב אותו הרב להס"ג הכללי שבא"ק. וזהו אשר אמר הרב בטנת"א פ"א ובכ"מ. כי הס"ג הכללי שבא"ק הוא מתחיל מן האזניים ולמטה והכוונה הוא על המ"ס רישא תליתאה שבו ומהס"ג דהמ"ס ולמטה אשר ממנו כל האורות דאח"פ וכן ממנו הוא כל האו"א שבא"ק אשר מהגרון עד הטבור. כי האורות דאח"פ הם מהס"ג דהמ"ס. והאו"א הם מהמ"ה וב"ן דהמ"ס ובאמצעית דהאורות אח"פ וכנ"ל אות ו'. וכ"ז הנה הוא מכלל הס"ג הכללי שבא"ק וכנז':

[ט] **והנה** נמצא מכ"ז כי חשבון השמות והפרצופים אשר בא"ק. הנה מתחיל במדרגה אחת למעלה ממה שהוא באצילות. כי בהא"א דאצילות מתחיל הע"ב הכללי רק מהמ"ס רישא תליתאה. כי הרישא תניינא שבו הוא נקרא אין. ואין לו שם כלל וכנ"ל אך המ"ס שהוא עיקר דא"א עם הי"ג ת"ד שבו הנה הוא הע"ב הכללי דהאצילות כי הוא אשר לקח את החכמה דהמ"ה וכנ"ל אות ז'. וע"י שנתגלה המ"ס שבא"א בכל התיקונים שבו. הנה ע"ז יש לו גילוי למטה והוא הראשון להגילוים ולהשמות. ולכן הנה הוא השם ע"ב העיקרי והכללי. משא"כ הרישא תניינא שבא"א שאין לו שום גילוי למטה ואין לו שום שם כלל. אבל בא"ק אשר הוא לא נבחן בשמותיו בערך גילויו למטה. כי הוא כולו נעלם וכל מה שנקרא בשמותיו שהוא בשמות דעסמ"ב הנה הוא רק במדרגתו גופה ובערך עלמו. היינו מחלק לחלק אשר בכל חלקיו שבו גופה ולכן הנה מתחיל השם ע"ב שבו תיכף מתחלת הקרקפתא שבו שהוא מהרישא תניינא והוה הרישא תניינא הע"ב הכללי שבו והוא נמשך עד סוף הע"ב דהמ"ס. שהוא עד מקום האזניים. כי הע"ב דהמ"ס הנה הוא ג"כ רק מכלל הע"ב הכללי והוא נכלל עם הרישא תניינא וכנז' והרי מתחיל הע"ב הכללי בא"ק במדרגה אחת למעלה מהאצי' כי באצי' הוא מתחיל מהרישא תליתאה ובא"ק הוא מתחיל מהרישא תניינא. וכן עד"ז בהס"ג הכללי. כי הרי הס"ג הכללי דהאצי' הנה הוא רק הפרצופי דאו"א אשר מהגרון דא"א ולמטה. כי הם שניהם לקחו הבינה דמ"ה שהוא שם ס"ג הכולל שניהן וכנ"ל אות א' בדברי הרב אבל הי"ג תק"ד אשר האו"א כלולים בהם. הנה הם באצי' מכלל הע"ב הכללי. כי הם כולם בחי' ע"ב וכמו **המ"ס אשר הם יצאו ממנו והם י"ג שמות ע"ב וכנ"ל. אבל בא"ק** הוו כל האורות דאח"פ מכלל הס"ג הכללי ומתחיל בא"ק הס"ג הכללי מהמ"ס עלמו. ור"ל מהס"ג דהמ"ס. ומאורו אשר מהאזניים ולמטה. והוה המ"ס שבו עם כל האורות דאח"פ ועם האו"א שבא"ק הכלולים בהאורות דהאח"פ הוו הם כולם רק בכלל הס"ג הכללי. כי בא"ק הנה בו הוא הכל באחדות עצום ואין בו פרצופים נפרדים כלל ולכן נכלל בו מהאזניים ולמטה עד הטבור הכל באחת. והוא הס"ג הכללי שבו ולא נבחן בו רק ב' שמות לבד. היינו הע"ב הכללי והס"ג הכללי. והע"ב הכללי אין גילוי ממנו כלום [כי השערות הראש אשר אמר הרב בטנת"א פ"א ובשבה"כ רפ"ו. הרי הם נעלמים מאד ולא דיבר בהם הרב מענינם מאומה. ועכ"ז הנה נקרא משום זה באמת בשם ע"ב הכללי. דאילולא זה לא היינו רשאין להזכיר בו גם שם ע"ב כלל ודי בזה] והס"ג הכללי הנה ממנו הוא האורות דאח"פ שהוא כל עולם העקודים. אך האו"א שבו אשר הם למטה מהעקודים. הנה לא נבחן בו בפרצופים שונים אלא שהם כלולים בהעקודים והם חד עמו. ולכן לא דיבר בהם הרב ג"כ אלא במה שמרמז לנו מעט בשביה"כ רפ"ו וכן בטנת"א פ"א בהמ"ב וכדי שלא נטעה שישנם בא"ק ג"כ פרצופים בפנ"ע ח"ו. והרי נכלל בו כל האו"א אלא רק בכללות האורות דהאח"פ וכ"ז הוא הכל מדרגה אחת למעלה מהאצילות כי האו"א דאצי'. הגם שהם כלילן ג"כ בהמזלין עכ"ז הרי הם נזכרים בפנ"ע ג"כ הרבה. והם עיקר התחלת האצי'. אבל בא"ק אין נזכר האו"א שבו אלא רק במעט רמז לבד כי הם נכללים באח"פ והם חד עמו. והאורות דאח"פ הרי הם נכללים בהמ"ס ונקראים על שמו בשם ס"ג הכללי וכ"ז הוא מדרגה אחת גבוה מאצילות כי באצילות הרי אדרבה הוא שנקרא המ"ס על שם הגילוים שלמטה והשתתף המ"ס דא"א עם התחתונים ונעשה הראש והראשון להם ולכך הוא נקרא בשם ע"ב וכנ"ל. משא"כ בא"ק הנה משתתף המ"ס עם האור שלמעלה ונקרא בשם ס"ג משום שהוא השני לו אבל השם ע"ב בא"ק הנה הוא מתחיל למעלה שהוא בהרישא תניינא וכנז'. והרי נתעלה בזה הכל מדרגה אחת כי האו"א נכללו בהאח"פ ממש והאח"פ נכללו בהמ"ס להקרא רק בשם ס"ג משום השתתפות המ"ס עם האור העליון להיות השני אליו וכן נתעלה השם ע"ב שבו להיות נבחן גם בהקרקפתא עלמו. אמנם הזו"ן בא"ק הנה הם לא נזכר בו כלל אלא שכל עולם האצי' הנה הוא כולו בבחי' הזו"ן אליו והוא המ"ה וב"ן הכוללים כנודע. ולא נבחן א"ק עלמו אלא רק מהאו"א ולמעלה וגם הם הנה נכלל כ"א בהעליון שעליו האו"א בהאח"פ והאח"פ בהמ"ס והמ"ס הוא נערך ג"כ בערך העליון ולא בערך שלמטה ולכן נקרא הוא בשם ס"ג שהוא הס"ג הכללי. והרישא תניינא בשם ע"ב והוא הע"ב הכללי וכנז':

[י] **אמנם** כ"ז הנה הוא רק כאשר שאנו מבחינים את כל מדרגת א"ק בערך האצי'. וכאשר שאנו מסתכלים על שניהם יחד בכללות. הנה אז אנו רואין שכל האצי' הנה הוא רק הזו"ן אליו. וא"ק הוא הע"ב וס"ג נגדו. וגם נערך ומשתתף כ"א שבו רק למעלה. ור"ל כי כאשר שאנו מסתכלים על שניהם (ר"ל א"ק והאצי') יחד. הנה אז אנו רואין שא"ק הוא משתתף בכולו עם אור א"ס שלמעלה. והאצילות הנה הוא משתתף עם העולמות בי"ע אשר למטה כי הרי באצי' הוא שמו וגילויו לכל עניני הבי"ע וכמו שאמר מפי עלמו ית"ש לפי מעשי אני נקרא כנודע. אך כאשר שאנו מסתכלים על כ"א בפנ"ע ר"ל על האצי' בפנ"ע בכל פרטי גילוייו שבו ועל א"ק בפנ"ע איך שהוא השורש לכל הענינים כולם ולכל הפרטים כולם אשר באצי'. הנה אז אנו רואים כי בבחי' שורש הנה ישנם ונמצא בא"ק כל הענינים כולם וכל הסדר כולו כמו באצי' ממש. והיינו כי הנה נבחן גם בו בחי' הג' רישין רדל"א ואין וא"א. ואינו מתחיל גם בו בחי' השורש להגילוים דאצי' אלא רק מהמ"ס שבו ולמטה והוא בהאורות דהאח"פ הנמשכים מהמ"ס שבו והוא השורש להע"ב הכללי דהאצי' וכן הם ג"כ הע"ב הכללי שבא"ק ויהיה נמשך הע"ב הכללי שבא"ק בכל הגלגלתא כולו עד הגרון שבו וכן עד סוף כל האורות דהאח"פ כולן. כי הנה כ"ז הוא השורש דהע"ב הכללי דהאצי' אשר הוא ג"כ כל הרישא כולה דא"א **עד סוף הי"ג ת"ד. וכן יהיה בא"ק ג"כ כי בבחי' השורש שבו אשר לאצי'**

להאצי׳ הנה אינו מתחיל גלויו לזה. אלא רק מהמ"ס שבו לבד אבל הב׳ רישין קדמאין שבו הם בבחי׳ אין ורדל"א להשורש דאצי׳ (והם ג"כ השורש דאין ורדל"א שבאצי׳) והרי נבחן הע"ב הכללי שבא"ק להיות שורש להע"ב הכללי דאצי׳ אלא רק מהמ"ס שבא"ק ולמטה שהוא כללות הרישא כולא עד הגרון עם כל האורות דאח"פ הנמשך מהמ"ס. ומ"ש האריז"ל שהע"ב הכללי שבא"ק הנה הוא הקרקפתא עד האזניים כ"ז הוא רק במדרגת א"ק אשר בערך מעלהו על מדרגת האצי׳ אבל בהבחנת שורש האצי׳ העומד בא"ק יהיה כל הע"ב הכללי בא"ק ג"כ רק מהמ"ס שבו ולמטה שהוא עד הגרון שבו ובכללות האח"פ וכנ׳. וכן הס"ג הכללי שבא"ק אשר עומד בו להיות שורש הס"ג הכללי דהאצי׳ הנה הוא בא"ק ג"כ רק מהגרון שבו ולמטה והוא כל בחי׳ מציאות האו"א שבא"ק אשר נרשם ונרמז גם בו מהגרון עד הטבור ונבחן בו גם הם בכל הסדר דהאו"א שבאצי׳ ובכל הפרטים כולם שבהם. היינו אבא הכללי הכולל או"א עלאין הוא בא"ק ג"כ מהגרון עד החזה וכן אמא הכללי הכולל ישסו"ת היא מהחזה עד הטבור. ובאמת הנה ישנם גם בא"ק ג"כ כל בחי׳ הזו"ן הכלליים והפרטיים כולם ג"כ וכמו באצי׳ ממש. וכמו שמבואר בדברי הרב בדרושי אבי"ע פ"ב שישנם בא"ק כל הה׳ פרצופים כולם אשר כלול כ"א ג"כ מה׳ והם כ"ה בחי׳ שבא"ק אשר הם השורש לכל הכ"ה בחי׳ פרצופי דהאצי׳. וכל אלו הכ"ה בחי׳ שבא"ק הנה הם עד המקום אשר נקרא בדברי הרב בשם הטבור דא"ק כי עד אותו המקום אשר נקרא בשם הטבור הנה שם נשלם א"ק כולו והוא עולם שלם בפנ"ע למעלה מהאצי׳ וישנם בו כל הבחי׳ כולם כמו בהאצי׳ ממש. והם כולם במדרגת א"ק עצמו. ומה שקורא אותו הרב בשם הטבור. הנה הוא משום שהוא נכלל עם האצי׳ בכללא חדא ונחשב כל האצי׳ לחציו התחתון שבו ולהזו"ן שבו שהוא המ"ה וב"ן אשר מהטבור ולמטה. כי כל פרצו׳ פרטי דהאצי׳ הוא הזו"ן והמ"ה וב"ן של אותו הפרצו׳ אשר כנגדו בא"ק ונמשך מהטבור ולמטה שבו וכמ"ש הרב בשער סדר אצי׳ בקיצור ספ"ג ע"ש והבן שם מאד אבל במדרגת א"ק עצמו הנה ישנם בו ג"כ כל הפרצופים כולם אשר כ"א הוא שלם מכל העסמ"ב כולן ואינו חסר בו מאומה. והוא ברור למבין:

בכלל הדברים הוא כי בא"ק עצמו הנה ישנם בו כל הבחי׳ כולם וכל הסדר כולו כמו באצי׳ ממש ויהיה גם בא"ק הב׳ רישין קדמאין שבו בבחי׳ רדל"א ואין ואינם נקראים בשם כלל. והע"ב הכללי הנה הוא הרישא תליתאה שבו שהוא המ"ס והוא כללות הרישא כולא עד הגרון. כי הב׳ רישין קדמאין הנה הם נכללים ומרומזים בהקוצו של י׳ של הע"ב הכללי ולכן נקרא כללות כל הרישא כולו עד הגרון בשם הע"ב הכללי וכן נכללו בזה השם ג"כ כל האורות דהאח"פ וכנ"ל. וכמו שהוא כ"ז בהא"א דאצי׳ ובהי"ג ת"ד שבו וכנ׳. והס"ג הכללי שבא"ק אשר במדרגתו עצמו להיותו שורש להס"ג הכללי דהאצי׳. הנה הוא בא"ק ג"כ רק מהגרון ולמטה והם האו"א שבו. אבא הוא ע"ב שבס"ג ואימא היא הס"ג שבס"ג. וישנם בהם ג"כ בחי׳ זו"ן שהם המ"ה וב"ן שבא"ק עצמו ומהם יצא כל האצי׳ כולו. והם השורש העיקרי להזו"ן שבאצי׳. ומה שנמצא בדברי הרב שהע"ב הכללי שבא"ק הוא בהקרקפתא, והס"ג הכללי שבו הוא מהאזניים ולמטה. והזו"ן שבו הוא העולם דהאצי׳. הוא בבחי׳ היותו נכלל עם האצי׳ בכללא חדא ונחשב כל א"ק לחציו העליון. והאצי׳ לחציו התחתון. כי הנה הם מתייחדים באמת לאחד. אבל בדיוק ובפרטיות הנה הוא א"ק עצמו ג"כ עולם מלא ושלם מכל בחי׳ הה׳ פרצופים כוללים שהם א"א או"א זו"ן וכן בבחי׳ הי"ב פרצופים הפרטיים שבהם שהם עתיק ונוק׳ א"א ונוק׳ או"א עלאין ישסו"ת ישראל ורחל יעקב ולאה ובכל הפרטים כולם שבכ"א גופה וכמו האצילות ממש. אלא שבא"ק הוא הכל במדרגתו שהוא באחדות גדול ונעלם הרבה אבל במדרגתו עצמו הנה ישנם בו הכל עכ"פ וכמו שמבואר כ"ז למבין בדברי הרב בסדר אצי׳ בקיצור פ"ג וכן בדבריו הנ"ל אות א׳ ובפרט בשער דרושי אבי"ע פ"ב בארוכה ע"ש. כי א"ק הנה הוא שורש הכל והרי ישנם בהשורש כל הכחות כולם דהענפים ותולדות בכל איכותם וכמותם בפרטות ופרטי פרטות וכנ"ל בכל דברינו הקודמים ודי בזה. והנה נשלם בזה ההקדמה השניה אשר יעדנו לעיל רי׳ סי׳ ב׳. ועל יסוד ההקדמה הזה סובב כל בנין דברינו אשר לקמן דרוש ד׳ וכן בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח עג"י ובכ"מ שם. והגם שאמרנו כי הרב זלה"ה לא דיבר בפרצופי הפרטיים שבא"ק אלא רק ברמז מעט. אמנם כל דברינו שם אשר בכ"ז הנה הוא ג"כ רק בהבחנת שרשי האצי׳ איך שנמשכו כולם מא"ק אבל לא מצד א"ק עצמו ולכן לא התחלנו לדבר שם אלא ג"כ רק מהמ"ס ולמטה ומשום שהוא השורש לכל הגילוים שבאצי׳ אבל מהמ"ס ולמעלה אשר גם באצי׳ הוא נקרא בשם אין ורדל"א. לא דיברנו שם ג"כ אלא רק ברמז מעט ולצורך הענין איך שהכל יוצא משורש השרשים. וע"ד שאמרו בספד"צ פ"א האי מתקלא תלוי באתר דלא הוי. והנה על יסוד הדברים שבארנו כאן הנה זהו שתמצא ברוב דברינו. שאנו קוראים לכל הרישא כולא דא"ק בשם הע"ב הכללי ומהגרון שלו ולמטה שהוא האו"א שבו בשם הס"ג הכללי. והוא לכאורה שלא כדברי הרב ז"ל. אבל במה שבארתי כאן הנה תראה כי שני בחי׳ הם ושניהם אמת ולכן האריכתי כאן בכ"ז הרבה יותר מהצורך וכדי לבאר טעמי ונימוקי ודי בזה לדון אותי על כ"ז לזכות כי כוונתי בזה לגלות אור תורתו הקדושה למען שמו יתברך:

סימן ה.

ועתה נבוא לבאר את ההקדמה השלישית אשר יעדנו לעיל רי׳ סי׳ ב׳ והוא בביאור המציאות דהמלכין קדמאין:

[א] **הנה** נודע הוא בדברי הרח"ו זלה"ה. כי נסתפק לו כמה ספקות בענין המציאות דהמלכין קדמאין וכמו שמבואר בדבריו בדרושי נקודות פ"א ובשער התיקון פ"ד והארכנו בביאורם בדברינו שם. אך מה שנוגע לענינינו עתה. הנה נאמר כי נתברר לנו מכמה דרושי האריז"ל וכן מהכרעת הרח"ו ז"ל עצמו. כי הנה היה ב׳ מיני מלכים אחד מלכי העגולים ואחד מלכי יושר ובעולם הנקודות. היו נחשבים הם לבחי׳ מ"ה וב"ן. והיו הם אז בבחי׳ זו"ן. כי המלכי יושר הם המ"ה שהוא הז"א בהנקודות. והמלכי עגולים הם הב"ן שהוא הנוק׳ דהנקודות. וכ"א משניהם הנה יצא בי׳ נקודות שהוא כח"ב חג"ת נהי"ם אמנם לא יצאו אז אלא רק המלכיות לבד של כל ספי׳. ויצא כ"א בי׳ מלכיות ולכך נקראו בשם נקודות משום שהיו רק מהמלכיות לבד שהוא נקודות קטנות ונקרי׳ חגבים [והעיקר משום שהיו כולם רק בסוד טפ"ק והוא רק בבחי׳ נקודות לבד וכמו שיתבאר כ"ז בדברינו לקמן בעה"י] אבל עכ"פ הוא, כי הן המלכי עגולים והן המלכי יושר הנה יצא כ"א מי׳ מלכיות של הכח"ב חג"ת נהי"ם והם השתמשו אז להי"ס שבהם ואלו הי׳ מלכיות שבכ"א שאמרנו הנה היה בכל פרצו׳ ופרצו׳ שבכל הה׳ פרצופים אשר לאחר התיקון. היינו שהמלכי עגולים היו מא"א או"א זו"ן. וכן המלכי יושר היו מא"א או"א זו"ן. ויצאו הי׳ מלכיות שבא"א והי׳ מלכיות שבאבא והי׳ מלכיות שבאימא והי׳ מלכיות שבז"א והי׳ מלכיות שבהנוק׳. והיה ה׳ מיני י׳ מלכיות הן בהעגולים והן בהיושר. וכמ"ש בשביה"כ פ"ו ופ"ז. וע"פ מה שמבואר בכ"ז בדברי הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל ברחובות הנהר וכנודע:

והנה יציאת דהב׳ מיני מלכים הנז׳ שהוא המלכי עגולים והמלכי יושר שאמרנו הנה יצא כ"א ממקום מיוחד בפנ"ע כי יציאת דכל מלכי העגולים אשר בכל הה׳ פרצופים הנז׳. הנה היה יציאתם מהעינים דא"ק אך יציאת דכל המלכי יושר אשר בכל הה׳ פרצופים הנז׳. הנה הם יצאו מהטבור והיסוד ולפרסי רגליים. וכן המציאות של הב׳ מיני מלכים הללו הנה הוא ג"כ כ"א ממקום מיוחד בפנ"ע כי המציאות של כל המלכי עגולים הנז׳ הנה הם מהאימא שבא"ק. והמציאות של כל המלכי יושר הנז׳ הנה הם מהאבא שבא"ק וכנ"ל בהקדמה ב׳ שישנם או"א בא"ק ג"כ כמו האו"א שבאצילות. והנה היו המלכי עגולים רק מהאימא שבא"ק והם אשר יצאו דרך העינים. והמלכי יושר הם היו מהאבא שבא"ק והם אשר יצאו רק מהטבור ויסוד ולפר"ג:

וכבר אמרנו לעיל סי׳ ד׳ כי האו"א הנה שרשם הוא בהמ"ס. והיינו בסע"ב והס"ג דהמ"ס. אבא בהע"ב דהמ"ס

והאימא בהס"ג דהמ"ס. ועיקר שורש האבא הנה עולה עוד יותר למעלה היינו בהרישא תניינא עצמו שהוא הקד"א וכמ"ש באד"ז רל"ב ע"ב. וההוא אב הוא מרוחא דגניז בעתיק יומין ביה אתגניז האי אוירא כו'. ור"ל על אוירא עלאה אוירא דלא אתפיס הבורה על הקד"א ומתייחד בו הנה משם הוא שורש אבא אבל שורש האימא הנה הוא בהמ"ס הרישא תליתאה שהיא בולד"ק וכמ"ש שם. ואכליל לגולגלתא דנפיק מבולד"ק דגניז במעוי דאימא ובולד"ק הוא המ"ס כמ"ש הגר"א בתיקונים רי' תיקון ה' ובפי' ספר יצירה ובכ"מ. אמנם כל המציאות דאימא הנה הוא ג"כ רק ע"י אבא וכמו שמבואר באדר"ז רפ"ט ב' ר"ל ע"א וע"ב ע"ש היטיב (וע' עוד בתיקונים בתי' י"ח סמוך לסופו ובזוהר בראשית ט"ו א'. ל"ח א'. קע"ב א'. ורנ"א א' סי' ב' שם) והרי לנו עכ"פ כי שורש האו"א הנה הוא בהב' רישין ראש הב' והג'. אמנם גילויו העיקרי של האבא הנה הוא ג"כ רק מהמ"ס ומהשם ע"ב שבו וכמ"ש באד"ז שם רל"ב א' אב ואם מהאי מוחא נפקו וכנ"ל וא"כ הרי הב' מיני מלכין קדמאין היושר והעגולים הנ"ל אשר אמרנו כי הם מאו"א וכנז' הנה הוא ג"כ כי המלכי יושר אשר הם מאבא שרשם הוא מהע"ב שבהמ"ס. והמלכי עגולים אשר הם מאימא שרשם הוא מהס"ג שבהמ"ס:

[ב] **והרי** נתבאר לנו כי המלכין קדמאין הנה היו ב' מינים אחד יושר ואחד עגולים ויצאו מב' מקומות מיוחדים מלכי היושר מהטבור ויסוד ולפר"ג ומלכי העגולים יצאו מהעינים. ומציאותם הוא מהאו"א שבא"ק המלכי יושר מאבא ומלכי העגולים מהאימא ושרשם הוא בהע"ב והס"ג דהמ"ס. המלכי יושר בהע"ב ומלכי העגולים בהס"ג. וכבר אמרנו לעיל סי' ד' כי המ"ס הנה הוא הא"א העיקרי. והמ"ס שבא"ק הוא הא"א שבא"ק וא"כ הרי לנו שורש כל המלכין קדמאין בהא"א שבא"ק ג"כ. כי הנה הוא בהע"ב והס"ג שבו. אמנם כ"ז הנה הוא רק בחי' שרשם העליון אשר למעלה אבל הרי אמרנו לעיל סי' ד' אות ו' שגם עיקר המשכת או"א אשר מהמ"ס דא"א הנה הוא רק מהמ"ה וב"ן שבו וא"כ הרי מכש"כ הוא על שורש המלכין קדמאין אשר נתגלו בהמ"ס שעיקרם הוא רק מהמ"ה וב"ן שבו לבד אבל עכ"פ הוא כי ישנם שורש להמלכין קדמאין גם בהמ"ס שהוא הא"א שבא"ק ג"כ ונודע הוא כי כל תחתון הנמשך מהעליון הנה יש בו אור וכח מהעליון ג"כ והרי לנו כי הב' מיני מלכים הנ"ל שהם כל הנקודות כולם אשר הם בבחי' זו"ן וכנ"ל בריש דברינו. הנה היה בהם אור וכח גם מהאו"א שבא"ק וכן היה בהם אור וכח גם מהא"א שבא"ק. וכבר אמרנו מדברי הרב בשביה"כ פ"ו ופ"ז. כי הן המלכים דעגולים והן המלכים דהיושר הנה היו בכל פרצוף ופרצו' מה' פרצופים א"א או"א זו"ן והיו ה' מיני מלכים בכ"א ואלו הב' מיני ה' מלכים הנה הם כל עולם הנקודות שהם בבחי' הזו"ן שבא"ק. כי המלכי יושר הם הז"א והמלכי עגולים הם הנוק' וכנ"ל. והנה היה בכל מיני המלכים הנזכרים שהם כל כללות הזו"ן כולן הנה היה בהם אור וכח ג"כ מהעלמות דהאו"א שבא"ק וכן גם מהעלמות דהא"א שבא"ק. כי ע"י שהיה מציאותם דכל הנקודות מהאו"א שבא"ק וכן היה נמשך שרשם מהא"א שבא"ק. הנה היה מתלבש בהם ג"כ בפנימיותם ובפנימית פנימיותם מהאור והעלמות דהאו"א והא"א ג"כ והיו משתתפים גם האו"א והא"א שבא"ק ג"כ בכל המציאות דהנקודות כולם:

אמנם ידוע הוא כי כל התלבשות העליון בהתחתון הוא לעולם רק מהטבור ולמטה. שבו שהוא השליש התחתון דהת"ת והנה"י והם התנה"י דהעליון המתלבש בכל תחתון כנודע וכן היה כאן כי התנה"י דהאו"א שבא"ק והתנה"י דהא"א שבא"ק שהוא מהטבור ולמטה שבהם הנה הם אשר נתלבשו ונשתתפו בכל הנקודות כולם וזהו מ"ש הרב בדרושי נקודות פ' א' ב' ג' כי הנקודות היו מלבישים על התנה"י דא"ק מהטבור שבו ולמטה והכוונה הוא על התנה"י דהאו"א והא"א שבו אשר נשתתפו ונתלבשו גם הם בכל המציאות דהנקודות וכנז'. וע' כל עומק הדברים בזה בארוכה בכללי התוה"ם כלל י"ח ענ"ח וענ"ט ושם כלל ה' ו' ז' ובכלל י"ח ענף ג' ד' ע"ש:

[ג] **והרי** לנו מכ"ז כי היו כל הנקודות כולם שהם המלכין קדמאין הנה היו מג' מציאיות. אחד עלמותם העיקרי ואחד מעלמות האו"א שבא"ק ואחד מעלמות הא"א שבא"ק. ואלו הג' מציאיות. הנה היה בכל מלך ומלך. והיינו כי הנה הגם שלא היו אז אלא רק המלכיות לבד עכ"ז גם אותן המלכיות עצמן היו כלולים מאורות רבים אין חקר וכמו שמבואר בשער רפ"ח פ"ב מכל ריבוי המדרגות שהיה בכל מלך ומלך. ואמר שם כי הם עד אלף אלפים מדרגות לאין מספר ע"ש. והענין הוא כי הנה כל אלו המלכים הנה הם היו כל השרשים העיקריים של כל המציאיות כולם בפרטות ופרטי פרטות אשר בכל העולמות כולם. כל מה שהיה עתיד להיות בכל משך זמן דכל קיום העולם. והנה יצא אז בעולם הנקודות כל שורש העיקרי של כל פרט ופרט והוא הענין דמלוכת המלכים אשר מלכו כרגע והיינו כי הבריקו והתלהטו בזוהר אורם והוציאו והמציאו את כל השרשים אשר בכל המציאיות כולם אמנם לא נשלמו ולא נגמרו כלל אלא שנחרבו לאלתר וכמו שיתבאר כ"ז בעה"י לקמן בארוכה. וכ"ז הוא משום שכל אותן האורות דהנקודות הנה הם הנאצלים הראשונים אשר האציל אותם המאציל ית"ש. להיותם כחות לפעולת ההתהוות לכל שרשי דהמציאיות שבכל העולמות כולם ולכן בזמן שליטתם אשר שלטו ועמדו כרגע. הנה הוציאו כל כחם לפועל והמציאו את כל השרשים כולם כנז' והוא הענין מה שיצאו אז רק המלכיות לבד כי המלכות הוא לעולם השורש העיקרי של כל פעולה ומציאות. ובאשר שהיה רצונו ית"ש להוציא אז רק השרשים לבד של כל המציאיות כולם לכך לא האציל אז אלא רק המלכיות לבד. אך כל מלך ומלך מהז' מלכים הנה היה כלול מאורות רבים היינו מעשר לעשר ומעשר לעשר עד אין קץ והכל מבחי' המלכיות לבד (של העשר ספי' אשר נשלמו ובא להם לאחר התיקון) והיה שיעורם כפי שיעור כל פרטי המציאיות כולם אשר בכל משך זמן דקיום העולם כולו. והבן כ"ז היטיב ויתבאר בעה"י לקמן בארוכה. והרי לנו עכ"פ כי כל מלך ומלך מהז' מלכים הנה היה כלול מעשר מלכיות והם השתמשו אז להעשר ספי' שבו. וידוע הוא כי העשר ספי' הם עומדים בג' מדרגות. היינו הג"ר והו"ק ומלכו'. והנה הג"ר של כל מלך הנה זה היה בהם ממה שקבלו ע"י השתתפות והתלבשות דהא"א שבא"ק. והו"ק שבהם הוא מקבלתם מהאו"א שבא"ק. והמלכות שבהם הוא עיקר עלמותם גופה. אמנם כ"א מאלו הג' מדרגות שאמרנו הנה היה כלול כ"א ג"כ מעשר ומעשר לעשר וכנ"ל. והנה אלו הג' מדרגות שאמרנו שהם הג"ר והו"ק והמלכו' הנה היו כולם מושרשים בהאו"א שבא"ק. כי כל המציאות דהנקודות כולם שהם הזו"ן כנ"ל. הנה הם נלקחו מהאו"א שבא"ק. כי הרי גם הג"ר שלהם אשר הוא ע"י הא"א שבא"ק הרי נודע ופשוט הוא. כי הם נמשכים ובאים להם רק ע"י האו"א. והנה הכתר שלהם הוא מושרש בהשליש התחתון דהת"ת דהאו"א. וחב"ד הם מושרשים בהג' פרקין קדמאין דהנה"י דהאו"א. וחג"ת בהג' פרקין אמצעין ונה"י בהג' פרקין תתאין [וע"ד שאמר הרב בנקודות פ"ג] והמלכו' של הנקודות שהוא עיקר עלמותם גופה הנה הוא מושרש בהמלכות דהאו"א וכן מתלבשים בהם התנה"י דהאו"א בהנקודות ג"כ וע"פ מה שבארנו בכללי התוה"ם כלל י"ז ענף א' וכנ"ל אות ב':

[ד] **אמנם** אני מסופק כי מה שאמרתי שהג"ר דהנקודות הוא מהא"א שבא"ק כי אולי הוא רק הכתר לבד. שהכתר דכל מלך ומלך הנה הוא לבד מהא"א שבא"ק אבל החו"ב דכל מלך הנה הם ג"כ רק מהאו"א שבא"ק. והיינו מהג"ר שלהם. והחג"ת דכל מלך הוא מהחג"ת דהאו"א והנה"י דכל מלך הוא מהנה"י דהאו"א שהם הזו"ן הפרטיים אשר ישנם בהאו"א גופה כנודע. כי כן נראה יותר שהא"א שהוא הכתר הנה נמשך ממנו הכתר דכל מלך ומלך. אבל החו"ב דכל מלך הנה הם נמשכים ג"כ רק מהאו"א שבא"ק. כי האו"א הם החו"ב הכלליים בערך הנקודות והאצי'. ואולי הוא כי הכתר והחכמה דכל מלך. הנה הם שניהם מהא"א שבא"ק. כי הוא הע"ב הכללי שבא"ק כנ"ל סי' ד'. והע"ב הרי הוא הכתר והחכמה כנודע ולכן נמשך ממנו הכתר והחכמה דכל מלך ומלך אבל האו"א הנה הם הס"ג הכללי שבא"ק וכנ"ל סי' ד'. והם שניהם הבינה הכללי שבא"ק ולכן כל הז' נקודות אשר מהבינה ולמטה עד המלכות אשר בכל מלך

ומלך. הנה הם נמשכים מהאו"א שבא"ק. ואולי הוא באמת כמו שאמרנו בתחילה שכל הג"ר דכל מלך ומלך הנה הם נמשכים כולם מהא"א שבא"ק. והוא משום כי הא"א שבא"ק הנה הוא כללות כל הרישא כולה שהם הג"ר העיקריים שבא"ק. אבל האו"א שבו הרי הם מלבישים אותו רק מהגרון ולמטה שבו שהוא מהחג"ת שלו ולמטה וכנ"ל סי' ד' וא"כ הרי הוה עיקר הג"ר בא"א והחג"ת באו"א ולכן נמשך מהם עד"ז ג"כ בהנקודות. הג"ר מהא"א. והו"ק מהאו"א. וכמו שאמרנו בתחילה. אך נראה יותר לומר כי באשר שבערך הנקודות והאצי' הרי הוה האו"א שבא"ק החו"ב העיקריים והכלליים. א"כ הנה נמשך החו"ב דהנקודות והאצי' ג"כ רק מהאו"א שבא"ק. ולא נמשך מא"א אלא רק הכתר לבד. כי הרי הוא כולו רק הכתר הכללי לבד בערך הנקודות והאצי' והוא ע"ד הכתב"ד דהז"א דאצי'. הנה נמשך לו ג"כ החו"ב מהאו"א דאצי'. והכתר מהא"א דהאצי' וכנודע. והוא ג"כ משום שהאו"א הגם שהם מלבישים רק מהגרון ולמטה דא"א. עכ"ז הנה הם להז"א החו"ב הכלליים והעיקריים אשר בכל האצי' גופה. וכן יהיה עד"ז ג"כ מהאו"א שבא"ק לכלל כל עולם האצי' כולו. שהוא אחר התיקון ומכש"כ להנקודות כולן שהוא קודם התיקון. הנה נמשך להם ג"כ החו"ב שלהם רק מהאו"א שבא"ק ולא נמשך להם מהא"א שבא"ק אלא רק הכתר לבד. אך בעומק נראה שכולם אמת וישנם כל הבחי' כולן. כי הכתר הוא נמשך להם רק מהא"א לבד. והחכמה הוא נמשך מא"א ואבא. ור"ל כי עיקר החכמה הוא מאבא. ועכ"ז הנה הוא נמשך מא"א ג"כ. אמנם גם הארת הא"א הוא מתלבש באבא. אך עכ"פ כי הנה ניכר בו שיתוף אור הא"א ג"כ וניכר באור מוח החכמה שבכל מלך ובכל פרצוף שהוא תלוי ואחוז בהחכמה שברישא דא"א. וכן אור מוח הבינה שבכל מלך ובכל פרצוף הנה עיקרה היא מהאימא המיוחד באור החכמה שמאבא. ועכ"ז הנה ניכר בה ג"כ תלייתה ואחיזתה באור הבינה שבא"א וניכר בכל הג"ר אור דא"א ג"כ. כי כל הג"ר הם כחד חשיבן. ועיקרן של או"א הם שייכים ג"כ רק להמוחין שברישא דא"א. ולא ירדו מתחת הגרון. אלא רק משום צורך גילויים למטה. וכנ"ל סימן ד' אות ב'. אבל גם אחר ירידתם הם לעולם תלוים ואחוזים למעלה בהמוחין שברישא דא"א עצמו. וא"כ הרי נמשך באמת כל הג"ר כולן מהא"א ג"כ הן באצי' מהא"א דהאצי' והן בעולם הנקודות מהא"א שבא"ק. משא"כ הו"ק הנה הם נמשכים רק מהאו"א ומבחי' ירידתם אשר ירדו ממקומם העיקרי וירדו ממדרגתם להלביש רק מהגרון ולמטה והרי נתצמצמו ונתעבו עי"ז להיות להם השוות עם החג"ת ג"כ. ומבחי' הצמצום וההתעבות הזה אשר נעשה בהם ע"י ירידתם הנה מזה נמשך כל הו"ק דהנקודות והאצי'. והרי נתבאר לנו מכל דברינו עכ"פ כי גם בעולם הנקודות הגם שהיו אז רק המלכיות לבד עכ"ז הנה קבלו גם אז אור הרבה מהאו"א שבא"ק וכן גם מהא"א שבא"ק ועי"ז הנה היה מלוכתם אשר מלכו ברגע והוציאו והמציאו את כל שרשי דהמציאות כולם וכוונת המאציל ית"ש בכל העולם דהנקודות כולו:

[ה] **והנה** בזה יובן לנו היטב דברי הרב מה שהפליג בכ"מ מענין האורה דהנקודות ואמר שהיה בהם אור גדול מלמעלה. והיינו כי בשער המלכים פ"א אמר. ואמנם אור אלו י' נקודים היה רב מאד וגם כי ניתוסף בהם אור העליון ולא היה בהם כח לקבל ואז אותן הכלים מיתו כו' וכן בשביה"כ רפ"ה אמר כאשר היו הי' נקודים קודם התיקון. הנה הג"ר היו יכולים לקבל את אור העליון אך הז"ת לא היו יכולין לקבל אור העליון כי אותו האור היורד מלמעלה היה בו פרצו' שלם כו' וכן בשער א"א רפ"ג אמר שם. כי מתחילה היה אור שלהם רב ועצום ואין כח בתחתונים לסובלו כו' ע"ש. וכן במאמרי רשב"י פ' פקודי ד' כ"ב ע"ג אמר שם. ולהיות שלא היה בהי"ס דהנקודות שום תיקון כלל לכן כאשר היה אור הא"ס יורד ובוקע בתוכם מלמעלה למטה היה האור יורד מכתר לחכמה ומחכמה לבינה ובהתפשט האור ההוא העליון אשר הוא סוד רחמים גמורים וחסד גמור ובהגיעו אל הז"ת אשר הם דינים. לא היו יכולים לקבלו כי הם הפכיים זה חסד וזה דין והיו מתבטלים ע"י אור העליון ומיתו כו'. וע"ש עוד ד' ל' ע"ב. וכן אמר ג"כ במבו"ש שע"ב ח"ב פ"ג כי לא יכלו לסבול האור הגדול של הרחמים ונשברו כו' ע"ש, וכן הוא מענין זה בע"ח בדרושי נקודות פ"א שאמר שם כי משום שלא יצא להם רק בחי' נפש לבד (שהוא המלכיות ודינין) לא יכלו לקבל אור העליון כו' ע"ש. ולכאורה יפלא כ"ז. כי הרי מבואר הוא בשביה"כ פ"א שכל האורות דהנקודות היו רק המלכיות לבד וכמ"ש ג"כ בנקודות פ"א בהלשון הנז' שלא היו רק בחי' נפש לבד ולא יצאו אז אלא רק המלכיות לבד. אשר בהב"ן לבד. וכמו שנודע מרוב דרושי הרב. והיו אז כולם רק בהסתר ובהעלם גדול מהאור דא"ס ולכך היו כולם רק בבחי' דינין לבד ומהס"ג דס"ג. ויצא מהם אח"כ עי"ז כל עולם התוהו וכנודע, וכ"ז הוא ע"י שהיה מתעלם האור דא"ס בכל הנקודות כולם הרבה מאד. וכמ"ש בתז"ח ד' ע"ל ע"ד. דהוא אדם קדמון הוה בני עלמין ומחריבן. בגין דעילת העילות לא היה משתתף תמן בגין דעד השתא לא הוה שליט בנוק' דיליה כו'. וכמו שאמר שם ע"ו ע"ד ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה. והרי לנו כי לא היה מתייחד אור א"ס בהנקודות כלל ואמרו באד"ר קל"ה ב' וכולהו אתקרון בשמהן אחרנין מן קדמאין כי נקודים היו נקראין בשם בלע יובב כו' ואח"כ נתחדש להם שמות בקודש ונקרא דעת חסד כו' (ע' ס' בית עולמים) והרי לנו כי אפי' בעת מלוכתם לא היה ג"כ עליהם שמם הראוי להם והיו נקרא בשמות המלכים דסוף פ' וישלח וכ"ז הוא משום שהיו חסרים מהיחוד דאור א"ס ולא היו אז במעלת מדרגת האצי' כלל אשר הוא כולו אלהות גמור וכמ"ש בשער השמות פ"א ובכ"מ. משא"כ בעולם הנקודות אשר היו חסרים מהיחוד דאור א"ס לא היו אז במעלה הזאת כלל. וכמו שיתבאר עוד לקמן בדרושים הבאים בעה"י. וכן הוא ג"כ כוונת האריז"ל במ"ש בשער מאמרי רשב"י פ' תרומה שלא היה להם שורש למעלה וכמו שהעתקנו לעיל סי' א' אות ד' כל דבריו בזה ע"ש. והכוונה הוא שלא היו מושרשים באור דא"ס. ור"ל שנסתתר ונתעלם האור דא"ס מהם והיו מסולקים מהגילוי דאור א"ס וכמו שיתבאר בעה"י לקמן דרוש ב' סי' ב' וסי' ג' בארוכה בזה. והרי לנו מכ"ז כי היה כל עולם הנקודות בסילוק האור דא"ס והיו חסרים אור הרבה שלא היו רק נקודות קטנות וכקרני חגבים והוא המלכיות לבד שהם השרשים לבד וכנ"ל. וא"כ הרי איך אמר בכל המקומות הנז' שהיה נמשך בהם האור דא"ס ובוקע בתוכם מלמעלה למטה והיה האור שלהם רב ועצום ואמר שהאור שהיה יורד בהם מלמעלה היה בו פרצו' שלם. הרי לכאורה אדרבה הוא כי בכל העולם הנקודות היה היפך מכל הנז'. אך במה שאמרנו הוא ניחא. כי הגם שהיו באמת רק המלכיות לבד ומהב"ן לבד. עכ"ז הנה היה משתתף בהם ג"כ האור דהאו"א שבא"ק וכן האור דהא"א שבא"ק אשר הוא נקרא בשם אור דא"ס וכמ"ש בתיקונים תי' ע'. קמ"א ע"ב. מוחא סתימאה אתקרי אין סוף. וע"י כל אותן האורות אשר מהאו"א והא"א. הנה נשלמו הנקודות בהו"ק והג"ר ג"כ וכנ"ל. וזהו שאמר שהאור היורד מלמעלה היה בו פרצו' שלם (וע' בזה עוד לקמן דרוש ב' סי' ד' אות ג' ודרוש ג' סי' ה' אות י"א עש"ה). אמנם כל מה שקבלו מהאו"א והא"א. הנה היה ג"כ רק המלכיות לבד ומהב"ן לבד. אבל הט' ראשונים שלהם וכל המ"ה כולו לא ירד להם אלא רק אח"כ שהוא בעת התיקון דוקא וכן כל הגילוי דאור א"ס לא נתגלה להם אלא רק אח"כ אך בעולם הנקודות אשר לא יצאו עצמותם אלא רק המלכיות שבהב"ן לבד הנה היה נחשב להם כל אורות המלכיות אשר קבלו מהאו"א והא"א להט' ראשונות שלהם שהוא פרצו' שלם ולאור א"ס שבהם. וע' דברינו לקמן בדרושים הבאים ובפרט בדרוש ד' וכן בכללי התוה"ם כלל י"א ענף א' ב' ח' י' ושם יתבאר עומק הענין בכ"ז בפרטות ע"ש ויונעם לך. והנה נשלם בזה בעה"י גם הקדמה הג' אשר יעדנו לעיל רי' סי' ב'. ומעתה נבוא לכוונתינו ליישב את כל מה שהקשינו לעיל סי' א'. ונייחד לזה דרוש בפנ"ע. והשם יתברך יאיר עינינו וינחנו במעגלי צדק למען שמו:

דרוש ב'.

סימן א'.

[א] **ונתחיל** ונאמר כי אחר שהקדמנו כל הקדמות הללו הרי יתבאר לנו בנקל כל מה שהעירינו לעיל דרוש א' סי' א'. והוא כי הרי ידוע הוא שכל האצי' כולו הוא נבנה ונעשה רק אחר התיקון. כי כל הה' פרצופים שבו שהם א"א או"א זו"ן הנה כולם נעשו רק מבירורי המלכים דהב"ן ומאור המ"ה אשר יצאו ונתגלו רק בעת התיקון דוקא ואפי' רדל"א הנה הוא לא נעשה ג"כ אלא רק בעת התיקון אבל קודם התיקון שהוא בעולם הנקודות אשר יצאו אז רק המלכיות לבד לא היה עליהם עדיין כלל לא שם רדל"א עתיק א"א או"א זו"ן. ואפי' שמות הספי' שהם כח"ב חג"ת נה"מ לא היה אז עליהם ג"כ באמת וכמ"ש באד"ר קל"ה ע"ב כיון דאתתקן אדם אתקרון בשמהן אחרנין כו'. וכלהו אתקרון בשמהן אחרנין מן קדמאין. ומה שנמצא בדברי הרב בדרושי נקודות ובשביה"כ שקורא להנקודות באותן השמות והתוארים כמו לאחר התיקון. הנה הוא רק על שם העתיד. אבל עיקר כל אותן התוארים והשמות דהספי' והפרצופים הנה לא נעשה בהם אלא רק אחר התיקון וכמו שמבואר לכל מעיין בשער המלכים ובשער עתיק וא"א ואו"א וזו"ן ובסו' שער דרושי אבי"ע בפ"ג שם ובכ"מ אבל בעולם הנקודות לא נזכרו הלא רק בתואר נקודות לבד ובשמות המלכים המוזכר בתורה סו' פ' וישלח. וכן מוכח בספד"צ פ"א שמבואר שם שקודם התיקון לא היה עדיין סוד המתקלא וע"ש בפי' הגר"א שענין המתקלא הוא הסדר דתלת תלת והוא מתחיל מהג' רישין דע"ק וכן הוא ג' הויות בהמ"ס. וכל הויה בעלמה הוא ג"כ מתקלא ע"ש. והרי לנו כי קודם התיקון אשר לא היה עדיין סוד המתקלא כלל. הנה לא היה עדיין כל הענין דהג' רישין וכל הגילוי דהשם הויה כלל. ומה שמבואר באיזה מקומות דהג"ר היו שלימים. הנה כל שלימותם היה רק בערך הז"ת אשר הם היו חסרים עוד יותר הרבה. אבל באמת היה אז גם הג"ר חסרים הרבה מאד ולא היה עליהם עדיין שמותם ותוארם כלל והוא מבואר ופשוט מכל הע"ח כולו:

[ב] **ואחר** כ"ז הנה דע והבן כי כל מה שמדבר האריז"ל בפירושו לספד"צ אשר בזוהרקיע ובמאמרי רשב"י פ' תרומה. בענין המלכין קדמאין ואמר שם שלא היה להם שורש בעתי"ק. הנה הכוונה הוא רק על עתי"ק שבא"ק. וכן מ"ש דענין המתקלא הנה הוא התיקון דו"ן ולא היה מתתקן עתי"ק כעין דו"ן וכן האו"א לא היו משגיחין אפין באפין כי אבא רחמים גמורים ואימא דינין גמורים וזה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן. ואמר שם כי עתי"ק ואבא הם רחמים פשוטים ולא היה להדינין שורש ואחיזה בהם ולכן מיתו הז' מלכים כי הם דינים גמורים ולא קבלו שום הארה ושפע מעתי"ק ואבא משום שלא היה שורש הדינין בהם כלל וכנ"ל דרוש א' סי' א'. הנה עומק הכוונה בכ"ז הוא על עתי"ק ואו"א אשר באדם קדמאה כי באצי' לא נתהווה עדיין עתי"ק כלל ולא היה אז עדיין כל הבנין דאצילות כלל וכנז'. וקאי כל עומק דברי האריז"ל שם על כל בחי' הפרצופים שבא"ק. כי ממנו יצאו כל הנקודות ולא היה להם שורש בעתי"ק שבא"ק. וכ"ז הוא ע"פ דברינו שכתבנו לעיל דרוש א' סי' ד'. כי ישנם בא"ק ג"כ כל ענין הג' רישין וכל בחי' הפרצופים כולם וע"ז קאי דברי האריז"ל בפירושו לספד"צ:

והענין הוא כי הנה עתיק שאמר כוונתו הוא על הרישא תניינא מהג' רישין וכמו שמבואר בדבריו שם במאמרי רשב"י פ' תרומה ד' ז' ע"א. והרישא תניינא הנה הוא הגלגלתא והקד"א המכונה בשם **אין** וכמ"ש באד"ז רפ"ח רי' ע"ב. והוא החכמה שברישא דא"א. והוא רחמים פשוטים והוא שורש האבא שבא"ק. אבל המ"ס הרישא תליתאה היא הבינה שברישא דא"א והיא הבולד"ק שורש הדינין והוא שורש האימא שבא"ק וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. ואותן החכמה ובינה שהם הב' רישין דא"א. וכן האו"א הנמשכים מהם. הנה הם מתייחדים תמיד זב"ז ביחודא חדא דלא פסיק לעלמין. וכל יחודם הנה הוא ע"י האור דא"ס השורה בהם ומתגלה בהם תמיד וכמ"ש אליהו זל"ט ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון. אך בעולם הנקודות אשר רצה המאציל ית"ש להוציא על ידיהם כל הסיגים והפסולת וכל המציאות דעולם התוהו. הנה נסתתר בהם האור דא"ס ולא נתייחדו החו"ב שברישא זב"ז. וזהו שאמר האריז"ל שלא היה מתתקן עתי"ק כעין דו"ן. וכן היה במכש"כ בהאו"א הנמשכין מהם. שלא היו מתייחדים זב"ז כלל ולא היו משגיחין אפין באפין. זה הופך פניו לכאן וזו הופכת פניה לכאן:

והנה נודע הוא שכל פרצוף תחתון תשוקתו הוא תמיד לקבל אור ושפע מלמעלה משורשו ומקורו העליון. ומעלה תמיד מ"ן למעלה שהוא תשוקתו ופנימיותו וכל כחותיו שבו. כדי לקבל אור וברכה ממקורו. ועיקר כח המ"ן הוא לעולם בהנה"י דכל ספי' ופרצוף. כי הנה"י הם לבד מגופא דכל ספי' ופרצו', ושם מושרש וגנוז שורש כל תחתון אשר בהעליון ממנו. ואותו השורש המושרש בו. הוא לא נח ולא שקט ומתעורר תמיד לעלות למעלה לקבל שפע וברכה כדי להוציא ולהוולד ולהעשות לאילן שלם (וכמו שבארנו כ"ז בכללי התוה"ס בכלל ו' ז' ענ"ב ובכלל י"א ענ"ג ובכ"מ שם) והנה בהנה"י של האו"א שבא"ק הנה שם היה מושרש וגנוז כל שרשי דהנקודות כולם וכל שרשי דהאצי' כולו. וכאשר הגיע העת להמציא את כל עולם הנקודות. הנה העלו האו"א שבא"ק את כל הנהי"מ שלהם למעלה מהטבור שהוא בעיקר עצמותם דהאו"א גופם. ומשם עלה פנימיותם עוד למעלה למעלה למ"ן עד שורשם ומקורם דהאו"א עצמן שהוא בהרישין דא"א שבא"ק. וכדי לקבל שם תוספת אור וברכה להוציא את כל המציאות דאורות הנקודות כולם על שלימותם. והנה כאשר שלא התייחדו האו"א הנז' זב"ז. הנה היה עליית המ"ן אשר מהם ג"כ רק מכ"א בפנ"ע. ועלה כ"א למקורו ושורשו. וכבר אמרנו כי שורש האימא הוא בהמ"ס רישא תליתאה. ושורש האבא הוא בהקד"א רישא תניינא. והנה כאשר עלו המ"ן דהאימא בהמ"ס הנה היה עלייתם בהע"ב דהמ"ס. וכדי להתעורר גם בו יחוד עליון היינו שיתייחד גם הוא בהקד"א רישא תניינא ולקבל משם תוספת אור וברכה לצורך תולדות הנקודות אשר ממנה. אמנם באשר שהיה עליית המ"ן דהאימא בפנ"ע. ושורשה הוא רק בהמ"ס. לא היה אפשר לה לגרום ע"י עלייתה שום יחוד מהקד"א עם המ"ס לצורכה מאומה. ולכן כאשר עלו המ"ן דאימא בהע"ב דהמ"ס. הנה הוציא אותן הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה ולחוץ ובסוד טפ"ק ממנו. ובאשר שהע"ב דהמ"ס הנה מקומו הוא מכנגד העינים ולפנים. וממנו הוא השורש העליון דאור העינים הפנימי וכמו שיתבאר לקמן דרוש ד'. ולכן כאשר עלו שם המ"ן דאימא לקבל שם תוספת אור וברכה וכנז'. הנה הוציא אותן הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה ולחוץ. והוא יציאתן מהעינים דא"ק. והיה היציאה הזה בסוד יציאת טפ"ק מהע"ב דהמ"ס. כי הוציא הע"ב דהמ"ס את המ"ן דהאימא שעלה בו. ממקומו ולחוץ שהוא דרך העינים. וזהו מ"ש האריז"ל בזוהרקיע ד' קנ"ד ע"א (הובא לשונו לעיל דרוש א' סי' א' אות ז') ביציאת האורות דהעינים. כי השם ס"ג יצא ונתפשט משם ע"ב. והכוונה הוא על אותן האורות דהמ"ן דאימא שבא"ק שהיא השם ס"ג שבו הנה יצא ונתפשט אורותיה מהשם ע"ב שבו שהוא מהע"ב דהמ"ס וכנז':

[ג] **ואמר** שם ומשם ס"ג מבחי' האחרונות שבו. נתפשט כל מציאות העולמות שנתחרבו ולפי שיצא בלא זווג לא נתקיים ולבחי' אחרונה שבו אנו קוראין שם ב"ן. ואחר שמיתו ונשברו כו' ונעשה זווג למעלה כו' הוציאו מביניהם מעט אור עב מן הראשון. שהראשון היה אור זך ודק יותר מזה ונעשה בלי זווג כו'. והענין בכ"ז הוא כי כל אור שנולד ע"י זווג ידוע הוא כי נעשה מציאותו ע"י סוד אמ"ר וק"ב האמור בדרושי מ"ן דרוש ה' ועי"ז הנה נעשה ונשלם לפרצו' גמור והוא פנים חדשות לגמרי. והגם שמקודם הנה היה מושרש בהנה"י דהעליון והיה נחשב לבחי' האחרונות מהעליון עצמו והיה נקרא ג"כ רק על שם העליון. אמנם מאחר שנולד ויצא ונעשה גם הוא לפרצו' גמור בפנ"ע. אז אינו נקרא מעתה בשם העליון כלל אלא שקנה לו שם בפנ"ע לפי גילויו ומדרגתו. אמנם האורות דהס"ג אשר יצאו מהעינים והנה

הם עצמות הנקודות אשר היו מושרשים בהנה"מ דאימא שהיא הס"ג דס"ג [כי האבא שבא"ק הוא הע"ב דס"ג והאימא שבא"ק היא הס"ג דס"ג כנ"ל דרוש א' סי' ד'] הנה משום שהם לא זכו להבנות כלל ע"י האמ"ר וק"ב שבאימא אלא שהם יצאו מהעינים דא"ק ומהע"ב דהמ"ס. כאשר שהעלתה אותם האימא למ"ן וכנז'. הנה לא נקראו הם בשם בפנ"ע אלא שנקראו עדיין. על שם הס"ג דס"ג גופה. ומשום שהרי עדיין לא יצאו הם לבחי' בפנ"ע כלל. כי הם רק מהבחי' האחרונות שבהאימא עצמה. לא זכו עדיין לשם בפנ"ע כלל. אמנם באשר שהם רק מהבחי' האחרונות שבהאימא. וידוע הוא שכל שם גופה הוא כלול ג"כ מהעסמ"ב. ועומד הב"ן שבכל שם בהבחי' האחרונות שבו. ולכן אמר הרב בהלשון הנז' ולבחי' אחרונות שבו. אנו קוראין שם ב"ן. ור"ל כי הגם שבאמת הם נקראים עדיין רק על שם הס"ג דס"ג גופה. כי עדיין לא נבדלו ממנו לצאת לשם בפנ"ע מאחר שיצאו שלא ע"י זווג כנ"ל. עכ"ז הנה ראוי לקרות אותן עכ"פ בשם ב"ן משום שהם רק הבחי' אחרונות מהס"ג דס"ג. וכל בחי' אחרונה הנה הוא מכונה בשם ב"ן לעולם. אבל עכ"פ הוא כי הוא רק ב"ן מהס"ג דס"ג עצמו ואינו עדיין הב"ן העיקרי. וזהו עיקר הטעם מה שנקראו הנקודות פעם בשם ב"ן ופעם בשם ס"ג. וכמ"ש בדרושי נקודות פ"א ובשער התיקון פ' ב' ג' ע"ש בדברי הרב. ועומק כוונתו הוא כמו שאמרנו (מדברי האריז"ל אשר בזוהרקיע הנז') כי משום שיצא שלא ע"י זווג והוא רק אותן המ"ן עצמן אשר העלתה האימא למעלה. לכן לא נעשו עדיין לפנים חדשות ולשם בפנ"ע אלא שהם מתייחסים עדיין אחר האימא עצמה שהיא הס"ג דס"ג ונקראים על שמה. אמנם באשר שהם רק מבחי' אחרונות שבה והרי הם מהשם ב"ן אשר בה גופה. ולכן שייך לקרות אותם ג"כ בשם ב"ן עכ"פ:

[ד] **וזהו** ג"כ מה שאמר בזוהרקיע הנז' שהשם ב"ן הוא אור זך ודק יותר מן המ"ה. והגם שהמ"ה הוא באמת מעלתו יותר גדולה הרבה מהב"ן. כי הוא הגילוי דאור הדעת עלאה אשר מרזא דאור א"ס ית"ש וכמו שיתבאר לקמן. אך משום כי השם מ"ה הרי הוא נולד ויצא ע"י זווג מהאו"א שבא"ק וכמו שיתבאר לקמן בעה"י. והרי הוא נעשה ונבנה ע"י הסדר דאור מים רקיע וק' ברכאן ונתלבש בהם. ונתעבה עי"ז לצאת בבחי' פרצו' שלם וכמו שמבואר בדרושי מ"ן דרוש ה'. משא"כ השם ב"ן אשר יצא בעולם הנקודות מהעינים דא"ק והוא רק מציאת המ"ן דאימא שבא"ק אשר העלתה למעלה ולא חזר לירד דרך פרצופה להתלבש בה ולצאת ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב שבה. א"כ הרי ודאי הוא כי הוא דק וזך מאד. כי כל מ"ן העולים. הם רק בבחי' כח ותשוקה פנימיית לבד. ומקבלים אור ותוספת ברכה למעלה. ואח"כ חוזרים לירד לאותו הפרצו' אשר עלו ממנו ויוצאים ונולדים על ידו ע"י ההתלבשות דאמ"ר וק"ב שבו. אבל כאן אשר יצאו מהעינים אותן מציאות המ"ן לבד אשר עלו למעלה ולא נתלבשו כלל. א"כ הרי הם יותר דק וזך מהמ"ה אשר הוא יצא ונולד ע"י זווג וע"י התלבשות בכל תמונת הפרצופים דהאו"א. והרי נתבאר לנו עכ"פ היטיב ענין יציאת הנקודות מה שיצאו מהעינים דא"ק כי כ"ז היה בסוד טפ"ק מהע"ב דהמ"ס אשר מקומו הוא מכנגד העינים ולפנים וכמו שיתבאר לקמן דרוש ד':

[ה] **והנה** אמרנו כי כל מציאת הנקודות הנה הם בחי' המ"ן דאימא אשר העלתה אותן למעלה וכנז'. וזהו מ"ש הרב במבו"ש שע"ב ח"א פ"ב. כי סבת יציאתם מהעינים היה ע"י שהיו דחוקים וכמו שהעירונו לעיל דרוש א' סי' א' אות ו'. ועומק הכוונה בזה הוא כי משום שכל מ"ן הנה הם רק השורש דכל מציאת התחתון המושרש בהנהי"מ דהעליון וכנ"ל ולכן הוא כי כאשר הגיע העת דלידת התחתון שיצא ויוולד ויעשה גם הוא לאור גמור בפנ"ע. הנה מתגבר ומתעורר בכל כחו ולא נח ולא שקט ומתלהט ועולה עד המוחין דאותו הפרצו' אשר אותו המ"ן מושרש בו. ומשם עולה עד למעלה שהוא עד המ"ס דא"א ששם הוא עליית כל המ"ן [וכמו שאמר בספד"צ פ"א ביה סליקו וביה סלקן כו' ע"ש] וכדי לקבל שם תוספת אור ומוחין מהאור דא"ס וכדי שיצא ויוולד גם הוא בכל שלימותו הראוי לו. וזהו מ"ש הרב שהיו דחוקים ור"ל שהיו מתגברים ומתלהטים לצאת על שלימותם. ועי' מ"ש עוד בזה לקמן דרוש ה' סי' א' אות ו':

[ו] **וזהו** ג"כ כוונת הרב מ"ש בנקודות פ"ב שכאשר עלו למעלה מהטבור הנה נשאר עיקר אורם מבפנים ולא יצאו מהעינים אלא רק הענפים לבד (וכמו שכתבנו לעיל דרוש א' סי' א' אות ד' ע"ש) הנה הכוונה בזה הוא ע"פ מה שידוע שנה"י דכל עליון הוא מתלבש בכל פרצו' תחתון כי כל נה"י הם לבר מגופא והם רק שורש להתחתון ולכן הם מתלבשים בו ונעשים בו לעצם מעצמיו ובשר מבשרו כנודע והנה בארנו בכ"מ מדברינו שענין ההתלבשות הוא רק על בחי' טפה הזרעית הנלקחת מהנה"י שהם השחקים השוחקים מן לצדיק וצדק כנודע. כי עיקר שורש התחתון הוא מונח וגנוז רק בהמלכות דהעליון שהוא בבחי' העטרה שבו אמנם מתפשט ומתלבש כחות הנה"י דהאו"א מהגוף ונפש שלהם ג"כ ומתייחדים גם הם עם עצם שורש התחתון המונח בהמלכו' ומתייחדים כולם בהטפה הזרעית וכ"ז נעשה ע"י עליית המ"ן שבהמוחין וע"י ירידתם דרך פרצופה בסדר האמ"ר וק"ב הנז'. הנה מתערבים ונכללים כחות הנה"י שלה ג"כ בהטפה הזרעית. והוא ענין ההלבשות הנה"י דהאו"א אשר מתלבשים בהולד המוזכר בכל מקום. והכוונה הוא על חלקי כחות הנה"י הנמשך בהטפה הזרעית ומתערבים ומשתתפים בבנין הולד ונעשים בו לעצם מעצמיו וכמו שמבואר כ"ז בשער המוחין מפ"ה והלאה ובארנו זה בכ"מ מדברינו. אמנם בעניינו כאשר עלו כל הכחות דהנה"י דאימא למעלה מהטבור ולאוד מ"ן כנ"ל. ומבואר הוא בשער מוחין דצלם פ"ו ובכ"מ כי גם כל עליית מ"ן הנה הוא ג"כ רק ע"י קבלת הארה מלמעלה ע"ש וא"כ הרי פשוט הוא כי עליית המ"ן הנה הוא רק לפי ערך קבלת ההארה מלמעלה ולכן הוא בענינינו כי באשר שהיו עומדים האו"א שבא"ק זה לעצמו וזה לעצמו וכנ"ל. ושורש האימא הנה הוא רק בהמ"ס דא"א הרישא תליתאה שבו. ועיקר שורשה הנה הוא רק בהס"ג דאותו המ"ס וכמו שיתבאר לקמן דרוש ד'. ובאשר שהיו האו"א שבא"ק עדיין זה לעצמו וזה לעצמו. הנה לא היה נמשך לאימא שום קבלת אור מלמעלה. אלא רק משורשה העיקרי לבד שהוא מהס"ג דהמ"ס אשר הוא רק שורש הגבורות והדינין בולד"ק. ולכן לא היה כח להאימא להמשיך מלמעלה את הכח דאמ"ר וק"ב כי הוא לא נמשך ובא אלא רק מהע"ב העליון שהוא הרישא תניינא דוקא וכמ"ש בדרושי מ"ן דרוש י' ושם דרוש ה' ע"ש. ועי"ז הנה היה כל עליית המ"ן דהאימא אשר העלתה למעלה רק מבחי' המלכו' שלה לבד שהוא העצמות העיקרי דשרשי הנקודות שבה לבד אבל לא מבחי' הנה"י שלה כלל ולא נשתתפו הנה"י שלה בעליית המ"ן מאומה אלא שנשארו במקומם שהוא למעלה מהטבור עד החזה כי שם הוא המקום דאימא מהחזה עד הטבור כנודע. כי הנה לא קבלה האימא הארה מלמעלה מאור הדעת עלאה עצמו אשר הוא בהרישא תניינא אלא רק מהרישא תליתאה לבד שהוא המ"ס ומהס"ג שבה לבד. ולכן לא היה לה כח להעלות מ"ן בשיעור שיספיק לה להמשכת שפעת דאמ"ר וק"ב שהוא ע"י השתתפות הנה"י שבה ולהעלות מ"ן גם מהנה"י שלה ג"כ. אלא רק כדי העלאת מ"ן דהמלכות שלה לבד ולא העלה האימא את המ"ן שלה בהמ"ס דא"א שבא"ק אלא רק מהמלכות שלה לבד שהוא העצמות דהנקודות העגולים שבה אשר היו מושרשים בהמלכות שלה והם אשר עלו מהמ"ן דאימא בהע"ב דהמ"ס כי שם הוא עליית כל המ"ן לעולם. ובאשר שהיה עלייתם מהאימא. בעת היותה עם האבא רק אחור באחור. לכן לא נזדווג הע"ב דהמ"ס עם הס"ג שבו ג"כ. והוציא אותם הע"ב דהמ"ס ממקומו גופה ולחוץ. והוציאם דרך העינים שבא"ק את כל אותן המ"ן דהמלכות כמו שעלו בו. והרי נמצא כי הנה לא השתתפה האימא שבא"ק לתת חלקה מהנה"י שלה בהנקודות ג"כ כלל וכלל. כי כל השתתפות הנה"י אשר בהטפה הזרעית אשר הוא ע"י בחי' אמ"ר וק"ב הנה הוא רק ע"י קבלת התוספת מוחין מלמעלה וע"י ירידתם אשר חוזרים לירד דרך פרצופה. וכאן אשר לא קבלה האימא שבא"ק תוספת מוחין לזה מלמעלה מאומה ולא חזרו אותן המ"ן לירד דרך פרצופה

כלל א"כ הרי לא היה נעשית בה כל הבחי' דאמ"ר וק"ב כלל ולא המשיכה אימא מעצמותה ג"כ להשתתף בבנין הנקודות כלל ולא יצאו הנקודות אלא רק שרשם העיקרי לבד אשר היה גנוז ומונח בהמלכות דאימא לבד אבל מהנה"י שלה לא יצאו בהנקודות כלל. וזהו שאמר הרב ששורשם העיקרי הוא נשאר מבפנים ור"ל על כל האורות דהנה"י דאימא אשר היו עתיד להשתתף בהם והם שורשם העיקרי והנה הם אשר נשארו מבפנים ומהטבור ולמעלה ולא עלו הם למ"ן כלל. ולא יצאו מהעינים אלא רק הארתם והענפים לבד והוא עצמות הנקודות גופה אשר היו מושרשים בהמלכו' לבד דהאימא ולכך היו ג"כ רק נקודות קטנות וכקרני חגבים ומשום שלא נשתתף בהם מהנה"י מאומה:

אמנם אחר שיצאו מהעינים וירדו דרך האח"פ הנה אז קבלו ג"כ הארה מאימא עכ"פ כי האימא הרי היא כלולה בהאורות דהאח"פ וכנ"ל דרוש א' סי' ד' וכאשר ירדו דרך עליה. הנה קבלו אז ממנה עכ"פ אמנם הוא רק הארה חיצוניית לבד ובעברם דרך עליה אבל לא מפנימיותה כלום וכמו שבארנו כ"ז בכללי התוה"ם כלל י"א ע"ש כ"ז ותבין יותר היטיב. והרי נתבאר לנו בכ"ז כל ההערה הד' אשר הערינו לעיל דרוש א' סי' א' אות ו' ז' ע"ש:

סימן ב'.

והנה כ"ז שאמרנו בסי' א' הנה הוא בהאורות הנקודות אשר מהאימא שבא"ק שהם המלכי עגולים והם אשר יצאו מהעינים שבא"ק ועתה נבאר האורות הנקודות אשר מהאבא שבא"ק והם המלכים והנקודות דיושר אשר יצאו הם מהטבור והיסוד ולפר"ג וכנ"ל דרוש א' סי' ה':

[א] **ונתחיל** ונאמר כי הנה שורש הנקודות אשר מהאבא הנה היו מושרשים בו ג"כ בהנהי"מ שבו. ועצמותם העיקרי הנה הוא ג"כ רק בהמלכות שבו וע"ד הנ"ל סי' א' באורות הנקודות שמהאימא. אמנם באשר ששורש האבא הנה הוא מגיע גם בהרישא תניינא שבא"ק שהוא הקד"א והגלגלתא שבו וכמו שכתבנו לעיל דרוש א' ולזאת הנה קבל אבא הארה מלמעלה בשיעור שיספיק לו לצורך העלאת המ"ן בשלימות שהוא מכל הנהי"מ שלו כולן. וכן ע"י ששורש האבא הנה מגיע גם בהרישא תניינא. לכן כאשר העלה הוא את כל אותן השרשים דהנקודות שבו למעלה למ"ן הנה גרם עי"ז איזה התעוררת בהרישא תניינא ג"כ להמשיך גם משם תוספת אור וברכה לצורך הולדת את אורות הנקודות שבו. אך משום שהיה גם עליית המ"ן שמאבא ג"כ בפנ"ע כי לא נתייחדו האו"א שבא"ק לצורך הנקודות כלל וכנ"ל סי' א'. ולכן לא היה אפשר גם לאבא להמשיך ע"י עלייתו. את הגילוי העיקרי דאור א"ס ית"ש ולייחד את הב' רישין דא"א שהם החו"ב שברישא זב"ז כהראוי. ומהטעם שאמרו בתז"ח ד' ט"ו ע"ד ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה. ולכן כל זמן שלא נתייחדו או"א למטה. לא נתגלה אור א"ס למעלה. ולא נתייחדו ג"כ החו"ב שברישא שהם הב' רישין זב"ז. אמנם עכ"ז באשר שאבא מגיע בעלייתו יותר למעלה. הנה המשיך הוא עכ"פ איזה אור היחוד יותר קצת היינו לגרום יחוד מהע"ב והס"ג שבהמ"ם עצמו. כי הגם שלא זכה גם הוא להמשיך אור א"ס העיקרי שיתייחדו על ידו הב' רישין ממש. אבל עכ"פ כי הנה המשיך אור א"ס קצת לגרום לכל הפחות את היחוד דהע"ב והס"ג שבהמ"ם גופה ועי"ז כאשר עלה למ"ן והיה עלייתו מכל הנהי"מ שלו בשלימות. הנה קיבל משם איזה תוספת אור וברכה עכ"פ. וחזרו וירדו למקומו באותו התוספת שקבלו למעלה וכדרך כל המ"ן העולים. שאחר שמקבלים התוספת אור למעלה חוזרים למקומן שהוא בהמוחין דאותו הפרצוף ומשם יורדים ונשלמים ע"פ הסדר דאור מים רקיע וק' ברכאן עד שיוצאים ממקום תולדתן וכן היה כאן כי המ"ן דהאבא שבא"ק גרמו בעלייתן היחוד דהע"ב והס"ג דהמ"ם שבא"ק וקבלו משם תוספת אור וברכה וחזרו בהמוחין דהאבא וירדו דרך פנימיות כל הפרצו' שבו ונשלמו בו בכל הסדר דאמ"ר וק"ב ובהשתתפות הנה"י שבו כהראוי:

[ב] **וזהו** מ"ש הרב בנקודות פ"ב. כי ע"י ההסתלקות ועליית המ"ן. נזדווגו הע"ב שבגלגלתא דא"ק עם הס"ג שבו שהם השרשים הפנימים דהאח"פ ונמשך אור חדש למעלה מן הזווג הזה ובוקע ויורד דרך הפרסא מהטבור ולמטה אמנם האור הראשון כו' נתפשט ויצא דרך העינים כו' ע"ש. והנה עליית המ"ן אשר גרם את הזווג דהע"ב והס"ג שאמר. הכוונה הוא על עליית המ"ן דהאבא שבא"ק. והזווג דע"ב עם הס"ג שאמר. כוונתו הוא על הע"ב והס"ג דהמ"ם שבו. וקורא להע"ב בשם ע"ב שבגלגלתא משום שהע"ב דהמ"ם הוא נכלל עם הגלגלתא שהיא הרישא תניינא. ועל הס"ג אמר שהוא השרשים הפנימים דהאח"פ משום שכל האורות דהאח"פ הם רק מהס"ג דהמ"ם וכנ"ל דרוש א' סי' ד' כ"ז ע"ש. ומ"ש ונמשך אור חדש מלמעלה מן הזווג הזה ובוקע ויורד כו' אין כוונתו שאותו אור החדש הוא יצא ונולד ממש מאותו הזווג דהע"ב והס"ג דהמ"ם. כי באם שהיה יוצא ונולד מאותו הזווג ממש היה יציאתו ג"כ רק דרך האח"פ. ולא היה יורד למטה כלל וכמ"ש הרב בשער הנסירה ספ"ג כי אין כח מוח עלאה עצמו (ר"ל אור המ"ם) יורד עד או"א כי גדלה מעלתו עד מאד אבל זה המוח דא"א כל גילויו הוא בדיקנא דא"א עכ"ל ע"ש. אלא כוונתו הוא רק כי מהזווג דהע"ב והס"ג שבהמ"ם היה נמשך תוספת אור ומוחין להמ"ן דאבא שעלו שם. כי כן הוא הדרך לעולם בכל עליית המ"ן שעולים עד המ"ם דא"א ומקבלים משם תוספת אור וברכה ואח"כ יורדים למקומם עד מקום תולדתם. וכמ"ש בספד"צ פ"א. ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהווין וע"ש בהגר"א. וכן היה כאן בענין עליית המ"ן דאבא שבא"ק. כי עלו עד המ"ם שבא"ק וקבלו שם תוספת מוחין חדשים וירדו אח"כ למקומם שהוא בהמוחין דהאבא עצמו ושם נשלמו וירדו ע"פ הסדר דאמ"ר וק"ב אשר בכל הפרצו' דהאבא גופה וירדו דרך פנימית כל הפרצו' שבו בהנה"י שלו העתידים להתלבש באלי' שהוא מקומם הראשון אשר קודם ההסתלקות. ולכן בקעו את הפרסא כדי לירד למטה מהטבור. כי שם הוא המקום העיקרי דהנקודות והאלי'. וכ"ז הוא ע"י שהאבא שבא"ק הנה גדלה מעלתו על האימא שבא"ק וגרם עליית המ"ן דהאבא איזה התעוררת בהרישא תניינא ג"כ. ולכן נזדווגו על ידו הע"ב והס"ג דהמ"ם וקבלו שם תוספת מוחין חדשים ונמשכו באותו התוספת מוחין למטה ויצאו ונולדו מהאבא ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב ולכך נולדו הם מהאבא ממש. אמנם אורות הנקודות שמאימא. הנה לא גרמו הם למעלה בעלייתם למ"ן שום זווג כלל. והוציא אותם הע"ב דהמ"ם כאשר עלו בו למ"ן. ממקומו גופה ולחוץ. שהוא דרך העינים שבא"ק וכנ"ל. כי הנה עליית כל המ"ן הוא לעולם בהע"ב דהמ"ם ומשום שהוא נכלל בהרישא תניינא וכדי לקבל שם תוספת אור וברכה מהאור דא"ס אשר באוירא עלאה וכמ"ש הרב בשער א"א פ"ד ופ"ו. וע' בדרושי מ"ן רי' דרוש י' ע"ש והבן. ובאשר שלא היה אפשר להאימא כאשר עלתה לבדה ובפנ"ע. לגרום שום התעוררת בהרישא תניינא מאומה. וגם לא היה המ"ן שלה בשלימות שהוא מכל הנהי"מ שלה כולן אלא רק מהמלכו' שלה לבד וכנ"ל סי' א' ולכן משום כ"ז כאשר עלו המ"ן שלה בהע"ב דהמ"ם הנה הוציא אותם הע"ב דהמ"ם ממקומו גופה ולחוץ והוא דרך העינים דא"ק. משא"כ בעליית המ"ן שמהאבא שהוא התעורר בהרישא תניינא ג"כ עכ"פ ונעשה עי"ז זווג בין הע"ב והס"ג דהמ"ם ונמשך לו משם אור ומוחין חדשים ונשלמו המ"ן שבו בכל השלמת דאמ"ר וק"ב אשר בכל הפרצו' דהאבא גופה. ועי"ז נולדו הם מהאבא עצמו:

[ג] **וזהו** האור חדש אשר אמר הרב בנקודות פ"ב. כי משום שהוא נמשך ע"י הזווג דהע"ב והס"ג דהמ"ם ונתחדש משם באור ומוחין חדשים. וכן הוא נמשך ויצא ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב אשר בהאבא עצמו ונתלבשו הנה"י דאבא באותן האורות המ"ן אשר הם מהמלכות שלו בבחי' ההתלבשות שבארנו לעיל סי' א' ונשתתפו עמהם ונעשו בהם לעצם מעצמיהם ובשר מבשרם והם האורות דהנקודות דיושר. והנה נעשו הם לפנים חדשות לגמרי ממה שהיו בתחילה כי בתחילה הרי היו כלולים בהאבא עצמו שהוא המ"ן אשר בהנהי"מ שלו והיו נכלל באבא ונקרא על שמו. משא"כ אח"כ

אח"כ כאשר נשלמו בהתוספת מוחין ובכל הסדר דאמ"ר וק"ב. הרי נעשו ע"י כ"ז לאור גמור בפנ"ע ובפנים חדשות לגמרי. ולכן נקרא כ"ז בשם אור חדש והוא הב"ן דיושר. ובעולם הנקודות נקרא הוא בשם המ"ה והז"א בערך הנקודות דעגולים. וכמו שיתבאר. משא"כ אורות הנקודות שמאימא שהם רק אותן המציאות דהמ"ן עצמן אשר עלו ממטה למעלה והם אשר יצאו דרך העינים. ולכך לא נקראו הם בשם אור חדש כלל. כי הרי לא נתוסף להם ולא נתחדש בהם שום דבר וכנ"ל סי' א'. והם הנקודות דהעגולים. ועכ"ז הנה נקראים הם בשם ב"ן ג"כ. משום שהם מהבחי' האחרונות דהס"ג דס"ג שהוא הב"ן שבהם וכנ"ל סי' א' אות ג'. ומשום שלא ירדו הם דרך פנימית האימא כלל וכמו שבארנו שם. לכן נקראו הם בשם הב"ן החצוני. משא"כ הנקודות שמאבא שבא"ק אשר ירדו הם דרך כל פנימית הפרצו' דהאבא כולו נקרא הם בשם ב"ן הפנימי. וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א בהמ"ב שם. וכן הוא ג"כ כי הנקודות שמאימא. הנה הם הב"ן דעגולים בערך הב"ן דיושר שמאבא. כי משום שהאבא הנה הוא הע"ב דס"ג שבא"ק. והאימא היא הס"ג דס"ג שבו. לכן הוה כל הנקודות שמאבא בבחי' היושר והמ"ה שהוא הז"א והרוח. בערך הנקודות שמאימא שהם העגולים והב"ן. מלכו' נפש. ומה גם כי הרי כל הנקודות שמאבא הרי הם נשלמו בתוספת אורות ומוחין הרבה כנז' ולכן הוו הם בבחי' הנקודו' דהיושר והמ"ה. והם בעולם הנקודות בבחי' חסדים. ולכן הנה הם מאירים ומבסמים להנקודות דהעגולים שמאימא אשר הם מהס"ג דס"ג והם גבורות גדולים ומקבלים הם המתקה וביסום מהנקודות שמאבא וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א בהמ"ב ובנקודות פ"ב. כי עי"ז יצאו למלוכתם כרגע עכ"פ וכמו שיתבאר עוד לקמן בארוכה בזה:

[ד] **אמנם** הנה הגם שאמרנו שאורות הנקודות דהאבא שבא"ק הנה הם נמשכו ע"י הזווג דהע"ב והס"ג דהמ"ס וכן יצאו דרך כל פנימית האבא כולו וע"י הסדר דאמ"ר וק"ב שבו וכהראוי. עכ"ז הנה לא נשלמו עדיין כלל. והיו גם הם מחוסרי שלימות לגמרי. והיינו במה שיצאו מהאבא לבד בלתי אימא. כי כפי הצורך העיקרי היה צריך שכל הנקודות דהאימא אחר שעלו למ"ן שיחזרו בהמוחין דהאימא עצמה ויירדו דרך כל הפרצו' שבה בפנימיותה עד הנה"י שבה ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב שבה ג"כ. ויהיה כ"ז לטיפת מ"ן אשר מהאימא וכן כל הנקודות דהאבא אשר ירדו דרך כל פנימותו כנז' הנה הם באמת רק מציאות הטיפה מ"ד שמהאבא. והיה צריך שיזדווגו הא"א זב"ז ושיתייחדו המ"ד שמאבא עם המ"ן דהאימא למציאות אחת בבטן אימא והיה נעשה משניהם פרצו' אחת ממש כי היו מתחברים הב' מיני נקודות אשר מהאבא והאימא למציאות אחד וככל וולד הנולד ע"י זווג אבל עכשיו אשר יצא מהאבא בפנ"ע והם רק טפת המ"ד שלו אשר יצא ממנו לבד. א"כ הרי הם ג"כ רק סוד טפ"ק ממש וזהו מ"ש האריז"ל וכן הגר"א ז"ל שכל יציאת הנקודות היה בסוד טפ"ק וכנ"ל דרוש א' סי' א'. כי הרי אורות הנקודות אשר יצאו מהעינים הנה הם המ"ן דאימא לבד והם יצאו בסוד טפ"ק מהע"ב דהמ"ס והיו הם מחוסרי תיקון לגמרי. כי הרי נחסר בהם גם כל הקבלת דאמ"ר וק"ב אשר מהאימא עצמה ג"כ ולא קבלו ממנה אלא רק מחיצוניותה לבד ובעברם דרך עליה וכנ"ל סס"א. וכן אורות הנקודות אשר מהאבא הגם שהם לא היו חסרים כ"כ כי נשלמו הם בקבלת מוחין חדשים מהע"ב והס"ג דהמ"ס וכן בכל קבלת האמ"ר וק"ב אשר מפנימית האבא עצמו. עכ"ז הרי כל השלימות הזה הנה הוא רק השלימות המוכרח למציאות הטפת מ"ד לבד אבל כאשר יצאו הם מהאבא בפנ"ע בלתי אימא הרי הוא טפ"ק ממש. ומה שהיה ראוי להיות מהמ"ן דאימא עם המ"ד דהאבא למציאות פרצו' אחד. יצאו עתה מכ"א בפנ"ע ונעשו לשני מיני מלכים שהם מלכי היושר שמאבא ומלכי העגולים שמאימא והם הב' מיני נקודות אשר אמרנו לעיל דרוש א' סי' ה' והיה כ"א רק בבחי' טפ"ק לבד וזהו מ"ש הרב בדרושי נקודות פ"ג שיצאו מזכר בלתי נקבה. והכוונה הוא על אורות הנקודות דהיושר אשר הם יצאו מאבא לבד בלתי אימא. וזהו ג"כ מ"ש הרב בספר הליקוטים פ' וירא כי בהמלכין קדמאין היה חסר בחי' הנוק' וכנ"ל דרו"א סי' א' כ"ז ע"ש. והכוונה בכ"ז על המלכין קדמאין שמהאבא דא"ק שהם היו כולם מבחי' זכר לבד בלתי נקבה. אבל מ"ש הרב בנקודות פ"א שיצאו מהס"ג דס"ג שהיא האימא וכן בתיקון פ"ג שאמר שם בת מטרד בת מאימא דדינין מתערין מינה דטרדין לכולא כי אימא היא שם ס"ג ומשם היתה זה הבת שנעשית אח"כ ב"ן כו' ע"ש. הנה זה קאי על המלכים דהעגולים אשר הם רק מהאימא לבד בלתי אבא והם האורות דהעינים אשר הם המ"ן דאימא כנז' והם נוק' לבד בלתי זכר והרי ניחא עתה היטיב כל הקושיא הא' אשר הקשינו בזה לעיל דרוש א' סי' א' אות א' במה שנמצא סתירה בדברי הרב כי במקום אחד משמע שהיה חסר בחי' הדוכרא ובמ"א משמע שהיה חסר בחי' הנוק' כי שניהם אמת. שבהמלכים דהאבא היה חסר הנוק' ובהמלכים דהאימא היה חסר בחי' הדוכרא:

[ה] **והנה** המלכי יושר שהם הטפ"ק דהאבא. הנה הם יצאו מהטבו' והיסוד ולפר"ג שבו וכמו שאמר בנקודות פ"ג וכן בטנת"א פ"א בהמ"ב והם היו כולם מבחי' זכר לבד בלתי נקבה כי הרי הם מהאבא לבד בלתי אימא כנז' והנה היו הם בחי' הז"א והמ"ה דהנקודות כי הם מהאבא שבא"ק שהוא הע"ב דס"ג וכל המלכי עגולים אשר הם יצאו מהעינים דא"ק והם מהאימא לבד הנה הם בחי' הנוק' והב"ן העיקרי דהנקודות כי הרי הם כולם רק בחי' נוק' והם מהאימא שבא"ק שהיא הס"ג דס"ג. והנה מן הראוי היה שיזדווגו אלו הב' מיני מלכים זב"ז בזווג ממש וככל בחי' זו"ן. אמנם באשר שהרי כבר נבדלו משרשם וממציאותם הראוי אשר היו ראוים להיות רק למציאות אחת לבד ונעשו לשניים וכנ"ל. ולכן הנה לא נזדווגו גם הם זב"ז כלל. ומה גם כי הרי גם הא"א שבא"ק אשר אותן כל הנקודות יצאו מהם. הנה לא נתייחדו גם הם והיה זה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן וכנ"ל. ולכן בדרך זה היו הזו"ן שיצאו מהם ג"כ שלא היו מזדווגים זב"ז כלל אך עכ"ז הנה היו מאירים זב"ז עכ"פ והיו מתבסמים המלכי עגולים דהאימא מהמלכי יושר דהאבא לצאת למלוכה כרגע. ושורש העיקרי להחסרון דהיחוד אשר היה הן בהזו"ן והן בהא"א הנזכרים הנה היה מהב' רישין דהא"א שבא"ק שהם הגלגלתא והמ"ס אשר עיכבו גם הם להתייחד זב"ז בכל תולדות עולם הנקודות וכדי שיצאו כל הנקודות בסוד הפירוד שהוא בסוד רשות הרבים ומשום צורך עולם התוהו אשר נעשה מהם ככוונת המאציל ית"ש. וכמו שאמר האריז"ל במאמרי רשב"י פ' תרומה ד' ז' סע"ב שהוכרח עתי"ק (שהוא הרישא תנייכא שבא"א דא"ק) לעכב את תיקונו עד שיצאו ניצוצות אלו (שהוא כל הרפ"ח והש"ך ניצוצין אשר ירדו בהשברי כלים) לפי שהיו דינין תקיפין והם מעורבים קליפות ונברר הפסולת מהם ומה שהיה יכול להתבסם נתבסם והקליפות נשארה למטה להבדיל בין הקודש ובין החול עכ"ל. וענין התהוות הקליפות איך שנעשו מהם יתבאר בדברינו לקמן בעה"י. והרי לנו עכ"פ כי סבת הכל הנה היה מה שעיכב עתי"ק את תיקונו בעת תולדות כל עולם הנקודות ולא היה מתתקן [לצורך הנקודות] בהתיקון דמתקלא שהוא תיקון הדו"ן וכמ"ש האריז"ל במאמרי רשב"י שם וכן הוא בספר זוהרקיע ד' ק"ד ע"ש. וכוונת האריז"ל במ"ש שעיכב עתי"ק את תיקונו מלהתתקן בהתיקון הדו"ן. הנה כוונתו הוא כמו שאמרנו שלא נתייחדו אז הב' רישין הגלגלתא ומ"ס שהם החו"ב והדו"ן שברישא דא"א הנה לא נתייחדו אז גם הם זב"ז ומזה היה נמשך ממילא שגם הא"א שבא"ק לא היו משגיחין אפין באפין ויצאו הנקודות דכ"א בפנ"ע שהם הב' מיני מלכין קדמאין הנז' והיה יציאתם בסוד טפ"ק וכן לא נתייחדו גם אלו הב' מיני מלכים זב"ז והיו בסוד רשות הרבים ועי"ז נתחרבו ומיתו כמו שיתבאר:

[ו] **וב"ז** הנה היה ע"י מה שהיה נסתתר אז המאציל ית"ש והתעלם את אורו מהם ועי"ז היה חסר בכולם כל יחוד הדו"ן אשר בכ"א ואחד. והוא מ"ש בתז"ח ד' ע"ל ע"ד דההוא אדם קדמון הוה בני עלמין ומחריבן בגין דעילת העילות לא הוה משתתף תמן בגין דעד השתא לא הוה שלים בנוק' דיליה. ושם ע"ז ע"ד אמר ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה. והנה מ"ש בד' ע"ל כוונתו הוא על הגלגלתא והקד"

הרישא תניינא. וזהו מ"ש שם עילת העילות ולא אמר שם עילת כל העילות. אבל שם ד' ט"ו כוונתו הוא על המאציל עליון עצמו ית"ש ולכן אמר שם ועילת על כל עלאין. והנה על הרישא תניינא אמר לא הוה משתתף תמן ור"ל שלא היה משתתף אור הרישא תניינא בעולם הנקודות ולא היה נמשך אורו בהם בגין דעד השתא לא הוה שלים בנוק' דיליה ור"ל ע"י שלא היה מתייחד עדיין עם המ"ס הרישא תליתאה עד עת התיקון דוקא. ושם בד' ט"ו אשר כוונתו הוא על המאציל עליון ית"ש. הנה אמר שם ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה. כי כל היחודים והזווגים הוא לעולם רק ע"י אור א"ס לבד וכמ"ש אליהו זל"ט ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון. ולא היה מתייחד אור א"ס גם בכל הפרצופים שבא"ק עד עת התיקון דוקא ואז נתתקנו כולם עי"ז בהתיקון דהיחוד דו"ן כהראוי. וכן הוא לעולם ר"ל גם אחר התיקון הנה אינו מתגלה היחוד דאור א"ס בכל הספי' כולם אלא רק ע"י המלכו' שהיא הנוק' הכללית של כולם וכשהם מתייחדים עמה. והיינו כשהיא מתקשטת בקישוטהא שהוא המעשים טובים דישראל ובפרט ע"י קבלת עול מלכות שמים והוא אמונת דישראל. כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו. הן בהתהוות כל המציאות והן בהנהגת כל המציאות. ובההתהוות הוא היחוד דהויה אלהים ובההנהגה הוא היחוד דהויה אדני. והוא כלל כוונת אחד שבק"ש. ועי"ז הנה מתייחדת המלכות בכל האצי' כולו ואז יורד עי"ז הגילוי והיחוד דאור א"ס בכולם. ועל זה קאי כל המאמר שם אשר בתז"ח ט"ו ע"ד ע"ש. וע"ש עוד ד' מ' ע"א שאמר רשב"י לר' אלעזר בנו אלעזר ברי נקוט האי כללא בידך דבכל אתר כו' ע"ש. וכ"ז הוא לאחר התיקון שנעשה מעתה כל היחודים וכל הגילוי דאור א"ס ית"ש רק באתערותא דלתתא. והוא מ"ש שם ט"ו ד' ועילת על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה. והוא עתה ע"י אתערותא דלתתא כנז' וכמו שמבואר בתז"ח שם בארוכה. אבל בתחילת מציאות העולמות הנה היה להיפך שאז נמשך כל התיקוני דהאצילות וכל היחודי דו"ן אשר בכל הפרצופים כולם רק ברעותיה לבד ונמשך הכל רק מלמעלה למטה. ובעת המציאות דעולם הנקודות היה נסתר ומתעלם מהם אז האור דא"ס ולכן היה חסר אז היחוד דו"ן בכולם וכנ"ל. אמנם דע כי עכ"ז הנה לא היה ח"ו בלי השתתפות דאור א"ס לגמרי כי בלתי זה אי אפשר שיתהווה ויעשה איזה שום מציאות לגמרי ולא היה נעשה כל עולם הנקודות כלל. והוא מ"ש הספד"ל פ"א ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהווין ואמר שם האריז"ל בזוהרקיע ד' ק"ז ע"א וכן במאמרי רשב"י תרומה ד' ח' ע"ב. כי מ"ש דלא הוו רצונו בזה שלא תאמר שאותן העולמות שנתבטלו ולא הוו ונתהוו לפי שעה זולת בלתי היות להם תלייה בו ח"ו כי אין להם מציאות זולתו אפי' ברגע. וזהו שאמרו בפ' פקודי ד' רנ"ד ע"ב. בטש בוצינא דקרדינותא וסליק גו מחשבה ואפיק ניצוצין. ניצוצין זריק לתלת מאה ועשרין עיבר ובריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר. והרי לנו כי גם אותן הניצוצין לא יצאו אפי' לפי שעה אלא משום דסליק גו מחשבה כו' והוא כמו שאמרנו לעיל דרוש א' סי' ה' כי כל הנקודות יצאו מהמ"ס דא"א שבא"ק. והמ"ס הרי הוא נקרא ג"כ על שם אור א"ס. וכמ"ש בתיקונים תיקון ע'. מוחא סתימאה אתקרי אין סוף. והרי היה מציאת כל עולם הנקודות ג"כ רק ע"י האור דא"ס עכ"פ בודאי. אמנם בחי' אור א"ס שהיה בהם. הנה היה אז רק בהעלם גדול ובמיעוט גדול ולא היה מספיק להם אלא רק לשיעור מלוכתם כרגע לבד ולשיעור תולדות כל עולם התוהו לבד. אבל כל מציאותם וכל ענינם הנה הוא לעולם עכ"פ רק בכח אור המאציל ית"ש לבד וכנודע מסוד הכתוב ואתה מחיה את כולם וע' בדברי הרב בשער המלכים פ"י:

סימן ג'.

[א] **והנה** בכל מה שאמרנו כי בדברי האריז"ל אשר בזוהרקיע ובמאמרי רשב"י פ' תרומה בפירושו לספד"ל בכל מה שמזכיר שם עתי"ק וא"א. הנה עומק כוונתו הוא על כל אותן בחי' הפרצופים אשר בא"ק. הנה ניחא לנו מגולא היטב מה שהקשינו לעיל דרוש א' סימן א' בהקושיא השלישית שם בענין מ"ש שלא היה להנקודות שורש ואחיזה למעלה לא בעתיקא קדישא ולא בחכמה אבא כי הם רחמים פשוטים והנקודות היו דינין גמורים. והארכנו שם להקשות בזה ע"ש אבל בדברינו הנז' הוא ניחא היטיב. והוא כמו שאמרנו שהרישא תניינא שבא"ק. הנה הוא העתי"ק אשר אמר האריז"ל שם. וכמו שמבואר כ"ז בדבריו שם ד' ז' ע"א. והנה הוא לא השתתף באמת בהנקודות כלל וכנ"ל. וא"כ הרי לא היה להנקודות שורש ואחיזה בו. והעתי"ק הוא רחמים פשוטים בודאי אבל הנקודות הם דינין גמורים כי הם מהס"ג דס"ג. וכן גם החכמה אבא שבא"ק הרי אמרנו ג"כ כי הוא לא התייחד בהאימא ויצאו כל חלקי הנקודות שמהאימא מהעינים שבא"ק ולא השתתף האבא בהם כלל. וכן גם חלקי הנקודות אשר יצא מאבא. הרי אמרנו ג"כ שגם הם לא נזדווגו עם החלקי נקודות שמהאימא כלל אלא שהיו מאירים להם רק כדי המתקה וביסום לצאת למלוכה כרגע אבל לא נזדווגו עמהם גם הם. אך באבא עצמו הרי לא היה להנקודות שמאימא שום שורש ואחיזה בו כלל. והאבא הרי הוא ג"כ רחמים פשוטים כי הוא ספי' החכמה שורש החסדים אבל האימא בינה היא שורש הגבורות ובפרט חלקי הנקודות שממנה שהם רק מהמלכות שלה כנ"ל. ומה גם בעולם הנקודות אשר היה מתעלם האור דא"ס ולא קבלה האימא אלא רק מהמ"ס לבד בלתי יחוד הקד"א. והמ"ס היא בוצד"ק שורש הדינין וא"כ הרי מסבת כ"ז היה אז גם האימא עצמה ג"כ רק דינים גמורים וכמ"ש האריז"ל שם דלכך לא היו אז או"א אפין באפין משום שאבא רחמים גמורים ואימא היא דינין גמורים והיא הס"ג דס"ג שורש כל הגבורות ומכש"כ הנקודות שממנה שהם דינין גדולים. ולכן אמר שם האריז"ל היטיב כי לא היה להם שורש ואחיזה לא בעתי"ק ולא בחכמה אבא ור"ל על עתי"ק והאבא שבא"ק וכנז':

והנה אינו מדבר האריז"ל שם אלא רק מהנקודות אשר מהאימא לבד שהם האורות אשר יצאו מהעינים כי הם הנקודות העיקריים והם סתם הנקודות הנזכר בכל מקום וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א בהמ"ב. כי עיקר הנקודות הם אשר יצאו מהעינים וכן אמר במבו"ש שע"ב ח"א רפ"ד ובכ"מ כי עיקר הנקודות הם האורות אשר יצאו מן העינים והם הנקודות סתם אשר מדבר מהם ג"כ בדרושי נקודות פ' א' ב' ובכ"מ וכן הם הנקודות אשר מדבר בהם במאמרי רשב"י הנז' ועליהם אמר שלא היה להם שורש ואחיזה לא בעתי"ק ולא באבא ור"ל על עתי"ק והאבא שבא"ק כי הם הרחמים פשוטים שאמר וכנז':

[ב] **אמנם** חלקי הנקודות שמהאבא. הנה היה להם שורש גדול באבא עצמו כי היה מתלבש בהם בבחי' הנה"י שבו שהרי הם יצאו ונולדו ממנו ע"י שפעת האמ"ר וק"ב שבו. וכן היה להם שורש קצת ג"כ גם בעתי"ק שבא"ק שהוא הרישא תניינא שבו וכנ"ל סי' ב' כ"ז. והם האורות אשר יצאו ממנו מהטבור והיסוד ולפר"ג. ולא דבר מהם האריז"ל בדבריו אשר במאמרי רשב"י פ' תרומה הנז' מאומה:

אמנם הם מבוארים היטיב בדרושי נקודות פ"ג ובשער הקדמות ד' י"ט ע"ג וכן במבו"ש שע"ב ח"א פ"ה והם האור חדש אשר אמר הרב בנקודות פ"ב ורפ"ג. ועכ"ז הנה הם ג"כ חלק אחד מהנקודות ממש אשר הם נשברו ג"כ וכמו שמוכח בפ"ג שם והם היושר דהנקודות. וכן כתב הרח"ו ז"ל בהדיא בשער הקדמות ד' י"ט בסו' דרוש ה' שם והובא בע"ח שער התיקון פ"ד בהגהה שם. ואמר שם זה לשונו ונראה לי כי מן אורות העין נעשו העגולים של הנקודות ומן אור החדש דרך טבור ויסוד ולפרני רגליים יצא היושר דהנקודות ואלו העגולים והיושר שניהם נשברו עכ"ל. ואלו הנקודות דהיושר הם חלקי הנקודות שמהאבא שבא"ק וכנ"ל בדברינו והנה הם נשברו ג"כ וכמו שיתבאר לקמן דרוש ג' ענינם בארוכה:

[ג] **וכן** כל חלקי הנקודות שמאימא שהם הנקודות דעגולים. הנה הגם שלא היה להם שורש ואחיזה בעתי"ק והאבא שבא"ק אך בהאימא עצמה שבא"ק הנה היה להם שורש גדול. והוא

בכל הבחי' דהאו"ר וק"ב שבה אשר היו עתידים להשתתף בהנקודות ע"י הנה"י דאימא ולא נשתתפו בהם אלא שהם נשארו בהאימא עצמה וכנ"ל סי' א'. והנה הם השרשי דהנקודות אשר אמר הרב בנקודות פ"ב ובמבו"ש שם שהם נשארו בהחזה דא"ק. וכן היה להם שורש גדול ג"כ בהעקודים ובעברם דרך עליהם וכמבואר בדברי הרב שם. ולא עוד אלא שנשאר להם שורש גדול גם בהמ"ס דא"ק והם תלוים ואחוזים שם לעולם כי שם הוא שורשם העליון ומשם היו מקבלים שפעת אור מלמעלה. והוא מ"ש הרב בשער המלכים פ"א כי היה ניתוסף בהם אור העליון ולא היה בהם כח לקבל וכנ"ל דרוש א' סי' ה' אות ה' וכן אמר הרב ג"כ במבו"ש שע"ב ח"ב פ"א כי שורשם ועיקרם היה נשאר במאצילם שהוא בהעינים דא"ק ע"ש וע"ש עוד פ"ג. והוא כמו שאמרנו לעיל דרוש א' סי' ה' שם שהג"ר שלהם היה נמשך להם מהמ"ס שהוא הא"א שבא"ק והיה נשאר שם עיקרם ושרשם. והגם שאמרנו כי יציאתם מהעינים היה בסוד טפ"ק מהע"ב דהמ"ס וכל טפ"ק הנה הוא בבחי' זריקה שזרק אותן לחוץ. וכמ"ש בזוה"ק פקודי רנ"ד סע"ב נילוצין זריק כו'. עכ"ז הנה שורשם ועיקרם נשאר בו והיו תלוים ואחוזים שם. וכן הוא לעולם והוא סוד הכתוב ואתה מחיה את כולם וסוד הכתוב ומלכותו בכל משלה. והבן זה מאד. ועי' בהגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ זגבא בריש' בהגהה שם [ושם מדבר לאחר התיקון שאז נסדר שרשם רק באחוריים אבל בעולם התוהו נשאר שרשם בעינין] והרי לנו עכ"פ כי גם כל הנקודות דהאימא היו מושרשים למעלה (וע' בזה עוד לקמן דרוש ג' סי' ה' אות י"א) אמנם כ"ז הוא רק בסוד המ"ס בולד"ק והיה אז בלי השתתפות הקד"א והאבא שבא"ק ולכך יצאו כל הנקודות אשר מהאימא דינין גדולים וכנ"ל:

סימן ד'.

ונבאר מעתה ג"כ את הקושיא השניה אשר הקשינו לעיל דרוש א' סי' א' במה שמבואר בדברי הרב בנקודות פ"ד ובשביה"כ פ"א ובמבו"ש בכ"מ שגם יציאת כל המלכין קדמאין היה ג"כ רק ע"י זווג מתחילתן ועד סופן. והיו או"א פנים בפנים ולא הוחזרו אחור באחור אלא רק אחר שמיתו כל המלכים כולן דוקא. וכמ"ש שם בארוכה. והרי הוא בהיפך ממש מכל דברי הרב אשר בארנו לעיל כי כל יציאתם היה בלא זווג כלל ורק בסוד טפ"ק:

[א] **אך** הענין בזה הוא כי הרי אמרנו לעיל דרוש א' סי' ה'. כי הן המלכי עגולים אשר יצא מהעינים והן המלכי יושר אשר יצאו מהטבור והיסוד ולפר"ג. הגם שהיו כולם רק בחי' המלכיות לבד. עכ"ז הנה היו כלולים גם הם כ"א מעשר. והם אשר השתמשו בעולם הנקודות לבחי' עשר ספי' והה' פרצופים שבהם. והנה היה בחי' א"א או"א זו"ן. הן בהמלכיות דהעגולים והן בהמלכיות דהיושר. ועל אותן בחי' הה' פרצופים אשר היה בכ"א גופה. הנה בהם היה הזווג גם בעולם הנקודות. ויצא כל תחתון מהעליון רק ע"י זווג דוקא. והיינו כי מתחילה הנה יצא הכתר מהעינים דא"ק והיה כלול מכל העשר כולן וכמ"ש הרב בנקודות פ"ד. והנה היה יציאתו מהעינים בכללות כל העשר שבו רק בסוד טפ"ק לבד. כי הרי היו כולם רק המ"ן דאימא לבד שבא"ק וכן היה יציאתם מהע"ב דהמ"ס אשר לפנים מן העינים בלי השתתפות הקד"א עמו. וכ"ז הוא כולו רק בסוד טפ"ק וכנ"ל סי' א'. אמנם אחר שיצא הכתר מהעינים וירד מהטבור ולמטה ונכנס בהכלי שלו. והוא הא"א דהנקודות. הנה נזדווג אותו הכתר שהוא הא"א בהזווג דמיניה וביה כי הוא ג"כ כלול מזו"ן והוציא את אור החכמה שהוא האבא דהנקודות כלול מכל הח' ונכנס בכלי החכמה. והרי יצא החכמה מהכתר רק ע"י זווג דוקא וכמו שכתוב כל זה בפירוש במבו"ש שע"ב ח"א פ"ו ע"ש. וכן אח"כ הנה נזדווג החכמה בהזווג דמיניה וביה [וכמו שמוכח ג"כ במבו"ש שם במה שאמר שם כי אי אפשר להוציא אורות אלא בכח זווג ושמור כלל זה עכ"ל] והוציא את הבינה והיא האימא דהנקודות. והנה היו עומדים האו"א אחור באחור. אמנם אח"כ הנה נזדווג עוד הכתר שהוא הא"א דהנקודות בהזווג דמיניה וביה. והמשיך מוחין להאו"א והוחזרו פב"פ ונזדווגו. ואז נתן החכמה להבינה ע"י זווג דפב"פ את כל הז' אורות כולם אשר מהדעת עד המלכו'. וכמו שמבואר כ"ז בנקודות פ"ד ובמבו"ש שם והולידה והוציאה הבינה את כל הז' כולם כלולים בהדעת וכן מהדעת להחסד ומהחסד להגבורה וכן כולם עד המלכו' והם לא היו יכולים לסבול את האורות היותר מחלקם ונשברו ומיתו כנודע. וכן היה עד"ז בהמלכי יושר שמאבא כי עיקר יציאתם מהאבא אשר יצאו מהטבור ויסוד ולפר"ג היה בסוד טפ"ק ממנו וכנ"ל סי' ב'. אבל יציאתם זה מזה היה ע"י זווג דפב"פ מהדו"ן שבהכתר והאו"א אשר בהם גופה וע"ד הנז' בהמלכי עגולים וכמו שיתבאר לקמן דרוש ג' עניינם בארוכה. והרי לנו כי כל ענין הזווגים הנזכר בהנקודות. הנה הוא בבחי' הפרצופים אשר בהם עצמן. אבל כל עיקרן כולן היו באמת רק בסוד טפ"ק:

[ב] **אמנם** הוא כי גם הזווגים אשר היה בהם גופה הנה לא היה ג"כ במציאות הדו"ן העיקרים שבהם אלא רק בבחי' הדו"ן אשר בהנוקבין לבד ובבחי' הדו"ן אשר בהדוכרין לבד והוא ג"כ רק בסוד טפ"ק. כי הרי הדו"ן העיקרים שבהם הנה הוא. כי כל הכתר כולו דהאורות העינים שהוא הכתר דמלכי העגולים אשר מהאימא שבא"ק הנה הוא כולו רק בחי' הנוק' שבכתר והכתר דהמלכי יושר אשר מהאבא שבא"ק הנה הוא כולו רק בחי' הזכר שבכתר. וכן כל החכמה ובינה שבהנקודות דאימא שבא"ק הנה הם באמת רק בחי' האימא הכללית דהנקודות שהוא ישסו"ת. וכל החכמה ובינה שבהנקודות דהאבא שבא"ק הנה הם רק בחי' האבא הכללי דהנקודות שהוא האו"א עלאין. והיה הזווג הראוי שבהנקודות שיזדווגו הכתר דהנקודות אשר מהאבא שבא"ק עם הכתר דהנקודות אשר מהאימא שבא"ק שהוא הכתר דהיושר עם הכתר דהעגולים. וכן החו"ב דהיושר עם החו"ב דהעגולים שהם האו"א הכלליים דהנקודות אבל עכשיו אשר היה כל זווגם רק בהדו"ן אשר בכ"א גופה שהוא בהדו"ן דהעגולים בפנ"ע ובהדו"ן דהיושר בפנ"ע. הרי היה כל הזווגים רק בבחי' הדו"ן אשר בהנוקבין לבד ובהדו"ן אשר בהדוכרין לבד. והוא באמת רק בחי' טפ"ק ממש. כי כן הוא גם ענין טפ"ק שיוצא מכל פרצו' בפנ"ע הנה הוא ג"כ ע"י בחי' הדו"ן שבאותו הפרצו' גופה. כי נמשך הטפה הזרעית מחב"ד לחג"ת ומחג"ת להנה"י שהם הדו"ן שבאותו הפרצו' עצמו כנודע. וא"כ נמצא כי היה באמת כל יציאת המלכים כולן וכל סדר השתלשלותם הכל רק בסוד טפ"ק לבד. כי כל הזווגים המוזכר בדברי הרב בזה. בנקודות פ"ד ובשביה"כ פ"א וכן במבו"ש ש"ב ח"א פ"ו וכן בכ"מ. הנה הוא הכל רק על בחי' הזווגים אשר בהדו"ן שבנוקבין בפנ"ע ובהדו"ן שבהדוכרין בפנ"ע והוא טפ"ק ממש וכנז'. אבל הדו"ן העיקרים שבהם שהוא הכתר דהיושר עם הכתר דהעגולים וכן החו"ב דהיושר שהוא אבא הכללי דהנקודות עם החו"ב דהעגולים שהוא אימא הכללי דהנקודות. הנה הם היו עומדים באמת רק אחור באחור. ולכן נאמר עליהם אשר קומטו ולא עת כי עת הוא זווג ובסוד אשר פריו יתן בעתו. והם יצאו בלא זווג רק אחור באחור וכמ"ש בסד"צ פ"א לא הוו משגיחין אפין באפין וכמ"ש הגר"א שם. וקאי עיקר הכוונה דספד"צ על האו"א הכלליים שבהנקודות עצמן היינו החו"ב דהיושר שהוא האבא הכללי דהנקודות והחו"ב דהעגולים שהוא האימא הכללי דהנקודות הנה הם לא הוו משגיחין אפין באפין והיו רק אחור באחור וכנז':

ודע כי גם מה שאמרנו שכל עיקר יציאתם מהעינים הנה היה בסוד טפ"ק מהע"ב דהמ"ס וכנ"ל סי' א'. הנה היה כ"ז ג"כ רק ע"י בחי' זווג דהדו"ן שבאותו הע"ב עצמו והוא הענין דב' העינים שהם בחי' האו"א עלאין והם דו"ן שבהאבא כנודע. והוא האו"א עלאין אשר בהע"ב דהמ"ס. וא"כ הרי היה יציאתם מהעינים ג"כ רק ע"י כח זווג שמהדו"ן אשר בהע"ב דהמ"ס. והוא כמ"ש במבו"ש ש"ב ח"א פ"ו כי אי אפשר להוציא אורות אלא בכח זווג דוקא אך משום שהרי היה בלי השתתפות הקד"א שהם הדו"ן העיקרים שברישא וכן גם בלא הזווג דאותו הע"ב שבהמ"ס עם הס"ג שבהמ"ס שהם החו"ב העיקרים שבהמ"ס. והרי יצאו רק מבחי' הדו"ן שבאותו הע"ב עצמו לבד א"כ הרי הם סוד טפ"ק בודאי וכנ"ל

וכנ"ל. והבן והרי נתבאר תהלית"ש כל הד' הערות כולם אשר הערינו לעיל דרוש א' סי' א' באר היטיב בעה"י:

[ג] **אמנם** הוא כי הגם שכל הזווגים אשר מהזו"ן העיקרים שבהם היה חסר בעולם הנקודות לגמרי. עכ"ז הנה קבלו גם אז זה מזה הארה וביסום קצת עכ"פ מענין כל בחי' הזווגים כולם. כי הרי כל מציאות הנקודות עצמן שהם המלכי עגולים והמלכי יושר אשר הם בבחי' זו"ן. ואמרנו שהיה חסר בהם הזווג העיקרי והראוי אשר מזה לזה. עכ"ז הרי מפורש הוא בדברי הרב בנקודות פ"ב שהאירו זה לזה והיו מקבלים כל האורות דהעינים שהם המלכי עגולים. המתקה וביסום מהאורות אשר יצאו מהטבור ויסוד ולפר"ג שהם האור חדש והם המלכי יושר וכנ"ל בדברינו. וכן האו"א שבא"ק שהם הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג העיקרים שבו העומדים בו מהגרון עד הטבור וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. ואמרנו ג"כ שגם הם לא נזדווגו לצורך עולם הנקודות מאומה ולא היו משגיחין אפין באפין וכנ"ל סי' א' ב'. עכ"ז הרי פשוט הדבר שגם הם היו מאירים זה לזה ומתבסמים זה מזה בכל האפשרי. כי הרי נודע הוא שכל בחי' פרצופים היותר עליונים הוא היחוד בהם יותר רב ועצום. וא"כ הרי מאחר שהמציאות דהנקודות עצמן שהם הזו"ן. הם האירו ונמתקו זה מזה וכנז'. וא"כ הרי מכש"כ הוא על האו"א העיקרים שבא"ק שהיה נמשך הארה מהאבא להאימא שבו בכל האפשרי. וכן הוא ג"כ במכש"כ בהב' רישין שבא"א דהא"ק שהגם שאמרנו שלא השתתף הקד"א בהמ"ם בכל המציאות דעולם הנקודות. עכ"ז הרי פשוט הדבר מאותו הכש"כ הנז' שהאירו זה לזה עכ"פ בכל האפשרי. וכן עד"ז גם בהאור דא"ס ית"ש. הגם שאמרנו שהיה מסתתר ומתעלם האור מאד בכל תוצאות עולם הנקודות. עכ"ז הרי אמרנו לעיל סס"י ב'. כי בהכרח הוא שהיה נעשה גם אז הכל רק ע"י אור א"ס ית"ש לבד. כי בלתי זה אי אפשר. אלא שהיה רק במיעוט ובהעלם אבל כל עיקר מה שנעשה היה הכל רק על ידו וכנ"ל. והרי לנו שהגם שעיקר כל היחודים והזווגים היה חסר בכל עולם הנקודות כולו. עכ"ז הנה מענין ובמקצת היו מאירים זה לזה גם בעולם הנקודות עכ"פ. כי ע"י זה נעשה כל מציאותם ויצאו למלוכתם כרגע. וכן רק ע"י זה נעשה ג"כ כל מציאות עולם התוהו כולו אשר כולם תלוים רק ברצונו ית"ש ובסוד הכתוב ואתה מחיה את כולם כנ"ל וכנודע:

וכן עד"ז בכל שאר החסרונות כולם אשר היה חסר בעולם הנקודות. עכ"ז הנה מענין ובמקצת מהתיקון העתיד. היה גם אז מכ"א. וכמו שאמרנו לעיל סס"י א'. כי הגם שהיה חסר להמלכי עגולים כל הבחי' דהאמ"ר וק"ב אשר מהאימא שבא"ק. עכ"ז הנה קבלו מחיצוניותה עכ"פ איזה הארה מהם ובעברם דרך עליה. וכן קבלו ג"כ מהאורות דהאח"פ ובעברם דרך הם. וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב וכנודע. וכן נמשך להם אור הרבה ג"כ מהאו"א שבא"ק וכנ"ל דרוש א' סי' ה' אות ה'. וכ"ז הוא גם בהאורות דהעינים שהם המלכי עגולים. ובפרט המלכי יושר. הרי אמרנו לעיל סי' ב'. כי מציאותם הוא מהאמ"ר והק"ב דהאבא שבא"ק וגם הם היו נמשכים מהזווג דהע"ב והס"ג שבהמ"ם שהוא הפנימית דהאח"פ. והרי יצאו הם ע"י כל הזווגי הפרצופים דהאח"פ הפנימיים וע"י האמ"ר והק"ב שבכ"א עכ"פ. וכן היה בהם ג"כ השתתפות הקד"א שהוא הרישא תניינא שבא"ק שנשתתף גם הוא במקצת לצורך תולדות דהמלכי יושר וכנ"ל סי' ב' כ"ז. ואח"כ הרי היו מאירים הם בהמלכי עגולים ונמתקו ונתבסמו על ידם וכנ"ל. והרי נמצא מכ"ז שגם המלכי עגולים היו מקבלים כח והארה עכ"פ מענין כל הזווגים כולם ומענין כל התיקונים כולם אשר לאחר התיקון גם מלמטה למעלה, וע' בזה עוד לקמן דרוש ג' סי' ה' אות י"א ע"ש והבן כ"ז היטיב:

דרוש ג'.

סימן א'.

הנה בענין המלכים דהיושר אשר אמרנו כי הם האורות אשר יצאו מהטבור ויסוד ולפר"ג צריך לכאורה באור גדול בכמה עניינים והיינו. א. כי באיזה סבה נשתנו הם מהמלכי עגולים כי המלכי עגולים יצאו כולם ממקום אחד שהוא מעינים דא"ק ומשם יצא הכתר כלול מכל הנ"ל ואח"כ יצא החכמה מהכתר כלול מהא' וכן עד"ז כולם וכמ"ש הרב בנקודות פ' ד' ה'. משא"כ בהמלכי יושר שהם יצאו מג' מקומות. הכתר מהטבור. והאו"ב מהיסוד. והז' תחתו' עם האחוריים דהאו"א והנה"י דכתר. הם יצאו מלפר"ג. ויצאו ג"כ כ"א לעצמו. היינו כ"א מציפורן מיוחד. והרי לא יצאו הם זה מזה כלל. והרי היה בזה השינוי בשתיים. אחד מה שיצאו מג' מקומות. והשני מה שלא יצאו כלולים כל תחתון בהעליון. אלא שיצא כ"א לעצמו. ב. כי הרי לפי מה שאמר הרב בנקודות פ' ד' ה'. בטעם שבירת הז"ת. משום שלא היו יכולים לסבול האורות כולם אשר נכנס בכ"א יותר מצורכו. וא"כ הרי במלכי יושר אשר יצא כ"א ואחד מיוחד באורו לבד וכנז' א"כ למה נשברו גם הם. ומה גם כי הרי הם האירו להמלכי עגולים ויצאו העגולים למלוכתם ע"י קבלת האור מהמלכי יושר וכמ"ש הרב שם פ"ב. והרי לנו כי היה כח בהמלכי יושר להועיל גם לזולתם. וא"כ מאיזה סבה נשברו הם ג"כ. ג. כי במציאות הכלים דהמלכי עגולים מלמדינו הרב בנקודות פ' א' ב' ד' ה' מהיכן שנתהוו אבל בהכלים דהמלכי יושר לא השמיענו כזאת וצריך באור מהיכן שנתהוו הכלים להמלכי יושר ג"כ. ד. כי בעיקר יציאתם מהטבור ויסוד ולפר"ג. ואמר הרב שם פ"ג כי הכתר יצא מן הטבור והאו"ב מן היסוד. והז"ת עם האחוריים דהאו"א והנה"י דכתר הם יצאו מלפר"ג. והנה יש לתמוה בזה הרבה. כי הרי נודע הוא שכל היציאה אשר מלפר"ג הוא כענין תיקון קצת לכל טפה היוצאת בלא זווג. וכדי שלא יהא בבחי' טפ"ק ממש. וא"כ יהיה נמצא שהג"ר אשר הם יצאו מהטבור והיסוד יהיה הם בבחי' טפ"ק ביותר והם יותר גרועים מהז"ת אשר הם יצאו מלפר"ג ואינם טפ"ק ממש. ה. כי הנה יש לתמוה בזה עוד כי הרי כל ענין יציאת דלפר"ג לא שייך אלא רק כשמעכב את עצמו מבלי להוציאו דרך היסוד. אז יוצא מחמת הכרח ודוחק ובוקע כח והארה מועטת דרך הלפר"ג. וא"כ הרי בכאן מאחר שיצא גם מהיסוד במכוון ובהדיא. א"כ מי גרם להם להז"ת לדחוק את עצמם שלא ילכו גם הם דרך היסוד שהוא מקום פתוח אלא שירדו למטה ודחקו את עצמם לבקוע דרך הצפרניים שהוא מקום סתום דוקא. ו. הנה לכאורה נראה סתירה בדברי הרב בענין זה כי בדבריו אשר בנקודות פ"ג משמע. שמן הטבור והיסוד יוצא אורות גלויים ממש. וכן אמר בפירוש בשער הקדמות ד' י"ט ע"ג ואמנם ב' אורות גדולים בגילוי יוצאים מן האור החדש לחוץ והוא אור היוצא מן נקב הטבור ולחוץ ואור היוצא מנקב פי היסוד ולחוץ וגם יוצא דרך האחור וג' הבלים ואורות אלו יוצאים בשוה (וכתב שם הרח"ו ז"ל) ונלע"ד פירושו שאינם מתעגלים באורות נקבי השערות אמנם יוצאים ביושר עכ"ל. וכן הוא ג"כ במבו"ש שע"ב ח"א פ"ה שהג' אורות אלו הם כולם אור ישר (ע"ש בדפוס שאלוניקי) וכ"ז הוא משום שהם נקבים פתוחים ויוצא ומקבל משם האור ביושר וא"כ הרי לנו כי מהטבור והיסוד יוצאים אורות גלויים ממש מנקבים פתוחים והם אורות דיושר. אמנם לבד זה הנה יש עוד אור אחד אשר נמשך מאור החדש ג"כ והוא אור היוצא דרך נקבי העור שמכל הגוף דא"ק. וכמ"ש בטנת"א פ"א בהמ"ב שם ובכ"מ. והאור הזה הוא נמשך בעגול כי הוא מסביבות כל הגוף דא"ק. אבל עיקר האור הרי פשוט הוא שהוא מה שיצא דרך הטבור והיסוד שהם נקבים פתוחים. והאור היוצא מהם הוא אור דיושר והוא המלכי יושר שאמרני וכמו שאמר ג"כ הרח"ו ז"ל בשער הקדמות דף י"ט ע"ג בסוף דרוש ה' שם. אמנם בדרושי נקודות פ"א בדה"מ ונבאר עתה הטעם למה יצאו הנקודות עגולים כו' הנה מבואר שם בדבריו כמעט להיפך מהנז'. וכמו"ש שם בטעם הב' והג' ע"ש שמבואר בכל דבריו שעושה עיקר רק מהאור היוצא דרך נקבי העור שבכל סביבות הגוף וכאלו שאין שם עוד אור אחר כלל. ואמר שם בהדיא שההבל היוצא מהנה"י של א"ק הוא בוקע בכלים שהוא הגוף של א"ק בסוד ואחר עורי נקפו זאת. שהאור הוא בפנים ונוקף ומכה בעור ויוצא לחוץ מכל צדדי האדם כולו. ואם היה טבורו פתוח והיה יוצא האור משם אל הנקודים היה נקודים ביושר כנגד אור הטבור

וקילוחו ביושר. אך אור ההוא יוצא מכל צדדי העור דרך גומות ושערות שבעור לכן הנקודים הם עגולים כו' ע"ש. וכן הוא ג"כ בשער הקדמות ד' ע' ע"ג (ע"ש יש שינוי קצת ונלאתי להעתיקו) והרי לנו כי עושה עיקר רק מהאור היוצא דרך נקבי העור לבד. ואמר ואם היה טבורו פתוח כו' הרי מבואר מזה שאינו יוצא אור מנקב פתוח כלל. אבל מדבריו אשר בפ"ג וכן בטנת"א פ"א בהמ"ב וכן בשער הקדמות ד' ע' רע"ד וד' י"ט ע"ג וכן במבו"ש שע"ב ח"א פ"ה מבואר שם ושם. כי יוצאים מג' מקומות שהם מהטבור והיסוד ונקב האחור ג' מיני אורות גדולים וגלוים כי הם כולם נקבים פתוחים והם האורות העיקריים דאור החדש והם כולם אורות דיושר וא"כ הרי יש סתירה מדבריו אל דבריו וצריך ישוב ובאור:

סימן ב'.

[א] **אך** הענין בכ"ז הוא. דהנה ידוע הוא מדברי הרב בפרקי הצלם פ"ב ובכ"מ כי ענין העור המוזכר בכל מקום הנה הוא המלכו' של הפרצו'. כי היא בחי' אחרונה שבו הן באורך הן בעובי והיא מקפת וסובבת את כל הפרצו' כולו. וכל אור הנמשך מכל פרצו' העליון להתחתון הנה הוא לעולם רק דרך המלכו' דהעליון והיא העור שבו אשר מקפת אותו כולו. וזהו אשר אמר בנקודות פ"א ואם היה טבורו פתוח והיה יוצא האור משם. היה כל האור ביושר משום שקילוחו הוא ביושר. אך האור ההוא יוצא מכל צדדי העור ולכן הם עגולים וכנז'. והכוונה היא כי המלכו' של א"ק הוא מקבל את כל האורות הגדולים והגלוים אשר יוצא מנקבי הטבור והיסוד שבו והם באמת נקבים פתוחים. והם רק אורות דיושר. אמנם הם נמשכים בהמלכות של א"ק והם כל המלכי יושר שאמרנו אשר הם מהאבא שבא"ק. והנה הם עצמם הי"ס דהמלכו' של א"ק כי הנה אותה המלכו' הנה היא ג"כ רק המלכו' של האבא שבא"ק. והיא מקבלת מהז"א שבאבא שהוא האורות דהטבור והיסוד שאמר. ומזה גופה הוא כל הי"ס דהמלכו'. כי היא בעצמה היא רק נקודת המלכות שבה שהוא המלכות דמלכו'. והט"ר שלה נעשים בה מז"א. שהם אורות הטבור והיסוד והם עצמן המציאות דכל המלכי יושר. ומאותה המלכו' שבאבא ר"ל מעצמותה גופה שהיא המלכו' דמלכו'. והוא בחי' העור שאמר. הנה נמשך הארה מכל סביבותיה. להמלכי עגולים ומקבלים ממנה ג"כ רק הארה דבחי' עגולים לבד כי המלכו' דמלכו' היא בבחי' עגולים לעולם והוא העור שאמר. והרי נמצא כי באמת הנה יוצא מהטבור והיסוד אורות גדולים וגלוים כי הם נקבים פתוחים ויוצא מהם אורות דיושר. והם בחי' הז"א שבהאבא שבא"ק. אמנם הם מתלבשים בהמלכו' שבהאבא ונעשים בה כל המציאות דהמלכי יושר. ומאותה המלכות נמשך הארה להמלכי עגולים. ואותה ההארה הנמשך מהמלכו' הוא ג"כ רק בבחי' עגולים כי כל מלכו' הוא עור המקפת והאור הנמשך ממנה הוא בחי' עגולים לעולם. וכמו שיתבאר בעה"י לקמן דרוש ה' תוכן הענין דעגולים ויושר מה הוא. והרי ניחא בזה הקושיא ו' שהקשינו לעיל סי' א':

[ב] **והנה** כמו שהזו"ן דאצי' הנה הם מהטבור ולמטה שבא"א וכן מהטבור ולמטה שבאו"א דאצי'. היינו הכתר דהזו"ן הוא בהשליש תחתון דהת"ת דא"א ואו"א. וחב"ד דהזו"ן בהג' פרקי עליונים דהנה"י שלהם. והחג"ת בהג' פרקי אמצעים. והנה"י בהג' פרקי תחתונים וכנודע. הנה כן הוא עד"ז ג"כ בכל המלכי יושר שהם הזו"ן דהאבא שבא"ק. כי הנה הם מהטבור ולמטה דהא"א שבא"ק ומהטביר ולמטה דהאבא שבא"ק. וכן המלכי עגולים אשר הם מהאימא שבא"ק הנה הם מהטבור ולמטה דהא"א ומהטבור ולמטה דהאימא. והרי נמצא כי המלכי יושר והעגולים. הם עומדים זה כנגד זה מהטבור ולמטה דא"א ואו"א שבא"ק. והנה הג' ראשונים כח"ב דהעגולים. הם מקבלים הארתם ממש מהג"ר כח"ב דהמלכי יושר אשר הם כנגדם. והוא כנגד הטבור והיסוד שבא"ק. אמנם הז"ת דהעגולים הנה הם אינם מקבלים הארה ממש מהז"ת דהמלכי יושר. אלא רק במקצת לבד. אבל עיקר ההארה אשר היה ראוי להמשיך להמלכי עגולים הנה הוא יוצא מצפר"ג דהמלכי יושר. וכבר אמרנו לעיל דרוש ב' סי' ב' אות ה' ובסי' ד' אות ה'. כי המלכי יושר ועגולים הנה הם כללות הזו"ן דעולם הנקודות והיה הראוי שיזדווגו הם שניהם זב"ז. אמנם לא היה כן כי לא נזדווגו הם כלל. וכל האור אשר היה ראוי שהמלכי יושר שהוא הז"א הכללי דעולם הנקודות. ישפיע הוא בבחי' טיפת מ"ד דרך היסוד שבו להמלכי עגולים שהם הנוק' הכללי דעולם הנקודות. ע"י זווג. הנה יצא עתה דרך הצפר"ג דהמלכי יושר. והרי ניחא בזה היטיב גם הקושיא ה' אשר הקשינו לעיל סי' א'. כי מאחר שיצא מהיסוד ממש ג"כ א"כ מי גרם להם שיצאו אח"כ גם מצפר"ג. אך באמת לא קשה כלל כי מה שיצא מהטבור והיסוד הנה הוא כל עיקרן דהמלכי יושר כולן והם המציאות דהמלכי יושר עצמן אשר יצאו הם מהאבא שבא"ק. והם יצאו בסוד טפ"ק ממש מהיסוד שבו וכנ"ל דרוש ב' סי' ב'. אבל מה שיצא מצפר"ג. הנה הוא רק בחי' ההארה של המלכי יושר גופה. כי אחר שיצאו המלכי יושר בכל מציאותם והיו הם הז"א הכללי שבעולם הנקודות והיה צריך שיזדווגו הם עם כל המציאות דהמלכי עגולים שהם הנוק' הכללי דעולם הנקודות. אבל לא היה כן אלא שהז"א הכללי הנז'. הוציא הארתו מצפר"ג שהוא כבחי' טפ"ק ובלא זווג. ונמצא כי מ"ש הרב שיצא מהטבור והיסוד ומ"ש אח"כ שיצאו מצפר"ג הם שני בחי'. כי מה שיצא מהטבור והיסוד. הוא מהטבור והיסוד של האבא שבא"ק והוא קאי על המציאות העיקרי דכל מלכי היושר עצמן. שהם יצאו מהטבור ויסוד דהאבא שבא"ק ובסוד טפ"ק ממש. ומה שיצא מצפר"ג הוא ענין אחר. כי הוא רק מציאת ההארה אשר יצא אח"כ מהמלכי יושר גופה והוא ההארה אשר היה ראוי להמלכי עגולים לקבל מהם מהיסוד שלהם אור גמור ובגלוי ממש ולא נמשך עתה אלא רק מצפר"ג שהוא רק תמצית הארה לבד:

[ג] **אמנם** סבת ההבדל מה שהאבא שבא"ק הנה הוא הוציא את כחו וראשית אונו מהיסוד ממש. משא"כ המלכי יושר שהם לא הוציאו אלא רק מצפר"ג שהוא אינו טפ"ק ממש. הנה הוא אינו מצד מעלתן אלא רק מצד גריעותן. כי הרי האבא שבא"ק הנה הוא שלם מצד עצמו בכל שלימותו ולכן הוציא הוא ממנו אורות גדולים וגלוים ממש. והוא כל בחי' טפת המ"ד שבו אשר לא היו חסרים מצידו דבר. משא"כ המלכי יושר עצמן שהם הטפת מ"ד שבהאבא הנז'. הנה הם לא נשלמו כלל. כי הרי היה מציאותם חסר מטפת המ"ן דהאימא וכנ"ל דרוש ב' סי' ב' אות ד' ע"ש. ולכן לא היה בכחם להוציא אורות גדולים וגלוים ממש לצורך המלכי עגולים. אחר אשר נפרדו מהם מתחלת מציאותם ונעשו לשניים. וכמ"ש בדברינו בהנ"ל אות ה' ע"ש, והעיקר בזה הוא כי באשר שהיה הצורך להוציא את כל עולם התוהו ותולדותיה. אשר עיקרם הם מהמלכי עגולים וכמו שיתבאר לקמן. ולכן הוא כי באם שהיו המלכי יושר ממשיכים ומשפיעים להמלכי עגולים אורות גדולים וגלוים ג"כ לא היה אפשר לצאת מהם כל תולדות עולם התוהו כלל אשר הם כולם באמת בכוונה ורצון מהמאציל ית"ש כנודע. ומה גם כי הרי מאותן ההארות דהמלכי יושר אשר יצא מצפר"ג הנה נעשה מהם ג"כ חלקי מציאות הרבה בכל עניני דעולם התוהו וכמו שיתבאר לקמן ואלו שיצאו אותן ההארות מהיסוד ובסוד טפ"ק ממש שהוא אור מרובה היה הקלקול יותר מדאי. או אולי ע"י שהיה אורות גדולים וגלוים לא היה נעשה מהם בתולדות עולם התוהו מאומה. ולכן היה ההכרח שלא יוציאו אלא רק מצפר"ג לבד שהוא רק הארות בעלמא. ונעשה עי"ז כל מה שנעשה מהם בשיעור ומדה. וכרצון המאצי' ית"ש:

והנה יצא ממילא ע"פ דברינו תירוץ היטיב גם להקושיא הד' אשר לעיל סי' א'. כי הרי אמרנו כי מה שיצא מתחילה מהטבור והיסוד ומה שיצא אח"כ מצפר"ג. הנה הם באמת שני בחי' מיוחדים כי זהו מהאבא שבא"ק וזהו מהמלכי יושר גופה וכנ"ל אות ב'. ומה שיצא מהאבא מהיסוד ממש. ומהמלכי יושר לא יצא אלא רק מצפר"ג. הנה היה כ"ז באבא מצד מעלתו ושלימותו וכן מצד מעלת המקום שהוציא שם. כי משום שהאבא הוא נשלם בכל שלימותו לכן יצא ממנו אורות גדולים וגלוים וכנ"ל. וכן מצד מעלת המקום. כי הרי תולדות האבא הנה היה מהטבור

ולמטה שבא"ק עד סוף רגליו אשר שם הוא רק המקום העתיד לעולם האצי' בלבד ושם הוא לעולם כולו קודש לה' ולא היה מגיע שם מהמציאות דעולם התוהו כלל ח"ו. כי על שם נאמר והזר הקרב יומת ולכן יצא שם מהאבא שבא"ק אורות גדולים וגלוים ממש והוא מהיסוד שבו. והגם שכ"ז היה רק בחי' טפת המ"ד שלו והוא טפ"ק ממש עכ"ז הרי היה כולו קודש ונעשה מזה כל המציאות דהמלכי יושר דהנקודות. אמנם אותן המלכי יושר הנה באשר שהם לא נשלמו עדיין כי הרי היה חסר מציאותן מחלקי המ"ן שמאימא שבא"ק. ולכן לא היה בכחם להוציא אורות גדולים וגלוים מהיסוד שלהם ממש. באשר שהם עצמן היו חסרים עדיין גם בעיקר מציאותן וכנז'. וכן גם מצד גריעות המקום אשר נמשך אורם ושפעם שם. והיינו כי הרי תולדות כל המלכים ושפעת אורותיהם הנה היה נמשך גם בכל המקום העתיד לכל העולמות בי"ע כולן אשר שם היה נעשה כל המציאות דעולם התוהו בכל תולדותיה וכנודע. ולכן לא היה אפשר שיצא מהם אורות גדולים וגלוים ומהיסוד שלהם ממש כדי שלא יהא הקלקול יותר מדאי. או שלא היה נעשה עי"ז כל המציאות דהתוהו כלל וכנז'. ולכך לא יצא מהם אלא רק הארה בעלמא שהוא רק דרך הצפר"ג. והרי ניחא ומתורץ בזה גם כל הקושיא הה' והד' היטיב:

[ד] **והנה** נתבאר מדברינו (אשר לעיל אות ב') כי מ"ש הרב בנקודות פ"ג שהג"ר דהנקודות היו מקבלים אור ושפע מהטבור והיסוד דא"ק הנה עיקר הכוונה הוא על הג"ר דנקודות העגולים שהם קבלו האור והשפע מהג"ר דמלכי היושר. ומקומם הוא (ר"ל הן הג"ר דהמלכי יושר והן הג"ר דהמלכי עגולים הנה שניהם הם) כנגד הטבור והיסוד דכללות פרצופי או"א והא"א שבא"ק. ונמצא מזה כי האור והשפע הנמשך מהג"ר דהמלכי יושר להג"ר דמלכי העגולים הנה הוא נמשך ובא מהטבור ויסוד דא"ק ג"כ ולכך אמר הרב שהם מקבלים משם אבל האמת הוא כי עיקר כל קבלת הג"ר דהעגולים הוא רק מהג"ר דהמלכי יושר. וכן מכוון הרב בעומק ג"כ גם על הג"ר דהמלכי יושר עצמן כי שניהם היו מקבלים תמיד אור ושפע מהטבור והיסוד דא"ק אשר הג"ר דהיושר והעגולים מלבישים עליהם. אלא משום שעיקר הנקודות המוזכר בדברי הרב הוא רק הנקודות דהעגולים לבד וכמו שיתבאר למטה אות ה' וכנ"ל דרוש ב' סי' ג'. אבל הנקודות דהיושר הנה קורא אותם הרב רק בשם אור חדש. וכולל אותו הרב בכלל האורות הנמשך מא"ק בהנקודות דהעגולים וכמו שמבואר בנקודות פ"ב. לכך הולך כל סגנון הלשון אשר גם בדברי הרב בנקודות פ"ג בענין שפעת האורות אשר מהטבור והיסוד וצפר"ג הכל רק על א"ק עצמו ר"ל שמתייחסים אחריו.. אבל בעומק ובפרטיות הנה הוא באמת רק בחי' אורות מיוחדים. כי עיקר מה שנמשך מהטבור ויסוד הוא רק המציאות דהמלכי יושר עצמן והוא האור חדש אשר אמר שם פ"ב והוא נולד ויצא מהאבא שבא"ק. ומהג"ר דאותו אור החדש הנה מהם מקבלים הג"ר דמלכי העגולים ושניהם הם מלבישים על הטבור ויסוד דא"ק. ומה שנמשך מצפר"ג הנה הוא נמשך ויוצא רק מאותו האור חדש שהוא המלכי יושר מהם גופה [ולא מהאבא שבא"ק] והוא האור אשר היה ראוי להז"ת דהעגולים לקבל מהז"ת דהמלכי יושר הנה יצאו הם מצפר"ג ונעשו למלכים בפנ"ע. והם המלכים מחלקי המלכי יושר אשר מלכו ומיתו ג"כ וכמו שיתבאר. והוא משום כי לא נתייחדו המלכי עגולים עם המלכי יושר זב"ז. וכנ"ל דרוש ב' סי' ב' ד'. ולכך נעשה מכ"א מלכים בפנ"ע ויצאו ומלכו כרגע ומיתו. זהו עומק כוונת דברי הרב ז"ל בנקודות פ"ג וכמו שיתבאר עוד לקמן והבן כ"ז היטיב:

[ה] **והנה** הטעם מה שקורא הרב עיקר הנקודות רק להמלכי עגולים לבד. ולהמלכי יושר קורא אותם הרב רק בשם אור חדש. הגם שבאמת הרי הוו כל האורות דצפר"ג אשר הם מהמלכי יושר כנ"ל. הנה הם עצמם ג"כ מציאת המלכין קדמאין ממש וכמ"ש בנקודות פ"ג. כי י' טיפין דאזדריקו מבין הצפרנים הנה הם עצמם בחי' המלכים כו' ע"ש. וכן אמר בשער הקדמות ד' י"ט ע"ג כי מאור החדש לא יצא להם (ר"ל להז"ת דהנקודות שיצאו מן העינים) בחי' הבלים מורגשים ע"ד הבל הטבור ויסוד (אשר קבלו הג"ר שלהם) אבל נרמזו בסוד ויפוזו זרועי ידיו שהם ענין י' טיפין שיצאו מי' צפרני רגליו. והם עצמם בחי' המלכים שמיתו עכ"ל. ושם בסו' ע"א. אמר והרי נתבאר איך עולם הנקודות נעשה מב' בחי' אורות. אחד מאורות העינים ואחד מאור החדש אשר מוציא הארתו דרך נקבי הטבור. וב' אורות אלו הוא הנקרא עולם הנקודים. אבל (עכ"ז) האור שיצא מן העינים הוא לבדו עולם הנקודים ואור החדש מאיר בהם ונכלל בהם להקרא נקודים כמותם עכ"ל. עוד שם ע"ד אמר. ודע כי עיקר הי' נקודים הם האורות הראשונים והעליונים היוצאים מן העינים דא"ק ולחוץ והם מתפשטים למטה מכנגד הטבור עד סיום הרגליים. ומן האור החדש שבפנימיות א"ק מטבורו ולמטה יוצא אליהם אור ומאיר בהם. אבל עיקרם של הנקודים אינם אלא האורות הנ"ל אשר יצאו מן העינים. וכן אמר כ"ז ג"כ במבו"ש שע"ב ח"א רפ"ד ובכ"מ. והרי לנו מכ"ז כי הגם שבאמת הנה נעשה מלכים ממש גם מהאור החדש. ועכ"ז עיקר הנקודים הנה הוא רק האורות שיצאו דרך העינים. והטעם בכ"ז הוא. ע"פ מה שאמרנו לעיל דרוש ב' סי' ב'. כי הנה עיקר האורות דהמלכי יושר אשר הם מהאבא שבא"ק. הנה הם יצאו ע"י הזווג דע"ב וס"ג שבגלגלתא וכן ירדו דרך פנימיית כל האבא כולו עד שיצאו מהיסוד שלו ונמשכו בהמלכו' שבו ונבנית עי"ז המלכות שלו בכל הי"ס שבה וכנ"ל אות א' והרי נשלמו המלכי יושר בכל הבחי' דאמ"ר וק"ב אשר מהע"ב והס"ג דגלגלתא ובכלל הפרצו' דהאבא כולו ונעשו המלכי יושר לבחי' הזו"ן שבאבא. והגם שהיה מציאותם עדיין חסר הרבה. והיינו ממציאות המ"ן דהאימא שבא"ק אבל כל מציאותם אשר מצד האבא שבא"ק הרי נשלמו לגמרי ונעשו לפרצופי הזו"ן שבו ולכן הנה נשארים הם כולם קודש ובמקום האצילות ולא מיתו הם עצמם כלל. וכל ענין המלכין קדמאין אשר מלכו ומיתו מהם ג"כ. הנה הוא רק האורות דצפר"ג אשר יצאו מאותן הזו"ן גופה והם אשר מלכו כרגע ואח"כ ירדו למקום בי"ע ושם נתבטלו ומיתו. וכנ"ל מדברי הרב שהאורות דצפר"ג הם עצמם המלכים שמיתו. אבל כל עיקרן דהזו"ן גופה שמהאבא הם נשארו במקום האצילות לעולם וקיים בקדושתם. ולכן הם אינם מכלל הנקודות כלל וקורא אותם הרב רק בשם אור חדש. אמנם האור אשר נמשך מהם להעגולים דרך נקבי הטבור שהוא מהמלכו' דמלכות שלהם. והוא נמשך בהמלכי העגולים כדי לבסמם שיצאו למלוכתם כרגע. וכן האורות דצפר"ג אשר הם נעשו למלכים בפנ"ע והם המלכי יושר אשר מלכו ומיתו ג"כ וכנז'. הנה כ"ז הוא ג"כ מכלל הנקודים בודאי. וכנ"ל מדברי הרב. אבל עיקרם דהזו"ן כולן שהם אורות הטבור והיסוד שבהאבא עצמו. הנה הם אינם מכלל הנקודות כלל. ונשארו בקדושתם באצילות לעולם וכנז'. משא"כ המלכי העגולים שהם כל האורות אשר יצאו דרך העינים והם מהאימא שבא"ק וכנ"ל דרוש ב' סי' א'. אשר הם לא יצאו דרך פנימית האימא כלל ולא קבלו הם מהאמ"ר וק"ב שבפנימית האימא מאומה. וכל עצמותם הוא רק מציאת המ"ן דהאימא לבד אשר העלתה אותן למעלה בלי שום תוספת אור ושלימות מפנימיותה כלל ולכן היו הם כולם רק נקודות קטנות וכקרני חגבים לבד ולכך לא היה להם כח להשאר למעלה ולהתקיים במלוכתם וקדושתם אלא שמלכו כרגע וירדו במקום בי"ע ושם נתבטלו ומיתו כולם והם כל הנקודות העיקרים ומהם נעשה כל עולם התוהו העיקרי וכמו שיתבאר:

והרי נתבאר לנו כי המלכי יושר שמאבא לא השתתפו הם בהנקודות ובעולם התוהו אלא רק בתמצית ההארה לבד. והיינו בהאור דהמלכו' דמלכות שלהם שהוא האור אשר יצא דרך נקבי הטבור הנמשך ונכלל בהעגולים. וכן בהאורות דצפר"ג אשר ירדו ומיתו מהם עצמם ג"כ. וכ"ז הוא רק תמצית ההארה לבד אשר מהם. אבל עיקר כל המלכי יושר הם נשארו למעלה ועומדים בקדושתם לעולם אך המלכי עגולים אשר יצאו מהעינים הנה הם כולם מכלל הנקודות. כי הם המציאות העיקרי דהנקודות כולם וכן הם העיקריים בכל הענינים והתולדות אשר יצא מהם בעולם התוהו. ולכך קורא הרב את עיקר הנקודות רק להאורות אשר יצאו דרך העינים. אבל לאורות הטבור והיסוד אשר נשאר עיקרם בקדושתם לעולם. הנה

קורא אותם בשם אור חדש הנמשך מא"ק והוא היה מאיר בקדושתו תמיד :

סימן ג'.

[א] **והנה** עיקר סבת מיתת המלכים וביטולן ושבירת הכלים אשר היה הן בהמלכי עגולים והן בהמלכי יושר. הנה היה משום שהיו כולם רק דינים גדולים וגבורות חזקים. וכמ"ש הגר"א ז"ל בספד"צ פ"א בדה"מ וארעא אתבטלת בהגהה שם זה לשונו. והעיקר כי בתחילה היה בסוד בוצינא דקרדינותא עטרה דגבורה לבד. ולכך לא אתקיימו כמ"ש בא"ר וא"ז. עד דנחית אוריתא עלאה חסד ונתקיימו כו' ע"ש. והוא באד"ר קל"ה ע"א. בארץ אדום באתר דכל דינין מתקיימין תמן וכולהו לא אתקיימו כו' וימלוך באדום רזא חדא הוא אתר דכל דינין מתקטרין תמן כו' תאנא הוא גזרת דינא תקיפא דתקיפין כו' ולא הוה יכיל למיקם וכלהו עלמין אתחרבו כו' ע"ש. וע' עוד שם ד' קמ"ב וכן באד"ז רצ"ב. וע' עוד בזה בדברי הגר"א בתז"ח ד' י"ח. וכן הוא ג"כ בדברי האריז"ל במאמרי רשב"י פ' תרומה ד' ז' וכן שם במדרש הנעלם רות ד' ס"ג ע"ג. כי המלכים הראשונים היו דינים גדולים ומחמת תגבורות ותוקף הדינין שבהם. לא היה אפשר להם להתקיים והוא מאמרם ז"ל (הובא ברש"י על התורה) מתחלה עלה במחשבה לברוא במה"ד ראה שאין העולם מתקיים כו' וכנודע כ"ז. והענין בכ"ז הוא ע"פ מה שכתבנו לעיל דרוש א' סי' ב' אות ד' כי משום שמטבע הגבורות הוא שלא לשקוט ולא לנוח כלל ומתגבר בכל כחותיו תמיד להוציאם לפועל לכן באשר שהיו גבורות גדולים נתפזרו ונתדעכו לניצולין אין חקר כי לא היה בכח הכלים ליתן מעצור לרוחם אלא שגברו הם על הכלים ונתבקעו הכלים ונשברו ונתפזרו לפירורים דקים. כי הנה אותן האורות דהנקודות היה מושרש בהם כל הכחות כולם אשר לכל פרטי המציאיית כולם שהיה עתיד לצאת בכל משך זמן העולם דשית אלפי שנין בכל הג' עולמות בי"ע. ומחמת התגברות תוקף הגבורות שבהם הוציאו את כל אותן הכחות כולם בפעם אחת בלא סדרים כלל. וכל הפרטים ופרטי פרטים שהיה עתיד לצאת בכל משך הזמן דששת אלפים שנה כ"א ביומו ובשעתו ונמשך גידולו דכ"א לאט לאט עד שנשלם על שלימותו. הנה יצא אז כל כחותיהם ושרשיהם הכל בפעם אחת וברגע אחת. ולא היו אז עדיין מציאיית ממש כלל אלא רק השרשים והכחות לבד. והוא מ"ש בזוה"ק בראשית ל"ה ע"ב (וכן הוא במדרש רבה בראשית ר"פ ע"ו) הנטיעות כקרני חגבים הוו ונהורא דלהון דקיק ולא הוו נהרין. והוא הכל מסבת תוקף הגבורות שבהם אשר הוציאו כל כחם ברגע אחת כנז' ולא יצא אז שום דבר על שלימותו כלל ולכך נתפזרו ונתדעכו לאלתר :

[ב] **והנה** כל אותן הכחות והשרשים שאמרנו הנה כ"ז היה בהמלכיות דהאו"א שבא"ק כי בהמלכות דכל עליון הנה שם הוא מושרש וגנוז כל הכחות והשרשים הראשונים של כל התחתונים כולם והיה מונח בהמלכיות דהאו"א שבא"ק כל הכחות והשרשים הראשונים של כל המציאיית כולם אשר בכל הד' עולמות אבי"ע. והם המ"ן אשר העלו האו"א למעלה לקבל עבורם תוספת אור וברכה כדי להוציאם על שלימותם וכנ"ל דרוש ב' סי' א' ב'. והנה בכל בחי' המ"ן אשר מעלים כל או"א לצורך תולדות הולד הנה משתתפים האו"א ליתן חלק מעצמותם ג"כ שהוא מהנפש והחומר שלהם ונמשך בהטפה הזרעית. וכמ"ש בשער המוחין ספ"ה ובכ"מ שם. ואותו החלק אשר נותנים או"א מעצמותם. הנה הוא נמשך ע"י הבחי' אמ"ר וק"ב אשר אמר הרב בדרושי מ"ן דרוש ה'. והנה נכלל כל טפה הזרעית מב' בחי' היינו אחד מהמ"ן העיקרי שהוא השורש העיקרי של הולד עצמו. והשני מאותו החלק דהאו"א המשתתפים בו מהנפש וחומר שלהם. ואותו החלק אשר נותנים בו האו"א. הנה הגם שהוא נמשך באמת מכל הקומה כולה שלהם וכן כלול בו ג"כ תמצית הארה מכל התוספת אור וברכה אשר קבלו למעלה בעלותם למ"ן. כי זהו כל הענין דאמ"ר וק"ב הנז' וכנודע. עכ"ז עיקר מה שניכר מחלקם המשתתפים בו. הנה הוא רק מבחי' הנה"י שבהם. ושם כלול כל התמצית אור שלמעלה וכן כל התמצית כח ואור אשר מכל הקומה שלהם עליון. והמ"ן העיקרי אשר הוא השורש הראשון דהולד עצמו המושרש וניתן בהם מהמאציל ית"ש. הרי כבר אמרנו כי הנה הוא בהמלכות שלהם. והרי נמצא כי שלימות כל המציאות דהטפה הזרעית הנה הוא מהנהי"מ דהאו"א. ושם כלול כל הבחי' דאמ"ר וק"ב הצריך ומוכרח לבנין הולד להעמידו על שלימותו. וכבר נתבאר מכל דברינו הקודמים כי בעולם הנקודות היה חסר בהם ב' בחי' עיקריים. היינו אחד הזווג דאו"א. והשני כי הנקודות דהאימא לא ירדו דרך פנימיותה ולא נשתתפה האימא בהם בהאמ"ר וק"ב הפנימית שבה ויצאו הם בלי חלקי הנה"י שבה. ולא היו הנקודות דאימא אלא רק עצמותם העיקרי לבד אשר הוא מהמלכות לבד של האימא והם היו גבורות גדולים ונשברו כנ"ל. אמנם עכ"ז הרי אמרנו לעיל דרוש ב' סס"י א'. כי מהחיצוניית דאימא הנה קבלו ממנה עכ"פ בעברם דרך עליה. וכן קבלו ג"כ מהאורות דאח"פ וכן גם מהא"א שבא"ק וכנ"ל דרוש א' סי' ה' ודרוש ב' סי' ד' אות ג'. והנה כל האורות אשר נמשך בהם מלמעלה היו רחמים וחסדים. ועי"ז היה אפשר להם לצאת למלוכה כרגע ור"ל להאיר ולפעול בכל כחם ופעולתם. והוציא עי"ז את כל פעולתם אשר פעלו אז בכל תולדות ותוצאות דכל שרשי המציאיית כולם כנ"ל והוא ג"כ ע"פ מה שאמרנו לעיל דרוש א' סי' ב'. כי הגבורות כשהם לבדם אי אפשר שיפעלו מאומה אלא רק ע"י המתקת וביסום מאור החסדים דוקא. אמנם באשר שהיו כולם בכלי אחת. ר"ל שבכל כלי וכלי מהם היה נכנס בו האור דנקודות שהוא מתוקף הגבורות. והאור שלמעלה השייך לאותו הספי' אשר הוא חסד גמור והרי היה בכל כלי מהם שני הפכים ביחד. דין גמור וחסד גמור. ועי"ז היו מתגברים להאיר ולפעול בכל כחותיהם בפעם אחת וברגע אחת. ויצא עי"ז פעולתם בלא סדרים כלל ובלא שלימות כלל והוא ג"כ ע"פ מה. שבארנו לעיל דרוש א' סי' ג'. כי הוכרח הוא לאור דחו"ג שיעמוד כ"א בכלי מיוחדת דוקא ויאירו זב"ז רק לאט לאט ד זל"כ ילכו פעולתם בלי הפסק ובלי סדרים ושלימות כלל וכלל וכמו שבארנו שם בארוכה ע"ש. ולכן כאן אשר היו בכלי אחת הרי פעלו בלי הפסק ויצאו בלא תיקון. ונתבקעו ונשברו הכלים לגמרי. וזהו מ"ש האריז"ל במאמרי רשב"י פ' פקודי ד' כ"ב ע"ג. בסבת מיתת המלכים ושביה"כ שהוא משום כי כאשר היה נתפשט בהם האור העליון אשר הוא רחמים גמורים וחסד גמור ובהגיעו אל הז"ת אשר היו דינים גדולים לא היו יכולים לקבלו כי הם הפכיים זה חסד וזה דין והיו מתבטלים ע"י אור העליון ומיתו כו' ע"ש. וכוונתו הוא ע"פ דברינו הנז' שהקדמנו לעיל דרוש א' סי' ב' ג' כי הוכרח הוא לאורות דחו"ג שיעמוד כ"א בכלי מיוחדת בפנ"ע דוקא. ויומשך מזה לזה רק לאט ובמיעוט ומצום. וכאן אשר לא היה כן. לכן מיתו ונתבטלו. והגם שמוכרח הוא שכל פרצו' גופה יהיה כלול ג"כ מחו"ג וכמו שכתבנו בדברינו שם. וכן הוא גם לאחר התיקון לעולם וכנודע. אמנם כל אותן האורות דחו"ג אשר נכנסו בכל כלי בעולם הנקודות. הנה היה תכונתם כתכונת ב' פרצופים ממש אשר הם הפכים זה לזה ונכנסו שניהם בכלי אחת. ועי"ז היו מתגברים לפעול יותר מדאי וכנ"ל דרוש א' סי"ג. ולכך לא אתקיימו. והוא משום כי הנה כל האורות דחו"ג אשר הם בכל פרצו' ופרצו' שלאחר התיקון. הנה נמשכו האורות עם הכלי ביחד מתחילת מציאותם. ונמשכו כולם יחד במציאות אחת מלמעלה למטה. ע"י הסדר דאמ"ר וק"ב. ועי"ז הנה נתלמלמו ומתייחדים האורות דחו"ג יחד בעברם דרך כל הפרצופים העליונים. כי הרי מתלבשים שניהם בכל חלקי הנפש וחומר של כל פרצו' ופרצו' שעוברים דרך בו ומתייחדים בכ"א ומתלמלמים עי"ז שלא ילכו בפעולתם אלא רק לאט לאט. אבל בעולם הנקודות אשר לא היה כן. כי הרי לא נשתתפה האימא בהאמ"ר וק"ב שלה אשר מפנימיותה כלל. וכל בחי' הכלים שלהם. הנה הם נעשים לבדם ובפנ"ע וירדו הם מתחלה. וכמ"ש הרב בנקודות ר"פ ד'. וכן האורות דחו"ג הרי יצא ג"כ כ"א לעצמו ונעשה כ"א מיוחד בכחו. והרי הם עומדים בתכונת ב' פרצופים נפרדים. כי ע"י שיצא כ"א לעצמו הרי לא נתלמלמו האורות ע"י הכלים כלל. ולא

נתייחדו האורות זו"ז וכן עם הכלים להיות כולם לאחד. מאחר שנעשו ויצאו כ"א זה לעצמו וזה לעצמו. וגם היו הכלים קטנים וכמ"ש הרב בשער התיקון ר"פ ה' וכן בשער תיקון נוקבא פ"ב כלל ט'. ור"ל שלא היה בהכלים שיעור הראוי למלאות את כל האורות שנכנס בתוכם ולסבול אותם. ובפרט אחר שהאורות דחו"ג הנה יצא ג"כ כ"א ממקורו בפנ"ע. ולא נתייחדו זו"ז מתחילת מציאותם כלל. והיו שניהם בתכונת ב' פרצופים אשר הם הפכים זה מזה. זה חסד וזה דין. בלא כלי ומלוש כלל. ועי"ז היו מתגברים בכל כחם ופעולתם כנז'. ולכן הוא כי הנה הגם שהאמת הוא שכל האורות דחו"ג אשר היו אז היה כולם רק אור ממועט ג"כ בערך כל האורות אשר אחר התיקון. כי היו כולם בעולם הנקודות רק המלכיות לבד וכנ"ל דרוש א' סי' ה' אות ה'. עכ"ז הנה בערך הכלים שלהם. אשר היו קטנים והיה כל כלי רק עשירית מהאור שבו וכמ"ש בתיקון נוק' פ"ב. ולכן לא היה בכח הכלי למלאות את האורות שנכנס בו אח"כ. ויצאו עי"ז כל האורות מהכח אל הפועל בלי הפסק ובלי סדרים כנז':

[ג] **וכ"ז** שאמרנו הנה הוא בהאורות אשר יצאו מהעינים שהם מלכי העגולים אשר מהאימא שבא"ק. אמנם הנה כן היה עד"ז ג"כ במלכי היושר אשר מהאבא שבא"ק. והיינו בהאורות אשר יצא מהם דרך לפר"ג. והם המלכים אשר מיתו מהמלכי יושר כנ"ל סס"י ב'. כי הנה כל המלכי יושר כולם. היו ג"כ רק המלכיות לבד וכנ"ל דרוש א' סי' ה' ודרוש ב' סי' ב'. כי ה.ה נתעלם אז האור א"ס בכולם וכן לא נשתתף אז בהם עתי"ק שהוא הרישא תניינא אשר בו הוא האור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש ויצאו כולם רק מסטרא דהמ"ס לחוד שהוא בולד"ק שורש הגבורות. ולכן יצאו כולם רק בתכלית המיעוט שהוא רק המלכיות לבד שהם רק השרשים הראשונים והעיקריים לחוד לכל המציאיות כולם והיו כל המלכי יושר ג"כ רק גבורות גדולים והמלכיות לחוד של מציאותם אשר אחר התיקון. אך כאשר שהמלכי יושר אשר הם מהאבא שבא"ק הנה הוא מצד עצמו חסד גמור וגם קבל הוא איזה הארה ג"כ מעתי"ק שהוא הרישא תניינא עכ"פ וכנ"ל דרוש ב' סי' ב'. ולכן נשארו באמת כל עיקרן דהמלכים שלו אשר יצאו הם מהטבור והיסוד שבו. הנה נשארו הם באצילות לעולם וקיים בקדושתם לעד. ולא עוד אלא שגם האירו והמתיקו הם להמלכי עגולים שמהאימא והוא האור אשר יצא מהם דרך נקבי העור שלהם וכנ"ל סס"י ב'. אמנם האורות אשר יצאו אח"כ מהמלכי יושר גופה והם האורות דלפר"ג והנה הם המלכיות דהמלכי יושר עצמן שהם רק התחלית שבהם הנה הם ג"כ גבורות גדולים בערכם. והנה היה בהם ג"כ כל המאורעות כולם שהוא ענין מלוכתם כרגע ומיתתן ושבירתן וכמו בהמלכי עגולים ממש. והגם שבהם הרי לא היה כל החסרונות כולם שבהמלכי העגולים אשר בארנו לעיל אות ב'. כי הרי עיקר מציאותם דהאורות לפר"ג הנה הוא בחי' טיפת המ"ד דהמלכי יושר אשר היה ראוי לצאת מהם וליתן בהמלכי עגולים (כי הם שניהם בחי' הזו"ן הכלליים שבעולם הנקודות וכנ"ל בדברינו בכ"מ) וכאשר שלא נזדווגו הנה יצא אותו ההארה דרך הלפר"ג שלהם וכמו שבארנו כ"ז לעיל סי' ב'. והרי היה נמשך ובא כל אותו ההארה דלפר"ג דרך בחי' האמ"ר וק"ב אשר מכל הקומה דהמלכי יושר עצמן וכן דרך כל הפרצופים העליונים כולם. כי כל אמ"ר וק"ב הנה הוא נמשך לעולם מלמעלה למעלה. וכמו שמבואר במוחין דצלם פ"ו וכנודע. אך האמת לא היה כן כאן כ"ז כלל. כי כאשר שלא נזדווגו המלכי יושר עם העגולים. הנה לא זכו המלכי יושר ג"כ להמשיך מלמעלה את בחי' האמ"ר וק"ב העיקרי כלל. ולא עוד אלא שגם עיקרן דהמלכי יושר עצמן אשר הם מהטבור והיסוד דהאבא גופא שבא"ק. הנה לא היו הם ג"כ ע"י בחי' האמ"ר וק"ב השלם והראוי כלל. וכמאמרם ז"ל בתז"ח ע"ו ע"ד. ועילא על כל עלאין לא נחית עליה יחודיה עד דאפיק ליה בת זוגיה. ומשום שלא נזדווג האבא שבא"ק עם האימא שבא"ק ולא היו משגיחין אפין באפין. הנה לא היה נמשך גם באבא האמ"ר וק"ב השלם והראוי שהוא מרזא דא"ס ית"ש וכן גם לא מעתי"ק אלא רק באיזה הארה לבד ממנו והיה עיקר קבלתו רק מהע"ב והס"ג דהמ"ס עצמו וכנ"ל דרוש ב' סי' ב'. והרי נמצא שכל עיקר מציאותם דהמלכי יושר עצמן לא היה ג"כ ע"י האמ"ר וק"ב השלם והראוי כלל. וכן אח"כ גם אותן המלכי יושר הרי לא נזדווגו גם הם עם המלכי עגולים שהם הנוק' הכללי דהנקודות כלל אלא שהוציאו את הארתם דרך הלפר"ג וא"כ הרי לא היה אפשר להם להמשיך את האמ"ר וק"ב מלמעלה מאומה. כי לעולם הוא שאין העליון משפיע אלא רק כשהתחתון מתייחד בהנוק' שלו ומשפיע ג"כ. וכאן אשר לא נתייחדו מלכי היושר והעגולים זב"ז כלל ויצא מהמלכי יושר כל הארתם רק דרך הלפר"ג שלהם. הנה לא קבלו מלמעלה מאומה ויצא מהלפר"ג רק תמצית הארת המלכיות שלהם לבד ובלי תוספת שלימות כלל. והוא כבחי' המ"ן דאימא אשר יצא דרך העינים וכנ"ל דרוש ב' סי' א' כן היה כאן דרך הלפר"ג. כי שניהם הם רק הארות בעלמא. והיו גם כאן רק הארות דגבורות גדולים וכנ"ל. ולכן נעשה בהם ג"כ כל המאורעות כולן מענין מיתת המלכים ושבירתן וכמו בהמלכי עגולים ממש. אמנם עכ"ז הנה משום שהם מהמלכי יושר שהם מאבא אשר הוא חסד מעיקרו. הנה פשוט הדבר שלא היה בהם השבירה כ"כ כמו בהמלכי עגולים. כי הרי סבת וגרמת השבירה אשר בהמלכי עגולים. ר"ל סבתם אשר בשביל זה נשברו. הנה לא היה עיקרם בהמלכי יושר עכ"פ. שהרי לא היו בחי' גבורות חזקים כ"כ כמו המלכי עגולים וכנז'. וגם לא היה בהם הסבת דשני אורות הפכיים אשר אמרנו לעיל אות ב'. בהמלכי עגולים. הנה לא היה כ"ז באורות דלפר"ג אשר הם מהמלכי יושר כלל. כי כל מה שיצא מהמלכי יושר. הנה היה יציאתם דרך כל הקומה שלהם כולה והיה מיוחדים בחי' החו"ג שבהם באחד. ועיקר שבירתם הנה היה רק לפי ערכם. משום שהרי לפי ערכם הרי היו ג"כ גבורות גדולים וכנז'. ועיקר הוא מסבת חסרון השלימות. כי הרי היה חסר בהם השלימות משני אופנים. היינו אחד כי הרי גם אם לא היו יוצאים דרך לפר"ג אלא שהיו יוצאים מבחי' היסוד דהמלכי יושר ובבחי' טיפת המ"ד שבהם. הרי מאחר שהוא בלי זווג בהנוק' שלהם א"כ הרי הוא טפ"ק ממש והוא אינו שלם כלל. וב' כי הרי לא יצאו גם בבחי' טיפת מ"ד ממש אלא רק מלפר"ג שהוא רק הארה בעלמא. ואי אפשר לצאת מציאת שלם מזה ולהתקיים כלל. אמנם כל זמן שלא ירדו למטה מרגליים שהוא במקום העתיד לבי"ע והיו עדיין במקום העתיד לאצילות אשר שם הוא קודש קדשים לעולם ע"י האור דא"ס שהיה עתיד להתייחד שם תמיד. וכן לא היה נסתלק אורו לגמרי משם לעולם. ר"ל גם בעולם הנקודות. וע"ד שאמרו (בשמו"ר פ' ב' סי' ב') לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי. ולכן הנה כל זמן שהיה נמצא אותן ההארות באצילות, והיה כל פעולתם רק בבחי' פעולות האצילות לבד. שהוא בשרשי המציאיות דבחי' האצילות. הנה היו מבהיקים ומתלהטים בזוהר אורם היטיב. והוציאו את כל כחם מהכח אל הפועל שהוא תולדות כל שרשי המציאיות דהיושרים אשר בבחי' האצילות גופה וכן גם כל בחי' שורש השרשים דהיושרים אשר גם מכל העולמות כולם במציאת תלייתם אשר בהאצילות. והרי הוא כ"ז רק פעולות אשר בבחי' האצילות לבד. וזהו ענין מלוכתם אשר מלכו כרגע. היינו פעולת התהוות כל המציאיות דהיושרים בבחי' האצילות אשר נעשה מהם אז. והרי נתגלה כחם ואורם ופעלו ועשו ככל חפצם ורצונם וזהו ענין שליטתם ומלוכתם והוא ע"ד שנקרא המלכות דאצילות בשם מלכות. משום שהיא אדון כל המעשים וראשיתם ויסודם (ע"י יחודם למעלה ובא"ס ית"ש) ונעשה הכל על ידה ולכך נקראת בשם מלכות, כן נקראו כל המלכין קדמאין בשם מלכין משום שהם היו אז היסוד והראשית לכל התהוות השרשים כולן של כל המציאיות כולם. המלכי עגולים לכל שרשי המציאיות דהעגולים. והמלכי יושר לכל שרשי המציאיות דהיושר. וכן היו אז באמת רק המלכיות של כל ספי' כנ"ל. ומהם כולן בצירוף הט"ר דהב"ן אשר יצא אחר התיקון. נעשה ונבנית כל המלכות הכללי דאצילות כנודע. אמנם כל מלוכתם וקיומם היה רק כל זמן שעמדו במקום העתיד להאצילות אבל מאחר שירדו מהרגליים ולמטה שהוא המקום העתיד להבי"ע. והתחילו לצאת בפעולתם במציאת שרשי הבי"ע ממש. הנה כאשר שנתרחקו

ממקורם ולא היה להם עוד עזר ותמיכה מלמעלה. הנה נתגלו שם בכל תוקף הגבורות החזקים שבהם ולא היה אפשר להם להתקיים שם. לא להם עצמם. ולא לכל תולדות השרשים שיצא מהם ומיתו ונתבטלו כולם. והיינו כי אורותיהם חזרו למעלה וכליהם וגופם עם הגילוי אורות דש"ך ורפ"ח. נשתברו ונתפזרו לבקעים אין חקר ונתדעכו לניצוצין שאין בהם ממש. כי כאשר ירדו לבי"ע ונתרחקו ממקורן ולא קבלו אז שום ביסום והמתקה כלל. הנה נתראה ונתגלה אז כל תוקף גבורתן ויצאו לפעול בלי חק וגבול עד שנתפזרו ונתפוללו לשבירין אין חקר. אבל כל זמן היותם במקום האצי'. היה להם עדיין המתקה וביסום הרבה מלמעלה והיו מתייחדים זב"ז אך בהגיעם לבי"ע נתפרדו. וכ"ז הוא מפני שלא נשלמו עדיין כלל כנז' ועי"ז לא היה אפשר להם להוציא תולדות מקוימות כלל. אך בהם שלא היו מתוקף הגבורות לא היו יוצאים אז לפעולה כלל משום חסרון השלימות שבהם. אך מחמת תוקף גבורתם לא היה אפשר להם ליתן מעצור לרוחם ויצאו לפעול גם קודם בישולם ושלא בעונתם וזמנם. ופ"ז נאמר (משלי כ') נחלה מבוהלת בראשונה ואחריתה לא תברך. והרי נמצא כי עיקר הסבה דהשבירה. הנה היה ע"י חסרון השלימות שבהם וע"י תוקף גבורתם וזה היה הן בהמלכי עגולים והן בהמלכי יושר. כי שניהם היו רק הארת בעלמא. זה מהעינים (כמ"ש הרב ברפ"א דנקודות) והוא המ"ן דהאימא שבא"ק אשר יצא הארתה דרך העינים. כי כל העלאת מ"ן הרי הוא רק כח פנימית לבד והוא רק הארה בעלמא. וזה רק מצפר"ג שהוא ג"כ רק הארה בעלמא. והיו שניהם גבורות גדולים. כי שרשם הראשון הנה היה רק מהמ"ס לחוד בוצד"ק וכן כל עצמותם היה רק המלכיות לבד שבכ"א. והרי לא היו מושלמים כלל והיו מתוקף הגבורות ועי"ז יצאו לפעולתם בלי חק וסדר ולכך מיתו ונתחרבו:

אמנם הנה מצד חסרון השלימות הנה היו המ"ן דאימא שהם מלכי העגולים הנה היו הם יותר מושלמים כי לא היו הם מחוסרי שלימות כ"כ כמו האורות דצפר"ג. שהרי הם היו בחי' כל המ"ן כולן דהאימא שבא"ק משא"כ מיתת המלכים אשר בהמלכי יושר. הנה לא היה ח"ו בכל טפת המ"ד שמהאבא עצמו כי הרי הם נשארו בקדושתם וקיומם לעולם וכנ"ל סי' ב'. וכל המלכין קדמאין אשר מיתו מהמלכי יושר. הנה הוא רק האורות דצפר"ג אשר יצאו אח"כ מהמלכי יושר גופה. וא"כ הרי היה החסרון דהשלימות בהמלכי יושר. יותר גדול. אמנם מסבת תוקף הגבורות הנה היה בהמ"ק דהאימא יותר גדולה ממה שהיה בהמ"ק שבהמלכי יושר דהאבא. כי הרי המ"ק דאימא היו יותר גבורות הרבה מצד עצמן וכנ"ל. וכן היה בהם ג"כ ענין סבת האורות דשני הפכיים כנ"ל אות ב'. משא"כ בהמלכי יושר וכנז'. אך עכ"ז הרי היו גם המלכי יושר ג"כ מתוקף הגבורות ג"כ עכ"פ. וחסרון השלימות הרי היה בהם יותר גדולה. ומסבת כ"ז הנה נשברו שניהם. אמנם עכ"ז פשוט הוא שהיה שביה"כ אשר בהמלכי עגולים יותר גדולה הרבה משביה"כ דהיושר. הן מצד שהיו הם מתוקף הגבורות ביותר והן מצד מציאותם גופה. שהיה מציאותם יותר גדולה ומרובה הרבה מהמ"ק דהיושר. כי הרי הם היו כל המ"ן כולו דהאימא כנז'. וגם הרי היה ניתוסף בהם אורות הרבה מלמעלה וכנ"ל. והגם שעיקר כל אורם הנה חזר ועלה אחר השבירה למעלה בקודש. אך עכ"פ הוא כי בעת מלוכתם הנה יצא מהם ע"י ריבוי המציאות והאורות שבהם. פעולות שרשי דהמציאיית הרבה בכל העולם הנקודות וכן אח"כ בכל עניני דעולם התוהו וזהו ג"כ מה שקורא הרב את עיקר הנקודות רק למלכי העגולים. משום שעיקר מציאיית דהנקודות וכל עניני דעולם התוהו הוא נעשה באמת רק מהם וכנ"ל סס"י ב'. והרי נתבאר ענין סבת שבירתם הן בהמלכי עגולים והן בהמלכי יושר במה שנצרך לענינינו. ויתבאר עוד לקמן דרוש ו' בארוכה בזה:

סימן ד'.

אמנם מה שצריכים אנו לבאר עוד בזה כי הרי נודע הוא מדברי הרב בשביה"כ רפ"ג. ושם ספ"ד וכן בתיקון פ"ה ובכ"מ. שבעולם הנקודות היו כל המלכים רק זה על גב זה ובקו אחד. והנה במלכי העגולים אשר יצאו מהעינים והם יצאו זה מזה והיו נפרדות זו מזו וזה למטה מזה. ע' דרושי נקודות רפ"ד ופ"ה ומלכים ספ"ה ובכ"מ. א"כ הרי היו רק בקו אחד. אך המלכי יושר אשר מיתו ג"כ והם אשר יצאו מהצפר"ג ודרך נקבי העור וכנ"ל סי' ב' אות ה'. הנה נראה לכאורה שהם לא עמדו בקו אחד דוקא וזה למטה מזה כי מה שיצא דרך נקבי העור הרי הוא מסביבות כל הגוף ואינם בקו אחד כלל. ומה שיצא מצפר"ג הוא אינם זה למטה מזה אלא כולם שוה ע"ד קו אחד ברוחב. והנה קשה לומר שהיה שינוי בזה בין מלכי יושר למלכי העגולים. ובדברי הרב זללה"ה לא מצינו בזה שום דיבור מיוחד על זה:

[א] אך האמת היא כי גם המלכי יושר והאורות שיצא מהצפר"ג הנה היה עמידתם ג"כ רק זה על זה ובקו אחד דוקא כמו מלכי העגולים. והענין הוא כי כבר בארנו בספר הכללים כלל י"ז כי כל בחי' הפרצופים אשר בא"ק הנה מסודר הי' ספי' שבכ"א מהם רק בקו אחד. באורך זה למטה מזה. אלא שכללות הפרצופים שבו הם עומדים בו בג' קוים. אבא שבו בימין אימא שבו בשמאל א"א שבו באמצע. ולכך נקרא בשם אדם. משום כללות הפרצופים שבו שהם בו בג' קוים. אבל הי' ספי' שבכל פרצו' ופרצו' גופה הם בו בכ"א רק בקו אחד זה למטה מזה. וכן היה עד"ז בכל האורות דהאח"פ כי כללותם היו בג' קוים. ימין ושמאל ואמצע. אבל הי' ספי' שבכ"א היו רק בקו אחד זה למטה מזה. וכמו שבארנו בשער מטי ולא מטי פ"ב אות י"ד. ע"ש ותמצא מבואר כ"ז בטעמו ונימוקו בעה"י. והרי עומדים כל הי' ספי' דהאבא שבא"ק רק בקו אחד. וכן היה ג"כ כל הי' ספי' דהמלכי יושר העיקריים אשר יצאו מהאבא מבחי' הטבור והיסוד שבו. וכנ"ל סי' ב' אות ב'. הנה היו הם ג"כ רק בקו אחד כי יצאו זה מזה ועמדו זה למטה מזה. והיינו כי כאשר יצאו כולם דרך בקיעת הפרסא מבפנים להא"ק. הנה היו אז כולם כלולים בהכתר. ע"ד שאמר הרב בנקודות פ"ד בהאורות שיצאו מהעינים. ואח"כ הנה יצא הכתר לעצמו דרך הטבור מבחוץ ושאר כל הט' נשארים עדיין מבפנים כלולים בהחכמה ומהחכמה יצאה הבינה כלולה מכל הח'. ויצאו הם שניהם. ר"ל החו"ב. ג"כ מבחוץ דרך היסוד. וכמ"ש בנקודות פ"ג. ואח"כ יצא מהבינה כל הז' אחד לאחד זה למטה מזה כולם בקו אחד ע"ד האורות דהעינים. והרי עמדו כל הי' דהמלכי יושר ג"כ בקו אחד מהטבור ולמטה מבחוץ להא"ק. ועליהם ומכנגדם היו מעגלים הי' מלכי העגולים ג"כ מכנגד הטבור ולמטה. והיו המלכי יושר מבפנים להם והמלכי עגולים מבחוץ להם. אמנם הוא כי אולי הוא שהמלכי עגולים אשר שרשם הוא מהאימא שבא"ק היו הם מצד שמאל דכללות הא"ק. מהטבור ולמטה דהאימא עד סופה כולא. כולם בקו אחד מצד שמאל. וכנגדם בימין יצאו המלכי יושר מהטבור ולמטה דהאבא שבא"ק כולם בקו אחד עד סופו כולו מצד ימין (ע' שער או"א פ"ג ובשער יעקב ולאה פ"ב ויתבאר בעה"י במ"א). אך עכ"פ הוא כי גם המלכי יושר. היו כולם בקו אחד באורך זה למטה מזה. ועמדו הקו אחד דהיושר נגד הקו אחד דהעגולים זה מהטבור ולמטה דהאבא וזה מהטבור ולמטה דהאימא זה כנגד זה. והנה מן הראוי היה שיתייחדו כל המלכי יושר שהם הי' ספי' דבחי' ז"א הכללי דהנקודות עם המלכי עגולים שהם הי' ספי' דבחי' הנוק' הכללי דהנקודות כל ספי' וספי' דהיושר עם הספי' שכנגדה דהעגולים ביחוד גמור כהראוי. אמנם לא היה כן אלא שהאירו זה לזה רק בהארה בעלמא. וכל השפע שהיה ראוי להשפיע זה לזה דרך היסוד שבו. הנה יצא ממנו רק תמצית הארה לבד דרך הצפר"ג שבו וכנ"ל סי' ב' אות ב'. כי השפע הראוי מהכח"ב דהיושר להכח"ב דהעגולים הנה לא יצא מהם ממש דרך היסוד שבהם כהראוי להזווג. אלא שיצא מהם רק תמצית הארה לבד ע"י מלך הדעת שהוא כללות הג"ר. ורק דרך הצפר"ג שבו. ויצא מהצפר"ג דמלך הדעת דהיושר. התמצית הארה מהשפע העיקרי אשר היה ראוי מהכחב"ד דכל מלכי היושר להכחב"ד דהעגולים. הנה יצא כ"ז רק מהצפר"ג דמלך הדעת. והוא בחי' הד' מוחין דהמלכים שאמר במבו"ש שער הקליפות פ"א. הובא בע"ח שביה"כ

רפ״ב בהגהה שם. כי הדעת הנה הוא כללות הכח״ב והוא נשמת הו״ק בחי׳ המוחין שבהם כנודע. והוא הן בעגולים שהם הנוק׳ הכללי דהנקודות וכן ביושר שהם הז״א הכללי דהנקודות. והיה ראוי שאלו ב׳ מלכי דעת יזדווגו זב״ז בזווג גמור ויומשך השפע מהדעת דז״א שהוא היושר דרך היסוד שבו. אבל לא זכו אז לזה כלל אלא שיצא אז רק תמצית האורה ממנו דרך הצפר״ג שבו. ומלך הדעת הנה הוא המלך הראשון מהז׳ מלכים ועמד הוא למעלה מכולם כי עמדו כולם בקו אחד כנז׳. וכן היה אח״כ ממלך החסד דהיושר אשר היה הוא למטה ממלך הדעת בקו אחד. כי הנה כל השפע אשר היה ראוי שישפיע הוא למלך החסד דהעגולים דרך היסוד שבו הנה לא יצא אז ממנו רק תמצית האורה לבד ורק דרך הצפר״ג שבו וכן עד״ז במלך הגבורה שהוא למטה ממלך החסד בקו אחד. הנה מה שהיה ראוי לצאת ממלך הגבורה דהיושר למלך הגבורה דהעגולים שפע עיקרי ממש מהיסוד דמלך הגבורה דהיושר. לא יצא ממנו אז רק תמצית האורה לבד דרך הצפר״ג שבו ועד״ז במלך הת״ת דהיושר שהיה למטה ממלך הגבורה בקו אחד וכן עד״ז במלך הנצח דהיושר וכן בההוד דהיושר וכן בכולם כי עמדו כולם בקו אחד זה למטה מזה בקו אחד באורך נגד הקו אחד דמלכי העגולים. והשפע אשר היה ראוי שישפיע כל מלך דהיושר להמלך דהעגולים שכנגדו ע״י זווג גמור דרך היסוד דכ״א הנה לא יצא ממנו רק תמצית האורה לבד דרך הצפר״ג דכ״א אשר היו כולם זה למטה מזה בקו אחד באורך. והרי יצאו כל מלכי הצפר״ג אשר בהם היה המיתה והשבירה ג״כ וכנ״ל סי׳ ב׳ הנה יצאו כולם ג״כ רק בקו אחד זה למטה מזה וכן היה יציאתם רק זה אחר זה. כי היה ענין דיציאת תמצית האורה מהצפר״ג מכל מלך ומלך בפנ״ע אשר יצאו רק זה אחר זה כי גם המלכי יושר יצאו ג״כ רק זה אחר זה וכולם זה למטה מזה בקו אחד כנז׳. אלא שהם גופה ר״ל המלכי יושר שמאבא הם לא מיתו ולא נשברו כי לא ירדו הם עצמם לבריאה כלל ומה שמיתו ונשבר מהם ג״כ הנה הוא רק התמצית האורה שיצא מהם דרך נקבי הטבור ודרך הצפר״ג וכנ״ל סי׳ ב׳. אבל בסדר יציאתם בזה אחר זה וכן בסדר עמידתם זה למטה מזה ובקו אחד הנה בזה היה היושר והעגולים שניהם שוים:

והרי נתבאר בזה כל מה שהערינו לעיל בריש דברינו בדיבור זה בענין סדר יציאתם מהצפר״ג. כי היו ג״כ רק בקו אחד זה למטה מזה ורק זה אחר זה ע״ד מלכי העגולים ממש. וכן יתבאר לנו ג״כ מה שהערינו לעיל סי׳ א׳ בהערה ראשונה שם ע״ש. כי עיקרן דהמלכי יושר הם יצאו באמת ג״כ ממקום אחד והוא מבקיעת הפרסא. והיו הם מתחילה ג״כ כולם כלולים בהכתר שלהם ואח״כ יצא הכתר לעצמו דרך הטבור. והחו״ב יצאו הם כלולים מכל הז״ת דרך היסוד. ואח״כ יצאו הז״ת מהבינה אחד לאחד כולם בקו אחד זה למטה מזה. והם נשארו בהאצילות לעולם. ומה שירד מהם בבי״ע הנה הוא רק מה שיצא התמצית האורה מהם דרך הצפר״ג. והיה יציאתם ג״כ מכל מלך ומלך. מהצפר״ג דכל מלך בפנ״ע זה אחר זה וזה למטה מזה בקו אחד. והם אשר מיתו ונשברו כמו מלכי העגולים. אבל המלכי יושר העיקריים הם לא ירדו בבי״ע ולא מיתו ולא נשברו. ומהם הוא הנשמות החדשות דחלקי האצי׳ שלא נכללו באדה״ר. שאמר האריז״ל בספר הגלגולים פ״ז ע״ש. ומ״ש שם כי החלקים שיש בהם מן בי״ע הם הוטבעו ג״כ בתוך הקליפות. הכוונה הוא על הגילוין והשב״כ אשר מהצפר״ג שלהם אבל הם עצמן לא ירדו לבי״ע כלל ולא נשברו כלל. אמנם גם אותן דהצפר״ג אשר הם מיתו ונשברו ג״כ. הנה הם ג״כ מכלל הנשמות החדשות שלא נכללו באדה״ר וכמבואר בספר הגלגולים שם. אך עיקר רוממות מעלתן דהנשמות שלא נכללו בו הנה הוא אותן שנשארו באצילות שהם מהמלכי יושר העיקריים עצמן כנז׳. וע׳ לקמן ח״ב דרוש ג׳ ענף י״ט ושם דרוש ד׳ ענף כ״ג סי׳ ב׳ ובדברינו בחלק הביאורים שער מטי ול״מ פ״ד אות י״ב ואות כ״א ודי בזה:

[ב] **אמנם** מה שאמרנו כי יצאו הז״ת מהבינה אחד לאחד. הכוונה הוא רק שלא היו כולם בבחי׳ פרצו׳ אחד ע״ד הז״ת דאצילות. אלא כי בעולם הנקודות היו גם המלכי יושר כ״א למלך בפנ״ע כפרדות זו מזו ע״ד מלכי העגולים. אבל יציאתם מהבינה היה באמת ג״כ רק בכלילות. כי יצא ממנה הדעת כלול מכל הז׳. ומהדעת יצא החסד כלול מכל הו׳ ומהחסד הגבורה כלול מה׳ ועד״ז כולם. וכמו במלכי העגולים וכמ״ש בנקודות רפ״ד ושם פ״ה. וכן היה ג״כ בעולם העקודים וכמ״ש במטי ול״מ פ״ב. כי ענין הכלילות גם בהז״ת היה נוהג בכל העולמות כולם. ר״ל גם באותן אשר היה עמידתם רק בקו אחד ויצאו זה אחר זה כ״א בגילוי בפנ״ע אך יציאתם בתחילה היה ג״כ רק בכלילות גם בהז״ת שכאשר יצא כל עליון היה כלול מכל התחתונים ממנו. אלא שאח״כ יצאו כולם אחד לאחד ר״ל כ״א במציאות בפנ״ע. וכן היה גם בהמלכי יושר. אמנם הם גופה לא מיתו ולא נשברו כי היו הם ממותקים קצת באשר שהם מהמ״ן דאבא וירדו דרך כל פנימיותו וכנ״ל בכל דברינו. אך מה שיצא מהצפר״ג דהמלכי יושר. הם מיתו ונשברו ג״כ וכנ״ל סי׳ ג׳. והנה היה יציאתם אשר יצאו מהצפר״ג ג״כ בכלילות. כי המלך הראשון שהוא הדעת אשר היה כלול מכל הז״ת כנז׳ הנה כאשר יצא התמצית האורה ממנו דרך הצפר״ג שבו הנה היה אותו התמצית האורה דהצפר״ג כלול ג״כ מכל הז׳. ומה שהוא שייך למלך הדעת עצמו הוא מת ונשבר אך מה שהיה שייך להחסד ולמטה הנה הם נכנסו במלך החסד דהיושר לתוספות מוחין שבו. וכן אח״כ במלך החסד אשר היה כלול מכל הו׳ הנה כאשר יצא התמצית האורה ממנו מהצפר״ג שבו היה כלול אותו התמצית האורה ג״כ מכל הו׳ ומה שהוא שייך למלך החסד עצמו הוא מת ונשבר אך מה שהוא שייך להגבורה ולמטה הוא נכנס במלך הגבורה לתוספות מוחין שבו. וכן אח״כ כאשר מלך הגבורה והיה כלול מכל הה׳ הנה כאשר יצא התמצית האורה ממנו מהצפר״ג שבו היה כלול אותו התמצית האורה ג״כ מכל הה׳ ומה שהיה שייך למלך הגבורה עצמו הוא מת ונשבר אך שאר כלילות הד׳ שבו אשר מת״ת ולמטה הוא נכנס במלך הת״ת לתוספת מוחין שבו. וכן עד״ז בכולם. כי האורות דצפר״ג אשר מיתו ונשברו מהמלכי יושר ג״כ והם יצאו ומלכו ג״כ בזה אחר זה כנ״ל. הנה היה הסדר בהם ממש כמו במלכי העגולים המבואר בנקודות פ״ה. שכל האורות דצפר״ג של כל עליון היה כלול ג״כ מכל התחתונים אשר למטה הימנו. וכאשר מת ונשבר הוא. היה נכנס כל הכלילות שבי בהמלך התחתון אשר מלך אחריו והם אשר מיתו ונשברו גם מהמלכי יושר. וכמו שבארנו סיבת מיתתם ושבירתם לעיל סי׳ ג׳ אות ג׳ ע״ש בארוכה:

[ג] **ובמה** שהערינו לעיל סי׳ א׳ בהערה ג׳ שם בענין הכלים דהמלכי יושר מהיכן שנהוו. הנה האמת הוא כי גם במציאת הכלים דמלכי העגולים הגם שמבואר בדברי הרב בדרושי נקודות פ׳ א׳ ב׳ סיבות שונות בענין מציאותם. הנה עדיין צריכים הם ביאור גדול. וכמו שכתבנו בדברינו בחלק הביאורים שם וכן יתבאר בעה״י לקמן דרוש ו׳. אך מה שנוגע לענינינו הנה דע והבן. כי האמת הוא שגם בזה נשתוו המלכי יושר עם המלכי עגולים. כי עיקר המציאות הכלים של שניהם הנה הוא רק מהעביית אשר היה כלול בהאור גופה. וכן הוא לעולם בכל העולמות והפרצופים כולם הנה נעשה בהם הגוף וכלי דכ״א רק מהעביית אשר היה כלול בהאור עצמו. והוא מה שנמצא בדברי מקובלים הראשונים [וכן הוא בדברי האריז״ל. בחשמל פ״ג. ובסדר אבי״ע פ״ב במלכים פ״ד. בכללים פ״א. ועוד באיזה מקומות. והוא מלשון ב״ר פ׳ כ״א סי׳ ה׳ (אמנם בזוהר ותיקונים לא נמצא לשון זה] שכל הכלים אשר בכל אורות הנאצלים הנה הם. כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה. כי כל אור שנתפשט ממקורו ויורד למטה. הנה ע״י התפשטותו וירידתו נתעבה קצת. וכמ״ש בטעת״א פ״א ובסדר אבי״ע פ״א. ומאותו העביית עצמו נעשה אח״כ הגוף והכלי להאור. וכמו שמבואר בעקודים רפ״ג ורפ״ה ופ״ו (וכן הוא ג״כ עומק הכוונה בעגולים ויושר סוף ענף ג׳ ע״ש והבן מאד. וה״י יכפר). וכן היה כאן בענינינו במכש״כ כי הנה יציאת כל המלכי יושר הרי הם נעשו מאבא שבא״ק ע״י בחי׳ אמ״ר וק״ב שבו. וכנ״ל דרוש ב׳ סי׳ ב׳. והגם שלא היה בהם האמ״ר וק״ב הראוי והשלם וכנ״ל בדרוש זה סי׳ ב׳ ג׳. עכ״ז הנה היה כל מציאותם ע״י איזה בחי׳ אמ״ר. וק״ב עכ״פ וכמבואר בכל דברינו

שם. והנה כן הוא ג"כ בכל הארת הלפר"ג שיצא מכל מלך ומלך הנה נעשה ג"כ ע"י בחי' אמ"ר וק"ב אשר מקומת כל מלך ומלך. וכנ"ל אות ב' שהיה מציאותם ע"י תוספות מוחין המתפשט מכל עליון להתחתון. והיה נמשך ויורד דרך כל פנימיותו עד שיצא מהלפר"ג שבו. וכ"ז הרי הוא בחי' אמ"ר וק"ב עכ"פ, וכל אמ"ר וק"ב הנה הוא אור וכלי. כי המים ורקיע הנה הם העביית אשר בהם מתלבש האור. וכמבואר בדברי הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ה'. והרי לנו ענין מציאת הכלים הן דהמלכי יושר עצמן. כי הם מבחי' האמ"ר וק"ב דהאבא גופה. והן מציאת הכלים דהארת הלפר"ג. כי הם מבחי' האמ"ר וק"ב דהמלכי יושר עצמן. אמנם כי כל ענין הכלים אשר הם ע"י אמ"ר וק"ב הנה הוא לעולם מבחי' העביית שכלול מתחילה בהאור עצמו. כי ע"י התפשטות האור שהוא מהע"ב. בהס"ג מ"ה ב"ן. נעשית למים רקיע וק"ב. כמ"ש במ"ן ומ"ד דרוש ה'. והרי נעשית הכלי לעולם מהתפשטות האור עצמו וכהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה הן בהמלכי יושר והן במלכי העגולים. אלא שבמלכי העגולים נעשו הכלים מתחילה. ר"ל שנפרדו מהאורות וירדו למקומם מתחילה וכמ"ש בנקודות פ"ד. וע' דברינו שם פ"א אות כ"ב כ"ג ויתבאר בעה"י ג"כ לקמן דרוש ו'. אבל בהמלכי יושר אשר הכלים שלהם הם ע"י אמ"ר וק"ב כנז' הנה בהם נמשכו ונארגו האור והכלי ביחד מתחילת מציאותם. וע"ד שהוא לאחר התיקון שהנשמה והגוף הם מתהווים ונארגים ביחד. אלא שאז שהוא בעולם הנקודות לא היו בשלימות כלל וכנ"ל סי' ג' אבל עכ"ז מאחר שהמלכי יושר הרי נתהוו ע"י אמ"ר וק"ב הרי נמשך בהם האורות עם הכלים ביחד משא"כ במלכי העגולים כנז'. אך עכ"פ הרי נתבאר לנו כי בעיקר מציאת הכלים הנה נשתוו בזה ג"כ המלכי יושר עם העגולים כי בשניהם נעשו כליהם. מהעביית שהיה כלול בהאור גופה. אלא שבסדר יציאתם דהכלים בזה היה שינוי ביניהם כי בעגולים נבדלו הכלים לעצמן וירדו מהטבור ולמטה מתחילה וקודם להאורות ובהיושר נמשכו ונארגו ביחד אבל בעיקר מציאותם הוא בשניהם שוה. והרי נתבאר לנו בעה"י גם ההערה הג' דלעיל סי' א' באר היטיב:

סימן ה'.

[א] **הנה** נתבאר לנו מדברינו הנז' כי היה שינוי עכ"פ בין מלכי היושר להעגולים בענין היחוד דהאורות עם הכלים. כי במלכי העגולים אשר נבדלו הכלים מהאורות ויצאו לעצמן וירדו מתחילה למקומן לבדן ונתעבו ע"ז בעיבוי אחר עיבוי. ועי"ז הנה הגם שאח"כ ירדו האורות ג"כ ונכנסו ונתלבשו בהם. כמבואר בנקודות פ"ד. עכ"ז הרי לא נתייחדו בהם כ"כ מאחר שיצאו מתחילה לעצמן ונתעבו בעיבוי אחר עיבוי. משא"כ במלכי יושר אשר נמשכו ונארגו האורות עם הכלים יחד מתחילת התהוותם. הרי נתייחדו האורות עם הכלים בכל הראוי כהיחוד דנשמה עם הגוף. ולא נתעבו כליהם כ"כ כי נתייחדו ונשתוו זה לזה בכל האפשרי. והנה ממילא הוא כי בהם לא היה השבירה כ"כ כמו בהעגולים כי בהעגולים הרי היה סיבת השבירה משום שלא היו יכולים לקבל ולסבול תוקף האורות שבהם. כמ"ש בנקודות פ"ה ובשביה"כ פ"ה ובתיקון פ"ה. אבל במלכי יושר אשר נשתוו האורות עם הכלים בכל האפשרי. הנה הגם שגם הם נשברו ג"כ וכנ"ל סי' ג'. אך לא היה בהם השבירה גדולה כ"כ עכ"פ. ולכן הנה יצאו כל עיקרן דעולם התוהו רק ממלכי העגולים אלא שהשתתף המלכי יושר עמהם ג"כ בהארת הלפר"ג שבהם וכנ"ל. אבל עיקרן היה רק ממלכי העגולים. והנה היה באמת עוד איזה שינוים בין המלכי יושר להעגולים כמו שיתבאר אך שינוי הא' הוא בענין היחוד דהאורות עם הכלים וכנז':

[ב] **שינוי** ב' הוא בענין סדר יציאת דהמלכים. כי הנה נמצא לכאורה סתירה בזה בדברי הרב. כי בע"ח בדרושי נקודות פ' ד' ה' ובשביה"כ פ' אב"ג. מבואר כי מלך הב' הוא החסד והג' הוא הגבורה והיה יציאתם כסדרן החסד קודם להגבורה. אבל במאמרי רשב"י דף ס"ב ע"ג מדפוס"ח תרכ"ח וכן בספר הליקוטים פ' וישלח אמר שם ושם. כי הגבורה יצא קודם להחסד ואמר שם כי משום שהיו כולם בסוד הדין הקשה לפיכך קדמה הגבורה להחסד וכן הוא ג"כ דעת הגר"א בספד"צ פ"א. וע' שער הכוונות בספי' העומר ריש דרוש ז' דף פ"ג סע"ד ובראש השנה דף צ"ח ע"ד. אך האמת הוא כי הנה אלו ואלו הם דברי א"ח. כי במלכי העגולים שהם הגבורות דעולם הנקודות הנה בהם יצא מלך הגבורה מקודם. אבל במלכי יושר שהם החסדים דעולם הנקודות הנה בהם יצא מלך החסד מקודם. והגם כי דברי הרב בע"ח הרי משמע שמדבר שם רק במלכי העגולים שהם האורות שיצאו מהעינים. אך כבר כתב הרח"ו ז"ל גופה בשער התיקון ספ"ד כי גם בע"ח הוה הכוונה בעומק על היושר ג"כ. כי דברי האריז"ל הם כפטיש יפוצץ סלע שמתחלק לכמה טעמים. ומ"ש שם שיצא מלך החסד מקודם. הוא רק על המלכי יושר אשר יצאו מהלפר"ג. אשר בהם מדבר בנקודות פ"ג. וכמ"ש הרח"ו ז"ל בשעה"ק דף י"ט ע"ד סוף דרוש ה' ע"ש. ועכ"פ הוא כי היה שינוי בזה בין המלכי יושר להעגולים כי בהעגולים יצא מלך הגבורה מקודם ובהיושר יצא מלך החסד מקודם:

ובספר הכללים כלל ט' ענ"ט בארנו שם דברי הרב בשעה"כ דף ל"א בסוד פלוגתא ר"א ור"י אם בתשרי נברא העולם אם בניסן נברא העולם ע"פ דברינו בסוד התפשטות והסתלקות ע"ש. אמנם ע"פ ענינינו כאן אפשר לפרש סוד פלוגתתם. כי דברי ר"א מתקיים במלכי העגולים. שבהם יצא הגבורה מקודם וזהו שאמר בתשרי נברא העולם. ודברי ר"י מתקיים במלכי היושר. שבהם יצא החסד מקודם וזהו שאמר בניסן נברא העולם. והוא ג"כ ענין מ"ש הרב בשעה"כ שם כי הם בסוד עולמות ונשמות. ור"ל כי בעולמות שהוא החיצוניות יצא ג"כ הגבורה מקודם ובנשמות שהוא הפנימית יצא החסד מקודם ודי בזה והבן:

[ג] **שינוי** ג' הוא. בענין מ"ש הרב בשביה"כ פ' ו' ז'. כי היה מקרה המלכים הן בכללות והן בפרטות. והיינו כי הרי הב"ן הכללי הוא כלול ג"כ מו' פרצופים עתיק א"א או"א זו"ן. והיה מקרה המלכים גם בפרטות הזו"ן דעתיק וא"א ואו"א. כי הם כלולים כ"א מעשר ויצאו הג"ר שבכ"א ונתקיימו והז"ת שבכ"א שהם הזו"ן דכ"א הנה הם מיתו ונשברו והם הזו"ן הפרטיים. וכן היה מיתת המלכים בהזו"ן הכלליים שהם פרצו' הז"א והנוק' שבהב"ן הכללי כי הם מיתו ונשברו בכולן. והיה ו' מיני מלכים אשר מיתו ונשברו. היינו ד' פרטיים וב' כלליים. ומבואר שם כי הן הזו"ן הפרטיים והן הזו"ן הכלליים הנה לא יצאו הג"ר שבהם ולא היו כלולים מעשר ספי' ע"ד שיצאו העתי"ק וא"א ואו"א. כי הנה בעתיק וא"א ואו"א הנה היה בהם הגילוי דעשר ספי' בכפליים. אחד הוא כי הרי אמרנו שהג"ר שבהם יצאו ונתקיימו והז"ת נשברו והרי יצא בהגילוי דעשר ספי'. משא"כ הזו"ן הנה לא יצאו הג"ר שבהם כלל. ב' הוא כי הג"ר דכ"א אשר נתקיימו הנה יצא כ"א מהג"ר ג"כ בגילוי דהי"ס והרי היה הגילוי דהי"ס בעתיק וא"א ואו"א הן בכללות והן בפרטות. ר"ל גם בפרטות הג"ר שבהם שהיו כלולים ג"כ מי' משא"כ הזו"ן הן הזו"ן הפרטיים והן גם הזו"ן הכלליים לא היו הם בכל אותן הגילוי דהי"ס הנזכרים כלל. אלא שהז"א יצא רק בו' נקודות לבד. והנוק' יצאה רק בהכתר שלה לבד ולא יצא הג"ר בהז"א והט' אחרונות בהנוק' כלל. הן בהזו"ן הכלליים והן בהזו"ן הפרטיים [אמנם בפרטי פרטות היו גם הם כלולים כ"א מעשר ומעשר לעשר עד אין קץ וכנ"ל דרוש א' סי' ה' אות ג'. וע' בשביה"כ פ"א ובמלכים פ"ה בדברי הרח"ו שם וכן במ"ן ומ"ד דרוש א' שאמר שם ואעפ"י שהם ז' מלכים עכ"ז הם י' אלא שהם ע"ד ז' היכלות כו' ע"ש] וכן הוא מבואר ומפורסם בכמה וכמה דרושים בע"ח שבעולם הנקודות יצא הז"א רק בו' נקודות והנוק' רק בנקודה אחת. וכמ"ש במלכים פ' ה' ו' ובאצ"כ פ"ה ובתיקו' נוק' פ"ב כלל ט' ובפנימית וחי' רי' דרוש ו' ושם דרוש ח' וכן הוא בסדר אצי' בקיצור פ"ג. וכן אמר הרב ג"כ בס' מבו"ש שע"ב ח"ב פ"א ובכ"מ שם. ומבואר הוא בכל מקומות הנז' ובפרט בשביה"כ פ' ו' ז' ובאצ"כ פ"ה. שהכוונה הוא הן על הזו"ן הכלליים שהם הז"א והנוק' שבהב"ן הכולל והן על הזו"ן

הפרטיים אשר בעתיק וא"א ואו"א שבהב"ן הכולל שגם הזו"ן הכללים יצא הז"ת ג"כ רק מהדעת ולמטה ולא יצא בו הג"ר כלל והנוק' הכללי יצאה ג"כ רק הכתר שלה לבד:

אמנם במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ו וכן במאמרי רשב"י באד"ר ד' ל' ע"ב ובד' ס"ג ע"ד וכן בספר הליקוטים פ' וישלח ד' מ"ג ע"א. הנה אמר גם הרב שגם הזו"ן הכלליים הנה יצאו הם ג"כ בהגילוי דכל הי"ס כולם ויצאו הג"ר שלהם ונתקיימו והז"ת שלהם הם מיתו ונשברו וע"ד שהיה בעתיק וא"א ואו"א וכנ"ל. ולא היה השבירה רק בפרטיות לבד היינו בהז"ת שבכל פרצו' ופרצו' מהו' פרצופים. עתיק וא"א ואו"א וזו"ן אשר בהב"ן הכללי. אבל הג"ר יצאו ונתקיימו גם בהזו"ן הכלליים ולא נשבר בהם רק הז"ת שהם הזו"ן הפרטיים שבהם לבד. והיה בכולם שוה. והרי היה מקרה המלכים רק בפרטיית לבד שהוא בפרטות הז"ת אשר בכ"א מהו' פרצופים. וכבר עמד על זה הרח"ו ז"ל עצמו במבו"ש שם ונשאר בצ"ע בזה איך שאפשר להשוות אלו ב' השמועות יחד:

[ד] **והנה** הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל בהגהות השמש אשר בע"ח בשביה"כ פ' ו' ז' ובמלכים פ"ה ובאנ"כ פ"ה. הרעיש העולם בזה ודחה האחד מפני חבירו ואמר שהעיקר הוא שהיה רק בפרטיות לבד והיה באמת בכל הפרצופים שוה כי יצא כ"א בהגילוי די"ס כולם והג"ר דכ"א נתקיימו והז"ת דכ"א נשברו. ובספרו רחובות הנהר בתחילתו הנה העמיק והרחיב בזה מאד ובעומק עיונו שם הנה כמעט שהשווה את ב' השמועות יחד ומקשר אותם שיהיו שניהם קיימים. והוא במה שהעלה שם כי כל פרצו' תחתון בערך העליון הוא נחשב רק לבחי' זו"ן ורק בבחי' ז"ת לבד והגם שיש בו ג"כ י"ס שלימים הנה נחשב הג"ר שבו רק לפרטי הג"ר אשר בהז"ת עצמו והוא כולו רק בבחי' זו"ן וז"ת בערך העליון אמנם בערך עצמו הנה ישנם בכל פרצו' גופה ג"ר גמורים שהם עתיק וא"א ואו"א שבו וז"ת גמורים שהם הזו"ן שבו וכן כל ספי' וספי' שבכל פרצו' הן מהג"ר שבו והן מהז"ת שבו הנה היא כלולה מבחי' אבי"ע כי ישנם בכל ספי' שורש לכל הד' עולמות אבי"ע והם האבי"ע שבכל ספי' וספי' לפי מדרגתה. אמנם בערך העליון הנה נחשב כל הז"ת שהם הזו"ן דהתחתון רק לבחי' בי"ע לבד. והנה מקרה המלכים אשר אמר הרב במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ו וכן במאמרי רשב"י ובליקוטים הנ"ל כי הן בעתיק והן בא"א והן באו"א והן בזו"ן הנה יצא הג"ר שלהם ונתקיימו והז"ת שלהם מיתו ונשברו הנה היה כ"ז בכל פרצו' ופרצו' פרטי בפנ"ע. כי הרי כל פרצו' פרטי הנה יש בו ג"ר וז"ת גמורים שהם עתיק וא"א ואו"א וזו"ן אשר כ"א מהם הוא כלול מי"ס. והיה ו' מיני מלכים שמיתו ונשברו בכל פרצו' פרטי. והיינו כי הז"ת דכ"א ר"ל הן מעתיק והן מא"א והן מאו"א והן מהזו"ן שבכל פרצו' פרטי. כאשר שיצאו ונמצאו בבחי' האצי' שבהם הנה זהו מלוכתם אשר יצאו ומלכו אך ע"י תוקף הגבורות שבהם שהיו דינים קשים לא היה אפשר להם להתקיים כנ"ל סי' ג' ומיתו ונשברו וירדו לבחי' בי"ע שבכ"א גופה [שהוא השורש להבי"ע התחתונים שיצא אח"כ מכ"א] הפנימית לבריאה והחיצונית ליצירה והחיצו' דחיצו' לעשיה וכמ"ש בשביה"כ פ"ז וזהו מיתתם. וכ"ז היה בכ"א מהז"ת אשר מעתיק וא"א ואו"א וזו"ן שבכל פרצו' פרטי כי הרי כל פרצו' פרטי הוא כלול מאלו הו' פרצופים אשר כל פרצו' מהם הוא כלול מי"ס ג"ר וז"ת וכל ספי' מהם היא כלולה מאבי"ע והיה כל מקרה המלכים היינו קיום הג"ר ומיתת הז"ת ונפילתם בבי"ע. הנה היה כ"ז ו' פעמים בכל פרצו' ופרצו' פרטי:

[ה] **ומבואר** שם בדבריו עוד כי כל הו' פרצופים אשר בכל פרצו' פרטי. הנה יצא כ"א בפנ"ע מהעינים דא"ק. אמנם הג"ר והז"ת אשר בכ"א מהו' פרצופים הנזכרים שבכל פרצו' פרטי. והם הי"ס אשר בהם היה כל מקרה המלכים בקיום הג"ר ומיתת הז"ת. הנה אותן הי"ס דכ"א הם יצאו זה מזה ע"י בחי' הזווגים אשר אמר הרב בנקודות פ"ד ובשביה"כ פ"א וכנ"ל בדברינו דרוש ב' סי' ד'. ואותן הו' פרצופים אשר בכל פרצו' פרטי. הנה קורא אותם מהר"ש שרעבי ז"ל בדבריו שם בשם הפרצופים דפרט האחרון שאפשר לפרט. והיה מקרה המלכים בקיום הג"ר ומיתת הז"ת בכל י"ס דפרט האחרון שאפשר לפרט והם הי"ס אשר יצאו זה מזה אבל כללות כל הו' פרצופים כולם קורא אותם בשם פרצו' פרטי סתם. והיה מקרה המלכים ו' פעמים בכל פרצו' פרטי והוא בכל הו' פרצופים דפרט האחרון אשר יצא כ"א בפנ"ע מהעינים דא"ק ויצאו הי"ס שבכ"א מתחילה. כולם כלולים בהכתר ואח"כ יצאו זה מזה וכמ"ש הרב בנקודות פ"ד ובשביה"כ פ"א וכנז':

וענין כל פרצו' פרטי שאמר. הנה הוא כל האישים כולם וכל המציאיות כולם אשר בכל הד' עולמות אבי"ע אשר כ"א הוא בבחי' פרצו' כנודע וכלול כ"א מי"ס שהם ו' פרצופים כוללים שהם בחי' עתיק א"א או"א זו"ן. והי"ס דבחי' ב"ן שבהם. הכולל את כל הו' אשר יצאו בעולם הנקודות. הנה אלו הם הפרצופים הפרטיים אשר אמר שם מהר"ש שרעבי ז"ל שהיה ו' מיני מלכים בכל פרצו' פרטי וכנז'. וקורא אותם בשם פרצו' פרטי משום שאחר התיקון אשר נשתתף בהם השם מ"ה. הנה נעשה מהם כל האישים המיוחדים וכל המציאיות המיוחדים אשר בכל העולמות אבי"ע. וכלול כ"א מכל הי"ס כוללים שהם הו' פרצופים הנז'. ועכ"ז הרי הוא מיוחד באישו ומציאותו בפנ"ע. וא"כ הרי הוא רק פרטי בודאי ולכך קורא אותם בשם פרצו' פרטי. אמנם בעולם הנקודות הנה יצאו חלוק בו' בחי'. שהם הו' פרצופים הנז' אשר כלולים בו. ויצא אז כ"א מהעינים בפנ"ע וכן היה אז מקרה המלכים בכ"א בפנ"ע וכנז'. והרי היה נחלק אז כל מה שנעשה לאחר התיקון לפרצו' פרטי ולמציאות מיוחד, הנה היה נחלק בעולם הנקודות לו' בחי':

[ו] **הנה** כ"ז הוא מה שהעלה מהר"ש שרעבי ז"ל בעומק עיונו בספר רחובות הנהר בתחילתו. וע"ש בדברינו בהגהות וביאורים הנדפס בסוף הע"ח בדפוס ווארשא תרנ"א. והנה ניחא בזה סתירת דברי הרב הנ"ל. כי הרי בזה אפשר לקשר ב' השמועות יחד, והיינו כי האמת הוא כמ"ש במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ו ובמאמרי רשב"י הנז'. כי היה מקרה המלכים בכל הפרצופים שוה. היינו שגם הזו"ן הכלליים אשר בהב"ן הכללי יצאו ג"כ בהגילוי די"ס שבהם והג"ר שלהם נתקיימו והז"ת שלהם הם מיתו ונשברו. וכמו בעתיק וא"א ואו"א שבהב"ן הכללי וכנ"ל. אך מ"ש בע"ח בכמה וכמה דרושים הנ"ל שבהזו"ן לא יצא בהם הג"ר כלל והם נשברו כולם והיה השבירה הן בכללות והן בפרטות והיינו כי הרי זו"ן הכלליים שבהב"ן הכללי נשברו כולם כל מה שיצא מהם. והוא הכללות שאמר. וכן הרי נשברו ג"כ הזו"ן הפרטיים אשר בעתיק וא"א ואו"א שבהב"ן הכללי והוא הפרטיות. והרי הוא סותר למ"ש במאמרי רשב"י ובמבו"ש הנז' שגם בהזו"ן הכלליים יצאו ג"כ הג"ר שבהם ונתקיימו. ולא נשבר רק הז"ת שבהם לבד והרי לא היה השבירה רק בפרטיות ובכולם שוה. והיינו רק פרטיות הז"ת שבכ"א מהם. אך כוונת הרב אשר בע"ח הוא כי הג"ר דהזו"ן הכלליים בערך הפרצופים העליונים. עתיק א"א או"א. הנה לא נחשבו הם לג"ר כלל וכמו שאמרנו לעיל שבערך העליון לא נחשב כל תחתון אלא רק לז"ת לבד והג"ר שבו הוא רק פרטי הי"ס דהו"ק. וכמ"ש הרח"ו במלכים פ"ה כי הוא ע"ד הראש דקטנות שגם בו יש ג"ר, וכן אמר במ"ן ומ"ד דרוש א' כי הם ע"ד ז' היכלות שהם י'. כי היכל העליון כולל ג' היכלות. וכן אמר ג"כ במוחין דצלם פ"א כי המלכים הראשונים הגם שהם רק ז' מלכים. עכ"ז הנה הם ג"כ בבחי' עסמ"ב והם הי"ס גמורות דחיצוני'. והרי לנו כי הגם שהם באמת רק ז"ת לבד עכ"ז הם י' ג"כ והג"ר שבהם הוא רק פרטי הג"ר אשר בהו"ק עצמן. וא"כ הרי ניחא מ"ש בע"ח שהם ז"ת לבד ועכ"ז אמר שפיר במבו"ש ובמאמרי רשב"י הנז' שיצאו הג"ר שבהם ג"כ. כי אותן הג"ר הוא רק בערך עצמם נגד הז"ת שבהם גופה. אבל לא בערך הפרצופים העליונים. כי בערכם נחשב כל הי"ס דהזו"ן רק לז"ת לבד:

אמנם מ"ש בע"ח שהזו"ן נשברו כולם כל מה שיצא מהם והוא השבירה דכללות שאמר וכנ"ל ובמבו"ש ובמאמרי רשב"י אמר שהג"ר שלהם נתקיימו. הנה הוא במה שידוע כי גם בהג"ר היה ג"כ פגם וביטול והיינו במה שנפלו האחוריים שלהם במקום הזו"ן

הזו״ן דאצילות ומשום שנשארו בהזו״ן עצמן ולא ירדו לבי״ע לכן לא נקרא בהם מיתה אלא רק פגם וביטול לבד וכמ״ש בדרושי נקודות פ״א ופ״ו וכן בשביה״כ פ׳ א׳ ב׳ וכנודע. וכ״ז הנה היה בהג״ר דהזו״ן וכן גם בהג״ר דעתיק וא״א ואו״א וכמ״ש בשביה״כ פ״ז. אמנם כל הי״ס דהזו״ן אשר אמרנו שגם הג״ר שלהם נחשב בערך הפרצופים העליונים רק מכלל הז״ת לבד וכן הז״ת דהזו״ן נחשבים הם בערך העליונים רק לבחי׳ בי״ע לבד וכמו שאמרנו לעיל אות ד׳ כי הגם שכל ספי׳ היא כלולה מאבי״ע אך בערך העליון נחשב הז״ת דהתחתון רק לבי״ע לבד וא״כ הרי הג״ר דהזו״ן אשר נפלו האחוריים שלהם במקום הז״ת דהזו״ן הנה נקרא נפילתם בהז״ת. בערך הפרצופים העליונים. לבחי׳ מיתה ממש. כי הרי נפלו בהמקום אשר הוא בי״ע בערכם. ונפילת וירידת להבי״ע הנה הוא בבחי׳ מיתה לעולם. ולא עוד כי מאחר שהג״ר דהזו״ן הוא נחשב למעלה מכלל הז״ת הנה היה בהם ג״כ בערך העליונים נפילה וירידה גם לכל בחי׳ הפנים שלהם ג״כ כי גם מה שאנו אומרים שמהג״ר לא נפלו אלא רק האחוריים שלהם והפנים שלהם נתקיימו. הנה הוא ג״כ רק בערך עצמם ור״ל בערך מיתת ושבירת הז״ת שבהם גופה. אבל בערך הפרצופים העליונים הנה היה ביטול ופגם גם באורות הפנים דהג״ר דהתחתון ג״כ. ומה גם כי הרי פשוט הוא כי נפילת האחוריים גורם חסרון גם בהפנים ומיתת ושבירת הז״ת גורם קלקול בכל הג״ר כולם. כי הרי בהלטער אחד מהאיברים התחתונים הרי מרגיש כל הקומה כולה אלא שהכל נידון בערכין. ובערך מיתת הז״ת שהיה בהם מיתה ושבירה גמורה נחשב ירידת ונפילת האחוריים דהג״ר רק לביטול ופגם בעלמא. והחסרון אשר היה נוגע עי״ז בודאי גם לאורות הפנים דהג״ר שלהם ג״כ הנה לא נחשב זה אצלם לחסרון כלל. אך כ״ז הוא רק בערך תכונת ומיתת הז״ת שבהם גופה אבל בערך הפרצופים העליונים אשר נחשב להם כל הז״ת דהתחתון רק לבחי׳ בי״ע וכל הג״ר דהתחתון רק מכלל הז״ת וכן הוא ג״כ כי בערך העליון הנה נחשב להם כל הפנים דהתחתון רק מכלל האחוריים וכמ״ש בשער או״א ובכ״מ וכן כל פגם דהתחתון הנה נחשב בהעליון לחסרון וקלקול גדול. ועי׳ כ״ז הנה ממילא נמלא כי בערך העליונים נקרא ונחשב למיתה ושבירה גמורה גם לכל הג״ר דהזו״ן כולן. ור״ל גם לאורות הפנים שלהם ג״כ. וזהו מ״ש הרב בשביה״כ פ״ו שהזו״ן הכלליים הנה הם כלולים ג״כ מי״ס והם נשברו כולן ובמבו״ש ומאמרי רשב״י הנז׳ אמר שגם בהזו״ן נתקיים הג״ר שבהם ולא נשבר גם בהם רק הז״ת והיה השבירה רק בפרטיות לבד ובכולם שוה. כי במבו״ש ובמאמרי רשב״י מדבר הרב רק בתכונת מקרה המלכים אשר היה בכ״א בפנ״ע והוא נידון בכ״א לפי ערכו והיה בכולם שוה. אבל בע״ח מדבר הרב בכללות הב״ן הכללי כולו ובמקרה המלכים אשר היה בכל הפרצופים שבו בדרך כלל. ור״ל כאשר שאנו מסתכלים על כל הפרצופים כולם יחד. ולכן אמר שם כי הזו״ן הכלליים נשברו כולם גם הג״ר שלהם וכן אמר שם עוד כי לא היה בהם באמת ג״ר כלל. כי כאשר שאנו מסתכלים על כל הפרצופים ביחד ונידון כל תחתון בערך העליון שעליו. הנה אז נחשב לשבירה גמורה לכל כללות הזו״ן כולן וכן לא נחשב בו אז באמת לג״ר כלל וכנז׳. וזהו מ״ש הרב שם כי היה מקרה המלכים הן בכללות והן בפרטות כי הרי במה שנשברו הז״ת דכ״א מהם הרי הוא בפרטות ובמה שנחשב הזו״ן הכלליים בערכם שהם נשברו כולם הרי הוא בכללות ג״כ:

[ז] **והנה** כשם שאמרנו שכל תחתון בערך העליון הוא נחשב רק לז״ת ונחשב שהוא נשבר בכולו כן הוא להיפך ג״כ שכל עליון לגבי תחתון הנה הוא בבחי׳ או״א אליו ונחשב כילו רק לג״ר ונקרא שמתקיים בכולו. כי מה שהוא קלקול ופגם בהעליון לא נחשב זה בהתחתון לחסרון כלל וכמו שאמר הרב. בפנימי׳ וחי׳ דרוש ח׳. כי הקליפה דאבי׳ היא טהרה דבריאה וטהרה דבריאה היא טומאה דאצילות וע׳ בשער רפ״ח פ״ו שאמר שם ודע כי יש בירה ובירה דבריאה הכל לפי העולם כו׳ ע״ש. כי מה שהוא פגים בהעליון אינם נחשבים לפגים בהתחתון והוא פשוט ונודע וא״כ נמלא כי בכללות והיינו בהעריך כל תחתון לגבי עליון וכל עליון לגבי תחתון נחשב התחתון שהוא נשבר בכולו והעליון שהוא מתקיים בכולו. וזהו שאמר הרב בנקודות פ״ד ושם פ״ב שהג״ר נתקיימו והז״ת נשברו. והכוונה הוא הן בכללות והן בפרטות כי בכללות הנה נחשב כל העתיק וא״א ואו״א הכלליים אשר בהב״ן הכללי. שהם הג״ר הכלליים שבו. הנה נחשבים הם כולם שמתקיים בכולו. והזו״ן הכלליים שהם כל הז״ת אשר בהב״ן הכללי הנה נחשבים הם שהם נשבר בכולן. אך בפרטיות הרי יש ג״ר וז״ת בכל פרצו׳ ופרצו׳ בפנ״ע והיה קיום בהג״ר שבו ומיתה בהז״ת שבו והרי היה כל מקרה המלכים הן בכללות והן בפרטות וכמ״ש בשביה״כ פ״ו וכן אמר ג״כ במבו״ש שער ב׳ ח״ב פ״א. זה לשונו וע׳ לקמן בח״ג פ״ו שנתבאר שם ענין אלו הז׳ מלכים שהיתה ג״כ בחינתם בכל פרצו׳ ופרצו׳ מהה׳ פרציפים אך כל מה שאנו מדברים בחלק זה הוא בהז׳ מלכים של כללות הי״ס דנקודים עכ״ל והרי לנו מבואר כי היה כל מקרה המלכים הן בכללות והן בפרטות והוא ע״פ דברי מהר״ש שרעבי ז״ל וכמו שביארנו וע׳ עוד בדברינו בהגהות וביאורים שם אות ל״ג ע״ש. והרי נמלא בכ״ז כי אלו ב׳ השמועות אשר בע״ח ובמבו״ש ומאמרי רשב״י הנז׳ אין סתירה ביניהם כלל ושניהם הם דברי אלהים חיים אמת:

והנה הרב הגדול מהור״ר שלמה מולכו ז״ל בספר שמן זית זך. יצא במלחמות ה׳ וכגבור מזוין בכל כלי קרב מפשטות דברי האריז״ל המדבר בענין זה. וחולק בזה על כל דברי מהר״ש שרעבי ז״ל ומסיק ואומר כי הם נראים באמת לב׳ שמועות הסותרים זה את זה וכקושיית מהרח״ו ז״ל אשר נשאר בצ״ע בזה וכנ״ל אות ג׳. אמנם כפי מה שהסברנו והמתקנו את כל דברי מהר״ש שרעבי ז״ל הנז׳ לא ראינו (לענ״ד) בדבריו שום קושיא כלל. וכמו שיתבאר עוד עיקר הדברים בזה למטה בסמוך אות ח׳ ע״ש. ודברי מהר״ש שרעבי ז״ל הם חיים וקיימים ומי כמוהו יורד לעמקי תהום ודולה עמוקות ממעמקים בכל דברי האריז״ל וכן ראינו לכל גדולי חכמי ספרד הבאים אחריו הנה כולם אחזו את דרכו דרך הקודש ובפרט הרב הג׳ מהר״ח דילהרווזה ז״ל בספר תורת חכם אשר חותר חתירה אחריו בכל מקום והעלה רוב פנינים בכל דבריו ואומר אחריו שפתיים ישק. וע׳ במה שנוגע לענינינו בס׳ תו״ח הנז׳ ד׳ קל״ה ע״א דה״מ כתב עוד. והובא בדברינו בהגהות וביאורים בסוף הע״ח דפוס ווארשא תרנ״א ברחוה״כ ד׳ א׳ אות ח׳ ע״ש. כי מאותן הדברים שאבתי כל מה שכתבתי בזה:

[ח] **אמנם** מה שיש להקשות לכאורה בדברי מהר״ש שרעבי ז״ל כי הרי לפי דבריו לא יהיה ניחא לכאורה מ״ש הרב בשביה״כ פ״ו ובכ״מ שרק הזו״ן ילאו חסרים מהג״ר ובהם היה השבירה בכללות וכנ״ל אות ו׳. הלא לפי דבריו הנה נחשב כל פרצו׳ תחתון בערך העליון רק לז״ת. והזו״ן דכל תחתון הם בערך העליון רק בתכונת הבי״ע וכנ״ל בדברינו. א״כ הרי נמצא שגם א״א כנגד עתיק וכן או״א כנגד א״א הנה שייך עליהם ג״כ לומר שבערך עתיק היה הא״א רק בבחי׳ ז״ת לבד והיה בו כל מקרה המלכים בכל כללותו כולו כמו בהזו״ן הכלליים וא״כ הרי מפני מה אמר הרב שרק הזו״ן הכלליים אשר בהב״ן הכללי הם ילאו חסרים מג״ר ובהם היה השבירה בכללות. הרי ממנ״פ הוא שאם כונתו הוא על בחינתם אשר בכל פרצו׳ ופרצו׳ בפנ״ע. הרי זהו רק בחי׳ הפרטיות. ובפרטות הרי ילא גם הזו״ן בכל הי״ס כולם והיה גם בהם השבירה רק בהז״ת לבד והג״ר שלהם נתקיימו. ואם שכוונתו הוא על בחינתם אשר בכללות שהוא בערך העליונים הלא בערך העליונים. ילאו גם או״א וכן גם א״א בערך עתיק ג״כ. רק בז״ת לבד והם נשברו כולם. ולמה תופס הרב ז״ל ללמדינו את ענין הכללות רק בהזו״ן. וענין הפרטות על הפרצופים העליונים. הלא כולם שוים בכל. וכמבואר בכל דברינו לעיל. אך באמת לפי עומק דרכו של מהר״ש שרעבי ז״ל הנה לא קשה כלל כי הרי לפי דברינו מתבאר כי הנה נידון כל פרצו׳ בג׳ בחי׳. היינו בערך העליון ממנו ובערך התחתון ממנו. ובערך עצמו. כי בערך העליון נחשב שנשבר בכולו ובערך התחתון נחשב שמתקיים בכולו. ובערך עצמו הנה היה בו חילוק בין הג״ר שבו להז״ת שבו. וכל אלו הג׳ בחי׳ הנה הוא הכל רק ע״י התמזגות והבחנת

הז"ת ו
ונקרא
נחשב כוו'
בכולו. ו
כל הענין
הג"ר וכל
משמיע לנו ה
היה רק בין
לימוד הפרטות
הרי הוא תלוי ר
הרי הוא תלוי רק
הפרטות בהג"ר.
עכ"פ היינו בהג"ר
משום שכל סיבת הנ
ובמה שלמדנו שהזו"ן
העליונים. הנה בזה לנ
לבחי' זו"ן והיינו כל התתון כ
והזו"ן. הנה נבחן בו לעולם כ
העליון. אשר הוא הג"ר ובבחי' ע
נבחן שהם מתקיים בכולו. כי כל ג"ר
מקודם בהג"ר אבר בכ"א מהפרטיות. וה
הכוונה בעומק ע"פ דרכו של מהר"ש נ

[ט] **אמנם** מה שנלרך לנו עדיין לבאר
הכללית שהיא המלכו' דהנקודות. ו
הם פשוטים עכ"ז נבאר כ"ז בביאור והיינו, כי הרי אמרנו
הנה ילאה גם היא בכל הי"ס כולם והג"ר שלא נתקיימו
שלא מיתו ונשברו, וכמ"ש הרב כ"ז בפירוש במבו"ש שע"ב ח"ג
פ"ו וכן במאמרי רשב"י וכנ"ל. אך בכללות כל הפרלופים כולם
אשר בהב"ן הכללי. הנה אמר הרב בע"ח בשביה"כ פ"ו ופ"ז וכן
בכ"מ בע"ח ובמבו"ש. כי ילאה המלכו' בעולם הנקודות רק בבחי'
נקודה אחת לבד. והיינו כי הנה נחשב כל הי"ס דהמלכו' בערך
העליונים רק לנקודה אחת והיא נשברה בכולה כי אותן הי"ס שבה הנה
הם רק הי"ס הפרטיים אשר באותה הנקודה גופה. ונחשב בערך
העליונים רק לנקודה אחת. וכן נחשב בערכם שהיא נשברה בכולה.
וע"פ מה שביארנו כ"ז לעיל. והנה אותה הנקודה אחת אשר בכללות
הנה מבואר הוא בדברי הרב בכ"מ כי הוא נקודת הכתר שבה וכמ"ש
בשביה"כ פ"ו ובשער המלכים פ"ה ושם פ"ו בארוכה וכן בכ"מ
(אמנם בשביה"כ פ"ח מבואר שכולם היו רק המלכיות לבד וכן
הוא בכ"מ שלא היו אלא רק מבחי' הנפש לבד וא"כ הרי היה
נקודת הנוק' דז"א אשר בעולם הנקודות ג"כ רק נקודת המלכות
שבה וכן אמר ג"כ בשביה"כ פ"ז כי ילאה הנוק' דז"א המלכו'
עשירית לבד שבה. וע' עוד בסדר אבי' בקילור פ"ג. אמנם כבר
עמד הרב ז"ל עלמו על סתירת הדברים בזה בשער הכוונות וכן
בפע"ח בשער העמידה בברכת עקירת המינים ע"ש שאמר שהכוונה
הוא כי מכיון שלא היתה רק נקודת הכתר לבד והיתה חסרה
מכל הט' אחרונים שבה הנה ממילא הוא שגם אותה הנקודה דהכתר
מתמעט אורה הרבה ולא נשאר בה רק אור המלכו' שלה לבד
וזהו שאמר באיזה מקומות שהיתה נקודת המלכו' והכוונה הוא על
המלכו' שבכתר) והנה אחרי שאמרנו שכל מה שהיא נחשבת לנקודה
אחת הנה הוא רק בערך הפרלופים העליונים. א"כ הרי קשה
לכאורה כי איך אפשר לומר שהיא נקודת הכתר הלא בערך
העליונים הנה פשוט הוא שהיא רק נקודת המלכות לבד כי הרי
היא המלכו' של הב"ן הכללי. והז"א הוא הו"ק של הב"ן הכללי.
והג"ר הם הא"א וא"א ועתיק של הב"ן הכללי. והם בכללם הי"ס
של הב"ן הכללי אשר ילא מהעינים דא"ק והרי היה הנוק' דז"א
גם בעולם הנקודות רק המלכו' של הב"ן הכללי וא"כ אלמה אמר
הרב כי אותה הנקודה דהמלכו' הנה היה הכתר שבה הרי ממנ"פ
איך הוא כוונתו אם שכוונתו בפרטיות הלא בפרטיות שהוא בערך
עלמה ובבחי' עלמותה גופה הרי היה אותה הנקודת דהכתר ג"כ
כלולה מי"ס והג"ר שלה נתקיימו והז"ת שלה נשברו ואם שכוונתו

ב
עולה
שהיא
בחי' אור
ושער הכוונ

אמנם הנה יש עוד
שידוע שהמלכות מג
מגיד מראשית אחרית וכן בסוד אני
עד הכתר ובכח הזה נברא ונולד ונעשה. מ
עולמות בי"ע כולם והיא שורש הכל וכן היא הכתר שלהם
והרי עומדת המלכו' לעולם בכח אור הכתר. והנה כן היה כ"ז גם
בעולם הנקודות ג"כ וכמו שאמרנו לעיל סי' ג' אות א'. כי הנה
ילא אז כל השרשים של כל המליאיית כולם אשר היה עתיד להעשות
בכל העולמות בי"ע בכל משך זמן דקיום העולם הנה ילא ונעשה
כל שרשיהם הראשונים בעולם הנקודות והם כולם ירדו ונפלו
בעמקי הקליפות אשר נברא אז ג"כ מתוקף הגבורות החזקים ונתערב
בהם כל אותן שרשי דהמליאיית כולם ונטבעו בהם. והם אשר
עולים ומתתקנים תמיד לאט לאט ויולאים מעמקי הקליפות והשממון
ונעשה מהם כל המליאיית דהדלא"מ המתחדשים בכל עת. וכשיוגמרו
ללאת כולם מעמקי הקליפות אשר נטבעו בהם אז יתגלה אור
התיקון העליון בכל העולמות כולם. והוא הקץ של בעתה המוכרח
אשר אנו מקוים ובטוחים עליו וכמו שיתבאר כ"ז בארוכה לקמן
בחלק שני וכן בדברינו בכללי התוה"ס בכ"מ. והנה כל אותן
השרשים הראשונים אשר אמרנו שנבראו בעולם הנקודות וכל
ענייהם הנעשה בהם בירידתם ונפילתם כנז' שהוא כל ענין דעולם
התוהו הנה כ"ז נמלא ונעשה ע"י המלכו' דהנקודות. כי המלכו'
נוק' דז"א היא לעולם השורש לכל מה שהיה והוה ויהיה בכל
העולמות בי"ע כולם וממנה ועל ידה נעשה הכל והיא הכתר
שלהם. וזהו מ"ש הרב שנקודת המלכו' ילאה בבחי' נקודת הכתר
שבה. כי היא היתה גם אז הכתר והשורש לכל מה שילא ונעשה
אז. והרי נמלא כי היה עומדת המלכו' גם אז בגילוי אור הכתר.
אמנם הנה הוא רק לכל מה שלמטה הימנה: אבל לכל הט' נקודות
כולם

וג
קומה
כ"ז יצאו
ו"א כי באשר
דהאבא הנה נשלמו
הוא ג"כ כי אותן הג"ר
ת שלהם לבד כי אותן הג"ר
כמעלה. לא שלטה בהם המיתה והשבירה
מלכי עגולים אשר הם יצאו בסוד טפ"ק גם משורשם
הראשון ולא נמשכו הם דרך פנימית כלל וכנ"ל דרוש ב' סי' א' וכו"מ. הנה לא קבלו הם מוחין הראוי להם מלמעלה והיו הם בלא ג"ר כלל ויצאו רק עצמותם העיקרי לבד ומ"ש הרב בשביה"כ פ"ו שהיו גם הם כלולים מי"ס הנה הוא רק בחי' הי"ס אשר ישנם עכ"פ גם בעצמותם גופה וכנודע שאין שום בחי' אור שלא יהא כלול מי' והם נשברו בכולן כי הם רק הז"ת לבד. אמנם העתיק וא"א ואו"א דהעגולים הנה הם יצאו בהג"ר שלהם ג"כ. כי עצמותם הוא משרשם אשר בהאימא עצמה וכן מאור העקודים וכן גם מאור המ"ס שבא"ק וכנ"ל דרוש ב' סס"י ג' ודרוש א' סי' ה' [ומשרשם שבהאימא הוא האו"א דהעגולים ומשרשם שבאור העקודים הוא הא"א דהעגולים ומשרשם שבהמ"ס הוא העתיק דהעגולים] ומשום שעיקרם הוא מלמעלה לכן יצאו הם בהג"ר שלהם ג"כ כי הג"ר הם אורות דהמוחין אשר הם מלמעלה כנודע. והג"ר שלהם הם נתקיימו כי לא שלטה בהם מיתה ושבירה ח"ו אך הז"ת שבכ"א שהוא החיצונית והגבורות שבהם הנה הם נשברו ג"כ והוא ע"י שהרי היה כל יציאתם ג"כ רק בסוד טפ"ק ולא נשלמו כלל ולכן נשברו הזו"ן שבכ"א ג"כ שהם הזו"ן הפרטיים. אך הג"ר שלהם אשר עיקרם הוא מאור העליון נתקיימו כנז'. משא"כ הזו"ן הכלליים של המלכי עגולים הנה הם יצאו בלא ג"ר כלל כי הם רק עצמות המ"ן דהאימא שבא"ק מהבחי' התחתונים שבה אשר העלתה אותן למעלה ויצאו דרך העינים בסוד טפ"ק והיו בלא ג"ר ובלא מוחין לכך נשברו כולם. וכ"ז הוא רק בהמלכי עגולים ומשום שהם

עינים
ר הם
משכתם
עד שיצאו
יושר ג"כ
קודות) והם
שלהם לבד
ת לבד. וכמ"ש

כי עגולים אשר
י יושר הנה יצאו
דעולם הנקודות)
עתיק וא"א ואו"א
לבד. אבל בהמלכי
נוק' רק בנקודה אחת
אשר בעתיק וא"א ואו"א
ות והן בפרטות. ובזה הרי
ות בלא שום דוחק כלל:
ר עוד כי הנה הרח"ו ז"ל בשער
פ"ה מסתפק שם בענין יציאת המלכים
א רק בו' נקודות והנוק' רק בנקודה אחת
ם אם בשרשם אשר בעולם העקודים או בהאימא
שארו בהעקודים לא אמר זה מסברא דנפשו אלא
אריז"ל אשר אמר בשער העקודים פ"ה כי בהמלכו'
ים שם הוא השרשים דהנקודות. אמנם בשביה"כ פ' ו'
ר שם בפשיטות כי נשארו בהאימא הכללי והפרטי. ור"ל
ג"ר דז"א כאשר נאצלו מהאימא. הנה נאצל הכתר ואח"כ החכמה
ואח"כ הבינה. וכאשר נאצלו אלו הג"ר כל התחתון מהעליון אמנם לא יצאו לחוץ אלא שירדו עד הבינה הנז' ושם נכללו כל הג"ר ונשארו כולם בהאימא הכללי ואח"כ נאצלו הז"ת מהבינה הנז' שהיא הבינה הפרטית. והם אשר יצאו לחוץ. (אבל הג"ר לא יצאו לחוץ אלא שירדו ונכללו בהבינה הפרטית ומשם לא ירדו עוד למטה ולא יצאו אלא שנשארו כולם בהאימא הכללי) ובמבו"ש שער ב' ח"ב פ"ג מבואר שם כי הג"ר נשארו בשרשם שמבפנים שהוא במקום החזה דא"ק (וכנ"ל דרוש א' סי' א' אות ד') ושם פ"א אמר כי הג"ר דהזו"ן הם נשארו במאצילם שהוא בהעינים דא"ק. והרי לנו ד' שמועות בזה-הם שנשארו מבפנים בהחזה. או שנשארו בהעינים. או שנשארו בהעקודים. או שנשארו בהאימא הכללי שהיא פרצו' האימא דהב"ן הכללי אשר יצאה מהעינים ג"כ. וכנ"ל בדברינו כי יצאו עתיק וא"א ואבא ואימא וכמ"ש בשביה"כ פ' ו' ז' וכנודע:

אך כאשר נתבונן בזה אנו רואין שכל אלו הד' שמועות הם כולם אמת וכולם ישנם כי בכל אלו הד' מקומות הנה נשאר שרשם ומשם הם מושפעים תמיד. כי שרשם הראשון הנה הוא נשאר בהחזה דא"ק מבפנים. והוא כל חלקי הנה"י דהאימא שבא"ק אשר היתה צריכה להשתתף בהנקודות דהעינים ע"י בחי' האמ"ר וק"ב שבה ולא נמשכו ולא יצאו הם בעולם הנקודות כולם (וכנ"ל סי' ג' אות ב' ודרוש ב' סי' ג' אות ג' וכן שם סי' א') והרי נשאר שרשם הראשון בהחזה דא"ק מבפנים. וכן אח"כ כאשר יצאו מן העינים שהוא מהע"ב דהמ"ס שבא"ק. הנה פשוט הוא שנשאר שורשם העליון ג"כ מהעינים ולפנים ומשם הם מושפעים תמיד. ומה גם לפי מה שאמרנו לעיל דרוש ב' סי' ד' אות ב' שכל יציאתם מהעינים הגם שהוא בסוד טפ"ק עכ"ז הנה הוא ג"כ ע"י בחי' זווג עכ"פ והיינו ע"י הזווג הדו"ן שבהע"ב דהמ"ס שהם שורש הב' עיינין. והרי הם בחי' או"א לכל האורות דהנקודות דהעינים וא"כ הרי נשאר שם שורשם בודאי ככל בחי' זו"ן אשר שרשם הוא בהאו"א שלהם ומשתתפים חלקי האו"א בהזו"ן תמיד כנודע. וכן היה כ"ז בעולם הנקודות מעין ובמקלת וכמ"ש בסוף דרוש ב'. והרי לנו עכ"פ כי היה נשאר להם שורש גדול גם בהעינים דא"ק. והאמת הוא כי עיקר פרצו' העתיק דהנקודות הנה הוא מאותו השתתפות אור אשר מהע"ב דהמ"ס שהשתתף בהם באיזה הארה עכ"פ ומזה ההארה **נעשה**

העתיק דהנקודות. וכן מהשתתפות האור אשר היה מושפע בהם משרשם הפנימי שבהחזה דא"ק כנ"ל בסמוך הנה מזה נעשה בחי' הא"ק דהנקודות כי גם בעולם הנקודות היה בהם ג"כ כל הבחי' כמו לאחר התיקון מעין ובמקצת עכ"פ. והרי לנו כי היה להם שורש גדול בהחזה דא"ק שמפנים וכן שורש גדול מבפנים להעינים דא"ק ומזה היה הא"ק והעתיק דהנקודות. וכן אח"כ כאשר יצאו מהעינים וירדו מהטבור ולמטה דרך הא"פ שהוא העולם העקודים וקבלו משם ג"כ אור גדול וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב הרי נעשה להם שורש גדול בעולם העקודים ג"כ והיו מושפעים מהם תמיד. וגזה האור דהעקודים הנה נעשה להם בחי' א"א שהוא פרצו' הא"א דהנקודות. וכנודע שהעולם העקודים הוא הכתר להאצילות וכן היה נעשה מזה הכתר שהוא הא"א דהנקודות. וכן הוא ג"כ כי הרי בעברם דרך העקודים הנה עברו ג"כ דרך האימא שבא"ק אשר היא נכללת בהמזל תחתון דהעקודים. וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. והנה קבלו מהאימא ג"כ אור גדול בעברם דרך עליה כמו שכתבנו לעיל דרוש ב' סס"י א' וכן שם סו' סימן ד' ומאותו האור אשר קבלו מהאימא הכללי שבא"ק שהיא בחי' ישסו"ת כנודע הנה נעשה מזה בחי' פרצופי או"א דהנקודות. והרי לנו מכ"ז כי היו הנקודות מושרשים למעלה בד' מקומות והם כל הד' מקומות הנז' לעיל בדברי הרב ז"ל בע"ח ובמבו"ש. ואינם סותרים זה את זה כי כולם אמת וכולם ישנם כמו שביארנו. ומהם הוא הג"ר הכלליים שהם עתיק א"א ואו"א דהנקודות כנ"ל וכן נשאר בהם הג"ר דהזו"ן הכלליים והפרטיים כמ"ש הרב בשבי"כ פ' ו' ז' וכנודע שהג"ר דכל פרצו' פרטי הנה הוא מושרש ועומד בהג"ר הכלליים דאותו העולם. וכן הם מושרשים בכל בחי' ג"ר ושרשיהם אשר למעלה למעלה ומושפעים מהם תמיד:

[יב] **ונחזור** להענין כי הנה ביארנו לעיל אות י' השינוי הג' אשר בין הנקודות דהעגולים להנקודות דהיושר.

ועתה נבאר עוד שינוי ד' שישנו ביניהם ג"כ. והיינו במה שנמצא עוד סתירה בדברי הרב בענין המיתה דהמלכין קדמאין. כי בשער הפרצופים דרוש א' אמר הרב ז"ל כי כשנאצל ז"א (שהוא אצילותו הראשונה אשר בעולם הנקודות) הנה נאצל בב' הפרצופים החיצון והאמצעי הנקרא בחי' ו"ק נה"י וחג"ת כו' ע"ש. ור"ל כי הנה לאחר התיקון הנה כלול כל פרצו' מג' פרצופים שהם חיצון תיכון פנימי. והם נה"י חג"ת חב"ד. וכ"א מאלו הג' הוא כלול מי"ס שלימים ר"ל אשר כל ספי' מהם הוא כלול ג"כ מי'. אך בעולם הנקודות היה חסר בו אז הפרצו' הפנימי לגמרי והיה אז רק בבחי' הפרצופים דנה"י וחג"ת לבד. ולא עוד אלא שגם באלו ב' הפרצופים לא היה אז אלא רק המלכיות שלהם לבד וכמ"ש בשבי"כ פ"ח כי בעולם הנקודות לא יצאו הזו"ן אלא רק הז' מלכיות שבהב' בחי' החיצונית והתיכונה והם המלכיות דהנה"י והחג"ת כו' ע"ש. וכוונתו בדיוק הוא כי היה בז' המלכיות בכ"א ואחד. כי החסד היה מז' מלכיות דעת חג"ת ונה"י והם ז' מלכיות של ספי' החסד וכן הגבורה היה מז' מלכיות דעת חג"ת ונה"י. והם ז' מלכיות שבספי' הגבורה וכן עד"ז כולם (וע"ש בשבי"כ ספ"ז) כי הנה לאחר התיקון נשלם כ"א וכלול מי' ספי' שלימים אשר כ"א הוא כלול ג"כ מי' וישנו בהחסד י' ספי' שלימים וכן בהגבורה וכן בכולם והרי ישנו בכל ספי' אשר לאחר התיקון ק' ספי' פרטיות אבל בעולם הנקודות לא יצאו כ"א אלא רק בהי' מלכיות מהי' ספי' שלימים שבו. והג"ר שלו נתקיימו והז"ת שלו נשברו. והיה מקרה המלכים בהז' מלכיות דכ"א וכנ"ל אות יו"ד. אמנם לא נדבר עתה בהענין מה שנוגע להחילוק דהי' וז'. ור"ל אם שהם י' או שהם ז'. כי כבר בארנו אותו לעיל אות י' וכן יתבאר עוד בקצרה למטה ולא נדבר עתה אלא רק מהז' לבד. כי הנה כל מלך היה כלול מז' מלכיות שהם המלכיות של הדעת חג"ת נה"י. ויצא בעולם הנקודות הז' מלכיות בהחסד והז' מלכיות בהגבורה והז' מלכיות בהת"ת והוא כ"א מלכיות דהחג"ת שהוא פרצו' האמצעי וכן היה כ"א מלכיות בהנה"י שהוא פרצו' החיצון והרי היה שינוי גדול בין מציאותם בעולם הנקודות למציאותם ושלימותם אשר לאחר התיקון כי לאחר התיקון היה כל אחד מי' ספי' שלימים שהוא ק' ספי' פרטיות והיה החסד מק' ספי' וכן הגבורה וכן הת"ת וכן הנה"י אבל בעולם הנקודות היה כל אחד רק מז' לבד שהם הז' מלכיות מהי' ספי' שלימים שבו אשר לאחר התיקון אמנם עכ"פ הוא כי יצא גם בעולם הנקודות בבחי' ב' הפרצופים דהחיצון והאמצעי שבו שהם פרצו' הנה"י ופרצו' החג"ת. שהם הכ"א מלכיות דכל אחד כנז' [ובס"ה הם מ"ב מלכיות שהם המלכין קדמאין אשר מיתו ונשברו. והם נתחלקו בהג' עולמות בי"ע הפנימית בבריאה והחיצונית ביצירה והחיצונית דחיצונית בעשיה. כמ"ש הרב בשבי"כ פ"ז. והם ג' פעמים מ"ב אשר בעולם התוהו. והם מרומזים בתורה באותיות בהר"ד אשר מאות ב' דבראשית עד האות ד' דויבדל שהם ג' פעמים מ"ב אותיות. אחד מן ב' דבראשית עד ה' של ובהו. והשני מן ה' של ובהו עד ר' של ויאמר. והשלישי מן ר' של ויאמר עד האות ד' של ויבדל. והם' בהר"ד כנודע מדברי הראשונים] וכן אמר ג"כ בשער פנימית וחיצו' דרוש ח' כי בזמן היניקה (שאז נשלם פרצו' האמצעי) הנה חזר להתתקן כל מה שהיה טרם מיתת המלכים כו'. והרי לנו מזה ג"כ כי בעולם הנקודות יצא הז"א בבחי' ב' הפרצופים החיצון והאמצעי שהם פרצו' העיבור והיניקה שהם חג"ת ונה"י כנודע. ויצא אז הז' מלכיות שבכ"א מהם וכנז':

אמנם בשער הפרצופים דרוש ד' אמר שם הרב כי בעת מיתת המלכים הנה היה אז ז"א רק בבחי' הפרצו' הראשון שהוא פרצו' החיצון דהנה"י לבד. ויצא אז בהחג"ת נה"י שהם הו"ק שבפרצו' החיצון לבד ור"ל על הו' מלכיות דהחג"ת נה"י שבכל אחד, כי יצא הנצח בהו' מלכיות דחג"ת ונה"י שבו. וכן ההוד בהו' מלכיות דהחג"ת ונה"י שבו וכן היסוד בהו' מלכיות דהחג"ת והנה"י שבו. אמנם הנה באמת הרי יצא כל אחד מהדעת ולמטה והיה כל אחד מז' מלכיות כנ"ל והם כ"א מלכיות והרי לנו עכ"פ כי לא יצא בעולם הנקודות אלא רק בבחי' הפרצו' החיצון שבו לבד שהם רק הכ"א מלכיות דהפרצו' החיצון. והרי הוא סותר למה שאמר שם דרוש א' ובכ"מ. כי יצא בב' הפרצופים החיצון והאמצעי שבו וכנ"ל. וכבר עמד על סתירה זו הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל וכמו שהאריך שם בהגהות השמש. ודחה האחד מפני חבירו ואמר שאין לסמוך על מ"ש בדרוש ד'. כי העיקר הוא כמ"ש בדרוש א' ובכ"מ שגם בעולם הנקודות יצא הז"א בבחי' ב' הפרצופים שבו. החיצון והאמצעי שהוא פרצו' הנה"י והחג"ת הז' מלכיות דכ"א מהם וכנ"ל:

[יג] **אמנם** לענ"ד הנה נראה שח"ו לאמר כן כי כל מ"ש הרח"ו ז"ל הרי לא אמר מעצמו. דבכל מקום שאמר איזה דיבור מעצמו הרי כתב שמו עליהם. אמר חיים. או ונלע"ד. כנודע. וכל מ"ש סתם הרי הוא דברי האריז"ל ממש וא"כ חלילה לדחות איזה דיבור מדבריו מחמת איזה סתירה או קושיא כי כל דבריו הם דברי א"ח אמת. וע"פ דרכינו הנה יש ליישב תהלי"ת כל הסתירה הזה בנקל ובפשיטות ויהיו כל דברי האריז"ל חיים וקיימים. וכן גם כל דברי מהר"ש שרעבי ז"ל הם ג"כ אמת ויציב. והיינו כי אחר שהעלינו כי היו ב' מיני מלכים ממש שהם מלכי העגולים ומלכי היושר אשר יצאו בעולם הנקודות כל אחד לעצמו. והיו עומדים אז בב' מציאיות. וכל המלכי יושר הנה היו משמשים ועומדים אז. בבחי' הז"א והמ"ה והרוח הכללי דעולם הנקודות. וכל המלכי עגולים. הם הנוק' והב"ן והנפש הכללי. והנה המלכי יושר אשר הם מהאור החדש אשר הוא יצא ע"י הזווג דהע"ב והס"ג שבגלגלתא וכן היה יציאתו דרך פנימית כל האבא כולו שבא"ק וע"י בחי' אמ"ר וק"ב שבו וכנ"ל בדברינו. הנה היה נשלם הוא גם בבחי' הפרצו' האמצעי שבו ג"כ. והיה הוא בבחי' ב' הפרצופים שהם הנה"י והחג"ת. ור"ל המלכיות דהנה"י והחג"ת. כי ע"י הבחי' אמ"ר וק"ב אשר קבל מבפנימית האבא שבא"ק ונשתתף בו האבא ליתן בו מחלקו ג"כ. הנה עי"ז נישלם ונעשה בו גם בחי' פרצו' האמצעי שבו. משא"כ מלכי העגולים שהם הנוק' והנפש הכללי שבעולם הנקודות שהוא לא קבל מפנימית האימא שבא"ק ומהאמ"ר וק"ב שלה מאומה. והיה כל עצמותם רק המ"ן שלה אשר מבחי' ברורי הולד עצמו אשר הם רק מהמלכות דהאימא לבד וכנ"ל סי' ג' אות ב'. הנה לא היו הם אלא רק בבחי' פרצו' החיצון לבד

שהוא רק פרלו' הנה"י ור"ל המלכיות דהו"ק דהנה"י וכנ"ל אות י"ב אבל מפרלו' החג"ת הנה לא היה בהם מאומה. כי משום שהמלכות היא מקבלת מהנה"י לעולם. וכמ"ש בזוה"ק בסתרי תורה פ' וילא קנ"א ע"ב וכנודע. לכן היה גם במלכי העגולים מבחי' הנה"י עכ"פ. ונמלא כי מ"ש הרב שם דרוש ד' כי ילא הז"א בעולם הנקודות רק בבחי' פרלו' הנה"י שהוא פרלו' החילון לבד. הכוונה שם הוא רק על המלכי עגולים אשר ילאו מהעינים. ומ"ש שם דרוש א' ובכ"מ כי ילא בבחי' ב' הפרלופים החילון והאמלעי שהם פרלו' הנה"י והחג"ת. הכוונה שם הוא על המלכי יושר אשר ילאו מלפר"ג והם ירדו דרך פנימית כל הפרלופים שבא"ק ועי"ז נשלמו הם בב' הפרלופים שהוא בפרלו' האמלעי ג"כ. כי במה שקבלו מפנימית האבא שבא"ק וילאו הם בהשתתפות אור מבחי' הנה"י עלמן שבו וכן השתתף בהם האבא בהחג"ת ג"כ וכנודע שכל הז"ת דהעליון מתלבשים בהתחתון. אמנם בעולם הנקודות אשר לא היה נשלם אז באמת כל המשכת האמ"ר וק"ב גם בהאבא כהראוי וכנ"ל סי' ג' אות ג' הנה לא השתתף בהם האבא מכל הז"ת שבו ממש אלא רק מהמלכיות שבהם לבד. ועי"ז הנה נשלמו המלכי יושר ג"כ בהמלכיות של כל הו"ק כולם והיו הם בבחי' ב' הפרלופים וכנ"ל:

[יד] **וביותר** נראה כי הנה נודע הוא שכל פרלו' ז"א שהוא בחי' רוח הכללי הנה הוא נקרא בשם חג"ת. וכל פרלו' הנוק' שהיא נפש הכללי הנה היא נקראת בשם הנה"י ובעולם הנקודות אשר ילאו אז הב' מיני מלכים שהם מלכי היושר והעגולים והם בבחי' ז"א ונוק' רוח ונפש וכנ"ל א"כ הרי הם עלמן בחי' ב' הפרלופים נה"י וחג"ת החילון והאמלעי. כי המלכי יושר הם היו בחי' החג"ת שהוא פרלו' האמלעי. והמלכי עגולים הם היו רק בחי' הנה"י שהוא פרלו' החילון. וזהו מ"ש הרב בדרוש א' כי כשנאלל ז"א הנה נאלל בב' הפרלופים החילון והאמלעי שהם נה"י וחג"ת. ור"ל על אלו הב' מיני מלכים יחד העגולים והיושר כי הנה הם הנה"י והחג"ת. והם החילון והאמלעי נפש ורוח. והגם שבעולם הנקודות הרי ילאו זה לעלמו וזה לעלמו ולא היו אז בבחי' חילון ואמלעי כלל אמנם הנה לאחר התיקון אחר שעלו אז לבחי' מ"ן להאו"א שבא"ק וכן עלו משם עוד לעילא לעילא וכמ"ש הרב בשער התיקון פ' א' ב' ע"ש. הנה נתחברו אז ונעשו שניהם לאחד ממש. וכנ"ל דרוש ב' סי' ב' אות ד' וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז בכללי התוה"ס כלל י"א ענף א' עש"ה. ואחר התיקון כשנעשו העגולים והיושר למליאות אחת בכל פרלו' ופרלו' וכן ניתוסף ונשלם אז הג"ר דהב"ן ג"כ כנודע. הנה היה אז מלכי העגולים שהם הנה"י דהב"ן להחילונית בכל פרלו' ומלכי היושר שהם החג"ת דהב"ן להאמלעי שבכל פרלו'. והג"ר דב"ן הם הפנימית שבכל פרלו'. כי גם בחלקי הב"ן שבכל פרלו' הנה ישנם ג"כ חילון תיכון פנימי כנודע. וע' בשער פנימית וחילו' דרוש ו' עש"ה ובכ"מ שם והוא פשוט ונודע. וזהו שאמר הרב בשער הפרלופים דרוש א'. כי כשנאלל ז"א הנה נאלל בב' הפרלופים החילון והאמלעי ור"ל על אלו הב' מיני מלכים העגולים והיושר שנאללו הם שניהם בעולם הנקודות. והם נעשו לאחר התיקון למליאות אחת. שהוא החילון והאמלעי דהב"ן שבכל פרלו' והם הנה"י והחג"ת דהב"ן הכללי שבכל פרלו' ופרלו':

[טו] **אך** מ"ש הרב שם דרוש ד' כי בעת מיתת המלכים הנה היה אז ז"א רק בבחי' הפרלו' הראשון והחילון שהוא נה"י לבד. הנה שם כוונתו הוא רק על מלכי העגולים אשר ילאו מהעינים. והז"ת דמלכי העגולים שהוא הז"א שבהם הנה הוא ילא רק בפרלו' החילון שהוא נה"י לבד והיה באמת רק המלכיות דהנה"י ור"ל דהו"ק דהנה"י וכנ"ל אות י"ג. ובו היה עיקר המיתה והשבירה וכנ"ל סס"י ב' וסס"י ג' וכן גם לאחר התיקון הנה לא נתקן בתחילה שהוא בעת העיבור ראשון אלא רק אותו הז"א דהעגולים לבד. ותיקונו הוא במה שניתוסף בו הג"ר דהב"ן והם ג"כ רק המלכיות דהג"ר שבפרלו' הנה"י וכן ניתוסף בו אז ג"כ הי' מלכיות מפרלו' החילון דהמ"ה שהוא כל הנה"י דהמ"ה. ונתייחדו אז כולם כאחד. בסוד רזות היחוד ע"י שנמשכו ונארגו כולם יחד משורשם הראשון שבהמ"ס דא"ק אשר שם עלו למ"ן בעת השבירה וכמ"ש בתיקון פ' א' ב' וכנ"ל. ונשלם בזה פרלו' העיבור ראשון שהוא התיקון דז"א דהעגולים אשר נתתקן ונשלם בבטן האימא הכללי שבא"ק [שהוא בחי' ישסו"ת שבא"ק כנודע] כי כל בנין ותיקון דפרלו' העיבור ראשון דז"א הוא לעולם רק ע"י ישסו"ת ומהחילוניית דהמלכות שבהם. אלא שכל הכח הזה הוא נמשך להם מלעילא לעילא שהוא עד המ"ס דא"ק. אבל עכ"פ הוא רק מעלמות החילוניית דהמלכות שלהם לחוד שהוא הנפש שבנפש וכמ"ש הרב בשער המוחין ספ"ה ע"ש. ומזה נבנה ונתקן פרלו' העיבור ראשון דהז"א אשר כל מליאותו אז. הנה הוא רק מהז"א דהעגולים לבד אשר נתקן ונשלם בהמלכיות דהג"ר דהב"ן שבפרלו' הנה"י. וכן בהי' מלכיות דהמ"ה שבפרלו' הנה"י:

[טז] **והאמת** הוא כי הנה נשלם אז בבחי' הו"ק ג"כ ור"ל שנכנס בו אז גם החג"ת ונה"י דאותו פרלו' החילון דהנה"י. אשר הן מהב"ן וכן מהמ"ה. ונעשה כלול מע' ספי' כוללים דהב"ן ומע' ספי' כוללים דהמ"ה. כי נכלל בכל מלכו' (מהי' מלכיות דהב"ן ומהי' מלכיות דהמ"ה) החג"ת והנה"י ג"כ. וא"כ הרי נעשה כל מלכות כלול מז' שהוא חג"ת ונהי"מ. והרי הם ע'. ומה שאמרנו שהם ע' כוללים. כי בפרטיות הם ג' פעמים ע'. היינו בכ"א מהנה"י אשר הן מהב"ן והן מהמ"ה כנז' והבן. וכ"ז נעשה ונשלם בפרלו' העיבור ראשון דהז"א. והוא משום כי מאחר שנעשה ונתקן בעיבור ראשון בבטן האימא הכללי וע"י מה שמקבל האימא מלמעלה למעלה. א"כ הרי משתתף בו עתה האימא ג"כ בכל בחי' אמ"ר וק"ב שלה אשר בפנימיותה ונבנה ונעשה עי"ז בכל הז"ת כהראוי:

והנה אותן הז"ת שאמרנו שנשלם בו בעיבור ראשון. הנה הם מבחי' המלכי יושר שמהאבא שבא"ק הנ"ל אות י"ג. כי הם נמשכים ובאים ונכללים ומתאחדים בעיבור ראשון ג"כ ע"י הזווג דהאו"א שבא"ק אשר מזדווגים בעת התיקון. וכמו שבארנו בכללי התפשטו' והסתלקו' כלל י"ח ענ"א ע"ש. אמנם כל אותן הו"ק. הנה לא נתראה כחם עדיין בעיבור ראשון כלל והם רק בכלילות ובהעלם בו ולא נתראה מליאותו אז אלא רק בהגילוי דהנה"י לבד וכמו שאמרו בנדה ד' ל' ע"ב למה הולד דומה במעי אמו כו'. וע' בדברי הרב בשער פרקי הצלם ספ"א. והנה הוא עכ"פ בעיבור ראשון רק בהנה"י לבד שהוא פרלו' החילון אלא שנכללים בו גם אז מחג"ת (וכן מחב"ד) ג"כ. אמנם הם רק בכלילות ובהעלם כנודע. ומה שאמרנו לעיל אות ט"ו כי הוא רק המלכיות לבד. הגם שבאמת הרי נשלם בעיבור ראשון בפרלו' הנה"י בשלימות וכלול בו הכל וכנז'. הוא משום כי שורשו ועיקרו הנה הוא רק מהז' מלכיות דהעגולים אשר ילאו מהעינים שהוא הז"א דהעגולים כנ"ל ורק הוא אשר נתקן ונשלם בעת עיבור ראשון. וכן נמשך תיקונו ג"כ רק ע"י החילוניות דהמלכו' דישסו"ת וכמ"ש בשער המוחין ספ"ה. וזהו שאמרנו שהוא המלכיות משום בשורשו ותיקונו הוא רק מהמלכיות. אבל באמת הנה נתקן בעיבור ראשון בכל פרלו' הנה"י כולו והוא התיקון דמלכי העגולים והם נתתקנו בעיבור ראשון. אמנם התיקון דהמלכי יושר אשר הם מהאבא שבא"ק והם החג"ת דעולם הנקודות וכנ"ל אות י"ד. הנה הם נתקנו ונשלמו רק בעת היניקה שאז נשלמו ונתגלו כל הו"ק בשלימות וכמ"ש הרב בפנימי' וחילו' דרוש ח'. כי בזמן היניקה חזרו להתתקן כל מה שהיה טרם מיתת המלכים כו'. ור"ל כי נשלמו אז כל אותן המלכי יושר ג"כ אשר היו גם הם בעולם הנקודות רק מהמלכיות לבד והיה כ"א רק מי' מלכיות וכנ"ל אות י'. הנה נשלם וניתוסף בכ"א בעת התיקון ע"י היניקה כל הו"ק דחג"ת נה"י ונשלם כל מלכו' בהו"ק העיקרים שבה הן מהב"ן הכללי והן מהמ"ה הכללי ונכללים ומתייחדים הם עם הפרלו' הראשון דהנה"י אשר בעיבור ראשון ונתראה ונתגלה אז כל הו"ק בשלימות. והנה נשלם אז כל הפרלו' השני שהוא הפרלו' דחג"ת. וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב בכל שער הפרלופים ובכ"מ. והבן כ"ז:

[יז] **ונחזור** להענין כי הנה מ"ש הרב בפרלופים דרוש ד' כי בעת מיתת המלכים היה ז"א מבחי' הו"ק של

פרצו' החיצון לבד. כוונתו שם הוא רק על הז"א דהמלכי עגולים. ומשום שרוצה להשמיענו שם רק כל מה שנתקן בעת העיבור ראשון. וכמו שמסיים בדבריו שם. וע"י העיבור נתגדל כו'. ובעיבור ראשון הרי לא נתקן אלא רק הז"א דהעגולים לבד וכנ"ל לכך עושה שם עיקר הדיבור ג"כ רק מהז"א דהעגולים. וזהו מ"ש הרב בלשונו שם. ונבאר עתה מה שהיה בעת מיתת המלכים קודם העיבור כי היה אז ז"א כו' וע"י העיבור נגדל כו'. והרי לנו כי רוצה להשמיענו שם כל אותה הבחי' אשר נתקן בעת העיבור. איך שהיתה היא קודם העיבור. והוא רק המלכי עגולים לבד כנז' ולכך אמר שם כי היה הז"א רק מבחי' הו"ק דפרצו' החיצון לבד. אבל שם דרוש א' הנה שם מדבר מהאצילות ז"א הכללי אשר בעולם הנקודות כולו והנה היה אצילותו אז באמת בב' בחי'. אחד המלכי העגולים והשני המלכי יושר אשר הם שניהם נעשו לאחר התיקון למציאות אחת בהז"א דהאצילות והם פרצו' החיצון והאמצעי שבו שהם הנה"י וחג"ת. ולכך אמר שם בלשונו. ודע כי כשנאצל ז"א נאצל בב' הפרצופים חיצון וגם אמצעי הנקרא בחי' ו"ק נה"י וחג"ת. אמנם בעיבור א' שבעת התיקון אז לא נתקן רק פרצו' החיצון כו'. ומדבר שם על המלכי עגולים והיושר משניהם יחד וכנ"ל אות י"ד. ונמצא מזה כי דברי הרב ז"ל אינם סותרים זה את זה כלל ושניהם הם חיים וקימים. וגם פשוט הוא כי אין אנו חולקים בזה כלל על דברי מהר"ש שרעבי ז"ל אשר כתב שם בהגהת השמש ע"ש. כי כל דבריו בזה הם בודאי אמת ונכון. אלא שאנו אומרים כי דברי הרב שם דרוש ד' הוא קאי רק על בחי' אחת לבד אשר מדבר שם לפי הענין הנדרש לו וכנז' ונמצא כי כולם הם דברי א"ח אמת:

[יח] **והנה** הגם שאמרנו כי מה שכתב הרב בפרצופים דרוש א' שהיה אצילת הראשון דהז"א בב' הפרצופים החיצון והאמצעי. הנה עיקר כוונתו הוא על הב' מיני מלכים ביחד וכנ"ל אות י"ד. אמנם עכ"ז הנה מה שכתבנו לעיל אות י"ג שבהמלכי יושר גופה הנה יצאו הם בעולם הנקודות ג"כ בבחי' ב' הפרצופים החיצון והאמצעי שהם נה"י וחג"ת. והיה כ"א כלול מו"ק וכנ"ל שם. הנה הם דברים אמיתיים וכמו שבארנו שם הסבה בזה. והגם שבאמת הרי נודע הוא כי לא יצאו בעולם הנקודות אלא רק המלכיות לבד. אך הכוונה הוא בערך מציאותם אשר בעולם הנקודות עצמו. כי היה נ"כ אז כל מלך ומלך מהמלכי יושר בכל בחי' הו"ק שבו. אמנם כל אותן הו"ק הם נחשבים לאחר התיקון רק מהמלכו' עצמה כי הם באמת רק הו"ק אשר בהמלכו' גופה אך בעולם הנקודות היו נחשבים הם לו"ק ממש והם השורש דהו"ק אשר לאחר התיקון. משא"כ המלכי עגולים הנה היה כל מלך ומלך מהם רק בבחי' הנה"י שבו לבד והם השורש דהנה"י אשר לאחר התיקון. אמנם כל אותן הנה"י אשר בהמלכי עגולים הנה הם נחשבים לאחר התיקון רק לבחי' הנה"י אשר בהמלכו' גופה. והרי נמצא עכ"פ כי היה שינוי בין המלכי יושר למלכי העגולים כי המלכי יושר היו בעולם הנקודות בבחי' ו"ק אבל המלכי עגולים היו גם בעולם הנקודות רק בבחי' הנה"י לבד וזהו השינוי הד' אשר אמרנו לעיל שהיה ד' שינוים בין המלכי יושר למלכי העגולים. והיינו. א' כי במלכי יושר יצאו האורות עם הכלים ביחד משא"כ במלכי העגולים כי בהם נבדלו הכלים ויצאו מתחילה לעצמן וכנ"ל אות א' (וכן בסו' סי' ד' ע"ש). ב'. כי במלכי היושר יצא מלך החסד בתחילה ואח"כ מלך הגבורה משא"כ במלכי העגולים יצא מלך הגבורה מקודם וכנ"ל אות ב'. ג'. כי במלכי יושר יצאו גם הזו"ן כ"א מי'. והג"ר שבהם נתקיימו והז"ת נשברו. משא"כ במלכי העגולים יצא הז"א רק בהו' מלכיות אשר מהדעת ולמטה והנוק' רק בהמלכות דהכתר לבד (וכמ"ש הרב בשער הכוונות בדרושי עמידה בברכת מפלת המינים) וכנ"ל אות יו"ד. ד'. כי המלכי יושר יצא כל מלך בבחי' הו"ק חג"ת נה"י. משא"כ המלכי עגולים יצא כל מלך רק בבחי' הנה"י לבד. וכנ"ל בסמוך. והרי לנו ד' שינוים ביניהם אשר העלינו כעת מדברינו. וכ"ז הוא לבד שינוייהם אשר נשתנו זה מזה בעיקר יציאתם ומציאותם כי הרי המלכי עגולים הנה הם מהאימא שבא"ק יצאו דרך העינים וירדו רק דרך החיצוניות של כל הא"ק כולו והם עצמן המלכי עגולים אשר מיתו ונשברו. אך המלכי יושר הנה הם מהאבא שבא"ק ומהאור חדש אשר נולד ע"י זווג דהע"ב וס"ג שבהמ"ס שבו והיה יציאת כל המלכי יושר והמשכתם אשר עד הטבור דא"ק. הכל דרך פנימית הא"ק כולו. ואח"כ הנה יצאו מהטבור והיסוד שבו והם נשארו בקדושתם ונתקיימו לעולם. ומה שמיתו ונשברו מהם הנה הוא רק האורות אשר יצא אח"כ מהם גופה ג"כ. והם האורות דלפר"ג אשר יצאו אח"כ מהלפר"ג של אותן המלכי יושר עצמן. ואותן האורות דלפר"ג הנה רק הם המלכין קדמאין דהיושר אשר מיתו ונשברו וכנ"ל סי' ב' כ"ז. וא"כ הרי נשתנו כל המלכי יושר מהמלכי העגולים גם בעיקר מציאותן. ומזה נמשך כל הד' שינוים שביניהם אשר חשבנו לעיל. וכן נמשך מזה ג"כ אשר עיקר השבירה והענייני דעולם התוהו הנה היה רק בהמלכי עגולים וכנ"ל סס"י ב' וסס"י ג'. ועכ"ז הנה בכמה ענינים היו שוים וכנ"ל סי' ד' והם שניהם עכ"פ מהמלכין קדמאין ונעשה בשניהם כל מקרה המלכים וכל עניני דעולם התוהו בכ"א ואחד לפי ערכו. ודע וזכור כ"ז:

הקדמה לדרוש ד'.

[א] **והנה** אחר שעזרנו הקב"ה עד כה הנה ראינו עתה לבאר את כל המציאות דהמלכי עגולים והיושר אחיזתם ותלייתם בא"ק וכל ההשתלשלות שלהם. משרשם הראשון עד שבאו למציאותם וגילויים העיקרי. ונבאר מקומם אשר בכ"א ואחד מהם. וכן נמשך לנו מזה לבאר ג"כ את כל האורות דהתיקון שהוא השם מ"ה והט"ר דהב"ן אשר ניתוספו ובאו בעת התיקון כנודע. כי הרי בעולם הנקודות הנה לא יצאו אלא רק המלכיות לבד אשר בהב"ן וכנ"ל בכל דברינו וכמ"ש הרב בשביה"כ פ"א ובכ"מ. ואח"כ בעת התיקון הנה ניתוסף ויצא כל הט"ר דב"ן עם כל המ"ה כולו והם סוד מלך השמיני הכתוב בתורה בסו' פ' וישלח אחר מיתת הז' מלכים הראשונים וימלוך תחתיו הדר כו' ושם אשתו מהיטבאל. כי הדר הוא השם מ"ה. ומהיטבאל היא הט"ר דב"ן. שהם אשר ניתוספו בעת התיקון ונתייחדו עם המלכיות שהם הנקודות הראשונים וכנודע כ"ז. ונבאר ג"כ את כל אותן האורות דהמ"ה והט"ר דב"ן. אחיזתם ותלייתם בא"ק וכל השתלשלותם אשר משורשם הראשון עד גילויים האחרון אשר במציאת האצילות העיקרי. אמנם הנה אמרנו בכל דברינו לעיל כי כל אורות הנקודות שהם כל המלכי עגולים והיושר. הנה עיקר יציאתם היה רק מהאו"א שבא"ק וכן הוא ג"כ בכל אורות התיקון שהם הדר ומהיטבאל הנה היה כל יציאתם העיקרי ג"כ רק מהאו"א שבא"ק. כי הרי כל האצילות כולו שהוא כל כללות המ"ה והב"ן הנה הוא בחי' הזו"ן שבא"ק כנודע ויצאו הם מהאו"א שבא"ק. וכל המציאות דהאו"א שבא"ק הרי נתבאר לעיל דרוש א' סי' ד' כי הם כלולים בהעקודים והם נמשכים מהמ"ס דא"ק. וכן כל העקודים כולו שהוא כל האורות דאח"פ הנה הם משתתפים ג"כ בעולם הנקודות (וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב) ומכש"כ שהם משתתפים באורות התיקון. כי העקודים בא"ק הרי הוא כבחי' הי"ג ח"ד שבאצילות. וכמו שהזו"ן דאצילות הם מקבלים ועולין לפעמים בהי"ג ת"ד. כן הוא במכש"כ בכללות האצילות שהוא מקבל ועולה לפעמים בהעקודים. וכמ"ש בפע"ח שער השבת פ' כ"א וכן בשער הכוונות ע"ד ע"ב. וא"כ הרי נמצא שהאורות דהאח"פ הנה הם שורשי דהאצילות (והוא נודע ופשוט) וכל האורות דהאח"פ הנה הם נמשכים ויוצאים מהמ"ס. הרישא תליתאה דא"ק וכנ"ל דרוש א' סי' ד' כ"ז. וא"כ נמצא שהמ"ס דא"ק הנה הוא שורש הכל. כי ממנו יוצא כל העקודים כולו וממנו נמשכים האו"א שבא"ק וכן שם נשרשו כל האורות דהנקודות כולן וכל האורות דהתיקון כולו וכמו שבארנו כ"ז לעיל דרוש א' סי' ד' ה' וכן בכל דרוש ב'. ונמצא מזה כי המ"ס דא"ק עם העקודים והאו"א וכל אורות הנקודות והתיקון הם כולם אגודים ואחודים זב"ז. ועל זה הנה נבאר עתה המקור והמקום והמציאות של כל אחד מהם היינו האורות דאח"פ מקומם ומקורם

של כ"א מהם בהמ"ס דא"ק. וכן איך שנמשך ונשתלשל האורות דהחוטם מהאורות דהאזניים וכן האורות דהפה מהאורות דהאזניים והחוטם. וכן אח"כ בהאו"א שבא"ק מקורם של כ"א בהמ"ס ומקומם דכ"א בהעקודים והמציאות העיקרי שלהם אשר בא"ק גופה. וכן נבאר אח"כ בהאורות דהנקודות שהם המלכי יושר והעגולים. השורש דכ"א בהמ"ס והמקור דכ"א שבהעקודים והמקום דכ"א שבאו"א. ומציאותם וגילויים אשר מהטבור ולמטה. ועד"ז ג"כ באורות התיקון שהם המ"ה והט"ר דב"ן אשר ניתוספו ובאו הן בהמלכי יושר והן בהמלכי עגולים. מקורם ומקומם ומציאותם של כ"א מהם. אמנם עיקר הענין בכ"ז. הנה בארנו אותם בספר הכללים כלל י"א ענף י' ע"ש באריכה בכ"ז בפרטות ופרטי פרטות. אך כאן שהוא בדרוש ד' שבסמוך נבאר כ"ז בקצרה כל הפרטים כולן. וכמו שתראה מבוארים לפניך בעה"י. וכל דברינו עתה הוא הקדמה לדרוש ד':

[ב] **והנה** נודע הוא שכל אורות הנאצלים אשר מא"ס ולמטה. הנה כל מציאותם וגילויים הוא לעולם רק בהאורות דד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והם יוצאים ונמשכים מדרגא לדרגא שהוא מעסמ"ב לעסמ"ב מהתחלת א"ק עד סוף כל האצילות כולו. וכמ"ש הרב בעגויו"ר ענף ה' ובטנת"א פ"א וכנודע. ולזאת נבאר אנחנו ג"כ את כל המציאות האורות והשתלשלותם אשר מהמ"ס שבא"ק וכן כל האורות דאח"פ והאו"א. והאורות דהנקודות והתיקון וכנ"ל. הכל ע"פ מערכת הד' שמות דעסמ"ב. כי רק הם הגילוי והמציאות דכ"א מהם. כי אין שום אור שלא יהא כלול מי"ס והוא השם הויה הכוללות של כל אור. וכאשר יוצא ונתגלה בכל בחי' הכחות הפרטים שבו הנה נתגלה ומאיר כל אות לשם בפנ"ע. והם המציאות דהד' שמות עסמ"ב אשר מתפשט בהם כל אור ביציאתו משורשו עד גילויו האחרון. כי בהשם ע"ב שבו הנה הוא קשור בשורשו ויוצא מגילוי לגילוי עד השם ב"ן שבו והוא גילויו האחרון וכנודע כ"ז. ולכן כתבנו את השתלשלות כל האורות ומציאותם של כ"א הכל ע"פ סדר מערכת הד' שמות עסמ"ב. שכל עסמ"ב הם מערכת השמות וגילויים של כל אור. והנה עלה בידינו מנין פרטי כל האורות כולם אשר מהמ"ס שבא"ק עד סוף כל האצילות. לי"ג מערכות דהעסמ"ב. וכמו שתראה כ"ז מבואר ומצוייר לפניך בדרוש ד' הבא בעה"י:

[ג] **והנה** לעיל דרוש א' סי' ד' בארנו שם כי גם אדם קדמאה הנה הוא נבחן ג"כ בכל הג' רישין ממש שהם גלגלתא ואוירא ומ"ס. וכמו הא"א דאצילות ע"ש באריכה. אמנם עכ"ז הנה לא התחלנו לבאר עתה את שרשי כל האורות הנזכרים אשר בהרישין דא"ק. אלא רק מהמ"ס ולמטה שהיא הרישא תליתאה שבו. כי הב' רישין קדמאין הנה הם הע"ב הכללי העיקרי אשר אמר הרב בטנת"א פ"א שאין לנו רשות לדבר בו. וכן גם המ"ס שהיא הרישא תליתאה אשר כתבנו וביארנו בו ד' שמות עסמ"ב והם השורש העיקרי לכל האורות הנזכרים וכמו שיתבאר לפנינו. הנה השם ע"ב שבו שהוא הע"ב דהמ"ס. הנה הוא קשור ומיוחד עם הרישא תניינא שהוא אוירא וקד"א והוא ג"כ נעלם. ומקומו של אותו הע"ב הנה הוא מהאזניים ולמעלה והוא ג"כ מכלל הע"ב הכללי אשר אין לנו רשות לדבר בו. וידוע הוא כי השם ע"ב הוא כולל כתר וחכמה כי הע"ב הוא חכמה. וכלול בו הכתר בקוצו של י' כנודע. והוא הכתר והחכמה דהמ"ס מהאזניים ולמעלה שהוא נעלם. אמנם הבינה דהמ"ס שהיא הס"ג דהמ"ס. הנה היא מהאזניים ולמטה ולפנים. ואותו הס"ג הוא השורש העליון הפנימי של כל האורות דהאח"פ הנקרא בדברי הרב בשם האורות דע"ב דס"ג. ועיקרם הם מאותו הס"ג הנז' שהוא הס"ג דהמ"ס. וממנו מדבר הרב בטנת"א פ"א. וממנו אנו מתחילים לדבר ג"כ וכמו שתראה בכל הדרוש שלפנינו:

[ד] **אמנם** הנה תדע ותבין שגם כל הד' שמות עסמ"ב אשר בהמ"ס. הנה נחלקים כ"א ג"כ לד' שמות עסמ"ב כי הם השרשים הנעלמים לכל האורות הנאצלים אשר מהמ"ס ולמטה. והם עומדים כולם כלולים בהמ"ס ונעלמים בו וכאשר נמשכים מהמ"ס להתפשט למטה להוציא כחם לפועל הנה הם מתפשטים ג"כ בהגילוי דעסמ"ב [כי הגילוי דכל אור הוא לעולם רק על בחי' המציאות דהעסמ"ב וכנ"ל אות ב'] והנה הם מערכה הב' שהם העסמ"ב אשר בכל שם מהד' שמות עסמ"ב שבהמ"ס עצמו כי העסמ"ב אשר בהמ"ס עצמו [שהם העסמ"ב אשר לקמן דרוש ד' סי' א' אות א' ב' ג' ד'] הם מערכה הא'. אך העסמ"ב אשר בכל שם מהם גופה. הנה הם מערכה הב'. וכבר אמרנו כי בהע"ב דהמ"ס [שהוא הע"ב דאות א'] אין אנו מדברים בו. כי לא נתגלה הוא לחוץ כלל והוא נשאר נעלם. ואין אנו מתחילים לדבר אלא רק מהס"ג ולמטה [שהוא הס"ג דאות ב'] והוא השורש הפנימי העליון לכל האורות דאח"פ כנז'. ואותו הס"ג דהמ"ס הנה הוא מתחלק ג"כ לד' שמות עסמ"ב שהוא מערכה הב' שבו. והנה הם הד' שמות עסמ"ב אשר לקמן סי' ב' אות ה' ו' ז' ח'. אמנם הנה גם אותן הד' שמות עסמ"ב שהם מערכה הב' דהס"ג כנז'. הנה גם הם לא יצאו עדיין מבחוץ כלל והם עדיין בהגלגלתא עצמו. כי הם רק התפשטות הס"ג דהמ"ס אשר מתפשט מהמ"ס עצמו ונמשך ממקום המ"ס עד מקום האזניים ולפנים. כי עדיין הם כולם לפנים בהגלגלתא והם הם השורש העיקרי לכל האורות דהאח"פ כי הס"ג דהמ"ס עצמו שהוא הס"ג אשר בסי' א' אות ב'. הנה הוא רק השורש הפנימי העליון לכל האורות דהאח"פ והוא נעלם מאד. כי כל המ"ס עצמו כולו הוא לעולם נעלם מאד. וכמו ששמו מוכח עליו שהוא נקרא מוחא סתימאה וכל השורשי דהאח"פ אשר בו הנה הם רק שרשים נעלמים. אך הד' שמות עסמ"ב המתפשטים ממנו [שהם כל הד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ב'] הנה הם השורש העיקרי לכל האורות דאח"פ. והוא מ"ש הרב בשער מטי ול"מ פ' ג' ד' שיש שם שרשים פנימים לכל האורות דאח"פ אשר שם עולים תמיד לינק. והכוונה הוא על אותן העסמ"ב דסי' ב' שהם מערכה הב' דהס"ג כי רק הם השורש העיקרי להאורות דאח"פ ולכן עולים שם תמיד לינק ולקבל שפע חדשה משם. וכמו שיתבאר כ"ז לקמן דרוש ד' סי' א' ב':

[ה] **אמנם** הוא כי גם אותן הד' שמות עסמ"ב דמערכה הב' שבהס"ג אשר אמרנו כי הם השרשים העיקרים לכל האורות דהאח"פ. הנה עיקר השורש שלהם. הנה הוא באמת רק הג' שמות סמ"ב לבד שהם הג' שמות סמ"ב אשר בסי' ב' אות ו' ז' ח'. אבל השם ע"ב דסי' ב' אות ה'. הנה הוא ג"כ נעלם מהם כי הוא קשור בשורשו שהוא בהס"ג דהמ"ס עצמו. וכן הוא תלוי ונאחז ג"כ גם בהע"ב דהמ"ס אשר הוא למעלה מהאזניים וכנ"ל אות ג'. ולכן הוא ג"כ רק מכלל השורשים הנעלמים. ועיקר מה שהוא שורש להאורות דהאח"פ הנה הוא רק השמות סמ"ב דאות ו' ז' ח'. כי הס"ג דאות ו'. הוא השורש העיקרי לאור דהאזניים. והמ"ה דאות ז' הוא השורש העיקרי להאורות דהחוטם. והב"ן דאות ח'. הוא השורש העיקרי להאורות דהפה. אבל הע"ב דאות ה'. הנה הוא למעלה מהם [ר"ל גם מאותן השרשים] והוא רק בפנימיותם. ולכן הוא ג"כ נעלם לעולם:

[ו] **והנה** על שם אותו הע"ב אשר בסי' ב' אות ה' שהוא הע"ב דהס"ג דהמ"ס והוא בפנימית כל השרשים דהאח"פ וכנז'. הנה על שמו נקראו כל האורות דהאח"פ בשם. האורות דהע"ב דס"ג. וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א ובנקודות פ"א. ומה שאמר שם הרב על האורות דהנקודות אשר יצאו מהעינים כי הם מהס"ג דס"ג. הוא משום שהם רק מהאימא שבהא"ק שהיא הס"ג דס"ג העיקרי שבו וכנ"ל דרוש א' סי' ד' ובכ"מ לעיל. וזכור כ"ז:

[ז] **והנה** יצא לנו מדברינו כי הנה ישנם ג' בחי' ע"ב אשר הם נעלמים. היינו אחד הוא הב' רישין עלאין שבא"ק שהם הע"ב הכללי העיקרי אשר הוא נעלם מאד ולא הכנסנו אותו בחשבון כלל כי לא דברנו ממנו מאומה וכנ"ל אות ג'. והשני הוא הע"ב דהמ"ס שהוא הע"ב אשר בסי' א' אות א' אשר מקומו הוא למעלה מהאזניים והוא מיוחד ג"כ עם הרישא תניינא והוא ג"כ נעלם וכנ"ל שם. והשלישי הוא הע"ב דהמערכה הב' שבס"ג שהוא הע"ב אשר בסי' ב' אות ה' שאמרנו שהוא ג"כ למעלה מן השרשים העיקריים והוא נעלם ג"כ וכנ"ל בסמוך. והרי לנו ג'

בחי' בא"ק שהם כולם שמות ע"ב והם כולם נעלמים. והנה הם בבחי' הג' צחצחות העליונות אשר הם למעלה מהכל והם. אור קדמון. צח. ומצוחצח. כמ"ש בתיקונים תי' ס"ט קל"ג ע"ב. וכן הרמ"ק ז"ל בפרדס שער הצחצחות פ"א בשם רב האי גאון. והנה הם ישנם בכל עולם ועולם. ובעניינו הנה הם הג' בחי' ע"ב הנזכרים אשר הם למעלה גם משורשים העיקרים דהאח"פ וכנז':

וכן הוא עד"ז ג"כ בכלל העולמות כולם כי התחלה הראשונה דהגילוים הרי הוא העולם העקודים כי בו התחיל הויית הכלי כנודע וישנם ג' בחי' למעלה אשר הם נעלמים והיינו אדם קדמאה והקו דא"ס ואור א"ס המקיף (ע' דברינו בכללי התוה"ס כלל ב' וכלל י"ד). או בדרך זה כי עיקר הגילוי הרי הוא רק באצילות כי שם הוא שמו וגילויו כנודע. וישנם ג' בחי' למעלה נעלמים. והם העקודים וא"ק והקו דא"ס. וכן באצילות בפרט הנה ישנו למעלה ג"כ אותן הג' צחצחות העליונות שהם הג' רישין וכמ"ש בתיקונים רי' תי' ע' ועי"ש בהגר"א. וכן הוא בפרטות כל פרצו' שהג"ר שלו הם נסתרות. וכמ"ש אליהו זל"ט וכנודע. ואינו מתחיל הגילוי הן בכלל העולמות וכן הגילוי דכל עולם בפרט וכן בפרטות כל פרצו' אלא רק מאחר הג' ולמטה שבו. כי הג"ר דכל מדרגה הם מבחי' המדרגה העליונה כנודע. והוא סוד מ"ש דכל פחות מג' הוא כלבוד דמי ויתבאר עוד לקמן דרוש ד' סי' י"ג וי"ד. ע"כ מה שראינו להקדים לדרוש ד' שבסמוך. כי הוא עמוק מאד ותן דעתך עליו והתבונן בו ויאירו עיניך. אך קודם כ"ז צריך אתה לעיין בכל מה שכתבנו לעיל דרוש א' סי' ד' וזכור תזכור כל מה שכתבנו שם כי שם הוא היסוד לכל אותן הדברים כולן ואז תלך לבטח דרכך ויאירו פניך באור פני מלך חיים. אמנם דע כי בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענ"י הנה שם חזרנו על כל אותן הדברים והארכנו שם בזה הרבה אבל כאן כתבנו הכל בקיצור ובכללות. והמעיין בזה ובזה *תיישבו כל הדברים על לבו היטיב. והשי"ת ינחנו בדרך אמת ונזכה להיות מכלל הנאמר בהם והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע. וזה החלי בעזר צורי וגואלי:

דרוש ד'.

סימן א'.

מערכת הד' שמות עסמ"ב שבהמ"ס דא"ק והוא מערכה הא' שבהמ"ס שבו והוא שורש הכל.

(א) ע"ב	(ב) ס"ג	(ג) מ"ה	(ד) ב"ן
הוא נשאר נעלם ועומד תמיד מבפנים להמ"ס שלא יצא מעולם מבחוץ כלל והוא אור העינים הפנימי אשר הם לא יצאו ולא נתפשטו מבחוץ לעולם ולא נתלבשו כלל:	הנה בו הוא השרשים הפנימיים לכל האורות דהאח"פ. אמנם עומדים בו רק בבחי' שרשים נעלמים להם אשר לעילא לעילא ועומד הוא כולו ג"כ נעלם לעולם:	הנה הוא השורש לבחי' פרצוף אבא הכללי שבא"ק הכולל או"א עלאין אשר מהגרון שבו עד החזה שבו. וכן הוא שורש השרשים לכל המלכי יושר דהנקודות ולכל אורות התיקון דאצילות אשר מצד האבא שבא"ק. אבל הוא בעצמו הנה הוא ג"כ נעלם מאד:	הנה הוא השורש לבחי' פרצו' אימא הכללי שבא"ק הכולל ישסו"ת. אשר מהחזה עד הטבור שבו. וכן הוא שורש השרשים ג"כ לכל המלכי עגולים דהנקודות ולכל אורות התיקון דאצילות אשר מצד האימא שבא"ק אך הוא בעצמו הנה הוא ג"כ נעלם מאד:

[לסימן א'] **הנה** המ"ס דא"ק הרישא תליתאה שבו (וכנ"ל דרוש א' סי' ד') הנה הוא נחלק לד' שמות עסמ"ב והם מערכה הא' מהמציאות דא"ק אשר הרשה לנו הרב לדבר בזה שהוא מהס"ג שבו ולמטה. והנה הם מערכה הא' דהעסמ"ב אשר רשמנו עליהם אותיות. א' ב' ג' ד'. אמנם השם ע"ב הנרשם עליו אות א'. שהוא הע"ב דהמ"ס. הכתר והחכמה שבו הנה הוא למעלה מהאזניים והוא מיוחד לעולם בהקד"א רישא תניינא שבא"ק הנקרא בשם חכמתא עלאה סתימאה. וכמ"ש הרב במבו"ש שער א"א פ"ד. והוא נעלם מאד כי הוא מאוירא דלא אתפס. והכתר והחכמה דהמ"ס שהוא הע"ב דאות א' הוא מיוחד בו ולכן הוא נשאר ג"כ נעלם לעולם. וכמ"ש הרב בע"ח שער א"א רפ"י כי הכתר והחכמה דהמ"ס לא נתגלו כלל. והנה אותו הע"ב הנה הוא עיקרן ושרשן דאור העינים אשר אמר הרב באח"פ פ"א שהם סוד נשמה לנשמה שהיא חכמה והם למעלה מהאח"פ והנה הם לא יצאו מעולם לחוץ כלל וכל ראיית העינים הוא רק תמצית הארה ממנו וגם אינו ממנו עצמו אלא רק מהתפשטות אורו אחר שנתפשט ויצא מהמ"ס ולחוץ וכמו שיתבאר לקמן סי' ב' אבל אור העינים הפנימי שבאותו הע"ב דאות א'. הנה הוא עצמו אינו יוצא כלל כי האורות דהנקודות אשר יצאו מהעינים הנה הם רק מהבחי' התחתונות שבא"ק שהוא מהנצח הוד שבו אשר עלו למעלה מהטבור ויצאו אח"כ דרך העינים וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב. והיה יציאתם באמת ג"כ רק דרך אותו הע"ב ולקחו ממנו מהתמצית הארה הנז' ועי"ז יצאו למלוכתם כרגע. וכנ"ל בדרושים הקודמים. אבל עיקרם הם אינם מהאורות דאותו הע"ב עצמו חלילה וחלילה. וכמו שביארנו בכללי התפ' והסת' כלל ט"ו ענ"ד ובכ"מ כי האורות דהע"ב עצמו הם אורות העינים הפנימיים והעיקרים שבא"ק אשר נשארו נעלמים לעולם. כי לא יצאו מא"ק אלא רק האורות אשר מהאח"פ שבו ולמטה שהם למטה במדרגה הרבה מהאור דעינים העיקרי:

אמנם מה שאמרנו שלא יצאו. אין כוונתינו על א"ק עצמו שאינו משתמש גם הוא באור העינים העיקרים שבו ח"ו. אלא כוונתינו הוא רק שהם לא נתלבשו ולא נעשה להם בחי' לבושים להתגלה למטה ע"ד שנעשה בהאורות דאח"פ שהם בבחי' הי"ג ת"ד שנקראו תיקונים משום שנעשה להם כלים ולבושים ונתתקנו עי"ז להתגלה למטה. וכמ"ש הספד"צ לבושין דיקר אתקין ואחסין. וכן אמר שם על הז' תיקוני דגלגלתא סתרא גו סתרא אתתקן ואזדמן וכנודע בזה בדברי האר"י והגר"א. משא"כ לאור העינים העיקריים שבא"ק הנה לא נעשה להם לבושים כלל ומשום זה אין להם שום גילוי למטה. והוא כמ"ש הרב באח"פ פ"א. כי אור העינים הוא סוד נשמה לנשמה. וידוע הוא כי לא יש אלא רק ג' כלים לבד. מל"כ. שהם כלים לנר"ן. אבל להנשמה לנשמה אין לה כלי בהגוף וא"כ הרי לא נתלבשה כלל ואין לה גילוי למטה. אבל א"ק עצמו הנה הוא משתמש בהם תמיד והוא אור ההשגחה העליונה הנעלמה. אשר נושא בזה את הכל כל מה שלמעלה ולמטה מעולם ועד עולם. והנה הוא ככל בחי' אור א"ס הנושא את כול ונותן מחיה לכול ונעלם מכול. והוא ע"ד הא"א דאצילות אשר אמר עליו באד"ר קכ"ט ע"ב. עינוי דרישא חוורא משתכיין משאר עיינין. לית כסותא על עינא ולית גבינין על עינא כו'

כו'. הוא אגין על כולא והוא אשגח על כולא ומאשגחותא דהאי עינא מתזנן כולהו כו' ע"ש. וכן הוא עד"ז כאן בעוד יותר נפלא ונורא לפי ערכו שהוא למעלה והבן וזכור זה. ובכל מקום שתראה בדברינו שאור העינים הפנימיים שבא"ק לא יצאו כלל כוונתינו הוא כמו שבארנו כאן:

והנה השם ע"ב הזה דאות א' הנה הוא שורש השרשים העליון לכל העולמות כולם אשר תמצא בדברי האריז"ל בכל הע"ח כולו. כי הוא הראשית ממש וההתחלה הראשונה מהגילוי דאור א"ס אשר נתגלה מהקו. והוא הראשית דא"ק אשר ממנו ולמטה הורשה לנו לדבר בו. ובאותו הע"ב הנה בו הוא עליית כל המ"ן ועל ידו נעשה הכול כי הוא המקבל הראשון מאור א"ס ממש. ועליו אמרו ברמז בסד"צ פ"א ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהויין. אמנם הוא בעצמו הנה הוא נעלם מאד ולא יצא מעולם מאור עצמותו מאומה ור"ל שלא נתלבש אורו כלל וכנז':

ועתה נדבר מהס"ג דאות ב'. והנה השם ס"ג הזה הנה הוא הבינה הכללית דהמ"ס שברישא דא"ק. והיא המ"ס העיקרי רישא תליתאה אשר היא מהאזניים ולפנים. כי הע"ב דאות א' שהוא הכתר והחכמה דהמ"ס הנה הוא למעלה מהאזניים והוא מיוחד בהקד"א רישא תניינא וכנ"ל אבל הס"ג הוא הגילוי דהמ"ס העיקרי והוא רק כנגד האזניים. והנה היא הנוק' הכללית דהקד"א שהוא חכמה שברישא אבל המ"ס הוא הבינה שברישא וכנודע מדברי הגר"א בספד"צ פ"א. ועל שמה נקרא המ"ס בשם ס"ג וכמ"ש בתיקונים קנ"א ע"ב. מוחא סתימאה כו' דאתפלג לתלת מוחין דאינון י' י' י' דאתרמיזו בהאי שמא. יו"ד ה"י וא"ו ה"י (וע' דברינו בזה בספר הכללים כלל י"א ענף א'). ואותו הס"ג הנה הוא כלול ג"כ מד' שמות עסמ"ב. וכמו שיתבאר לקמן סי' ב' והם השרשים העליונים והפנימים לכל האורות דהאח"פ. ומתחילים מהאזניים. משום שהשרש הפנימי הוא רק באותו הס"ג אשר הוא מהאזניים ולפנים. והוא הבינה דהמ"ס כנז'. והוא ע"ד הי"ג ת"ד דא"א שמתחילים ג"כ רק מהבינה דהמ"ס ומהאזניים וכמ"ש הרב בשער א"א פ"י שהתיקון הראשון שהוא אל שהוא סמוך להאזניים הנה הוא פנימי דבינה. וכן מבואר שם ג"כ בהמקיפים. שמסתיימים בבינה דחכמה שהוא נוצר חסד ע"ש. וכן הוא כאן באורות האח"פ שהם ג"כ רק מהבינה דהמ"ס שבא"ק. והוא השם ס"ג דענינינו שהוא הס"ג דאות ב' שהוא הבינה דהמ"ס שבא"ק. אמנם באותו הס"ג הנה הוא רק השרשים העליונים לבד לכל האורות דהאח"פ אבל עיקר המציאות דכל האח"פ הם לא נמשכו ממנו אלא רק ע"י השתלשלות כמה מדרגות דוקא וכמו שיתבאר לקמן סימן ב'. אך אותו הס"ג עצמו דענינינו הנה הוא ג"כ רק נעלם מאד ואין לעצמותו גופה שום גילוי כלל. וכל השרשים דהאח"פ שבו. הנה הם רק בבחי' שרשים נעלמים לבד כי הוא רק המוחא סתימאה אשר בא"ק עצמו. הרישא תליתאה שבו כנז'. והוא סתום מאד:

ונדבר עתה מהמ"ה דאות ג'. והנה השם מ"ה הזה הנה הוא כללות הז"א שבהמ"ס דא"ק והוא השורש לכל המציאות דא"ק אשר למטה מהאח"פ. ועיקרו הנה הוא השורש לבחי' פרצו' אבא הכללי שבא"ק. שהוא או"א עלאין שבו העומדים בו ג"כ מהגרון עד החזה וע"ד האבא הכללי דהאצילות בהא"א דהאצילות וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. אמנם הוא כי כמו שבאצילות הוה יציאת אבא מהא"א שבו רק ע"י הי"ג ת"ד וכמ"ש בהולדת או"א ספ"ד. כן הוא עד"ז גם כאן שמציאת האבא שבא"ק הוא נעשה ע"י העקודים שהוא בא"ק כבחי' הי"ג ת"ד שבא"א. אך שורש האבא שבהמ"ס הנה הוא בהשם מ"ה דאות ג' שבענינינו כי מהמ"ה שבהמ"ס יוצא האבא שהוא החכמה. וזהו שאמרו בתיקונים (ת"י י"ט. ט"ל א') שחכמה הוא כח מ"ה [והוא סוד מאמרם ז"ל בשמות רבה פ' ט"ו סי' כ"ב. הרוח (שהוא המ"ה) הרה וילדה חכמה] וכן הוא אותו המ"ה שורש השרשים ג"כ לכל המלכי יושר דהנקודות וכן לאורות התיקון דהאצילות ור"ל לכל חלקי האצילות אשר מצד האבא שבא"ק. כי הרי עיקר כל מציאת האצילות אשר הוא מהטבור דא"ק ולמטה הנה הוא נעשה ונבנה מהאו"א שבא"ק אשר הם מהטבור ולמעלה. והרי ישנם חלקי האצילות אשר הם מצד האבא שבא"ק וחלקי האצי' אשר הם מצד האימא שבא"ק. וכן נתפשט באצי' ג"כ בפנימיותה גם מאור הא"א שבא"ק שהוא כללות המ"ס שברישא והוא לבחי' אור א"ס שבאצילות. והיה ההתפשטות דהא"א ג"כ הן בחלקי האצי' אשר מצד האבא שבא"ק והן בחלקי האצי' אשר מצד האימא שבא"ק. והרי ישנם באצי' ד' בחי'. ב' בחי' מהאו"א עצמם והם המציאות העיקרי דהאצי'. וב' בחי' מהא"א שבא"ק לבחי' היחוד דאור א"ס אשר בהב' בחי' שמאו"א עצמם. ואלו הד' בחי' הם באמת כולם חד. כי נתייחדו כולם ונעשו למציאות אחת ע"י יציאתם יחד בבחי' זווג ועיבור מהשתלשלות כל האורות והפרצופים העליונים אשר בהעקודים ובאו"א שבא"ק עד שנולדו ויצאו כולם יחד במציאות אחת מהאימא שבא"ק שהיא מהטבור ולמעלה וממנה יצאו כולם במציאות אחת וירדו מהטבור ולמטה. והוא מציאת כל עולם האצילות וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז בכללי התפ' והסת' בכלל י"א ובכ"מ שם. אמנם עכ"פ הוא כי הנה נעשה בנין כל האצי' ע"י ד' בחי' כנז' והוא הגילוי דד' אותיות הויה ב"ה. והבן. והנה הב' בחי' דחלקי האצילות אשר מצד האבא שבא"ק היינו אחד החלק דמציאות האצילות העיקרי' אשר מצד האבא עצמו והשני אור הא"א שבא"ק המתפשט בו. הנה ב' הבחי' הללו הם נמשכו מצד המ"ה דענינינו שהוא המ"ה דהמ"ס דאות ג' ואותו המ"ה הוא השורש לאלו ב' הבחי'. כי שניהם נמשכו מאורו. כי בחי' האור דא"א שאמרנו הוא מהתפשטות אורו גופה אשר נתפשט וירד ע"י השתלשלות כל המדרגות שבהעקודים ושבהאו"א שבא"ק. ובחי' החלק דהאצי' העיקרי אשר מצד האבא גופה הנה הוא ג"כ רק מכח האור דהשם מ"ה דאות ג' שבענינינו כי הרי גם כל המציאות דהאבא עצמו שבא"ק הוא ג"כ רק מאותו המ"ה דאות ג' כי הוא השורש אליו כנ"ל והוא משפיע בו תמיד. ומכחו והשפעתו אחר שנתגלם בהאבא עצמו הנה השפיע אבא ג"כ והאציל את כל חלק האצילות אשר ממנו גופה והרי נמצא כי אותו השם מ"ה דאות ג'. הנה הוא השורש לכל הנז'. אמנם להאבא עצמו הוה אותו המ"ה השורש ממש אליו. אך להב' בחי' דהאצילות שאמרנו הוה אותו המ"ה רק בבחי' שורש השרשים. כי הרי הם נמשכים ויוצאים רק מאבא:

ועד"ז הנה הוא ג"כ השם ב"ן דאות ד'. כי עצמותו הרי הוא הב"ן דהמ"ס שברישא דא"ק. והוא הנוק' הכללי שבהמ"ס והוא ע"פ מ"ש הרב בדרושי מ"ן דרוש י"ד. שהמ"ס הוא מתפשט עד סוף הראש כולו וישנם בה כל הי"ס שהם הה' פרצופים א"א או"א זו"ן שבהמ"ס. והם אלו הד' שמות עסמ"ב שאמרנו. שהע"ב הוא א"א ואבא. והס"ג בינה. ומ"ה ז"א. וב"ן הוא הנוק' הכללי. והנה אותו הב"ן שבהמ"ס. הנה הוא השורש לפרצוף אימא העיקרי שבא"ק העומדת בו מהחזה עד הטבור. אמנם יציאת האימא אשר ממנו הוא ע"י העקודים. וכמו שאמרנו לעיל בהאבא שבא"ק. הנמשך מהמ"ה שבהמ"ס. כי כמו שאו"א דאצי' הם נעשו ע"י הב' מזלין נוצר ונקה כן הוא עד"ז ג"כ בא"ק ובאו"א שבו. כי הם נעשו ע"י העקודים ומבחי' הב' מזלין אשר ישנם שם ג"כ וכנודע. כי בכל עולם ישנם כל הבחי' ובכללי התפ' והסת' כלל ו' ענ"ה ובכ"מ שם כתבנו. כי יציאת אבא הוא מאורות האזניים ואימא היא מאורות חוטם פה ע"ש. אמנם שרשם הוא בהמ"ה וב"ן דהמ"ס וכנז'. והאמת הוא כי שורשם הפנימי דהאו"א שבא"ק הנה הוא ג"כ בהע"ב והס"ג דהמ"ס שהם הע"ב וס"ג דאות א' ב' וכן הוא עוד יותר למעלה היינו בהקד"א והמ"ס (הכללי) וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א. אמנם שורשם הפרטי והיותר קרוב. הנה הוא בהמ"ה וב"ן דהמ"ס דאות ג' ד' וכמו שאמרנו. וכן הוא ג"כ כי השם ב"ן דאות ד' הנה הוא שורש השרשים לכל האורות דאימא היוצאים ממנה להאצילות הן מה שיצא ממנה בעולם הנקודות והן מה שיצא ממנה לאחר התיקון והיינו כי אותו השם ב"ן דאות ד' הנה הוא השורש השרשים לכל המלכי עגולים דהנקודות אשר הם מהאימא שבא"ק. וכנ"ל בדרושים הקודמים. שכל מלכי העגולים הם מהאימא שבא"ק. אמנם שרשם הראשון הנה הוא בהשם ב"ן דהמ"ס דענינו. וכן הוא אותו הב"ן שורש השרשים ג"כ לכל אורות התיקון דהאצילות. ור"ל

לכל חלקי האצילות אשר מצד האימא שבא"ק. כי השם ב"ן דהמ"ס שהוא השם ב"ן דאות ד' הנה הוא השורש הן להמציאות דהמלכי עגולים ואורות התיקון דהאצילות העיקרי אשר מצד האימא עצמה והן להאורות דא"א שבא"ק המתפשטים בהם לבחי' אור א"ס שבהם. וכנ"ל שכל האצי' הוא ד' בחי' כלליים. ב' אשר מהאו"א עצמן שבא"ק. וב' אשר מהא"א שבא"ק הנמשך ג"כ ע"י האו"א. והרי ישנם בחלקי האצי' אשר מצד האימא ב' בחי'. וכל אותן הב' בחי' אשר מצד האימא הנה הוא נמשך ובא משרשה שבהמ"ס והוא מהשם ב"ן דאות ד' דענינינו. כי אותו הב"ן דאות ד' הנה הוא נמשך ומתפשט באלו הב' מיני אורות. אחד מה שמשפיע ממנו להאימא שבא"ק ומקבל האימא ממנו תוספת מוחין חדשים להוציא ולהוליד את כל חלקי האצילות העיקרי אשר ממנה גופה. והשני מה שממשיך אורו דרך בה להתפשט באורו עצמו ג"כ שהוא אור דא"א שבא"ק (כי כל המ"ס כולו בכל ד' שמותיו עסמ"ב שבו. הנה הוא הא"א שבא"ק) וממשיך ומתפשט השם ב"ן דאות ד' באורו עצמו ג"כ בכל חלקי האצי' דמצד אימא בפנימיותם. והנה הוא התפשטות אור הא"א דא"ק המתפשט בחלקי האצילות דמצד האימא שבא"ק לצורך היחוד דאור א"ס שבהם. אמנם אותו ההתפשטות דהב"ן דהמ"ס אשר לכל אלו הבחי' דהאצילות שאמרנו הנה הוא נמשך רק דרך השתלשלות ע"י כמה מדרגות שבעולם דהעקודים וע"י האו"א שבא"ק אשר הם כולם מהטבור ולמעלה ומשם נמשך דרך הפרסא להאצילות שהוא מהטבור ולמטה. ולכך אמרנו שהוא רק שורש השרשים לבד לכל האורות דאצילות. אך להאימא עצמה שבא"ק אשר היא מהטבור ולמעלה והיא כלולה בעקודים וכנ"ל הנה אמרנו שאותו הב"ן דאות ד' הוא השורש ממש אליה. אמנם עכ"ז הנה האמת הוא כי גם שורש האימא עצמה שבא"ק אשר בהב"ן דאות ד' וכן שורש האבא עצמו שבא"ק אשר בהמ"ה דאות ג'. הנה הם ג"כ רק בחי' שרשים נעלמים לבד וכמו שאמרנו לעיל שגם או"א הנעשים מאותן המ"ה וב"ן הוא רק דרך העקודים ולא נתגלו אותן המ"ה וב"ן שבהמ"ס הם עצמם בשום גילוי כלל לעולם והוו כל העסמ"ב שבהמ"ס דא"ק כולם נעלמים מאד. כי הרי הם מהמוחא סתימאה דא"ק שהוא סתים וגניז וכמ"ש באד"ז רפ"א סע"א דאתכסייא ולאו מתפתחא כו' וכנודע:

והנה כל אלו הד' שמות עסמ"ב שבהמ"ס. הנה הם כולם מכלל הע"ב הכללי שבא"ק ור"ל שכל הרישא כולה עד הגרון הנה הוא הע"ב הכללי שבו וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. אמנם הנה עיקר א"א הנה הוא המ"ס רישא תליתאה כי הרישא תניינא הוא נקרא אין ורישא קדמאה רדל"א כנודע. וכ"ז הוא בא"ק ג"כ בבחי' הג' רישין שבו. וכל אלו הד' שמות עסמ"ב אשר בארנו בהמ"ס שבא"ק הנה הם העסמ"ב שבא"א שבו והם כולם ג"כ מכלל הע"ב הכללי עצמו. וכן כל מערכות העסמ"ב כולם אשר בארנו בכל הדרוש הזה ואמרנו שהם כולם יוצאים מהעסמ"ב דהמ"ס דענינינו. הרי נמצא שכולם יוצאים באמת רק מהע"ב הכללי עצמו אלא שהוא מבחי' הא"א שבו. והגם שהרב זלה"ה הנה קורא תמיד מהאזניים ולמטה רק בשם הס"ג הכללי אך כבר בארנו כ"ז לעיל דרוש א' סי' ד' ע"ש. ודי בזה:

סימן ב'.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהס"ג דהמ"ס שהוא הס"ג דסי' א' אות ב' והנה הוא מערכה הב' אשר בהס"ג דהמ"ס שבא"ק:

(ה) ע"ב	(ו) ס"ג	(ז) מ"ה	(ח) ב"ן
הוא ההתפשטות הראשון מהס"ג דהמ"ס דאות ב' כאשר התחיל לצאת מהמ"ס ולחוץ מהד' שמות עסמ"ב הכלולים בו ויצא בהשם ע"ב הזה מהמ"ס ולחוץ וברישא גופה והוא ההתפשטו' דאור העינים הפנימי והיה כלול בו גם הג' שמות סמ"ב ג"כ ונתפשט בו מגבול המ"ס עד גבול העינים מבפנים להרישא גופה:	הוא הס"ג מהד' שמות עסמ"ב שבהס"ג דהמ"ס דאות ב' ויצא לגילויו ע"י הע"ב הנז' דאות ה' ונתפשט מגבול העינים עד גבול האזניים מבפנים להרישא גופה והוא פרצוף הפנימי דאור האזניים הנמשך ויוצא מהפרצוף הפנימי דאור העינים:	הוא המ"ה מהד' שמות עסמ"ב שבהס"ג דהמ"ס דאות ב'. ויצא לגילויו ע"י הע"ב דאות ה' וע"י הס"ג דאות ו' ונתפשט מגבול האזניים עד גבול החוטם מבפנים להרישא גופה והוא פרצוף הפנימי דאור החוטם הנמשך ויוצא מהפרצוף הפנימי דאור האזניים:	הוא הב"ן מהד' שמות עסמ"ב שבהס"ג דהמ"ס דאות ב' ויצא לגילויו ע"י הע"ב דאות ה'. וע"י הס"ג דאות ו'. וע"י המ"ה דאות ז'. ונתפשט מגבול החוטם עד גבול הפה מבפנים להרישא גופה. והוא פרצוף הפנימי דאור הפה הנמשך ויוצא מהפרצוף הפנימי דאור החוטם:

[לסי' ב'] **הד'** שמות עסמ"ב הללו הנה הם העסמ"ב אשר בהשם ס"ג דהמ"ס. שהוא הס"ג דסי' א' אות ב'. כי כל שם ושם מהעסמ"ב אשר בסי' א'. הנה כלול כ"א מד' שמות עסמ"ב. אמנם הם עומדים שם רק בכח ובהעלם מאד. וכל גילויים הוא רק אחר שהתחילו לצאת ולהתפשט מהמ"ס ולחוץ. והנה בהד' שמות עסמ"ב הכלולים בהשם ע"ב דאות ה'. אין לנו מה לדבר בהם. כי הרי אמרנו שם שלא יצא אורם לחוץ כלל. והוא אור העינים הפנימי סוד הנשמה לנשמה אשר אינו מתלבש בכלי ונשאר נעלם. אך בהד' שמות עסמ"ב שבהס"ג דאות ב'. הנה בהם אנו יכולים לדבר משום שהם השורש הפנימי דהאח"פ. והרי יצא אורם לחוץ עכ"פ. אמנם גם אותן העסמ"ב אשר בהס"ג דאות ב'. הנה כל זמן היותם בהס"ג גופה. הם ג"כ נעלמים מאד וכמו שאמרנו שכל אותו הס"ג הנה היא עיקר המ"ס שבא"ק אשר היא סתים וגניז. אך עכ"ז הנה מתפשטים העסמ"ב שבו ויוצאים לחוץ ג"כ. אך קודם שיצאו לחוץ ממש. הנה הם מתפשטים בתחילה בהרישא עצמו והוא התחלת הגילוי דהס"ג אשר מתחיל להתגלה בתחילה בהרישא גופה והנה הם הד' שמות עסמ"ב דענינינו שהם ג"כ רק עסמ"ב פנימיים אשר לא יצאו מעולם לחוץ כלל. והם התפשטות הס"ג דהמ"ס דאות ב' אשר בהרישא גופה. והנה הם מערכה הב' אשר בהס"ג. כי הרי הס"ג עצמו הנה הוא מהד' שמות עסמ"ב הכלליים דהמ"ס והם מערכה הא' שהם העסמ"ב דסי' א' וכאשר אנו מחלקים גם את הס"ג מהמערכה הא'. לד' שמות עסמ"ב ג"כ. הרי הוא מערכה הב'. ובהם אנו עסוקים עתה:

והנה כאשר התחיל הס"ג להתגלה בכל ד' שמותיו עסמ"ב שהם הי"ס שבו. הנה היה גילויו הראשון בהשם ע"ב שהוא ספי' הכתר והחכמה שבו. והיה כלול בהם כל הח' ספי' אחרונים. שמהבינה ולמטה. וכנודע שהגילוי הראשון דכל אור. הוא הכתר שבו שהוא השורש והמקור הרמוז בקוצו של י' ובו הוא כלול הכל וממנו מתגלה בתחילה החכמה שהוא הראשית כי מהחכמה הוא שירותא ובה הוא כלול כל הח' ספי' האחרונים. והחכמה הוא האות י' של שם. והוא השם ע"ב. והוא הע"ב דאות ה' והיה כלול בו ג"כ כל הג' שמות האחרונים שהם הס"ג מ"ה ב"ן דאות ו'

ו' ז' ח'. וידוע הוא שהכתר דכל תחתון הנה הוא מהמלכות דהעליון. וא"כ הרי נמצא כי השם ע"ב דאות ה' שהוא הכתר והחכמה שבהס"ג דהמ"ס דסי' א' אות ב'. הנה הוא קשור ומיוחד בהקצה התחתון של השם ע"ב דהמ"ס אשר בסי' א' אות א'. שהוא השורש דאור העינים הפנימי. ויהיה הע"ב דאות ה' שהוא הע"ב שבהס"ג דאות ב' הנה יהיה הוא הגילוי של הע"ב דהמ"ס דאות א'. כי כן הוא לעולם שהגילוי דאור העליון אשר בהקצה התחתון שלו. הנה נמשך גילויו ע"י השורש והראשית של האור התחתון הסמוך אליו. ונמצא כי הע"ב דאות ה' שהוא הכתר והחכמה של הס"ג דאות ב'. הנה בו הוא הגילוי אור של הע"ב דאות א'. ויהיה כל הע"ב דאות ה' ג"כ רק בבחי' המציאות דאור העינים הפנימי שהוא סוד החכמה נשמה לנשמה. והוא עיקר כח ראיית העינים היוצא מהמ"ס ומתפשט מהמ"ס ולחוץ. אמנם הוא ג"כ אינו יוצא לחוץ ממש אלא שהוא עומד עדיין ג"כ רק ברישא עצמו. ומתפשט מהמ"ס עד גבול העינים. והוא התפשטות הע"ב דאות א' אשר ע"י הס"ג דאות ב'. ויהיה הע"ב דאות א' השורש דאור העינים הפנימי אשר בהמ"ס עצמו. והע"ב דאות ה' הנה הוא גילויו. ור"ל התפשטותו אשר נמשך מהמ"ס עד גבול העינים. והנה מאותו הע"ב דאות ה' הנה ממנו נמשך התמצית הארה דרך העינים שהוא כל המציאות דראיית העינים כולו אבל אינו יוצא הוא עצמו לחוץ כלל אלא רק תמצית הארה לבד אשר ממנו. וזהו מה שאנו רואין כי בכל הג' חושים שהם שמיעה ריח דיבור הנה יש להם נקבים פתוחים וחלולים ממש אבל לחוש הראיה אין לה נקב פתוח וחלול ממש. והוא ע"פ מה שאמרנו כי אור הראיה עצמה אשר בהמוח הנה היא אינה יוצאת כלל ואינה יוצאת אלא רק תמצית הארה לבד מהתפשטות הכח דאור הראיה אשר מהמוח עד גבול העינים אבל כל אותה ההתפשטות עצמה הנה היא נשאר ג"כ עיקרה רק מבפנים והיא מאור החכמה עצמה שהוא רק ראיה נפשיית בלבד בלי אמצעי דגוף וכלי כלל. ובה הנה היה כל מראות הנביאים. לנביא היום יקרא לפנים הרואה. ואראה מראות אלהים. ועכ"פ הוא כי הכח דאור הראיה המתפשט מהמוח עד גבול העינים. הגם שהיא למטה במדרגה הרבה מהכח דאור הראיה אשר בהמוח עצמו. עכ"ז גם היא רק ראיה רוחניית לבד. ויכולים לראות בו גם המלאכים והרוחניים. והוא מה שנאמר (מלכים ב' ו' י"ז) ויפקח ה' את עיני הנער וירא כו'. ולא היה זה מראית נבואה אלא רק ראיה רוחניות [וע' רמב"ן ורקאנטי רי' פ' וירא] והכוונה הוא שראה באותה הראיה אשר לפנים מן העינים. כי בה יכולים לראות גם מראות רוחניים ג"כ. ועליה אמרו בסתז"א. בשעתא דאיתכסי אתגלייא ובשעתא דאתגלייא איתכסי בסתימו דעיינין חמאן ליה ובעניננו אשר הוא למעלה הנה הוא כ"ז האור דע"ב אות ה' שהוא התפשטות אור הראייה אשר מהמ"ס דא"ק עד גבול העינים שבו וכנז'. אבל השורש דאור הראייה אשר בהמ"ס עצמו והוא הע"ב דאות א'. הנה הוא האור הגנוז אשר מסתכלים בו מסוף העולם ועד סופו וגנוז בהקד"א [שכנגד המצח. העולה ונמשך מהקד"א] שבקרקפתא. וכמו שאמרנו לעיל שהע"ב דאות א' הוא מיוחד בהקד"א [ואולי היא אספקלריא המאירה דנבואת משרבע"ה] והרי נתבאר לנו עכ"פ כי הע"ב דאות ה' הנה הוא המציאות דאור העינים הפנימי אשר עומד בהרישא עצמו :

והגם שאמרנו שהוא הכתר והחכמה דהס"ג דאות ב' שהוא רק השורש דכל האורות דאח"פ אך משום שאותו הע"ב דאות ה' הנה הוא נכלל גם בהע"ב דאות א' וכנז'. ולכן אינו ניכר בו עדיין מבחי' האורות דאח"פ כלל משום הגילוי דאור העינים שבו שהוא יותר גדול. וע"ד שאמרו בזוהר תרומה קמ"ז סע"ב וכן שם קל"א ע"א ע"ש. אמנם השורש דכל אורות האח"פ. הנה ישנם בו באמת ג"כ והם השמות ס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח' הכלולים בו. כי יצא הע"ב דאות ה' כלול מכולם. והוא משום כי הרי עיקרו הוא ג"כ רק מהס"ג דהמ"ס דאות ב' וכנ"ל. ואותו הע"ב דאות ה' עם הג' שמות סמ"ב דאות ו' ז' ח'. הנה הם עצמם הד' שמות עסמ"ב אשר הם כלולים בהס"ג דאות ב' גופה. אלא שכלילותם בו אשר בהמ"ס הנה הוא רק בהעלם גדול ויצאו ונתגלו ע"י הע"ב דאות ה'. אמנם ידוע הוא כי כל אור הנמשך מלמעלה הנה נשאר עיקרו במקורו ורק הארתו וענפיו מתפשט למטה. וכמ"ש הרב בנסירה פ"ז ובכ"מ. וכן היה כאן כי עיקרן דהעסמ"ב הם נשארו כלולים במקורן שהוא בהס"ג דהמ"ס ורק ענפיהם והארתם נתפשטו ויצאו מהמ"ס ולחוץ והיה יציאתם בתחילה באור הע"ב דאות ה' ועל ידו נתגלו כולם. כי הע"ב דאות ה' הנה הוא בחי' הא"א לכל האורות דאח"פ. והס"ג דאות ו' הוא בחי' או"א והם השורש דאור האזניים. ומתחיל גילוי השורש דאור האזניים רק מהס"ג דאות ו' שהוא הס"ג שבהס"ג דאות ב'. והמ"ה וב"ן דאות ז' ח' הם השורש דאורות חוטם פה והם הזו"ן. וידוע הוא כי פרצו' א"א הוא כולל כולם והוא מתלבש בכולם שאו"א וזו"ן מלבישים עליו והוא מתגלה על ידיהם. וכן הוא כאן כי הע"ב דאות ה'. הנה הוא כולל את כל הס"ג מ"ה ב"ן דשרשי האח"פ ומתלבש ומתגלה בהם. כי הם נמשכים רק ממנו והם גילוייו. ומה שאמרנו כי הס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח' הם שרשי האח"פ הנה הם רק שרשם אשר למעלה ולא יצאו הם עדיין מהאח"פ לעולם. והיינו כי השם ס"ג דאות ו' אשר הוא השורש דאור האזניים. הנה הוא רק שרשו אשר למעלה מבפנים. ור"ל שעומד כולו רק מהאזניים ולמעלה ומבפנים והוא מגיע עד גבול העינים והוא הס"ג דאות ו' הפרצוף הפנימי דאור האזניים והוא עומד מגבול העינים עד גבול האזניים ומבפנים. וכן השם מ"ה דאות ז' הנה הוא השורש דאור החוטם והוא רק שרשו אשר למעלה. כי הוא עומד כולו רק מהחוטם ולמעלה ומבפנים ומגיע עד גבול האזניים. שנמשך מגבול האזניים עד גבול החוטם. והוא הפרצוף הפנימי דאור החוטם אשר לא יצא הוא מעולם מבחוץ כלל. וכן השם ב"ן דאות ח'. הנה הוא השורש דאור הפה והוא רק שרשו אשר למעלה כי הוא עומד כולו רק מהפה ולמעלה ומבפנים ומגיע עד גבול החוטם. שנמשך מגבול החוטם עד גבול הפה. והוא הפרצו' הפנימי דאור הפה אשר לא יצא הוא מעולם מבחוץ כלל. כי הנה ישנם לכל האורות דהאח"פ פרצופים פנימיים למעלה שהם השרשים של אורות האח"פ העיקריים אשר יצאו מהם אח"כ למטה ומהאח"פ ולחוץ. והנה הפרצופים הפנימים והשרשים דהאח"פ. הנה הם הס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח'. והם אותן הס"ג מ"ה ב"ן עצמן הכלולים ונעלמים בהס"ג דהמ"ס דאות ב' אלא שיצאו ממנו ונתגלו ע"י הע"ב דאות ה' וכנז'. וכן היה יציאת וגילויו דכ"א רק מהעליון שעליו. כי הס"ג דאות ו' היה יציאתו מהע"ב דאות ה' והיה כלול בו גם המ"ה וב"ן דאות ז' ח'. והמ"ה דאות ז' יצא מהס"ג דאות ו' והיה כלול בו גם הב"ן דאות ח'. ואח"כ יצא גם הב"ן דאות ח' לגילויו מהמ"ה דאות ז'. אמנם לא נתגלו ממש אלא שהם עומדים כולם רק בהרישא עצמו מבפנים כי הם רק הפרצופים פנימים דהאח"פ כנז' והם תופסים מגבול המ"ס עד גבול הפה ומהם יצאו אח"כ כל האורות דאח"פ העיקריים אשר מבחוץ ג"כ וכמו שיתבאר לקמן בסי' ג' ד' ה':

והנה אלו הפרצופים הפנימיים הנה הם השרשים העיקריים אשר אמר הרב בשער מטי ולא מטי פ' ג' ד' שיש שורש פנימי למעלה והם גבוהים גם מכל האור דהתפשטות הא'. ושם עולה כל ההתפשטות הא' לינק שם תמיד. וכוונתו הוא על אותן הפרצופים הפנימיים שאמרנו שהם הד' שמות עסמ"ב דעניננו אשר יצאו מכח העסמ"ב הנעלמים שבהס"ג דהמ"ס. אשר בסי' א' אות ב'. והרי לנו כי הגם שאמרנו באות ב' שם כי הס"ג דהמ"ס הוא השורש דהאח"פ עכ"ז הנה לא יצא ממנו האורות דהאח"פ בהדיא אלא רק ע"י השתלשלות המדרגות. שהם כל הגילויים דהעסמ"ב דעניננו אשר הם נתגלו מקודם בהרישא עצמו. והיה גילויים ג"כ רק זה מזה וכנז'. והם השרשים העיקרים לכל האורות דהאח"פ אשר שם הם עולים תמיד לינק וכנז'. אמנם כל סדר מציאותם דהעסמ"ב דעניננו שהם השרשים הפנימים לכל האורות דהאח"פ כולם איך שיצאו כולם מהע"ב דאות ה' ואיך שנמשכו זה מזה. וגם תלייתם ואחיזתם דכ"א בהע"ב דאות ה'. הנה בארנו כ"ז בארוכה בכללי התפשטות והסתלקות כלל ט"ו מענ"ג עד סוף ענ"ו ובכלל י"ח ענ"י בסי' ב' שם ע"ש ותמצא:

סימן ג'.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהס"ג דסי' ב' אות ו'. שהוא פרצוף הפנימי דאור האזניים. והוא מערכה הג' אשר בהס"ג דס"ג שבהס"ם דא"ק.

(ט)	(יוד)	(יא)	(יב)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא ההתפשטות הראשון דאור האזניים אשר נתפשט וירד מגבול האזניים עד גבול שבולת הזקן מבפנים להרישא שבא"ק :	הוא ההתפשטות הראשון דאור האזניים אשר יצא מהאזניים ולחוץ ונתפשט וירד ממקום האזניים עד שבולת הזקן מבחוץ :	הוא ההתפשטות השני דאור האזניים אשר נתפשט וירד מגבול האזניים עד גבול שבולת הזקן מבפנים להרישא שבא"ק :	הוא ההתפשטות השני דאור האזניים אשר יצא מהאזניים ולחוץ ונתפשט וירד ממקום האזניים עד שבולת הזקן מבחוץ :

[לסימן ג'] **הנה** הד' שמות עסמ"ב דאות ה' ו' ז' ח' אשר בכל הסי' ב' הרי אמרנו שם כי הם כולם רק הפרצופים הפנימיים אשר עומדים מהאח"פ ולמעלה והם רק השורשים של האורות דהאח"פ ממש אשר ירדו אח"כ מהאח"פ ולמטה ויצאו מבחוץ ג"כ כנודע. אמנם אמרנו שם כי הע"ב דאות ה' הנה מתייחס עצמותו אחר הע"ב דאות א'. והוא ההתפשטות דאור העינים הפנימי אשר עיקרו נשאר נעלם ומבפנים ואין לו גילוי בהאח"פ אלא רק ע"י הס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח' כי רק הם השורשים העיקריים דהאח"פ ממש וא"כ הרי אין לנו לדבר במציאות שורש העיקרי דהאח"פ אלא רק מהשם ס"ג דאות ו' וממנו ולמטה. אבל הע"ב דאות ה' הנה הוא ג"כ נעלם. וזכור זה. והנה מבואר הוא בדברי הרב כי יציאת האורות דאח"פ היה בב' מציאיות. מציאת אחת הוא האור דהתפשטות הא' ומציאת הב' הוא האור דההתפשטות הב' וכבר בארנו בדברינו בכמה וכ"מ ובפרט בכללי התפשטו' והסתלקות כי כל ההתפשטות הב' היא באמת מציאת אור בפנ"ע זולת האור דהתפשטו' הא'. וכמו שמבואר בדברי הרב במטי ול"מ פ"א כי ההתפשטות הא' הוא האות י' דהשם. וההתפשטות הב' הוא האות ו' דהשם. והרי הוא בחי' מיוחדת בפנ"ע כי אחר ההסתלקות הא' אשר חזר כל האור דהתפשטות הא' ועלה למעלה הנה נשאר הוא לעולם למעלה ולא ירד הוא עוד למטה כלל אלא שאחר הסתלקותו הנה נולד ויצא ממנו האור דהתפשטות הב' והוא אשר ירד למטה כי ענין הסתלקות הא' הנה הוא בחי' עליית מ"ן ועי"ז נולד ממנו כל האור דהתפשטות הב'. וכן היה עד"ז בכל מציאת האור דהתפשטות הא' ג"כ. כי הנה הוא נולד ויצא מהפרצו' הפנימי שלו אשר עומד למעלה כנ"ל סי' ב'. וכמו שביארנו כ"ז בביאור רחב בכללי התפ' והסתלקו'. כלל ט"ו ענף ד' ה' ו' ובכלל י"ח ענ"י:

והנה נודע הוא כי כל אור וכל פרצו' הנה כלול הוא מד' שמות עסמ"ב פרטיים וכלליים והם הד' פרצופים או"א זו"ן שבו. והפרטיים הוא הד' שמות עסמ"ב אשר בו גופה. והכלליים הוא בצירוף האור שתחתיו. כי כל אור עליון הוא בבחי' או"א להאור התחתון שהוא בבחי' הזו"ן להעליון. והנה תלוי שלימות המציאות דכל אור רק במציאות כל האור שתחתיו כי בזה נשלם הוא בכל הד' שמות עסמ"ב הכלליים שבו. והרי נמצא כי כל מציאת אור ושלימותו. הנה הוא רק ע"י בחי' זו"ן שהוא מ"ה וב"ן הכלליים. והוא נולד ויצא מהנה"י דהעליון כנודע (וע' דרושי מ"ן דרוש ח'). והנה היה האור דההתפשטות הא'. מציאת ולידת המ"ה וב"ן של הפרצוף הפנימי הנ"ל סי' ב'. והאור דהתפשטות הב' היה מציאת ולידת המ"ה וב"ן של האור דההתפשטות הא'. כי קודם ההתפשטות הא'. היה כל פרצוף הפנימי רק בבחי' הע"ב וס"ג שבו לבד שהם האו"א שבו. ורק ע"י לידת האור דהתפשטות הא' שלו הנה נשלם כל פרצו' פנימי בהמ"ה וב"ן שבו ג"כ. וכן הוא במציאות הד' שמות עסמ"ב אשר בהתפשטו' הא' כי קודם לידת האור דהתפשטות הב' היה כל האור דהתפשטות הא' רק במציאת הע"ב וס"ג שבו לבד שהם האו"א שבו ורק ע"י לידת מציאות האור דהתפשטות הב' הנה אז נשלם האור דהתפשטות הא' בכל הד' שמות עסמ"ב שבו. אמנם מה שאמרנו כי ע"י ההתפשטות הא' נשלם הפרצו' הפנימי גם בהמ"ה וב"ן שבו. הנה באמת אינו עדיין שלימות גמורה כי הרי שלימות כל אור הוא שיהיה שלם בכל הי"ס שבו שהוא הד' שמות עסמ"ב שבו. ומאחר שהאור דהתפשטות הא' לא נשלם בהמ"ה וב"ן שבו אלא רק אחר ההתפשטות הב' דוקא. א"כ נמצא שגם הפרצו' הפנימי לא נשלם עדיין בהמ"ה וב"ן הגמורים שבו שהוא מציאות האור דהתפשטות הא' בכל הי"ס שבו. אלא ג"כ רק אחר ההתפשטות הב' דוקא. שהרי קודם ההתפשטות הב' לא היה האור דהתפשטות הא' שלם כלל כי היה חסר עדיין מהמ"ה וב"ן שבו ולא היה אלא רק בהע"ב וס"ג שבו לבד [והוא ע"ד שאמרו רז"ל שלא קיים אדם מצות פריה ורביה אלא רק עד שיהא לו בנים שראויים להוליד דוקא. דאל"כ לא נקראו בנים שלימים כלל וכן הוא כאן והבן]. והעיקר הוא כי כל האור דההתפשטות הא'. הנה הוא באמת רק בחי' המ"ה וב"ן הפרטיים אשר בהע"ב וס"ג עצמו דהפרצו' הפנימי. ולכן חוזר כל האור דההתפשטות הא' ומסתלק ועולה למעלה ונשאר לעולם בהפרצו' הפנימי עצמו ובהע"ב והס"ג שבו. כי כל אור דהתפשטות הא'. הנה הוא רק מטע"ב וס"ג גופה שבו. אך האור דהתפשטו' הב' הנה רק הוא המ"ה וב"ן שהם הזו"ן הכלליים והעיקריים של הפרצו' הפנימי ולכן עומדים הם למטה. והרי נמצא כי כל הגילוי של הפרצו' הנה הוא המציאות של הב' מיני התפשטות הא' והב' כי התפשטו' הא' אשר ירד מתחילה למטה ויצא אז מבחוץ ג"כ. והרי יצא לגילויו עכ"פ הנה הוא הגילוי דהע"ב והס"ג של הפרצו' הפנימי. וההתפשטות הב' אשר עומד בכל עיקרו למטה (לבד מה שעולה במטי ול"מ לינק מלמעלה כנודע. אבל עיקר מקומו הרי הוא למטה) הנה הוא המ"ה וב"ן של הפרצו' הפנימי והם עומדים בגילויים לעולם וכמו שבארנו כ"ז בביאור היטיב בכללי התוה"ם כלל ט"ו ענף ד' וכן שם כלל י"ח ענף י' ע"ש:

והנה הן האור דההתפשטות הא' והן האור דההתפשטות הב'. הנה היה ירידתם בב' בחי'. אחד מבפנים ואחד מבחוץ. וכגון ההתפשטות הא' והב' דאור האזניים אשר ירדו ונתפשטו מהאזניים עד שבוה"ז. הנה היה התפשטותם הן מבפנים להרישא אשר מגבול האזניים עד גבול שבוה"ז. והן מהאזניים ולחוץ שיצאו מהאזניים ונתפשטו בכל שיעור המקום הזה אשר מהאזניים עד שביה"ז. כי כן הוא לעולם שכל אור שיוצא לחוץ הנה נשאר עיקרו מבפנים ורק הארתו הוא מתפשט ויוצא לחוץ. וכמו שמבואר בשביה"כ פ"ו וכן בטנת"א פ"א. ואמר שם בפירוש כי אור שנשאר בפנימיות א"ק. גדול מזה האור שיוצא לחוץ. וכן הוא ג"כ בכל האורות היוצא מא"א דאלי' שהם הי"ג חוורתא והי"ג נימין והי"ג ת"ד הנה נשאר עיקרם מבפנים ורק הארתם מתפשטים לחוץ ג"כ והוא נודע ופשוט מכ"מ שכל אור שיוצא לחוץ הנה הוא רק ע"י ריבוי ההארה שמבפנים. וידוע הוא שכל ע"ב וס"ג וכל מ"ה וב"ן הנה הם בבחי' פנימית וחיצונית שהע"ב הוא בפנימית להס"ג והמ"ה הוא בפנימית להב"ן. וא"כ הרי ההתפשטו' הא' אשר אמרנו שהוא הגילוי דהע"ב וס"ג ואמרנו שהיה גילויו בב' בחי' אחד פנימי ואחד חיצוני הנה יהיה הע"ב הפנימי שבו והס"ג החיצוני שבו. וכן ההתפשטות

הב׳ אשר אמרנו שהוא הגילוי דהמ״ה וב״ן ואמרנו שהיה גילויו ג״כ בב׳ בחי׳ אחד פנימי ואחד חיצוני הנה יהיה המ״ה הפנימי שבו והב״ן הוא החיצוני שבו. אמנם ההתפשטות הא׳ שהוא הגילוי דהע״ב והס״ג הנה הוא אשר חזר ועלה למעלה בההסתלקות הא׳. ונשאר שם לעולם. אך ההתפשטו׳ הב׳ שהוא הגילוי דמ״ה וב״ן. הנה הם עומדים בגילויים למטה תמיד:

ומעתה נבוא לענינינו כי כל מה שכתבנו מענין ההתפשטות הא׳ והב׳. ואמרנו שהם ב׳ מציאיות מיוחדים. ושהם בבחי׳ הגילוים דהע״ב וס״ג מ״ה וב״ן של הפרצו׳ הפנימי. ושהם בבחי׳ פנימית וחיצוניית. הנה כ״ז היה הן בהפרצו׳ הפנימי של האור האזן שהוא השם ס״ג אשר בסי׳ ב׳ אות ו׳. והן בהפרצו׳ הפנימי של אור החוטם שהוא השם מ״ה שבסי׳ ב׳ אות ז׳. והן בהפרצו׳ הפנימי של אור הפה שהוא השם ב״ן אשר בסי׳ ב׳ אות ח׳. כי בכ״א מהם היה הב׳ מיני התפשטות הא׳ והב׳ שהם הגילוים דהעסמ״ב שבו ובפנימית וחיצונית כנז׳. אמנם כל התפשטיות הא׳ והב׳ אשר היה בהפרצופי הפנימי דחוטם ופה. שהם המ״ה וב״ן דסי׳ ב׳ אות ז׳ ח׳. הנה זה יתבאר לקמן בסי׳ ד׳ ה׳ כ״א בסי׳ בפנ״ע. אך התפשטות הא׳ והב׳ אשר בהפרצוף הפנימי דאור האזניים שהוא הס״ג דאות ו׳. הנה הוא אשר מתבאר בהסי׳ שלפנינו והוא זה. כי הנה השם ס״ג דסי׳ ב׳ אות ו׳ שהוא הפרצו׳ הפנימי דאור האזניים. הנה הוא כלול מד׳ שמות עסמ״ב והם נתגלו ויצאו בהב׳ מיני התפשטיות דהא׳ והב׳ אשר היה באור האזניים. הגילוי דהע״ב והס״ג שבו. הוא יצא והאיר בההתפשטות הא׳ דאור האזניים. הע״ב מבפנים היינו מגבול האזניים עד הגבול דשיבולת הזקן אשר בהגלגלתא ולפנים. והס״ג כנגדו מבחוץ. אמנם אח״כ הנה חזרו שניהם ונסתלקו ועלו למעלה ומבפנים שהוא מהאזניים ולמעלה. והיה עלייתם בהפרצו׳ הפנימי דאור האזניים אשר עומד הוא לעולם רק מהאזניים ולמעלה ומבפנים וכמו שכתבנו לעיל סי׳ ב׳. והפרצו׳ הפנימי הנה הוא הע״ב וס״ג העיקריים דהס״ג דאות ו׳. ושם חזר ועלה כל ההתפשטות הא׳ דאור האזניים בההסתלקות הא׳ שלו. כי כל ההתפשטות הא׳. היה ג״כ רק מאותן הע״ב וס״ג עצמו. המ״ה וב״ן הפרטיים שבהם גופא. ולכך חזרו ועלו בהם ונשארו שם לעולם. והנה הם השמות ע״ב וס״ג דענינינו אשר רשמנו עליהם אות ט׳ ואות י׳. כי מפני שהם רק מהע״ב והס״ג גופה. וגם חזרו ועלו שם ונשארו בהם לעולם לכך נקראו הם ג״כ רק בשם ע״ב וס״ג. והם הע״ב וס״ג דאות ט׳ ואות י׳. אמנם הנה התועלת והפעולה הנעשה מהתפשטותם. הגם שחזרו אח״כ למעלה הנה ביארנו כ״ז בכללי התפ׳ והסת׳ בכ״מ ובפרט בכלל י״א ע״ש. והנה היה עלייתם למעלה בחי׳ עליית מ״ן וקבלו עי״ז תוספת אור וברכה מלעילא לעילא. ונזדווגו זב״ז והמשיכו והולידו את כל האור דהתפשטות הב׳ דאור האזניים שהם המ״ה וב״ן של הפרצו׳ הפנימי הנז׳ שהוא הס״ג דאות ו׳ וכנ״ל. ונולד עתה המ״ה וב״ן הכלליים שהם הזו״ן העיקריים של אותו הס״ג דאות ו׳. והיה לידתם מהאור דהתפשטות הא׳ העומד עתה מהאזניים ולמעלה ויצאו ממנו וירדו מהאזניים ולמטה. ונתפשטו הם ג״כ הן מבפנים והן מבחוץ ע״ד ההתפשטות הא׳. והם השמות דמ״ה וב״ן דענינינו אשר רשמנו עליהם אות י״א ואות י״ב. והם ההתפשטות הב׳ דאור האזניים אשר נשארו לעולם מהאזניים ולמטה עד שבי״ז (לבד מה שעולים במטי ול״מ לינק מלמעלה כנודע) ונמצא כי כל האורות אשר יצאו מהאזניים ולחוץ הנה הם רק השם ב״ן דאות י״ב. והוא הב״ן והמלכו׳ של השם ס״ג דאות ו׳. וזהו מה שאמר הרב בשער אח״פ פ״ג. שאור האוזן. הוא הה׳ אחרונה שבהס״ג. והכוונה הוא על אותו הב״ן דאות י״ב דענינינו. שהוא הה׳ אחרונה מהשם ס״ג שבסי׳ ב׳ אות ו׳. כי רק הוא אשר יצא מהאזניים ולחוץ ועומד בגילויו תמיד. והנה הוא הב״ן דמערכה הג׳ הנמשך מהס״ג דהמ״ס שבסי׳ א׳. כי הרי כל ההתפשטות הא׳ והב׳. דאור האזניים הנה אמרנו כי הם גילוי אורות דעסמ״ב שבהס״ג דסי׳ ב׳ אות ו׳. והנה הם מערכה הג׳ שבס״ג דהס״ג דהמ״ס. כי הרי השם ס״ג דהמ״ס אשר בסי׳ א׳ אות ב׳. הנה הוא הס״ג ממערכה הא׳ שבהמ״ס והס״ג שבסי׳ ב׳ אות ו׳. שהוא מהעסמ״ב אשר בהס״ג דסי׳ א׳ אות ב׳. הנה הוא מהמערכה הב׳ שהוא הס״ג שבס״ג דהמ״ס. והעסמ״ב דענינינו אשר הם מערכת הד׳ שמות עסמ״ב שבהס״ג דסי׳ ב׳ אות ו׳. הרי הם מערכה הג׳ שבו. וא״כ נמצא כי העסמ״ב דענינינו. הנה הם מערכה הג׳ שבהס״ג (דסי׳ ב׳) דס״ג (דסי׳ א׳) שבהמ״ס דא״ק:

סימן ד׳.

מערכת הד׳ שמות עסמ״ב אשר בהמ״ה דסי׳ ב׳ אות ז׳ שהוא פרצוף הפנימי דאור החוטם והוא מערכה הג׳ אשר בהמ״ה דס״ג שבהמ״ס דא״ק:

(יג) ע״ב	(יד) ס״ג	(טו) מ״ה	(טז) ב״ן
הוא ההתפשטות הראשון דאור החוטם אשר נתפשט וירד מגבול החוטם עד גבול החזה שבא״ק בפנימיותו:	הוא ההתפשטו׳ הראשון דאור החוטם אשר יצא מהחוטם ולחוץ ונתפשט וירד ממקום החוטם עד החזה שבא״ק מבחוץ:	הוא ההתפשטות השני דאור החוטם אשר נתפשט וירד מגבול החוטם עד גבול החזה שבא״ק בפנימיותו:	הוא ההתפשטות השני דאור החוטם אשר יצא מהחוטם ולחוץ ונתפשט וירד ממקום החוטם עד החזה שבא״ק מבחוץ:

[לסימן ד׳] **הנה** כל מציאות העסמ״ב דענינינו הם בכל אותו הסדר ג״כ אשר בהעסמ״ב דסי׳ ג׳ וככל מה שבארנו שם. אלא שהעסמ״ב דסי׳ ג׳. הם התפשטות הא׳ והב׳ דאור האזניים. והם הגילוי דהעסמ״ב אשר בס״ג דסי׳ ב׳ אות ו׳ שהוא הפרצוף הפנימי דאור האזניים. אך העסמ״ב דענינינו הנה הם ההתפשטות הא׳ והב׳ דאור החוטם והם הגילוי דהעסמ״ב אשר ישנם בהשם מ״ה דסי׳ ב׳ אות ז׳ שהוא הפרצוף הפנימי דאור החוטם. כי עיקרו של הפרצו׳ הפנימי דהחוטם אשר עומד כולו מהחוטם ולמעלה ולא ירד לעולם מהחוטם ולמטה כלל וכן לא יצא מעולם לחוץ כלל הנה הוא רק העצמות הע״ב וס״ג העיקרים שבו לבד אך כאשר הגיע העת דההתפשטות הא׳ דאור החוטם שהוא לידת המ״ה וב״ן שבו הנה נתוסף בו אור וברכה מהפרצו׳ הפנימי דאור האזניים ומלעילא לעילא ונזדווגו הע״ב וס״ג העיקרים שבו והולידו את המ״ה וב״ן שלהם וירדו מהחוטם ולמטה. המ״ה מבפנים והב״ן מבחוץ והיה ירידתם עד החזה דא״ק והוא ההתפשטות הא׳ דאור החוטם שהוא לידת המ״ה וב״ן הפרטיים אשר בהע״ב וס״ג עצמן של השם מ״ה דאות ז׳. ומפני שהם רק מהע״ב והס״ג גופה לכן חזרו ועלו למעלה שהוא מהחוטם ולפנים ובהפרצוף הפנימי שבו אשר מקומו הוא רק מהחוטם ולמעלה עד האזניים ומבפנים להגלגלתא וכנ״ל סי׳ ב׳ ושם עלה כל ההתפשטות הא׳ דאור החוטם ונשאר שם לעולם והוא ההסתלקות הא׳ דהאור החוטם. אמנם הנה היה כל אותו העלייה וההסתלקות בבחי׳ עליית מ״ן. וקבלו עי״ז עוד תוספת אור וברכה הרבה ונזדווגו זב״ז והולידו והוציאו את המ״ה וב״ן העיקריים שהם הזו״ן הכלליים של הפרצוף

הפנימי דאור החוטם ויצאו וירדו מהחוטם ולמטה הן מבפנים והן מבחוץ. המ"ה מבפנים והב"ן מבחוץ. והיה ירידתם עד החזה דא"ק והוא ההתפשטות הב' דאור החוטם אשר מקומו הוא לעולם מהחוטם ולמטה. לבד מה שעולה תמיד לינק ולקבל שפעו מלמעלה בהסדר דמטי ול"מ כנודע. אבל עיקר מקומו הרי הוא לעולם רק מהחוטם ולמטה. והנה, אלו הב' מציאיית דאור החוטם היינו ההתפשטות הא' אשר ירד מתחילה וההתפשטות הב' אשר יצא אח"כ. הנה הם הגילוי דהד' שמות עסמ"ב שבהשם מ"ה דסי' ב' אות ז' כי ההתפשטות הא' הוא הגילוי דהע"ב וס"ג שבו שהרי כל עיקרו הוא רק מהע"ב וס"ג עצמן שבו כנז'. ובמה שירד מתחילה ויצא אז מבחוץ ג"כ. הרי בא עי"ז לכלל גילוי עכ"פ. וההתפשטות הב' דהחוטם הרי אמרנו כי הוא עיקרן דהמ"ה וב"ן של המ"ה דסי' ב' אות ז'. וא"כ הרי הוו אלו הב' ההפשטיות. הגילוי דהעסמ"ב של השם מ"ה דסי' ב' אות ז'. והנה הם העסמ"ב דענינינו אשר רשמנו עליהם אות י"ג י"ד ט"ו ט"ז. והרי נמצא כי כל אורות החוטם אשר יצאו מהחוטם ולחוץ. הנה הם השם ב"ן דאות ט"ז והוא הב"ן והמלכות של השם מ"ה שבסי' ב' אות ז' וכנז'. וזהו מה שמבואר בדברי הרב בשער אח"פ ספ"ה. וכן בטנת"א פ' א' ב'. כי אורות החוטם הם הה' אחרונה והם השם מ"ה. והכוונה הוא כי הם הה' אחרונה של השם מ"ה אשר בסי' ב' אות ז'. והנה הוא הב"ן דמערכה הג' שבהמ"ה הנמשך מהס"ג דהמ"ס. כי הרי הס"ג דהמ"ס שהוא השם ס"ג אשר בסי' א' אות ב'. הנה היא מהד' שמות עסמ"ב דהמערכה הא' שבהמ"ס דא"ק. והשם מ"ה שבסי' ב' אות ז' אשר הוא מהד' שמות עסמ"ב אשר ישנם בהס"ג דאות ב'. בו גופה, הנה הוא מהמערכה הב'. והעסמ"ב אשר באותו המ"ה דאות ז' שהם העסמ"ב דענינינו הרי הם מערכה הג'. וא"כ נמצא כי העסמ"ב דענינינו הנה הם מערכה הג' שבהמ"ה (דסי' ב') דס"ג (דסי' א') שבהמ"ס דא"ק:

סימן ה׳.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהב"ן דסי' ב' אות ח' שהוא פרצוף הפנימי דאור הפה והוא מערכה הג' אשר בהב"ן דס"ג שבהמ"ס דא"ק:

(יז)	(יח)	(יט)	(כ)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא ההתפשטות הראשון דאור הפה אשר נתפשט וירד מגבול הפה עד גבול הטבור שבא"ק בפנימיותו:	הוא ההתפשטות הראשון דאור הפה אשר יצא מהפה ולחוץ ונתפשט וירד מהפה עד הטבור שבא"ק מבחוץ:	הוא ההתפשטות השני דאור הפה אשר נתפשט וירד מגבול הפה עד גבול הטבור שבא"ק בפנימיותו:	הוא ההתפשטות השני דאור הפה אשר יצא מהפה ולחוץ ונתפשט וירד מהפה עד הטבור שבא"ק מבחוץ:

[לסימן ה'] **מציאות** העסמ"ב דענינינו הנה הם ג"כ באותו הסדר אשר בהעסמ"ב דסי' ד' דאור החוטם וע"פ מה שבארנו בהעסמ"ב דסי' ג' אשר בהאור דהאזניים וכן הוא עד"ז ג"כ בהעסמ"ב דענינינו שהם התפשטות הא' והב' דאור הפה אלא שכל אורות הפה הנה הם מהשם ב"ן אשר בסי' ב' אות ח' שהוא הפרצוף הפנימי דאור הפה אשר עומד מהפה ולמעלה עד החוטם ומבפנים להגלגלתא וכנ"ל סי' ב'. אמנם כל אותו הפרצו' הפנימי דהפה הנה הוא רק עצמות הע"ב וס"ג העיקרים שבו לבד אך כאשר הגיע העת דההתפשטות הא' דאור הפה שהוא לידת המ"ה וב"ן הפרטיים שבאותו הפרצו' הפנימי הנז'. הנה ניתוסף בו אור וברכה מהפרצוף הפנימי דהחוטם שהוא השם מ"ה שבסי' ב' אות ז' וכן מהפרצוף הפנימי דאור האזניים שהוא השם ס"ג דסי' ב' אות ו' וכן מלמעלה לעילא. ונזדווגו עי"ז הע"ב וס"ג העיקרים שבו והולידו והוציאו את המ"ה וב"ן הפרטיים שבהם. וירדו מהפה ולמטה עד הטבור דא"ק הן מבפנים והן מבחוץ המ"ה מבפנים והב"ן מבחוץ והוא ההתפשטות הא' דאור הפה. אמנם באשר שכ"ז הוא רק המ"ה וב"ן הפרטיים של הע"ב וס"ג עצמן דאותו הפרצוף הפנימי דהפה אשר מקומן הוא רק מהפה ולמעלה ומבפנים. לכן חזר ועלה כל אותו האור דהתפשטות הא' כולו למעלה באותו הפרצו' הפנימי עצמו ונשאר שם לעולם. והוא ההסתלקות הא' דאור הפה. והנה היה עלייתו בבחי' עליית מ"ן ונתיסף בו עי"ז עוד אור וברכה הרבה ונזדווגו עי"ז והולידו והוציאו את כל האור דההתפשטות הב' דהפה שהוא המ"ה וב"ן העיקריים שהם הזו"ן הכלליים של השם ב"ן דאות ח' אשר הוא הפרצוף הפנימי דאור הפה וירד המ"ה מבפנים והב"ן מבחוץ. והיה ירידתם מהפה דא"ק עד הטבור דא"ק ושם הוא מקומו לעולם לבד מה שעולים תמיד לינק מלמעלה בהסדר דמטי ול"מ כנודע אבל עיקר מקומם הרי הוא רק מהפה ולמטה עד הטבור. המ"ה מבפנים והב"ן מבחוץ כנז'. והנה אלו הב' מציאיית שהם ההתפשטות הא' והב' דאור הפה הנה הם הגילוי דהעסמ"ב אשר בהשם ב"ן שבסי' ב' אות ח' כי ההתפשטות הא' הרי אמרנו שהוא מהע"ב וס"ג שבו. וע"י שנתפשט אז וירד למטה ויצא מבחוץ ג"כ הנה הגם שאח"כ חזר ועלה למעלה עכ"ז מאחר שנתגלה פעם אחד הרי יצא מהב"ן הפנימי העיקרי לכלל גילוי עכ"פ. וההתפשטות הב' הנה הוא המ"ה וב"ן העיקרים ממש שבו אשר עומדים לעולם למטה ובגילוי כנז'. וא"כ הרי לנו שהב' מיני התפשטיות הא' והב' דאור הפה. הם גילוי הד' שמות עסמ"ב של השם ב"ן דסי' ב' אות ח'. והנה החלק אור דההתפשטות הב' דהפה אשר יצא מהפה ולחוץ. הנה הוא השם ב"ן דענינינו שהוא השם ב"ן דאות כ'. והוא הב"ן והמלכות של השם ב"ן אשר בסי' ב' אות ח'. וזהו מ"ש הרב בעקודים פ"ג. שאורות הפה היו רק בבחי' נפש. והכוונה הוא על הב"ן דענינינו שהוא רק המלכות נפש של השם ב"ן דאות ח'. והנה כל העסמ"ב דענינינו הם מערכה הג' שבהב"ן דאות ח' הנמשך מהס"ג דהמ"ס. כי הרי אותו הב"ן דאות ח' הוא מהעסמ"ב דהמערכה הב' שבהס"ג דהמ"ס שבסי' א' אות ב'. וא"כ כאשר שאנו מחלקים גם בהב"ן דאות ח' עוד לד' שמות עסמ"ב הרי הוא מערכה הג'. והוא העסמ"ב דהב"ן שבס"ג דהמ"ס. והם העסמ"ב דענינינו והרי הם מערכה הג' דהב"ן (דסי' ב') שבהס"ג (דסי' א') דהמ"ס דא"ק:

והרי נתבאר מכל דברינו כי כל חלקי האורות דהאח"פ היוצאים ומתגלים לחוץ. הנה הם כולם רק שמות ב"ן שהם המלכיות של הס"ג מ"ה ב"ן אשר בסי' ב' אות ו' ז' ח'. כי אורות האזן הם הב"ן והמלכות של הס"ג דאות ו' וכנ"ל בסי' ג'. ואורות החוטם הם הב"ן והמלכות של השם מ"ה דאות ז' וכנ"ל סי' ד'. ואורות הפה הם הב"ן והמלכו' של השם ב"ן דאות ח'. וכל אלו השמות ס"ג מ"ה ב"ן דאות ו' ז' ח'. הם כולם מהס"ג דהמ"ס שבסי' א' אות ב'. כי שם הוא השורש הפנימי של כל האורות דאח"פ כולן. וע' בכ"ז עוד מה שכתבנו בכללי התפשטות והסתלקות כלל ט"ו מענ"ב עד סוף ענ"ז ובכלל י"ח ענ"י מסי' א' עד סוף סי' ה'. כי שם הארכנו בכ"ז בביאור עמוק הרבה ע"ש. והרי בארנו עתה את כל האורות דהאח"פ אשר הם רק מהס"ג דהמ"ס שבסי' א' אות ב'. ועתה נבאר גם את כל האורות שיצאו מהשמות מ"ה ב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ג' ד'. והנה הם כל המציאות שבא"ק אשר מהגרון עד הטבור שהוא מבחי' הא"ק עצמו וכן כל המציאות שבו אשר מהטבור ולמטה שהוא כל עולם האצילות. הן מה שיצא בו בעולם הנקודות והן מה שיצא בו לאחר התיקון וכ"ז נבאר עתה בדברינו לקמן אשר מסי' ו' והלאה בעה"י:

מערכת

סימן ו'.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהשם מ"ה דהמ"ם שבא"ק שהוא המ"ה דסי' א' אות ג'. והנה הוא מערכה הב' שבהמ"ה דהמ"ם:

(כא) ע"ב	(כב) ס"ג	(כג) מ"ה	(כד) ב"ן
הוא השורש דהאבא הכללי שבא"ק אשר בעולם העקודים בבחי' המזל עליון אשר שם:	הוא האבא הכללי שבא"ק הכולל או"א עלאין העומד בו מהגרון עד החזה ונכלל בהמזל עליון אשר בהעקודים:	הוא האור דהדעת עלאה אשר יצא בעת התיקון לצורך מלך הדר דאצילות אשר מחלקי האבא שבא"ק:	הוא נחלק לפנימיות וחיצוניות והחיצוניות הם המלכי יושר דהנקודות והפנימיות הוא אור דמהיטבאל דמצד אבא שבא"ק שיצא בעת התיקון:

(לסימן ו') **וביאור** הדברים הוא. כי הנה אמרנו לעיל סי' א' שכל אור המ"ה דהמ"ם אשר בסי' א' אות ג' הנה הוא השורש לכל המציאות דהאבא שבא"ק ולכל חלקי הנקודות והאצילות דמצד האבא. וכמו שבארנו בדברינו שם ע"ש. והנה כ"ז הוא רק ע"י גילוי העסמ"ב אשר באותו המ"ה וכמו שיתבאר. כי הנה כאשר נמשך ונתפשט האור המ"ה דהמ"ם שבא"ק ונתגלה לצורך המציאות דהאבא. הנה נמשך דרך העקודים. כי כל יציאת האבא שבא"ק וגילויו. הוא לעולם רק ע"י העקודים דוקא. וע"ד האבא דאצילות אשר הוא ע"י הי"ג ת"ד שבא"א ומהמזל עליון שבו כנודע. והנה כאשר נמשך האור דרך העקודים. הנה נשאר עיקר אורו שם ובבחי' המזל עליון שבו וכמ"ש הרב הכלל בזה בדרושי הצלם דרוש ד' וכן בנסירה פ"ז שכל אור שיורד להתגלה למטה נשאר עיקרו בכל המקומות שיורד דרך עליהם. והנה ישנו בעקודים ג"כ בחי' מזל עליון ומזל תחתון כמו בהי"ג ת"ד שבא"א. כי א"ק הוא שוה לא"א בכל הבחי'. וכמו שבארנו כ"ז לעיל דרוש א' סי' ד' ופשוט הוא למבין. והנה נשאר עיקר אור הנמשך מהמ"ה לצורך מציאת האבא. בעולם העקודים ובהמזל עליון אשר שם. והוא השם ע"ב דענינינו אשר רשמנו עליו אות כ"א כי הוא השורש להאבא שבא"ק אשר עומד במזל עליון שבהעקודים. והנה הוא הגילוי דהשם ע"ב שבהמ"ה דהמ"ם אשר נתגלה באותו הע"ב להמציא שורש אבא בהעקודים. ומשם הנה נמשך והאיר עוד והוציא את מציאת האבא ממש שבא"ק. והנה הוא השם ס"ג דענינינו אשר רשמנו עליו אות כ"ב שהוא אבא הכללי שבא"ק הכולל או"א עלאין העומדים בו מהגרון עד החזה וכלילן במזל עליון שבעקודים והנה הוא הגילוי דהשם ס"ג שבהמ"ה דהמ"ם אשר ירד ונתגלה במציאות האבא ממש שבא"ק. והנה אותו האבא הנה הוא כלול באמת ג"כ מד' פרצופים או"א זו"ן וכידוע שכל פרצוף הוא כלול מכולם ויש בכ"א כל הבחי' בפרטות וכמו שהוא בכללות. והנה הם הד' שמות עסמ"ב אשר ישנם באותו הס"ג דאות כ"ב. בו גופה. והבן וזכור זה כי תצטרך אותו לקמן. אמנם כל אותו הס"ג דאות כ"ב הנה הוא הע"ב דס"ג העיקרי שבא"ק. כי כל הרישא כולא עד הגרון הנה הוא באמת רק כללות הע"ב הכללי שבא"ק. והאו"א הכלליים שבו הם הס"ג הכללי והוא השם ס"ג דענינינו שהוא הס"ג הנרשם עליו אות כ"ב שהוא אבא הכללי. הנה הוא הע"ב דס"ג העיקרי שבא"ק והוא מהגרון עד החזה. ודע זה:

והנה אח"כ שהוא כאשר הגיע העת להמציא את עולם האצילות והנה היה סדר אצילותו בב' חלקים ובב' זמנים. היינו חלק אחד כל אורות הנקודות שהם המלכיות והחיצונית דהב"ן. וחלק השני שהוא כל אורות התיקון אשר הם מאור הדעת עלאה סוד המתקלא הנמשך מרזא דאור א"ס ית"ש. והוא האור דהמ"ה והט"ר דב"ן שהם הפנימית דהב"ן סוד הדר ומהיטבאל כנודע. והנה ישנם כל אלו האורות דהנקודות והתיקון הן מצד האבא שבא"ק והן מצד האימא שבא"ק. וכנ"ל סי' א'. ובענינינו שאנו עסוקים כעת רק בהאורות דהאבא אשר שרשו הוא מהשם מ"ה דהמ"ם אשר בסי' א' אות ג' וכנז'. הנה כאשר הגיע העת למציאת האצילות ולגילוי הנקודות אשר יצאו הם מתחילה. הנה האיר ונתגלה אז השם מה" דהמ"ם שבא"ק באור הב"ן שבו לצורך תולדות המלכי יושר דהנקודות. שהם מהאבא שבא"ק. אמנם לא היה זה אלא רק גילוי הארתו החיצוניית לבד של הב"ן שבו. שהם המלכיות דב"ן. כי מהם הוא כל הנקודות כנודע. ואח"כ בעת התיקון הנה האיר המ"ה דהמ"ם ונתגלה אז גם בהפנימית דב"ן שהוא הט"ר דהב"ן וכן נתגלה והאיר אז ג"כ גם בהשם מ"ה שבו. ואותן המ"ה והפנימית דב"ן. הנה הם אור הדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר ומהיטבאל. שהם כל אורות התיקון דהאצי'. והנה הם השמות מ"ה ב"ן אשר רשמנו עליהם אות כ"ג ואות כ"ד. והם המ"ה וב"ן שבהמ"ה דהמ"ם שבא"ק אשר מהם נמשך כל אורות הנקודות והתיקון לכל חלקי האצילות אשר מצד האבא שבא"ק. וכמו שיתבאר השתלשלות כל אורותיהם בפרטיות לקמן סי' ז' ח' ובסי' י"ב. אך עכ"פ הרי נתבאר לנו עתה בדרך כלל. המציאות דד' שמות עסמ"ב שבהמ"ה דהמ"ם שבא"ק אשר בסי' א' אות ג'. והנה הם מערכה הב' שבו. כי הרי אותו המ"ה דהמ"ם אשר הוא מהעסמ"ב שבסי' א'. הנה הוא מהמערכה הא' שבהמ"ם. והד' שמות עסמ"ב אשר באותו המ"ה דאות ג'. הנה הוא מערכה הב' והם כל האורות אשר נמשך מאותו המ"ה דאות ג' לצורך המציאות דהאבא שבא"ק ולכל אורות הנקודות והאצילות הנמשך מהאבא:

סימן ז'.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהפנימית דב"ן שבסי' ו' אות כ"ד. והם מערכה הג' אשר בהב"ן שבהמ"ה דהמ"ם שבא"ק:

(כה) ע"ב	(כו) ס"ג	(כז) מ"ה	(כח) ב"ן
הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך המהיטבאל דמצד האבא שבא"ק הנשאר בהעקודים בשורש האבא אשר שם והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ו' אות כ"א:	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך המהיטבאל דמצד האבא שבא"ק הנשאר בהאבא עצמו בהע"ב וס"ג שבו היינו בהע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב:	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך המהיטבאל דמצד האבא שבא"ק הנשאר בהאבא ג"כ בהמ"ה וב"ן שבו והיינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב:	הוא האור דהדעת עלאה דהמהיטבאל גופה אשר מצד האבא שבא"ק אשר נמשך וירד מהטבור דא"ק ולמטה ובמציאות האצילות עצמו:

[לסימן ז'] **ביאור** הדברים. כי הנה אמרנו לעיל סי' ו'. כי הפנימית דב"ן דאות כ"ד. הנה הוא האור אשר

לצורך

לאורך מהיטבאל דהאצי' שמלך האבא שבא"ק. והוא הט"ר דב"ן שבהמ"ה דהמ"ס דאות ג'. והנה אותן הפנימית דב"ן הנז' הנה הם יצאו ונמשכו ביחד עם השם מ"ה אשר בסי' ו' אות כ"ג. כי שניהם הם האור דהדעת עלאה אשר האיר ונתגלה בהם השם מ"ה דהמ"ס שבא"ק שבסי' א' אות ג'. בהמ"ה וב"ן שבו. לאורך התיקון דאצי' אשר מלך האבא שבא"ק. אלא שהמ"ה דאות כ"ג הוא האור דהדעת עלאה אשר למציאות המלך הדר דמלך אבא שבא"ק. והפנימית דב"ן דאות כ"ד. הוא האור דהדעת עלאה אשר להמציאות דהמהיטבאל דמלך האבא שבא"ק. אמנם כל ענין האור אשר למלך הדר הנז' יתבאר בעה"י לקמן סי' י"ב. אך עתה נדבר רק בענין האור דהמהיטבאל אשר מלך האבא שבא"ק שהוא הפנימית והט"ר דב"ן שבסי' ו' אות כ"ד. הנמשך ויצא בעת התיקון מהשם מ"ה דהמ"ס אשר בסי' א' אות ג'. והנה כאשר נמשך ויצא אותו האור דהמהיטבאל מהמ"ה דהמ"ס שבא"ק שהוא הרישא תליתאה שבו. וירד למציאות האצי' שהוא מהטבור ולמטה. הנה היה המשכתו דרך עולם העקודים ודרך כל פרצופי האבא שבא"ק. ונשאר בכ"א מאור העיקרי שבו. כדי להשריש ולהמציא שורש דהמהיטבאל בעולם העקודים וכן בהאבא שבא"ק וכדי שיהיה להמהיטבאל דאצילות שורש למעלה למעלה לקבל מהם ועל ידיהם תוספת אור וברכה תמיד להתעלה ולהתגדל בעילוי אחר עילוי. וכאשר שידוע הוא כי אין שום אור שלא יהיה כלול מי' ספי' שהוא בחי' העסמ"ב שבו. וכן הוא ידוע ג"כ שלא נמשך למטה אלא רק בחי' האחרונה שבכל אור. אבל הבחי' הראשונים שהם כל חלקי היותר עליונים שבהאור. הם נשארים למעלה כ"א במקום המתייחס אליו. וכדי להיות שורש להתחתון בכל העליונים כולם להתייחד עמו ולהשפיע אליו תמיד כנז'. וכן היה כ"ז כאן. כי כאשר נמשך הפנימית דב"ן דאות כ"ד משורשו שהוא מהמ"ה דמ"ס שבא"ק לאורך אור הדעת עלאה דהמהיטבאל אשר מלך האבא שבא"ק. והיה אותו הפנימית דב"ן כלול מי"ס שהוא בחי' העסמ"ב שבו. הנה נשאר השם ע"ב דהפנימית דב"ן. בעולם העקודים. ונכנס בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ו' אות כ"א שהוא השורש דהאבא שבהעקודים וכנז' שם. והשם ס"ג של הפנימית דב"ן. הנה הוא נשאר בהאבא עצמו שבא"ק שהוא השם ס"ג אשר לעיל סי' ו' אות כ"ב. אמנם ידוע הוא. כי הנה פרצו' אבא הנה הוא כלול ג"כ מד' פרצופים שהם או"א זו"ן והם העסמ"ב שבו. והנה נשאר השם ס"ג מהפנימית דב"ן רק בהאו"א שבאבא שהוא בהע"ב והס"ג אשר בהס"ג שבסי' ו' אות כ"ב. והמ"ה שבהפנימית דב"ן. הנה נשאר הוא בהזו"ן שבהאבא והוא בהמ"ה וב"ן שבהס"ג דאות כ"ב. אך השם ב"ן שבהפנימית דב"ן הנה הוא אשר ירד מהטבור ולמטה והוא האור דהמהיטבאל העיקרי אשר במציאות האצילות דמלך אבא והרי נמצא כי כל אור הדעת עלאה דהמהיטבאל דמלך האבא שבא"ק אשר נמשך מהמ"ה דהמ"ס שבסי' א' אות ג' והאיר ונתפשט בהעקודים ובכל פרצופי אבא שבא"ק ובמציאות האצילות עצמו. הנה הוא הד' שמות עסמ"ב שבפנימית דב"ן שבו שהוא עצמו פנימית דהב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד. והנה הם מערכה הג' שבו. כי הרי המ"ה דהמ"ס הוא מהמערכה הא'. והד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ו' שהם האורות דהמ"ה דהמ"ס אשר האיר ממנו לאורך כל המציאות דהאבא שבא"ק ולכל חלקי האצי' דמלך האבא. הנה הם מערכה הב'. והעסמ"ב הפנימית שבהב"ן דסי' ו' שהוא הב"ן שבהמ"ה דהמ"ס והם האורות אשר נתפרטו ונתחלקו גם באותו הב"ן גופה לאורך אור הדעת עלאה דהמהיטבאל אשר מראשית התחלתו שבעקודים עד סוף מציאותו העיקרי שבאצילות וכנ"ל. הנה הם מערכה הג' והוא העסמ"ב דענינינו שהם מערכה הג' שבהב"ן דהמ"ה דהמ"ס שבא"ק:

סימן ח'.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהחיצונית דב"ן שבסי' ו' אות כ"ד והם מערכה הד' אשר בהב"ן דב"ן שבהמ"ה דהמ"ס שבא"ק:

(כט)	(ל)	(לא)	(לב)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא שורש האור של המלכי יושר דהנקודות אשר היה נשאר בעקודים ובשורש דאבא אשר שם והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ו' אות כ"א:	הוא עצמות האורות של המלכי יושר דהנקודות אשר היה נשאר בהאבא עצמו שבא"ק בהע"ב והס"ג שבו היינו בהע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב:	הוא פנימית האורות של המלכי יושר דהנקודות אשר היה נשאר ג"כ בהאבא עצמו שבא"ק בהמ"ה והב"ן שבו היינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב:	הוא המלכי יושר דהנקודות אשר יצאו מהאבא שבא"ק וירדו מהטבור ולמטה והיינו כי היה יציאתם אשר מהאבא מהטבור והיסוד שבו ואח"כ נמשכו עוד ויצאו גם מהצפר"ג ג"כ:

[לסימן ח'] **ביאור** הדברים הוא. כי כבר כתבנו לעיל סי' ו' כי הב"ן דהמ"ה דהמ"ס שבא"ק שהוא השם ב"ן אשר לעיל סי' ו' אות כ"ד. הנה הוא נחלק לב' בחי' אחד פנימית ואחד חיצונית. כי הפנימית הנה הוא הט"ר דב"ן אשר יצאו רק בעת התיקון וכנ"ל סי' ז'. אבל החיצוניית. הנה הוא המלכות של אותו הב"ן שהוא הב"ן דב"ן. והוא אשר יצא גם בעולם הנקודות. והנה היה יציאתו מהאבא שבא"ק ומהאור החדש הנולד בו המבואר בדברי הרב בנקודות פ"ב וכנ"ל דרוש א' סי' ה' ודרוש ב' סי' ב'. וע"ש שנתבאר כי היה יציאתו ע"י הזווג דהע"ב והס"ג שבהמ"ס שהם השרשים הפנימים דהאח"פ וכן ע"י הזווג דהאבא עצמו שבא"ק מבחי' או"א עלאין שבו ואח"כ היה נמשך ויוצא לחוץ והוא יציאתם מהטבור והיסוד שבהאבא וכן גם מהצפר"ג:

והנה מאחר שיצא ע"י זווג ונמשך מלמעלה למטה שהוא משרשי פנימית העקודים ומהאבא כנז'. הנה נשאר אור העיקרי שבו בכל המקומות שעובר דרך שם [וכמ"ש הרב הכלל בזה בנסירה פ"ז] וכנ"ל סי' ז' ובפרט בעולם הנקודות אשר לא יצא אז אלא רק בבחי' האחרונות והמלכיות לבד. כי הרי לא היו רק אלא נקודות קטנות וכקרני חגבים והם אשר יצאו מהטבור והיסוד וכן מהצפר"ג לחוץ אבל כל עיקר דאור החדש הנה הוא נשאר בעת עולם הנקודות. מהטבור ולמעלה ולפנים והיה נשאר בהאבא עצמו וכן בעולם העקודים אשר משם יצא ועבר דרך עליהם וכנז' והיה נשאר בכ"א בחי' האור השייך ומתייחס אליו. והיינו כי הנה השורש הראשון של כל אותו אור החדש והמלכי יושר שהוא השם ע"ב שבו. הנה הוא היה נשאר אז בעולם העקודים גופה. ולא ירד הוא אז למטה כלל והיה נשאר עומד בהשורש האבא אשר בעקודים והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ו' אות כ"א. ואח"כ כאשר ירד האור החדש בהאבא עצמו להתפשט ולצאת ממנו מהטבור והיסוד וכן מהצפר"ג. הנה נשאר ג"כ כל עיקר עצמות ופנימית האור בכל פרצופי אבא עצמו. והיה בדרך זה כי הס"ג דאור החדש והמלכי יושר הנה הוא היה נשאר אז בבחי' או"א שבאבא שהם הע"ב והס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב. והמ"ה דאור החדש והמלכי יושר. הנה היה נשאר אז בבחי' הזו"ן שבהאבא שהם המ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב. אמנם השם ב"ן דהאור החדש הנה הוא אשר ירד ויצא להמציאות העיקרי דהמלכי יושר עצמן שהם האורות

דהטבור והיסוד וכן האורות דהלפר"ג המבואר בדברי הרב בנקודות פ"ג והם המציאות העיקרי דהמלכי יושר אשר יצאו הם ונתפשטו מהאבא שבא"ק. והנה כ"ז הנה הם הד' שמות עסמ"ב דענינינו אשר בסי' זה שרשמנו עליהם אות כ"ט ל' ל"א ל"ב וכמו שמבואר שם בקיצורי הדברים לעיל ברי' סי' זה. והנה כולם הם רק מהחיצונית דהשם ב"ן אשר לעיל סי' ו' אות כ"ד. כי אותה החיצוניית היא אשר נחלק לד' שמות עסמ"ב. והם העסמ"ב דהאור החדש אשר אמר הרב בנקודות פ"ב והם העסמ"ב דענינינו. והשם ב"ן שבהם. הנה הוא המציאות דכל המלכי יושר אשר יצאו מהטבור והיסוד ולפר"ג. והרי נמצא כי כל המלכי יושר הנה הם רק השם ב"ן אשר בהמערכה הד' שבב"ן דב"ן אשר בהמ"ה דהמ"ס. כי הרי המ"ה דהמ"ס הוא המ"ה מהד' שמות עסמ"ב שבסי' א' שהם המערכה הא'. והד' שמות עסמ"ב שבאותו המ"ה והם כל הד' שמות עסמ"ב שבסי' ו' הרי הם מערכה הב'. והחיצונית דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד שהוא המלכו' והב"ן של הב"ן דאות כ"ד. והוא כל המציאות דהאור החדש כנז'. הרי הוא מהמערכה הג'. וכאשר שאנו מחלקים עוד גם אותן החיצונית עצמן ג"כ לד' שמות עסמ"ב שהם העסמ"ב דענינינו. הרי הוא מערכה הד'. והב"ן מאותו מערכה הד' שהוא השם ב"ן דענינינו אשר רשמנו עליו אות ל"ב הנה הוא המציאות דכל המלכי יושר כנז' הרי נמצא כי כל המלכי יושר הנה הם רק השם ב"ן דהמערכה הד' שהוא הב"ן דהעסמ"ב שבהאור החדש האמור בדברי הרב בנקודות פ"ב:

אמנם לעיל דרוש ג' סי' ב' מתבאר שם. כי כל מקרה המלכים אשר היה בהמלכי יושר. הנה הוא רק בהאורות דלפר"ג ויצאו הם מהאורות דהטבור והיסוד והם שני בחי' וכמו שבארנו שם וא"כ הרי יהיה נמצא כי האורות דלפר"ג הם רק הב"ן מהמערכה הה' כי האורות דהטבור והיסוד הם רק הב"ן דהמערכה הד' כנז' והאורות דלפר"ג אשר הם רק הארת האור הנמשך ומתפשט מהאורות דהטבור והיסוד והוא מהב"ן שבהם הרי הם הב"ן דהמערכה הה'. אמנם באשר שהרב ז"ל אינו מחלק אותם לשני בחינות כלל לכן לא חלקנו גם אנחנו לפרט ולבאר בהאורות דהטבור והיסוד גופה מערכה ד' שמות עסמ"ב בפני עצמן אלא כללנו את האורות דלפר"ג עם האורות דהטבור והיסוד בשם אחד ואמרנו שהם כולם הב"ן דמערכה הד' אבל באמת ובדקדוק היה האורות דלפר"ג רק הארת הב"ן לבד מהאורות דהטבור והיסוד והם רק הב"ן דהמערכה הה' לבד ורק בהם היה כל מקרה המלכים אשר בהמלכי יושר וכנ"ל דרוש ג' סי' ב':

והנה נמצא מדברינו כי גם בעולם הנקודות הנה היה לכל המלכי יושר קשר ויחוד למעלה בכל הפרצופי שבהאבא שבא"ק ובכל הפרצופי שבהעולם העקודים. והיינו ע"י הג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה שלהם שהם שרשם ועצמותם העיקרי אשר נשארו למעלה כנז' והם האירו והשפיעו להמלכי יושר דהב"ן אשר ירדו למטה שהם האורות דהטבור והיסוד להתקיים על מציאותם וכן להאורות דלפר"ג לצאת ולמלוך כרגע. אמנם באשר שכל אותן העסמ"ב כולם דענינינו שהוא כל המציאות כולו דהאור החדש. הנה הוא רק מהחיצונית לבד דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד. ולא היה עדיין על שלימותו העיקרי כלל. ומכש"כ האורות אשר יצאו מהטבור והיסוד שהם רק מהב"ן שבו הנה הם היו מחוסרי שלימות הרבה ובפרט האורות דלפר"ג אשר הם היו רק הארה לבד מהם כנז'. ולכן בסבת כ"ז הנה נעשה כל מקרה המלכים גם בהמלכי יושר ג"כ. ור"ל בהאורות דלפר"ג כי לא היה אפשר להם להתקיים כלל וירדו ונפלו גם הם והשתתפו הם ג"כ בכל עניני דעולם התוהו עם המלכי עגולים שהם האורות אשר יצאו מהעינים. כי היו כולם מחוסרי שלימות. וכן היו כולם רק גבורות גדולים ודינין תקיפין וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז לעיל דרוש א' סי' ה' ודרוש ב' סי' ב' ודרוש ג' סי' ג' ע"ש. ולכן נעשה כל מקרה המלכים בהמלכי יושר ג"כ. אבל עכ"פ הוא כי לצורך מלוכתם אשר כרגע. הנה קבלו הארה ושפע מלמעלה על ידי היחוד והקשר של הג' שמות עס"מ דענינינו אשר היה נשאר למעלה שהם היו שרשם ועצמותם של כל המלכי יושר. והם אשר נשארו בכל פרצופי אבא שבא"ק ובכל פרצופי העקודים וכנז':

אמנם דע כי עיקר המציאות דהמלכי יושר אשר בעולם הנקודות וכן האורות דהמהיטב"ל אשר לאחר התיקון הנז' לעיל סי' ז' אשר לכל המציאות דאצילות העיקרי. הנה הם באמת רק מהאבא גופה שבא"ק [וכן הוא עד"ז בהמלכי עגולים ובאורות התיקון אשר להם אשר יתבאר לקמן בהסימנים הבאים. הנה הם כולם רק מהאימא גופה שבא"ק] וכמו שיתבאר לקמן סי' י"ד. אך מה שאמרנו כאן בסי' זה. וכן לעיל בסי' ז'. כי הם מהפנימית והחיצונית דהב"ן שבהמ"ה דהמ"ס [וכן עד"ז כל מה שיתבאר לקמן בהתפשטות האורות דהב"ן דהמ"ס] שהוא הא"א שבא"ק. הנה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל סי' א' כי כל המציאות כולו אשר מהגרון דא"ק ולמטה. הנה הוא הכל רק מהא"א שבו שהוא המ"ס דא"ק כי הוא אשר האציל את האו"א שבו אשר הם מהטבור שבו ולמעלה עד הגרון וכן הוא אשר השפיע בהם אור ומוחין להאציל מהם ועל ידיהם את כל האצילות כולו הן כל האורות דהנקודות היושר והעגולים וכן כל אורות התיקון שהם הדר ומהיטב"ל אשר הם כולם מהטבור דא"ק ולמטה. והכל הוא רק ע"י שפעת והתפשטות האורות דעסמ"ב שבהמ"ה והב"ן דהמ"ס אשר בסי' א' אות ג' ד' המתפשטים מעסמ"ב לעסמ"ב עד סוף כל האצילות כולו בכל המציאות העיקרי שבו וכמו שנתבאר בכל הדרוש הזה שלפנינו. אמנם לבד זה הנה מתפשט הא"א עצמו שבא"ק באור עצמותו ג"כ. והיינו בבחי' העסמ"ב אשר מעצמותו גופה ומתפשט בהם ג"כ עד סוף כל האצילות כולו. והוא לבחי' היחוד דאור א"ס שבהם וכדי שיתייחד אור א"ס בכולם. וכמ"ש אליהו זל"ע ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ובגין דאנת מלגאו כו' והיה מעין זה ובהסתר והעלם גדול גם בעולם הנקודות כי גם כל אורות הנקודות היה כל מציאותם ג"כ רק בכח האור דא"ס ית"ש לבד. אלא שהיה במיעוט ובהסתר והעלם גדול מאד. וכנ"ל דרוש ב' סי' ג' ד' באות ג' שם ושם וכן בכ"מ. והנה היחוד דאור א"ס שבכולם הנה היה ג"כ ע"י התפשטות דכל אותן העסמ"ב דהמ"ה וב"ן דהמ"ס שבא"ק בכל חלוקי פרטותיהם והמערכות כולם אשר מתבאר בכל הדרוש הזה:

והרי נמצא כי כל אותן המערכות דפרטי העסמ"ב אשר מסי' א' עד סוף סי' י"ג. הנה הם כולם כפולים. כי אחד הוא מה שמתפשטים ונתגלגלו לבחי' המציאות דהאו"א העיקריים שבא"ק וכן לכל המציאות דהנקודות ואורות התיקון דהאצילות העיקרי. והם כל פרטי האורות אשר יתבאר לקמן בסי' י"ד וט"ו. ואחד הוא מה שמתפשט ומתלבש בהם כולם באורו עצמו ג"כ. לבחי' הכח והיחוד דאור א"ס שבהם. והם כל המערכות כולם אשר מסי' א' עד סוף סי' י"ג. אשר עיקרם הם רק לבחי' היחוד דאור א"ס אשר בכל הנאצלים כולם. והנה בבחי' הזה יהיו כל אותן העסמ"ב אשר בכל אותן המערכות כולם רק מהא"א גופה שבא"ק. ור"ל מהעסמ"ב שבהא"א דא"ק המתפשט הוא ג"כ עד סוף כל האצילות כולו באור עצמותו גופה בלתי צמצום ויציאת ממדרגת דאור א"ס. והבן היטיב וזכור כ"ז. ועי' עוד בכ"ז בדברינו בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענ"י מסי' ו' ולהלאה. כי שם הארכנו בכ"ז ובארנו תהלית"ש יותר היטיב ע"ש והבנה:

והנה בארנו עד כה סדר השתלשלות דהמלכי יושר שהם מהאבא שבא"ק והוא ע"י העסמ"ב אשר בהסימן הזה דענינינו וכן נתבאר כל ההשתלשלות דאור המהיטב"ל שמהאבא שבא"ק והוא ע"י העסמ"ב אשר לעיל סי' ז'. וכן נתבאר כל המציאות דהאבא עצמו שבא"ק וכל האורות שבו בדרך כלל. והוא ע"י העסמ"ב אשר לעיל סי' ו'. ועתה נבאר את כל זה ג"כ בבחי' המציאות דהאימא שבא"ק. ואח"כ נבאר בעה"י עד"ז ג"כ את כל ענין האורות דהמלך הדר אשר בשניהם:

מערכת

סימן ט'.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהשם ב"ן דהמ"ס שבא"ק שהוא השם ב"ן דסי' א' אות ד' והנה הוא מערכה הב' שהב"ן דהמ"ס:

(לג)	(לד)	(לה)	(לו)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא השורש דהאימא הכללי שבא"ק אשר בעולם העקודי' בבחי' המזל תחתון אשר שם :	הוא האימא הכללי שבא"ק הכולל ישסו"ת ועומד בו מהחזה עד הטבור ונכלל בהמזל תחתון אשר בהעקודים :	הוא האור דהדעת עלאה אשר יצא בעת התיקון לצורך מלך הדר דאצילות אשר מחלקי האימא שבא"ק :	הוא נחלק לפנימיות וחיצוניו' והחיצוניות הם המלכי עגולים דהנקודות והפנימיית הוא אור דמהיטבאל דמצד האימא שבא"ק אשר יצא בעת התיקון :

[לסימן ט'] **באור** הדברים כי הנה אמרנו לעיל סי' א' שכל אור הב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד' הנה הוא השורש לכל המציאות דהאימא שבא"ק ולכל חלקי האצילות דמלך האימא וכמו שבארנו בדברינו שם ע"ש. והנה כ"ז הוא ע"י גילוי העסמ"ב אשר באותו הב"ן דהמ"ס דאות ד' וכמו שיתבאר. כי הנה כאשר נמשך האור הב"ן דהמ"ס שבא"ק לצורך המציאות דהאימא. הנה נמשך דרך העקודים כי כל יציאת האימא וגילויה. הוא רק ע"י העקודים דוקא ע"ד האימא דאצילות אשר היא ע"י הי"ג ת"ד שבא"א ומהמזל תחתון שבו כנודע. והנה כאשר נמשך האור דרך העקודים הנה נשאר עיקר אורו שם ובבחי' שמזל התחתון שבו [וכמו שכתבנו לעיל סי' ו'] והוא השם ע"ב דענינינו אשר רשמנו עליו אות ל"ג כי הוא השורש להאימא שבא"ק אשר עומד בהמזל תחתון שבהעקודים. והנה הוא הגילוי דהשם ע"ב שבהב"ן דהמ"ס אשר נתגלה באותו הע"ב להמציא שורש האימא בהעקודים ומשם הנה נמשך והאיר עוד והוציא את מציאות האימא ממש שבא"ק. והנה הוא השם ס"ג דענינינו אשר רשמנו עליו אות ל"ד והוא האימא הכללי שבא"ק כולל ישסו"ת העומדים בו מהחזה עד הטבור וכלילן במזל תחתון שבהעקודים. והנה הוא הגילוי דהשם ס"ג שבהב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ד' אשר ירד ונתגלה באותו הס"ג למציאות דהאימא ממש שבא"ק. והנה אותה האימא הנה היא כלולה באמת ג"כ מד' פרצופים או"א זו"ן וכידוע. והם הד' שמות עסמ"ב אשר ישנם באותו הס"ג דאות ל"ד. בו גופה. וזכור זה כי תצטרך כ"ז לקמן. אמנם כל אותו הס"ג דאות ל"ד הנה הוא הס"ג דס"ג העיקרי שבא"ק. כי כל הרישא כולה עד הגרון הוא באמת רק כללות הע"ב הכללי שבא"ק. והאו"א הכללים שבו העומדים בו מהגרון עד הטבור. הם הס"ג הכללי שבו. ויהיה האבא שבא"ק שהוא השם ס"ג אשר לעיל סי' ו' אות כ"ב. הנה יהיה הוא הע"ב דס"ג העיקרי שבא"ק. והוא עומד בו מהגרון עד החזה וכנ"ל סי' ו' כ"ז. והס"ג דענינינו שהוא השם ס"ג הנרשם עליו אות ל"ד שהוא האימא שבא"ק העומדת בו מהחזה עד הטבור. הנה יהיה הוא הס"ג דס"ג העיקרי שבא"ק. והוא הס"ג דענינינו הנרשם עליו אות ל"ד והוא הס"ג דהב"ן דהמ"ס וכנו'. והנה אח"כ שהוא כאשר הגיע העת להמציא את כל עולם האצי' וכסדר מציאותו בב' בחי' אחד כל אורות הנקודות והשני אורות התיקון. וכאשר הגיע העת דתולדות אורות הנקודות שהם המלכיות והחיצוניית דב"ן מלכי העגולים דהנקודות אשר הם מהס"ג דס"ג שהוא האימא שבא"ק כנ"ל דרוש א' סי' ה'. הנה האיר ונתגלה אז השם ב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ד' באור הב"ן שבו ע"י האימא ונתגלה על ידה במציאת כל המלכי עגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק והם אורות הב"ן דב"ן שבהמ"ס דא"ק (ע' לעיל סוף סי' ח' וע' בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח ענף ג' ד' ה' מה שכתבנו שם בכ"ז) והרי נתגלה עתה הב"ן דהמ"ס דאות ד'. גם בהב"ן שלו ג"כ. אמנם לא היה זה אלא רק גילוי הארת החיצוניית לבד של הב"ן שבו שהם המלכיות דב"ן. כי מהם הוא כל הנקודות כנודע. ואח"כ בעת התיקון. הנה האיר הב"ן דהמ"ס ונתגלה אז גם בהפנימית דב"ן שבו שהם הט"ר דהב"ן שבב"ן וכן נתגלה והאיר אז ג"כ גם בהשם מ"ה שבו. ואותן המ"ה והפנימית דב"ן הנה הם אור הדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר ומהיטבאל דמלך האימא שבא"ק שהם כל האורות התיקון אשר בחלקי האצילות דמלך האימא שבא"ק. והרי נתגלה ע"י הנקודות והתיקון גם השמות דמ"ה וב"ן אשר בהב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ד'. והנה הם השמות דמ"ה וב"ן שבענינינו אשר רשמנו עליהם אות ל"ה ואות ל"ו אשר מהם נמשך ונעשה כל אורות הנקודות והתיקון לכל חלקי האצילות אשר מלך האימא שבא"ק וכמו שיתבאר השתלשלות כל אורותיהם בפרטיות לקמן סי' י' י"א ובסי' י"ג. אך עכ"פ. הרי נתבאר לנו עתה בדרך כלל. המציאות דד' שמות עסמ"ב שבהב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד'. והנה הם מערכה הב' שבו. כי הרי אותו הב"ן דהמ"ס אשר הוא מהעסמ"ב שבסי' א'. הנה הוא מהמערכה הא' שבהמ"ס. והד' שמות עסמ"ב אשר באותו הב"ן דאות ד'. הנה הוא מערכה הב'. והם כל האורות אשר נמשך מאותו הב"ן דאות ד' לצורך המציאות דהאימא שבא"ק ולכל אורות הנקודות והאצילות הנמשך מהאימא :

סימן י'.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בפנימית דב"ן דסי' ט' אות ל"ו והם מערכה הג' אשר בהב"ן שבהב"ן דהמ"ס שבא"ק:

(לז)	(לח)	(לט)	(מ)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך המהיטבאל דמצד האימא שבא"ק הנשאר בהעקודים בשורש האימא אשר שם. והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ט' אות ל"ג :	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך המהיטבאל דמצד האימא שבא"ק הנשאר בהאימא עצמה בהע"ב וס"ג שבה היינו בהע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד :	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך דמהיטבאל דמצד האימא שב"ק הנשאר בהאימא ג"כ בהמ"ה וב"ן שבה והיינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד :	הוא האור דהדעת עלאה דהמהיטבאל גופה אשר מצד האימא שבא"ק אשר נמשך וירד מהטבור דא"ק ולמטה במציאות האצילות עצמו :

[לסימן י'] **ביאור** הדברים. כי הנה אמרנו לעיל סי' ט' כי הפנימית דב"ן דאות ל"ו הנה הוא האור אשר לצורך מהיטבאל דהאצילות שמלך האימא שבא"ק והוא הט"ר דב"ן שבהב"ן דהמ"ס אשר בסי' א' אות ד'. והנה אותן הפנימית דהב"ן הנז' הנה הם יצאו ונמשכו ביחד עם השם מ"ה אשר בסי' ט' אות ל"ה כי שניהם הם האור דהדעת עלאה אשר האיר ונתגלה

בשם

בהם השם ב"ן דהמ"ם שבא"ק שבסי' ח' אות ד' בהמ"ה וב"ן שבו לצורך התיקון דאצילות אשר מלך האימא שבא"ק. אלא שהמ"ה דאות ל"ה הוא האור דדעת עליה אשר להמלכות דמלך הדר שמלך האימא שבא"ק. והפנימית דב"ן דאות ל"ו הוא האור דדעת עליה אשר להמלכות דמהיטבאל דמלך האימא שבא"ק. אמנם ענין כל האור אשר למלך הדר דמלך האימא הנז' יתבאר בעה"י לקמן סי' י"ג. אך עתה נדבר רק בענין האור דהמהיטבאל אשר מלך האימא שבא"ק שהוא הפנימית והט"ר דב"ן שבסי' ט' אות ל"ו הנמשך ויצא בעת התיקון מהשם ב"ן דהמ"ם אשר בסי' ח' אות ד'. והנה כאשר מתפשט ונמשך אותו האור דהמהיטבאל הנז' מהב"ן דהמ"ם שבא"ק שהוא הרישא תליתאה שבו לירד למלכות האצילות אשר הוא מהטבור ולמטה הנה היה המשכתו דרך העקודים ודרך כל פרצופי האימא שבא"ק ונמשך ונשאר בכ"א מאור העיקרי שבו כדי להשריש ולהמציא שורש דהמהיטבאל בעולם העקודים וכן בהאימא שבא"ק וכדי שיהיה להמהיטבאל דאצילות דמלך האימא שורש למעלה לקבל מהם ועל ידיהם תוספת אור וברכה תמיד להתעלה ולהתגדל בעילוי אחר עילוי. והנה נשאר בכ"א בחי' האור המתייחס אליו. והיינו כי הרי אותן הפנימית דב"ן הנה הם כלולים מד' שמות עסמ"ב שהוא בחי' הי"ם שבהם והנה נשאר השם ע"ב דהפנימית דב"ן הנז' בעולם העקודים ונכנס בשורש האימא אשר שם והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ט' אות ל"ג כי כל עולם העקודים הרי הוא מהמ"ם שבא"ק שהוא מכללות הע"ב הכללי וכנ"ל בדברינו ולכן נשאר שם הע"ב דאור הדעת עליה אשר מהפנימית דב"ן כי הוא מתייחס אליו. והשם ס"ג של הפנימית דב"ן. הנה הוא נשאר בהאימא עצמה שבא"ק שהיא ג"כ השם ס"ג והוא השם ס"ג אשר לעיל סי' ט' אות ל"ד. אמנם הנה נכנס השם ס"ג של הפנימית דב"ן הנז' רק בהע"ב וס"ג דהאימא שהוא בחי' האו"א שבה והוא עיקר האימא עצמה והוא הע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג דסי' ט' אות ל"ד. והמ"ה של הפנימית דב"ן הנז' הנה הוא נכנס בהזו"ן של האימא שבא"ק והוא בהמ"ה וב"ן שבהשם ס"ג דאות ל"ד. אך השם ב"ן של הפנימית דב"ן. הנה הוא אשר ירד מהטבור דא"ק ולמטה והוא האור דהמהיטבאל העיקרי אשר במלכות האצילות דמלך האימא שבא"ק. והרי נמצא כי כל האור דהדעת עליה דהמהיטבאל דמלך האימא שבא"ק אשר נמשך מהב"ן דהמ"ם שבסי' ח' אות ד'. והאיר ונתפשט בעקודים ובכל פרצופי האימא שבא"ק ובמלכות האצילות עצמו אשר ממנו. הנה הוא הד' שמות עסמ"ב שבהפנימית דב"ן שבו שהוא עצמו פנימית דהב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו והנה הם מערכה הג' שבו. כי הרי הב"ן דהמ"ם הוא מהמערכה הא'. והד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ט' שהם האורות דהב"ן דהמ"ם אשר האיר ממנו לצורך כל המלכות דהאימא שבא"ק ולכל חלקי האצילות דמלך האימא. הנה הם מערכה הב'. והעסמ"ב הפנימים שבהב"ן דסי' ט' אות ל"ו שהוא הב"ן שבהב"ן דהמ"ם והם האורות אשר נתפרטו ונתחלקו גם באותו הב"ן דאות ל"ו גופה לצורך אור הדעת עליה דהמהיטבאל אשר מראשית התחלתו שבעקודים עד סוף מלכותו העיקרי שבאצילות וכנ"ל. הנה הם מערכה הג' והוא העסמ"ב דעניינו שהם מערכה הג' שבהב"ן דהב"ן דהמ"ם שבא"ק:

סימן יא.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהחיצוניית דב"ן שבסימן ט' אות ל"ו. והם מערכה הד' אשר בהב"ן דב"ן שבהב"ן דהמ"ם שבא"ק:

(מא)	(מב)	(מג)	(מד)
ע"ב	ס"ג	מ"ה	ב"ן
הוא שורש האור של המלכי העגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק והיה נבלע ונשאר בעקודי' בשורש האימא אשר שם. והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סימן ט' אות ל"ג:	הוא עצמות האורות של המלכי עגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק והיה נבלע ונשאר בהאימא עצמה בהע"ב- והס"ג שבה. היינו בהע"ב והס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד:	הוא פנימית האורות של המלכי עגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק והיה נבלע ונשאר ג"כ בהאימא עצמה. בהמ"ה וב"ן שבה היינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד:	הוא המלכי עגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק וירדו דרך כל העקודים ודרך כל פרצופי אימא וירדו משם מהטבור ולמטה והם הנקודות העקריים:

[לסימן יא] **ביאור** הדברים. כי הנה אמרנו לעיל סי' ט'. כי הב"ן שבהב"ן דהמ"ם שבא"ק שהוא השם ב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו. הנה הוא נחלק לב' בחי'. אחד פנימית ואחד חיצונית. והפנימית הנה הוא הט"ר דב"ן דמלך האימא שבא"ק אשר יצאו רק בעת התיקון וכנ"ל סי' י'. אך החיצונית שבו. הנה הוא המלכות של אותו הב"ן שהוא הב"ן דב"ן והוא אשר יצא גם בעולם הנקודות. כי ממנו הוא כל הנקודות העיקריים. והיה יציאתו מהעינים שבא"ק. והנה עיקרו הוא נמשך מהאימא שבא"ק ומהנה"י שבה. כי הנה הם האורות אשר היו מתחילה מהטבור דא"ק ולמטה ונסתלקו ועלו מהטבור ולמעלה ועלו עד לעילא לעילא שהוא הגולגלתא דא"ק בפנימיותו עד מקום העינים שלו ומשם יצאו לחוץ דרך העינים וירדו משם ולמטה עד שנמשכו וירדו מהטבור ולמטה שבו מבחוץ והם הנקודות העיקריים. אמנם כאשר יצאו מהעינים לירד מהטבור ולמטה. הרי היה ירידתם דרך כל עולם העקודים אשר הוא למעלה מהטבור. הנה נבלע איזה חלק אור מהם בעקודים ג"כ בעברם דרך הם וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב בנקודות פ"ב. ופשוט הוא כי מה שנבלע ונשאר בהעקודים. הנה הוא החלק אור היותר זכים והיותר מעולים שבהם. וכן הוא פשוט ג"כ כי כמו שנבלע בעקודים. כן נבלע ג"כ איזה חלק מהם בכל פרצופי או"א שבא"ק הנכללים בעקודים ובפרט בהאימא שבא"ק אשר עיקר כל אותן האורות הוא נמשך רק ממנה מהנה"י שלה אשר עלו למעלה כנ"ל. כי האורות אשר מהאבא שבא"ק ומהנה"י שבו אשר הם עלו ג"כ למעלה הנה הם לא יצאו מהעינים כלל אלא שהם זכו להתחדש ולצאת ע"י הזווג והם האור חדש שאמר הרב בנקודות פ"ב ויצאו הם מהטבור ויסוד ולפר"ג שבו וכנ"ל סי' ח'. אבל האורות שיצאו מהעינים. הנה הם רק מהנה"י דהאימא שבא"ק שהיא הס"ג דס"ג העיקרי שבו כנ"ל סי' ט'. והם הנקודות העיקריים וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב ובטנת"א פ"א בהמ"ב שם. וכאשר יצאו מהעינים ועברו דרך העקודים ודרך כל פרצופי האימא שבא"ק. הנה נשאר אורם העיקרי היותר זכים והמעולים שבהם בעולם העקודים ובכל פרצופי אימא שבא"ק. ומה שנשאר בעולם העקודים הנה היה עיקרם ג"כ רק בשורש האימא אשר שם וכנ"ל סי' ט':

והענין הוא כי הרי כל מלכות האימא שבא"ק וכל אורותיה הנשפעים ממנה הן בעולם הנקודות והן באורות התיקון דהאצילות. הנה הוא הכל רק מאור דשם ב"ן דהמ"ם שבא"ק אשר בסי' ח' אות ד'. ע"י שנתגלה אותו הב"ן והאיר ונתפשט בכל הד' שמות עסמ"ב אשר לעיל סי' ט'. והאורות אשר

יצאו מהעינים שהם מהנה"י דהאימא כנז'. הנה הם מהחיצוניית דשם ב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו. ויש גם באותן החיצוניית ג"כ כל בחי' הי"ס שהם הד' שמות עסמ"ב. וכאשר נסתלקו ועלו מהטבור ולמעלה ולא זכו הם לחזור ולצאת ע"י זווג אלא שיצאו מהעינים בסוד טפ"ק וכנ"ל בדרושים הקודמים. והנה הגם שהיה יציאתם רק מבחוץ ולא זכו לצאת דרך פנימית כל העקודים ודרך פנימית האו"א שבא"ק וע"י זווג עיבור לידה מכל פרצופי העליונים כהראוי וכמו שהיה לאחר התיקון עכ"ז הנה היה גם להנקודות כולם איזה קשר ויחוד קצת עם כל שרשיהם העליונים עכ"פ. והיינו כי כאשר יצאו כל העסמ"ב החיצוניית דהב"ן דאות ל"ו מהעינים דא"ק. הנה נשאר אז הע"ב שבהם בעולם העקודים ובשורש האימא אשר שם והוא בהשם ע"ב דלעיל סי' ט' אות ל"ג. והס"ג שבהם הנה הוא נשאר אז בהאימא עצמה בעצמותה העיקרי שהוא בהע"ב והס"ג שבה. והם הע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג שבסי' ט' אות ל"ד. והמ"ה שבהם הנה נשאר הוא אז בהזו"ן שבהאימא שהם המ"ה וב"ן אשר בהס"ג דסי' ט' אות ל"ד. ורק הב"ן לבד של החיצוניית דהב"ן דאות ל"ו. הנה הוא לבד אשר ירד מהטבור ולמטה וממנו הוא כל הנקודות דהעגולים. והרי נמצא כי היה גם להנקודות דהעגולים קשר ויחוד למעלה ע"י העס"מ שלהם אשר נשאר אז למעלה. והגם כי באמת היה נחשב זה לחסרון גדול להם במה שנשאר העס"מ שהם האורות המעולים והיותר עליונים ונשארו הם כולם למעלה ולא ירדו למטה שהוא בעולם הנקודות אלא רק הב"ן לבד כנז'. עכ"ז הנה מצד אחד היה להם שבח וטובה עי"ז כי עי"ז היה להם קשר ויחוד למעלה. אמנם הוא כי אלו העס"מ אשר נבלעו ונכנסו בהעקודים ובכל פרצופי אימא כנז'. הנה לא זכו גם הם להתייחד שם בכל הראוי. יען כי הרי כל כניסתם שם היה רק מבחוץ ולא נכנסו בהם דרך פנימיותם מלמעלה. אלא רק ע"י שעברו דרך עליהם נכנסו בהם מבחוץ לפנים. והוא ע"ד אור מקיף שמאיר מבחוץ ונכנס הארתו לפנים. וא"כ הרי לא היו מתייחדים שם בכל הראוי. ועכ"ז הרי נעשה עי"ז איזה קשר ויחוד עכ"פ ועי"ז קבלו כל אורות הנקודות אשר ירדו מהטבור ולמטה שהוא הב"ן דהחיצוניית דב"ן. איזה הארה מלמעלה עכ"פ ולכך היה אפשר להם לצאת למלוכה כרגע. אך באשר שלא היה יחודם חזק כלל כנז' ובפרט מסבת היותם גבורות גדולים כי הרי אלו העסמ"ב החיצוניית דהב"ן דענינינו אשר שרשם הוא מהב"ן דהמ"ס שהוא יותר גבורות ונמשכו מהאימא שבא"ק שהיא הס"ג דס"ג וכנ"ל והם גבורות תקיפים לכן לא היה אפשר להם להתקיים כלל כי מטבע הגבורות הוא להתפרד ולהתרחק זה מזה ונפרדו ונתפזרו לאין קץ ועי"ז מיתו ונשברו כנ"ל דרוש ג' סי' ג'. ולא עוד כי גם מלוכתם אשר כרגע. הנה באשר שאלו הנקודות דעגולים הם יותר גבורות הרבה מהנקודות דהיושר אשר מהאבא שבא"ק. כי האורות דאבא שהוא הע"ב דס"ג הרי הם ממותקים ומבוסמים משא"כ האימא שהיא הס"ג דס"ג. וגם הנקודות דהיושר הנה שרשם הוא מהמ"ה דהמ"ס אשר בסי' א' אות ג' והוא יותר חסדים. ועוד כי הנקודות דיושר נמשכו ע"י הזווג כנ"ל סי' ח'. ועי"ז יצאו הם מתוקנים קצת משא"כ הנקודות דעגולים אשר הם יצאו מהעינים שלא ע"י זווג כלל. הנה בסבת כ"ז לא היה אפשר להם לצאת למלוכה אפי' כרגע רק ע"י עוד כמה סיועים וסבות וגרמות הרבה וכנ"ל בדברינו סו' דרוש ב' ובדרוש ג' סי' ה' אות י"א. אבל עכ"פ הוא כי זה היה ג"כ סבה וגרם גדול ליציאת מלוכתם כרגע ע"י הקשר והיחוד קצת שהיה להם ע"י השמות עס"מ שבהם שנשאר למעלה והאירו להם מלמעלה למטה באיזה הארה מכל העליונים כולם ועי"ז הנה היה להם סיוע לצאת למלוכה באותה הרגע שמלכו. והנה על כניסת הג' שמות עס"מ של החיצוניית דב"ן שבסי' ט' אות ל"ו אשר נכנסו ונשארו בהעקודים ובכל פרצופי אמא שבא"ק וכנז' הנה זהו מ"ש הרב בנקודות פ"ב שכל האור הנמשך עד הטבור אפי' מה שהוא מבחי' העינים הכל הוא נבלע ונכלל בהעקודים ולכן איננו נזכר [ונקרא בשם הנקודות כלל] אבל האור הנמשך מתחת הטבור עד רגליו [שהוא השם ב"ן של החיצוניית דהב"ן וכנ"ל] זהו לבדו נקרא בשם נקודות כו' ע"ש:

והנה כניסת העס"מ הנז' אשר נכנסו בהעקודים ובפרצופי אימא. הנה היה כניסת כ"א בשורשו ומקורו המתייחס אליו כי הע"ב של החיצוניית דב"ן אשר הוא הכתר והחכמה העיקרים שבהם והוא התחלתם ושורשם הנה נכנס הוא בהעקודים ובשורש האימא אשר שם שהוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ט' אות ל"ג משום שהרי כ"ז הוא ג"כ רק בחי' ע"ב כי כל העקודים הרי הוא מהמ"ס שבא"ק שהוא הע"ב הכללי. ושורש האימא אשר שם הנה הוא ג"כ רק השם ע"ב שבסי' ט' כנז'. ולכן נכנס שם הע"ב דהחיצוניית דב"ן ונשאר שם בכל משך זמן דעולם הנקודות משום שהוא המקום המתייחס אליו והס"ג דהחיצוניית דהב"ן הנז' שהוא עצמות העיקרי שבהם. הנה נשאר הוא בעצמות העיקרי דהאימא שבא"ק שהוא בהע"ב וס"ג שבס"ג דסי' ט' אות ל"ד. כי רק הוא המקום המתייחס אליו והשם מ"ה שבהחיצוניית דהב"ן שהוא האור הפנימי שבהם. הנה נשאר הוא ג"כ רק מהטבור ולמעלה ובהאימא גופה והיינו בהזו"ן הפרטיים אשר בהאימא גופה והם המ"ה וב"ן אשר בהס"ג דסי' ט' אות ל"ד ונשאר שם המ"ה שבהחיצוניית דהב"ן הנז' כי שם הוא המקום המתייחס אליו. אמנם כל אלו העס"מ הנשארים למעלה. וכן עד"ז בהעס"מ אשר מהנקודות דהיושר כנ"ל סי' ח'. הנה היה כ"ז רק בעת משך עולם הנקודות לבד. אבל אח"כ בעת התיקון. הנה ירדו כולם למטה מהטבור ונשלמו בהם כל הנקודות כולם וכמו שבארנו בזה בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח עג"י בסי' י"ב י"ג ובכ"מ שם. אך בעולם הנקודות הנה לא ירד למטה מהטבור אלא רק הב"ן לבד שבהחיצוניית דהב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד וכנ"ל סי' ח' בהנקודות דהיושר וכן הוא בענינינו בהמלכי עגולים דהנקודות כי לא ירד למטה אלא רק הב"ן לבד מהחיצוניית דהב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו. אבל הג' שמות עס"מ אשר בהם. הם נשארים אז למעלה והם שורשי דהנקודות אשר בהעקודים ובהאו"א הכלליים שבא"ק ונמשך מהם השפע לצורך קיומם ומלוכתם אשר כרגע וכנז'. והנה כל אלו העסמ"ב דהחיצוניית דב"ן דאות ל"ו הנה הם נמשכים מהב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד'. והם מערכה הרביעית שבו כי הרי הב"ן דהמ"ס הוא מהעסמ"ב דהמערכה הא'. והשם ב"ן שבסי' ט' אות ל"ו הרי הוא מהעסמ"ב שבהמערכה הב' שבו והחיצוניית של אותו הב"ן דאות ל"ו שהוא הב"ן שבו [כי כל החיצוניית כולו. הנה הוא רק המלכו' והב"ן כנודע] וא"כ הרי הוו כל החיצוניית בכללן רק מהמערכה השלישית שבו. וכאשר אנו מחלקים גם את אותן החיצוניית עצמן שהוא הב"ן שבב"ן דאות ל"ו ג"כ לד' שמות עסמ"ב. הרי הוא מערכה הרביעית. והנה הם העסמ"ב שבב"ן דב"ן אשר בהב"ן דהמ"ס שבא"ק. והנה הב"ן מהמערכה הד'. הנה הוא אשר ירד למטה מהטבור. והוא השם ב"ן אשר בסי' זה אשר רשמנו עליו אות מ"ד וממנו הוא כל הנקודות העיקרים שהם המלכי העגולים. כי גם השם ב"ן הזה וכן השם ב"ן אשר לעיל סי' ח' אות ל"ב אשר ממנו הוא כל המלכי יושר דהנקודות. הנה נחלקים הם כ"א ג"כ לד' שמות עסמ"ב. וכן נתחלקו מעסמ"ב לעסמ"ב עד אין קץ וכולם הם באותו הב"ן דענינינו שהוא השם ב"ן שבסי' זה אשר רשמנו עליו אות מ"ד וכן בהשם ב"ן שבסי' ח' אות ל"ב. ומהם הוא כל המלכין קדמאין אשר יצאו ומלכו מתחילה ונתפזרו אח"כ לניצוצין הרבה וכנודע מחשבון הרפ"ח והש"ך ניצוצין אשר בכל מלך ומלך כי הנה הם היו הכחות דכל פרטי המציאיות אשר בכל העולמות בי"ע שבכל משך זמן דקיום העולם וכמו שכתבנו לעיל דרוש א' סי' ה' אות ג' ובכ"מ מדברינו. והרי נתבאר לנו עכ"פ כי כל אורות הנקודות כולם אשר יצאו ונתגלו מהטבור ולמטה. הנה הם רק מהשם ב"ן דהמערכה הרביעית וכנ"ל וממנו נתפשטו אח"כ מעסמ"ב לעסמ"ב עד אין קץ שהם המלכין קדמאין הידועים. והרי ביארנו תהלית"ם כל החיצוניית דהב"ן הן מהמלכי עגולים בסי' זה והן מהמלכי יושר בסי' ח'. וכן בארנו ג"כ את כל הפנימית דב"ן שהוא אורות דהמהיטבאל הן מהאבא שבא"ק. והוא בסי' ז' והן מהאימא שבא"ק והוא בסי' י'. ועתה נבאר את האורות דמלך הדר שבשניהם. ונבאר מתחילה את האורות דמלך הדר שמהאבא שבא"ק.

ואח"כ נבאר אותו ג"כ בהאימא שבא"ק:

סימן יב.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהשם מ"ה דלעיל סימן ו' אות כ"ג והם מערכה הג' אשר בהמ"ה דהמ"ס שבא"ק:

(מה) ע"ב	(מו) ס"ג	(מז) מ"ה	(מח) ב"ן
הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האבא שבא"ק הנשאר בעולם העקודים בשורש האבא אשר שם והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סימן ו' אות כ"א:	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האבא שבא"ק הנשאר בהאבא עצמו בהע"ב והס"ג שבו והיינו בהע"ב והס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב:	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האבא שבא"ק הנשאר ג"כ בהאבא עצמו בהמ"ה וב"ן שבו. והיינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ו' אות כ"ב:	הוא האור דהדעת עלאה דמלך הדר גופה דמצד האבא שבא"ק אשר נמשך וירד מהטבור דא"ק למטה ובמציאות האצילות עצמו:

[לסימן יב] **ביאור** הדברים. כי הנה אמרנו לעיל סי' ו' כי השם מ"ה אשר שם אות כ"ג הנה הוא האור דהדעת עלאה אשר יצא בעת התיקון מרזא דאור א"ס ית"ש לצורך מלך הדר דאצילות אשר מצד האבא שבא"ק. והוא השם מ"ה אשר יצא בעת התיקון הנודע בדברי האריז"ל. והנה היה נמשך ויוצא אותו המ"ה דרך פנימיות העקודים ודרך פנימית כל פרצופי האו"א שבא"ק אשר מהטבור ולמעלה (וכמו שבארנו בכללי התפ' והסת' כלל י"ח ענ"ח ע"ש וכן יתבאר עוד לקמן בדרושים הבאים בעה"י) ונשאר בכ"א מאור העיקרי שבו המתייחס אליו (ע"ד שבארנו לעיל בכל דברינו הקודמים) להיות שורשו במקום עליון וכנודע שכל אור המתפשט למטה נשאר עיקרו למעלה בכל פרצופי העליונים והוא השורש להתחתון. וכן היה כאן כי כאשר היה מתפשט האור דהדעת עלאה לצורך התיקון דאצילות דמצד האבא שבא"ק והיה אותו האור כלול מעסמ"ב והוא העסמ"ב דענינינו אשר רשמנו עליהם אות מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח. הנה נשאר הע"ב שבו בעולם העקודים גופה ובשורש האבא אשר שם. והיינו בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ו' אות כ"א ושם היה נכנס השם ע"ב דאור הדעת עלאה הנז' והוא השורש דאור הדעת עלאה דהאצילות אשר בהעקודים. והשם ס"ג דאור הדעת עלאה. הנה הוא נשאר בהאבא עצמו בעיקרו גופה. שהוא בהע"ב וס"ג שבו. והיינו בהע"ב והס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב. והוא השורש דאור הדעת עלאה דהאצילות אשר ישנו בהע"ב והס"ג דהאבא שבא"ק. והשם מ"ה אשר בהאור דהדעת עלאה הנז'. הנה הוא נכנס ונשאר ג"כ בהאבא עצמו בבחי' הזו"ן הפרטיים אשר בו גופה והיינו בהשמות דמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ו' אות כ"ב. והוא השורש דאור הדעת עלאה דהאצילות אשר ישנו בהמ"ה וב"ן דהאבא שבא"ק. אמנם השם ב"ן דאור הדעת עלאה הנז'. הנה הוא אשר ירד מהטבור דא"ק ולמטה והוא המלך הדר העיקרי אשר במציאות האצילות שמצד האבא שבא"ק. והנה הוא השם מ"ה אשר יצא בעת התיקון. והגם שאמרנו שהוא רק השם ב"ן לבד מאור הדעת עלאה הנז'. עכ"ז הנה הוא נקרא רק בשם מ"ה משום שהרי הוא מהשם מ"ה אשר בסי' ו' אות כ"ג וכן הוא נמשך מהמ"ה שבהמ"ס אשר בסי' א' אות ג' וכמו שיתבאר בזה עוד למטה. והרי נמצא כי כל אור הדעת עלאה אשר למלך הדר דמצד האבא שבא"ק. הנה הם הד' שמות עסמ"ב דענינינו אשר רשמנו עליהם אות מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח. והם העסמ"ב אשר בהמ"ה דסי' ו' אות כ"ג הנמשך מהמ"ה דהמ"ס. והוו העסמ"ב דענינינו. מערכה הג' שבו. כי הרי המ"ה דהמ"ס הוא מהמערכה הא' והמ"ה שבסי' ו' אות כ"ג הוא מהמערכה הב'. והעסמ"ב דענינינו אשר הם בהמ"ה דאות כ"ג. בו גופה. הרי הם מערכה הג'. והנה הם העסמ"ב שבהמ"ה דהמ"ס שבא"ק. ומה שירד למטה מהטבור להמציאות דמלך הדר העיקרי שמצד האבא שבא"ק. הנה הוא רק הב"ן דענינינו אשר רשמנו עליו אות מ"ח שהוא הב"ן דהמערכה השלישית מהמ"ס שבא"ק. והנה אותו השם ב"ן דאור הדעת עלאה דמלך הדר הנז' כאשר ירד מהטבור ולמטה. הנה נתפשט הוא ג"כ לד' שמות עסמ"ב בכל פרצופי האצילות אשר נעשו ונתקנו מהמ"ה דהתיקון כנודע. והנה הם כולם באותו הב"ן דהמערכה השלישית כי מאותו הב"ן דהמערכה השלישית. נעשה ונבנה כל האצילות כולו:

ודע כי כל אותן העסמ"ב דענינינו שהם האור דהדעת עלאה הנז'. הנה אלו הם קשור ומיוחד עם האור דהמהיטבאל דמצד האבא שבא"ק שהוא העסמ"ב אשר בארנו לעיל סי' ז'. כי שניהם הם האור דהדעת עלאה הנמשך מהמ"ה דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ג'. אלא שהאור דהדעת עלאה דהדר שבענינינו. הנה הוא מהשם מ"ה אשר בסי' ו' אות כ"ג. והוא המ"ה שבהמ"ה דהמ"ס. והאור דהדעת עלאה דהמהיטבאל. הנה הוא מהפנימית דב"ן שבהמ"ה דהמ"ס. והוא הפנימית דב"ן שבסי' ו' אות כ"ד. אבל שניהם יחד הנה הם האור דהדעת עלאה אשר יצא בעת התיקון ונמשך מרזא דאור א"ס ית"ש בהמ"ה דהמ"ס ואלו ממנו שניהם יחד באור אחד ממש אלא בזהו מהמ"ה שבו ולכך הוא נקרא בשם מ"ה והוא המלך הדר וממנו נעשה כל בחי' הדוכרין שבהאצילות. וזהו מהב"ן שבו היינו הפנימית דהב"ן שהם הט"ר דב"ן וממנו נעשה כל הנוקבין דהאצילות אבל שניהם הם ממקורן אור אחד ממש והוא אור הדעת עלאה הכלול מחו"ג וממנו הוא הדר ומהיטבאל. הדוכרין והנוקבין כנז'. וכמו שיתבאר עוד בזה לקמן סי' י"ג ובסי' ע"ו. ולא עוד כי הנה יצא אז עמהם ג"כ כלול ביחד כל אורות הנקודות שהם כל המלכי יושר כולן וכל האור חדש כולו אשר בארנו לעיל סי' ח' שהם כל החיצוניות (שהוא המלכות) דהב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד וכמו שבארנו שם. הנה בעת התיקון חזרו לצאת גם הם ג"כ קשורים ומיוחדים בכל האור הדעת עלאה דהדר ומהיטבאל הנז' ונעשה מהם בחי' העגולים במציאות האצילות אשר מצד האבא שבא"ק. כי מהט"ר דב"ן הנז' הוא הנוקבין דיושר אשר במציאות האצילות דמצד האבא שבא"ק. ומהמלכי יושר דהנקודות וכל האור חדש נעשה לאחר התיקון הנוקבין דהעגולים אשר במציאות האצילות דמצד האבא שבא"ק. כי בערך הט"ר דב"ן דמצד האבא שבא"ק נחשב כל המלכי יושר דהנקודות וכן כל האור חדש אשר הם ג"כ רק מצד האבא שבא"ק ומהחיצונית דהב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד. הנה נחשבים הם רק לבחי' העגולים לבד שבו והם הנוקבין דהעגולים אשר במציאת האצילות דמצד האבא שבא"ק. ואלו לאחר התיקון כולם קשורים ומיוחדים עם כל האור הדעת עלאה דהדר ומהיטבאל הנז'. כי הנה אחר מיתת המלכים ושבירת הכלים אשר נעשה עי"ז כל עניני דעולם התוהו וכפי אשר כוון עליהם המאציל ית"ש. והנה נמתקו עי"ז כל אורות הנקודות כולם מתוקף הגבורות היתרים שבהם ונצרף ונתברר עי"ז ג"כ כל החיצונית כולו דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד, כי מתחלה היה גם כל האור חדש כולו ומכש"כ כל המלכי יושר כולן שהם כל הד' שמות עסמ"ב דהחיצונית דהב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד וכנ"ל סי' ח' ע"ש והנה היו הם כולם מתחילה רק מתוקף הגבורות החזקים כי היו רק

מהמ"ס

מהמ"ב לבד שהיא בילד"ק אך כאשר שיצא מהם כל האורות דלפר"ג ואירע בהם כל מקרה המלכים ויצאו מהם כל הש"ך ופ"ר ניצוצין וירדו בבי"ע הנה נטהרו עי"ז כל המלכי יושר כולן וכל האור חדש כולו מתוקף הגבורות היתירים שבהם והנה חזרו הם כולם אח"כ לעלות למעלה בסוד מ"ן להתתקן ולהבנות על מציאותם השלימה כהראוי וכמ"ש הרב בשער התיקון פ' א' ב'. ועי"ז הנה נתחדש ונולד כל האור דהדעת עלאה הנז' ונקשר ונתייחד הוא עם כל אותן האורות דהנקודות כולם אשר עלו למ"ן כנז'. ונעשו כולם לאחד ממש כי הנה חזרו לצאת אח"כ כולם יחד ע"י בחי' זיווג עיבור לידה שבכל פרצופי העליונים אשר מהטבור דא"ק ולמעלה. ונתייחדו בכ"א עד שיצאו אח"כ מהטבור דא"ק ולמטה באור אחד ממש ונעשה מהם כל המציאות דהאצילות. הדוכרין מבחי' המ"ה והנוקבין דיושר מהט"ר דב"ן והנוקבין דהעגולים מהאורות דהנקודות הראשונים כנ"ל. וכ"ז הוא בכל פרצו' ופרצו' דהאצילות וכנודע שבכל פרצוף דהאצילות הוא כלול מבחי' דו"ן ועגולים ויושר. וכמו שמבואר בכל דרושי הרב ובדברינו בכ"מ והנה נתייחדו המ"ה והט"ר דב"ן עם כל האורות דהנקודות הראשונים בכל פרצו' ופרצו' וכמו שיתבאר עוד בזה בסי' י"ג וט"ו. והרי נתבאר לנו עכ"פ מה שנוגע לענינינו כי האור דהדעת עלאה אשר למלך הדר שמצד האבא שבא"ק הנה הוא מהשם מ"ה אשר לעיל סי' ו' אות כ"ג אשר שנתגלה ונתפשט לד' שמות עסמ"ב והם העסמ"ב דענינינו. והג' שמות עס"מ אשר רשמנו עליהם אות מ"ה מ"ו מ"ז הם האורות אשר נשארו ממנו בכל פרצופי האבא שבא"ק וכן בעולם העקודים בשורש האבא אשר שם. ולא ירד למטה מהטבור שהוא במציאות האצילות ממש. אלא רק השם ב"ן לבד והוא השם ב"ן שבסי' הזה אשר רשמנו עליו אות מ"ח. שהוא הב"ן שבהמערכה הג' מהמ"ס שבא"ק. והנה אותו הבן כאשר ירד למטה הנה נתפשט הוא ג"כ מעסמ"ב לעסמ"ב שהוא במציאות כל פרצופי דהאצי' וכנ"ל. וכ"ז שאמרנו הנה הוא במלך הדר אשר מצד האבא שבא"ק ועתה נבאר כ"ז ג"כ במציאות מלך הדר אשר מצד האימא שבא"ק:

סימן יג.

מערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בהשם מ"ה דלעיל סימן ט' אות ל"ה והם מערכה הג' אשר בהמ"ה דהב"ן דהמ"ס שבא"ק:

(מט) ע"ב	(נ) ס"ג	(נא) מ"ה	(נב) ב"ן
הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האימא שבא"ק הנשאר בעולם העקודים בשורש האימא אשר שם והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סימן ט' אות ל"ג:	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האימא שבא"ק הנשאר בהאימא עצמה בהע"ב והס"ג שבה והוא בהע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג דלעיל סי' ט' אות ל"ד:	הוא האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האימא שבא"ק הנשאר ג"כ בהאימא גופה בהמ"ה וב"ן שבה. היינו בהמ"ה וב"ן אשר בהשם ס"ג דלעיל סימן ט' אות ל"ד:	הוא האור דהדעת עלאה דמלך הדר עצמו דמצד האימא שבא"ק אשר נמשך וירד מהטבור דא"ק ולמטה במציאת האצילות גופה:

[לסימן יג] **ביאור** הדברים. כי הנה אמרנו לעיל סי' ט'. שהשם מ"ה אשר שם אות ל"ה. הנה הוא האור דהדעת עלאה לצורך מלך הדר דהאצילות דמצד האימא שבא"ק אשר יצא בעת התיקון מהב"ן דהמ"ס אשר בסי' א' אות ד' הנמשך בו מרזא דא"ס ית"ש. והנה נתגלה אותו המ"ה דאות ל"ה. לד' שמות עסמ"ב והם העסמ"ב דענינינו אשר רשמנו עליהם אות מ"ט נ' נ"א נ"ב. כי כאשר יצא השם מ"ה דאות ל"ה מהב"ן דהמ"ס שבא"ק לירד באצילות שהוא מהטבור שבו ולמטה. הנה היה נמשך דרך פנימית כל העקודים ודרך פנימית כל פרצופי דאו"א שבא"ק שמהטבור ולמעלה ונשאר בכ"א מאור העיקרי שבו המתייחס אליו כדי להיות שורשו במקום עליון ולקבל שפעו ממנו תמיד להשפיע למטה. והנה נשאר הע"ב מאותו האור דהדעת עלאה אשר לצורך האימא שבא"ק. הנה נשאר הוא בעולם העקודים בשורש האימא אשר שם. והוא בהשם ע"ב אשר לעיל סי' ט' אות ל"ג. והשם ס"ג דאותו אור הדעת עלאה הוא נשאר בהאימא עצמה בעצמותה העיקרית שבה והוא בהע"ב וס"ג אשר בהשם ס"ג שבסי' ט' אות ל"ד, והשם מ"ה דאותו אור הדעת עלאה הנה הוא נשאר ג"כ בהאימא גופה היינו בהמ"ה וב"ן שבהס"ג דאות ל"ד. שהם הזו"ן הפרטיים שבהאימא עצמה. ורק הב"ן אשר מאותו אור הדעת עלאה והוא השם ב"ן אשר רשמנו עליו אות נ"ב. הנה הוא לבד אשר ירד מהטבור דא"ק ולמטה במציאות האצילות ממש. והוא המלך הד"ל והשם מ"ה העיקרי דמצד האימא שבא"ק אשר נמשך וירד בחלקי האצילות שמצד האימא שבא"ק. והגם שהוא רק הב"ן הפרטי לבד כנז' עכ"ז הנה הוא נקרא בשם מ"ה משום שהרי הוא האור דהמ"ה שבסי' ט' אות ל"ה הנמשך ממנו להאצי' ולכך הוא נקרא בשם מ"ה והוא השם מ"ה אשר יצא בעת התיקון (מאיר האימא שבא"ק) הנודע בדברי האריז"ל. והרי נמצא כי כל האור הדעת עלאה אשר מצד האימא שבא"ק, הנה הוא הד' שמות עסמ"ב אשר בהשם מ"ה שבסי' ט' אות ל"ה הנמשך מהב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד' והם מערכה הג' שבו. כי הרי הב"ן דאות ד' הוא מהמערכה הא' שבהמ"ס. והמ"ה דאות ל"ה. הוא מהמערכה הב' שבו. והעסמ"ב שבאותו המ"ה שהם העסמ"ב דענינינו. הרי הם מערכה הג' מהמ"ס. ומה שנמשך באצילות. הנה הוא רק הב"ן לבד אשר מאותה המערכה השלישית. והנה הוא מתפשט ומתגלה ג"כ לד' שמות עסמ"ב בכל המציאות דפרצופי האצילות. והנה הם כולם באותו הב"ן דהמערכה השלישית כי מאותו השם ב"ן דהמערכה השלישית דענינינו וכן מהשם ב"ן דהמערכה השלישית אשר בסי' י"ב. הנה מהם שניהם נבנה כל האצילות כולו וכמו שיתבאר בזה עוד למטה. והנה כל אותו אור הדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר דמצד האימא שבא"ק שהם כל העסמ"ב דענינינו. הנה הם יצאו כלול ומיוחד עם כל העסמ"ב אשר בארנו לעיל סי' י' שהם האור דהמהיטבאל אשר מצד האימא שבא"ק. כי שניהם הם האור דדעת עלאה אשר יצא בעת התיקון מרזא דא"ס ית"ש ונמשך מהב"ן דהמ"ס. אלא שהאור אשר למלך הדר. הוא מהמ"ה שבאותו הב"ן דהמ"ס. והאור אשר להמהיטבאל הוא מהב"ן שבאותו הב"ן דהמ"ס ור"ל מהפנימית דהב"ן שבו וכנ"ל סי' י'. והם בחי' החו"ג שבאור הדעת עלאה ויצאו כלולים ביחד והם המ"ה והט"ר דב"ן אשר יצאו בעת התיקון ונעשה מהמ"ה בחי' הדוכרין שבכל פרצופי האצילות אשר מצד האימא שבא"ק. ומהט"ר דב"ן הם הנוקבין שבכל פרצופי האצילות אשר מצד האימא שבא"ק. וישנם בחי' דוכרין ונוקבין בכל פרצו' ופרצו' והם המ"ה וב"ן שבו כנודע. ולא עוד אלא שיצא בעת התיקון כלול עמהם ג"כ כל האורות הנקודות דהעגולים אחר שמיתו ונשבר כליהם ויצא מהם כל תוקף דהגבורות היתירים בההתהוות דעולם התוהו וכפי אשר כוון עליהם המאציל ית"ש וחזרו האורות אח"כ ועלו למעלה והיה עלייתם בבחי' עליית מ"ן ונתחדש ונתגלה עי"ז כל האור דהדעת עלאה

דהדר ומהיטבאל הנז'. וכמו שמבואר בדברי הרב בשער התיקון פ' א' ב'. הנה אח"כ חזרו ויצאו כל אלו הנקודות דהעגולים כלולים ביחד עם כל האור דהדעת עלאה דהדר ומהיטבאל הנז' ע"י הזווג עיבור לידה שבכל פרצופי העליונים אשר מהטבור ולמעלה ונעשו כולם יחד ע"ז לאחד ממש וירדו מהטבור ולמטה למציאות האצילות אשר מלך האימא שבא"ק. והנה נעשה מהמ"ה בחי' הדוכרין שבכל פרצו' ומהט"ר דב"ן הנוקבין דיושר שבכל פרצו' ומהנקודות הנוקבין דהעגולים שבכל פרצו'. וכ"ז הוא ע"ד שביארנו לעיל בסי' י"ב בהדר ומהיטבאל והנקודות דהמלכי יושר אשר מלך האבא שבא"ק:

והאמת הוא כי כל אותן האורות כולם אשר מלך האימא שבא"ק. הנה הם מיוחדים עם כל אותן האורות כולם אשר מלך האבא שבא"ק כי רק בעולם הנקודות לבד הנה אז יצא האורות דכ"א. כ"א בפנ"ע. המלכי יושר יצאו מהאבא שבא"ק מהטבור ויסוד ולפר"ג שבו. והמלכי עגולים אשר הם מהאימא שבא"ק הנה הם יצאו מהעינים ולא נתייחדו המלכי יושר עם המלכי עגולים כלל. אבל לאחר התיקון יצאו כולם כלולים יחד עם כל האור דהדעת עלאה דהדר ומהיטבאל אשר מלך האבא ומלך האימא ויצאו כולם יחד כלולים באור אחד ממש ומהם נעשה כל פרצופי האצילות וכלול כל פרצו' ופרצו' מאלו הו' מיני אורות. היינו מהנקודות דמלכי יושר והדר ומהיטבאל דמלך האבא שבא"ק. ומהנקודות דמלכי העגולים והדר ומהיטבאל דמלך האימא שבא"ק. ונעשה מהדר שהוא המ"ה אשר מלך האבא בחי' הדוכרא דהמ"ה אשר בכל פרצו'. ומהדר שהוא המ"ה אשר מלך האימא. הנה הוא הנוקבא דהמ"ה אשר בכל פרצו'. ומאור המהיטבאל שהוא הט"ר דב"ן שמלך אבא. הנה הוא הדוכרין דהב"ן שבכל פרצו'. והמהיטבאל שהוא הט"ר דב"ן אשר מלך אימא הוא הנוקבין דב"ן שבכל פרצו'. כי בכ"א יש בחי' דוכרין ונוקבין כנודע. אמנם בערך המ"ה אשר מלך האבא עצמו הנה נחשב הט"ר דב"ן שמלך האבא לבחי' נוקבא שבו אך בערך הט"ר דב"ן שמלך האימא נחשב הט"ר דב"ן שמלך האבא לבחי' דוכרא והם הדוכרין דהב"ן. וכן המ"ה שמאימא הנה בערך הט"ר דב"ן שלה נחשב המ"ה שלה לבחי' דוכרא אך בערך המ"ה שמאבא נחשב המ"ה שמאימא לבחי' נוקבא והוא הנוק' דהמ"ה. וכל אלו הנוקבין הם כולם בחי' יושר. אך מהנקודות הנה נעשה מזה בחי' העגולים שבכל פרצו' והם ג"כ ב' בחי'. כי מהמלכי יושר שמאבא הנה נעשה מזה בחי' העגולים אשר בו כי בערך הט"ר דב"ן שבו שהם מהפנימית דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד. נחשב כל המלכי יושר דהנקודות שהם מהחיצוניית והמלכו' דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד לבחי' עגולים עליהם. והוה הט"ר דב"ן דהאבא הנוקבין דהיושר שבו והמלכו' דהב"ן שהוא כל אורות הנקודות שמאבא הם הנוקבין דהעגולים לכל בחי' האורות אשר מהאבא עצמו. והנקודות שמאימא שבא"ק שהם המלכי עגולים דהנקודות. הנה הם בחי' הנוקבין דהעגולים לכל האורות שמהאימא עצמה. והרי הם בס"ה ו' בחי'. דוכרין ונוקבין דיושר ונוקבין דעגולים מלך האבא שבא"ק. וכן דוכרין ונוקבין דיושר. ונוקבין דעגולים מלך האימא שבא"ק. וכן הם ב' בחי' בכ"א. היינו דוכרין ונוקבין בהמ"ה. ודוכרין ונוקבין בהט"ר דב"ן. ודוכרין ונוקבין בהמלכיות דב"ן. כי המלכי יושר דהנקודות שהם מהמלכיות דב"ן אשר מלך האבא שבא"ק. הנה הם דוכרין להמלכי עגולים דהנקודות אשר הם מהמלכיות דב"ן שמלך האימא שבא"ק. והרי הם ו' בחי'. וכל אלו הו' בחי' הם בכל פרצו' ופרצו' אשר בכל פרצופי האצילות ויצאו כולם ביחד כלולים באור אחד ממש ע"י זווג עיבור לידה אשר היה בכ"א דכל פרצופי העליונים אשר מהטבור דא"ק ולמעלה. ומזה נעשה כל המציאות דהאצילות אשר הוא מהטבור דא"ק ולמטה בכל הפרצופים שבו והיה כ"א כלול מכולם כנז':

והנה נתבאר מכל דברינו כי כל בנין האצילות הנה הוא רק מהשמות ב"ן אשר מכל המערכות הג' שבהמ"ס דא"ק. כי הרי הדר ומהיטבאל אשר מלך האבא שבא"ק הנה הם מהשמות ב"ן דמערכות הג' שבהמ"ה דהמ"ס והוא מהשם ב"ן שבסי' ז' אות כ"ח ומהשם ב"ן שבסי' י"ב אות מ"ח. והדר ומהיטבאל דמלך האימא שבא"ק. הנה הם מהשמות ב"ן דמערכות הג' שבהב"ן דהמ"ס והוא מהשם ב"ן שבסי' י' אות מ'. ומהשם ב"ן דענינינו שבסי' הזה אות כ"ב. וכן כל אורות הנקודות אחר שנשלמו ונתקנו. הנה נעשו הם מכל הב"ן דב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד ומכל הב"ן דב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ו. כי לאחר התיקון. הנה ירדו אז כל העסמ"ב כולן שבסי' ח' וכל העסמ"ב כולן שבסי' י"א שהם הב' מיני חיצוניית דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד ודהב"ן שבסי' ט' אות ל"ו הנה ירדו הם כולן מהטבור דא"ק ולמטה ונשתתפו בהמציאות דהאצילות העיקרי והרי נמצא כי הם ג"כ רק השמות ב"ן דמערכות הג'. ומכל אלו השמות ב"ן אשר מהמערכות השלישיות דהמ"ס שבא"ק הנה נבנה ונעשה כל המציאות דהאצילות כולו. ומשום שהוא נעשה מהשמות ב"ן אשר הם מהמערכות השלישיות עצמן הרי נמצא שעומד כל האצילות בתוך ג' קרוב להמ"ס שבא"ק ולכן מיוחד האצילות לעולם באור א"ס ית"ש כי כל פחות מג' הרי הוא כלבוד דמי. ור"ל כי זהו סוד מאמרם ז"ל שכל פחות מג' הוא כלבוד שהרי האצילות אשר הוא עומד בתוך ג' הגם שהוא רק בהקלה התחתון של הג' שהוא רק מהשמות ב"ן לבד שבכל מערכות הג' וככ"ל עכ"ז מכיון שהוא נאחז עדיין בתוך הג' הרי מתייחד בו האור א"ס ית"ש ביחוד עלום מאד עד שהוא והם כולו חד כנודע. ומזה נמשך ונלמד שכל פחות מג' הוא לעולם כלבוד דמי. ולכן כל אורות הנקודות אשר הם היו למטה מג' כי הרי הם נעשים אז רק מהשמות ב"ן דהמערכות הרביעיות שהוא מהב"ן דסי' ח' אות ל"ב ומהב"ן דסי' י"א אות מ"ד. וכמו שבארנו שם. ולכך היו הם מסולקים אז מאור דא"ס ולא היו אז בבחי' אלהות כלל. כי היו כולם למטה מהיחוד. ולכן לא נתקיימו ויצא מהם כל עניני דעולם התוהו. משא"כ לאחר התיקון שנשלמו אז גם כל הנקודות כולם בכל הג' שמות עס"מ שלהם ג"כ. שהוא בהעס"מ דסי' ח' ובכל העס"מ דסי' י"א. ונעשו מכל המציאות דהחיצוניית כולו אשר בהב"ן דסי' ו' אות כ"ד ודהב"ן דסי' ט' אות ל"ו. והרי היו מכל אותן הב"ן דב"ן כולו שהוא ג"כ רק ממערכות הג' אשר מהמ"ה וב"ן דהמ"ס שבא"ק וכנז'. [וע' בארוכה בכ"ז בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"א עכ"י בסי' ח' וי"א ובכ"מ שם] והרי נתעלו אז כל הנקודות ג"כ בסוד היחוד. ונכללו ביחד עם אור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש. ונתקנו ע"ז הנקודות ג"כ להעשות מהם מציאת האצילות המיוחד באור א"ס ית"ש והם חד עמו לעולם ולעולמי עולמים [וע' עוד בכ"ז לקמן סי' י"ד]:

והנה עד הנה בארנו את כל אורות הנקודות והתיקון. ענין תלייתם ואחיזתם בהמ"ס שבא"ק ואיך שנשתלשלו ונמשכו משם עד בואם למציאותם העיקרי שבאצילות. אמנם כבר אמרנו לעיל סי' א' וכן בסוף סי' ח' וכן מתבאר ג"כ מכל דברינו הקודמים. כי עיקר יציאתם למציאת האצילות הנה הוא רק מהאו"א שבא"ק אשר הם מהגרון שבו עד הטבור וכנ"ל בסי' א' ו' ט'. ולזאת נבאר עתה ג"כ את העסמ"ב שבאו"א עצמן ועד כמה מערכות שנתפשטו לצורך הגילוי דהאצילות העיקרי אשר מהם. וכל זה נבאר עתה בסי' בפנ"ע:

סימן יד.

ביאור פרטי העסמ״ב אשר בהאו״א שבא״ק ובשרשי האצי׳ אשר בהם. והתפשטותם אשר נתפשטו באצילות עצמו גופה:

(נג)

העסמ״ב שבעצמות העיקרי דהאו״א הכלליים שבא״ק העומדים בו מהגרון עד הטבור הנה הם העסמ״ב אשר בהשם ס״ג דסי׳ ו׳ אות כ״ב ובהשם ס״ג דסי׳ ט׳ אות ל״ד והוא המערכה הראשונה שבהם שהוא עיקר עצמותם גופה. האו״א והזו״ן שבהם:

(נד)

העסמ״ב דשרשי כל האצי׳ אשר באו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק הנה הם הד׳ מיני ס״ג. אשר בסי׳ י״ב אות מ״ו. ובסי׳ י״ג אות נ׳. ושבסי׳ ז׳ אות כ״ו. ושבסי׳ י׳ אות ל״ח. והוא המערכה השנייה שבהם בערך העסמ״ב דעיקר עצמותם גופה. אך מגילויים. הנה הוא רק המערכה הראשונה שהרי הוא הגילוי הראשון אשר נתגלו האו״א הכלליים שבא״ק לצורך האצילות והנה כ״ז הוא רק מהטבור ולמעלה כי הוא שורש האצילות אשר בהאו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק:

(נה)

העסמ״ב דשרשי כל האצילות אשר בהזו״ן דאו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק. הנה הם הד׳ מיני מ״ה אשר בסי׳ י״ב אות מ״ז ובסי׳ י״ג אות נ״א ושבסי׳ ז׳ אות כ״ז ושבסי׳ י׳ אות ט״ל. והוא המערכה השלישית שבהם. בערך העסמ״ב דעיקר עצמותם גופה. אך מגילויים. הנה הוא המערכה השניה שהרי הוא הגילוי השני אשר ירדו ונתגלו בהם או״א הכלליים שבא״ק גם בהזו״ן שלהם לצורך האצי׳ וכ״ז הוא ג״כ רק למעלה מהטבור דא״ק. כי הוא שורש האצי׳ אשר בהזו״ן דאו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק:

(נו)

העסמ״ב אשר נתפשט בכל המציאות דהאצילות העיקרי הנה הם הד׳ מיני ב״ן אשר בסי׳ י״ב אות מ״ח ובסי׳ י״ג אות נ״ב ושבסי׳ ז׳ אות כ״ח ושבסי׳ י׳ אות מ׳. והוא המערכה הרביעית מהאו״א הכלליים שבא״ק בערך העסמ״ב דעיקר. עצמותם גופה. אך מגילויים. הנה הוא המערכה השלישית והוא גילויים העיקרי אשר נתפשטו וירדו בהם בכל המציאות דהאצילות ממש מהטבור דא״ק ולמטה. והיה מתפשט ונכלל ומתייחד עמהם ג״כ כל כללות העסמ״ב אשר בסי׳ ח׳ וכל כללות העסמ״ב שבסי׳ י״א כי כ״ז הוא כל המציאות דהאצי׳ העיקרי הנמשך מהאו״א הכלליים שבא״ק ומתפשט מהטבור דא״ק ולמטה עד סוף רגליו:

[לסימן יד] **ביאור** הדברים. כי הנה אמרנו בסי׳ ו׳ ובסי׳ ט׳ כי הב׳ שמות ס״ג אשר בהם שהוא השם ס״ג אשר בסי׳ ו׳ אות כ״ב ושבסי׳ ט׳ אות ל״ד. הנה כלול כ״א מד׳ שמות עסמ״ב והם האו״א הכלליים שבא״ק אשר כלול כ״א מד׳ פרצופים היינו או״א עלאין וזו״ן שהוא הד׳ פרצופים וד׳ שמות עסמ״ב שבאבא הכללי שבא״ק וישסו״ת וזו״ן שהוא הד׳ פרצופים וד׳ שמות עסמ״ב שבאימא הכללי שבא״ק (והוא ע״ד האו״א דאצילות וכמו שמבואר בשער או״א מפ״ה והלאה). והנה כ״ז הוא מערכת הד׳ שמות עסמ״ב אשר בעצמותם גופה והוא מערכה הא׳ שבהם. אמנם לצורך ההתהוות דאצילות הנה קבלו האו״א שבא״ק אורות מלמעלה היינו משרש העליון אשר בהמ״ה וב״ן שבהמ״ס דא״ק ונעשו בהם לתוספת אורות ומוחין להוציא את כל האצילות על ידיהם. והנה ידוע הוא שהזו״ן שבכל פרצו׳ הנה הם מבחי׳ הנה״י שבו שהם לבר מגופא ועיקרו דכל פרצו׳ הוא האו״א שבו המלבישים לא״א שבו מהגרון עד הטבור שהוא החג״ת שבו וכן הוא בענינינו כי עיקר פרצופי האו״א הכלליים שבא״ק. הנה הם האו״א עלאין וישסו״ת שהם הע״ב וס״ג אשר בהשם ס״ג שבסי׳ ו׳ אות כ״ב והע״ב וס״ג אשר בהשם ס״ג שבסי׳ ט׳ אות ל״ד ושם קבלו בראשונה את כל התוספת אורות ומוחין מלמעלה לצורך המציאות דהאצילות. והתוספת מוחין אשר קבלו לזה. הנה הוא הד׳ שמות ס״ג אשר בסי׳ ז׳ אות כ״ו ושבסי׳ י׳ אות ל״ח ושבסי׳ י״ב אות מ״ו ושבסי׳ י״ג אות נ׳. שהם שרשי האורות דהדר ומהיטבאל אשר לאצילות אשר נמשכו ונתגלו בהאו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק. והנה אלו הד׳ מיני ס״ג הם בבחי׳ ד׳ שמות עסמ״ב. כי הס״ג אשר בסי׳ י״ב אות מ״ו שהוא השורש דהדר אשר באו״א עלאין שבא״ק. הנה הוא בבחי׳ השם ע״ב. כי הרי הארתו וגילויו הוא באו״א עלאין שהם הע״ב העיקרי. והשם ס״ג אשר בסי׳ י״ג אות נ׳ שהוא השורש דהדר אשר בישסו״ת שבא״ק הנה הוא בבחי׳ השם ס״ג כי הרי הארתו וגילויו הוא בישסו״ת שהם הס״ג העיקרי. והשם ס״ג אשר בסי׳ ז׳ אות כ״ו שהוא השורש דהמהיטבאל אשר באו״א עלאין שבא״ק הנה הוא בבחי׳ השם מ״ה. כי המהיטבאל שבאו״א עלאין שהוא הב״ן שבו הרי הוא בחי׳ הדוכרא והמ״ה בערך המהיטבאל דישסו״ת שהוא השם ס״ג אשר בסי׳ י׳ אות ל״ח שהוא השורש דהמהיטבאל אשר בישסו״ת שבא״ק והנה הוא בבחי׳ השם ב״ן. והרי נתבאר כי אלו הד׳ שמות ס״ג הנזכרים הם בחי׳ ד׳ שמות עסמ״ב דשורש הדר ומהיטבאל אשר בהאו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק והוא התפשטות הגילוי אשר נתפשטו ונתגלו האו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק לצורך המציאות דהאצילות והנה הוא מערכה השניה דהעסמ״ב שבהאו״א הכלליים שבא״ק. אמנם בעולם הנקודות היה כל הגילוי דהאו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק אשר לצורך הנקודות רק הב׳ שמות ס״ג אשר בסי׳ ח׳ אות ל׳ ושבסי׳ י״א אות מ״ב והם היו משמשים רק בבחי׳ מ״ה וב״ן לבד ולא היה נתגלה אז השורש דהע״ב והס״ג כלל והוא משום כי בעולם הנקודות יצאו כל המלכים רק בבחי׳ הז״ת לבד וכמ״ש בספד״צ פ״א וזיוניקן לא אשתכחו וכמ״ש הרב ג״כ בביה״כ פ״ח ובכ״מ ולכן היה חסר אז כל הגילוי דהע״ב וס״ג גם בשרש הראשון אשר בהאו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק. אבל לאחר התיקון אשר היה נצרך שיצאו אז שלימים מכל הי״ס כולם לכן נתגלה לזה כל שורש הד׳ שמות עסמ״ב בשרשם הראשון אשר באו״א עלאין וישסו״ת שבא״ק והם הד׳ מיני ס״ג הנזכרים. והוא הגילוי הראשון אשר לצורך כל האצילות. והנה אח״כ המשיכו והורידו האו״א עלאין וישסו״ת הנזכרים את כל אותו התוספת אור ומוחין אשר לשורש הדר ומהיטבאל דהאצילות. בהזו״ן שלהם ג״כ שהוא בהשמות מ״ה וב״ן אשר בהשמות ס״ג שבסי׳ ו׳ אות כ״ב ושבסי׳ ט׳ אות ל״ד ונתגלה גם באותן הזו״ן דהאו״א הכלליים שבא״ק שורש להדר ומהיטבאל דהאצילות והנה הוא הד׳ שמות מ״ה אשר בסי׳ ז׳ אות כ״ז ובסי׳ י׳ אות ט״ל. ובסי׳ י״ב אות מ״ז ובסי׳ י״ג אות כ״א. והנה אלו הד׳ שמות מ״ה הנה הם ג״כ בבחי׳ עסמ״ב. כי השם מ״ה אשר בסי׳ י״ב שהוא השורש דהדר אשר בהזו״ן שבאבא הכללי. הנה הוא בבחי׳ ע״ב כי כל האבא הכללי הרי הוא לעולם בבחי׳ האור דע״ב. והשם מ״ה אשר בסי׳ י״ג אות נ״א שהוא השורש דהדר אשר בהזו״ן דהאימא הכללי הנה הוא בבחי׳ ס״ג כי כל האימא הכללי הוא לעולם בבחי׳ האור דס״ג והשם מ״ה אשר בסי׳ ז׳ אות כ״ז שהוא השורש דהמהיטבאל אשר בהזו״ן דהאבא הכללי הנה הוא בבחי׳ שם מ״ה. והשם מ״ה אשר בסי׳ י׳ אות ט״ל שהוא השורש דהמהיטבאל אשר בהזו״ן דהאימא הכללי הנה הוא בבחי׳ שם ב״ן. וכנודע שכל אורות שבאבא הם בחי׳ דוכרא שהוא ע״ב ומ״ה בערך האורות שבאימא שהם נוקבין. ס״ג וב״ן. והרי לנו ד׳ שמות עסמ״ב ג״כ בשורשי האצילות אשר בהזו״ן שבא״ק והוא התפשטו׳ הגילוי אשר נתפשטו ונתגלו הזו״ן שבהאו״א שבא״ק לצורך המציאות דהאצילות העיקרי

שיצא מהם כי כל האצילות הנה הוא נמשך ויוצא מהזו"ן שבהאו"א שבא"ק וכן עד"ז היה ג"כ בעולם הנקודות כי נתגלה שורש הנקודות בהזו"ן דהאו"א עלאין ויששו"ת שבא"ק. והיינו הב' שמות מ"ה אשר בסי' ח' אות ל"א. ושבסי' י"א אות מ"ג. והיו משתמשים הם רק לשורש מ"ה וב"ן לבד וכנ"ל. אבל אחר התיקון הנה נתגלה בהזו"ן דהאו"א עלאין ויששו"ת שבא"ק. שורש לכל הד' שמות עסמ"ב כולם שבהאצילות והם הד' שמות מ"ה הנזכרים. כי עי"ז נשלם האצי' בכל הראוי. והנה אותן הד' שמות עסמ"ב שבהזו"ן הנז'. הנה הוא מערכה השלישית של האו"א שבא"ק. כי המערכה הא' הנה הוא הד' שמות עסמ"ב אשר בהמציאות דהאו"א הכלליים עצמן שבא"ק. והמערכה הב' הנה הוא גילויים אשר נתפשטו ונתגלו האו"א עלאין ויששו"ת לשרשי האצילות שבהם. ומערכה השלישית הנה הוא גילויים אשר נתפשטו ונתגלו עוד לשרשי האצילות גם בהזו"ן שלהם והוא גילויים היותר תחתון אשר מהם יצא אח"כ כל המציאות העיקרי דהאצילות ממש אשר הוא מהטבור ולמטה אבל כל אלו השלשה מערכות שחשבנו הנה הם כולם רק מהטבור ולמעלה:

והאמת הוא כי אלו השלשה מערכות שאמרנו הנה מה שנוגע מהם להאצילות ממש הוא רק שניים. כי הרי המערכה הא' שהוא העסמ"ב אשר רשמנו עליו אות כ"ג. הנה הוא רק המציאות העיקרי דהאו"א עצמן כנ"ל. ורק הגילוי הא' אשר נתגלה באו"א עלאין ויששו"ת שבא"ק להיות שורש להאצילות והוא העסמ"ב אשר רשמנו עליו אות כ"ד. הנה הוא המערכה הא' מגילויים אשר נתגלו להאצילות. והגילוי השני אשר נתגלו לצורך האצילות גם בהזו"ן שלהם והוא העסמ"ב אשר רשמנו עליו אות כ"ה. הנה הוא מערכה הב' מגילויים אשר לצורך האצילות ומאותו המערכה הב' הנה מזה יצא האצילות ממש והוא הד' שמות ב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח. ובסי' י' אות מ'. וסי' י"ב אות מ"ח וסי' י"ג אות כ"ב. כי אלו הד' שמות ב"ן הם ירדו מהטבור דא"ק ולמטה והם עצמם עסמ"ב הכלליים שבהאצילות והוא העסמ"ב אשר רשמנו עליו אות כ"ו. כי הב"ן שבסי' י"ב אות מ"ח אשר הוא נמשך מאור דהדר שבהאבא הכללי שבא"ק. הנה נעשה ממנו כל הע"ב הכללי שבהאצילות. והב"ן שבסי' י"ג אות כ"ב אשר הוא נמשך מאור דהדר שבהאימא הכללי. הנה נעשה ממנו כל הס"ג הכללי שבהאצילות והב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח אשר הוא נמשך מהאור דמהיטבאל אשר מהאבא הכללי. הנה נעשה ממנו כל המ"ה הכללי שבהאצילות. והב"ן אשר בסי' י' אות מ' שהוא האור דהמהיטבאל אשר מהאימא הכללי. הנה נעשה ממנו כל הב"ן הכללי שבהאצילות. והרי נמצא כי כל האצילות כולו הנה הוא נבנה ונעשה מהד' שמות ב"ן הנזכרים שהם מערכה השלישית מההתפשטות דהאו"א שבא"ק והם מערכה הרביעית להאו"א עצמן. והוא ע"ד שכתב הרב בשער או"א ספ"ח בענין הזו"ן דהאצילות היוצאים מהאו"א דהאצילות. כי בהי"ס של התבונה הג' שהיא הרביעית להבינה. הנה שם נעשה כל הצלם דהזו"א ע"ש. וכן הוא כאן בענין כלל האצילות שהוא הזו"ן דא"ק (כמ"ש בנקודות פ"ג ובכ"מ וכנודע) הנה הם יוצאים מהאו"א שבא"ק מהמערכה השלישית דהתפשטות שלהם שהוא הרביעית לעצמותן עצמן. אך עכ"פ הוא כי כל האצילות הוא בתוך ג' להאו"א שבא"ק (וכנ"ל סוף סי' י"ג ע"ש) כי הרי אין בין האו"א להאצילות הפסק ג' מערכות. אלא שהיא מהמערכה הג' עצמה. כי הרי הד' מיני ב"ן הנז' שהם ההתפשטות דהמערכה הג' הוא עצמו עסמ"ב הכלליים דהאצילות וכנז'. וכן הוא באמת ג"כ בכל המערכות דהעסמ"ב שבהמ"ם דא"ק. אשר בארנו בכל הסימנים הקודמים. הנה כולם הם עד"ז. כי מה שחשבנו העסמ"ב דהמ"ם אשר בסי' א' למערכה הראשונה. הנה הוא רק בבחי' שורש הגילויים אשר ישנם בהמ"ם לכל התחתונים כולם אבל המ"ם עצמה הרי היא לא נתחלק לעסמ"ב כלל וכידוע שהיא לא אתפלג לתלת מוחין כלל אלא רק מוחא חדא דכליל תלת. ובאמרינו דכליל תלת. הוא הבחי' דשורש התחתונים אשר נכלל בה בהעלם. ובבחי' הזה כתבנו ד' שמות עסמ"ב בהמ"ם ג"כ שהיא המערכה הראשונה אשר חשבנו. והכוונה הוא על שורש התחתונים אשר נרמז בה ג"כ. וא"כ נמצא שאותה המערכה הראשונה. הנה הוא השניה לעיקר עצמותה גופה שהיא חד ממש. וא"כ נמצא שכל מה שאמרנו בכל הסימנים הקודמים שהאצילות הוא בתוך המערכה השלישית להמ"ם הכוונה הוא רק שהיא בתוך המערכה השלישית לשורש הגילויים אשר בה והוא באמת הרביעית לעצמותה גופה. אך עכ"ז הרי אין בין עצמותה גופה להאצילות הפסק ג' מערכות ח"ו. כי הרי כל האצילות הוא בתוך המערכה הג' עצמה וכמו שמבואר בכל דברינו שם. וכן הוא בענינינו בענין המערכות אשר מהאו"א שבא"ק וכנ"ל. אלא שלהאו"א הוה האצילות עוד יותר קרובה כי הרי בנין האצילות אשר מהמערכות הג' דהמ"ם. הרי הוא רק מהקצה התחתון של המערכות שהוא מהב"ן שלהם וכמו שמבואר בכל דברינו שם. משא"כ בהאו"א הנה נעשה האצילות מכל המערכה הג' כולה. כי הרי הד' מיני ב"ן הנזכרים אשר מהם נעשה כל האצילות. הרי הוא כל ההתפשטות הג' כולה דהאו"א שבא"ק. ולוקח האצילות את כל המערכה הג' כולה של האו"א שבא"ק. וממנה עצמה נעשה כל המציאות כולו דהאצילות וכנז'. והוא משום כי המ"ם שהיא יותר גבוה הרבה. אינה משתתף היא באצילות אלא רק בהקצה התחתון לבד של המערכות הג' שבה. אך האו"א אשר הם למטה מהגרון הנה משתתפים הם באצילות בכל המערכה הג' כולה שבהם. והרי נתבאר לנו עכ"פ. כי אין בין האצילות להמ"ם שבא"ק ומכש"כ להאו"א שבא"ק הפסק ג' מערכות דהעסמ"ב אלא שכל האצילות הוא אחוז ועומד לעולם בתוך ג' ולכך מתייחד הא"ס באצילות ביחוד גמור עד שהוא והם חד ממש. והוא סוד מאמרם ז"ל **שכל פחות מג'** כלבוד דמי וכנ"ל סוף סי' י"ג:

והנה כל מה שאמרנו מבנין האצילות שהוא מהמערכה הג' שבהאו"א הרי היה כל דברינו בזה רק מהמציאת האורות דהדר ומהיטבאל לבד. וצריכים אנו לבאר ג"כ בענין האורות דהנקודות סדר ריחוקם וקירובם להאו"א שבא"ק. הן קודם התיקון והן לאחר התיקון. אך נקדים מקודם הקדמה אחת והוא זה כי דע שכל הנקודות כולם אשר הם העסמ"ב דסי' ח' והעסמ"ב דסי' י"א. והנה אמרנו שם ושם כי הנה הם מהחיצוניות דשם ב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד ושבסי' ט' אות ל"ו וכמו שמבואר בכל דברינו שם. אמנם בפרטיות ובעומק הנה הם רק החיצוניית דהב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח ושבסי' י' אות מ' כי כל העסמ"ב דסי' ח' הם רק החיצונית דהב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח. וכל העסמ"ב אשר בסי' י"א הם רק החיצונית דהב"ן אשר בסי' י' אות מ'. והוא במה שידוע שכל האורות דהמהיטבאל הם הט"ר דב"ן וכל האורות דהנקודות הם המלכיות דב"ן שהוא החיצוניית. וא"כ נמצא שכל העסמ"ב אשר בסי' ח' שהם אורות דמלכי יושר דהנקודות אשר מהאבא שבא"ק. הנה הם רק החיצוניית והמלכיות דהב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח שהוא האור דהמהיטבאל שמהאבא שבא"ק. וכן כל העסמ"ב אשר בסי' י"א שהם האורות דמלכי העגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים והם מהאימא שבא"ק הנה הם רק החיצוניית והמלכיות דהב"ן אשר בסי' י' אות מ' שהם האורות דהמהיטבאל שמהאימא שבא"ק. והנה השמות ב"ן אשר בסי' ז' אות כ"ח ושבסי' י' אות מ'. הרי ביארנו שם שהם ירדו כולם באצילות לאחר התיקון כי הם האורות דהמהיטבאל דהאצילות אשר מהאו"א שבא"ק משא"כ כל העסמ"ב אשר בסי' ח' ושבסי' י' שהם הנקודות דהעגולים ויושר. אשר מהאו"א שבא"ק. הרי אמרנו שם כי הם נתחלקו בהעקודים ובהאו"א עצמן ולא ירדו למטה מהטבור אלא רק השמות ב"ן שבהם לבד, שהוא הב"ן שבסי' ח' אות ל"ב ושבסי' י"א אות מ"ד. והרי לנו גודל החילוק מעולם הנקודות לאחר התיקון. כי לבד מה שכל העסמ"ב כולן אשר בסי' ח' ובסי' י"א. הם רק החיצונית והמלכות לחוד מהב"ן דסי' ז' ודסי' י'. הנה לא ירדו למטה גם כל אותן החיצוניית כולן. אלא רק הב"ן שלהם לבד אבל הג' שמות עס"מ אשר בסי' ח' ובסי' י"א. הרי הם נשארו מהטבור ולמעלה וכמו שמבואר בדברינו שם. והרי היה ב' חילוקים בין עולם הנקודות להתיקון כי כל האורות דהדר ומהיטבאל שהם כל העסמ"ב אשר בסי' י"ב י"ג ושבסי' ז' וסי' י'. הם לא יצאו אז כלל ולא יצא בעולם הנקודות אלא רק החיצוניית דהב"ן שבסי' ז' שהוא הב"ן דב"ן והם המלכי יושר וכן

החיצוניית דהב"ן שבסי' י' שהוא הב"ן דב"ן והם המלכי עגולים והוא חילוק אחד. וחילוק שני הוא שגם אותן הב"ן דב"ן שיצאו. הנה לא ירדו הם כולם למטה אלא שהעס"מ שבהם נשארו למעלה מהטבור בהעקודים ובהאו"א שבא"ק. וכמו שמבואר בדברינו בסי' ח' ובסי' י"א ולא ירד מהטבור ולמטה. אלא רק הב"ן מהם לבד שהוא הב"ן שבסי' ח' אות ל"ב ושבסי' י"א אות מ"ד. ודע כ"ז ויתבאר עוד למטה כל הענין בעומק. והנה אמרנו לעיל בסי' זה כי השמות ס"ג אשר בסי' ז' ובסי' י'. הנה הם המ"ה וב"ן מההתפשטות הראשון אשר הוא בהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק. והשמות מ"ה אשר בסי' ז' ובסי' י'. הנה הם המ"ה וב"ן מההתפשטות השניה אשר הוא בהזו"ן של האו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק. וכ"ז הוא לאחר התיקון. אמנם קודם התיקון אשר לא יצאו כל אותן הס"ג ומ"ה הפנימיים דסי' ז' ודסי' י' כלל ולא יצא אז אלא רק החיצוניית והמלכיות של השם ב"ן שבסי' ז' אות כ"ח ושבסי' י' אות מ' כנז'. והוא רק הב"ן דב"ן דאות כ"ח והב"ן דב"ן דאות מ'. א"כ הרי משמע לכאורה לפ"ז. כי גם כל ההתפשטו' הא' והב' דהאו"א אשר נתפשטו אז לצורך זה. הנה היה ג"כ רק מבחי' הב"ן אשר בהס"ג שבסי' ז' ושבסי' י'. וכן מבחי' הב"ן אשר בהשמות מ"ה שבסי' ז' ושבסי' י' כי לאחר התיקון כאשר יצא אז כל הב"ן כולו דסי' ז' ודסי' י'. הנה היה אז ההתפשטות הא' והב' דהאו"א אשר לצורכם. מכל השמות דס"ג ומ"ה כולם אשר בסי' ז' וסי' י' אבל בעולם הנקודות אשר לא יצא אז אלא רק הב"ן דב"ן לבד אשר בסי' ז' וסי' י'. הנה היה כמו כן ההתפשטות הא' והב' דהאו"א אשר לצורך הב"ן דב"ן ג"כ רק מבחי' הב"ן לבד דהשמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' ובסי' י'. והוא בהב"ן דהמערכה הב' שבהם כי הרי אותן הס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' ובסי' י'. הרי הם עצמן מהמערכה הא' כי הרי הם מהד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ז' ומהד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' י'. והוא מערכה הא' שבהם וכאשר אנו מחלקים עוד גם את הס"ג ומ"ה שבהם לד' שמות עסמ"ב ג"כ. ואנו אומרים שהיה ההתפשטות הא' והב' דהאו"א אשר לצורך הנקודות רק מהב"ן אשר באותן הס"ג ומ"ה. הרי הוא מהב"ן דהמערכה הב' שבהם. וה"ה ההתפשטות הא' והב' דהאו"א שבא"ק אשר לצורך הנקודות. מהב"ן דהמערכה הב' שבהס"ג ומ"ה שבסי' ז' וי'. לצורך הנקודות אשר הם מהב"ן דהמערכה הב' שבב"ן דסי' ז' וסי' י'. כן היה משמע לכאורה לומר. אך לפי האמת אי אפשר לומר כ"ז כלל. כי הרי אמרנו שגם הב"ן דב"ן אשר בסי' ז' וסי' י' אשר יצאו הם גם בעולם הנקודות. הנה לא ירדו הם כולם למטה אלא רק הב"ן מהם לבד אבל העס"מ שלהם הוא נשאר למעלה בהעקודים ובהאו"א כנ"ל. והרי השתמשו אז הס"ג והמ"ה אשר בסי' ח' וי"א במקום הס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' ושבסי' י' ולא יצא אז כל הס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' ושבסי' י' בעולם הנקודות כלל וכלל. ר"ל אפי' הב"ן שלהם וכן הוא באמת כי הרי כל העסמ"ב כולן אשר בסי' ז' וסי' י' הנה הם האורות דהמהיטבאל אשר מלך האו"א הכלליים שבא"ק והוא הט"ר דב"ן אשר הם רק מאור הדעת עלאה אשר מרזא דאור א"ס ית"ש אשר לא נתגלה הוא בעולם הנקודות כלל. ולא היה כל ההתפשטיות הא' והב' דהאו"א שבא"ק אשר לצורך הנקודות. אלא רק השמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ח' אות ל' ל"א והשמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' י"א אות מ"ב מ"ג שהם כולם רק מהב"ן דב"ן לחוד. והיה הב' שמות ס"ג אשר בסי' ח' וי"א. ההתפשטות הא' דהאו"א שהוא ההתפשטות דהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק אשר לצורך הנקודות. והב' שמות מ"ה אשר בסי' ח' וי"א הם היו ההתפשטות הב' דהאו"א שבא"ק שהוא ההתפשטות הזו"ן (דהאו"א שבא"ק) אשר לצורך הנקודות. ואלו הב' התפשטיות היו אז מהטבור ולמעלה שהם שורשי דכל הנקודות אשר בהאו"א הכלליים עצמן שבא"ק. ולא ירד אז מהטבור ולמטה שהוא להמציאות דכל הנקודות ממש אלא רק הב"ן דסי' ח' והב"ן דסי' י"א שהם הב"ן מהב"ן דב"ן וכמו שביארנו כ"ז לעיל סי' ח' וי"א והרי היו משתמשים אז השמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ח' וי"א. להב' התפשטיות דהאו"א שבא"ק. אבל כל העסמ"ב הפנימים אשר בסי' ז' ובסי' י' הם לא יצאו בעולם הנקודות כלל. והרי נמצא כי בעולם הנקודות הנה היה גם הב' התפשטיות דהאו"א שבא"ק הכל רק מהב"ן דב"ן לבד:

ומעתה נבוא לענייני בביאור גודל הריחוק דהנקודות כמה שהיו מרוחקים מהעצמות דהאו"א הכלליים שבא"ק. ופרטי החילוקים אשר היה בהם מהאורות אשר לאחר התיקון. ושמע והבן עומק הדברים. ונתבונן נא כי באם שהיה ההתפשטות הא' והב' דהאו"א שבא"ק אשר לצורך הנקודות. מהב"ן אשר בהס"ג ומ"ה. דסי' ז' ודסי' י' כאשר רצינו לומר בתחילה. הנה היה לפ"ז ההתפשטות הא' מהב"ן דהמערכה הב' שבס"ג דסי' ז' ודסי' י'. וההתפשטות הב' הנה היה מהב"ן דהמערכה הב' שבמ"ה דסי' ז' ודסי' י' וכנ"ל. ובאם שהיה כן. לא היה בין הנקודות לאחר התיקון אלא רק ב' חילוקים לבד. היינו חילוק אחד הוא. כי לאחר התיקון נתגלו האו"א הכלליים שבא"ק בהב' התפשטיות שלהם בכל השמות דס"ג ומ"ה כולן אשר בסי' ז' ובסי' י'. ובעולם הנקודות לא נתגלו בהב' התפשטיות שלהם אלא רק בהשמות ב"ן לבד אשר באותן הס"ג ומ"ה דסי' ז' ודסי' י' והוא חילוק אחד. חילוק שני הוא כי לאחר התיקון היה ההתפשטות הא' והב' שלימים מכל הד' שמות עסמ"ב כולם אבל בעולם הנקודות לא היה כל ההתפשטות הא' והב' אלא רק מהשמות דמ"ה וב"ן לבד והיה חסרים מהע"ב והס"ג לגמרי. והוא כי הרי אלו הב' שמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' וסי' י' הרי אמרנו לעיל כי הם לא נשתמשו אלא רק לאורות דהמ"ה וב"ן לבד אשר בהב' התפשטיות דהאו"א הכלליים שבא"ק. אמנם לאחר התיקון הנה נשלמו בהע"ב וס"ג ג"כ ע"י השמות דס"ג ומ"ה אשר בסי' י"ב ודסי' י"ג וכנ"ל בדברינו. והרי היו שלמים הב' מיני התפשטיות בכל הד' שמות עסמ"ב כולם אבל בעולם הנקודות אשר לא יצאו אז כל העסמ"ב דסי' י"ב ודסי' י"ג כלל וכלל. כי הרי הם רק האורות דמלך הדר אשר יצא רק בעת התיקון דוקא וא"כ הרי יהיה נמצא כי היה כל ההתפשטות הא' והב' אשר להנקודות רק בהגילוי דמ"ה וב"ן לבד והיו חסרים מהשמות דע"ב וס"ג מכל וכל. והרי הוא ב' חילוקים שהוא ב' חסרונות אשר היה בההתפשטות הא' והב' דלהנקודות ממה שהיה אח"כ לאחר התיקון. וכ"ז הוא באם שהיה התפשטיות הא' והב' אשר בהאו"א הכלליים שבא"ק לצורך הנקודות מהב"ן דהס"ג ומ"ה אשר בסי' ז' וסי' י' וכמו שרצינו לומר בתחילה לכאורה וכנ"ל. אך הרי אמרנו כי האמת לא כן הוא. כי גם כל העסמ"ב כולם אשר בסי' ז' וסי' י' הנה גם הם לא נתגלו כלל בהאו"א הכלליים שבא"ק אלא רק בעת התיקון דוקא. אבל לא בעולם הנקודות כלל. ולא יצא בעולם הנקודות אלא רק הב"ן דב"ן לבד שהוא הב"ן דמערכה הב' אשר בהב"ן דסי' ז' ודסי' י' דההתפשטות הג'. ור"ל כי הרי אמרנו שלא יצא בעולם הנקודות אלא רק העסמ"ב דסי' ח' ודסי' י"א אשר הם מהחיצוניות דהב"ן שבסי' ז' ושבסי' י'. והוו כל העסמ"ב דסי' ח'. הב"ן דב"ן שבסי' ז' והוא המערכה הב' שבו. וכל העסמ"ב דסי' י"א. הוו הם הב"ן דב"ן דסי' י' שהוא המערכה הב' שבו (כי הנה כל הב"ן כולו דסי' ז' ודסי' י'. הנה הם השמות ב"ן דהמערכה הא' שבהם. כי הרי הם ממערכת הד' שמות עסמ"ב אשר בכל הסי' ז' כולו ואשר בכל הסי' י' כולו. וכאשר אנו מחלקים עוד את השמות ב"ן שבהם ג"כ לד' שמות עסמ"ב הנה הוא מערכה הב' אשר באותן הב"ן וכשאנו אומרים שלא יצא בעולם הנקודות אלא רק הב"ן שבב"ן דסי' ז' ודסי' י' הרי נמצא שלא יצא אלא רק הב"ן דהמערכה הב' דהב"ן שבסי' ז' ודסי' י') וכבר אמרנו לעיל בדברינו שכל הב"ן דסי' ז' ודסי' י' הם לאחר התיקון מההתפשטות הג' דהאו"א שבא"ק אשר ירדו למטה מהטבור ובמציאות האצילות ממש וכמו שבארנו לעיל שכל האצילות נבנה ונעשה מהד' שמות ב"ן אשר בסי' ז' י' י"ב י"ג. ואלו הד' שמות ב"ן הם ההתפשטות הג' דהאו"א הכלליים שבא"ק כי הב' התפשטיות הראשונים נשארו לעולם מהטבור ולמעלה וכמו שמבואר כ"ז בדברינו לעיל וא"כ הרי היו כל אותן הב"ן כולן אשר בסי' ז' ובסי' י' רק מההתפשטות הג' אשר לאחר התיקון וא"כ נמצא כי בעולם הנקודות אשר לא יצא אז אלא רק הב"ן דב"ן לבד

אשר מסי' ז' וכן הב"ן דב"ן לבד אשר מסי' י' א"כ הרי הם הב"ן מהמערכה הב' שבב"ן דההתפשטות הג'. והנה אמרנו ג"כ כי אותן הב"ן דב"ן הם נתחלקו ג"כ לד' שמות עסמ"ב והם העסמ"ב דסי' ח' והעסמ"ב דסי' י"א. והרי נתחלקו הם ג"כ עוד למערכה הג'. ואמרנו כי הס"ג והמ"ה שבהם שהוא הס"ג והמ"ה אשר בסי' ח' ובסי' י"א. הם השתמשו בעולם הנקודות להב' התפשטיות הא' והב' דהאו"א הכלליים שבא"ק. והיו אלו הב' התפשטיות בעולם הנקודות למעלה מהטבור דא"ק כי השם ס"ג אשר בסי' ח' וסי' י"א הם היו אז להתפשטות הא' שהוא מאו"א עלאין וישסו"ת. והשם מ"ה אשר בסי' ח' וי"א הם היו אז התפשטות הב' אשר הוא מהזו"ן שבאו"א וישסו"ת שבא"ק. ונמצא לפ"ז כי הס"ג דמערכה הג' אשר בההתפשטות הג'. הנה השתמש הוא בעולם הנקודות במקום הס"ג דמערכה הא' אשר בההתפשטות הא' דלאחר התיקון. כי הרי לאחר התיקון. הנה היה ההתפשטות הא' אשר הוא מאו"א עלאין וישסו"ת השמות ס"ג דסי' ז' ודסי' י'. שהם הס"ג דמערכה הא' שבהם. אבל כל העסמ"ב כולן אשר בסי' ח' וי"א, הנה ירדו הם כולן לאחר התיקון רק מהטבור ולמטה וכנ"ל סוף סי' י"ג. והיו הם מההתפשטות הג' שהוא מהשמות ב"ן הכלליים דסי' ז' ודסי' י' אשר ירדו הם כולם לאחר התיקון מהטבור ולמטה שהוא ההתפשטות הג' וכנ"ל. אך בעולם הנקודות הנה לא יצאו אז כל הד' שמות עסמ"ב הפנימיים אשר בסי' ז' וסי' י' הנה לא יצאו הם כלל ולא יצא אז אלא רק הב"ן דב"ן לבד אשר בסי' ז' וסי' י' וגם הם לא ירדו אז כולן למטה אלא שהג' שמות עס"מ שבהם נשאר מהטבור ולמעלה כי הע"ב הוא היה שרשן שבעקודים. והס"ג הוא היה שרשן שבאו"א עלאין וישסו"ת. והוא מה שאנו קוראין (עתה ר"ל בסי' זה) בשם ההתפשטות הא' שלהם. כי הוא גילויים הראשון אשר נתגלה האו"א עלאין וישסו"ת לצורך תוצאות כל המוחות דהנקודות. והמ"ה הוא היה שרשן שבזו"ן דאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק שהוא מה שאנו קוראין עתה בשם ההתפשטות השני ולא ירד למטה מהטבור אלא רק הב"ן לבד אשר בסי' ח' וי"א. והרי נמצא כי מה שירד לאחר התיקון כולו למטה שהוא ההתפשטות הג' כנ"ל. הנה בעולם הנקודות נשארו העס"מ אשר בו רק מהטבור ולמעלה. והיה הס"ג שבו שהוא הס"ג דמערכה הג' שבההתפשטות הג'. הנה היה עומד ומשמש הוא בעולם הנקודות לההתפשטות הא'. והמ"ה שבו היה עומד הוא ומשמש בעולם הנקודות לההתפשטות הב' אבל לאחר התיקון הרי היה ההתפשטות הא' מהס"ג דהמערכה הא'. וההתפשטות הב' היה לאחר התיקון מהמ"ה דהמערכה הא' ונמצא כי במקום הס"ג דהמערכה הא' שבההתפשטות הא' אשר לאחר התיקון. היה עומד במקומו בעת עולם הנקודות רק הס"ג דהמערכה הג' שבההתפשטו' הג' (ר"ל כי הרי לאחר התיקון נעשה כ"ז רק לההתפשטות הג' ובעולם הנקודות היה הוא לההתפשטות הא'). ובמקום המ"ה דהמערכה הא' שבההתפשטות הב' אשר לאחר התיקון. היה עומד במקומו בעת עולם הנקודות המ"ה דהמערכה הג' שבההתפשטות הג'. וכ"ז הוא מובן כי בעולם הנקודות לא יצאו אז כל העסמ"ב הפנימיים שהם העסמ"ב דכל המערכה הא' אשר בסי' ז' ובסי' י'. הנה לא יצאו הם אז כלל ולא יצא אז אלא רק הב"ן דב"ן שבסי' ז' והב"ן דב"ן שבסי' י' שהוא מערכה הב' אשר מההתפשטות הג' שלאחר התיקון והם נתחלקו עוד לעסמ"ב ג"כ שהוא מערכה הג' שבהם ומהם נעשה אז כל הג' התפשטיות כולם. הב' התפשטיות הראשונים מהם הי' מהטבור ולמעלה והג' ירד מהטבור ולמטה שהוא הב"ן דסי' ח' ודסי' י"א. ומהם היה כל המוחות דכל הנקודות כולם וכנ"ל. והרי נמצא כי במקום ההתפשטות הא' של הס"ג דהמערכה הא' אשר לאחר התיקון. היה תחת זה בעולם הנקודות. הס"ג דהמערכה הג' שבההתפשטות הג'. ובמקום ההתפשטות הב' של המ"ה דהמערכה הא' אשר לאחר התיקון היה תחת זה בעולם הנקודות המ"ה דהמערכה הג' דההתפשטות הג'. והם היו משתמשים בעולם הנקודות לגילוי השרשים דמ"ה וב"ן לבד. כי השמות ס"ג אשר בסי' ח' וי"א הרי הם היו רק גילוי השרשים דמ"ה וב"ן אשר בהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק. והם היו אז ההתפשטו' הא' לצורך הנקודות אשר היו ג"כ רק מבחי' מ"ה וב"ן דהב"ן לבד (וכמ"ש הרב בשביה"כ פ"א) והשמות מ"ה אשר בסי' ח' וי"א. היו גילוי השרשים דמ"ה וב"ן. אשר בהזו"ן דהאו"א עלאין וישסו"ת שבא"ק. והם היו אז ההתפשטות הב' לצורך הנקודות אשר היו ג"כ רק מבחי' המ"ה וב"ן דהב"ן לבד והיו חסרים מהע"ב וס"ג מכל וכל. ר"ל גם במוחות הב"ן דב"ן אשר היו אז. ולכך היו כל גילוי שרשיהם אשר בהאו"א הכלליים שבא"ק שהוא הב' התפשטיות הנזכרים. היה ג"כ רק מהב"ן דב"ן לבד. ומהמ"ה וב"ן שבו והיינו השמות ס"ג ומ"ה אשר בסי' ח' וסי' י"א שהם רק מהב"ן דב"ן לבד. ובהגילוי דהמ"ה וב"ן לבד. והבן כ"ז היטיב:

והנה נתבאר לנו מכ"ז גודל הריחוק דהנקודות מעצמות העיקרי דהאו"א הכלליים שבא"ק. כי היו בריחוק מקום. ולמטה מג' מהם. כי הרי אמרנו שהיה חסר בעולם הנקודות כל העסמ"ב הפנימיים אשר בסי' ז' ובסי' י'. כי הם העסמ"ב דאור הדעת עלאה אשר לצורך המהיטבאל אשר הוא עם כל האור דהדעת עלאה אשר לצורך מלך הדר שהם העסמ"ב אשר בסי' י"ב וי"ג הנה לא יצאו הם כולם אלא רק בעת התיקון דוקא כנודע. ולא היו כל הנקודות וכן כל שרשיהם העליונים אשר בהעקודים ובהאו"א הכלליים שבא"ק. אלא רק מהב"ן דב"ן לבד אשר בסי' ז' ובסי' י'. והוא מהמערכה הב' דהב"ן שלהם כנ"ל ומהם נעשה כל העסמ"ב דסי' ח' ודסי' י"א כנז'. והרי נמצא כי היה כל המוחות דהנקודות כולם עם שרשיהם העליונים ג"כ רק למטה מג' הגילויים הפנימיים שבהאו"א הכלליים שבא"ק כי הרי גילויים הפנימיים. הנה הוא השמות סמ"ב אשר בסי' ז' וסי' י' כי מהם היה נעשה כל הג' התפשטיות שלהם בצירוף הג' שמות סמ"ב אשר בסי' י"ב וי"ג וכמו שביארנו לעיל. אבל כל הנקודות הרי היו רק מהחיצוניית דהב"ן שהוא הב"ן דב"ן שבסי' ג' וסי' י' שהוא רק בחי' המערכה הב' מאותן הב"ן. וא"כ הרי היו כל הנקודות רק למטה מג' מהאו"א כי הרי העצמות העיקרי דהאו"א הכלליים שבא"ק הנה הם השמות ס"ג אשר בסי' ו' אות כ"ב ושבסי' ט' אות ל"ד וכנ"ל. וגילויים אשר לצורך המוחות דהאצילות. הנה הם השמות סמ"ב אשר בסי' ז' י' י"ב י"ג. ומאחר שכל הנקודות הנה היו למטה מכל אלו השמות סמ"ב. כי כל אלו השמות סמ"ב הם כולם פנימיים אשר לא יצאו הם בעולם הנקודות כלל כנז', א"כ הרי היו הם בריחוק מקום מהם. ולמטה מג' מכל עצמותן העיקרי דהאו"א הכלליים שבא"ק (וע' עוד בזה בכללי התפשטות והסתלקות כלל י"ח עי' בהקדמה לסי' ח' שם ע"ש) ומשום כ"ז הנה יצאו כל הנקודות חסרים מאור העליון הרבה ועי"ז יצא מהם אח"כ כל עניני דעולם התוהו:

והנה נתבאר מדברינו אשר בכל הסי' הזה כי השתלשלות כל הנקודות כולם. וכן כל אורות דהתיקון כולו שהם המוחות דכל האצילות בכלל. הנה היה סדר יציאתם מהאו"א שבא"ק על אותו הסדר ממש אשר ביארנו מסי' ו' עד סוף סי' י"ג בהשתלשלותם אשר מהמ"ס שבא"ק. כי כל אותן האורות דעסמ"ב אשר ביארנו מסי' ו' עד סוף סי' י"ג. הנה הם כולם כפולים. כי אחד הוא בבחי' הארת המ"ס עצמו שבא"ק שהוא הא"א שבא"ק אשר מתפשט הוא ג"כ באורו ומאיר עד סוף אצי' כולו. כי על ידו הוא היחוד דאור א"ס שבאצילות והשני הוא האור דהאו"א שבא"ק אשר על ידם יצא כל המוחות דהאצי' העיקרי על מדרגתה ושניהם הם מתפשטים בסדר אחד אלא שהארת הא"א הוא בפנימית ולבחי' אור א"ס. ואור האו"א הוא למוחותן העיקרי ממש וכמו שכתבנו לעיל סי' ה' ובסי' ח'. והארכנו בזה יותר בכללי התפוהס"ת כלל י"ח עי"ש. וכן הוא ג"כ כי כל מה שכתבנו מהעסמ"ב אשר בהאו"א שבא"ק ובכל בחי' הג' גילוים שבהם. הן בעולם הנקודות והן לאחר התיקון. הנה היה כ"ז בפרטיות בהאבא הכללי בפנ"ע ובאימא הכללי בפנ"ע. וכמו שביארנו כ"ז ג"כ בכללי התפוהס"ת שם בסי' י"ד ובסי' ט"ו. אך כאן דברנו בקצרה וכללנו שניהם באחד ומה גם כי הרי ידוע הוא שעולם יחודם הוא גדול למאד. והרוצה לרוות צמאונו יעיין בדברינו שם וימצא

יצא בעת התיקון כי הם ג"כ רק מאור הדעת עלאה אשר מהמ"ה וב"ן דהמ"ס שבא"ק ועיקר הוא המ"ה כנז' והנה הם השמות ב"ן אשר בסי' י"ג אות כ"ב ושבסי' י' אות מ' והם הדר ומהיטבאל דהאימא שבא"ק המתפשטים באצילות והם נמשכים ויוצאים מהשם מ"ה והפנימית דב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ה ול"ו. אמנם בערך המ"ה הכללי דמלך האבא שבא"ק נקרא כל המ"ה הכללי אשר מלך האימא שבא"ק. בשם ב"ן דהמ"ה ומשום שהוא רק מהב"ן דהמ"ס כנז'. אך בבחינתם אשר מהאימא עצמה נקרא בחי' הדר שמהאימא אשר הוא מהגילוי דאור המ"ה שבסי' ט' אות ל"ה. נקרא הוא ג"כ בשם מ"ה דהמ"ה. ובחי' המהיטבאל שמהאימא אשר היא מהגילוי דהפנימית דב"ן שבסי' ט' אות ל"ו. נקרא היא בשם ב"ן דהמ"ה והיא הט"ר דב"ן והנוק' דיושר שבחלקי האצילות אשר מהאימא הכללי שבא"ק. והרי לנו מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה שהם בחי' זו"ן גם בחלק המ"ה הכללי אשר מהאימא שבא"ק. והנה פרטית המהיטבאל דמלך האימא שבא"ק בערך המהיטבאל דמלך האבא שבא"ק נקרא בשם ב"ן דב"ן משני צדדים אחד מצד שורשה ואחד מצד גלויה שבאצילות. כי מצד שורשה אשר היא רק מהב"ן דהמ"ס והנה היא מהפנימית דב"ן אשר בסי' ט' הנמשך מהב"ן דהמ"ס וא"כ הרי היא הב"ן דב"ן משא"כ המהיטבאל דמלך האבא שבא"ק אשר היא מהפנימית דהב"ן שבסי' ו' הנמשך מהמ"ה דהמ"ס א"כ הרי הוא הב"ן דהמ"ה. והשני שמצד גילויה הוא. כי הרי הדר ומהיטבאל שמלך האימא הנה הם בבחי' זו"ן שהם מ"ה וב"ן כנ"ל וכן הוא הדר ומהיטבאל שמלך האבא שבא"ק הם ג"כ בבחי' זו"ן שהם ג"כ מ"ה וב"ן וכנ"ל ומאלו הב' מיני מ"ה וב"ן שהם הב' מיני דו"ן שבאו"א שבא"ק הנה מהם נמשכים כל הדו"ן שבכל פרצופי האצילות ויהיו כל בחי' הדוכרין שבאצילות אשר הם כלולים כ"א ג"כ מדו"ן. מ"ה וב"ן. הנה יהיו הם מצד המ"ה וב"ן שמהאבא שבא"ק. והוא מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה כי כל הדוכרין הרי הם מבחי' מ"ה והם מהמ"ה דהמ"ס ומהאבא שבא"ק כנז' וכל הנוקבין דאצילות אשר הם כלולים כ"א ג"כ מדו"ן. מ"ה וב"ן. הנה יהיו הם מצד המ"ה וב"ן שמהאימא שבא"ק. והוא מ"ה דב"ן וב"ן דב"ן כי כל הנוקבין הרי הם רק מבחי' ב"ן שהם מהב"ן דהמ"ס והם מהאימא שבא"ק. וא"כ הרי יהיה לפ"ז המ"ה וב"ן שמהאבא בבחי' מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה. והמ"ה וב"ן דמצד האימא יהיו הם המ"ה דב"ן וב"ן דב"ן והרי נמצא כי המהיטבאל דמלך האימא הנה היא הב"ן דב"ן וכן הוא ג"כ בעוד בחי' שנית. כי הדוכרין דהאצילות הנה הם נמשכים מהמ"ה שמהאבא שבא"ק ומהמ"ה שמהאימא שבא"ק [כי הנה ישנם בכל וולד כל הבחי' מהאו"א אלא שהם רק מהבחי' המתייחסים אליו, ומתייחסים בהדוכרין הדו"ן שבהאבא ונלקח משם בחי' הדו"ן שבזו"א וכנ"ל בהבחי' הראשונה. וכן מתייחסים בו ג"כ המ"ה שמאבא והמ"ה שמאימא ונלקח משם בחי' הדו"ן שבז"א. ונעשה מהמ"ה שבאימא בחי' הנוק' שבז"א כי נלקח ונמשך מכל הבחי' המתייחסים אליו ונלקח מכולם. והבן זה] והנוקבין דהאצילות הם נמשכים מהב"ן שבהאבא שבא"ק ומהב"ן שמהאימא שבא"ק ונעשה בחי' הדוכרא שבהנוקבין מהב"ן שבהאבא. ויהיו המ"ה והמ"ה שמאו"א הדו"ן שהוא המ"ה וב"ן שבכל הדוכרין דהאצילות. והב"ן והב"ן שמאו"א הם הדו"ן שהוא מ"ה וב"ן שבכל הנוקבין דהאצי' ויהיה לפ"ז המ"ה והמ"ה שמאו"א בבחי' מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה. כי הרי הם המ"ה וב"ן שבהדוכרין שהוא מ"ה. והב"ן וב"ן שמאו"א יהיו הם בבחי' מ"ה דב"ן וב"ן דב"ן. כי הרי הם המ"ה וב"ן שבהנוקבין שהוא ב"ן. ונמצא כי המהיטבאל דמלך האימא שבא"ק היא לעולם בבחי' ב"ן דב"ן מכל הצדדים. כי היא אינו משתמש לעולם אלא רק לבחי' הנוק' שבנוקבין והדר שמלך האבא שבא"ק הוא לעולם בבחי' מ"ה דמ"ה מכל הצדדים כי הרי הוא משתמש לעולם רק לבחי' הדוכרא שבדוכרין. אך המהיטבאל שמלך האבא והדר שמלך האימא הנה יש להם ב' כינוים. כי כ"א הוא מכונה בשם ב"ן דמ"ה ובשם מ"ה דב"ן. כי הם משמשים לשניהם להנוקבין שבדוכרין ולהדוכרין שבנוקבין. והרי לנו כי הדר דהאבא שבא"ק הנה הוא לבד אינו נשתנה לעולם כי הרי הוא עומד לעולם רק בבחי' המ"ה דמ"ה לבד. אמנם שאר כל הבחי' כולם הם משתנים. כי המהיטבאל דהאבא הנה היא בעצמותה ר"ל בערך הדר שבהאבא הרי היא הב"ן דהמ"ה וכן בגילויה שבאצילות הרי היא מתגלה ג"כ לב"ן דמ"ה ולמ"ה דב"ן. וכן הדר דהאימא שבא"ק הנה בעצמותה ר"ל בבחינתו אשר בהאימא גופה הוא ג"כ רק בבחי' מ"ה דמ"ה אבל בערך האבא הרי הוא רק הב"ן דמ"ה וכנ"ל. וכן בגילויו באצילות הרי הוא מתגלה למ"ה דב"ן ולב"ן דמ"ה. וכן המהיטבאל דהאימא שבא"ק הנה בעצמותה היא הב"ן דהמ"ה וכמו בהאבא שבא"ק אבל בערך המהיטבאל דהאבא הנה היא רק בשם ב"ן דב"ן. וכן בגילויה שבאצילות היא לעולם ג"כ רק בבחי' הב"ן דב"ן. והרי לנו שכולם משתנים ויש להם כינוים שונים. לבד הדר שבאבא הנה הוא אינו נשתנה לעולם:

אמנם כ"ז הנה הוא רק בבחי' הדר ומהיטבאל עצמם בהערך אותם זה כנגד זה וכנז'. אך בערך אורות הנקוד' אשר נכללו עמהם ג"כ בעת התיקון וכן כל הנבררים מהש"ך ורפ"ח ניצוצין כאשר עלו ונתקנו ונכללו כולם עם הדר ומהיטבאל לאחד. הנה נקרא גם האור דהמהיטבאל דמלך האימא שבא"ק ג"כ בבחי' הב"ן דהמ"ה או בשם מ"ה דב"ן גם בגילויה שבאצילות כי הנה כל פרצוף מכל פרצופי האצילות הנה הוא כלול מכל אלו הבחי' כולם שהם ו' בחי' היינו הדר ומהיטבאל ומלכי היושר דהנקודות אשר מהאבא שבא"ק. ומהדר ומהיטבאל ומלכי העגולים דהנקודות אשר מהאימא שבא"ק. ונקראו האורות דהמהיטבאל של האו"א שבא"ק בשם ב"ן דהמ"ה. משום שהם שניהם הב"ן דהמ"ה הכללי. או בשם מ"ה דב"ן. בערך הנקודות שהם כולם רק הב"ן דב"ן העקריים. כי הרי הם רק מהחיצונית דהב"ן שבסי' ו' ושבסי' ט' וכנ"ל בדברינו. משא"כ כל האורות דהמהיטבאל אשר הם מהפנימית דב"ן ומהאור דהמ"ה הכללי הנה הוו הם בערך כל הנקודות. בבחי' מ"ה דב"ן. והם הנוקבין דיושר אשר ישנם בכל פרצו'. והנקודות הנה הם הנוקבין דעגולים אשר בכל פרצו' והם החיצונית לכל. אמנם הנקודות דהיושר שמהאבא שבא"ק הנה הם הפנימית דהחיצונית. והנקודות דהעגולים שמהאימא שבא"ק הם החיצונית דחיצונית. והנה הדר ומהיטבאל דהאו"א שבא"ק הם הפנימית שבכל פרצו' אלא שהדר ומהיטבאל שמאבא שבא"ק הם הפנימית דפנימית. והדר ומהיטבאל דהאימא שבא"ק הם החיצונית דהפנימית. כי הנה ישנם בכל פרצו' כמה בחי' חיצונית וכמה בחי' פנימית כנודע. אבל עכ"פ הוא כי כל פרצו' הוא כלול מכולם שהם הו' בחי' הנזכרים ונכללו כולם בכל פרצו' לאחד. ובזה נשלם הדרוש בעזרת הקב"ה יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים:

דרוש ה'.

סימן א'.

ומעתה נחזור אל הראשונות בביאור הענין דמלכי העגולים והיושר. ונבאר את עיקר הענין דהעגולים ויושר מה שהם וצורכם ותועלתם. אך נבאר מקודם מאמר אחד מדברי הרב אשר בנקודות פ"א בענין החילוק אשר היה בזה בין אורות האח"פ להנקודות:

[א] **ונתחיל** ונאמר. כי הנה הרב אמר בשער עגולים ויושר ענ"ד. כי כל האורות דאח"פ הם כולם מבחי' יושר ואין בהם עגולים כלל משא"כ האורות דעינים הנה הם להיפך כי הם יצאו מתחילה רק עגולים לבד ע"ש. ובדרושי נקודות פ"א מבאר שם הרב הטעם על זה. כי העינים הרי אפשר לנענע ראייתם ולהסתכל לצדדין ועי"ז נמשך ההארה בדרך עגולים. משא"כ בהאח"פ. הנה מהם יוצאים האורות רק במישור. ולכן היה כל האורות דהאח"פ רק יושר לבד. עוד טעם ב' כי האורות דהנקודות הם נמשכו ויצאו ג"כ דרך כל סביבות הגוף דא"ק דרך נקבי העור ולכן הם עגולים. עוד טעם ג'. משום שאורות העינים הם יצאו בחוזק נמרץ ע"י שהיו מתחילה, דחוקים והיה יציאתם בתוקף ובהתגברות ועי"ז נעשו עגולים ומוכרח לזה כי האור הפנימי

שונא

היוצא מכל צדדי העור דרך גומות ושערות שבעור הנה הוא מכה בחוזק ומדביק כל אור הצינורות זו בזו ונדבקים אור הצינורות היוצאים דרך הפנים עם אור הצינורות היוצאים דרך האחוריים ועי"ז הם מתעגלים. וע"ש בדברי הרב בארוכה. ויובא כל לשונו בדברינו למטה. והנה כל הדברים הללו. הם תמוהים מאד וצריכים מלח ותבלין הרבה הן בהשאלה והן בהתשובה. כי הרי פשטות דבריו משמע. שלא בא ללמדנו בטעם ענין האורות מה שהם. אלא רק בטעם שינוייהם בין היושר דהאח"פ להעגולים דהנקודות. ובהסדר והסבה איך שנתהוו ונעשו הנקודות לעגולים, והרי לכאורה מה שייך לשאול ולחקור על סבתם בזה איך שנעשו הנקודות לעגולים כי כן גזר עליהם המאציל ית"ש שיתפשטו הנקודות בדרך עגולים דוקא וכשם שגזר על כל אור דבחי' היושר שיתפשט בשוה ובמישור כן גזר על כל אור דבחי' העגולים שילך הוא ויתפשט באלכסון ובעגול דוקא. וכבר הקדים לנו הרב בשער עגו"י ולמדינו שם כי כן נסדרו בכל הנאצלים ובכל העולמות כולם שיהיו כל מציאותם באלו ב' הבחי' אחד עגולים ואחד יושר ע"ש. ואם נרצה לחקור וליתן סיבה על זה הנה יש לנו סבה גדולה יותר מכל מה שאמר הרב כאן והוא משום כי הרי תחילת גילויו ית"ש אשר נתראה ונתגלה לכל העולמות כולם הנה היה ג"כ רק על אלו ב' הבחי' והיינו באור א"ס המקיף והמוקף אשר נעשה הגילוי הזה ע"י הצמצום והקו כנודע ומזה נמשך אח"כ לכל האורות כולם המתפשטים מהם שיהיו כולם רק על תכונה הזה שהוא עגולים ויושר כי כל ענף ותולדה הוא לעולם רק ע"פ תכונת השורש והאב אשר מהם יוצאים והרי לנו סבה גדולה לכל המציאות דעגולים ויושר אשר בכל העולמות כולם והוא משום שכולם יצאו מאור א"ס המקיף והמוקף ולכן נתייסדו כולם רק על תכונה הזה. אמנם כי בסבה הזה אינו מספיק ליתן טעם על מה שהיה האורות דאח"פ רק יושר לבד והאורות דהנקודות היו מתחילה רק עגולים לבד ואדרבה הוא כי ע"פ הסבה הנז' היה צריך שיהיה מיוסד כ"א תיכף ומתחילה הן מעגולים והן מהיושר. אך באמת הרי גם דברי הרב בכל הטעמים הנז' אין מספיק ע"ז ג"כ כלל כי הרי מה שאמר בטעם הראשון משום שהעינים אפשר לצמצם ראייתם ולהסתכל לצדדין כו'. הרי פשוט הוא כי עכ"ז הנה עיקר הראייה וההסתכלות הוא רק מה שמסתכל לנוכח ממש שהוא במשור ובשוה. וכן אמר בפירוש במבו"ש שער ב' ח"א רפ"ג כי עיקר ההארה היוצא מהעינים הוא רק מה שכנגד פניו אך מהצדדים הארתו מתמעטת ע"ש וא"כ הרי היה צריך שגם אורות העינים יהיה עיקרן רק אורות דיושר. וכן מ"ש בטעם הב' והג'. משום שהיה יוצא ההארה גם מכל סביבות הגוף דרך צינורות השערות ונקבי העור עכ"ז הרי פשוט הוא כי עיקר האורות הרי היה רק מה שיצאו מהעינים ומההסתכלות אשר לנוכח ובמישור וכנז'. וא"כ הרי היה צריך שיהיה גם באורות העינים העיקר רק אורות דהיושר לבד וכן אמר בפירוש במבו"ש שע"ב ח"א רפ"ד. כי עיקר הנקודות הם מאור המתפשט מן העינים אלא שהיה נמשך בהם ג"כ הארה מסביבות הגוף ודופני הכלים של א"ק והוא מגומות נקבי העור אך העיקר שלהם הוא רק האור המתפשט מן העינים ע"ש. וא"כ אלמה יצאו האורות דהעינים מתחילה רק בבחי' עגולים לבד. והרי לנו כי אין בכל דברי הרב טעם מספיק כלל על מה שיצאו האורות העינים מתחילה רק עגולים לבד. וכן עד"ז מ"ש על האורות דאח"פ הטעם שהם רק יושר לבד משום שמהאח"פ יוצא ונמשך ההארה רק במישור לבד ולכך אין בהם עגולים כלל הוא ג"כ תמוה מאד כי הרי בפירוש אמר בשער טנת"א פ"א כי הארת האח"פ מתפשט ומאיר ג"כ בכל סביבות א"ק כולו וכן אמר ג"כ שם רפ"ב ובעקודים פ"א בדה"מ והנה כו' ע"ש. וכן בענין האורות היוצאין דרך גומות העור ונקבי השערות הרי אמר ג"כ בדרושי נקודות רפ"ב. כי גם אורות האח"פ הנה בוקע ויוצא בהם אור מכותלי דופני של הא"ק ומאיר תדיר בהם ע"ש וכן שם פ"ג. ובענין האורות דהנקודות הנה אמר שם זה לשונו והנה אלו הנקודים כו' עיקר הארתן אינו אלא דרך פנים דא"ק אלא שמתפשט קצת הארה מאלו הנקודות בין מבחי' אורותיהן בין מבחי' כליהן ומלבישין זה הא"ק מכל צדדיו ע"ד שביארנו למעלה באח"פ אבל עיקר הארתן דרך פנים עכ"ל והרי אמר בפירוש כי התפשטות דהנקודות היה בזה ע"ד אורות האח"פ. והרי לנו מכ"ז כי האורות האח"פ ואורות הנקודות הם שוין בענין זה מכל וכל כי עיקר שניהם הוא רק דרך פנים לבד והארתן מתפשט בכל סביבות א"ק כולו. וכן בוקע ויוצא בהם אור דרך גומות העור וצינורות השערות הן בהאח"פ והן בהנקודות וא"כ הרי סלקא ואזדא בכ"ז כל הטעמים שאמר הרב כאן בשינוייהם. וכל דבריו הם לכאורה תמוהים מאד:

[ב] **אך** האמת הוא כי כל דברי הרב ז"ל הם עמוקים מאד וכוונתו בכל דבריו בזה. הנה הוא רק ללמדנו על עצם מציאת האורות דהאח"פ והנקודות מה שהם. ומלמדינו בזה את גודל ההבדל וחלוקי עצם האורות אשר היה בין האורות דהאח"פ להאורות דהנקודות. כי לבד מה שהאורות דהאח"פ הנה הם מהמ"ס ממש שבא"ק והאורות דהנקודות הם רק מהאו"א שבא"ק וכנ"ל בדברינו בכל הדרושים הקודמים. הנה לבד זה. יש ביניהם עוד חילוק גדול כי האורות דהאח"פ אשר הם מהמ"ס הנה הם מפנימיותו ומהקו האמצעי שבו והוא מהאור דהדעת עלאה אשר מרזא דאור א"ס השורה ומתייחד בהב' רישין עלאין דא"ק ונתייחדו עי"ז הקד"א והמ"ס שהוא היחוד דאוירא ובוצינא. ומזה היחוד נמשך כל האורות דאח"פ כולן והם כולן רק מהקו האמצעי לבד ובהגילוי והיחוד דאור א"ס ית"ש. משא"כ כל האורות דהנקודות אשר הם נמשכים מהאו"א שבא"ק הנה הם אינם מהקו האמצעי שבהם אשר הוא נמשך ג"כ בגילוי היחוד דאור א"ס אלא הם רק מבחי' קוי הקצוות שבהם לבד. והיו נמשכים ויוצאים רק בסלוק והעלם דאור א"ס לגמרי וכנ"ל דרוש ב' ובכ"מ. ובפרט האורות דעינים שהם מלכי העגולים אשר הם רק מהאימא שבא"ק והם נמשכים ממנה שלא ע"י בחי' האמ"ר וק"ב שבה כלל אלא רק מחיצוניותה וכנ"ל בדברינו דרוש ב'. הנה הם לגמרי רק מקוי הקצוות שבה לבד וכן גם כאשר יצאו מהעינים הנה היה יציאתם ג"כ רק בסוד טפ"ק מהע"ב דהמ"ס ובלתי היחוד דהקד"א וכנ"ל דרוש ב' כ"ז. ולכן היה כל יציאתם אשר מלמעלה ג"כ רק מבחי' קוי הקצוות לבד בלתי היחוד דקו האמצעי כלל ולכך כאשר יצאו. הנה לא נמשכו ביושר כלל ונתפשטו רק להצדדים לבד וכמו שהם מעיקרן. ולכן נעשו הם לעגולים. ולא היה בהם יושר כלל כי כל יושר הוא מהקו האמצעי וכל העגולים הוא מקוי הקצוות:

[ג] **וזהו** שאמר הרב שם בטעם הא' (הנ"ל אות א') ואמר שם זה לשונו כי הענין בהיות האדם עומד ברוח אחד ובצד אחד [ור"ל והרי נמשך האור העיקרי דהעינים ג"כ רק בנוכח ובמישור. עכ"ז הרי יכול להסתכל ולצמצם כו'. ור"ל בזה כי הגם שהע"ב דהמ"ס אשר האורות דהעינים יצאו ממנו. הרי מצד עצמו הנה הוא מיוחד לעולם בהקד"א. והוא ג"כ רק מקו האמצעי העיקרי עכ"ז הנה] יכול להסתכל ולצמצם ראייתו בענין אף שלא יצמצם גופו וראשו כלל אך יצמצם עיניו ויסתכל בצדדיו כו'. ור"ל כי עכ"ז הנה יש בהע"ב דהמ"ס מבחי' קוי הקצוות ג"כ. והענין הוא כי המ"ס רישא תליתאה הנה יש לה ב' הבחי'. כי היא בעצמה הנה היא בוצד"ק שורש הגבורות אשר ממנה הוא הריבוי והפירוד והוא שורש דכל קוי הקצוות (ע' דברינו בכללי התוה"ס כלל ט"ז) אמנם היא מיוחד לעולם בהקד"א רישא תניינא אשר בה הוא היחוד העלום אשר מרזא דאור א"ס ית"ש. והוא השורש דכל קו האמצעי [ולכך הוא בהמ"ס השם ס"ג שהוא במילוי יודי"ן ואל"ף. והוא הוראת דבחי' הג"ר והו"ק. כי יש בה ב' הבחי' שהיא מהג"ר שהם שורש הדעת הקו האמצעי והיא שורש הו"ק (ע' בהתוה"ס כלל י"ח עכ"ח] והרי לנו עכ"פ כי יש בהמ"ס שני הבחי' שהם היחוד וכח הריבוי ג"כ. והוא הבחי' דקו האמצעי והבחי' דקוי הקצוות אמנם משום גודל היחוד שבה עם הב' רישין עלאין. הנה הוה העיקר בה ג"כ רק הבחי' דהקו האמצעי אלא שיש בה הבחי' דקוי הקצוות ג"כ ובפרט בהע"ב דהמ"ס שהוא מיוחד לעולם בהקד"א והוא סוד כל כח דאור הראיה הפנימי וכנ"ל דרוש ד' סי' א'. ולכן הוה עיקר הראיה ג"כ רק בנוכח ובמישור אלא שאפשר לראות ולהסתכל גם לצדדין כי אור הראיה אשר בנוכח ובמישור הנה הוא מבחי' הקו האמצעי שבה ואור הראיה אשר לצדדין הנה הוא מבחי'

מה חידושים אשר לא כתבנו כאן. וכן יש כאן כמה חידושים אשר לא כתבנו שם כי כתבנו בכ"א לפי ענינו וכפי מה שהעיר ממרום רוח עלינו. אמנם ראינו עוד לכתוב בפרטיות את כל חלקי האורות אשר מאבא שבא"ק וכל חלקי האורות אשר מהאימא שבא"ק הן האורות דהנקודות שהם המלכין קדמאין דכ"א והן האורות דהתיקון שהם חלקי דהדר ומהיטבאל דכ"א. שמותם ובחינתם בכ"א בפנ"ע. וכן התייחסם כ"א בערך חבירו. והגם שכבר מתבאר כ"ז לעיל סי' י"ג עכ"ז נכתוב את כ"א בפרט ובגודר בפנ"ע כי בזה מתיישב בלב המעיין יותר היטיב. ונייחד לזה סי' בפנ"ע:

סימן טו.

ביאור האורות דהמלכין קדמאין. וכן כל חלקי הדר ומהיטבאל אשר מהאבא הכללי שבא"ק שורשם ותוארם ושמותם:

(נז)

חלק המלכין קדמאין שמהאבא הכללי שבא"ק. הנה יש להם ב' תוארים בשורשם שהם דבר והפוכו. היינו כי הם מהמ"ה והם מהב"ן. והם ע"י זווג ושלא ע"י זווג. וכן להם ו' שמות ותוארים שהם דבר והפוכו. היינו שהם יושר ועגולים. והם זכר ונוק'. והם מ"ה דב"ן וב"ן דב"ן. והם פנימי וחיצוני. והם קדמאין והם אור חדש. וכן הם מתוקנים ואינם מתוקנים:

(נח)

חלק הדר שמהאבא הכללי שבא"ק. הוא מאור הדעת עלאה העיקרי אשר מרזא דא"ס ית"ש. והוא כולו חד לעולם. ונקרא רק בשם מ"ה דמ"ה. ולא נשתנה שמו לעולם. ובהצטרף עמו חלק הדר שמהאימא הכללי שבא"ק. נקראו שניהם בשם מ"ה הכללי דהתיקון:

(נט)

חלק המהיטבאל אשר מהאבא הכללי שבא"ק הוא ג"כ מאור הדעת עלאה. ושורשו הוא אחד. ושמותיו הם שניים. היינו ט"ר דב"ן ונוק' דיושר. ובהצטרף עמו חלק המהיטבאל אשר מהאימא הכללי שבא"ק. נקרא הוא נגדה בשם ב"ן היושר דהמ"ה או בשם מ"ה דב"ן היושר. שהוא בחי' הזכר והז"א שבהנוק' דיושר. וכן בהצטרף עמהם כל אורות הנקודות והנבררים מהמ"ק. אז נקראו כולם יחד בשם הב"ן הכללי. אמנם כל חלקי המהיטבאל דהאו"א הנז'. נקראו בערכם בשם ב"ן הכללי דהמ"ה או בשם מ"ה דב"ן הכללי:

ביאור האורות דהמלכין קדמאין. וכן כל חלקי הדר ומהיטבאל אשר מהאימא הכללי שבא"ק שורשם ותוארם ושמותם:

(ס)

חלק המלכין קדמאין שמהאימא הכללי שבא"ק. הנה הם רק מהב"ן העיקרי ויצאו שלא ע"י זווג כלל. והם העגולים העיקרי. והם רק מבחי' נוק'. והם הב"ן דב"ן לבד. והחיצונית ממש. והם המלכין קדמאין. שלא ניתוסף ולא נתחדש בהם דבר. ויצאו שלא מתוקנים לגמרי:

(סא)

חלק הדר שמהאימא הכללי שבא"ק. הוא ג"כ מאור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש. ונקרא ג"כ בשם מ"ה דמ"ה דהאימא הכללי שבא"ק. אמנם הנה הוא למטה במדרגה מחלק הדר שמהאבא הכללי ונקרא בערכו רק בשם ב"ן דהמ"ה הכללי. והנה הוא יצא ביחד עם חלק הדר שמהאבא הכללי. והם שניהם אור אחד שהוא המ"ה הכללי אשר יצא בעת התיקון:

(סב)

חלק המהיטבאל אשר מהאימא הכללי שבא"ק הוא ג"כ מאור הדעת עלאה והוא הט"ר דב"ן והנוק' דיושר שמהאימא והוא הב"ן דהמ"ה שבה. אך בערך המהיטבאל דהאבא. נקרא בשם ב"ן דב"ן דהיושר. אמנם שניהם. ר"ל המהיטבאל דהאבא עם המהיטבאל דהאימא הם נעשים לאחד ממש. והם הנוק' דהיושר הכללי אשר יצא בעת התיקון:

[לסימן טו] **ביאור** כל הדברים הללו הוא ע"פ מה שביארנו בכל דברינו הקודמים. כי הנה המלכין קדמאין דאבא הכללי שבא"ק. הנה הם הב"ן שבסי' ח' אות ל"ב אשר הוא מהחיצונית דהב"ן שבסי' ו' אות כ"ד הנמשך מהשם מ"ה אשר בסי' ה' אות ג'. אמנם לאחר התיקון הנה יצאו וירדו למטה כל העסמ"ב כולן שבסי' ח' וכנ"ל בדברינו בסי' י"ג וי"ד. וא"כ נמצא כי בעולם הנקודות. הרי היה רק הב"ן דב"ן לבד שהוא הב"ן דסי' ח' אשר הוא מהב"ן דסי' ו'. ועכ"ז הרי אמרנו כי שורשו הראשון. הנה הוא מהמ"ה דסי' ה' וא"כ הרי ראוי לקרותו בשם ב"ן דב"ן על שם שהוא הב"ן דסי' ח' היוצא מהב"ן דסי' ו'. וכן ראוי לקרותו בשם ב"ן דמ"ה על שם שורשו הראשון שהוא מהמ"ה דסי' ה', משא"כ המלכין קדמאין דהאימא שבא"ק. הנה הם מהב"ן דסי' י"א אות מ"ד. אשר הוא מהחיצונית דב"ן דסי' ט' אות ל"ו הנמשך מהשם ב"ן אשר בסי' ה' אות ד'. וא"כ הרי הוא כולו רק מבחי' הב"ן דב"ן לבד. וכבר אמרנו לעיל דרוש ב' ג'. כי הנה המלכין קדמאין דהאבא הכללי שבא"ק. הנה הם המלכי ישר דהנקודות. ותחלת מציאותם הנה הוא ע"י זווג כי הם האור חדש שאמר הרב בנקודות פ"ב אשר נתחדש ונולד מהזווג דהע"ב והס"ג שבהגלגלתא וירד דרך פנימית א"ק ודרך פנימית האבא שבו עד מקום הפרסא שבא"ק ודחק את הפרסא ויצא דרך בו ומשם ולמטה מהטבור ויסוד ולפר"ג. ועיקר אורו נשאר לפנים והוא הב"ן פנימי שאמר הרב בטנת"א פ"א בהמ"ב שם וכן בנקודות פ"ב ובשביה"כ פ"ו. והנה עד הטבור היה מציאותו והמשכתו מלמעלה ע"י הזווג שבכל העליונים. אך מהטבור ולמטה היה חסר בו הזווג אשר מהאו"א. וכנ"ל דרוש ב'. וא"כ נמצא שהוא יצא ע"י זווג ושלא ע"י זווג. והוא פנימי וחיצוני. כי הוא הב"ן פנימי כנז' ועיקרו הוא נשאר מבפנים אלא שיצא הארתו לחוץ ג"כ דרך הטבור ויסוד ולפר"ג. והוא האור חדש שנתחדש ונולד גם בעולם הנקודות ע"י זווג כנז'. וכן הוא ג"כ כי כל אור הנמשך ע"י זווג הנה ניתוסף בו מלמעלה אור וברכה על עצמותו העיקרית שבו ונעשה לפנים חדשות לגמרי ולכך נקרא בשם אור חדש. ועכ"ז הרי הוא מהמלכין קדמאין כי הם המלכי ישר דהנקודות שמהאבא הכללי שבא"ק וכל מה שיצא בעולם הנקודות נקראו בשם קדמאין כי הם מעולם הקדם (להעולם של עתה). והנה מכיון שעד הטבור נמשכו ע"י זווג. הנה היו מתוקנים קצת. כי היו נמתקים ומבוסמים ע"י האורות שלמעלה שיצאו מהם. ולכך היו מאירים הם להנקודות דהעגולים שיצאו מהעינים והיו מתבסמים על ידיהם לצאת למלוכה כרגע וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב וכנודע. אמנם משום שמהטבור ולמטה היה יציאתם שלא ע"י זווג לכך לא נתקנו לגמרי והיה גם בהם כל הענין דמקרה המלכים וכנ"ל דרוש ג':

והנה הגם שאמרנו שהם המלכי ישר. עכ"ז הנה לאחר התיקון כאשר יצא המ"ה הכללי והט"ר דב"ן שמאבא. נעשו כל

המלכי יושר דהנקודות להחיצוניית שלהם ולבחי' עגולים להם. כי בערך הט"ר דהב"ן דהיושר דלאחר התיקון שהוא הפנימי והיושר העיקרי. נחשבו כל המלכי יושר דהנקודות להחיצוניית שלהם ולבחי' עגולים להם [כי הם יסודם הראשון. כי כל הנקודות הם השורשים והיסודות לכל המציאות שלאחר התיקון ולכן הם עגולים ע"ד הד' יסודות ארמ"ע שהם עגולים כי הם מקיפים וסובבים לכל פרטי המציאיות כולם ומשום שכל התהוותם וקיומם והנהגתם נמשך דרך הם והבן. וכמו שיתבאר כ"ז לקמן] והרי נתבאר בכ"ז כל מה שכתבנו באות כ"ז בענין המלכין קדמאין שמהאבא. כי הם מהמ"ה והם מהב"ן. וע"י זווג ושלא ע"י זווג. והם יושר ועגולים. ופנימי וחיצוני. וקדמאין ואור חדש. ומתוקנים ואינם מתוקנים. וכן הם זכר ונוק'. ומ"ה דב"ן וב"ן דב"ן. כי משום שהם מהאבא שבא"ק הנה הוו הם בערך המלכי עגולים שמהאימא שבא"ק. לבחי' הז"א דהנקודות שהוא המ"ה דב"ן. כי כל הנקודות הרי הם מהב"ן כנז' והוה הז"א דהנקודות להמ"ה דב"ן וכמ"ש הרב בשבה"כ פ"א. אך בערך המ"ה הכללי והט"ר דב"ן שמהאבא שבא"ק אשר יצא לאחר התיקון. הוו גם המלכי יושר דהנקודות רק לבחי' נוק' להם ולב"ן דב"ן. כי הט"ר דב"ן אשר לאחר התיקון הם רק הב"ן דהמ"ה או מ"ה דב"ן שהוא בחי' זכר להמלכי יושר דהנקודות וכמו שיתבאר:

אמנם המלכין קדמאין דהאימא הכללי שבא"ק שהם כל הנקודות דהעגולים אשר יצאו מהעינים שבא"ק. והם מהב"ן דסי' י"א אות מ"ד היוצא מהחיצונית דהב"ן שבסי' ט' אות ל"ו הנמשך מהב"ן דהמ"ס שבסי' א' אות ד' והרי נמשך מציאותן הכל רק מבחי' ב"ן לבד. והנה הם הב"ן דב"ן ממש מכל הצדדים. והם עיקרן דהנקודות כמ"ש הרב בטנת"א פ"א בהמ"ב שם. והם העגולים העיקרי כמ"ש הרב בנקודות פ"א. והם יצאו שלא ע"י זווג כלל כנ"ל דרוש ב' ג'. והנה הם בחי' הנוק' להמלכי יושר הנ"ל שמהאבא שבא"ק שהם הז"א כנ"ל אמנם לא היה זווג ביניהם כלל וכן לא נתייחדו ולא נתקשרו יחד. אך הארה וביסוס קצת היו מקבלים מלכי העגולים מהמלכי יושר עכ"פ וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב וכמו שבארנו כ"ז לעיל בדרושים הקודמים. והנה המלכי עגולים הם החיצוניית לכל. וכן נקראים בשם הב"ן החיצוני. משום שלא ירד דרך פנימיות הא"ק כלל אלא שיצא מהעינים ולחוץ וירד מהטבור ולמטה הכל רק דרך חיצוניותו לבד דכל א"ק. והוא עומד לעולם בבחי' החיצוניית. הן בעולם הנקודות הנה היה הוא החיצונית להמלכי יושר והן לאחר התיקון הנה נעשה ממנו החיצוניית דכל פרצו'. וממנו הוא סוד החשמל המבואר בדברי הרב בשער החשמל ומשום שיצא הוא שלא ע"י זווג כלל. לכך היה הוא מחוסר תיקון לגמרי. והנה אותן המלכים דהעגולים. הם המלכין קדמאין העיקריים אשר מהם נעשה כל העולם התוהו לאחר שמיתו ונשברו משא"כ המלכי יושר הנה היו מבוסמים ומתוקנים קצת וגם עיקרם נשארו בקדושתם ומקויימים לעולם וכנ"ל דרוש ג' סי' ב'. ועכ"ז הנה השתתפו גם המלכי יושר בכל ענייני דעולם התוהו ג"כ. והוא בסוד הכלים אשר יצאו וירדו גם מהמלכי יושר דרך הלפר"ג. וכמ"ש הרב בנקודות פ"ג. והנה המלכי עגולים הם עצמות האורות דהנה"י דהאימא שבא"ק אשר העלתה אותן למעלה למ"ן ולא יצאו הם ע"י זווג כלל כנז' אלא שיצאו מהעינים כמו שהם בחי' מ"ן מעצמותן. לכך לא נקראים הם בשם אור חדש כלל כי לא נעשו לפנים חדשות כלל ולא נתחדש בהם שום דבר מלמעלה אלא שיצאו מהעינים כמו שעלו והרי הם כמו שהיו מתחילה בהנה"י דהאימא גנוזים ומושרשים בם מעת אצילות הראשונה דהאימא עצמה שבא"ק ולכן נקראים הם בשם המלכין קדמאין העיקריים כנז'. כי הם אינם אור חדש כלל:

והרי נתבאר כל מה שכתבנו באות כ"ז ובאות ס' בענין המלכין קדמאין דהאו"א הכלליים שבא"ק. ועתה נבאר כל מה שכתבנו בענין האורות שלהם אשר לאחר התיקון. כי הנה האורות דהדר ומהיטבאל הנמשך באצילות מהאבא הכללי שבא"ק. הנה הם השמות ב"ן אשר בסי' י"ב אות מ"א ובסי' ז' אות כ"א והם מהשם מ"ה והפנימית דב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ג כ"ד. הנמשך מהמ"ה דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ג'. ובאשר שורש הראשון של שניהם הנה הוא מהמ"ה דהמ"ס. לכן ראוי באמת לקרוא את שניהם רק בשם מ"ה. והנה הם המ"ה הכללי העיקרי דאצילות אשר מהאבא שבא"ק. והגם שלא ירד באצילות אלא רק השמות ב"ן דהמערכה השלישית שבהם שהם הב"ן דסי' י"ב ודסי' ז' כנז'. עכ"ז הרי הם עכ"פ מאורות המ"ה דהמ"ס שבא"ק והוא אור המ"ה הכללי דהאבא שבא"ק המאיר באצילות. אמנם בפרטיות הרי אינו דומה הב"ן דסי' ז' שהוא מהפנימית דב"ן שבסי' ו' אשר הוא רק מהב"ן דהמ"ה שבהמ"ס. להב"ן דסי' י"ב שהוא מהמ"ה דסי' ו' והרי הוא מהמ"ה שבהמ"ה דהמ"ס. והרי הוה הב"ן דסי' י"ב מהמ"ה דהמ"ה והב"ן דסי' ז' מהב"ן דהמ"ה. והנה הם הדר ומהיטבאל שהם בחי' זו"ן אשר בחלק המ"ה הכללי דהאצילות שמהאבא שבא"ק. והרי יש לנו בהמ"ה הכללי שמהאבא שבא"ק. בחי' מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה. והנה אורות הנקודות שהם המלכי יושר שמאבא שבא"ק אשר נכללו לאחר התיקון עם האורות דהדר ומהיטבאל. הנה נקראו הם בערכם בשם ב"ן דב"ן. כי הרי הם מהחיצונית דהב"ן אשר בסי' ו'. והרי הם הב"ן דב"ן שבסי' ו'. והגם שכל הב"ן דסי' ו' הרי הוא כולו מהמ"ה דהמ"ס. וא"כ הרי הוו הנקודות דהיושר ג"כ מהב"ן דהמ"ה. אך בערך המהיטבאל שמהאבא שבא"ק אשר הוא מהפנימית דאותו הב"ן שבסי' ו' שהוא הט"ר דאותו הב"ן משא"כ הנקודות דהיושר הרי הם רק מהחיצוניית שהוא המלכיות דאותו הב"ן א"כ הרי הוו הנקודות הנז' מהמהיטבאל הנז' הב"ן (דהב"ן) שלה. כי הרי הם הב"ן דהמהיטבאל. והנה הם הב"ן מהב"ן דהמ"ה. והרי לנו עכ"פ בחלקי האצילות אשר מהאבא שבא"ק. ג' בחי'. היינו מ"ה דמ"ה וב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן (ר"ל הב"ן מאותו הב"ן דהמ"ה כנז') והנה המהיטבאל הנז'. הוא הנוק' דהיושר שמהאבא שבא"ק. משא"כ המלכי יושר דהנקודות אשר הם הב"ן דהמהיטבאל. הנה הם בבחי' עגולים נגדה. כי כל ב"ן הוא חיצונית ועגולים. כי נידון הכל בערכין ויש לכ"א שני שמות ותוארים. אחד בערך העליון אשר למעלה הימנו. ואחד בערך התחתון אשר למטה הימנו וכנודע:

וכן הוא עד"ז בהאורות דהאימא שבא"ק. כי חלקי הדר ומהיטבאל דהאצילות אשר מהאימא הכללי שבא"ק. הנה הם השם ב"ן אשר בסי' י"ג אות כ"ב והשם ב"ן אשר בסי' י' אות מ'. והם מהשם מ"ה והפנימית דב"ן אשר בסי' ט' אות ל"ה ל"ו הנמשך מהב"ן דהמ"ס שבא"ק אשר בסי' א' אות ד' ונקראו הם שניהם ג"כ בשם המ"ה הכללי שמהאימא שבא"ק. משום שהם ג"כ מאור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש. וכמו המ"ה הכללי שמהאבא שבא"ק. ויצאו באמת שניהם יחד מיוחדים באור אחד ממש והם בחי' החו"ג שבהאור הדעת עלאה הנז' שהיא מ"ה וב"ן. ור"ל כי הם האורות דחו"ג דהדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש הנתגלה לצורך התיקון ונמשך מאור א"ס בהמ"ה וב"ן דהמ"ס שבא"ק. וקבלת האבא שבא"ק הוא מהמ"ה דהמ"ס וקבלת האימא שבא"ק הוא מהב"ן דהמ"ס אבל שניהם הם אור אחד שהוא האור הדעת עלאה אשר מרזא דא"ס ית"ש הנתגלה לצורך המ"ה הכללי דהאצילות אשר היא כלול ג"כ מחו"ג ובכללות הוא חד ונקרא בשם אחד שהוא המ"ה הכללי משום שהם מהמ"ה וב"ן דהמ"ס אשר האירו בעת התיקון שניהם יחד. ונקרא הכל על שם המ"ה שהוא העיקר. כי במקום שמאיר המ"ה לא סלקא הב"ן בשמיה כנודע. אמנם בפרטות הם בתים שהן ארבע היינו המ"ה הכללי שמצד האבא שבא"ק הכלול מחו"ג שהם הדר ומהיטבאל והם המ"ה וב"ן דסי' ו' וכן המ"ה הכללי שמצד האימא שבא"ק הכלול מחו"ג שהם הדר ומהיטבאל והם המ"ה וב"ן דסי' ט'. ובפרטי פרטות הנה ישנם בהדר דכ"א גופה ג"כ בחי' חו"ג כי הרי הדר דהאו"א שבא"ק שהם השמות מ"ה דסי' ו' ודסי' ט' הנה נתגלה ונתפשט כ"א ג"כ לד' שמות עסמ"ב והם העסמ"ב אשר בסי' י"ב י"ג וכן ישנם בהמהיטבאל דכ"א ג"כ בחי' חו"ג כי הרי המהיטבאל דהאו"א שבא"ק שהם הפנימית דב"ן שבסי' ו' ושבסי' ט' הנה נתגלה ונתפשט כ"א לד' שמות עסמ"ב אשר בסי' ז' וסי' י' וכמו שמתבאר בכל דברינו שבהסימנים הקודמים:

והרי לנו עכ"פ כי גם הדר ומהיטבאל דהאימא שבא"ק המתפשטים באצילות הנה הגם שהם נמשכים ויוצאים מהב"ן דהמ"ס עכ"ז הנה הם ג"כ רק מעיקר המ"ה הכללי אשר

ויקומם רק ע"י הד' יסודות הכלליים ולכך הם מקיפים וסובבים את הכל והם בדרך עגולים. כי התהוות כל מציאות אשר נעשה מהם הנה הוא נמשך מהם מכל לדדיו בשוה והם משתתפים בכ"א בכל עיקרו ומציאותו כולו ובכל חלקיו שבו בכולם שוה ולכן הם כולם עגולים כי אין השואה בשום תמונה אלא רק בתמונת העיגול כנודע וכמ"ש הרב בעגולים ויושר ע"ב. והנה הד' יסודות ארמ"ע הנה הם היסודות של החומר של כל דבר אך הצורה של כל דבר הנה הם נעשים מהד' יסודות העליונים שהם השמים דעשיה. והם ערבות מכון מעון זבול שחקים רקיע וילון. והם עשרה. כי ערבות כולל ג' והוא בבחי' כח"ב. ואלו העשרה נכללים בד'. וכן העשרה גלגלים אשר הם ברקיע השמי והם גלגל השכל גלגל היומי. גלגל המזלות. והז' כוכבי לכת של"מ חנכ"ל. והם נכללים ג"כ בד'. כי כל עשרה נכלל בד'. חבת"מ והם הד' יסודות העליונים. ומהם הוא כל הצורות שהוא בחי' הנפש אשר בכל חלקי הדלח"מ. ולכן הם ג"כ כולם עגולים שהם כל הגלגלים והשמים. משום שהם בחי' היסודות לכל הצורות והנפשין. והגם כי באמת שגם הד' יסודות התחתונים שהם ארמ"ע הנה הם ג"כ מחומר וצורה וכן נמשך מהם כל חלקי הדלח"מ בחומר וצורה לכ"א (וכמו שמבואר כ"ז היטיב בספר הברית בתחילתו ע"ש) אמנם עיקר הצורה והנפש הוא רק מהד' יסודות העליונים שהם הגלגלים והשמים כי הם כולם נקראים צורה ונפש בערך הד' יסודות התחתונים. כי כל עליון הוא הצורה להתחתון. ומשתמש צורת הד' יסודות התחתונים רק לבחי' לבוש להצורה העיקרי שהיא מהד' יסודות העליונים. והלבוש הנה היא האמצעי בין החומר להצורה שעל ידה מתייחדים לעצם אחד. ועכ"פ הוא כי כל הד' יסודות ארמ"ע וכל הגלגלים והשמים כולם. הנה הם היסודות לכל החומר והצורה שבכל חלקי הדלח"מ אשר בכל פרטי המציאיית כולם. ולכן הם כולם עגולים כי כל יסוד מוכרח הוא שיהיה עגול דוקא כדי להקיף ולהשפיע להענף והתולדה הנמשך ממנו בהשואה אחת לכל חלקיו כולם וכנז':

[ב] **והנה** צורך מציאת היסודות אשר לכל עולם הנה הוא. כי באם שלא היו יסודות כלל אלא שהיה נברא כל פרט ופרט מכל המציאיית כולם כ"א בבריאה בפנ"ע הנה לא היו מקושרים זב"ז ולא היה נצרך האחד לחבירו ולא היו תלוים זב"ז בכלל. וכוונת הבריאה הנה היה לברוא המון ברואים לאין תכלית ולקשר האחד בחבירו וכולם באדם עד שיתעלו כולם על ידו בעילוי אחר עילוי עד שיעלו כולם לבסוף לסוד האחדות האמיתי שהוא תכלית תיקון האחרון אשר לזה כוון המאציל ית"ש בכל כוונת בריאת עולמו וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בכללי התפוהס"ת כלל י"ז ענף ד' ה' ו' ושם כלל ט"ו ענף י' וי"א. ולזאת נתייסד סדר בריאת כל העולמות כולם ע"י בחי' יסודות כלליים לכל עולם ועולם ונמשכו כל הפרטים שבכל עולם משורש אחד ומקור אחת והם כלולים ומיוחדים זב"ז בשורשן. ועי"ז הנה הם לעולם תלוים זב"ז ונצרכים זה לזה ונעזר כ"א ע"י חבירו. כי כ"א הוא רק חלק אחד מהכלל ונשלם כל חלקיו ותכליתו ע"י זולתו דוקא ועי"ז הנה הם הולכים תמיד נכלל זה בזה עד שיחזרו לבסוף לכלילותם הראשון ולעצם אחד ממש וכן יתעלו מעילוי לעילוי עד סוד האחדות העיקרי. ומשום זה הנה הוא ג"כ כל היסודות עגולים. כדי לכוללם יחד תמיד. וכן לכלול את כולם לבסוף באחדות גמור לכל חלקיהם בהשואה אחת וכנ"ל. והרי לנו כי תועלת היסודות הוא כדי שיהיו כל הפרטים כולם מיוסד על כח האחדות ושיהא כל תהלוכותיהם רק בדרך הכלילות והאחדות לעולם. ומזה נמשך ג"כ מה שמוכרח שיהא כל היסודות רק בצורת עגולים. אם משום כי עי"ז נמשך שפע החיות והקיום אשר מהיסודות להפרטיים תמיד. בכל חלקיהם ובכל לדדיהם בהשואה אחת לעולם וכנ"ל. ואי משום כי עי"ז הרי הם עומדים לעולם כלולים יחד תמיד ואינם מתפרדים ואינם מתרחקים זה מזה בשום פנים ונקשר כ"א בחבירו כפי ערך התקרבותו בהשורש. והאדם אשר הוא כלול מכולם כי הוא עולם קטן הנה הוא נצרך לכולם ונתתקנו כולם על ידו. ולכך היה נצרך לברוא מתחילה יסודות כלליים שהם העגולים כי שם יתאחדו כל הפרטים כולם אשר בכל משך ימי עולם ועי"ז הנה הם תלוים זב"ז לעולם גם אחר יציאתם וכן יחזרו עי"ז להתייחד כולם בסוף לסוד האחדות האמיתי:

[ג] **אמנם** לכאורה הנה הטעם הזה לבד עדיין אינו מספיק. כי הרי ידוע הוא שורש כל עולם תחתון הנה הוא מהבחי' האחרונה והתחתונה דהעולם העליון. וכמ"ש בשער סדר אבי"ע בקיצור פ"א ובמוחין דצלם ספ"ד ובסדר אבי"ע פ"א ובכ"מ. וא"כ הרי ישנו שורש מיוחד לכל המציאות דהתחתון. והוא בהבחי' האחרונה דהעליון. והרי יש בזה די ומספיק לסבת היות כל הפרטים כולם שבהתחתון תלוים ומקושרים זב"ז. ושיהא כל תהלוכותיהם בסדר הכלילות והאחדות ושיחזרו כולם לבסוף לכלילותם הראשון ולסוד האחדות האמיתי משום שכולם יצאו משורש אחד שהוא בחי' התחתונה והאחרונה דהעליון. וא"כ הרי למה צריך ליסודות כלליים חדשים לכל עולם ועולם בפנ"ע. אך הטעם בזה הוא כי משום שכל עולם תחתון הוא במדרגה למטה הרבה מכל העולם עליון שעליו לכך הוצרך להעשות יסודות ושרשים חדשים לכל עולם ועולם בפנ"ע. שיהא היסודות שבכל עולם ג"כ רק ממדרגת אותו העולם גופה. לפי עביותו ומדרגתו הנצרך לו. כי ע"י שהיסודות שבכל עולם הם ג"כ רק ממדרגת אותו העולם עצמו הנה עי"ז יוצא מהם כל אותו העולם על מדרגתה וכמו כל אילן הנמשך ויוצא מן השורש והוו האילן והשורש שניהם ממדרגה אחת שהוא ממדרגת אותו העולם עצמו. וכן ע"י שהם שניהם ממדרגה אחת הנה עי"ז הם מושפעים ונפעלים מהם תמיד. בכל התועלת אשר בארנו לעיל אות א' ב'. משא"כ השורש העליון אשר הוא בהבחי' התחתונה דהעולם שעליו. הנה הוא רק שורש נעלם לבד ואין לו השוות עם התחתון כלל כי הוא עדיין רק ממדרגת עולם העליון גופה. וע"י גודל העלמתו בערך התחתון הנה נחשב הוא רק לבחי' אפ"ס וא"ן להמציאות העיקרי דהתחתון. ואינו מספיק זה כלל לכל התועלת הנמשך בהפרטים מסבת היסודות אשר אמרנו לעיל אות א' ב'. משום שהוא עדיין נעלם לגמרי מהתחתון ואין להעליון גילוי בהתחתון מאומה להתנהג על ידו כלל. והוא מה שנודע שהשתלשלות כל העולמות הנה הוא בבחי' יש מאין. כי השורש העליון אשר ישנו לכל עולם למעלה בהעולם שעליו. הוא בבחי' אין נגדו וכמו שבארנו במ"א. אמנם מאותו השורש אשר בהעולם העליון שהוא בבחי' אי"ן בערך התחתון. הנה ממנו נעשה בתחילה החומר פשוט והצורה פשוטה (שהם התוהו ובוהו כמ"ש הרמב"ן ז"ל וכן בדברי הרב בשער קיצור אבי"ע רפ"י) לכל המציאות העיקרי דמדרגת עולם התחתון והם הד' יסודות ארמ"ע. ור"ל שכל יסוד הנה הוא מורכב מחומר וצורה. ונעשה החומר וצורה של כל יסוד. מהבחי' האחרונה שבהעולם העליון שהוא בחי' האי"ן הנז' וזה האי"ן הנה הוא מהמלכו' דהעליון והוא הכתר דהתחתון. וכ"א ר"ל הן המלכות והן הכתר הנה כלולים כ"א מד' שהם הד' אותיות אדנ"י שבמלכו' והד' אותיות אהי"ה שבכתר. ומהם יצא הד' יסודות דעולם התחתון שהם חבת"מ דאותו העולם. ויצא החכמה מתחילה שהוא נקרא יש (ע' בהגר"א בספד"צ בתחילתו ובספר יצירה פ"א משנה ד' אופן ב' ושם משנה ה') והוא היש מאין, וז"ש (איוב כ"ח י"ב) והחכמה מאין תמצא. והחכמה הוא שירותא שהוא ההתחלה דכל עולם אשר ממדרגתו גופה. אבל הכתר נקרא אי"ן כי הוא מהמלכות דעולם העליון. והוא בבחי' אפ"ס וא"ן בערך התחתון וכנז'. והעיקר הוא כי מהכתר שהוא נקרא אי"ן הנה ממנו יצא החומר וצורה פשוטים שהם התוהו ובוהו והם החו"ב. ומהם יצא הדעת שהוא חגת"מ הפנימים והם הד' יסודות העליונים. ואח"כ יצא מהדעת החגת"מ העיקרים שהם הד' יסודות התחתונים ארמ"ע וכנ"ל אות א'. כי ישנם בכל עולם בחי' ד' יסודות עליונים והם כל השמים והגלגלים. וד' יסודות תחתונים שהם ארמ"ע. ונמשכו ונעשו זה מזה וכולם יצאו מהבחי' האחרונה דהעליון שנעשה כתר להתחתון [ואולי הוא כי הד' יסודות העליונים הם ביסוד כי הרי כל הגלגלים הם ברקיע השמי שהוא היסוד והד' יסודות התחתונים ארמ"ע הם בהמלכות הכללי דעשיה. אך כל השמים הם בת"ת הכללי הכולל חג"ת נהי"מ. לבד ערבות שהוא כללות הכח"ב. וע' כ"ז בשער דרושי הכ"ע

אבי"ע בפ"א מהד' פרקים האחרונים ובשער ציור עולמות פ"ב ושער טנת"א פ"ז] והרי לנו עכ"פ כי הגם שבאמת הנה ישנו שורש עיקרי לכל עולם ועולם. בהעולם העליון שעליו. אמנם אותו השורש עצמו הנה הוא אין לו השתוות עם התחתון כלל ואי אפשר שיתגלה ויתפעל התחתון על ידו מאומה והיה מן הצורך דוקא להמציא יסודות כלליים ממדרגת כל עולם ועולם גופה. והנה הם העגולים שבכל עולם וכנ"ל אות א' ב':

[ד] **והנה** אנו רואין חילוק גדול בין הד' יסודות הכלליים לכל המציאיית הפרטיים שבכל העולם כולו היוצאים מהם. כי כל מציאיית הפרטיים. הנה הם כולם בדין בני חילוף הללו נוצצים והללו נובלים דור הולך ודור בא. משא"כ היסודות הכלליים הנה הם עומדים וקיימים כל משך ימי עולם. והטעם בזה הנה הוא ג"כ ע"פ דברינו לעיל אות ב'. שכל ענין היסודות הוא כדי לכלול ולייחד את כל הפרטים כולן וכנ"ל שם. והנה כמו שאמרנו שצריך להיות כל הפרטים כולן אשר בכל דור ודור מקושרים וכלולים זב"ז משום שהם כולם יחד באמת רק בבחי' קומת פרצו' אחת. ולכן הם נצרכים זה לזה ונתקן ונשלם כ"א ע"י חבירו עד שלבסוף שהוא כאשר שמגיע סוף זמנו של כל מציאות ומציאות. הנה חוזרים לשורשם הראשון שהוא בהיסודות הכלליים ושם מתאחדים ונכללים כולם כבראשונה. ואמרנו שם כי לזה נתייסד ענין היסודות כדי שיצאו כולם ממקום אחד וכן יחזרו כולם למקום אחד עד שיתעלו לבסוף לסוד האחדות האמיתי שהוא תכלית האחרון אשר לכל הבריאה כולה. והנה ע"ד שאמרנו בכל הפרטיים כולן אשר בכל דור ודור כן הוא ג"כ בכל הדורות כולם ובכל הפרטיים כולם אשר מששת ימי בראשית עד סוף ששת אלפים שנה. הנה הם כולם יחד רק קומת פרצו' אחת. ומקושרים ותלוים זב"ז. כי הרי כל דור ודור וכל המציאיית הפרטים שבכל דור. הנה הם נמשכים ויוצאים מהדור הקודם ומהמציאיית הפרטים הקודמים. וכן הוא ג"כ כי כל הפרטים שבדור הא'. הנה הם תלוים בהפרטים שבהדור הב'. כי הם כחותיהם ופרי מעלליהם וע"ד האב שתלוי תכליתו ומציאותו המקוימת. בבנו ונתקן על ידו. וכן מדור לדור ונתקן האחד ע"י חבירו. והתיקון של כל הפרטים כולן אשר היו בששת ימי בראשית הוא תלוי בהתיקון של כל הפרטים אשר בעיקבות משיחא ובסוף זמן האחרון. כי הם כולם רק קומה אחת ותלוי תיקונם זב"ז. וכמ"ש בשער סדר אצי' בקיצור פ"ב וכן בספר הגלגולים בתחילתו. וכנודע שכל הששת אלפים שנה וכל ההתהוות וההנהגה שבהם הנה הם הו"ק דז"א וכמ"ש בספד"צ פ"א. שתא אלפי שנין תליין בשתא קדמאי. וא"כ הרי צריך שיהיו כל הפרטים של כל הששת אלפים שנה ג"כ כולם כלולים ביחד ומיוחדים הם כולם בהשרשים שהם הד' יסודות. ולכך הם מקיפים יסובבים וכוללים את הכל. הן כל הפרטים אשר בכל דור ודור והן את כל הפרטים אשר בכל הדורות כולם יחד. ולכן נסדר שיהא הד' יסודות עומדים וקיימים כל משך ימי עולם כדי לכלול ולהתאחד את כל הפרטים שבכל הדורות כולם ביחד. הן ביציאתם והתהוותם שהרי כולם יצאו ונמשכו ממקור אחד. והן בהנהגתם. שהוא תהלוכותיהם ומקריהם בכל משך זמן קיומו דכ"א. שנשפעים כולם מהיסודות תמיד כנ"ל. והן בתכליתן שהוא הסוף דכ"א הרי חוזרים כולם ג"כ למקום אחד שחוזר כ"א ליסודו. ושם מתאחדים כולם כל הפרטים שבכל דור וכל הדורות כולם ג"כ. משא"כ אם שהיו היסודות ג"כ בדין בני חילוף כמו הפרטים. הרי היה חסר הכלילות והיחוד המוכרח לכל הדורות כולם ג"כ. דעיקר היותם לקומה אחת והכלילות והיחוד אשר מזה לזה הוא רק ע"י היסודות כנ"ל. ולכך מוכרח הוא שיהיו היסודות עומדים ומקויימים כל משך ימי עולם כולו. וכן שיהיו עגולים דוקא כדי להקיף את כולם בהשוואה אחת. הן בסבת מציאותם דכל פרט. והן בסבת השפעתם הנמשך מהם לכל הנמצאות כולם תמיד. והן בסבת הצורך לחזרתם ועלייתם בהם. והרי נתבאר לנו היטיב ענין העגולים שבכל עולם כל צורכם וענינם. ועתה נבאר בעה"י ג"כ ענין היושרים שבכל עולם. מה שהם. וצורכם ופעולתם. ונייחד לזה סימן בפנ"ע:

סימן ג'

[א] **ענין** כל אור היושר שבכל עולם הנה הוא. כי הנה כשם שאמרנו שכל מציאיית הפרטיים שבכל עת הנה הם מיוחדים כולם באחד וכן כל מציאיית הפרטיים אשר בכל משך הזמן כולו וכל הדורות כולם אשר מששת ימי בראשית עד סוף כל הששת אלפים שנה. הנה הם ג"כ מיוחדים וכלולים זב"ז וכולם הם רק קומת פרצו' אחת ונעשו כ"ז ע"י בחי' העגולים שבכל עולם כנ"ל סי' ב' וכ"ז הנה הוא רק בכל המציאיית כולן אשר בכל עולם ועולם בפנ"ע. אמנם הרי פשוט הדבר שעד"ז הנה צריך ג"כ לכלול ולייחד זב"ז גם את כל העולמות כולם ג"כ יחד. כי הרי התיקון האחרון שהוא העילוי דסוד האחדות האמיתי אשר לזה כוון המאציל ית"ש בכל בריאת עולמו וכנ"ל סי' ב' ובכ"מ מדברינו. הרי הוא רק ע"י שיתעלו ויתייחדו כל העולמות כולם זב"ז ויעשו כולם לקומת פרצו' אחד. והוא משום שכן הוא מעיקרן שהם באמת כולם חד מראשית עולם העליון אשר ברום מעלה עד סוף עולם העשיה התחתונה. אלא שע"י החטא דעה"ד אשר יצא העכירות והזוהמה ונעשה העביות ונתגדל הגשם והחומר. ונתרבו המסכים וההבדלים בין כל עולם ועולם עד שנראה כל עולם עליון בערך התחתון לבחי' אפס ואין אליו וכנ"ל סי' ב' אות ג'. והנה נעשה עי"ז העולמות כולם ג"כ בריבוים שונים והם עולמות רבים לאין מספר אבל באמת הרי הם לעולם כולם חד ונמשכים ויוצאים זה מזה והם כולם רק קומת פרצו' אחת. וא"כ הרי ע"כ הוא שיש עכ"פ גם עתה מציאות אחת המחבר ומקשר את כולם יחד לעולם. והיינו כי הנה נמשך מכל עולם עליון להתחתון בחי' קו ועמוד אחד הנמשך ויוצא מסוף עולם העליון ונוקב ויורד בכל עולם התחתון כולו בפנימיותו והוא מחבר ומקשר את עולם העליון בהתחתון ומתייחדים שניהם על ידו תמיד ביחודא חדא. ואותו הקו והעמוד הנה הוא עיקר פנימיותו ונשמתו דהתחתון. והוא הנושא את כל אותו העולם התחתון כולו ועליו הוא עומד ומתקיים כי הוא השורש היותר ראשון והיותר עיקרי לכל עולם ועולם אשר ממנו הוא יוצא ומתהווה. והוא מ"ש בזוה"ק פ' אחרי מות ס"ט א'. דעל עמוד אחד העולם עומד דכתי' וצדיק יסוד עולם. ואמרו שם. דמאן דאמר דעל שבעה קיימין קיימא עלמא. ומאן דאמר דעל חד קיימא עלמא (וכמ"ש בחגיגה י"ב ע"ב) כולא מלה חד הוא. ע"ש. וע"ש עוד קמ"ג ע"א ובפ' וישב קפ"ו ע"א. והכוונה בכ"ז הוא על הקו והעמוד היורד מכל עולם עליון בהתחתון והוא העמוד אחד שאמרו בחגיגה שם ובזוה"ק הנז'. אשר עליו מתקיים כל העולם כולו. והנה אותו הקו היורד מכל עולם עליון להתחתון שלמטה הימנו. הנה הוא הענין דאור היושר הנודע בדברי האריז"ל. כי הוא בבחי' קו ועמוד וכנז'. וענינו הוא לחבר את כל עולם תחתון בהעליון וכן את כל העולמות כולם זב"ז להיותם כולם חד על ידו והוא עיקר הקיום והיסוד דכל עולם כנז':

והענין בביאור הוא כי כמו שאמרנו לעיל סי' ב' בענין העגולים כי הם היסודות אשר מהם נלקח כל פרטי המציאיית שבכל עולם לפי מדרגתו הנצרך לו. הנה כן הוא עד"ז ג"כ בענין היושר. כי כאשר גזרה רצונו ית"ש להלביש עולם בעולם להיות כל העולמות כולם ג"כ לקומה אחת. ויש בכל פרט ופרט מכל המציאיית שבעולם התחתון כחות ואורות מכל העולמות העליונים כולם. ובפרט מהעולם העליון שעליו מכל המציאיית הפרטים שבו. והנה צריך שיהיה לזה ג"כ יסודות ושרשים כלליים אשר שם יתקבלו ויתאחדו כל אלו הכחות והאורות של המדרגות העליונים כולם העתידים להתפשט ולהתלבש בפרטי המציאיית דהתחתון. ולזאת הנה המשיך המאציל ית"ש מהעולם העליון עצמו וממדרגתו. בחי' כלליים ויסודות. אשר בהם כלולים כל הכחות דהעליונים. ומהם נמשך ומתלבש בכל פרטי המציאיית דעולם התחתון וכדי שיהא כל פרט ופרט שבו כלול ומורכב מעצמות עולם העליון ג"כ. כי עי"ז הרי יהיו כל העולמות כולם כלולים ואחודים זב"ז והם כולם רק קומת פרצו' אחת. והנה אותן הכלליים דעולם העליון הנה הם בחי' היושר הכללי שבכל עולם. והוא עיקר הקיום

דקוי הקצוות שבה. אמנם כל אורות הנקודות אשר יצאו מהעינים ג"כ לא היו אלא רק מקוי הקצוות לבד ולא יצא אלא רק אור הראיה אשר לצדדין שהוא אינו מהפנימית כלל והגם שהיה יציאתם מהע"ב וה[illegible] אשר הוא השתתף בהם באיזה הארה ממנו ג"כ וכנ"ל דרוש ב' סי' ג' ודרוש ג' סי' ה' אות י"א. עכ"ז הנה היה כל יציאתם אשר ממנו אלא רק מבחי' הראיה הצדדית שבו לבד שהוא רק מבחי' דקוי הקצוות שבו. והרי לא יצאו כל הנקודות מהעינים אלא רק מבחי' הראיה הצדדית שבהם שהוא רק הבחי' דקוי הקצוות וכנז' משא"כ האורות דהאח"פ שהם התפשטות האורות דהמ"ס ממש. הנה הם היו רק מבחי' הקו האמצעי העיקרי שבו אשר מגילוי היחוד דאור א"ס ית"ש והוא רק האור אשר בנוכח ובמישור וזהו שאמר הרב בלשונו שם. משא"כ בשאר האורות כמו אורות אח"פ שיצא ההבל במישור ולכן האורה היוצאין ביושר נעשו בחי' יושר [ומרמז בזה הרב גם על שאר כל האורות כולם היינו כל האורות אשר לאחר התיקון וכן גם האורות דהמלכי יושר אשר יצאו מהטבור והיסוד וכנ"ל בדברינו דרוש ג' סי' ב' הנה הם היו כולם ג"כ מבחי' הקו האמצעי וכמו שבארנו בכל דברינו שם שהמלכי יושר אשר הם מהאבא שבא"ק הנה יצאו הם מפנימיותו ומבחי' האמ"ר וק"ב שבו ג"כ עכ"פ ומכש"כ כל האורות דהתיקון ולכן היו הם כולם מבחי' היושר שהוא מהקו האמצעי כ"א לפי ערכו] אך הנקודות שיצאו מבחי' עינים הם מתפשטים [illegible] א"ק בדרך עגולים [ומשום שהם רק מקוי הקצוות שבו לבד וכמו [illegible] לקמן בדברינו כל הענין בזה. ונמצא כי עיקר דברי הרב בכ"ז הוא [illegible] ללמדינו על עצמות האורות דהאח"פ והנקודות מה שהם. כי האורות דהאח"פ הם מהקו האמצעי משא"כ הנקודות הם רק מקוי הקצוות לבד ויצאו כל האורות דהעינים רק מהבחי' דראיה הצדדיית לבד]:

[ד] **ואמר** שם הרב בלשונו שם עוד. [טעם ב' לפי שהאורות עליונים יוצאים דרך [illegible] האזן לכן הם נשארים ישרים] ור"ל כי משום שהאורות דהאח"פ הם יוצאים מנקבים פתוחים ונמשך משם האורות בשפע ולא נתצמצמו כלל לכן לא נעשה מהם עגולים כלל אלא שהם נשארו לעולם רק בבחי' היושרים לבד. והוא כמו שיתבאר בדברינו לקמן סי' ג' שכל ענין האורות דהיושר הם רק לצורך התלבשות העליון בהתחתון ולהשפיע בו מטוב כל העליונים. ונמשך ממנו השפע להתחתון לפי צורך כל מציאותו וענינו. ולכן הולך השפע דאור היושר תמיד מבחי' נקב פתוח לעולם. משא"כ אורות העגולים הנה הם רק מה שנמשך מהעולם העליון לצורך היסוד והשורש דהעולם התחתון אשר הוא במדרגה אחרת למטה לגמרי מהעליון כנודע. ולכן לא נמשך האור אשר לזה אלא רק במיעוט ובצמצום גדול. וזהו שאמר הרב שם [משא"כ בנקודות שהבל היוצא מנה"י של הא"ק הוא בוקע בכלים של א"ק ויוצא לחוץ בסוד ואחר עורי נקפו זאת כו' ואם היה טבורו פתוח והיה יוצא האור משם אל הנקודים היה נקודים ביושר כנגד אור הטבור וקילוחו ביושר. אך אור ההוא יוצא מכל צדדי העור דרך גומות ושערות שבעור לכן הנקודים הם עגולים] וע' מה שכתבנו בזה לעיל דרוש ג' סי' ב'. ובארנו שם כי אותן האורות אשר יצאו מהטבור והיסוד שהם נקבים פתוחים ויצאו משם האור בשפע. הנה הם לא השתמשו בעולם הנקודות לצורך עולם התוהו מאומה ועיקר עולם הנקודות ופעולתה בכל מקרה המלכים ובכוונת עולם התהו. הנה לא היה אלא רק האורות אשר יצאו דרך העינים ודרך נקבי העור ודרך הצפר"נ. כי האורות דהעינים הם עיקרן דהמלכי עגולים והאורות דצפר"נ הם המלכי יושר. ומה שיצא מנקבי העור הוא שפעת הארה דהמלכי יושר אשר השפיעו בהעגולים לצורך קיומם ומלוכתם. והנה בהאורות העינים עצמן כבר ביאר הרב בטעם הא' הנ"ל כי היו רק בבחי' הראיה הצדדיית לבד שהוא אינו מהפנימיית כלל והוא במיעוט ובצמצום. ועתה בא הרב בטעם הב' ללמדינו גם על בחי' השנית הנמשך ומשתתף במלכי העגולים והוא ההארה דהמלכי יושר הנמשך ומשתתף עמהם. כי הנה הוא היה ג"כ רק מבחי' החיצוניית והקצוות לבד. והיינו כי היה כל המשכתם ויציאתם רק מצדדי העור דרך גומות ושערות שבעור אשר הם במיעוט וצמצום גדול ורק מבחי' קוי הקצוות לבד והרי נמצא כי לא היה [illegible] מעיקר אור הפנימי כלל. וכ"ז הוא משום [illegible] כל [illegible] הנה היה רק להמציא בחי' יסודית ושרשים [illegible] להעולמות אבי"ע ולכל הנהגתם אשר עד תיקון האחרון [illegible] בהעלם דאור א"ס ובמיעוט וצמצום גדול לכך לא יצא [illegible] האורות אלא רק מבחי' החיצוניית והק[illegible] לחוד ונעשה [illegible] שבהם היסודות והשורשים דהעולמות אבי"ע וכמו שיתבאר בדברינו לקמן [illegible]:

[ה] **ואמר** שם הרב עוד. טעם ג' ובו יתבאר ג"כ טעם ב' היטיב. והוא כי הנה בארנו ענין צמצום ב' של א"ק (ור"ל כי הנה לכל עולם ועולם היה מוכרח להיות בחי' צמצום בהאור העליון וכמו שמבואר בנקודות רפ"ב. כי משום שכל עולם תחתון הנה הוא במדרגה למטה הרבה מהעולם העליון לכך הוצרך להיות צמצום בהאור העליון כדי ליתן אפשרית למציאת עולם התחתון. וכדי להמציא את כל העולם דא"ק היה הצמצום הראשון והוא הצמצום דאור א"ס אשר מבואר בעגולים ויושר ענ"ב. ואח"כ כדי להמציא את עולם האצילות היה עוד צמצום שני. והיינו בא"ק ג"כ. כי נתצמצמו ונסתלקו אורות הנה"י וחצי ת"ת שלו למעלה. וזהו שאמר צמצום ב' של א"ק. ור"ל שהצמצום השני היה בא"ק. לצורך המציאות דעולם האצילות) ואותן האורות שהיו שם תחלה. יצאו דרך העינים ומשם יצאו לחוץ וירדו למטה כנגד הנה"י של א"ק מבחוץ ושם נתהוו הנקודים. והרי נמצא כי היה עיקר אורות הנקודים רק מאורות התחתונים של א"ק. ובהעלות אור זה למעלה היה בדרך מ"ן ויצא אור חדש וירד דרך פנימית הא"ק ודרך הפרסא להנה"י דהא"ק ומשם בקע אותו אור החדש הפנימי ויצא [illegible] דרך העור להאיר אל הנקודות והרי נמצא כי נעשה ואחד [illegible] בחי' אור. אחד מהאור אשר עלה מלמטה למעלה הנקודות [illegible] החדירה כל צדדי ואחורי העור והרי נעשה כל [illegible] ומבחי' החיצוניית דהאור החדש. ולכך לא נעשה מהם אלא רק עגולים לבד ולא היה בהם יושר כלל. כי כל יושר הנה הוא רק מהקו האמצעי הנמשך מלמעלה למעלה ומהאור הפנימי. אבל הנקודות אשר עיקרם לא היו אלא רק מהבחי' התחתונות והחיצוניית. לכן לא נעשה מהם אלא רק עגולים לבד שהם רק היסודות והשורשים הראשונים להעולמות דאבי"ע. ולא בא להם האור דהיושר והפנימי אלא רק אח"כ בעת התיקון שהוא האור דהשם מ"ה:

[ו] **ואמר** שם הרב עוד. גם היה ענין אחר. כי כיון שהאור הראשון היה במקום החזה ושם נשאר שורשו להאיר לחוץ. וכשירד אור החדש נפגעו יחד שם הג' אורות. אור הא"ק עצמו מבחי' ת"ת שלו. ואור הראשון שעלה מנה"י. ואור החדש. ולכן הם דחוקים הרבה ובפרט כי כשעובר והולך להאיר לנה"י. הוא צריך לבקוע בחוזק את אותו הפרסא ולעבור ולירד. לכן מכח אלו הבחי' כשהוא בוקע ויוצא בעור להאיר לאלו הנקודות. הוא יוצא בחוזק נמרץ והוא נעשה עגול. וטעם הג' הוא מחמת אור הראשון הוא בדוחק גדול וכשיצא מן העינים יצא בחוזק ונעשה עגול. ואמנם האו"פ הבוקע מכל צדדיו. רצה להדביק כל ציורות הארה זו בזו ומכה בחוזק כנ"ל. לכן מתעגלין אור הציורות היוצאים מבחי' פנים. ומקיפין ופוגעין עם ציורות היוצאין מן האחור ונדבקין זב"ז. ואז נעשה האור עגול עכ"ל. והענין בכ"ז הוא כי הרי האור הראשון אשר עלה מלמטה למעלה ויצא דרך העינים. הנה לא יצא גם הוא כולו אלא שעיקרו נשאר מבפנים במקום החזה דא"ק (וכמו שמבואר כ"ז היטיב בדברינו לעיל דרוש א' סי' א' אות ד' ע"ש) והרי לנו שגם אותו האור דבחי' התחתונה הנה לא יצא הוא כולו אלא רק ענפיו לחוד. ואח"כ כשירד אור החדש מלמעלה למטה כי הוא היה מהמ"ן דהאבא שבא"ק אשר [illegible] בו ע"י בחי' אמ"ר וירד דרך פנימיותו והיה מן הראוי שיתחבר הוא עם המ"ן דאימא שבא"ק ולהעשות שניהם לצלם אחד בבני אימא. וכמו שביארנו כ"ז לעיל דרוש ב' ובכ"מ. אך עתה כאשר המ"ן דאימא לא זכו להשתלם וליגמור כלל אלא ש"ס יצאו בפנ"ע דרך העינים ונעשו הם למציאות בפנ"ע שהם המלכי עגולים. והאור החדש נשאר הוא ג"כ למציאות בפנ"ע. וממנו הוא המלכי יושר.

והנה נעשה ע"ז המולה ומהומה גדולה לכל אלו הג' מיני אורות כולם שהיו שם. היינו אחד האורות דאו"א עצמם שבא"ק אשר התחילו לפעול ולהעלות מ"ן. כדי לקבל תוספת אור וברכה מלמעלה ולהוציא פעולתם לאור. ועתה כאשר יצאו אח"כ המ"ן דאימא מהעינים ולחוץ. הרי לא נעשה כוונתם כלל. ולא היה אפשר להם להתייחד מעתה. כי אי אפשר להתייחד בלתי מ"ן. ונשארו בלא פעולה. הב' באורות דהנה"י שעלו מלמעלה למטה והיו עיניהם מיחלות לקבל תוספת אור מלמעלה ולעשות גמר פרי. להעשות למציאות חדש ועולם מלא. אך עתה כאשר יצאו כל כחות המ"ן שלהם מהעינים ולחוץ הרי יגעו לריק וילדו לבהלה ונעשה כל פעולתם תוהו. הג' בהאור החדש שהוא מהמ"ן דאבא אשר הוא זכה להשתלם במקלט מבחי' האמ"ר שבאבא (ע' לעיל דרוש ב' סי' ב' ודרוש ג'. סי' ג' אות ג' עש"ה ותבין כל דברינו כאן) וירד הוא דרך פנימית כל האבא כהראוי אך באשר שכל עצמותו הנה הוא רק חלק אחד ופלג גופא. כי המ"ן דאבא בלתי המ"ן דאימא הוא רק חצי מציאות לבד. וכמו שאמרנו לעיל בכל הדרושים הקודמים. כי ע"ז היה כל יציאת האור החדש ג"כ רק בבחי' טפ"ק לבד. והרי נמצא כי היו עומדים כל אלו הג' מיני אורות הנז' בשאון ורעש גדול. וזהו מ"ש הרב כי היו דחוקים הרבה ור"ל שהיו בדוחק ובצער גדול על מה שעבר עליהם ונעשה בהם ע"י יציאת דאור העינים לחוץ. ולא היה אפשר להם ע"ז להוציא פעולתם לאור וכחפצם וכרצונם בכל כוונת דעליית המ"ן אשר העלו בתחלה. והרי לא היה נשלם כוונתם ופעולתם כלל. ומה גם כי הנה התבוננו וראו מה שנעשה בהם עוד ע"י פריסת הפרסא אשר נכרת מתחתיהם אחר עלייתם כי הרי כל תקוותם בהעלייה"כ לחזור לעלות לפי שעה לקבל מלמעלה תוספת אור וברכה [illegible] ולהוציא שם תיכף למטה שהוא במקום הנה"י אשר היו [illegible] לא נשלם פרי לטובה במציאות עולם מלא [illegible] המציאיות [illegible] כוונתם כלל מב' סבות: אחד ע"י שיצאו המ"ן דאימא דרך העינים ולא ירדו למטה דרך פנימיותה כלל וכנז'. והשני כי גם האור החדש שהוא מהמ"ד דאבא אשר הוא זכה לירד דרך פנימיותו כהוגן. הנה כאשר רצה לירד למטה למקומו הראשון שהוא מהטבור ולמטה בהנה"י. הנה ראה כי נעשה לפניו מסך ומחילה למנוע דרכו. וזהו שאמר הרב ובפרט כי כשעובר והולך להאיר לנה"י הוא צריך לבקוע בחוזק את אותו הפרסא ולעבור ולירד ולכן כו'. ור"ל כי ראה שאין לו דרך אחר להשלים פעולתו אלא רק ע"י שמוכרח לבקוע את הפרסא דוקא. והענין הוא כי מטבע כל אור ומציאות הוא. שכל תשוקתו הוא תמיד להשלים את כל כחו ותכונתו אשר בשביל זה שולח בעולמו (וכמ"ש בזה לעיל דרוש ב' סי' א' אות ה' ע"ש) ובאשר שכל ענין האור החדש כל עיקר מציאותו הוא רק להתייחד עם המ"ן דאימא ולהעשות שניהם לעצם אחד. ועתה כאשר שיצאו המ"ן דאימא בפנ"ע דרך העינים וירדו מבחוץ ועמדו מהטבור ולמטה ובמקום הנה"י. הנה היה כל תשוקת אור החדש ג"כ לירד כנגדם מבפנים. ולהאיר להם מבפנים לחוץ בכל כחו האפשרי. כי כאשר לא זכה להתייחד ולהעשות עמהם למציאות אחת כהראוי לו. הנה היה משתדל בכל תוקף ועוז לעמוד כנגדם לכל הפחות ושיאירו זה לזה בכל האפשרי. ומה גם כי הנה המ"ן דאימא באשר שהם גבורות גדולים אשר דרכם הוא להתפרד ולהתרחק כל חלקיהם זה מזה וכידוע שכל האורות דהעינים יצאו בסוד רשות הרבים (וכמ"ש לעיל דרוש ג' סי' ג' ודרוש א' סי' ב' ובכ"מ) הנה היה ההכרח מכל תשוקת אור החדש אשר הוא יצא מבוסם ומתוקן קצת להאיר להם ולבסמם במקצת ג"כ עכ"פ ולכן השתדל האור החדש בכל תוקף ועוז לבקוע את הפרסא בכל חוזק האפשרי ולהאיר לכל הנקודות שמבחוץ דרך גומות ונקבי העור כדי לבסמם ולהדביקם ולייחדם שלא יתפרדו כ"כ. ועי"ז יצאו באמת למלוכתם אשר מלכו כרגע. וזהו שאמר הרב בלשונו הנ"ל ואמנם האור פנימי הבוקע מכל צדדיו רצה להדביק כל צינורות האורה זו בזו ומכה בחוזק כו' ור"ל כי היה כל כוונת האור החדש הפנימי רק לייחד בכל האפשרי את האורות דעינים שעמדו מבחוץ להנה"י שלא יתפרדו כ"כ והיה משתדל בכל הארת הצינורות דגומות ונקבי העור שהמשיך ממנו שילכו בדיבוק ובהכנת האחדות וכדי לייחד עי"ז את כל האורות דהעינים שעמדו שם לייחדם ג"כ בכל האפשרי. ואמר שם עוד כי גם האור דהעינים היה ג"כ בדוחק גדול ויצא בחוזק והוא כמו שאמרנו לעיל דרוש ב' ובכ"מ כי כל יציאת האור דעינים היה ג"כ רק בסוד טפ"ק מהע"ב דהמ"ס וידוע כי כל טפ"ק הנה הוא רק ע"י צער ודוחק ובתוקף ועוז ע"י שאין לו תקנה אחרת והוא כמו שבארנו בארוכה שם שכ"ז היה משום שלצורך המציאות דכל עולם הנקודות אשר היה כוונת המאציל ית"ש להמציא על ידם את כל המציאות דעולם התוהו הנה הסתיר והעלים את אורו בכל האפשרי ומנע אז את היחוד דהקד"א והמ"ס שבא"ק והוציא המ"ס את כל הנקודות כולם רק בסוד טפ"ק ממנו ויצאו בבחי' גבורות גדולים שהוא מבולד"ק והיו חסרים מאור הפנימי העיקרי לגמרי וגם כל עצמותם היה רק מהבחי' התחתונות דהנה"י לבד אשר עלו מלמטה למעלה וגם מהם גופה הנה נשאר עיקרם מבפנים ולא יצאו לחוץ אלא רק הארתם לבד וכנ"ל. וכן גם כל ההארה אשר קבלו אור העינים מהאור החדש אחר שירדו מבחוץ כנגד הנה"י. הנה היה הארת אור החדש אשר היה נמשך להם רק ע"י בקיעת ב' מחילות אחד בקיעת הפרסא והשני בקיעת הגוף והכלים דהנה"י דא"ק ולא היה נמשך להם ההארה אלא רק דרך גומות ונקבי העור. וכ"ז הנה היה רק מבחי' החיצוניית ובמיעוט וצמצום גדול וכן אמר במבו"ש שע"ב ח"א פ"ה כי האור החדש הוא מכוסה תוך הגוף דא"ק למטה מהטבור תכלית הכיסוי ואין יוצא ממנו [illegible] אור מועט מאד בהעלם דופני הכלים וגוף של א"ק להאיר בהנקודות עכ"ל. והרי לנו כי היה כל אור דהנקודות רק אור ממועט ומצומצם מאד וע"י כ"ז הנה נעשו כל הנקודות כולם לעגולים לבד. שהם רק היסודות והשרשים הראשונים לכל העולמות אבי"ע וכמו שיתבאר בעה"י בארוכה לקמן:

[ג] **והנה** [illegible] עיקר כוונת האריז"ל בכל מה שדיבר להרח"ו ז"ל בזה. הנה הוא רק ללמדינו על גודל ההבדל וחלוקי האורות אשר היה בין האורות דהאח"פ להאורות דהנקודות. כי הגם ששניהם יצאו מהמ"ס שבא"ק. אך האורות דאח"פ הם שפעת האורות דהמ"ס עצמו אשר נשפעו בה מהיחוד העצום שבכל הג' רישין כולן שבא"ק וע"י הגילוי והיחוד דאור א"ס שבהם. ומזה נמשך כל המציאות דהעקודים כולו. שהוא עולם מלא וקומה שלימה מכל גנזי אוצרות חיים. ולכן היו כל האורות שלו הכל מבחי' היושר שהוא מהקו האמצעי העיקרי. משא"כ הנקודות עיקרם הוא רק מהבחי' התחתונות דהנה"י שבא"ק ומהחיצונית שבו. וכל יציאתם מהעינים ומהמ"ס שבא"ק הנה הוא רק מה שעלו מלמטה למעלה בבחי' עליית מ"ן וכדי לקבל שם תוספת טובה וברכה אבל לא נעשה כוונתם ולא נשלמו כלל והוציא אותם המ"ס ממקומו ולחוץ שהוא יציאתם דרך העינים ויצאו ממנו רק בבחי' הארה אשר מהראייה הצדדיית לבד וכנ"ל. ועי"כ הנה היה כל מציאותם רק נקודות קטנות וכקרני חגבים והם היו השרשים הראשונים לכל האבי"ע והוא בחי' עגולים. וזהו ענין מלוכתם אשר כרגע. כמה שנתגלה כחם ופעולתם ונעשו ונתהוו למציאת השרשים הראשונים דהאצילות וכן הוציאו והמציאו את כל השרשים הראשונים דכל העולמות בי"ע ג"כ אבל לא היה להם קיום כלל ולא עמדו במלוכתם הזה אלא רק ברגע ותיכף מיתו ונתבטלו וכמו שיתבאר כ"ז עוד בארוכה בדברינו לקמן בעה"י:

סימן ב'.

ונבאר עתה עיקר הענין דעגולים ויושר מה שהם ותכונתם ופעולתם:

[א] **הנה** ענין העגולים המוזכר בדברי האריז"ל הנה הם ע"ד הד' יסודות ארמ"ע אשר בעוה"ז וכן ישנם בכל עולם ועולם כנודע. והד' יסודות הנה הם כולם עגולים וכמ"ש הרמב"ם ז"ל ביסודי התורה פ"ג סי' י'. והוא משום שהם היסודות והסבות לכל פרטי המציאיות כולם שכולם נלקחו רק מהם וכן נקשרים בהם כל הפרטים תמיד ונמשך להם כל שפעת חיותם וקיומם

והיסוד העיקרי דהתחתון כי כן הוא הסדר לעולם שהיסוד העיקרי דהתחתון הוא נמשך ויוצא מהקצה התחתון אשר בסוף עולם העליון ובאותו הקצה התחתון. הנה כלול בו בהעלם מכל כללות העליונים כולם והוא נעשה להיושר הכללי דהתחתון. וזהו שאמרנו לעיל סי' א' שהאור דהיושר. הנה הוא לעולם מבחי' קו האמצעי המבריח מעילא לתתא. ולכן נכלל בו מכל העליונים כולם והוא היסוד והשורש העיקרי דהתחתון. והרי נמצא כי אור היושר הנה הוא עולה עד לעילא לעילא וכן הוא נוקב ויורד עד לתתא תתא. והנה נמצא מדברינו כי הנה יש בכל עולם ב' בחי' יסודות. אחד מבחי' אותו העולם גופה והם העגולים. ואחד מבחי' העולם העליון והם היושר. ועומד היושר בתוך העגולים ע"ד ריבוע בגו עגולא. וזהו שאמרו במדרש קהלת בפסוק והארץ לעולם עומדת כי ישנו בהארץ כל צורת פרצו' אדם. ראש ועינים ואזנים וידים וטבור וירכים ורגלים ע"ש בארוכה והגם שהיא עגולה ככדור. אך הכוונה הוא על בחי' היושר שבה. כי ישנו בה בחי' יושר בפנימיותה ועומד בה בבחי' ריבוע בגו עגולא. ואותו היושר הוא בבחי' קומת פרצו' אדם. וכן הוא ג"כ בכל הגלגלים והשמים וכן בימים. הנה הגם שהם כולם עגולים. עכ"ז הנה יש בפנימיותם בחי' יושר וכמראה אדם ע"ד שהוא בהארץ. וכמו שמבואר בשוחר טוב מזמור י"ט פסוק א' שכמו שישנו כל בחי' פרצו' בהארץ כן הוא ג"כ בהשמים ובימים ע"ש. וזהו ענין דד' רוחות העולם ויש לה קצוות הגם שהיא כולה עגולה אך כ"ז הוא ע"י היושר שבה וכנז'. והרי לנו כי העולם כולו הוא מיוסד על ב' מיני יסודות. א' עגולים וא' יושר. כי העגולים הם היסודות אשר ממדרגתה עצמה. והיושרים הם היסודות. אשר מבחי' עולם העליון הכלולים מכל הכחות אשר למעלה. ומתלבשים בהתחתון לכלול בה מכל העליונים כולם ולייחד את כל העולמות כולם יחד. ועומדים העגולים בבחי' החיצונית דכל עולם כי הם ממדרגתה עצמה. אך היושרים אשר הם מהעולם העליון הם בהפנימית דכל עולם. וזהו מ"ש הרב בסדר אצי' בקיצור פ"א וכן הגר"א בספר יצירה פ"א משנה ו'. כי א"ס ית"ש ע"י התלבשו בחכמה דא"ק האציל ע"ס שבאצילות שהיא האות י' דהוי"ה הכוללת כל העולמות. וע"י התלבשו בבינה דא"ק וחוזר ונתלבש בבינה דאצי' ברא ע"ס דבריאה שהיא האות ה' דהוי"ה הכוללת. וע"י התלבשו בו"ק דא"ק ודאצי' ודבריאה. יצר ע"ס דיצירה שהוא האות ו' דהוי"ה הכוללת. וע"י התלבשו בהמלכו' דא"ק ודאצי' ודבריאה ודיצירה עשה ע"ס דעשיה שהיא האות ה' אחרונה דהוי"ה הכוללת. וכל ההתפשטות והתלבשות הזה. הנה הוא בחי' האור דהיושר אשר הוא נמשך מהקצה התחתון דעולם העליון ומתפשט בההתהוות והמציאות דעולם התחתון שהוא בהמציאות דהעגולים שבו. ור"ל כי מאותו הקצה התחתון דהיושר דהעליון נמשך ונעשה ונתהווה העגולים דהתחתון ומתלבש היושר בתוך העגולים בהפנימית שבו ועומד שם לעולם. ונעשו שניהם יחד להיסודות הכלליים שבכל עולם. ונמשך ונעשה ע"י שניהם יחד. כל המציאיות הפרטיים דכל עולם התחתון כולו כמו שיתבאר עוד למטה. וע' לקמן סי' ה' אות י"ט :

[ב] **אמנם** הרי לעיל סי' ב' אות ג' אמרנו. כי כל עולם עליון בערך תחתון וכן גם השורש דכל עולם תחתון אשר בעולם העליון. הנה הוא רק בבחי' אפס ואין להתחתון. ואין לו גילוי אליו אפי' בבחי' שורש כלל. וא"כ איך אפשר לכנות ולומר שהוא משתתף ג"כ בהיסודות הכלליים דהתחתון. והוא האור יושר שבו אשר על ידו נקשרים ומתייחדים העולם העליון בהתחתון וב"ז מאחר שאין לו השתוות עם התחתון כלל ואין להעליון בהתחתון שום גילוי מאומה. ועוד כי הרי אמרנו לעיל סי' ב' אות א' שכל מה שהוא בבחי' יסוד ושורש כללי להעולם כולו. הנה מוכרח הוא שיהיה בבחי' עגולים דוקא. וא"כ איך אפשר שהשורש דכל עולם תחתון אשר בעולם העליון שהוא השורש היותר עיקרי והיותר ראשון שבו. יהיה הוא בבחי' קו ועמוד שהוא אור דיושר. אך הענין הוא כי מה שאמרנו שהאור דיושר הוא היסוד העיקרי דכל עולם. אין הכוונה שפרטי המציאות דהתחתון נמשכין ממנו במכוון ובהדיא. וכמו שהם נמשכין ונלקחין מהאור דהעגולים שהם בחי' הד' יסודות ארמ"ע וכנ"ל סי' ב'. כי זה אי אפשר משום שהאור דיושר הוא באמת רק ממדרגת עולם העליון עצמו ואין שום גילוי ממנו למציאות דעולם התחתון ממש מאומה. אלא הכוונה הוא רק. כי האור דיושר הנה הוא מאיר ומשפיע להעגולים שהם הד' יסודות ארמ"ע אשר הם ממדרגת אותו העולם גופה. ובאותן כל העגולים כולן. הנה מתייחד האור דיושר ומאיר ומשפיע בהם. וכל מה שנמשך ונעשה מהעגולים שהוא כל פרטי המציאיות הנולד ויוצא ונעשה מהד' יסודות ארמ"ע. הנה הוא רק ע"י הכח והשפע אשר מקבלים העגולים מהיושר ונמשך כח היושר אשר בכל פרטי המציאיות כולם. רק דרך העגולים דוקא. כי רק העגולים הם מתהווים עם אותו העולם עצמו. והם היסודות היותר קרובים לכל פרטי המציאיות דכל עולם. וכאשר נמשך אור ושפעת היושר בהעגולים הנה מתעבה שם האור והשפע ג"כ למדרגת אותו העולם. ואז נעשה ונתהווה כל פרטי המציאיות כולם מהיסודות הכלליים שהם העגולים כי הנה מתעכב ונשתהה אותו השפע בהעגולים עד שנגמר להתעבה שם בכל העביות הראוי למדרגת אותו העולם ואז נולד ויוצא מהעגולים כל תולדות המציאיות כולם אשר בכל העולם כולו והרי נמצא כי עיקר כל המציאיות הנה הם יוצאים באמת רק מהעגולים כי הם היסודות היותר קרובים לכל המציאיות כולם אלא שכל מה שיוצא מהם הנה הוא ע"י האור והשפע אשר מקבל העגולים מהיושר ועי"ז הנה נמצא כי נעשה בנין כל מציאות ומציאות מבחי' היושר והעגולים יחד ושניהם משתתפים בבנין כל המציאיות כולם. אלא שהאור דיושר שבהם הוא בפנימיותם כי הוא מהעולם העליון. והאור דבחי' העגולים שבהם הוא בחיצוניותם כי הוא ממדרגת אותו העולם עצמו. אבל עכ"פ הוא כי שניהם משתתפים בבניינם ונעשים שניהם לעצם אחד בכל מציאות ומציאות. וזהו שאמר האריז"ל בעגו"י ענ"ג שבכל עולם ועולם ובכל פרט ופרט שבכל עולם ועולם. הנה יש בו ב' בחי' שהם העגולים והיושר. וכ"ז הנה הוא הן בבחי' התהוותם של כל המציאיות והן בבחי' קיומם וכל הנהגתם בכל תהלוכותיהם ומקריהם. שהוא הכל ע"י שפעת אור שלמעלה. הנה הוה תמיד כל השפע אשר לזה. מאלו ב' הבחי' דהיושר והעגולים משניהם יחד. כי כאשר נצרך להוציא איזה פרט מהעגולים שהם היסודות הכלליים דאותו העולם כולו כנ"ל והרי מושרש שם כל הפרטים כולם בכח. וכאשר נצרך להוציא איזה פרט מהם מהכח אל הפועל. אז משפיע היושר בהעגולים אור ושפע, וע"י אותו השפע יש כח בהעגולים להוציא את הפרט מהכלל שבו מהכח אל הפועל. וכן אח"כ כאשר נעשה ונשלם מציאותו של אותו הפרט. הנה לצורך קיומו וחיותו וכל תהלוכותיו הנגזר עליו. הנה משפיע עוד היושר בהעגולים שפע חדשה בכל רגע ורגע. ועי"ז מתנהג אותו הפרט ע"י העגולים בכל הנהגתו הראוי לו. וא"כ הרי ניחא לנו היטיב מה שהיסודות דהעגולים הם בתואר עגול דוקא משא"כ האור דיושר הנה הוא רק בבחי' קו ועמוד וכנ"ל. והוא משום כי שורש כל המציאיות כולם בבחי' שרשם הראוי למדרגת אותו העולם. הנה הוא באמת רק בהעגולים לבד. כי שם עומדים כולם בכח. כלולים ומיוחדים בשרשם. ולכך הם עגולים כי הם כוללים כל הפרטים כולם יחד. ומקיפם מכל צד. כי הם סבתם העיקרי בכל. עניניהם וכנ"ל סי' ב'. משא"כ האור דיושר משום שהוא מעולם העליון הנה אינו מתגלה בו שורש להמציאיות דהתחתון מאומה. כי הוא גבוה מהם הרבה ולכן אינו מקיף אותם כלל כי הוא אינו סבתם וכל מה שנמשך להם ממנו הוא רק דרך העגולים ורק לאט לאט שהוא דרך קו דק ונקב קטן לבד. ולכן עומד הוא רק בתואר קו ועמוד שהוא בבחי' יושר אשר עיקרו הוא למעלה ואינו דבוק עם התחתון אלא רק בקצה התחתון שלו. וכ"ז הוא משום גודל מעלתו שאין התחתון כדאי להשתמש בו בהדיא אמנם בהעלם הנה ישנו גם בו שורש לכל המציאיות כולם אשר בכל עולם התחתון כולו אלא שהם עדיין בו רק ממדרגת עולם העליון עצמו. אבל גילויו אשר לתולדתם הראוי לפי מדרגת עולם התחתון. הנה הוא רק לאט לאט ולכל פרט ופרט בפנ"ע. והוא בשפעו אשר משפיע בהעגולים לצורך כל פרט ופרט להוציאן מן העגולים מהכח אל הפועל וכנז'.

והאמת הוא כי גם המציאות דהעגולים עצמן בכל כחותיהם הנה יצאו הם ג"כ רק מאור דהיושר ויצאו הם ג"כ רק לאט לאט. היינו כל עיגול ועיגול בפנ"ע. וכמו שמבואר כ"ז בעגו"י ענ"ב. והוא ג"כ כי משום שהעגולים הנה הם ממדרגת עולם התחתון. לא היה אפשר להם לצאת על מדרגתם אלא רק במיעוט ובצמצום מהאור שלמעלה ולא בשפע כלל. ואח"כ כאשר נאצלו כל העגולים שהם היסודות דעולם התחתון בכלל. הנה משפיע בהם עוד היושר ג"כ לצורך תולדות כל המציאות שהם הפרטים. להוציא את כ"א מהכח אל הפועל כנז'. והרי נמצא כי כל הגילוי דאור היושר. הוא לעולם רק בדרך פרט משא"כ העגולים הנה בהם עומדים כל המציאות כולם בדרך כלל. וכלולים שם כולם בכללא חדא. ויציאתם מהם הוא בבחי' פרט היוצא מן הכלל וכנ"ל. וזהו מ"ש הגר"א בהליקוט שבסוף ספד"צ. מדפוס ווילנא תרמ"ב בד' ל"ח ע"ב. בדה"מ סוד הצמצום. כי העגולים והיושר הנה הם בבחי' כלל ופרט ע"ש. והוא מבואר ע"פ דברינו. כי כל הגילוי דאור היושר הוא רק בפרטית לבד אבל כללות כל המציאות הנכללים בו בדרך כלל. הנה הוא נעלם מאד. כי הוא רק במדרגתו אשר בעולם העליון שהוא בבחי' אפס ואין בערך התחתון. משא"כ העגולים הנה בהם עומדים כל המציאות בדרך כלל. כי הם היסודות הכלליים להם אשר לפי מדרגת כל אותו העולם גופה וכנ"ל. והרי לנו ב' תועליות מהאור דיושר. אחד מה שהוא המקשר והמחבר את העולם עליון בהתחתון כי הוא הממוצע ביניהם ועל ידו מתייחדים שניהם ונעשים אחד והוא ע"י תועלת השני. היינו ע"י שפעו שמשפיע בהעגולים לצורך תולדות כל הפרטיים ומשתתפים שניהם בבנין כל המציאות וכנ"ל והרי יש בכל פרט ופרט שבכל התחתונים כולם כח ואור מכל העליונים אשר למעלה למעלה ועי"ז הנה הולך המציאות תמיד ומתתקן ומזדכך עד שלבסוף יתעלו ויתייחדו כולם וכפי כוונת המאציל ית"ש בכל כוונת בריאת עולמו:

[ג] **אמנם** הרי יש להקשות במה שאמרנו לעיל בסמוך כי עיקרו דאור היושר הנה הוא עומד למעלה ואינו דבוק בהתחתון אלא רק בסיומו שהוא בקצה התחתון שלו והוא מפני שעיקרו הוא רק מעולם העליון וכנ"ל. הרי בדברי הרב ז"ל בעגו"י ענ"ב ובכ"מ מבואר שם שהאור דיושר דכל עולם הנה הוא עומד בכל עיקרו באותו העולם גופה כמו העגולים. וכן מבואר עוד שם סו' ענ"ד בדברי מהרח"ו ז"ל שדעתו נוטה לומר. שכל העשר עגולים כולן הם נמשכין ומתפשטין רק מהג"ר דהיושר. וכל הז"ת דהיושר הם עומדים בתוך חלל העגולים (וע' במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ד) ועכ"פ הוא כי עומד היושר בכל שלימותו בכל עולם ועולם. וא"כ הרי נראה לכאורה לפי"ז שגם היושר הנה הוא ממדרגת אותו העולם ממש כמו העגולים מאחר שעומד כולו בו. אך דע כי עומק הענין דיושר ועגולים הנה הוא כי הם בבחי' יסוד ומלכות. כי הנה העגולים הם בבחי' המלכו' נוק' שהוא פרצו' בפנ"ע. והוא אדון כל המעשים שממנה נעשה הכל. אך היושר הנה הוא בחי' היסוד. והוא אינו פרצו' בפנ"ע אלא שהוא מהו"ק דז"א. וגוף וברית חשבינן חד. והרי הוא מפרצו' העליון ועכ"ז הנה הוא רק הקצה התחתון שלו ועיקרו הוא למעלה. אמנם היסוד הנה הוא נכנס כולו בתוך העגולים בכל הי"ס שבו. והוא היושר הכללי. והעגולים הכללי הנה הם היסוד דמלכות. (אשר שם מתקבלין כל הגבורות דהדעת שלה הנעשה מיסוד דז"א. והבן) והנה נכנס היושר הכללי בתוך העגולים הכללים ונעשים שניהם לאחד. וזהו מה שמבואר בדברי האריז"ל הנז'. שכל היושר הכללי הוא נכנס כולו בתוך העגולים, ועכ"ז הנה הוא באמת' רק הקצה התחתון מעיקרו. וכמו שאמרנו כי הרי היסוד הוא רק הקצה התחתון דז"א שהוא עיקרו. והבן. אמנם הוא כי הנה אינו נעשה היסוד עם המלכות לאחד אלא רק בעת היחוד דוקא ואז נעשה היושר והעגולים לאחד. וא"כ הרי פשוט הוא כי יש חילוק בזה בין העולמות והפרצופים. כי במקום אשר זווגם הוא תדירי הנה עומדים שם היושר והעגולים במדרגה חדא לעולם. ועומד כל היושר כולו בכל הי"ס שבו בתוך העולם התחתון תמיד, אבל במקום אשר זווגם הוא רק לפרקים. הרי אינו עומד היושר בתוך העגולים אלא רק בעת הזווג לבד. אמנם כ"ז הוא· רק בהיושר הכללי עצמו אשר עיקרו הוא מעולם העליון והוא היסוד דז"א שהוא היושר הכללי דעולם התחתון כנז' ואינו עומד הוא בעולם התחתון ממש אלא רק בעת הזווג אבל שלא בשעת הזווג הרי הוא כולו למעלה בז"א עצמו. אך עכ"ז הרי בנין כל עולם התחתון כולו הנה הוא לעולם רק מהאור דהיושר ג"כ. כי הרי גם עצם העגולים עצמן הנה הם נמשכים ונעשים ג"כ רק מהיושר דהעליון וכמבואר בדברי הרב בעגו"י ענ"ב. וכן כל המציאות הפרטים כולן הנעשים ומתהווים מהעגולים ויוצאים משם מהכח אל הפועל וכן כל הנהגתם ותהלוכותיהם הרי אמרנו ג"כ שנעשה כ"ז ע"י אור ושפעת היושר המשפיע בהעגולים ע"י הזווג דהיושר הכללי בהעגולים [ור"ל ע"י הזווג דפרקים אשר מזדווגים בכל עת לצורך עכ"פ (וע' עיקר הענין בזה לקמן אות ד' ה') וא"כ נמצא שבנין כל עולם התחתון כולו וכל מציאותם הוא לעולם רק מעצמות האור דיושר והעגולים ואין שום פרט בכל הנמצאות כולם אשר בכל העולמות כולם. שלא יהא כלול מהאור דיושר ועגולים משניהם יחד. אך היושר הכללי עצמו אם שהוא עומד בתוך העגולים או לא. הנה בזה יש חילוק בין העולמות והפרצופים. כי באותן אשר זווגם הוא תדירי הנה עומד גם היושר הכללי עצמו ג"כ תמיד בתוך העגולים בכל עיקרו. והוא מחובר ומיוחד העולם התחתון עם העולם העליון ביחודא חדא לעולם. אבל באותן אשר זווגם הוא אינו תדירי. הנה אינו עומד בהם היושר הכללי מחובר עם העגולים אלא רק בעת הזווג. אבל שלא בשעת הזווג הנה עומדים כ"א בפנ"ע. אבל מ"מ עיקר בנין כל העולמות וכל הנמצאות כולם הנה הוא לעולם רק מהאורות דיושר ועגולים יחד וכנז'. והנה ידוע הוא מ"ש הרב בשער סדר אבי"ע פ"ד בסוד שארה כסותה ועונתה. שהם אינן אלא רק עד סוף עולם הבריאה לבד. אבל ביצירה ועשיה חסר בהם בחי' עונתה. ובעשיה חסר גם בחי' כסותה ע"ש ועד"ז הוא ג"כ בענינינו כי לא הוה הזווג והיחוד העיקרי בין העולמות אלא רק עד הבריאה לבד. כי אצילות מתייחד עם הבריאה והם שניהם באחדות כי אצילות הוא חכמה ובריאה בינה. אימא מקננא בכורסייא. והם תרין ריעין דלא מתפרשין וכמו שהאריך בזה הגר"א בספד"צ פ"ד בדה"מ ויאמר ע"ש כל הענין בארוכה. וא"כ נמצא כי בעולם הבריאה ומכש"כ בכל העולמות שלמעלה. הנה שם שורה ומתייחד תמיד כל היושר הכללי כולו ג"כ בתוך העגולים ממש. אבל ביצירה ועשיה הנה שם הוא אינו כן כי היושר הכללי דהיצירה אשר הוא מעולם הבריאה. הנה הוא אינו מתייחד ושורה בתוך העגולים דהיצירה אלא רק לפרקים ומכש"כ מהיצירה להעשיה הנה אינו שורה היושר הכללי דהעשיה אשר הוא מהיצירה. בתוך העגולים דהעשיה. אלא רק לעיתים רחוקות. וא"כ הרי ניחא מכ"ז ג"כ מה שאמרנו כי היושר הכללי הנה הוא עומד כולו למעלה ואינו נכנס בתוך העגולים אלא רק בהקצה התחתון שלו והנה הוא רק בעולם היצירה והעשיה. אבל בכל העולמות שלמעלה הנה שם הוא עומד באמת כל היושר הכללי כולו בתוך העגולים. וכמו שמבואר בדברי הרב בעגו"י ענ"ב ושם סוף ענ"ד וכן בשער השתלשלות הי"ס סוף ענ"ב ע"ש. כי שם הוא מדבר על כל העולמות שלמעלה. אמנם מה שמשמע בשער דרושי אבי"ע פ"ג וכן בציור עולמות בהקדמה. שכן הוא ג"כ בעולם העשיה הנה שם הכוונה הוא רק על שפעת האור דיושר אשר הוא מתפשט ומשתתף בכל העולם כולו ובכל המציאות שבו וזהו גם בעולם העשיה וכנ"ל אבל לא על היושר הכללי עצמו. כי הוא אינו שורה ומתייחד בתוך העגולים עצמן לעולם. אלא רק מהבריאה ולמעלה וכנז' אבל ביצירה והעשיה הנה אינו שורה ומתייחד שם היושר הכללי עצמו אלא רק בעת הזווג לבד. וכן הוא ג"כ כי אפי' מהבריאה ולמעלה אשר שם הוא שורה היושר הכללי עצמו בתוכם ממש אך עכ"ז הנה לעולם הוא כי כל עיקרו דאור היושר הכללי שבכ"א. הנה הוא רק מהעולם העליון שעליו כי הוא היסוד דז"א וכנ"ל. והוא כל היושר הכללי. הי"ס דהיסוד והרי

הוא מהז"א עצמו שעומד כולו למעלה כי גוף וברית חשבינן חד אלא שהוא הקצה התחתון שבו וכנ"ל. והוא שורה ומתייחד בתוך העגולים דהעולם התחתון שהוא המלכו' ור"ל יסוד דהמלכות כי היושר והעגולים הם הב' יסודין דז"א ומלכות שבעולם העליון. ונשתלשלו הגבורות שביסוד דהמלכות העליונה ונתפשטו למטה. והם העגולים דהעולם התחתון. כי נתעבו ונעשו ממדרגת התחתון עצמו. ובתוכם נכנס ושורה היסוד דז"א שהוא לעולם ממדרגת העליון. והוא היושר הכללי כנז' (והבן כ"ז מאד) ועל ידו מתייחדים העליון בהתחתון זב"ז. כי זהו כל עיקרו דהאור היושר לקשר ולייחד את כל העולמות כולם זב"ז. וכ"ז הוא ע"י שהאור דהיושר הכללי הנה הוא לעולם ממדרגת אור העליון וכנז':

והרי נתבאר לנו מכל דברינו כל עיקר ענין דהיושר והעגולים כי הנה הוא לייחד את כל הריבוים מהנמצאיית כולם. וכדי להביאם לסוד האחדות האמיתי כי ע"י העגולים מתייחדים כל הנמצאיית והפרטים כולם שבכל דור וכן כל הדורות כולם שבכל הששת אלפים שנה. ונכללו ונתייחדו ע"י העגולים כולם יחד. וכ"ז הוא לצורך תיקון היחוד אשר בכל עולם ועולם גופה. כי העגולים הנה הם ממדרגת אותו העולם עצמו ומתתקן על ידם תיקון היחוד הנצרך לכל עולם גופה. אך היושר שבכל עולם אשר הוא מעולם העליון הנה הוא לצורך תיקון היחוד לכל העולמות כולם בכלל וכדי לקשר ולייחד את כל העולמות כולם ג"כ ביחודא חדא. ונכנס אור דהיושר העליון בתוך כל התחתונים כולם ומשתתף בבניינם והוא עומד בהם לעולם בפנימיותם. ועי"ז הם מזדככים ומתעלים ואפשר לכ"א לעלות למדרגה העליונה אשר למעלה למעלה עד שיתעלו כולם ויעלו לבסוף לסוד האחדות האמיתי. וכן נתבאר לנו ג"כ כי בכל העולמות אשר עד היצירה הנה שורה בהם היושר הכללי דכ"א בתוכם ממש לעולם ולכך הם מיוחדים כולם גם עתה לעולם. אבל ביצירה ועשיה אינו שורה בהם היושר הכללי הראוי להם אלא רק לפרקים ולכן הוה יחודם עתה. אינו תדירי וחסר בהם היחוד העיקרי אשר מבריאה ליצירה ומיצירה לעשיה עד עת קץ הימין:

[ד] **והנה** ע"י היושר הכללי הנז' הנה מתלבשים כל העליונים כולם בכל התחתונים כולם וכנודע שגם העליון שבהעליונים הנה הוא מתפשט ומתלבש גם בתחתית כל התחתונים וכמ"ש בשער סדר אצי' בקיצור פ"ב. כי רגלי קומת א"ק המלביש את א"ס. מבריח עד סיום כל העולמות אבי"ע. ואצי' לבוש לז"ת דמלכו' שבו. וכל בריאה לבוש לז"ת דמלכו' דאצי'. וכל היצירה לבוש לז"ת דמלכו' דבריאה. וכל עשיה לבוש לז"ת דמלכו' דיצירה. ועקביים דא"ק. מתלבשים בי"ס דעשיה כו'. וכן שם רפ"ג. כי הא"ס הוא נשמה לנשמה. והאציל אדם אחד הכולל כל העולמות כולם. ובחי' הגוף שבו הוא עולם האצי' ובחי' המלבושים הם ג' עולמות בי"ע שאינם רק עולם אחד לבד. והוא לבוש האצי' כולו כו' וכן הוא בעגו"י עכ"ד בארוכה ובשער דרושי אבי"ע פ"ב ובכ"מ. אלא שכל מי שהוא יותר עליון הוא עומד בהיושר תחתון בהחלק היושר פנימי שבו. אבל עכ"פ הוא כי מתלבשים כולם בכולם. וכ"ז הנה הוא ע"י היושר הכללי הנז'. וכנ"ל שעל ידו מתקשרים ומתייחדים כל העולמות כולם זב"ז. אמנם הנה נסדר ההתפשטות אור העליון בהתחתון על ב' בחי'. אחד בבחי' עיקר ואחד בבחי' תוספת. והבחי' עיקר הוא מה שנוגע לעיקר חיותו אשר בלעדו לא נגמר מציאותו כלל. והנה הוא נעשה בו לעצם מעצמיו ובשר מבשרו וע"ד הנשמה הניתן באדם אשר בלעדה לא נקרא אדם כלל. והיא ממלא אותו בכל מלואו ומתאחד עמו עד שנראה שהגוף גופה הוא החי. והגם שהנשמה היא מלמעלה ואינה מהעוה"ז כלל. עכ"ז אחר שירדה בו נעשה לעצם מעצמיו. והיא האדם עצמו. ואינה ניכרת מעתה שהיא מהעליונים כלל. וכן הוא עד"ז בכל המציאיית כולם כי הנה הגם שכל כחותיהם הפנימיים ופעולתם וצורתם העיקרי. הנה היא רק מההתפשטות וההתלבשות דכל אורות העליונים אשר מלמעלה למעלה עד א"ס ית"ש ואין עצמותם העיקרי מעוה"ז כלל עכ"ז אחר שנתפשט ונתלבש בהם הרי נתאחד עמהם בחוזק כ"כ עד שנראה שכ"ז הוא רק מכלל המציאות דעוה"ז עצמו שהרי לא יסור מהם כל אלו האורות פנימים כל משך זמן קיומם ולא נגרע מערכם דבר. וכאשר נגמר זמן חיותם ועולים כל האורות פנימים שבהם למקורן הרי נתבטל מציאותם גם מבחי' המציאות דעוה"ז לגמרי וא"כ הרי נמצא שכל אלו האורות פנימים המוכרח להם אשר הם חיים וקיימים על ידיהם הגם שעיקרם הם רק מלמעלה ואינם מהד' יסודות דעוה"ז כלל. עכ"ז הרי נתעלמו ונתאחדו בכל המציאיית הפרטיים דהעוה"ז עד שבלעדם לא נופל גם על כל העוה"ז גופה שם מציאת כלל. והוא ההתפשטות וההתלבשות דכל אורות עליונים בהתחתונים בבחי' העיקר שאמרנו. וזהו עומק כוונתם ז"ל (בסנהדרין צ"ז סע"א) שית אלפי שנין הוה עלמא וחד חרוב. והנה לשון חרוב משמע שלא תתבטל העולם מכל וכל אלא שתתחרב מכל המציאיית שבה. וע"ד שכתוב (יחזקאל כ"ו ב') אמלאה החרבה וכן כל לשון חרוב שבתנ"כ. אך ממאמרם ז"ל בסנהדרין צ"ב רע"ב שאמרו שם אותן שנים שעתיד הקב"ה לחדש בהן את עולמו כו' לדיקים מה הן עושין הקב"ה עושה להם כנפים כנשרים כו'. ומשמע מזה שיהיה אז איזה ביטול גם לעיקר העולם עצמו ג"כ. וכן משמע ג"כ בפרד"א פ' נ"א שאמרו שם שמים וארץ עתידין לעבור ולהתחדש כו' ע"ש בארוכה. אך הכוונה הוא שיעלה אז כל ההתלבשות דכל האורות העליונים אשר בהתחתונים. הנה יעלה כ"א לשרשו ולא ישאר בכל עולם אלא רק עצמותו העיקרית לבד בלתי התלבשות העליונים בהם ואז אינו נופל עליהם שם מציאות גמורה כלל. כי השמים והארץ והימים והאויר בכל צורתם ומציאותם הגמורה כמו שהם לפנינו. הנה הוא ג"כ רק מההתלבשות דאורות העליונים אשר נתלבש בהם כהנשמה בהגוף. אבל עצמותם העיקרי הנה הוא רק הד' יסודות הפשוטים לבד. והרי נמצא כי כשיתפשטו מהם האורות והכחות העליונים המתלבשים בם. הרי יתבטל באמת עיקר כל מציאת השמים והארץ ג"כ. שלא ישאר אלא רק יסודותיהם הפשוטים לבד אשר הם רק כבחי' כחות היוליית ואין להם מציאות נגלה כלל אלא רק שמוכנים לקבל כל פעולה שיעשה בהם ע"י שפעת אור שלמעלה. אבל הם עצמם אין להם גילוי מאומה. וזהו שאמרו וחד חרוב ור"ל שיתחרב מכל מלואו וטובו שהוא מכל שפעת אור העליונים שבו. ולא אמרו בטל כי יסודותיהם העיקרי ישארו עכ"פ. ועכ"ז הנה הוא קרוב לבחי' ביטול ג"כ כי הרי יסודותיהם העיקרי לבד אינו מציאות גמורה כלל וכנז'. ויסודותיהם העיקרי הנה הם בחי' העגולים לבד בלתי יושר כלל אבל מציאות השמים והארץ כמו שהם עתה לפנינו. הגם שהם ג"כ מכלל העגולים הכלליים עכ"ז הנה הם רק ע"י השתתפות אור היושר המתעלם ומתאחד עמהם כהנשמה בהגוף ועי"ז נעשה כל מציאותם העיקרי כמו שהם. וע"ד מציאות האדם אשר הוא רק ע"י הנשמה שבו וכנ"ל. אמנם האדם אשר הגוף שבו נמשך ונלקח מהד' יסודות הכלליים המקויימים. ולכן גם כשיוצא הנשמה ממנו נשאר הגוף בבחי' מציאות חומרי עכ"פ. וכמו חומר הד' יסודות אשר נלקח מהם. אך השמים והארץ הכלליים כשיתפשט ויוצא מהם כל הכחות פנימיים אשר מאור ושפעת העליונים. הנה ישארו רק ביסודותיהם הפשוטים לבד שהוא בחי' חרוב הקרוב לביטול ממש ג"כ:

ונחזור להענין כי הנה נתבאר לנו כי התפשטות והתלבשות האורות העליונים בהתחתונים הנה הוא מוכרח ועיקר בו. כי בלתי זה הנה כמעט אשר לא נופל שם מציאת על התחתון כלל. והוא ההתפשטות דבחי' העיקר שאמרנו. ובבחי' הזה הנה נמצא שאין שייך באמת לחלק את העליונים והתחתונים לב' מציאיית בפנ"ע אלא שהם רק מציאות אחת לבד כי הרי בלתי ההתלבשות הרי אין שם מציאות על התחתון כלל וכנז'. וא"כ נמצא כי בבחי' הזה הרי הוה העולם עליון עם התחתון רק עולם אחד ממש:

אמנם הנה יש עוד בחי' שנית בהתלבשות העליונים בהתחתונים והוא רק בבחי' תוספת. והיינו כי לפעמים הנה ניתוסף אורה והזדככות בכלל המציאות בכלל וכן בכל מציאיית ומציאיית בפרט ונתעלה כל המציאות כולו בכלל. בעילוי רב ע"י האורות העליונים המתפשטים ומתגלים בה. וע"ד שהיה ביציאת מצרים ובמתן תורה שהיה מתנהג אז בהנהגה ניסיית למעלה מכל טבע העולם לגמרי. והיה קרוב הדבר ועומד הכן שיחזור אז כל

מליאת העולם כולו למדרגתו הראשונה אשר קודם החטא דעה"ד ע. אם שהיינו זוכים לקבלת הלוחות הראשונות. וכמו שמתבאר בארוכה לקמן חלק שני דרוש ד' ה'. וכן היה קצת ומעין זה ג"כ בימי שלמה בתחילת מלכותו אשר אז היה עומד העולם בתיקון גדול כנודע וכן גם בעת בנין בית שני ובזמן אנשי כנה"ג הנה ניתוסף להם אז אור גדול מלמעלה. ונפתח להם כל שערי תורה ונתגלה להם כל רזי אורה. וכמבואר בפרקי היכלות פ' כ"ז. אמר ר' ישמעאל כך אמר ר' עקיבא משום ר' אליעזר הגדול מיום שנתנה תורה לישראל ועד שנבנה הבית האחרון (ר"ל בית שני. כמ"ש בזוה"ק משפטים ק"ג א'. ופנחס רכ"א א' ע"ש) תורה נתנה אבל הדרה ויקרה כבודה וגדולתה ותפארתה. אימתה פחדתה ויראתה. עושרה וגאותה וגאונה. זיעתה וזיותה. עיזה ועיזוזה ממשלתה וגבורתה. לא נתנו. עד שנבנה הבית האחרון כו'. ושם פ' כ"ט אמר ר' ישמעאל כך אמר ר' עקיבא משום ר' אליעזר הגדול. לא קיבלו עליהם אבותינו לשום אבן על אבן בהיכל ה'. עד שכפו למלכו של עולם ולכל משרתיו וניזקק להם וגילה להם סודה של תורה. האיך יעשוהו והאיך ידרשוהו והאיך ישתמשו בו כו', עוד שם ס"פ כ"ז ור"פ כ"ח. בתי גנזיי ובתי אוצרותי אין כל דבר חסר מכם. אמרו משאלותיכם וינתנו לכם. ותאות נפשכם מיד תעשה כי אין עת כעת הזאת. ואין זמן כזמן הזה כו'. אני יודע מה אתם מבקשים ולבי הכיר מה אתם מתאוים. תורה מרובה אתם מבקשים והמון תלמוד. ורוב שמועות לשואל הלכה אתם מצפים. ולהמון רזיי אתם מחמדים. להרבות תעודה הרי הרים. כהעלות תושיה גבעות גבעות. להגדיל תלמוד בחוצות ופלפול ברחובות. להרבות הלכות כחול הים. ובנים [ר"ל תלמידים] כעפרות תבל. להשיב ישיבות בשער אוהלים לפרש בהן איסור והיתר. לטמא בהם את הטמא לטהר בהם את הטהור להכשיר בהם את הכשר. ולפסול בהם את הפסול. להכיר בהם את הדמים. להורות לנידות מה יעשו. לקשור כתרים בראשיכם כו'. ואמרו שם עוד כי הנה נשתלשל כסא הכבוד ועמד בין האולם ולמזבח ומלכו של עולם עליו וניתן להם רשות לעמוד לפני כסא הכבוד ע"ד שהם יושבים בישיבה. ותפשו כתר וקבלו חותם. ולמדו סדר סוד תורה כו'. וע"ש בארוכה כ"ז. וכן אח"כ בימי כל התנאים ובפרט בימי רשב"י שנפתחו אז כל שערי אורה מסתרי תורה כנודע בזוה"ק בכ"מ. וע' עוד ממדרגת רשב"י. במדרש רבה בראשית פ' ל"ה סי' ב'. ובירושלמי פ"ק דסנהדרין ד' ה' ע"א. וכן עד"ז האריז"ל אשר הוא גילה סתרי מעשה בראשית ומעשה מרכבה והיה גלוים לפניו ככל פשטות התורה ונפתח על ידו סתרי מעשה בראשית ומעמר"כ וניתן רשות לכל העוסקים בזה לעמוד בהם כ"א לפי כחו. ובפרט משנת ת"ר ואילך וכמ"ש בזוה"ק וירא קי"ז ע"א ובשית מאה שנין לשתיתאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא. ומבועי דחכמתא לתתא. ויתתקן עלמא לאעלא בשביעאה. כבר נש דמתתקן ביומא שתיתאה מכי ערב שמשא לאעלא בשבתא. וסימנך בשנת שש מאות שנה לחיי נח וגו' נבקעו כל מעיינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו. ומ"ש יתפתחון כו' ר"ל שניתן רשות לכל המשתוקקים להדבק באלהים חיים ולהתעסק בחכמת האמת לכנוס וליטול את השם כהראוי [וכל מי שיעמיק בזה ישכיל וימלא ולא היה כ"ז קודם שנת ת"ר. כי אז היה עדיין סתום וחתום. אלא רק ליחידי סגולה לבד כן שמעתי בשם הגאון החסיד ר' ישראל סלאנטער ז"ל] וכ"ז הנה הוא מגילוי האור שלמעלה אשר נתגלה לעילא ומתפשט ומתלבש למטה. והרי נמשך בעוה"ז תוספת אור העליון ומתגלה סתרי רזי תורה וסודותיה כדי לתקן את העולם לתיקון העתיד. וכ"ז הוא הבחי' השני שהוא בחי' תוספת אשר אמרנו כי ניתוסף מלמעלה אור גדול ומתפשט ומתלבש למטה ונתגלה שם אור העליון מעין אור העתיד. וכן כתב הגר"א בתיקונים תי' כ"א ד' מ"ב סע"ב בשם הראשונים. דכל דבר שיהיה לעתיד הוא עתה לפרקים. והוא מתנא דבי אליהו רבא פ"ג שאמר שם מכאן אמרו חכמים כל דבר שעתיד להיות בסוף כבר נעשה מקצתו היום. לעתיד יהא ישיבה להקב"ה בבית המדרש הגדול שלו וצדיקי עולם יושבין לפניו ומאיר להם פנים. כבר נעשה מקצת ישיבה לצדיקים ולדוד מלך ישראל והיה מאיר פנים לצדיקים בעוה"ז כו' ע"ש בארוכה והוא הכל מתקוה העתידה דלעתיד אשר נאמר אז ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים. ואמרו במדרש קהלת פ' י"א פסוק ח'. תורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח. ובב"ר פ' י"ז סס"י ה'. נובלת חכמה שלמעלה תורה. והנה מאור הזה דלעתיד גילה הקב"ה קצת ע"י הרשב"י והאריז"ל. וכן הוא תמיד כי כשנתגלה אור הזה דבחי' תוספת הנה נפתחין שערי חכמה ונשפעין נשמות קדושים בעולם בדור ת"ח וצדיקים ונתעלה העולם הרבה. וכן עד"ז הנה הוא לפעמים להיפך רח"ל. שנסתם כל חזון ונתמעט הדור בכל עניניו במיעוט מאד. וכמו שהוא עתה בעוה"מ שחשך בעדינו אורה ושחה לעפר נפשינו. השית"ב ירחם. וכ"ז הוא הכל לפי ריבוי ומיעוט ההתפשטו' דאורות העליונים למטה. ובחי' התפשטות הזה הנה אינו עומד העולם בו בסדר אחד אפי' רגע אחת אלא מתנהג תמיד בעולה ויורד. ולכך אנו קוראין את הבחי' הזה בשם תוספת משום שאינו עומד על מצב אחד כלל אלא לפעמים יחסר ולפעמים יעדיף. והסבה בזה הנה הוא לפעמים לפי המעשים ולפעמים הוא מסתרי ההנהגה הנעלמה שהוא מכבשי דרחמנא אשר אין שום בריה יכול לעמוד עליה כי הולך הנהגה הזה ומנהיג את כל המציאות תמיד ע"פ כוונתו ית"ש בתכלית תיקון האחרון. ולו לבד נתכנו עלילות [וע' בהקדמת הראב"ד ז"ל לספר יצירה ד' ח' סע"ב מדפוס ווארשא תרמ"ד. שאמר ומכאן אתה למד שכל דומם צומח וחי ומדבר כולם עוברין בדין בני חילוף לעלייה ולירידה והכל במשפט אמת ע"פ ה' יחנו וע"פ ה' יסעו ע"ש:

[ה] **והנה** הב' מיני התפשטו' אשר אמרנו. הנה נמשכים הם שניהם רק ע"י היושר הכללי כי על ידו מתפשט ומתלבש האור העליון בהתחתון. והן התפשטות דבחי' העיקר והן ההתפשטות דבחי' תוספת שניהם נמשכין רק ע"י היושר הכללי. כי הוא המאחד את כל עליון בתחתון וכל העולמות כולם זב"ז ונמשכין על ידו כל האורות כולם אשר מלמעלה למטה. אמנם החילוק אשר בין שורש המשכת אור העיקרי לשורש המשכת אור התוספת הנה הוא. כי אור העיקרי הוא מהחיצוניות דאור העליון. ואור התוספת הוא מהפנימיות דאור העליון. והוא כמ"ש הרב במוחין דצלם פ"ו וכן בכ"מ. כי יש ב' זווגים באו"א. אחד בבחי' חיצונית שהוא להחיות העולמות חיות המוכרח והזווג הזה הוא תדירי. והב' הוא כדי להוליד נשמות ואורות חדשות והוא בסוד הפנימית. והוא אינו תדירי. ומבואר שם וכן בדרושי נ"ן דרוש י'. כי בהזווג דסוד הפנימי. הנה נמשכין ומתגלין האורות מלמעלה למעלה עד הדעת עלאה שהוא תיקון א' מהי"ג ת"ד והוא נובע ונמשך מהאוירא עלאה דלא אתפיס שהוא החכמתא עלאה סתימאה אשר בין הגלגלתא להקד"א אשר שם שורש האור דא"ס ונמשך אור משם ומתפשט ומתגלה למטה והוא ההתפשטות דבחי' התוספת שאמרנו אשר הוא מתגלה ובא מהי"ג ת"ד שנקראים כל טובי ושם הוא האוצר של מתנת חנם הנאמר עליו וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם אעפ"י שאינו כדאי והגון לכך. ושורשו הוא בהש"ע נהורין דהפנים הנמשך מהחוורתא עלאה וכן בהחוורתא עלאה עצמו בסוד לויתן נחש בריח ונחש עקלתון אשר שם הוא סוד ברית אבות והתורה וישראל והוא בהתר"ך עמודי אור שבהקרקפתא וכמו שבארנו במ"א. ושורש השרשים הנה הוא בסוד אור א"ס המקיף והמוקף שהוא סוד שורש דלויתן נחש בריח ונחש עקלתון. והוא כללות המלכות דאור א"ס וכמו שכתבנו כ"ז בארוכה לקמן חלק שני ובכהתוה"ס כלל ב' וכלל י"ז. ומכ"ז הנה הוא ג"כ אור דהנהגת הס"ג אשר בעקודים ואשר יתגלה לעתיד. וכמו שביארנו שם בכלל ט"ו ובכ"מ. ומעין כ"ז הנה הוא ההתפשטות דבחי' השני שהוא בחי' התוספת שאמרנו שהוא נמשך מהפנימית כנז'. כי יש כמה בחי' פנימית ופנימית לפנימית כנודע. אך לעולם הוא. כי כל הפנימית הנה הוא נמשך ובא מהגילוי דהקו אמצעי העיקרי שהוא האור דהדעת עלאה העולה למעלה ומשם הוא בליעת הס"ג שהוא הנהגת הג"ר וכל הגילוים הנז'. אבל בחי' הראשונה שהוא ההתפשטות דבחי' העיקר שאמרנו שהוא רק מהחיצונית. הנה הוא מבליעת דהמ"ה וב"ן שהוא הנהגת

דהז״ת. והוא רק בגילוי דהו״ק לחוד. אך עכ״פ הוא כי שניהם הם נמשכים ובאים בכל עולם ע״י היושר הכללי. שהוא מעולם העליון השורה ומתייחד בהעגולים הכללי שהם ממדרגת עולם התחתון והיושר והעגולים הנה הם בבחי׳ דו״ן וכנ״ל שהם הב׳ יסודין דהזו״ן. ובבחי׳ הראשונה שהוא ההתפשטות אשר בבחי׳ העיקר שהוא רק מהחיצונית דהעליון. הנה נמשך אז השפעת דהיושר בהעגולים ג״כ רק מבחי׳ החיצונית לבד שבו ג״כ שהוא רק מהגילוי אור דהקצוות לחוד ומהז״ת שבו. ועומד היושר בהעגולים רק בבחי׳ הזווג דהחיצונית לחוד שהוא בבחי׳ הזווג דהקצוות והז״ת. אבל בבחי׳ השניה שהוא ההתפשטות אשר בבחי׳ תוספת שאמרנו שהוא מבחי׳ הפנימית דכל העליונים וכנז׳. הנה נמשך אז השפעת דהיושר בהעגולים ג״כ מבחי׳ הפנימית שבו שהוא מהגילוי דהקו האמצעי ומהג״ר שבו. ועומד אז היושר עם העגולים בבחי׳ זווג הפנימית שבהם שהוא בהגילוי דהקו האמצעי ומהג״ר שבשניהם. כי כפי קבלתם מלמעלה כן נמשך עד״ז זווגם ויחודם ג״כ אם בחיצונית אם בפנימית:

[ו] **והרי** נתבאר לנו ענין העגולים והיושר תכונתם ויחודם וסדר שפעת האורות הנמשך מהם. והנה בזה יומתק לנו להבין כל הדברים אשר לעיל סי׳ א׳ בביאור דברי הרב דנקודות פ״א בענין השינוי אשר בין העקודים להנקודות. כי בהעקודים לא היה עגולים כלל ובהנקודות לא היה מתחילה היושר כלל. כי מאחר שכל ענין העגולים הנה הוא רק להמציא יסודות להעולם שלמטה. לפי מדרגתה ועביותה הראוי לה. אבל היושר הוא להיפך להלביש את העליון בהתחתון ולהמשיך בה מטוב כל העליונים. וא״כ הרי ניחא בזה מה שבהנקודות לא היה מתחילה היושר כלל. כי הרי כל ענין דעולם הנקודות היה רק להוציא ולהמציא ע״י כל עולם התוהו וכל תולדותיה ויצאו אז כל שרשי הד׳ עולמות אבי״ע רק בבחי׳ נקודות. קטנות וקרני חגבים לבד ונטבעו במצולות ים עד עת התיקון. והיה כ״ז בכוונה ורצון מהמאציל ית״ש שיהיה כן בדוקא כנודע וכמו שיתבאר לקמן בארוכה בחלק שני. וא״כ הרי היה ההכרח להעלים ולהסתיר אז את האור דא״ס בכל האפשרי ושיוצא כל הנקודות רק במיעוט ובצמצום גדול מכל האור העיקרי שלמעלה וכנ״ל בדרוש ב׳ ג׳. ולכן יצאו אז כל האורות דהנקודות רק עגולים לבד בלתי יושר כלל. כי הרי נתעלם בהם האור העליון לגמרי והיו רק מבחי׳ התחתונות דהנה״י דא״ק ומהחיצונית שבו וכל יציאתם מהעינים היו רק מבחי׳ הראיה הלדדית שבהם לבד שהוא רק מבחי׳ הקצוות ולכך היו אז רק עגולים לבד וכנ״ל סי׳ א׳ כ״ז. משא״כ כל האורות דהעקודים. הנה הם ממש להיפך. כי הרי כל העקודים כולו הנה הוא מהטבור ולמעלה דא״ק ונקרא על שם א״ק עצמו וכמ״ש הגר״א בספד״צ פ״א בד״ה אבא יתיב. שנקרא כל העקודים א״ס על שם א״ק ע״ש. והוא אינו נבדל מא״ק בבחי׳ עולם בפנ״ע כלל אלא הוא רק כבחי׳ הי״ג ת״ד דנפקין מא״א שאינם עולם במדרגה בפנ״ע כלל וכמ״ש הגר״א שם. ומאחר שאינם עולם בפנ״ע. הרי אינם צריכים הם לבחי׳ עגולים. היינו להמציא להם יסודות כלליים למדרגתם. מאחר שאינם במדרגה בפנ״ע כלל אלא שהם משתמשים בהעגולים דא״ק עצמו המבואר בדברי הרב בעגו״י ענ״ב. כי ישנם בא״ק עגולים ויושר והוא להבדילו ממדרגת אור א״ס שלמעלה והוו כל העגולים אשר בא״ק לבחי׳ יסודות כלליים להעלמא דא״ק וכמו שבארנו כל ענין העגולים לעיל סי׳ ב׳ אבל העולם דעקודים אינם צריכים עוד לעגולים כלל מאחר שהוא אינו חלוק מא״ק כלל ואינו עולם בפנ״ע. ולא עוד אלא שעיקר דכל העקודים הנה הוא מאור היושר הכללי שבא״ק וכל הענין דהעקודים הוא בא״ק כבחי׳ הי״ג ת״ד בא״א. שנקראים כל טובי והוא להשפיע כל טוב מאור המ״ס וכל הג׳ רישין כולן שבא״ק. להאצילות. ע״ד הי״ג ת״ד שבא״א שהוא להשפיע כל טוב להזו״ן. והם ג״כ רק מאור היושר שבא״א. וכן הוא כ״ז ממש כל ענין העקודים בא״ק. וכמבואר מדברינו לעיל דרוש א׳ סי׳ ד׳ ודרוש ג׳ סי׳ ו׳ ובכל דרוש ד׳. ולכן היה כל העקודים גם מתחילה רק אור דיושר לבד. כי כל עיקר העקודים הנה הוא כולו רק מאור היושר שבא״ק עצמו כנז׳. וא״כ הרי הוא כולו רק עצמות אור דיושר. וכל ענינו הוא רק להמשיך כל טוב אור שלמעלה וכל הגילוי דאור א״ס שיתפשט ויתגלה באצילות ולייחד את כל האצילות כולו בא״ס ממש. ולכך שולט בכל העקודים כולו גם עתה האור דשם ס״ג ונמשך שם תמיד האור שלמעלה בשפע ובתוספת שהוא הבחי׳ השני אשר לעיל אות ד׳ ה׳. והוא מאור הדעת עלאה הקו האמצעי העיקרי וכנ״ל שם. ועל ידו הנה מתנהגים כל העולמות כולם גם עתה. הכל רק ע״פ הכוונה התכליתית להוליכם ולהביאם לתכלית תיקון האחרון. והבן כ״ז היטיב:

סימן ד׳

והנה במבוא שערים שער ב׳ חלק א׳ פ״ג (וכן בשער הקדמות סוף ד׳ ט׳ וד׳ י׳) כתב שם הרב עוד סבה אחת לסבת העגולים של הנקודות נוסף על כל הדברים שכתבנו בזה לעיל סי׳ א׳. ובאשר שכל אותן הדברים הם צריכין ג״כ לדעתי ביאור גדול לכן אעתיקנו פה ונבארהו כיד ה׳ הטובה עלינו:

[א] **וזה** לשונו שם. עוד יש טעם (לסבת העגולים דהנקודות) וצריך להרחיב ביאורו. כי הלא נתבאר בסדר התלבשות העולמות (והוא בעגו״י ענ״ד) כי רגלי קו היושר דא״ק הם מגיעים עד עגולי עתיק מצד מטה (ר״ל חלקי התחתונים דעגולי עתיק אשר מצד מטה) ונמצא כי עגולי עתיק מפסיק בין סיום רגלי היושר דא״ק ובין אור המקיף דיושר דא״ק העומד תוך העגולים שלו באופן שעגולי עתיק סובבים ומקיפים סביב מתחת רגלי דא״ק דיושר. ונמצא כי בזמן שעדיין לא נאצלו אלו העגולים דהנקודות אשר מהם עצמן הם עגולי עתיק ואריך וכל פרצופי האצילות אחר התיקון. הנה עתה קודם לאתם. היה פנוי וחלול אותו מקום שבין סיום רגלי היושר דא״ק עד אור מקיף היושר שלו. והנה כאשר רצה א״ק להאציל עולם הנקודות ולמנס עצמו מנה״י שלו ולמטה (כנ״ל סי׳ א׳) הנה אז נשארו הכלים דא״ק מהטבור ולמטה ריקן מאור ונחשכו חיצונותם מאד ולא היה בהם כח לעמוד במקום הגבוה ההוא וירדו למטה מרגלי א״ק באותו מקום הפנוי והחלל כנז׳. ולא הלכו באחוריים כי הוא מקום גבוה ובחרו להם הנמוך. והנה החיצוניות יש להם ב׳ בחי׳ אם חיצוניית מהטבור ולמטה מצד פנים. ואם חיצוניית מצד אחור. ואז בירדתם למטה מהרגליים. הנה חיצונית של בחי׳ הפנים היו במקום יותר עליון והוא בהמקום אשר נקרא עתה עולם הבריאה. והחיצונית של בחי׳ האחור ירדו יותר למטה בהמקום שהוא עתה עולם היצירה. וכאשר ירד החיצוניית של האחור עד פה. הוחשכו יותר מאד. ואז ירדה חיצוניית של חיצוניית דהאחור יותר למטה להמקום הנקרא עולם העשיה. והיה הירידות דאותן החיצוניית באותו המקום אשר שם היה המקיף דיושר דא״ק ולא בכל מקומו אלא במקצתו היותר עליון ואז אותו הבחי׳ דאור המקיף שנלקח מקומו עלה הוא למעלה והלביש את הא״ק מהטבור ולמטה באותו המקום שהיה בו החיצוניית הנז׳ אשר ירדו משם. וכאשר יצאו העגולים דהנקודות מהעינים וירדו מהטבור ולמטה. ובהתעגלם סביב נה״י דא״ק היו מסבבים גם תחת רגלי היושר שלו והפסיקו בין תחת רגליו להחיצוניית שהיו שם. והיו שם החיצוניית דחוקים בלי מקום ונגרשו משם ועלו למעלה באחור אלו העגולים דהנקודות (אשר יצאו מהעינים) ועמדו כנגד מקומם הראשון שהוא מהטבור ולמטה באופן שעגולי הנקודות (דהעינים) מלבישים את הכלים דא״ק אשר מהטבור ולמטה את בחי׳ פנימיותם. והחיצוניית אשר עלו הנה הם מלבישים סביבות עגולי הנקודות דהעינים מכנגד הטבור ולמטה. ביושר. אך לא בעיגול. כי החיצוניית הזה הוא מבחי׳ יושר ולא מבחי׳ עגולים (ומשום שהנקודות הפסיקו בין פנימיית הכלים דנה״י דא״ק אל זה החיצוניית. כבר הם יכולים לעמוד שם אעפ״י שהוחשכו. וכבר יש להם כח לקבל האור הראוי להם. מעשה״ק) ואז למטה במקום שירדו אלו החיצוניית נשאר חלל. וזה נקרא מקום בי״ע. כי המקום סובל העולם שבתוכו ולכן המקום גדול מהעולם. כי הוא נעשה מהארת אותן החיצוניית שירדו שם (ולכן היה המקום יותר זך וגדול ומעולה מן העולם עצמו. כי לכן נקרא הקב״ה מקומו

של עולם. ולכך הכלים של הנקודות אפי' אחר שנתקנו ונעשו כלים שלימים ומתוקנים ונקרא עולם האצילות. הנה הם גרועים מערך המקום שלהם אשר הם יושבים בו. כי הכלים הם נקראים עולם ולא האורות שבהם ולכן הם גרועים ממעלת המקום עצמו. כ"ז הוא משעה"ק. ועומק הענין בזה הוא. כי המקום נעשה מרשימת אור הנשאר בעת הסתלקות הא' אשר לכל עולם וכמו שבארנו בכהתוה"ס כלל ח' ענף א' ב' ע"ש ובכ"מ שם) ואמנם עליית החיצוניית באחורי העגולים היה לסיבת שלא היה להם מקום כי גרשום העגולים של הנקודות ודחפום אל האחור בעת התעגלם. ועוד כי אם ירדו מתחילה היה לחסרון האור כנ"ל אך עתה כבר בא האור ויוכלו לעלות אך לא דבוקים עם א"ק כי העגולים דהנקודות מפסיק ביניהם. ודע כי בעת ששמעתי זה הטעם כתבתי או בקיצור נמרץ. והעתקנו לך פה. כי נלע"ד ששמעתי. כי מקום בי"ע הוא אחורי העגולים של הנקודות שהוא ממש בחי' החיצוניית הזה שעלה. וכאן נראה להיפך. כי מקום בי"ע הוא למטה בחלל הנז' ול"ע. וזה לשון העתק מה שכתבתי בגליון הנז'. ירדו חיצוניית פנים ואחור מטבור א"ק ולמטה במקום בריאה ויצירה. וירדו במקיף היושר שתחת הרגלים ולא בכולו. והמקיף עלה במקומו. ובירדת האור הוחשך החיצוניית עוד יותר. וירד עוד יותר לעשיה וזה טעם ד' להיות הנקודות עגולים ומקיפים כדי להעלותם. כיצד ירד המקיף הזה (ר"ל העגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים אשר הם כעין מקיף) ונכנס לבין הרגלים לבריאה. וגרשום ולא מצאו מקום ועלו למעלה אחורי מקיף זה דנקודים כנגד מקומם הראשון. ולמטה נשאר חלל ונקרא מקום הבריאה וכו'. והמקום גדול מכל העולם ולכן כלי הנקודים אעפ"י שנתקנו (ונעשו) לכלי האצילות הנה הם גרועים (מהמקום) עכ"ל הרח"ו במבו"ש וכן הוא כ"ז בשער הקדמות וכנ"ל:

[ב] **והנה** כל הדברים הללו אין להם הבנה כלל כי פשטות כל אותן הדברים הם תמוהים מאד. ונבאר מה שיש לתמוה בזה אחת לאחת וזהו. א'. מ"ש שאחר הצמצום דא"ק שהוא כאשר שעלה כל האורות שלמטה מהטבור למעלה ונשארו הכלים ריקן מאור ונחשכו ולא יכלו לעמוד במקום גבוה ועי"ז ירדו למטה מרגלי א"ק וכנ"ל. והלא מאחר שעלה כל האור משם עד שנחשכו עי"ז. א"כ הרי אין שם עוד מקום גבוה כלל. כי כל גבהות המקום ומעלתו הנה הוא רק ע"י הארת האור שלמעלה וכשהוא קרוב לאור העליון. וכאן אשר עלה האור ונתרחק משם עד שנחשכו עי"ז א"כ הרי אין זה עוד מקום גבוה כלל. ב'. מ"ש ולא הלכו באחוריים כי הוא מקום גבוה ובחרו להם הנמוך. הלא גם החיצוניית דהאחוריים ירדו ג"כ וכמו שאמר אח"כ תיכף בסמוך והנה החיצוניית יש להם ב' בחי' כו'. ואיך יש סברא אצלו לומר שילכו באחוריים מאחר שגם האחוריים ירדו ג"כ לא היה אפשר להם לעמוד שם. ומאי אמר ובחרו להם הנמוך. הרי לא בבחירה תלייא מילתא. אלא שלא היה אפשר. ג'. מ"ש שהיה ירידתם במקום המקיף היושר דא"ק ובמקצתו היותר עליון שבו ולקחו את מקומו. הלא אור המקיף הוא גדול יותר מאור הפנימי וכנודע ומכיון שלא היו יכולים לעמוד במקומם מחמת תוקף אור הפנימי אשר הוא עומד מהטבור ולמעלה ולא היה אפשר להם לקבל את זוהר ניצוצי אורו גם מרחוק. היאך היה אפשר להם להתקרב אל האור המקיף אשר הוא עוד יותר גדול. וגם לעמוד במקצתו היותר עליון שבו. ויותר תמוה מ"ש שהם לקחו את מקומו ונדחה אור המקיף מפניהם והוכרח לעלות למעלה. היתכן שנדחה האור המקיף הגדול מפני כלים החשוכים. ועוד כי הרי ידוע הוא שיש ב' מיני מקיפים אחד אור מקיף ישר ואחד אור מקיף חוזר. והמקיף הישר הוא יותר גדול הרבה והוא מבחוץ להכל ובתוכו ובפנימיותו הנה הוא המקיף החוזר והוא סובב ומקיף על כל הכלים ואור פנימי וכנודע כ"ז. והנה לא הזכיר הרב כאן מאו"מ החוזר מאומה. ומדבריו אשר אמר שהאור המקיף הישר עלה ועמד באותו המקום אשר היה שם אותן החיצוניית דכלים שירדו א"כ יהיה נמצא שנכנס האו"מ הישר מבפנים להאו"מ החוזר והוא תמוה מאד. אם מחמת הענין עצמו שזה אי אפשר שהרי או"מ הישר הוא גדול הרבה וגם מה היה מכריח לזה לשנות עליהם סדרי בראשית מכל וכל שהרי היה יכול האו"מ החוזר לכנוס ולעמוד באותו המקום דהחיצוניית שירדו. והאו"מ הישר יעמוד בהמקום דאו"מ החוזר ומבחוץ. ד'. מ"ש וכאשר יצאו העגולים דהנקודות מהעינים כו' היו שם החיצוניית דחוקים בלי מקום וגרשום כו'. וקשה כי הרי איך היו דחוקים. הלא שם באותו החלל הוא המקום דכל העולמות בי"ע גם אחר שנתהוו ונשלמו בכל מציאותם כהראוי. וא"כ הרי הוא מקום מרווח הרבה. אמנם יש לומר כי הרי כל העולמות בי"ע. הנה הם כולם נעשה רק מהרפ"ח והש"ך ניצוצין אשר נפלו מכ"א דהנקודות אחר השבירה ולכן עתה כאשר ירדו שם מעיקר דאור הנקודות עצמן היה המקום דחוק שיעמדו שם הם עם החיצוניית ביחד ולא היה מספיק להם גם כל המקום הזה לשניהם יחד כלל. אך עכ"ז כי הרי מאחר שכל אור המקיף היושר אשר היה שם הוא נסתלק ועלה למעלה. א"כ הרי יש שם מקום מספיק היטיב. כי הרי אור המקיף הישר הוא גדול מכל האורות הפנימיים כולם ומאחר שנסתלק משם האור המקיף הישר הרי יש שם מקום פנוי וחלול עד העגולים דא"ק. והוא מקום מרווח הרבה מאד. ועוד כי מאחר שהיה בכח החיצוניית שירדו לדחות את האור המקיף הישר דא"ק אשר הוא גדול ומעולה מכל האורות כולם א"כ הרי היה להם כח בודאי לדחות גם את כל העגולים דא"ק ג"כ (כי אור המקיף הישר הוא מעולה וגבוה במדרגה מהעגולים כנודע) וא"כ הרי היה אפשר להם לדחות את העגולים ג"כ ולהתפשט עד א"ס ממש. וביותר קשה כי מאחר שהיה להם כח לדחות את אור המקיף ולהרחיקו מעל גבולו א"כ איך היה כח בהנקודות דהעגולים אשר יצאו מהעינים שהם רק נקודות קטנות וכקרני חגבים להתגבר על החיצוניית ולדחות אותם ממקומם. ומה גם כי עיקר הענין מ"ש שהיו דחוקים בלי מקום. הוא צריך הבנה וביאור. כי מה שייך דחיקת מקום באותן המציאיות כולם אשר הם דקים וזכים בתכלית הרוחניות ואינם תופסים מקום כלל. ה'. מ"ש ואמנם עליית החיצוניית כו' היה לסבת שלא היה להם מקום כי גרשום העגולים ודחפום כו'. הרי מה צריך לחפש טעמים וסבות על עלייתם ומוכח מדבריו כי לא עלו אלא רק ע"י הכרח ודוחק מחמת שהעגולים היו מכריח עליהם וגרשום ודחפום. הלא אדרבה הוא שכל ירידתם לא היה אלא רק ע"י הכרח ודוחק משום שלא היה אפשר להם לעמוד במקום גבוה וכנ"ל. וא"כ הרי ודאי הוא שכאשר יש להם אפשרות לחזור למקומם הראשון והיינו ע"י שהעגולים דהנקודות מפסיקים ביניהם וכמו שמסיק ואומר. ועוד כי אם ירדו מתחילה כו'. הרי בודאי שהם חוזרים מעצמם ברצון טוב. כי כ"א משתוקק לבוא אל מקומו ושורשו. ומה גם כשאותו המקום הוא יותר מעולה וגבוה והגם שלא חזרו גם עתה למקומם הראשון ממש. כי הרי עלו ועמדו רק אחורי עגולי דהנקודות. והעגולי דהנקודות היו מפסיקים בינם למקומם הראשון. וכמו שמבואר בדבריו הנ"ל. עכ"ז הרי כל מה שהוא קרוב יותר למקומם הראשון והוא מקום יותר גבוה. ודאי שהוא יותר טוב להם ששים ושמחים לחזור ולעלות בכל האפשרי. א"כ הרי הוא קשה מאד מ"ש וגרשום ודחפום. שמבואר מזה שהיה כל עלייתם רק בע"כ ובדוחק והכרח. ו'. מ"ש וזה טעם ד' להיות הנקודות עגולים כו'. הרי לכאורה אין בכל מ"ש. הכרח כלל שיעשו הנקודות עגולים עבור זה. ולעיל אמר ובהתעגלם סביב נה"י דא"ק מסבבים גם תחת רגלי יושר שלו כו' ומשמע מדבריו שזהו הסבה והטעם ד' מה שנעשו הנקודות עגולים עי"ז. ובאמת הרי אין בכ"ז הכרח כלל. להעשות עגולים עבור זה. כי הרי יכלו היטיב לירד למטה ולהעלותם ואינם מוכרחים להעשות לתכונת עגולים עבור זה. והרי החיצוניית ירדו ג"כ וכפפו את עצמן וסבבו מתחת רגליו. ותפסו את כל המקום שם ולא נעשו לעגולים כלל וכמ"ש בפירוש והחיצוניית אשר עלו הנה הם מלבישים סביבות עגולי הנקודות כו' ביושר אך לא בעיגול כי החיצוניית הזה הוא מבחי' יושר כו'. ומשמע מכ"ז

שהחיצוניית הם מתכונת היושר מעצמן. והנקודות הם מתכונת העגולים מעצמן. אבל ממה שירדו וסבבו למטה מהרגליים לדחוק את החיצוניית ולהעלותם. אין זה טעם מספיק כלל שיעשו עגולים עבור זה. ובאם שהיו מוכרחים מתחילה לכפוף ולירד למטה מהרגליים. והכפיפה הרי הוא כעין בחי' עגול. אך אח"כ כאשר עשו את פעולתן והעלו את החיצוניית. הרי היו יכולים לחזור ולהתפשט ולהיות ביושר היטיב. ז'. הנה צריכים אנו להבין מהו הענין דירידת החיצוניית אשר ירדו מתחילה למטה. ר"ל איזה פעולה נעשה מזה ולאיזה תועלת ירדו שם מתחילה. מאחר שאח"כ הרי חזרו ועלו למעלה ע"י הנקודות דהעינים ונשארו שם לעולם. וכן צריכים אנו להבין עוד. לאיזה תועלת דחקו הנקודות דהעינים את עצמן לירד למטה מהרגליים ולהעלות את החיצוניית ומה צורך והכרח היה להעלותן. ח'. הנה צריכים אנו להבין מהו הענין אשר לא עלו החיצוניית למקומם הראשון ממש. אלא שעמדו מבחוץ להעגולי להנקודות. והפסיקו העגולי דהנקודות בינם להנה"י הפנימית דא"ק. לאיזה פעולה ותועלת נעשה כל ההפסקה הזה. ט'. הנה צריכים אנו לדעת. כי בעת שהעגולי דהנקודות נשברו אם חזרו אותן החיצוניית לירד למטה או לא. כי הרי לכאורה נראה שהיה צריכים לחזור ולירד ומאותו הטעם שירדו בראשונה. י'. באם שנאמר שלא חזרו לירד למטה. אם עלו אז למקומם הראשון ממש. כי לא היה אז מה שיפסיק ביניהם. או שנשארו לעמוד לעולם מרחוק. י"א. אם שנאמר שעלו למקומם הראשון ממש. משום שע"י השבירה נתבטל ההפסק מהם. אם שנשארו כן לעולם גם אחר שנתקנו העגולים דהנקודות. והרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל. הביא קצת מדברי מבו"ש הנז' בהגהות השמש בדרושי נקודות רפ"ב. ומסיק ואומר שם על אותן החיצוניית אחר אשר עלו ועמדו באחורי הנקודות כנז'. על זה מסיק מהר"ש שרעבי ז"ל ואומר. והיו שם עד היום הזה. והרי מבואר דעתו ז"ל כי לא חזרו עוד אותן החיצוניית לירד למטה כלל וגם לא עלו לעולם למקומם הראשון ממש. וצריך ביאור להבין טעמו ונימוקו. כי במבו"ש ושער הקדמות שם לא מבואר כ"ז כלל:

[אות ג] **והנה** ראיתי במבו"ש. דפוס שאלוניקי משנת תקס"ו הובא שם ד' ח' ע"א הגהה אחת ממהור"ר למח ז"ל. שרוצה לקשר אותו הענין דירידת החיצוניית אשר ירדו לבי"ע כנ"ל. עם הענין אשר אמר הרב בשביה"כ פ"ז. שע"י מיתת המלכים ירדו פנימית הכלים לבריאה וחיצונית הכלים ליצירה והחיצונית דחיצונית לעשיה ואמר שם מהר"ל הנז' כי אותן אשר ירדו בשבירת הכלים הם היו מכסים על החיצונית דנה"י דא"ק אשר ירדו שם ג"כ. וכן הוא ג"כ בהגהת מהר"ל בע"ח בשביה"כ פ"ז ע"ש. ומ"ש מכסים ר"ל כי אותן החיצונית דנה"י דא"ק הם היו מבפנים והכלים הנשברים והמלכים אשר ירדו שם הם היו מבחוץ להם ומלבישים אותם. והדברים הללו הם לכאורה תמוהים. כי הלא החיצונית דנה"י דא"ק אשר ירדו. הרי הם חזרו ועלו קודם השבירה. שהנקודות העלו אותם כנ"ל. וא"כ הרי לא היו שניהם בעת אחת. אם לא שנאמר שסובר מהר"ל שאחר השבירה חזרו אותן החיצונית דנה"י דא"ק לירד עוד פעם וכנ"ל אות ב' בהערה ט'. וכן הקשה שם מהר"ל ואמר. כי הרי ידוע הוא שבשבירת הכלים לא ירדו אלא רק הכלים דהז"ת אבל האחוריים דהאו"א הם נשארו באצי'. וא"כ איך אפשר שירדו החיצוניית דנה"י דא"ק למטה בבי"ע. וכעין קושיא זו הקשה ג"כ מהר"ל הנז' בע"ח שער שביה"כ פ"ז על ירידת הכלים דעתיק וא"א וע"ש בהגהת השמש בע"ח ותמצא שם תירוץ על הקושיא זו בטוב טעם ודעת ודבריו הם אמת לאמיתו. וממילא ניחא עד"ז ג"כ קושייתו הנז' אשר במבו"ש בענין החיצוניית דהנה"י דא"ק. כי הנה היה ירידתם. לבחי' א"ק אשר בבי"ע. וע"ד שאמר מהר"ש שרעבי ז"ל בעתיק וא"א. כי בכל עולם ישנם בחי' א"ק ועתיק וא"א וכל הבחי'. וכמ"ש הרב בעגו"י ענף ד' ה' ובכ"מ וכנודע. וע"ש היטיב בדברי מהר"ש שרעבי ז"ל ובדברינו לעיל דרוש ג' סי' ס' אות ד' ה' ו' ז'. ע' בכ"ז ותבין. אך האמת הוא כי בעניננו אין אנו צריכים לכ"ז. כי כל ירידת החיצוניית דנה"י דא"ק אשר אמר במבו"ש ושער הקדמות הנז'. אין להם ענין כלל עם ירידת ונפילת הכלים דמיתת המלכים וכמו שיתבאר בדברינו לקמן:

וכדי ליישב את כל מה שהערינו לעיל באות ב'. הנה ראינו לבאר את כל דברי המבו"ש הנז' מרישא לסיפא ובזה יפתח לנו בעה"י שערי אורה. ליתן פנים חדשות בכל דבריו ויהיה ניחא ממילא כל ההערות הנ"ל היטיב. וגם יתבאר לנו ע"ז כל דברי הרב בע"ח אשר בדרושי עגולים ויושר עכ"ד אשר כמה חכמי לב נלאו לפרשו כנודע. ובדברינו יבוא הכל על נכון בטוב טעם ודעת בעה"י. ונייחד לזה סי' בפנ"ע:

סימן ה'.

[א] **מ"ש** כי עגולי עתיק מפסיק בין סיום רגלי היושר דא"ק ובין אור המקיף דיושר דא"ק העומד תוך העגולים שלו באופן שעגולי עתיק סובבים ומקיפים סביב מתחת רגלי היושר דא"ק. הנה כל מ"ש. רגלי היושר דא"ק. פשוט הוא שכוונתו על הכלים ואור פנימי דהנה"י דא"ק שהם הרגלין כנודע. וידוע הוא שכל ענין אור פנימי ואור מקיף שבכל פרצוף הנה הוא. כי האור פנימי מזכך את הכלי מבפנים לחוץ והאור המקיף מזכך אותו מחוץ לפנים וע"ז מזדכך הכלי בזיכוך אחר זיכוך עד שמשתווה להאור שבו. וכן הוא בא"ק ג"כ. כי ע"י האו"פ והאו"מ שבו. מזדכך כל הכלי שלו להשתוות עם האור דא"ק. אמנם באשר שכוונת המאציל ית"ש. הנה הוא להוציא ולהמציא מדרגות רבות. מדרגה אחר מדרגה עד מדרגת העשיה. ועיקר יציאת התחתון מהעליון הנה הוא מהנה"י שבו וכנודע שהנה"י הם לבר מגופא שהם רק לצורך התחתון (ע' דברינו בכהתוה"ס כלל א' ענ"ח ובכ"מ) ולכן סידר המאציל ית"ש שיתרחק האור המקיף מהכלים והאור פנימי דהנה"י שבכל פרצו'. וכדי שיתעבו קצת הכלים דהנה"י שבו להוציא על ידם את כל מדרגת התחתון כהראוי לו. כי ע"י שאינם מתדבקים בהם האו"פ והאו"מ זב"ז. ואינם מאירים זה לזה אלא רק מרחוק. ע"ז נשארו הכלים שלהם בעביותם קצת כפי הראוי להוציא מהם את מדרגת התחתון. ולכך נסדרו שיהיו עגולי עתיק מפסיק בין סיום רגלי היושר של א"ק שהוא הכלים ואור פנימי דנה"י שבו לבין אור המקיף דיושר והעגולים שלו [אמנם יש בזה עוד טעם והוא קרוב להאמור. והיינו כי הנה בארנו במ"א כי עיקר הענין דאור המקיף הישר הוא לצורך הנהגה הנסיי ולכן הוא עומד מרחוק. כי הארתו הוא רק בהעלם ובהסתר ואינו מתגלה להדיא אלא רק לעיתים רחוקים ועיקר הנהגה הגלויה הנה הוא רק הנהגה הטבעית לבד והוא האור הפנימי אשר הוא רק בצמצום ואינו מאיר אלא רק ע"י מסך ועביית הכלים ולכן עומד אור המקיף הישר בכל הנה"י. אשר שם הוא עיקר האור דמדרגת התחתון לפי הצמצום הראוי לכל מציאותו והנהגתו. הנה עומד שם אור המקיף הישר רק מרחוק] וזהו שאמר הרב עוד שם במבו"ש הנ"ל סי' ד' אות א'. ונמצא כי בזמן שעדיין לא נאצלו אלו העגולים דהנקודות כו'. היה פנוי וחלל אותו מקום שבין סיום רגלי היושר דא"ק עד אור מקיף היושר שלו. כי כן נסדרו מתחילה בכל הנה"י שיהיו מרוחקים האור מקיף מהכלים ואור פנימי שלו כנז':

[ב] **אמנם** מ"ש הרב בע"ח בעגו"י ענ"ד סמוך לסופו שרגלי עתיק וא"א וזו"ן כולם מסתיימים בהשואה אחת עד חצאי התחתונים דעיגולי א"א. וא"כ הרי מגיעים לבסוף גם בכל הנה"י שלהם. האור פנימי דכ"א באור המקיף דהיושר דכ"א ומתדבקים זב"ז. אך המתבונן שם בדברי הרב יראה שכ"ז הוא רק מאחר שמסתיים כל המציאות דכל העולמות די"ע כולם ומשם ולמטה. והנה שם הם חוזרים באמת להתקרב ולהתדבק כל הפנימים בהמקיפים זב"ז. וכדי לזכך ולתקן את כל המציאות והאמצעיים אשר נעשה ביניהם. שיזדכך כל תחתון להעליון והעליון לעליון עד שיוחזרו כולם למקורם הראשון. ולכן חוזרים אח"כ הפנימים בהמקיפים ומתדבקים זב"ז כדי לחזור ולהכנס מתחת לעילא והוא ע"י בחי' אור חוזר אשר הוא מלמטה למעלה. אבל בכל משך

מקום המציאות דהבי"ע וכל זמנם הרי הם מלובשים על בחי' הנה"י דהנוק' דא"א וכמו שכתוב בשער כסא הכבוד ע"ש. וכן הנוק' דא"א היא מלביש על הנה"י דז"א וכן הז"א על או"א והם כולם על א"א. והנה בכל משך ההתלבשות הזה אשר מלביש כל תחתון להעליון. הנה נפסק ונתרחק האו"מ הישר מהאו"פ. ע"י כל התחתונים כולם המתלבשים זה על זה. וכמו שמבואר בכל דברי הרב בעגו"י ענ"ד באריכה. ורק אחר שמסתיימים כולם הנה שם חוזרים הרגלין דא"א וזו"ן דאצילות אשר הם נוקבין ויורדין דרך כל העולמות כולם. הנה חוזרים הם אח"כ להתדבק ולהכלל האו"פ עם אור המקיף הישר זב"ז. וכדי לחזור ולתקן את הכל מתתא לעילא בבחי' אור חוזר ולהעלותם מעילוי לעילוי כנז'. אמנם כ"ז הוא רק אחר סיום כל המציאות וכל הזמן כולו דהתהוות הבי"ע. והנה יתבטל אז כל ההנהגה הטבעיית אשר הוא בצמצום וע"י מסך עביות הכלים. ויתנהג ויאר אז רק אור הנסיי לבד. ולכן חוזרים בסוף כל סיום הבי"ע ומתקרבים ומתדבקים האו"פ ואו"מ דכ"א זב"ז בכל הרצוי. ולא עוד אלא שמגיעים כולם גם באור המקיף הישר והעגולים דא"א וכמ"ש הרב בעגו"י ענ"ד שם. שרגלי כולם מסתיימים בשוה ומגיעים עד עגולי דא"א אשר לצד מטה והוא משום כי יוכללו כולם לבסוף גם בא"א ויתנהג אז רק באור דא"א לבד כנודע. והגם שהרי לפי"ז הרי היה צ"ך שגם הרגלין דא"ק ועתיק. יתקרבו ויתדבקו בהם ג"כ הכלים ואור פנימי עם האור המקיף היושר והעגולים שלהם זב"ז אחר סיום הא"א. עם כל התחתונים כולם הכלולים בו ומתלבשים עליו. כי הרי לבסוף יחזור גם א"א למדרגת עתיק ועתיק למדרגת א"ק וא"ק יתעלה ויוכלל בהקו דא"ס עד סוד האחדות האמיתי וכנודע בדברינו וא"כ אלמה מחלק הרב בענין התקרבות או"מ היושר אל הכלים ואו"פ. בין א"ק ועתיק לבין א"א וזו"ן וכמו שמבואר בעגו"י סו' ענ"ד ע"ש. אך דע כי האמת הוא שכן יהיה לבסוף ג"כ בודאי גם בעתיק וא"ק וכמו"ש הרב שם בעגו"י ענף ב' כי היושר דהא"ק הוא מתפשט ונמשך עד למטה מתחתית סיום כל העגולים שלו (וע' בדברינו שם בעגו"י ענף ד' אות ו' ע"ש) אמנם משום כי בהם לא יהיה כ"ז אלא רק מסוף אלף העשירי ולמעלה. אבל עד סוף אלף העשירי יומשך תיקון א"א שהוא הכתר. וישלוט אז אור דא"א כל עיקר הזמן דאלף העשירי. ומשום שמסוף אלף העשירי ולמעלה הוא נעלם מאד ואין לדבר בו לכן אינו מבאר לנו הרב אלא רק עד סוף תיקון א"א לבד ולא יותר למעלה. אבל האמת הוא שכן יהיה אח"כ גם בעתיק וא"ק ג"כ וכן אח"כ גם בהקו דא"ס וכמו שבארנו באריכה בכהתוה"ס כלל י"ז ע"ש מענ"ד והלאה. והעיקר הוא כי הנהגת א"א הנה הוא עומד באמת בהעלם גם עתה בכל המציאות כולו ומתנהג הכל בהעלם. רק ע"פ התכלית הזה. והוא כל הכבשי דרחמנא אשר נמצא בההנהגה. ונתגלה רושם קצת מעין אורו ג"כ גם עתה וכדכתיב וחנתי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם. והוא האוצר גדול של מתנת חינם שאמרו בשמות רבה סוף פ' מ"ה וכן היה בקריעת ים סוף. כי הנה נתגלה אז ג"כ הארת א"א וכמ"ש בספד"צ ספ"ד וכן בזוה"ק בשלח נ"ב ע"ב. מה תצעק אלי. אלי דייקא בעתיקא תלייא. וכ"ז הוא כי הרי העשר ספירן הכלליים אשר הא"א הוא הכתר שלהם. הרי הם קומה שלימה והוה כל המציאות בכלל רק קומת פרצוף אחת כנודע והרי נכלל א"א בכל הקומה כולה. ולכן יש רושם מזה לפעמים גם עתה מהנהגת א"א ג"כ. וכן ההנהגה הנעלמה הוא לעולם רק ע"פ תכלית זה. יען שהא"א הרי הוא ראשית הקומה. וכל הקומה כולה כלולה בו ומתקיים ועומד רק על ידו גם עתה אלא שהוא בהעלם גדול. ולכן עומדים גם עתה כל האורות הנאצלים כולם בסיומם אחוזים וכלולים באור המקיף הישר שלו ומגיעים עד העגולים שלו שהוא יסודן העיקרי. וע"פ מה שבארנו לעיל סי' ב'. והוא משום שהם כולם מהקומה שלו ולכן הם אחודים בו בראש ובסוף כי הכל יוצא ממנו בתחילה וכן חוזרים ונכללים בו אח"כ כולם לבסוף משום שהם כולם רק קומה אחת. משא"כ עתיק וא"ק אשר הם למעלה מהקומה לגמרי ואין גילוי רושם כלל משליטתם ואורם אשר יהיה לבסוף. הנה אין גילוי מזה עתה כלל ולכן עומד בהם הכלים ואו"פ דהנה"י שלהם (אשר באותן הנה"י הנה כלולים בהם כל העולמות כנודע) מרוחק מאור המקיף הישר והעגולים שלהם ואינם מתקרבים עתה כלל גם לבסוף ועומד הרגלין דא"ק על עגולי עתיק ונפסק מאור המקיף שלו ע"י עגולי עתיק והרגלין דעתיק על עגולי א"א ונפסק מאור המקיף שלו ע"י עגולי א"א. והוא משום שלא נתייסד המציאות כולו להיות עתה מהם איזה גילוי כלל. וע"י שנתרחק בהם האו"פ והאו"מ זה מזה בכל הנה"י כולן. הנה ע"ז יצא כל המציאות כולו בלי שום גילוי עתה מאור הא"ק ועתיק כלל. אמנם עכ"ז הנה מתלבש הארת א"ק ע"י עתיק. והארת עתיק ע"י א"א גם עתה עכ"פ כי בבחי' שורש השרשים עומדים בהם לעולם גם עתה אבל הם עלומים הנה לא יחזרו להתקרב גם בהם האו"פ והאו"מ הישר דהנה"י שלהם זב"ז ולהכלל שניהם לאחד אלא רק מסוף אלף העשירי ולמעלה וכנז' שהוא אחר שיסתיים כל התיקון דקומת א"א כולו וכמו שבארנו עיקר עומק הענין בזה בכללי התפשטות והסתלקו' כלל י"ז ענף ד' ה' ע"ש:

[ג] **ונחזור** לביאור דברי המבו"ש הנז'. כי הנה אמר ומצא שבזמן שעדיין לא נאצלו אלו העגולים דהנקודות כו' היה פנוי וחלל אותו מקום כו'. הנה עומק הכוונה מ"ש פנוי וחלל הכוונה הוא על המלכו' דא"ק. כי בה ועל ידה נתהווה כל הד' עולמות אבי"ע. וכשם שבמלכו' דא"ס נתהוו כל העולמות כולם אשר מא"ק ולמטה כמו כן נתהווה בהמלכו' דא"ק כל העולמות כולם אשר מאצילות ולמטה. אמנם האצילות הוא נכלל בא"ק גופה ונחשב עמו לפרצו' אחת והוא אליו התחתון אשר מהטבור שלו ולמטה וכמו שכתבנו בזה בכללי התפ' והסת' כלל ה' וכלל ו' ע"ש. והנה נעשה כל הנה"י דא"ק לאחר התיקון לעצם האצילות עצמו ומ"ש במבו"ש הנז' כי היה תחת רגלי היושר דא"ק [שהוא תחת הנה"י] מקום פנוי וחלל. הכוונה הוא רק על הגילוי מקום דהעולמות בי"ע לבד אשר הוא בהמלכו' דא"ק ודאצילות. כי האצילות הנה הוא נכלל בא"ק עצמו בהנהי"מ שבו כנז'. ובהמלכו' דא"ק ודאצילות שם הוא הגילוי מקום דכל העולמות בי"ע ובפרט בעניינו של עתה אשר עדיין לא נתקן האצילות כלל. ולא נקרא עדיין שמה עליה ונקרא אז מהטבור ולמטה בשם נה"י דא"ק שהם הרגלין שלו. ושם היה המקום לכל המציאות דהאצילות. ובהמלכו' דא"ק וביסוד שבה. הנה שם הוא המקום פנוי וחלל לכל המציאות דבי"ע:

והענין בביאור הוא כי הרי כל אותן הנהי"מ דא"ק אשר מהטבור שלו ולמטה. הנה יש בהם פנימית וחיצונית. הן בהפנים שלהם והן בהאחוריים שלהם וכמו שמבואר בדברי המבו"ש הנ"ל. והנה הפנימית של הפנים והאחוריים אשר בכל אותן הנהי"מ דא"ק. הנה הם לאצילות. היינו הפנימית של הפנים והאחוריים דהמלכות דא"ק הוא להאצילות העיקרי כי אותה המלכו' הוא כלול מי' ספי'. ומהם הוא כל הי"ס דהאצי' עצמם. אך הפנימית של הפנים והאחוריים דהנה"י אשר מהטבור דא"ק ולמטה הנה הם האורות דא"ק המשתתפים ומתלבשים באצילות ונעשים בו ג"כ לעצם מעצמיו ובשר מבשרו. אמנם החיצוניית דהפנים והאחורים דהנהי"מ דא"ק הנה הם להעולמות בי"ע. היינו כי החיצונית דהפנים והאחוריים דהנה"י הם שרשי הבי"ע אשר באצי' כי הנה אחר שנתקן האצי' הרי נעשה מהפנימית דהנה"י דא"ק לעצם האצילות כנז'. ולכן הנה נקרא אז אותן החיצונית דהנה"י דא"ק אשר עומדים במקום האצילות ובחיצוניותו. הנה נקראים הם בשם שרשי הבי"ע אשר באצילות. אך בעומק ובדיוק הנה הם באמת שרשי העליונים דהבי"ע אשר בא"ק גופה. אבל החיצונית דהפנים והאחוריים דהמלכו' דא"ק. הנה הם להעולמות בי"ע. והיינו כי הנה כל אותן החיצוניית לוקחתם המלכו' דאצילות שהיא העשירית מהי"ס דהמלכו' הפנימי דא"ק וכנ"ל בסמוך. ולוקחת היא כל הי"ס החיצונית דהמלכו' דא"ק לצורך הבנין דהעולמות בי"ע וכנודע שהמלכות מקבלת מכל העליונים שעליה לצורך הבנין שלמטה. והנה הח' ספי' הראשונים דאותן החיצוניית אשר לוקחם המלכו' דאצי' הם נשארים לעולם בה. והם שרשי העליונים העיקרים דהבי"ע אשר עומדים לעולם בהמלכו' דאצילות אך היסוד ומלכו' דאותן

החילוניית (של הי״ס דהמלכו׳ החיצו׳ דא״ק וכנז׳) הנה הם להבי״ע עצמם. והיינו כי היסוד הוא המקום דהבי״ע. והמלכות הנה ממנה נעשה כל המציאות כולה דהבי״ע גופה. והרי לנו עכ״פ כי המקום דהבי״ע הנה הוא בהיסוד של המלכו׳ דאצילות היינו בהיסוד החיצוני שבה כנז׳ והוא המקום הנושא וסובל את כל העולמות בי״ע והנה הוא ג״כ בחי׳ היסוד של המלכות החיצוני דא״ק וכנז׳. וקודם שנעשה האצילות היו נקראים כל הנהי״מ שבו על שם א״ק עצמו. והיה בהיסוד והעטרה שבו המקום פנוי וחלל לכל הד׳ עולמות אבי״ע והוא המקום פנוי וחלל שאמר הרב במבו״ש הנ״ל. ואחר שנעשה העולמות הנה נעשו כולם מהמלכו׳ שלו. והיסוד שבו הנה הוא המקום הנושא וסובל את כולם. וכן הוא לעולם כי היסוד דהעליון הוא המקום והוא נושא וסובל את כל התחתונים ממנו. ולכך נקרא בשם יסוד. וכמו יסוד הבנין שנושא את כל הבנין עליו. אך הבנין עצמו הנה הוא נעשה מכח העטרה שהוא המלכו׳ דהעליון. והנה נעשו כל העולמות בי״ע מעטרת הנוק׳ דהאצילות. והיסוד שבה הוא המקום פנוי וחלל להם אשר עומדים בתוכה. וזהו מ״ש הרב בשער הנסירה פ״ח שהיסוד דהנוק׳ נקרא בשם אוירא ע״ש וכן אמר ג״כ במאמרי רשב״י בפי׳ אדר״ז ד׳ כ״ג סע״ב דהיסוד דנוק׳ הוא בסוד אויר וחלל. וכן היסוד דאימא נקרא ג״כ אוירא ובסוד מגדל הפורח באויר. וכן כתב הרב ג״כ בפע״ח שער הלילית פ״ב. כי כל אויר הוא בנוק׳. והוא משום כי היא הבית קיבול לכל המציאות דלמטה המתיילדים ממנה. וקודם שנתעברה מהמציאות דלמטה. הרי הוא אותו המקום בה בבחי׳ פנוי וחלל. וכן אמרו בספר הבהיר סי׳ כ״ה (ד׳ י״ז רע״א) דלכך נקראת נקבה על שם דנקביה רחבים ויש לה נקבים יתירים על האיש. שהם שדיים ורחם ובית קיבול. וכן אמר הגר״א בתקונים תי׳ כ״א ד׳ כ״א ע״א. דכל פתיחא ונקב הוא בנוק׳ ולכך נקראת נקבה. וכן הוא מקומה ושורשה ג״כ הכל תמיד רק במקום גומות ונקבים. והוא בקשר של תפילין שהוא בגומה שתחת הראש וכן מלפנים הוא בגומה שתחת הגרון וכן אח״כ תחת החזה שהוא בהגומה שבין לצעות הלב וכן בהטבור ובעטרת היסוד וכנודע. וכן יליאתה וגילויה מהמוחין שבראש הנה היא בפה וכמו שאמר אליהו זל״ט מלכות פה תורה שבע״פ קרינן לה. והרי לנו כי כל שורשה ומקומה הוא הכל בחי׳ פתיחא ונקב והוא כמו שאמרו בספד״ל פ״ג. קוטורין דקיטורא בעטפוי סקיעין. וכתב שם הגר״א ז״ל. כי כחות הגבורות הם עושים בה השקיעה ביסוד שבה והוא סוד הצמצום ע״ש. והוא המקום פנוי וחלל שאמר המבו״ש הנז׳. והכוונה הוא כי קודם שנתהוו העולמות. היה הבית קיבל של המלכו׳ דא״ק ריקן ופנוי. וכן הוא ג״כ עומק הכוונה בדברי הרב בע״ח בענו״י עג״ד שאמר שם. כי א״ק בהעגולים ויושר שלו היה ממלא את כל מקום החלל והאויר הפנוי שבתוך האור דא״ס (שהוא הצמצום אשר אמר שם עג״ב) שהוא בהמלכו׳ דא״ס והוא סוד הצמצום אשר אמר הגר״א הנ״ל) אמנם נשאר מקום פנוי בין אור מקיף של אור יושר שבו אל הכלים ואו״פ דיושר שבו ושם נתהוו ונאצלו כל העולמות אשר כולם נתלים ונאחזים בא״ק וממנו יצאו עכ״ל והכוונה בכ״ז הוא. על המלכו׳ דא״ק שהיא היתה אז מקום פנוי וחלל לכל העולמות כולם אשר מא״ק ולמטה. כי נמשך בה תוקף גבורות גדולים ונתעלם בה כל אור א״ס שלמעלה ונרשם בה עי״ז כל הכחות לכל שרשי המציאיות כולם. והרי נעשה בה פנוי וחלל מאור שלמעלה לצורך ההתהוות דכל העולמות כולם. וכמו שיתבאר עוד בזה למטה בסמוך:

[ד] **ואמר** המבו״ש עוד. והנה כאשר רצה א״ק להאציל את עולם הנקודים וצמצם עצמו מהנה״י שלו ולמטה (וכמ״ש הרב בע״ח בנקודות פ״ב) והנה אז נשארו הכלים דא״ק שמהטבור ולמטה ריקן מאור ונחשכו חילונותם מאד כו׳. הנה ענין כל הצמצום הזה. מבואר הוא למבין בדברי הרב בנקודות פ״ב וכן בטנת״א פ״א בהמ״ב. כי הוא בחי׳ עליית מ״ן שעלו כל האורות דהנהי״מ אשר הם מהטבור ולמטה הנה עלו הם כולם למעלה לבחי׳ מ״ן. כי הנה הנהי״מ אשר הם לבר מגופא והם רק לצורך התחתון. הנה ישנם שם טמיר וגנוז כל הכחות וכל השרשים כולם אשר לכל המציאות דהתחתון. והם אשר עלו למעלה לקבל שם תוספת אור ומוחין כדי להוציא את כל המציאות דהתחתון על שלימותו. והנה אותן הנהי״מ הרי הם כלול מאורות וכלים. ובהאורות היה כלול כל הכחות וכל השרשים להאורות דהאצילות. ובהכלים שלהם היה כלול כל הכחות והשרשים להכלים דהאצילות. וכן היה כלול בהם כל הכחות והשרשים להאורות דהבי״ע, כי מהכלים דאצילות נעשה אורות ונשמות לבי״ע כמ״ש בשער השמות פ׳ א׳ ב׳ וכנודע. והנה קודם שעלו אלו האורות דהנהי״מ למעלה. היו נקראים ע״יין כל אלו הנהי״מ כולם על שם א״ק עצמו. ולא היה ניכר שם שום בחי׳ זולתו כלל לא מבחי׳ אצילות. ומכש״כ מהעולמות בי״ע ח״ו. אמנם אחר שעלו כל האורות שלהם למעלה ונשארו הכלים לבדן ריקן מכל אור ולא עוד אלא שנפרס פרסא להפסיק ולהבדיל בין מהטבור ולמעלה לבין מהטבור ולמטה. כמ״ש בע״ח בדרושי נקודות פ״ב. הנה נחשכו ונתעבו עי״ז הכלים דהנהי״מ הרבה מאד. וירדו ממדרגת א״ק למדרגת האצילות ולא עוד אלא שהיה מתחיל להתגלות בהם ג״כ הכחות והשרשים להאורות דהבי״ע. כי כן היה באמת כלולים ומושרשים שם כ״ז מתחילה. כי כן הוא לעולם שבהנה״י דהעליון כלול כל הכחות דכל התחתון כולו, אלא שמקודם לא היו ניכר שם כנז׳ ועתה כאשר נסתלקו האורות מהם. נתחשכו ונתעבו ונתגלה בהם כל הכחות דמדרגת התחתונים ג״כ. אמנם השרשים דהבי״ע. הנה הם רק בהחילוניית דהכלים. כי הפנימית דהכלים. הם רק להאצילות עצמו וכנ״ל אות ג׳. וכן מה שאמרנו שהם שרשיים להבי״ע הנה אמרנו ג״כ לעיל אות ג׳ כי הם רק השרשים שלהם אשר למעלה באצי׳. ור״ל כי הנה ישנם בכל עולם ב׳ בחי׳ שרשיים. אחד השרשים אשר הם עומדים לעולם באותו העולם עצמו וכמו הד׳ יסודות ארמ״ע שהם בעוה״ז גופה והם השרשים והיסודות לכל המציאות דעוה״ז כולו. וישנו עוד בחי׳ שורש יותר עליון שהוא שורש העוה״ז אשר בעולם העליון והוא עומד לעולם בהעולם שלמעלה. וקשור בהקצה התחתון שבו עם הד׳ יסודות ארמ״ע. ומאותו השורש העליון נמשך ונשפע להם כל כחותיהם וחיותם אשר לצורך המציאות דהתחתון. והם הב׳ בחי׳ דיושר ועגולים אשר ביארנו לעיל סי׳ ב׳ ג׳. והנה אותן החילוניית דהכלים דהנהי״מ אשר אמרנו שהם השרשיים להבי״ע הנה הם רק השורש העליון שלהם אשר עומד לעולם למעלה באצילות עצמו. ואינו הוא בחי׳ היושר אשר נכנס בתוך העגולים ועומד בהם תמיד אלא שהוא היושר העיקרי אשר הוא עומד לעולם למעלה ורק הקצה התחתון שבו הנה הוא אשר נמשך ממנו ויורד ונכנס בתוך העגולים אבל עיקרו הוא לעולם למעלה (וע׳ לעיל סי׳ ג׳ אות ב׳ ג׳) וזכור זה. והרי נתבאר לנו עכ״פ דברי הרב במבו״ש הנז׳. כי מ״ש ונחשכו חילונותם מאד. ר״ל כי נתעבו וירדו למדרגת שרשי אבי״ע אשר למעלה באצילות. ויתבאר עוד למטה בסמוך:

[ה] **ואמר** המבו״ש עוד כי ע״י שנחשכו הרבה כנז׳, הנה לא היה בהם כח לעמוד במקום הגבוה ההוא וירדו למטה מרגלי א״ק באותו המקום הפנוי והחלל. הענין הוא כי הנה אמרנו כי אלו החילוניית הם שרשי הבי״ע אשר עומדים למעלה באצילות אמנם כ״ז הוא רק עצמותם העיקרי שלהם וכפי מה שנתקנו ונעשו לאחר התיקון אבל עתה כאשר נתחשכו הנה נתעבו באמת עתה בעיבוי יותר ממדתם וירדו למדרגת השרשים אשר בהבי״ע עצמן. וזהו הענין מה שירדו למטה. והענין הוא כי הנה אחר שחזרו ועלו למעלה. הנה כל עמידתם למעלה הרי הוא רק כדי לקבל מהאור שלמעלה ולהשפיע למטה. והנה הם בבחי׳ אמצעיים בין למעלה ולמטה ועל ידם מתקשר העליון בהתחתון והתחתון בהעליון ונעשים כולם חד. כי ע״י שמקבלים מהאור שלמעלה הגם שהם רק שרשים להתחתון עכ״ז הרי הם מזדככים ע״י האור העליון ונעשים חד עמו ומהארתם וקבלתם הם משפיעים למטה ונקשר עי״ז העליון בהתחתון אמנם בענינינו אשר נסתלק האור משם ולא היה שם אור כלל הנה נפרדו אותן החילוניית מלמעלה לגמרי, ונשארו רק על בחי׳ **עצמות השרשים התחתונים דבי״ע**

שהם מעולמות הנפרדים ומקומם הוא רק למטה מרגלי א"ק ולכן ירדו אלו החיצוניות עתה ג"כ רק למטה. כי ע"י הסתלקות האור ירדו אותן החיצוניות למדרגת הבי"ע לגמרי. וזהו מ"ש הרב ונחשכו חיצוניהם מאד ור"ל שנתעבו יותר מהראוי להם כי התעבותם הראוי הנה הוא רק להיות בבחי' שרשי הבי"ע אשר למעלה ועתה נתעבו למדרגת שרשי הבי"ע אשר למטה ולכן ירדו עתה למטה כי שם הוא מקומם. והנה אמר הרב כי היה ירידתם באותו המקום הפנוי והחלל שהוא ביסוד המלכות דא"ק ודאצילות (כנ"ל אות ג') אשר שם הוא המקום להתהוות דבי"ע ויוצאים משם מהכח אל הפועל. והנה שם ירדו אותן החיצוניות ג"כ כדי להעשות ולצאת למדרגת שרשי הבי"ע כהראוי וכמו שיתבאר עיקר הכוונה עוד בזה למטה. והנה ירידת כל החיצוניות אשר ירדו עתה למטה ממדרגתם הנה היה כ"ז בכוונה ורצון מהמאציל ית"ש. כי כן יסד בכל האורות והמציאיות כולם. שכ"א הוא מיוסד מב' כחות כח הירידה וכח העליה. ויכול כ"א לירד למטה ממדרגתו וכן הוא יכול לעלות למעלה ממדרגתו וכנודע מכל ענין הירידות והעליות אשר ישנם בכל העולמות כולם. וזהו ג"כ סוד סדר כל הצמצום אשר מתחילה נסתלק משם האור מכל וכל ואח"כ ירד בו הקו. והיה יכול להניח מתחילה אותו הקו במקומו ויסלק שאר האור הגדול בלבד כיון שהיה עתיד להחזירו. וכמ"ש הרב בעגו"י סוף ענ"ג ע"ש. והרי ירד הצמצום עי"ז בירידה יותר ממדרגתו. וכן אח"כ הנה מאיר שם באמת תמיד גם נהור א"ס המקיף ג"כ. וכמ"ש הרב בענ"ג שם. ובזה הרי נתעלה הצמצום בעילוי יותר מהראוי לו. והרי לנו כי נסדר הכל על סדר הירידה והעליה כי מזה הוא סוד כל הבחירה ותיקון הכל אשר נעשה עי"ז. וכמו שהארכנו בזה בכללי הת"פ והס"ת כלל ט' ע"ש בארוכה. והאמת הוא כי הנה ישנו בזה עוד טעם כעיקר [ובעומק הנה הוא טעם אחד עם הנז' והבן] והוא כמ"ש הרב בעגו"י סוף ענ"ג שם כי ע"י ירידת הצמצום אשר ירד מתחילה למטה ממדרגתו הנה עי"ז נעשה כל עביית הכלים ונתמעט האור מעתה. שאינו מאיר אלא רק ע"י מסך שהוא דרך גוף וכלים. ועי"ז נעשה ונתהווה כל מדרגות העולמות אשר למטה מהצמצום. וכן הוא בכל עולם ועולם. כי ע"י שאינו מאיר העליון אלא רק דרך גוף וכלים הנה עי"ז יוצא התחתון על מדרגתו וכן מתחתון לתחתון עד שרק עי"ז נעשה האפשרית למציאת כל העולמות כולם עד העשיה התחתונה ונמצא שכל ירידה אשר ירד העליון הוא רק לצורך תיקון וכדי שיוצא ויתהווה עי"ז התחתון ג"כ. וזהו ג"כ סוד כל הירידות והקטנות אשר עוברים בכל עת על כל אדם (וכן הוא בהעלם בכל הנמצאות כולם) כי הנה הוא כדי לירד ולהתקרב אל את אשר למטה הימנו וכדי להעלותו. כי נעשה בזה עליית הניצו"ק מבליעתן להוציא יקר מזולל. ומזה תראה כמה צריך האדם ליזהר מאד מלהרהר אחר מדותיו של הקב"ה להתרעם ח"ו על חלקו אם קטן ודל הוא. או כשרואה בעצמו שאינו מצליח ח"ו בחפצי שמים וכן כאשר יש לו התגברות היצר ח"ו יותר מהראוי לו לפי דעתו. כי אין אדם יודע על איזה מלאכה שולח בעולמו. זה שולח לגרוף את הביבין לטהר אותם ולנקותם מכל צואה וזוהמא והוא תמיד במצור ובמצוק. וזה שולח לקשט את היכלי מלך ולעשות עטרה על ראשו ומתענג עי"ז בסגולות מלכים. אך כבר אמרו לפום צערא אגרא ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו. כי הוא מסוד גלות השכינה היורד למטה לברר בירורין. ודיו לעבד להיות כרבו. והוא ג"כ סוד כל הד' גליות כנודע. ואין לאדם להתרעם ח"ו על מצבו ומדרגתו. אלא רק לבקש רחמים ולמסור את עצמו אליו ית"ש תמיד. וכבר כתב רבינו הרמ"ק ז"ל כי גם כגון זה הוא ג"כ בכלל השאלה הנודעת צדיק ורע לו שהוא מכבשי דרחמנא ומהנהגתו הנעלמה ית"ש. ולזאת אין לאדם ליפול בשביל ירידות ח"ו. אלא יתחזק את עצמו תמיד ויקיים בעצמו דום לה' והתחולל לו (תהילים ל"ז) כי רק לו ית"ש לבד נתכנו עלילות לחלק לכ"א ואחד את מלאכתו הראויה לו לתקן את שורשו במקום עליון. וכולם יאירו באור פני מלך חיים:

ונחזור לענין כי הנה עכ"פ הוא שכל ירידה הנה הוא לצורך תיקון וכן הוא בענינינו כי ירידת החיצוניות הנז' אשר ירדו למטה מרגלי א"ק שהוא המקום העתיד להעולמות בי"ע הנה היה ג"כ לצורך תיקון כי עי"ז נעשה המקום דהבי"ע וכמו שמבואר בדברי המבו"ש (לעיל סי' ד' אות א') כי הוא נעשה מהארת אותן החיצוניות שירדו שם. וענין המקום הוא הכח הנושא וסובל את המציאות הניתן בתוכו. והמקום של העולמות הוא הכח הנושא וסובל את העולמות כולם והוא עיקר שרשם הפנימי. ולכן נקרא הקב"ה מקומו של עולם וכנ"ל במבו"ש. והנה נעשה המקום דהבי"ע מהארת אותן החיצוניות כאשר ירדו שם ע"י שנתעבו ונתחשכו בעיבוי יותר מהראוי כנ"ל. והרי נעשה בזה תיקון גדול ע"י ירידתם למטה. אמנם אח"כ הנה חזרו ועלו למעלה וכמו שיתבאר לקמן. כי מקומם העיקרי דאותן החיצוניות הוא באמת רק למעלה כי הם שרשם דהבי"ע אשר באצילות ועל ידם נמשך להם כל שפעם ואורם וכנ"ל אות ד' אלא שעתה נתחשכו ונתעבו יותר מהראוי להם. וכדי שירדו ויעשו מקום להבי"ע, והרי ניחא בזה עכ"פ כל הערה א' והערה ז' שהערינו לעיל סי' ד' אות ב'. כי מה שאמר שלא היה בהם כח לעמוד במקום הגבוה ההוא הכוונה הוא כי מאחר שנתעבו עתה ונעשו לבחי' שרשי הבי"ע אשר למטה וכנ"ל הרי מוכרח הוא שירדו עתה למטה דוקא כי אי אפשר להם לעמוד במקום שהוא יותר מערכם והוא עתה להם מקום גבוה בודאי. וע' עוד לקמן באות ו', אמנם עיקר הכוונה מ"ש כי היה ירידת דאותן החיצוניות בהמקום הפנוי והחלל ואמרנו שהוא ביסוד דהמלכות דא"ק ודאצי' וכנז'. הענין בזה הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ג' בקצרה ונבאר עתה בארוכה קצת. כי הנה יסוד ושורש כל פרצו' וכל עולם (וכן של כל מציאות) הנה הוא מב' בחי' אחד הוא בחי' עצמותו שהוא נקודתו העיקרי שבו אשר האציל אותו המאציל ית"ש לצורך מציאותו. והוא הנקרא בדברי הרב תמיד בשם בירור דהוולד עצמו. משום שהוא עולה ונברר מהפסולת אשר נתערב עמהם ונבלע בהם במיתת המלכים ושבירת הכלים דעולם התוהו. וכן נקרא ג"כ בשם בירור דהוולד משום שעיקרו הנה הוא נתמלא ונברר מכל העליונים כולם כי בכל עליון ישנו בו שורש לכל התחתונים ממנו והרי נמשך ונברר החלק דכל תחתון מכ"א ואחד מהעליונים ונברר מכ"א החלק השייך להתחתון ונמשך ויורד לאו"א העיקרים שלו אשר מהם הוא נולד ויוצא על מציאותו העיקרי שבו. והשני הוא החלקי דאו"א אשר ממשיכים מגופם ונפשם ונותנים ג"כ חלק בהולד ומשתתפים בבניינו כי מתערבים ומתאחדים אלו הב' בחי' לעצם אחד ומהם שניהם נעשה כל המציאות דהולד. וכמ"ש בשער המוחין כפ"ה ובכ"מ שם וכנודע. והנה הבחי' הראשונה שהוא הבירורי דהולד עצמו. הנה הוא טמיר וגנוז בהמלכו' דאו"א. כי שם הוא מושרש מעת אצילותו הראשונה. אבל הבחי' השניה שהוא החלק אשר נותנים בו האו"א מגופם ונפשם ג"כ. הנה הוא מושרש בהנה"י דאו"א. וזהו הענין דירידת החיצוניות שבענינינו אשר ירדו למטה כי הנה אותן החיצוניות הנה הם מהנה"י דא"ק והם בחי' החלקי דנה"י דא"ק שהוא הבחי' השניה הנז' אשר מהם נמשך הארתם להשתתף מהנה"י דא"ק בהמציאות דהבי"ע והנה היה ירידתם במקום הפנוי והחלל. והוא ביסוד דהמלכות שבא"ק אשר שם הוא מושרש הבחי' הראשונה דהבי"ע שהוא החלקי העיקרים שלהם עצמם. וירדו שם החיצוניות. ונשתתפו זה בזה ומהארת שניהם נתהווה ונעשה כל המקום להבי"ע שהוא עיקר שרשם הפנימי כנ"ל:

[ו] **והנה** אמר שם המבו"ש עוד כי ירדו אותן החיצוניות למטה דוקא. ולא באחוריים כי הוא מקום גבוה ובחרו להם הנמוך. הענין הוא ע"ד שאמרו. בראש השנה י"א ע"א. כל מעשה בראשית בקומתן נבראו לדעתן נבראו לצביונם נבראו. ונברא כ"א על מדרגתו כמו שהוא ע"פ דעתו ורצונו. כי ראה והשכיל שכן הוא הטובה האמיתי אליו להברא במדרגה כזה דוקא לפי תכלית כוונת מציאותו אשר נתגלה לו מפי הקב"ה לכ"א ואחד. וכן הוא ג"כ בכל העולמות בי"ע בכלל. אשר הם כולם למטה

מרגלי א"ק ואין להם גילוי מא"ק מאומה והרי נתחשכו עי"ז ונתעבו הרבה. הנה נעשה להם כ"ז בהסכם דעתם ובחפצם ורצונם. כי הכירו וראו שכן הוא הטובה האמיתי להם לעמוד עד עת התיקון במדרגה כזו דוקא לפי תכלית כוונתו בהם בכל מציאותם כולו. וכל ההשכלה והדעת אשר השכילו לדעת כ"ז. הרי פשוט הוא שהוא רק לשרשם העליון שלמעלה. כי הם כולם חיים ומשכילים ויודעים בראש מה שיהיה בסוף ולהם נתגלה תכלית כוונת מציאותם וכל תהלוכותיהם ומאורעותיהם כל אשר יעבור עליהם מהתחלתם הראשונה עד סוף הכל והם אשר בחרו לעצמם כל זאת בנפש חפלה ע"פ הידיעה שנתגלה להם כ"ז מפי יוצר בראשית המאציל עליון ית"ש שכן הוא הטובה והראוי להם לפי תכלית תיקון האחרון. וכבר אמרנו ששרשם העליון של כל הבי"ע. הנה הוא אותן החיצוניות דהנה"י דא"ק שבעינינו. ועיקרם הוא רק בחי' שורשי הבי"ע אשר למעלה באצילות אמנם עתה כאשר נסתלק כל האורות אשר שם ועלו למעלה. הנה נתחשכו אותן החיצוניית יותר מהראוי להם ונעשו לפי שעה לבחי' שורשי הבי"ע אשר למטה. והיה הצורך להם עתה לירד במקום הבי"ע גופה כי שם הוא מקומם עתה. אמנם הוא כי הם עצמם הם העושים את המקום דהבי"ע וכנ"ל אות ה' כ"ז. והנה בחרו להם המקום הראוי לערכם רק למטה מרגלי א"ק. כי רק שם הוא המקום הראוי להבי"ע לפי מדרגתם ועביותם הצורך להם אבל למעלה מרגלי א"ק הוא מקום גבוה ולא היה אפשר שם להוציא את כל מדרגת הבי"ע על עביותם הצורך להם. ואפי' באחוריים אשר למעלה. הוא ג"כ מקום גבוה להם. כי הרי שם הוא רק המקום דשרשי העליונים דהיצירה והעשיה אשר למעלה באצילות. כי החיצונית דהפנים הנה הוא לשורש הבריאה אשר למעלה באצי'. והחיצוניית דהאחוריים הוא לשורש היצירה אשר למעלה באצילות. והחיצונית דחיצוניית דאחוריים הוא לשורש העשיה אשר למעלה באצילות. והרי לנו כי למעלה מרגלי א"ק הנה שם הוא רק המקום לשורשי הבי"ע אשר למעלה באצילות. והוא הכל ממדרגת אצילות גופה. והרי אי אפשר להוציא שם את המציאות דעביית הבי"ע מאומה לא בפנים ולא באחוריים ולכן בחרו ובירדו להם לעשות מקום ודירה להבי"ע רק למטה מרגלי א"ק לגמרי. והגם שכעת עתה. לא היה שם באמת מקום גבוה כלל. כי סרי באותו המקום עצמו נתחשכו עתה אותן החיצוניית להעשות לבחי' שורשי הבי"ע אשר למטה. וא"כ הרי נעשה עתה גם שם מקום הראוי להבי"ע. אמנם הוא כי עיקר ההתבוננות והישוב הדעת אשר היה לאותן החיצוניית היכן לחפש ולמצוא מקום הראוי לעביית הבי"ע הנה היה רק על להבא כי הרי ידעו היטיב שבכאן יחזור האור להתפשט ולהאיר בתוקף גדול מאד. היינו לפי מדרגת האצילות. ואין באפשרי להוציא שם מעביית הבי"ע מאומה ולכן בחרו להם להמציא מקום להבי"ע רק למטה מרגלי א"ק לגמרי ולכך ירדו שם ועשו מקום להבי"ע כהראוי לכל עביותם רק למטה. והעיקר הוא כי מה שאמרנו שנתחשכו אותן החיצונייה ונעשו עתה לבחי' שורשי הבי"ע אשר למטה. הנה עיקר מציאותם אשר לזה הנה נעשה להם רק אח"כ. היינו כאשר ירדו למטה מרגלי א"ק וע"י ירידתם כ"כ למטה. הנה אז נתחשכו עי"ז עוד יותר ונעשו אז בבחי' שורשי הבי"ע אשר למטה. אבל קודם ירידתם למטה מרגלי א"ק לא היו אלא רק ראוים לזה. אבל לא נעשו כן אלא רק אחר שירדו. וגם על זה הנה נתרצו לכ"ז בנפש חפלה לירד ולהתחשך לפי שעה עוד יותר ולהמציא מקום לכל מציאות עביית הבי"ע כהראוי להם כי השכילו וידעו שכ"ז הוא הטובה האמיתי לכל העולמות בי"ע כולם לצאת על מדרגה הזה לפי כל תכלית כוונת מציאותם אשר יעשה בהם בהתיקון האחרון. והרי נתבאר מדברינו כי עיקר עומק הכוונה מ"ש הרב במבו"ש הנ"ל שהמקום היה גבוה להם. ואמר. ולא היה בהם כח לעמוד במקום הגבוה ההוא וירדו למטה כו' ואמר עוד ולא באחוריים כי הוא מקום גבוה ובחרו להם הנמוך וכנ"ל. הנה עומק הכוונה בכ"ז. הוא רק על אח"כ. כי באשר שהרי היה עתיד שיחזור האור להתפשט במקום ההוא ולהעשות בכאן רק מקום האצילות. א"כ הרי אי אפשר להמציא בכאן מקום הראוי להעביית דבי"ע לא במקום החיצונית דהפנים ולא במקום החיצונית דהאחוריים כי גם שם הוא רק המקום לשרשי הבי"ע אשר למעלה באצילות וכנ"ל. וא"כ נמצא כי כל אותו המקום אשר מהטבור ולמטה עד סוף רגליו הרי הוא מקום גבוה להם בודאי:

בכלל כוונת הרב בזה כי אחר שעלה ונסתלק האור למעלה הנה החשיכו החיצוניית הנז' ונתעבו ונעשו להיות ראוים להעשות לבחי' השרשים הראשונים להעולמות בי"ע. והנה מוטל עליהם מעתה להוציא כל כחם ופעולתם לאור ולהוציא ענפים ולעשות פרי. היינו לעשות ולעסוק בכל ההכנות וההצטרכות הצורך לכל המציאות דהבי"ע, וההכנה הראשונה הוא להמציא מקום הראוי לכל מדרגתם ועביותם כי המקום של כל עולם הנה הוא השורש הפנימי של כל מציאותו הנושא וסובל אותו כולו והוא כח התהוותו בכל מלואו כי הוא האבן שתיה שממנה הושתת העולם כולו הנמתח ממנו ונברא מאמצעיתו ומלדדין מסניהם יחד (ע' יומא נ"ד ב') והוא ג"כ היכל הקודש המכוון באמצע אשר הוא נושא את כולן כאמור בספר יצירה פ"ד (ע"ש בהר"מ בוטריל מ"ב בשם רב האי גאון שאמר כי הוא מקומו של עולם ע"ש) וכאשר התחילו החיצוניית לחפש ולמצוא מקום הראוי להבי"ע התבוננו וראו כי אין מקום להם למעלה כלל לא בפנים וגם לא באחוריים לא מקרוב וגם לא מרחוק ולכן ירדו כל אותן החיצוניית הן החיצוניית דהפנים והן החיצונית דהאחוריים הנה ירדו כולם למטה לגמרי מרגלי א"ק והוחשכו ע"י ירידתם עוד יותר והוציאו והמציאו שם המקום להבי"ע וכמ"ש הרב במבו"ש הנז' כי נעשה המקום דהבי"ע מהארת החיצוניית אשר ירדו שם והגם שכל המקום הזה הרי הוא חשוך מאד באשר שהוא למטה מרגלי א"ק והאצילות לגמרי. עכ"ז הנה עשו כ"ז בבחירתם שהוא מדעתם ורצונם. וכמ"ש הרב ובחרו להם הנמוך. כי רק עי"ז יש אפשרית מעתה להוציא את כל העביית הבי"ע כמו שהוא. והשכילו וראו כי כן הוא הראוי להם בדוקא לפי הכוונה התכליתית אשר בהתיקון האחרון ולכן נעשה כ"ז מדעתם שהוא בנפש חפלה. והוא כמו שאמרו כל מעשה בראשית לדעתן נבראו לצביונם נבראו וכנ"ל. וזהו שאמר. ובחרו. כי עשו כ"ז בבחירתם שהוא בחפצם ורצונם. והרי נתיישב בכ"ז מעתה כל הערה א' ב' ז' היטיב. וע' בדברינו בכללי התפ' והסתלקות כלל ז' וכלל י"ג שכתבנו שם בענין החיצוניית הללו. וירידתם ועלייתם. כמה דברים עמוקים נפלאים ע"ש ותמצא נחת בעה"י (ובמהדורא קמא מדברינו כתבנו גם כאן מזה הרבה אך עתה כאשר שאני עוסק כעת במהדורא בתרא השמטתי אותם מכאן כדי שלא נכפול הדברים. ובזה תדע כאשר תמצא באיזה מקומות בדברינו בכללי התפ' והסת' שהבאתי כמה דברים מדרושי עולם התוהו ולא תמצא אותם כאן כלל כי בהמדורא בתרא השמטתי אותם מכאן מפני כפילת הדברים ובאשר שעיקר מקומם הוא שם [ובמהדורא קמא עסקתי מקודם בדע"ה ואח"כ בכללי התפ' והסת' אבל בהמדורא בתרא עסקתי מקודם בכללי התהו"ם (עד כלל י"ח סוף עכ"י) ואח"כ בדע"ה]:

[ז] **ואמר** המבו"ש עוד והנה החיצוניית יש להם ב' בחי'. היינו החיצונית דלד הפנים והחיצונית דלד האחור. וברדתם למטה מהרגליים עמדו החיצונית דהפנים בהמקום אשר נקרא עתה עולם הבריאה והחיצונית דהאחור עמדו בהמקום שהוא עתה עולם היצירה ואז הוחשכו עוד יותר וירדו החיצונית דחיצונית דהאחור יותר למטה שהוא בהמקום הנקרא עתה עולם העשיה והיה הירידות דאותן החיצוניית באותו המקום דאור המקיף היושר אשר תחת רגלי היושר דא"ק ובמקצתו היותר עליון. ואז אותו החלק דאור המקיף שנלקח מקומו עלה הוא למעלה עכ"ל. וכנ"ל סי' ד' אות א'. והרי מבואר באר היטיב בדברי הרב הללו שהמקום דבי"ע של עתה הנה הוא למטה לגמרי תחת רגלי היושר דא"ק. וכן הוא מבואר בכל הדברים אשר הארכנו עד כה. והנה אמר כי הם לקחו את מקומו של האור המקיף דיושר דא"ק (ור"ל אותו החלק דאוה"מ אשר למטה מרגליו) ועלה הוא למעלה. והנה כל הדברים הללו הם קשים להולמם מאד והם לכאורה מרפסן איגרי. כי הרי הקדים לומר בתחילת דבריו שהמקום הזה אשר ירדו שם כל אותן החיצוניית. הנה שם עמדו לאחר התיקון העגולי עתיק

דאצילות חלקם התחתונים אשר מצד מטה ואמר בפירוש שכל אותו המקום הפנוי והחלל דעניינו אשר ירדו שם כל אותן החיצוניית. הנה הוא בזמן שעדיין לא נאצלו אלו העגולים כי הנה רגלי היושר דא"ק הם מגיעים לאחר התיקון עד חלקי התחתונים דעגולי עתיק אשר מצד מטה ולכך בזמן שעדיין לא נאצלו אלו העגולים היה כל אותו המקום אשר למטה מרגליו פנוי וחלל אבל אח"כ ר"ל לאחר התיקון ואחר שנעשו ונבנו כל העולמות הנה עומדים שם באותו המקום אשר תחת רגלי היושר דא"ק כל חלקי העגולים התחתונים דעתיק דאצילות. וסביבם ותחתיהם עומד חלק התחתון דאור המקיף היושר דא"ק עם חלקי העגולים התחתונים דא"ק עצמו. וסביבם ותחתיהם אין שם עוד יותר שום מציאות כלל אלא רק אור א"ס המקיף לבד וכמו שמבואר כ"ז באר היטיב ובארוכה בעגולים ויושר ענף ד'. אבל העולמות בי"ע הם רק למעלה מכ"ז הרבה ולמעלה מסיום רגלי היושר דא"ק הרבה. כי הרי על חלקי עגולי עתיק התחתונים אשר עד שם מגיעים רגלי היושר דא"ק. הנה עומדים שם ומצפים החלק התחתון דאור המקיף היושר דא"א וכל חלקי עגולי התחתונים דא"א. ועליהם ומצפים הוא החלק התחתון דאור המקיף היושר וחלקי עגולי התחתונים דאו"א. ועליהם ומצפים הוא החלק התחתון דאו"מ היושר וחלקי עגולים התחתונים דזו"ן ובתוכם ומצפים שם הוא כל העולמות בי"ע. אך רגלי היושר דא"ק הם נוקבים ויורדים דרך כולם ומגיעים עד חלקי עגולי התחתונים דעתיק. ואור מקיף היושר דא"ק היא מחוץ לכולם ומקיף לכולם ונמשך ויורד עד חלקי עגולי התחתונים דא"ק עצמו אשר הם תחת כל חלקי עגולי התחתונים דעתיק כנז'. אבל כל העולמות בי"ע הנה הם מצפים לכולם והם עומדים בתוך אור המקיף היושר והעגולים דזו"ן דאצילית כנז' וכמו שמבואר כ"ז בעגו"י ענ"ד. וא"כ איה המקום לומר מ"ש המבו"ש דעניינו שירידת אותן החיצוניית והמקום דבי"ע. הנה הם במקום דחלקי עגולי עתיק התחתונים ולמטה לגמרי מרגלי היושר דא"ק. והרי זה כל דברי המבו"ש הנז' תמוהים מאד:

אמנם ראיתי שכבר הקשה זה הרח"ו ז"ל בעצמו בסוף הדיבור כאן וכמו שהעתקתי לשונו לעיל סי' ד' אות א'. והוא במ"ש כי נלע"ד שמעתי כי מקום בי"ע הוא אחורי העגולים של הנקודות שהוא ממש בחי' החיצוניית הזה שעלה וכאן נראה להיפך כי מקום בי"ע היא למטה בחלל הנז' וצ"ע עכ"ל (וכן הקשה ג"כ בשעה"ק דף י' ע"ד סמוך לסופו) וכוונתו הוא על כל אותו הקושיא עצמו שכתבנו. כי מדבריו אשר בשער עגו"י ענ"ד מבואר שכל העולמות בי"ע הם עומדים ומסבבים על כל הנה"י דיושר דא"ק ודעתיק ודא"א ודאו"א ודזו"ן דאצילות. והוא המקום דאחורי העגולים של הנקודות והחיצוניית הזה שעלה. ועומדים כל העולמות בי"ע מסביב כל הנה"י דיושר הנז' ובתוך אור המקיף היושר והעגולים אשר מכל הנז'. כי הרי מבואר שם שהכלים ואור פנימי דיושר דעשיה הנה הם מלבישים על הכלים ואור פנימי דיושר דיצירה. וכלים ואו"פ דיושר. דיצירה על הכלים ואו"פ דיושר דבריאה וכלים ואו"פ דיושר דבריאה על הכלים ואו"פ דיושר הנוק' דאצילות. והם על הכלים ואו"פ דיושר דז"א דאצי' והם על הכלים ואו"פ דיושר דאו"א. והם על הכלים ואו"פ דיושר דא"א. והם על הכלים ואו"פ דיושר דעתיק והם על הכלים ואו"פ דיושר דהנה"י דא"ק ע"ש, אמנם פשוט הדבר כי מה שאמר דהכלים ואו"פ דכל תחתון הוא מלביש על הכלים ואו"פ דכל עליון הכוונה הוא רק על הכלים ואו"פ דהנה"י דכל עליון וע"ד שאמר שם בא"ק שהם רק על הכלים ואו"פ דיושר דהנה"י דא"ק כי כן הוא הסדר לעולם שאינו מתלבש מהעליון בהתחתון אלא רק הנה"י שלו לבד וכמ"ש הרב הכלל בזה בדרושי נקודות רפ"ב ע"ש וגם אינם הנה"י העיקרים עצמן אלא רק הנה"י דהמלכות. ובדיוק הנה הוא רק המלכו' דמלכו' העומדת בהנה"י שלה וכמו שמבאר הרב עצמו כוונתו בזה בשער מוחין דצלם ספ"ד ובשער הו"א ספ"ט וכן שם ספ"ח וכנודע מכל דרושי הצלם וכן בכ"מ ויתבאר בדברינו לקמן אות ט' ואות י'. ואותה המלכו' דמלכות הנה היא החיצוניות והאחוריים דכל עליון המתלבש בכל תחתון ונעשה שם לבחי' פנים להפנימית העיקרי שבו. ומשום שכל מלכו' הנה מקומה ושיעורה הוא נגד נה"י לכן אמר הרב בדרושי נקודות פ"ב הנז' ובכ"מ שהנה"י דהעליון הם מתלבשים בהתחתון וכמ"ש הרב כ"ז במוחין דצלם ספ"ד ובשער או"א ספ"ט ע"ש. וכן הוא הכוונה בכל מה שמבואר בעגו"י ענ"ד שהכלים ואו"פ דיושרי האצילות הם על הכלים ואו"פ דהנה"י דא"ק. והכלים ואו"פ דיושרי העולמות בי"ע הם על הכלים ואו"פ דכל היושרי דהאצילית. הכוונה הוא הכל על בחי' הנה"י. ור"ל על המלכות. האחרונה העומדת בהנה"י וכ"ז הוא פשוט למבין. אך עכ"פ הוא כי מדברי הרב בעגו"י ענ"ד מבואר שהעולמות בי"ע הם מסבבים על אורות האצילות ועל אורות דהא"ק שבתוכם והם עומדים בתוך כל המקיפים והעגולים שלהם אבל לפי דברי המבו"ש שבענינינו מבואר שכל העולמות בי"ע הם עומדים למטה מרגלי א"ק לגמרי וכוונת המבו"ש הוא באמת שהם למטה גם מכל עגולי עתיק התחתונים דהאצילות כולו. שגם כל חלקי עגולי התחתונים של העתיק עם כל חלקי עגולים התחתונים של כל הפרצופי דאצי' כולם שבתוכם. הם כולם למעלה לגמרי מהעולמות בי"ע. כי מה שאמר בתחילת דבריו. שקודם שנאצלו העגולים היה כל אותו המקום דחלקי עגולים התחתונים של עתיק ואריך וכל פרצופי האצי' היה שם עדיין אז מקום פנוי וחלל. הנה אין הכוונה שרק אותו המקום לבד היה אז פנוי וחלל ושם ירדו אותן החיצוניית ועשו שם מקום להעולמות בי"ע כי זה אי אפשר שהרי שם הוא רק המקום העתיד לאותן החלקי עגולים התחתונים אשר לכל הפרצופי האצילות עצמן. אלא כוונתו לומר שהיה אז מקום פנוי וחלל הן לכל עגולי פרצופי האצילות כולן והן לכל העולמות בי"ע כולן אשר מתחתיהם. וכמו שמבאר את דבריו ואומר כי בזמן שעדיין לא נאצלו כו'. הנה עתה קודם נאתם היה פנוי וחלל אותו מקום שבין סיום רגלי היושר דה"ק עד אור מקיף היושר שלו. ור"ל אשר שם הוא המקום לכל העגולי דפרצופי האצילות כולם וכן לכל העולמות בי"ע אשר תחתיהם (לפי סברת המבו"ש שבענינינו) וכן מבואר כוונתו ביותר בהלשון שבספר שער הקדמות שאמר שם זה לשונו. כי קודם שנאצל עולם הנקודות והיה א"ק לבדו בשתי בחינותיו עגולים ויושר שלו. הנה היה מקום פנוי וחלל וריקם תחת רגלי היושר של זה הא"ק עד מקום העגולים שלו אשר מלמטה וכנזכר לעיל כי רגלי היושר שלו הם מגיעים עד מקום התחלת עגולים מצד מטה דעתיק יומין דאצילות אחר שנתקן. והנה עד שלא נאצל עולם הנקודות היה הכל פנוי וריקם והנה המקום ההוא הוא מקום שלושה עולמות הנודעים הנקראים בריאה יצירה עשיה עכ"ל. והרי מבואר דעתו שכל העולמות בי"ע הם עומדים תחת כל חלקי עגולים התחתונים דעתיק דאצילות והיה שם מקודם מקום פנוי וחלל ושם ירדו כל אותן החיצוניית דענינינו ועשו שם את המקום דהבי"ע כנ"ל. וכ"ז הרי הוא היפך ממש מכל דברי הרב אשר בעגו"י ענ"ד אשר מבואר שם שהעולמות בי"ע הם למעלה למעלה הרבה. כי הם בתוך העגולים של הזו"ן דאצילות אשר הם עומדים בתוך עגולי או"א וא"א ועתיק וא"ק. וכן הם ר"ל העולמות בי"ע הנה הם מלבישים על החיצוניית והאחוריים של הנה"י דיושר דהזו"ן דאצילות עם כל החיצוניית והאחוריים דהנה"י דיושר דאו"א וא"א ועתיק וא"ק שבתוכם וכנ"ל. והרי סותר הרב את עצמו מדבריו אל דבריו. והוא באמת קושיית הרח"ו ז"ל עצמו ונשאר בצ"ע בזה כנז'. ויותר תמוה כי הרי בתחילת דבריו אשר במבו"ש ושעה"ק הנז' הנה מרמז הרב גופה על כל אותן הדברים אשר כתב בעגו"י ענ"ד וכמו שמבואר בלשונו לעיל סי' ד' אות א'. ואח"כ באותו הדיבור עצמו קרוב וסמוך מסיק היפך מזה:

[ח] **אמנם** ידוע הוא כי כל דברי הרב בענין זה אשר בעגו"י ענ"ד. הנה הם מקום נהרים יאורים רחבי ידים בל תילך בו אני שיט וצי אדיר לא יעברנו. וכמו שעמדו על זה כמה חכמי לב וכנודע מדברי הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל מה שהרבה לתמוה בזה בדברי השמש הנדפס בע"ח שם. וכן הרב החסיד רמ"ח לוצאטו ז"ל בספר קל"ח פת"ח סי' ח' ע"ש. ותירוצו ודבריו בזה אינם

נוחים לי כלל. כי לדעתי הנה ישנם יסוד קיים ואמת לכל ענין וענין אשר בדברי האריז"ל. ואם נמצא איזה סתירה בדבריו הנה ישנו לכ"א יסוד קיים ואמת ומקום מיוחד לכ"א בפנ"ע. אבל עכ"פ הוא כי כולם הם מציאיית אמיתיים אלא שהם נידונים בערכין וכמ"ש האריז"ל במבו"ש שער ב' ח"ג פ"ה שכל האורות שהם עליונים נקראים א"ס לבחי' עולם אשר למטה ממנו. והתבונן בזה מאד ותראה שדרכו של האריז"ל בכל אלו הענינים הוא כדרך הרמ"ק ז"ל בפרדס והאלימה בכל מה שדיבר שם בזה בענין א"ס והאצילות ע"ש מהתחלתו עד ד' כ"ד. וכן הוא דרך כל הראשונים שהם מציאיית גמורים ממש למעלה ואינם מראות ודמיונות ח"ו. אמנם הם בלתי נתפסים לשום נברא מה שהם ואיך שהם באחדות השוה. ומשולל מהותם וענינם מכל השגה ותפיסה. ולא כמו שטרחו איזה חכמים לומר סברות והסבירים וליתן השגות באלו הענינים אשר אינם מושגים וידועים אלא רק להקב"ה לבד ולא לזולתו כלל. כי הרי אפי' גם באצילות גופה אינו משיג כל תחתון את העליון ממנו. וכמ"ש הראב"ד בספר יצירה פ"ג משנה ב'. שגם הבינה אשר היא מהג"ר. הנה נעלם ממנה סבת ההפכיים איך שהם בכתר. ועי' בשער היחודים פ"א שמלכו' נוקבא אינה משגת יותר למעלה מהנה"י של ז"א. ובפע"ח שער הסוכות פ"ד שז"א אינו משיג למעלה מחצי ת"ת דאימא. ובהגר"א ספד"צ פ"א בסו' דה"מ לא אתחזי. כי גם חכמה אבא לא אתיידע ליה ממה נהיר ואינו משיג את א"א. והאריז"ל בע"ח שער א"א פ"ב אמר שגם א"א לא ידע ליה להרדל"א ואינו משיגו וכן אמר ג"כ בשער המלכים פ"א. כי א"א אינו יכול להשיג את רדל"א ולכן נקרא רדל"א ע"ש. והרי לנו שכל תחתון אינו משיג את העליון ממנו אפי' באצילות עצמו. וכל ענינם הוא בערכין כי מה שהוא בבחי' מציאות ויש ומהות בהעליון. הנה הוא בערך התחתון בבח' נעלם ואי"ן. ומה שהוא בבחי' מקום בהעליון אינו נחשב זה לבחי' מקום בהתחתון. ונראה להתחתון שהעליון הוא בלי פרצו' כלל וכן בלי מהות כלל ובלי מקום כלל. וכן הוא הענין עד"ז בכל הריבוים וההלבשות והירידות והעליות וכל הענינים אשר בדברי האריז"ל הם כולם בערכין. אבל בכל עולם עצמו. ומכש"כ בערך העליון ממנו. הנה ישנם כל הענינים כולם אשר בדברי האריז"ל במציאות ממש. ועי' בראב"ד ז"ל בספר יצירה פ"א משנה י"א (ד' ל"ג סע"ב מדפוס ווארשא תרמ"ד) שכל הנמצאות אשר בשמים ממעל ועל הארץ מתחת הנה יש דוגמתן בכל חלק וחלק מחלקי אמ"ש והבן זה עכ"ל. ור"ל שכן הוא בכל חלקי אמ"ש אשר גם באצילות ועי' עוד שם בהקדמה ד' ה' ע"א מ"ש שם וכן בעולם הספי' וכל אחד ואחד יש לו סדר כו' ע"ש והבן מאוד. ועכ"פ הוא כי כל הענינים כולם ישנם בכל עולם. ועי' בדברי הרב בסו' הע"ח שמבאר שם שישנם באצי' כל החלקי דלח"מ וכל הפרטים ע"ש. והם במציאות ממש ואינם מראות ודמיונות ח"ו. כי כל האצילות כולו הוא חותמו של הקב"ה אמת אמנם כל עולם עליון בכל אלו הענינים שבו הנה הוא רק בבחי' שורש נעלם לכל אלו הענינים אשר בהתחתון אשר הם במציאות ממש נגדו ואין התחתון משיג באלו הענינים אשר בהעליון מה שהם ואיך שהם מאומה. אבל עכ"פ הוא כי כל הענינים הנה ישנם בכולם. אמנם כ"ז הוא רק מהצמצום ולמטה אבל לא למעלה ח"ו כי שם אין לדבר ואין להרהר אך מהצמצום ולמטה הנה חידש גילויו ית"ש ע"י הספי' דאצילות בשורש ההתהוות של כל הנמצאות והענינים כולם וסידרם בכל עולם ועולם לפי ערכו אבל עכ"פ הוא כי כל מה שישנם בזה ישנם בזה. אלא שבכ"א הוא לפי ערכו ודי בזה כעת ועי' לקמן סי' ז' בארוכה:

[ט] **ומעתה** נאמר כי בענין הקושיא מסתירת הדברים אשר כתבנו לעיל אות ז' ואמרנו כי זהו עצמו הנה הוא קושיית הרח"ו ז"ל וכנ"ל. ע"ז נאמר כי האמת הוא שהקושיא הזה מה שמבואר מדברי הרב בעגו"י עכ"ד. שהעולמות בי"ע הם מסבבים להנה"י דא"ק ודאצילות. ובמבו"ש ושער הקדמות אמר שהם למטה לגמרי מרגלי א"ק. הנה הקושיא הזה אנו יכולים לתרץ בנקל. והוא ע"פ מה שכתבנו בכ"מ מדברינו שכל ענין ההתלבשות דהנה"י דכל עליון המתלבש בהתחתון המוזכר בכל דברי הרב ז"ל. הנה עיקר הכוונה הוא ע"פ מה שמבואר בדברי הרב בשער המוחין ספ"ה ושם פ' ו' ז' ח' י"ב. שכל או"א ממשיכים מגופם ונפשם חלק בהולד והוא בהטפה זרעית היוצא מהם. וישנם בכל טפה זרעית ב' בחי' אחד מה שהוא מעיקר עצמות הולד גופה נקודתו העיקרית שבו אשר האציל אותו המאציל ית"ש בבחי' יש מאין והוא מושרש טמון וגנוז בעטרת היסוד דהאו"א וכן הוא נמשך ובא להאו"א מעטרת היסוד של כל פרצו' עליון דכל הפרצופים כולם אשר למעלה למעלה עד המאציל ית"ש. כי הנה ניתן בכ"א שבכל העליונים. כח שורש נעלם לכל התחתונים ממנו והוא טמון וגנוז בעטרת היסוד שבו. והנה אותו הכח והשורש הוא נקודתו העיקרית של הולד עצמו השייך אליו. אמנם הנה יש עוד בחי' שנית בכל טפה הזרעית והיינו מה שממשיכים או"א מגופם ונפשם ג"כ ונותנים חלק בהולד ומשתתפים בבניינו ונעשה גם זה בהולד לעצם מעצמיו ובשר מבשרו ואותו החלק הוא נמשך מהנה"י דאו"א. והאמת הוא כי אותו החלק הוא נמשך מכל הקומה כולו דהאו"א וכמו שמבואר בדברי הרב בשער מ"ן ומ"ד דרוש ה' בסוד אמ"ר וק"ב. אמנם מה שנמשך מהג"ר שלהם הוא לא ניכר כלל יען שהג"ר דכל פרצו' הם בכ"א רק מבחי' הגדלות שבו אשר הוא גם בו גופה רק למעלה מעצמותו העיקרית. וכמ"ש בשער המוחין פ"ז וכן גם מה שנמשך מהחג"ת דהאו"א הנה גם הוא נעלם הרבה יען שהוא שייך רק להאו"א עצמן ולא ניכר בהולד אלא רק מה שנתמלא ונמשך מהנה"י לבד דהאו"א. כי הם לבר מגופה והם רק לצורך הולד ולכן ניכרים הם בהולד. ולכך מונח הולד בבטן אמו ראשו בין ברכיו וידיו על צדעיו ואציליו על ארכבותיו ועקביו על עגבותיו. וכמ"ש בנדה ל' ע"ב. והוא כולו כלול בהנה"י. משום שעיקר בניינו הוא רק מהם. וכמ"ש הרב בפרקי הצלם ספ"א. והנה גם אותו הבחי' השניה דהנה"י דאו"א הנה הוא נמשך כמו כן ג"כ מכל פרצו' ופרצו' אשר למעלה למעלה וכמו הנקודה העיקרית דכל ולד אשר אמרנו לעיל בסמוך. והרי נמצא כי בבנין כל פרצו' תחתון הנה הוא מהנהי"מ דכל פרצופי העליונים כולם. והנה מבואר הוא בדברי הרב בשער המוחין ספ"ה ושם ר"פ י"ב כי אותן החלקי הנה"י אשר מהאו"א ומכל הפרצופי העליונים הנה הוא מלובש בתוך בחי' הגוף אשר מהנקודה העיקרית דהולד עצמו שחלקי הגוף אשר מהולד עצמו הוא מחוץ להם ובתוכו ובפנימיותו מתלבשים כל חלקי הנה"י אשר מכל הפרצופי העליונים כולם. והנה זהו הענין דהתלבשות הנה"י דהעליון בכל תחתון הנאמר תמיד בכל דברי הרב זללה"ה. והכוונה הוא רק על חלקי הנה"י דהאו"א וכן מכל פרצופי העליונים כולם הנמשך בהטפה הזרעית ומשתתף בבנין כל ולד ונעשה בו לעצם מעצמיו ובשר מבשרו. והרי נמצא כי באמת הנה עומד כל פרצו' ופרצו' בפנ"ע ממש וכל פרצו' תחתון וכן כל עולם תחתון הנה הוא למטה לגמרי ממש מהפרצו' העליון והעולם העליון שעליו אך מ"ש שהנה"י דהעליון הם מתלבשים בהתחתון ר"ל על חלקי דאו"א הממשיכים מגופם ונפשם בהטפה הזרעית הנעשית מהנה"י שלהם ומשתתף בבנין הולד ומתלבשים בו כנז'. וזהו ג"כ מה שנמצא בכ"מ בדברי הרב שאמר כי כל הז"ת דהעליון הם מתלבשים בהתחתון. וכמ"ש בהולדות או"א רפ"ד וכן מבואר בשער סדר אצילות בקיצור פ"א ובפרט במבו"ש שער א"א פ"א (והוא שער ג' ח"ב פ"א) וכן שם שע"ב ח"ג ספ"ד. שאמר שם שאין מתגלה מכל פרצו' אלא רק רישיה בלבד אבל כל הגוף שבו שהם הז"ת דכ"א הוא מתלבש בהפרצוף אשר למטה ממנו. הנה הכוונה בכ"ז הוא ג"כ רק על הטפה הזרעית אשר היא נלקחת באמת מכל הז"ת דהעליון. אלא שעיקר גילויה הוא רק מהנה"י דהעליון וכנ"ל והיא אשר מתלבשת בהתחתון ויוצא עי"ז מדרגת התחתון על שלימותו. והרי נמצא שמדרגת כל התחתון הוא נמשך ומשתווה למעלה עד כל הנה"י דהעליון. וכן נוגע ומגיע ג"כ עד כל הז"ת כולן דהעליון. והרי לא ניכר מדרגת העליון מה שהוא חלוק ומובדל מהתחתון אלא רק בהג"ר שלו לבד כי רק הג"ר שלו הוא מתעלה על מדרגת התחתון לגמרי. וזהו שאמר שאין מתגלה מכל פרצו' אלא רק רישיה לבד. ור"ל שכל הרישין כולן הם חלוקין במדרגתן אבל הז"ת דכ"א הרי הוא משתתף במדרגתו עם התחתון. והוא

משום שהטפה הזרעית דכל עליון אשר ממנו נבנה התחתון הרי היא נמשך מכל הז"ת אלא שנתגלה עיקרה בהנה"י. ונעשה מאותה הטפה כל המציאות דהתחתון. ומתלבשים החלקי דפרצופי העליונים אשר ממשיכים מגופם ונפשם דהז"ת שלהם. בכל פרצו' התחתון כולו ונעשה בו לעלם מעלמיו כנז' וא"כ הרי אין חלוק לגמרי מדרגת העליון מהתחתון אלא רק בהג"ר שלו לבד. וזהו ג"כ מ"ש בעגו"י עכ"ד שכל תחתון עומד ומלבים על הנה"י דהיושר דכל עליון והוא כמו שאמרנו משער המוחין ספ"ה. שהגוף דכל תחתון הוא עומד בהחיצונות דכל פרצו'. וחלקי הז"ת דהעליון אשר עיקרם מתגלה בהנה"י שלו המתלבשים בו. הנה הם בהפנימית דכל פרצו' והרי נמצא כי עומד כל תחתון בהחיצוניית דהנה"י דהעליון. ועל זה מכוון הרב בכל דבריו אשר בעגו"י עכ"ד. במה שאמר שם ג"כ שהנה"י דכל העליונים כולם הם עומדים בתוך כל העולמות בי"ע. שהעולמות בי"ע הם מקיפם מסביב דהנה"י שלהם. והכוונה הוא על חלקי האורות דהנה"י דכל העליונים כולם המתפשטים ממקומם ומתלבשים בתוך כל העלמות בי"ע בפנימיותם. אבל עיקר המציאות דהבי"ע וכל מקומם הוא באמת למטה לגמרי מכל האצילות כולו. ומכש"כ מכל רגלי דא"ק כולו וכמ"ש במבו"ש. הנ"ל אות ז'. וכן אמר ג"כ בשער דרושי אבי"ע פ' י"ד. כי הד' עולמות אבי"ע הם כדמיון ד' בתים זו למעלה מזו וקרקע עולם האצילות הוא הגג של עולם הבריאה ורגלי בני העליה העליונה שהם הזו"ן דאצילות הם דורכין על גג הבריאה כי הוא הקרקע שלהם ע"ש. וכמו שהאריך בזה הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל בדברי השמש אשר בע"ח בעגו"י עכ"ד. אבל במה שאמרנו הרי הוא ניחא היטיב וכמו שיתבאר עוד כ"ז לקמן בעה"י:

[י] **אמנם** הגם שאמרנו שחלקי דגוף ונפש הנמשך בהטפה הזרעית להתלבש מהעליון להתחתון הנה הוא מהנה"י דהעליון ובהעלם הנה הוא גם מהחג"ת דהעליון ג"כ וכנ"ל. הנה אין הכוונה שנמשך ונתמלא הטפה הזרעית מכל הנה"י כולן ובהעלם גם מכל החג"ת כולן. אלא הכוונה הוא רק על בחי' היותר תחתונה לבד שבכ"א מהם. כי נמשך הטפה הזרעית רק מהבחי' היותר תחתונה אשר בכ"א מהז"ת דהעליון והוא אשר משתתף בבנין הולד ומתלבש בו. וזהו אשר מבואר בשער סדר אבי' בקיצור פ' א"ב שרק הארת ז"ת דהמלכות דהעליון הוא אשר מתלבש בהתחתון וכן אמר במוחין דצלם ספ"ד שרק המלכו' דמלכו' דהנוק' דאצי' הוא אשר מתלבש בבריאה וכן הוא בכל ספי' וספי' כו' וכן אמר ג"כ בשער או"א ספ"ט ע"ש וכן אמר הרב עוד בשער החשמל פ"א. אעפ"י שכל העולמות הם זה בתוך זה. הנה נודע כי לא כל עולם אצילות נתון בתוך הבריאה אלא רק בחי' מלכו' דנוק' דאצילות וכן בריאה ביצירה כו' א"כ נמצא כי אעפ"י שאנו אומרים שהם זה לפנים מזה הם ג"כ זה למעלה מזה וא"כ נמצא כי בעולם היצירה מלכו' דנוק' תתאה דיצירה היא מתלבשת בעשיה. אך כל שאר היצירה הוא מגולה עכ"ל. וכ"כ בספר שער הקדושה ח"ג שע"א זה לשונו עוד הקדמה אחרת כי כל הבחי' והמדרגות כולם מרום אדם קדמון עד התהום שבעולם השפל כולן. הם זו למעלה מזו וזו לפנים מזו כי העליון מחבירו מתלבש תוך התחתון ממנו כנשמה לגוף ואמנם אין כל כללות העליון; מתלבש בתחתון אלא רק בחי' פרטית תחתונה שבעליון מתלבש בכל התחתון וכן עד"ז עד סיום כל עולמות עכ"ל. והכוונה בכ"ז הוא כמ"ש בשער סדר אבי' בקיצור פ' א"ב ועפ"מ שאמרנו כי רק הארת הז"ת דהמלכות דהעליון הנתמלא מכח הז"ת דהעליון הנה הוא אשר נמשך בהטפה הזרעית להשתתף בבנין הולד ומתלבש בו. ובזה יתבאר לך שכל מה שתמצא בדברי הרב שמועות חלוקות בזה כי לפעמים אמר שכל הז"ת דהעליון מתלבש בהתחתון ולפעמים אמר שרק הנה"י לבד ולפעמים אמר שרק המלכו' לבד ורק הארת ז"ת שלה לבד. הנה כולם אמת וכוונה אחת לכולם. כי נמשך הכח מכל הז"ת אלא שמשם הוא בהעלם ומתגלה הכח בהנה"י ונשלם בהמלכו' ומה שנמשך בהטפה הזרעית שהוא בהולד ממש הנה הוא רק הארת הז"ת דהמלכות. אמנם בהתחתון הנה נחשב בו כ"ז לבחי' הז"ת ממש דהעליון כי מפני גודל חשיבותם. בערך נקודתו העיקרית שבו אשר הוא רק נקודה קטנה וכקרני חגבים. נחשבים כל ההארה והכח אשר מקבל מלמעלה. להז"ת ממש. כי על ידם מקבל כל הארת אור א"ס המאציל עליון ית"ש. ומתתקן עי"ז ונשלם בכולו. וכ"ז הנה הוא ע"פ מ"ש ג"כ בשער או"א ספ"ט כי מה שנמשך מהעליון להתחתון הנה הוא רק ממלכו' דהחיצוניות דהמלכו'. וכבר כתב הרב בשער פרטי עי"מ ספ"ג כי כל בחי' חיצוניות הנה הוא המלכו'. ובדרושי פנימי' וחיצו' דרוש ט"ו אמר שם הרב כי כל בחי' חיצוניות הנה הוא האחוריים, וא"כ נמצא כי הארת הז"ת דהמלכו' דהעליון המתלבש בהתחתון והנה הוא החיצונית שבה והאחוריים שבה והוא המלכו' דמלכו' הנה רק זה לבד מתפשט ומתלבש בהתחתון ונעשה שם לבחי' פנימית. וכמ"ש הרב בשער או"א פ"ט שם. כי מהחיצונית דהעליון נעשה פנימית בהתחתון ועל ידו מקבל כל אורות העליונים כולם עד א"ס ית"ש. והוא עצמות נשמתו העיקרי השייך אליו אשר הוא מבפנים להכל וכמ"ש בשער המוחין ספ"ה ושם פ' י"ב. וכל זה הוא ענין ההתלבשות דכל האורות הפנימים והכלים דהיושרים אשר אמר בעגו"י עכ"ד. כי על ידם נמשך בכל תחתון גם הארת הנה"י דא"ק וכן הארת הקו דאור א"ס ית"ש השייך לכל תחתון. וכמו שביארנו כ"ז ג"כ. בדברינו בכללי התוה"ם כלל י"ז ענ"ח ובכ"מ. והרי לנו עכ"פ כי עיקר כל פרצו' תחתון וכל עולם תחתון הנה הוא במציאות בפנ"ע. ולמטה לגמרי מהעליון. אלא שהם נקשרים ומלובשים זב"ז ע"י שכל בנייני ושלימותו נעשה ע"י כח והארת דהעליון המתלבש בכל תחתון בפנימיותו וכנז'. וע"י כח וההארה הזה הנה נחשב ונקרא כי עומד כל תחתון בהאחוריים דהנה"י דהעליון המתלבש בו וכנ"ל:

אמנם מ"ש הרב במבו"ש הנ"ל סי' ד' שהעולמות בי"ע הנה הם למטה מרגלי א"ק. ולא אמר בלשון יותר רבותא שהוא למטה גם מרגלי כל האצילות וע"ד שאמר בדרושי אבי"ע פ' י"ד שקרקע האצילות הוא גג הבריאה כנ"ל סוף אות ט'. הענין בזה הוא כי הנה אמרנו שכל מה שמזכיר בכאן בחי' רגלי ונה"י. הכוונה הוא על הטפה הזרעית הנלקחת מהנה"י. וזהו מ"ש שהבי"ע הם למטה מרגלי א"ק. ולא אמר שהם למטה גם מרגלי האצילות. ור"ל כי הנה הגם שהאמת הוא שגם כח והארת א"ק הנה הוא מתפשט ומתלבש גם בכל הבי"ע ג"כ אלא שהארתו הוא נמשך רק ע"י האצי' אבל עכ"פ הוא כי גם הוא מתלבש ג"כ כי כל תחתון הוא נמשך ע"י כל העליונים כולם והוא כלול מכולם כנודע. עכ"ז הנה לא ניכר בהעולמות בי"ע מכח והארת א"ק מאומה כלל ועומד הארתו שם בהעלם גדול מאד והוא רק בבחי' אפ"ס ואי"ן נגדם וזהו שאמר שהעולמות בי"ע הם למטה מרגלי א"ק ור"ל שלא ניכר בהם שהם תולדתו כלל משא"כ בהאצי' הנה נתגלה אור האצי' בהבי"ע הרבה. וקשור עמהם תמיד. והוא בכל התורה והעבודה ובפרט בהשם הוי"ה ב"ה שהוא גילוי קדושתו ממש המתלבש באלו הד' אותיות. כאשר נכתב בכתיבה תמה בקלף כשר ובדיו ובכוונת קדושת השם הרי הוא גילוי קדושתו ית"ש גם בעוה"ז. ואמרו במדרש במדבר רבה פ"ב סי' ג'. בראשונה כל מי שהיה מראה איקונין של מלך באצבע היה נהרג. והתינוקות הולכים לביהמ"ד ומראים את האזכרות באצבע. אומר הקב"ה וגודלו עלי אהבה ע"ש וכן במדרש שה"ש. והרי לנו כי השם הוי"ה ב"ה הנה הוא איקונין של מלך וכנודע כי השם הוי"ה ב"ה הוא כלל כל האצילות ביחוד אור א"ס שבו (וע' לקמן סי' ז' בארוכה בזה ע"ש ובכ"מ) וכן נאמר ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר אלא בתוכם (וכמ"ש מהר"ס אלשיך שם) ואמרו בזוה"ק תרומה בס"ת קמ"ו ע"א. רזא דרזין לידעי חכמתא כד אסתלק ברעותא דסתרא דכל סתרין למעבד יקרא ליקריה אנשיב רוחא מנקודא עלאה דנגיד מלעילא לתתא. ושוי תיקוניה לאתיישבא בהאי עלמא כו'. שלימו דתיקונא דהאי רוחא. רוחיהון דלדיקיא בהאי עלמא כו' אמר קוב"ה רעותי לדיירא בינייכו אבל לא יכילנא עד דתתקנון ההוא רוחא דילי דישרי בגווייכו הה"ד ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ודא איהו רזא דכתיב ויקחו לי תרומה עכ"ל ע"ש. והרי לנו התפשטות האצילות בהבי"ע ע"י השם הוי"ה ב"ה אשר הוא הוראת כל האצילות כולו ביחוד אור א"ס שבו. ומשא"כ אור הא"ק ביחוד אור א"ס שבו

אין לנו בעוה"ז שום גילוי ממנו כלל ולכך אמר הרב שהעולמות בי"ע הם למטה מרגלי א"ק לגמרי. והבן כ"ז. והרי נתבאר לנו עכ"פ מכל מה שכתבנו כאן ובאות ט'. ענין סתירת הדברים מ"ש הרב במבו"ש הנ"ל שהעולמות בי"ע הם למטה מרגלי א"ק ובעגו"י ענ"ד מבואר שהעולמות בי"ע הם מסבבים על הנה"י שלו ודאצי' כי אלו ב' השמועות הם שניהם אמת וכוונה אחת לשניהם. וכבר כתבנו בזה ג"כ בכללי התוה"ם כלל י"ג ענף א' ע"ש.

[יא] **אמנם** מה שצריך לכאורה עדיין ביאור הרבה בזה. במה שמבואר בעגו"י ענ"ד שם כי כל העולמות בי"ע הנה הם עומדים בתוך כל אורות המקיפים דהיושר ובתוך כל העגולים דכל פרצופי האצי' כולם ודא"ק כולו. וכל פרצופי האצי' וא"ק בהאורות המקיפים דיושר והעגולים שלהם הנה הם מקיפים וסובבים לכל העולמות בי"ע מכל צדדיהם ומתחתיהם ועומדים כל העולמות בי"ע באמצעם. וזהו ודאי לכאורה תמיהה רבתא כי מדברי המבו"ש הנז' מבואר להיפך ממש היינו שהעולמות בי"ע הם רק תחת כל העגולים דאצילות כולו וכנ"ל סוף אות ז' וכן הוא ג"כ לפי דברי הרב אשר בדרושי אבי"ע פ' י"ד שקרקע האצילות הוא גג הבריאה וכנ"ל אות ט' והרי מבואר מזה ג"כ שכל העגולי האצילות הם מסתיימים כולו למעלה מהבריאה לגמרי וכן מבואר להדיא בשער דרושי אבי"ע שם פ"ג שהוכיח שם שיש פתחים וחלונות בהעגולים אשר דרך שם עולים כל תחתון בהעליון ואמר שם בפירוש דאל"כ איך עולין וכללין נוק' בז"א ובריאה באצילות מאחר שהעגולים מפסיקין ביניהם אלא יובן עם הנ"ל כי יש חלל ופתח פתוח בתוך העגולים ודרך פתחים ההם עולה בחי' היושר של כל העולמות עכ"ל. והרי אמר בפירוש שהעגולים הם מפסיקין בין כל עולם ועולם ועומד כל תחתון למטה לגמרי מהעגולים דהעליון והוא היפך ממש ממ"ש בעגו"י ענ"ד. וכן יהיה קשה עוד גם בדברי המבו"ש הנז'. במה שאמר שם שהעולמות בי"ע הם תחת העגולי אצילות ולמעלה מחלקי העגולי התחתונים דא"ק. והרי מודה בזה המבו"ש ג"כ שחלקי העגולי התחתונים דא"ק וכן החלק התחתון דאור המקיף הישר שבו. הנה הם עומדים מתחת העולמות בי"ע ומקיפים הם את כל העולמות בי"ע מצדדיהם ומתחתיהם. והוא תמוה לכאורה. כי הרי לפי סדר בנין העולמות היה נראה שכל עולם עליון יסתיים בכולו למעלה לגמרי מהעולם התחתון אשר למטה הימנו. והיה צריך שגם כל אור המקיף הישר וכל העגולים דא"ק יסתיימו כולם לגמרי גם למעלה מכל עולם האצילות. וכן הוא קשה ג"כ במה שמבואר בעגו"י ענ"ד שם. שהאור מקיף הישר דכל הפרצופים אשר בכל עולם עליון הנה הוא עומד בתוך העגולים שלו והוא נמשך ומתפשט גם מתחת כל העולמות כולם אשר למטה הימנו. והרי בשער המקיפים פ' א' ב' וכן במבו"ש שער ב' חלק ג' פ"ה ובכ"מ מבואר שגם אור המקיף דהיושר אינו נמשך ומתפשט אלא רק עד סוף אותו העולם לבד ואינו מתפשט או"מ היושר דכל פרצופי האצילות אלא רק עד סוף האצילות לבד ואינם מגיעים בהבי"ע כלל:

[יב] **אמנם** הנה נמצא בדברי הרב ז"ל שיטה חדשה אחת ליישב בזה לכאורה את כל חומר הקושיות הנזכרים והוא בשער דרושי אבי"ע פ"ג הנז' שמדבר שם ג"כ בקצרה בענין התלבשות כל העולמות ואמר שם. כי כל זמן שהעולמות בי"ע אינן עולין ומלבישין את האצילות. אז עומדים כל הלבושים והיכלות דהאצילות שהוא האור מקיף והעגולים שבו. ומלבישים הם על' כל הנה"י הפנימים דכל פרצופי האצילות עצמן ועומדים אז כל העולמות בי"ע למטה לגמרי מכל העגולי אצילות כולו. אבל בעת שעולין העולמות בי"ע למעלה להלביש את האצילות אז נעשה כל סדר ההתלבשות אשר אמר בעגו"י ענ"ד ועומדים אז העולמות בי"ע ומסבבים על כל הכלים ואור פנימי דהעליונים. ובתוך כל האו"מ והעגולים שלהם באמצע. היינו שהעולמות בי"ע הם מלבישים על כל הנה"י הפנימים דהאצילות ועומדים העולמות בי"ע בין כל הנה"י הפנימים דהאצילות ובין כל האור מקיף והעגולים שלהם. ע"ש בכל דבריו. וא"כ נמצא לפ"ז כי כל דברי המבו"ש הנז' וכן כל המקומות בע"ח אשר מבואר שם שכל העולמות בי"ע הם למטה מתחת קרקע האצילות לגמרי זהו קאי בעת שאינם עולים. אבל בעת שהם עולים הנה הם למעלה והם עומדים אז על כל חלקי התחתונים דאור המקיף והעגולים דהאצילות והם בתוך האצילות ממש. וכן הם ג"כ אז למעלה מהסיום דרגלי א"ק. כי הרי הוא נוקב ויורד בתוכם עד החלקי דעגולי התחתונים דהעתיק דאצילות וככל הסדר הנאמר בעגו"י ענ"ד. ואמר שם (בדרושי אבי"ע פ"ג הנז') שעלייתם הוא דרך הפתחים והחלונות אשר ישנם בהעגולים. ודרך שם עולים כל העולמות בי"ע למעלה ונכנסים בתוך כל האצי' מ"ש עש"ה. והנה לכאורה הרי ניחא בזה כל הסתירות הנ"ל:

[יג] **אמנם** כאשר נתבונן בזה הנה קשה כל הדברים הללו להולמם מאד והם צריכים ג"כ טעם וביאור להתקבל על הלב. כי באם שאנו אומרים שכל העולמות בי"ע הנה מקומם הראשון כאשר שהם עתה בכל עביותם וחומריותם הנה הם רק למטה מכל האצילות לגמרי. הנה אין הדעת נותנת כלל שבעת עלייתן יעלו העולמות בי"ע כ"כ הרבה גם עתה. ר"ל קודם ביאת המשיח ועת התיקון. ובפרט עולם העשיה בכל עביותה וחומריותה האיך אפשר שתעלה עתה כמו שהיא. בתוך כל האצילות ממש. וח"ו לומר כזאת מכמה קושיות ותמיהות הנופל בזה אשר אין רצוני להאריך בזה כלל. ועוד כי הרי כל אלו הדרושים הנאמר בע"ח בענין ההתלבשות. הרי מראים הדברים שנאמר כ"א להלכה פסוקה ובקביעות והחלט ואינו משתנה מזמן לזמן. כי הרי מה שנאמר בדרושי אבי"ע פ' י"ד שהד' עולמות אבי"ע הם כד' בתים ועליות זה על גב זה וקרקע העליונה הוא גג התחתונה. הנה מראים הדברים שכן הוא בקביעות והחלט ואינו משתנה מסדר הזה לעולם. וכן מ"ש בשער המקיפים שאורות המקיפים היושרים דאצילות אינם מתפשטים אלא רק עד סוף האצילות לבד הנה הוא לעולם כן ואינו משתנה מזה מזמן לזמן. אמנם יש כמה בחי' מקיפים ובעת עלייה והגדלות הנה מתחלפים ונעשה מהמקיפים לפנימים ויורדים מקיפים אחרים יותר גדולים כנודע ואין כאן המקום להאריך בזה. אבל עכ"פ הוא כי אין אורות המקיפים דיושר מתפשטים לעולם אלא רק עד סוף אותו העולם לבד. וכמ"ש ג"כ במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ה וכן בשער הקדמות דף כ"ה ע"ב וכן בספר שער המצות פ' שופטים דף ע' רע"ב [ובע"ח שער דרושי אבי"ע ספ"ג יש שם גמגום קצת בהלשון שמ"ש שם על כל העולמות כולם. ר"ל על כל הפרצופים כולם] וכן כל דברי המבו"ש דעניינו אשר מבואר שם וכן בשער הקדמות ד' ט' ע"ד שהעולמות בי"ע הם למטה לגמרי מכל עגולי האצילות. הנה נראה בעליל שכוונתו הוא שכן הוא לעולם בקביעות ובהחלט ואינם משתנה בזה מזמן לזמן. וכן עד"ז כל סדר ההתלבשות אשר מבאר בעגו"י ענ"ד שהוא להיפך מכל הנז' וכן חזר הרח"ו ושנה לנו כל אותן הדברים בקצרה בשער ציור עולמות בהקדמה שם. הנה מראים הדברים ג"כ שכ"ז הוא בקביעות והחלט ואינו משתנה מזה כלל. וא"כ הרי יש סתירה מפורשת בין הדרושים מזה לזה. ועוד כי הרי גם לפי דבריו אשר בדרושי אבי"ע פ"ג שעושה שם חילוק בין הזמנים בין זמן שאין עולים להזמן שעולים. עכ"ז הרי מבואר שם עכ"פ שגם בזמן שאינם עולים ועומדים אז כל העולמות בי"ע למטה מעגולי האצילות לגמרי עכ"ז הנה הם עומדים אז ג"כ בתוך העגולי א"ק עד שכל חלקי התחתונים דאור המקיף הישר ועגולי א"ק. הנה הם מסבבים ומקיפים לכל העולמות בי"ע מצדדיהם ומתחתיהם וכן הוא ג"כ גם לפי דברי המבו"ש ושעה"ק הנ"ל סי' ד'. וכ"ז צריך ביאור לכאורה כי הרי איך יתכן לומר שהעולמות בי"ע הם עומדים בתוך עגולי א"ק והם למעלה מחלקי עגולי התחתונים דהא"ק. ומה גם כי הרי יש סתירה מפורשת בזה בענין אור המקיף. כי הרי לפי מה שהוכחנו לעיל מכמה מקומות שאור המקיף דכל עולם הוא אינו מתפשט ומגיע אלא רק עד סוף כל אותו העולם לבד. ואיך אפשר שהאור המקיף דא"ק יתפשט ויקיף גם לכל העולמות בי"ע. וכמו שיתבאר כ"ז לקמן אות י"ח ואות כ' וכ"א ע"ש:

[יד] **והעיקר** מה שיש לתמוה בדברי הרב אשר בדרושי אבי"ע פ"ג במה שמחלק שם בין הזמן שעולים העולמות בי"ע להזמן שאינם עולים ואמר שם כי בזמן שהם עולים

הנה הם עולים ממקומם ועומדים בכולו למעלה מכל חלקי התחתונים דאו"א והעגולי דהאצילות והם מלבישים אז על כל הנה"י הפנימים דהאצילות ועומדים בכולן בתוך האצילות ממש. והרי נמצא מזה כי בזמן העלייה הנה משתנה מקומם ועמידתם לגמרי. הרי כבר למדנו הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל בדברי השמש אשר בשער המוחין פ"ה ובפרצופים דרוש ו' ובפרט ברחוה"נ (ד' ח' ע"ד מדפוס ווארשא תרכ"א) שכל העליות המוזכר בדברי הרב אין הכוונה שמדלגים ונעתקים ממקום למקום. אלא רק כי ע"י האורות והמוחין שניתוסף בהם הנה הם מתגדלים ועולים ומתחלפים ממדרגה למדרגה אבל אינם זזים ממקומם כלל לעלות למעלה. ע"ש דבריו בארוכה. וא"כ הרי נמצא לפ"ז כי גם בעת העלייה הנה לא נעתקו העולמות בי"ע ממקומם כלל לעלות ולעמוד למעלה מחלקי העגולי התחתונים דהאצילות. אלא שמתגדלים במדרגתם במקומם גופא ומתעלים ממטה למעלה ומתייחדים בהנה"י דאצילות להלביש עליהם. והנה הוא רק ע"ד גדלות הקומה לבד. שנעשה קומתם יותר גבוה משהיה ומגיעים עד הנה"י דאצי' הפנימיים. ועליית קומתם והכנסתם שם. הנה הוא דרך הפתחים והחלונות אשר בהעגולי דאצילות. דאם שלא היה שם פתחים וחלונות לא היה אפשר להבי"ע להתעלה עד שם ולהתייחד בהם ע"י הפסק העגולים. ועכ"פ הוא כי רגלי הבי"ע ומקומם למטה הנה הוא תמיד באותו המקום שהיו מקודם והם לעולם במקום אחד אלא שבעת העלייה והגדלות נעשה קומתם יותר גבוה. וע"ד גדלות הקטן שכאשר ניתוסף לו מוחין ונתגדל. נעשה קומתו יותר גבוה. והרי נמצא כי לא נסתלקו ממקומם לעולם לעלית ולעמוד למעלה מחלקי העגולי התחתונים דהאצילות כלל. וא"כ הרי קשה מאד מ"ש הרב בדרושי אבי"ע פ"ג כי בזמן שעולים העולמות בי"ע הנה הם עומדים אז על חלקי העגולי התחתונים דהאצילות וכאותן הדברים אשר בעגו"י ענ"ד אשר מבואר שם שעומדים כל העולמות בי"ע גם ברגליהם וכל תחתיהם בתוך כל האצילות ממש. וכמו שמוכח מדבריו בפ"ג שם שמרמז והולך וסומך את עצמו על כל אותו הדרוש דעגו"י ענ"ד. אשר שם מבואר שכל מקום הבי"ע הנה הוא כולו רק מבפנים. ככ"ל אות י"א:

[טו] **ועוד** קשה כי הרי נודע הוא מכמה מקומות. במה שמסתפק הרח"ו הרבה מאד בענין עליית העולמות. אם יש איזה עלייה להחיצוניית כלל. ונוטה דעתו יותר לומר שאין שם עלייה להחיצוניית דהעולמות מאומה. וכמ"ש בפע"ח שער התפילה פ"ו שאין עלייה לחיצונית העולמות אלא בביאת המשיח דוקא. וכן אמר בשער פנימית וחיצונית דרוש ח' כי אם שהיה עלייה להחיצונית ג"כ היינו רואין בעינינו את עלייתן. וכן אמר ג"כ בלק"ת פ' בראשית דף י"ג ע"א. ור"ל שהיינו רואין בעינינו שנזדככים מחומריותם ועביותן ונתעלו ונעשו לפנים חדשות ממה שהיו. וע"כ הוא שאין עתה עלייה להחיצוניית מאומה. וא"כ הרי מאחר שאין החיצוניית עולים כלל הרי נמצא שעומדים לעולם כל העולמות בי"ע למטה מכל העגולי דהאצילות לגמרי. והרי נשאר הקושיא מסתירת הדברים אשר בעגו"י ענ"ד שמבואר שם שכל עמידת הבי"ע הוא לעולם למעלה מחלקי העגולי התחתונים דהאצילות:

[טז] **וביותר** תמוה לי דברי הרב אשר בדרושי אבי"ע פ"ג הנז' במה שמחלק שם בין הזמן שעולין להזמן שאין עולים. וא"כ הרי אנו רואין דעתו כי בזמן שאינם עולים. הנה אז עומדים כל העולמות בי"ע למטה לגמרי מכל העגולי דהאצילות וא"כ הרי האיך הולך ומבאר שם אח"כ על הזמן שעולים. שכל הקליפין דאבי"ע הנה הם על הגופות דהעשיה ועליהם הוא כל הלבושי והיכלות דקדושה דהעשיה שהוא האו"מ והעגולים דעשיה ועליהם האו"מ והעגולים דיצירה ועליהם האו"מ והעגו' דבריאה ועליהם דאצילות וכן אח"כ האו"מ והעגולים דהא"ק. והרי עומדים אז הקליפין דהבי"ע ג"כ מבפנים וא"כ נמצא כי בזמן שעולים העולמות. עולים אז הקליפות ג"כ ונכנסים מבפנים. והוא תמיהה גדולה מאד. כי הרי בזמן שעולים העולמות הרי אין הקליפות עולים כלל ח"ו. ואדרבה הוא כי מסתלקים משם. וזהו כל ענין העליות דהעולמות שמתוסף בהם אור וקדושה ומתעלים. ועי"ז הנה מסתלקים מהם הקליפות ומתרחקים מהם כנודע. ומאחר שבזמן שאין העולמות עולים הוא מקומם של הבי"ע רק למטה מכל עגולי האצילות לגמרי. והוא אז מקומם של הקליפות דבי"ע ג"כ רק למטה וא"כ הרי כאשר שהבי"ע עולים להלביש על היושרי דאצילות הנה מסתלקים ומתרחקים מהקליפות שלהם ועולין הבי"ע למעלה בתוך האור מקיף ועגולי האצילות. והקליפות שלהם נשארים במקומם הראשון שהוא למטה ורחוק מהעולמות הרבה. וא"כ הרי איך אמר הרב שגם בזמן שעולים. עומדים אז הקליפות ג"כ קרובים וסמוכים להבי"ע ומלבישים עליהם והם ג"כ מבפנים להעגולי דאצילות. הרי בזמן שיש עלייה להעולמות אין עלייה להקליפות ח"ו. והוא תמיהה גדולה בעיני מאד מאד:

[יז] **ואין** לומר שאין כוונת הרב שם כלל במה שמחלק בין הזמן שעולים להזמן שאינם עולים. לומר על המקום דבי"ע. שבזמן שאינם עולים הם עומדים למטה מכל העגולי דהאצילות לגמרי. אלא שיסבור הרב שם באמת כסברתו בעגו"י ענ"ד שמקום הבי"ע הוא לעולם תמיד רק מבפנים להעגולים דהאצילות. ומה שמחלק שם בין הזמן שעולים להזמן שאינם עולים. הנה הוא רק מה שנוגע למקום הקליפין דאצילות לבד. כי בזמן שאין העולמות בי"ע עולים. עומדים אז הקליפין דאצי' בכל היושרים והעגולים שלהם. על הגופא דנוק' דאצילות. אבל בזמן שהעולמות בי"ע עולים הנה מסתלקת הקליפה דאצילות מהנוק' דאצילות. ועולים ונכנסים העולמות בי"ע במקומם ומלבישים אז העולמות בי"ע להגופא דנוק' דאצי'. והקליפה דאצילות מתרחקת ויורדת אז בתחתית העשיה. וכמו שמבואר בדבריו שם ע"ש. אמנם הנה הגם שבעיקר דברי האריז"ל שם היה אפשר לומר כן בכוונתו. אבל בדברי הרח"ו ז"ל אשר שם למטה באותו הפרק. שמקשה ומתרץ והוכיח לבאר שיש פתחים וחלונות בכל העגולים. ומסיק ואומר דאל"כ האיך עולין ונכללין נוק' בז"א ובריאה באצילות כו' אם העגולים מפסיקין אלא יובן עם הנ"ל כי יש חלל ופתח פתוח ודרך פתחים ההם עולה בחי' היושר של כל העולמות עכ"ל. והרי לנו בפירוש הבנת הרח"ו ז"ל וסברתו שם בפרק הזה. כי העגולים הם מפסיקין בין כל פרצו' ופרצו' ובין כל עולם ועולם. ועומד כל פרצו' וכל עולם ביושר והעגולים שלו. כ"א מובדל בפנ"ע אלא שיש פתחים וחלונות בכל העגולים דכ"א אשר דרך שם עולים כל היושרים דהפרצופים והעולמות ומתחברים ונכללים זב"ז. וכ"ז הנה הוא בהדיא בהיפך. ממ"ש בעגו"י ענ"ד. שהרי שם מבואר שהיושרים דכל העולמות כולם אשר מא"ק עד סוף העשיה וכן גם כל היושרים דכל הקליפות כולם. הנה הם עומדים כולם בבחי' קומה אחת. מלבישים זה על זה וזה לפנים מזה. כל תחתון על הנה"י דהעליון בלי שום הפסק בינתיים. ואח"כ מבחוץ להם וסביבם. מתחיל מליאת כל העגולים כולם. היינו עגולי כל הקליפות מקיפים על היושרים דהקליפות (וכמ"ש בדרושי אבי"ע פ"ג הנז' ע"ש ותמצא) ואח"כ מבחוץ להם וסביבם. מתחיל עגולי הקדושה אשר מעולם העשיה וכן מכל עולם ועולם עד א"ק. ועומדים כל העגולים ג"כ זה מבחוץ לזה. שכל עליון הוא מקיף להתחתון בלי שום הפסק בינתיים. והרי עומדים כל היושרים בפני עצמן בבחי' קומה אחת מבפנים. ואח"כ כל העגולים בפני עצמן מקיפים וסובבים עליהם מבחוץ. אבל בדרושי אבי"ע פ"ג מבואר שכל פרצו' פרטי וכל עולם פרטי הנה הוא עומד ביושר והעגולים שלו בפנ"ע. ועומד העגולים והיושר דכ"א סמוכים וקרובים זה לזה. כי העגולים דכ"א הנה הוא מקיף להיושר דכ"א קרוב וסמוך אליו ומופסק ומובדל היושר דכל פרצו' עליון מהיושר דפרצו' התחתון. וכן היושר דכל עולם עליון הנה הוא מופסק ומובדל מהיושר דעולם התחתון ע"י העגולים דכ"א המקיפו מסביב אלא שיש פתחים וחלונות בכל העגולים דכ"א אשר דרך בו עולים ונכללים כל היושרים זב"ז בעת עליית הפרצופים והעולמות. ועל זה אמר שם הרב באותו הפרק הנז' כי בזמן שעולים העולמות הנה נכנסים העולמות בי"ע בתוך האצילות וכן כל פרצוף תחתון בהעליון ונכללים היושרים בהיושרים והעגולים בעגולים ועומדים אז כל היושרים בפנ"ע ובבחי' קומה אחת זה לפנים מזה כל עליון מבפנים להתחתון כנ"ל וכן כל

העגולים בפנ"ע זה מחוץ לזה כל עליון מקיף להתחתון וכמ"ש בעגו"י עכ"ד ומחלק בזה הרב שם בין הזמן שעולים לבין הזמן שאינם עולים כי בזמן שעולים יהיה סדר מלבש כמ"ש בעגו"י עכ"ד שהיושרים הם כולם זה לפנים מזה והם בפנ"ע והעגולים הם זה מחוץ לזה ובפנ"ע ועומדים כל היושרים כולם בקומה אחת וכן כל העגולים כולם בפנ"ע ג"כ בכללות אחת. ובזמן שאינם עולים אז יהיה סדר מלבש זה למטה מזה וכמ"ש בדרושי אבי"ע שם פ' י"ד שהקרקע דהעליון הוא הגג דהתחתון ועומדים אז היושר והעגולים דכ"א ביחד. ומופסק ומובדל כל עליון מהתחתון ע"י העגולים של שניהם שמפסיקין בין היושרים של שניהם. והוא כמו שאמרנו לעיל באות י"ב שזהו שיטה חדשה להרב אשר מצאנו אותה בדרושי אבי"ע פ"ג. ויהיה מתורץ בזה כל הסתירות והקושיות אשר לעיל אות ז' ואות י"א. אמנם יהיה קשה על זה ג"כ כל הקושיות והתמיהות. אשר כתבנו בזה לעיל מאות י"ג עד אות י"ז. וא"כ הרי אנו עומדים עדיין במבוכה גדולה וצריכים אנו לרחמי שמים לירד לסוף דעת האריז"ל בזה ליישב את כל הנז' ולהעמידנו על האמת:

[יח] **אמנם** מה שנראה לנו בכ"ז. כי הנה בעיקר הקושיא מכל סתירת הדברים אשר כתבנו לעיל אות י"א. הנה נראה לנו לומר בזה ע"ד שאמרנו לעיל אות ט'. כי כבר למדנו הרב בדרושי פנימי וחיצו' דרוש ג' וכן בכ"מ כי כל הענינים כולם אשר ישנם בפנימית שהם הנשמות והיושרים. הנה ישנם כמו כן ממש בהחיצו' שהם העולמות והעגולים (ע"ש רי' דרוש א'). והנה ישנם בעולמות שהוא העגולים הנה ישנם בהם ג"כ כל בחי' זווג עיבור לידה יניקה קטנות גדלות וכל הדרושים הנאמרים בהם. וכמו בהנשמות שהם היושרים. והנה נעשה כל העגולים דעולם התחתון ג"כ רק ע"י בחי' זווג. שהוא מטפה הזרעית אשר מהנהי"מ דהעגולים דהעליון. וכמו שיתבאר לקמן אות י"ט. והנה כמו שאמרנו לעיל אות ט' ואות י' בהטפה הזרעית דהנהי"מ דהיושר כי עיקרה הוא רק מהבחי' היותר אחרונה שבהעליון. אמנם כלול בה בהעלם ובכח מכל העליונים כולם אשר למעלה למעלה עד א"ס ית"ש. כי זהו מה שנמצא בדברי הרב שני מיני דרושים בענין זה הנראים כחולקים זה על זה. כי פעם אמר שכל עולם תחתון הוא למטה לגמרי מהעליון ופעם אמר שמתלבשים זב"ז בהנה"י שלהם. וכן נמצא שאמר עוד שמתלבשים גם בכל הז"ת שלהם. ואינם מגולים כ"א אלא רק בהרישין לחוד. ואמרנו לעיל אות ט' ואות י' כי שניהם אמת ואין סתירה כלל. כי מקומם דכל פרצו' וכל מציאותם וגילויים. הנה הוא באמת זה למעלה מזה וזה למטה מזה ואינו נכנס כ"א בגבול חבירו כלום אלא שכ"א יש לו מקום ומדור בפנ"ע [וע"ד כל הפרצופים או"א זו"ן וכן א"א ועתיק שבהעוה"ז וכמו שכתבנו בהקדמות ושערים שער ז' פ"ז ע"ש]. אמנם באשר שכל תחתון כלול מכל העליונים כולם וכמ"ש בספר הגלגולים פ' י"ט שגם היותר עליון נתלבש בכל התחתונים אמנם עיקר מציאותו ובניינו הנה הוא רק מהארת הנה"י הנמשך מכל הז"ת. אשר מכל העליונים שמשפיעים בכל תחתון. לכן אמר הרב שפיר היטיב שהנה"י וכן כל הז"ת דכל העליונים נתלבשים בכל תחתון. והם כולם מקושרים זב"ז ומלובשים זה בתוך זה ותלויים זה על זה עד שהם כולם חד. וכנ"ל אות ט' ואות י' כ"ז. והנה עד"ז ממש הנה הוא בהעגולים ג"כ. אלא שהחילוק הוא. כי בהפנימית שהוא היושרים עומד כח והארת העליון המתלבש בכל תחתון רק בפנימיותו וכל מי שהוא יותר עליון עומד הארתו בהתחתון יותר מבפנים. אבל בהחיצוניות שהוא העולמות והעגולים הוא להיפך. שכל מי שהוא יותר עליון עומד הארתו בהתחתון רק מבחוץ ומקיפו מסביב. עד שאור א"ס עצמו יתב"ש הוא מבחוץ לכולם ומקיף לכולם. וכן הקו דא"ס שהוא שורש כל היושרים הנה הוא מבפנים לכולם כנודע כ"ז. כי הקו דא"ס הוא שורש כל היושרים והוא שורש גילוי כל המציאות והפרטים. ואור א"ס המקיף הוא שורש כל הכללים והיסודות וכמו שיתבאר לקמן אות כ' ע"ש. ועכ"פ הוא כי העולמות שהם העגולים הנה הם בנוים ומיוסדים ג"כ ע"פ סדר ההשתלשלות ממש אשר מלמעלה למטה כמו הנשמות שהם היושרים. והנה עומד כל פרצו' תחתון וכן כל עולם תחתון בכל עגוליו. בפנ"ע למטה לגמרי מהעליון עד שקרקע העליון הוא הגג להתחתון. ועומד עולם האצילות בכל היושרים ועגוליו שלו בפנ"ע היינו היושרים מבפנים ועגוליו מקיפים עליו מבחוץ סמוך וקרוב אליו. והוא עולם בפנ"ע למטה לגמרי מכל העולם דהעקודים (וכמו שיתבאר לקמן אות כ"א ע"ש) ולמעלה מכל יושרי והעגולי דעולם הבריאה. וכן אח"כ ר"ל למטה מהעגולי שהוא קרקע האצילות הנה מתחיל עולם הבריאה ביושר ועגוליו שלו. היושרים שבו מבפנים. והעגולים שבו מקיפים עליו מבחוץ סמוך וקרוב אליו. והוא עולם בפנ"ע לגמרי למטה מכל עגולי האצי' ולמעלה מכל העגולי היצירה. וכן אח"כ ר"ל אחר כל עגולי שהוא קרקע הבריאה. הנה מתחיל עולם היצירה בכל היושרים ובכל העגולים שלו. היושרים שבו מבפנים והעגולים בו מבחוץ. והוא ג"כ עולם בפנ"ע לגמרי. למטה מכל עגולי הבריאה ולמעלה מהעגולי עולם העשיה. וכן עד"ז אח"כ עולם העשיה ביושר ועגוליו שלו שהוא למטה לגמרי מכל עגולי היצירה. והרי עומד כל העגולים דכל עולם ג"כ כ"א במקום בפנ"ע. ואינם נמשכים מהעגולי העיקרים דהעליון בהתחתון מאומה. וכמו שמוכח ומבואר בכל דברי הרב אשר בדרושי אבי"ע פ' י"ד בסוד המעקה. והרי מופסק כל היושרים דכל עולם תחתון מהעולם עליון ע"י הב' מיני עגולים שהם קרקע העליון וגג התחתון המפסיק ביניהם. אמנם מ"ש בעגו"י עכ"ד שהם זה בתוך זה וחלקי עגולי התחתונים דכל עליון הם מקיפים ומסבבים למטה ומבחוץ לעגולי הפרצופים והעולמית דכל תחתון. הכוונה הוא רק על בחי' כח והארת דעגולי הנהי"מ דהעליון הנמשך מהעליון להתחתון ומשתתף בבניינו (וכנ"ל סוף אות ה' ע"ש) ובאשר שכל העגולים הנה נמשך מבחוץ לפנים. כי הם מאור המקיף דא"ס אשר הוא סיבב את הכל. והוה המשכת העגולים זה מזה בהיפך מהיושרים שהם נמשכים רק מבפנים לחוץ כי הם מהקו דא"ס אשר הוא מבפנים לכולם. ולכן הוא כי כח והארת העגולי דהנהי"מ דא"ק הנמשך בבנין העגולי דאצילות. עומדים הם מבחוץ לכל העגולי דאצילות. וכן כח והארת דהעגולי הנהי"מ דהנוק' דאצי' הנמשך בבנין כל העגולי דעולם הבריאה הנה עומדים הם מבחוץ לכל העגולי דהבריאה. וכן כח והארת דעגולי הנהי"מ דהבריאה הנמשך בבנין כל העגולים דעולם היצירה הנה הם מבחוץ לכל העגולי דהיצירה. וכן כח והארת דעגולי הנהי"מ דהיצירה הנמשך בבנין כל העגולים דהעשיה הנה הם מבחוץ לכל העגולי דהעשיה. ועד"ז בהפרצופים הפרטיים שבכל עולם. כי כח והארת דעגולי הנהי"מ דעתיק הנמשך בבנין כל העגולים דא"א הנה הם עומדים ומסבבים מבחוץ לכל העגולי א"א וכח והארת עגולי הנהי"מ דא"א הנמשך בבנין כל הי' עגולים דאו"א הנה הם מקיפים ומסבבים מבחוץ לכל הי' עגולים דאו"א. וכן כח והארת דעגולי הנהי"מ דאו"א הנמשך בבנין כל הי' עגולים דהזו"ן. הנה הם מקיפים ומסבבים מבחוץ לכל הי' עגולים דהזו"ן. וכן עד"ז בפרטות ופרטי פרטות. שכח והארת דעגולי הנהי"מ דכל עליון הנמשך בבנין כל הי' עגולים דכל תחתון הנה הוא עומד ומקיף עליו מבחוץ ומכל סביביו. כי כשם שכח והארת דהנהי"מ היושר שבכל פרצו' ובכל עולם הנמשך בבנין כל הי"ס דהיושר דהתחתון הנה הם עומדים בכל פנימיות דהתחתון וממנו נמשך כל בנין דכל הי"ס דהיושר דהתחתון מבפנים לחוץ. ואינם אלא רק כח והארה הנמשך מהנהי"מ דהעליון ומשתתף בהבנין דהתחתון ומתלבש ועומד בו בפנימיותו אבל עיקר היושר דכל העליון כולו הנה הוא רק למעלה לגמרי מכל התחתון כולו וכנ"ל אות ט'. כן הוא עד"ז ממש בהעגולים דכ"א. כי עיקרן דכל עגולים דכל עליון הנה הם באמת רק למעלה לגמרי מכל עגולים דהתחתון. אמנם נמשך כח והארה מהעגולי דהנהי"מ דהעליון בהטפה הזרעית שלהם ומשתתף בבנין כל המציאות דכל עגולי דהתחתון וכנ"ל אות ט' ואות י' אלא שבהעגולים עומד הכח והארת דהעליון בהתחתון רק מבחוץ אליו. ונמשך העגולי דהתחתון מהעליון רק מבחוץ לפנים. אבל עכ"פ הוא כי אינם באמת אלא רק כח והארה לבד מהעליון הנמשך ויורד ממנו מעילא לתתא. ורק על הכח וההארה הזה הנמשך מכל העגולי

דהעליונים כולם להשתתף בבנין כל העגולים העיקריים דהתחתון ומקיפים ומסבבים עליהם מבחוץ. הנה זהו מ"ש הרב בעגו"י ענ"ד שכל תחתון עומד בתוך כל העגולים דהעליון. והכוונה הוא רק על הכח והארה מהעגולי דהנהי"מ דהעליון הנמשך בהטפה הזרעית שלהם להשתתף בכל בנין דהעגולי העיקריים דהתחתון. ויורד ונמשך אותו הכח וההארה מכל העליונים כולם עד סוף כל התחתונים כולם. וכנודע שכל תחתון הוא כלול מכל העליונים. אמנם הוא כי אותו הכח וההארה הנמשך בכל תחתון מכל העליונים. הנה הם נעלמים שם מאד כי נתלבשו למדרגת אותו התחתון אשר נמשכים בו. ונעשים בו לעצם מעצמיו ובשר מבשרו. והוא ההתלבשות כל עליון בהתחתון בבחי' העיקר אשר בארנו לעיל סי' ג' אות ד'. אך לפעמים הנה הם מתגלים ומזהירים בו מעט ונתעלה עי"ז התחתון בעילוי רב והוא ההתפשטות דבחי' תוספת אשר בארנו שם. וע"ש אות ה'. אבל עכ"פ הוא כי כ"ז הוא רק מבחי' כח והארה לבד הנמשך ויורד מעילא לתתא. והוא מהארת הנהי"מ דכל העליונים. ומתפשט ומשתתף עם כל התחתונים כולם. אבל עיקרו של כל עליון הוא עומד באמת בכל היושר והעגולים כולן שבו רק במקומו למעלה. ויש גם לכ"א מקום ומדור בפנ"ע ואין מגיע כל תחתון בגבול העליון העיקרי שבו מאומה כלל. ועי"ז קאי כל דברי המבו"ש הנ"ל אות ז' אשר מבואר שם שכל העולמות בי"ע הם למטה לגמרי מכל העגולי האצילות. וכמ"ש גם בדרושי אבי"ע פ' י"ד שהד' עולמות אבי"ע הם כד' בתים ועליות זה על גב זה וכן הוא בכ"מ וכנ"ל אות י' הנה הכוונה בכ"ז הוא. על כל המציאות העיקרי דכל העולמות כולם ומצבם ומעמדם העיקרי דכ"א. כי בזה הנה הם באמת רק זה למעלה מזה לגמרי ואינו מגיע המציאות העיקרי דכל תחתון בגבול העליון מאומה. ולא עוד אלא שגם כח והארת דהנהי"מ העליונים המתפשטים בו. הנה הם נתלבשו ג"כ למדרגת התחתון כנז'. והרי עומד כל עולם על מדרגתו ומקומו לבד. אמנם בהעלם ובפנימיות הנה יש גם בכל תחתון מהארת הנהי"מ דכל העליונים כולם עכ"פ וכנז':

והרי נמצא כי כל מה שאמר הרב בעגו"י ענ"ד וכן בשער ליור עולמות בהקדמה שם כי כל היושרים אשר מכל העולמות כולם הנה הם עומדים כולם בקומה אחת זה לפנים מזה. היושרי דנה"י דא"ק מבפנים להכול והיושרי דהעשיה מבחוץ להכל. ואח"כ ר"ל אחר כלות כל היושרים כולם הנה מתחיל מציאת כל העגולים ועומדים העגולי דהעשיה מבפנים. מקיפים וסובבים על היושרים שלהם עצמן. ועליהם הוא העגולי דהיצירה ועליהם העגולי דהבריאה וכן כו' כו' עד העגולי דהנה"י דא"ק שהם מבחוץ להכל. ועומדים כל היושרים בקומה אחת ומבפנים וכן כל העגולים בכללות אחת ומבחוץ. הכוונה בכ"ז הנה הוא רק על כל היושרים והעגולים אשר בכל עולם ועולם עצמו ובכל פרצו' ופרצו' עצמו אשר יש גם בכ"א. ונמשך ומתלבש בו מכל העליונים כולם. והיינו מהכח והארת דהנהי"מ דכל עליון הנמשך מעילא לתתא ומתפשט ומשתתף בבניינו דהתחתון. אבל המציאות העיקרי דכל פרצו' ודכל עולם הנה הוא באמת כ"א בפנ"ע. היושר שבו מבפנים והעגולים שלו מבחוץ סמוך וקרוב להיושר שבו. ועומד כל עליון למעלה מהתחתון לגמרי וקרקע העגולים דהעליון הוא הגג דהעגולי דהתחתון. אלא שבהיושר דכל תחתון כלול בו מכל היושרים דכל העליונים כולם והם בפנימיותו. וכן העגולי דכל תחתון כלולים מכל עגולי דכל העליונים כולם והם בחיצוניותו. וכהסדר שאמר בעגו"י ענ"ד. וכוונתו שם הוא רק על כ"א ואחד בפנ"ע וכנ"ל. ועד"ז הנה הוא ג"כ באור המקיף הישר אשר מבואר שם בעגו"י ענ"ד שכל התחתונים כולם הם מוקפים מאו"מ הישר שבכל עליון ועליון. הנה הכוונה הוא ג"כ רק על כח והארת דהנהי"מ דאור מקיף הישר דכל העליונים הנמשך ומשתתף בכל התחתונים כולם ועומד אותו הכח והארת דהנהי"מ דאו"מ הישר דכ"א שמכל העליונים. בתוך הכח והארת דהנהי"מ דהעגולים דכ"א אשר מכל העליונים. ושניהם הם משתתפים בהארתם בבנין ואו"מ הישר והעגולים דכל תחתון. והם נמשכים ויורדים ממקומם מעילא לתתא. ומקיפים ומסבבים על העגולים ואו"מ הישר דכל תחתון אשר הוא נבנה ונעשה רק מאותן הכח והארת דהנהי"מ דכל העליונים. אבל עיקר אור מקיף הישר דכל עולם ופרצו' עליון. הנה הוא באמת למעלה לגמרי והוא נשלם ומסתיים רק בסוף עולמו לבד וכנ"ל אות י"ג. אלא רק כי כח והארת הנהי"מ שבו הוא נמשך לעולם למטה ג"כ עכ"פ. כי רק מזה נעשה כל הבנין דהתחתון כנודע. ועל זה הוא כל כוונת הרב אשר בעגו"י ענ"ד וכנז'. והוא ע"ד שמבואר בדברי הרב בשער המוחין ספ"ה סמוך לסופו ושם פ' י"ב וכן בכ"מ בע"ח מענין התלבשות כל פרצופי העליונים בכל תחתון וכנודע. הנה על יסוד הזה הוא כוונת דברי הרב אשר בעגו"י ענ"ד. עמוד והתבונן בזה ותראה שכל דברינו הם פשוטים נכוחים וקלים. ואולי מכוון על זה ג"כ מהר"ש שרעבי ז"ל בדברי השמש שם בסופו ע"ש. והרי נתבאר בכ"ז כל מה שהערינו לעיל אות י"ח. באר היטיב ויתבאר עוד תשלום הדברים למטה בעה"י:

[יט] **אמנם** דע כי מה שאמרנו שהאו"מ הישר והעגולים דכל תחתון. הנה הוא מכח והארת דהנהי"מ. שהוא בחי' טפת הזווג דאו"מ הישר והעגולים דהעליון. וע"ד שביארנו לעיל סוף אות ה' ובאות ט' ואות י'. הנה אין הכוונה שיוצא ונולד כל האו"מ הישר והעגולים דכל תחתון במכוון ובהדיא מהזווג דהדו"ן דהעגולים דהעליון. כי זה אי אפשר דכבר בארנו לעיל סי' ב' שענין העגולים הנה הם יסודות הכלליים שבכל עולם ובכל פרצו'. ואי אפשר לכל עולם ופרצו' תחתון לצאת מהעליון מבחי' הכללים שבו אלא רק מהפרטים. ומהפרט היותר אחרון שבו. וכל לידת ויציאת עולם חדש ופרצו' חדש וכל אור חדש. הנה הוא רק מהיושר דהעליון שהוא המציאות העיקרי והגילוי העיקרי דהעליון גופה וכנ"ל סי' ג'. ומהפרט האחרון דהיושר העליון. מתחיל לצאת כל אור מקיף הישר והעגולים דהתחתון שהם השורש היותר ראשון והד' יסודות הכלליים שבו. וכמו שמבואר כ"ז בדברי הרב בשער המקיפים. וע"ש פ"ב וכן בשער דרושי אבי"ע ספ"ג. וכן הוא במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ה כי מהיסוד דכל פרצו' עליון מאור הפנימי שבו. יוצא אור הפנימי ואור מקיף הישר דהתחתון. ומבואר שם בכל דבריו שהכוונה הוא על פרצופי היושרים ולא על העגולים. שמהיסוד דפרצו' היושר העליון שהוא מהבחי' האחרונה שבו. יוצא ונולד כל האור פנימי ואור מקיף הישר להתחתון. ושם בדרושי אבי"ע פ"ד אמר שם. כי מהארת הלבושים שהם אור מקיף הישר. יצאו מאחוריהם כל העגולים שהם ההיכלות והבתים ע"ש. והרי לנו כי כל אור מקיף הישר והעגולים דהתחתון הנה הם יצא ונולד רק מהבחי' אחרונה דהיושר דהעליון:

אמנם הנה הרב הקדוש מהר"ש שרעבי ז"ל בדברי השמש אשר בדרושי אבי"ע פ"ד נשאר שם בצ"ע בזה. כי הרי מבואר הוא בדברי הרב בעגו"י ענ"ג שהעגולים יצאו קודם להיושר. ולא כהגהת מהר"ל בענ"ג שם (וע' בדברינו הנדפס בהגהו"ב בע"ח דפוס ווארשא תרנ"א בדרושי נקודות פ"א בדף ל"ה ע"א אות ז') וא"כ איך יהיה קאי מ"ש הרב כאן שמהארת או"מ הישר נעשו העגולים וכנז'. ע"ש בדבריו ובספר תורת חכם ד' ע"ח ע"א וקס"ט ע"א. ובספ' אמת ליעקב ד' מ"ז אות כ"א. ובס' שמן ששון ד' ע"ו ע"ד אות ח'. אך כאשר נתבונן בזה בשורש השרשים ובדברי הרב אשר בעגו"י ענף ב' ג'. הנה אנו מוצאין שם בזה לכאורה סתירה מיניה וביה. כי הרי שורש השרשים דכל העגולים והיושר. הנה הוא סוד אור א"ס המקיף והמוקף שהוא הקו דא"ס. והרי נתגלה מתחילה אור א"ס המקיף (ע"י הצמצום) שהוא שורש העגולים ואח"כ נתפשט הקו שהוא שורש היושר. אמנם בהקו עצמו הרי מבואר הוא בדברי הרב בעגו"י ענ"ב שנעשה בו עגולים ממש ג"כ והם נעשים בו ביחד עם התפשטות היושר שבו. שהרי אמר שם זה לשונו. והנה בהיות אור א"ס נמשך בבחי' קו הישר תוך החלל לא נמשך ונתפשט תיכף עד למטה אמנם היה מתפשט לאט לאט ר"ל כי בתחילה התחיל קו האור להתפשט שם. ותיכף בתחילת התפשטותו בסוד קו. נתפשט ונמשך ונעשה כעין גלגל אחד עגול מסביב כו' כו' ואח"כ נתפשט עוד הקו הזה ונמשך מעט וחזר להתעגל ונעשה עיגול ב' תוך עיגול הא' כו' עוד מתפשט יותר למטה וחזר להתעגל ונעשה עיגול ג' תוך העיגול הב' כו'

ועד"ז היה הולך ומתפשט ומתעגל עד עיגול י׳ כו׳ ע"ש. והרי לנו כי ביושר והעגולים אשר בהקו עצמו היו נעשים היושר והעגולים ביחד ר"ל שלא נגמר היושר לגמרי בתחילה אלא שהיה נעשה בו העגול תיכף בכל חלק וחלק ממנו. ועכ"ז בכל חלק וחלק גופה הרי היה נעשה היושר מתחילה. כי הרי כל עגול היה נמשך רק מהיושר. וא"כ הרי היה נעשה חלק היושר דכל ספי׳ קודם לאותו העיגול המתפשט ממנו. והרי נמצא שבחלקי הפרטיים דהיושר והעגולים שבהקו עצמו היה נעשה היושר שבכ"א קודם להעגול שלו. ושם ענ"ג אמר שם הרב שכל העגולים הם נעשים קודם להיושר. והוא ע"ד שהוא באור המקיף והמוקף דאור א"ס שנתגלה אור המקיף מקודם כנז׳. והרי לנו לכאורה סתירה מיניה וביה בענין הסדר דהעגולים והיושר אשר נעשה בהשורש עצמו שהוא הקו והעגולים שבו. לבין סדרם אשר בשורש השרשים שהוא אור א"ס המקיף עם כללות כל הקו העיקרי עצמו:

אך הענין בכ"ז הוא כי הרי מבואר הוא בדברי הרב בעגו"י סוף ענ"ד (וכן בשער ציור עולמות בהקדמת הרח"ו שם וכן במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ד) כי כל הי׳ עגולים הנה הם יוצאים רק מהג"ר דהיושר וידוע היא כי כל הג"ר הנה הם רק מבחי׳ העולם והפרצו׳ העליון והמלכות שבו. כי מהמלכות דהעליון נעשה המוחין להתחתון אשר עיקרו דהתחתון הנה הוא רק בחי׳ הרוח והחג"ת שבו כנודע. והרי לנו כי מהבחי׳ האחרונה דהעליון נעשו המוחין והעגולים שהם השרשים והיסודות הכלליים להתחתון. והנה נעשה שם באמת כל הג"ר דהיושר וכן האור מקיף הישר קודם להעגולים. כי כל העגולים נעשו רק מהארת או"מ הישר דהג"ר אשר הם מהבחי׳ האחרונה דהיושר דהעליון. וזהו מ"ש בעגו"י ענ"ב שנעשו העגולים דהקו ויוצא כל חלק וחלק מהם ונמשך מהיושר שבו. והכוונה הוא על הג"ר דהקו. וכמ"ש שם סוף ענף ד׳. והם נעשים רק מאור המקיף הישר דהג"ר. וכמ"ש בדרושי אבי"ע פ"ד. שרק מהארת או"מ הישר ומשיוריו נעשו כל העגולים. אמנם עיקר המציאות דהיושר דהקו שהוא בחי׳ החג"ת שבו. הנה הם נעשים רק אח"כ. וזהו מ"ש שם ענ"ג כי העגולים נעשים קודם להיושר. ור"ל על המציאות העיקרי שבו שהוא רק הז"ת שבו הנה בהם נעשה העגולים קודם להיושר כי הרי כל העגולים נשלמו תיכף עם מציאת הג"ר וכמו שיתבאר. וכן הוא בכל עולם ועולם ובכל פרצו׳ ופרצו׳ כי עיקר שורשו ויסודו שהם הג"ר דהיושר שבו וכל הי׳ עגולים שלו הם נעשים מקודם. אמנם הם עדיין רק שרשים נעלמים ויסודות כלליים לבד. כי אלו הג"ר דהיושר שאמרנו שכל העגולים יוצאים מהם והם נעשו מקודם. אין הכוונה על הראש והגלגלתא דכל עולם ופרצו׳. אשר שם הוא המוחין והג"ר. כי כל אותה הגלגלתא הנה היא באמת ג"כ רק מכלל הז"ת וכמ"ש הרב בשער מוחין דצלם פ"ז. והוא מרע"מ פ׳ נשא קכ"ג ע"ב דגופא ורישא לבר. וגם כל המוחין אשר הם מלובשים בהגלגלתא והם מלגאו כבר למדנו הגר"א זללה"ה בהיכלות בראשית היכל א׳ (בספר יהל אור ד׳ י"א ע"ד) כי הנה הם רק הג"ר דהרוח גופה שהוא רק מבחי׳ הז"ת כנודע. אבל הג"ר העיקריים הם לעולם רק למעלה. והם הצורה העיקרית לכל העולם והפרצו׳ שתחתיו שהוא הז"ת. והם החומר להג"ר. והג"ר העיקריים שהם הצורה העיקרית. הנה הם קודמים להז"ת שהם החומר להג"ר. הן בזמן והן במעלה והן בסבה. כי הרי הג"ר הם סבת הז"ת וכן מעלתם הוא יותר גבוה הרבה מהז"ת וכן הם קודמים להם ג"כ בבחי׳ קדימת זמן. כי הנה הם מהעולם והפרצו׳ העליון אשר הוא קודם גם בבחי׳ קדימת זמן להתחתון. והוא הצורה הקודמת להחומר. משא"כ הג"ר דהרוח עצמו אשר הם מתלבשים בתוך הגוף שהוא הז"ת והוה אותו הג"ר דהרוח עם הז"ת שלו. ג"כ בבחי׳ צורה וחומר. הנה עליהם אמרו שאין צורה בלי חומר ולא חומר בלי צורה כי אין להם קדימת זמן זה על זה כלל אלא ששניהם יוצאים ונעשו באותו המקום והעולם בעת אחד ממש. וע"ד שאמרו בסנהדרין צ"א ע"ב. נשמה מאימתי ניתנה באדם משעת פקידה. ופי׳ רש"י ז"ל משעה שהמלאך פוקד הטפה כו׳ מיד נזרקה בו נשמה וחיות. והוא תיכף עם התהוות הטפה ממש וכמ"ש הרב בשער המוחין פ"ה עש"ה:

והנה מהג"ר העיקריים הנז׳ אשר הם למעלה והם מהמלכות היושר דהעליון הנה מהם יוצא כל הי׳ עגולים מהארת או"מ הישר דאותן הג"ר. כי אותן הג"ר הרי הם כלולים ג"כ מי׳ ספי׳ ונמשך ויוצא כל ספי׳ העיגול מהארת או"מ הישר דכל ספי׳ וספי׳ מהי"ס דהג"ר דהיושר. ויוצא מהם כל הי׳ ספי׳ דהעגולים שהם היסודות הכלליים להתחתון אשר הוא כולו רק בחי׳ הז"ת להג"ר העיקריים שלו אשר למעלה. והרי נמצא כי מ"ש הרב בדרושי אבי"ע פ"ד. שמהארת או"מ הישר. משיוריהם יוצאים העגולים. וכן מה שמבואר בדברי הרב בעגו"י ענ"ב שהעגולים נמשכים מהיושר.. כל ספי׳ דהעגולים מכל ספי׳ דהיושר. והרי נעשה היושר מקודם. הנה זה קאי על הי"ס דהג"ר העיקריים דהיושר אשר לכל עולם ופרצו׳ אשר אלו הג"ר העיקריים הם באמת עומדים לעולם כולם למעלה. כי הם שרשם הראשון דכל המציאות כולו דהתחתון אשר נתגלו הם מתחילה בהמלכות היושר דהעולם ופרצו׳ העליון. ומהארת או"מ הישר דאותן הג"ר נמשכים ויוצאים כל העגולים להתחתון העיקרי. שהם היסודות הכלליים אליו. וכמו שבארנו לעיל סי׳ ב׳ ג׳. ונמשכים ומתפשטים הי׳ העגולים בכל המקום והעולם דהתחתון כולו ואח"כ ע"י אותן כל העגולים שהם בבחי׳ הד׳ יסודות ארמ"ע הפשוטים (כנ"ל סי׳ ב׳ ג׳) הנה מהם נעשה ונבנה כל הי"ס דהיושר דהתחתון שהוא כל מציאותו כולו העיקרי שבו אשר הוא כולו רק בחי׳ הז"ת להג"ר העליונים כנז׳. והרי נעשה כל אותו היושר אחר העגולים. כי הרי העגולים הם סבתם כי הם היסודות שלהם כנז׳. וזהו מ"ש הרב בעגו"י ענ"ג שהעגולים הם קודמים להיושר. ור"ל להמציאות דהיושר העיקרי שבאותו העולם גופה. כי בזה הוא בודאי שהעגולים הם קודמים להם כי הרי העגולים הם היסודות שלהם (אמנם כל אלו העגולים שהם היסודות. הנה הם מתהווים ונעשים מהבחי׳ אחרונה דהיושר דהעליון. אחר שנתגלה בה הג"ר העיקרים דהתחתון. אשר הם עומדים לעולם למעלה. וכל מציאות היושר דהתחתון כולו בכל הי"ס שבו הנה הוא רק בבחי׳ הז"ת לאותן הג"ר העיקריים החופפים עליהם מלמעלה) והרי נמצא כי מ"ש הרב שהעגולים הם קודמים להיושר. הכוונה הוא על התפשטות העגולים והמציאות דהיושר שבתוכם. אשר הם בכל עולם ועולם גופה. ומ"ש הרב שהעגולים הם נמשכים מהיושר ונעשים מהארת או"מ שבו. הכוונה הוא על הג"ר העיקריים של כל עולם אשר הם עומדים למעלה תמיד. והם מהבחי׳ האחרונה דהיושר דהעליון אשר מתגלה ומאיר [בהנהי"מ שבו] לצורך התחתון והוא כמו שאמרנו לעיל (בריש דברינו בענין זה) שכל העגולים דהתחתון הם יוצאים רק מהבחי׳ היותר אחרונה דהיושר העליון. כי מאותו הבחי׳ האחרונה נתהווה ונעשה הג"ר העיקריים דהתחתון העומדים לעולם למעלה. ומהארת אור מקיף היושר שבהם ומשיוריו נמשך ונעשה כל העגולים דהתחתון המתפשטים בכל עולם התחתון גופה ומעגלים את כל היושר העיקרי שבו הנעשה על ידיהם אשר הוא כולו בבחי׳ הז"ת להג"ר העיקריים העומדים למעלה. והרי נמצא כי מציאות כל יושר ועגולים הנה נעשה היושר מעגולים ועגולים מהיושר כי למטה נעשה כל יושר מעגולים אמנם כל אותן העגולים הם נעשים מהיושר שלמעלה. וכן נמשך מיושר לעגולים ומעגולים ליושר עד למעלה למעלה שהוא באור א"ס המוקף והמקיף אשר הוא כולל הכל ויסוד הכל. וכל הקו כולו הוא בערכו רק בחי׳ ז"ת. ובעומק הענין הנה הוא רק בחי׳ האחרונה שבו וכמו שרמזנו סוד הדברים בזה בכללי התוה"ס כלל ב׳ ובכ"מ שם. ודי בזה והבן כי אי אפשר להאריך בזה כלל וע׳ עוד עיקר הדברים בזה בעגו"י ענ"ב אות ל"ו:

[כ] **ונחזור** להענין כי הנה נתבאר מכל מה שכתבנו לעיל אות י"ח ואות ט׳ י׳ כל חומר הקושיות הנופל בדברי הרב אשר בעגו"י ענ"ד וכנ"ל אות ז׳ ואות י"א וכמו שהאריך להקשות שם מהר"ש שרעבי ז"ל בדברי השמש שם וכנ"ל אות ח׳. והנה יצא ע"פ דברינו שהעיקר הוא שכל עולם ופרצו׳ תחתון הוא באמת למטה לגמרי מהעליון הן בהיושר הפנימי שבו והן באור המקיף הישר והעגולים שבו. וכפשטות דברי הרב אשר בדרושי

אבי"ע פ' י"ד ובמבו"ש הנ"ל אות ז' ובכ"מ. אך כל דברי הרב אשר בעגו"י עכ"ד אשר מבואר שם היפך. הנה הם יתפרשו רק על הארת היושר והעגולים דכל העליונים כולם המתפשט מהבחי' האחרונה שבהם ונמשך ומשתתף בכל התחתונים כולם. הארת היושרים מבפנים והארת העגולים מבחוץ. וכמו שבארנו בארוכה בכל דברינו לעיל. אמנם מה שנשאר לנו עדיין לבאר הנה הוא מ"ש במבו"ש הנ"ל סי' ד' שהעולמות בי"ע הם עומדים בתוך עגולי א"ק ומעגלים ומסבבים חלקי התחתונים דעגולי א"ק. על כל העולמות בי"ע כל סביבם ומתחתיהם. והרי לפי דברינו הנ"ל באות ט' ואות י"ח. הרי קאי כל דברי המבו"ש הנז' אשר מבואר שם שהעולמות בי"ע הנה הם למטה לגמרי מרגלי א"ק. על המציאות העיקרי דהעולמות. אשר הם כולם זה למטה מזה לגמרי ואינו מדבר המבו"ש כלל מענין התלבשות הכח והארת דהעליונים בהבי"ע. אלא רק מעיקר המקום דהעולמות בי"ע היכן שהם עומדים. והרי ע"פ דברינו הנ"ל אשר באות ט' ואות י"ח. הרי נמצא שכל העולמות בי"ע הנה הם באות למטה לגמרי גם מכל עגולי האצילות העיקריים. ומכש"כ הוא כי הם לפי דברינו למטה מכל העגולי א"ק העיקריים. כי הרי לפי דברינו צריך להיות שכל עגולי א"ק העיקריים יסתיימו לגמרי גם למעלה מכל עגולי העיקריים דכל האצי' כולן. וא"כ איך יהיה ניחא מה שמבואר בדברי המבו"ש הנז'. שהעגולי א"ק העיקריים שבו. הם מסבבים בחלקי התחתונים שבהם. גם מתחת הבי"ע כולן. ובאם שעגולי א"ק הם מסבבים מתחת הבי"ע הלא מכש"כ הוא על העגולי אצילות שהיה צריך שיסבבו הם ג"כ. ולמה הוא כי עגולי האצי'. מסתיימים למעלה לגמרי וכנ"ל סוף אות ז' ואות י"ח. ועגולי א"ק הם יורדים למטה יותר מהכל. וגם אלמה נשתנה אור היושר דא"ק מהעגולי דא"ק. כי אור היושר שבו הרי היא מסתיים למעלה מכל הבי"ע כולן וכנ"ל במבו"ש שהם כולן למטה לגמרי מרגלי א"ק וכנ"ל אות י'. אבל העגולי א"ק הנה הם מתפשטים למטה מהכל :

והאמת הוא כי הנה אנו רואין שגם אור א"ס המקיף הנה הוא מקיף ג"כ גם מתחת לכל העולמות כולן. וכמ"ש בעגו"י עכ"ב וכנודע. והרי לנו כי יש שינוי בזה בין אור א"ס המקיף וא"ק. לשאר כל העולמות אבי"ע. כי הד' עולמות אבי"ע הנה הם כד' בתים ועליות זה על זה וקרקע העליונה שהוא חלקי העגולי התחתונים דהעליון הוא הגג להתחתון. אבל באור א"ס המקיף וא"ק. הוא אינו כן כי הם מעגלים ומסבבים לכל העולמות כולם גם מתחתיהם וצריך כ"ז טעם וביאור. עוד צריכים אנו להבין כי מאחר שאמרנו שכל דברי הרב אשר בעגו"י עכ"ד קאי רק על הכח והארת דהבחי' התחתונה של כל העליונים המתלבשים בכל התחון להשתתף במציאותו. הארת היושרים מבפנים והארת העגולים מבחוץ. וא"כ הרי נראה לכאורה פשוט שאין מתפשטים בו אלא רק עד סוף מציאותו לבד דכ"א. ואלמה אמר הרב שם שרגלי היושר דכל פרצופי האצילות. שהוא לפי דברינו הכח והארת דהבחי' התחתונה שבהם המתלבשים בבי"ע בפנימיותם. הנה הם נוקבים ויורדים מתחת כל הבי"ע כולן ומתפשטים עד עגולי א"א שמלד מטה. שהוא ע"פ דברינו הכח והארת דכל עגולי' האצי' ועגולי א"א המתפשטים ועומדים מבחוץ לכל עגולי הבי"ע. והרי לכאורה הוא ללא צורך. כי מאחר שכל התפשטות הארת היושרים דהאצילות הנה הוא רק להשתתף במציאת היושרים דהבי"ע לצורך מציאותם ובניינם. א"כ הרי היה צריך שלא יתפשטו אלא רק עד סוף מציאת היושרים דהבי"ע לבד. ולמה הם יורדים יותר למטה שהוא עד הארת העגולים שלהם עצמן המתפשטים מבחוץ להעגולי דבי"ע. אמנם הנה הערה זו האחרונה כבר נתבאר בדברינו לעיל אות ב'. ועכ"ז הנה כפלנו הדיבור בזה כאן משום שהוא נוגע לביאור הערות הראשונות הנ"ל בסמוך וכמו שיתבאר לפנינו בעה"י :

והנה הענין מה שאור א"ס המקיף וכן העיגולים העיקריים דא"ק הם מסבבים לכל העולמות כולם משא"כ הד' עולמות אבי"ע הם עומדים גם בכל עגוליהם זה למטה מזה. כבר התבאר כ"ז מדברינו בכללי התפשטות והסת' כלל ב' ענף ב' ג' ובכ"מ מדברינו. כי הנה רצונו ית"ש בכל המציאות כולו. הנה היה לסדרו מתחילה על ב' בחי'. שהם גבול ובלתי גבול. וכן הם תכלית ובלתי תכלית. כי הגבול הנה יש לו זמן ותכלית לשליטתו אבל הבלתי גבול הנה אין זמן ותכלית אליו. והנה היה רצונו ית"ש לייחד את הב' בחי' הללו ולהעלות את הגבול עצמו לבלתי גבול. והוא ע"י שלא עשה יסוד נפרד ומובדל בפנ"ע למציאת הגבול אלא שתלה שניהם ביסוד אחד. ולא עוד אלא באשר שתכלית כוונתו הוא רק על הבלתי גבול. ור"ל כי הרי כל כוונתו במציאת הגבול היה רק להעלותו אח"כ לבלתי גבול. לעשות גבול ולהעלותו לבלתי גבול. לכן גילה את היסוד היותר ראשון לכל המציאות כולו. רק יסודי בלתי גבולי לבד. והוא עומק כוונת האריז"ל במה שאמר בעגו"י עכ"ב כי מתחילה היה אור עליון פשוט ממלא כל המציאות כו' והיה הכל ממולא מן אור א"ס פשוט כו' והכל היה אור אחד פשוט שוה בהשואה אחת והוא הנקרא אור א"ס. ובארנו בדברינו בכהתוה"ם שם. שגם כל האור הזה הנה הוא מן הגילוים. אשר נתגלה מאמתתו הנעלמה לצורך ההתהוות. כי באמתתו הנעלמה עצמו אין אנו מדברים כלל ואסור הדיבור וההרהור בזה. והגילוי הזה דאור א"ס ית"ש הנה הוא כביכול בחי' יסוד היותר ראשון לכל הגילוים שאח"כ ולכל המציאות כולו. שיסודם הראשון הוא אור א"ס, והרי נעשה בזה היסוד העיקרי אשר לכל המציאות רק בלתי גבול ובלתי תכלית. ועי"ז הנה נמצא שכל המציאות הגבולי והתכליתי אשר נעשה אח"כ מעת הצימצום ולהלאה ע"י הקו דאור א"ס הנמשך מאור א"ס המקיף. הנה הוא עומד כולו לעולם רק על יסוד בלתי גבול. ועומד כח היסוד הזה בפנימיית הגבולי תמיד. ואינו מניח לו טבע קיים כלל. ומזה היה נמשך כל הניסים והנפלאות אשר למעלה מהטבע כי כל כח הטבע אשר בגבול הנה עומד כל מציאותו רק על הכח בלתי גבול וא"כ הרי אין להטבע שליטה עצמית כלל והכרחי והחלטי כלל. רק הוא תלוי בכח מי שאוחז אותו. וברצותו חוגג וברצותו ממוגג. ועי' דברינו שם בביאור ובארוכה בכ"ז :

וזהו הענין ג"כ בכל מה שהעירנו לעיל. כי הנה אור א"ס ית"ש אשר היה ממלא בתחילה את כל המקום דהמציאות. והניח רושם שם גם מאחר הצמצום ולהלאה. והוא זולת הקו העיקרי אשר הוא נמשך ממנו אח"כ. הנה הניח רושם ממנו גם מבחינתו שבתחילה. וכנודע שכל אור עליון מניח רושם גם אחר שנסתלק. ואותו הרושם הוא עומד תמיד בכל המציאות כולו בפנימיותה. והוא הכח דהיסוד הראשון דבלתי גבולי הנז' העומד בהעלם בכל המציאות לעולם. ומתקיים כולו רק עליו. והנה לא די בזה באותו הרושם לבד, אלא שגם האור העיקרי דא"ס אשר היה שם בתחילה. הנה הוא עומד ומקיף תמיד לכל המציאות כולו מכל סביבותיו ומאיר בו באיזה שפע והארה עכ"פ לעולם. וכמ"ש הרב בעגו"י עכ"ג. והוא ע"פ מה שבארנו לעיל סי' ב'. שכל יסוד הוא מעגל ומקיף להמציאות מכל צדדיו ומשפיע עליו תמיד. ובזה נמצא שאור א"ס הוא עומד לעולם בהמציאות כולו הן מבית והן מבחוץ. ועי"ז הנה נמצא כי לא יש בכל המציאות הגבולי ובכל כח הטבע שבו. שום כח החלטי ושליטה עצמותית כלל ח"ו אלא הכל הוא רק רצוניית לבד ממנו ית"ש על כל רגע ורגע שרוצה בה ואין הטבע מציאות קיים כלל. אמנם באשר שמסבת הכח דהיסוד העיקרי הזה דבלתי גבולי אם היה עומד הוא עצמו בהמציאות בלתי הפסק הנה היה ניכר וגלוי לכול שלילות ההחלטי דכח הגבול והטבע ואיך שאין לה כח עצמותית כלל אלא שתלויה תמיד רק ברצונו ית"ש לבד והיה עי"ז כח הגבולי רופף תמיד. ורצונו ית"ש הנה היה להמציא כח הגבול והטבע בהמציאות על צד היותר אפשר ולתקנו ולהעלותו אח"כ אותו גופה לבלתי גבול בכל תוקפו. ולכן סידר המאציל ית"ש יסוד כללי אחד גם לשורש כל הגבוליים. והוא המציאות דא"ק אשר הוא השורש הראשון הכללי לכל הגילוים ולכל שורש הכח דגבול ומדה. כי בו תלוי כל העולמות כולם וממנו יצאו וכנ"ל דרוש ד' וכן בכהתוה"ם כלל י"ח עכ"י בארוכה. ועל ידו הנה נתעגם אור א"ס העיקרי בכל העולמות כולם וירדו ממדרגה למדרגה עד

עולמות הנפרדים ועד תחתית התחתית דהעשיה אשר שם עומד כח הגבול והטבע בכל תוקפו. וכ"ז הנה נעשה ע"י א"ק כי הוא היסוד הכללי לכל המציאות דהעולמות כולם אשר הם בגבול ותכלית. וכמ"ש הרב בעגו"י סוף ענ"ב וכן בענ"ד כי כל העולמות כולם נתלים ונאחזים בא"ק וממנו יצאו עכ"ל. ולכן הנה מתעגלים גם העגולים העיקריים דא"ק סביבות כל העולמות כולם. וכדי להפסיק בינם לבין אור א"ס העיקרי כדי ליתן מקום ומציאות לכח הגבול והטבע עכ"פ. והגם שכל א"ק כולו הנה הוא עומד רק על רושם אור א"ס שבפנימיותו וכן הוא קרוב וסמוך לכל אור א"ס המקיף עליו מכל סביבותיו. וא"כ נמצא שעומד הוא עם כל העולמות התלויים בו ג"כ רק על יסוד הראשון דאור א"ס לבד. וכנ"ל שכולם תלוים ועומדים באמת רק על יסוד אחד לבד שהוא האור דא"ס. וכן הוא נודע ג"כ כי מדרגת א"ק הוא קרוב למדרגת אור א"ס מאחר שהוא הגילוי ראשון ממנו ונקרא הוא עד עולם האצילות בשם העולמות דא"ס. עכ"ז מאחר שהוא השני לו במדרגה ובסדר הוא להיות יסוד כללי לכל הגילוים כולם. הנה הוא הממוצע בין אור א"ס העיקרי להעולמות. ונתעלם על ידו אור א"ס העיקרי בהמציאות עכ"פ. ולכך נתעגלו עגולי א"ק ג"כ סביבות כל העולמות כולם כדי להפסיק בינם לאור א"ס העיקרי וכדי להוציא ולהמציא ממנו ועל ידו כל שורש כח הגבול והמדה אשר הא"ק הוא היסוד הכללי לזה וכנז' ולכך מתעגל הוא ג"כ סביבות כולם. ע"ד כל בחי' יסוד כללי שהוא מעגל ומסביב לכל המציאות והבנין שנמשך ממנו וכנ"ל סי' ב'. וכ"ז הנה הוא. זולת הארת היושרי והעגולי א"ק אשר משתתפים בבנין כל העולמות כולם וכן בעולם העשיה ג"כ ומתפשטים גם מתחת כל העגולי העשיה כולה וכנ"ל אות י"ח. הנה זולת זה מתפשטים גם כל הי' עגולי העיקרים דהא"ק עצמו ומעגלים את כל העולמות כולם וכן גם מתחת כל העשיה כולה. כי הם היסוד הכללי לכל הבחי' דגבול ותכלית שבהעולמות. ולכן הוא מקיף ומעגל לכל העולמות כולם בכלל. משא"כ הארת היושרי והעגולים דהא"ק אשר משתתף בבנין המציאות דכל עולם ועולם וכן בעולם העשיה ג"כ וכנז' הנה הם מתפשטים ומעגלים לכל עולם ועולם בפנ"ע בפרט. ונתצמצמו בכל עולם ועולם למדרגתו והנה הם הקרקע היותר תחתונה שבכל עליון והגג היותר עליון שבכל תחתון והרי עומדים הם בין כל עולם ועולם כי הם מעגלים לכ"א בכל סביבותיו כולו. אך העגולים העיקריים דא"ק עצמו שבענינינו הנה הם מעגלים לכל העולמות כולם יחד כי הם מתחילים בהג"ר היושר דא"ק ומתפשטים ויורדים עד למטה לכל המציאות כולה היינו גם מתחת כל העשיה כולה ג"כ והרי הם מעגלים את כל העולמות כולם יחד שכל העולמות כולם הם עומדים בתוכם. והוא משום שהם היסוד הכללי לכל הבחי' דגבול ומדה אשר בכל המציאות כולה ולכן מעגלים הם את כולם יחד בהקפה אחת. ומתחילים הם למעלה מכולם ומקיפים ומסבבים למטה מכולם ובכל תכונת היסודות וכנ"ל סי' ב'. אמנם כל העולמות כולם אשר מאחר א"ק והם כל העולמות אבי"ע העומדים בו מטבורו ולמטה הנה מאחר שהם השורש העיקרי (ר"ל על האצילות) וכן המציאות העיקרי (ר"ל על העולמות בי"ע) דהגבול ומדה עצמן הנה נסדרו הם זה למעלה מזה לגמרי ועומד כ"א במקום המיוחד אליו ואינו מגיע כל תחתון בגבול העליון מאומה וכנ"ל. והוא משום כי מאחר שהם עיקר הגילוי להגבול ומדה עצמן הרי בהכרח הוא שיעמוד כ"א בגבול ומקום בפנ"ע וכמו תכונתם העצמותית שבהם. והגם שכל עליון הנה הוא ג"כ השורש להתחתון. עכ"ז הנה אין כל עליון להתחתון בבחי' יסוד כללי אליו. כי היסוד הכללי להם הנה הוא רק א"ק לבד וכנ"ל. וכן ישנם לכל עולם ועולם אשר כ"א הוא במדרגה בפנ"ע כל תחתון הוא חלוק ממדרגת העליון שעליו. הנה יש לכ"א בחי' יסודות כלליים אליו בפנ"ע ג"כ. והם העגולים אשר לכל עולם ועולם כנ"ל סי' ב'. ולכך מעגלים העגולים דכ"א את כל סביבותיו כולו כי הם היסודות הכלליים אשר לכל מדרגה ומדרגה בפנ"ע ואינם מעגלים אלא רק אותו המדרגה לבד. אך כל עולם עליון להתחתון הנה הוא רק השורש אליו. ע"ד האב שהוא שורש להבן. ובאשר שהם חלוקים במדרגתם כל עליון מהתחתון הרבה הנה אינו יוצא התחתון מהעליון אלא רק מהפרט היותר אחרון לבד שבו. שהוא מכח הנהי"מ דהיושר דהעליון והוא כח והארת דכל עליון הנמשך בכל תחתון וכנ"ל אות י"ט. אבל עיקרו דכל עליון הוא עומד כולו למעלה לגמרי מהתחתון הן ביושר שבו והן בכל העגוליו שלו וכנ"ל בדברינו:

והרי נתבאר בכ"ז הענין מה שהאור המקיף דא"ס וכן העגולים דא"ק הנה הם מקיפים ומעגלים על כל העולמות כולם. משא"כ הד' עולמות אבי"ע אינם מתעגלים העגולים העיקריים דכ"א אלא רק כ"א לאותו העולם לבד. כי אור המקיף דא"ס והא"ק הנה הם שניהם בבחי' יסודות כלליים לכל העולמות כולם. האור המקיף דא"ס הוא היסוד הכללי לכל בחי' אור א"ס שבהעולמות העומד תמיד בפנימיותם בהעלם ועליו מתקיים הכל ומנהיג אותם בהעלם תמיד לפי כוונתו התכליתית דכל הבריאה כולה. והא"ק הוא היסוד הכללי לכל בחי' הגבול ומדה שבהם אשר רצה רצונו ית"ש להמציא אותם בבחי' דגבול ומדה ולקיים אותם ולהנהיגם בהנהגתו הגלויה בגבול ומדה דוקא כל הזמן דשית אלפי שנין. ולכך מקיפים ומעגלים הם שניהם לכל העולמות כולם כדי לקיימם ולהנהיגם עתה ע"פ סדר השפע הנמשך בהם מהב' יסודות הללו. זה בהעלם וזה בגלוי. אמנם אחר הזמן דשית אלפי שנין יתאחדו שניהם לאחד ויעלה כל הגבול עצמו לבלתי גבול. באשר שהרי א"ק עצמו כל עיקר מציאותו ויסודו הרי הוא ג"כ רק מהאור א"ס לבד אבל עתה הנה הם בבחי' ב' יסודות. ומקיפים הם שניהם כ"א לתכונה בפנ"ע. כי הם היסודות להקיום וההנהגה של עתה זה בהעלם וזה בגלוי. משא"כ שאר כל העולמות אשר הם עיקר הגילוי דהמציאות גופה אשר עליהם כיון בהב' יסודות הנזכרים. הנה עומד כ"א בכל היושר ועגוליו שבו במקום ומעון בפנ"ע. ונבדל כ"א במקום וגבול בפנ"ע [והוא משום הגילוי דגבול ומדה הנעשה בהם. אשר עליה כוון ביסוד השני הנז' שהוא האור דא"ק] ואינו מתפשט מכל עליון בהתחתון אלא רק בכחו והארתו לבד הן מהיושר שבו והן מהעגוליו שבו ומזה נעשה ונבנה כל התחתון כולו מהעליון שעליו. כי הם שורשים זה לזה עכ"פ מפני כח האחדות שבהם [שהוא היסוד הראשון אשר עליו תלוי הכל וכל הכוונה היה רק עליו להעלות ולהחזיר את כולם אליו] והוא אור א"ס הפנימי העומד בכולם בהעלם. ועומד הארת היושר דהעליון בהתחתון בפנימיותו ומזה נעשה ונבנה כל היושר העיקרי שבו. והארת העגולים דהעליון עומד בהתחתון בחיצוניותו ומזה נעשה ונבנה כל העגולים העיקרי שבו. אמנם גם כל הארת העגולים דהעליון אינו נמשך להתחתון אלא רק מהפרט היותר אחרון דהיושר שבו. והוא משום שכל תחתון הוא חלוק במדרגה הרבה ממדרגת העליון [והוא ג"כ מסבת הכח דהיסוד השני שבהם והבן] לכך אינו יוצא ממנו מהכללים והיסודות שבו שהוא העגולים אלא רק מהפרט היותר אחרון דהיושר שבו. אשר ממנו הוא הפרטים וכנ"ל סי' ג'. והרי נמצא כי מה שהד' עולמות אבי"ע הנה בבחי' העיקרי שבהם הנה הם כ"א זה למעלה מזה לגמרי הן בכל היושר העיקרי שבו והן בכל העגולים העיקרי שבו. הנה זה נמשך בהם מכח היסוד השני שבהם שהוא האור דא"ק. ומה שנמשך הארת אור היושר דכל עליון והארת אור העגולים דכל עליון להשתתף בבנין המציאות דהיושרים והעגולים דכל תחתון ומתקשרים ומתאחדים עי"ז כולם לאחד. הנה זה נמשך בהם מכח היסוד הראשון שבהם שהוא האור דא"ס ית"ש. ומשום שהכח דהיסוד הראשון שבהם הוא אינו נמשך בהם עתה בשפע ובגלוי אלא רק במיעוט ובהעלם. לכן אינו מוציא הוא את תכונתו בהם אלא רק בהארה בעלמא. משא"כ הכח דהיסוד השני שבהם אשר הוא נמשך בהם עתה בשפע ובגלוי. לכן מוציא הוא את תכונתו בהם בבחי' עיקר:

[כא] **אמנם** הוא כי הנה כשם שאמרנו שא"ק הוא הסבה לכל השורש דגבול ומדה וממנו יצאו וירדו ממדרגה למדרגה עד תחתית העשיה והוא היסוד הכללי לכ"ז כנ"ל. כן הוא

סבה ג"כ לחזור ולהעלותם ולהביאם אח"כ לתיקון העתיד שהוא להחזירם לבלתי גבול ולבלתי תכלית. והוא כמו שאמרנו לעיל סי' ב' שזהו כל ענין תועלת ותכונת היסודות להורידם מתחילה לכל מליאותם ומקריהם הנגזר עליהם ולהוציא מהם כל ריבויים וכל כחם לפועל ואח"כ להזור ולהעלותם למעלה לשורשם הראשון שיצאו משם ושם יתייחדו כולם בכל ריבויים ועניניהם הנעשה בהם ע"ש בארוכה. והנה עד"ז הנה הוא בא"ק אשר אמרנו כי הוא היסוד הכללי לכל כלל המציאות כולו וממנו יצאו וירדו הכל. הנה אחר שיגמר תולדתו ותוצאת כל כחו לפועל הנה יחזרו אח"כ כולם לעלות בו ויוכללו ויתייחדו כולם על ידו לאחד. ולכך מתעגלים העגולים שלו לכל העולמות כולם בכל סביבותם. כי ממנו יצאו וכן הם נשפעו תמיד. ואליו ישובו ויתייחדו בו כולם. ובאשר שאין השוואה בכל מה שנוגע לזולתו כמו השוואת העיגול לכן מתעגל סביבות כולם כדי שיחזרו ויוכללו כולם על ידו לאחד וכנ"ל סי' ב'. והנה חזרתם ועלייתם בו הנה נודע הוא שהוא ג"כ רק מדרגא לדרגא מעשיה ליצירה ומיצירה לבריאה ומבריאה לאצי' ומאצי' לא"ק. וכן הוא פשוט ג"כ כי חזרתם ועלייתם הנה הוא ע"י התעוררות היסוד הראשון והעיקרי. שהוא אור א"ס הנעלם בהם וכנ"ל אות כ'. וזהו הענין מה שרגלי הפרצופים שבכל עולם הם נוקבים ויורדים עד החלקי התחתונים דעגולי א"א שבכל עולם. וכמ"ש בעגו"י ענ"ד וכמו שהערינו בזה לעיל רי' אות כ' בהערה ג' שם. הנה הכל הוא מסבת זה כדי לחזור ולהעלותם לשורשם הראשון שהוא מגבול לבלתי גבול אחר שיושלם כל כחות הגבוליים והריבוים שבהם. וכמו שכתבנו לעיל אות ב' ויתבאר עוד למטה. כי רק ע"ז הנה הם מתקרבים לחזור ולהתקשר בשרשם הראשון אשר יצאו משם ויזדככו ויתאחדו כבראשונה:

והענין הוא כי הרי לפי דברינו אשר ביארנו לעיל יהיה הסדר בפרטיות בדרך זה. כגון בעולם העשיה הנה מסתיימים רגלי הה' פרצופי דהעשיה עד החלקי התחתונים דהעגולי א"א דעשיה. אמנם הארת הנהי"מ דכל פרצופי העליונים אשר מכל העולמות כולם המתלבשים בהעשיה. יהיה בדרך זה כי הארת הנהי"מ דפרצופי היושרים דהיצירה המתפשטים בהעשיה הנה הם נוקבים ויורדים עוד יותר למטה ומגיעים ומסתיימים עד החלקי התחתונים דהארת עגולי א"א דהיצירה המעגלים למטה מתחת כל הארת עגולי או"א וזו"ן דהיצירה. אשר הם מתחת כל העגולים העיקריים דהעשיה עצמן. וכן הארת הנהי"מ דפרצופי היושרים דהבריאה המתלבשים בפנימית הארת דפרצופי היושרים דהיצירה המתלבשים בפנימית היושרים העיקרים דהעשיה. הנה הם מתפשטים עוד יותר למטה היינו עד החלקי התחתונים דהארת עגולי א"א דהבריאה המעגלים למטה מתחת כל הארת עגולי או"א וזו"ן דהבריאה. אשר הם מתחת כל הארת דעגולי היצירה אשר מתחת כל העגולים העיקריים דהעשיה. וכן הארת הנהי"מ דפרצופי היושרים דהאצילות המתלבשים בהארת היושרים דהבריאה המתלבשים בהארת היושרים דהיצירה המתלבשים בפנימית היושרים דהעשיה הנה הם מתפשטים יותר למטה היינו עד החלקי התחתונים דהארת עגולי א"א דהאצילות המעגלים למטה מתחת כל הארת עגולי או"א זו"ן דהאצילות אשר הם מתחת כל הארת עגולי דהבריאה. אשר הם מתחת כל הארת עגולי דהיצירה אשר הם מתחת העגולי דהעשיה עצמן. וכן הארת הנהי"מ דהיושרים דא"ק המתלבשים בהארת היושרים דאצילות המתלבשים בהארת היושרים דהבריאה המתלבשים בהארת היושרים דהיצירה המתלבשים בפנימית היושרים דהעשיה. הנה הם מתפשטים יותר למטה. היינו עד החלקי התחתונים דהארת עגולי עתיק דאצי'. אשר הם מעגלים מתחת הארת העגולי א"א דאצי' עם כל הנז'. ולמטה מתחת הארת עגולי עתיק דאצילות הנז'. הנה שם מעגלים החלקי התחתונים דהארת עגולי א"ק המתפשטים להשתתף בבנין העשיה. והם מעגלים על הארת עגולי עתיק דהאצילות עם כל בחי' העגולים הנז' שבתוכם. ומתחת הארת עגולי א"ק המשתתפים בבנין העשיה. הנה שם למטה עומדים החלקי התחתונים דהי' עגולי א"ק העיקרים שבו אשר הם מתפשטים מתחת כל העשיה כולו. ומשום שהם היסוד הכללי לכולם כנ"ל אות כ'. וכן הוא עד"ז ביושרים והעגולים דהיצירה עם כל הארת היושרים והעגולים דהעליונים כולם המתפשטים בהיצירה. הנה הם עומדים ג"כ ע"פ כל הסדר הנז' אלא ששם הוא כי מתחת הארת עגולי א"ק המשתתפים בבנין היצירה והוא סיום הקרקע התחתונה דהיצירה. הנה מתחיל שם מלמטה. התחלת גג העליונה דהעשיה. והוא חלקי העליונים דהארת עגולי א"ק המשתתפים בהעשיה עצמה. ומעגלים עליה מבחוץ לכל העגולים והארת העגולים הנז' לעיל בהעשיה. וכן הוא הסדר בכל היושרים והעגולים דהבריאה ובכל הארת היושרים והעגולים דא"ק ודאצי' המתפשטים בהבריאה. אלא ששם הוא כי מתחת הארת עגולי א"ק המשתתפים בבנין הבריאה והוא סיום הקרקע התחתונה דהבריאה. הנה מתחיל שם מלמטה התחלת גג העליונה דהיצירה והוא חלקי העליונים דהארת עגולי א"ק המשתתפים בהיצירה ומעגלים עליה מבחוץ לכל העגולים והארת עגולים העליונים שבה:

אמנם עולם האצילות כבר ביארנו בכללי התפ' והסת' כלל ה' ו' כי הוא כלול בא"ק ונחשב עמו לבחי' פרצו' אחד והוא בחי' הנהי"מ דא"ק אשר מטבורו ולמטה. ומהטבור ולמעלה נקרא בשם א"ק ומהטבור ולמטה נקרא בשם האצילות והם שניהם בבחי' פרצו' אחת ולכן אינו נבדל הוא מא"ק בבחי' עגולים ביניהם. לומר שקרקע העגולי דא"ק וגג האצילות הם מפסיקים בין א"ק העיקרי להאצילות העיקרי. אלא שהם נחשבים שניהם כאחד ואין הפסק ביניהם כלל. והגם שישנם עגולים להאצי' בפנ"ע שהם עגולי כל הנקודות אשר הם מהב"ן הכללי וכן גם לאחר התיקון מהמ"ה הכללי. ואלו העגולים הם ג"כ בחי' היסודות הכלליים דהאצילות כמו בכל העולמות ע"ד שבארנו לעיל סי' ב'. אך עכ"ז הנה אלו העגולים דהאצילות אינם עומדים הם למטה מהעגולי דא"ק כלל. אלא שהם בתוכם וכמ"ש בעגו"י ענ"ד משא"כ בהעולמות בי"ע. הרי עומדים עגולי הבריאה למטה לגמרי מעגולי העיקריים דהאצילות. וכן העגולי דהיצירה הוא למטה לגמרי מעגולי העיקריים דהבריאה וכן עגולי העשיה הם למטה לגמרי מעגולי העיקריים דהיצירה. והרי ישנם בחי' קרקע לכל עליון וגג לכל תחתון. אבל עגולי האצילות הם אינם למטה כלל מהעגולי א"ק. אלא רק שהם בתוכם. ובזה נמצא שאינו חלוק האצילות מהא"ק לגמרי אלא שנשתלשל האצילות ע"י בחי' יסודות כפולים אליו והם העגולי דהאצילות. אמנם אותן היסודות הם עומדים בתוך היסודות העיקריים דהא"ק עצמו. וזה מורה שאינו נבדל האצילות מהא"ק לגמרי. ולכן לא נגדר מציאות קרקע בפנ"ע להא"ק כלל. אלא שהאצילות עצמו הוא סיומו ונחשב האצילות להקלה התחתון דהא"ק גופה. אבל מהאצילות לבריאה הרי יש קרקע להיכלות דאצילות שהם הקלה התחתון דעגולי העיקריים דהאצילות. וגג להיכלות דבריאה שהם הקלה העליון דעגולי הבריאה. וכן הוא לכל עולם ועולם כנ"ל. אבל הא"ק עם האצילות הוא אינו כן כי האצי' הוא רק סיומו עצמו וכנז'. וכן עד"ז הנה נתעלה עולם העקודים עוד יותר בעילוי רב גם מהאצילות כי בהאצילות הרי ישנם שם בחי' עגולים עכ"פ והם היסודות אשר להאצילות בפנ"ע וכנז'. משא"כ בעולם העקודים הנה לא נמצא שם עגולים כלל כי הוא אינו חלוק מהא"ק מאומה ולכן אין לו יסודות כלליים אליו בפנ"ע. משום שהוא אינו במדרגה בפנ"ע כלל אלא שהוא במדרגה אחת עם הא"ק לגמרי. ומשתמש העקודים ביסודות אשר לא"ק כמו הא"ק עצמו. וכמו שכתבנו לעיל סי' ג' אות ו'. והרי לנו ג' חלוקות בענין מציאת העגולים. כי האצי' עם בי"ע הנה נסדר בהם ב' בחי' הפסקות בין כ"א ואחד. היינו הקרקע אשר להעליון והגג אשר להתחתון. אבל האצילות עם א"ק לא נמצא בחי' קרקע להא"ק כלל אלא רק בחי' גג להאצילות לבד. ואותו הגג דאצי' הוא ההפסק אשר בין העקודים להאצילות כי הרי העקודים להאצילות הנה הם זה כנגד זה. העקודים למעלה והאצילות כנגדו למטה. וקלה העליון דהעגולים דהנקודות שהוא גג האצילות והוא הראש העליון דהיסודות הכלליים שבו. הנה הוא מפסיק בין העקודים להאצילות אבל בהעקודים הרי לא יש שם עגולים כלל. ולא נמצא בו בחי' קרקע להפסיק בינו להאצילות ואין ביניהם אלא רק הפסק אחד לבד שהוא גג האצי' כנז'

כמ׳ אבל בין העקודים להא״ק הנה לא יש ביניהם שום הפסק כלל. ודי בזה כעת:

ונחזור לענין כי הנה נתבאר מכל מה שכתבנו איך שכל עולם ועולם ר״ל אפי׳ עולם העשיה שהיא היותר תחתונה לכולם הנה היא מתקשר ותלוי למעלה למעלה הן ביושר שלה והן בהעגולים שלה ע״י הארת כל העליונים המתפשטים בה ומשתתפים עמה. וכבר אמרנו לעיל סוף אות כ׳ כי כ״ז הוא מסבת היסוד הראשון העיקרי אשר בפנימית כל המציאות כולו שהוא כח האחדות שבהם אשר מאור א״ס. ועומד הכח הזה בהעלם תמיד בכולם ומקשר ומאחד את הכל תמיד וכדי להחזיר לבסוף ולהשיב את הכל אליו. וזהו הענין אשר נוקבים ויורדים כל הארת היושרים דכל עליון עד העגולי א״א דכ״א אשר למטה. הגם שעיקר התפשטותם בכל התחתון הרי נראה לכאורה שלא היה אלא רק כדי להשתתף בבניינו ולהביאו על מציאותו ומדרגתו. וא״כ הרי היה צריך שלא יתפשט אלא רק עד סוף המציאות דכל תחתון לבד וכנ״ל רי׳ אות כ׳ בהערה ג׳. אך האמת הוא כי כשם שהתפשטות דכל עליון אשר בכל התחתון הוא לצורך בנין מציאותו ומדרגתו כן הוא להיפך ג״כ והוא כדי להחזירו לבסוף ולהעלותו מעלה מעלה. ואדרבה הוא כי אותו הכוונה השניה הוא יותר עיקרי מהכוונה הראשונה שבהם, כי הרי הכוונה השניה הרי הוא תכליתו והוא נמשך מסבת היסוד הראשון היותר עיקרי שהוא היסוד דאור א״ס כנ״ל. ולכך נסדר שאחר גמר פעולה אשר פעל העליון בכל תחתון בבנין מציאותו ומדרגתו. הנה חוזר ונקשר בעגולי א״א שלו עצמו וכדי לקבל משם כח חדש ואון ועצמה מהיסוד הכללי היותר ראשון שלו שהוא עגולי א״א. וכדי להחזיר שם גם את כל פעולתו הראשונה אשר פעל בתחילה בתולאות המציאות דמדרגת התחתון. להחזירו ולהשיבו לשורשו הראשון שהוא היסוד הכללי דהא״א שלו אשר הוא השורש והמקור דהאחדות דכל פרצו׳ ודכל עולם כנודע. אמנם לא יהיה זה אלא רק בזמן שליטת הא״א שהוא באלף העשירי. ובהגיע לעת ההוא הנה יתעורר אח״כ ג״כ הארת היושרי דהנה״י דא״ק המתלבש גם הוא בפנימיות כולם ומתפשט הוא עד עגולי עתיק שלמטה. כדי להחזיר ולהביא את הכל גם להיסוד הכללי דהעתיק שהוא האחדות היותר עלום וכן ישובו אח״כ ג״כ להארת עגולי א״ק ויגיעו לבסוף גם לעגולי א״ק העיקריים אשר הוא מעגל את כולם וכדי להשיב את הכל אליו. משום שהוא היסוד הכללי לכולם כנ״ל. עד שבתכלית הכל ישובו כולם גם לאור א״ס המקיף שהוא היסוד הראשון והעיקרי גם להיסוד הכללי דהא״ק וכנ״ל אות כ׳ ולעיל אות ב׳. ואז לבדו הוא ימליך נורא שהוא המלכו׳ דא״ס ית״ש. אשר למעלה מזה אין פה לדבר ואין לב לחשב כי שם הוא אחדותו הפשוטה אשר אין נתפס בשום שם ומלה. והרי נתבאר בזה כל מה שהערינו לעיל אות כ׳ וע׳ עוד בזה לקמן סי׳ ו׳ אות ג׳ והבן כ״ז מאד:

[כב] **אמנם** כי אחרי שאמרנו שבכל הד׳ עולמות אבי״ע הנה מפסיק גם הקרקע דהעליון ג״כ שהוא כל חלקי התחתונים דכל העגולים העיקרים שלו והארת עגולים העליונים שבו. הנה מפסיקים הם ג״כ בין עיקר המציאות דהעליון להתחתון, א״כ איך יהיה ניחא מה שאמרנו לעיל אות י״ט שכל העגולים דהתחתון הם נמשכים ויוצאים מהבחי׳ האחרונה דהנהי״מ דהיושר דהעליון. כי מאותו הבחי׳ האחרונה דהנהי״מ מתהווים ונעשים הג״ר העיקרים דהיושר דהתחתון העומדים למעלה. ומאותן הג״ר העיקרים מתפשטים ויוצאים כל הי׳ עגולים דהתחתון עצמו וכמו שבארנו שם ע״ש. הלא כל חלקי התחתונים דהעגולים והארת עגולים דהעליון הנה הם מפסיקים בין כל סיום היושר דהעליון להעגולים דהתחתון. וא״כ איה המקום להתחלת התפשטות כל הי׳ עגולים דהתחתון שיתפשטו ויצאו מהג״ר העיקרים דהיושר דהתחתון העומדים למעלה וקשורים ומיוחדים בהנהי״מ דהיושר העיקרי דהעליון. הלא כל חלקי התחתונים דהעגולים והארת עגולים שבהעליון מפסיקים ביניהם:

אמנם התירוץ בזה היא פשוט והוא במ״ש הרב בדרושי אבי״ע פ״ג וכן הוא במבו״ש שע״ב ח״ג פ״ד. כי הנה יש חלונות ופתחים בכל העגולים כולן אשר דרך שם מתחברים ומתאחדים כל עליון בתחתון ע״ש וכן הוא בעניננו כי כל עוביים העליון דכל הי׳ עגולים דהתחתון הנה הם עומדים בתוך משך החלון אשר בכל החלקי התחתונים דהעגולים והארת עגולים שבהעליון ודרך החלונות הללו נמשך ויוצא כל תחתון מהעליון תמיד. ר״ל מהיושר שבו. כי יציאת כל תחתון מהעליון הוא לעולם רק מהיושר שבו וכנ״ל אות י״ט:

אך מה שחל עלינו חובת ביאור מעתה הנה הוא לבאר את דברי הרב אשר בדרושי אבי״ע פ״ג בכל מה שהקשינו בדבריו לעיל מאות י״ג עד אות י״ז כ״ש באורכה. כי אי אפשר לנו לכפול כאן כל הדברים בזה. אמנם כל מה שהקשינו שם הנה הוא רק לסברת הרח״ו ז״ל. אבל בעיקר דברי האריז״ל אין קושיא כלל וכמו שכתבנו לעיל אות י״ז ע״ש. והאמת הוא כי אין ענין דברי האריז״ל במה שמחלק שם בין הזמן שעולים העולמות להזמן שאין עולים. להעמיד בזה ב׳ השמועות אשר בעגו״י ענ״ד שמבואר שם שהעולמות כולם הם זה בתוך זה ואשר בדרושי אבי״ע פ׳ י״ד שהם זה למטה מזה לגמרי. כי השוואת ב׳ השמועות הללו הוא רק ע״פ מה שכתבנו לעיל אות ט׳ י׳ ואות י״ט כ׳ וככל מה שהארכנו בזה עד כה. ודברי האריז״ל אשר בדרושי אבי״ע פ״ג הנה הוא מדבר ג״כ רק על כל עולם ועולם גופה ובהתפשטות הארת כל העליונים המשתתפים בו וכהענין אשר בעגו״י ענ״ד. וענין עליית העולמות וירידתן הנה הוא לעולם ג״כ רק על תוספת אור ומוחין אשר ניתוסף להם מלמעלה במקומן גופה ובזה נקרא שעולים ואם ניטל מהם ונסתלק כל האורות שניתן להם בתחילה בזה נקרא שיורדים וכמו שכתבנו לעיל אות י״ד. והנה כל התוספת אור ומוחין הוא לעולם רק בהנשמה והפנימיית וע״ד שהוא ג״כ באדם התחתון שכאשר זוכה האדם לשפעת אור וקדושה מלמעלה ומתחכם ומשתכל בסתרי רזי התורה הרי מתעלה ונעשה לפנים חדשות לגמרי ממה שהיה בעת קטנותו ונעשה הנשמה עי״ז באמת יותר גבוה ממה שהיתה קודם לכן. כי נתעלה ונתגדל עד רום מעלה. אבל החומר והגוף שלו. הרי עומד בו כל ימי חייו על מצב אחד. וכן הוא כ״ז ג״כ בהעולמות. וזהו שאמר הרב בכ״מ שאין עלייה להחיצוניית מאומה דאם שהיה עלייה ג״כ להחיצוניית היינו רואין בעינינו את עלייתן ור״ל שהיינו רואין בעינינו שנזדכך גם כל חומריית ועביית של כל חלקי הדלא״מ ג״כ וכמו שכתבנו לעיל אות ט״ו. והרי נמצא כי באמת הנה עומדים כל העולמות כולם כל עולם ועולם על מקומו תמיד אלא שעלייתו וירידתו הוא תלוי רק בקבלת אור ומוחין חדשים ובהסתלקותם כנז׳. והרי ממילא הוא שלא קשה כלל כל מה שהקשינו שם באות י״ד וט״ו. כי הרי כל קושייתנו שם היה רק כאשר אמרנו שכוונת הרב שם הוא שעולים העולמות ונעתקים ומתחלפים ממקומם ממש אבל מאחר שאנו אומרים כי מעולם לא כוון הרב על זה אלא שעומדים באמת כל העולמות כ״א על מקומו תמיד כל תחתון למטה לגמרי מהעליון שעליו גם בזמן שעולים הרי ממילא הוא שאין קושיא כלל. וכן כל מה שהקשינו שם באות י״ג הרי ניחא בזה ממילא ג״כ עם כל מה שבארנו בזה לעיל סוף אות י״ח ואות כ׳. וכן מה שהקשינו שם באות ט״ז וכן כל מה שהארכנו שם בזה באות י״ז. הנה לפי דברינו עתה הוא ניחא הכל וכוונתו הוא רק כמו שיתבאר. והוא זה. כי הנה כל המשכת אורות ומוחין חדשים אשר זהו רק כל ענין עלייתם וירידתם כנז׳. הנה הם נמשכים ובאים בכל עולם רק ע״י הארת העליונים המתלבשים בו וכאשר מקבל כל הארה תוספת אור מעצמותו העיקרי אשר למעלה אז נתעלה ונתגדל אותו ההארה. ומאירה היא למטה לפי ערך קבלתה מעצמותה העיקרי שלמעלה. וכאשר שהיא מקבלת אור מרובה אז שולט היא למטה ומאיר באורה שם ונקרא אז כל התחתון כולו על שמה ונחשב אז שעלה כל התחתון למדרגתה ולעצמותה. וכגון הארת הזו״ן דאצילות המתלבשים בעולמות בי״ע להשתתף בבנין מציאותם. הנה כאשר שהבי״ע הם עומדים על מדרגתם. אז נתעלמים בהם הארת הזו״ן דאצילות למדרגת הבי״ע ונעשה שם לעצם מעצמיהם ובשר מבשרם. ולא ניכר בהם אז מאור האצילות מאומה ואז נקרא ונחשב שירדו העולמות בי״ע על מקומם למטה אמנם הארת הזו״ן דאצילות הנתעלמים בהם הנה הוא נקרא בשם האצילות דבי״ע כי הרי הוא מאצי׳ אלא שנתעלמם אותו ההארה למדרגת

הבי"ע. וכל המילואות דהבי"ע העיקרים היוצא מהם הם הבי"ע דבי"ע. אבל כאשר ניתוסף אור ומוחין מהזו"ן העיקרים דאצילות ונמשך בהארתם המתלבש בהבי"ע. אז הרי נתגדל אותו ההארה לפי ערך קבלתה מלמעלה. וכשמקבלת אור מרובה. אז מתגדל אותו ההארה הרבה ועומד אז ומאיר בהבי"ע באור העצמות דהזו"ן העיקרים דהאצילות גופה וניכר אז גם אור האצילות גופה בהבי"ע ונקרא שעלו כל הבי"ע למעלה ונחשב שמתלבשים על הזו"ן העיקרים דהאצילות עצמן כי מתעלה אז אותו ההארה ונעשה למדרגת האצילות ממש. וכן הוא עד"ז בקבלת הבי"ע תוספת אור ומוחין מאו"א דאצילות ע"י ההארת דהאו"א המתלבש בהם ונתגדל אותה ההארה לפי ערך קבלתה. וכאשר מקבלת אור מרובה אז הנה מתגדל אותה ההארה ומאיר בהבי"ע באור העצמות דאו"א דאצילות ונתעלה אז למדרגת או"א והרי נקרא ונחשב שעלו הבי"ע להאו"א דהאצילות וכן עד"ז באור הא"א דאצילות ע"י ההארת אור דא"א המתלבש בהבי"ע ונקרא שעלו הבי"ע להא"א דהאצילות וכן באור דעתיק שהוא ע"י הארת עתיק וכן באור דהא"ק שהוא ע"י הארת דא"ק:

ומעתה נאמר כי הנה כל כוונת הרב במה שמחלק שם בין הזמן שעולים העולמות לבין הזמן שאינם עולים הנה הכוונה שם הוא באמת רק לענין החילוק מה שנוגע למקום מצב הקליפות לבד כי בזמן שאינם עולים ונתעלמו אז כל הארת הה' פרצופי האצילות המתלבשים בהבי"ע למדרגת הבי"ע והם רק בבחי' האצילות דהבי"ע גופה כנז' (כי בכל עולם יש אבי"ע כנודע) והנה עומדים אז כל הקליפות דאצילות אשר עיקרם הוא לעולם רק במקום הבי"ע וכמו שיתבאר למטה הנה עומדים הם ומלבישים על האחוריים דהארת הנוק' דקדושה דאצי' המתפשט בהבריאה בין הארת הכלים ואו"פ שלה לבין הארת האור מקיף הישר והעגולים שלה והנה עומדים הקליפות דאצי' אז למעלה מהבי"ע העיקריים שהוא הבי"ע דהבי"ע. אלא שהקליפות דאצי' הם עומדים אז מצד האחוריים של האצי' דבי"ע כי הבי"ע העיקרים הם נמשכים מהארת הזו"ן הנז' המתפשט ומתלבש בהם. ומזה נעשה כל הבי"ע העיקרים. אבל הקליפות דאצי' הם נדבקים באחוריים דהעור דהארת הנוק'. באותו החלק שבה אשר קודם שמתלבשת בהבי"ע העיקרים והוא באצי' דהבי"ע וא"כ נמצא כי עומד אז הקליפה דאצי' למעלה מן האחוריים של הבי"ע העיקרים. וכן עד"ז הקליפה דהבריאה עומדת אז באחוריים דהבריאה למטה. ולמעלה מהאחוריים דהיצירה. וכן הקליפה דהיצירה עומדת באחוריים דהיצירה למטה. ולמעלה מהאחוריים דהעשיה. והרי עומד הקליפה דכל עולם עליון. למעלה מהעולם שתחתיו. אך כ"ז הוא רק בכל הזמן שהעולמות אינם עולים. אבל בזמן שעולים העולמות שהוא כאשר נתגדלו אותן ההארות דהזו"ן הנז' ע"י התוספות אור שבהם ומתעלים ומאירים במדרגת הזו"ן העיקריים עצמן שהוא האצי' ממש. וכן הבי"ע העיקריים שמקודם. נעשו עתה אחר עלייתם במדרגת הארת הזו"ן אשר בתחילה שהוא האצי' דבי"ע אשר מקודם. ואז אין באפשרי להקליפות לעמוד במקומם הראשון בשום אופן ונסתלקין משם ויורדים אז כל הקליפות כולן. מתחת כל הבי"ע כולן ממש. וכמו שמבואר בדברי הרב שם בדרושי אבי"ע פ"ג. שיורדים תחת כל העשיה. ומה שאמר שם כי עליהם מקיפים כל הלבושים והיכלות אשר מכל העולמות כולם מהעשיה עד א"ק. הכוונה הוא רק על הארת האור מקיף והעגולים דכל העליונים כולם המתפשטים בהעשיה וכנ"ל אות י"ח. והרי נמצא כי בזמן שהעולמות עולים. אין עלייה להקליפות כלל ח"ו אלא אדרבה הוא שירידה גדולה הוא להם כי הרי יורדין אז למטה מכל העשיה כולה. אמנם כ"ז תלוי באיכות העליה כי באם שעליית העולמות הוא גדולה אז יורדין כל הקליפות כולם למטה גם מכל עולם העשיה העיקרי. וירידתם הוא דרך חלונות העגולים וכמ"ש הרח"ו שם. וכן כאשר יורדים העולמות וחוזרים למדרגתם העיקרית שבתחילה. אז חוזרים הקליפות דכל עולם כ"א למקומו. ועלייתם הוא ג"כ דרך החלונות דהעגולים שבכל עולם. אבל כאשר שעליית העולמות היא אינו גדולה כ"כ וכל עלייתם הוא רק בבחי' האבי"ע אשר בכל עולם ועולם גופה הנה עד"ז יהיה ג"כ ירידת הקליפות רק תחת העשיה אשר בכל עולם עצמו:

[כג] **והנה** כתב שם הרח"ו ז"ל ב' פירושים (ר"ל ב' סברות) בענין עמידת הקליפות כי לפי' הא' הנה בזמן שהעולמות אינם עולים הוה הקליפות דאצי' מדובקים באחוריים דהעור דהנוק'. ור"ל בהארת האחוריים דהנוק' דאצי' המתפשטים בהבי"ע כנז'. וכן הקליפות דהבריאה הם מדובקים באחוריים דהנוק' דבריאה והקליפות דיצירה הם מדובקים באחוריים דהנוק' דהיצירה והקליפות דהעשיה הם מדובקים באחוריים דהנוק' דהעשיה. ובזמן שהעולמות עולים יורדים כל הקליפות כולם ר"ל אפי' הקליפה דאצילות למטה מהעשיה ועומדים כולם ביחד רק למטה מהעשיה. אבל לפי' הב' הנה אין עומדים הקליפות דאצי' מדובקים באחוריים דהנוק' דאצילות אלא שהם נפרדות ומרוחק משם קצת והם כנגדה. ובין בזמן שעולים העולמות ובין בזמן שאינם עולים. הנה עומדים הקליפות לעולם כנגד האחוריים דהקדושה של כל עולם. ויונקים מהאחוריים דהנוק' דהקדושה שכנגדה. כי משם הם יוצאים. והנה הם מתחילים כנגד ההארת העור דהאחוריים דהנוק' דאצי' המתפשטות בבריאה וכנז' ומתפשטים ונמשכים כנגד כל הבי"ע כולן. והוא האדם בליעל העומד כנגד כל הבי"ע מאחוריהם. וע"י שהוא עומד ג"כ כנגד הארת האחוריים דהעור דהנוק' דאצי' המתלבשת בהבריאה. בזה נחשב שעומד כנגד האצילות ג"כ. אבל באצילות עצמו אין עולה לעולם ח"ו הקליפה כלל. וכמו שכתב הרב בשער הקדמות ד' ל"ו ע"א. זה לשונו. וכמו שיש זו"ן דקדושה כך יש זו"ן דקליפה והזכר יונק מן הזכר והנוקבה מן הנוקבה לפי שהזכר של הקליפה הוא יותר דק וזך ועליון מן הנוקבה שלו ולכן הוא יונק מז"א עצמו דקדושה מן האחור שבו כנז'. ונוק' דקליפה יונקת מן האחור של נוק' דקדושה. ואמנ' לא יעלה בדעתך שחס ושלום הקליפה של עולם האצילות שולטים ועולים עד המקומות הנז' (שהוא מן האחוריים דהזו"ן דקדושה ממש ח"ו) אך כוונתינו לומר שהשפע שלהם נמשך להם מן המקומות הנז' (שהוא מן האחוריים דהזו"ן) עד למטה במקום של הקליפות עצמם עכ"ל. וכן אמר ג"כ במבו"ש בסופו (ד' ע' רי' ע"ד מדפוס קרקא) כי הקליפות דאצי' אינם יכולים לעמוד באצי' עצמו אלא הם רק למטה באחורי היכל ק"ק דהבריאה כו'. וע' בע"ח שער הקליפות פ"ב ע"ש. והכוונה הוא כמ"ש בשעה"ק הנז' וכן אמר עוד בשעה"ק שם סע"ב וע"ג. ולא שחס ושלום הם עצמם נכנסים לתוך הקודש כו' וזכור זה כי כל מקום שנזכיר אחיזת הקליפות בקדושה אינה אלא ע"ד הנז' בלבד לא שחס ושלום נכנסים לתוך הקודש כו' ע"ש באריכה. וכן הוא בע"ח במ"ן ומ"ד פ"א בהמ"ק שם [וע' עוד בזה בהארת המוחין פ"ז ובמאמרי רשב"י באד"ר ד' ל' ע"ד ובד' ל"א שם וכן בספר קול ברמה ד' י"ב ובזוהר הרקיע ד' קס"ח ע"א ובפרדס להרמ"ק ז"ל בהיכלות התמורות פ"ו] וכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו שכל הקליפות דאצי' כל אחיזתם וכל יניקתם הנה הוא רק מהארת האחוריים דהעור דהזו"ן דהאצילות המתפשטים בהבי"ע. וע"י שאחיזתם ועמידתם הוא כנגד אותו ההארה הנז' לכך אמר הרב בשער הקליפות פ"ג שהקליפות דאצי' הם יושבים בעולם האצי'. ור"ל במקום אותו ההארה הנז' אשר הוא מהאצי' והוא האצי' דהבי"ע וכנ"ל ודי בזה כעת:

והנה לפי פי' הב' הנ"ל הנה אין חילוק כלל במקום עמידת הקליפות. בין הזמן שעולים העולמות לבין הזמן שאינם עולים. אלא שהאדם בליעל הוא עומד תמיד מראש הבריאה עד סוף העשיה באחורי הבי"ע דקדושה. וכן אינו מדובק בהתחלתו ג"כ בהארת האחוריים דהנוק' דאצי' אשר משם הוא יוצא (בסבת שיני המלכין קדמאין ע' ספר ש"ש שם אות ח') אלא שהוא נפרד משם ומרוחק קצת. ופשוט הוא שבזמן עליית העולמות הנה נפרד ומתרחק הקליפה מכל האחוריים דהקדושה עוד יותר. וכן הוא ג"כ כי כמו שיש עליית העולמות בקדושה שעולין העולמות ונכללין זה בזה ע"י תוספת אורות ומוחין ומתגדלים ומתעלים כל העולמות עי"ז (וכמו שכתבנו לעיל עיקר ענין עליית העולמות מה שהוא וזכור

זה) כן הוא ג"כ בהקליפה כי לפעמים היינו ע"י עונות הדור הם נכללין ג"כ זה בזה עד שעולין ונכללין בשרשן ובסוד ערו ערו עד היסוד. וכמ"ש במ"ן ומ"ד דרוש א' בהמ"ק שם וכן בשהק"ד ד' ל"ו סע"ב וכו'. ואז הוא ירידה רח"ל להעולמות דקדושה. אבל בזמן שהעולמות דקדושה הם עולין ונכללין זב"ז אז מסתלקין הקליפות משרשם ומתרחקין משם (ואין להם אלא רק איזה יניקה מרחוק וכדי חיותם המוכרח עד בא עתם שיתבטלו מכל וכל) וכן הם מתפרדים ומתרחקים זה מזה וכנודע כ"ז. וזה לבד הוא החילוק בין זמן העלייה להזמן שאינם עולים לפי פי' הב'. כי בזמן העליה הם נכללין זב"ז ובזמן הירידה הם מתרחקים משרשם ומתפרדים זה מזה. אבל בעיקר עמידתם ומקומם אין חילוק כלל לפי פי' הב' בין הזמן שעולים להזמן שאינם עולים. והנה הארכתי קצת בביאור ב' הפירושים אשר כתב הרח"ו ז"ל בדרושי אבי"ע פ"ג ובהחילוק אשר בין פי' הא' להב' משום שראיתי בזה במפרשים האחרונים איזה דברים שלא יישרו בעיני כלל לכן הארכתי בזה איידי דאתי לידינו וכמעט שיצאתי מן הענין. והנה לפי' הא' הוה ירידת הקליפות ירידה ממש שיורדים כולם למטה מעולם העשיה תחת כל היושרים שבה. לבין העגולים והארת כל עגולי העליונים שבה וכנ"ל. ועלייתם הנה הוא עלייה ממש שחוזרים ועולים למקומן. ר"ל הקליפה של כל עולם חוזרת ועולה לעולמה. וירידתם ועלייתם הנה הוא ע"י חלונות העגולים דכל עולם וכנ"ל. אבל לפי פי' הב' הוה כל עלייתם וירידתם רק בבחי' כלילות שנכללים זה בזה כל תחתון בהעליון שעליו וע"י תוספת הארה שמקבלים רח"ל מלמעלה וזהו עלייתם. וירידתם הוא שאינם נכללים זב"ז ומתרחקים ומתפרדים וכנז' אבל אינם עולים ממש ואינם יורדים ממש אלא שעומד תמיד כ"א במקומו. וע"ד ירידת ועליית העולמות דקדושה וכנ"ל. אמנם כל התוספת אורות אשר מקבלין הן העולמות דקדושה והן הקליפה. וכל כלילותם זב"ז הן דהקליפה והן דהקדושה. הנה הוא לעולם ג"כ רק ע"י חלונות העגולים אשר בכל עולם ועולם וכנ"ל בריש דברינו באות כ"ב. והרי נתבאר בזה עכ"פ כל מה שהקשינו בזה לעיל מאות י"ג עד אות י"ז. הכל היטיב וכן גם כל דברי הרח"ו ז"ל אשר בדרושי אבי"ע פ"ג בקושייתו ותירוצו שם הם ג"כ חיים וקיימים. ובזה נשלם כל דברינו בביאור דברי הרב ז"ל אשר בעגו"י עכ"ד מכל הקושיות והתמיהות הנופל שם וכמו שהארכנו בזה מאות ז' עד כה. ועתה נשוב לביאור דברי הרב במבו"ש הנ"ל סי' ד' אשר התחלנו לבארו ברי' סי' זה מאות א' עד אות ז' ע"ש. ונבאר ביאורו בעה"י ונייחד לזה סי' בפנ"ע:

סימן ו'

[א] **והנה** אמר המבו"ש הנ"ל סי' ד'. כי היה ירידת החיצוניית באותו המקום אשר שם היה המקיף דיושר דא"ק

ולא בכל מקומו אלא במקצתו היותר עליון ואז אותו הבחי' דאור המקיף שנלקח מקומו עלה הוא למעלה כו'. וע' מה שהעירנו בזה הרבה לעיל סי' ד' אות ב' בהערה ג' שם. אך הענין בזה הוא כי הנה בארנו בדברינו במ"א כי עיקר הענין דאור המקיף הישר הנה הוא רק לצורך אור הניסיי לבד. והוא ע"פ מ"ש הרב בשער המקיפים כי אור המקיף הישר הנה הוא לא נתצמצם כלל כי הוא לא נכנס בהכלי מעולם ולכן עומד הוא בכל תוקפו ובכל כחו כפי מה שיצא מלמעלה (וכמו שמבואר בדברי הרב שם) ונודע הוא שכל עליון דגבי תחתון הוא בבחי' א"ס נגדו (וכמ"ש הרב במבו"ש שע"ב ח"ג פ"ה) ולכן עומד הארתו בהתחתון בבחי' בלתי גבול ובלתי תכלית. ופעולתו ותועלתו הוא כי כאשר נחלש אור הפנימי דהתחתון וכן האור המקיף החוזר שבו אשר הם נתצמצמו בכלי. כי הרי גם האו"מ החוזר הנה נתצמצם גם הוא ע"י שנכנס בהכלי מתחלה וכמ"ש הרב בשער המקיפים ע"ש. והנה כאשר נחלשו הם וקצרה ידם להחיות את הגוף והכלי דהעולם ופרצוף התחתון ע"י עונות הדור והתגברות הרע רח"ל. הנה באשר שהמאציל עליון ית"ש לא יחפוץ בהשחתת העולם. הנה מאיר אז האור המקיף הישר אשר הוא לא נתצמצם בהכלי כלל. והארתו וכחו הוא לעולם למעלה מן המדה ואינו מגיע בו שום עון ופגם ח"ו. הנה משלח הוא הארתו בהגוף והכלי ומחיה אותו ומקיימו עכ"פ ועומד אז כל קיום העולם רק ע"פ נס. כי אין חיותה אז ע"י אור הפנימי שהוא אור נשמתו. שהרי אין בכחה להחיותו כלל כנז' אלא שנמשך לו כל חיותו רק מרחוק שהוא מבחוץ. ועומד ומקיים רק ע"פ נס שהוא למעלה מן הטבע. כי נמשך לו כל חיותו רק מאור מקיף הישר אשר הוא עומד רק מבחוץ ומרחוק. והרי לנו כי כל ענין דאו"מ הישר הנה הוא רק לאור הניסיי לבד. וכן כל הניסים והנפלאות אשר הם למעלה מהגבול הנה הם ממנו. ועיקרו הוא רק לעתיד כי אז יתגלה הוא ויאיר בכל תוקפו וכן הוא עתה ג"כ כי הוא משלח הארתו גם עתה במקצת עכ"פ ומזכך את הכלי לאט לאט לתיקון העתיד. וכן הוא נותן כח לאור הפנימי וכן לאו"מ החוזר אשר הם נתצמצמו כנז' ומוסיף בהם כח תמיד להתגבר על הכלי שיתגבר אור הנשמה על הגוף לכובשו תחת ידו [וזהו ענין כל התפילות ובקשות אשר יסדו לנו חז"ל על התורה והעבודה. כמו השיבנו ה' אליך כו' וכן ותן בליבנו ללמוד כו' הגם שהאדם הוא בחירי וניתן כ"ז בידו. אך עכ"ז הנה לא סילק הקב"ה את עצמו מזה מכל וכל ח"ו אלא הוא עומד ומאיר ומקיף עליו מבחוץ תמיד. וברצותו אוחז ותומך וברצותו פרש ושלח. וכמ"ש (ירמיה י"ח ו') הנה כחומר ביד היוצר כן אתם בידי כו'. וכמ"ש בברכות ל"ב א' ע"ש] וכן מאותו אור המקיף הישר הנה ממנו נמשך כל הנהגתו הנעלמה ית"ש וכל הכבשי דרחמנא אשר הם כולם רק לתקן את העולם לצורך הכוונה התכליתית. וכנ"ו שכתבנו כ"ז בכ"מ מדברינו. והרי לנו כי עיקר אור המקיף הישר הנה הוא רק לצורך אור הניסיי. וזהו הענין מה שירדו אותן החיצוניית אצל אור המקיף הישר. והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ה' ו' כי עיקר אותן החיצוניית הנה הם שרשי הבי"ע אשר למעלה באצילות וע"י ירידתם למטה נעשו אז לשרשי הבי"ע ממש. ר"ל לשרשי הבי"ע אשר בהבי"ע גופה. ואמרנו שם כי היה כל ירידתם כדי להוציא כחם לפועל. אמנם הוא כי אין בכח העצמות דכל הבי"ע כולו לחדש ולעשות שום דבר אם לא ע"י קבלת כח ושפע מלמעלה וע"ד שאמרו (ב"ר פ"י סי' ו') אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל ברקיע שמכה אותו ואומר לו גדל. והנה מאחר שנעשו מעתה אותן החיצוניית לעצמות שרשי הבי"ע גופה. וכל אור שלמעלה הרי נסתלק מהם וכנ"ל סי' ד' בדברי המבו"ש שנעשו ריקן מאור. א"כ הרי לא היה להם כח לעשות ולהוציא שום דבר. ומה גם כי הרי עיקר כוונת ירידתם היה באמת כדי לעשות עתה רק מקום להבי"ע. והמקום הרי הוא הכח הנושא את כל שהוא רק מעצמות אורו ית"ש אשר הוא מקומו של עולם. והיה כוונת ירידתם להמשיך ולהשריש שם הארת אורו ית"ש. ולייסד שם פינת יקרת אבן שתיה שהוא היסוד הפנימי דכל הבי"ע כולם וכנ"ל סי' ה' אות ו'. ובאשר שנעשו עתה ריקן מכל אור שלמעלה ונתהפכו ונתעבו עתה למדרגת שרשי הבי"ע עצמם הרי לא היה אפשר להם לעשות שום דבר מעצמם והיה כל ירידתם לריק ח"ו. ולא עוד אלא שראו את עצמם בלי מקום כלל. כי הרי נסתלק מהם אור הפנימי שהוא הכח הנושא אותם. והיה קרוב הדבר שיתבטלו מכל וכל ח"ו ולכך הנה קרבו את עצמם לאור מקיף הישר לקבל משם שפעת אור להחיות את עצמם ולהוציא כוונתם ופעולתם לאור. וכמו שאמרנו לעיל בסמוך שכאשר נחלש אור הפנימי ואין בו כח להחיות את הגוף. הנה כדי שלא יתבטל מכל וכל. משלח אז האור מקיף הישר את אורו ומחיה אותו ע"פ נס. וכן היה כאן כי כאשר נעשו ריקן מכל אור העליון שהוא נשמת הפנימי שלהם. הנה הוכרחו להשתמש באור מקיף הישר לקבל זיוו ואורו כדי להחיות את עצמם ולהוציא פעולתם לאור. והיינו כי נעשה ונתייסד ע"ז האבן שתיה וההיכל הקודש שבאמצע שהוא המקום להבי"ע:

והנה הטעם מה שסידר המאציל ית"ש שיתרוקן מהם האור פנימי מכל וכל וישתמשו רק ע"י האור המקיף הישר.

הנה הטעם הוא כי הרי נודע שהאור הפנימי ע"י שנתצמצם בתוך הגוף הנה יש לו השתוות עמו ונעשה הוא עם הגוף כולו חד. וכמו הנשמה שבאדם שהנשמה נתצמצם בהגוף והרי נתצמצמה היא ע"י הגוף

והגוף מזדכך ע"י הנשמה ומתלבשים זב"ז עד שמשתווים יחד. משא"כ האור המקיף הישר הנה הוא אין לו השתוות עם הגוף כלל כי הרי אינו מתלבש בו וכל הארתו להגוף הוא רק מבחוץ ממנו והוא רק בבחי' אור הניסיי לבד שהוא למעלה מן הטבע כי הרי אין לו השתוות עמו כלל. וכן הוא לעולם הדרך של אור הניסיי שהוא עומד ומאיר ועושה את פעולתו גם בהיות הגוף והכלי. על מדרגתו ומלבו כמו שהיה. ואינו מתלבש בו ואינו משתווה עמו אלא שעושה את פעולתו גם בהיות הגוף על עמדו. וזהו ג"כ עומק הכוונה בדברי הרב בשער סדר אבי' בקיצור רפ"א מ"ש שם שאור המקיף דא"ס הוא דבוק ונוגע בכל הד' עולמות אבי"ע. וכוונתו הוא ע"ד שאמר קדוש ה' בשיר היחוד יום ג'. ובהיות הכל אתה בכל. וכן הוא האור א"ס המקיף כי הוא דבוק ונוגע בכל העולמות כולם גם בהיותם על מדרגתם כמו שהם. משא"כ הקו דא"ס. הנה הוא נתלמלם ומתלבש בכ"א לפי מדרגתו. ואינו נוגע ודבוק הוא עצמו בהבי"ע כלל. אבל א"ס המקיף הוא לעולם בהשוואה אחת והבן זה. וכן הוא בענינינו כי האור המקיף הישר דא"ק היה מאיר לאותן החיצוניות גם בהיותן על מדרגתן של עתה שהוא גם כאשר נעשו לבחי' שרשי הבי"ע ממש. עכ"ז הנה היה מאיר להם האור המקיף הישר דא"ק ולא ביטל אותם ממדרגתם כלל. אלא שהיה מאיר להם להועלתם שהוא כדי להוציא את פעולתם לאור היינו לעשות את המקום דבי"ע ולפי כוונת ירידתם אשר שולחו לזה מהמאציל ית"ש. כי באשר שמדרגת הבי"ע הנה הם מהנפרדים ואינו מתייחד עמהם המאציל ית"ש להעשות עמהם לאחד. וכמ"ש בהקד"ת דף ד' סו' ע"ב דעשר ספי' דבריאה לאו איהו וחייהן חד. לאו איהו וגרמיהן חד. ולכן לא נתייסד המקום שלהם שהוא הכח הפנימי העיקרי הנושא אותם כנ"ל. מבחי' אור הפנימי דאותן החיצוניות. כי באם שהיה כן. היה יחודו ית"ש אשר בהבי"ע כמו באצילות ולא היו נעשו לעולמות נפרדים כלל ולא היו נתעבו כ"כ על מדרגתם שהם. ולכך נתייסד כל פעולת המקום שלהם רק ע"י אור המקיף. כדי שלא ישתוו עמו ועי"ז הנה עומד בהם באמת מקומו של עולם ית"ש רק בלי יחוד הראוי. ואינם מרגישים ממנו כלל. ואינם יודעים הבי"ע על מה שהם עומדים. וכמ"ש איוב ל"ח. והשאלך והודיעני איפה היית ביסדי ארץ. הגד אם ידעת בינה מי שם ממדיה כי תדע או מי נטה עליה קו על מה אדניה הטבעו או מי ירה אבן פנתה. וכן שם כ"ו תולה ארץ על בלימה. משא"כ עולם האצילות הנה היא יודע את מקומה על מה שהיא עומד ומרגיש את הנושא אותה. שהוא א"ס ית"ש. וכמו האדם שמרגיש את חיותו שהוא מנשמתו אבל העולמות בי"ע אינם מרגישים מאומה מאלהותו ואורו ית"ש הנושא אותם. והרי נתבאר ענין ירידת החיצוניות מה שירדו לאור המקיף הישר. כל הצורך בזה:

אמנם הנה מבואר הוא בדברי הרב במבו"ש הנ"ל סי' ד'. כי תיכף כאשר ירדו אותן החיצוניות אלל אור המקיף הישר הנה נסתלק ועלה גם הוא למעלה ועמד באותו המקום אשר היה שם אותן החיצוניות הנז' אשר ירדו. ואותן החיצוניות הנה הם לקחו את המקום דאור המקיף ועמדו שם במקומו. והענין גם בזה הוא כי היה כ"ז כדי להמעיט את אורם ולכך נסתלק ועלה גם האור המקיף ע"ד שנסתלק מקודם האור הפנימי מהם. אלא שהאור הפנימי היה עלייתו **למעלה** מהטבור שהוא למעלה מהפרסא ועי"ז נסתלק מהם האור הפנימי לגמרי. אבל עליית דאור המקיף היה רק מהטבור ולמטה ובהמקום שעמדו שם החיצוניות מתחילה ועי"ז היה מאיר להם עכ"פ. כי ע"י שעמד מהטבור ולמטה ובאותו המקום שהיו הם. הנה עי"ז נשתתף עמהם קצת והיה משלח הארתו אליהם. אך עכ"פ הוא כי לא היו מקבלים את הארתו אלא רק מרחוק וכ"ז היה הכל כדי להמעיט את היחוד דאור המאציל בהעולמות בי"ע בכל האפשרי וכדי שילאו אח"כ על מדרגתם ועביותם ככל הצורך להם וכנ"ל. אמנם ע"י קבלת אורו מרחוק הנה היה אפשר לאותן החיצוניות להוציא כוונתם ופעולתם לאור ויסדו עי"ז את המקום בהבי"ע ככל הראוי לזה. וגם קבלו עוד תועלת גדול ותוספת הארה עוד. ע"י מה שנכנסו ועמדו באותו המקום אשר היה שם האור המקיף. וכמ"ש המבו"ש הנז' שהם לקחו את מקומו. וידוע הוא שכל אור עליון כשנסתלק הנה מניח אחריו רושם אור במקומו ומזה קבלו החיצוניות הנז' תועלת גדול להשלים כוונתם ופעולתם. והרי נמצא מכ"ז כי כל קבלתם מהאור המקיף אשר קבלו ממנו עכ"פ. הנה היה רק במדה ובמשקל ובחסר ויתר. כי הרי לכתחלה בעת ירידתן הרי מלאו אותו עצמו וקבלו ממנו אז בודאי אור גדול. אמנם הוא נסתלק תיכף ונתרחק מהם ועכ"ז הנה עלה ועמד במקומם אשר היו שם הם מבתחלה ועי"ז הנה נשתתף עמהם במקצת והיה משלח הארתו בהם מרחוק בהשתתפות ובחביבות. וכן הם נכנסו במקומו אשר היה שם הוא בראשונה ועי"ז טעמו מזיוו. מרושמו וחותמו אשר נשאר שם עכ"פ וע"י כ"ז הנה קבלו אור וברכה לכל הצורך להם. אשר הוא ג"כ רק במדה ובמשקל לפי צורך התהוות המקום דהבי"ע שהוא אורו ית"ש הנושא אותם כולם אמנם הוא רק בהעלם גדול כנז':

[ב] **ומ"ש** המבו"ש עוד כי ירידת החיצוניות אשר ירדו במקום אור המקיף הישר הנה לא היה בכל מקומו אלא במקלתו היותר עליון שבו [ובשער הקדמות דף י' ע"א כתוב שם בלשון זה. וירדו למטה תחת רגלי היושר של אדם קדמון (ע' לעיל סי' ה' אות י') במקום האור המקיף אשר תחת רגלי היושר של א"ק בלבד. ולא לקחו שאר מקום של אור המקיף או יותר למטה ממנו עכ"ל] והענין בזה הוא ע"פ דברינו אשר כתבנו לעיל סי' ה' אות כ' וכ"א. כי כל התפשטות האור מקיף הישר והעגולים דא"ק אשר הם מתפשטים להקיף ולהתעגל על כל העולמות כולם ומתחתיהם הנה הוא לב' תועלת. אחד הוא כדי לייסד בהם הכח דגבול ומדה בכל עולם ועולם לפי ענייננו וצרכו. והשני הוא כדי להחזירם אח"כ למקורם הראשון לתקנם ולהביאם לבלתי גבול ובלתי תכלית ולכך הם מקיפים אותם מתחתיהם ג"כ. כי אחר כלות הזמן דמוציאת כח הגבולי שבהם בכל הצורך. הנה יחזירו אותם אח"כ לבלתי גבול ובלתי תכלית שהוא במקור האחדות הפשוטה וכמו שבארנו כ"ז בארוכה לעיל סי' ה' אות ב' ואות כ' וכ"א ע"ש. והרי נמצא כי בכל משך הקפת דאור המקיף הישר והעגולים דא"ק אשר הוא מכנגד העולמות. הנה הוא כדי לייסד בהם הכח הגבולי והגבליתי שבהם וכמו שהם עתה. אבל כל משך הקפת דאור המקיף הישר והעגולים דא"ק אשר מתפשטים עוד למטה מכל העולמות ומתחתיהם. הנה הוא כדי לחזור ולהביאם לבלתי גבול ובלתי תכלית שהוא מקורם הראשון. וזהו שאמר המבו"ש ושעה"ק הנז' כי היה ירידת החיצוניות אשר ירדו אלל אור המקיף רק במקלתו היותר עליון שבו (ולא לקחו שאר המקום של אור המקיף אלא רק מה שכנגד הבי"ע לבד ולא למטה מזה כלל) והוא משום כי הרי כוונת ירידת אותן החיצוניות הנה היה כדי לעשות המקום להבי"ע שהוא הכח הפנימי הנושא אותם לפי מציאותם שהם עתה אשר הם בגבול ותכלית ובכל עביותם ועניניהם אשר בכל משך זמן דקיום העולם קודם התיקון האחרון. ולכן לא לקחו את המקום דאור המקיף אלא רק מה שכנגד הבי"ע לבד ולא למטה הימנו כלל וכדי להוציא עי"ז את המקום הראוי להם לפי אותו הזמן לבד. אבל אם היו לוקחים מאור המקיף עוד איזה מקלת ממנו אשר למטה מזה. היה חסרון וגריעותא לכל פעולתם הצורך ולכל כוונת ירידתם. כי כל מה שהוא למטה מכנגד הבי"ע. הרי הוא רק לתיקון העתיד שיחזרו אז כל הבי"ע לבלתי גבול ותכלית ולא יהיו אז בבחי' בי"ע כלל וכלל ח"ו ולכך לא לקחו אלא רק מקלתו היותר עליון שבו. שהוא אותו החלק ממנו אשר רק כנגד הבי"ע של עתה לבד. וכדי להוציא פעולתם לאור לפי כוונת המאציל ית"ש להמציא את הכח דהבי"ע של עתה בכל אותו הזמן אשר עד התיקון האחרון:

[ג] **והנה** לעיל סי' ד' אות ב' בהערה ג' שם הערינו עוד על מה שאינו מזכיר הרב במבו"ש הנז' מאור מקיף החוזר מאומה אלא רק מהאור המקיף הישר לבד ע"ש דברינו בהערה ג' בארוכה קצת. אך באמת לא קשה כלל והוא ג"כ ע"פ דברינו הנז' וע"פ מה שביארנו לעיל סי' ה' אות כ' וכ"א. כי כל ענין התפשטות האור המקיף הישר דא"ק והעגולים דא"ק אשר היו מתפשטים הם

להקיף ולהעגיל על כל העולמות כולם. הנה הוא משום שאדם קדמון הוא היסוד הכללי לכל הכח דגבולי ותכליתי אשר בכל העולמות כולם ולכן הוא מקיף ומעגל על הכל. כי כן הוא תכונת כל בחי' היסודות לעגל על כל הנמצאות היוצאים מהם ולכלול אותם בתוכם וכמו שביארנו בארוכה בזה לעיל סי' ב'. אמנם מה שאמרנו שא"ק הוא היסוד הכללי לכל העולמות. הנה הוא רק בבחי' האור מקיף הישר והעגולים שבו לבד ולכך מקיפים הם גם במציאות העיקרי שבהם ג"כ על כל העולמות כולם. אבל היושר דא"ק שהוא כל אור היושר הפנימי עם כל בחי' הכלים דהיושר שבו. הוא אינו כן כי בזה הנה הוא ג"כ רק עולם בפנ"ע ומסתיים עיקרו רק במקום הנקרא בשם הטבור דא"ק. כי משם ולמטה נכלל באצילות ונקרא על שמו. וכמו שבארנו בארוכה בזה בכללי התוה"ם כלל ה' ו'. ובבחי' הזה שהוא בבחי' היושר שבו הנה אינו מתפשט בכל העולמות שלמטה ממנו אלא רק בהארתו לבד אבל לא בהעיקרי שבו כלל. וע"ד שהוא בכל העולמות כולם שאינו מתפשט כל עליון בהתחתון אלא רק בהארתו לבד. וכנ"ל סי' ה' אות ט' י' י"ח כ' כ"א. וכן הוא כ"ז ג"כ באור א"ס המקיף והמוקף. כי אור א"ס המקיף. הנה הוא מעגל ומקיף על כל העולמות כולם באור א"ס ממש כי הוא היסוד הראשון העיקרי הנושא את כול ומנהיג את הכל תמיד להכלית תיקון האחרון. וכנ"ל סי' ה' אות כ'. אבל אור א"ס המוקף שהוא הקו דא"ס אשר הוא נתלבש לאורך המציאות דמדרגת העולמות של עתה ומתלבש בתוכם. הנה אינו מתפשט עיקרו אלא רק עד סוף האצילות לבד. ובדיוק הנה הוא רק עד סוף הא"ק העיקרי לבד שהוא עד הטבור וכנז'. כי משם ולמטה הרי נפרס הפרסא ואינו נמשך שם אלא רק תמצית הארה ממנו. וכמ"ש בשער סדר אבי"ע פ' א' ב' ובכ"מ. ובפרט בהעולמות בי"ע אינו מגיע שם מאור א"ס אלא רק איזה הארה בעלמא. וכן הוא עד"ז בא"ק ג"כ כי בבחי' הכלים ואור פנימי דיושר שבו הנה נתלבש לעולם בפנ"ע ואינו מגיע עיקרו אלא רק בעולמו לבד. והוא כמו שכתבנו לעיל סי' ג' בכל היושרים כולם שכל בחי' היושר דכל עולם ועולם הנה עומד עיקרו למעלה והוא רק לבחי' הפרטים שבו. אבל היסודות הכלליים שבכל עולם הנה הם רק העגולים לבד. וכן הוא ג"כ בא"ק אשר אמרנו שהוא היסוד הכללי לכל המציאות כולו שתחתיו. הנה הוא רק בבחי' עגולים והאור מקיף הישר שבו. כי הם שניהם בבחי' היסוד הכללי ל כל העולמות כולם הן לכל מציאותם ומדרגתם כפי מה שהם בכל משך זמן דשית אלפי שנין והן לכל תיקונם העתיד אשר יחזרו לבסוף ליסודם הראשון העיקרי שהוא אור א"ס המקיף ית"ש. אבל האור פנימי והכלים דהיושר שבו הנה הם אינו מגיע עיקרם אלא רק עד עולמו לבד שהוא עד מקום הטבור דא"ק. ובכלילותו עם האצילות הנה הוא מגיע עד סוף האצילות שהוא עד סוף רגליו. אבל בהעולמות בי"ע אשר הם למטה מרגליו הנה שם אינו מגיע מהכלים והאור פנימי דהיושר העיקרי שבו מאומה ואינו מתפשט למטה מרגליו שהוא בהעולמות בי"ע אלא רק בהארתו לבד ובהעלם גדול. וע"י התלבשות בהארת האצילות. וכן הוא ג"כ בהקו דא"ס ית"ש הנה הוא מתפשט ג"כ בהארתו בכל העולמות כולם ע"י התלבשו בהארת א"ק והאצילות. וכמו שמבואר כ"ז למבין בכל דברי הרב אשר בשער סדר אצילות בקיצור. בפ' א' ב' ג' שם:

ואחר כ"ז הנה ניחא לנו היטיב בכל מה שהערינו בזה בענין אור מקיף החוזר. כי הרי נודע הוא מדברי הרב בשער המקיפים שאו"מ החוזר אינו נמשך ומתפשט אלא רק כנגד האור הפנימי לבד שהוא רק עד סוף אותו הפרצוף לבד. ואור מקיף החוזר דא"ק הנה הוא רק עד מקום הטבור שבו לבד. אבל משם ולמטה עד סוף רגליו שנכלל באצי' ונקרא על שמה. הנה עומדים שם כל אור מקיף החוזר דכל פרצו' ופרצו' מפרצופי האצי'. ומגיעים הם ג"כ רק עד סוף האצי' לבד. אבל למטה מרגליו הרי אין שם שום אור מקיף החוזר דהאצי' כלל ומכש"כ אור מקיף החוזר דהא"ק כלל וכלל. כי הוא מסתיים רק עד מקום הטבור כנז'. ובפרט בענינינו שהוא בעת ירידת החיצוניות שעדיין לא היה נתקן גם האצילות כלל ולא היה עתה אלא רק א"ק לבד. וכאשר נסתלקו כל האורות אשר מהטבור ולמטה ועלו מהטבור ולמעלה. הנה כשם שנסתלקו ועלו כל האורות הפנימים כן נסתלקו ועלו ג"כ כל האורות דמקיפים החוזרים אשר שם. כי אור מקיף החוזר אינו עומד במציאותו אלא רק כנגד האור הפנימי. כי שניהם הם רק להאיר את הגוף והכלי מבית ומבחוץ. ואינו עומד מציאותם זה בלא זה לעולם. וכשנסתלק האור הפנימי היה מסתלק תיכף האו"מ החוזר ג"כ. כי שניהם הם רק לאותו הגוף והכלי של אותו הפרצוף לבד. וא"כ נמצא כי בענינינו אשר נסתלקו האורות ועלו מהטבור ולמעלה הנה לא היה עתה מהטבור ולמטה שום אור כלל לא אור פנימי ולא אור מקיף החוזר ולכך נתחשכו הכלים כ"כ הרבה משום שנשארו ריקן מאור מכל וכל. כנ"ל סי' ה' אות ה' ו'. ולכך ירדו חיצונותם למטה כנ"ל. משא"כ אור המקיף הישר והעגולים דא"ק הנה הם היו מתפשטים לעולם עד סוף המקום דכל המציאות כולו גם מתחילת אצילותם. ומשום שהם היסוד הכללי לכולם. וע"ד התפשטות האור המקיף דא"ס ית"ש וכנז'. וכנ"ל סי' ה' אות כ'. והרי נתבאר בכ"ז תהלית"ש כל מה שהערינו לעיל סי' ד' אות ב' בהערה ג' שם הכל באר היטיב:

[ד] **ונבאר** עתה גם שאר דברי המבו"ש הנ"ל סי' ד' וגם כל ההערות אשר הערינו שם מהערה ד' ולהלאה ע"ש. והענין הוא כי אלו העגולים דהנקודות אשר יצאו מהעינים הנה הם היו אותן האורות הפנימים של החיצוניות שירדו. כי הרי כל האורות שיצאו מהעינים הנה הם האורות אשר מהטבור ולמטה שעלו למעלה ונשאר למטה ריקן מאור ועי"ז הוחשכו החיצוניות אשר שם וירדו למטה כנ"ל סי' ד' במבו"ש. וא"כ הרי היו האורות דהנקודות שיצאו מהעינים. הנשמות פנימית של אותן החיצוניות. ולכן כאשר יצאו מהעינים וירדו מהטבור ולמטה ולא מצאו שם הכלים שלהם כי הלכו להם שהם אותן החיצוניות אשר ירדו למטה מתחת הרגלי א"ק. הנה ירדו האורות אצלם כדי להעלותם ולחזור ולהתלבש בהם כבתחילה. והנה מתחילה הנה היו כל אותן האורות וכן כל הכלים שלהם שהם החיצוניות הנז' הנה היה הכל ממדרגת א"ק עצמו. כי הקו דא"ס ית"ש היה מתפשט בו מתחילה עד סיומו כולו שהוא עד סוף רגליו והיו אותן האורות וכן הכלים שלהם שהם החיצוניות הנז' היו כולם ממדרגת א"ק עצמו שהם הנה"י שבו. אמנם עתה אחר עליית האורות למעלה וירידת הכלים למטה. וכאשר יצאו האורות מהעינים וחזרו וירדו למטה מהטבור. וכל אור הקו דא"ס כבר נסתלק משם (בעליית כל האורות למעלה וכמ"ש הרב שם שנשאר למטה ריקן מאור) ולא עוד אלא שנפרס שם פרסא להפסיק ביניהם. וכן האורות דהנקודות הנה ירדו גם הם מתחת הרגלי דא"ק כדי לחזור ולהעלות את הכלים שלהם כנז'. הנה יצאו עי"ז גם אותן האורות דהנקודות ממדרגת הא"ק ונתהוו ונעשו למדרגת שרשי האצילות שהוא בחי' היסודות שלהם. כי נעשו ע"י הסתלקות האור דהקו מהם ופריסת הפרסא וע"י כל ירידתם הנז'. הנה יצאו עי"ז ממדרגתם הראשונה. ונעשו לבחי' היסודות דהאצילות שהם הד' יסודות אהמ"ע דלהאצילות והם העגולים דהאצילות כי כל יסודות הוא בבחי' עגולים כמו שבארנו לעיל סי' ב'. וזהו מ"ש הרב שם כי ע"י ירידת האורות דהנקודות למטה מהרגליים נעשו לעגולים. כי יצאו עי"ז ממדרגתם הראשונה ונעשו לעגולי האצי' וכנז'. וזהו מ"ש בלשונו שם וזהו טעם ד' להיות הנקודות עגולים ומקיפים כדי להעלותם. ור"ל כי משום שירדו האורות דהנקודות למטה מהרגליים כדי להעלות את החיצוניות וע"י שירדו במקום נמוך כזה שהוא בהמקום דהבי"ע. הנה עי"ז ירדו גם אותן האורות ממדרגתם הראשונה ונעשו לשרשי האצי' שהוא היסודות אהמ"ע דלאצי'. ולכך הם עגולים כי כל היסודות הם בבחי' עגולים כנז'. והרי נתבאר בזה הערה ו' ג"כ:

ונמצא כי החיצוניות הנז' שהם הכלים הנה הם נעשו ע"י ירידתם למטה מהרגליים וע"י כל ההסתלקות הנז' ופריסת הפרסא. לבחי' שרשי הבי"ע וכנ"ל סי' ה' אות ה' ו'. אבל האורות שהם הפנימית. הנה הם נעשו ע"י ירידתם וע"י כל הסתלקות הנז' ופריסת הפרסא. לבחי' היסודות אהמ"ע דלהאצי' שהם העגולים דהאצי'. ומחמת שהאורות נעשו לשרשי האצי' והחיצוניות

נעשו לשרשי הבי"ע. הנה לא היה אפשר להם מעתה להתלבש זב"ז ובבחי' אורות וכלים כבתחלה. אלא שעמדו כל החיצוניות גם אחר שעלו רק מאחורי עגולי דהנקודות וכמו שיתבאר. אמנם החיצונית הנז' אשר הם נעשים לשרשי הבי"ע. הנה נעשו לשורשם בב' בחי'. א'. כי כאשר ירדו למטה מהרגליים ונשתהו שם כל אותו העת עד שבאו להם האורות דהנקודות להעלותם כנ"ל ונעשו עי"ז לשרשי הבי"ע עצמן וכנז'. עכ"ז הנה לא נעשה מהם למטה איזה בחי' מבי"ע ממש. אלא שנתהווה שם מכחם. רק המקום דהבי"ע. אשר הוא יותר גדול במעלה מכל המציאות דהבי"ע כולו (וכנ"ל סי' ד' אות א' ובסי' ה' אות ס' ו'). ב'. כי קודם שירדו למטה מהרגליים כאשר נחשכו וכן אח"כ כאשר שירדו אצלם האורות דהנקודות והעלו אותם ועמדו אחורי העגולים דהנקודות. הנה אז נעשו אותן החיצוניות הנז' לשרשי הבי"ע העליונים אשר למעלה באצי'. ולא לשרשי הבי"ע אשר בהבי"ע עצמן. וכמו שכתבנו בדברינו לעיל סי' ה' אות ה' ו':

והנה היו הם רק מבחי' היושר העיקרי דהבי"ע העומד למעלה באצילות. אשר מהקצה התחתון שלו נמשך היושר הכללי דהבי"ע. וכנ"ל סי' ה' סוף אות ד' ע"ש. וזהו מ"ש הרב (במבו"ש הנ"ל סי' ד' אות א') כי אותן החיצוניות הם מבחי' היושר ולא מבחי' העגולים. ור"ל שהם היושר העיקרי דהבי"ע העומד למעלה באצי' לעולם כנז'. אבל האורות דהנקודות אשר הם נעשו ע"י ירידתם וע"י הסתלקות האור דהקו ופריסת הפרסא לשרשי האצילות הנה נעשו הם להעגולי דהאצי' ממש. והרי נתבאר בזה כמה דברים מדברי המבו"ש הנ"ל סי' ד'. ובפרט מה שהעירנו שם אות ב' בהערה ו' ז' ח'. כי מאחר שנתעבו כל החיצונית הנז' ונעשו לשרשי הבי"ע. הנה לא היה אפשר להם לעמוד מעתה במקומם הראשון שהוא להלביש על הנה"י הפנימים דא"ק ולהעשות עם האורות דהעינים לבחי' אורות וכלים כבתחלה. אלא מקומם הוא עתה רק מחוץ להעגולי דהנקודות ומאחוריהם. ומוכרח הוא שיפסיקו עגולי הנקודות שהם שרשי האצילות בין התנהי"מ הפנימים דא"ק שהם הכלים דאצי'. להחיצוניות הנז' שהם שרשי הבי"ע. והענין הוא כי הנה אותן החיצוניות דהתנהי"מ. הנה נעשה מהמלכות שלהם. בעת השבירה וירידת השברי כלים למטה. את כל שרשי המציאות דהבי"ע התחתונים ובכל עניני דעולם התוהו בכל הטומאה והרע שבו וכמו שיתבאר עוד לקמן. ולכן היה מוכרח להם שיעמדו באחורי העגולים מבחוץ כדי שיתעבו בכל העיבוי הראוי להעשות מהם אח"כ בעת נפילתם כל עניני דעולם התוהו. אבל אם שהיו נכנסים מבפנים להעגולים והיו חוזרים להתייחד עם כל הפנימית דהתנהי"מ. לא היה אפשר לצאת מהם כל מה שיצא בעולם התוהו אשר כולם הם בכוונה ורצון מהמאציל ית"ש כנודע:

אמנם מה שאמרנו. שהם עומדים אחורי עגולי דהנקודות הנה כ"ז הוא רק קודם התיקון לבד אבל אחר התיקון דמעשה בראשית שהוא ביציאת השם מ"ה הנה חזרו אז כל אותן החיצוניות מבפנים להעגולים ונתייחדו עם כל הפנימית דהתנהי"מ כמקדם. והוא משום כי הנה ע"י השם מ"ה הנה חוזרים ומתבררים ועולים כל השברי כלים מנפילתם בעולם התוהו ומאירים באור יותר הרבה מבקדם והרי יכולים הם להתייחד היטב עם כל התנהי"מ הפנימית ועם האורות כבתחלה ועומדים אז כל התנהי"מ הפנימית והחיצונית שהם היושרים. הנה עומדים הם מבפנים. וכל האורות דהעינים שהם העגולים דהאצילות עומדים הם מבחוץ. וכנ"ל סי' ה' אות י"ז י"ח שבכל עולם היושרים הם מבפנים וכל העגולים שבו הם מבחוץ. ומאחר שגם אלו החיצונית הגם שהם שורשי הבי"ע עכ"ז הרי אמרנו שהם רק שורשי הבי"ע אשר עומדים למעלה באצילות ואמרנו ג"כ שהם רק מבחי' היושר. א"כ הנה הם עומדים בודאי מבפנים להעגולים דהאצילות. ומלבישים הם על היושרי דהאצילות עצמן. ומ"ש הרב שעמדו אחורי עגולי דהנקודות. הנה כ"ז היה רק בעת עולם הנקודות לבד כי לא היה אפשר להם אז לכנוס מבפנים ולהלביש על הנה"י הפנימים דא"ק. כי באם שהיו נכנסים מבפנים להעגולים היו חוזרים לבחי' אצילות ולא היה אפשר להעשות מהם כל מה שנעשה בעולם התוהו. ולכן היה מוכרח שיעמדו מבחוץ דוקא שהוא אחורי העגולים וכדי להפסיק ביניהם להנה"י הפנימים דא"ק שהם מדרגת האצילות העיקרי. משא"כ לאחר התיקון הרי נתבררו מכל עניני דעולם התוהו וחזרו למדרגתם הראשונה ובעוד יותר עילוי, ולכן חזרו ונכנסו אז מבפנים להעגולים ומלבישים על כל היושרים כולן דהאצילות העיקרי עצמן ועומדים שם לעולם וכנז':

והרי נתבאר בכ"ז ג"כ הערה ח' וכן כל מה שנסתפקנו בזה בהערה י"א. ויש להעמיס כ"ז ג"כ בלשון מהר"ש שרעבי ז"ל כי מ"ש והיו שם עד היום הזה אין כוונתו שהם עומדים לעולם רק באחורי הנקודות אלא כוונתו הוא רק כי אחר שעלו החיצונית למעלה הנה הם עומדים לעולם למעלה ולא ירדו עוד. כי הרי הם השרשים העליונים דהבי"ע אשר עומדים לעולם למעלה ובאצי' כנ"ל. ועיקר כוונתו הוא רק על לאחר התיקון כי בעת השבירה ירדו המלכיות גם מהם. וכמו שיתבאר לקמן דרוש ו' סי' ג' אות ח' (אמנם הנה"י לא ירדו לעולם וכמ"ש שם) אבל לאחר התיקון הנה מאז ולהלאה לא ירדו עוד: וזהו שאמר מהר"ש שרעבי ז"ל. והיו שם עד היום הזה. אבל בסדר עמידתם אם שהם עומדים מבפנים להעגולים או מבחוץ הנה מזה אינו מדבר מהר"ש שרעבי ז"ל כלל. והוא כמו שאמרנו כי בעולם הנקודות היו מלבישים החיצוניות על העגולי דהנקודות מאחוריהם ומבחוץ. אבל לאחר התיקון הנה הם מבפנים ומלבישים העגולים עליהם וכנ"ל. והבן כ"ז ויתבאר עוד למטה:

[ה] **והנה** כל החיצוניות הנז' כאשר שירדו למטה מהרגליים. כבר אמרנו לעיל סי' ה' אות ו' שנתעבו עי"ז לבחי' שרשי הבי"ע אשר למטה גופה. ולא היה להם כח לעלות למעלה אם לא רק ע"י האורות דהעינים שירדו אצלם והעלו אותם. והנה היה עלייתם רק ע"י הכרח ודוחק כי מאחר שנתעבו החיצוניות ונעשו לבחי' שרשי הבי"ע התחתונים הנה היה חפצם ורצונם לעשות פרי ולהוציא תולדות למטה. היינו להוציא את המציאות דהבי"ע לפי כוונתם אשר ירדו לזה. וכנ"ל סי' ה' אות ו' ע"ש באריכה. אמנם באשר שבאמת לא הגיע עדיין הזמן לזה כי עיקר הזמן דכל תולדות הבי"ע הנה הוא רק אחר מיתת המלכים ושבירת הכלים דוקא וכל רצון המאציל ית"ש אשר כיון בירידת החיצוניות. הנה היה רק לייסד מעתה את המציאות דהמקום לבד אשר להבי"ע אבל לא את הבי"ע עצמן ולכן שולחו לזה האורות אשר יצאו מהעינים וירדו הם למטה מהרגליים וכדי להשבית ולהפריע אותן ממלאכתן שלא יעשו עדיין מהמציאות העיקרי דהבי"ע מאומה. ולהעלות אותם גופה ג"כ שיעמדו למעלה ושיהיו רק לבחי' שרשי דהבי"ע אשר למעלה באצי'. וכ"ז הנה נעשה ע"י שהאורות דהעינים הנה הם ממדרגת האצילות וכנ"ל אות ד'. ולכן כאשר ירדו למטה והאירו שם בזוהר אורם הגדול שהוא האור דמדרגת האצילות (וע' עוד בזה לקמן דרוש ו' סי' ג' אות ו') הנה עי"ז לא היה האפשרי להחיצוניות מעתה להוציא בם שום בחי' ממדרגת הבי"ע. ומה גם כי באשר שהאורות דהעינים עם החיצוניות הנז' הנה הם היו מתחלה בבחי' אורות וכלים וכנ"ל אות ד' והרי יש להחיצוניות השתוות ושייכות גדול עם האורות. ולכן נזדככו עי"ז החיצוניות ג"כ מההתעבות הנעשה בהם ע"י ירידתם והגיעו גם הם למדרגת האצי' וע"י כ"ז לא היה אפשר להם מעתה להוציא איזה בחי' מהמציאות דהבי"ע כלל. ולא עוד אלא שהיה קרוב הדבר שיתבטל גם המקום דהבי"ע אשר המציאו בראשונה היה עומד ג"כ שיתבטל מעתה ויזדכך ויתעלה למדרגת האצילות. וזהו שאמר המבו"ש הנז' כי כאשר ירדו אורות דהעינים מתחת רגלי הא"ק היו שם החיצוניות דחוקים בלי מקום וגרשים משם. ור"ל כי היה קרוב הדבר שיתבטל מקומם ג"כ ע"י אורם שהאירו בהם, ולכך גרשו אותם והעלו אותם תיכף ובהקדם. כדי להשאיר המקום דבי"ע על מציאותו. אבל יותר מזה ר"ל מפעולת מציאת המקום לא הניחו אותם לפעול עוד כלל. ולא היה אפשר להם להחיצוניית להוציא מחשבתם לאור ולעשות שום דבר מהמציאות דהבי"ע

וכוונת ירידתם אשר בתחלה. כי האורות דחקו עליהם ולא הניחו אותם לעשות מאומה והעלו אותם למעלה:

והרי נתיישב בזה היטיב גם מה שהערינו לעיל סי' ד' אות ב' בהערה ד' ה' שם. כי הנה כל ההערות כולם שהערינו שם הנה הוא רק על פי הוראת פשוטן של הדברים אשר לפי פשטות לשונו שם. ואין להם לכאורה שום המתקה וטעם בכל דבריו. אבל לפי דברינו אשר העלינו תהלית"ש. לעיל סי' ה' מאות א' עד סוף אות ו' וכן כאן בסי' זה מתחילתו עד כאן. הרי ניתן פנים חדשות בכל דבריו. וניחא ממילא כל ההערות שהערינו שם (לעיל סי' ד' אות ב') הכל היטיב. וכן כל דיבור ודיבור ממנו הוא עתה בהמתקה וטעם ומתוק לחיך ומאור לעינים. בחון בהם וחקור בהם ותראה שכן הוא:

והנה אמר שם עוד המבו"ש בטעם עלייתם. ועוד כי אם ירדו מתחלה היה לחסרון האור כנ"ל אך עתה כבר בא האור ויוכלו לעלות עכ"ל. ור"ל בזה. כי הרי מדבריו הקודמים היה משמע שכל עלייתם הנה היה רק מחמת הכרח ודוחק ושלא ברצונם. ולכן בא הרב להשמיענו כי באמת הנה היה כ"ז בהסכם דעתם ג"כ. כי מ"ש בתחלה. שהאורות גרשום משם ועלו רק בהכרח ודוחק. הנה הוא רק לפי הוראת מחשבתם אשר בראשונה. כי ע"י שראו בראשונה את הסתלקות האורות משם וראו את עצמם איך שירדו ע"ז ממדרגתם הראשונה. וכנ"ל אות ד' ובסי' ה' אות ד' ה' ו'. והשכילו ועמדו על כוונת המאציל ית"ש. שמכוון ורוצה לעשות מהם ועל ידיהם את כל העביות דהבי"ע. והנה נתרצו על כ"ז בנפש חפצה לעשות רצון קונם. וירדו עוד בירידה אחר ירידה שהוא גם למטה מכל רגלי א"ק. וכדי להמציא שם את כל תוצאות הבי"ע. לפי רצון המאציל ית"ש אשר לפי דעתם. ולכן לפי מחשבתם הלזו. כאשר ראו אח"כ שחזרו ובאו האורות אצלם להפריע אותם ממלאכתם ולהעלותם. הרי היה כ"ז נגד דעתם ורצונם. לפי מחשבתם שבתחילה. אבל באמת הנה תיכף כשבא האורות אצלם השכילו והבינו תיכף. כי היה ירידתם שבתחילה רק לעשות עתה המקום לבד דהבי"ע ולא הבי"ע עצמם. ולא שולחו למטה אלא רק לפי שעה לבד. וא"כ הרי מכש"כ הוא שהתרצו גם הם לחזור ולעלות ולהתקרב את עצמם להמאציל ית"ש בכל האפשרי. כי באם שקיימו גזרתו ועשו רצונו לירד ולהתרחק ולהתמעט ממעלתם שבתחלה. מכש"כ הוא שעשו רצונו בנפש חפצה לחזור ולהתקרב אליו להנות מאורו ולהתעלה ולהתגדל. וזהו שאמר. ועוד כי אם ירדו מתחלה היה לחסרון האור. ור"ל והבינו ע"ז כי רצונו ית"ש הנה הוא שירדו. ועשו רצונו וקיימו כל מה שנגזר עליהם וירדו בירידה אחר ירידה כנז'. אך עתה כבר בא האור ויוכלו לעלות. ור"ל והרי השכילו מזה כי לא שולחו אלא רק לפי שעה ולכן חזרו ועלו בנפש חפצה:

ומה שלא גילה להם המאציל מתחלה שכל ירידתם הוא רק לפי שעה ורק לצורך מציאת המקום לבד. הנה היה כ"ז ע"ד נסיון. לברר אותם ולהוציא גודל קדושתם מן הכח אל הפועל וע"ד שהוא כל נסיוני הצדיקים שהוא רק להוציא יראתם ואהבתם אל השם יתברך מן הכח אל הפועל. וכן היה כאן. כי גם כל אורות וכל מציאיית העליונים צריכים ג"כ לעבודה. וכמ"ש הראב"ד ז"ל בספר יצירה פ"ב משנה א' ע"ש והבן. כי הנסיונות הנה הוא העבודה היותר גדולה שבכולם כנודע. ולכך נתנסו הם בזה ועמדו בנסיונם כ"כ הרבה. עד שכמעט שהיה להם לצער על עלייתם. וכמ"ש הרב לעיל שהאורות גרשו אותם והעלו אותם בעל כרחם. והוא משום שנצטערו במה שנלקח מהם העבודה והנסיון הזה. וע"ד שאמרו בסנהדרין י"ט סע"ב בפלטי בן ליש. הלך ובכה על המצוה דאזיל מיניה. וכן אמרו בב"ר פ' נ"ו סי' ז' באברהם אבינו ע"ה. שהיה מצטער על שלא נשלם מעשה העקדה בפועל ממש ג"כ. וכן היה כאן בעניננו באותן החיצוניות. וזהו עומק כוונת האריז"ל מה שאמר. שהאורות העלו אותם בעל כרחם. כי היה רצונם להשאר במקום הבי"ע הגם שהוא נחשב להם למיתה. וכנודע ממיתת המלכים שירדו במקום בי"ע. ועכ"ז הנה היו רוצים להשאר שם עבור רצונו ית"ש ולכן היו מצטערים על עלייתם ולכך זכו לעמוד ולהשאר לעולם למעלה שהוא באצי' עצמו וכנ"ל.

והנה אמר האריז"ל במבו"ש הנז' כי כאשר יצאו האורות דעינים וירדו למטה היו מסבבים גם תחת רגלי היושר דא"ק והפסיקו בין תחת רגליו להחיצוניות שהיו שם. הנה טעם ההפסקה הזה. הנה הוא כדי שיבואו החיצוניות רק מאחוריהם. כי הרי מוכרח הוא שיעמדו כל החיצוניות רק מאחורי האורות וכנ"ל אות ד' ובפרט עתה כאשר שירדו האורות דעינים אשר הם ממדרגת האצי' וירדו עתה למטה מרגלי א"ק אשר נעשה שם מציאת המקום דהבי"ע וכדי להעלות את החיצוניות. הנה באם שהיו מסבבים להעלותם גם מתחת החיצוניות. הרי באו החיצוניות עם המקום שנעשה מהם בהפנים שלהם. וזה לא היה אפשר להם לקבל. ור"ל שהחיצוניות אשר הם נעשו מעתה לשרשי התחתונים דהבי"ע והמציאו ע"ז את המקום דהבי"ע וכנ"ל סי' ה' אות ו' וכן היה צריך להוציא על ידיהם אח"כ את הענין דעולם התוהו וכנ"ל אות ד'. הנה לא היה אפשר להם לקבל מהפנים דהאורות אלא רק מהאחוריים דהאורות כי בהארת הפנים היו מתבטלים מעביותם מלהיות לבחי' שרשי התחתונים דהבי"ע. ואלו שהיו האורות מסבבים גם מתחת החיצוניות וכללו אותם עם המקום בתוכם. היו מתבטלים מעביותם והיה חוזר להתבטל גם המקום דהבי"ע ג"כ. כי האורות דהעינים הרי אמרנו לעיל אות ד' שהם העגולים והיסודות דהאצילות. ואלו שהיו כוללים הם את כל החיצוניות עם המקום בתוכם. היה מתבטל כל המקום דהבי"ע ג"כ אשר נעשה עתה ע"י ירידת החיצוניות. ומכש"כ שלא היה אפשר להעשות על ידיהם הענין דעולם התוהו אשר היה צריך להעשות מהם אחר השבירה. וכמו שיתבאר לקמן אות ו'. ולכן סבבו האורות סמוך וקרוב לתחת רגלי היושר דא"ק והפסיקו בינם להחיצוניות כדי שיבואו החיצוניות והמקום רק מאחוריהם. וישאר המקום דהבי"ע על מציאותו וגם כדי להפסיק בינם להפנימית דהתנהי"מ אחר עלייתם. וכדי שישארו כל אותן החיצוניות על עביותם הראוי להם וכנ"ל אות ד'. ועוד היה טעם הפסקה הזה כדי להשבית אותם ממלאכתם שלא יוציאו עתה ממציאיית הבי"ע מאומה כנ"ל. כי הנה אותן החיצוניות כאשר עמדו מתחת רגלי א"ק היו יונקים מהם. ובכח זה היה אפשר להם להמציא את המציאות דהבי"ע ג"כ. ולכך היו נכנסים האורות בין תחת רגלי היושר דא"ק לבין החיצוניות והפסיקו ביניהם כדי להפריע אותן ממלאכתן כנ"ל. והרי נתבאר בזה כל דברי הרב במבו"ש אשר בענין הזה וכן כל הערה ד' ה' באר היטיב בעה"י:

[ו] **והנה** נשאר עלינו מעתה עדיין חובת ביאור מה שהערנו לעיל סי' ד' אות ב' בהערה ט' י' ע"ש. אך הענין בזה הוא. כי הנה כל אותן האורות דהעינים וכן החיצוניות אשר ירדו הנה הם כולם מהתנהי"מ דא"ק מהטבור שלו ולמטה. מבחי' האורות והכלים שלו. והאורות עלו למעלה והם האורות אשר יצאו דרך העינים והכלים נשארו למטה ריקן מאור וע"ז נתעבו. ונתהוו אז למדרגת האצילות וכן לבחי' שרשי העליונים דהבי"ע. היינו כי הפנימית דהכלים דהתנהי"מ הם נעשו להכלים דהג"ר דאצילות. (וכמו שביארנו במ"א) והחיצוניות הכלים דהתנהי"מ הם נעשו לשרשי העליונים דהבי"ע העומדים למעלה באצילות לעולם. וכן האורות אשר יצאו מהעינים הנה הם נעשו לאורות העגולים דהאצילות. אמנם לא נעשו עדיין לבחי' אצילות ממש ולא לשרשי העליונים דהבי"ע ממש. אלא רק לאחר התיקון אבל עתה לא נגמרו ולא נשלמו עדיין כלל. כי ע"י הסתלקות האור דהקו ופריסת הפרסא הנה נתעלם מהם האור דא"ס והיה חסר מהם עדיין האור הפנימי העיקרי שהוא האור דשם מ"ה שהוא הצורה העיקרית שבהם. כי האור דשם מ"ה הוא יוצא ונמשך מהדעת עלאה ע"י יחודא עלאה דהקד"א והמ"ס. אשר יחודם הוא ע"י הגילוי דאור א"ס. ולכן הוה האור דשם מ"ה החיות העיקרי והצורה השלימה של כל עולם וכל פרצו'. ורק על ידו הוא השלימות של כל מציאות. ולכן כל זמן שלא יצא הוא ולא נתגלה אורו. לא היה עדיין שום מציאת גמורה. והיו כולם עדיין רק בחי' נקודות קטנות ונקראי חגבים. ור"ל כי הן האור והצורה שבהם והן הכלים שלהם. היה רק בבחי' נקודות קטנות ונקראי חגבים. ולכך היה נקרא **כולם**

עדיין רק בשם עולם הנקודות. וכן הוא ג"כ כי משום התעלמות דאור א"ס וחסרון דשם מ"ה. היה הצמצום וההתעבות שבהם גדול מאד והיו כולם דינים וגבורות גדולים ומבחי' ב"ן לחוד והוא כל עולם הנקודות אשר הם כולם רק גבורות גדולים כנודע. וכבר בארנו לעיל בדרוש ב' ג' כי הן האורות והן כל הכלים דהפנימית והחיצוניות הנז'. הנה היו הם מב' בחי' אחד מהאבא שבא"ק ואחד מהאימא שבא"ק. ומה שאמרנו כי נעשו לעגולים הנה הוא רק על האורות דהאימא שבא"ק שהם האורות אשר יצאו מהעינים אבל האורות דהאבא שבא"ק הם היו אז לבחי' יושר והוא היושר דהנקודות והרי היה גם בעולם הנקודות בחי' יושר ועגולים והאירו היושר בהעגולים ויצאו עי"ז המציאות דהפרטיים ג"כ. כי העגולים הם רק היסודות והכלליים אבל ע"י היושר יוצאים ונעשים כל הפרטיים שבאותו העולם וכמו שכתבנו לעיל סי' ב' ג'. ונמצא כי היה עולם הנקודות ג"כ עולם מלא מכל המציאות דהפרטיים כולן ג"כ. והיה כ"ז. הן בבחי' האצילות אשר הוא מהפנימית דהתניה"מ והן בבחי' השרשי העליונים דהבי"ע אשר הם מהחיצונית דהתניה"מ. כי הרי האירו האורות בהכלים דהחיצוניות ג"כ והוציאו כ"א את פעולתו לפי כחו ותכונתו ונעשה מהפנימית. המציאות הפרטים דהאצילות ומהחיצונית נעשה המציאות הפרטים דשרשי העליונים דהבי"ע. אמנם כל מה שיצא ונעשה אז הן מהכללים והן מהפרטים אשר הן באצילות והן בהשרשי העליונים דהבי"ע הנה היה הכל רק בבחי' נקודות קטנות וכקרני חגבים בערך מציאותם אשר אחר התיקון והיו כולם רק בבחי' השרשים לבד למציאותם העיקרי אשר אחר התיקון וכן היו כולם רק מבחי' ב"ן לחוד וגבורות גדולים כנז'. ולכן לא נתקיימו ומיתו ונשברו כנודע :

והנה כתבנו לעיל סי' ה' אות ג' ובכ"מ כי כל בחי' התנהי"מ דהא"ק שמטבורו ולמטה אשר יצא ונעשה בהם כל העולם דהנקודות וכן נתקן ונעשה בהם אח"כ כל העולם דאצילות וכל העולמות כולם כנודע. הנה הסדר הוא כי מהמלכות דא"ק נעשה ממנה כל המציאות העיקרי שבהם. כי המציאות העיקרי דהאצילות הוא מהמלכות שבא"ק והמציאות העיקרי דהבי"ע הוא מהמלכות דהאצילות. אבל בחי' התנה"י שבא"ק הנה הם רק מבחי' א"ק עצמו אשר משתתף הוא ליתן חלק מגופו ונפשו במציאת האצילות. ע"ד האו"א שנותנים חלק מגופם ונפשם בהולד. וכן היה בעולם הנקודות ג"כ כי המציאות העיקרי דהנקודות הנה הם רק מהמלכות דהא"ק. אבל כל התנה"י דא"ק אשר מטבורו ולמטה הנה הם רק מה שהשתתף א"ק בהנקודות ג"כ. כי השתתף גם אז הא"ק בהתנה"י שלו ליתן חלק בכל הנקודות כולם (וכמו שבארנו בארוכה בזה בכללי התוה"ם כלל י"ח עכ"י וכן כאן לעיל דרוש ד' בקיצור) אמנם כל הענין דשבירת הכלים ר"ל ירידתם לבי"ע וכל ענייני דעולם התוהו הנעשה מזה. הנה היה כ"ז רק בהמציאות העיקרי דהנקודות עצמם. אשר הם ההתפשטות השני מהמלכו' דא"ק. אבל כל מה שהשתתף בהם מהתנה"י דא"ק. הנה הם לא ירדו כלל ח"ו. אך כל הנקודות העיקריים כולם אשר הם ההתפשטות השני מהמלכו' דא"ק. הנה בהם היה הנפילה והירידה הן בהפנימית דהכלים דנקודות והן בהחיצוניות דהכלים. כי נפלו וירדו השברי כלים דהמלכיות למטה במקום הבי"ע ונעשה אז מהם כל השרשים העיקריים אשר כקרני חגבים של כל המציאיית הפרטיים כולן אשר בכל העולמות בי"ע כל מה שהיה עתיד לצאת ולהתחדש בכל משך זמן דקיום העולם בכל השתא אלפים שנה. הנה יצא אז כל השורש העיקרי של כל פרט ופרט מכל המציאיית כולם אשר בפרטות ופרטי פרטות. כי קודם המיתה והשבירה בעת שיצאו ומלכו בעולם הנקודות. הנה יצא ונעשה אז כל שרשי המציאיית אשר כקרני חגבים מכל הפרצופים והמציאיית דכל האצילות כולו וכן מכל שרשי העליונים דהבי"ע אשר למעלה באצילות. והוא נקרא עולם דהנקודות. והנה השתתף בהם אז ג"כ כל התנה"י כולם דהא"ק. אמנם משום שהיה הכל אז רק מהב"ן לחוד לכן לא היו גם הם אז אלא רק שרשים קטנים וכקרני חגבים. ולכך נקראו בשם נקודות וכנז'. וזהו ענין מלוכתם אשר מלכו כרגע והיינו תולאות והולדות כל שרשי דהאצילות אשר הוציאו כ"ז באותו הרגע אשר עמדו האורות בהכלים כהנשמה בהגוף. והרי היה להם חיות וקיום באותו הרגע עכ"פ. והוציאו אז כל שרשי דהאצילות וכן גם כל פרטי המציאיית דשרשי העליונים דהבי"ע העומדים לעולם למעלה באצילות כנ"ל. והיה כ"ז בהשתתפות כל התנה"י דהא"ק ג"כ. אמנם באשר שהיו כולם רק גבורות גדולים הנה יצאו גם הם בלא סדרים כלל. ולא היה אפשר להם להתקיים ומיתו ונשברו וירדו השברי כלים למטה במקום הבי"ע. והיה השבירה הן בהפנימית דהכלים דהנקודות והן בהחיצוניות דהכלים וכמו שיתבאר לקמן דרוש ו' סי' ג' אות ח'. ונתבאר שם כי מה שנשבר מהפנימים ג"כ הנה הוא רק בהפנימים דהנקודות עצמן אשר הם ההתפשטות השני דלאצילות. אבל לא בהפנימים דהתנהי"מ דא"ק אשר הם ההתפשטות הראשון דלאצילות כי מהם הנה נעשה הכלים להג"ר דאצילות והם לא נשברו כנודע. אך השבירה דהחיצונית. הנה היה גם בהחיצונית. דהתנהי"מ דא"ק ג"כ ע"ש. אמנם מה שירדו למטה הנה לא היה אלא רק מה שהוא מבחי' המלכיות לבד ר"ל הן בהפנימית והן בהחיצונית אבל מהתנה"י דא"ק לא ירדו הם במקום בי"ע כלל אלא הם נשארו במקום האצילות. והנה מהשברי כלים דהמלכיות כאשר ירדו למטה במקום בי"ע. הנה מזה נעשה אז כל שרשי המציאיית אשר כקרני חגבים מכל המציאיית דהבי"ע כולם כל מה שהיה עתיד לצאת בכל משך זמן דקיום העולם הנה יצאו אז כולם בפעם אחת ובלא סדרים כלל וכנז' והיה יציאתם בלא אורות כי הרי האורות נשארו כולם למעלה ולא ירדו מהם אלא רק הש"ך ורפ"ח ניצוצין כנודע. וע"י אותן הניצוצין עם השברי כלים הפנימית דהמלכו' אשר הם מאצילות והם ירדו ג"כ כנז'. הנה עי"ז יצא ונעשה מהשברי כלים של החיצוניות דהמלכות. כל השרשי המציאיית דהבי"ע. כי הכלים דאצילות הם האורות לבי"ע ועי"ז היה אפשר לצאת ולהתהוות כל שרשי דהבי"ע ממש מהשברי כלים של החיצוניית דהמלכות. אמנם באשר שהם כולם היו דינין וגבורות תקיפין. הנה נתחללו מקדושתם ויצא ונתהוו מזה כל הטומאה והרע ג"כ. והיה כ"ז רק מכל השברי כלים דהחיצונית. ור"ל הן דהחיצונית דהנקודות והן מהחיצונית דהתנהי"מ דא"ק. כי הם שניהם הנה הם השרשי דהעולמות בי"ע (וע' לעיל סי' ה' אות ג' ולקמן דרוש ו' סי' ג' אות ה' ו' ז' ח') ומאלו הב' מיני חיצוניית הנה יצא מהם ועל ידיהם כל מציאת הטומאה והרע. אבל לא מהפנימית כלל. והגם שהשברי כלים דהנקודות הפנימיות ירדו ג"כ כנז'. אך כל הטומאה והרע לא נעשה אלא רק מהשברי כלים דהחיצוניות לחוד שהם שרשי דהבי"ע. כי כל הטומאה והרע הנה כל מציאותו הרי הוא רק לצורך הבחירה ולשכר ועונש כנודע. וכ"ז היא רק מהבריאה ולמטה אבל לא באצילות ח"ו. ומה שירדו מהפנימית ג"כ ונתערבו גם הם. וכנודע שגם בנין כל האצילות נעשה ג"כ ממה שנבררו ועלו מבירורי המלכים שמיתו שהם מהפנימית דהנקודות. וכן הם עולים ונבררים תמיד ועי"ז ניתוסף תיקון תמיד בבנין האצילות. אך כ"ז הנה היה רק כדי לקשר את כל ענין הבחירה וכוונת המאציל אשר היה בכל התורה והעבודה. שיהיה קשור ותלוי באצילות ג"כ. ובסוד העבודה צורך גבוה. ומגיע תיקון המעשה גם אל שם. להגדיל אורם וגילויים. ולכן ירדו מהפנימיות ג"כ והם עולים ונבררים ע"י תיקון המעשה. ובזה נמצא כי ע"י תיקון המעשה נעשה וניתוסף בנין האצילות. אשר הוא הכלי להשראת אור א"ס וגילויו. והוא הזיו והזוהר וכל העונג והנועם מחמודת כל החמודות אשר אנו בטוחים עליה לעתיד לבוא. וכ"ז הוא רק כאשר שיושלם כל בנין האצילות בשלימות. כי רק הוא הכלי והמקום והמעון לכל השראת והגילוי דאור א"ס ית"ש. ולכך ירדו מהפנימיות ג"כ כדי לייסד את כל גמר בנין האצילות רק ע"י התורה והמצוה וכדי שיעשה הכל רק על ידינו שיהא כ"א בא בשכרו אשר היכן לעצמו כנודע. אבל כל הטומאה והרע עצמו הנה הוא יצא ונעשה רק ע"י החיצוניות שהם השרשי דהבי"ע. וכמו שיתבאר בעה"י בארוכה כ"ז לקמן דרוש ו'. אמנם הוא כי הנה נתערבו ונטבעו בהם כל הכחות דהשברי כלים והניצוצים כולם אשר הן מהפנימית והן מהחיצונית. והם אשר עולים ומתתקנים תמיד כנודע. והנה כל ירידת השברי כלים אשר ירדו

למטה וכל כחותיהם אשר יצא ונעשה מהם. הנה כ"ז נקרא בשם עולם התוהו. והוא הולך ומתבטל תמיד כל הרע שבו. עד שיכלה לגמרי ויתוקנו כל המציאיות שהם הכחות דכל השברי כלים והניצוצין כולם בביאת המשיח׃

אמנם הגם שאמרנו שירידת השברי כלים למטה הנה לא היה אלא רק בהשברי כלים דהנקודות אשר הם מהמלכיות לבד דהפנימיות דהתנהי"מ. וכן ירדו השברי כלים דהמלכות החיצונית דהתנהי"מ ולא היה נעשה כל עולם התוהו אלא רק מהמלכיות שלהם לבד. שהוא אחר שירדו למטה במקום בי"ע וכנז׳. אמנם ענין מיתת המלכים שהוא מה שיצאו האורות מהכלים ונשארו הכלים לבדן כגוף בלא נשמה וכן ענין השבירה עצמה מה שנתבקעו ונשברו הכלים ע"י תוקף גבורות האורות. הנה כ"ז היה גם למעלה שהוא בכל הכלים החיצונית של התנה"י דא"ק ג"כ (וע"ד שהיה באחוריים דאו"א) אמנם הם נשארו למעלה ולא ירדו למטה אלא רק כל מה שהיה מהמלכיות לחוד כנז׳:

והרי נתבאר מזה מה שהערינו לעיל סי׳ ד׳ אות ב׳ בהערה ע׳. איך שהיה הענין באלו החיצוניות בעת השבירה כי הרי מדברינו נתבאר כי השבירה היה גם בכל אותן החיצוניות ג"כ אשר מכל התנהי"מ כולן. והמלכיות שבהם הם ירדו למטה ונשתתפו גם הם עם כל עניני דעולם התוהו. אך התנה"י שבהם הם נשארו למעלה וכמו שיתבאר כ"ז עוד לקמן דרוש ו׳ סי׳ ג׳ אות ח׳ ע"ש. וכן הרי נתבאר מדברינו ג"כ מה שהערינו שם בהערה י׳ איך שהיה אז סדר עמידתם למעלה ע"ש. כי מאחר שאמרנו שכל המיתה והשבירה הנה היה גם באותן החיצוניות גופה. ואמרנו שהיה השבירה למעלה ג"כ. א"כ הרי אין שייך לחקור איך שהיה סדר עמידתם אז. כי הרי נודע הוא שגם בעת מלוכתם הנה היו ג"כ בסוד רשות הרבים והיו נפרדות זו מזו איש לדרכו פנה. כמ"ש הרב בשער המלכים ספ"ה. וא"כ הרי עמדו בלא סדרים כלל גם בעת מלוכתם ומכש"כ אחר המיתה והשבירה שנתפזרו ונתפרדו לניצוצין אין חקר ונתרחקו זה מזה בכל האפשרי. א"כ הרי אין שייך לחקור אז אחר איזה סדר כלל. כי כל הריסה וחורבן הוא שולל כל מצב וכל סדר ובפרט שהרי היו בלא סדרים גם בעת מלוכתם:

אמנם אחר התיקון דמעשה בראשית (וכן עולים ומתתקנים תמיד עד שיושלמו הכל בביאת המשיח כנודע) הנה חזרו ועלו אותן השברי כלים דכל המלכיות הן דהפנימית והן דהחיצונית ונתקשרו בהתנה"י שלהם וכן נתייחדו הפנימית והחיצונית זה בזה ע"י אור דשם מ"ה שהוא מהדעת עלאה הנמשך מרזא דאור א"ס ית"ש המייחד את הכל. וכמ"ש אליהו זל"ט ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון. והנה נעשה מהפנימית דכל הנקודות ודהתנהי"מ דא"ק. כל המציאות דעולם האצילות כולו. וכל אותן החיצוניות דהתנהי"מ דא"ק. הנה הם שרשי דכל הבי"ע כולן מבחי׳ שרשיהם העומדים למעלה באצילות. ומהם נמשך כל השפע ותוספת אור וברכה תמיד להבי"ע התחתונים אשר מתחת רגלי א"ק הנבראו ונוצרו ונעשו ע"י המלכו׳ דאצילות. וכן נעשו ונהוו כל הפנימית והחיצונית דהתנהי"מ דא"ק לאחר התיקון כלולים כ"א מאורות היושרים דהמ"ה ומאורות היושרים דהב"ן המ"ה מבפנים והב"ן מבחוץ ונעשו אז כל התנהי"מ הפנימית דא"ק לפנים חדשות ובאורות חדשות לגמרי והבן. והנה עומד ומלביש כל החיצונית דהתנהי"מ בהמ"ה וב"ן שבו על הפנימית דהתנהי"מ אשר בהמ"ה וב"ן שבו. ועליהם ועל שניהם הנה עומדים ומקיפים כל העגולי דהאצילות שהם כל הנקודות כולם אשר הם ג"כ מבחי׳ מ"ה וב"ן כנ"ל דרוש ד׳ סי׳ י"ג וט"ו וכולם הנה הם מהטבור ולמטה דא"ק עד סיום כל הרגלין שלו. ואח"כ משם ולמטה הוא המקום והמציאות דכל העולמות בי"ע העיקרים. מסודר כ"א ג"כ ביושר ועגולים והם למטה לגמרי מכל האצילות כולו. וכן הבי"ע עצמן הם ג"כ כ"א זה למטה מזה לגמרי וכנ"ל סי׳ ה׳. והרי נתבאר בכ"ז כל דברי המבו"ש אשר לעיל סי׳ ד׳ וכל ההערות שהערינו שם:

עד כאן מה שהגיע דברינו כעת בענין הביאור בדרושי עגולים ויושר מה שחננו השי"ת ברב חסדו. יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים והוא יעזרנו ע"ד כבוד שמו לבאר מה שיש בלבי עוד בזה. במקום הראוי והנאות לזה:

סימן ז׳.

[א] **אמנם** ראינו לבאר כאן עוד ענין אחד הנצרך מאד לדבר בזה ולבאר ולברר אותו על בוריו כי הנה אמרנו שכל ענין דעולם הנקודות הם סוד השרשים הראשונים דכל הד׳ עולמות אבי"ע. וכמ"ש הרב בשביה"כ פ"ז ובדרושי אבי"ע פ"ג מהד׳ פרקים האחרונים ובכמה וכ"מ. ונודע הוא מדברי האריז"ל בשער הכלל פ"א ובשער השמות פ"א וכן בכ"מ וכן הוא בזוה"ק ג"כ בכ"מ. וכמו שיתבאר בדברינו לקמן. כי כל עולם האצילות הוא כולו אלהות גמור. וא"כ איך יתקשר ענין זה עם מה שנודע ג"כ מכל דברי הזוה"ק והאריז"ל. שהמלכין קדמאין דעולם הנקודות הנה הם השמונה מלכים דסוף פרשת וישלח שהם בלע יובב חושם כו׳ ומהם נעשה כל עולם התוהו שהוא כל הקליפות והטומאה והרע. והם אחד עשר קליפות שנעשו בעולם התוהו. אחד עשר ארורים שהם כללות האדמה אשר אררה ה׳. וכמ"ש הספד"ל פ"א ובדברי הגר"א שם בדה"מ ומההיא דאתלטיא נפקא. וע"ש עוד בדה"מ וארעא אתבטלת ובהגהה הא׳ שם שאמר הגר"א. וכן הוא בדברי האריז"ל בזוהר הרקיע ד׳ ק"ג סע"ב. כי הסיגים דשמונה מלכים הנה הם השמונה שרצים שמטמאין במותן וכן הם ח׳ כלים המקבלים טומאה היינו. עץ. עור. שק. בגד. חרס. נתר. עצם. מתכות. ונגד הסיגים דהג"ר הם כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה ע"ש. הלא מאחר שעולם הנקודות הוא שורש האצילות א"כ הרי ישתומם כל מעין כי איך אפשר לצאת מהם כל ההיפך מזה הנז׳:

אמנם הנה עיקר עומק הענין הזה יתבאר בעה"י לקמן דרוש ו׳ ובפרט בחלק שני. אך מה שראינו להקדים ולבאר עתה. הוא רק דרוש אחד כללי בענין מדרגת כלל הנקודות והאצילות ההפרש שביניהם בדרך כלל. וכן ענין כל השמות והכינויים והתוארים אשר באצילות באיזה אופן שהולך כל עבודתינו אשר אליו ית"ש על ידיהם. והחילוק הנמצא בזה בין ברכה ותפילה לשבח ותהילה. וכן החיוב אשר אנו מחויבים ליתן הבדל בין המדרגות ובפרט בין אלהות לשאינו אלהות עם עוד איזה ענינים שונים הנמשך מזה. כ"ז יתבאר לפנינו עתה כיד ה׳ הטובה עלינו:

ונקדים ונאמר כי הנה גם אחר כל מעלת העשר ספי׳ דכלל כל עולם הנקודות והאצי׳ הגם שהם נעלה ומרומם הרבה מאד מכל הג׳ עולמות בי"ע. עכ"ז הנה הוא נודע ג"כ מכל דברי הרמ"ק ז"ל באילימה ובפרדס וכן בכל דברי האריז"ל ובזוה"ק שכל הספי׳ כולם שהם כל הנקודות והאצי׳ וכן גם כל עולם העקודים והא"ק הנה הם כולם מחודשים ממש כי היה זמן אשר לא היו הם כלל והיינו קודם הצמצום. כי רק המאציל ית"ש הוא לבדו אין ראשית לראשיתו אבל כל הנאצלים כולם הם כולם מחודשים מעת שסליק ברעותיה למברי עלמא:

וכן צריכים אנו לדעת ג"כ מאד כי כל מציאותם גופה אשר נתחדשו כנז׳ הנה מצד עצמם הם אינם אלהות כלל וכלל ח"ו כי אין אלהינו אלא אחד אשר אין ראשית לראשיתו ואין קדמון כקדמותו והוא אשר האציל וברא ויצר ועשה את כל העולמות כולם. אמנם אחר התיקון דעולם התוהו שהוא ע"י יציאת השם מ"ה הנה מתלבש המאציל ית"ש בעולם האצילות כולו ומתייחד עמהם ביחוד עצום מאד עד שנעשים כל הי"ס דאצילות חד עמו ונעשה ונקרא כל האצילות כולו לאלהות גמור ע"י יחודו בהם וע"ד הגוף של האדם שנעשה כולו חי ע"י הנשמה שבו. וכמו שעיקר החיות דהאדם הוא תמיד רק מהנשמה שבו כן עיקר אלהות שבהאצילות הוא תמיד רק מהמאציל ית"ש אמנם נעשה כל האצילות עצמו ג"כ אלהות גמור על ידו כמו שכל הגוף הוא נעשה כולו חי ע"י הנשמה. ולא עוד אלא כמו שהנשמה אין לה גילוי כלל ולא שם כלל בעוה"ז אלא רק ע"י שמתלבש בהגוף כן הוא המאציל ית"ש אין לו גילוי כלל ולא שם כלל אלא רק אחר שהתלבש בהאצילות. וכל מלת ושם אלהות אשר

אמרנו שהוא באצילות רק על ידי יחודו בהם הנה זולת האצילות לא נקרא המאציל בשם אלהות ולא בשום שם כלל. אלא רק בשם א"ס או בשם מאציל. אשר כל אלו אינם בבחינת שמות כלל. כי מלת א"ס הרי הוא רק תואר בדרך שלילה שאנו אומרים שהוא בלתי גבול ובלתי תכלית וכן מלת מאציל הרי היא רק בחי' תואר לבד על שהאציל את האצילות והרי הוא רק ע"ד שאנו קוראים לכל אומן על שם אומנתו. ונקרא מאציל ע"ש האצילות ובורא ע"ש הבריאה ויוצר ע"ש היצירה ועושה ע"ש העשיה. ואין התוארים הללו שמות כלל אלא רק מלות בעלמא ואינם הם מכלל שמותיו יתברך מאומה. והנם שגם כל שמותיו יתברך הנה הם כולם ג"כ רק ע"י פעולתו וכמ"ש במדרש שמו"ר פ' ג' סי' ו' לפי מעשי אני נקרא וכנודע. אך עכ"ז הנה הם שמות ממש אליו והם גילוי עצמותו ואלהותו כי כל השמות כולם הם מסתעפים מהשם הויה ב"ה כנודע והשם הויה ב"ה הוא הוראות אלהותו כמ"ש הגר"א באו"ח סי' ה'. והוא גילוי עצמותו אשר נתגלה באצילות. והוא שם ממש המורה על עצם. כמו ענין כל השמות שבבי"ע שהם מורים על עצם אותו הדבר הנקרא בזה השם כן הוא השם הויה עליו יתברך שמורה על עצמותו המתגלה ע"י האצילות. וכמ"ש הוא ית"ש בעצמו זה שמי לעולם משא"כ מלת א"ס ומאציל הם רק מלות בעלמא ואינם שמות כלל [והחילוק אשר בין שם ומלה הוא. כי כל שם הוא עצם המציאות בעצמו. משא"כ מלה. הוא [illegible] דברים להודיע על מי ועל מה שמכוון בדיבורו] וכל שמותיו יתברך הוא רק אחר שמתלבש באצילות ונתגלה שם באותן השמות אבל זולת האצילות אין בו תפיסה בשום אות כלל כנודע. והאמת הוא כי גם תיאר א"ס אשר אנו מתארים אותו בזה בבחינתו אשר למעלה מהאצילות. הוא ג"כ רק אחד מגילוייו אחר שיצא מאמתתו הנעלמה וכמו שכתבנו בספר הכללים כלל ב' ע"ש. והרי לנו עכ"פ שכן השם הויה ב"ה וכן השם אלהים שהוא אלהותו האמיתיית ית"ש. הוא רק אחר שמתלבש באצילות כי אז נתגלה באותן השמות אבל קודם האצילות וכן למעלה מאצילות אין שם עליו כלל כי הוא נעלם בתכלית ההעלם והוא נעלה ומרומם מכל שם ותפיסה. והרי נתבאר מכל הנז' כי כל האצילות גופה מצד עצמם אינם אלהות כלל וכן הוא ית"ש מצד עצמו הוא נעלה ומרומם מלכנות עליו שם אלהות ושום שם כלל (וכמ"ש ברע"מ פ' בא מ"ב ע"ב ויתבאר עוד למטה) אמנם ע"י התלבשו באצילות הנה נתפשט וירד עי"ז כביכול מרוממותו ואמתתו הנעלמה ונתגלה שם במציאותו ואלהותו ית"ש. והאצילות הנה ע"י התלבשות המאציל ויחודו שם. הנה נתעלה האצילות ונעשית עי"ז לאלהות ולכל השמות כולם על ידו. וכ"ז הנה הוא (להבדיל בהבדלות אין חקר) כהגוף עם הנשמה. כי הגוף מצד עצמו הוא בשר ודם והוא משולל מכל חיות. והנשמה מצד עצמה היא נעלה ומרומם מלהשתתף בעוה"ז מאומה ואין לה בעוה"ז שום שם כלל ולא שום הבחנה ממנה כלל כי אין יודעין ממנה מאומה אך ע"י התלבשה בהגוף הנה נתעלה הגוף ונעשה מאינו חי לחי. והנשמה ירדה ממעלתה ורוממותה ונתגלה בעוה"ז ומשתתף עמה בכל עניניה. ונמצא כי כל השמות כולם הנה הם באמת רק עליו עצמו ית"ש. ועכ"ז הנה לא נקרא בהם אלא רק אחר שמתלבש באצילות ונתייחד שם להיות עם האצילות כולו חד ממש ויתבאר עוד כ"ז למטה בארוכה:

אמנם כל ענין הזה דהתלבשות א"ס בהספירות ויחודו בהם הנה כ"ז נעשה רק אחר התיקון דעולם התוהו שהוא ע"י יציאת השם מ"ה. כי הנה מאז ולהלאה לא סר ולא יסור יחוד א"ס ית"ש בהאצילות לעולם ולעולמי עולמים. אך בעולם התוהו וכן גם בעולם הנקודות שהוא גם בעת מלוכת המלכים הרי כבר ביארנו לעיל בדרוש ב' ג' כי בעולם הנקודות היה נתעלם אז מאד האור דא"ס מכל הנקודות כולם ולא היו אז אלא רק מהב"ן דב"ן ומהס"ג לבד. והיו אז רק דינין תקיפין וסיגים מעורבים בהם שהם כל הכחות כולם אשר למציאת עולם התוהו וכל תולדותיה והנה לא היה נופל על הנקודות אז גם שם אצילות כלל. כי הוראת האצילות הוא שהם אצלו ועומדים בצילו. ועיקר לשון אצילות הוא התפשטות והמשכת כח ואורו ית"ש בלי שום פירוד והפסק מהמקור כלל (וע"ד שכתוב ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם. שהיה נמשך נבואתן. מרוח משרבע"ה בלי שום פירוד מהמקור כלל. ע"ש ברמב"ן ורבינו בחיי ורקאנטי) והנה הוא מיוחד במקורו תמיד. וכ"ז הוא רק אחר יציאת השם מ"ה כי הוא נמשך מאור א"ס ממש. משא"כ האורות דהנקודות לא יצאו במעלת היחוד כלל. וכנודע שהיו נפרדות זו מזו ובסוד רשות הרבים. והרי היו מסולקים מאור א"ס הרבה ולא היה נופל אז עליהם גם שם אצילות כלל ומכש"כ שהיו רחוקים אז ממדרגת אלהות לגמרי. והיו גבורות תקיפין וכלול בתוכן כל הכחות דמציאת עולם התוהו ותולדותיה וכמו שכתוב בזה לקמן דרוש ו' סוף סי' א' ושם סי' ד' ויתבאר עיקר הדברים בזה לקמן חלק שני:

והרי נתבאר בזה החילוק בדרך כלל אשר בין עולם הנקודות לעולם האצילות כי כל בחי' אלהות אשר באצילות הנה הוא רק מאחר התיקון והלאה והיינו אחר שנטהרו ונתבררו מכל הסיגים והפסולת ומכל תוקף הגבורות שבהם אשר יצא ונפרד מהם ע"י תולדות כל עולם התוהו שנתהווה על ידיהם. וכן ע"י כל העשייה שהם שרשי דהעולמות בי"ע שיצא ונפרד מהם ג"כ. ואז נתבררו ועלו למעלה ונעשו ראוים לבוא למעלת קודש הקדשים שהוא מדרגת האצילות ונתחברו ונתייחדו עם השם מ"ה והט"ר דב"ן אשר יצאו בעת התיקון ונעשו מאז כולן למדרגת אלהות ממש ע"י אור א"ס המתייחד בהם לעולם. כי מאז ולהלאה הנה מתייחד אור א"ס בכולם ומתלבש בהם כהנשמה בתוך הגוף ומתייחד בהם ביחוד עצום מאד עד שנעשה הוא והם כולו חד. ונעשה כל האצילות כולו גופה אלהות גמור מצד האור א"ס המתייחד בו. והוא ע"ד הנשמה בהגוף שנעשה הגוף כולו חי על ידה ונקרא כולו בשם אדם חי ע"ש הנשמה שבו. כן הוא (להבדיל בכל הבדלות שאפשר) שנעשה כל האצילות כולו אלהות גמור ע"ש האור דא"ס המתלבש ומתייחד שם. כי אחר שיצא השם מ"ה והט"ר דב"ן שהוא מעת התיקון ולהלאה הנה לא סר ולא יסור ח"ו יחודו מהם לנצח. והנם שהם כולם נאצלים מחודשים ונתחדשו ונאצלו אחר שלא היו ואיך שייך לכנות ולומר על דבר מחודש שנעשה כולו אלהות גמור:

אך דע והבן כי כ"ז הוא רק מעולם הבריאה ולמטה כי שם לא נעשה מעולם שום מציאות מהם לאלהות ממש ח"ו. כי הם רק נבראים נוצרים נעשים ולא נתגלה עליהם אלהותו ית"ש אלא רק בשם אדנ"י שהוא מלכות ואין מלך בלא עם ולא אדון בלא עבדים. והרי יש עם ועבדים עכ"פ *) ואינו עומד בהם הקב"ה באורו אלא רק מהנשמה הכללית שבהם ולמעלה. וכמ"ש האריז"ל בשער הכלל פ"א וכן בשער השמות פ"א כי בעולמות בי"ע בחי' אלהות אשר שם הוא רק מהנשמה ולמעלה אבל למטה מהנשמה הנה ע"ז נאמר ומשם יפרד ואינם אלהות כלל וכן אמר הגר"א ג"כ בהיכלות בראשית היכל א'. ביהל אור ד' י"א ע"ד ע"ש (אמנם בליקוטיו שבסו' ספד"צ אמר הגר"א שם כי בבריאה הוא האלהות מהנשמה ולמעלה וביצירה הוא מחיה ולמעלה ובעשיה מהיחידה אך כוונתו שם הוא על הנשמה חיה יחידה אשר בהרוח עצמו. וע' בדבריו ביהל אור הנז') אבל הנשמה העיקרית והכללית הוא לעולם אלהות גם בעשיה וכמ"ש האריז"ל וכן הגר"א עצמו בהיכלות שם והוא הנשמות פנימית של הבי"ע בכל התהוותם וקיומם והנהגתם. אבל מציאותם גופה הנה הוא ית"ש מעמיד ומקיים אותם במציאות בפנ"ע ומובדל עצמותם מאלהות לגמרי אלא שהם כולם רק מעשי ידיו והם חיים וקיימים בכחו ואורו אשר בפנימית פנימיותם והוא שליט עליהם ומנהיגם כפי רצונו. וע' תשלום הדברים על בוריים בארוכה בזה לקמן ואל תטעה ח"ו:

[ב] **ובזה** שאמרו רז"ל בסנהדרין ל"ח ע"ב על מט"ט ששמו כשם רבו ונקרא ג"כ בשם הוי"ה. וכמ"ש הרמב"ן וכן רבינו בחיי ז"ל בפסוק ואל משה אמר ע"ש [אמנם רש"י ז"ל

בסנהדרין

---

*) **הגהה.** ואל תהרהר כי מה נאמר לפ"ז על המל' דא"ס. כי כבר בארנו בספר הכללים כלל ד' כי כל אצילות כולו הוא רק המלכות עצמה דא"ס אשר התפשט בה מגילוי לגילוי עד סוף המלכות דאצילות. ע"ש בארוכה:

סנהדרין שם לא פירש כן ולפי' רש"י ז"ל לא נזכר בפירוש בתורה השם הוי"ה על מט"ט הגם שנקרא כן גם לפי' רש"י וכמ"ש רש"י בסנהדרין שם דה"מ ששמו. ובזוה"ק פ' תרומה קל"א א' איתא שם כמ"ש רש"י ז"ל (אמנם בכ"מ בזוה"ק. ח"א ק"ב ב' ובח"ב קכ"ה ב' קל"ח א'). פירשו בענין אחר] וכן במשה רבינו ע"ה שאמרו בדברים רבה פרשה י"א ססי' ד' מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה האלהים. עכ"ז הנה לא נתייחד עמהם אורו ית"ש להיות הוא והם כולו חד ע"ד שהוא באצילות. וכמו שיתבאר למטה. אלא שהמלאך מט"ט וכן משה רבינו ע"ה הנה היו לעולם על מדרגתם ולא נתחלף עצמותם לאורו ית"ש כלל והוא ג"כ ע"ד הנשמה עם הגוף כי הרי הגם שהנשמה ממלא את כל הגוף כולו והוא כולו חי ע"י אור הנשמה שבו עכ"ז הרי עומד לעולם הגוף על מציאותו שהוא בשר ודם. ואינו משתנה לעולם. כן הוא בהמלאך מט"ט הגם שנאמר עליו כי שמי בקרבו ונקרא בשם הוי"ה ג"כ עכ"ז הנה לא יצא לעולם ממדרגת מלאך ומה שנקרא בשם הוי"ה ג"כ, הוא ע"ד שכתב הגר"א בהיכלות פקודי היכל ו' (בס' יהל אור ל' ע"ד) בענין הראשונים שהיו להם כמה שמות. כמו פנחס הוא אליהו וכיוצא. והוא ע"י שהיה מתחדש להם נשמה אחרת וכל נשמה יש לה שם אחר. וזהו שאמרו בזוהר ויקהל קצ"ז ע"א. ורזא אשכחנא בספרא דאדם קדמאה דאמר. באינון תולדות דעלמא רוחא חדא יהא. דיחות לעלמא בארעא. ויתלבש בגופא ואליהו שמיה כו'. וזהו סוד שכתבו הספרים (פרדס שער ההיכלו' פ' י"ד בשם הר"מ דליאון. ולפנינו הוא בזוה"ק בראשית מ"ו ע"ב בשם נוסח אחר. וכן הוא ג"כ במגיד מישרים פ' מקץ ע"ו ע"ג) שאליהו לא היה לו לא אב ולא אם. רק נחית משמיא ונתלבש בגוף והגוף הרי אינו שלו אלא רק שמתלבש בו. והוא בסוד עיבור (עכ"ל הגר"א ע"ש) וכמ"ש האריז"ל בספ' הגלגולים פ"ה שהחילוק בין עיבור לגלגול הוא. כי גלגול הוא נכנס בו הנשמה מתחילת לידתו והוא הגוף שלו עד יום מותו. אך העיבור הוא כי לפעמים יורד נשמה אחת בעוה"ז ונכנס בהאדם. אשר הוא נולד כבר בעולם והוא גדול. ועומד אותה הנשמה בהאדם כמו עובר במעי אמו. כי הרי מלבד הנשמה העיקרית שלו שנכנסה בו בעת צאתו לאויר העולם. נתעברה בו נשמה אחרת זולתה. אחר היותו גדול. ואי אפשר לשום נשמה להתעבר באדם אלא רק אחר י"ג שנים דוקא. ואותה הנשמה אין לה זמן קצוב לעמוד באותו הגוף אלא היא עומדת שם בבחירתה שאם האדם מטיב מעשיו עומדת שם ואם לאו מסתלקת. ומבואר שם עוד כי ענין העיבור אפשר להיות אפי' כששניהם בחיים. ומתעברות אור נשמת צדיק אחד באדם אחר. שבאותו הדור. ע"י שעשה איזה מצוה כתיקונה כמו הצדיק ההוא יעו"ש בארוכה:

והנה עד"ז. להבדיל בכמה הבדלות. הוא ענין הנאמר במט"ט כי שמי בקרבו ומתלבש בו השם הוי"ה. עכ"ז הנה עיקרו הוא לעולם רק מלאך לבד ואינו אלהות כלל. כי השם הוי"ה הגם שמתלבש בו עכ"ז אינו מתייחד עמו להעשות חד עמו ח"ו ע"ד שהוא באצילות. ולכן נאמר אל תמר בו אל תמירוני בי ואל תעשוני תמורתו (וכמ"ש בשמו"ר פ' ל"ב סי' ד' וכן בסנהדרין ל"ח ב'). כי הנה התלבשות השם הוי"ה כאשר מתלבש בו. הוא נקרא בשם תמורה וכמ"ש בתיקונים ס"ז סע"ב וע"ט סע"ב ע"ש. כי נתחלף אורו כביכול ונתלבש בצורה אחרת שהוא בהמלאך מט"ט אשר הוא אינו אלהות כלל אלא שהוא רק מלאך לבד. הכולל את כל העולמות בי"ע וזכה לזיהרא עלאה דאדם הראשון אשר נסתלק ממנו ע"י החטא וכמו שמבואר כ"ז בספר הגלגולים פ' י"ח ע"ש:

והנה זכה מט"ט למעלה הזה ע"י כשרון מעשיו וצדקתו. וכמו שמבואר בספר היכלות דר"י כה"ג פ"ה. וכן העיד עליו התורה ויתהלך חנוך את האלהים אחר הולידו את מתושלח שלש מאות שנה. והרי היה ג' מאות שנה רציפות צדיק גמור. ונמצא במדרש אגדה (אשר נדפס ע"י רש"ב בשנת תרנ"ד) כי אותן הג' מאות שנה הנה היה בגן עדן ולמד עם המלאכים. והאריז"ל בשער הפסוקים ד' י"ד ע"ג אמר. כי אור הזיהרא עלאה אשר נסתלק מאדה"ר ע"י החטא דעה"ד. היתה יושבת בין החומות של ג"ע שלש מאות שנה עד שבא חנוך (וע' זוה"ק ח"ב רע"ז א') באותן הג' מאות שנה. ותיקן ובירר את השם אלהים דיודי"ן שמספרו ש' ונתברר ונזדכך שם אלהים על ידו. וז"ש ויתהלך חנוך את האלהים. ותיקן בזה מה שעוות אדה"ר וזכה עי"ז ליקח את הזיהרא עלאה דאדה"ר וכמ"ש בזוהר חדש כ"ד ע"ד ולכך לא טעם הוא טעם מיתה כלל ועלה למעלה ונעשה למלאך מט"ט כמ"ש באותיות דר"ע ובפרקי היכלות וכנודע. ומ"ש במדרש רבה בראשית ר"פ כ"ה. מהו ואיננו. אמר ר' חמא בר הושעיא אינו נכתב בתוך טימוסן של צדיקים אלא בתוך טימוסן של רשעים. אמר ר' איבו חנוך חנף היה פעמים צדיק פעמים רשע. אמר הקב"ה עד שהוא בצדקו אסלקנו. הנה הענין בזה הוא כי נשמתו היה מצד הגבורות והיה נשמה גדולה מאד וכל אותן הנשמות אשר הם מצד הגבורות הם עלול לחטא ועומדים תמיד במלחמת היצר הרבה מאד והם בסכנה גדולה כי החיצונים מתקנאים ומתגברים עליו תמיד משום שכל מחצבתם ומקורם דהחיצונים הוא מסיגי ופסולת הגבורות וכל יניקתם וחיותם הוא משם תמיד כנודע ולכן כל מי שהוא מצד הגבורות הנה סביב רשעים יתהלכון. וכמו שיתבאר לקמן חלק שני דרוש ד' בענין הד' שנכנסו לפרדס שזה היה ג"כ כל סבת המאורע דאלישע אחר. ולכך היה חנוך תמיד במלחמת היצר הרבה. ומדרכי המלחמה הוא פעמים לנצח ופעמים הוא מנוצח וזהו שאמרו פעמים צדיק ופעמים רשע. אמנם האנשים הללו הנה עליהם נאמר (תהלים ל"ב) אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עון כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו כי אח"כ כשהוא מנצח את היצר גם בעת התגברו עליו הנה זדונותיו נעשה לו כזכיות. והוא כמ"ש במדרש שו"ט. אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עון שעשה מצוה כנגדה. וכן היה כ"ז בחנוך ולכן לא רצה הקב"ה להעמידו בעוה"ז יותר ואמר עד שהוא בצדקו אסלקנו. וסלקו בעת שהיה צדיק גמור וזכה להיות עומד ומשמש במרום גבוה מכל המלאכים כולם כנודע. ואמרו בזוה"ק בראשית נ"ו ב' ושמות י' ע"ב. כי נתקיים בו בחנוך מקרא שנאמר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים. והוא במה שסלקו והעלהו למרום קודם זמנו. כי הרי יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב. ובמה שסלקו קודם זמנו ולא הניחו בעוה"ז לסגל עוד מצוות. ומט"ט הרי נתקיים עליו יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים. והוא ג"כ מ"ש במדרש רבה הנז' דלכך כתיב ואיננו. שאינו נכתב בתוך טימוסן של צדיקים אלא בתוך טימוסן של רשעים. והוא משום כי הרי יצא חייב בדינו לסלקו קודם זמנו [והוא ג"כ מה שנודע כי מט"ט הוא אילנא דטוב ורע. מט"ט טוב וסמ' רע. וכמ"ש ברע"מ משפטים קט"ו ע"א ובכ"מ בתיקונים. כי הרע אחוז שם והוא אילנא דמתהפך ממטה לנחש ומנחש למטה. וע' בהז"ח מ"ב ע"א בהגר"א שם והבן]:

והנה אופן סילוקו הנה רש"י ז"ל בפירושו על התורה מזכיר בסילוקו לשון מיתה. וכל דברי רש"י שם הוא מהמדרש רבה רי' פ' כ"ה. ובאמת המעיין בהמדרש יראה שלא אמרו שם לשון מיתה כלל. אלא שהשיב ר' אבהו להמינים ואמר להם אם לקיחה אתם דורשים כו' ע"ש. והיה תשובתו רק לאפוקי מדעתם ועכ"ז לא הזכיר ר' אבהו עצמו לשון מיתה כלל. ואמרו שם אמר ר' תנחומא יפה השיבן ר' אבהו. ופי' רש"י שם שלא ליתן פתחון פה לומר הלוא שמו כשם רבו וח"ו שיתפו עמו לפיכך אמר להן עכ"ל. וכן מוכח ג"כ מהענין דאל"כ מה שייך שאלה זו להמינים ומה איכפית להו אם מת או לא מת וכי לפירושי קראי הם צריכים וללמוד תורה הם באים. ולכן השיב להם ר' אבהו יפה כדי לסכל את דעתם. אך עכ"ז הנה היה נזהר באמת ר' אבהו בלשונו ולא הזכיר הוא עצמו לשון מיתה עליו כלל. כי הרי גם התורה אינו מזכיר עליו לשון מיתה אלא כתוב סתם ואיננו. והיה הסתלקותו באמת ע"ד שהיה באליהו ובעוד יותר נעלה כי באליהו הנה נשאר גופו בסערה ואתפשט רוחיה מן גופיה. וכמ"ש בזוה"ק ויגש ר"ט א' ע"ש. וגופו נשאר בסערה וכשיורד בעוה"ז הנה חוזר ומתלבש בההוא גופא. וכמ"ש בזוה"ק ויקהל קצ"ז א'. אבל בחנוך הנה נזדכך גופו ג"כ למדרגה שלמעלה ועלה ונתעלה עם גופו עצמו

ונעשה למלאך מט"ט שר על כל המלאכים. וכמ"ש באותיות דר' עקיבא ובפרקי היכלות שנהפך בשרו ללפידי אש וכל עצמות גופו לגחלי אור ונעשה מראו כמראה בזק וזוהר עיניו כזיו כסא כבוד כו' כו' ע"ש. ומשום שמתחלף הוא לגמרי שהוא גם בגופו כולו ונתעלה בכולו למדרגה אחרת לכן אינו מתעבה עוד ואינו יורד הוא עצמו לעולם למטה כלל משא"כ באליהו זל"ט כנז'. ולא נמצא באמת שום מקום במדרשות ובדברי חז"ל לשון מיתה על חנוך כלל. וגם בתרגום אנקלוס הרי יש לפנינו בו ב' נוסחאות. ומ"ש בזוה"ק ויגש ר"ו ע"א כגון חנוך ירד וכלהו לצדיקיא כו' כבר מתו ואסתלקו כו' ע"ש. הנה בכוונה אמרו כפל לשון מתו ואסתלקו משום חנוך שהוא לא מת רק נסתלק וכמ"ש ואיננו כי לקח אותו כו' וע' עוד בפ' תרומה קע"ד ע"א כי גם בכל הצדיקים כולם אין בהם באמת מיתה ממש כלל וע' עוד בענין חנוך בפ' אחרי מות ס"ח ע"ב שאמרו שם בפירוש כי חנוך עלה למעלה בחיים ע"ש וא"כ תראה כי מ"ש התוספת ביבמות ט"ז ב' וכן בחולין ס' ע"א דיש בזה אגדות חלוקות [ובחולין שם כתבו התוספת רק בלשון ספק ושמא כו' ע"ש] אינן אגדות חלוקות כלל. כי הרי במדרש רבה בראשית הנז' לא הזכירו רז"ל עכ"פ עליו לשון מיתה וכנ"ל. ומה שהקשה התוספת שם ושם. כי איך אפשר שיהיה חנוך שר העולם כי הרי נולד חנוך בשנת תרכ"ב לבריאת העולם ונסתלק למעלה בשנת תתקפ"ז א"כ מי היה שר העולם קודם שנסתלק חנוך. כבר תירץ האריז"ל תירוץ מספיק על זה בשער הפסוקים ד' י"ד ע"ד וכן בספר הגלגולים פ' י"ט. ע"פ מאמרם ז"ל בזוה"ק פ' נח ס' ע"א בתוספתא שם כי לכל צדיק וצדיק אית ליה תרין רוחין חד לתתא וחד לעילא וזה סוד אברהם אברהם משה משה כו'. והוא הרוח של חנוך שהיה למעלה הוא היה שרו של עולם בששת ימ"ב ונקרא ג"כ מט"ט ואח"כ עלה זה הרוח אשר לו למטה ונתחבר ונכלל עם העליון עכ"ל וע' עוד מענין חנוך ומט"ט ומענין אליהו זל"ט בדברי קדוש ה' הרמ"ק זללה"ה בספר נמא צדיק דרוש ארוך בזה:

והנה למדרגה הגדולה הזו לא זכה חנוך באמת כ"כ מהר אלא רק עד שהלך את האלהים שלש מאות שנה וכן גם אחר שלקח אותו אלהים למעלה הנה לא עלה למדרגה הגדולה הזה בפעם אחת אלא רק לאט לאט אחר שנזדכך ונזדקק בזיכוך אחר זיכוך וכמ"ש בזוהר חדש רות בפסוק ולנעמי מודע ד' ס"ו ע"ג ואתמשך חנוך זעיר זעיר עד דאתעבד מה דאתעבד ושארי בדוכתיה כדקא יאות כו'. והנה גודל צדקתו וקדושתו ומעשיו הנוראים בעת היותו בעוה"ז. הנה אמרו רז"ל (הובא בשער הפסוקים להאריז"ל י"ד ע"ג. וכן בפרדס להרמ"ק ז"ל סוף שער הכינוים. ובמגיד משרים פ' מקץ ט"ו ע"ב. ובהרמ"ע מפאנו אם כל חי סי' כ"ב) כי חנוך תופר מנעלים היה ובכל נקיבה שהיה נוקב במרצע היה מברך (פרדס שם) ואומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד (הרמ"ע מפאנו שם) וע' בדברי האריז"ל שם וכן בכל הנז' את גודל התיקונים שהיה מתקן ע"ז והיחודים שהיה מייחד בזה. ועי"ז זכה לכל מעלתו הנוראה:

אמנם כל השבח והמעלה הזה הנה היה רק לגופו נפשו ורוחו. אבל נשמתו הוא עוד ביותר מעלה והוא בכלל כל נשמת הצדיקים אשר הם במעלה יותר גדולה ממדרגת המלאכים. וכמ"ש הרמ"ק ז"ל בפרדס שער ההיכלות ס"פ י"ב ושם פ' י"ג. ובספר הגלגולים פ' ס"ד (דפוס פרעמישלא) אמר שם. שכל הנר"ן שלו כולם הם במדרגה יותר גבוה. וכל מעלת מט"ט הוא נעשה רק לגופו לבד. וכן הוא ג"כ בספר עמק המלך עולם היצירה פ"ב (ד' קע"ה ע"ג) אבל מלשון האריז"ל אשר בספר הגלגולים פ' י"ט שהבאתי לשונו לעיל. מבואר הוא. שעד סוף הרוח שלו הוא מעלת מט"ט. וכן הוא ג"כ בדברי הרמ"ק שם. ורק נשמתו לבד הוא במדרגה יותר גדולה שהוא במעלת הצדיקים. והנה כתב עוד הרמ"ק שם כי האבות ומשה רבע"ה הם גם בגופם יותר גדולה הרבה מכל מעלת מט"ט. אמנם מדברי האריז"ל בספר הגלגולים מפ' י"ד עד סוף פ' י"ט וכן בשער הפסוקים דף ע"ו רע"א. לא משמע כן כלל. ואם יהיה הי"ת עמדי אבאר זה במ"א והוא ברחמיו יאיר עינינו בתוה"ק:

[ג] **והנה** יש למט"ט עוד ענין נעלה מאד כי בימי החול וכן בכל משך זמן הגלות הנה יורדים ומתלבשים הז"א והנוק' דאצילות במט"ט ומתייחדים שם וכמ"ש בהקדמות תיקונים דף ד' ע"ב. וביומי דחול לביש עשר כתות דמלאכיא כו'. והוא מט"ט דכולל כל עולם המלאכים כנודע. וכן בתיקונים ס"ח ע"א. דביומין דחול דשליט מט"ט כו' ובתיקון כ"ו ק"ד ע"א וד' זמנין גלת שכינתא בגלותא כו'. כד שכינתא גלת כל ספירן נחתו עמה כו' וכד נחתו אתלבשו בשית יומין דחול כו' (וע' פע"ח בשער מקראי קודש פ"ג). ובתז"ח ד' י"ד ע"ב ויונה קדישא בכל שית יומין דחול אזלא מנדדא מדוך לדוך ואם אשכחת צדיק בעלמא אתדבקת ביה אם לאו אתחזרת לקנהא ואתטמרת תמן כו' ומאי נהו קן דילה מט"ט כו'. וכן ברע"מ תצא רפ"א ע"א על התמורה שכינתא תתאה באן אתר אתטמרת בעולימא דילה מט"ט. ובתיקונים ס"ז סע"ב שלף איש נעלו דא גופא כו' ודא מט"ט דלזמנין אשתכח ביה עד"א ולזמנין לצדיק ולזמנין שכינתא עלאה כו' ולזמנין שכינתא תתאה כו' דאיהי שכינתא י' כלילא מעשר ספירן י' מן מיטטרו"ן כל ספירן פועלים ביה בהאי עלמא שפלה. והוא כמ"ש הרב בטעמי מצות פ' תצא בסוד היבום כי כשאין זווג למעלה בז"א דאצילות יורד הז"א ביצירה ומתלבש במט"ט ושם מזדווג בנוק' ונקרא מט"ט אז בשם מיט"ט בתוספת י'. וכמ"ש בהקדמת תיקונים ד' ט"ז באריכה עש"ה ובהגר"א שם. והנה נמשך אז כל השפע וההנהגה על ידו. וכנ"ל דכל ספירן פועלים ביה בהאי עלמא שפלה. ואין הכוונה ח"ו שהוא המנהיג אלא שהזו"ן מתלבשים בו ומתייחדים שם. ונמשך ההנהגה על ידו. וכמו שמבואר כ"ז בפרדס שער אבי"ע פ' ד' ה' ובפע"ח בסוף הקדמה בדה"מ עשר ספירות *) ע"ש. והנה על היחוד הזה כאשר מתלבשים בו הזו"ן ומתייחדים שם הנה נאמר על זה כי הנה ה' יוצא ממקומו (ישעיה כ"ו) כי אז הוא כביכול לבר מאתריה ונשתנה בו. וכמו"ש בתיקונים ק"ז ע"ב (וע"ש בהגר"א דה"מ שינוי השם) ושם ל"ח ע"א וכן ברע"מ פ' תצא רפ"א ע"א ע"ש. והנה נאמר על זה ג"כ אל תמר בו אל תמירוני בו. כי גם אפי' כשיורדים בו הזו"ן ומתלבשים בו ומתייחדי' שם כנז'. הנה אינם מתייחדים עמו להעשות עמו לאחד אלא הוא עומד לעולם במדרגתו שהוא רק המלאך מיט"ט לבד והוא לעולם רק במדרגת בי"ע אשר הקב"ה אינו מתייחד שם להעשות עמהם לאחד כלל וכמ"ש בהקדמת תיקו' דף ד' ע"ב דבעשר ספירות דבריאה [ומכש"כ ביצירה ועשיה] לאו אינון וחייהון חד לאו אינון וגרמיהון חד. ולכן אמר הקב"ה אל תמירוני בו. ואמרו בתיקונים שם סו' תיקו' כ' ל"ח א'. ובמאי חזרין ליה לאתריה. במה שמייחדים שמו ערב ובוקר בכל יום תמיד פעמים

---

*) **הגהה**. ודע. כי כל הדיבור הזה אשר בפע"ח שם בסוף הקדמה (בדף ד' סע"ב מדפוס דובראוונא) המתחיל האצי' כו'. וכתיב שם שהוא לשון האריז"ל. הוא שיבוש. כי היא כולה רק מהרמ"ק ז"ל בפרדס שער אבי"ע. כי הדיבור המתחיל האצילות הוא עצם הספי' כו'. הוא שם פ"ב. ואח"כ כל הדיבור המתחיל עשר ספי' דאצי' כו'. הוא שם פ"א ומ"ש שם באותו הדיבור. וההפרש שיש בין א"י לחו"ל כו' עד סוף הדיבור. הוא שם פ"ה. וכל מ"ש שם ועוד י"ל כו' וזהו דחוק. הוא הכל מלשון הרמ"ק שם. ויש בפע"ח שם כמה שיבושים ותוכ' להגיהה אותם מלשון הרמ"ק. ומ"ש שם וגומר בגופו היחוד כו' הוא ט"ס. כי מלת וגומר היא בלשון הרמ"ק שם. מלת וכו'. וקאי על דברי היכלות דר"י כה"ג שנהפך גופו ללפידי אש וכו'. ומלת בגופו שבפע"ח. היא ט"ס. ומ"ש היחוד צ"ל היסוד. והיא התחלת ענין בפנ"ע קיצור מדברי הרמ"ק שם. וכן היא (מתוקן בזה) בספר עולת תמיד בתחלתו אשר כל הדיבור הזה נלקח משם. ונראה לי כי הרב ר' יעקב צמח ז"ל אשר סידר את הספר עולת תמיד מדברי האריז"ל. לקח וליקט את כל המאמר הזה מהרמ"ק ז"ל להקדמה על הספר (ושם לא כתוב כלל שהוא מלשון האריז"ל) ואח"כ כשסידרו את הפע"ח והכניסו בתוכו את כל הספר עולת תמיד

כנודע. יחסו גם את הקדמה הזה להאריז"ל והוא באמת כולו רק להרמ"ק ז"ל. קיצור לשון. וליקוט מכל דבריו שם:

בלהבה שמע ישראל כו'. והוא מה שאמרו בסנהדרין ל"ח ב' על מט"ט. הימנותא בידן דאפי' בפרוונקא נמי לא קבלניה. ולא עוד אלא שגם מעלתו הקודמת הנאמר עליו כי שמי בקרבו כנ"ל והוא מעלתו התמידית בו. הנה הוא תלוי ג"כ רק בזה. כשאין אנו מכוונים אליו כלל וכל עבודתינו הוא רק להקב"ה לבד. וכמ"ש בשמו"ר פ' ל"ב סי' ד' ולא עוד אלא שאתם גורמים לו שימשט שמי מקרבו. וכמ"ש בחגיגה ט"ו א' אפקוהו למט"ט מחיוהו ס' פולסי כו' (רד"ל שם) כי כשם שנפרעין מן העובד כך נפרעים מן הנעבד. כמ"ש בב"ר פ' ל"ו סי' ה' וכן בחלק ל"ג א'. ודניאל אמר כו' דלא לקיים בי פסילי אלהיהם תשרפון באש (רש"ש שם):

[ד] **והרי** לנו עכ"פ כי אין שום דבר מראשית עולם הבריאה ולמטה שיהא אלהות גמור בבחי' העבודה אליו והדביקות בו. חלילה וחלילה. (וע' עוד בזה בנפש החיים שער ג' פ"ט) וכל ענין אלהות אשר אליו הוא כל העבודה והדביקות האמיתית בו. הנה הוא רק בגילויו ואורו ית"ש אשר מסיום האצילות ולמעלה כי שם הוא אלהות גמור יחיד ומיוחד וכמו שיתבאר לקמן בדברינו אבל לא מתחת סיום האצילות ולמטה ח"ו. אמנם דע כי גם באצי' גופה הנה אנו מחויבים ג"כ ליתן הבדל בגילוייו ית"ש בין הקודש לקודש הקדשים וכמ"ש בספד"צ פ"ה. יהי רקיע בתוך המים להבדיל בין הקודש ובין קודש הקדשים. עתיקא לזעירא אתפרש ואתדבק לא אתפרש ממש. והוא מה שנאמר בתורה (שמות כ"ו) והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש ובין קודש הקדשים. וכמ"ש בזוה"ק בראשית ל"ג ע"א. והיינו כי הנה עיקר הגילוי דהשם הוי"ה ב"ה. הוא רק בז"א. וכמ"ש בספד"צ רפ"ד עתיקא טמיר וסתים זעירא דאנפין אתגליא ולא אתגליא. דאתגלייא באתווי כתיב. דאתכסייא סתים באתוון דלא מתיישבן באתרוי בגין דאיהו לא אתיישבו ביה עלאין ותתאין. וכן שם פ"ב. י' עלאה כו' מתפשטן אתוון לבתר כו' כד אתגלי לזעירא מתיישבן ביה אלין אתוון ואתקרי בהון. והגם דבאמת הם כולא חד. וכמ"ש ר' שמעון באד"ז ר"ל סע"א. כל מה דאמינא דעתיקא קדישא וכל מה דאמינא דזעיר אנפין כלא חד. כלא הוא חד מלה כו'. וכן באד"ר קמ"א סע"א הזהיר שם ר' שמעון על זה באזהרה נוראה ואמר דכל מאן דעייל ולא נפיק טב ליה דלא אברי. כללא דכל מלין עתיקא דעתיקין וזעיר אפין כלא חד. כלא הוה כלא יהא (ר"ל הוה והיה ויהיה) לא ישתני ולא משתני ולא שנא כו' ע"ש. והרי הם כולם חד ממש אלא שזה הוא בהעלם וזה הוא בגלוי וכנודע. עכ"ז הנה זה גופה צריכים אנו לדעת שיש הבדל בין גילויו העיקרי לבין אותן הדרגין אשר שם לא נתגלה עדיין והם רק בבחי' שרשים לבד וכל אותן הענינים אשר אנו מדברים בז"א הנה הם בעתיקא קדישא רק בהעלם. וכמ"ש בזוה"ק אחרי מות ס"ה ע"ב. תא חזי היך נחית מדרגא לדרגא לאודעה רזא דשמא קדישא למשה בקדמיתא אהי"ה כללא דכלא סתים דלא אתגלייא כלל כו'. ע"ש כל הענין. ועכ"פ הוא כי הנה צריכים אנו לדעת ההבדל אשר בין הקודש לקודש הקדשים. וצריכים אנו לדעת כי כל מה שאנו מדברים בז"א הנה הוא בעתי"ק רק בהעלם גדול:

והנה כן הוא החיוב במכש"כ לדעת ולהבין כי כל אלו הגילוים כולם שהם כל שמותיו יתברך וכל הענינים אשר אנו מדברים באצילות כולו. הנה נמנע ואסור הוא לייחסם כמו כן בא"ס עצמו קודם שנתגלה וכן בבחי' א"ס אשר למעלה מגלוייו. והגם שהוא באמת כלא חד כי א"ס גופה הוא עצמו אשר נתגלה בכל השמות ובכל האצילות כולו. אך למעלה מהאצילות הנה אסור לייחס אותן הענינים בו. וכמ"ש ברע"מ פ' בא מ"ב ע"ב. דהא קדם דברא קב"ה דיוקנא בעלמא כו' (שהוא קודם שהאציל את כל האצילות. ע' פרדס שער עלמות וכלים פ"ח) הוה הוא יחידאי בלא צורה ודמיון ומאן דאשתמודע ליה קדם בריאה דאיהו לבר מדיוקנא (מי שעוסק בו קודם האצילות ולמעלה מהאצילות) אסור למעבד ליה צורה ודיוקנא בעלמא לא באות ה' ולא באות י' ואפי' בשמא קדישא ולא בשום אות ונקודה בעלמא והאי איהו כי לא ראיתם כל תמונה. מכל דבר דאית ביה תמונה ודמיון לא ראיתם. אבל בתר דעביד האי דיוקנא דמרכבא דאדם עלאה (שהוא אחר שהאציל האצילות) נחית תמן ואתקרי בההוא דיוקנא יהו"ה כו' ע"ש. וע' עוד בהקדמת תיקונים ד' ז' ע"ב שמבואר שם. כי כשם דכל מאן דמלייך דיוקנא דבי"ע באצילות הנה הוא בכלל מ"ש ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה מעשה ידי חרש ושם בסתר שהוא בסתרו של עולם (וכמ"ש ג"כ באד"ר קכ"ז סע"ב) כן הוא ג"כ מי שמלייך הדיוקן דאצילות בא"ס עצמו אשר למעלה מהאצילות הנה הוא ג"כ בכלל אותו הארור הנ"ל. והרי לנו מכ"ז חיוב ההבדל אשר אנו מחויבים לדעת ולהבין בין כל דרגא ודרגא אשר גם באצילות גופה ומכש"כ מהאצילות ולמעלה. הגם שהוא באמת כולו חד וכמו שיתבאר למטה בדברינו בעה"י:

וכן הוא כש"כ וכש"כ בהעולמות בי"ע שהם העולמות הנפרדים ונסתתר שם באלהותו ית"ש לגמרי עד שכל האלהות אשר שם הוא רק מהנשמה הכללית שבהם ולמעלה וכנ"ל אבל מהרוח ולמטה הנה הם נבראים נוצרים נעשים ואינם אלהות כלל ח"ו אלא שרק הוא ית"ש מחיה ומקיים אותם באורו ית"ש שהוא בהנשמה היותר פנימית שבהם וכנז' וכן השרה שכינתו ית"ש בבית המקדש ובכותל מערבי לעולם כנודע וכן מתפשט ג"כ באור קדושתו ית"ש בכל הדברים הנקראים בתורה בשם קודש. אבל עכ"ז הנה גם בהמקום אשר שורה שם שכינתו ממש עכ"ז הנה אותן המקומות עצמן הנה הם אינם אלהות כלל וכלל ח"ו כי אינו מתייחד בהם להיות עמהם כולו חד ע"ד היחוד דה"ס באצילות. ואפי' הדברים שהם קודש קדשים. כמו הארון והכפורת והכרובים ולוחות העדות אשר שם שורה שכינתו ית"ש. וכן כל התורה כולה אשר בידינו אשר שם שורה אור קדושתו ית"ש עכ"ז הנה אינו מתייחד בהם הקב"ה ביחוד גמור שיהיה עמהם כולא חד ממש וכמו שהוא באצילות אלא רק ששורה שם בכ"א לפי ערכו והיינו כי הנה בבית קודש הקדשים וכן גם עתה בכותל מערבי הנה שם שורה אלהותו ממש והוא אלהינו שהוא השם הוי"ה ב"ה השורה שם וכמ"ש ויהו"ה בהיכל קדשו. וע' רמב"ן פ' ויגש בפסוק ויסע ישראל במה שהשיג שם על הרמב"ם ז"ל. שאמר במורה ח"א פ' י"ט כ"א כ"ה ס"ד. שענין שכינה או כבוד. כגון ושכנתי בתוך בני ישראל וכבוד ה' מלא את המשכן. הכוונה הוא על אור נברא. ומתרעם על זה הרמב"ן ז"ל ואמר. וחס ושלום שיהיה הדבר הנקרא שכינה או כבוד אור נברא חוץ מהשם הנכבד יתברך כאשר חשב הרב כו' כו'. ואם יאמר שהוא כבוד נברא כדעתו של הרב בפסוק וכבוד ה' מלא את המשכן וזולתו. איך יקבעו בו ברוך. והמברך והמתפלל לכבוד נברא. כעובד עבודה זרה. ובדברי רבותינו דברים רבים יורה על שם השכינה שהוא האל יתברך עכ"ל ע"ש. וע' עוד בעבודת הקודש להר"מ גבאי ז"ל חלק התכלית פ' ל'. אמנם עיקר אורו הוא באמת רק מאצילות ולמעלה אלא שמתפשט ושורה ושוכן בבית קודש הקדשים. וכמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ולכן נקרא הבית המקדש רק בשם הדום רגליו וכמ"ש בד"ה א' כ"ח. לבנות בית מנוחה כו' ולהדום רגלי אלהינו וכן בישעיה ס' ומקום רגלי אכבד. והוא משום שעיקר אורו הוא למעלה באצילות וכמו שכתוב עליון שמת מעונך וכן יסדו. ושכינת עוזו. בגבהי מרומים:

ובזה שאמרו רז"ל בתנחומא נשא סי' י"ב (וכן הוא ברבה שם פ' י"ב סי' ז' ובזוה"ק תרומה ק"מ ע"ב וכן בכ"מ במדרשים) דעיקר שכינתו הוא למטה. הנה כוונתם שם הוא רק בערך אור שכינתו ית"ש אשר בהעולמות בי"ע. שהרי אמרו שם כ"ז על קטרוג המלאכים אשר הם בבריאה ויצירה. שהם רצו שיהיה עיקר שכינתו אשר בהעולמות בי"ע אצלם. וקבע הקב"ה עיקר שכינתו רק למטה בישראל ובבית קודש הקדשים וכמ"ש. חבקוק ב' ג'. וה' בהיכל קדשו. ואמר עוד ושם חביון עוזו. אך כ"ז הוא רק בערך אורו ית"ש אשר בהעולמות בי"ע אבל לא בערך אורו אשר באצילות. כי שם הוא עיקר גילויו ואורו לעולם. וכן מוכח ג"כ מדברי האריז"ל שהרי אומר בשער דרושי מ"ן ומ"ד דרוש א' סמוך לסופו שהבית קודש הקדשים אשר למטה הנה הוא מכוון רק כנגד ההיכל ק"ק

שבעולם הבריאה אשר שם יורד אור השכינה דאצילות. וכמ"ש בשער דרושי אבי"ע פ"ו. והנה האריך שם הרב ללמדינו כי הגם שיורדת שם אור המלכות דאצי' ממש עכ"ז הנה הוא רק אור ממועט בערך אור העיקרי אשר באצילות עצמו. ע"ש פ"ו ותמצא. ועכ"פ הוא כי מה שאמרו עיקר שכינה בתחתונים. הנה הוא רק בערך אור שכינתו ית"ש אשר בהעולמות בי"ע. כי הרי הבית קודש קדשים של מטה הנה הוא מכוון בקדושתו רק כנגד ההיכל ק"ק דהבריאה לבד ולא כנגד האצילות עצמו וכנז' וכמ"ש ג"כ ירמיה י"ז כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו וכן איתא ג"כ בפרקי המרכבה דר"י כה"ג בפ"ג שם (הנדפס בספר ארזי לבנון) דעיקר שכינת כבודו הוא למעלה על הכסא הכבוד ור"ל בעולם האצילות. אשר הוא על עולם הבריאה. עולם הכסא כנודע ועי"ש באריכה. אמנם במדרש כונן אמרו וכשם ששכינתו בעליונים כך שכינתו בארץ כו' אך הכוונה שם הוא ג"כ רק על ההיכל ק"ק דעולם הבריאה ועל הבית ק"ק של מטה שהם מכוונים זה כנגד זה ושוכן למעלה ולמטה. ולא נתמעט אורו למטה דרך השתלשלות כל הו' היכלין התחתונים דהבריאה ודרך כל העולם דהיצירה וכל השמים והגלגלים דהעשיה. אלא אדרבא הוא שעיקר שכינתו הוא למטה בבית קודש קדשים כי שם הוא שוכן תמיד כמו בהיכל הז' העליון שהוא היכל ק"ק דהבריאה. ומתאחדים אלו הב' היכלות יחד באור שכינתו ית"ש. ומשם מקבלים כל הו' היכלות התחתונים דהבריאה וכל המלאכים שבעולם היצירה וכן האופנים שבעולם העשיה. הנה הם כולם מקבלים זיו שכינתו ית"ש רק מאלו הב' היכלין שהם אחד. ולא עוד כי עיקר קבלת כולם הוא באמת רק מביהמ"ק של מטה דוקא כי מבואר הוא בדברי הרב בשער סדר אבי"ע פ"ו הנז' כי בערך עולם הבריאה הנה נחשב ההיכל הז' העליון שהוא ההיכל ק"ק. ע"י שירד שם אור המלכו' עצמה. הנה נחשב הוא בערכם לאצילות ממש. וא"כ הרי אינם יכולים לקבל תוקף אור השכינה משם כלל. ונמצא שכל מה שמקבלים זיו שכינתו ית"ש הנה הוא רק מאור השכינה אשר בבית קודש הקדשים אשר בבית המקדש שלמטה דוקא ועל זה היה כל קטרוג המלאכים. כמ"ש בזוה"ק ובמדרשים הנז'. וזהו שאמרו שם שעיקר שכינתו הוא למטה ור"ל על אור שכינתו אשר בהעולמות בי"ע כי הנה שורה ושוכן עיקרה רק בבית קודש הקדשים אשר בבית המקדש של מטה. וכמו שכתוב הודו על ארץ ושמים. תחלה ארץ ואח"כ שמים (וכמ"ש במדרש שם) ומקבלים כל צבא השמים את זיו שכינתו ית"ש רק מבית ק"ק של מטה. ואמרו בזוה"ק פקודי רמ"א ע"א דכל חיילין וכל אוכלוסין דיליה כולהו אייתי עמיה לדיירא בההוא ביתא כו'. ומבואר מזה שכל ההנהגה כולה דכל העולמות בי"ע היה נמשך ויוצא רק משכינתו ית"ש אשר בבית קודש הקדשים שלמטה וזהו שאמרו דעיקר שכינתו הוא למטה כי נתחבר ונתייחד סוף האצילות שהוא ההיכל ק"ק דעולם הבריאה עם בית קודש הקדשים אשר בבית המקדש של מטה ונעשים ההיכל ק"ק דעולם הבריאה עם הבית קודש הקדשים של מטה נעשים שניהם לאחד ומשם היה נמשך כל זיוו ואורו וכל השגחתו והנהגתו לכל העולמות בי"ע כולם. הכל רק דרך בית קדש הקדשים של מטה. ואמרו בפסיקתא דר"כ ד' ה' ע"א (וכן הוא בשמו"ר ס"פ תרומה) שאמר הקב"ה למשה. וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. אם אתה עושה למטה כאותה של מעלה. אני מניח סנקליטין שלי של מעלה (שהוא כל בית דינו ושרי מעלה) ומשרה שכינתי ביניכם למטה. אמנם זה היה רק במשכן אבל בבית המקדש היה הביא הקב"ה עמו למטה גם כל פמליא שלמעלה שלו כולם. וכמ"ש בזוה"ק פקודי רמ"א ע"א הנז' ע"ש. והרי לנו מכ"ז כי מה שאמרו דעיקר שכינה הוא למטה. הכוונה הוא רק על אורו וזיוו הנמשך מהאצילות לבי"ע. הנה זה היה נמשך להם מאצילות. דרך בית קודש הקדשים של מטה. וזהו שאמר הקב"ה ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. אבל עולם האצילות עצמו הוא לא נשתנה לעולם ושם הוא עיקר אור עצמותו לעולם:

ונחזור להענין כי הנה מאור עצמותו יתברך אשר באצילות הנה מתפשט ושוכן בבית קודש הקדשים של מטה. וכן הוא שוכן שם גם עתה בכותל מערבי לעולם. וכמ"ש בשמו"ר פ' ב' סי' ב' ובכ"מ. לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי. וכן הוא אומר קולי אל ה' אקרא ויענני מהר קדשו סלה כו' ע"ש. אמנם אינו מתייחד שכינתו ית"ש עם הביהמ"ק גופה עד שיהא הביהמ"ק עצמו ג"כ אלהות חלילה וחלילה. ואין על הביהמ"ק עצמו שום שם אלהות ח"ו. ואמרו ביבמות דף ו' ומקדשי תראו יכול יתיירא אדם ממקדש כו' לא ממקדש אתה מתיירא אלא ממי שהזהיר על המקדש:

וכן גם כל התורה כולה אשר בידינו הגם ששורה בה אור קדושתו ית"ש והיא כולה קודש קדשים. עכ"ז הנה היא עצמה. ר"ל הקלף והאותיות שבה אשר בידינו הכתובים בדיו. הנה הם אינם אלהות כלל ח"ו. והגם דאורייתא וקב"ה חד הוא. וכמ"ש בזוה"ק יתרו ל' ע"ב. אורייתא כלא שמא חד הוי שמא קדישא דקב"ה ממש מאן דזכי באורייתא זכה בשמא קדישא ר' יוסי אמר בקב"ה ממש זכי דהא הוא ושמיה חד הוא. אך פשוט הוא כי הכוונה בכ"ז הוא רק על רוחניות התורה. שהוא עצמותה ופנימיותה. כי בזה הנה היא כולל את כל האצילות כולה. כי רוחניות התורה הוא כל עולם האצילות גופה עם האור דא"ס שבו. וכמו שכתבנו בזה במ"א. אבל הקלף והאותיות התורה אשר בידינו הם אינם אלהות כלל ח"ו אלא ששורה שם אור קדושתו ית"ש ולכן היא כולה קודש קדשים אבל אינו מתייחד אור קדושתו עם הקלף והאותיות להיות עמהם חד ממש ע"ד שמתייחד אור א"ס באצילות כי אין שום דבר בכל העולמות בי"ע שיתייחד בה אורו ית"ש להיות חד עמו כלל וכלל וכנז':

והנה יש בעולמות בי"ע קודש וחול טהור וטמא. ומחויבים אנו ליתן הפרש והבדל בין זה לזה. מכש"כ דכש"כ דחיובי כל בחי' ההבדל אשר אמרנו לעיל בהדרגין דהאצילות. הגם ששם הם באמת כולם חד וכנז'. ואיסור גמור גדול הוא לכנות שם קדושה בכל דבר שלא קדשתו התורה ומכש"כ לומר ח"ו שיש איזה קדושה מלובש ח"ו בדבר שטימאתו התורה. הנה הוא איסור גדול מאד והוא מאביזרא דעבו"ז רח"ל. ובפירוש אמרה תורה ויקרא י' י'. ולהבדיל בין הקודש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור. ושם י"א מ"ז. להבדיל בין הטמא ובין הטהור וביחזקאל כ"ב כ"ו. כהניה חמסו תורתי ויחללו קדשי. בין קודש לחול לא הבדילו ובין הטמא לטהור לא הודיעו. ובזוה"ק פ' פקודי רכ"ז סע"א. דכל חול לאו איהו בסטרא דקדושה כלל. חול איהו מסטרא אחרא מסאבא. ועל דא הבדלה בין קודש לחול בגין דבעינן לאפרשא בין קודש לחול. ורזא דקרא הכי הוא. ולהבדיל בין הקודש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור. ובזוה"ק פ' בהר ק"י סע"א ומאן דקריב לקב"ה מה דאפרים. כמאן דקריב מסאבו דנדה לבעלה. והאי איהו רזא ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לגלות ערותה כו' קירוב דכל עריין. שקילן לע"ז. דכל סטרין אוחרנין עלייהו אתמר מאלה נפרדו איי הגוים כו' ואמרו שם עוד וקב"ה אפרים לון מסמיה כגון דאפרים חשך מאור הה"ד ויבדל אלהים בין האור ובין החשך ע"ש. והרי לנו גודל האיסור לייחס או לשתף (ר"ל להתערב במחשבה וכוונה או בדיבור ואמירה) איזה קדושה בכל דבר של חול. ומכש"כ בכל דבר טמא ח"ו. ואפי' אם אין הכוונה לאיזה עבודה ח"ו אלא רק שחושב בדעתו ושכלו שיש שם איזה קדושה מלובש בה הנה הוא מאביזרא דעבו"ז רח"ל והגם דכל מציאת הקליפה והרע וקיומו הנה הוא לעולם אלא רק ע"י שיש לו איזה אחיזה ושורש נעלם במדרגה התחתונה דהקדושה. דאל"כ לא היה לו שום קיום כלל ולא היה נעשה מציאותו כלל והוא בסוד הכתוב ואתה מחיה את כולם וכנודע. אמנם כ"ז הנה הוא רק כמ"ש האריז"ל בשער המלכים פ"י כי בי"ס של הקדושה החיות שלהם (שהוא שורש מציאותם אשר בא"ס ית"ש) נבלע בתוכם. אבל בקליפה אין החיות נבלע בתוכם. כי אין קודש מתערב בחול אך עומד על ראשם ומשם מאיר להם עכ"ל ע"ש. והוא מזוה"ק יתרו ד' ס"ט ע"א דהא בסטרא אחרא אית נהירו דקיק חד דנהיר סחרניה. כד"א ונגה לו סביב. עוד בזוהר פקודי רכ"ז סע"א אע"ג דפרושי אית לקודש מן החול. חולקא חדא אית ליה בקדושה מסיטרא דשמאלא. ר"ל מצד הגבורות. כי הנה יש להחול שורש בהקדושה בבחי' הגבורות אשר שם כנודע. אבל הוא רק שורש לבד אשר משם נמשך כל מציאותו וקיומו. אבל אינו מתלבש שם

הקדושה ממש אלא רק שמאיר לו מלמעלה ומבחוץ וכנ"ל מזוה"ק פ' יתרו ומדברי האריז"ל כנז'. והוא ע"ד אור השמש שמאיר להאדם ומשתמש על ידו אבל אינו נכנס בו אור השמש בפנימיותו כלל. והרי נתבאר לנו עכ"פ חומר האיסור לומר ולחשב שמלובש איזה קדושה ח"ו בכל דבר של חול ומכש"כ באיזה טומאה ורע ח"ו, כי הוא מאביזרא דעבו"ז. ואפי' אם אינו מכוון בזה לאיזה עבודה (שהוא עבוד"ז ממש) אלא רק שאומר או מחשב כן בלבו הוא ג"כ מאביזרא דעבו"ז. וכנ"ל מזוה"ק פ' בהר ד' ק"י ע"א שאמר ומאן דקריב לקב"ה מה דאפרים כמאן דקריב מסאבו דנדה לבעלה כו' קירוב דכל עריין שקילין לע"ז. ודי בזה להיישיר המחשבות ולישר הרעיונות וזכור כל הדברים הללו וקח אותם בלבך:

והנה נתבאר מכל דברינו כל עניני ההבדלים אשר אנו מחויבים לקבוע בלבינו. היינו בין טהור לטמא בין קודש לחול וכן בין קודש לקודש הקדשים. ובפרט בין בחי' אלהות לאינו אלהות. כי בכל העולמות בי"ע כולם אפי' אותן המציאות שהם קודש קדשים הנה אין בהם עצמם שום בחי' אלהות כלל ואפי' במקום שורה ושוכן שם שכינתו ית"ש ממש עכ"ז הנה אין אותן המקומות עצמן שום בחי'. אלהות כלל. כי אינו מתייחד בשום דבר מהם אלא רק. שהוא ית"ש שורה ושוכן שם כנ"ל. וכן השר הפנים מט"ט או מיט"ט כנ"ל גם אחר מעלתו הגדולה הנאמר עליו כי שמי בקרבו וכן אפי' בעת שמתלבשים בו הזו"ן דאצילות ומתייחדים שם. ונמשך כל השפע על ידו. עכ"ז הנה אינם מתייחדים עמו. והוא עצמו אין בו שום אלהות כלל לעולם. וכמ"ש בהקד"ת דבעשר ספירין דבי"ע לאו אינון וחייהון חד לאו אינון וגרמיהון חד וכנ"ל בארוכה. ועל יסוד הזה הנה קבעו חז"ל כל ברכת קידוש והבדלה. לקדש את כ"א כהראוי לו וליתן הבדל בין כ"א ואחד. ואמרו (בפסחים ק"ד א') הפוחת לא יפחות מג' [שהוא בין קודש לחול ובין אלהות לאינו אלהות ובין טהור לטמא] והמוסיף לא יוסיף על ז' ע"ש. כי אלו הג' הנז' הרי הם גם בבי"ע עצמן. ועוד ג' הוא באצילות. היינו בין א"א לאו"א. שהוא הקרום דהמ"ס הקרומא דאתחפייא על מוחא דאיהו ח"ס ואתכסייא האי חכמתא בההוא קרומא. וכמ"ש באד"ר קכ"ח ב'. והוא המפסיק בין א"א לאו"א. והב' הוא הפרסא דא"א המפסיק בין א"א ואו"א. לז"א. והג' הוא הפרסא דז"א המפסיק בינו לבין הנוק'. כי הרי היא רק מהפרסא שבו ולמטה. ועי' כ"ז בהגר"א ספר יצי' פ"א משנה א' אופן ה'. והד' הוא הפרסא שבא"ק המפסיק בינו לבין כלל האצילות כולו. ואלו הד' הם כולם הבדלים אשר בין קודש לקודש קדשים. והנה כ"ז הם מרומז בסדר כל ז' ההבדלות אשר חשבו בפסחים שם. [והיינו כי הג' הם ההבדלות שבנוסח שלנו. ועוד ד' נוסף עליהם. היינו בין טמא לטהור בין מים העליונים למים התחתונים בין כהנים ללוים וישראלים ע"ש] והכוונה ע"פ דרכינו הוא כי הנה הכתר שהוא א"א והוא נעלם. הנה הוא בחי' חשך. ישת חשך סתרו. והחכמה שהוא אבא אשר ממנו הוא התחלת הגילוי הוא אור. ויותר נראה כי אור וחשך הם חו"ג ושרשם למעלה הנה הם. האוירא עלאה אוירא דלא אתפס. והמ"ס שהיא בוצד"ק. וההבדל שביניהם הוא הקד"א. והוא הקרומא דחפייא על מוחא. וכהנים לוים וישראלים הם נר"ן. והם האו"א וזו"ן (ועי' בספר קהלת יעקב בערך ח"ס ובערך ל"ו) ובין ישראל לעמים. הוא בין אלהות לאינו אלהות שהם הנפרדים. בין מים העליונים למים התחתונים. הוא הפרסא שבא"ק כמ"ש הרב בנקודות פ"ב. ואמרו שלא יוסיף על ז'. כי למעלה מהפרסא דא"ק אין להבחין עוד ודי בזה. והרי לנו עכ"פ כי בעולמות בי"ע הנה גם הקודש והקודש קדשים אשר שם. הנה הם עצמם אינם אלהות כלל וכלל ח"ו. וזכור כ"ז מאד מאד. והזהר והשמר בנפשך ולא תקדש שום דבר מה שלא קדשתו התורה ע"פ הדין המבואר בפוסקים. וכן גם בדברים המקודשים. אל תעלנה יותר מהראוי לה ע"פ הדין המבואר בגמרא ופוסקים. וכנודע שיש הפרש בין מעשר לתרומה ובין תרומה לקודש ובין קודש לקודש הקדשים. ומכש"כ להשמר ולהזהר. לתעב ולשקץ כל דבר מה שהזהיר התורה עליה לשקצה ולתעבה. ותקבע בלבך כי הדין והסוד אחד הוא. והגמרא והזוה"ק. כולם ניתנו מרועה אחד. אל אחד נתנן פרנס אחד אמרן מפי אדון כל המעשים ברוך הוא:

[ה] **אמנם** כ"ז שאמרנו שהוא ית"ש אינו מתייחד עמהם להעשות עמהם לאחד והם אינם אלהות כלל. הנה הוא רק בכל העולמות בי"ע. אבל בעולם האצילות הוא אינו כן. והגם שעיקר האצילות גופה הנה הם מצד עצמם ג"כ אינם אלהות כלל. והם נאצלים מחודשים שנאצלו מהמאציל ית"ש אחר שלא היו. וכן בארנו לעיל ג"כ כמה בחי' הבדלים אשר אנו מחויבים להתבונן גם בהם. אמנם כל האצי' כולו הנה הוא תכונה גבוה יקרה ונעלה כזו. הראוי לקבל את יחודו בהם ולהעשות עמו לאחד ממש. וכן כל העשר ספירן שבהם הנה ע"י יחודו בהם נעשים כולם לאחד. וכמ"ש אליהו זל"ט. ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך. וכל זה הוא משום עולם יחודו בהם שנעשה הוא והם חד ממש. וכל בחי' ההבדלים אשר בארנו לעיל גם באצילות הנה הוא ע"ד ומבשרי אחזה כו'. וכמו שאנו רואין שיש הבדל בין החיות שבמוח ולב להחיות שבאברים התחתונים שבגוף. ועכ"ז הרי עכ"פ הוא שהגוף כולו הוא חי. כן הוא (להבדיל בכל ההבדלות שאפשר) כי הנה הגם שאורו ית"ש מתייחד בכל אצילות כולו ממש. עכ"ז הנה יש בהם חלוקי בחי'. כי באיזה חלקים מהם מתלבש שם ביותר עד שגי שי גם הם קרובים למדרגת אור א"ס ונתעלמו גם הם בהעלמתו. ובאיזה חלקים בהם נתעלם אורו שם ועי"ז יצא בהם ממדרגת אור א"ס העיקרי ונתגלה עי"ז להתחתונים. אבל עכ"פ הוא כי הוא מתייחד בכל אצילות כולו ונעשה כל אצילות כולו חד ממש עמו. כי כל האצילות כולו הוא תכונה יקרה כזה הראוי לקבל את יחודו בהם ולהעשות עמו לאחד ממש כנ"ז:

והנה נקרא כל האצילות כולו בשם הוי"ה ב"ה וכן בכל השמות כולם. וכמו שמבואר בזוה"ק ויקרא י"א א' ב' וכן בדברי האריז"ל בשער השמות. וכ"ז הוא מצד אורו המתייחד בהם ונעשים חד עמו. אבל למעלה מאצילות הנה הוא אור א"ס פשוט בלי שום שם כלל. ולכן נתעלם והתפשט באור עצמותו והתלבש באצילות ואז נקרא הוא ע"י האצי' בשם הוי"ה ב"ה ואליו הוא כל התורה והעבודה וכל התפילות כולם. ואנו עובדים אותו ע"י שנתלבש באצילות. כי עי"ז נתגלה. ואין הכוונה שאנו עובדים אותו ע"י איזה אמצעי ח"ו. כי מאחר שהם חד ממש עמו א"כ הרי אין האצילות אמצעי כלל אלא הוא והאצילות כולו חד. אלא שהאצילות הוא גילויו שע"י האצילות נתגלה ונעשה אפשר מעתה לתפוס אותו בשם שהם כל השמות המוזכרים בתורה. ונמצא כי העבודה הוא באמת רק אליו לבד אלא שהוא רק מאחר שנתגלה ע"י האצילות:

ואין להקשות ולומר כי מאחר שאמרנו שהאצילות הוא חד עמו א"כ הרי שייך ג"כ לומר שהעבודה הוא להאצילות ממש כי מאחר שהם חד עמו א"כ הרי הוא לכאורה אין חשש כלל אם נאמר ג"כ לומר שהעבודה הוא להאצילות. אך האמת הוא כי ח"ו לומר כן כי לא הותר לנו לעבוד אלא רק להשמות המוזכר בתורה. ושם האצילות לא הוזכר בתורה כלל. וגם שמות הספי' הגם שהם נזכר בתורה. וכמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה והת"ת כו'. עכ"ז הנה הם אינם מוזכרים אלא רק בתואר ושבח אליו אבל לא שיהיה העבודה אליהם ח"ו. ואמרו רז"ל בכל קראנו אליו. אליו ולא למדותיו וכנודע. וכל שמות הי"ס שהם גדולה גבו' ת"ת כו'. הנה הם אינם מכלל השמות שאינם נמחקים:

והענין בזה הוא כי הנה שם האצילות הנה הוא רק שם העצם של כללית הי"ס כולם לפי עצמותם אשר מצד עצמם. זולת יחודו בהם. והוראתו דמלת האצילות הוא שנאצלו מחדש אחר שלא היו. והם אצלו שאינם נפרדים ממנו. ושם העצם הוא אצילות. ע"ד העולמות בי"ע שיש לכ"א שם העצם. לזה בריאה ולזה יצירה ולזה עשיה. והשם העצם הרי הוא לפי מדרגת כ"א ותכונתו ומהותו כנודע. וכן הוא מלת ושם האצילות הנה הוא מיוחס על תכונתם ומהותם של הי"ס לפי מעלת מדרגתם. שהם נעלה ומרומם מהבי"ע. ונעלם מאתנו וכן גם מהמלאכים וגם מהשרפים שבבריאה

מהותם וערך רוממות תכונתם וכן כל יחס שם האצילות מה שהוא. אבל עכ"פ הוא כי שם האצילות הנה הוא רק על עיקר עצמותם לבד המתייחס להם מצד עצמם אחר שנאצלו. והם אינם אלהות כלל מצד עצמם. וכן שמות הפרטיים דהי"ס שהם כח"ב חג"ת נהי"מ וכן שמות הפרצופים שהם א"א או"א זו"ן. הנה הגם שכל השמות הללו הוראתם הוא באמת על רוממותם ועילויים שנעשו בהם מיחוד אור המאציל אחר שנתייחד בהם. ונקרא כ"א בשם היאות לו. זה כתר וזה חכמה כו'. וכן זה א"א וזה אבא כו'. [ד]לפי ערך גילויי אור המאציל ית"ש המאיר ומתגלה בכ"א לפי ערכו אחר שנתייחד בהם. עכ"ז הנה גם כל השמות הללו. דכח"ב חג"ת נהי"מ וכן א"א או"א זו"ן. הנה הם אינם עצמיים על אורו וגילויו אשר מאיר ומתגלה בהם ע"י הספי'. אלא שהם עצמיים על הי"ס גופה המאירים בכל הגילוים הללו על ידו. ור"ל שכל השמות הללו לא קאי על המאציל עצמו אשר נתגלה על ידם. אלא שקאי עליהם אשר מאירים ברוממות אורות הללו מצידו. וכמו שמובן כ"ז ברע"מ פ' בא מ"ב סע"ב ע"ש. ולכן אסור כל העבודה וכן כל התפילות והתהילות והברכות לשמות הי"ס או לשמות הפרצופים. חלילה וחלילה. משא"כ כל השמות כולם גם מה שהוא זולת השם הוי"ה ב"ה שהם. **אהי"ה י"ה א"ל אלהי"ם צבאו"ת שד"י אדנ"י**. וכן כל השמות כולם אשר בדברי חכמי האמת. הנה הם כולם על המאציל עצמו ית"ש אשר נתגלה ונקרא בהם ע"י יחודו באצילות. ולכן מותר התפילות והברכות גם בכל אותן השמות כולם. וכמ"ש מן המצר קראתי יה כו' אבא בם אודה יה. וכן ברוך **אל** עליון (בראשית י"ד כ') וכן יעתר אל **אלוה** וירצהו (איוב ל"ג כ'). והברכות והתפילות לשם **אלהי"ם** הוא ידוע ברוך **אלהי"ם** (תהילים ס"ו כ') הושיעני **אלהי"ם** (שם ס"ט) וכן **ואל שד"י** יתן לכם רחמים בי **אדנ"י** סלח נא ביד תשלח. אמנם השם **צבאו"ת** אשר הוא בנצח הוד הנה לא נמצא בתורה אלא רק בצירוף אליו עוד שם. כגון הוי"ה או **אלהי"ם** (והוא באמת סברת ר' יוסי. בשבועות ל"ה ע"ב אך אין הלכה כר"י). ואולי הוא משום שנה"י הם לבר מגופא ולכן הגם שהוא קדוש. עכ"ז בברכה ובתפילה צריך שילווה אליו עוד שם מחג"ת. אמנם השם שד"י אשר הוא ביסוד. [ד]הנה משום דאיהו סליק עד מוחא עלאה. וכמ"ש הרב בנסירה ספ"ג וכן נקרא כ"ל שהוא כולל כולם. ולכן הוא נזכר בתורה לבדו ג"כ וכמ"ש מחזה שד"י יחזה. וכן בישעיה י"ג וביחזקאל א'. ובפרט בכתובים בכ"מ (ע' בספר הרכסים לבקעה שמות ג' פסוק ט"ו) וכן מותר התפילה ג"כ בשם שד"י לבדו. וכמ"ש איוב ח' ואל שד"י תתחנן. וכן שם ל"א הן תוי שד"י יענני. ואולי באמת לא נכון ג"כ התפילה בשם שד"י לבדו. אלא רק בצירוף שם אל שהוא בחסד. וכמ"ש יעקב אבינו ע"ה. **ואל שד"י** יתן לכם רחמים. ומאיוב אין ראיה כ"כ כי הוא אמר רק בדרך ויכוח ולא בתפילה ממש. וכן ממ"ש בפ' ויחי ואת שד"י ויברכך. אין ראיה ג"כ כי הרי הזכיר מקודם לזה שם **אל**. וזהו שאמר ואת שד"י. ור"ל בצירוף השם אל שאמר מקודם. וכן הוא ג"כ לפי דברי הרמב"ן שם והספורנו שם וע' זוה"ק פ' ויחי רמ"ז סע"א מ"ש שם בזה וכ"ז הוא משום שנה"י הם לבר מגופא ולכן צריך לצרף להם עוד שם אחד מחג"ת ול"ע. וה"י יכפר ויאר עינינו בתוה"ק:

אמנם שם אדנ"י שהוא במלכות הנה מותר בו התפילה בודאי וכמ"ש משרבע"ה בי אדנ"י וכמ'. והוא משום כי כל בניינו הוא רק מהשמות דאהי"ה והוי"ה וכמ"ש ברע"מ פ' תצא רפ"א ע"א אדנ"י. א' אהיה י' הוי"ה. וכן הוא בהקדמת תיקונים ז' ע"א וכן שם ג' ע"א ובכ"מ. וכן האותיות ד"נ מאדנ"י הוא כללות כ"ד צירופי הוי"ה שהם שפע הקיום דכל הנמצאים. וכמ"ש בשערי אורה שער א' ובפרדס שער השמות פ"י ושער פרטי השמות פ' י"א:

והנה נקרא כל האצילות כולו ג"כ בכל השמות הללו. מצד המאציל ית"ש המתייחד שם והם חד עמו. וכמ"ש בזוה"ק אחרי מות ע' ע"א. תא חזי קוב"ה (ר"ל א"ס ב"ה. כן הוא בהגהה מהרח"ו שם) אפיק עשר כתרין עטרין קדישין לעילא (שהם הי"ס דאצילות) דאתעטר בהו ומתלבש בהו והוא אינון ואינון הוא כשלהובא דאחידא בגומרא (ור"ל באש היסודי של הגחלת שהם חד. אלא שהשלהבת הוא גילויו. וכמ"ש הגר"א בספ' יצירה פ"א מ"ז ובתיקונים). ועי"ז הנה נעשה כל האצילות לשמותיו גופה. וכמ"ש בזוה"ק יתרו פ"ו ע"א. איהו שמיה והוא איהו הוא ושמיה חד הוא. וכן אמרו ג"כ בזוה"ק ויקרא י"א ע"ב (על כל השמות דע"ס. שהם **אהי"ה י"ה יהו"ה אל אלהי"ם צבאו"ת שד"י אדנ"י** ע"ש) ואלין אינון עשרה שמהן דקוב"ה אקרי בהו. מתקשרן דא בדא ביחודא שלים. ואלין אינון כתרין קדישין דמלכא. דהוא אשתמודע בהו. ואינון שמיה והוא אינון עכ"ל. והרי לנו מכ"ז כי האצילות כולו הנה הוא עצם כל השמות כולם גופה והם שמו של המאציל. וכ"ז הוא מעת התיקון דיליה השם ב"ה. אשר מאז ולהלאה. התייחד המאציל באצילות ונעשה חד עמהם ונקרא בשמם. וכמ"ש ברע"מ פנחס רכ"ז ע"ב. ובאלין שמהן. מרא עלמא. איהו אתפשט ואמליך בהון. ואתקרי בהון. ואתכסי בהון ודר בהון כנשמתא לגבי אברים דגופא. וכן הוא ג"כ ברע"מ פ' בא מ"ב ע"ב. בתר דעביד האי דיוקנא דמרכבא דאדם עלאה (שהם הי"ס דאצי') נחית תמן. ואתקרי בההוא דיוקנא (ר"ל עם האצי' ביחד ועל ידה) יהו"ה. בגין דאשתמודעון ליה כו'. וקרא **אל אלהי"ם שד"י צבאו"ת אהי"ה**. בגין דישתמודעון ליה בכל מדה ומדה כו'. והרי לנו כי האצילות עצמו הוא שמו והוא ושמו חד הוא. וכשמתפלל אל השם מכל השמות הנזכרים. הולך התפילה אל המאציל בעצמו הנקרא בזה השם שהוא האצילות. והוא ע"ד כי כאשר אנו אומרים אברהם יצחק יעקב ואנו משבחים אותם שהי' קדושי עליון וכן אנו מברכים אותם ואומרים. עליהם השלום. הרי הולך ממילא השבח והברכה על אותן האנשים עצמן שנקראו בהשמות הללו. כן הוא עד"ז בכל השמות של הקב"ה שכל התפילה והתהילה אשר לשמותיו. הנה הוא להמאציל א"ס בעצמו אשר הוא נקרא בכל השמות הללו ע"י יחודו באצילות. וכן מגיע ממילא ג"כ לבחי' א"ס אשר למעלה מהאצילות וכן למעלה למעלה כי הרי אחדותו הוא פשוט ונמשך כאחת:

ונמשיך בדרך משל מאור השמש כי הנה אור השמש אשר מתפשט אורה במלא חללה של כל העולם כולו והנה הוא כמה אלפי אלפים רבוא רבואות פרסאות היינו מרום קוטב גלגל השמש עד קוטב הגלגל שכנגדו. אמנם האדם היושב בבית הסתום מכל צד אלא שיש לה חלון אחת גבוה יו"ד ורחב ד' אשר דרך בו נכנס האורה וגם יש לה עוד מסך אחד הפרוש מחוץ להחלון למנוע מתוקף אור השמש שכנגדו. והרי נתמעט ונתחשך עי"ז האור בהבית הרבה מאד. ועכ"ז הנה פשוט הוא שכל המילוי אור הנכנס בהבית עכ"פ. הנה הוא ג"כ רק מאותו האור עצמו אשר מבחוץ ואינו נבדל מאותו האור כלל אלא שהוא רק מיעוט ממנו. אבל אותו המיעוט הנה הוא אור אחד ממש עם כל האור הגדול אשר מבחוץ. וכן הוא עד"ז בענינינו כי האור דא"ס המתלבש באצילות ונעשה האצילות לבחי' מסך לאור עצמותו אשר למעלה והנה נתלבש. ונתמעט אורו עי"ז ונעשה ראוי מעתה להקרא בשם ונקרא עי"ז בשם הוי"ה ב"ה ובכל השמות כולם. עכ"ז הנה הוא רק אור המאציל עצמו ומאור א"ס עצמו אשר למעלה למעלה. אלא שאנו אי אפשר לנו לדבר בו מה שהוא מבחוץ להשמות ולמעלה מהשמות. ואין לנו במה לקרוא לו ולדבר ממנו אלא רק ע"י מה שנתגלה אלינו בהשמות לבד. וכל אותן השמות אשר הוא ית"ש נקרא בהם. הנה הם אלינו ע"ד המסך והחלון לאור עצמותו אשר למעלה (וכמ"ש בספר הליקוטים פ' תשא ד' פ"ב ע"א. כי השם הוי"ה ב"ה הוא המסך לאור א"ס ע"ש בארוכה) אבל עכ"פ הוא כי מה שאנו מדברים ממנו ומזכירים אותו בהשמות הנה הוא ג"כ רק הוא הוא עצמו אמנם אנחנו וכן כל העולמות בי"ע כולם אשר הם מתחת האצילות ולמטה וכולנו נבראו ונוצרו ונעשו רק ע"י האצילות הנה אין לכולנו גילוי בו אלא רק באותן השמות לבד. וכל אותן השמות ובפרט השם הויה ב"ה הנה הוא החלון אלינו אשר אנו מסתכלים דרך בו באור א"ס עצמו, וכנ"ל מהמשל מהאור בבית. כי הבית הוא העולמות בי"ע כי הם כותלי הבית אשר הם מחיצות מבדילות לאור השמש. כן הוא העולמות בי"ע הנה החשיך אותם

הקב"ה והתעבה אותם בעביית מרובה כזה. עד שאין נראה שם מאור א"ס כלל. אמנם פתח בהם חלון והוא האצילות הגבוה יו"ד ורחב ד׳. והם הד׳ אותיות דהשם הוי"ה ב"ה במילוי אותיותיו שהם יו"ד. וכמ"ש אליהו זל"ט מלגאו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו ארח אצילות (וכל שאר השמות כולם הם מסתעפים ממנו ונתלים ונאחזים בו כנודע) והנה הוא החלון המאיר ומזהיר בהבי"ע. ודרך אותו החלון אנו משתמשים ג"כ באור א"ס עצמו. וכשאנו מכוונים בשם הוי"ה ב"ה ומזכירים את השמות התלוים בו ומסתעפים ממנו. כמו אל אלהי"ם צבאו"ת שד"י אדנ"י. או שאר כל השמות כולם הנזכרים בדברי חכמי האמת הנה אנו מגיעים בזה לאור א"ס עצמו ממש אשר למעלה למעלה בלי גבול ותכלית כלל. כי הרי הוא עצמו התפשט והתגלה אלינו בהשמות הללו. ואחדותו הרי הוא הולך ונמשך בלי תכלית כלל וכנ"ל בהמשל מאור השמש אשר בהמסך והחלון. ודי בזה:

[ו] **והרי** נתבאר לנו כי כל התפילות והתהילות והברכות אשר לשמותיו יתברך הנה הוא מגיע להמאציל א"ס עצמו והגם שהוא מרומם על כל ברכה ותהילה אך כן רצה להיטיב לברואיו ולקבל התהילה והברכה מהם וסידר את גילוייו שהם כל שמותיו אשר נתגלה בהם אלינו. שיתפעלו ע"י התפילה והתהילה והברכה וכן מכל התורה והמצוה שהוא כל העבודה כולה אשר זיכה אותנו בה הנה מתפעלים על ידיהם כל הגילוים הללו שהם שמותיו יתברך אם להגדיל אורם וגילויים למטה או להיפך ח"ו והיינו כי ע"י כל פרט ופרט מאיזה מצוה הנה נתרבה אורם ונגדל גילויים. כי מתפשט אור א"ס בהם ביותר וביותר. ונתגדל גילוי שמו ע"י כל מצוה ומצוה. וזהו ענין כל הברכות אשר לשמותיו יתברך. שיתרבה ויגדל אורם מאור א"ס שלמעלה ויאירו ויזהירו בכל העולם כולו. וכמ"ש (יחזקאל ל"ח) והתגדלתי והתקדשתי כו׳ וידעו כל בשר כי אני ה׳ (שם כ"א) והיה ה׳ למלך על כל הארץ (זכריה י"ד) וכשיתגלה שמו הנה יתבטל עי"ז כל הרע כולה ושעשע יונק על חור פתן כו׳ לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי [שהוא מלכות אדנ"י הכולל כל המציאות דהבי"ע כולם. כי כולם הם מגנה] כי מלאה הארץ דעה את ה׳ (ישעיה י"א) וכן יתברך ויתגלה שמו ביותר וביותר עד שיתבטל כל העביית כולה וכל המסכים כולם ויזדככו גם כל הבי"ע כולן למדרגת האצילות שהוא שמו יתברך ואז ונשגב ה׳ לבדו ביום ההוא (ישעיה ב׳) כי יתייחד אז אור א"ס ית"ש בהבי"ע כמו בהאצילות ויהיה הכל רק שמו לבד. ועל זה הוא כל התפילות והתהילות והברכות כולן וכל התורה והמצוה כולה. והוא סוד ענין העבודה צורך גבוה. ואמרו בספרי וזאת הברכה סי׳ שמ"ו ויהי בישורון מלך כשישראל שוים בעצה אחת (ר"ל באגודה אחת) למטה. שמו הגדול משתבח למעלה כו׳. כיוצא בו אתה אומר. זה אלי ואנוהו כשאני מודה לו הוא נאה וכשאין אני מודה לו כביכול בשמו הוא נאה (ר"ל שנאותו הוא רק בעצמו בלי גילוי כלל) כיוצא בו אתה אומר, ואתם עדי נאום ה׳ ואני אל כשאתם עדי אני אל וכשאין אתם עדי. אין אני אל. כיוצא בדבר אתה אומר אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים אלמלא אני לא היית יושב בשמים כו׳. וכן הוא במדרש שמואל רבתא פרשה ה׳. תני ר׳ שמעון בן יוחאי. כל זמן שישראל עשוין אגודה אחת מלמטן. כביכול מלכות שמים. במקומה כו׳. ויהי בישורון מלך אימתי בהתאסף ראשי עם כו׳. אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים. שאלולא אני כביכול אין הוא יושב בשמים ע"ש. ור"ל מדכתיב היושבי ולא כתיב היושב. הרי משמע שאני גרם לו להיות יושב בשמים:

והענין בכ"ז הוא כי כל שמותיו יתברך שהם כל הגילוים אשר נתגלה בהם המאציל א"ס ית"ש בעולם האצילות. הנה הם רק כדי להאיר ולהתגלה אלהותו למטה. וא"כ הרי אינם שייכים אלא רק כאשר מקבלים התחתונים את אלהותו יתברך ומודים בו. אבל אל"כ ח"ו הרי לא היה מתגלה כלל. והיה נשאר המאציל א"ס ית"ש בעצמותו לבד ובאמתתו הנעלמה. וכמו שהיה קודם הבריאה. וא"כ הרי אינם עומדים כל הגילוים שהם שמותיו יתברך. אלא רק ע"י ישראל עמו שמקבלים אלהותו תמיד ומודים בו. אבל זולת זה. היו נאספים כל הגילוים למקורם (והיה מתבטל כל המציאות כולו תיכף כי הרי כל המציאות כולו הוא רק פעולת אור גילויו. והם חיים וקיימים תמיד רק מאור גילויו ית"ש) והרי נמצא כי רק עמו ישראל אשר הם מודים רק בו ומכוונים אליו ומזכירים וממליכים את שמו תמיד. הנה הם מעמידים את כל גילויו ושמותיו. וידוע הוא דכל התורה כולה הוא רק שמו וכמ"ש בזוה"ק. יתרו צ׳ ע"ב. ואורייתא כלא שמא חד הוי שמא קדישא דקוב"ה ממש כו׳. מאן דזכי באורייתא זכי בשמא קדישא. ר׳ יוסי אמר בקוב"ה ממש זכי דהא הוא ושמיה חד הוא. וע"ש עוד קכ"ד רע"א. וא"כ נמצא דע"י שמירת התורה והמצוה הם מעמידים שמו יתברך למעלה. וכמ"ש בזוה"ק ויקרא דף ד׳ ע"ב וישראל שלימו דשמא קדישא אינון. וכד ישראל אשתלימו בעובדייהו כביכול שמא קדישא אשתלים. וכד ישראל לא אשתלימו לתתא בעובדייהו ואתחייבו גלותא. כביכול שמא קדישא לא סליק לעילא כו׳ ע"ש. וכן שם קי"ג סע"א מאן דעביד פקודי אורייתא ואזל באורחוי. כביכול כאלו עביד ליה לעילא. אמר קוב"ה כאלו עשאני כו׳ ע"ש. וכן שם ע"ב וכגוונא דעביד ב"נ לתתא הכי נמי עביד לעילא ממש. זכאה חולקיה דזכי למעבד שמא קדישא לעילא ע"ש. והרי לנו מכ"ז כי סידר המאציל את כל גילוייו שהם כל שמותיו שיתפעלו ע"י מעשי בנ"א:

וזהו ג"כ ענין כל התפילות כולם. כי כאשר נעשה הענין שהוא הטובה והישועה למטה הנה הוא רק ע"י גילוי אורו יתברך אשר למעלה. ונמשך עי"ז שפעת גילויו בהנהגתו אשר למטה. כי כל גילוייו אשר למעלה הם רק לצורך מטה כנז׳. ולכן צריך שיהיה כל תפילה וכל בקשה רק למען שמו יתברך. שיתגלה טובו ואורו שהוא גילוי אור קדושתו ית"ש ביותר וביותר. וגם כל התפילות אשר הם רק על צרכי בני אדם אשר לכל אדם פרטי. צריך שיהיה ג"כ רק למען שמו. וכמ"ש (ברכות ס"ג ע"א) כל המשתתף שם שמים בצערו כופלין לו כו׳. והוא משום כי כל טובה וכל ישועה אשר גם בפרטי פרטות הנה הוא רק ע"י גילוי אורו ית"ש אשר למעלה. וכאשר חסר להאדם אותו הענין הצרך לו. הוא ע"י שנסתם אותו השורש ומקור השפע אשר לזה למעלה. לכן לא נמשך גילויו ואורו למטה להמציא את אותו הענין הצרך להאדם. כי בהשורש והמקור הרי אין סוף לשפעו וטובו ומוכן שם כל ענין וכל טובה הצרך למטה. לפי כל כוחם שאפשר להם לקבל אלא שנסתם מלהתגלה אורו. והוא ענין הסתרת פנים שהוא העדר דגילוי שמו וכבוד מלכותו והנהגתו ית"ש. במה שנסתם ונפסק ואינו מתגלה ואינו מתפשט אותו האור אשר לצורך אותו הענין אשר למטה. ולכך צריך שיהא כל תפילה רק למען שמו. כי הרי חסר אותו הענין בגילוי שמו וכבוד מלכותו והנהגתו (וע"ד שכתוב למה יאמרו הגוים איה כו׳ וכמוהו רבים) וזהו שאמרו כל המשתף שם שמים בצערו ור"ל שמתבונן לדעת כי כשם שחסר לו אותן הענין למטה כן הוא ממש נסתם וחסר אותו הגילוי אור אשר לזה למעלה. שהוא בשמו ובכבוד מלכותו והנהגתו יתברך ומתפלל רק למען שמו. אז כופלין לו כו׳ כי הנה ניתן הכח להאדם בתפילתו ומעשיו לבקוע אותו המסך המבדיל ולהסר את הסיתום שיתגלה אורו למעלה ושפעו למטה וכמו שאמרנו לעיל שסידר המאציל את גילוייו ית"ש שיתפעלו ע"י התפילה והתהילה והברכה ומעשה האדם כי על זה הוא כל התורה והמצוה שיתגלה ויתגדל ויתקדש שמו על ידינו כנודע:

והגילוי וההגדלה. הנה הוא מה שנתרבה אור א"ס בהאצילות ומתגדל שמו והוא כמו שאמרנו כי כל כוונתינו להשם הוי"ה ב"ה וכן בכל הזכרה איזה שם משמות הקודש הנה מגיע הכוונה והזכרה לאור א"ס שבתוכו אשר הוא חד עמו וכן הוא אחד ממש עם כל אור א"ס אשר למעלה למעלה וכנ"ל אות ה׳. ולכך נתעורר ע"י גילוי רצונו ית"ש אשר נשלם ונעשה בכוונת והזכרת האדם לאיזה שם משמות הקודש. שיתפשט ויתגדל אורו בשמותיו מאור א"ס שלמעלה. ועי"ז מאיר ומזהיר שמו למעלה ולמטה וכנז׳:

אמנם כ"ז הנה הוא רק כשמכוון ומזכיר האדם לאיזה שם משמות הקודש אשר בהם מתלבש המאציל ומתייחד עמהם ונעשים עמו לאחד ממש. והם כל גילוייו אשר נתגלה בהם

שהוא עולם האצילות וכנ׳. אבל לכוון ולהתפלל אל המאציל בעצמו זולת השמות שהוא האצילות זה אי אפשר. כי זולת גילויו הרי אי אפשר להאדם להתעורר בו מאומה. וגם זולת גילויו הרי אין לנו שום שם ומלה במה לתופסו לכוון בו ולקרוא לו. ולקרוא אותו בשם מאציל בורא יוצר עושה. הנה הגם שזה מותר עכ"ז אין זה שמו המיוחד אליו אלא הוא רק מלות תוארים והוא כמו שקורא לאומן נגר בשם נגר על שם מלאכתו. ואין זה שמו המיוחד אליו אלא שהוא רק שם על המלאכה לבד. ואין שייך באמת לקרוא בזה השם אלא רק כאשר כוונת הקריאה הוא על אותה המלאכה ג"כ שיפעול לו אותו מלאכת הנגרות כמו שהוא והבן. ועוד כי הרי כל התפילות וההילולות אשר להשם יתברך צריך שיהיו רק למען שמו שיתגלה אור קדושתו וכבוד מלכותו ביותר וביותר וכנ"ל. וא"כ הרי צריך לקרוא לו דוקא בשמו וכדי לעורר אורו וגילויו כי על זה הוא כל התפילות שיתגלה שמו. וא"כ הרי צריך שיהיו כל התפילות רק בשמות דוקא:

והנה מתואר המאציל ית"ש בעוד תוארים וכינוים רבים ג"כ ע"י האצילות. כמו רחום חנון רב חסד וכדומה. וקאי הכל על המאציל עצמו ע"י האצילות שהוא שמו וכינוייו ומותר ג"כ התפילה בהם. משום שגם הם קאי על המאציל עצמו שנקרא ונתגלה בכ"ז ע"י האצילות. אמנם הם לבושים יותר חיצונים. וכן גם כל השמות כולם זולת השם הוי"ה ב"ה. הם נקראים ג"כ בשם כינוים בערך השם הוי"ה ב"ה. אלא שהם בחי׳ כינוים יותר פנימים מהכינוים דרחום וחנון אבל עיקר שם העצם הוא רק השם הוי"ה ב"ה לבד כי הוא שם הראשון של המאציל א"ס ית"ש ר"ל כי רק הוא גילויו הראשון העיקרי שבו אחר שיצא מהעלמתו. כי השם אהי"ה שהוא בכתר והשם יה אשר הוא בחכמה. הם אינם גילוים עיקרים. וכנודע שהג"ר הם נסתרות. והגילוי העיקרי דא"ס ית"ש. הוא רק השם הוי"ה לבד. והוא נקרא שם העצם. משום שהוא על העצמות דאור א"ס אחר שמתלבש באצילות ונתגלה ע"י ר"ל ע"י שנתלבש באצילות להקרא בשם זה. והוא כלל כל האצילות כולו וכנ"ל שכל האצילות כולו הוא שמו והוא השם הוי"ה ב"ה שהוא השם של המאציל ע"י שנכלל עם האצילות ונעשה חד עמו. ושאר כל השמות הם כולם נמשכים מגילוייו של השם הוי"ה ב"ה. והם לבושיו וכינוייו. וכל שם ושם מהם הנה הוא על אור פעולה מיוחדת. אמנם אין הוראתם הוא על אותו האור לבד הנמשך ממנו ית"ש לצורך אותה הפעולה וההנהגה מיוחדת. אלא הוראתם הוא על המאציל ית"ש בעצמו בהיותו פועל אותה הפעולה וההנהגה ע"י התלבשו בלבושי דהאצילות. ולכן מותר התפילה בכולם משום שהם קאי ג"כ רק על המאציל עצמו אשר נתגלה באור ההוא לפי צורך אותה הפעולה אשר זה השם מורה עליו. אמנם גילויו בהאורות דכל השמות וכינוים. הוא ע"י לבושים נוספים המסתעפים ויוצאים מלבושי דהשם הוי"ה ב"ה. אך כ"ז שאמרנו הנה הוא על השמות וכינוים של המאציל ית"ש אשר נקרא ונתכנה בהם ע"י האצילות והם שמותיו וכינוייו:

[ז] **אמנם** הנה יש עוד תוארים רבים אשר מתואר בהם המאציל ית"ש ג"כ ע"י האצילות והם אינם מכלל השמות וכינוים כלל. אלא שהם תוארים. והם רק מצד עצם מציאת האצי׳ גופה אך באשר שנתייחד המאציל באצילות ונעשה עמהם כולו חד. הנה מתואר המאציל ג"כ באותם התוארים מצד האצילות. אבל לא שהם מגיעים בו ח"ו אלא רק ע"י שנעשה עם האצילות לאחד. הנה מתואר הוא בהם ג"כ ע"י האצילות. והנה הם כל השיעורי קומה ואברי פרקי אשר בכל בחי׳ פרצוף. כמו ראש פנים עין אוזן פה יד רגל וכדומה. הנה כל אלו הענינים משולל מהם המאציל ית"ש בתכלית השלילה אמנם באצילות הנה ישנם כל אלו הענינים ממש. אלא שהם רק ע"פ ערך המתייחס להאצי׳ שהוא נעלה ומרומם מכל המציאות דהבי"ע. ואין בכל הבי"ע כולם מי שישיג את מהות וצורת האצילות מה שהוא. ואינו שום האצילות להבי"ע אלא רק בשמם לבד. ר"ל בשמות המציאות הפרטיים שבהם כי העולם האצילות הוא מסודר ג"כ בכל בחי׳ עולם מלא כמו העולמות בי"ע וכל מה שישנם בזה ישנם בזה. וכמ"ש בזוה"ק תרומה קמ"ד סע"א. דעלמא דא איהו כגוונא דעלמא דלעילא. ועלמא דלעילא כל מה דהוה בהאי עלמא. הכי איהו לעילא. ושם ע"ב. כל מה דעביד קוב"ה עילא ותתא כלא ברזא דדו"ן וכמה דרגין איגון לעילא משניין אלין מאלין ומדרגא עד דרגא רזא דאדם כו׳ אבל אדם דאיהו קדישא עלאה (שהוא האדם דאצילות) איהו שלטא על כלא. דא יהיב מזונא וחיין לכולא ובפ׳ תצוה קפ"ו ע"ב. דלית לך מלה בעלמא דלא אית לה דוגמא לעילא. כגוונא דלעילא הכי אית לתתא. וכן בפ׳ פקודי רכ"א ע"א. כד ברא קוב"ה עלמא ברא ליה כגוונא דלעילא למהוי עלמא דא בדיוקנא דעלמא דלעילא וכל איגון גוונין דלעילא אתקין לון לתתא לאתדבקא ולאתקשרא עלמא בעלמא. עוד שם וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר. מאי בתבניתם אלא אוליפנא דאחמי ליה קוב"ה למשה דיוקנא דכל מלה ומלה כההוא דיוקנא דאיהו לעילא. וכל חד וחד הוה עביד דיוקנא דיליה כדיוקנא (והגם שאמרנו שאין בכל הבי"ע כולה מי שיוכל להשיג את מהותם וצורתם ומכש"כ שאי אפשר שישלוט שם עין כל בריה ואיך היה אפשר למשה רבע"ה לראות אותם. ע"ז מסיק הזוה"ק ואמר שם) אלא אוליפנא דאספקלריא דלא נהרא הוה אחמי ליה בגויה כו׳ ע"ש. והרי לנו עכ"פ מכ"ז כי עולם האצילות הוא עולם מלא מכל הפרטים כולם אשר בכל העולמות בי"ע. וע׳ עוד בדברי הרב בסוף הע"ח כי יש גם באצילות כל בחי׳ הדצח"מ ע"ש. אמנם מציאותם ומהותם אין בזה שום תפיסה לשום בריה כנז׳. והוא ע"ד שנודע שכל תבנית ותואר כל אבר ואבר מגוף האדם. הנה הוא מכח הנשמה שבו. כי כפי השורש כן יצא הענף (וכמ"ש הראשית חכמה בשער האהבה פ"ו) והגם שהנשמה בערך הגוף הנה היא רק אור פשוט ולית שום תפיסה בה בעוה"ז. עכ"ז בעצמותה גופה הנה יש בה כל הכחות כולם מתבנית וצורת כל אבר ואבר. וכן הוא כל עולם עליון בערך התחתון. וכן הוא באצילות בערך הבי"ע. ועכ"פ הוא כי כל מה שישנם בכל תחתון ישנם בכל עליון. כי העליון הוא השורש הכלול מכל הכחות כולם דכל פרטי פרטות הנמצאים אשר בהתחתון בכמותם ואיכותם ותבניתם ומראיתם וגוונם. ובערך התחתון נחשב כ"ז אשר בהעליון. רק לבחי׳ כחות ושרשיים לבד. אבל במציאת העליון עצמו ומכש"כ בערך העליון אשר עליו. הוו גם שם מציאיית גמורים בכל האיכות והכמות ומראה ודמות ובכל הפרטי פרטים כולם כמו בהתחתון ממש. אלא שבכ"א הוא לפי ערכו. וכן הוא באצילות ג"כ. כי היא השורש של כל הבי"ע כולן ומה שישנם בענף ופרי ישנם כ"ז בהשורש. והוא ענין כל השיעורי קומה ובחי׳ כל הפרצופים וכל עניניהם כולם המוזכר באצילות. כי הם ממש ע"ד שהם בהבי"ע אלא שבאצילות הוא לפי ערכם המתייחס שם. אשר אין שום השגה ותפיסה בזה לשום בריה. וע׳ בשל"ה בהקדמת תולדות אדם מ"ש שם בענין התוארים והיעודים וע׳ עוד בנפש החיים שער ב׳ פ"ה. בהגהה הב׳. מה שמוסיף שם הוא ז"ל על דברי השל"ה ע׳ שם ושם. ודבריהם הם דברי א"א:

ובזה שנזכר באיזה מקומות. כי כל הענינים הללו אשר באצילות הוא רק בדרך משל. הכוונה הוא לפי תפיסתינו בענינים הללו כי ודאי הוא שאין ערך ודמיון כלל למציאותם האמיתי אשר בהם. להשגתינו ותפיסתינו אשר בזה. וכנ"ל מדוגמת הנשמה אשר בהגוף הגם שהנשמה הרי היא בתוכנו ממש ועכ"ז אין אנו משיגים את מהותה כלל. והיא לפי השגתינו רק אור פשוט לבד ובאמת הרי יש בה כל הכחות כולם לכל הפרטי פרטים שבגוף. וא"כ הרי מכש"כ שאין שום השגה ותפיסה לכל הפרטיים אשר בעולם העליון שעלינו. שהוא עולם היצירה ומכש"כ להבריאה אשר היא להיצירה כמו היצירה להעשיה ומכש"כ דכש"כ להאצילות אשר היא נעלה ומרומם מהכל. וא"כ הרי פשוט הוא שכל בחי׳ הפרצופים וכל עניניהם אשר אנו מדברים באצילות הוה אצלינו (וכן להמלאכים שביצירה וכן גם להשרפים שבבריאה) רק בדרך משל לבד כי כל האצילות הוא אצלינו בבחי׳ אפ"ס ואי"ן. וכמ"ש הגר"א באדרת אליהו פ׳ בראשית פסוק כ"א ויברא כו׳. כי כל מה שהוא גבוה ב׳ מדרגות הוה בבחי׳ אי"ן ע"ש [וזולת אי"ן הוא דבר בלתי מושג

וכמ"ש בפרדס שער ה' פ"ד והראב"ד בספ' יצי' פ"א מ"א ובכ"מ בדברי הראשונים] אבל בערך האצילות גופה ובבחי' המציאות המתייחס לשם. הוה כל הענינים הללו במציאות גמור בכל עניניהם ממש כמו בהבריאה בערכה והיצירה בערכה והעשיה בערכה. כי מאחר הצמצום ולמטה הנה גילה המאציל ית"ש כח מסתיר לאורו הפשוט והאציל את בחי' הגבול. וכן האציל שם את כל הי"ס בבחי' גבול ומדה בערכם. וכמ"ש ברע"מ פנחס רנ"ז ב'. דכל ספירה אית לה שם ידיע ומדה וגבול ותחום (והכל בערכם כנז') והאציל אותם בבחי' פרצו' אדם ובבחי' דו"ן וכנ"ל מזוה"ק תרומה קמ"ד ע"ב. ומדרגא לדרגא הכל ברזא דאדם. והוא ענין כל השיעורי קומה ובחי' הפרצופים ועניניהם וכל פרקי המרכבה הנאמרים בכל דברי הזוה"ק ובפרקי המרכבה דר' ישמעאל כה"ג ובכל דברי האריז"ל. והוא ג"כ כל התוארים דבחי' פרצו' הנאמרים בתורה ובשיר השירים ובדברי נביאים והכתובים. ואין בכל אותן הדברים עצמן משל כלל אלא שהם באמתתן ככל מה שנאמר ונשנה בהם הכל ממש בלי שום מליצה ולשון אחרת ובלי שום כוונה אחרת. אמנם אינם ידועים ואינם מושגים. לא גבולם וריבויים לא זמנם ולא מקומם לא מהותם ואיכותם ולא צורתם ותכונתם ולא תוארם וגוונם ותבניתם. גם לא ייחס שמותיהם וכן מציאותם מה שהוא. אלא רק להמאציל ית"ש לו לבד וכנ"ל מדברי הגר"א שכל האצי' הוא אצלינו בבחי' אפ"ס ואי"ן [ועי' בדברינו עוד בזה בכללי התפ' והסת' כלל ח' ענ"ו ע"ש] ובאינם טרחו איזה מחברים שבדורינו. שהעמיקו בדברי הרמח"ל ז"ל הרבה יותר מדאי. ומרבים בהסבירים והשגות בענינים הללו כי אין בהם השגה כלל לשום נברא כנז':

[ח] **והנני** אומר כי הנה הגם שספרי הרמח"ל ז"ל הם יקרים למאד ויש בהם רוב פנינים וזהב מופז הרבה. וכל ספריו אשר בידינו עד היום (שהוא ר"ח אדר תרנ"ח) הם כמעט כולם נתחדשו וניתנו לדפוס על ידי השתדלותי וסבתי. והגם שלא זכיתי ללמוד את ספריו ולא הסתכלתי בהם אלא מעט מן המעט עכ"ז דליתי ממנו איזה יסודות הנוגע לעיקרי החכמה. ויהא זכרו לברכה לחיי עולם בכלל כל קדושי עליון אשר עם ה' אלהי"ם. עכ"ז הנני אומר שכל מה שהרכיב הרמח"ל ז"ל את דברי הזוה"ק והאריז"ל בחזון הנבואה וע"ד שכתוב וביד הנביאים אדמה והעמים עליהם מראות ודמיונות הנה אין דעתי נוחה מזה כלל כי לא השתמיט שום אחד מהראשונים והאחרונים לומר כזה ואין דברי הזוה"ק והאריז"ל סובלים את דבריו בזה כלל. ועוד כי הרי אמר רשב"י באדרא קדישא קל"ב ע"ב. דהא אנא חמי השתא מה דלא חמי בר נש מיומא דסליק משה זמנא תניינא לטורא דסיני כו'. ובמשה רבע"ה לא היה שום מראה ודמיון כלל כנודע והרי לנו כי כל הגילויים שבאדרא. שהם עצמן עיקר דברי האריז"ל. אין בהם שום מראה ודמיון כלל וכן אמרו בזוה"ק אחרי מות ס"א ע"א דכל דברי הרשב"י הם באתגליא ולא אתכסיין עליה כתיב פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות עכ"ל ולך נא וראה את דברי האריז"ל בשער הקדמות דף ה' ע"א. ונדפס בע"ח דפוס ווארשא תרנ"ח בשער עגו"י סוף ענ"ד. ואמר מפורש שם. שהם אורות דקים בתכלית הרוחניות בלתי נתפסים כלל ע"ש. והוא כדעת הרמ"ק ז"ל בפרדס ואילימה וכן הוא מלא בכל דברי המקובלים הראשונים והאחרונים. ובכל דברי הזוה"ק ורע"מ ותיקונים והז"ח. ולא אמר שום אחד שהם רק במראה ודמיון וע"ד מראות הנביאים. אלא שהם מציאות גמורים אמתיים מקויימים לעולמי עד. מעת שהאציל והמציא אותם המאציל ית"ש ומתלבש ומתייחד בהם כנ"ל. וחלילה לחשב בזה סברות אחרות ולומר הסבירים והשגות במהותם (ר"ל מה שהם):

וביותר בחלה נפשי מדברי איזה מקובלים שבדורינו שהעמיקו בדבריו ז"ל יותר מדאי וכל חפצם ותשוקתם לסבב את כל הלימוד ותורת קודש הקדשים הזה. הכל רק ע"פ דרכי הרמח"ל ז"ל והעמיקו בזה הרבה יותר ממה שכוון הוא עד שלקחו סתרי עליונים קודש קדשים שברום גבוהים ומכנים אותם בסבובי ההלוכות ההנהגה שבהעוה"ז וכאלו שאין למעלה ח"ו שום דבר אלא רק מה שהשיגו הם בתהלוכות הנהגה שלפי דעתם. וחלילה חלילה להעלות זאת על הדעת לכל מי אשר בשם ישראל יכונה והוא רק מדרך החוקרים המתפלספים אשר לא נגה עליהם אור הקבלה כלל ולא ידעו מגילוייו ית"ש אלא רק מבחי' א"ס שבו לבד. ומעולם העשיה לבד. וכבר הוכיח קודש עליון הרמ"ק ז"ל בפרדס שער עשר ולא תשע פ"ט. כי עכשיו אשר נתגלה חכמת האמת ונתפרסם בכל חכמי ישראל. אשר היא מורשה לקהלת יעקב ממרע"ה מפי הגבורה. הנה כל מי שממאן ומפקפק בזה. הוא יקרא כופר כי הרי הוא כופר בחלק אחד מתורה שבע"פ. ומוציא את עצמו מאמונת כלל ישראל. כי מעת שנתפרסמה בכל כלל ישראל שהוא מזמן הרמב"ן והלאה לא נמצא שום חכם מחכמי ישראל גם בכל חכמי המחקר (וכנודע בהגאון החכם בעל העקדה כמה שהפליג להעריץ את קדושת חכמת הקבלה בזכרו את הזוה"ק והר"י ניקטלייא ז"ל וכמ"ש בספרו חזו"ק שער א' האלהי בספר האורה כו' ע"ש וכן עד"ז מהר"י אברבנאל) אלא שקודם לזה היה גנוז וצפון רק אצל יחידי סגולה שבדור. וכנודע מתשובת הגאונים. אבל מעת הרמב"ן והלאה הנה נתפרסמה בכל ישראל ולא פקפק עליה שום חכם מעולם מכל חכמי ישראל אשר מימיהם אנו שותים בפירושי התלמוד והפוסקים. ובפרט מי שזוכה אליה הרי רואה שהדברים עד לעצמן. ודברי הזוה"ק הוא עד שהוא להרשב"י. ודברי האריז"ל הוא עד על גבורות האר"י. ולעולם הוא כי האמת עצמו הוא עד על אמתתו. ונחזור לדברינו ונאמר כי ודאי הוא שאותן המרבים בהסברים ומלבישים את הכל בהנהגת עוה"ז. הנה כוונתם הוא רק להשכיל ולמצוא רמז למציאות אורות העליונים אשר למעלה. בתהלוכות הנהגתו ית"ש אשר בהעוה"ז. וכוונתם העיקרי בזה הוא. כדי להסיר ולהרחיק כל מחשבת פיגול מאיזה דמות ותמונה ומאיזה תכונת חומרי וגשמי וכל יציר נוצר. מקדושת האצילות אשר שם הוא **אלהות** גמור כנודע. ובאשר שכל חכמת הקבלה מדבר באצילות ומכנה שם את כל עניני המציאות והתכונות והפעולות וככל מה שנמצא בעוה"ז. לכן דחקו את עצמם ומחברים חיבורים ומרבים בדברים. איך שכל המציאות דכל אורות העליונים שבאצילות הם הכל רק על עניני תהלוכות ההנהגה לבד. ומסבבים את כל מה שנאמר באצילות להלבישם בעניני ההנהגה שבעוה"ז. והנה הגם שכוונתם הוא רצויה אבל מעשיהם בזה אינם רצוים כ"כ לדעתי. כי גם אם ניתן להם את אשר להם לומר שכוונו באיזה דברים כהלכתן. ויש קצת רמז באיזה תהלוכות ההנהגה לאותן הדברים שהם אומרים. והוא אחר השתלשלות אלפי אלפים רבוא רבואות מדרגות אשר מהאצילות עד סוף העשיה. עכ"ז הנה אין זה מעיקר לימוד חכמת הקבלה כלל. כי הנה עיקר קדושת וגודל מעלות לימוד הקבלה הוא לדבר למעלה ולא למטה וכדי לתקן ולעורר באורותיהם למעלה. ועי' בהקדמת זוהר בראשית ב' ע"א. אמר ר' אלעזר. שתיקא דילי בנא מקדשא כו' ע"ש. וכן בהקדמת תיקונים ג' כע"ב ונענה מלאך מגו אשא משמיא ואמר הן הן מעשה מרכבה והוו מתקבלין מלאכי השרת כו'. והוא כי ע"י דרשת הרשב"י בענינים הללו נעשו ונבנו אותן הענינים למעלה. וזהו כל עיקר תיקון לימוד הקבלה יותר מכל שאר חלקי התורה. כי שאר כל חלקי התורה הרי מלובש בנושאי הענינים אשר בעוה"ז משא"כ לימוד הקבלה ובפרט דברי האריז"ל אשר הם בנוים על האדרות וספד"צ ועמקי סתרי הזוה"ק. הוו כל נושאי הענינים רק באצילות ובעולמות דאור א"ס. ולכך נקרא חכמת הקבלה בשם נסתר. משום שכל נושאי הענינים שאנו מדברים בהם. הוא מעולמות העליונים אשר למעלה. אשר אין השגה ותפיסה בזה לשום בריה והרי הוא נעלם ונסתר מהכל. משא"כ כל חלקי הנגלה מתוה"ק. הרי הוו כל נושאי הענינים שבהם גלוים לכל. ועי' בזה בנפש החיים שער ד' פ' כ"ח ע"ש. ודבריו אינם מובנים לי כלל כי הרי אמר שם בעצמו. וכ"ה בשל"ה בהקדמת תולדות אדם. ועי' בנפה"ח שם שער ב' פ"ה בהגהה ב'. כי כל התורה כולה הוא בכל עולם ועולם. על כל ענייניה המתייחס בכ"א. וכמו שהוא בעוה"ז על הענינים השייך כאן. וא"כ הרי מבואר בה מפורש באר היטיב כל מה שלמעלה

ולמטה. ועוד כי לפי דבריו הרי שייך ג"כ לקרות לכל תורה שבע"פ כולה בשם נסתר משום שנסתר ונטמן כל ענייהם רק ברמז בתורה שבכתב. אך העיקר הוא כמו שכתבתי כי משום שנושאי כל הענינים הללו הם נעלמים מעיני כל חי. לכך נקרא בשם נסתר [ועוד משום שאסור לדורשה בפומבי ואין מלמדין אותה לכל אדם משא"כ חלק הנגלה הרי כל ישראל שוים בחובה] וידוע הוא כי בכל ענין שעוסק בו האדם אשר הוא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. מתעורר ונעשה אותו הענין למעלה לפי שורש נשמתו שמגיע שם. ולכן כשעוסק בחכמת הקבלה אשר גם כל נושא הענין שמדבר בו. הוא כולו באצילות. ששם הוא רק אורו ית"ש לבד. הוא גורם תיקון גדול בגילוי אור קדושת שמו. הרבה יותר מעסק שאר חלקי התורה. אשר הם מלובשים בנושאי הענינים שבהעוה"ז. ולכן תראה שכל דברי האריז"ל הוא הכל באצילות. וא"כ אותן המחברים אשר לוקחים כמה רזי עליונים ומלבישים אותם בסדרי תהלוכות ההנהגה אשר בעוה"ז. לא העלו בידם בחכמת הקבלה מאומה. ולא אכניס את עצמי אם דבריהם מכוונים או אינם מכוונים. אך עכ"פ הוא כי אין זה חכמת הקבלה כלל. וא"כ למה הוא לדחוק בזה ולומר השערות בסדרי תהלוכות ההנהגה אשר היא ממוזג מכל המדות כולם ומתחלפת בכל רגע ובכל אדם בפרט. ואינם גלוים שבתם וסדרם אלא רק להמנהיג עצמו ית"ש וכמ"ש (שמואל א'. ב' ג') כי אל דעות ה' ולו נתכנו עלילות וגם באמת אין ראוי כ"כ להעמיק ולעסוק בבי"ע ויש קצת סכנה בזה. משום מציאת הרע אשר שם וכדי שלא לעורר כחו ח"ו. ולכן תראה שכל העוסקים בחכמת עוה"ז כמו חכמת הטבע וכדומה. רובם הם רחוקים מיראת שמים. כי כח הרע אשר שם מתדבק בהם רח"ל. ואפי' בתוה"ק אנו רואים ג"כ שהעוסקים בחיצונית התורה לבד וכמו חכמת הדיקדוק שכל חכמתה הוא רק על המלות והלשון. וכן גם העוסקים בפשט התנ"ך לבד כשיש להם חכמה וכח לעסוק בגמרא ופוסקים ראינו ג"כ כמה מהם שרחוקים הם מיראת שמים. והוא משום שהקליפה היא סובבת תמיד סביב להחיצונית דהקדושה לינק משם. ובסוד סביב רשעים יתהלכון (תהלים י"ב) ולכן כל אלו העוסקים בהחיצוניית לבד עלולים הם לחטא רח"ל. וזהו ג"כ סוד מאמרם ז"ל (בבא מציעא ל"ג סע"א) העוסקים במקרא מדה ואינה מדה כי פשט המקרא הוא רק בעשיה כנודע וכ"ז הוא בתוה"ק שהיא כולה קודש קדשים וא"כ הרי העוסקים בחכמת העוה"ז הם בודאי עלולים מאד להתדבקות הרע רח"ל. אבל חכמת הקבלה הנה עיקרה היא מדבר באצילות לבד בלי התלבשות כלל למטה ולכן גדולה מעלתה לאין קץ. וכן כל דברי האריז"ל כל מלותיה ועניניה הוא הכל רק מאצילות. אלא שבאצילות גופה יש ג"כ פנימית ופנימים לפנימית כנודע. אמנם הזוה"ק הנה מדבר בעולמות בי"ע ג"כ והוא בהיכלות אשר בפ' בראשית ופקודי (אמנם בהיכלות אשר ביצירה ועשיה הנה מקצר שם למאד ע"ש בד' ל"ח עד ד' מ"א) וכן בפ' ויקהל ובפ' שלח ובכ"מ. אבל מעלת חכמת הקבלה העיקרי היא באצילות לבד ועליה הוא רוב דברי זוה"ק ובפרט האדרות ועיקר הספד"צ וכל דברי האריז"ל וכו':

והנה בדברינו תבין מה שהשתמשו המקובלים בדבריהם תמיד במלת. סוד. ואין הכוונה בדווקא (בכל מקום) שכוונו בזה לאיזה ענין עמוק יותר ממה שכתבו. אלא הכוונה הוא משום שעיקר הדברים וכל נושא הענין במה שמדברים. הוא נעלם מעין כל חי (וכנ"ל דלכך נקרא החכמה הזה בשם חכמת הנסתר) ולכן משתמשים תמיד במלות. סוד. ור"ל כאלו שלא שייך להאמר אלא רק בלחישו ובהעלם. כי הוא נסתר ונעלם. איך שהוא ומה שהוא. וכן כתב הראב"ד ז"ל בספ' יצירה פ"ג משנה ב'. שלש אמות אמש סוד גדול מופלא ומכוסה כו'. וכתב שם הראב"ד. פירוש כשנבא לחקור איך נאצלו שני הפכים כמו אש ומים מכח פשוט. נמצא שהדעות נלאו מהשיג סבה זו. ולפיכך קראו סוד. פירוש דבר נעלם עכ"ל. וענין הזה הוא נידון בערכין. כי כל הענינים שאנו מדברים בז"א. הוו הם בבחי' סוד ונעלם בא"א וכל הענינים שבא"א הוו בבחי' סוד ונעלם ברדל"א ומכש"כ בעולם העקודים ומכש"כ דכש"כ בא"ק עצמו. אמנם עיקר ענין. סוד. הוא רק בהגבורות והדינין ובכל עניניהם. כי משום ששם הוא שורש כל החיצונים והקליפות. ולכן כשמדברים שם מקצרים בכל האפשרי. כדי שלא לעורר כחם רח"ל. וכנודע מדברי האריז"ל מה שכתב בסוד קריעת ים סוף. כי בכל ענין שהאדם עוסק מתעורר למעלה כנ"ל, ובפרט בענין הנז'. שהם אורבים על זה מאד לגזול ולחטוף איזה יניקה ח"ו. כשנפתח איזה חלון ופתח בשרשי הגבורות. ע"י הת"ח העוסקים בזה. ונצרך על זה רחמים גדולים מהקב"ה שישמור אותנו ויפרוש עלינו סוכת שלום:

עוד ראיתי דברים זרים מאד בדברי איזה מקובלים שבדורנו המעמיקים בהסבירים. שאמרו שכל המציאות כולו הוא רק ע"ד דמיון והשגה לבד ואינה מציאות אמיתית כלל. והוא באשר שא"ס ית"ש לא נשתנה כלל מעצמותו ואמיתתו המחוייבת והרי הוא עתה ג"כ כמו קודם הבריאה ממש דלית אתר פנוי מיניה וכנודע (וע' בספר נפש החיים שער ג') ולכן אמרו כי באמת אין שום מציאות אחר כלל כי כל העולמות הם רק בדמיון ובהשגה לבד וע"ד הכתוב וביד הנביאים אדמה ואמרו (זה לשונו בכ"י) כי מציאת העולם והאדם. באמת אין להם מציאות כלל וכלל וכל מציאותם הם הכל רק בהשגה. שאנו משיגים את עצמינו כאלו אנחנו בעולם ואנו משיגים עצמינו בכל החושים שלנו וכן אנו משיגים בחושינו את כל העולם כו' ונמצא שכל מציאות האדם והעולם הכל בהשגה ולא במציאות אמיתי כי א"א להיות מציאות אמיתי אחרי שהוא ממלא כל עלמין כו'. כי א"א וז"א הם שניהם הנהגות. זה בעוה"ז. וזה בעוה"ב. כי כל מציאותם הוא רק בהשגתינו כו' כי באמת אין שום למקום כלל ואין שום דבר בעולם כלל וכלל עכ"ל. וכמה זר ומר לומר דבר כזה. ורח"ל מהאי דעתא. ולא התבוננו ולא ראו כי הם נותנים פגם בזה באמונת כל התורה כולה רח"ל. כי הרי הם אומרים שאין שום מציאות כלל לא למעלה ולא למטה אלא רק אור א"ס פשוט לבד אבל זולתו הוא רק בהשגה ודמיון ואינם באמת כלל. וא"כ איה כל התורה כולה איה כל השמות הקדושים אשר כולם הם רק מאחר זמן המציאות ולהלאה. ואפי' השם הויה ב"ה הרי נודע הוא כי הוא רק מאחר הצמצום ולמטה. והוא רק על גילויו ית"ש אשר בהמציאות ונתחדש להקרא בשם זה רק בחידוש האצילות. וכמ"ש הרמ"ק ז"ל בשער עצמות וכלים פ"א ובכ"מ. כי שם בן ד' הנה הוא מציאות הספי' והוא חדוש בחדוש הספי' עכ"ל הרמ"ק ז"ל וע"ש עוד בשער אם הא"ס הוא הכתר פ"א. וכן הוא בכ"מ בדבריו וכנודע לבאי שעריו. וכן הוא ג"כ ברע"מ פ' בא מ"ב ע"ב וכנ"ל אות ד' ה'. כי רק אחר שהאציל את האצילות ונתלבש שם. נקרא מאז המאציל עצמו בשם זה ע"י התלבשו באצילות והוראת השם הויה הוא נמצא קיים. וכמ"ש הגר"א באורח חיים סי' ה'. והרי לנו כי כל הוראת נמצא אשר עליו ית"ש. הוא נתגלה רק ע"י האצילות. וכן היא כל לשון נמצא הוא ענין גילוי שיצא מהעלמותו ונתגלה [וע' בספר העיקרים בריש מאמר שני. ובהמפרשים שם. ובדברי הרמ"ק ז"ל בפרדס שער הצחצחות פ"ג ובאילימה ד' כ"ז ע"ב בפ' י"ו שם ובד' ק"ב ע"א בפ"ב שם. עשמ' בכ"ז] והרי לנו עכ"פ כי השם הויה ב"ה אשר הוא על המאציל עצמו. הנה נקרא בזה רק ע"י האצילות שהוא הנמצא האמיתי וקיים לעד. ואדרבה הוא כי כל ענין המציאות ונמצא. הוא דוקא רק באצילות. כי זולת האצילות לא שייך לומר נמצא. מאחר שהוא נעלם בתכלית ההעלם. וע' בזה ברמב"ם ז"ל במורה ח"א פ' נ"ז ובעיקרים מאמר שני פ"א עש"מ. וכל המציאות העיקרי והאמיתי הוא רק באצילות. ושם הוא חותמו של הקב"ה אמת. וכמ"ש בזוה"ק שלח. קס"ג ע"ב ושם ח"ג. ש"ב ע"א. וכן בפ' יתרו. פ"ט ע"ב. אמת דא קב"ה. וכן הוא בכ"מ. וכנודע שמדת אמת הוא בת"ת שהוא ז"א תתן אמת ליעקב. והרי לנו עכ"פ גודל האיסור לומר על כל המציאות כולו שהוא אינו מציאת אמתי כלל. כי הוא כמכחיש ח"ו את הכל. כי הרי לפי דבריהם איה אמתת כל התורה כולה אשר היא רק מאחר הצמצום ולמטה ואיה השם הויה ב"ה אשר גילויו הוא רק באצילות. והוראתו הוא בדוקא שהוא

הנמצא האמתי וקיים לעד. וכן כל העולמות בי"ע הם חותם האצילות. וכמ"ש בשער דרושי אבי"ע פ"ב ע"ש באריכה. והם ג"כ חותם אמת כי הם נחתמים מהשם הויה הכוללת כל העולמות כולם כנודע. והם כולם מציאות אמיתיים וגמורים וכמו שיסדו. פועל אמת שפעולתו אמת. וכן הוא ג"כ כי כל העולמות כולם הנה מציאותם ועצמותם העיקרי הם כולם נצחיים שלא יתבטלו מכל וכל לעולם. כי מ"ש וחד חרוב ויחזרו לשרשן. אין הכוונה שיתבטלו לגמרי וכמו קודם הבריאה, אלא רק שיעלה עצמותם העיקרי למעלה ע"ד רוח האדם העולה למעלה בעת השינה כדי לחזור ולהתחדש. כן יעלה העצמות העיקרי וכח הפנימי של כל המציאות כולה למעלה בשרשן. וכדי לקבל שם תוספת אור ומוחין לחזור ולהתחדש בעילוי רב ונעלה מבראשונה. וכמו שכתבנו עיקר הכוונה בזה לעיל סימן ג' אות ד' ע"ש ותמצא. ומה שיתבטל לגמרי הוא רק העכירות והזוהמא והחומריות. א"כ נמצא שמציאת כל העולמות כולם הוא מציאה אמיתי ומקויימת. ועכ"ז הנה אינו סותר כלל לבחי' ממלא כל עלמין כי הרי מבשרנו נחזה. שהנשמה ממלאה את כל הגוף ואין הגוף חוצץ לה כלל. וכן אנו רואין שהכותל אינו סותר בעד הקול. וכמ"ש רבינו סעדיה גאון בזה בהאמונות והדעות מאמר שני פ' י"ג ע"ש. ולא עוד הרי אנו מוצאין שגם הארון לא החזיק מדה הגם שהיה גוף וגשם. וכן עומדים צפופים ומשתחוים רווחים:

אך מכ"ז תראה עד כמה שהביא לאותן המעמיקים בהסברים להעלות על דעתם דברים זרים שהם נגד התורה לגמרי רח"ל וכ"ז הביאם מה שתקעו עצמם יותר מדאי לסבב את כל לימוד הקבלה. הכל רק ע"פ דרך הרמח"ל ז"ל בענין המראה ודמיון והוסיפו עוד על דבריו הרבה יותר ממה שכוון הוא ז"ל. עד שהכחישו את עצמן וכל המציאות כולו. ורח"ל מהאי דעתא. ומה טוב לאדם לילך בדרכי הראשונים ובפרט בחכמת האמת ואין לנו אלא להשתמש במלות והלשון שמדבר בו הזוה"ק והאריז"ל:

וכבר גליתי דעתי בכללי התפ' והשת' כלל ח' ענף ו' ובכ"מ מדברינו שאיני חפץ בהסבירים כלל כי אי אפשר לשום נברא להשיג באצילות" מאומה ובפרט בכל אותם הענינים אשר בדברי הזוה"ק והאריז"ל. איך שהם ומה שהם כלל וכלל. וכמ"ש כי לא יראני האדם וחי. ואין זה מסבת שאין האדם כדי לזה. כי אילולי כן לא היה מנע הקב"ה ממשה רבינו ע"ה. אלא הכוונה הוא שלא אפשר. והגם שממנו ית"ש לא יפלא כל דבר. אך באשר שאין זה מחוקי הבריאה כלל. ר"ל שלא אפשר לפי חוקי הבריאה שישיג הנברא את הבורא. ולזאת לא ביקש עוד משרבע"ה על זה כלל. כי לא היה בקשתו לשנות עליו סדרי בראשית. ומה שביקש מתחלה הראני נא את כבודך. משום שהיה סבור שאין זה מהנמנעות. אבל אחר שגילה לו הקב"ה שזה משולל מחק הבריאה לא ביקש עוד על זה כלל. כי שישיג הנברא את האצילות. הרי הוא כבחי' מדרגת מטה ומעלה בנושא אחד. כי מי שהוא במדרגה למטה. אי אפשר ונמנע הוא להשיג במה שלמעלה ממנו. והוא ממש כמו שנאמר שיהא הדומם חי בעת שהוא דומם והוא שני הפכים בנושא אחד שהוא מהנמנעות:

אמנם אין כוונתי בנמנעות. כמחשבת המחקרים בזה. חלילה וחלילה. כי כבר התרעמו על זה רבותינו קדושי עליון. הרמ"ק בספר אלימה. מעין א' תמר א' פ' י"ט (ד' ז' ע"ד). והרמ"ע מפאנו מאמר חיקור דין חלק ד' פ"ט ע"ש. אלא כוונתי הוא כי כל מה שחקק הקב"ה בהבריאה שיהא מבחי' הנמנעות. הנה דבר זר הוא ואינו ראוי כלל לבקש ממנו ית"ש. לשנות איזה ענין מזה ולעשות הנמנע לאפשר. כי הרי מאחר שחתם התורה ואמר וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. וא"כ הרי לשנות ולעשות באיזה ענין. ההיפך מזה הרי הוא אינו טוב. וכמ"ש בזו"ח בראשית י"ג ע"ד. אמר ר' חייא. וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב להיותם עומדים תמיד באותו קיום ובאותו הדרך שעשהו ושלא ישתנו מדרך זו לעולם ע"ש. והוא כמו שכתוב קהלת ג' כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע. ולכן מאחר שגילה לו הקב"ה למרבע"ה. כי להשיג האדם באצילות הוא לא אפשר. ונמנע הוא בחק הבריאה. לא ביקש עוד מרבע"ה על זה כלל והבן כ"ז:

והעיקר בזה היא כי גם כל בקשת מרבע"ה מה שביקש מתחלה השגת כבודו יתב'. הנה היה כ"ז ג"כ רק ע"י שכבר התחיל לטעום טעם עץ החיים בעת מתן תורה. ואלו שזכו ישראל ללוחות הראשונות היו נתעלו ועולים כולם למדרגת אדה"ר קודם החטא והיו משיגים אז היטיב באצילות ג"כ. וכמ"ש אני אמרתי אלהים אתם. וכמו שיתבאר באריכה ממדרגת אדה"ר קודם החטא לקמן בחלק שני בעה"י. אמנם ע"י חטא העגל ונשברו הלחות הנה ירדו כולם כמו אחר החטא דעהד"ע ונתמעט גם ממשרבע"ה התקנ"ט חלקים ונשאר באל"ף זעירא כנודע ע' זוה"ק ח"ב נ"ח א' ובמאמרי רשב"י דף מ"ד ע"ב מדפוה"ח. ולכן כאשר שמע משה שאמר לו הקב"ה כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם. חשב כי הגיע עת רצון לחזור למדרגתו הראשונה. ולכך ביקש תיכף ואמר. הראני נא את כבדך. והשיב לו הקב"ה אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם הוי"ה לפניך כו' ויאמר לא תוכל לראות את פני כו'. וביאור הענין הוא כי ידוע הוא כי בחי' השגת כל דבר הוא עצם נקנה בכח המשיג שקנוי אותו הכח בשכל המשיג ומתעצם ומתאחד מהות הכונת המושג בשכל המשיג ותופס אותו בשכלו ומתעצם עמו כמו שתופס אדם איזה דבר בידו. ולכן מכונה ההשגה בשם ראיה כי הוא כמו שרואה איזה דבר ומצייר אותו במוחו ויש בו ציור אותו הדבר בתוכו ובפנימיותו. וכשביקש משרבע"ה הראני נא את כבודך. הנה לא היה כוונתו על הידיעה והלימוד לבד אלא גם על ההשגה והתפיסה. אשר הוא מכונה בשם ראיה כנז'. אמנם השיב לו הקב"ה כי מה שאמרתי שמצאת חן בעיני ואדעך בשם. הנה הכוונה הוא רק על הידיעה אשר בדרך לימוד לבד שהוא רק מבחוץ ולא על ההשגה והראיה שהוא מבפנים. אמנם הידיעה אשר הוא רק בדרך לימוד לא אמנע ממך גם כל מה שהוא למעלה. ונודע הוא כי התועלת בזה הוא ג"כ גדול ורב ועצום מאד כי בכל מה שהאדם יודע ולומד בחייו הוא נכנס ועולה בזה לאחר פטירתו ומתדבק שם בנועם הזיו והזוהר העליון לפי שורש נשמתו. וכ"ז הוא כלול בתשובתו ית"ש אשר אמר לו אני אעביר (בדרך העברה מבחוץ) כל טובי ור"ל גם מה שהוא למעלה. והוא יותר מבקשתו על ההשגה. שהיה רק על השגת הכבוד שהוא המלכו' דהאצילות הבחי' האחרונה. ומ"ש כל טובי ר"ל כל גילוייו ית"ש אשר מאמתתו הנעלמה ולמטה שנתגלה בהם רק למען טובו להיטיב לבריותיו כנודע. כי הרי כל אותן הגילוים כולם הם עצמן תכלית כל הבריאה כולה והבן. וכמו שבארנו בכהתפוה"ס כלל י"ז ע"ש. ומ"ש על פניך. ר"ל שהשאר רושם עליך עכ"פ והוא מה שקרן אור פניו. וכמאמרם ז"ל בשמות רבה פ' מ"ז ס' ו' ומהיכן נטל משה קרני ההוד רבנן אמרי מן המערה שנאמר והיה בעבור כבודי. וקראתי בשם הוי"ה לפניך. שהוא רק בדרך קריאה ולימוד ומבחוץ כנז'. ומ"ש בשם הוי"ה. הנה בזה הודיע הקב"ה למרבע"ה. שכל טובו שהוא כל הגילוים כולם אשר מא"ס ולמטה. היינו גם א"ק והעקודים והרדל"א וא"א וכל האצילות כולו. הוא הכול כלול רק בשם הוי"ה ב"ה. והגם שעיקר השם הוי"ה ב"ה הנה עיקר גילויו הוא בז"א עכ"ז הרי כולם כלולים בו ונכללו כולם בשם הזה וז"ש אני אעביר כל טובי כו' וקראתי בשם ה' כו'. ומ"ש וחנותי את אשר אחון וריחמתי את אשר ארחם. הנה בכאן היה תשובה על בקשתו הראשונה הודיעני נא את דרכך ואדעך [במה שאתה מקיים כל היעודים והבטחות ואינו משתנה ע"י החטא] וראה כי עמך הגוי הזה [שהרי קראת אותם עמי וייחדת אותם לשמך] הנה על זה השיב לו כאן וחנותי כו' והודיע לו בזה שאל יפחד ואל ידאג עבור ישראל כי יש במדת טובו ית"ש לחון ולרחם עד בלי די אע"פ שאינם כדי והגון לכך. והוא האוצר גדול של מתנת חנם וכמ"ש בשמו"ר שם כו' פ' מ"ה. וכ"ז היה תשובתו ית"ש למרבע"ה שהודיע לו כוונתו במה שאמר לו כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם. ועתה אח"ז השיב לו על בקשתו שביקש הראני נא את כבדך ואמר לו לא תוכל לראות את פני. כי לראות ולהשיג אי אפשר. והוא מ"ש כי לא

יראני האדם. ואמר האדם בה' הידיעה. ור"ל כי הרי לא נתקן עדיין החטא דעהד"ע אשר מאדה"ר. כי ע"י העגל חזר הדבר לקלקולו וא"כ הרי משולל הוא בחק הבריאה שישיג שום נברא באצילות וכנ"ל. והגם שכל הבריאה כולה הנה היה בריאתה מקודם החטא אמנם הוא כי כל זוהמת ועכירת העולם והאדם אשר ע"י החטא הנה היה מיוסד כ"ז בחק הבריאה מעת עולם התוהו. שיורד ע"י החטא עשר מעלות אחורנית. וכמו שיתבאר בעה"י בארוכה לקמן חלק שני. ולכן משולל הוא משום נברא להשיג באצילות מאומה וכנז'. ואמר. וחי. בזה הודיע לו כי אחר פטירתו ישיג הכל וכמ"ש במד"ר ס"פ נשא וכן בזוה"ק פ' נשא קמ"ז א' ובכ"מ. וזהו התועלת העלום מידיעת כל טובו ית"ש אשר הודיע לו בדרך לימוד עכ"פ. כי ע"י הלימוד והתבוננות בזה. הנה בונה האדם בשמים עליותיו ואח"כ שהוא אחר פטירתו הנה עולה האדם ונכנס שם במה שעסק בחייו ובא בשכרו מה שהכין לעצמו. ונהנה מזיו אורו ית"ש אשר האיר והזהיר ע"י עסקו ולמודו בעוה"ז וזהו אשר רמז לו במלת. וחי:

והרי נתבאר לנו עכ"פ כי אי אפשר להאדם מאומה להשיג באצילות כלל וכלל כי זה היה בקשת מרבע"ה ולא ניתן לו. משום שלא אפשר כנז'. וא"כ הרי בחנם הוא לטרוח וליתן הסבירים במהות הספי' ופרצופי האצי' מה שהם. וכל ההסבירים בזה הנה כולם אינם. ואין לנו בכל עסק חכמת האמת אלא לדבר באותן המלות והלשון שהשתמש בהם האריז"ל. וכן הרי משתמש ומדבר באותו הלשון ממש כל הזוה"ק ובפרט בהאדרות וספרא דצניעותא. וגם שלמה המלך ע"ה בשיר השירים שהוא קודש קדשים הרי משתמש ג"כ רק במלות הללו ובאותו הלשון ממש וא"כ הרי אין לנו לדאוג ולחוש על זה כלל מאחר שכל עסקנו הוא רק באותו הלשון שהשתמשו בו כל אינון די רוח אלהין קדישין בהון. וכן קבל משה מפי הגבורה כי הוא כל התוארים שבתורה. ודי בזה.

[ט] **ונחזור** להענין (דלעיל אות ז') כי הנה האצילות הנה הוא עולם מלא מכל עניני דהמציאות כולם במהות והתכונה המתייחס לשם. וכמו העולמות בי"ע. ובאשר שהמאציל ית"ש הוא מתלבש ומתייחד בהאצילות ונעשה חד עמהם. הנה מתואר הוא ג"כ בכל תוארי הענינים והפרטים דכל השיעורי קומה ובחי' פרצו' מצד האצילות. אמנם הנה אינם מגיעים בו אותן הענינים כלל וכמו שיתבאר למטה. ולכן הנה נמצא בהם חלוקי בחי' בענין העבודה אליו. כי השבח והתהילה הנה נמצא בתנ"ך הרבה גם בהאברי שיעור קומה. שיר השירים פרשה ה' ראשו כתם פז כו' כו'. וכן וכובע ישועה בראשו (ישעיה נ"ט י"ז) עיניו יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם (תהילים י"א ד') כי עוד אודנו ישועות פניו (שם מ"ב ו') ולא כבדה אזנו משמוע (ישעיה נ"ט א') ואש מפיו תאכל (תהילים י"ח י"ט) ימינך ה' נאדרי בכח כו'. ימין ה' רוממה כו'. ידיך עשוני ויכוננוני. ומקום רגלי אכבד (ישעיה ס' י"ג). וכן התפילה והבקשה הנה נמצא ג"כ הרבה פסוקים בתנ"ך עד"ז. הטה ה' אזנך ושמע פקח ה' עיניך וראה (מלכים ב' י"ט י"ו) אל תסתר פניך ממני (תהילים כ"ז ח') אל נשא ידיך (שם י' י"ב) תהי ידך לעזרני (שם קי"ט):

אמנם הברכה לא נמצא בתנ"ך על האברי דשיעור קומה בשום מקום ואסור הברכה בהם. וכן גם בענין השבח והתפילה. הרי יש ג"כ חילוק בין זה לזה כי ענין התפילה לא נמצא אל בחי' האבר עצמו כמו שנמצא בהשבח. כי בהשבח הרי כתיב ידיך עשוני ויכוננוני או ימין ה' רוממה ימין ה' עושה חיל. והרי קאי השבח גם על היד עצמה אבל התפילה לא נמצא אל בחי' האבר עצמו ח"ו אלא כתיב תהי ידך לעזרני והרי קאי התפילה אל המאציל ית"ש עצמו. והכוונה הוא כי אחר שנתלבש באצילות ונתגלה בעניני פעולת היד אשר שם. יהי טובך לעזרני בזה. ועכ"פ הוא כי התפילה הוא רק אל המאציל ית"ש גופה. וכן הטה ה' אזנך ושמע פקח ה' עיניך וראה הרי קאי התפילה רק אל השם עצמו. אמנם בהשבח אין חשש כלל אם קאי גם על האברי דשיעור קומה גופה כי כל שבח הרי הוא על גילוי אורו ופעולתו הנמשך מלמעלה למטה. והיינו כי ע"י שהיא ימין ה' שהוא אור א"ס המתייחד שם ע"ז נתרומם בחי' היד אשר שם והיא עושה חיל. וזה עצמו הוא ג"כ משבח המאציל ית"ש. שבכל מקום שהוא מתלבש ומתראה שם. נתרומם ועושה חיל. משא"כ ענין התפילה הנה היא מלמטה למעלה. שהאדם הוא שופך נפשו ושיחו לפניו ית"ש. מאחר שנתקרב ר"ל שנתגלה אלינו ע"י יחודו באצילות. הנה שופך האדם את נפשו אליו שיושיע לו עי"ז. ומוכרח הוא שיהא כל תפילתינו ושיחתינו רק אליו לבד. כי רק הוא אלהינו ואפס זולתו. ולכן אי אפשר לומר יד ה' תעזריני כי אז היה משמע שהתפילה הוא אל היד שהיא תעזור אותו ע"י שהיא יד ה' שהמאציל מתייחד בה ועכ"פ היה משמע שהתפילה היא על היד גופה וזה אי אפשר ואסור לנו. כי התפילה הוא מוכרח בדוקא שיהיה רק אליו לבד ולכך אמר תהי ידך לעזרני והוא בלשון נוכח אל המאציל עצמו שיתגלה אורו וטובו באותו בחי' היד שבאצילות לעזריני אותי בזה:

וכ"ז הוא משום שכל בחי' השיעורי קומה וכל בחי' אברי הפרצו' אשר באצי'. אינם מגיעים באמת אל המאציל עצמו. גם אחר שמתלבש ומתייחד שם. ועיקרם הוא רק מצד האצי' גופה ולכן נמנע ואסור התפילה אליהם אלא רק הנוכח הוא תמיד להמאציל עצמו שהוא ייטיב לנו לעזרנו באורו וגילויו אשר נתגלה ע"י האצילות וכנז' ועד"ז הוא כל התפילות הנמצא בתנ"ך בכל אברי פרקי שיעור קומה וכמו הטה ה' אזנך ושמע פקח ה' עיניך וראה וכנ"ל. משא"כ כל השמות כולם וכן גם כל הכינוים כולם. הנה הם כולם על המאציל עצמו אשר נקרא ונתגלה בהם ע"י התלבשו ויחודו באצי'. ולכן מותר הברכה והתהילה והתפילה והבקשה בהם כולם וכנ"ל אות ד' ה'. ומ"ש בקשו פניו תמיד וכן את פניך ה' אבקש. אין הכוונה שהבקשה הוא להפנים ח"ו אלא הכוונה הוא שאנו מבקשים ממנו ית"ש שיאר לנו את פניו וכמ"ש יאר ה' פניו אליך וכן הוא בתרגום שם (כ"ז ח') ית סבר אפך ה' אתבע. ור"ל הסברת פניו שהוא רצוי פניו. ובזוה"ק פ' אמור צ"ג ב' בקשו פני אלין עטרי דמלכא (ר"ל הי"ס דאצילות) דאיהו אחיד בהו ואיהון ביה. איהון שמיה. ואיהו ושמיה מלה חדא הוא. בגין כך אמר דוד את פניך ה' אבקש כו' ע"ש. ונקרא כל האצילות פני ה'. וז"ש יאר ה' פניו אליך. ועל זה נאמר את פניך ה' אבקש. כי אנו מבקשים שיאר לנו מאור האצילות שהוא נקרא בשם פניו. כי כ"ז הוא מורה שהם חד ממש וע"ד הפנים של האדם ששם הוא הוראת עיקר צורת נשמתו שבו. ועכ"ז הנה אמרנו שאינו מותר הבקשה אל הפנים אלא רק את הפנים. ר"ל שאנו מבקשים ממנו ית"ש שיאירנו באור פניו וכנז'. והרי נתבאר כי אסור הוא להיות התפילה והבקשה לכל התוארי דשיעורי קומה ובחי' פרצו' כלל וכלל אלא רק בהשמות וכינוים לבד. והוא כמו שאמרנו שתוארי כל השיעורי קומה ובחי' פרצו' הנה הם אינם מגיעים עיקרם אל המאציל עצמו גם אחר התלבשו ויחודו באצילות ע"ד שמגיעים אליו כל השמות והכינוים. וכל עיקרי דבחי' פרצו' והשיעורי קומה הם לעולם רק מצד האצילות גופה. ואינם מגיעים אל המאציל כלל אלא רק שמתלבש שם. והוא ע"ד שאנו רואין בהנשמה עם הגוף. כי הרי הגם שהנשמה היא ממלא את כל הגוף כולו ומתייחדת עם הגוף ביחוד עצום ונעשה כל הגוף חי על ידה. עם כל זה הרי אינו מגיע חומריית הגוף להנשמה כלל. הגם שנעשים שניהם לאחד ממש. אלא שהיא עומדת לעולם בעצמותה שהיא רק אור זך ובהיר לבד ואינו מגיע לה זוהמת וחומריית הגוף כלל וכלל גם אחר שנעשים שניהם לאחד. כן הוא עד"ז (להבדיל בכל הבדלות שאפשר) כי הגם שהמאציל ית"ש הנה הוא מתייחד בהאצילות ונעשה עם האצילות לאחד ממש ונקרא בשמם שהוא בכל השמות וכינוים והתוארים וכנ"ל. עכ"ז הנה כל עניני בחי' הפרצו' והשיעורי קומה אשר הם רק מצד האצילות אינם מגיעים הם אל המאציל עצמו ע"ד שמגיעים אליו השמות והכינוים. ולכן הגם שבדרך תואר. הנה מתואר בהם המאציל ג"כ ע"י יחודו בהם אחר שמתלבש שם. ומותר בהם השבח והתהילה אליו באותם התוארים ג"כ. אבל הברכה והתפילה הנה מוכרח הוא שיהיו רק אליו לבד ע"י יחודו וגילויו שבאצילות אבל לא להאצילות ח"ו ע"י היחוד וגילוי המאציל בהם. אלא להמאציל דוקא ע"י יחודו וגילויו

שבאצילות. וכל התוארים דשיעורי קומה ובחי' פרצו' הרי אמרנו כי עיקרם הם רק מצד האצילות. אלא שנמשך תוארם אל המאציל ג"כ מצד שהתלבש שם ונעשה עמהם לאחד. אבל השמות והכינוים הם כולם רק על המאציל עצמו אשר נתגלה ונקרא בהם ע"י התלבשו ויחודו באצילות וכנ"ל. ולכן מיוסד כל התפילות והברכות רק עליהם:

וכבר אמרנו כי הגילוי הראשון והעיקרי אשר נתגלה בו המאציל אחר שמתלבש באצילות הנה הוא רק השם הויה ב"ה וממנו נמשך מגילוי לגילוי שהם כל השמות וכינוים כולם ולכן מותר הברכה והתפילה בכולם כי עולים כולם למקור אחד שהוא השם הויה ב"ה והוא המאציל בעצמו המתגלה בשם זה ע"י התלבשו ויחודו באצילות וכנ"ל באריכה. בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמין אמן ואמן: ועי' עוד בענין זה בדברינו בהקדו"ש שער ד' וכן בחלק הביאורים שער עגולים ויושר בהקדמה לענף ב' ע"ש. ועתה נשוב לענינינו שהוא בביאור דרושי עולם התוהו אשר התחלנו לבארם לעיל דרוש א' ב' ג' ונשלים עתה עניניהם בעה"י למען שמו יתברך ויתעלה:

דרוש ו'.

סימן א'.

הנה בסבת מיתת המלכים ושבירת הכלים. מצאנו בדברי קדוש ה' האריזללה"ה אשר נתגלה לנו ע"י תלמידו הגאון. הקדוש מהרח"ו זללה"ה וזיע"א. כמה סבות וגרמות בזה. ואין ספק דכולם עולים בקנה אחד והם נובעים כולם ממקור אחד ולזאת נקבץ את כולם ונבארם אחת לאחת ואיך שהם כולם תלוים זה בזה ועולים כולם לכוונה אחת. והגם שעיקרן כל הדברים הללו כבר מתבאר מדברינו לעיל בדרושי א' ב' ג' עכ"ז הנה יש בהם עדיין כדי ביאור הרבה וכמו שתראה בדברינו לקמן. ומה שיכריח לנו הענין להביא מדברינו לעיל. נקצר בהם בכל האפשרי ואציין את הסי' והאות בכל המקומות אשר דברנו לעיל בדרושי א' ב' ג' לע"ש:

והנה מצאנו בפרטיות. אחת עשרה סבות. למיתת המלכים ושביה"כ והם אלו. סיבה א'. הנה בנקודות פ"א אמר שמיתת המלכים וביטולם היה משום שנאצלו מתחלה רק בחי' העגולים לבד בלתי יושר והיו רק בבחי' נפש לבד בלתי רוח ולא יכלו לקבל האור העליון ולכך מיתו. וכן אמר ג"כ בשביה"כ רפ"ה כי הז"ת דהנקודות לא היו יכולים לקבל אור העליון כי אותו האור היורד מלמעלה היה בו פרצוף שלם וע"כ הוצרך התיקון כו' ע"ש. ובשער המלכים פ"א אמר כי אור הנקודים היה רב מאד וגם נתוסף בהם אור העליון ולא היה בהם כח לקבל כו' (ועי' עוד במלכים פ"ה ושם פ"ו בהמ"ק ובתיקון נוקבא פ"ב וכן במבו"ש שע"ב ח"ב פ"ג). וצריך לכאורה ביאור כי מאחר שאמר בנקודות פ"א שהיו רק בחי' נפש לבד. וכן אמר ג"כ בשביה"כ פ"א שהיו רק המלכיות לחוד וכן הוא ג"כ בשער המוחין פ' י"א כי תחלה היה ז"א רק ו' מלכיות כו' ע"ש. א"כ איך אמר במלכים פ"א שאור הנקודים היה רב מאד וכן אמר ג"כ בתיקון רפ"ה כי העצמות היה שלם והכלים קטנים ולכן מיתו. ועי' למטה בסמוך בסבה ו' וכן לקמן סי' ג' סוף אות י' שם יתבאר כ"ז. ומ"ש במלכים פ"א כי היה נתוסף בהם אור העליון ואמר שם רפ"ח. כי היה בא להם האור בלתי מסכים והיו האורות גדולים כו' ע"ש וכן הוא בשער א"א רפ"ג כי מתחילה היה האור שלהם רב ועצום ואין כח בתחתונים לסובלו כו'. ובמאמרי רשב"י פ' פקודי כ"ב ע"ג. אמר שם (וכן הוא בע"ח במלכים פ"ו בהמ"ק) כי היה אור א"ס יורד ובוקע בתוכם מלמעלה למטה והיה יורד האור מכתר לחכמה ומחכמה לבינה. ובהתפשט האור ההוא העליון אשר היא סוד רחמים גמורים וחסד גמור ובהגיעו אל הז"ת אשר הם דינין לא היו יכולים לקבלו כי הם הפכיים זה חסד וזה דין והיו מתבטלים ע"י האור העליון ומיתו ואז ירדו אותם הז"מ התחתונים למטה בעולם הבריאה תחת מקום המלכו' דאצילות לגמרי. והנה כ"ז צריך ביאור להבין כי הרי איזה אורות העליונים דאור א"ס היה יורד בהם הלא מבואר הוא בנקודית פ"ב שגם מעולם העקודים לא היו מקבלים אלא רק מאורות דחוטם פה לבד ולא מאורות האוזן כלל. וגם מ"ש שהיו הפכיים ומשום זה מיתו הלא אדרבה הוא כי זהו מעיקר התיקון הנצרך והמוכרח שיהא כל ספי' וכל פרצו' כלול מאורות דחו"ג ביחד כי בלתי זה אי אפשר להעולם להתקיים. וכנודע מדברי רש"י ז"ל. בתחילה עלה במחשבה לברוא במדת הדין. ראה שאין העולם מתקיים ושיתף עמו מידת הרחמים. וידוע הוא שזה קאי על עולם התוהו והתיקון (וכמ"ש במלכים ספ"ה) שלכך לא היה נתקיים מתחילה משום שהיה רק במדת הדין לבד ומדברי האריז"ל אשר בכל הנז' הרי משמע להיפך. שהרי אמר שגם מתחלה היה יורד בהם ג"כ אורות חסדים רבים וזה היה סבה למיתתם. ויתבאר כ"ז בעה"י בטוב טעם ודעת לקמן סי' ג' אות ב' ואות ה' ואות י"א:

סיבה ב' **והנה** שם בנקודות פ"ב אמר שמיתתם ושבירתם הנה היה משום שלא לקחו מכל האורות דאח"פ כולם בעברם דרך הם לא לקחו אלא רק מהאורות דחוטם פה לבד והיה חסר להם אור האוזן ולכך מיתו ונשברו [המיתה הוא מה שיצא האורות מהם ונסתלקו ועלו למעלה ונשארו הכלים לבדם כגוף בלא נשמה. והשבירה הוא מה שנשברו כליהם ונתבקעו לבקעים. והביטול (הנז' בהז"ת הנה) הוא כי היה שבירתם לפירורים דקים רבים אין חקר עד שלא היה בהם ממש והרי נתבטלו ממציאותם וכן נקרא ביטול ג"כ מה שנפלו ונטבעו בעמקי הקליפות עד שלא היו ניכרים כלל וכמו שיתבאר כ"ז לקמן בדברינו בעה"י. וזכור זה] והנה זה הטעם הב' הוא לכאורה כולו מוקשה. חדא כי הרי הוא לכאורה היפך מהטעם הא' כי הרי בטעם הא' אמר שלא היו יכולים לקבל האור העליון. והרי לנו כי רבוי אור העליון היה מזיק להם. וכמו העין שאינ' יכול להסתכל באור השמש וריבוי אור השמש מזיק לו. ובטעם הב' אמר להיפך שע"י שלא היה להם מאור העליון דהאוזן ע"ז מיתו. הרי אדרבה הוא שלא היה ביכלתם לקבל אור מרובה ומיעוט האור הוא יפה להם. ועוד כי הנה צריכים אנו להבין מפני מה לא קבלו באמת גם מאור האוזן ג"כ מאחר שעברו גם דרך אור האוזן. וכמו שאמר שם הרב בנקודות פ"ב שהאורות דהנקודות כאשר יצאו מהעינים לירד מהטבור ולמטה הנה עברו דרך כל האורות דאח"פ. וא"כ הרי היו צריכים ליקח מאור האוזן ג"כ וכמו שלקחו מאורות דחוטם פה. ועוד צריך ביאור כי מאחר שאמר הרב שסבת מיתתם ושבירתם הנה היה משום שלא לקחו מאור האוזן א"כ הרי ודאי הוא כי אחר יציאת השם מ"ה שהוא בעת התיקון דמעשה בראשית הנה היו לוקחים אז מאור האוזן ג"כ. וא"כ אלמה לא השמיענו הרב בשום מקום את סדר לקיחתם מאור האוזן איך שהיה לאחר התיקון:

סיבה ג'. למיתתם ושבירתם הנה הוא בדברי הרב בנקודות פ"ג. משום שלא נתקנו עדיין בתיקוני דו"ן ויצאו בלא זווג וכבר ביארנו תהלית"ש כל הצורך בזה לעיל דרוש א' ב' ג' ע"ש ולא נשאר לנו לבאר בזה מה שנוגע לענינינו אלא רק איך שמקושר גם הסבה הזה עם כל שאר הסבות כולם אשר נבאר אותם בדרוש הזה בעה"י:

סיבה ד'. הנה שם בפ"ה אמר שמיתתם ושבירתם היה משום שכ"א מהז' תחתונות לקח את כל האורות של כל התחתונים ממנו ולא יכלו לסבול אור יותר מהמגיע לחלקו ונתבקע הכלי ע"ז ומיתו ונשברו. אמנם כלי המלכות אשר היא לא לקחה יותר מחלקה. כי הרי היא התחתונה לכולם ולא היה לה עוד ממי ליקח יותר מחלקה. אמר שם בסבת שבירתה משום שהיא היתה חסירה משרשה כי לא נשלמה גם בעולם העקודים ולכך לא היה בכחה לסבול גם האור שלה לבד:

סיבה ה'. הנה בשביה"כ פ"ה אמר שכל הקלקול היה משום שהנה"י שהם דינין היו רוצים הם להתגבר על החג"ת שהם רחמים ולהלבישם אותם ולכלול את החג"ת בתוכם. ואמר שם כי הנה"י הם יותר מגולים ולפי שאורם מגולין היו

מתגברין על החג"ת ע"ש. והוא באמת כולו מוקשה וצריך ביאור הרבה כי הרי מבואר הוא שם פרק א' ב' ג' וכן בנקודות פ"ה כי כל מלוכתם וכן מיתתם ושבירתם היו רק אחד לאחד ומלכו ומיתו רק זה אחר זה שאחר מיתת כל עליון אז מלך התחתון וא"כ הרי בעת שמלכו החג"ת לא מלכו עדיין הנה"י כלל וכל מלוכת הנה"י היה רק אחר מיתת ושבירת כל החג"ת. ואיך אמר שכל הקלקול היה משום שהנה"י היו רוצים להתגבר על החג"ת. הרי לא היו יחד בפעם אחד בעולם. גם מה שאמר שהנה"י הם יותר מגולין מהחג"ת הוא ג"כ תמוה כי הרי שם פ"ב אמר בפירוש להיפך שהחג"ת היו יותר מגולים מהנה"י ולכן היה בהחג"ת השבירה יותר גדולה ע"ש.

סיבה ו'. בשער התיקון פ"ה אמר שמיתתם היה משום שהעצמות שהם האורות היו שלימים והכלים היו קטנים ולא היו יכולים הכלים לקבל את האורות ולכן מיתו. והנה מ"ש שהעצמות היו שלימים אמר כמו כן ג"כ בשביה"כ רפ"ה כי הז"ת לא היו יכולין לקבל את אור העליון כי אותו האור היורד מלמעלה היה בו פרצוף שלם כו' וכן אמר בשער המלכים פ"א כי אור הנקודים היה רב מאד וגם ניתוסף בהם אור העליון ולא היה בהם כח לקבל לכן מיתו. אמנם בשביה"כ פ"א מבואר שם כי לא היו אלא רק המלכיות לבד וכן הוא ג"כ בשער המוחין פ' י"א כי תחלה היה ז"א רק ו' מלכיות או ו' כתרים וכן הוא ג"כ בשער העיבורים ספ"ג כי לא היו אלא רק המלכיות לבד ולכך נקראו בשם מלכים. ובשער תיקון נוק' פ"ב אות ט' מבאר שם הרב כוונתו היטיב בכ"ז. כי הנה האור דכל נקודה היה רק עשירית לבד [מהאור דאחר התיקון] שהוא המלכות שבה לבד והכלי דכל נקודה היה רק עשירית גם מאותו האור. ובבחי' הכתר שבה. וכמו שיתבאר לקמן סי' ג' אות ה' ואות י' הענין בזה [וזהו במ"ש במוחין פ' י"א. כי תחלה היה ז"א ו' מלכיות או ו' כתרים. ובאמרו מלכיות כוונתו על האורות. ובאמרו כתרים כוונתו על הכלים] אמנם ספי' המלכות היא יצאה בעולם הנקודות אור הכתר שבה (ומהטעם האמור בשער המלכים פ"ו ע"ש) והכלי שלה היה ג"כ עשירית מאותו האור. ובבחי' הכתר שבאותו האור. וע' עוד בשער הכוונות בדרושי כוונת עמידה בברכת עקירת המינים דף ל"ו ע"ד. והרי לנו עכ"פ כי כל האורות דהז"ת כולם שהם דעת חג"ת נהי"ס. היו כולם שוים שלא יצא בהם אלא רק חלק עשירית לבד ממה שהיו אחר התיקון. היינו בהז"א יצא הו' מלכיות ובהנוק' יצא הכתר שבה. והכלים שלהם היה ג"כ בכולם שוים שהיה הכלי דכ"א רק עשירית מאותו האור שיצא בהם. היינו הכתר דאותו האור [ומ"ש הרב בתיקון נוק' שם שהיתה הנוק' קטנה מכולם בין באור בין בכלי. הוא משום שחושב שם כל הו' נקודות דז"א לנקודה אחת שהוא נקודה הד'. וכמ"ש שם ששרשם אינם רק ה' נקודות לבד כו' והו' נקודות אינם רק נקודה אחת לבדה שהוא כנגד ז"א דאצילות כו' ע"ש. אבל בפרטיות ר"ל כאשר שאנו חושבים את הדעת וחג"ת נה"י לו' נקודות הנה היה המלכו' שוה להם בין באור בין בכלי (אלא שהאור שלה היה ג"כ הכתר שבה וכנז') שהאור דכ"א היה חלק עשירית לבד והכלי דכ"א היה עשירית מעשירית] וזהו מ"ש בשער התיקון פ"ה שהאורות היו שלימים וכן מ"ש בשביה"כ פ"ה שהאור היה פרצוף שלם. ר"ל בערך הכלי. כי הכלי הרי היה רק חלק עשירית מאותו האור וא"כ הרי היה האור בערך הכלי בבחי' י"ס שלימים שהוא פרצוף שלם. ומחמת שהכלי היה קטן מאד שהוא רק עשירית מהאור לא היה לה כח לסבול את האור שלה ולכך מיתו ונשברו.

סיבה ז'. הנה בשער המלכים פ"ה אמר שם דלכך מיתו ונשברו משום שיצאו בלתי תיקון. והיינו כי הרי הו' נקודות שהם דעת חג"ת נה"י אשר הם באמת רק פרצו' אחד. הנה יצאו בעולם הנקודות כ"א בפנ"ע ולא היו מתלבשים זב"ז אלא שיצאו נפרדות זו מזו. וכן המלכות ג"כ כי לא היה מתפשט הכלים שלהם ע"ד פרצוף אשר הוא מסודר באבריו להלביש את כל כח וכח מהנשמה שבו. כ"א באבר מיוחד אליו. ומתצמצם עי"ז כל הכחות דהנשמה שלא להאיר ולפעול אלא רק לפי כח הגוף אבל בעולם הנקודות לא היו הכלים מסודרים ע"ד פרצו' כלל ולא היו יכולים לקבל את האורות שבהם ועי"ז מיתו ונשברו ע"ש במלכים ספ"ה ושם בהתחלתו ובתיקון פ"ה ובשער הכללים רפ"ב וכן אמר בזוהר הרקיע דף קנ"ג ע"ב דבעולם הנקודות לא היו בסוד פרצוף כלל אלא בחי' כלי עם אור בלא פרצו' ועי"ז נתחרבו. ויתבאר כ"ז באריכות יותר לקמן סי' ג' אות י' וי"ב ע"ש:

סיבה ח'. בזוהר הרקיע דף ק"ד ע"א וכן במאמרי רשב"י פ' תרומה ד' ז' ע"ב אמר. דסבת מיתתם היה משום שהיו כולם דינים גמורים [וכמו שמבואר ג"כ בע"ח בשביה"כ ספ"ז ובנקודות פ"א ע"ש] וכן אמר שם פ' פקודי ד' כ"ג ע"א וב'. שמשום שהיו כולם דינים קשים לא יכלו לקבל את האור ועי"ז מיתו. וכן הוא עוד שם באריכה בזה בביאור מדרש הנעלם רות ד' ס"ג וד' ס"ד. ומבואר שם כי כולם היו דינין תקיפין ומחמת שהיו בסוד הדין הקשה נתחרבו ונתדעכו לגילולין שאין בהם ממש וכן הוא כ"ז באד"ר נשא ד' קל"ה וקמ"ב ובאד"ז רל"ב ובפ' פקודי רכ"ד סע"ב. וכבר דברנו בזה הרבה לעיל דרוש ג' סי' ג' ע"ש.

סיבה ט'. במבוא שערים שער ב' ח"ב פ"ג כתב שם הרח"ו ז"ל והנה שמעתי פעם אחד ממורי זלה"ה כי טעם מיתת הז' מלכים היה. משום שלא יצאו אלא רק הענפים לבד ושרשיהם נשארו מבפנים ולכן לא היה כח בענפים לקבל את האורות. ועי"ז מיתו. וכאשר המאציל העליון רצה לתקנם החזירו לשרשיהם שנשארו מבפנים ועי"כ נתקנו כו' ע"ש. ומ"ש שלא יצאו אלא רק הענפים. ר"ל כי לא יצאו מתחלה אלא רק המלכיות דהב"ן לבד אבל הט"ר דב"ן לא יצאו אלא רק אחר התיקון. והמלכיות לבד קרא אותן בשם ענפים וכמ"ש ג"כ בשביה"כ פ"ו ע"ש. כי שרשם ועיקרם שהוא הט"ר שלהם הם נשארו בפנים שלא נתגלו ולא יצאו אלא רק לאחר התיקון. וכבר דברנו בביאור דברים הללו לעיל דרוש א' סי' א' אות ד' ודרוש ב' סי' א' אות ו' ושם סי' ג' אות ג' ודרוש ג' סי' ה' אות י"א. ע' בכל המקומות הנז' ותמצא נחת בעה"י. ומ"ש שאח"כ החזיר אותם לשרשיהם שנשארו בפנים הוא מה שחזרו ועלו למ"ן לצורך התיקון וכמ"ש בשער התיקון פ"א ופ"ב וחזרו ויצאו אז עם המ"ה והט"ר דב"ן ביחד. וע' בדברינו בכללי התפ' והסת' כלל י"א ענ"ח ועג"י באריכה:

סיבה יו"ד. הגר"א זללה"ה בספד"ל פ"א אחר שמבואר שם כמה סבות למיתת המלכים מהסיבות הנזכרים לעיל. הנה אמר שם בדה"מ לא הוו משגיחין אפין באפין עוד ב' סבות למיתת המלכים. אחד משום חסרון המתקלא שהוא סוד הדעת עלאה ב' עטרין דחו"ג הנמשך מאוירא ובוצינא הקד"א ומ"ס. וכמו שמבואר שם בדבריו בדה"מ דעד דלא הוה מתקלא. ע' בהגהה שם. וכן בדה"מ עמר נקי תליין בשיקולא בליקוט הב' שם עש"מ. ומבואר שם בכל דבריו. כי בעולם התוהו היה חסר כל אותו האור דהדעת עלאה שהוא הקו האמצעי המכריע והוא המחיה ומקיים את הכל כי הוא נמשך ברזא דאור א"ס השורה ומתייחד בהב' רישין דא"א. ובעולם התוהו היה חסר כל אותו האור דהדעת עלאה מכל וכל (וכמו שבארנו בזה לעיל דרוש ב' סי' א' ושם סי' ב' אות א' ו' וסי' ג' אות א' ובדרוש ג' סי' ג' אות ג' וכן בדרוש א' סי' ה' אות ה') ולכן מיתו ונתחרבו כל המלכים:

עוד אמר הגר"א ז"ל שם סיבה שנית למיתתם. לפי שלא היה עדיין התיקונים שהם הז' תיקוני גלגלתא והי"ג ת"ד. כי זהו עיקר התיקון להתמעט האור ולהתצמצם דרך נקבים ושערות. ומשום שלא היה עדיין התיקונים לכך לא נתקיימו המלכים כי לא היו יכולים לקבל ולסבול את ריבוי האור שהיה נכנס בהם בשפע בלי צמצום. וכן אמר הגר"א שם ג"כ בסוף דה"מ רישא דכסופא. ושני תיקונין נתקנו. אחד דו"ן שהיא המתקלא תרין רישין וחד דכליל לון כו'. והשני שיוצא ע"י לבושין בליגורות דקין. וכן הוא ג"כ בדברי האריז"ל בשער א"א רפ"ג ובמאמרי רשב"י בביאור אד"ר ד' ל' ע"ג ושם במדרש הנעלם רות ס"ג ע"ד וכן הוא מובן כל הדברים הללו (הב' סיבות שאמר הגר"א ז"ל כנז') ברוב דרושי ע"ח:

סיבה י״א. הנה במבו״ש שע״ב ח״ב פ״ג אמר הרב שם כי עיקר הטעם למיתת המלכים הוא. כי משום שהיו סיגים מעורבים בהם והם הגורמים הפירוד עד אחר התיקון שאז נתבררו מהסיגים והקליפות ואז נתחברו עכ״ל. ושם מקודם אמר. כי באשר שהז״ת היו דינים ויצאו נפרדות וחסירות לכן לא היה בהם כח לסבול אורותיהם כו׳. ומ״ש שהיו סיגים מעורבים בהם. הוא מרומז ג״כ בע״ח בדרושי נקודות פ״א ובשביה״כ ספ״ז ע״ש. וכן אמר ג״כ במאמרי רשב״י פ׳ תרומה ד׳ ז׳ סע״ב זה לשונו. והענין היא שהוכרח עתי״ק לעכב תיקונו עד שיצאו ניצוצות אלו לפי שהיו דינין תקיפין (וכנ״ל סבה ח׳) ובהם מעורבין קליפות וניברר הפסולת מהם ומה שהיה יכול להתבסם נתבסם. והקליפות נשארו למטה להבדיל בין הקודש ובין החול. והנה אח״כ בעא עתי״ק למינדע אי אתבסמו דינין ונפק קין והבל וזהו מ״ש בזוהר פקודי רנ״ד כע״ב. ובריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר עכ״ל האריז״ל שם וע״ש עוד בארוכה. וממה שאמר שהוכרח עתי״ק לעכב תיקונו כו׳. הרי לנו כי זהו עיקר הטעם והסבה לכל מיתת המלכים ולכל עניני דעולם התוהו וכן הוא באמת עומק הענין בכ״ז וכמו שיתבאר בעה״י לקמן בארוכה. והרי לנו עכ״פ מבואר מדברי האריז״ל י״א סבות פרטיים למיתת המלכים ושבירתן. ועתה נדבר בהם אחת לאחת בעה״י:

סימן ב׳.

[א׳] **הנה** הסבה ראשונה הנ״ל והוא מ״ש בנקודות פ״א שמיתתם היה משום שנאצלו מתחלה רק העגולים לבד שהם בחי׳ נפש ולא היו יכולים לקבל את האור העליון. הנה מ״ש שהיו רק בבחי׳ נפש לבד. הוא אותו הענין עצמו אשר אמר בשביה״כ פ״א שלא היו אלא רק המלכיות לחוד. וכנודע שהמלכו׳ הוא עצמו רק בחי׳ נפש לעולם. והוא ע״פ דברינו שבארנו לעיל בדרושי א׳ ב׳ ג׳ שהנקודות אשר יצאו מהעינים הם היו המ״ן דאימא שבא״ק אשר העלתה אותם למעלה לקבל שם תוספת אור וברכה. וכדי להוציאם לפרצופים שלימים ולעולמות גמורים. וכ״ז היה ע״י שהיה בכוונת האימא עלאה שבא״ק להשתתף בהם בפנימיותה ובכל בחי׳ האמ״ר וק״ב שבה. אמנם לא זכו לכ״ז אלא שיצאו מהעינים דא״ק כמו שהם שהוא רק עצמותם העיקרי שבהם לבד ויצאו מהעינים רק אותן המ״ן עצמן אשר עלו והם רק המלכיות לחוד. והענין הוא כי הנה כל מ״ן הנה הם רק הנקודה העיקרית של הולד ע״ד גרעין הפרי שהוא הנקודה העיקרית והשורש העיקרי של האילן ומושרש ומונח שורש העיקרי של הולד בעטרת היסוד דאו״א. ונקרא אותה הנקודה העיקרית בשם מלכות משום שהנה היא מהמלכות דא״ס הכוללת כל העולמות כולם. וכל המציאות הכללי כולו וכן כל הפרטיים כולם הם הכל רק ממנה. וזהו שורשם העיקרי של כל המציאיית כולם. אמנם יוצאים ומשתרשים ונעשים משורש קטן לאילן שלם ע״י שפעת אור א״ס הנשפע תמיד דרך הקו ומאור א״ס המקיף ועי״ז מתרבה ומתגדל כל שורש ונעשה לפרצוף שלם ולעולם מלא אבל השורש העיקרי דכ״א הנה הוא עכ״פ מהמלכות דאור א״ס. והנה ניתן בכל עליון הכח של השורש העיקרי דהתחתון ממנו והוא מונח בעטרת היסוד דהעליון. והנה אותו הכח הנה הוא מהמלכו׳ דאור א״ס כנז׳ והוא ג״כ בחי׳ המלכות דהתחתון והוא הנקודה העיקרית׳ שבו וכן הוא מונח גנוז וטמון ג״כ רק בהמלכו׳ דהעליון שהוא בעטרת היסוד שבו כנז׳. והרי לנו כי עיקרו דכל מציאות הוא הכל רק בחי׳ מלכות. והנה כאשר הגיע עתו לצאת לפרצו׳ שלם. הנה עולה ממקומו שהוא מעטרת היסוד דאו״א. בבחי׳ מ״ן למעלה בהמוחין דאו״א ומשם עולה תשוקתם ופנימיותם לשורשם העליון אשר בכל העולמות כולם עד שמגיעים להמ״ס שבא״א הכללי [וכמ״ש בספד״צ פ״א ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהויין] שהוא התחלת העולמות דא״ס אשר לעילא לעילא עד הקו דא״ס ומקבל משם תוספת אור וברכה להוציאו לפרצו׳ שלם בכל שלימותו. וכן היה התחלת כל אותן הדברים בענינינו ג״כ. כי כל כח דהמציאיית של כל העולמות אבי״ע היה מונח גנוז וטמון בעטרת היסוד דאו״א שבא״ק שהוא בהמלכיות שבהם אמנם כאשר העלתה אותן האימא שבא״ק בבחי׳ מ״ן למעלה והיה עלייתם עד המ״ס דהא״א שבא״ק. הנה לא זכו הם לקבל שם תוספת אור וברכה להוציאן על שלימותן. אלא שהמ״ס דא״ק הוציא אותם ממקומו גופה ולחוץ ויצאו דרך העינים דא״ק. ועי״ז הנה לא זכו להבנות למציאיית גמורים כלל. ולא היו אלא רק נקודתן העיקרים לבד שהוא שורשם הראשון היינו המלכיות שבהם לבד שהוא אותן המ״ן עצמן אשר עלו. וכנ״ל דרוש ב׳ ע״ש בארוכה. והוא מ״ש הרב שהיו רק בחי׳ נפש לבד:

אמנם עכ״ז הנה בכל מקום שעלו בעת עלייתם למ״ן וכן ביציאתם מהעינים ובכל מקום שירדו דרך הם כאשר שיצאו מהעינים לירד מהטבור ולמטה. הנה נשתתפו ונשרשו שם והיו מושפעים מהם אור גדול שהוא מכל אותן אורות העליונים כולם אשר נשרשו בהם ונשתתפו עמהם בעת עלייתם וירידתם. וכמו שבארנו לעיל דרוש ג׳ סי׳ ה׳ אות י״א. כי היו מושרשים למעלה בד׳ מקומות וקבלו משם שפעת אור גדול. והוא האור העליון אשר אמר הרב בנקודות פ״א שלא יכלו לקבל אור העליון. וכן במלכים פ״א אמר שם וגם ניתוסף בהם אור העליון כו׳. ושם פ״ו בהמ״ק אמר אור הא״ס כשהיה מגיע אל הו׳ נקודות היו מתבטלות כו׳. וכן שם רפ״ח שכאשר לא היה עדיין שום תיקון היה האור בא בלתי מסכים והנה הם אורות גדולים ובלתי מסכים ואין הכלים יכולים לסובלו ומתבטלים כו׳. וכן בא״ח רפ״ג כי מתחלה היה האור שלהם רב ועצום ולא היה כח בהתחתונים לסובלו כו׳. הנה כוונתו בכ״ז הוא על אותו אור העליון שהיה נמשך בהם מד׳ שרשיהם העליונים אשר בארנו לעיל דרוש ג׳ סי׳ ה׳ אות י״א (וע׳ עוד לעיל דרוש ב׳ סס״י ד׳ ושם סס״י ב׳ ובדרוש א׳ סי׳ ה׳ אות ה׳) ועל אותו אור העליון אשר קבלו מכל הד׳ שרשיהם העליונים הוא מ״ש האריז״ל. בשערי מאמרי רשב״י פ׳ פקודי כ״ב ע״ג. הנ״ל סי׳ א׳ בסבה א׳ שם (וכן הוא במלכים פ״ו בהמ״ק) כי היה אור א״ס יורד ובוקע בתוכם והוא רחמים גמורים וחסד גמור ולא היה בכח הנקודים לקבלו. כי אותו האור שהיה נמשך להם מהד׳ שרשים העליונים הנז׳. הנה הוא בבחי׳ אור א״ס להנקודים כי הרי הם מא״ק עצמו ומפנימיותו ומהטבור ולמעלה שבו ולכן הנה הם בבחי׳ אור א״ס להנקודים. וכן הוא מבואר ג״כ במבו״ש שע״ב ח״ב פ״ג שאמר שם על הארת דחוטם פה אשר קבלו הנקודים (וכמ״ש הרב בנקודות פ״ב. והוא אחד מהד׳ שרשים שחשבנו לעיל דרוש ג׳ סי׳ ה׳ אות י״א) כי משום שהז״ת היו דינים לא יכלו לסבול האור הגדול של הרחמים ונשברו כו׳ ע״ש. ועיקר הענין דסיבת מיתתם אשר עי״ז. יתבאר לקמן סי׳ ג׳ אות ב׳ ע״ש. אך עכ״פ הוא כי על אותו האור אשר קבלו מכל הד׳ שרשיהם העליונים הנה הוא מ״ש הרב בכ״מ כי היה האור שלהם אור גדול ורב ועצום. והאמת הוא כי כל מלוכתם אשר יצאו ומלכו כרגע. הנה היה ג״כ רק ע״י שפעת אורות הללו אשר קבלו מלמעלה. וכנ״ל דרוש ב׳ סס״י ב׳ וסס״י ד׳. אלא משום שלא היו הנקודים נגמרים כלל והיו מחוסר שלימות הרבה וכמו שבארנו הענין דחסרון השלימות שבהם. לעיל דרוש ג׳ סי׳ ג׳ אות ג׳ ע״ש. הנה לא היה להם בית קיבול ומקום לקבל את כל אותן האורות בתוכם וכן לא היה להם השתוות כלל עם אותן שפעת אורות העליונים הללו שהיה נמשך בהם. וכמו שיתבאר כ״ז בארוכה לקמן סי׳ ג׳ אות ב׳ ואות ה׳ וע״ש עוד אות ט׳ ואות י״א. והנה עי״ז נשתברו כליהם ע״י ריבוי האור והיה מלוכתם רק כרגע ומיתו ונתחרבו. וזהו אשר אמר הרב בנקודות פ״א כי משום שלא היה בהם רק בחי׳ נפש לבד. שהוא רק המלכיות אשר מהמ״ן דאימא וכנ״ל לא יכלו לקבל האור העליון וכנז׳ וכמו שיתבאר עוד לקמן סי׳ ג׳:

[ב׳] **אמנם** מ״ש הרב בהסבה הא׳ דענינינו כי היו כל אלו הנקודות רק עגולים לבד בלתי יושר. הנה כבר בארנו לעיל דרוש ה׳ סי׳ ב׳. כי עיקר ענין העגולים הנה הם היסודות ארמ״ע שהם היסודות הכלליים של כל עולם. אך בענינינו שהוא בעולם הנקודות הרי כתבנו לעיל בכ״מ כי יצאו אז גם כל שרשי המציאיית כולם אשר היו עתידים לצאת בכל

משך זמן דשית אלפי שנין הנה יצאו אז שרשיהם העיקרי שבהם בפרטות ופרטי פרטות. וא"כ הרי אי אפשר לפי"ז שיהיו רק עגולים לבד כי כל הפרטים הנה הם רק מהיושר וכמו שכתבנו לעיל דרוש ה' סי' ג'. אך הענין בזה הוא ע"פ מה שידוע כי כמו שיש עגולים ויושר בכלל העולם. שהעגולים הוא העולם בעצמו שהם בחי' היסודות ארמ"ע כנז' וכמ"ש הרב בסוף הע"ח בדה"מ והנה ע"ש. והם מכונים בשם בתים והיכלות וכמ"ש בדרושי אבי"ע פ"ג ושם תחלה פ"ב ובכ"מ. והיושרים הוא כל המציאות הפרטיים מכל החלקי דצח"מ שבכל עולם. ואלו היושרים והעגולים שהוא כלל העולם וכלל המציאות שבהם. הם מכונים ג"כ בשם פנימיות וחיצוניות. וכמ"ש בשער פנימי' וחיצו' רי' דרוש א' וכן בשער הפרצופים דרוש א' ובכ"מ. והנה כל ב' בחי' הללו דעגולים ויושר ופנימית וחיצונית הנה ישנם כמו כן גם בכל אדם בפרט וכן בפרטי כל המציאות כולם. וכמו שמבואר בשער הפרצו' שם דרוש א' ובדרושי פנימי' וחיצו' בכ"מ שם. וכמו שהאריך הרב בזה בדרושי אבי"ע פ"ב. ומבואר שם כי המלכו' שבכל עולם ופרצו' (וכן הוא בכל מציאות ומציאות כי כ"א הוא כלול מי"ס כנודע) הוא בחי' ההיכל אליו ע"ש והוא בחי' העגולים שלו. וכן אמר ג"כ בפרקי הצלם פ"ב בענין עור בשר גידין ועצמות. ואמר שם שהעור הוא המלכו' המקפת את הכל ונעשה כמין בית לכולם ובסוד אין בית אלא אשה שהיא שם ב"ן. והבשר הוא בסוד ז"א מ"ה. והגידין בסוד אימא ס"ג. והעצמות בסוד אבא ע"ב. וכן הוא ג"כ כי כמו שהעגולים הכללי הם היסודות והשורשים של כל העולם כולו בכלל. כן הוא ג"כ בחי' עגולי הפרטים שבכל מציאות ומציאות בפרט. הנה הוא היסוד והשורש הראשון שלו. והנה הוא בחי' המלכו' שבכ"א שהיא השורש העיקרי אליו. וזהו מ"ש בנקודות פ"א וכן בשביה"כ פ"ח ובכ"מ שבעולם הנקודות לא יצאו אלא רק בחי' נפש והמלכיות שהם העגולים. ואין הכוונה שלא יצאו רק בחי' העולמות לבד. היינו הד' יסודות ארמ"ע שבכל עולם שהם העגולים הכללי. אלא הכוונה הוא גם על עגולי הפרטי אשר בכל המציאות הפרטים כולם. אמנם גם בחי' העגולים. הנה לא יצאו בשלימות כמו שהם עתה. אלא רק המלכות החיצוני שבהם לבד. והן בהכללות שהוא העולמות עצמן והן בהפרטים שבכל עולם. הנה לא יצא בעולם הנקודות אלא רק המלכות החיצוני שבהם לבד שהוא רק בחי' העור שבהם. ומשום שלא היו אלא רק המלכיות החיצוני לבד שהוא אינו עדיין מציאות גמורה כלל. וגם יצאו בלי השתתפות האימא. מבחי' האמ"ר וק"ב שבה. לא היה להם השוות ובית קיבול לקבל את האורות העליונים אשר נשפע בהם גם אז עכ"פ. ולכן לא היה אפשר להם להתקיים ומיתו ונשברו וכנ"ל. והגם כי הרי מציאות כל הפרטים הנה הם רק ע"י בחי' היושרים וכנ"ל דרוש ה' סי' ג'. ובעולם הנקודות הרי לא היו יושרים כלל. וא"כ מאין יצאו החיצונית דכל הפרטים ג"כ. אך כבר בארנו לעיל בדרושי אב"ג. שהיו ב' מיני מלכים. מלכי עגולים ומלכי יושר. והאירו היושר בהעגולים ויצאו עי"ז כל הפרטיים ג"כ וכנ"ל דרוש ה' סי' ו' אות ו'. ומה שאמרנו כי בעולם הנקודות לא היו אלא רק עגולים לבד. הענין הוא כי גם אלו המלכי יושר אשר הם מהאבא שבא"ק. וכמו שכתבנו לעיל בדרושי אב"ג בארוכה. הנה הם באמת ג"כ רק מבחי' העגולים שבאבא אלא שבערך המלכי עגולים שמהאימא שבא"ק היו נחשבים הם בעולם הנקודות למלכי יושר. ויצאו על ידיהם ומהארתם אשר האירו הם במלכי העגולים שמהאימא. כל שרשי הפרטיים ג"כ וכנז'. אבל באמת היו גם כל המלכי יושר שמהאבא ג"כ רק מבחי' העגולים החיצונים שבו לבד וכן נעשו גם הם לאחר התיקון לעגולים ממש וכנ"ל דרוש ד' סי' י"ג וסי' ט"ו. ולכן הוא כי גם כל שרשי הפרטיים אשר יצאו מהם ועל ידיהם. הנה היו ג"כ רק בחי' העגולי דהפרטים וכנז'. והרי נתבאר לנו עכ"פ כי כל המלכים כולם אשר בעולם הנקודות היו רק מבחי' המלכו' החיצוני לבד ויצאו מהם כל שרשי הפרטיים דכל המציאות כולם אשר בכל הד' עולמות אבי"ע. ג"כ רק המלכו' החיצוני דכל פרט ופרט. שהוא בחי' העור שבהם שהוא רק בחי' העגולים דכ"א והוא השורש העיקרי שבו שהוא הנקודה העיקרית אשר כקרני חגבים זה לבד הוא אשר יצא בעולם הנקודות מכל המציאות כולם. ולכן לא היה אפשר להם להתקיים כלל וכנז':

[ג'] **אמנם** הנה לעיל דרוש ג' סי' ה' מאות י"ב עד סוף אות י"ח העלינו שם. כי המציאות דהמלכי יושר הנה היו מהמלכיות דכל הו"ק כולם. משא"כ המלכי עגולים הנה הם היו רק מהמלכיות דהנה"י לבד. וכן אמרנו שם ג"כ כי המלכי יושר הם היו החג"ת הכללים דעולם הנקודות והיו משתמשים הם אז לבחי' הז"א והמ"ה. והמלכי עגולים הם המלכו' נו"ק והב"ן. וא"כ הרי נמצא כי היו אז המלכי יושר במציאות בחי' הבשר שבכל פרצו'. והמלכי עגולים להמציאות דבחי' העור שבכל פרצו'. וכנ"ל מדברי הרב בפרקי הצלם פ"ב. שהמלכו' נוק' שהיא הב"ן היא בבחי' עור והז"א ומ"ה הוא בבחי' בשר. וזהו הענין מה שנמצא לכאורה סתירה בדברי הרב. כי בשער החשמל פ"א אמר שהעור הוא כולו מן שמות אלהים הנקרא באד"ר קכ"ח ע"ב בשם כורסייא דשביבין (הנאמר בדניאל ז' פסוק ט') והוא מבחי' המלכים שלא נתבררו. ונקרא קליפת נוגה. ונקרא חשמל. כי חשמל גימ' מלבוש שהוא כללות העור המלבוש על כל הגוף. אבל בשער קליפת נוגה פ"א אמר. שהכורסייא דשביבין הוא הבשר שהוא בשרא סומקא והיא כולה מן שמות אלקים והוא סוד החשמל המקיף לכולם וזהו כענין החשמל מתוך האש אשא סומקא והוא הבשרא סומקא ואח"כ העור שהוא קליפת נוגה והוא עץ הדעת טוב באצילות כי בם הוא כולו טוב. וכן שם פ"ב אמר ג"כ כי הבשר הוא החשמל כי הוא המלבוש החופף על הג' כלים הנקרא גוף. אשר הבשר אינו מכללם. ועל הבשר סובב הנוגה קליפה רביעית והוא עור זך ודק מאד שאינו ניכר. קול דממה דקה בחשאי. והוא ח"ש מחשמל. ובתוכו מ"ל שהוא הבשר והוא עצמות של החשמל. והוא באצי' עץ הדעת טוב. אמנם בבי"ע הוה אותו העור שהיא הקליפה הרביעית הסובבת עליו. טוב ורע. ונמצא כי באצילות נעשה הבשר עם הקליפות נוגה כולו חד והם שניהם האותיות חשמ"ל והוא כולו טוב. אבל בבי"ע הנה נפרד שם העור מהבשר. ושם הוה אותה העור שהוא קליפת נוגה טוב ורע. והוא סובב על החשמל. שהוא הבשר והיא מפסקת בין החשמל ובין הקליפות הגמורים. שהוא העור העב הנחלק לג'. שהם ג' קליפות האחרים. ענן רוח אש מתלקחת. ע"ש כל הענין בזה ובחשמל פ"ג. אך הענין הוא כי כל הכורסייא דשביבין הנה הוא מהאורות הראשונים דעולם הנקודות שהם כולם דינין וגבורות. והוא כל המלכיות שהם המלכי עגולים והיושר. שהם סוד הבשר והעור. כי המלכי יושר הם השתמשו בעולם הנקודות לבחי' ז"א שהוא סוד הבשר וכנ"ל. אמנם לאחר התיקון כאשר שנתגדל כל פרצו' הן באורך הן בעובי וכמ"ש בשער פרקי הצלם ובשער הפרצופים. היו מתחברים אז כל המלכיות של כל הז"ת כולם שהם המלכיות דהיושר והעגולים שניהם יחד. ונעשים הם שניהם לבחי' עור של כל הפרצו' בגדלותו. כי כל מה שהפרצו' הולך וגדל. נתעבה ונתגדל כל בחי' שבו ונתרבה ונתעבה העור שבו ג"כ. והוא במה שנתחברו כל הז' מלכיות שהם היושר ועגולים כולם יחד ונעשה מהם כולם בחי' העור של הפרצו'. וזהו מ"ש בשער החשמל פ"א כי כל מה שהיה בחי' גוף לז"א בעיבור ויניקה. הוא נעשה עור בבחי' גדלות. והוא ע"פ מ"ש בפנימי' וחי' דרוש ח'. כי טרם מיתת המלכים היו כמו בזמן היניקה והיה משמשים אז המלכי יושר לבחי' החג"ת. שהוא ז"א ובשר. ואחר הגדלות נעשה כ"ז להחיצונית לבד, שהוא העור שבו. וכנ"ל אות ב' שגם היושר דהנקודות. הנה נעשה הוא ג"כ לאחר התיקון רק לבחי' העגולים והוא העור המקפת. והוא ג"כ ע"פ מ"ש בפרצופים דרוש ד' שכל הו"ק דאצילות הראשון הוא נעשה בגדלות רק לבחי' נה"י שבו לבד. ור"ל כי כל המלכיות דהז"ת נעשה אח"כ להמלכיות דהנה"י. והוא הבחי' עור דהפרצוף. ונמצא כי מ"ש בחשמל פ"א שהכורסייא דשביבין הוא העור הכוונה הוא על העור דבחי' גדלות. כי אז הנה עומדים כל האורות דהמלכים הראשונים שבכל פרצו' רק בבחי' העור שבו ונקרא אז אותו העור כולו בשם קליפת נוגה. והוא באצילות עץ הדעת טוב. כי שם הוא

כולו

טלו טוב וקדוש ונקרא אז אותו העור ג״כ בשם חשמל. על שם השע״ת נהורין המאיר בו כמו שאמר הרב שם. והנה עומד אז באמת כל אותו העור רק בבחי׳ כתנות או״ר (באל״ף) כי הגבורות דאצילות הם כולם שלהובין דרחימו שהם עיקר כל הטובות והישועות:

אמנם מ״ש הרב שם שזה העיר הוא מבחי׳ המלכים שלא נתבררו והוא הערלה המכסה על היסוד כו׳ והוא בעטרת היסוד יען שהם סיומי הצינורות ומשם יונקים עכ״ל ע״ש. הכוונה הוא כי כל זמן שהם עומדים עדיין בבחי׳ הלבוש היותר חיצוני שבכל הפרצו׳. והוא אליו בבחי׳ העור כנז׳. וכ״ז הוא משום שהוא עדיין רק מבחי׳ גבורות לבד ולכן הנה יש להחיצונים עדיין איזה בחי׳ יניקה משם רח״ל. כי כל יניקתם הוא מהגבורות כנודע. ולכן אי אפשר עדיין שיתגלה החסד בפום אמה מכל וכל. משום החיצונים העומדים סביבו ואורבים לינק משם. ולכן עומד עדיין העור הזה בבחי׳ הערלה המכסה על היסוד. ונקרא בשם עור הערלה ע״י הקליפות היונקים משם. אמנם ע״י כל אורות הגדלות שבפנימיותו וע״י השע״ת נהורין אשר הם מהפנים העליונים דהא״א המאיר בו. והוא ג״כ בחי׳ חשמל. כמו שיתבאר לקמן אות ד׳. הנה מתתקן כל אותו העור תמיד ונתהפך ונעשה לאור ממש ומתחלף ועולה הוא מחיצונית לפנימית. ועולים במקומו נצוצים אחרים חדשים. המתבררים ועולים תמיד מנפילתם בעולם התוהו ומתתקנים ועולים הם למעלה. להיות לעור הערלה אשר על היסוד העליון ע״ד הנז׳. וכן מתתקנים עד״ז תמיד בכל רגע ורגע. ומתחלפים החיצוניות הראשונים לפנימית ועולים חיצונית אחרים תחתיהם וכן מתתקנים ועולים עד שיושלמו להתברר כולם. וזהו אשר אמר שם הרב כי הם מהמלכים הראשונים שלא נתברר. ור״ל כי הרי אחר שיושלם הבירור בהם. אז מתחלפים מבחי׳ העור שהוא רק בבחי׳ לבוש וחיצונית. ומתעלים ונעשים מעיקר הגוף הפנימי עצמו. אך כל זמן שלא נגמר הבירור בכולם. אז יש לעולם עכ״פ בחי׳ עור והוא עומד עדיין בבחי׳ עור הערלה המכסה על היסוד. כי ישנם להחיצונים בחי׳ יניקה. מתמצית הארת הגבורות אשר שם. ואי אפשר שיתגלה החסד בפום אמה עד שיגמר הבירור בכולם ויתבטלו הקליפות מכל וכל. וכמ״ש הרב שם בשער החשמל פ״ב. והנה אז יתקיים סוד מ״ש חז״ל (ב״ב ע״ה א׳) עתיד הקב״ה לעשות סוכה לצדיקים מעורו של לויתן. וכמ״ש הגר״א ז״ל בספד״ל פ״א בדה״מ חד לאלף יומין זעירין אתגלייא ע״ש. והענין הוא כי לויתן הוא סוד יסוד וכמ״ש בזוה״ק אחרי מות כ״ח ע״א וכן בתיקונים תיקון כ״א. מ״ד ב׳ ומ״ה א׳. לויתן דא צדיק ע״ש. ועורו הוא אותו העור דקליפת נוגה הנז׳ אשר היה מכסה ומקיף עליו. וכאשר יוגמר להתברר ויתבטלו כל החיצונים ויתגלה החסד בפום אמה. הנה אז יוכללו כל הצדיקים ויתאחדו בסוד צדיק וצדק שהם היסודים דזו״ן. וכל אותו העור אשר היה מכסה מתחלה על היסוד דז״א יהיה הוא לפריסת סוכת שלום על כל הצדיקים כולם. לכלול אותם ג״כ בתוכו ולהשביעם מטובו שהיא משפעת החסד דהדעת עלאה שיתגלה אז. וזהו מ״ש שם ג״כ עתיד הקב״ה לעשות סעודה לצדיקים מבשרו של לויתן. כי יתענגו כולם באותו השפע הנז׳ אשר מהיסוד עצמו בלתי כיסוי העור שבו. כי העור יעשה לסוכה להם לכלול את כולם בתוכו כנז׳:

והנה אותו העור אשר יעשה לפריסת סוכת שלום לכולם הנה הוא יהיה מבחי׳ הבירורים האחרונים אשר הם מעצם הגבורות היותר תחתונים. והיה נפילתם מתחלה בעמקי מצולות ים. וכאשר יתעלו ויתוקנו גם הם יהיו הם היקף לקדושה. כי ע״י שהם מהבירורים היותר אחרונים שבהם לכן נשארו הם עדיין אז בעביותם עכ״פ ומתעבים הם לבחי׳ כיסוי ועור. ולהיות להיכל ומעון לכל שפעת הקודש ולסוכת שלום לכל הראוים להתענג מטובו של הלויתן עצמו. אמנם באשר שאותו העור הוא מבחי׳ הגבורות היותר חזקים כנז׳ לכן יתנהג על ידה רק במדה ובמשקל שהוא בבחי׳ דין ג״כ. וכמ״ש בגמרא שם. זכה עושין לו סוכה. לא זכה עושין לו צילצל כו׳ ע״ש. ועיקר הסוכה אשר הוראתה הוא לבחי׳ סכך ומחיצות להבדיל את כל הכלולים בה מזולתם. הנה יהיה כ״ז כדי להבדיל את ישראל מאו״ה. כי כל ענין סעודת לויתן וסוכת עורו. הנה יהיה כ״ז בימות המשיח (כי לעוה״ב עין לא ראתה וכמ״ש בברכות ל״ד ב׳) ואז יתקיימו עדיין או״ה ג״כ. וכמ״ש בגמרא שם ב״ב ע״ה א׳. והשאר פורסו הקב״ה על חומות ירושלים וזיוו מבהיק מסוף העולם ועד סופו שנאמר והלכו גוים לאורך כו׳ ועי״ז יהיה הסוכה הנז׳ כדי להבדיל את ישראל מכל האו״ה כולם:

ונחזור להענין כי מ״ש בחשמל פ״א שהכורסייא דשביבין הוא העור. כוונתו הוא על העור דבחי׳ גדלות שנעשה אז גם בחי׳ הבשר דעולם הנקודות ג״כ רק לבחי׳ עור. והוא החשמל והוא הקליפת נוגה אשר הוא באצילות רק טוב וקדוש לעולם. אך מ״ש בשער קליפת נוגה פ״א ב׳ שהכורסייא דשביבין הוא הבשר ועליו הוא העור דקליפת נוגה ושניהם יחד הם החשמל אך עיקר עצמות החשמל הוא הבשר. הנה כוונתו שם על בחי׳ העיבור ויניקה כי אז עומד הז״א רק ע״פ שורש מציאותו אשר בעולם הנקודות והוה הבשר שבו מבחי׳ המלכי יושר והעור שבו מבחי׳ המלכי עגולים. ולכן הוה שפיר אז הבשר שבו הכורסייא דשביבין משום שהרי הוא מהמלכין קדמאין שהם גבורות גדולים. ולכן הוה הבשר ג״כ אז עיקר עצמות החשמל שהוא חיות אש ממללות ומשמות אלהי״ם שהוא גבורות. כי כ״ז הוא שורשם אשר בעולם הנקודות. משא״כ בגדלות הנה נעשה אז הבשר כולו רק מהוי״ת וכמ״ש באד״ר קמ״ב ב׳. ובאתרהא שקיע רחמי וחסד. הה״ד ויסגור בשר תחתינה כו׳. וזהו היה אחר הנסירה שהוא בגדלות. אבל ביניקה היה אז הבשר ג״כ רק מבחי׳ הגבורות ומשמות אלקים. והוא משרשם אשר בעולם הנקודות. ולכן הוה הבשר אז הכורסייא דשביבין כי עיקרו הוא מהמלכי יושר דהנקודות שהם כולם רק מבחי׳ הגבורות. והעור היה אז רק מהמלכי עגולים דהנקודות והוא הקליפת נוגה כי המלכי עגולים הם היו מהגבורות היותר תקיפין. וכ״ז ע״פ מ״ש בפנימית וחיצונית דרוש ח׳. כי טרם מיתת המלכים היו כמו בזמן היניקה והרי לנו כי בזמן היניקה עומד הז״א ע״פ מציאותו אשר בעולם הנקודות. והוה הבשר והעור שבו מהמציאות דהמלכי יושר והעגולים וכנז׳. אמנם גם בעת היניקה הנה עומד בו לעולם העור עם הבשר ביחד וכהדין קמצא דלבושא מיניה. וכמ״ש הרב בחשמל פ״ג ובקליפת נוגה פ״ב. כי לאחר התיקון נכללו המלכי עגולים והיושר בכללא חדא ע״י האור דהמ״ה ויוצאים ונכללים שניהם יחד בהזיווג והעיבור. והוה באצילות העור עם הבשר ביחד לעולם כי אין לבושו נפרד ממנו. כמו בבי״ע. ולכן הוא הקליפת נוגה דאצילות לעולם טוב וקדוש גם בעת היניקה:

[ד] **וענין** החשמל אגב דאתא לידינו נדבר בו קצת. אך נקדים ונאמר כי דע והבן שכל מה שאמרנו לעיל אות ג׳ בענין עור ובשר והחשמל וקליפת נוגה בהז״א. הנה כן הוא כ״ז ממש בהמלכו׳ נוק׳ כי הרי שרשה הוא ג״כ רק מהמלכים הראשונים דהנקודות. ונעשה מהם בנינה. ג״כ ע״ד בנין הז״א וכל מה שישנם בז״א ישנם כמו כן בהמלכו׳ נוק׳ כנודע ופשוט הוא. ומעתה נאמר כי הנה נתבאר מכל הנז׳ כי הן בעת היניקה והן בעת הגדלות הוה החשמל הכורסייא דשביבין שהוא מהמלכים הראשונים דעולם הנקודות טרם מיתת המלכים. ומה שמתברר מהם לאחר התיקון דמעשה בראשית ונעשה מהם לעור ובשר דז״א ומלכו׳ בעת היניקה או להעור דז״א ומלכות בעת הגדלות הנה זהו הכורסייא דשביבין ובחי׳ החשמל. והנה באצילות נעשה החשמל עם קליפת נוגה לאחד כי החשמל הנה הוא מהמלכי יושר דהנקודות והקליפת נוגה הנה הוא מהמלכי עגולים דהנקודות ולאחר התיקון נעשו שניהם לאחד. כי בעת היניקה הוו הם שניהם לבחי׳ הבשר והעור הזך והדק שעל גביו אשר לא נפרד ממנו כלל והוא ולבושו חד הוא והם החשמל וקליפת נוגה ובעת הגדלות נעשו שניהם להעור דז״א ומלכו׳. כי נעשה העור עב. ובבחי׳ פנימית וחיצונית. וחלק הפנימיות שבו הוא מהמלכי יושר וחלק החיצונית שבו הוא מהמלכי עגולים והוא החשמל והקליפת נוגה ושניהם הם אחד. והוא כולו מכלל הגוף הקדוש דהז״א ומלכו׳ דאצילות עצמו אשר הוא כולו קודש קדשים כנודע. אמנם הנה יש עוד בחי׳ חשמל אשר הוא יותר למעלה וכן יש עוד מציאת קליפת נוגה אשר הוא למטה הרבה. ואותה הקליפת נוגה

שתחתונה

התחתונה היא סובבת ומקפת ג"כ על החשמל העליון הנז' אמנם הם שניהם אינם נעשים לאחד חלילה וחלילה. והחשמל העליון שאמרנו. הנה הוא העור דהנה"י דהבינה דאצילות אשר היא מלבש ומקיף על העור דהז"א ומלכות נוקבא. שהוא החשמל והקליפת נוגה דהז"א והנוק' עצמן כנז'. ומלבש ומקיף עליהם העור דהנה"י דבינה מכל סביבותיהם ומתחתיהם ונעשית עליהם לפרישת סוכת שלום וכנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף. וכדי שלא יוכלו הקליפות דהבי"ע לינק מהזו"ן דאצילות. כי עור הבינה מפסיק ביניהם. והוא החשמל העליון הנז' אשר הוא מהאימא עלאה. וכמו שהאריך הרב בזה בשער דרושי אבי"ע פ' י"ג וכן שם פ"ד (ובקיצור אבי"ע פ"ו וכן בפע"ח בתחילתו בכוונת ברכת מלביש ערומים בפ"ג שם) והנה אותו העור דהנה"י דבינה שהוא החשמל העליון הנז' הנה הוא ג"כ רק מהמלכים הראשונים בעולם הנקודות והוא ג"כ מן שמות אלהים. הנקרא כורסייא דשביבין. ע"ד שאמרנו לעיל בהחשמל התחתון בהזו"ן עצמו. אמנם באשר כי הרי המלכים דהזו"ן הנה הם מיתו ונפלו כליהם בבי"ע ונתערבו עם הקליפות העיקרים אשר נעשו שם בבי"ע. על ידי אותן הכלים הנשברים כנודע וכמו שיתבאר בעה"י לקמן חלק ב' דרוש ב' ענף א'. ועי"ז הנה גם אחר שנתבררו ועלו. הרי יש להקליפות איזה שייכות עמהם לינק מהם ע"י שנתערבו בהם בראשונה. משא"כ כלי הבינה אשר היא. לא נפלה מעולם בהבי"ע כלל וכמ"ש בשביה"כ פ"ב ובכ"מ. ואין להקליפות שום שייכות עם הבינה כלל. והנה אין בהעור דהבינה שום בחי' קליפת נוגה ע"ד שישנם בהזו"ן וכנ"ל. אלא שהיא רק בחי' חשמל לבד בלי שום בחי' קליפה כלל. ואדרבה הוא כי ע"י האור דבחי' גבורו' שבה שהם גבורות קדושים ויותר עליונים. הנה הם שורפים ומכלים את כל קליפה וחילוני המתקרב אליה ולזאת הנה כדי לשמור את החשמל וקליפת נוגה דהזו"ן. בל יקרב זר אליהם לינק מהם. לכך סובב ומקיף עליהם העור דבינה שהוא החשמל העליון הנז'. כדי להרחיק כל סיג וקליפה מהחשמל וקליפת נוגה דהזו"ן ג"כ. והנה מתחת אותו העור דבינה שהוא החשמל העליון המקיף על הזו"ן דאצילות והוא בסיום האצילות כולו. הנה שם מנגד מתחיל הקליפות דאבי"ע. וישנם בכ"א קליפת נוגה (וכמ"ש בשער מ"ן ומ"ד דרוש י"א סי' ז'). והם הקליפות נוגה התחתונים אשר הם למעלה מהג' קליפות הרעים שבכל עולם והם עומדים כולם מנגד סיום האצי' ולמטה עד סוף העשיה. ואותן הקליפות נוגה התחתונים אשר הם למטה מכל סיום האצילות. הנה הם העץ הדעת טוב ורע אשר על ידם נכשל אדה"ר. ואותן הקליפות נוגה הנה כלולים כ"א ג"כ מי"ס ומה שהוא כנגד הג"ר. הם ג"כ רק טוב. אך בחי' הז"ת שבהם הם טו"ר ועל זה הוא כל הענין דהחשמל העליון. הנז' אשר מקיף להזו"ן דאצי' כדי להגן עליהם ולשמור אותן שלא יוכל הקליפת נוגה לינק מהם. וכמו שמבואר כ"ז בדרושי אבי"ע פ"ד ובשער קליפ' נוגה פ' ב' ג' שם. והנה מבואר הוא בדברי הרב בכ"מ. כי אותו החשמל העליון שאמרנו. הנה הוא מהלבוש היותר חיצון שבכל הלבושים דהנה"י דאימא. אך משום שהוא מאימא. היא דוחה ומרחיק את כל הקליפות מהם וכנ"ל. והנה אותו הלבוש הוא עומד מבפנים להכל ור"ל כי הוא מלביש על הגוף דהזו"ן ממש וכנז'. אמנם הנה יש בחי' מלבושים אחרים רבים אשר הם יותר מעולים וגדולים הרבה. והם כל הכלים של האורות המקיפים מכל הפרצופי העליונים דאו"א וא"א ועתיק המקיף להזו"ן. והם כולם בבחי' לבושים להזו"ן. שאינם מהגוף דהזו"ן ממש. אלא שמקיפים עליהם מבחוץ והם בבחי' לבושים. וכמ"ש בדרושי אבי"ע פ' ג' ד'. והנה כל הלבושים הללו הם ג"כ בבחי' חשמל. ואמר הרב בשער הקדמות ד' מ"ד ע"ב ובשער הפסוקים ביחזקאל א' (וכן הוא בלק"ת פ' עקב ד' נ"ז ע"א) כי גם הל"מ דמקיפים דצלם הם החשמל. והל"מ הוא האותיות מ"ל מחשמל. וכשהז"א מקבלם הנה הוא פעמים חשות ופעמים ממללות. לפי ערך הארתם בו וזהו חשמל. ואמר שם כי הנה הם סוד ז' הבלים דקהלת שהם הז' מקיפים היוצאים בסוד הבל הפה. וע' בשער ז"א פ"ד אות ב' כי אותן הז' מקיפים הם יוצאים מהפה דז"א ומקיפים להנוק'. וא"כ הרי יש ג"כ אותו בחי' החשמל להנוק' ג"כ. וכן אמר הרב בדרושי אבי"ע פ"ד שכל הלבושים כולם שהם הכלים דאורות המקיפים. הן מהזו"ן עצמם. והן מהנה"י דאימא. הנה הם כולם נקראים חשמל. והם החשמל העיקרי כי חשמל מספרו שע"ח כמנין מלבו"ש. והם כל הלבושים כולם של כל האורות המקיפים כולם אשר מהמקיפים דהזו"ן עד המקיפים דעתיק הנה הם נקראים כ"א בשם חשמל. ושורשם הוא מאור הפנים דא"א שהם שע"ח נהורין המקיפים על הפנים שבו והם נמשכים מהחוורתא דגלגלתא. וכמ"ש בשער א"א פ' י"ד [והוא מאור דהדעת עלאה העיקרי אשר יצא רק בעת התיקון] ומשם הוא השורש של כל אורות המקיפים כולם שהם כל החשמלים כולם. והם החשמלים העיקרים אשר ישנם לכל פרצו' ופרצו' שהם האורות מקיפים עם לבושיהם המלבים ומקיף מבחוץ לכל פרצו'. והנה הם מתוקף אור דחסדים וגבורות דכל עליון המאיר לכל תחתון ומקיף עליו מבחוץ בזיוו ואורו. וזהו הוראת דאותיות חשמ"ל. ע"ש האורות דחו"ג. כי אותיות ח"ש הוא ע"ש החסדים. שמן בחשאי דאיהו מסטרא דימינא והוא בחשאי תדיר. ומ"ל הוא ע"ש הגבורות דאיהו יין לארמא קלא ולא שתיק לעלמין. וכמ"ש בזוהר שמיני ע"ל ע"א. וכשמאיר העליון בגוונין נהירין שלו על התחתון והוא כל אורות המקיפים כולם עם הכלים שלהם. הנה נקראים הם בשם חשמל והוא החשמל העיקרי וכנז' וכל אלו החשמלים העיקרים שאמרנו. הנה הם אינם לדחות את הקליפות. כי הם נעלה ומרומם מענינים כאלו הרבה מאד וכל הקליפות אינם יכולים להסתכל בניצוצי אורם כלל. אלא ענינם הוא להשפיע בכל פרצו' מכל טוב אורות העליונים כולם. ולהאיר אליו בשלהובין דרחימו בכל תוקף עוז ואורה לפי כחו אשר יכול לקבל. ולכך הנה הם עומדים בכל פרצוף רק מבחוץ ורחוק קצת כדי שיהא אפשר לו לקבל גם מאותן אורות העליונים אשר הם למעלה ממדרגתו. והם המלבושים האמיתיים שהוא החשמ"ל גימ' מלבו"ש. וכמ"ש הרב בדרושי אבי"ע פ"ד. אך בחי' החשמל אשר אמרנו לעיל בהעור דהזו"ן וכן בהעור דהבינה המלבשת עליהם מהלבוש היותר חיצונה דהנה"י שלה. הנה שורשם הוא מהמלכים הראשונים דעולם הנקודות והם גבורות תקיפין הנקרא כורסייא דשביבין והם סוד כל הגבורות אשר מהם יצא כל המציאות דהבי"ע אשר עיקרם הוא גבורות ודינין וכולם הם שמות **אלקים**. כי הרי הם נבראו בהל"ב **אלקים** דמע"ב. וזהו ענין לצורך המציאות כל העור דהזו"ן אשר אמרנו לעיל שהוא החשמל וקליפת נוגה דהזו"ן עצמן. והם הכורסייא דשביבין כנ"ל. הנה צורכם וענינם הוא. כי בהם נבראו כל מעשה בראשית כולם אשר בכל הג' עולמות בי"ע בכל המציאות דהטוב והרע שבהם. ונבראו כל העולמות בי"ע מהחיצוניות דהזו"ן שהוא מבחי' העור שבהם כי הטוב שבהם הוא נברא מבחי' החשמל אשר בהזו"ן עצמם. והרע שבהם הוא נברא ע"י הקליפת נוגה שבהזו"ן עצמם. ועכ"פ הוא כי הן החשמל שבהם והן הקליפת נוגה שבהם שניהם הם גבורות תקיפין ושמות **אלקים** ומהם הוא כל השמות **אלקים** דמע"ב והם הכורסייא דשביבין כנז'. אך כל אותן החשמל והקליפת נוגה הנז'. הנה הם כולם טוב וקדוש והם שניהם חד באצילות כי הם מכלל הגוף דהזו"ן עצמן. העור שבהם גופה כנ"ל. ובאשר שהרי הם השורש של כל המציאות דהבי"ע כולן מהטוב והרע שבהם כנז'. וכדי שלא יתאחזו ויינקו הקליפות מהם. הנה יורד ומלביש עליהם העור דהנה"י דבינה שהוא החשמל דהבינה המלביש על הזו"ן ממש. ובאותו החשמל אין בו קליפת נוגה כלל אלא הוא רק חשמל לבד והוא ג"כ מבחי' כורסייא דשביבין שהיא מהמלכים הראשונים דעולם הנקודות והנה היא הדוחה ומרחיק את כל הקליפות כולם שלא יינקו גם מהזו"ן עצמם כלל. וכנ"ל כ"ז:

והנה מה שנקרא אותו העור דהזו"ן עצמן וכן העור דהנה"י דבינה בשם חשמל. הוא משום כי הרי הם ג"כ בחי' מלבוש על הגוף. כי העור הרי הוא לבוש על הגוף. ולכך נקראים בשם חשמ"ל שמספרו מלבו"ש. והעיקר הוא כי הנה יש בתוכו ג"כ תמצית הארה מהשע"ח נהורין עלאין אשר בהפנים דא"א.

והוא מ"ש הרב בשער קליפת נוגה פ"ב. כי גם העור הוא כלול ג"כ מבחי' אור וכלי. כי הנה לא יש שום בחי' בעולם שלא יהא כלול מעצמות וכלים והוא גוף ונשמה ע"ש. והנשמה אשר בהעור. הנה הוא תמצית הארה שבה אשר יש בהעור ג"כ מהשע"ח נהורין עלאין שבהפנים דא"א. כי כל בחי' מלבוש אשר מספרו הוא שע"ח. שרשו הוא משם. וזהו מ"ש בספר מאורי אור ערך חשמל. כי שע"ח מיני זוהר נראין בחשמל עכ"ל. והוא מברייתא דפרקי המרכבה פ"ג. שאמר שם זה לשונו. ומהו חשמל מלמד שלשה מאות ושבעים ושמונה מיני מאורות של זיו וזוהר גדול קבועים בו והפחות שבהם כזיו גלגל חמה וסימנך גימטריא חשמ"ל שע"ח עכ"ל. וכ"ז הוא מאותן שע"ח נהורין עלאין אשר מהפנים דא"א שהוא מהחוורתא דגלגלתא. וכמ"ש הרב בשער א"א פ' י"ד. והם מאירים ומתנוצצים בכל החשמלים כולם. וע' בזוה"ק יתרו ע"ח סע"א. ובע"ח שער קיצור אבי"ע פ"ו. ואותן כל הנהורין עלאין המתנוצצים ומזהירים בהעור דהזו"ן שהוא החשמל שבהם כנז'. הנה הם האורות והנשמה שבהעור ובאותו האור והנשמה שבה. היה בה הכח להמציא ולברוא את כל המע"ב כולם אשר בכל העולמות בי"ע כנ"ל. והגם שהרח"ו ז"ל אמר בדרושי אבי"ע פ"ד. שהאור אשר בהעור. הנה הוא מהרפ"ח ניצוצין. ע"ש במ"ש ולענ"ד כו'. אך לא קשה כלל כי מהרפ"ח ניצוצין. הנה הוא רק הצלם והלבוש לבד שהוא האמצעי אשר בין הנשמה והגוף. ובאותו הצלם אשר מהרפ"ח ניצוצין שישנם בהעור ג"כ. הנה בו מתלבש האור והנשמה העיקרי שבו וכמ"ש בשער הצלם רפ"א ע"ש. אבל עיקר האור והנשמה עצמה אשר בהעור דהזו"ן. הנה הוא ג"כ מהשע"ח נהורין עלאין שבהפנים דא"א וכנז':

ונחזור להענין כי הרי נתבאר לנו ענין החשמלים כולם אשר באצילות. ענינם ותועלתם. כי עיקר החשמלים שבאצילות. הנה הם כל האורות מקיפים ולבושיהם אשר שורשם הוא השע"ח נהורין שבהפנים עלאין דא"א. והם שאהיבין דרחימו להאיר לכל תחתון מכל טוב העליונים. אך החשמל אשר בהפנימית הזו"ן עצמן דאצילות, הנה הוא בחי' העור שבהם גופה. וענינו וצורכו הוא כי בו נבראו כל העולמות בי"ע בהטוב והרע שבהם. והחשמל העליון שבהזו"ן הפנימים (ר"ל זולת האורות מקיפים שבהם כנז') הנה הוא העור דהנה"י דבינה. וענינו וצורכו הוא. להגן על הזו"ן שלא יתאחזו הקליפות בהם. גם יש בו באמת עוד תועלת וצורך גדול. כי מאותו עור דהנה"י דבינה הנה נעשה מזה כל המסכים כולן אשר ישנם בין אצילות לבריאה ובין בריאה ליצירה ובין יצירה לעשיה. וכמ"ש בדרושי אבי"ע פ' ד' ושם פ' י"ג וי"ד בסוד המסך והמעקה (וע' בס' שמן ששון שם פ' י"ג אות ט"ו) וע"י אותו המסך והמעקה. הנה יצאו עי"ז כל עולם ועולם מהבי"ע כ"א על מדרגתו ועביותו הנצרך לו. והנה היה הצורך ג"כ שיעשה המסך רק ע"י העור דהנה"י דבינה דאצי' ולא מהעור דהזו"ן דאצילות. כדי שלא יתאחזו הקליפות בהזו"ן דאצילות וכנז'. וכן נתבאר ג"כ כי כן העור דהזו"ן עצמן וכן העור דהנה"י דבינה. הנה כולם הם מהגבורות תקיפין שהם מהמלכיות הראשונים דעולם הנקודות והם הכורסייא דשביבין והשמות **אלקים** כי רק עי"ז נבראו כל העולמות בי"ע בהטוב והרע שבהם מהעור דהזו"ן דאצילות. והם הל"ב **אלקים** דמע"ב שבהם נבראו הכל. וכן רק עי"ז דוחה ומרחיק העור דהנה"י דבינה את כל הקליפות שלא יתאחזו בהזו"ן דאצילות. כי משום שהיא מהגבורות תקיפין קדושים עליונים. אשר היא לא ירדה לעולם למטה ואין לה שייכות עם הקליפה כלל וכנ"ל. הנה עי"ז היא שורף ומכלה את כל סיג וזוהמא ובורחין הקליפות משם. וזהו שאמר באד"ר קכ"ח ע"ב יתיב על כורסייא דשביבין לאכפיי לון:

אמנם הוא. הנה יש עוד סוד אחד בענין הכורסייא דשביבין הזה. וכמ"ש במאמרי רשב"י באד"ר בד' ל' ול"א וכן בספר קול ברמה סוף דף י"א וי"ב. שמבאר שם הרב. שיש בחי' הכורסייא דשביבין בהמקיפין ג"כ. והיינו בין כל מקיף ומקיף אשר בין כל ספי' וספי' מהט' ספי' דהמקיפים אשר מהחכמה ולמטה. וכן מחוץ להם. הנה יש שם ג"כ בחי' אור משמות דאלקים ע"ש. כי כמו שהוא בפנימים כן הוא בהמקיפים ג"כ. ונראה פשוט כי גם השמות דאלקים אשר בין המקיפים ומחוץ להם. הנה הם ג"כ רק מהאורות דהעולם הנקודות. כי גם בעולם הנקודות היה ג"כ איזה בחי' מקיפים להם וכמ"ש הרב בדרושי נקודות פ"ב ע"ש. ומשום שבעולם הנקודות. הנה היה אז עיקר הגילוי רק משורש החכמה ולמטה שהוא מהמו"ס בולד"ק וכמו שבארנו לעיל דרוש ב' ג'. לכן הם מתחילים לאחר התיקון ג"כ רק. בהמקיפים אשר מספי' החכמה ולמטה. אבל לא סביבות הכתר כלל ומכש"כ בין הכתר לא"ס אלא שמתחיל רק מתחת הכתר ולמטה בין המקיף דהכתר להמקיף דהחכמה. ואינו עולה בהכתר עצמו כלל אלא רק מתחתיו וכמ"ש הרב שם. וכ"ז הוא משום שהרי כל האור דא"ס. היה מתעלם בעולם הנקודות הרבה מאד. וכן אור הכתר שהוא הרישא קדמאה. לא נתגלה גם הוא בעולם הנקודות ג"כ וכמו שבארנו כ"ז לעיל דרוש ב' ג' ולכך אינו מתחיל הכורסייא דשביבין דהמקיפים אלא ג"כ רק מהחכמה ולמטה. והכתר שהוא עתיקא קדישא [סבא דסבין עתיק מעתיקין טמיר מטמירין. כמ"ש באד"ר שם קכ"ח רי' ע"ב. ור"ל בזה על הרישא קדמאה רדל"א שהוא למעלה מהג' רישין שבא"א עצמו. והוא הכתר העיקרי אשר הוא לא נתגלה כלל בעולם הנקודות] הנה הוא יתיב על כורסייא דשביבין [שהם כל הגבורות תקיפין אשר משמות **אלקים** שתחתיו] לאכפייא לון. והנה אותו הכורסייא דשביבין אשר בהמקיפין. הנה הוא עומד בהם כבחי' העור דהזו"ן שהוא הכורסייא דשביבין הפנימי. והעור דהנה"י דבינה הדוחה את כל הקליפות מהזו"ן הפנימים. הנה היא כבחי' עתי"ק המכפייא את כל הדינין שבהמקיפין, כי כן הוא לעולם כל ענינה של הבינה. הרי היא בבחי' הכתר ונקרא ג"כ בשם **אהי"ה** כמו הכתר. וכמ"ש הגר"א בתיקונים תיקון כ"א ד' מ"ו ע"ד. והבן כ"ז מאד:

[ה] **והנה** עד הנה דברנו ממציאות החשמלים אשר באצילות ועתה נדבר ג"כ קצת ממציאות החשמלים אשר בהעולמות בי"ע. כי הנה ישנם בכ"א בחי' חשמל וכמ"ש הרב בקליפת נוגה פ"ד ע"ש. והנה ישנם בהבי"ע ג"כ בחי' חשמלים כלליים ופרטיים. והכלליים הנה הוא בחי' המסך אשר בין כל עולם ועולם. מהבריאה להיצירה ומהיצירה להעשיה. וכמ"ש בדרושי אבי"ע פ' י"ד וכן בכ"מ. וכל המסכים כולן הנה הם מכח עור דהנה"י דבינה דאצי' וכנ"ל. וע' בקהלת יעקב בערך חשמל. ובס' שמן ששון שם פ' י"ג אות ט"ו. והנה כל מסך הוא ג"כ בבחי' חשמל המקיף ושומר את כל עולם שלא יתאחזו הקליפות דהתחתון בהזו"ן דהעליון. וכן ישנם ג"כ בחי' חשמלים עוד. והוא מ"ש הרב בשער קליפת נוגה פ"ו שכל הלבושים אשר בההיכלות דבי"ע הם כולם בבחי' חשמל ועליו הוא הקליפת נוגה שבכל עולם. ועליו הג' קליפות אש רוח ענן שבכל עולם. ומ"ש ההיכלות. אין כוונתו על העגולים הכלליים שבכל עולם שנקרא ג"כ בשם היכלות ובתים. וכמ"ש בדרושי אבי"ע פ' ב' ג' ד'. אלא כוונתו הוא על היכלות דגן עדן אשר ישנם בכל עולם דהבי"ע והם כל ההיכלות אשר נזכר בזוה"ק בראשית בד' מ"א ע"ב ומשם ולהלאה. שהם ההיכלות דאו"א דבריאה וכן ההיכלות דפ' פקודי בד' רמ"ה. שהם ההיכלות דהזו"ן דבריאה. וכן ההיכלות אשר בפ' בראשית בד' מ"א ע"א. שהם ההיכלות דהיצירה. והם ג"כ ההיכלות אשר בפרקי היכלות דר' ישמעאל כה"ג הנדפס בספר ארזי לבנון. וכן ההיכלות אשר בפ' בראשית בד' ל"ח ובד' ע"ל והם ההיכלות דהעשיה אשר בגן עדן התחתון (כמ"ש הרב בשער כסא הכבוד פ"ב ושם פ"ו ובמאמרי רשב"י בראשית ד' י"ט ע"ב) וכל אלו ההיכלות הם אינם בהעגולים אלא הם כולם רק בהיושר שבכל עולם ובספי' הבינה דהיושר. וכמ"ש בשער ציור עולמות פ"ב (וע"ש פ"א) וכן בדרושי אבי"ע פ"ד. ומבואר שם כי על גן עדן הארץ. הנה מלבוש שם בחי' עור והוא עור והלבוש דהבינה שהוא החשמל המקיף על היכלות דגן עדן (והוא הלבוש והחשמל שעל ההיכלות אשר אמר בקליפת נוגה פ"ו) להגן מהקליפות שלא יינקו

משם. וכן אמר ג"כ בשער החשמל פ"א שכל החשמלים הם כולם בחי' עור והם מהעור דבינה וכנ"ל:

וכן אמר הרב עוד בשער הקדמות ד' מ"ד ע"ב. כי בכל עולם מד' עולמות אבי"ע. יש מלבוש ואור מקיף אחד הנקרא חשמל. והוא שומר שלא יתאחזו הקליפות באור הקדושה שבו. אמנם אינם שוים החשמלים בכל עולם. אלא בכ"א הוא לפי ערכו ומדרגתו. כי החשמל דאצילות הוא יותר זך מכולם ושל העשיה הוא יותר עב מכולם. ופשוט הוא. וזהו סוד ופרוש עלינו סוכת שלום שהוא פרישת המלבוש והחשמל דאור מקיף שהוא כעין סוכה ונקרא סוכת שלום. ולכן אחר סיום תפלת י"ח אנו חותמין המברך את עמו ישראל בשלום שהוא אותיות מלבוש, כדי להמשיך את החשמל הנקרא מלבוש שלא יתאחזו הקליפות באורות אשר המשכנו אל הקדושה ע"י תפלת י"ח. וכ"ז הנה הוא בחי' החשמלים הכלליים שבכל עולם. וכן ישנם ג"כ בכ"א חשמלים פרטיים כי בהיכלות דבריאה בהיכל שני שם שהוא היכל עצם השמים הוד. הנה יש שם רוחא חדא הנקרא אורפניאל על שם האור הפנים העליונים דא"א הנמשך עד היכל הזה. ונעשה שם עי"ז. הרוחא הנז' שהוא אורפניאל והוא נקרא ג"כ בשם חשמל כמ"ש בזוהר פקודי רמ"ו ע"ב ורמ"ז ע"א והרב בשער א"א פ' י"ד. ואמר עוד הרב בספר הליקוטים פ' תצא ד' קט"ו ע"ב כי זה הרוחא דאורפניאל. הנה הוא מאיר למטה וכופה את כל הקליפות. וכן נשמות הצדיקים כשרוצים לעלות למעלה מקבלים מאותו הרוחא לבוש אחד כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים וכמ"ש בזוהר שם רמ"ז א' דבההוא רוחא קיימין כל אינון מלבושין דנשמתהון דצדיקיא דסלקין לאתחזאה קמי מאריהון ולקיימא קמיה כו' ע"ש. כי אורפניאל הוא גימט' מלבוש שהוא סוד החשמל הדוחה את כל החיצונים כנ"ל ולכן הוא עומד בהיכל השני שהוא הוד כי נצח והוד הם סוד הלבושין. כי הם לבר מגופא כנודע ולכן הוא שם סוד הלבושין שהם ג"כ לבר מגופא. וכמ"ש הוד והדר לבשת (וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בדה"מ מלך חמישי ע"ש ובביאורו להיכלות שם) וכן עיקר אורפניאל ואור החשמל המאיר ומתגלה ברוחא הזה. הוא רק כשנכלל בהיכל נוגה שהוא נצח כי הם שניהם הם אור החשמל וסוד המלבוש. וכן אמרו בזוהר שם רמ"ט סע"ב כי בהיכל נוגה שהוא נצח הנה שם הוא המלאכים דאקרון חשמלים ואינון מגינין וסייפין ורומחין דרהטי לאגנא עלייהו דישראל משא"ע ולאגחא קרבא בהו ולנקמא לון כו'. והרי לנו חשמלים פרטיים בעולם הבריאה וכן הוא ג"כ בעולם היצירה כי שם הוא כל הי' כתות מלאכים. וכמ"ש במסכת אצילות וחד מינייהו הוא חשמלים וכמו שכתוב שם וכן בזוהר פ' בא מ"ג ע"א. וכן בעולם העשיה הנה מבואר הוא בזוה"ק בראשית ד' ל"ט ע"א. כי בהיכל ד' מההיכלות דגן עדן התחתון שהוא בעשיה הנה יש שם ג"כ בחי' לבושים והם לבושי נקמה אשר בהם חקיקן ורשימין כל אינון קטולין דשא"ע. ומתלבש בהם משיח כדי לעורר נקמתם. וכן קוב"ה זמין לאלבשא ההוא פורפירא ולמידן עמין וכן כמה מלאכין ורתיכין עמיה ובידא דכל חד וחד מלבושא לאתלבשא בהו כל אינון נשמתין דקטולין כו' ע"ש. וכל אלו המלבושים והמלאכים דאתלבשו בהו הם כולם בסוד החשמל כי כל מלבוש הוא בסוד החשמל וכנ"ל. וכן משם הוא כל הנקמה והדין והמשפט על כל המצירים והמציקים לישראל וכמ"ש בזוהר פקודי רמ"ט סע"ב בהמלאכים דאקרון חשמלים דאינון מגינין וסייפין ורומחין דרהטי לאגנא עלייהו דישראל כו'. וכן אמרו שם רמ"ו ב' בהרוחא דאורפניאל הנז' דכל אינון נשמתין אשר נהרגו ע"י או"ה חקיק לון לדיוקניהון בלבושוי דאינון נור דליק. שהוא אש מחשמל חיות אש ממללות [והוא פסוק בדניאל ז' ט' בכורסייה דשביבין. גלגלוהי נור דלק] וסליק לון לעילא ואחמי לון למאריה וכדין נטיל לון וחקיק לון בפורפורוי כו' ע"ש. והרי לנו כי הוא עצמו אותו הענין דפורפורוי ולבושי נקמה אשר בהיכל ד' מההיכלות דגן עדן התחתון שהוא בעשיה. וכן אמרו בזוה"ק שם מ"א ע"א ג"כ. בהיכל ד' מההיכלות דהיצירה והם כולם מבחי' חשמל כי הרי הרוחא דאורפניאל ופורפורוי דיליה הנה הוא מהחשמל דעולם הבריאה. וכן כל אינון המלאכים המתלבשים בלבושי נקמה אשר בהיכל ד' מההיכלות דהיצירה וכן בהיכל ד' דגן עדן התחתון הנה הם מהחשמלים דעולם היצירה והעשיה:

וכן הוא הענין ג"כ מה שאמרו במסכת אצילות כי בעולם העשיה הנה שם הוא הבעלי אגרופין ושרי החיל וחילים ואנשים ואנשי בליסטראות המוני מעלה עורכי המערכות נגד סמ' הרשע וחבריו ע"ש. הנה כל אלו עורכי המלחמה נגדו הם כולם החשמלים אשר בעולם העשיה. כי כל כפיית הס"א והדין והמשפט אשר עליהם. הם כולם מסוד החשמל וכמ"ש בזוה"ק פקודי הנז' רמ"ט סע"ב בהחשמלים דהבריאה דאינון סייפין ורומחין לאגנא עלייהו דישראל כו' ולאגחא קרבא ולנקמא נוקמין לקבל רלים אחרנין דרהטי לאבאשא כו' ע"ש כי כל כפיית הס"א הוא רק מסוד החשמל וכנ"ל. וכן הוא עד"ז ג"כ מ"ש בזוה"ק פ' אמור פ"ט ע"א זמין קוב"ה ללבשא לבושי נוקמא כו' זה הדר בלבושו באינון לבושי דנוקמא דזמין לאלבשא כו' כו' ע"ש כל הענין. וכבר אמרנו כי כל סוד הלבושים הוא סוד החשמל. והנה הוא חוור וסומק. הוד והדר לבשת לבושיה כתלג חוור חמוץ בגדים מבצרה מדוע אדום ללבושך. כי הנה הוא מאורות דחסדים וגבורות וכנ"ל ולכן הוא נגוף ורפוא נגוף לאו"ה לנקמה נוקמין. ורפוא לישראל להלבישם בגדי ישע לבשי עוזך ציון לבשי בגדי תפארתך בב"א. והרי נתבאר לנו עכ"פ ענין החשמלים הן בכללות העולמות והן בפרטות אשר בכל עולם ועולם גופה. והאמת הוא כי נמצא ענין החשמל גם בפרטי פרטות. וישנם בחי' החשמל גם בכל אדם בפרט וכמו שמבואר למבין בשער החשמל פ"א ובשער קליפת נוגה פ' א' ב' ד' ויתבאר בעה"י במ"א עוד בזה. ע"כ מה שבארנו כעת מענין החשמל איידי דאתא לידן ולא נעלם מאתנו כי עדיין עמוק הוא ולא ידעתי ממנו עד מה. ועכ"ז אל ימנע לפניך מה שהעלינו בזה בכל הדברים הללו אשר קבלנו אותן מכ"מ. כי יתיישב עי"ז איזה סתירות ומבוכות רבות הנמצא בענין זה בדברי האריז"ל אלא שלא רציתי להאריך בקושיות וכתבתי כל הדברים בסתם וכשתעיין בכ"ז היטיב תבין. והשית"ב יאיר עינינו ויערה ממרום רוח עלינו להראינו נפלאות מתוה"ק:

ואעתיק כאן עוד דיבור אחד מה שנמצא בזה תחת ידי העתקת כת"י מכתבי רבינו הרוקח זללה"ה וזיע"א.

וזה לשון הכת"י. פי' של מרכבה בלשון קצר מפי הרב ר' אליעזר בן רבינו יהודה זצ"ל. ובאמצע הספר מצאתי כתוב בזה הלשון. החשמל אותיות ש"ל חמ"ה כשהחמה והלבנה זורחים יחד כך זוהר של החשמל. וכן הגיד לי מורי שפעם אחד עמד בבה"כ הוא ואביו והיה ללוחית מלא שמן ומים תלוי שם בפניהם והיה החמה זורחת על אותה ללוחית והיה יוצא ממנו זוהר שאין כמותו. ואמר לו אביו בני. תן לבך לזה הזוהר כי כן ענין הזוהר של החשמל ודעהו בטוב כי לא אגיד לך יותר מן הזוהר שלו. עכ"ל הכ"י אשר תחת ידי. וכבר כתבתי לעיל אות ד' מענין הזוהר של החשמל מפרקי היכלות דר"י כה"ג (הנדפס בס' ארזי לבנון) בפ"ג שם ודי בזה כעת:

סימן ג'.

[א] **ונחזור** לביאור הסיבות דמיתת המלכים ושביה"כ אשר לעיל סי' א'. הנה ביארנו בסי' ב' הסבה הא' שם. ונבאר עתה הסבה ב'. והוא מ"ש הרב בדרושי נקודות פ"ב כי סבת מיתת המלכים ושביה"כ הנה היה משום שלא לקחו מכל האורות דאח"פ כולם אלא רק מהאור דחוטם פה לבד והיה חסר להם אור האוזן וע"י שהיה חסר להם האור הזה לא היה אפשר להם להתקיים. וע' לעיל סי' א' מה שהארכנו להקשות בזה ע"ש. ונבאר עתה מקודם מה שהקשינו שם כי מפני מה לא לקחו באמת מאור האוזן ג"כ מאחר שעברו דרך עליו. וכן הקשינו שם עוד כי מאחר שזה היה הסיבה למיתתם ושבירתם. א"כ הרי פשוט הוא כי לאחר התיקון לקחו מאור האוזן ג"כ ככל הראוי. וא"כ אלמה לא השמיענו הרב בשום מקום את סדר לקיחתם מאור האוזן אשר לאחר התיקון איך שהיה:

אך הענין הוא כי הרי כבר ביארנו לעיל בדרושי א' ב' ג' כי בעולם הנקודות לא היה שום זווג כלל בהאו"א שבא"ק אלא שיצאו אורותיהם מכ"א בפנ"ע ובסוד טפ"ק. והאורות אשר יצאו מהעינים הנה הם היו רק מבחי' האימא לבד שבא"ק. היינו המ"ן שבה אשר העלתה אוזן למעלה ויצאו הם מהעינים כמו שהיו. והנה ידוע הוא מדברי הרב בשער הולדת או"א פ"א ושם פ"ד. כי כל מציאות או"א הנה הוא מהשם ס"ג שבא"א ומהי"ג ת"ד שבו וכן הוא ג"כ בהאו"א שבא"ק כי שרשם הוא בהמ"ס שבא"ק. ויציאתם ומציאותם הוא ע"י האורות דהאח"פ וכנ"ל דרוש ד' סי' א'. והנה ביארנו בכללי התוה"ם כלל ו' ענ"ה. כי שורש האבא הוא באורות האוזן ושורש האימא הוא באורות דחוטם פה ע"ש ובכמה מקומות בדברינו שם. ולכן האורות אשר יצאו מהעינים אשר הם רק המ"ן דהאימא שבא"ק ויצאו אז בלי השתתפות האבא כלל. לא לקחו הם אז מהאורות דהאוזן מאומה משום שלא היה להם אז שום שייכות עמהם כלל. כי כל אור אינו יונק ושואב אלא רק משרשו כנודע. ובאשר שהם לא היו אז אלא רק מהאימא לבד אשר שרשה הוא רק בהאורות דהחוטם והפה לכן לא לקחו הם ג"כ אלא רק מהאורות דחוטם פה לבד ולא מהאורות האוזן כלל. אמנם הג"ר דהנקודות הנה מבואר הוא בדברי הרב בנקודות פ"ב כי הם לקחו מאור האוזן ג"כ אלא שלקחו ממנו רק בסיומו וכמו שמבואר שם אבל הרי לקחו ממנו עכ"פ. והטעם הוא במה שידוע כי הג"ר דכל תחתון הם מבחי' העליון שעליו ומהנה"י שבו כנודע. וא"כ הרי הוא הג"ר דהאימא מבחי' האבא שהוא מהנה"י שבו ומסיומו. ולכן לקחו הם עד"ז ג"כ מאור האוזן עכ"פ שהוא מסיומו דוקא וכנודע. משא"כ הז"ת דהנקודות אשר הם מעיקר האימא עצמה אשר שרשה הוא רק בהאורות דחוטם פה לבד הנה לא לקחו הם מאור האוזן כלל אלא ג"כ רק מהאור דחוטם פה לבד. וכ"ז הוא מסבת החסרון דאור הדעת עלאה שהיה חסר בעולם הנקודות ולא התייחדו האו"א שבא"ק זב"ז לצורך תולדות הנקודות כלל. וכנ"ל דרוש ב'. ולכן לא נמשך לאורות הנקודות דהעינים שהם מאימא אלא רק משורשה לבד. אך כ"ז הוא רק בעולם הנקודות. משא"כ לאחר התיקון אשר אז נתקנו כולם בהדעת עלאה והיה יציאת כל האורות כולם רק ע"י בחי' היחודים והזווגים של כל הפרצופים העליונים כולם אשר מלעילא לעילא והיה כל יציאתם והמשכתם מלמעלה רק דרך פנימית כל הפרצופים. וכן יצאו מפנימית האימא שבא"ק ע"י זיווגה עם אבא אשר נתייחדו זב"ז מלעילא לעילא. וכמו שבארנו בארוכה כ"ז בכללי התפ' והשת' כלל י"א ענ"א ע"ש. והרי יצא אז כל המ"ה וב"ן הכלליים שהוא כל האצילות כולו מהאו"א שבא"ק ע"י קבלתם מלמעלה. כל אחד משורשו ומשורש שורשו אשר לעילא לעילא עד א"ס ית"ש והרי קבל אבא אז משורשו שבהעקודים שהוא מאור אזן העליון וכן אימא משורשה שהוא מהאורות דחוטם פה. ונתייחדו שניהם יחד ונעשה לאחד ממש בהזווג והעיבור כי הרי בהזווג נעשה הטיפת מ"ן ומ"ד דהאו"א בבטן האימא לאחד ונעשה משניהם המציאות אחת דהעובר והולד. וכן אותן האורות אשר קבלו מהאח"פ הנה נמשכו שם משורשם העליון שהוא מכל הג' רישין עלאין אשר בהא"א שבא"ק וע"י היחוד והגילוי דאור א"ס שבהם. וכמ"ש הרב בשער מוחין דצלם פ"ו ובדרושי מ"ן ומ"ד דרוש י' ובכ"מ. ונמשכו כל האורות הללו דרך פנימית כל העליונים וע"י זווגיהם ואח"כ ע"י הזווג דהאו"א שבהא"ק ומפנימיותם עד שנשלמו ויצאו מפנימית האימא ע"י בחי' עיבור ולידה. וכמ"ש בשער התיקון פ"א ובכ"מ. וא"כ הרי יצאו המ"ה וב"ן לאחר התיקון. כלולים מכל האורות דהאח"פ כולן. כי הרי מה שקבלו האו"א כ"א משורשו נעשו הם שניהם לאחד בהולד. שהוא בהמ"ה וב"ן שיצא מהם. והרי היה המ"ה וב"ן לאחר התיקון כלולים היטיב מאור האוזן ג"כ. והרי ניחא בכ"ז היטיב מה שהקשינו לעיל סי' א' בסבה הב' מפני מה לא לקחו האורות דהעינים מאור האוזן ג"כ וכן מפני מה לא השמיענו הרב אופן לקיחתם מאור האזניים אחר התיקון. כי מה שלא לקחו מאור האזניים בעולם הנקודות הוא משום שהרי לא היו אז אלא רק מהאימא לבד בלי השתתפות האבא כלל ולכן לא לקחו מאורות העקודים אלא ג"כ רק משורש האימא לבד אשר שם. שהוא רק באורות דחוטם ופה וכנ"ל. אך אחר התיקון הנה למדנו הרב בכ"מ. במוחין דצלם פ"ו ובמ"ן ומ"ד דרוש י' וכן ברוב דרושי ע"ח. איך שנמשכו לאחר התיקון דרך פנימית כל העליונים ומקבלים מלעילא לעילא עד א"ס ית"ש מכולם ממש. כי משפיע כ"א מטובו וברכתו ונעשו לאחד בהולד והרי יוצא כל תחתון כלול מכל העליונים כולם. וא"כ הרי אין צורך להרב להשמיענו על קבלת אור האוזן בפרט כי מאחר שלמדנו ברוב דרושי ע"ח שלאחר התיקון יצאו ע"י בחי' זווג ודרך פנימית כל העליונים שהוא מבחי' האמ"ר וק"ב דכל עליון אשר לעילא לעילא עד א"ס ית"ש. וא"כ הרי פשוט הוא שקבלו עד"ז מאור האזניים ג"כ וכן עוד יותר מלמעלה שהוא גם מכל הג' רישין דא"ק כולן וכנז':

אמנם ענין סבת מיתתם ושבירתם אשר נסבב ונעשה ע"י החסרון דאור האוזן שבהם הנה הוא ג"כ ע"פ דברינו הנז' כי הרי אמרנו. מה שלא לקחו מאור האוזן הוא משום שהיו מהאימא לבד בלי השתתפות האבא ועי"ז לא היה להם שייכות עם אור האוזן כלל וכנז' וא"כ הרי נמצא כי היה חסר להם הקשר למעלה ולא היו מיוחדים באור העליון כלל. וידוע הוא כי החיות והקיום של כל מציאות הנה הוא רק ע"י שהוא תלוי ומקושר למעלה למעלה עד חי העולמים כולם שהוא א"ס ית"ש. ולכן הוא כי באורות העינים אשר לא היה להם שורש באור האוזן וא"כ הרי היה בהם הפסק מאור א"ס העליון רח"ל. ועי"ז לא היה אפשר להם להתקיים כלל. אמנם הנה לעיל דרוש ב' סוף סי' ב' וסי' ג' כתבנו שם שעכ"ז הנה היה להם בודאי איזה תלייה ואחיזה למעלה ג"כ. דאל"כ הרי לא היה אפשר להם להתהוות כלל ולצאת לכלל מציאות מאומה. והוא כי הרי מאחר שמהאורות דחוטם פה קבלו היטיב עכ"פ והאורות דחוטם פה הרי הם מיוחדים באור האוזן וכן למעלה למעלה בתכלית הקשר והיחוד א"כ הרי היה לאורות דהעינים קשר ויחוד גם עם האור דהאוזן וכן עם כל אשר למעלה ג"כ ע"י האורות דחוטם ופה. וכן בארנו שם ובפרט בדרוש ג' סי' ה' אות י"א כי היה גם להאורות דהעינים ד' מיני שרשים למעלה אשר עי"ז יצאו על מציאותם ולמלוכתם כרגע. אך עכ"ז הנה ההכרח הוא למציאת וקיום כל דבר שיהא תלוי וקשור בכל השתלשלות האורות כולם אשר מלעילא לעילא עד מציאותו. ובכל אחד ואחד גופה בלי הפסק בנתיים כלל. וכאן אשר היו מופסקים מהאור האוזן עצמו אשר הוא האור היותר עליון דהעקודים ולא היה להם קשר עם עיקר עצמות אור האוזן גופה כלל אלא רק מה שקבלו ממנו ע"י האורות דחוטם ופה הנה עי"ז לא היה אפשר להם להתקיים ומיתו ונשברו. וכמו שיתבאר עוד עיקר הענין בזה למטה בעה"י:

[ב] **והנה** לעיל סי' א' הקשינו עוד בענין הסבה הב' דענינינו אשר אמר הרב דע"י שהיה חסר להם קבלת אור האוזן עי"ז מיתו ונשברו. כי הוא סותר להדברים אשר כתבנו שם בהסבה הא' דמשום שכל עצמותם לא היו אלא רק מבחי' נפש לבד לא היה בכחם לקבל את האור העליון כלל וכנ"ל סי' ב' אות א' ב'. וא"כ איך אמר הרב עתה להיפך דע"י שהיה חסר להם אור העליון דהאוזן עי"ז נתחרבו הלא אדרבה הוא שלא היו יכולים לקבל את האור העליון כלל וריבוי האור היה מזיק להם וכן אמר הרב ג"כ בשער מאמרי רשב"י פ' פקודי ד' כ"ב ע"ג ובד' ל' ע"ב וכן במבו"ש שע"ב ח"ב פ"ג. כי משום שהם היו דינים לא יכלו לסבול את האור הגדול של הרחמים כי הם הפכיים זה חסד וזה דין והיו מתבטלים ע"י האור העליון ומיתו. וא"כ הרי איך אמר הרב בהסבה הב' דענינינו דע"י שהיה חסר להם אור העליון דהאוזן עי"ז מיתו. הלא אדרבא הוא שמיעוט האור העליון היה יפה להם:

אמנם הענין בזה הנה הוא ג"כ ע"פ דברינו הנ"ל. כי הרי לכאורה יפלא מ"ש הרב במאמרי רשב"י הנז' כי משום שהם היו דינים לא היו יכולים לסבול את האור הגדול של הרחמים. כי הם הפכיים זה חסד וזה דין כו' וכנז'. הלא נודע הוא כי עיקר שלימות כל פרצוף הוא דוקא רק כשהוא כלול משניהם דוקא הן מהחסדים והן מהגבורות אבל באחד לבד אינו שלימות כלל. והוא רזא דמתקלא הנאמר בספד"צ פ"א וכמו שהארך

שם הגר"א ז"ל בדה"מ ספרא דשקיל במתקלא. וכן הארכנו בזה הרבה לעיל דרוש א' סי' ב'. וא"כ בענינינו באורות דהנקודות שהם עלמא היו דינין ונשתתף עמהם אורות הרחמים והחסדים שלמעלה הרי אדרבא הוא כי רק זה הוא הטוב והיפה שאין למעלה ממנו. וכנודע ג"כ מדברי רש"י ז"ל שבתחלה עלה במחשבה לבראתו במדת הדין וראה שאין העולם מתקיים ושיתף מדת הרחמים למדת הדין ועי"ז מתקיים העולם. ואיך אמר האריז"ל להיפך ממש שע"י שהיה נמשך בהם אור הרחמים עי"ז נתחרב וכמו שהעריכו כ"ז ג"כ לעיל רי' סי' א'. אך פשוט הדבר כי השתתפות הרחמים עם הדינין אשר הם ב' קצוות ומנגדים זה לזה. הנה אי אפשר באמת אלא רק ע"י הקו האמצעי המכריע וכנודע. ועכ"ז הנה אינם נכנסים בכל פרצוף ומתייחדים יחד בו אלא רק ע"י כמה אמצעיים וסבות וגרמות עד שישתוו יחד. כי מאחר שהם באמת הפכיים זה מזה הרי אי אפשר באמת שיהיו במדור אחד וישלטו יחד בכל פרצו'. ועיקר הסבה הוא הסדר וההדרגה. היינו שימשכו רק לאט לאט ובמתינות גדול ומתבסמים עי"ז הדינין לאט לאט עד שמשתווים יחד ע"י הקו האמצעי המכריע. וכן צריך לזה ג"כ בחי' כלי אשר בתוכה יתערבו וישתתפו יחד דאל"כ הרי מתרחקים זה מזה ונדחים האחד מפני חברו ואי אפשר להם להתערב יחד אבל כשהם בכלי אחת הנה הכלי מצמצמם ומתבסמים זה בזה ע"י הקו האמצעי המכריע ביניהם. וא"כ הרי מוכרח הוא ג"כ שיהא כמות ואיכות הכלי ר"ל שיעורה ומדתה וכן גבורתה וחוזקה לפי ערך כמות ואיכות האורות. כי באם שהאורות הם מרובים בכמותם ואיכותם מוכרח הוא שיהא הכלי ג"כ גדולה בכמותה ואיכותה דאל"כ יתבקע הכלי ע"י ההתנגדות והריחוק דתכונת האורות אשר בה. והנה כל אלו האמצעיים היה חסר כאן בעולם הנקודות כי הרי הכלים שלהם היו קטנים וכנ"ל סי' א' בסבה ו'. והיה קטנות הכלים הן בכמותם והן באיכותם. וכמו שיתבאר לקמן אות ה'. והאורות דהגבורות היו גדולים (לפי ערך הכלים) הן בכמותם. וכמו שמבואר לעיל סי' א' בסבה ו' ובסבה ד'. והן באיכותם וכמו שמבואר שם בסבה ח'. וכן האורות דהרחמים היו ג"כ גדולים ומרובים לפי ערך כליהם והיו ג"כ גדולים ומרובים הן בכמותם והן באיכותם. כי הנה היה נמשך להם אורות דחסדים מלמעלה מד' מקומות. שהם שרשיהם העליונים אשר יצאו משם. היינו אחד מפנימית החזה שבא"ק אשר שם היה נשאר שרשם הראשון. ב' מהעיינין שבא"ק. ג' מהאורות דחוטם פה אשר משם קבלו הנקודות בעברם דרך הם. ד' מהחיצונית האימא שבא"ק וכנ"ל דרוש ב' סס"י א' וכמו שביארנו כ"ז לעיל דרוש ג' סי' ה' אות י"א (ולעיל דרוש א' סי' ה' אות ה' ודרוש ב' סס"י א' וסס"י ד') ויתבאר עוד כ"ז בעה"י בביאור סבות הבאים. אך מה שנוגע לענינינו הוא הענין דהסדר וההדרגה הנז'. כי גם זה היה חסר בעולם הנקודות. והנה הסדר וההדרגה הוא בב' בחי'. אחד הוא ענין הזווג כי הרי לאחר התיקון הנה נעשה מציאות כל פרצו' ע"י זווג ועיבור מהדו"ן העליונים שעליו שהם האו"א אליו. ונמשך עי"ז בנין כל פרצו' בהאורות דחו"ג שבו רק לאט לאט. מזווג לעיבור ומעיבור ליניקה ומיניקה לקטנות ומקטנות לגדלות עד הזמן דכ' שנה. וכמ"ש בדרושי הצלם דרוש ג' ו' ובנסירה פ"ט ובכ"מ וכנודע. והוא בחי' אחת בסדר וההדרגה. והיינו מה שנמשך בנין כל פרצו' רק לאט לאט מזווג לעיבור ומעיבור ליניקה וכן כו' כו' כנז'. ובחי' הב' הוא כי הרי נודע הוא שכל בחי' זווג הנה נמשך המוחין אשר לזה שהם העטרין דחו"ג מלמעלה למטה ע"פ סדר ההשתלשלות המדרגות. היינו כל תחתון מהעליון שעליו והעליון מהעליון עד המוחא עלאה אשר ברישא דא"א אשר שם שורה האור דא"ס בלי התלבשות כלל ומשם הוא כל הקו האמצעי המכריע שהוא הדעת עלאה הנמשך מרזא דאור א"ס. והוא כולל את הב' עטרין דחו"ג ביחודא חדא והוא נמשך ויורד בכל התחתון דרך כל העליונים שעליו. והרי נמשכין כל האורות דחו"ג בכל פרצו' רק דרך השתלשלות המדרגות שהוא דרך כל העליונים ובסדר ובהדרגה. כי הנה נתצמצם האור בכ"א כנודע. ועי"ז יש יכולת לכל פרצו' היותר תחתון. לקבל גם מהיותר עליון משום שנמשך דרך השתלשלות כל המדרגות כולם ומתלבש עיקרה בכל מדרגה ומדרגה ונתצמצם בכ"א לפי ערכה ועי"ז הנה לא נמשך בכל תחתון אלא רק לפי כחו. והוא הבחי' הב' דסדר וההדרגה. והיינו מה שנתצמצם האורות אשר לכל תחתון. בכל העליונים שעליו. והנה אלו הב' בחי' דהסדר וההדרגה היה חסר כאן בעולם הנקודות. כי הרי האורות דהנקודות עלמין אשר הם גבורות גדולים הנה יצאו כולם שלא ע"י זווג מהדו"ן שעליהם. וכנ"ל סי' א' בהסבה ג' וכמו שביארנו בארוכה בזה לעיל דרוש ב' ג'. וא"כ הרי לא באו הם לאט לאט כלל. וכן עד"ז במכש"כ האורות דחסדים אשר נמשך להם מלמעלה משרשיהם העליונים שהוא מכל הד' מקומות אשר כתבנו לעיל דרוש ג' סי' ה' אות י"א הנה היא המשכתם שלא ע"י זווג כלל לא בהג' רישין שבא"ק ולא בהאו"א שבא"ק. כי לא נזדווגו הם לצורך הנקודות מאומה וכנ"ל דרוש ב' ובכ"מ מדברינו. והרי לא באו הם ג"כ לאט לאט כלל. והרי נמצא כי היה חסר הבחי' הא' אשר בהסדר וההדרגה שהוא ענין הזווג הנה היה חסר הוא בעולם הנקודות מכל וכל. והוא הסבה הג' אשר לעיל סי' א'. שהוא סבת החסרון דהזווג. ולא נמשכו עי"ז אורותיהם לאט לאט כנז'. וכן היה חסר עי"ז ג"כ האור דהדעת עלאה שהוא הקו האמצעי המכריע היה חסר הוא ג"כ מכל וכל ע"י שיצאו שלא ע"י זווג וכמו שיתבאר לקמן אות י"א. וכן היה חסר ג"כ בחי' הב' אשר בהסדר וההדרגה שהוא המשכת האורות דרך השתלשלות כל המדרגות וכנז'. הנה זה היה חסר בעולם הנקודות ג"כ והוא ענין החסרון דאור האזן ע"י שלא קבלו מאור האזן מאומה וכנ"ל אות א'. כי הרי הסדר הראוי היה שהאורות דהב' שרשיהם העליונים. שהם אחד אור הפנימי הנשאר בהחזה דא"ק והשני שהוא שרשם הנשאר בהעינים דא"ק ומשם היה נמשך אורות דחסדים להנקודות וכנ"ל. הרי היה הסדר הראוי שיתלבשו אורות הללו באורות האזן בעברם דרך הם והיה נשאר שם אורם העיקרי. וכמ"ש הרב הכלל בזה בנסירה פ"ז ובכ"מ כי כל אור היורד מלמעלה למטה הנה נשאר עיקרו בכל המקומות שעובר דרך עליהם ולא נמשך למטה אלא רק הארתו לבד. כי רק זה לבד הוא השיעור הראוי להתחתון וכן היה צריך שיהיה גם כאן. אך באשר שאורות האזן לא השתתפו הם בהנקודות אשר יצאו מהעינים מאומה. ולא היה שייכות לאורות האזן עם האורות דהנקודות כלל וכנ"ל אות א'. הנה עי"ז לא היה מתלבש בהם ג"כ אותן האורות דחסדים אשר ירדו להנקודות. הנה לא התלבשו גם הם באורות האזן כלל. משום שאין להם שום שייכות זב"ז. ועי"ז הנה לא נתמעטו ולא נתצמצמו בהם כלל וירדו למטה חסרים מאותו המיעוט והצמצום דאור האזניים והיו בהארתם הגדולה כמו שהם למעלה. והרי היה חסר להם הסדר וההדרגה בזה ועי"ז הנה לא היה השתוות לאור החסדים העליונים עם אורות הגבורות דהנקודות מאומה ונשארו הפכיים זה לזה. ועי"ז נחרבו ונתבטלו ומיתו. ונמצא כי ע"י שלא השתתף בהם אור האזניים הנה עי"ז לא היו יכולים לקבל ג"כ את ריבוי האורות העליונים:

ומעתה הרי אין כאן סתירה כלל בדברי האריז"ל וכמו שהקשינו כי הנה אדרבה הוא דחסרון קבלת אור האזן הנה זה גופה היה הסבה אשר ריבוי. האור העליון היה מזיק להם כי עי"ז היו הפכיים זה לזה וכנז' אבל באם שקבלו אור האזן אז היו יכולים לקבל את האורות העליונים ג"כ ולא היו הפכיים כלל כי ע"י השתתפות אור האזניים היה נמשך להם עי"ז כל קבלת אורות העליונים ע"פ הסדר וההדרגה וכנז' והרי היה להם ממילא כל המשכת דאורות החסדים העליונים לתועלת גדול כי עי"ז היו מושלמים מאורות דחו"ג משניהם יחד וע"ד שהוא לאחר התיקון. והרי ניחא דברי הרב בזה היטיב:

[ג] **והנה** הרב אמר בדרושי נקודות פ"ב כי האורות אשר יצאו מהעינים לקחו מהעקודים ב' בחי' אורות אחד לצורך אורותיהם ואחד לצורך כליהם. והנה מה שלקחו לצורך אורותיהם הוא ניחא היטיב כי מוכרח היא שיהא כל תחתון מושרש למעלה וכדי שישתתף כל עליון בכל התחתונים כולם וממשיך אורו בהם כי בזה תלוי כל קיומם וחיותם. והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל סוף דרוש ב' כי הנה שעיקר **כל** הזווגים והתיקונים וכל המשכת אורות

העליונים אשר לאחר התיקון הנה היה חסר כ"ז בעולם הנקודות. עכ"ז הנה מעין ומקצת מכל התיקונים דלעתיד היה מעין זה בעולם הנקודות ג"כ. ולכן כמו שלאחר התיקון הנה מתייחד האצילות עם עולם העקודים ומקבלים דין מן דין ע"ד הז"א דאצילות שמקבל מהי"ג ת"ד. ע' בפע"ח שבת פ' כ"א וכן בשער הכוונות דף ע"ד ע"ב איך שמתייחדים האצילות עם העקודים בסעודת שחרית דשבת ע"ש. והרי לנו עכ"פ כי לאחר התיקון הנה מתייחד האצילות בהעקודים. ולכן הנה היה מעין זה בעולם הנקודות ג"כ. כי הגם שעיקר אור האוזן היה חסר להם עכ"ז היו מקבלים איזה הארה מהאורות דחוטם פה עכ"פ. וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב שהאורות דהעינים לקחו אורות מהעקודים בעברם דרך הם. אמנם מה שאמר שם כי לקחו הנקודות מהעקודים אור לצורך כליהם ואמר שם כי ע"י הסתכלות העין בהאורות דאח"פ ובעברם דרך הם היה שואב אור משם ולוקח מהם אור לצורך עשיית הכלים של הנקודות וכן אמר ג"כ שם רפ"ד וספ"ה שהכלים דהנקודות נעשו ע"י הסתכלות העין בהאורות דהעקודים. הנה זה קשה לכאורה מאד כי הרי ידוע הוא שכל מדרגת גוף וכלי הוא קטן וממועט מהאור שבו הרבה מאד באין ערך ושיעור וכמה בחי' ממוצעים יש בין כל אור ונשמה להגוף והכלי שבו עד שתהא ראויה להתלבש בו ולהתייחד עמו. וכמ"ש בשער הכלים רפ"א ושם פ"ב ובשער קליפת נוגה פ"ד ורפ"ה ובכ"מ וכנודע. וכ"ז הוא בהאור והכלי של כל פרצו' ופרצו' גופה. ומכש"כ מפרצו' עליון להתחתון. הנה אמר הרב בשער הפרצופים סוף דרוש א' כי היותר חיצון של העליון הוא מעולה יותר מהפנימי דהתחתון. ובפרט מעולם לעולם הנה נעשה מהגוף וכלי דהעליון האור והנשמה דהתחתון (וכמ"ש הרב בפנימי' וחי' רי' דרוש ח' ובשער השמות פ"א וכן בסוף הע"ח ע"ש וע' עוד בקליפת נוגה פ"א) וא"כ הרי איך אפשר לומר שמהאור דהעקודים יעשה הכלים להנקודות. ועוד כי הרי בנקודות פ"א אמר הרב שם שהכלים דהנקודות נעשו מהב' נקודות הראשונים שהם הנקודות דקמץ פתח והם הכתר והחכמה הנה הם אשר הולידו והוציאו את הכלים אשר להנקודות שתחתיהם. והרי לנו כי נעשה כליהם מהם עצמם לא מהעקודים. ובאמת גם זה קשה ע"ד הנז' כי הרי הכלים הם פחותים במדרגה הרבה מכל האורות כולם ולמה נעשו הם מהכתר והחכמה שהם הנקודות היותר ראשונים והמעולים מכולם:

אמנם כבר בארנו בכ"מ בדברינו כי כל ענין הכלים הנאמר באצילות וכן משם ולמעלה הנה עיקר מציאותם הוא לעולם באמת רק מהעביות אשר בהאור עצמו (ע' בדברינו לעיל דרוש ג' סס"י ד') כי כל אור שמתפשט ויורד ממקורו הנה הוא מתעבה קצת. וכמ"ש הרב בענת"א פ"א וכן בשער סדר אבי"ע פ"א ע"ש. ואח"כ כשנסתלק האור ר"ל שנפרד האור הזך שבו ונשאר העביות לבדו הנה זהו מציאת הכלי של כל אור אשר חוזר אח"כ ונכנס ומתלבש בו. ולכן נעשו כל הפרצופים כולם וכל העולמות כולם רק בסדר התפשטות והסתלקות וכמו שבארנו בדברינו בכללי התפ' והסת'. כי ע"י שנשאר העביות לבדו הנה מתעבה יותר ועי"ז נעשית אח"כ לבחי' גוף וכלי להאור אשר חוזר ומתלבש בו אח"כ. וע"ד שכתב הרב כ"ז בהכלי דהעקודים בשער עקודים רפ"ג ושם פ' ה' ו'. וכן היה עד"ז ממש בכל הפרצופים והעולמות כולם. ונמצא כי הנה נעשה באמת כל הכלים מהאור בעצמו. וכהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה. וכמ"ש הרב בשער הכללים פ"א (ובמלכים פ"ד) ובחשמל פ"ג ובפרט בשער סדר אבי"ע פ"ב ע"ש. וכן היה גם כאן בהכלים דהנקודות כי עיקר הכלים שלהם הנה הם נעשו מהעביות אשר היה כלול ונעשה בהאורות עצמן ע"י ירידתם וכמו שכתבנו לעיל דרוש. ג' סוף סי' ד'. אמנם ההפרש וההבדל היינו להפריש ולהבדיל את האורות לעצמן והעביות לעצמן וכדי שיתעבו ביותר ויעשו למציאת הכלים כהראוי. הנה כ"ז נעשה בעולם הנקודות ע"י האורות דהעקודים בעברם דרך הם. כי הנה הם אשר בררו בהאורות שיצאו מן העינים את האור הזך מהעביות שבהם, וירדו העביות לבדן למטה ועי"ז נתעבו ביותר ונעשו לבחי' כלים כהראוי. וזהו אשר אמר הרב בנקודות פ"ד שהכלים ירדו והונחו מתחלה. כי האורות דהעקודים קלטו את האור הזך מהעביות. וירדו העביות למטה לבדן. אמנם הנה היו עדיין רק גולמי כלים לבד בלא תיקונים כלל כהראוי לכל ספי' וספי' להתלבש בהם. ונעשה תיקון זה לכל הכלים דהנקודות. מהאורות דקמץ פתח:

אמנם הנה נעשה עוד תועלת גדול להנקודות מהעקודים. כי הרי בעיקר הסיבה דשביה"כ אשר אמר הרב במלכים פ"א וכן בא"א רפ"ג. משום שלא היה להם כח לקבל את האור העליון עי"ז ירדו להבי"ע ונשברו. הרי יש להקשות כי ריבוי האור היה צריך רק שיגרום ביטול להעביות דהכלי ויזדכך אותו ויתבטל עביותו ויחזור למציאות האור. כי מאחר שכל עצמו הוא רק מה שנתחשך ונתעבה ע"י ירידתו ממקורו ונתמעט האור ממנה וכנ"ל. א"כ כאשר חוזר האור להאיר אליו בכל תוקף עוז. הנה מתבטל עביותו וחוזר הוא עצמו למציאות האור. וכן מצאנו ג"כ סברת הרב בזה והוא מ"ש בעקודים פ"ג. וא"ת כאשר יחזור האור הזך לירד ולהתפשט בהכלי יחזור ויזדכך הכלי כבראשונה ויתבטל מהיות בחי' כלי כו' ע"ש. וכן אמר ג"כ סברה הזו בעגו"י סו' ענ"ג ע"ש. אבל שיגרום תוקף האור. דחיית ונפילת הכלים למטה ושישתברו לבקעים. זה אין סברה כלל מאחר שהרי הכלים אינם מציאות אחר מפרשם ח"ו אלא שהם מהאור עצמו מה שנתעבו ממנו ע"י מיעוטו וא"כ הרי צריך שיהיו חוזרים הם להזדכך ע"י ריבויו:

[ד] **אך** הענין בכ"ז הוא כי הנה נודע הוא כי סוד שורש הכח של התהוות כל הכלים שהוא העביות הנעשה בכל אור ע"י ירידתו וכנ"ל. הנה הוא מהצמצום הראשון אשר אמר הרב בעגו"י ענ"ב. וכמ"ש שם הרב סו' ענ"ג ע"ש. וכונתו הוא כי הצמצום גופה הוא עצמו כח כל הכלים כולם. וכן אמר הגר"א בספד"צ פ"ג דה"מ וענין הפרסא. כי הצמצום הוא סוד הדין ועביות הכלים. והוא ע"פ מה שבארנו בדברינו בכ"מ כי ענין הצמצום הוא כח מסתיר ומגביל את האור ונאצל הכח הזה בהסתלקות הא' דאור א"ס ית"ש (ע' דברינו כהתוה"ס כלל ב') ומאז והלאה הנה כל אור שמתפשט ויורד בו. נקנה בו הכח הזה ונעשה בעצמותו כח העביות להסתיר ולהגביל את אורו. וזהו שאמר הרב בענת"א פ"א כי כל אור שמתפשט מתעבה קצת. ואותו העביות נעשה אח"כ לבחי' כלי להאור וכנ"ל אות ג'. והרי נמצא כי כל אור עם הכח המחשיך אותו הנה הם כלולים שניהם ביחד ונעשה בו הכח הזה ע"י הצמצום הראשון כנז'. והנה אותו העביות אשר הוא נעשה לבחי' כלי להאור כנז', הנה כלול בו ג"כ השורש דמציאת התחתון. וכנודע שמהחיצונית דהעליון נעשה הפנימית דהתחתון. ונעשה כ"ז בכל אור לצורך פעולתו אשר שולח לזה מהמאציל ית"ש. כי כל אור שיוצא הנה יציאתו הוא לאיזה תועלת ופעולה. והיינו לפעול בזולתו וחוץ ממנו ורק במה שלמטה הימנו. והנה ניתן בכל אור, כח המציאות דזולתו אשר למטה הימנו וכן לעשות ולפעול בו כל ענייניו תמיד. ושולח ונתפשט לזה מהמאציל ית"ש. והרי נעשה כל אור כלול מג' בחי' היינו פועל ופעולה ומקום הפעולה. ובאמרי מקום. ר"ל המציאות שמקבל הפעולה. והפועל והפעולה הנה הם מבחינת האור. והם העצמות שבו. והנה הם הבחנת דחסדים וגבורות כי הפועל הוא אור דחסדים. והפעולה הוא אור דגבורות וכנ"ל דרוש א'. והם שניהם עצמותית בו ואחד בו. אך מקום הפעולה הנה זה נקנה בו ע"י ירידתו ומגרמת הצמצום הראשון. כי הרי זולת הצמצום הראשון לא היה ירידה כלל כי לא היה לא מעלה ולא מטה ולא עליון ותחתון ולא היה במי לפעול. וע"י הצמצום הנה נעשה בכל אור שמתפשט בו. כח הירידה שהוא הכח לפעול את זולתו. ואותו הכח הוא עצמו ג"כ השורש דהתחתון וכן הוא עצמו העביות שהוא הגוף והכלי אליו [וכן גילוי הפועל והפעולה הוא באמת ג"כ רק ע"י הצמצום כי הרי כל פועל הוא ע"י הפעולה וכל פעולה הוא ע"י המציאות והמקום לפעול בו] והרי נתבאר לנו עכ"פ כי העביות הנעשה בכל אור. הנה הגם שהיא נעשית בו רק ע"י ירידתו. עכ"ז

הנה היא עיקרת בו כי הרי היא באמת רק מהאור בעצמו. מה שנתעבה ממנו ע״י ירידתו וכל התפשטותו הוא רק בשבילה. וכן כל שמו וגילויו הוא רק בה ועל ידה. וכשתתבטל היא הוא חוזר למקורו הנעלם ואין אור כלל וכמו שאמרנו כי כל פועל הוא רק על שם הפעולה. וכל פעולה הוא רק בהמציאות שמקבל הפעולה. וזולת המציאות הרי אין פעולה ואין פועל וא״כ נמצא כי רק העביות הוא סבת האור המקיימו אותו על גילויו:

והרי נתבאר לנו ג״כ כי כל העביות שבהאור. הוא עצמו השורש דהתחתון, ובאותו העביות הוא כל הפעולה. היינו להמציא ולהוציא את המציאות העיקרי דהתחתון על כל שלימותו. שהוא לפי כל כחות הפעולה אשר נתגלה לצורך זה בהפועל. והרי לנו כי כל תחתון ושלימותו הנה הוא סבת דהעליון המקיימו אותו על מקומו וגילויו, שהוא כל איכותו ומהותו הנראה בהם לפי כוונת יציאתו ממקורו והתפשטותו, כי זולת התחתון הנה חוזר כל עליון למקורו הנעלם כבתחלה. וכמו קודם התפשטותו אשר שם הוא נעלם מכל תכונה ופעולת פועל ומכל כוונה ורצון ושם ומלה כלל. והבן כ״ז:

[ה] **ומעתה** נבוא לענינינו כי הנה בארנו כי עיקר הכלים דכל הנקודות. הנה הם רק מהעביות אשר בהאורות עצמן. וכן בארנו ג״כ כי העביות אשר בכל אור שהוא הכלי שלו. הנה הוא עצמו השורש דכל המציאות דהתחתון. וידוע הוא כי בכל שורש הנה כלול בו כל הכחות כולם דכל הענפים והתולדות אשר יצאו ממנו. ונודע הוא מ״ש הרב בשער השמות פ״א כי הג׳ בחי׳ כלים דפנים ואחור ואמצעי אשר בהנוק׳ דז״א דאצי׳. הנה הם נעשה להנשמה בהג׳ עולמות בי״ע והוא בחי׳ אלהות שבהם וכמו שמבואר שם. והנה עד״ז היה ג״כ בעולם הנקודות כי העביות דהמלכיות שהם כל האורות דהנקודות אשר היו רק המלכיות לבד כנודע. הנה העביות שהם הכלים שלהם. הנה הם היו ג״כ השורש דכל העולמות בי״ע כי באותן העביות היה ג״כ ג׳ בחי׳ היינו החיצונית דהפנים והחיצונית דהאחוריים והחיצונית דהאמצעיים והם ג׳ בחי׳ דחיצונית לבד הפנימית. כי הפנימית דכל אותן העביות הם להכלים דהאצילות גופה אך החיצונית שבהם הוא נתחלק לג׳ בחי׳ והם שרשים להעולמות בי״ע וכמ״ש הרב בשבי״כ פ״ז ובאנ״כ ספ״ה. והנה בעולם הנקודות לא היו אז עדיין אלהות כלל כי לא היה מתייחד בהם אור א״ס כלל וכמו שביארנו לעיל דרוש ב׳ ובכ״מ. והנה היו אז אותן העביות בבחי׳ שרשים הפנימים של כל העולמות בי״ע מכל המציאות כולם שבהם ממש בכללות ופרטות ופרטי פרטות. אשר בכל משך זמן קיומם דהשית אלפי שנין. כי לאחר התיקון כאשר נעשה כל הכלים דאצילות לאלהות גמור ע״י היחוד דאור א״ס שבהם. הנה ירדו הם בבי״ע לבחי׳ הנשמה הכללית שבהם שהוא אור אלהותו ית״ש אשר בפנימית כל הבי״ע וכנ״ל. אבל בעת עולם הנקודות אשר אז לא היו עדיין אלהות כלל. הנה היו הם להשרשים הפנימים דכל המציאיות ממש דהבי״ע. והנה בעת שהיו עדיין אותן החיצונית דהעביות למעלה. שהוא במקום האצילות אשר מקומה הוא מהטבור דא״ק עד סוף רגליו והיו מחוברים עם הפנימית דהעביות שהוא הכלים דהאצילות גופה וכן עם האורות דהנקודות כולם. שהוא קודם שבירתם היינו בעת מלוכתם. הנה לא הוציאו אז מבחי׳ המציאיות דהבי״ע מאומה כי כל זמן שהיו עדיין כל אותן העביות למעלה. לא נתעבו כל כך שהוא למדרגה הבי״ע ממש. והיה אז כל כחות הבי״ע רק בהעלם בהם. אמנם אחר שמיתו שהוא כאשר נסתלק ויצא האור מהם הנה נתגלה בהם ביותר הכחות דהבי״ע אשר היה נעלם בהם מתחלה. ובאשר שכל שורש וכח הנה תשוקתו וטבעו הוא להוציא כחו לפועל והעלמתו לאור [כי פנימיותו הגנוז בו בהעלם. דוחק אותו לקיים שליחותו ופעולתו אשר שולח לזה בעולמו] ולכן כאשר נתגלה באותן העביות. הכחות דמציאות הבי״ע. הנה ירדו למטה במקום בי״ע. ואז נתעבו עי״ז ככל הראוי לתולדות הבי״ע ממש. והוציאו אז כל שרשים הפנימים דהבי״ע כולם מן הכח לפועל. אמנם לא היו עדיין מציאיות גמורים כלל באשר שגם אותן העביות עצמן שהם האבות שלהם. לא היו הם ג״כ שלימים עדיין כלל וכנודע שכל עיקרם דכל הנקודות היו מחוסרים שלימות הרבה והיו רק נקודות קטנות וכקרני חגבים ומכש״כ העביות החיצונית שלהם. ולכן כל מה שהוציאו מהמציאיות דהבי״ע. היה ג״כ רק השורש הפנימי לבד דכל מציאות ומציאות. אבל השרשים הפנימים דכ״א הנה זהו אשר יצא עכ״פ מכל פרט ופרט בעולם התוהו ולכן נקרא בשם. עולם. משום שהיה עולם מלא מכל פרטי המציאיות כולם אלא שהמציאות דכ״א לא היה מציאות שלם וכמו שהוא עתה. אלא שהיה רק השורש קטן ממנו לבד. וע״ד גרעיני הפרי שהוא השורש של האילן. כי כל עולם התוהו הרי הוא נעשה מעולם הנקודות שלא היה כולו אלא רק מהמלכיות דמלכיות לבד. ובפרט הכלים שלהם הנה הם לא היו אלא רק בחי׳ עשירית מהאור וכמ״ש הרב בתיקון נוק׳ פ״ב והוא ע״פ מה שאמרנו, כי הכלים הם רק מעביות אשר בהאור עצמו, והעביות שבהאור, הנה פשוט הוא כי הוא רק מבחי׳ המלכות שבו ולכן היה כל כלי רק עשירית מהאור ומה שאמר הרב שם כי היו בבחי׳ כלי הכתר שבכל נקודה. הוא משום שכל עביות אשר בהאור עצמו הוא רק עביות מועטה וזכה. והיה כל העביות שבכל נקודה רק כשיעור הראוי לבחי׳ כלי הכתר לבד שבו וכמו שיתבאר לקמן אות י׳ ע״ש. והנה מאותן הכלים כאשר נשברו הנה מהם יצא ונעשה כל שרשי המציאיות דהבי״ע וכנז׳ וא״כ הרי הוא מובן ממילא ערך גודל קטנותם ומיעוטם דהשרשים שיצאו הן בכמות הן באיכות. כי היו רק כקרני חגבים לבד. וכמ״ש בזוה״ק בראשית ל״ה ע״ב. הנטיעות כקרני חגבים הוו ונהורא דלהון דקיק ולא הוו נהרין. אמנם באשר שהן האורות והן הכלים היו כולם גבורות גדולים אשר דרכם הוא להתפרד ולצאת בכל כחותיהם לחוץ וכמו שכתבנו לעיל דרוש ג׳ סי׳ ג׳. הנה יצאו ונתפרצו בכל כחותיהם לאין שיעור וחקר וכל המציאיות כולם אשר יוצא עתה תולדה מתולדה ופרי מפרי ויש זמן קצוב לכ״א לתולדתו וגידולו ושלימותו וכן לכל מקריו ועניניו ומסודר עתה הכל בסדר זמנים וכמ״ש לכל זמן ועת לכל חפץ. הנה ע״י תוקף הגבורות שהיה בהם שהיו כולם מעיקרן רק מבחי׳ גבורות לבד הנה עי״ז הוציאו אז כל כחותיהם כולם הכל בפעם אחת. וכל מה שיוצאים עתה בכל משך זמן דשית אלפי שנין. כח מכח וענין מענין. הנה יצאו כולם אז ברגע אחת. אלא שהיו רק בבחי׳ השרשים לבד דכל מציאות וכנז׳ אבל עכ״פ הוא כי השורש העיקרי דכל המציאיות כולם הנה יצאו כולם אז ברגע אחת. וזהו הענין מ״ש בזוה״ק באד״ר קל״ה ע״ב. ואי תימא והא כתיב וימת וימת דאתבטלו לגמרי. לאו הכי אלא כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוה ביה. קארי ביה מיתה כו׳ ע״ש. ולכאורה קשה כי לפי מה שמבאר הרב ענין מיתתם בשער רפ״ח פ״א ע״ש. הרי היה בהם מיתה גמורה וכמו מיתת האדם ממש. אך הענין הוא כמו שאמרנו. כי כאשר מיתו ונשברו הנה יצא ונעשה מהשברי כלים כל השרשים העיקריים דכל המציאיות כולם דכל העולמות בי״ע. והיה נעשה זה בסוף הס״כ ורפ״ח ניצוצין וכן ברושם האיר והכח הנשאר שם מהחיצוניית דהתנהי״מ דא״ק ומאורות הנקודות אשר ירדו שם בתחילה וכנ״ל דרוש ה׳ סי׳ ו׳ ע״ש כל הענין בזה. וזהו מ״ש באד״ר הנז׳. ואי תימא כו׳ דאתבטלו לגמרי. לאו הכי כו׳. ור״ל כי הרי בעת מיתתם ושבירתם היה נעשה מהם ועל ידיהם כל השרשים הראשונים דכל העולמות בי״ע וא״כ הרי לנו כי לא נתבטלו לגמרי. אמנם כ״ז היה רק בעת מיתתם ושבירתם אבל אח״כ כאשר יצא ונתהווה כל הטומאה והרע ונטבעו כל המציאיות בהם וכמו שיתבאר בעה״י לקמן בחלק שני. הנה אז נתבטלו באמת ג״כ כי זהו ביטולם מה שנטבעו בעמקי מצולות ים אמנם עכ״ז הנה הם עולים משם ומתתקנים תמיד כנודע וכל המציאות שנעשה ונתחדש הוא לעולם מה שעולה ומתתקן משם וא״כ נמצא כי לא נתבטלו לגמרי ח״ו:

ונחזור להענין כי הנה זהו הענין דשבירת הכלים. והיינו כי כאשר נכנסו האורות בהכלים הנה ע״י רתיחת דאורות הגבורות יצאו ונתגלו בכל כחותיהם לחוץ ונתפרדו ונתפזרו בכל כחותיהם. ובכח כח כחותיהם. עד אין שיעור וחקר וכנז׳. והוא משום שהן האורות

דעולם הנקודות היו ג"כ בלא תיקוני פרצו' כלל. אמנם הנה בשער העיבורים פ"ד סימן ג' אמר שם הרב שהג"ר היו פרצופים גמורים ע"ש. אך האמת והעיקר שהלשון שם הוא לישנא קלילא דלא דייק כלל. כי כן אמר הרב בפירוש בשער תיקון נוק' פ"ב סימן ט' וכן במלכים פ"ה. שגם הג"ר לא היו בתיקוני פרצוף כלל וכן מוכח ג"כ בשער הכללים רפ"ב. אך מ"ש בעיבורים פ"ד שהג"ר היו פרצופים גמורים כוונתו הוא רק בערך הז"ת. והוא משום שהג"ר עמדו בדרך ג' קוין (וכמ"ש במבו"ש שע"ב ח"ב פ"א מדפוס שאלוניקא. וכן הוא הכוונה בדברי הרב בע"ח במלכים ספ"ה) והוא כדמיון פרצו'. וכן הוא ג"כ כי ע"י שהג"ר לקחו את הכלים הפנימית דהתנה"י דא"ק שהוא העביית הנשאר מההסתלקות הא'. וכמו שכתבנו בכהתוה"ם כלל י"ח ענ"ז. לכן היה נעשה בהם בחי' פרצו' קצת ובפרט בערך הז"ת אשר הם לא עמדו גם בדרך קוין כלל והיו נפרדות זו מזו. ולכן הנה נחשב הג"ר בערך הז"ת לפרצופים ממש אבל באמת הנה היו גם הג"ר דהנקודות חסרים מכל תיקוני פרצו' לגמרי. ודברי הרב בעיבורים פ"ד אות ג' אשר אמר שם שהיו הג"ר פרצופים גמורים. הוא באמת לישנא קלילא דלא דייק. כי כן הוא מבואר במבו"ש שע"ב ח"ב פ"א וכן הוא בע"ח במלכים ספ"ה ובתיקון נוק' פ"ב. כי גם הג"ר לא היה בהם בחי' פרצו' אלא רק מעין ובדוגמא קצת ופשוט הוא. וכן היו גם הג"ר כליהם ג"כ רק קטנים מאד וכמ"ש בתיקון נוק' פ"ב ובשער התיקון פ"ה ובכ"מ ודי בזה:

[יא] **ונחזור** להענין כי הנה ע"ד שאמרנו בהסבה דא' ב' וכן בסבה ו' ז' כי הם רק ענין אחד עם הסבה הג' שהוא החסרון דהזווג. הנה כן הוא ג"כ כל הסבה ח' ט' יו"ד. הנה הם ג"כ כולם רק ענין אחד עם החסרון דהזווג. כי הרי הסבה הח'. והוא מ"ש האריז"ל במאמרי רשב"י בכ"מ דסבת מיתתם היה משום שהיו גבורות קשים ודינין תקיפין וכנ"ל דרוש ג' סי' ג' וכן לעיל בסי' זה אות ב' ואות ה'. הנה פשוט הוא כי זהו רק מחמת חסרון דהזווג ויצאו בסוד טפ"ק כי ע"י חסרון הזווג דהאו"א שבא"ק וע"י חסרון היחוד דהג' רישין שבא"ק שלא נתייחדו גם הם לצורך הנקודות כלל. הנה היו כולם רק מהמ"ס לחוד בולד"ק ומהגבורות דב"ן לבד וכנ"ל דרוש א' סי' א' אות ה' ו' ולעיל דרוש ב' ודרוש ג' סי' ג' ע"ש. ואין מן הצורך להאריך בזה עוד כי הרי כמעט כל דברינו אשר מתחילת הספר עד כה סובב רק על זה שע"י החסרון דהתיקוני דו"ן והזווג אשר למעלה שהיה חסר בעולם הנקודות. עי"ז היו כולם רק גבורות תקיפין ולכן היה כל מלוכתם רק כרגע:

וכן הסבה הט' אשר לעיל סי' א'. והוא מ"ש האריז"ל שמיתתם היה משום שלא יצאו אלא רק הענפים לבד ושרשיהם נשארו מבפנים ולא יכלו לקבל את האור העליון. הנה כ"ז הוא ג"כ רק ע"י החסרון דהזווג והיו בסוד טפ"ק שהם רק המ"ן לבד. ורק המלכיות לבד אשר מהב"ן דהאו"א שבא"ק. אבל עיקר שרשיהם הוא נשאר למעלה (וכנ"ל דרוש ב' סי' א' אות ו' ודרוש ג' סי' ג' אות ב' ג' ודרוש ד' סי' ח' וסי' י"א ע"ש) ועי"ז לא היה אפשר להם לקבל את האורות העליונים כי משום שלא היו אלא רק בסוד טפ"ק והיו רק הבחי' האחרונות ומהב"ן דב"ן דאו"א ובפרט האורות דעינים שהם הנקודות העיקריים אשר הם לא היו אלא רק מהמלכיות דהאימא בלי השתתפות האמ"ר והק"ב שבה וכנ"ל דרוש ב' סי' א' הנה לא היה להם השתוות כלל עם האורות היורד להם מלמעלה שהם מהאור היותר עליון. כי אי אפשר להתייחד אור העליון בהתחתון אלא רק ע"י כל האמצעים שביניהם. ומתחבר אור העליון בהתחתון לאט לאט וע"י השתלשלות המדרגות. ולכן כאן אשר לא יצאו אלא רק הענפים לחוד שהוא רק הבחי' היותר אחרונות לבד והיה חסר כל האמ"ר וק"ב דאימא שהוא כל האמצעיים כולם. לא היה אפשר להם לקבל את האור העליון ונעשו הפכיים זה לזה. וכנ"ל אות ב' ואות ה'. והרי לנו כי כל הסבה הזה הנה הוא רק מסבת חסרון דהזווג. ומשום שהיו רק בסוד טפ"ק וכנז'. וכל ענין הסבה הזה הוא ענין אחד עם הסבה הח' ושניהם סבה אחת הם:

וכן הוא עד"ז הסבה הי' אשר כתבנו לעיל סי' א' בשם הגר"א ז"ל והוא החסרון דאור הדעת עלאה אשר היה חסר בעולם הנקודות. הנה פשוט הוא שזהו עצמו ענין החסרון דהזווג. כי בהזווג הנה נמשך אור הדעת עלאה אשר מלמעלה למעלה. וכמ"ש הרב במוחין דצלם פ"ו ובדרושי מ"ן דרוש י'. והוא עיקר המשכת דאמ"ר וק"ב האמור שם דרוש ה' ו'. ובעולם הנקודות אשר לא נזדווגו האו"א שבא"ק וכן לא נתייחדו אז (לצורך הנקודות) גם הג' רישין שבא"ק. וכנ"ל בדברינו בכל דרוש ב' ע"ש וכן בדרוש ג' סי' ג' אות ג'. הנה היה חסר כל אותו אור הדעת עלאה בעולם הנקודות. והוא הזווג הפנימי דהע"ב ומ"ג שבא"ק מכל כללות המוחין שבו אשר נזדווגו לצורך התיקון האמור בדברי הרב בשער התיקון פ"ב. ומשם היה נמשך כל אותו האור דהדעת עלאה וממנו הוא השם מ"ה דהתיקון. והנה הוא מרזא דאור א"ס השורה ומייחד את הג' רישין דא"ק ושורה שם. ובעולם הנקודות היה חסר כל הגילוי והיחוד הזה. וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז בכהותה"ם כלל י"ח ענ"ב וענ"ח. וע"ש עוד ברי' ענ"י ע"ש ותשכיל. והרי לנו כי כל אותו אור הדעת עלאה שהוא רזא דמתקלא הנאמר בספד"ל פ"א הנה הוא עצמו כל סוד התיקוני דו"ן והזווג. שהוא הטערין דחו"ג אשר בהם נעשה ונבנה הכל ונתתקנו כולם בהם. כי האור דהדעת עלאה הוא הקו האמצעי המכריע ומייחד את החו"ג בכל פרצו' ומשום שהוא נמשך מרזא דאור א"ס המייחד את הכל ונעשים כולם אחד על ידו. וכן מאותו האור דהדעת עלאה הנה ממנו הוא הג"ר העיקריים שבכל פרצו' וכן הוא ממנו כל המ"ה כולו והט"ר דב"ן והם בבחי' פנימי תיכון חילון דכל אורות התיקון שהיה חסר בעולם הנקודות לגמרי וע' בהגר"א ספר יצי' פ"א סו' מ"א. והגם כי הרי מבואר הוא בדברי הרב שגם בעולם הנקודות היה ג"כ בחי' דעת כי הרי הוא המלך הראשון מהז' מלכים כנודע. אמנם הוא רק בחי' דעת החיצוני מאד. וכמו שכתבנו לעיל דרוש ב' סי' ד' שגם בעולם הנקודות היה ג"כ מעין ובמקצת מכל הענינים כולם אשר לאחר התיקון דאל"כ לא היה אפשר לצאת כל עולם הנקודות כלל. והיה שם ג"כ בחי' הזווגים דמיניה וביה בהאורות דהנקודות והוא ע"י השתתפות דאור א"ס אשר השתתף גם בהם עכ"פ אלא שהיה בהעלם ובהסתר גדול מאד אבל השתתף בהם עכ"פ דאל"כ הרי לא היו מתהווים כלל וכנ"ל דרוש ב' סס"י ב'. והנה מזה היה בהם בחי' הזווגים ג"כ. ר"ל הזווגים דמיניה וביה אשר הוא באמת ג"כ רק בסוד טפ"ק. וכמו שבארנו שם סי' ד'. וע"י אותו השתתפות אור דא"ס וכל עניני דהתיקון אשר היה מעין ובדוגמא ובבחי' תמצית הארה לבד. גם בהעולם הנקודות. הנה מזה היה המלך הדעת שהוא הראשון מהז' מלכין קדמאין אשר הוא נשבר ג"כ ומשום שהיו כולם מבחי' גבורות תקיפין ובלא תיקון כלל וכנ"ל. אבל האור הדעת עלאה העיקרי שהוא הקו האמצעי הפנימי הנמשך מהגילוי דאור א"ס אשר בהרישין עלאין דא"ק והוא מבריח ונוקב ויורד בתוך כל העולמות כולם. כי הוא האור הגנוז אשר אפשר להסתכל על ידו מסוף העולם ועד סופו. הנה הוא לא היה נתגלה עדיין בעולם הנקודות כלל וכמ"ש הגר"א ז"ל בספד"ל פ"א בדה"מ דעד דלא הוה מתקלא בהגהה שם וסוד זה הדעת לא היה בעולם התוהו כו' ע"ש. ודקדק ואמר. זה. ור"ל כי הגם שהיה גם אז בחי' דעת שהוא המלך הראשון כנודע אך הוא רק בחי' הדעת החיצון אשר מהתמצית הארה לבד ומעין ובדוגמא כנז' אבל הדעת עלאה אשר מהגילוי דאור א"ס והוא יתגלה רק ע"י כל התיקוני דו"ן והיחודים והזווגים אשר לעילא לעילא וכמו שמבואר בדברי הגר"א בהגהה שם ובכ"מ שם. ובעולם הנקודות הרי היה חסר כל הזווגים והיחודים כולם. וכנ"ל בדברינו בדרושי אב"ג. הנה לא היה אז. מזה הדעת עלאה מאומה. וכן אמר הגר"א בספר יצי' מ"א סו' אופן ג' כי הדעת אשר לא היה בעולם התוהו הוא המזלא קדישא שהוא התפשטות הכתר והוא עטרין דחו"ג שנמשך מחו"ב דרדל"א. וכמ"ש בספד"ל פ"א בדה"מ עמר נקי בהליקוט הב' שם. והוא הקו האמצעי העיקרי הנמשך מרזא דא"ס והוא הדעת העומד במקום הכתר. וסוד זה הדעת לא היה בעולם התוהו כלל. כי לא

נתגלה אז הרדל״א בהארו כלל וכנ״ל דרוש ב׳. אבל הדעת דהמלכין קדמאין הנה הוא רק מהחו״ב דאורות העגולים לבד וכן מהחו״ב דאורות היושר לבד אשר הם כולם רק מהמלכיות לחוד והם נעשים לאחר התיקון רק להב״ן החיצוני שבכל פרצו׳. וכנ״ל דרוש ד׳ בסי׳ ח׳ י״א ע״ו. והיינו נקרא הדעת דהמ״ק לאחר התיקון בשם דעת כלל. משום שהוא רק בכלל כל המ״ק שהם רק בהחיצונית דכל פרצו׳. ולכן לא נחשב דעת בספי׳ משום שהדעת האמיתי לא היה בעולם התוהו כלל. משא״כ שאר כל הספי׳ הרי היה עיקרם ושרשם בעולם התוהו ג״כ. שהם כל המלכיות של כל הי״ס כולם וכנודע אבל הדעת דעולם התוהו. לא היה הוא. המלכו׳ של הדעת האמיתי. אלא רק המלכו׳ של החו״ב דהנקודות עלאין והבן. וכ״ז הוא ע״י החסרון דהיחוד והזווג אשר היה חסר בעולם הנקודות וכנז׳:

[יב] **וכן** ענין השני אשר כתבנו לעיל סי׳ א׳ בהסבה יו״ד מדברי הגר״א שם כי סבת מיתתם היה משום שלא היה עדיין כל התיקונים שהם הז׳ תיקוני גלגלתא והי״ג ת״ד כי זהו עיקר התיקון להתמעט האור ולהתלבש שיוצא רק ע״י לבושין וצינורות דקין. וכן אמר גם האריז״ל בשער א״א רפ״ג ובכ״מ. הנה הסבה הזה היה ג״כ רק ע״י חסרון דהזווגים. כי הרי ענין החסרון דכל התיקונים הנז׳ הנה הוא באמת ג״כ אותו החסרון דהתיקוני פרצו׳ אשר לעיל אות י׳ ואמרנו שם כי הוא ג״כ רק מסבת החסרון דהזווג. כי הרי נמשך להם אורות רבים מלמעלה והוא מכל הד׳ שרשים העליונים אשר כתבנו לעיל דרוש ג׳ סי׳ ה׳ אות י״א. ואלו שהיה יציאת כל הנקודות ע״י הזווג הראוי והיה יציאת כל תחתון ע״י הזווג הראוי מהדו״ן העליונים שעליו שהם הא״א אליו הנה היה נמשך מזה תועלת גדול בתיקוני כל פרצו׳ כי היה מתתקן כל פרצו׳ בכל תיקוניו ועי״ז היה נמשך האורות העליונים בכל תחתון רק במיעוט ובצמצום כהראוי והיינו כי הנה ע״י שהיה המציאות דכל תחתון ע״י הזווג והעיבור דכל עליון הנה היה יוצא כ״א בכל צורתו ובכל תיקוני פרצו׳ הנערך לו לפי תכונתו הפנימית שבו מהמאציל ית״ש. ועד״ז שהוא בגוף האדם שכח הנשמה והנפש שבו הם מוציאים בהגוף והכלי שלו כל תיקוניו הנצרכים ומוכרחים אליו להוציא כחותיהם על ידו כי כח הראיה שבעין מוציא את כלי העין בכל תיקוניו וצורתו המוכרח לו. וכח השמיעה שבאוזן מוציא את כלי האוזן בכל תיקוניו וצורתו המוכרח אליו וכן עד״ז כל אבר ואבר מכל הרמ״ח אברים וגידים הנה כולם נעשה מציאותם מכח הנר״ן שבהם וע״פ תכונתם הפנימית ונעשה כ״ז ע״י הזווג במאו״א. וע״י שהייתו במעי האם כל משך זמן עיבורו. וכן הוא ג״כ למעלה כי אלו שהיה יציאת הכתר דהנקודות ע״י הזווג והעיבור בהדו״ן העליונים שעליו היה יוצא אותו הכתר בכל תיקוניו המוכרח אליו לפי כח ותכונת הנר״ן שבהכתר שהוא א״א. והיה נעשה ומתתקן הכתר דהנקודות בכל הז׳ תיקוני דגלגלתא והי״ג ת״ד הנערך להכתר כי הרי הם כולם מתכונת וכח הנר״נ דהכתר בכל תכונתו הניתן אליו מהמאציל ית״ש ע״פ הכוונה אשר כוון בו. וכן עד״ז היה יציאת האו״א בכל תיקוניהם אשר לפי תכונת הנר״נ שבהם. והזו״ן בכל תיקוניהם לפי תכונת הנר״נ שבהם וכפי מה שכוון עליהם המאציל ית״ש והיה נעשה כ״ז ע״י הזווג והעיבור דכ״א אשר בהדו״ן העליונים שעליו כי כן הוא לעולם שנתקן כל תחתון רק ע״י העליון שעליו אבל עכשיו כאשר יצאו שלא ע״י זווג הרי היה חסר כ״א מכל התיקוני פרצוף וצורתו המוכרח אליו והרי נמצא כי כל החסרון דהז׳ תיקוני דגלגלתא והי״ג ת״ד אשר היה חסר בהכתר דהנקודות הנה הוא רק מסבת מה שלא יצאו כ״א ע״י הזווג הראוי מהדו״ן העליונים שעליו:

והנה אלו שיצאו ע״י זווג והיו מתתקנים בכל תיקוניהם כהראוי היה נמשך מזה תועלת גדול והיינו כי עי״ז הנה היה נמשך להם כל האורות העליונים אשר משרשיהם שלמעלה הנה היה נמשך לכל תחתון דרך פנימיות כל העליונים כולם והיה נתצמצם האור בכ״א ע״י שמתלבש בו. וכל הט׳ נקודות התחתונים אשר מהחכמה ולמטה לא היה מקבלים האורות העליונים אלא רק דרך הכתר דהנקודות ר״ל דרך כל פנימיותו דוקא וכנודע שכל האורות הנמשך לכל תחתון הוא רק ע״י זווגי דהעליונים ודרך פנימיותם אחר שנתלבש בכ״א ואחד. וכן לא היו מקבלים מהכתר שהוא א״א אלא רק ע״י הז׳ תיקוני דגלגלתא והי״ג ת״ד שהוא ע״י לבושים וצינורות דקין אשר זהו עיקר התיקון וכנ״ל. ונמשך האור דא״א ממנו ולמטה רק ע״י הזווג דהב׳ מזלין כנודע. משא״כ עתה אשר לא יצאו ע״י זווג הנה היה נמשך להם כל האורות אשר היה נשפע להם משרשיהם העליונים בלא צמצום כלל. כי היו נמשכים ובאים לכל תחתון שלא דרך פנימיות העליונים אלא רק מבחוץ. והיה באים להם בשפע כי לא נתלבשו ולא נתצמצמו בהעליון כלל ועי״ז לא היו יכולים לקבל ונתחרבו ומיתו. והוא מ״ש האריז״ל בשער מאמרי רשב״י פ׳ פקודי ד׳ כ״ב ע״ג כי ע״י שהיו כל הנקודות בלי שום תיקון כלל לכן כאשר היה אור הא״ס יורד ובוקע בתוכם מלמעלה למטה (ור״ל על שפעת האורות אשר משרשיהם העליונים כנז׳ שהם להנקודות בבחי׳ אור דא״ס). היה האור יורד מכתר לחכמה ומחכמה לבינה (ור״ל שהיה יורד מבחוץ להם ולא דרך פנימיותם ועי״ז הנה לא נתלבש כלל אלא שהיה כל ירידתו בשפע ולכן הוא כי) בהתפשט האור ההוא העליון אשר הוא רחמים גמורים וחסד גמור ובהגיעו אל הז״ת אשר הם דינים לא היו יכולים לקבלו כי הם הפכיים. זה חסד וזה דין והיו מתבטלים ע״י האור העליון ומיתו כו׳ וכנ״ל אות ב׳ ואות ה׳. וכ״ז הוא משום שיצאו שלא ע״י זווג ועי״ז היו חסרים התיקוני פרצו׳ שבכ״א ולא נתצמצמו עי״ז האורות כלל אלא שהיה ירידתם מלמעלה והמשכתם בהז״ת. במכוון ובהדיא וכפי מה שיצאו ממקורן שהוא בשפע הרבה ולא היה בכחם לקבל ועי״ז נהרסו ונתבטלו:

אמנם דע כי הגם שאמרנו שענין החסרון דהז׳ תיקוני דגלגלתא והי״ג ת״ד שהיה חסר בעולם הנקודות הנה הוא ג״כ מכלל החסרון דתיקוני פרצו׳ אשר לעיל אות י׳ שהוא הסבה הז׳. עכ״ז הנה האמת הוא שהם שני ענינים. כי הענין דתיקוני פרצו׳ הוא. כדי שיכול כ״א לסבול את האור של עצמו הנכנס בתוכו. ונמצא כי החסרון דתיקוני פרצו׳ שהוא הסבה הז׳. הנה החסרון הזה היה נוגע גם לכ״א ואחד גופה כי מאחר שהיה בלא תיקוני פרצו׳ הרי היה חסר גם בכ״א גופה הכלים שבו לכל תכונת וכחות האורות שלו הנכנס בו שהוא הנשמה שלו. כי הרי לאחר התיקון הנה יש בכל גוף כלים מיוחדים לכל כח וכח בפנ״ע אשר מהנשמה שלו. כח הראיה דהנשמה ע״י כלי העין. וכח השמיעה ע״י כלי האוזן. והריח ע״י כלי החוטם והדיבור ע״י כלי הפה ומשתמש הנשמה בכל כחותיו ע״י כלי מיוחד לכ״א ואחד בפנ״ע. ובעולם הנקודות היה חסר כ״ז בהז״ת כי היו הם בלא תיקוני פרצו׳ כלל וכמ״ש הרב בתיקו׳ נוק׳ פ״ב. והבאתי לשונו לעיל אות י׳. וכן הוא ג״כ בדברי הרב בשער העיבורים פ״ד אות ג׳ עש״ה. וכן אמר האריז״ל בזוהר הרקיע דף קנ״ג ע״ב כי לא היו בסוד פרצו׳ כלל אלא בחי׳ כלי עם אור בלא פרצו׳ והוא משום שהיו כלים קטנים מאד ויצאו בלא זווג וכנ״ל אות י׳ והוא החסרון דתיקוני הפרצו׳ שהוא הסבה הז׳. ונמצא כי היה נוגע החסרון הזה גם לכ״א ואחד גופה כי לא היה יכול לסבול את אור׳ הנקודות שבתוכו. והיה עיקר החסרון הזה בהז״ת דהנקודות אבל הג״ר הם היו בתיקוני פרצו׳ קצת גם בעולם הנקודות. וכמ״ש הרב בשער העיבורים שם עש״ה. וכן כליהם לא היה ג״כ קטנים כ״כ ולכן היו יכולים הם לסבול את אורותיהם וכנ״ל אות י׳. אך ענין החסרון דז׳ תיקוני דגלגלתא והי״ג ת״ד שבעניננו הנה זה היה גם בהג״ר דהנקודות ג״כ. וכנודע שעיקרם הם בהכתר שהוא א״א. אמנם ישנם בחי׳ י״ג תיקונים בכל הפרצופים כולם [וכמ״ש הרב בשער א״א פ״ו וע׳ ברע״מ פנחס רל״ג ע״ב ובריש הקדמות זוהר בראשית ובהגר״א בתיקונים קכ״ז ע״א בסוף דה״מ להוות דאתמר והארכתי בזה במ״א] אבל בעולם הנקודות היו חסרים כולם מתיקונים הללו לגמרי. ועיקר אלו התיקונים הם רק מה שנוגע מכ״א לזולתו

ומכל עליון להתחתון כדי להמעיט אורו ושפעו שיוכל התחתון לקבל ממנו. ובעולם הנקודות היו חסרים גם הג״ר מתיקונים הללו לגמרי ועי״ז היה נמשך מהם האור להז״ת בשפע רב וכנז׳ ולכך נהרסו ונתבטלו וכמו שיתבאר עוד לקמן באות י״ג:

והרי נתבאר לנו עכ״פ שגם כל ענין הסבות הללו אשר מסבה ו׳ עד סוף סבה י׳ הנה כולם הם ג״כ רק מסבת החסרון דהזווג. שהוא הסבה הג׳. והרי נמצא כי הסבה הג׳ הנה היא כולל הסבה א׳ ב׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ י׳. כי ע״י שיצאו בלא זווג ובסוד טפ״ק. הנה לא יצאו אלא רק המלכיות לבד דהאו״א והוא הסבה הא׳. ושרשיהם ועיקרם נשאר למעלה שהוא הסבה הט׳. וכן אור הדעת עלאה אשר מרזא דאור א״ס המקיים ומחיה את הכל והוא כולל את השם מ״ה וכל האורות דחסדים כולן הנה הוא לא יצא אז כלל. שהוא הסבה י׳. ועי״ז היו כולם גבורות תקיפין שהוא הסבה ח׳. וכן ע״י שיצאו שלא ע״י זווג היו כל הכלים שלהם קטנים ובלא תיקוני פרצו׳ כלל שהוא הסבה ו׳ ז׳. ולכן לא היה בכח הכלים לאמלא את האורות שבתוכם וליתן מעצור לרתיחת הגבורות שבהם. והגם שהיו מקבלים עכ״פ אורות חסדים גדולים מלמעלה שהוא מכל שרשיהם העליונים והיה בהם ג״כ מעין ובמקצת ובדוגמא קלה מכל הענינים דאחר התיקון. דאל״כ לא היה אפשר להם לצאת למלוכה כלל אפי׳ כרגע. אמנם באשר שיצאו שלא ע״י זווג שהוא הסבה הג׳ והיה חסר בהם עי״ז כל הז׳ תיקוני דגלגלתא וכל הי״ג ת״ד וכן כל תיקוני פרצו׳ כולם שהוא כללות כל הסבה ז׳. הנה היה נמשך להם כל האורות העליונים שלא בסדר והדרגה כלל ובשפע רב מב׳ סבות. אחד הוא כי ע״י שיצאו הם וכן האורות העליונים שהיה נמשך בהם הנה יצאו כולם שלא ע״י זווג הרי לא היה נמשך להם האורות לאט לאט ודרך פנימית כל פרצו׳ עליון להתלבש בכ״א כהראוי. אלא שהיה יורד להם מבחוץ וכולם בבת אחת וכפי מה שיצא ממקורן והוא בשפע רב. ב׳ הוא כי הרי גם בהמשכתם דרך חוץ. הנה עכ״פ הוא כי בעברם דרך כל העליונים הנה נבלעו בהם אור הרבה והרי היה נתמעט עי״ז האור העליון בהנקודות עכ״פ. אבל משום שהיו שלא ע״י זווג ולא היה שייכות לאורות הנקודות שיצאו מהעינים שהם רק המ״ן דאימא לבד. הנה לא היה להם שום שייכות עם אור האזן אשר שם הוא שורש אבא. ולכן לא נבלעו מאורות העליונים היורדים לנקודות הנה לא נבלע מהם באור האזן כלל. וירדו להנקודות בשפע כמו שהם למעלה. וכן הוא ג״כ כי ע״י שלא היה להם שייכות עם אור האזן הנה לא קבלו ממנו מאומה והיה חסר בהם אור החסד הגדול של אור האזן. וגם עי״ז הנה נפסקו מאור המאציל ית״ש ונפסק בהם הקשר והיחוד למעלה ע״י הפסק החסרון דאור האזן שהוא הסבה הב׳ וכנ״ל אות א׳ ב׳ כ״ז ע״ש. והרי היה בהם עי״ז ג׳ חסרונות. אחד מה שהיו בשפע ושלא בסדר והדרגה וכנ״ל אות ב׳. והשני מה שנפסקו מהקשר והיחוד העליון וכנ״ל אות א׳. ועוד חסרון ג׳ היינו החסרון דאור החסדים של האזן עצמו. וכל אלו הג׳ חסרונות הם כולם בכלל הסבה הב׳. ועי״ כ״ז הנה נשארו אורות הנקודות על תכונת הגבורות לבד. כי הרי לא נמתקו מהחסדים דאור האזן וכן לא נשתוו עי״ז גם עם האורות החסדים העליונים כולם. ע״י שנפסק להם הקשר והיחוד למעלה וגם ע״י שבאו להם בשפע ולא בסדר והדרגה כלל. ובפרט כי הרי היה חסר להם אור הדעת עלאה שהוא הקו האמצעי המכריע והמייחד את כל האורות דחו״ג ביחד ולכן ע״י כ״ז נעשו הגבורות דהנקודות עם אורות החסדים העליונים לשני הפכיים ולא היה אפשר להם לקבלם ונהרסו ומיתו ונשברו וכנ״ל אות ב׳ ואות ה׳. והרי לנו עכ״פ כי הסבה א׳ ב׳ וכן כל הה׳ סבות אשר מסבה ו׳ עד סוף סבה י׳ הנה כולם הם מסבת חסרון הזווג שהוא הסבה הג׳ וכל אלו הח׳ סבות אחת הם. כי ע״י החסרון דהזווג והיו רק בסוד טפ״ק לבד. לא היו אלא המלכיות האחרונות לבד. שהוא הענפים לחוד. והיו גבורות תקיפין. וכליהם היו קטנים. ובלא תיקוני פרצו׳ כלל. ואור הדעת עלאה לא יצא הם כלל. וכן מאור האזן לא קבלו מאומה. ונשארו עי״ז על תכונתם שהם דינים קשים וגבורות תקיפין ולא היה להם השתוות כלל עם אור העליון הנמשך בהם לקבלם מאומה. ונעשו הפכים זה לזה ועי״ז נהרסו ומיתו כי לא היה בכח הכלים לאמלאם וליתן מעצור לרוחם לרתיחת הגבורות שבהם אלא אדרבה הוא כי התגברו האורות על הכלים ונשתברו ונבקעו לבקעים:

[י״ג] **ונשאר** לנו עדיין עוד ב׳ סיבות. מהקודמים. שהם הד׳ והה׳ אשר לא בארנום עדיין. והנה הסבה הד׳ הוא מ״ש הרב שם בשבי״כ פ״ה. שכ״א מהז׳ תחתונות לקח את כל האורות של כל התחתונים ממנו ולא יכלו לסבול אור יותר מהמגיע לחלקו ונתבקע הכלי עי״ז ומיתו ונשברו. אמנם כלי המלכות אשר היא קבלה רק את אורה לבד אך משום שהכלי המלכות היה חלושה יותר משאר הכלים עבור מיעוט קבלתה מאור העקודים וכמו שביאר הרב שם. לכן לא היה כח בכלי המלכות לסבול גם את אורה לבד. והוא ע״פ מה שכתבנו לעיל אות ה׳ כי היה מוכרח להכלים לקבל אור דחסדים מהעקודים וכדי שימתקו ויתבסמו מגבורתם שלא יתפרדו כ״כ מכל הרכבת הכחות הפרטיים דשרשי כל המציאות דבי״ע שהיה כלולים בהכלים דהנקודות. כי באשר שהיו כלולים מכחות רבים ומדרך הגבורות הוא להתפרד. אך ע״י שקבלו אור דחסדים מהעקודים נמתקו ונתבסמו במקצת ויצאו למלוכתם כרגע ולכן כלי המלכות הגם שלא נכנס בה רק אור של עצמה לבד אך משום שהיא לא קבלה מהעקודים אלא רק אור דחסדים ממועט והוא ע״י שסרבה אשר בהעקודים שהיא המלכות דעקודים היה חסרה ג״כ מאור עצמותה. כי נשאר ביסוד וכמ״ש במבוי ול״מ רפ״ד. ועי״ז הנה לא קבלה ממנה המלכו׳ דהנקודות אלא רק אור ממועט לכן נשברה כלי המלכות דהנקודות ג״כ הגם שלא נכנס בה אלא רק אור של עצמה לבד. אך הכלים דהו״ק דהנקודות אשר הם קבלו אור דחסדים מפרסם שבעקודים היטיב. עכ״ז הנה נשברו הם ג״כ. משום שנכנס בכ״א אור של כל התחתונים ממנו והרי היה בכ״א אור דהגבורות ביותר ולכן נשברו גם הם כולם:

ואין להרהר ולומר שהרי לפ״ז יהיה נמצא לכאורה שהכלי דכל עליון היה בה השבירה יותר מרובה כי הרי בכלי הדעת הנה נכנס בה ו׳ אורות יותר מחלקה אבל בכלי החסד הרי לא נכנס בה רק ה׳ אורות יותר מחלקה וכן עד״ז בכולם שנתמעט היתרון בכ״א. עד שבכלי היסוד לא נכנס בו רק אור אחד יותר שהוא אור המלכות. אך פשוט הוא כי נגד זה הנה יש סברה להיפך ג״כ. כי כל כלי שהיא יותר עליון הנה היא נמתק ביותר. כי הגבורות כל מה שהם יורדים ומתרחקים ממקורם הם מתגברים כנודע. וכן קבלה כל כלי עליונה דהנקודות אור חסדים יותר משרשה שהוא הכלי העליונה שכנגדה בהעקודים אשר היא יותר חסדים ועי״ כ״ז היה נמצא שהיו משתווים כולם בענין השבירה שבהם כי הרי היו כולם שוים בערך. והיה השבירה בכולם שוה:

אמנם מה שיש להקשות לכאורה. כי מאחר שהיו כל הכלים דהנקודות כ״א בפנ״ע והיו נפרדות זה מזה א״כ אלמה באמת הוציאה הבינה את כל אורותיהם ביחד ולמה לא הוציאה אותם ג״כ אחד לאחד כל אור בפנ״ע בהכלי שלה. וכן אלמה קבל כל כלי אור יותר מחלקה ובפרט כל כלי תחתונה אחר שראו את המיתה והשבירה שהיה בהעליון שעל גבה ע״י קבלת אור יותר מחלקה. אך פשוט הוא שזה היה ג״כ רק מסבת תכונת הגבורות שבהם שאין מעצור לרוחם. ומשום זה הוציאה הבינה ג״כ את כל הז׳ אורות כולם בפעם אחת בלא סדר כלל. כי גם הג״ר היו אז ג״כ גבורות גדולים. וכנ״ל דרוש א׳ סי׳ א׳ אות ה׳. ומה גם כי הרי גם הג״ר היו ג״כ חסרים מתיקוני פרצו׳ העיקריים לגמרי ולא היו גם הם מתיקוני פרצו׳ הראוי בשלימות כלל וכלל וכנ״ל סוף אות י׳. כי הרי היה חסר בהם כל השם מ״ה כולו שהוא עיקר צורת אדם וכן מהב״ן לא היו גם הג״ר אלא רק המלכיות לבד. אלא שהיו כלולים כ״א מכל פרטי המלכיות כולם דהי״ס שבכ״א. מהאור הב״ן שלאחר התיקון. משא״כ הז״ת דהנקודות. לא היו כלולים כ״א מכל המלכיות כולם דהי״ס שבכ״א אשר מהב״ן שלאחר התיקון אלא רק מפרטי האורות דהמלכיות לבד שבכ״א. אבל עכ״פ הוא כי גם הג״ר לא היו ג״כ אלא רק מהמלכיות לבד וא״כ הרי לא היו גם הם

עדיין בכל תיקוני פרצו׳ הראוי כלל. וכן אמר ג״כ הרב במבו״ש שער ב׳ ח״א פ״ו ע״ש ושם ח״ב פ״א. ובפרט כי הרי כל בחי׳ הז׳ תיקוני דגלגלתא והי״ג ת״ד היו חסרים כולם בהג״ר ג״כ כמו בהז״ת ולכן לא היו עומדים גם בהם האורות מצומצמים כהראוי כלל ולכך הוציאה הבינה כל הז׳ אורות כולם בבת אחת שלא כהראוי אז:

וכן הוא עד״ז מה שקבל כ״א מהז״ת יותר על חלקו הוא ג״כ מסבת תוקף הגבורות שבהם. כי לא היה בכחם ליתן מעצור לרוחם. ולחשוב בראש מה שיהיה בסוף. וע״י גודל התשוקה וההנאה מזוהר זיו האורות. רצה כ״א לחטוף את הכל בפעם אחת הגם שלא היה בכחו לקבל כלל והתגבר כ״א לחטוף את כולם גם את כל אותן החלקים אשר אין מגיע לו כלל וכדי למלוך על כולם וכמ״ש הגר״א בספד״צ פ״א בסו׳ דה״מ ומלכין קדמאין. שזהו הענין מ״ש וימלוך. כמו מלך שמקבל הכל ומחלק לעבדיו. שהתגבר כ״א ליקח כל המלוכה לו לעצמו. וזהו שאמרו באד״ז רל״ב ע״א. כי עליהם נאמר כי הנה המלכים נועדו כו׳ נבהלו נחפזו ולכן לא התקיימו. והנה מאחר שאמרנו שכל זאת הסבה ד׳ דענינינו הנה הוא רק מגרמת תוקף הגבורות שבהם וע״י החסרון דתיקוני פרצו׳ שבהם שהוא הסבה ז׳ ח׳. הרי כבר בארנו לעיל אות י׳ וי״א. כי כ״ז הוא רק ע״י החסרון דהזווג שהוא הסבה הג׳. והרי נמצא כי גם הסבה הד׳ הנה היא כלולה ג״כ רק בהסבה הג׳. כי ע״י החסרון דהזווג והיה חסר אור הדעת עלאה והשם מ״ה כולו וגם הע״ב דב״ן. והיו כל הנקודות כולם רק מהב״ן דב״ן ומהס״ג הכללי לבד ומשורש המ״ס בולד״ק לבד. וכנ״ל דרוש א׳ סי׳ ד׳ ה׳ ובכל דרוש ב׳ כולו ובכ״מ. והרי היו כולם רק גבורות תקיפין. הנה עי״ז לא נתנו מעצור לרוחם והוציאה הבינה את כל הז׳ אורות בבת אחת. וכן כ״א מהז׳ מלכים התגבר בכל כחו ורצה למלוך על כולם וקבל יותר מחלקו מה שלא היה בכחו לקבל ולסבול ולכך נהרסו ומיתו. והרי נתבאר עכ״פ כי גם הסבה הד׳ הנה הוא בא ונמשך רק מגרמת הסבה הג׳ וכולם כלולים רק בה. וע״ד שבארנו לעיל בסבה א׳ ב׳ ו׳ ז׳ ח׳ ט׳ י׳. [אמר המחבר אחר כותבי כל הדברים הללו עיינתי במה שכתבתי בזה זה כמה שנים מקודם. ויקרו הדברים בעיני כי נמצא שם כמה תוספת דברים על הנ״ל ולכן אסדר אותו כאן בשם מהדורא קמא. ואייחד לזה אות בפנ״ע:

[יד] **מהדורא קמא.** סבה הד׳ מ״ש הרב בנקודות פ״ה דלכך נשברו משום שהכלים דכל הז״ת הם כולם שוים ואין אחד גדול מחבירו. ולקח כ״א את האורות של כל התחתונים ממנו. ולא היה יכול לסבול אור יותר מהמגיע לחלקו ועי״ז נשברו. ולכאורה הוא קשה. כי כאשר שהאור הוא גדול שאין הכלי יכול להלבישו הרי היה צריך להשאר בחוץ ולא לדחוק את עצמו לכנוס דוקא בפנים עד שישבר הכלי מחמתו. וכמ״ש הרב בשער השתלשלות ענ״א וכן בשער המקיפים פ״א. שכשיוצא אור גדול שלא היה יכול להכנס בפנים מרוב גודלו נשאר בחוץ. לאור מקיף ע״ש. אמנם י״ל בזה כי הנה כל אותן האורות דהנקודות הנה הם כולם אורות פנימיים. ור״ל שהם האורות העתידים להיות מבפנים דוקא. כי כן נאצלו מתחלה בתכונה הזאת להיות לפעולות אור הפנימי אשר הוא פועל תמיד יותר מהאור המקיף. וכמו שראינו החילוק בין הפנימי להמקיף. בהקו דא״ס הנכנס לפנים להעולמות. לבין אור א״ס המקיף את כל העולמות מבחוץ. כי עיקר הפועל הוא הקו הפנימי משא״כ אור א״ס המקיף שהוא אינו נוגע ודבוק לעולמות בי״ע. כמ״ש בשער סדר אצילות פ״א וע״ש בדברינו. וכן הוא בענינינו ולכך נכנסו לפנים להוציא פעולתם מן הכח אל הפועל. כי רק על תכונה הזה נאצלו מתחלה. והעיקר בזה הוא כי משום שהשבירה היה לצורך ובכוונה מהמאציל ית״ש וכנ״ל. לכך נכנסו לפנים דוקא כדי לשברם בכוונה ור״ל כי סידרם המאציל ית״ש באופן כזה שיכנסו כולם בפנים לכל כלי. וכדי שיהא השבירה כפי כוונתו ורצונו ית״ש והענין הוא כי הנה משום שהאורות הם גבורות חזקים אשר תכונתם הוא שלא לשקוט ושלא לנוח רק להוציא כל מה שיש בכוחם מהכח אל הפועל ולפעול תמיד. וכנ״ל בדרושים הקודמים. ובאשר שבהמקום שירדו אינם יכולים לפעול מאומה אלא רק ע״י הכלים דוקא. וכמו שהנשמה בעוה״ז אינה יכולה לפעול מאומה אלא ע״י הגוף דוקא. לכן דחקו ונכנסו כולם בכל כלי וכלי שפגעו בתחלה. והתחילו לפעול כולם על ידה. ולא היתה בכח כל כלי להוציא פעולת כל האורות על ידה. ונשתברה ונבקעה לבקעים. ור״ל כי הנה הגם שכן הוא הסדר לעולם שבכל אור וספי׳ ראשונה נכללו בה כל האורות דספירות התחתונים. וכגון באור הדעת נכללו בה. כל הז׳ ספי׳ התחתונים. עכ״ז אינה מתגלה ואינה פועלת שום אור מהז״ת שום פעולה כלל. עד שיורדת ונכנסת בהמקום והכלי העיקרי שלה אשר היכן לה המאציל. כהראוי לה. ואינה פועלת אור החסד שום פעולה עד שיורדת בהכלי המיוחדת לה. שהוא כלי החסד וכן אור הגבורה הוא נח ושקט מלפעול מאומה עד שיורדת בכלי הגבורה המיוחדת לה. וכן עד״ז כולם. אבל בעולם התהו משום שהיו גבורות חזקים לא היו יכולים ליתן מעצור לרוחם. והתחילו לפעול כולם תיכף בהכנסם בכלי הדעת. וכן אח״כ כולם בכלי החסד. וכן עד״ז כולם. ולכך נשבר כל כלי וכלי מחמת ההתגברות דריבוי האורות אשר לא היה אפשר לה לקבל. וזהו הענין ג״כ מה שקשה לכאורה על אור הדעת אשר נחשב ג״כ מכלל הז׳ מלכים דעולם התוהו. הלא הדעת הוא לעולם רק נשמת הו״ק ומובלע בתוכם ואינו מתגלה כלל. כי כל פעולתו הוא לעולם רק על ידם ולכן אינו עולה הוא בשם בפנ״ע כלל (ע׳ שביה״כ פ״ב). אך הטעם הוא כי משום שבעולם התהו היו כולם גבורות חזקים ויצאו כולם בכל כוחם לגילוי ולכן יצא אז גם הדעת בכל כחו בהתגלות. כי לא היה אפשר לו ליתן מעצור לרוחו להיות טמון ומובלע בתוכם דוקא. אלא שיצא הוא ג״כ והוציא כל כחו לפועל ובגילוי בפנ״ע. ולא עוד אלא שבכל אור עליון עצמו אשר נכלל בו כל האורות התחתונים הנה כאשר נכנס הוא בהכלי שלו היה חפצו ורצונו שיהא הוא המושל והשליט על כל האורות הכלולים בו ופעל בהם ועמהם. להוציא את כל כחותיהם לפועל בהכלי שלו דוקא כדי שימלוך רק הוא לבדו ושיתנהגו כולם רק על ידו. וכמ״ש הגר״א בספ״ד פ״א בדה״מ ומלכין קדמאין מיתו. אמר שם זה לשונו. והענין הוא כידוע. שכל אחד קיבל האורות של כולם. וזהו וימלוך. כמו מלך שמקבל הכל ומחלק לעבדיו כו׳. הרי לנו שגם הרצון של כל אור עליון עצמו היה ג״כ. שכל האורות התחתונים הכלולים בו יוציאו כולם את כוחם לפועל בהיותם בו. וכדי שיהא הכל על ידו דוקא. והרי נתבאר כי ענין החסרון מה שנכנסו כולם בפנים לכל כלי. הנה הוא רק מהטעם דחוזק הגבורות שבהם. והתחילו כולם להוציא כחם לפועל בכלי אחת ובבת אחת וכנז׳. ובזה ניחא מה שקשה לכאורה. כי הרי הענין הזה מה שנכנסו כל האורות כולם בכל כלי העליונה. הרי היה כ״ז בעקודים ג״כ. וכמו שמפורש במטי ול״מ פ״ב כי מתחלה ניתנו כל הז׳ אורות בכלי החסד. ואח״כ הו׳ אורות בכלי הגבורה. וכן עד״ז כולם כמו שמפורש שם. וא״כ איך אמר הרב שבנקודות היה זה הסבה לשבירת הכלים. הלא בעקודים היה ג״כ כן. ועכ״ז הוא עולם מתוקן מתחלתו וחי וקים לעד. ואין לומר דלכך לא היה זה חסרון בעקודים משום הטעם שמבאר שם הרב והוא משום שאור הכתר נשאר למעלה. ולכן גם כשנכנסו אח״כ כל האורות כולם בכלי אחת. עכ״ז הרי הם כולם קטנים מאור הראשון שהיה בה כאשר בהיות הכתר עמהם ביחד. וכמ״ש שם במטי ול״מ סוף פ״ב ע״ש. אמנם הרי כבר ביארנו בכללי התפשטות והסתלקות בארוכה. כי באמת לא היה בזה שום שינוי בין העקודים להנקודות כלל וכלל. וכל העולמות הם כולם שוים בזה. ע״ש בדברינו והראה נפלאות בעה״י. וא״כ הרי סדר כל הדברים הנזכרים אשר אמר הרב במול״מ ספ״ב באורות העקודים. הנה היה כ״ז ממש בהאורות דהנקודות ג״כ. וא״כ אלמה חושב הרב בנקודות פ״ה את כניסת כל האורות כולם יחד בכל כלי. לחסרון ולסיבה דהשבירה. הלא בעקודים היה ג״כ כ״ז. ומ״ש הנקודות מהעקודים. אבל לפי דברינו הוא ניחא מאד. כי באמת לא ריבויים גרמו השבירה אלא רק תכונתם גרמו השבירה. ומחמת שהיו מחוזק הגבורות וכנ״ל. אבל ענין הריבוי לבד אלולא תכונתם לא היה חשש כלל. והוא משום כי האורות כשהם מבוסמים אינם

דוחקים את עצמם כלל לפעול מאומה בכלים שאינם לפי מדתם ולכן אורות העקודים כאשר נכנסו כל האורות התחתונים בהכלי העליונה. לא היה שום חשש בזה כי לא היו מדחיקים את עצמם לצאת בכחם ולגמור את פעולתם ע״י כלי שאינה מסודרת לפי הכח דכ״א ואחד. ועיקר סבת השבירה אשר בהנקודות היה רק מחמת תכונתם ע״י שהיו גבורות חזקים ויצאו בכל כחם ופעולתם בכל כלי וכלי מהם ·

והאמת הוא כי אפי׳ נגד האור האחד אשר לכל כלי וכלי עצמו לא היה ג״כ בכח הכלי לעמוד נגד גודל רתיחת הגבורות שבו להכבישו וליתן מעצור לרוחו שלא יצא בכל כחותיו בבת אחת. ואין כוונת הרב בנקודות פ״ה שאלולא ריבוי האורות האחרים לא היו מיהו כי ודאי הוא שלא היה בכח הכלים לעמוד אפי׳ נגד האור האחד של עצמה גופה לבד. ובפרט כי הכלים היו אז קטנים מאד ולא היו מקושרים זה בזה וכמו שיתבאר למטה וא״כ לא היה בכחם לכבוש גם האור של עצמם אלא שמ״ש הרב בסיבת כניסת האורות האחרים. הוא רק טעם נוסף על חוזק הגבורות שהיה בהם. כי לבד גודל הגבורות שהיה בכל אור ואור גופה. הנה היה עוד יתירה שגם נכנסו כל האורות של כל התחתונים כולם בכל כלי עליונה. וכן מוכח כוונתו במבו״ש בשער ב׳ ח״ב פ״ג. שאחר שמבאר שם כמה טעמים וסיבות לשביה״כ ואחד מהטעמים הוא מחמת שהיו דינין וגבורות כנז׳. כתב שם אח״כ ג״כ את אותו הטעם שבע״ח בנקודות פ״ה מחמת שנכנסו כל האורות כולם בכל כלי וכלי. וכתב שם אח״כ. ולכן לא היה כח בכל כלי לסובלם אם מחמת ריבוי אורות הנוספות אם מחמת עצמן לסבות הנ״ל עכ״ל ע״ש. הרי לנו מבואר כוונתו שגם מחמת עצמן לבד היו נשברים ג״כ כי לא היה בכח כל כלי לסבול גם את אור של עצמה גופה. ואמנם ריבוי האורות הוא טעם נוסף לגודל חוזק גבורתם. והאמת הוא כי ע״ז היה ג״כ השבירה יותר גדולה הרבה כי כל מה שנתרבו האורות אשר הם רק גבורות חזקים הנה היה ע״ז השבירה יותר גדולה ומרובה. וכמו שיתבאר עוד לקמן בזה. אבל עכ״פ הוא כי ריבויים לבד (באם שהיו מבוסמים) לא היה מפסיד כלל ולא היו נשברו כלל. וכל השבירה לא היה רק משום תכונתם לבד ע״י שהיו רק גבורות חזקים וכנ״ל ולכן בעקודים אשר כל האורות הם שם רחמים וחסדים גדולים לא היה מפסיד ריבוי האורות כלל. אלא היה מתוקן מתחלתו וחי וקיים לעד:

ונדבר עתה בביאור שאר דברי הרב שבענינינו. והיינו במה שאמר כי הו״ק אין אחד גדול מחבירו וכן אמר ג״כ במטי ול״מ פ״ב כי הו״ק הם כולם שוים. ולכאורה קשה כי הרי במוחין דצלם פ״ב אמר בפירוש להיפך וזה לשונו ונודע כי חצי ת״ת גדול מכל הנה״י כולם כמבואר אצלינו בהקדמה הידוע כי הבחי׳ הקטנה שבכל ספי׳ העליונה היא גדולה מכל מה שלמטה ממנה עכ״ל וכן הוא ג״כ בדרושי אבי״ע פ׳ י״ד ע״ש. ואין לומר כי זהו רק לאחר התיקון אשר אז נתרחבה ונתגדלה כל ספי׳ כנודע ונעשה אז כל ספי׳ עליונה יותר גדולה מכל התחתונים כולם. הלא העקודים הוא עולם מתוקן מתחלתו. ועכ״ז אמר עליהם ג״כ שכל הו״ק הם שוין וכמ״ש במול״מ פ״ב וכנז׳. ועוד יש לדקדק כי הרי בענינינו שהוא בנקודות פ״ה שאמר הרב זה לטעם דלכך לא היו יכולים הכלים דז״ת לקבל כ״א את האור של כולם משום שאין אחד גדול יותר מחבירו הלא אפי׳ אם היה כל כלי עליונה יותר גדולה. עכ״ז לא היה באפשרי ג״כ לקבל את האור של כולם כי באם שכל כלי שהוא יותר עליונה היא יותר גדולה הרי הוה האור שבה ג״כ יותר גדול כי האור והכלי הם לעולם שוים במדתם זה כזה ואין שום חלק בהכלי שיהא ריקנית מאור. על דרך הגוף שלא נמצא שום חלק בו שיהא ריקן מהנשמה. וא״כ הרי אין מקום בשום כלי לקבל בתוכה איזה אור אחר כלל. אך הענין הוא כי עיקר כוונת הרב במ״ש שלא היו יכולים הכלים לקבל את האורות דאחרים הנה כוונתו הוא על פי מ״ש בשביה״כ ספ״ד (ובתיקון פ״ה וכן במלכים פ״ד בדרוש החבירים שם וכן שם סוף פ״ה) שהכלים לא היו מתלבשים ומקושרים זה בזה ולא היו בדרך קוין ובסוד פרצו׳ אלא שהיו עומדים נפרדות זו מזו. והענין בכ״ז הוא כי הנה עיקר השבירה הוא רק מהטעם שאמרנו לעיל כי משום שהאורות דעולם התוהו היו כולם גבורות חזקים לבד. אשר טבעם הוא להוציא כל כחם ופעולתם לחוץ. והם הולכים ופועלים בלי הפסק בכל כח וכח הפרטיים שבהם. ולכן הכלים אשר גם הם היו מורכבים ג״כ מריבוי כחות ועצמיים רבים שהם כל פרטי המציאות דהבי״ע שהיו כלולים בהכלים דהנקודות. ואותן העצמיים שבהם לא היו מיוחדים ג״כ זב״ז היטיב והיו נקל להתפרד ע״י שגם הם היו רק מבחי׳ הגבורות לבד וכנ״ל אות ה׳ ולכן כאשר נכנסו האורות דהגבורות בהם ויצאו בכל כחם ופעולתם. הנה נתפזרו כל העצמיים שבהכלים ע״י התגברות ורתיחת דהאורות ונשתברו ונבקעו לבקעים. והנה אמרנו לעיל כי כאשר האורות הם מלובשים בכלים עביים יותר ממדתם אז נותנים הכלים מעצור לרוחם שלא יפעלו כ״כ בחוזק. ולכך נסדר לאחר התיקון שיהיה כל כלי מסודר בבחי׳ פרצו׳ שהוא ברמ״ח אברים ושס״ה גידים. כמ״ש בפרקי הצלם פ״ג ופ״ו ובעיבורים פ״ב. וכן נסדר ג״כ כל גוף שיהיה בבחי׳ ג׳ כלים כידוע. כדי ליתן מקום לכל כח פרטי שבאור שיהיה לכל כח וכח שבו מקום מיוחד. שהוא אבר וכלי מיוחד להוציא את כחו לפועל. כי ע״י שנתלבש כל כח וכח בכלי מיוחד. הנה הכלי מצמצמו ליתן מעצור לרוחו שלא יפעול כ״כ בחוזק אלא לאט לאט ובעתו ובזמנו.

ולכן בעולם הנקודות כשיצא האור לכנוס בהכלים ולא היו אז הכלים בסוד פרצוף כלל כי לא נתקשרו ולא נתחברו עדיין זה בזה. אלא שעמדו כ״א בפנ״ע. וכאשר נכנסו כל האורות כולם בכל כלי וכלי. לא היה ביכולת שום כלי לעמוד בפני האורות ליתן מעצור לרוחם ולצמצם כי אפי׳ נגד האור אחד של עצמו לא היה ג״כ בכחו להכבישו ולצמצמו כנ״ל אלא אדרבה כי התגבר האור על הכלי לפזר את כל העצמיים שבו עצם מעצם. ונשבר ונבקע לבקעים עד שנשברו כולם. וכ״ז היה מחמת שכל כלי וכלי לא היה נשלמה עדיין לפי הצורך לצמצם את האור שבה. וכמ״ש הרב בתיקון נוק׳ פ״ב סי׳ ט׳ וכן בכ״מ שהכלים היו קטנים. וכן היו ג״כ נפרדות זו מזו ועמדו כ״א בפנ״ע כי אלו שהיו מקושרים זה בזה ובסוד פרצו׳ שכולם מחוברים בכח אחד המחברם אז הנה הגם שלא נשלמו עדיין כ״א לפי הצורך לצמצם את האור שבו עכ״ז מאחר שהיו מחוברים יחד הרי היה נסמך ומתחזק כ״א ע״י חברו. ולא היה השבירה גדולה כ״כ לכהפח״ו. ועוד כי באם שהיו מחוברים יחד לא היה נחשב כניסתם בכל כלי. לכניסת כולם בכלי אחת. מאחר שכל הכלים היו מחוברים זה בזה הרי הם מעורבים כולם בכחותיהם א״כ הרי נחשב ממילא כאלו שהיו כ״א בהכלי שלו. ומה גם כי ודאי הוא באם שהיו מחוברים הכלים בסוד פרצו׳ היה נכנס באמת כל אור ואור תיכף במקומו הראוי לו שהוא בהכלי המיוחדת לו. והרי לא היה הענין דריבוי האורות כלל והיה השבירה מעוטה. ונמצא שמה שאמר הרב בנקודות פ״ה שלא היה כח בשום כלי לסבול בתוכו יותר אור מהמגיע לחלקו. הכוונה הוא רק מחמת שהכלים היו קטנים. והיו נפרדות זה מזה. ועי״ז לא היה בכחם לצמצם את האורות שבתוכם וכנז׳:

אמנם מה שאמר שכל אחד מהז״ת אינו גדול יותר מחבירו הנה עיקר כוונתו בזה הוא רק על החילוק וההבדל שבין הז״ת להג״ר כי הנה הג״ר הנה לבד מה שהם העליונים והראשונים והם ממותקים ומבוסמים. הרי נודע הוא. שיש לכ״א מעלה כוללת. במה שכל הז״ת נכללים בכ״א מהם כגרעין בהפרי וכענפים בהשורש והם הג׳ אבות של כל הז״ת. ולכן הוא כאשר שהיו נכנסים כל האורות כולם בהכתר לא היה נחשב אצלו לריבוי אורות יותר ממדתו כי הם כולם בטלים אצלו וכלולים בו כהבן הכלול במוח האב. ולכן הגם שהם גבורות חזקים. אך בהיותם בו לא נתגלה מכחם מאומה ומה גם כי הכתר הרי הוא לעולם בבחי׳ חסד גמור נגד הז״ת ולזאת נתבסמו כל גבורותיהם על ידו בהיותם אצלו ולא נראית עדיין מגבורתם כלום. וכן עד״ז בהיותם אח״כ בחכמה. כי הוא ג״כ החסד גמור נגד הז״ת והם כלולים בו ובטילים אצלו. וכן הוא ג״כ עד״ז בהיותם בבינה שהיא אם

הבנים והיא בעלמ"ה רחמים כנודע. ולכן הוא בהיותם בהג' ראשונים שהם כח"ב לא נתגלה עדיין מגבורתם מאומה. ולא פעלו בהם שום מיתה ושבירה. אמנם אח"כ בצאתם מהג"ר. הנה הנם שעיקרן דהז"ת לפי שורשם ומציאותם העיקרי הוא כל תחתון ג"כ למטה במדרגה מהעליון כי הגבורה היא למטה מהחסד והת"ת למטה מהגבורה וכן כו' כו' כי כל עליון הרי הוא נמשך משורש יותר גבוה וכנודע שהחסד הוא ענף החכמה והגבורה ענף הבינה. והת"ת ענף הדעת. ועל דרך זה כולם. אמנם אחר שנשתלשלו למטה במקומם הנה נתצמצמו להיות כולם רק במדרגה אחת לבד. וכל מדה שהיא יותר עליונה נתצמצמה בצמצום יותר גדול. והוא מהטעם שרצה רצונו ית"ש להוציא על ידיהם כל המציאות דעולמות בי"ע. בקצוות והפכיים. שוים זה כזה וזה מול זה עד שיצא על ידיהם כל התמורות כולם ג"כ בכחות שוות זה כזה. וכמו שאמר הכתוב גם את זה לעומת זה עשה האלהים. וכ"ז הוא בכל משך זמן דקיום העולם הזה אשר הוא מיוסד על הבחירה. והיא ההכרח לבנותה בטוב ורע ובאת זה לעומת זה. ולכן נתצמצמו כל המדות דז"ת להיותם בכחם שוות. וכל מדה שהיא יותר עליונה נתצמצמה בצמצום יותר גדול כנז' כי החסד אשר הוא באמת משורש יותר גבוה ואורו הוא יותר גדול הרבה ועכ"ז אינו מתגלה אורו ואינו מאיר עתה אלא רק בשיתוף מדת הגבורה וא"כ הרי נמצא שהחסד נתצמצם יותר מהגבורה. וכן עד"ז כולם וכ"ז הוא משום צורך הבחירה שיהא האפשר להאדם להטות לכאן ולכאן וכן משום הצורך דשכר ועונש אשר הוא בכל משך זמן דקיום עוה"ז. וידוע הוא כי כל ההנהגת העוה"ז הוא בהו"ק דהזו"ן ולכן נתצמצמו הו"ק דזו"ן שיהיו כולם במדרגה אחת אמנם הג"ר דהזו"ן ומכש"כ הג"ר הכלליים שהם א"א ואו"א הנה שם עומד באמת כל כפי' יותר עליונה שבהם במעלה הרבה מהספי' התחתונה שלמטה הימנה. וזהו שאמר הרב במוחין דצלם פ"ב כי הבחי' הקטנה שבכל ספי' עליונה היא גדולה מכל מה שלמטה כי שם מדבר בהתנה"י דהבינה האימא עלאה אשר לא נתצמצמו הו"ק שבה ממדרגתם העיקרי שבהם אך בענינינו שהוא הו"ק דהנקודות אשר הם בחי' הו"ק דז"א דאצי' הנה הם אשר נתצמצמו להיות כולם שוים. וכן הוא עד"ז ג"כ בהו"ק דז"א דעולם העקודים שהם השורש דז"א דאצילות הנה נתצמצמו הם ג"כ להיות כולם שוים וכמ"ש בעקודים פ"ב. כי הו"ק דהז"א דכל עולם הם נתצמצמו משום צורך הנהגת דהעולמות בי"ע משא"כ מהג"ר ולמעלה שבכל עולם שהם לצורך ההנהגה עתידה אשר בתיקון האחרון הנה שם עומד כל ספי' על מדרגתה. שכל ספי' שהיא יותר עליונה הוא מעלתה ומדרגתה יותר גדולה אלא שלצורך המציאות דעוה"ז נתצמצמו הו"ק דהזו"ן שבכל עולם להיות כולם שוות. אמנם כאשר יתגלה התיקון האחרון שהוא אחר תכלית הכל. הנה אז יזדככו כולם ויצאו מהתעבותם ומצמצומם. ויתגלו ויאירו כולם משורשו ולמטה. כ"א כמו שהוא ואז יתגלה ג"כ שורש האחדות האמיתי בכולם וכמו שביארנו כ"ז בכללי התפוה"ס כלל ט"ז וכלל י"ז ע"ש:

ונחזור להבין שמ"ש הרב. כי משום שהו"ק אין אחד גדול יותר מחבירו לכן לא היה כח בכל כלי מהם לסבול בתוכו אור יותר מחלקו. כוונתו הוא רק ללמדינו הטעם וההבדל בין הז"ת להג"ר שבהם. כי הג"ר הנם שכל האורות כולם נכנסו מתחלה בכ"א מהם ג"כ. עכ"ז לא היה נחשב בהם לריבוי אורות כלל מחמת שהז"ת בטלים אצלם. ואין ניכר אורם בהם. משא"כ הז"ת דהזו"ן אשר הם נתצמצמו עתה להיות כ"א במעלה ובמדרגה אחת וכולם שוים. לכן הוא כאשר נכנסו כל האורות בכל כלי עליונה מהם. היה נחשב זה בודאי לריבוי אורות בהם. ולכן היה זה סבה להתגדל השבירה בהם הרבה. קיצור הדברים היוצא מכל דברינו בענין טעם השבירה שאמר הרב בנקודות פ"ה. כי עיקר השבירה הנה היה רק מחמת שהאורות היו גבורות חזקים ולא היה בכח כל כלי לעמוד גם נגד אור של עצמו לבד. אלא שמ"ש הרב מחמת ריבוי האורות. הוא רק כי ע"י זה היה נתגדל השבירה יותר הרבה וכהצורך לכוונתו ורצונו ית"ש. ומ"ש הרב שמחמת שהכלים דהז"ת אינו גדול האחד יותר מחבירו. הוא רק כדי להסיר הקושיא שהרי בהג"ר היו ג"כ כולם בכ"א ואחד. וא"כ הרי היה שם ג"כ הענין דריבוי האורות ומפני מה לא נשברו הם. ומאי שנא הז"ת מהג"ר, ע"ז אמר כי הז"ת הם כולם שוים במדרגה. ולכך כשבאו כולם בכ"א הנה הוא ריבוי בודאי. משא"כ הג"ר שהז"ת בטלים אצלם ואין ניכר אורם בהם כלל וכמ"ש בנקודות רפ"ד. אבל הסיבה דהשבירה שמחמת הכלים. הוא רק כי לא היו עדיין אלא רק כמו גולמי כלים לבד בלא תיקוני פרצוף ולא היו מסודרים עדיין ע"פ סדר הראוי לקבל את האור בתוכם ולצמצם את כל כח וכח שבו בצמצום בפנ"ע ולכן לא היה בכח כל כלי לקבל אפי' האור של עצמו וגם היו נפרדות זו מזו שעמדו כ"א בפנ"ע. ולכך כאשר נכנסו כולם בכל כלי בפנ"ע. היה הריבוי אורות בכ"א הרבה יותר מדאי. ומחמת כ"ז היה השבירה ג"כ גדולה הרבה ככל כוונת רצונו ית"ש:

ומה שראוי לנו לבאר עוד כי הנה בשער המלכים ספ"ד בדרושי החברים. מבואר שם דגם היה עוד מסבת השבירה. מה שהוציאה הבינה את כל הז' מלכים כולם ביחד ולא הוציאה אותם אחד לאחד. והנה לכאורה יש להקשות הלא גם לאחר התיקון יוצאים ג"כ כל הז"ת ביחד וזהו מעיקר התיקון כי הם גוף אחד ופרצו' אחד שיוצאים מקושרים ומיוחדים תמיד ואיך נחשב זה עתה לסבת השבירה. אך הענין הוא ג"כ ע"ד שאמרנו. כי לאחר התיקון אשר נכנסו הכלים בתוך הבינה בסוד עיבור כידוע. ונתקשרו הכלים להיות לגוף אחד. ואז כאשר נכנסו האורות דחג"ת נהי"ם בתוך הכלים דחג"ת נהי"ם הנה נכנס כל אור ואור בתוך כלי הפרטי שלו. ונמצא הנם שנכנסו האורות בהכלים בכולם ביחד. עכ"ז נכנסו ג"כ אחד לאחד כי כל אור נכנס בהכלי שלו ונחשבים באמת כל הז' אורות כולם לאור אחד שהוא אור הנשמה שבו וכן כל הז' כלים לכלי אחת שהוא הגוף להנשמה כי הרי הן האורות והן הכלים הם מיוחדים וקשורים זב"ז אבל בעולם הנקודים שעמדו הז' כלים זה לעצמו וזה לעצמו. וכאשר יצאו כל האורות בכלי הראשונה אז נמצא שהיו ממש כל האורות בכלי אחד לבד ולכך לא יכלו לסבול כנ"ל ונמצא שכל החסרון דכניסת אורות היתירים שבכל כלי הוא הכל משום שלא היו הז' כלים מקושרים זה בזה בבחי' פרצו':

אמנם הנה הענין מה שהוציאה הבינה באמת כל האורות בבת אחת וגרם ע"ז את ריבוי האורות יותר ממדת הכלים. הוא ג"כ רק מחמת שבעולם הנקודות היו כולם רק בבחי' גבורות לבד. והענין הוא כי כמו שאמרנו בטעם פירוד האורות דז"ת משום שהם היו רק בבחי' גבורות לבד. ולכן הם הולכים ופועלים בלי סדר כלל ומוציאים את כל כחותיהם ביחד להאיר ולפעול ולכך נתפזרו ונתדעכו לניצוצין אין קץ וכנ"ל. כמו כן היה הענין הזה עצמו גם בבינה. שהוא אם הבנים. כי משום שאז היו גם הג"ר ג"כ רק מבחי' גבורות. ובפרט הבינה אשר הדינין מתערין מינה כנודע. לכן הוציאה היא ג"כ את כל כחותיה לחוץ בלי סדר כלל. והוציאה את כל הז"ת כולם ביחד מה שלא היה לה אז לעשות כן. כי לפי המציאות דהנקודות אשר הכלים לא היו בשלימות. והיו נפרדות. והאורות היו גבורות חזקים. היתה צריכה שלא להוציא שום אור אלא לאט לאט. ולפי כח הכלי שיוכל לסבול והיה צריך שיצאו האורות אחד לאחד כגון מקודם אור החסד בכלי החסד. ואפי' אור החסד גופה היה צריך ג"כ שיצא לאט לאט כגון מקודם אור הנפש (וכידוע שגם אז היה ג"כ בחי' נר"ן בכ"א מהם. כי הרי יצאו כ"א כלול מי"ס. שהם הנרנח"י. כמ"ש בשביה"כ פ"ז) ואח"כ אור הרוח שבו ואח"כ אור הנשמה שבו כמו שהיה לאחר התיקון וכמו שכתב בשער המוחין פרק ה' ו' ז'. כי הנה ידוע הוא דלאחר התיקון נסדר בנין כל פרצוף בעיבור ויניקה וגדלות. והוא הכל מבירורי הניצוצין שהולך ונברר ונתוסף בכל עת ניצוצין חדשים בכל פרצוף ופרצוף. ועי"ז הוא הולך וגדל תמיד. כן בעיבור עולים תמיד ניצוצין הנבררים מבחי' עיבור שהם בירורי דנפש. והולך וגדל בבחי' עיבור. ואחר שנגמר בכל שיעור הצריך לעיבור. נולד ויצא וגדל אח"כ ע"י הבירורי דיניקה שהם בירורים דבחי' רוח. ואחר שנגמר הבירורים דרוח שלו בזמן היניקה. אז מתחיל לכנוס בו הבירורי

דנשמה. והולך וגדל בבחי' הגדלות. ובכל הג' בחי' אלו שהם עיבור ויניקה וגדלות. נמשך הגידול והתוספת הן להגוף והן להאורות שהם הנר"ן. שהן הגוף והן הנר"ן הולכים וגדלים לאט לאט. ובתחלת האצילות שלא היה בירורים אז. והיה נמשך ההתהוות רק מלמעלה לבד. היה צריך ג"כ שילך עד"ז כי מתחלה כשנעשו הכלים הנה היו אז הכלים קטנים מאד כי הרי לא היו אלא רק מהטבעיית שבהאורות עצמן. וכנ"ל בדברינו וא"כ הרי היה צריך לפי"ז שיהיה האור הנכנס בהם ג"כ רק לפי ערך הכלי. אבל לא היה כן. אלא האורות יצאו בכל בחי' הי"ם דהמלכיות שבהם. וא"כ נמצא שהוציאם הבינה שלא בסדר ובמתון אלא בריבוי יותר ממדתם והאמת הוא כי לא בהבינה לבד היה כן אלא שגם הכתר והחכמה הוציאו אז ג"כ שלא במתון ובסדר כלל. כי כל אחד הוציא את כל התחתונים אשר היה כלולים בו. כולם בבת אחת. הכתר להחכמה והחכמה להבינה וכמ"ש בנקודות פ"ד ושם סוף פ"ו ובשביה"כ פרק ו' ז' והוא שלא כסדר כלל. כי הרי לאחר התיקון נמשך מכ"א ואחד רק לאט לאט בכל האפשרי. וכמ"ש בשער המוחין פ' ה' ו' ז' ובמוחין דקטנות פ"א ובכל דרושי הצלם ובכמה וכמה מקומות. וכ"ז היה מחמת שגם הג"ר היו אז ג"כ עדיין רק בבחי' גבורות לבד. ולכן הוציאו כולם את כל כחותיהם ביחד. והיה עי"ז ריבוי האורות יותר מדאי וכנז' ולכך נשברו הז"ת לשברים אין קץ. אך הג"ר עצמם הגם שהכלים שלהם היו עדיין ג"כ קטנים. כמ"ש בשער התיקון רפ"ה. עכ"ז לא נשברו הם. כי מפני שהג"ר הם חסדים ומטבעם של החסדים הוא להתחבר זב"ז ולהיות שוקטים ונייחים שלא לפעול יותר מהאפשרי. והגם בהאמת הוא שגם הג"ר היו אז ג"כ רק בחי' גבורות והוציאו ג"כ בריבוי כנזכר. אך עכ"ז אינו דומה בחי' הגבורות שבהג"ר להגבורות שבהז"ת. כי הגבורות שבהג"ר. הם תמיד מבוסמים וממותקים. וכמ"ש הרב בשער הכוונות בכוונת שופר דרוש ז'. וכלל זה יהיה בידך כי כל כפיית וביטול הדינין והתמתקותם. אינם אלא ע"י שורשם. כי הגבורות והדינין העליונים הנה הם תמיד ממותקים ומבוסמים לכן הם עצמם כופים את הדינים הקשים ומבסמים אותם וממתקים אותם ולכן אל תתמה ממה שאמרנו עתה איך שע"י שרשי ומקורי הדין אנו מבסימים וממתקים את הדינים הקשים עכ"ל. וכן הוא נודע מכמה וכמה מקומות. וכן היה ג"כ בענינינו כי בעת שהיו הז"ת כלולים בהג"ר לא היה עדיין שום שבירה כלל כי היו מבוסמים ע"י הג"ר ובטילים אצלם וכנ"ל. ועוד כי הכלים דהג"ר אשר הם מבוסמים הנה היה מחוברים כל העצמיים שבהם בחיבור גדול ולא היה אפשר להם שישברו כלל. אך מאחר שיצאו הז"ת מהג"ר ולחוץ אז היו נתגלו בכול גבורתם החזקים ונשתברו ונתדעכו לאין קץ:

והרי נתבאר מדברינו שהיו ב' מיני ריבוי אורות. אחד ריבוי האור של עצמו מה שהיה גדולה ומרובה לפי ערך כל כלי שלו. והריבוי השני הוא מה שנכנסו האורות של כולם בכל כלי העליונה. ובזה ניחא מה שטרח הרב בנקודות פ"ה למצוא טעם על שבירת כלי המלכות. הגם שלכאורה הטעם הוא פשוט מחמת שגם אור של עצמה לבד היה ג"כ גדול ומרובה לפי ערך הכלי שלה וכנ"ל עכ"ז טרח הרב למצוא גם בה עוד טעם ב' כי משום שבכלי המלכות לא נכנס בה אלא רק האור שלה לבד וא"כ הרי לא היה בה הב' מיני ריבויים והיה לפי"ז שבירת כלי המלכות שבירה מנועה מהשאר. לכך בא שם הרב לבאר בטעמו המבואר שם. שהיה בהמלכות סבה אחרת מה שעי"ז היה שבירתה ג"כ גדולה ושוה להשאר. ואין להקשות דלפי דברינו היה נמצא שבכל כלי העליונה היה השבירה בה יותר גדולה כי בכל כלי שהיא יותר עליונה היה ריבוי האורות בה ביותר. כי בכלי החסד נכנס בה ה' אורות נוספות. ובכלי הגבורה לא נכנס בה אלא ד' אורות נוספות. וכן עד"ז בכולם. ויש לומר משום דיש סברא בהיפוך. כי כל כלי שהוא יותר עליון וקרובה לא"ס ביותר. היא מבוסם ביותר. וגם קיבלה אור דחסדים מאח"פ ג"כ ביותר. והיה השבירה בה מעוטה. ורק ע"י שהיו אורות נוספות ביותר בכל כלי שהיא יותר עליונה. עי"ז נתשוה ענין השבירה בכולם בשוה. הרי נתבאר מדברינו שסיבת הריבוי וההפסד שבאה עי"ז. הוא הכל רק מחמת שהיו גבורות לבד והכלים היו קטנים מליתן מעצור לרוחם לצמצם ולהגבילם. אבל בעולם העקודים אשר האורות אשר שם הם באמת חסדים גדולים. ואפי' בחי' הגבורות שלהם הם מבוסמים בחסדים ככל צרכם כי הם היו בכל בחי' תיקון דו"ן ונתקשרו החו"ג ביחד בכל הראוי. וגם הכלי דעקודים היה בשלימותה והיה מיוחד מכל הי"ם ביחד וכידוע ששם לא היה רק כלי אחת לבד. שכל חלקי הכלי אשר מכל הי"ם אשר שם. היו מתאחדים כולם ונעשים לכלי אחת. ולכן נתחזק כל חלק וחלק ע"י סיוע דחבירו וכמו שכתבנו במול"מ פ"ב אות ד'. ומה גם כי האמת הוא דמשום הטעם הזה ג"כ. יסדר גם בעקודים כל הענין דמול"מ. שעולים האורות תמיד למעלה כדי שלא יתבטל הכלי ע"י ריבוי האור וכמ"ש הרב במול"מ פ"ד. וע"ש בדברינו אות י"ב וי"ז. ונמצא כי באמת שבעקודים באו שם האורות רק במדה ובמשקל לפי כח הכלי (וע' בשער הקדמות דף י"ד ע"ד בהתחלת דרוש הראשון דמול"מ) ולכן היה כל העקודים מתוקנים מתחלה ומקוימים מהעולם ועד העולם:

והנה אלו הב' סבות שהם גבורות האורות וקטנות הכלים. וכל החסרון דבחי' פרצו' שהיה בהם. הוא הכל רק מחמת שיצאו בלא זווג. כי אלו שיצאו ע"י זווג ובתיקון דו"ן היו מתבסמים הגבורות בהחסדים. וכנ"ל בדברינו. וכן גם הכלים אלו שיצאו ע"י זווג והיו עוברים דרך כל מקומות העליונים. היו לוקחים משם כל די ספוקיהם שהוא כל השיעור הצריך לשלימותם. וכנ"ל שכל טפה הזרעית היא עוברת דרך כל הקומות דאו"א ולוקחת חלק מכל מדרגה ומדרגה להיות גם היא פרצוף שלם כמו הקומה שיצאה ממנה. ונמצא כי אלו שיצאו ע"י זווג היו הכלים שלימים וגדולים והיו ג"כ מקושרים זב"ז בסוד פרצוף. כי ע"י הזווג והעיבור מתייחדים זב"ז להיות לגוף אחד. והיה נעשה מכל הז"ת פרצו' אחד כמו שהוא אחר התיקון. ורק ע"י מה שיצאו בלא זווג יצאו הגבורות לבדם בלא בישום כלל והכלים היו קטנים שלא היה כ"א רק בחי' עצמותה העיקרי לבד. כי לא לקחו חלק מאו"א. יען שלא עברו דרך הם כי אורות הב"ן דס"ג דס"ג הרי יצאו דרך העינים ולא עברו דרך כל מדרגת הקומה כלל. וכן גם הב"ן דע"ב דס"ג הרי יצא ג"כ בסוד טפ"ק מאבא שבא"ק ולא ירדה דרך האמא שבו כלל וכמו שביארנו בדרוש ב' ודרוש ג' ונמצא כי הטעם מה שיצאו בלא זווג ובלא תיקון דו"ן. הוא היה עיקר הסבה לכל. ע"כ אות י"ד מהמהדורא קמא:

[טו] **סבה** הה' והוא מ"ש הרב בשביה"כ פ"ה שכל הקלקול דמיתת המלכים ושביה"כ הנה היה משום שהנה"י אשר הם יותר דינין והיו הם יותר מגולים היו מתגברים הם על החג"ת אשר הם היו יותר מתוקנים ויותר רחמים והיו רוצים הנה"י להלביש על החג"ת ולכללם בתוכם ועי"ז היה מתבטל הרחמים בהיותם נתונים תוך הדינין ומזה נעשה כל הקלקול. והנה הערינו בזה לעיל סי' א' כי באיזה ענין היו הנה"י יותר מגולין והלא אדרבה הוא כי שם בשביה"כ פ"ב אמר שם הרב להיפך שהחג"ת היו יותר מגולין ע"ש. ועוד כי הרי איך אמר שהנה"י היו רוצים להתגבר על החג"ת. הלא לא היו הנה"י וחג"ת ביחד בהעולם כלל כי בעת שמלכו הנה"י כבר מיתו החג"ת כי יצאו אחד לאחד ומלכו ומיתו תיכף ולא מלך כל התחתון אלא רק אחר מיתת העליון וכמו שמבואר בנקודות פ"ה ובשביה"כ פ"א:

אמנם כוונתו הוא על האורות דהנה"י וחג"ת כאשר נכנסו בכלי הדעת והחסד כי הרי בהם נכנסו כל הז' אורות ביחד. מתחלה כל הז' אורות בכלי הדעת ואח"כ נכנסו האורות דחג"ת ונה"י בכלי החסד וכן נכנסו אח"כ האורות דגבורה ות"ת עם האורות דנה"י בכלי הגבורה וכן אח"כ אור הת"ת ונה"י בכלי הת"ת וכמ"ש בנקודות פ"ה ואז היה הענין מ"ש כי הנה"י שהם דינין ביותר היו רוצים הם להתגבר על החג"ת ולכללם בתוכם וכן הוא כוונתו ג"כ על הנה"י והחג"ת הפרטיים שבכל אור ואור בפנ"ע כי הרי הגם שלא היו אלא רק המלכיות לבד עכ"ז הרי היה כלול כ"א מי' ספי' וכמ"ש הרב בשביה"כ ספ"ז. וע' בהשמט שם וכן שם פ"ח וכנודע. ועל זה אמר כי הנה"י דכ"א משום שהם יותר דינין ויותר מגולים היו מתגברים הם על החג"ת דכ"א לכללם בתוכם:

ומכן

וענין מ"ש שהנה"י היו יותר מגולים כוונתו הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ה' בטעם מה שהיו הכלים דהנקודות רק בבחי' כלי הכתרים לבד והוא באשר שכל עיקרם הוא רק מהעביות אשר בהאורות עצמן שהוא עביות מעוטה וחלושה ולכן לא נעשה לבחי' גוף וכלי אלא רק להאור היותר זך שבו שהוא אור הכתר אבל כל שאר הט' חלקי אור הנה הם היו כמעט בלא כלי כלל וכמו שכתבנו שם ע"ש. וא"כ הרי פשוט הוא כי כל חלק אור אשר הוא יותר התחתון והוא יותר מעובה הנה היה הוא רחוק ביותר ומשולל מבחי' כלי מכל העליונים שעליו כי כל אור שהוא יותר עליון הרי הוא יותר זך ובהיר ונחשב אליו העביות שבו לבחי' עביות וגוף וכלי יותר ממה שהוא בהחלקי אור התחתונים אשר הם אינם זכים ובהירים כ"כ ולא נחשב להם העביות לעביות כלל כי הם קרובים זה לזה במדרגה כי העביות הוא חלושה והאורות הם ג"כ אינם זכים כ"כ וא"כ הרי הם קרובים זה לזה ולא נחשב להם העביות לבחי' כלי כלל. ולכן הוא כי עיקר הכלי לא היה אז באמת אלא רק לבחי' חלק אור דהכתר לבד אבל כל שאר הט' חלקי אור הנה כל אור היותר התחתון נתמעט בו בחי' הכלי וא"כ נמצא כי הנה"י היו הם יותר מגולים מהחג"ת כי נתמעט בהם בחי' הכלי ביותר והרי לא נתצמצמו הם ע"י בחי' הכלי שלהם כמו החג"ת ולכן התגברו הנה"י על החג"ת לכללם בתוכם כי כ"א רצה למלוך ולהשתרר על כולם כנ"ל אות י"ג. ובאשר שהנה"י הם לעולם יותר דינים מהחג"ת. וא"כ כאשר התגברו הנה"י על החג"ת לכללם בתוכם הרי נתבטל בהם בחי' הרחמים מכל וכל ויצאו בגבורתם להאיר ולפעול בלי חק וגבול ומיתו ונשברו. כנ"ל בכל דברינו הקודמים. וכ"ז היה באורות הנה"י והחג"ת הפרטיים אשר בכל מלך ומלך. וכנ"ל שהנה"י שבו היו הם יותר מגולים ומשולל מבחי' כלי מהחג"ת שבו [כי עיקר הכלי הרי לא היה באמת אלא רק לאור הכתר דכל מלך וכנ"ל] וא"כ הרי אין זה ענין כלל למה שאמר הרב לעיל פ"ב. שהנה"י היו מכוסים הם. ביותר מהחג"ת ע"י האחוריים דאו"א אשר ירדו ונפלו אחר מיתת החג"ת ונתלבשו ונתכסו הנה"י בהם וכמו שמבואר שם. כי הרי שם מיירי בהאורות והכלים הכלליים דהז"ת. ולא נגמר נפילת האחוריים דאו"א אלא רק אחר מיתת ושבירת כלי הת"ת וא"כ הרי היו הנה"י הכלליים דהז"ת מכוסים בהם. משא"כ החג"ת הכלליים דהז"ת. ולכן היה השבירה בכלי החג"ת יותר גדולה כמו שמבואר שם פ"ב. אבל כאן פ"ה הרי מיירי ומדבר בהאורות החג"ת והנה"י אשר בכל כלי וכלי גופה. כי היה מתייחס בחי' הכלי להחג"ת שבו יותר מהנה"י שבו כי לאורות החג"ת היה נחשב אותה הכלי לבחי' כלי קצת עכ"פ אבל להאורות דהנה"י לא היה נחשב להם אותה הכלי לבחי' כלי כלל והיו הם יותר מגולים ולכן התגברו בכל כלי וכלי האורות הנה"י שבו על האורות החג"ת שבו וכנ"ל. והיה השבירה דכל כלי ע"י התגברות האורות דהנה"י שבו שהם יותר דינין ויצאו בכל תוקף גבורתם להאיר ולפעול בלי חק וגבול ועי"ז נהרסו ומיתו ונשברו:

ואחר כ"ז הרי מובן בנקל כי כל ענין הסבה הזה שהוא הסבה הה'. הנה הוא ענין אחד. עם הסבה ו' שהוא סבה קטנות הכלים אשר בארנו לעיל אות י'. ועם סבת תוקף הגבורות דהנקודות שהוא הסבה ח'. אשר כבר נתבאר בזה הרבה בכל דברינו הקודמים. שכל זה הוא רק מסבת חסרון דהזווג שהוא הסבה הג' כי ע"י החסרון דהזווג והיו כל הנקודות כולם רק בחי' המ"ן לבד ובסוד טפ"ק והיו כולם גבורות גדולים ובלי תוספת תיקון בהם מלמעלה. לא בהאורות שלהם ולא בהכלים שלהם. ועי"ז היו כליהם קטנים מאד שהוא רק בחי' כלי הכתר שבהם לבד. והיו עי"ז הנה"י מגולים יותר מהחג"ת. ויצאו עי"ז בכל תוקף גבורתם. כי הרי היה חסר בהם ע"י החסרון דהזווג כל האור הדעת עלאה והיו בלא ביסום כלל אלא רק גבורות לבד וכנ"ל אות י"א. ומשום שלא נתצמצמו הדינין מסבת קטנות הכלי. הנה היה הנה"י אשר הם עוד יותר דינין היו הם עוד יותר מגולים וע"י כ"ז התגברו בכל בחי' הגבורות שבהם לצאת ולפעול בלי חק וגבול ונהרסו ומיתו וכנ"ל אות י"ב. והרי נתבאר כי כל הי' סבות כולם אשר חשבנו לעיל סי' א' הנה כולם נמשכו מסבת חסרון דהזווג שהוא הסבה הג'. וכל פרטי הי' סבות הנה הם רק חסרונות פרטיים אשר היה נעשה בהנקודות ע"י החסרון דהזווג. כי ע"י חסרון דהזווג והיו רק המ"ן לבד ובסוד טפ"ק לבד. הנה עי"ז הרי לא היו אלא רק ההארות לבד מאורותיהם העיקריים והוא בחי' הענפים לבד אשר אמרנו בסבה ט' שהם המלכיות שהוא אור הנפש לבד אשר אמרנו בסבה א'. והיו כליהם קטנים מאד ובלא תיקוני פרצו' כלל אשר אמרנו בסבה ו' ז'. ועי"ז היו אורות הנה"י שבכל כלי מגולים יותר מאורות החג"ת שבו אשר אמרנו בסבה ה'. וכן עי"ז לא קבלו מאורות האוזן מאומה אשר אמרנו בסבה ב' (וכנ"ל אות י"ב) והיה חסר בהם אור הדעת עלאה אשר אמרנו בסבה י'. והיו כולם עי"ז גבורות תקיפין אשר אמרנו בסבה ח'. ועי"ז הוציאה אותן הבינה כולם בפעם אחת וכן קבלו עי"ז כ"א האורות של כולם אשר אמרנו בסבה ד'. ויצאו לפעול בלי חק וגבול שהוא הסבה ח'. והוא הפרט האחרון הנעשה ונתהווה ע"י כל אלו החסרונות כולם. כי חסרון הזווג שהוא הסבה הג'. הוא יסוד כל הסבות וכל החסרונות כולם. ומה שיצאו לפעול בלי חק וגבול שהוא הסבה ח'. הוא התולדה הנעשה ע"י כל אלו החסרונות הנז' כי עי"ז ר"ל ע"י שיצאו לפעול בלי חק וגבול. הנה עי"ז נהרסו ומיתו ונשברו כל הכלים שהוא כל ענין דעולם התוהו כפי מה שרצה וגזר עליו המאציל עליון ית"ש. וזהו מה שהתחלנו את הספר הזה בביאור ענין הזווג ותיקוני דו"ן ועשינו זה ליסוד מוסד לכל דברינו וכמו שכתבנו לעיל דרוש א' סי' א'. והוא ע"פ מה שבארנו בכל דרוש הזה כי החסרון דהזווג אשר היה חסר בעולם הנקודות הוא היסוד דכל עולם התוהו. וכן כתבנו לעיל דרוש ג' סי' ג' כי עיקר הסבת דעולם התוהו היה ע"י שהיה כל אורות דהנקודות רק גבורות תקיפין. והוא ג"כ ע"פ מה שבארנו כאן כי התולדות דכל החסרונות אשר מכל הי' סבות כולם. הוא מה שיצאו והתגברו להאיר ולפעול בלי חק וגבול כי כן הוא תכונת וטבע אורות דגבורות שלא לשקוט ושלא לנוח כלל. ויוצאים בכל כחם וכמו שבארנו לעיל דרוש א' סי' ב' ג' וע"י כ"ז הנה נשלם כוונתו ורצונו ית"ש בכל תוצאת עולם התוהו כפי מה שרצה וגזר עליו מתחלה כנודע וכנז': אמר המחבר הנה גם כאן לא אמנע מלהעתיק כל מה שכתבתי בזה זה כמה שנים במהדורא קמא. כי שם הארכתי בזה בתוספת כמה דברים נכונים והעתקנו כאן ואייחד לזה אות בפנ"ע:

[טז] **סבה** הה' מ"ש הרב בשביה"כ פ"ה שכל הקלקול שהיה בז"ת הוא משום שנה"י שהם דינין. היו רוצים להתגבר על החג"ת שהם רחמים ולעלות על החג"ת כדי להלבישם ולכללם בתוכם והיו מתבטלים הרחמים בהיותם נתונים תוך הדינין. וזה היה ע"י שהנה"י היה אורם יותר מגולה מהחג"ת. כי החג"ת שהם יותר עליונים הם מתוקנים במקצת עכ"פ גם בעולם התוהו. והתיקון הוא במה שהיו מלובשים קצת ומסודרים קצת בסוד פרצו'. אבל הנה"י היו בלתי תיקון כלל. והיה אורם מגולה ביותר. ולכן היה בכחם להתגבר על החג"ת ולכללם בתוכם. וזה היה כל הקלקול בהתגבר הדינין על הרחמים ע"ש בשביה"כ פ"ה. והנה הדברים הללו צריכים ביאור. כי באיזה ענין היה הנה"י יותר מגולין מהחג"ת. וגם קשה. כי הרי מבואר הוא בנקודות פ"ה ובשביה"כ פ"א ושם פ"ו ופ"ז ששבירת הכלים היה מלמעלה למטה ובכ"א ואחד לבדו. כי מתחלה מלך הדעת ונשבר ואח"כ מלך החסד ונשבר וכן בכולם א"כ הרי מלכו ונשברו החג"ת קודם יציאת הנה"י כלל. ובעת שיצאו הנה"י לא היו החג"ת עוד. כי כבר נשברו מקודם. ואין לומר שכוונתו הוא על הכלים. כי הם היו מתחלה. והיו הי' כלים מסודרים אחד לאחד בעת אחד ביחד וכמ"ש בנקודות פ"ד. ועליהם אמר שהכלים דנה"י היו מתגברים על הכלים דחג"ת לכללם בתוכם. זה אי אפשר לומר. כי הרי שם בפ"ד אמר שם בפירוש שהיו עומדים כל הכלים זה תחת זה א"פ לא הלבישו הנה"י על החג"ת. אלא היו כולם אחד לאחד זה תחת זה. וכן אמר ג"כ בשער התיקון פ"ה שהיו עומדים זה תחת זה. והיו נפרדות כ"א לעצמו. ועוד שם בשביה"כ פ"ה מבואר שכוונתו הוא על האורות ולא על הכלים שאמר שם. ולפי שאורן מגולין

חסרה תיקון יותר מהכתר והחכמה. לכן לא השהה אותם בקרבה עד שיתוקנו ג"כ בהלבוש דק שמעצמותה כהראוי. אלא שהוציאה את כל אורותיהם תומ"י. ועוד כי הרי מבואר הוא בשער התיקון פ"ה שגם הכלים דהג"ר היו ג"כ קטנים הרבה בערך אורותיהם. וא"כ נמצא שבאותו הזמן אשר השפיעה אורותיה להז' מלכים לאפשרית מציאותם. לא היה כח אז להכלי שלה ג"כ להאציל עליהם בחי' לבוש וכלי ככל די צורכם כלל. כי מחמת שהכלי היא קטנה לכן צריכה היא יותר זמן ליתן להם חלקם ממנה כהראוי להם. כי הרי השפע דהאורות היה בא במרובה והמסכת דהכלי היה באה במיעוט. משום שהיא קטנה. וא"כ צריכה לה יותר זמן להאציל עליהם בחי' גוף ולבוש כהראוי. ולכן הוא כאשר שהפילה אותם קודם זמנם נשארו חסרים מקבלת הכלי לצורך הלבוש דק שלהם מכל וכל. וא"כ הרי נמצא כי לא קיבלו ממנה אותו הלבוש דק אשר היה צריך שתיתן גם היא מעצמותה. להתעטף אותם ולהלבישם אותם. ע"ד שנותנים כל הפרצופים העליונים לכל האורות שעוברים דרך הם. וכנ"ל בהקדמה ג'. כי משום שהפילה אותם קודם זמנם. הנה לא נעשית להם אותו הלבוש דק שממנה כהראוי כלל. אמנם החג"ת אשר שורשם הם החכמה אבא. הנה היה להם ממנו עכ"פ הלבוש דק הראוי להם היטיב. כי אבא דעולם התוהו אשר הוא היה יותר מתוקן מאמא. הנה השפיע הוא כהראוי את כל הלבוש דק מעצמותו לכל הז' מלכים כולם בהיותם כלולים בו. והגם שהיה חסר להם ג"כ החלק דלבוש דק שמאמא. אבל עכ"ז אין חשש כ"כ. מאחר שהיה להם הלבוש דק שמאבא אשר הוא עיקר שורשם. וא"כ הרי היו מתוקנים במקצת ע"י אותו הלבוש דק אשר משורשם העיקרי לכהפח"ו. אבל הנה"י אשר עיקר שורשם הוא האמא. והיא לא תיקנה אותם באותה הלבוש דק שלה וא"כ הרי לא היה להנה"י הלבוש דק אשר משורשם. כהראוי להם כלל. והגם שגם הם קיבלו מאבא דהנקודות בהיותם בו. אך עיקר תיקונם היאות להנה"י הוא רק מהאימא דהנקודות כי רק שם נגמרו אורותיהם כהראוי להם. ומאחר שהפילה אותם קודם זמנם לא נתנה להם הלבוש דק מעצמותה כהראוי כלל. וא"כ נמצא כי הנה"י היו יותר מגולים מהחג"ת כי הם היו חסרים מהלבוש דק העיקרי שלהם ג"כ. ונמצא כי לבד מה שהנה"י הם גבורות ביותר וצריכים הם כדי להתצמצם. עוד לבוש יותר עבה. הנה לא היה להם בחי' הלבוש אפי' כמו החג"ת. אבל החג"ת הנה לבד מה שהם חסדים נגד הנה"י כנ"ל בהקדמה ד'. הנה היו הם עוד מתוקנים ומצומצמים במקצת ע"י לבוש דק לכהפח"ו. משא"כ הנה"י שלא זכו לכ"ז. היו מגולים מתחלתם ועד סופם. וכבר אמרנו בהקדמה ד'. כי הם שניהם. ר"ל החג"ת והנה"י הם בבחי' הפכיים ומנגדיים זה לזה אלא שלאחר התיקון כאשר נתבסמו כולם בחסדים ונתקשרו ונתאחדו כולם להיות לגוף אחד ופרצוף אחד. נעשה אז השלום במעונם. ומסכימים כולם לדע"ת אחת (השוכן בקרבם ומייחדם). אם לחסד אם לדין אם לרחמים. כי נעשים לפרצוף אחד הכלול מכל גוונין כנודע. אבל קודם התיקון שהוא בעולם התוהו שהיו נפרדות. כל אחד לעצמו פונה והיו כולם גבורות חזקים זה בבחי' מים עזים וזה בבחי' אש מתלקחת. אלא שבהיותם בהג"ר היו בטלים אצלם ולא היה ביכולתם לפעול מאומה. אבל אחר שיצאו מהם ונכנסו בכל כלי וכלי ולא היה בכח כל כלי וכלי לצמצם אותם מגבורתם החזקה מאחר שלא השתוו יחד ע"י שלא היו מחוברים עמהם מתחילת יצירתם ונגמר כ"א בפנ"ע. ולכך לא הלבישה אותם הכלי כהראוי. ולכן גם אחר שנכנסו בכל כלי וכלי. נחשבים עדיין למגולים בה וכנ"ל. אמנם החג"ת היו מתוקנים ומלובשים קצת ע"י אותו הלבוש דק כנז' והגם שאותה הלבוש דק לא היה מספיק כלל לצמצם. ובפרט שהרי היו ג"כ גבורות גדולים. עכ"ז הרי הוא איזה תיקון במקצת עכ"פ. ולא היה על ידיהם לכהפח"ו השבירה גדולה כ"כ אך משום שהנה"י הנה הם היו מגולים גם מזה ולא נתצמצמו מגבורתם מאומה. ובאשר שהם מנגדים זה לזה. ולכן היה מלחמה ביניהם וגברו אז הנה"י על החג"ת ע"י שהיו יותר גבורות כנז' ונצחו אותם וכללו את החג"ת בתוכם ונתבטל ביסומם ותיקונם אשר היה להם במקצת. והתגברו גם הם להוציא את כל כחם לפועל בלא שום ביסום ותיקון כלל. וכ"ז היה בהיותם בכל כלי וכלי ולכן נשתברה כל כלי מחמת שלא היה בה כח לצמצם את האור שבה כנ"ל אות ה'. ונבקעה ונתפזרה לשברים אין קץ. ונמצא כי הגם שלאחר התיקון הוא ג"כ הסדר כן לעולם. שהחג"ת הם כלולים בהנה"י והוא מסדר התיקון כנ"ל בהקדמה ב'. אך זהו רק ע"י שבאו אז האורות לאט לאט וכן גם בצמצום גדול בכל האפשרי ע"י הכלי העיקרי שלהם. ולכן הנה גורם אז באמת הענין דתלת כלילן בתלת. תיקון גדול. כי נתצמצמו האורות עי"ז שיוכלו להשתוות עם הכלים ויהיו שניהם יחד לפרצוף אחד שהוא גוף ונשמה ואינם סותרים זה לזה. אבל הענין דתלת כלילן בתלת אשר היה נעשה בעולם התוהו ע"י התגברות הנה"י על החג"ת הרי היה אז כ"ז ע"י החסרון דתיקוני הכלים וע"י שלא נתצמצמו האורות היינו ע"י שלא נשתוו האורות עם הכלים ע"י שירדו כ"א לעצמו ולא היו נחשב להם לכלים כלל וכאלו שהם מגולים כנז' ועי"ז הנה נתגברו האורות דהנה"י בכל תוקפם. וכללו את החג"ת בתוכם. והוא משום שלא נתצמצמו האורות דנה"י כלל ולכך הנה היה כלילת החג"ת בהנה"י אשר בעולם התוהו קלקול ולא תיקון. אבל לאחר התיקון הנה גורם זה תיקון ולא קלקול:

והנה נתבאר מכל דברינו הקודמים. כי כל אותו הסבה הה' דעניינו אשר אמר הרב בשביה"כ פ"ה משום שהנה"י היו יותר מגולים והיו מתגברים הם על החג"ת. אין הכוונה דאילולא זה לא היה השבירה כלל. כי פשוט הדבר דגם החג"ת בעצמן היו גורמים ג"כ השבירה מחמת חוזק גבורתם דאפי' אור אחד לבד לא היה בכח כל כלי לסובלו וכנ"ל אות י"ד. אלא אותו הסבה הה' דענינו. הוא ע"ד שכתבנו באות י"ד בביאור סבה הד' אשר בנקודות פ"ה. כי כל דברי הרב בהי"א סבות דשביה"כ הנ"ל סי' א'. הוא רק ללמדינו את הפלגת גודל השבירה שהיה בהם ע"י ריבוי הסבות והגרמות שגרמו לזה. כי כל מה שנתרבה פרטי הסבות נתגדל השבירה עי"ז. והאמת הוא שכל הסבות עולים כולם למקום אחד. והיינו ע"י שהיו כולם גבורות קשים והוא ע"י שיצאו שלא ע"י זווג וכנ"ל. אך מלמדינו הרב בכל סבה שמוסיף. את הפלגת רתיחת הגבורות. ומזה נודע לנו את הפלגת השבירה:

והנה פשוט הדבר ג"כ שמכל סבה וסבה אשר היה בגרמת השבירה הנה נולד מזה סדרים שונים בתהליכות השבירה. ובעניינו אשר האורות דהנה"י היו יותר מגולים בהכנסם בכל כלי וכלי. הנה זה גרם הענין מ"ש הרב באנ"ך פ"ד. כי נשארו הכלים דהנה"י בלתי ניצוצין מהאורות שלהם ולכן יונקים הקליפות מהם יעו"ש בסופו. כי משום שהיו מגולים גם מהלבוש דק שלהם. לא היה אפשר להם להניח ניצוצין בכליהם ולהתלבש בהם. כי הלבוש דק הוא האמצעי אשר על ידו מתלבש האור בהכלי העיקרי שלו כנ"ל. ובאשר כי היה חסר להם גם אותו הלבוש דק לא היה אפשר להניצוצין שלהם להתלבש בכליהם כלל אלא שנתחברו עם הניצוצין דת"ת ונתלבשו שם. וכן גרם עוד כמה עניינים אחרים. וע' בשביה"כ פ"ב ויתבאר בעה"י במקום אחר:

ונאמר עוד דבר אחד. כי בדברינו הנ"ל יובן לנו היטיב מ"ש הרב בלק"ת וכן בשער הפסוקים פ' לך לך. כי הענין דהתגברות הנה"י על החג"ת הוא ענין סוד המרידה והמלחמה דארבעה מלכים את החמשה. אמרפל וחביריו עם מלך סדום וחבריו. כי הנה הם היו מהסיגים של המלכי תוהו. והיה המרידה והמלחמה ביניהם על חסרון השפע שלהם אשר היה להם אח"כ. בימי אברהם ע"י שנפרד מלוט. וכמו שמבואר שם ע"ש. והנה אמרפל וחביריו הם היו הסיגים מהחג"ת. ומלך סדום וחביריו הם היו הסיגים מהנה"י. ובאשר שהחג"ת ונה"י דעולם התוהו היו ב' מיני גבורות הפכיים ומנגדים זה לזה. כנ"ל בהקדמה ד'. לכן היו ב' מיני מלכים הללו שהם מהסיגים שלהם. היו לשני כתות ומנגדים זה לזה. וכל זמן שהיה נמשך להם השפע בשלימות ע"י אברהם היו מתבסמים קצת. ועבדו החמשה מלכים שהם מהסיגים דנה"י. להארבעה אשר הם מהסיגים דהחג"ת. ומשום שהחג"ת הם שרשם

אבל אחר שנפסק השפע מהם מרדו בהם והיו רוצים להתגבר עליהם ע״י שהנה״י היו מגולים ויותר גבורות. וכמו שהיה בעת עולם התוהו וכנ״ל. כי תכונת ותשוקת הסיגים היא. להתנהג תמיד ח״ו ע״ד שהיה בעולם התוהו. אמנם אז בימי אברהם אבינו ע״ה. הנה כבר נתקן הרבה ולא היה להם כח כ״כ. והתגברו לבסוף הסיגי דחג״ת אשר הם השורש. על הסיגי דנה״י ונלחו אותם ואח״כ בא אברהם ונלח את כולם:

ונחזור להענין כי הרי מתבאר בדברינו שכל ענין הסבה הה׳ הוא ג״כ רק מסבת תוקף הגבורות. וכבר אמרנו בדרושים הקודמים שכל סבת דתוקף הגבורות הוא רק ע״י החסרון דהזווג מהע״ב דס״ג עם המ״ג דס״ג. כי ע״י החסרון דהזווג לא נתבסמו ולא נמתקו גבורתם. וכנ״ל דרוש ב׳. הרי נמצא שעיקר הסבה לכל הסבות דהשבירה הוא רק החסרון דהזווג לבד. ע״כ אות ט״ז ממהדורא קמא. ובזה נשלם הסימן ג׳:

סימן ד׳.

[א] **ועתה** נבאר את הסבה י״א אשר לעיל סס״י א׳ והוא מ״ש הרב במבו״ש שער ב׳ חלק ב׳ פ״ג. כי עיקר הטעם דכל מיתת המלכים היה משום שהיה סיגים מעורבים בהם והם הגורמים הפירוד ובעת התיקון נתבררו מהסיגים והקליפות ועלו למעלה ונתקנו וכן אמר האריז״ל במאמרי רשב״י פ׳ תרומה ד׳ ז׳ סע״ב כי הוכרח עתיקא קדישא לעכב תיקונו עד שילא הס״כ והרפ״ח נילולין לפי שהיו דינין תקיפין ובהם מעורבין קליפות וניברר הפסולת מהם ולכן עיכב עתי״ק את תיקונו ולא השתתף אורו בהנקודות כנ״ל דרוש ב׳ סי׳ ב׳ אות ה׳ ו׳ כדי להבדיל בין הקודש ובין החול ורלה שילאו מקודם כל הקליפות לעלמן ואחר שנשארו זכים וברורים אז העלה אותם והשתתף אורו בהם והתייחד עמהם. וכבר בארנו לעיל דרוש ב׳ שם כי כל התיקון דעתי״ק אשר המשיך ממנו באלילות הנה הוא ע״י שהתייחד כל הג׳ רישין עלאין שבא״ק שהם הגלגלתא והאוירא והמ״ס שבו וב״ז כי עיקר עתיקא קדישא הוא הב׳ רישין עלאין גלגלתא ואוירא כי הם נהירו דהרדל״א אשר שם הוא הרזא דאור א״ס ובעולם הנקודות לא נתייחדו הם עם המ״ס ביחוד הראוי והיו כל הנקודות רק בשפעת המ״ס לחוד שהיא בולד״ק. לכך היו כולם גבורות גדולים ודינין תקיפין וע״י חסרון היחוד דהרישין עלאין היה חסר ע״ז ג״כ הזיווג דאו״א שבא״ק ויצאו ע״ז כולם רק בסוד טפ״ק וכנ״ל דרוש ב׳. וע׳ עוד בדברינו בכללי התפ׳ והסת׳ כלל י״ח ענ״ב שבארנו שם כי היה ו׳ חסרונות דהזווג. ע״ש בארוכה והמלא נחת. כי אין זווג אלא לדעת שהוא ע״י האור הדעת עלאה אשר מלמעלה למעלה וכמ״ש במוחין דללם פ״ו וכן בדרושי מ״ן דרוש י׳ וכנודע. ולכן ע״י החסרון דגילוי אור הדעת עלאה אשר למעלה. היה חסר כל בחי׳ הזווגים אשר בכל הפרלופים דלמטה ויצאו אז כולם בסוד טפ״ק. והנה מלמדינו הרב במבו״ש ובמאמרי רשב״י הנו׳. שכ״ז היה ע״י הסיגים שהיו מעורבים בכח הגבורות שבהמ״ס. וכדי שלא יתערב קודש בחול. התעכב עתי״ק את יחודו הראוי מהמ״ס כדי שילא מתחילה כל אותן הסיגים לעלמן. והרי נמלא כי הסבה הזה שהוא סבה הי״א דענינינו הנה היא באמת הסבה העיקרית לכל הי׳ סבות כולם דלעיל סי׳ ג׳. כי הרי בארנו שם שסבת חסרון דהזווג היא היסוד להט׳ סבות הנמשכים ממנה. ועתה אמרנו כי סבות החסרון דהזווג הנה הוא ע״י הסיגים שהיו מעורבין מהם. וא״כ הרי נתבאר שסבת הסיגים שהוא הסבה י״א דענינינו. היא העיקרית לכל הי׳ סבות כולם כי ע״י התערבות הסיגים היה החסרון דהזווג. אשר מזה היה נמשך כל החסרונות כולם דפרטי הט׳ סבות המתהווים ממנה. והרי נתבאר לנו כי כל הי״א סבות אשר אמר הרב במיתת המלכים ושביה״כ הנה כולם ענין אחד וסבה אחת לכולם:

[ב] **וענין** מ״ש שהיה סיגים מעורבים בהם כוונתו הוא על ב׳ בחי׳. היינו עביית וקליפות וכמו שמתבאר בזה בדברינו היטיב לקמן חלק ב׳ דרוש ב׳ ענ״א. אמנם כאן נדבר בקלרה ובדרך כלל לפי הלורך לענינינו. כי הסיגים שאמר הנה הם ב׳ בחי׳ שהם עביית וקליפות. והעביית הוא כל הכחות דשרשי מליאות דהעולמות בי״ע שהם העולמות הנפרדים והם נבראו בלמלום גדול אשר נתלמלם לזה האור דא״ס בלמלום אחר למלום עד שילאו הם בכל עביותם כמו שהם. והם כולם מבחי׳ גבורות תקיפין שהוא ע״י שנסתתר ונתעלם בהם אור דא״ס הרבה מאד וע״י יצאו בגבול ומדה ובריבוים רבים. כי אור החסד הנה דרכו להתפשט בלי קץ וגבול ולא היה אפשר ללאת על ידו שום ריבוי כלל [כי אין ריבוי אלא ע״י המדה וגבול שבכ״א כנודע] ומכש״כ שלא היה אפשר ללאת על ידו שום עביית וגוף וכלי. כי אור החסד אינו מתלמלם. ר״ל שאינו מתחלק לבחי׳ שונות והוא כולו אור ומאיר בהשוואה בכל מקום. והרי נעשו כל העולמות בי״ע רק ע״י הסתתרות והתעלמות דאור א״ס ובכח הגבורות אשר הופיע המאציל ית״ש מחביון עוזו. ובזה ברא ויצר ועשה את העולמות בי״ע. והנה הם בחי׳ הסיגים שבהאורות. ולא עוד אלא שגם כל בחי׳ הכלים שבאלילות וכל הבחנות חלוקת פרלופיהם הנה הוא ג״כ רק ע״י בחי׳ עביית. כמ״ש הרב בעקודים רפ״ג ושם פ״ה וכנודע. והנה הם הסיגים שבהאורות. ולכן נעשה כל האלי׳ ג״כ רק ע״י בירורי דהמלכים שהם מהסיגים שהוא העביית הנז׳. דאילולא כן לא היה שום בחי׳ כלי באלילות כלל ולא היה שום חלוקת פרלופים ולא שום בחי׳ חלוקת מדרגה כלל. כי רק אחר שילאו העביית לעלמן וירדו למטה. הנה נתעבו ע״ז בעיבוי אחר עיבוי וניבי ראוים ע״ז להעשות אח״כ ר״ל אחר שנתבררו ועלו. לבחי׳ גופים וכלים לכל פרלופי האלילות ולכל חלוקת המדרגות שנעשה בהם והבן. ואלו שלא עיכב עתי״ק את תיקונו בראשונה והאיר באורו הגדול דהרישין עלאין תיכף ומבתחילה. היה נמשך האור פשוט שלמעלה בכל מקום בהשוואה אחת ולא היה נעשים העולמות כלל לא העולם דאלילות ומכש״כ העולמות דבי״ע ולכן הולרך עתי״ק לעכב את תיקונו בתחילה מלהתייחד הב׳ רישין עלאין בהמ״ס ביחוד הראוי להם וכדי שיתגלה שפעת הגבורות דהמ״ס בכל תכונתה הראוי לפי ערך הלמלום והעביית הנלרך ומוכרח להתהוות כל הד׳ עולמות אבי״ע:

[ג] **ענין** השני דהסיגים הנה הם הכחות והשרשים למליאת הקליפות כולם שהם כל הטומאה והרע. אשר ע״ז הוא כל האפשרית והבחירה הניתן להאדם שני דרכים להלוך באיזה דרך שרולה. וכדי שיהא כל שכרו וסיבת תכליתו רק מעלמו. כי הנה ניתן להאדם הכח הזה דבנין הטוב לעלמו ובנין הרע לעלמו וכשהוא מתנהג בדרך התורה הוא בונה בניינים טובים לעלמו וכשמתנהג בהיפך בונה בניינים רעים לעלמו. והעולם הזה הרי הוא רק עולם המעשה. שבכאן שולח לפעול ולעשות להכליתו. ולכן הוא תכונת וטבעת האדם לפעול המיד אם במעשה או בדיבור או במחשבה ואינו עומד רגע אחת מכל ימי חייו בלי פעולה מאומה כי רק על זה נולר האדם ועל זה שולח בעוה״ז שהוא רק עולם המעשה. ולכן נטוע באדם נטיעה שרשיית בלי להיות רגע אחת בלי פעולה ופועל תמיד אם במעשה או בדיבור או במחשבה. ותועלת ובנין כל פעולותיו הוא רק לתכליתו. כי שם הוא עולם המנוחה וכשנשלם לו ימי חייו שהוא ימי פעולתו אשר נגזר עליו. עולה למקומו לבנייניו ופעולותיו אשר היכן לעלמו:

והענין בביאור הוא כי הנה בריאת הקב״ה את הטוב ואת הרע. הנה יסד את שיתופם ויחודם בהמליאות כולו. רק בבחי׳ כח לבד. אבל הולאתם מן הכח אל הפועל הנה הוא רק ע״י הנמלאיים עלמן. וזהו הענין מה שיש פעולה ועבודה גם לכל לבאות העליונים כולם. כי כל הגלגלים כולם הם פועלים תמיד ואינם שובתים ממלאכתם גם רגע אחת וכן כל המלאכים והשרפים הנה כ״א ממונה על העבודה המיוחדת אליו ואינו שובת מעבידתו אף רגע אחת. וכמבואר במדרש כונן ובסוד החשמל להר״י ג׳יקטלייא ז״ל ובפרקי המרכבה לר׳ ישמעאל כה״ג. וכן כתיב ישמעאל ז׳ אלף אלפים ישמשוניה כו׳. וכמו שיסדו ג״כ וכולם עושים באימה וביראה רלון קונם. וכן ששים ושמחים לעשות רלון קונם. והרי לנו שכולם הם בעלי עבודה. ואפי׳ א״ס דאלילות הם ג״כ

היו מתגברין כו׳. ואי אפשר לומר שהכלים קורא גם כן בשם אורות. כי על הכלים לא שייך לומר שאלו הם יותר מגולים מאלו דמאחר בעמדו כולם זה תחת זה ולא היו מתלבשים· זה בזה. א״כ הרי היו כולם מגולים בשוה. ועוד קשה שהרי גם לאחר התיקון הוא נוהג כן תמיד ג״כ. שעיקר בנין כל פרצו׳ הוא מתחלה ע״י תלת כלילן בתלת. שחג״ת הם כלולין בנה״י וכללין ולבשין החג״ת בנה״י. וכמ״ש בשער ז״א פ״ב ובפרקי הצלם סוף פ״א וכן בכמה וכמה דרושים וכידוע. ואיך אפשר לומר שזה היה סבת כל הקלקול. הלא אדרבה הוא שכן צריך להיות בודאי וכן הוא נוהג לעולם:

אך הענין בכ״ז יובן עפ״י ה׳ הקדמות ידועות. הקדמה א׳ מה שמבואר בשער המוחין פ׳ ה׳ ו׳ ז׳ (ובכל שער פרקי הצלם. ובשער הפרצופים וכן בכמה וכמה מקומות) שכל בנין דכל פרצו׳ מתחילתו ועד סופו. הנה הוא נמשך והולך בחי׳ הכלי והאור שלו שהוא הגוף והנרנח״י שלו הכל ביחד. כי מתחלת הזווג דאו״א אשר לכל פרצו׳ הנה הוא מתחיל להתרקם בבחי׳ גוף ונפש ביחד תיכף מתחלת יצירתו. והולך וגדל בשניהם יחד בעיבור ויניקה וגדלות עד סוף הגדלות האחרון. הגוף לפי ערך הכמות שלו. והנרנח״י לפי ערך האיכות שלהם. בכל פרצו׳ ופרצו׳ כהראוי לו. וכ״א נמשך והולך לאט בהמשך זמן הקצוב לכ״א ואחד. כגון אור הנפש והגוף דנפש. זמן הקצוב לו הוא כל משך העיבור. שהם ז׳ ט׳ י״ב. אור הרוח והגוף דרוח הוא משעה שנולד עד י״ג שנים ויום אחד. ונחלק ג״כ לכמה חלקים. היינו ב׳ שנים דיניקה ועונת הפעוטות. בן ט׳ שנים ויום אחד שביאתו ביאה. ואח״כ עד״ז מי״ג שנים עד כ׳. וכן מכ׳ ולמעלה אשר אז ניתוסף ובא לו כל המוחין העיקריים עד תכלית האחרון. ובכ״א יש כמה חלוקות. וכמ״ש הרב בסוד המשנה. בן חמש שנים למקרא בן עשר למשנה כו׳. וכמו שידוע מכל דרושי הצלם וכן במלכים פ״ט ובשער פרקי הצלם ובשער הפרצופים ובכ״מ. והם הג׳ כלים שבגוף אשר כ״א הוא הולך וגדל לפי ערך אורות המוחין המתפשטים בו. כי ע״י שנתרקמו ונתהוו הגוף והנר״ן ביחד וכן הולכים וגדלים ביחד תמיד הנה עי״ז נעשים הגוף והנר״ן לאחד ממש. ונצמצם הנר״ן לפי כח ההתעבות דהגוף. והגוף הוא הולך ומזדכך תמיד לפי ערך הנר״ן שבו עד שמתאחדים שניהם לאחד. והוא משום כי לצורך אותו העולם אשר האורות יורדים שם מלמעלה לפעול שם פעולתן. הנה אין להם שום השתוות עם אותו העולם שיוכלו לפעול ולהשתמש בהם מאומה. אם לא ע״י שיתרקמו ויתאחדו עם בחי׳ גוף ולבוש מאותה העולם עצמו. ועי״ז יש להם מקום ומעון לעמוד שם ולפעול שם ככל הראוי להם. ואם לא יתרקמו הגוף והנר״ן ביחד תיכף מתחלת התהוותם באותו העולם. לא יהיה להנר״ן שום השתוות עם הגוף שיוכלו להתלבש בו ולהשתמש על ידו. כמו שאין להם השתוות עם אותו העולם גופה. ולכן הוכרח שימשך ההתהוות דהגוף והנר״ן דכל פרצוף שניהם ביחד דוקא:

הקדמה שניה והוא מאותו הענין עצמו דהקדמה הא׳. והוא במה שידוע כי כל משך ימי העיבור הוא כל פרצוף בבחי׳ תלת כלילן בתלת. שהחג״ת שהוא בחי׳ הרוח הוא כלול ונעלם בהנה״י שהוא בחי׳ הנפש. כי אינו נתגלה אז רק הבחי׳ נפש שבו. אבל הרוח אינו עומד בו אז רק בכח לבד. ומכש״כ הנשמה שהיא נעלם בו אז רק בהעלם גדול מאד עד שאינה עולה עדיין בשם כלל. וכמ״ש בפרקי הצלם ספ״א. והטעם הוא כי כל אור עליון כאשר נשתלשל מלמעלה לירד למטה. מוכרח הוא שיהא נמשך ומתפשט רק ממדרגה למדרגה מתחלה אור הנפש שבו ואח״כ אור הרוח שבו ואח״כ הנשמה שבו (וכמ״ש הרב בעגו״י ענ״ג וכנודע) כי אין באפשרי להשתוות האורות עם הכלים שיעשו שניהם לאחד כנ״ל בהקדמה א׳ אם לא על ידי ממדרגה למדרגה. מתחלה הבחי׳ היותר אחרונה מהאורות. אשר היא אינה רחוקה כ״כ מבחי׳ הגוף. עם הבחי׳ היותר אחרונה מהגוף. ומתרקמים וגדלים כאחד לאט לאט. שהאור נמשך וניתוסף. והגוף הולך ומתרבה עד שנגמרים שניהם בכל צורכם. כי הבחינות הקודמים אשר הם אינם רחוקים זה מזה כ״כ ומתרקמים כאחד ונשתוו זה לזה. נעשים הם אמצעיים להבחי׳ הנוספים בכל עת בכ״א מהם. שישתוו גם הם ויתאחדו יחד. ע״י שמתהווים וגדלים כאחד. עד שלבסוף נתעבה הגוף בכל צורכו והנר״ן נשלמים ומאירים בכל שלימותם ועכ״ז עומדים שניהם ביחד ומתאחדים זה בזה. והולך הגוף ומזדכך ע״י הנר״ן והנר״ן נתצמצמו ע״י הגוף ופועלים פעולתם על ידו ונגמר התכלית של שניהם אשר לזה שולחו בעולמם. וזהו הסבה והטעם מה שהוכרח להיות תחלה תלת כלילן בתלת. היינו החג״ת נעלם וכלול בהנה״י. כי הנה״י הם הבחינות האחרונות מהגוף והאור. אשר נתמצו מהבחינות האחרונות דאו״א ג״כ ונתרקמו מהטפות הזרעיית דמ״ד ומ״ן שלהם ולא היה אפשר לקבל בתוכו אור הרוח דחג״ת תיכף בתחלת יצירתו. כי מאחר שהגוף הוא עדיין רך וחלוש ועומד בתחילת ריקומו. ובאם שהיה יורד בו האור הרוח אשר הוא יותר גדול לפי ערכו. היה נתבטל הגוף ממציאותו לגמרי ולכן מוכרח הוא שכל משך דימי העיבור אשר אז הוא העיקר זמן הבנין של הגוף. לא יהא נגלה בו רק הנפש לבד. אבל הרוח הוא כלול בו רק בכח ובהעלם. והנשמה בעוד יותר העלם. ורק אחר שנולד ויצא לחוץ ונגמר עיקר בניינו. אז מתחיל לצמוח בו אור הרוח ג״כ ע״י בחי׳ הגוף דחג״ת ג״כ. והכל לאט לאט עד בא זמן הגדלות שאז נגמרים ונשלמים הם שניהם. ומתחיל אז לצמוח האור דנשמה עם הכלים דחב״ד. וכנודע כ״ז. הרי נמצא שהענין דתלת כלילן בתלת הוא הכרח ותיקון הן להגוף והן להנר״ן. כי עי״ז נגמר כל הגוף בכל התעבותו הראוי לו. וכן האורות דנרנח״י. עם כל האורות אשר ניתוסף בהם תמיד מלמעלה למעלה עד א״ס ית״ש. יכולים להתפשט ולהתגלות שם בכל פעולתם:

הקדמה שלישית. כי הנה לבד הכלי העיקרי שהוא הגוף של כל פרצו׳. אשר הוא הלבוש להנרנח״י העליונים שירדו מלמעלה להתלבש בהתחתון. הנה יש לכל אור ואור עצמו איזה בחי׳ לבוש דק אליו. אשר הוא נמשך עמו ביחד ממקורו העליון אשר האור גופה נלקח משם. וכן לוקח ג״כ בחי׳ לבוש מכל פרצו׳ ופרצו׳ אשר עובר דרך הם עד רדתו למקום תולדתו העיקרי. הנה לוקח מכ״א בחי׳ אור ולבוש אליו ויורד עם כולם. ומתלבש בהכלי העיקרי שלו אשר הוכן לו למטה. ואינו יורד שום אור מגולה בשום אופן אלא נמשך האור ונרתקו עמו. ויורד ומתלבש בהגוף התחתון העיקרי אשר שולח לשם. וכמ״ש בדרושי הצלם דרוש ג׳ בתחלתו שם. ובשער הצלם רפ״א ובתיקון נוק׳ רפ״ה ובמ״ן ומ״ד תחלת דרוש ח׳ ובפנימי׳ וחיצוני׳ דרוש ד׳. והנה הגם שהגוף העיקרי של כל פרצו׳ הוא רק מג׳ כלים לבד. שהם מל״כ כנודע. אך אותן בחי׳ הלבושין דהאורות עצמן. מספרם הוא כמספר האורות. כי כל אור שיורד מלמעלה יורד הוא ולבושו עמו. כי כשהאור הוא מכל ספי׳ די״ס דזו״ן. הנה יורד הוא ולבושו עמו. וכן כשהוא מכל ספי׳ שבאו״א הנה יורד הוא ולבושו עמו. וכן כשנלקח מכל הבחי׳ שבא״א או מכל הבחי׳ שברדל״א. וכן גם מכל הבחי׳ שבא״ק. וכן מלמעלה עד הקו דא״ס ית״ש הנה מכל מקום שיורד אינו יורד מגולה. אלא הוא ונרתקו עמו. כי בכ״א יש עליו בחי׳ לבוש המתייחס אליו. ועי׳ בדברינו במול״מ פ״א אות ב׳. ובכללי התוה״ם כלל י״ד וי״ח. וכן בכמה מקומות.

הקדמה רביעית. כי החג״ת ונה״י שהם רוח ונפש. הנה הם בבחי׳ חסדים וגבורות. כי הם ז״א ונוק׳ כנודע (כי נה״י הם דידה שהיא מלבשת עליהם) כי בהחג״ת עיקרם הוא ת״ת שהוא נוטה לימין. וכן החסד הוא יומא דכלא יומין. ולכן הם עומדים בבחי׳ חסד אבל הנה״י הנה היסוד הוא נוטה לשמאל. וכמ״ש בתיקונים תיקון י״ג בדה״מ תשיעאה בריגה. וצדיק נטיל משמאלא ועמודא דאמצעיתא מימינא. וכן מתלבשים הנה״י בהנוק׳ שהיא גבורות כנודע וא״כ נמצא כי החג״ת והנה״י הנה הם בבחי׳ חסדים וגבורות. והם הפכיים זה לזה. וכן היו ג״כ בעולם הנקודות הגם שאז היו כולם גבורות. עכ״ז היו ג״כ בבחי׳ הפכיים. וכמו שידוע שאש הוא גבורות. וכן גם במים יש גבורות גשמים שהוא מ״ן הנקרא גבורות גשמים

(כמ"ש בפע"ח שער הברכות פ"א בכוונה שלישית. וכן בשער הכוונות דף ג' ריש ע"ב). הרי לנו שגם בגבורות עצמן יש ג"כ הפכיים. וע' בדברי הגר"א בתיקונים תיקון מ' דף פ"ט ע"ג כי בדכורא הוא אור מים חו"ג והוא המים גבורות דידיה [כי גם המ"ד הם מעטרה דגבורות כנודע] אבל בנוק' הוא מים ואש חו"ג. והוא המים שהוא גבורות דידיה נעשה בה לחסד דידה. והאש הוא גבורות דידה והוא גבור' שבגבורו' יעו"ש. הרי נתבאר עכ"פ כי החג"ת ונה"י הם בבחי' הפכיים מים ואש. והם בבחי' חו"ג:

הקדמה חמישית.

מה שכתבנו במ"א כי כל אור שהוא יותר גבורות ומטבעו הוא להתגבר ולפעול ביותר הנה הוא צריך להתלבש בכלי שהיא יותר עבה כדי לצמצמו שלא יוצא בכחו ופעולתו יותר מדאי. וכמו שראינו שכלי הנשמה הוא המוח שהיא כלי זכה ורכה מאד. וכלי הרוח הוא הלב הוא יותר עבה. וכלי הנפש הוא הכבד הוא עוד יותר עבה. ומעתה נבוא בעה"י לביאור דברי הרב בסבה הה'. דכבר כתבנו לעיל דרוש ב'. כי הזווג אשר היה חסר בעולם התהו הוא הזווג העיקרי דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג שהם האו"א שבא"ק. כי הם לא היו נזדווגו ביחד לצורך הנקודות אבל המלכים דהיושר אשר מהע"ב דס"ג גופה. וכן המלכים דהעגולים אשר מהס"ג דס"ג גופה. הנה הם נולדו ויצאו זה מזה רק ע"י זווג גם בעולם התוהו. והיינו מהזווג דהחו"ב (שהם האו"א) אשר בהי"ס דכ"א מהם. וכן היה בהם ג"כ. איזה בחי' עיבור ג"כ. שהמלכי יושר היו בבחי' עיבור בהבינה דהמלכי יושר. ומלכי העגולים היו בבחי' עיבור בהבינה דהמלכי עגולים. אלא שהיה בלא השתהות זמן כי השתהות הזמן מז' וט' וי"ב. זה היה נעשה רק לאחר התיקון. כי ע"י השתהות הזמן הראוי. נתקנו בכל תיקונם הצריך. אבל בלא השתהות הזמן הם בבחי' נפלים. והם אשר קומטו ולא עת. אבל היו ג"כ בבחי' עיבור עכ"פ. אלא שהפילה אותם קודם זמנם. והוא ג"כ מהטעם שאמרנו לעיל אות י"ד כי גם הבינה דהמלכים היה ג"כ מבחי' הגבורות לבד אשר אין מעצור לרוחם ופועלים בלי סדר זמנים כלל ולכן הפילה אותם בלא השתהות זמן הצריך. והנה בכל המלכים דעולם התוהו היה חסר להם כל תיקוני הכלים אשר אמרנו לעיל בהקדמה א' שהצריך הוא שיתרקמו ויתהוו האורות עם הכלים ביחד תיכף מתחלת יצירתם כנ"ל. הנה זה היה חסר בעולם התוהו לגמרי כי הרי הכלים שלהם הם נעשו מתחלה ויצאו לבדם וירדו בפנ"ע למקומם. וכמ"ש בנקודות פ"ד. והאורות נשארו אז עדיין כולם כלולים בהכתר וכמו שמבואר שם עד שירדו גם הם למקום הטבור ולמטה ונכנסו בהכלים. וא"כ הרי היו מתחלה האורות מגולים. אמנם מה שהיה חסר להם הוא רק אותו התיקון הנזכר בהקדמה הא' והיינו כי לא נאצלו מתחלה בתיקוני הכלים העיקרים שלהם (כי היו מתחילה זה לבדו וזה לבדו כנזכר). אבל אותו הלבוש דק אשר מביא כל אור עמו משרשו. וכן מכל מקום שעובר דרך בו כנ"ל בהקדמה ג'. הנה זה היה גם להאורות דעולם התוהו ג"כ. כי זה הלבוש דק הוא בא בהכרח עם כל אור לעולם תיכף מתחלת אצילותו. וא"כ נמצא שהגם שיצאו מגולים מהכלים העיקרים שלהם. אבל עכ"ז לא היו מגולים לגמרי עכ"פ כי היו מכוסים ע"י אותו הלבוש דק הנז' ויתבאר בזה למטה. והנה החסרון מה שיצאו מתחלה בלא הכלים העיקרים שלהם. הנה זה פעל בהם גרעון גדול גם אחר שנכנסו בהכלים. כי מאחר שלא נתרקמו ביחד בטפות הזרעית דהזווג דהחו"ב שהם האו"א שלהם. וכן לא נתהוו ביחד בעיבור בהבינה שהיא אם הבנים. א"כ הרי לא היו בהם השתוות כ"כ שיתחברו ויתאחדו האורות עם הכלים כהראוי. גם אחר שנכנסו בהם. משום שלא היו מתחלת אצילותם ביחד. וכנ"ל בהקדמה א' שאין באפשרי שיתאחדו האורות עם הכלים אם לא ע"י שמתחברים ביחד מתחלת אריגתם דוקא. ומשום זה הרי נמצא שאפי' אחר שירדו מהטבור ולמטה ונכנסו בהכלים. הנה אינם מתדבקים היטיב זב"ז אלא שעומדים גם שם בבחי' זה לעצמו וזה לעצמו. וגם היה בהם עוד חסרון שני. כי הנה אמרנו לעיל בהקדמה ב' כי אי אפשר שיתחברו האורות עם הכלים ביחד אם לא רק ע"י דרך לאט לאט. כי בלתי זה אי אפשר להיות להם השתוות בשום אופן. אבל בעולם התוהו כאשר שנכנסו האורות בהכלים הרי כבר היה נגמר ההתעבות דהכלים מקודם בכל התעבותם שהיה ראוי להם אז. וכן האורות באו ג"כ כולם ביחד והאירו בכל אורם הגדול שהיה בהם אז. וא"כ הרי לא היה בהם האפשרי בשום אופן שישתוו זה עם זה ויתאחדו זה בזה. וע"י אלו ב' החסרונות והיינו אחד מה שלא נתחברו זה בזה מתחלת התהוותם. והשני מה שהיו זה בערך זה כשני הפכיים זה. מעובה הרבה. וזה מאיר הרבה. והם החסרונות דהב' תיקונים אשר בהקדמה א' ובהקדמה ב'. הנה ע"י אלו ב' החסרונות. לא היה אפשר להם שיתאחדו זה בזה. ולכן הוא כי אפי' אחר שנכנסו בהכלים. הנה נחשב גם עמידתם שם כאלו שהם עומדים בהם מגולים. כי לא היו הכלים מתאחדים עמהם כהגוף המתאחד עם הנשמה בכל תכונתה הן בחיצוניותה והן בכל פנימיותה ונתצמצמה הנשמה ע"י הגוף שלא תפעול כ"כ בחוזק. והגוף מזדכך ע"י הנשמה שפועלת את כל פעולתה ונעשית חי כמוה. אבל בעולם התוהו לא היה אפשר להעשות כן מחמת החסרונות הנזכרים. רק שהיה מעט ומעין זה בלבד ועל דרך כקוף בפני אדם. ובאמת כי לא היו נעשו להם לכלים כלל. מחמת שהאור עם ההתעבות הגמורה הם כשני סוגים. אך משום שהכלים הם היו מהעביית אשר בהאורות עצמן וכנ"ל אות ג' ה' וא"כ הרי הם אחד משורשם ולכן גם אחר שנפרדו ויצאו כ"א לעצמו הנה הגם שנעשו עי"ז לשני סוגים כי האור הוא אור זך והכלי הוא עביית מעובה עכ"ז מאחר שהם אחד משורשם. נעשו להם לכלים בדוחק עכ"פ. והרי נתבאר כי האורות דעולם התוהו הנה היו מתחלת אצילותם מגולים לגמרי מהכלים העיקרים שלהם. וכן גם אח"כ אפי' אחר שנכנסו בהכלים נחשבים ג"כ למגולים שם ע"י מה שהיה חסר בהם הב' תיקונים דהקדמה א' והקדמה ב'. וכאשר נכנסו הז' אורות בכלי הדעת. נחשבים כאלו שהם עומדים מגולים בה. וכן אח"כ הו' אורות בכלי החסד והה' אורות בכלי הגבורה ועד"ז בכולם. ולכן לא נתצמצמו האורות ע"י הכלים ליתן מעצור לרוחם שלא יפעלו כל כך בחוזק. אלא שפעלו בכל האפשרי. כנ"ל בדברינו הקודמים. אמנם אותו הלבוש דק אשר מביא כל אור עמו ממקורו. הנה זה היה לעולם וכנ"ל. וא"כ הרי נתצמצמו על ידו במקצת עכ"פ. כי זה הלבוש דק הוא נתהווה עמו ביחד מתחלת אצילותו. ולא היו זה בלתי זה לעולם. וא"כ הרי נתקן על ידו במקצת כפי הנ"ל בהקדמה א' וב'. והגם שלא נחשב זה ללבוש וגוף כלל באותו המקום התחתון שירדו. כי כאן צריך לגוף ולבוש יותר עבה הרבה לפי ערך ההתעבות דאותו העולם (כי אותו הלבוש דק הוא רק האמצעי אשר על ידו נעשה האפשרית להתחבר ולהתלבש האור בהגוף העיקרי שלו). וא"כ ודאי הוא שאינו מספיק לצמצמו בצמצום הראוי לאותו העולם אבל עכ"פ הוא כי מצמצמו ומתקנו במקצת. והנה אמרנו בהקדמה ד' כי החג"ת ונה"י הגם שבעולם התהו היו שניהם רק מבחי' הגבורות עכ"ז היו הנה"י יותר גבורות מהחג"ת כי החג"ת הם חסדים נגדם. וא"כ הרי פשוט הדבר שאותו הלבוש דק אשר על ידו נתקנו במקצת כנזכר. הנה היה להחג"ת יותר תיקון מהנה"י. וכמו שאמרנו בהקדמה ה' שכל אור שהוא יותר גבורות צריך ללבוש יותר עבה. וא"כ הרי נתקנו ע"י אותו הלבוש דק החג"ת יותר מהנה"י. והגם שפשוט הדבר כי אותו הלבוש דק הנה הוא לכל אור ואור לפי ערכו. לחג"ת לפי ערכם. ולהנה"י לפי ערכם. וא"כ הרי נתקנו הנה"י כמו החג"ת. אך הרי נודע הוא כי החג"ת שהם בחי' רוח הנה שורשם העיקרי הוא החכמה שהוא אבא. והנה"י שהם בחי' נפש הנה שורשם העיקרי הוא הבינה שהיא אמא. וכבר אמרנו לעיל שהבינה דעולם התוהו היא הפילה את המלכים קודם זמנם. ולא השלימה אותם כלל. ור"ל כי מתיקוני אמא הוא לצייר את הולד בכל אבריו וגידיו ולתקנו בסוד פרצוף. שיהא ממוזג בכל כח וכח שבו שלא לפעול יותר מהצורך וכ"ז נעשה במשך זמן ימי העיבור. אבל הבינה דעולם התוהו משום שהיא היתה ג"כ מבחי' הגבורות לכן תיכף אחר שנגמר בה אורותיהם לא תיקנה אותם להלביש אותם כלל. אלא הולידה אותם והוציאם לחוץ תיכף ומיד בגמר אורותיהם. כי משום שגם היא לא היתה מתוקנת כהראוי. והיתה

על הארץ הכוונה הוא על אדם קדמאה. שמן א"ק ולמטה מותר הדיבור. והגם שאנו מדברים גם מהקו והצלמים שהוא למעלה מא"ק. אך כבר בארנו במ"א איך שגם בהקו ישנם שם ג"כ כל סוד בחי' אדם. וכמ"ש הרב בעגו"י עג"ב שיש בהקו בחי' פנים ואחור וימין ושמאל. וא"כ הרי הוא ג"כ בכלל מה שכתוב למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ומותר לשאול ולדרוש משם ולמטה. אמנם עכ"ז עדיין קשה ממה שאמרו שם בחגיגה ט"ז א' בטעם איסור ההסתכלות מה לפנים. משל למלך ב"ו שאמר לעבדיו בנו לי פלטרין גדולים על האשפה הלכו ובנו לו. אין רצונו של מלך להזכיר שם אשפה. וכן הוא בב"ר פ"א סי' ה' תאלמנה שפתי שקר הדוברות על צדיק עתק. אתפרכן אתחרשן כו' הדוברות על צדיק חי העולמים עתק שהעתיק מבריותיו. בגאוה בשביל להתגאות ולומר אני דורש במעשה בראשית כו'. מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. ליראיך ולא לבוזים את מוראך כו'. בנוהג שבעולם מלך ב"ו שבונה פלטין במקום הביבים ובמקום האשפות כו' כל מי שבא לומר פלטין זו בנויה במקום הביבים כו' אינו פוגם אתמהה כו' ע"ש. וידוע הוא שכל סוד מאמרם הללו הוא על עולם התהו. ועי' בספר נזר הקודש שם. וכל עולם התוהו הרי הוא נעשה מעולם הנקודות אשר יצא מעינין דא"ק ועכ"ז הנה אסרו לנו הדיבור שם וא"כ הרי לנו שגם מא"ק ולמטה אסור ג"כ הדיבור :

והנה הראשונים ז"ל אמרו בזה שכל איסור המסתכל בד' דברים הנז'. הוא רק לסתם בני אדם אבל לחכמים ומביני מדע הנה להם מותר. וכמ"ש רבינו סעדיה גאון בהאמונות והדעות בהקדמה שם סי' ו' ע"ש והוא משום כי מדרך סתם בני אדם אינו מכיר חסרונו. ובמה שמדבר ומתבונן בו הוא תופס בדעתו שכן הוא כמו שחושב וטועה בדמיונו. אבל החכם יודע היטיב שכל מה שהוא למעלה מכח הרגשה בחוש אי אפשר להשיג על בוריו. ויהיה אליו ההסתכלות וההתבוננות בכל מה שלמעלה ממנו לתועלת ולא להפסד. כי החכם יודע להבחין בין תועלת והפסד. ומה שרואה שמפסיד אותו לפי דמיונו. מרחיקו ממנו ומחליט בדעתו שאינו יודע מאומה. משא"כ סתם בני אדם הוא סומך על שכלו ויכול לבוא לידי כפירה ח"ו. וכן כתב ג"כ הרמב"ם ז"ל במורה ח"א פ' ל"ב והאריך שם בזה ואמר. ואל זה הענין רמז דוד באמרו ולא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני. ואל זה הענין כוונו במאמרם במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור במה שהורשת התבונן ואין לך עסק בנסתרות. ורצו לומר שאתה לא תטה שכלך אלא במה שאפשר לאדם להשיגו. אבל הענין אשר אין בטבע האדם להשיגו. העסק בו מזיק מאד. ואל זה כוונו באמרם כל המסתכל בארבעה דברים כו' שלא יהרוס אדם לעיין בדמיונים המופסדים. וכשיתחדשו לו הספקות בהענין המבוקש. לא יניחוהו וישליכהו ויתחיל להכזיבו. אבל יתיישב ויחוס על כבוד קונו וימנע ויעמוד. ואין הרצון באלו הכתובים אשר אמרו הנביאים והחכמים ז"ל. לסתום שער העיון לגמרי ולבטל השכל להשיג מה שאפשר להשיגו כמו שיחשבו הפתאים והמתרשלים כו'. אבל כוונת כולם להגיד. שיש לשכל האנושי גבול יעמוד אצלו. ע"ש באריכה. וכן כתב ג"כ בפי' המשניות שלו. במשנת אין דורשין ע"ש. אמנם מאמרם ז"ל מבנין פלטרין על האשפה ואין רצונו של מלך להזכיר שם אשפה. עדיין קשה לדבריהם. ועי' בספר שיעור קומה להרמ"ק ז"ל בסי' נ"ט שהאריך בזה ג"כ :

ומה שנראה לנו לומר בזה הנה הוא. כי הרי יש להקשות בדברי המדרש רבה הנז'. שמתחיל בפסוק תאלמנה שפתי שקר כו' ומשמע מזה כי החושב כן הוא משקר. כי הוא אינו כן. ואח"כ מסיים שהאיסור הוא רק מצד נגיעת הכבוד ופגם. שהרי אומר בנוהג שבעולם מלך בשר ודם בונה פלטין במקום הביבים ובמקום האשפה ובמקום הסריות כל מי שהוא בא לומר פלטין זו בנויה במקום הביבים ובמקום האשפה ובמקום הסריות אינו פוגם. כך כל מי שהוא בא לומר העוה"ז נברא מתוך תוהו ובוהו אינו פוגם אתמהה. רב הונא בשם בר קפרא אמר אילולא שהדבר כתוב אי אפשר לאומרו. בראשית ברא אלהים. מנין הן. והארץ היתה תוהו ובוהו עכ"ל. וא"כ הרי אין בזה חשש שקר אלא שהוא רק נגיעת הכבוד לבד. וגם בענין הפגם שאמרו אינו מובן כ"כ. כי מאחר שברא את העולם בדרך הזה דוקא. בודאי הרי הוא הצורך והטוב ויפה שאין למעלה מזה :

אמנם בדבריהם ז"ל בכ"ז הורנו והזהירנו איך שמחויב המסתכל והמתבונן בעניני דעולם התוהו לשמור מאד את נפשו שלא יסתכן ח"ו. ובפרט כאשר מתבונן בעמקי הנוקבא דתהומא רבא שהוא התחלת ראשית עולם העשיה כאשר לוקחה מהבחי' האחרונות דעולם התוהו. והוא מהגילו"ק היותר אחרונים. אשר המה נטבעו במצולת ים עד שלא ניכרו כלל וכמעט שנתבטלו ח"ו. ע' ספר זוהר הרקיע דף קס"ה ע"ב בדברי האריז"ל. ובזה מסתכן האדם מאד שלא ישקר באמונתו ח"ו כי עלול הדבר מאד לבוא לידי טעות ולידי כפירה רח"ל. וע"ד שאמר איוב (ט') וארץ נתנה ביד רשע פני שופטיה יכסה אם לא אפוא מי הוא. ואמרו רז"ל על זה (ב"ב ט"ז א') בקש איוב להפוך קערה על פיה דברי ר"א. אמר לו ר"י לא דבר איוב אלא כלפי שטן. ושניהם הם דברי א"ח אלא שר"א אומר שכוונת איוב היה על יסוד העולם שנתייסדה על מצולות ים. ומשם היא בנויה והרי הוא ג"כ רק כלפי שטן כמ"ש ר"י. וזהו שאמר פני שופטיה יכסה כו' כי לא ניכרו הגילו"ק כלל וכמעט שנתבטלו ח"ו. וא"כ עלה בדעתו לומר שמשם העוה"ז נעשה ובנויה. והוא היפוך קערה על פיה כי היא כפירה רח"ל במקומו של עולם ית"ש. וזהו מ"ש שם בשפתיו לא חטא אבל בלבו חטא. כי הרי בשפתיו לא אמר אלא רק ארץ נתנה ולשון נתנה משמעותו הוא רק אח"כ. כי כן היה במה שנוגע אליו. שהרי אמר ה' אל השטן הנו בידך (אך עכ"ז לא ניתן לו לגמרי כי הרי אמר לו אך את נפשו שמור אמנם מזה לא ידע איוב) אבל בלבו חטא. כי כוונתו היה שכ"ז הוא משום יסודה שבתחלה. ובזה הרי היה מהפך קערה על פיה בלבו. וזהו שאמרו שם בקש איוב להפוך כו' כי מנע את עצמו ולא אמר זה בפירוש והבן כ"ז. וזהו שאמרו ז"ל במדרש הנז'. כל מי שהוא בא לומר העוה"ז כו'. ודקדקו לומר העוה"ז ולא אמרו עולם סתם. כי הטעות והסכנה הוא רק על עולם העשיה משום שלא היה ניכר ביסודה הראשון אשר בעולם התוהו. הנה לא היה ניכר אז שם מאור קדושתו ית"ש כלל. וזהו שאמרו עוד אילולא שהדבר כתוב אי אפשר לאומרו. בראשית ברא אלהים. מנין הן. והארץ היתה תוהו ובוהו. והרי משמע מזה שאותה הארץ עצמה כמו שהיא עתה. הנה היא נעשה מתוהו ובהו ח"ו. אבל האמת לא כן הוא. כי בעת שנפלו השברי כלים והגילוין האחרונים אשר הם שרשי עולם העשיה בעמקי הקליפות ונטבעו שם. הנה לא היה מכונה אז עליהם שום שם מציאות כלל. ואדרבה הוא כי זה היה מיתתם וביטולם ולא היה אפשר להעשות אז מהם דבר. אמנם אח"כ הנה נתבטלו ונתחרבו כל עיקרי הקליפות דעולם התוהו לגמרי. וכמו שיתבאר בעה"י לקמן חלק שני. ואח"כ האיר המאציל מאור כבודו וקדושתו ית"ש והשפיע והמשיך את האור דשם מ"ה. ובירר והעלה את כל השברי כלים והגילוין הראוים לכל מעשי בראשית. וטיהר וזיקק אותם מכל לחנתם וחלאתם. ונתייחדו עם אור קדושתו ית"ש שהוא השם מ"ה לעלם אחד. ובהם ברא ויצר ועשה את כל העולמות כולם. והרי נמצא כי נעשו כל העולמות כולם רק באור קדושתו ית"ש לבד. וכמ"ש (ישעיה מ"ד) אנכי ה' עושה כל. נוטה שמים לבדי רוקע הארץ מאיתי. מי אתי כתיב. מי היה שותף עמי בברייתו של עולם. וא"כ הרי נמצא כי לפי האמת לא היה צריך התורה להזכיר כלל מייחס יסודו הראשון דהעולם. איך שהיתה בתחלה בלחנתה וחלאתה בעולם התוהו. מאחר שאז הרי לא היה מכונה עדיין בשם עולם כלל ולא בשום שם מציאות כלל. ולמה הוא להזכיר בושתה ולערה ופגמה הראשון והלוא גנאי הוא לה. וע"ד שאמרו דע מאין באת מטיפה סרוחה. וזהו שאמרו במדרש הנז'. אילולא שהדבר כתוב אי אפשר לאומרו כו' כנ"ל. מלך בשר ודם בונה פלטין במקום הביבים ובמקום האשפה ובמקום הסריות [והם נגד הג' קליפות קשות דעולם התוהו. שהם רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת. והם התוהו ובוהו וחושך הנאמר בקרא. אשר שם נפלו אז היסודות הראשון דהעוה"ז. ולא חשבו במדרש את

הקליפה הד'. שהיא רוח. כי היא נגד קליפת נוגה אשר היא אינה קשה כ"כ והיא מתהפכת לפעמים לקדושה כנודע] כל מי שהוא בא לומר פלטין זו בנויה במקום הביבים ובמקום האשפה ובמקום הסריות. אינו פוגם. כך כל מי שהוא בא לומר העוה"ז נברא מתוך תוהו ובהו אינו פוגם אתמהה. ואמרו שם עוד. כל המתכבד בקלון חבירו אין לו חלק לעולם הבא בכבודו של מקום [שהוא מקומו של עולם ית"ש. והוא האור הפנימי הנושא וסובל את כל העולם ומלואו. והוא יסוד העיקרי דכל ההתהוות כולו וכמו שבארנו בכ"מ] על אחת כמה וכמה. וכוונתם בכ"ז הוא. משום שהרי אח"כ בעת התיקון הנה נשתתפו כל הנבררים דהשברי כלים והניצוצין. באור המ"ה ונתעלמו ונתייחדו כולם יחד לבחי' מקומו של עולם ית"ש. וא"כ הרי חלילה וחלילה להזכיר עליהם אז ענינם הראשון אשר עבר עליהם בעולם התוהו. ואמרו שם עוד ומה כתיב אחריו. מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. ליראיך ולא לבוזים את מוראך. אל יהי במה רב טובך. וכ"ז הוא משום שנעשים אח"כ כל הנבררים דהשברי כלים והניצוצין. אחר שנתייחדו עם השם מ"ה. הנה נתעלו ונעשו למקומו של עולם שהוא אלהות גמור. וכמו שבארנו לעיל דרוש ה' סי' ז' בארוכה ובכ"מ. והוא מלכות שמים שכינתו יתברך אשר מלא כל הארץ כבודו. והרי נתבאר היטיב כוונת הגמרא והמדרש. כי בהזכיר את הראשונות הוא גנ"י ופגם גדול רח"ל. כי האמת הוא. שאחר שנבררו ועלו ע"י השם מ"ה והתייחדו בו. הנה נעשו לפנים חדשות לגמרי והם נתעלו עוד הרבה מאד גם ממעלתם אשר בעולם הנקודות בעת מלוכתם אשר מלכו אז. כי אז לא היה עליהם עדיין שום אלהות כלל אבל אחר התיקון הרי נתחלפו מכל מדרגתם הראשונה ונתעלו למדרגת אלהות גמור ית"ש וכנ"ל דרוש ה' סי' ז'. וכן הרי נתבאר ג"כ מכל דברינו הקודמים מה שהתחילו דבריהם בהמדרש הזה. בהפסוק תאלמנה שפתי שקר כו'. והוא כדי לשמור ולהזהיר מן הטעות שלא יעלה על הדעת ח"ו לומר שכאשר נעשו אותן הנבררים אח"כ למקומו של עולם ולכח כל התהוותה. הנה היה עדיין גם אז בהם איזה ייחס ושייכות ח"ו עם לחנתם הקודמת אשר בעולם התוהו. וע"ז אמרו תאלמנה שפתי שקר הדוברות על צדיק עתק אתפרכן אתחרשון אשתתקן. האומרים שקר כזה. כי הם דוברות על צדיק חי העולמים. שהוא יסודו של עולם המהווה ומקיים ומחיה את כל העולמים כולם. עתק. דברים שהעתיק אותם מבריותיו. ור"ל כי למה לאנשים כאלו אשר אין להם הבנה ומדע לדחוק את עצמן לעסוק בדברי נסתרות והיה להם להבין כי לא לחינם הסתיר אותם הקב"ה ולא נתגלה בפירוש בתורה משום שאפשר לטעות בהם ח"ו וא"כ הרי היה להם למנוע את עצמם מבלי להעמיק במה שלא חלק ה' אותם בבינה ולקיים בעצמם הולך בתום ילך בטח. ולא לחקור אחר נסתרות. וצדיק באמונתו יחיה:

[ז] **אמנם** הנה צריכים אנו להבין מפני מה באמת גילתה התורה במה שהיתה הארץ תוהו מאחר שהוא צער ופגם להזכיר דבר זה וכנ"ל. ואיזה תועלת הוא מהידיעה הזאת הלא מאי דהוה הוה. וכבר חלף ועבר:

אמנם הוא כי הגם שאמרנו שבעת התיקון דמעשה בראשית הנה נבררו ונתקנו הניצוצין והשב"כ ע"י השם מ"ה ומהם נעשו כל הד' עולמות אבי"ע. עכ"ז הרי נודע הוא כי לא נבררו אז כל הניצוצין כולם וכל השב"כ כולם אלא רק מה שהיה נוגע להמציאות דמעשה בראשית לבד. והיינו כי הגם שחלקי הנשמות אשר היו עתידים לצאת בכל משך ימי עולם הנה הם נבררו כולם ונכללו כולם באדם הראשון וכמ"ש הרב בספר הגלגולים פ"א כי כל הנשמות והרוחות והנפשות כולם היו כלולים באדה"ר בעת שנברא. וכן הוא בשמות רבה פרשה מ' סי' ג'. והרי נבררו הם כולם אז ע"י הקב"ה בעצמו. וכן כל חלקי הבעלי חי הנה הם נבררו ג"כ (זולת הבהמות בהררי אלף. ע' לקמן ח"ב דרוש ד' ענף י"ב) ע"י אדה"ר בקריאת השמות אשר קרא להם. אך הצומח והדומם הנה הם היו עומדים ג"כ להתברר ע"י אדה"ר אלולא החטא אבל לא זכו לבא לתיקונם כלל ע"י החטא. אמנם כל מה שנבראו בששת ימי בראשית הנה לא היה אז הזוהמא ועביית כלל ע"ד שהם כעת ח"ו כי הרי קודם החטא לא היה התערובות דרע בטוב בכל מעשה בראשית. כי כל הקליפה היה אז במיעוט וגמלוס גדול. וכמ"ש בשער הקליפות פ"ג. וכן הוא ידוע ממדרגת העולמות שקודם החטא. והרי נתקנו כל מעשה בראשית כולם הרבה מאד ע"י הקב"ה בעצמו אלא שגמר כל תיקונם היה תלוי באדה"ר וכמו שמתבאר לקמן ח"ב בארוכה בזה:

אך עכ"ז הנה כל התיקון דמע"ב אשר היה ע"י השם מ"ה הנה היה עיקר תיקונו רק להמציאיית אשר נבראו בששת ימ"ב לבד אבל כל מה שהיה עתיד לצאת אח"כ. היה תולה תיקונם במעשה אדה"ר. כי הרי גם הנשמות אשר נכללו בו והם נבררו כולם ע"י הקב"ה בעצמו וכן כל חלקי הבעח"י כולם אשר נבררו ע"י אדה"ר בקריאת השמות וכנז'. הרי מאחר שחלקי הדומם והצומח עדיין לא נבררו. ומהם הרי הוא כל הגופות והכלים דהנר"ן והרי היה חסר עדיין תיקון הגופות לכל אותן הנשמות כולם שהיו עתידים לצאת בכל משך ימי עולם. וכן היה חסר עוד גם תיקון כל הצלמים שהם הלבושים להנר"ן. והם הממוצעים בין הנר"ן והגוף כמ"ש בשער הצלם פ"א. והרי יש בהם ב' התכונות יחד. תכונת הנר"נ ותכונת הגוף. כי כל אמצעי הרי הוא מורכב וכלול משניהם כנודע. ומאחר שהגופות לא נבררו עדיין ולא נתקנו הרי היה חסר בירור ותיקון גם בהצלמים. ומציאותם הוא מהרפ"ח כמ"ש הרב בשער הצלם שם. ולכך הם הממוצעים כי הרפ"ח הם מסוד הדעת כמו שכתבנו בשער טנת"א פ"ה בדרוש ש"ך ופ"ר ורפ"ח שהם בסוד חב"ד. והרפ"ח הם הדעת. והדעת הוא לעולם המכריע והממוצע כנודע. ולכן הצלמים שהם מהרפ"ח הם הממוצעים בין הנר"נ והגוף. והרי היה חסר עדיין גם קודם החטא בירור ותיקון בבחי' הרפ"ח שהם הצלמים דכל הנר"ן אשר בכל משך ימי עולם כולו. והגם שהיו כלולים כולם בנשמת אדה"ר הנה היו כלולים בו בהצלם שלו. אבל הצלמים שלהם עצמן הם לא היו מתוקנים עדיין. ועוד כי כל הצלמים הם משתתפים עם מציאת הימים והזמן וכמ"ש בזוה"ק פ' תזריע מ"ג רע"ב. וע' בספר זוהר הרקיע פ' ויחי דף מ"ב ע"א. והנה תלוי תיקון הצלמים רק במציאת הזמן ואינו מתתקן הצלם דכל נשמה רק בהגיע עתו וזמנו לצאת בהעוה"ז. והרי מתבאר בכ"ז שהתיקון הנעשה בהששת ימי בראשית ע"י השם מ"ה הנה לא היה רק אלא מה שהיה נוגע למעשה בראשית לבד אבל כל מה שהיה נוגע מאז ולהלאה היה תלוי הכל במעשה אדה"ר כי אלולא החטא היה נתקן הכל על ידו כמו שמתבאר לקמן בח"ב:

ומה גם כי הנה מבואר הוא בספר הגלגולים פ"ז כי כנגד כל כל הנשמות אשר נכללו באדה"ר הנה נשארו ג"כ מספר נשמות כנגדם אשר לא נכללו בו. וחלקי הבי"ע שבהם הם לא נבררו עדיין. והיה תולה תיקונם במעשה אדה"ר וכמו שמתבאר לקמן ח"ב דרוש ג' ענף י"ט ושם דרוש ד' ענף כ"ג סי' ב'. וכ"ז הנה הם המ"ן דהמלכות אשר אמר הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש א' וכן במאמרי רשב"י פ' פקודי. שלא נבררו ולא נתקנו והיה תולה תיקונם במעשה אדה"ר. ועוד כי הרי אחר החטא הנה חזרו ונפלו כל הניצוצין כולם כמ"ש הרח"ו ז"ל בספר עולת תמיד דף כ"ו רע"ב מדפוה"ח ירושלים תרס"ז וכן הוא בפע"ח ראש השנה פ"ב. והרי חזר ונתחדש ע"י החטא הפגם הראשון לקדמותו. ותלוי כל תיקונם מעתה במעשה התחתונים ובמאורעותיהם. והם כל המאורעות דעוה"ז אשר עד ביאת המשיח. ולכן כתב התורה והארץ היתה תוהו כו'. כי על זה באו תיקוני כל המצות וכן זהו סיבת כל ההנהגה כולו של עתה אשר עד ביאת המשיח וכמו שיתבאר לקמן ח"ב דרוש ד' ענף י"ח ובכ"מ שם. ונודע הוא כי התורה הקדושה היא שורש וסיבת כל המציאות בכלל ובפרט וכל ההנהגה בכלל ובפרט. וכל מה שלא נמצא בתורה הוא לא נמצא בההתהוות ולא בההנהגה. ולכן כתוב הפסוק והארץ היתה תוהו בהתורה. כי סוד עולם התוהו הוא שורש הכל וסיבת הכל כנודע. ותוהו ובוהו וחושך ורוח הנאמר בתורה הם שורש הד' יסודות ארמ"ע ושורש הד' קליפות שהם צורך להבחירה ולשכר ועונש. ע' זוה"ק בראשית ט"ז א' ופ' תרומה קל"א א'.

בעלי עבודה וכמ"ש הראב"ד ז"ל בספר יצירה פ"ב מ"א ע"ש. וכל ענין העבודה דכל צבאות העליונים הנה הוא ג"כ להמשיך אור קדושתו ית"ש וטובו אליהם גופה. וכן להשפיע מהם ולמטה. אמנם כל צבאות העליונים כולם הם אינם בעלי בחירה כלל [מעצמם] כי אין בהם יצה"ר כלל. וכמ"ש בשבת דף פ"ט רע"א. ולכן הם נקראים עומדים. שאין בכ"א מהם כח לעלות למעלה ממדרגתו ולא לירד למטה. אך עכ"ז הנה יש בהם ג"כ עליה וכן ירידה ח"ו ע"י מעשי בני אדם. כי בעת שמעשי בני אדם הם מקולקלים אז גורמים התקרבות הרע בכל צבא השמים ג"כ. בכל אחד לפי ערכו. ונעשה בהם אז עי"ז ג"כ איזה צד בחירה. וזהו הענין מ"ש הראב"ד ז"ל בספר יצירה פ"ב מ"א הנז'. שיש במלאכים ג"כ עונש וגמול ע"ש. וכ"ז הוא ע"י כח הבחירה שנעשה בהם מצד מעשי בני אדם. אבל מצד עצמם אינם בעלי בחירה כלל ולא שייך בהם עונש וגמול. ועי' ענין נפלא. לקדוש ה' הרמ"ע מפאנו ז"ל. במאמר חיקור דין ח"ג פ"ב. בסוד מאמרם ז"ל חגיגה י"ג ע"ב. שאמרו שם על נהר דינור. מהיכן נפיק אמר ר' ירמי' בר אבא אמר רב. מזיעתן של חיות. ולהיכן שפיך אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב על ראש רשעים כו'. כי החיות הם הנושאות את הכסא ובעת שמעשי התחתונים הם מתוקנים הנה הכסא נושא את נושאיו ואין להחיות עמל ויגיעה אבל בעת שמעשי התחתונים מקולקלים מכביד הכסא עליהם והחיות יגיעין ומזיעין. ומזיעתן אשר הוא ע"י מעשי הרשעים. הנה נעשה מזה הנהר דינור אשר על ראש רשעים יחול. ע"כ מהרמ"ע מפאנו ז"ל. ועפ"ד דרכנו. הנה ע" מעשי הרשעים נעשה עבודת כל צבאות העליונים בעמל ויגיעה רבה מצד כח הבחירה שנעשה אז גם בהם וכנז'. ומזה נפיק הנהר דינור אשר על ראש רשעים יחול. וכמ"ש בזוה"ק ויקרא ט"ו ב'. כד חובי עלמא סגיאו אסתים עתיקא קדישא כו' וכדין דינין מתערין בעלמא וכרסוון רמיו כו' נפקין גרדינין נימוסין קליפין (שיוצאים קליפות מינים ממינים שונים) ואחדין בקולפוי דגבורה (שנאחזים במטה ושבע הגבורות שהם קוי הדין) וכדין אשתכחו עלמין חסרין וקטטותא אתער בכלהו. שנעשה קטטות ומריבות בכל העולמות ע"י התקרבות וכניסת הרע בהם ועי"ז הוה עבודתם בעמל ויגיעה רבה ומזה הוא ג"כ זיעתן של חיות. ונפיק מזה הנהר דינור אשר על ראש רשעים יחול:

והרי לנו עכ"פ כי כל תוצאות הטוב והרע מן הכח אל הפועל אשר בכל העולמות בי"ע הנה הם נעשים ע"י הנמצאים אשר בכל עולם ועולם גופה כי זהו כל ענין העבודה אשר ישנו גם בכל צבאות העליונים ג"כ וכנז'. אמנם כולם תלוים במעשי האדם וכנ"ל. והרי נעשה ע"י האדם שבעוה"ז כל יציאת כחות הטוה"ר כולם שיצאו מן הכח אל הפועל בכל עולם ועולם כהראוי לו ע"י סיבובי כל מעשי האדם הם בפעולתיו או בדיבורו או במחשבתו וכנ"ל:

והנה חלק הקב"ה מכבודו לבשר ודם להעשות שותף עמו במע"ב. ובונה בשמים עליותיו בכל פעולותיו ומעשיו אשר בעוה"ז. וכשם שכל מה שברא הקב"ה הנה ברא הכל ברצונו בלי הכרח ח"ו כן חלק מכבודו לבשר ודם ונתן לו האפשרית בכל פעולותיו לעשות בהם כרצונו. וכ"ז הוא ע"י בריאת הטוב והרע. כי אלו שברא הקב"ה רק את הטוב לבד. הרי היה האדם מוכרח במעשיו ולא היה תועלת כלל מכל כח הפעולה שנתן בידו. כי הרי אין הקב"ה צריך לעזור עמו במלאכתו. ומה שתלה יציאתם מן הכח אל הפועל ע"י האדם הנה הוא רק משום שרק זהו הטובה האמיתית לכל העולמות כולם והדרך העיקרי לבוא לתכלית תיקון האחרון שהוא לסוד האחדות השלימה (אשר בארנו בכהתוה"ם כלל ט"ו וי"ז) והוא אינו אלא רק כשיעשה הגילוי הזה בגרמת האדם עצמו. כי עי"ז הרי נמשך מעצמו אל עצמו שהוא הבחנת האחדות. ואינו נקרא שנעשה מעצמו אלא רק כשעושה בבחירתו בלי הכרח כלל וכ"ז הוא רק ע"י בריאת הטוב והרע. והגם שהרי עתה הרי עומד האדם בסכנה גדולה פן יגדל קלקולו יותר מתיקונו. והיה יותר טוב לפניו שלא יותן לו כח הפעולה כלל. אמנם הנה על זה כבר היכן הקב"ה עלות מרחוק ברוב תחבולות שונות לתקן לבסוף את כל קלקוליו מכל וכל (ויתוקנו ג"כ כ"ז רק ע"י האדם עצמו) עד שלבסוף כל סוף יתבטלו כל הקלקולים ויוחזרו הכל לתיקונים. גם בפושעים ומורדים היותר גדולים רחמ"ל. וכמו שיתבאר סוד הענין לקמן בחלק שני. והגם שהדברים הללו הן מכבשונו של עולם ואין עתה מקום לביאורם כי הם ארוכים מאד וכמו שתראה לקמן חלק שני. אך זאת נאמר כי ברור הדבר למביני מדע כי כשם שאמרו חז"ל שיש תקנה בתשובה להתהפך גם הזדונות לזכיות. וכ"ז הוא ע"י מעשי האדם בבחירתו היינו ע"י תשובה מאהבה. וכמ"ש יומא פ"ו ב'. הנה כמו כן הרי לא יפלא ממנו ית"ש להכין עלות על זה להפך הוא לבדו את כל קלקולי האדם לתיקונים גדולים שלא ע"י בחירת האדם ג"כ. אמנם חילוק גדול יש בזה כי כשמתהפכים ע"י האדם עצמו זדונותיו לזכיות ע"י תשובה מאהבה. אז הוא זוכה בכ"ז תיכף. אבל כשמתהפכים לתיקונים ע"י עלילותיו ית"ש. היא רק ע"י זכות הצדיקים אשר עליהם עומד ומתקיים העולם גם עתה תמיד. ולכן אינו זוכה להם אותו האדם המקלקל. אלא עד שמוכרח בתחילה להיות מצע תחת רגלי הצדיקים. ובסוד מאמרם ז"ל ר"ה י"ז א'. נשמתן נשרפת והרוח מפזרתן ונעשים אפר תחת כפות רגלי הצדיקים. אמנם גם על זה הנה יהיה נוח לו ג"כ במה שנברא יותר משלא נברא. וכולם יאמרו הודו לה' כי טוב. ודי בזה כעת:

ונחזור להענין כי ענין בריאת הטוב והרע. הוא מה שחלק הקב"ה מכבודו לבשר ודם להיות גם הוא עי"ז לבונה עולמות ומחריבן ולבוא בשכרו בפעולותיו אשר היכן לעצמו. כי רק זה הוא הטוב האמיתי לבוא עי"ז לתכלית תיקון האחרון. כי במה שמכין האדם לעצמו בפעולותיו גופה אשר עושה מדעתו ורצונו שהוא כל כחות הפנימית שבו. הנה מתעלם אותו הדבר בו ונעשה עמו לאחד. ובאשר שכל פעולותיו הוא מגיע ועולה למעלה עד אור קדושתו ית"ש הנה נמצא שמתייחד האדם עי"ז בהקב"ה עצמו על ידו גופה. ויבוא עי"ז לסוד האחדות השלימה שהוא תכלית כל התכליות וכמו שבארנו בכהתוה"ם כלל ט"ו ענ"י וכלל י"ז ענף ד' ה'. והרי נמצא שעיקר כל התיקון הוא נעשה ובא ע"י בריאת הטו"ר כי הרי מזה הוא כל ענין הבחירה אשר הוא עיקר התיקון להאדם עצמו וכן מתתקנים כל העולמות כולם על ידו:

וענין בריאת הרע והתערבותו בהמציאות. הנה הוא עצמו כל הענין דעולם התוהו. שהוא כל ירידת ונפילת השברי כלים אשר נפלו ונטבעו במציאות הטומאה והרע שנעשה אז. וכמו שיתבאר לקמן חלק שני. וע"י מעשה התורה והמצוה וכל מאורעות האדם. הם עולים ונבררים ומתתקנים ומשתתפים בהמציאות דכל העולמות כולם. כי מהם עצמם נעשה ונבנה העולמות כולם כנודע וכמו שיתבאר שם. וא"כ הרי נמצא שנעשו תיקון כל העולמות כולם ע"י האדם והרי בונה האדם את כל המציאות כולו ע"י כח הבחירה הניתן בידו שהוא ע"י בריאת הטו"ר. והנה נתבאר לקמן בחלק שני כי עיקר בריאת הרע אשר ברא אותו הקב"ה הנה הוא ג"כ רק בבחי' כח לבד. וכל יציאתו הראשונה מן הכח אל הפועל הנה היה נעשה ג"כ רק ע"י הנבראים עצמן. וכמ"ש בתנחומא בראשית סי' ז' שאמר הקב"ה לאדם אתה עושה אותו רע. וכמו שיתבאר שם בארוכה בזה. והרי נמצא כי כל תלאות היצר ויגיעת האדם על התורה והמצוה הנה הוא רק ע"י מעשי הרשעים. ואם אין רשע אין צדיק כמ"ש במדרש תמורה. ונעשה עיקר הבחירה ג"כ רק מגרמת האדם. וע' עוד בזה בספר זוהר הרקיע דברים עמוקים להאריז"ל ע"ש ד' ס"ט וד' ע' ע"ש. אמנם אותו הכח הראשון דשורש מציאת הבחירה הנה זה היה כלול ומעורב בהאורות דהנקודות. והם הסיגים כנ"ל. ונעשה אותו הכח בהם ע"י צמצום החזק ותוקף הגבורות. ומשום שהיו כולם רק משפעת הגבורות דהמ"ס בולד"ק ולכך עיכב עתיקא קדישא את תיקונו ולא השתתף אורו בעולם הנקודות כדי שיצאו הסיגים הללו לעצמן כי עי"ז נעשה כל כח הבחירה כנז':

[ד] **והנה** אותן הב' בחי' סיגים אשר אמרנו. אחד העביית דכל שרשי מציאיות דהבי"ע שהם הכחות דגבול ומדה שבהם. והשני השרשים דמציאת הקליפות. הנה הם היו גורמים הפירוד ונעשה עי"ז כל המיתה והשבירה. וכדי שיצאו כל אותן הב' בחי' סיגים מן הכח אל הפועל. כי בהבחי' הראשונה דהסיגים הרי יצאו עי"ז כל העולמות כולם וכנ"ל. והבחי' השניה דהסיגים

הרי נעשה ע"ז כל כח הבחירה שהוא עיקר הכוונה בהבריאה כולה וכנ"ל ג"כ. וכל זמן שהיו ביחד ומעורב עם האורות דהנקודות לא היה אפשר שיתגלה שום ענין מאלו הב' מיני סיגים מאומה. כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החשך ולא היה עדיין שום גילוי להטביית כלל ומכש"כ שלא היה שום גילוי לכח המציאות דהקליפות כלל. כי הם נכוים מאור הקדושה ומתבטלים לגמרי. אמנם באשר שהאורות עצמן היו ג"כ גבורות גדולים אשר הם עצמן הסבה והשורש לאלו הב' מיני סיגים הנז'. לכן התעוררו אלו הב' מיני סוגים לצאת מן הכח אל הפועל ונפרדו ונתפזרו. כי הרי הם עצמן כל תכונת כחות הפירוד העיקרי. כי שרשי דמציאות הבי"ע הרי הם הכחות דגבול ומדה וכל הריבוים כולם. ושרשי הכחות דהקליפות הרי הם עצם כח הפירוד גופה. וכמ"ש הרב במבו"ש הנ"ל כי הם גורמים הפירוד. והוא עיקר הסיבה דמיתת המלכים ושבה"כ. כי הם אינם מתדבקים בהקדושה מאומה וכפסולת ועפר שאינם מתדבקים בכסף צורף לכן גרמו הם את כל המיתה והפירוד. והיינו כי יצאו האורות מהם והוא המיתה. והם נתפזרו לבקעים ושברים אין קץ שיצא כל כח פרטי שבהם לעצמו והוא השבירה. וכנ"ל סי' ג' אות ה'. והנה אז יצאו כל הב' בחי' הנ"ל שבהסיגים מן הכח אל הפועל ונעשו כל השרשים העיקריים אשר כקרני חגבים לכל המציאות דהבי"ע כולן. וכן יצאו אז כל שרשי הכחות דהקליפה כולה. ואח"כ נעשו אז כל הקליפות ממש ג"כ. כל אבות הטומאה עם תולדותיהן כולן ובהם נתערבו ונטבעו כל שרשי המציאות דהעולמות כולן. והוא כל ענין דעולם התוהו. כי יצא אז הקליפה בכל תוקפה קודם להפירי והיתה שולטת ומושלת לפי שעתה. וכמ"ש והארץ היתה תהו ובהו וחושך. והיה שליטתה עד ביאת האור דשם מ"ה. וכמ"ש ויאמר אלהים יהי אור ואז כלו כל הקליפות העיקריים שבהם ומאז ולהלאה התחיל זמן התיקון והבירור ויוגמרו להתתקן כל הבירורי דהו"ק מהמלכין קדמאין בסוף אלף הששי וכמו שיתבאר בעה"י כ"ז בארוכה לקמן חלק שני:

[ה] **אמנם** זמן המציאות דכל עולם הנקודות ועולם התוהו. הנה כאשר נתבונן בזה ע"פ מאמרם ז"ל בפלוגתת ר"א ור"י אם בניסן נברא העולם או בתשרי נברא העולם. וידוע הוא כי אלו ואלו דברי א"ח וכמו שכתבנו בזה בכלהתוה"ס כלל ט' ענף ז' ח' ט' בארוכה ע"ש. אך לפי ענינינו הנה נאמר כי הרי אמרו בויקרא רבה ריש פ' כ"ט (וכן בפדר"א רפ"ח ובפסיקתא רבתי פ' מ"ו) כי בכ"ה באלול נברא העולם. והוא ע"פ דעת ר"א. והיה יום ראשון למעשה בראשית כ"ה אלול. וא"כ הנה לדעת ר"י היה יום ראשון כ"ה אדר. ומכ"ה אדר עד כ"ה אלול הם ק"פ יום כשהחדשים הם כולם מלאים [כי כן היה ראוי להיות אלולא החסרון והפגם] והנה החשבון ק"פ. הם מספר הג' שמות **ע"ב ס"ג מ"ה**. והתחיל הגילוי דשם ע"ב ביום כ"ה אדר ונשלם גילויו ביום ו' סיון שהוא ע"ב יום ולכן היה אז יום מתן תורה דהדברות הראשונות כי התורה הוא יסוד דאבא שהוא ע"ב דיודי"ן. וכמ"ש הרב בפע"ח שער חג המצות פ"ו בכוונת ברוך המקום. ואח"כ התחיל הגילוי דשם ס"ג ונשלם ביום תשעה באב שהוא מכוון ס"ג יום. כ"ד מסיון ול' דתמוז וט' מאב. והנה השם ע"ב הוא היה ההתפשטות הראשון (וכנודע בדברינו בכהתוה"ס. וכמ"ש הרב במטי ול"מ פ"א כי התפשטות הא' הוא הי' דהוי"ה ב"ה והוא השם ע"ב) ונשלם ההתפשטות הראשון ביום ו' סיון ולכן היה אז יום מתן תורה. והשם ס"ג הנה הוא ההסתלקות הראשון כנודע בדברינו ונשלם ההסתלקות הראשון בהמ' יום דהס"ג והוא ג"כ המ' אותיות דהב' קס"א (כי הקס"א הוא ב' כנודע. אחד נגד הע"ב ואחד נגד הס"ג) וקנ"א וקמ"ג. והוא המ' יום שעלה משה בהר ונשלם עד י"ז תמוז. כ"ד מסיון וט"ז מתמוז ולכן נשתברו אז הלוחות כי אז נגמר ההסתלקות הא'. וחזרו ועלו למעלה. והוא ע"פ מה שכתבנו בכ"מ מדברינו כי כל ההסתלקות הנה הוא בבחי' עליית מ"ן וכל עליית מ"ן הוא בהשם ע"ב דמוחין ובהד' יודי"ן שבו ולכן הוא מ' יום. והם ג"כ סוד מ' יום דיצירת הולד. וכן היה כאן כי בהמ' יום אשר מז' סיון עד י"ז תמוז אשר קודם התשרי דבריאות העולם. היה **פעולת** דההסתלקות הראשון **דהס"ג**. וכן היה ג"כ אח"כ כי באותן מ' יום עלה משה בהר ונשתברו הלוחות בי"ז תמוז שהוא חזרתן ועלייתן למעלה וכמו ההסתלקות הראשון. ואח"כ י"ד מתמוז וט' מאב הם כ"ג יום והם הכ"ג אחרונים דהס"ג. והנה הי"ד מתמוז אז היה יציאת כל המלכין קדמאין. שהם הבחי' האחרונות דהס"ג וכנ"ל בדברינו בדרוש ב' סי' א' אות ג' ובכ"מ. והנה הפגם והביטול והמיתה אשר היה בהמלכין קדמאין הם י"ד בחי'. הז' מלכים שמיתו והד' אחוריים דהאו"א וישסו"ת שנתבטלו והג' בחי' הנה"י דהכתר שנפגמו והם י"ד בחי' (ע' שביה"כ פ"ב) או בדרך זה הג"ר שנתקיימו והד' אחוריים שנתבטלו והז' שמיתו הרי הם י"ד בחי'. וכ"ז אשר יצאו ומלכו בתחילה באותן הי"ד ימים האחרונים דחודש תמוז. והוא סוד הכתוב וד"י זה"ב. והם ב"פ י"ד (ע' רמז הרומז ־ להרמ"ז כת"י) והם הב' מיני מלכים מלכי העגולים והיושר. והיה כל משך זמן יציאתם ומלוכתם שהיא כל משך זמן דעולם הנקודות. י"ד יום שהם הי"ד ימים האחרונים דתמוז. ואח"כ בהט' ימים דאב היה אז כל משך זמן דעולם התוהו כי אז היה חורבנן ושבירתן שהוא כל סוד עולם התוהו והם ט' בחי' הז' מלכים וכללות הד' אחוריים דאו"א וישסו"ת הוא א' וכללות הנה"י דהכתר הוא ט' והם אשר נפגמו ונתבטלו ומיתו באלו הט' ימים ונגמר שבירתן ונפילתן בט' באב. והרי נגמר אז כל הרע בתשעה באב ולכן יצא בו כל מה שיצא. ואח"כ שהוא בהכ"א יום דאב והכ"ד דאלול שהוא מ"ה יום הצמיח אז אור ליושרים שהוא השם ב"ה ויצא ונתגלה למטה ביום כ"ה אלול שהיה יום ראשון לבריאת העולם. והנה כל משך הזמן אשר מי"ז תמוז עד סוף תשעה באב שהיה אז כ"ג יום. והוא הזמן דכל עולם הנקודות והתוהו וכנ"ל. הנה אותן הכ"ג ימים הם הכ"ג אחרונות דהס"ג ובהם כלול השם ב"ן אלא שהוין הוא במילוי הס"ג והם כ"ג אותיות וכזה. **יו"ד וא"ו דל"ת ה"ה וא"ו ה"ה**. אמנם הנה אינו מתייחס הוא על שם ב"ן. משום שהיה כל יציאתם שלא ע"י זווג ואינו יצא עדיין לשם בפנ"ע כלל. אלא שמתייחסים רק על שם ס"ג הכללי דא"ק והם בחי' אחרונות שבו (וכמ"ש לעיל דרוש ב' סי' א' אות ג') ולא היה הגילוי בכל אותן הק"פ ימים אשר מכ"ה אדר עד כ"ה אלול אלא רק הג' שמות דע"ב ס"ג מ"ה לבד אבל עיקר השם ב"ן הוא יצא רק אח"כ שהוא בעת התיקון כי אז נתבררו המלכים הראשונים וחזרו ועלו למעלה למ"ן ואח"כ נתחדשו ויצאו כולם ע"י זווג כנודע. היינו **הב"ן דב"ן** דעולם התוהו עם הט"ר דב"ן והשם מ"ה כולו. והם **המ"ה וב"ן** הכלליים דא"ק אשר הם נתחלקו לכל הה' פרצופים דהאצילות כולו. וכמ"ש בשער עתיק פ"א ובכ"מ. ומשום שיצאו שניהם ע"י זווג ונתחדשו במוחין חדשים. הנה נשלמו ונעשו לבחי' פרצופים ולשמות בפנ"ע והם המ"ה וב"ן הכלליים אשר מהם הוא כל האצילות כולו. וכל חידושם ושלימותם דכל אותן הי"ס דהב"ן הכללי. היה כ"ז עם השם מ"ה הכללי ביחד באותן המ"ה ימים אשר מי' אב עד כ"ה אלול. ואז יצאו ונתגלו כולם שהוא יום ראשון דבריאת העולם. ועכ"ז אינו עולה בחשבון הק"פ יום אלא רק המ"ה לבד. כי משום שנעשו שניהם ביחד הנה במקום הדכורא אינה עולה הנוקבא בשם כלל וכמ"ש בזוה"ק תרומה קמ"ז ב' ושם קל"ח א'. ובפרט כי הרי עיקר התיקון והבירור דהב"ן היה רק ע"י המ"ה כנודע ולכן אינו עולה בחשבון הק"פ יום אלא רק המ"ה לבד. וכן בעולם הנקודות הרי היה נקרא רק בשם הבחי' האחרונות דהס"ג והיה מתייחס אז רק אחר הס"ג וכנז'. ולא היה ניכר הב"ן לשם בפנ"ע אלא רק אחר שנגמר האצי' ובבחי' הנוק' שבכל פרצו' ובפרט בהנוק' הכללית דהאצילות ואחר הנסירה וכל גמר תיקונה:

[ו] **והנה** מצאתי מקום להעיר כאן. לבל ישתומם המעיין על דברינו וכן על כלל כל דברי האריז"ל המדבר כ"כ בענין עולם התהו. כי הרי הוא לכאורה נגד מאמרם ז"ל בחגיגה י"א ב' כל המסתכל בארבעה דברים כו' מה למעלה מה למטה מה לפנים מה לאחור כו' ואמרו שם יכול ישאל אדם קודם שנברא העולם ת"ל למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ כו'. והנה יש מן החכמים שאומרים בזה כי מ"ש למן היום אשר ברא אלהים אדם

על

ועכ"פ הוא כי הפסוק הזה הוא סיבת כל הנזכר והרי הוא מוכרח להכתב בתורה כי אילולא זה לא היה העולם כלל. וכן כל המצות ומעשים טובים הם לבררם ולתקנם. והרי הוא דבר שאינו חלף ועבר כלל אלא הוא משמש והולך עד ביאת המשיח. והעיקר הוא כי הנה התוהו ובוהו וחושך ורוח. הם בפנימית ופנימית לפנימית ובחיצונית וחיצונית לחיצונית. ובפנימית לפנימית הנה הם הכחב"ד. תוהו כתר. בוהו חכמה. חושך בינה. רוח דעת. והרי הם משמשים מן העולם ועד העולם. ודי בזה:

[ח] **והנה** על סוד תוהו ובוהו וחושך ורוח. הנה על זה נאמר. קהלת ז'. גם את זה לעומת זה עשה האלהים. ואמרו על זה בספר יצירה פ"ו. טוב לעומת רע. רע לעומת טוב. טוב מטוב רע מרע. הטוב מבחין את הרע. והרע מבחין את הטוב. טובה שמורה לטובים ורעה שמורה לרעים. ואמר טוב לעומת רע ר"ל שהקב"ה לא גילה את אור קדושתו אלא רק בערך שראה רצונו להמציא את הרע כנגדו ולכן אין גילוי מאצילות ולמעלה כגון העקודים והא"ק. וכנודע שהם נעלמים כי הם מהעולמות דא"ס. כי אין כנגדם מציאת הרע ח"ו. ע' שער הקליפות פ"ג. כי באם שהיה גילוי למטה מאור קדושתם ג"כ לא היה אפשר למציאת הרע כלל. ולא גילה מאור קדושתו אלא רק במה שראה רצונו ית"ש להמציא את הרע כנגדו והוא מאצילות ולמטה. וזהו שאמר טוב לעומת רע. ואמר רע לעומת טוב. כי ישנם בקליפה ג"כ ד' עולמות אבי"ע. ולכן יש להרע כח להתרברב ולומר. אלהים אני. אל אני. מושב אלהים ישבתי כמ"ש ביחזקאל כ"ח. וכן יסד הפייטן בפ' זכור. אתה ה' לעולם תשב. והוא נגדך במטה יושב תפוש מדבר וכל הישוב. אני ואפסי עוד. בלב מתחשב. וכמו שיתבאר כ"ז למטה. וזהו שאמר רע לעומת טוב. ומה שאמר טוב לעומת רע. הוא על הכוונה והרצון. כי גילה את הטוב רק בערך שהיה בכוונתו ורצונו ית"ש לברוא את הרע כנגדו. ומה שאמר רע לעומת טוב הוא על הפעולה והמעשה. כי ברא את הרע כנגד כל הד' עולמות אבי"ע:

ואמר עוד טוב מטוב רע מרע. ר"ל הגם שאנו רואין בההנהגה שיוצא לפעמים מצדיקים דבר רע ומרשעים דבר טוב. וע"ד שאמרו בשיר השירים רבה פסוק א' סי' ו' את מוצא צדיק מוליד צדיק. רשע מוליד רשע. צדיק מוליד רשע. רשע מולד צדיק כו' ע"ש. והרי לנו כי יוצא לפעמים טוב מרע ורע מטוב. והרי נראה ח"ו כאלו שניהם שקולים. או שהם מתחלפים ח"ו. ועל זה אמר הספר יצירה כי לא כן הוא אלא לעולם אין יוצא טוב אלא מטוב ורע מרע ומה שאנו רואין כי יוצא לפעמים רע מטוב וטוב מרע הנה הוא ע"י החטא דעה"ד שנתערב רע בטוב וטוב ברע. וכנודע בסוד יציאת אברהם מתרח וכן מלכות בית דוד מרות שהוא אם המלך אמה של מלכות. כמ"ש ב"ב ל"א ב'. היתה בתו של עגלון מלך מואב בנו של בלק כמ"ש בסוטה מ"ז א' (ע' סדר הדורות ח"א. ב' אלפים תשפ"ז) וכ"ז הרי הוא יציאת טוב מרע. וכן עד"ז רע מטוב כמו ישמעאל מאברהם ועשו מיצחק ואמרו. שבת קמ"ו א'. עד ג' דורות לא פסקה זוהמא מאבותינו שהוא מהחטא דעהד"ע ויצאו ישמעאל ועשו מתערובות הזוהמא שבהם. ואברהם מתרח ורות מעגלון מהתערבות הטוב שבהם והרי יוצא באמת רק טוב מטוב ורע מרע:

ואמר הספר יצירה עוד הטוב מבחין את הרע והרע מבחין את הטוב. ר"ל הטעם שברא הקב"ה את הרע ג"כ. כי אלילא מציאת הרע לא היה ניכר הטוב כלל ולא היה נרגש ההנאה ממנו לשמוח בו כי אין דבר ניכר אלא מהעדרו והמורתו. וכמ"ש במסכת תמורה כי אלולא המות לא היה ניכר החיים ולא היה נודע שהם חיים ואלולא הרשע לא היה ניכר הצדיק ואם אין טומאה אין טהרה כי לא היה נודע מעלתו והנאתו כלל וכן כל שכר הצדיקים וטובם הרי הוא רק בסיבת בריאת מציאת הרע. וזהו שאמר הטוב מבחין את הרע והרע מבחין את הטוב טובה שמורה לטובים ורעה שמורה לרעים:

ונחזיר לענין כי תוהו ובוהו וחושך ורוח הנה הם סוד הד' קליפין. רוח סערה ענן גדול אש מתלקחת נוגה. והם כלל כל המרכבה הטמאה כי רוח סערה הוא מלכות דקליפה. הגרועה מכולם. ענן גדול הוא נה"י דקליפה. אש מתלקחת הוא חג"ת דקליפה. נוגה הוא כח"ב דקליפה. וכמ"ש בזוהר הרקיע דף כ"ו ע"ב. וכן בתיקונים תיקון י"ח ל"ה א'. רוח סערה דא קו תוהו כו' ענן גדול דא בוהו. אש מתלקחת דא חושך ונוגה דא קליפה ד' כו' ע"ש. ובכללות הנה הם ג"כ סוד אבי"ע דקליפה. כי נוגה הוא אצילות דקליפה. אש מתלקחת בריאה דקליפה. ענן גדול יצירה דקליפה. רוח סערה עשיה דקליפה. כי אלו הד' הם בכללות וכן גם בפרטות בכל עולם ועולם. יע' בזוה"ק בראשית ט"ז א' ובמקדש מלך שם.

והנה שורש הקליפין הללו ומציאות כל הרע כולו הנה הוא נעשה ממיתת המלכים ושבירת הכלים. כי כאשר נשברו הכלים ועלו האורות למעלה הנה באשר שכל המלכים הנה היו רק מהמלכיות דב"ן שהם גבורות גדולים והיו אז בהעלם דאור א"ס. כי בכל עולם הנקודות גם בעת מלוכתם. לא התייחד עמהם אור א"ס כלל ולא נתגלה בהם כלל אלא בהתפשט הארתו בהם רק בהעלם גדול. ע' זוהר הרקיע דף ק"ז א' ומאמרי רשב"י בדפוה"ח תרכ"ח כ"ב סע"ד. ולכן לא היה להם אז שמות הספירות כלל ולא שם אצילות כלל. וכמ"ש באד"ר קל"ה ב' וכלהו אתקרון בשמהן אחרנין מן קדמאין ע"ש. ומשום שהיו בהעלם גדול מאור א"ס והיו גבורות גדולים לכן כאשר יצא האורות מהם וירדו השברי כלים למטה במקום העתיד להעולמות בי"ע הנה נתעבו עוד ביותר ע"י ריחוקם ממקורן ונעשה בהם סיגים שהוא דינין קשים. והנה באותן השברי כלים היה כלול בהם שורש כל הנבראים כולם מכל חלקי הדלח"מ של כל העולמות בי"ע אשר מן העולם ועד העולם. וכמ"ש במאמרי רשב"י הנז'. והנה כאשר ירדו במקום העתיד להעולמות בי"ע הנה יצא אז כל שרשי הדלח"מ אשר בכל העולמות כולם שהיו עתידים לצאת בכל משך ימי עולם הנה יצאו כולם אז מן הכח אל הפועל כולם יחד ברגע אחד אלא שהיה כל מציאותם אז רק בבחי' שרשיים לבד. כי הרי היו רק מכח המלכיות דהב"ן לבד. אבל בבחי' השרשיים הנה יצאו כולם עכ"פ. וחלק המדבר מהדלח"מ אשר יצאו אז והם הנשמות בני אדם אשר יצאו אז ג"כ בבחי' שורש. הם הם התתקע"ד דורות אשר נזכרו בכמה מקומות בדברי רז"ל ונרמזו בתבת בראשית. כמ"ש במדרש תהלים מזמור ל' סי' י"ג ע"ש. ואמרו במדרש ב"ר פ' כ"ח סי' ד' אלף דור עלו במחשבה להבראות וכמה נימוחו מהם תתקע"ד. ור"ל כי שורש כל הנשמות כולן הם אלף דור. ע' לקמן ח"ב דרוש ד' ענף י"ח סי' א'. ותתקע"ד מהם הם אשר יצאו בעולם התוהו והיו רעים מאד כמ"ש בחגיגה י"ג סע"ב וכן במדרש תהלים הנז' ולכן נימוחו תיכף. והנה ע"י רעתם יצא כל הרע מהכח אל הפועל. כי הדינים קשים והסיגים שאמרנו לעיל הוא אינו עדיין הרע עצמו ח"ו כי אפשר להמתיקם ולעשותם לדינין דקודשא רשפי אש שלהבת י"ה אך ע"י רעת התתקע"ד דורות יצא מהם כל הרע כולו ונבלעו ונטבעו. כל שרשי הנבראים דכל חלקי הדלח"מ שהיו כלולים בהשברי כלים כנז'. בהזוהמא והרע. והוא הרע אשר יצא בעולם התוהו והיה יציאתו ע"י התתקע"ד דורות. כי על ידיהם יצא מהכח אל הפועל מהדינים קשים והסיגים דהשב"כ. וכמו שיתבאר בזה עוד לקמן ח"ב דרוש ב' ע"ש הענין בביאור בעומק ובארוכה. והנה יצא אז כל הטומאה והזוהמא והרע הנרמזים בהתוהו ובהו וחושך. ובהם נתערב כל הכחות דהבריאה כולה ועל זה הוא התורה והמצוה לבררם ולתקנם כנודע:

[ט] **הנה** אמרנו כי כל עולם הנקודות כולו היה בהעלם גדול מאור א"ס. ולא היו נקראים אז באמת בשמות הספי' כלל אלא רק על שם הז' מלכי אדום הנאמר בסוף פ' וישלח וכמ"ש באד"ר קל"ה. והנה לא היה אז בהם שום אלהות כלל וכלל ח"ו. אמנם אחר שיצאו מהם כל הסיגים במיתתם ושבירתם ועלו ונתקנו בעת התיקון דמעשה בראשית הנה ניתוסף בהם אח"כ אור על אור בתוספת מרובה על העיקר הרבה מאד. כי הרי בתחילה היו רק מהמלכיות דב"ן ואח"כ ניתוסף בהם כל

הט"ר דב"ן וכל המ"ה כולו. וכמו שמבואר לעיל דרוש ד' עש"מ. והשם **מ"ה** הנה הוא מרזא דאור א"ס והתפשט והתלבש אור א"ס בהם ע"י **המ"ה** והט"ר דב"ן והתייחד עמהם ביחוד עצום עד שנעשה חד עמהם ונעשו עי"ז לפנים חדשות לגמרי כי מקודם היו נקראים בשם נקודות. ובחי' הי' ספי' שבהם ובפרט הז"ת שבהם היו נקראים בשם הז' מלכי אדום. אבל עתה ר"ל מאחר התיקון והלאה הנה נקראו בשם אצילות ובשם הי' הספי' כח"ב חג"ת נהי"מ והתייחדו כולם זב"ז בסוד רשות היחיד כי הם מעתה רשותו ומקומו דיחידו של עולם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. וכמ"ש ברע"מ פינחס רנ"ז ב' דאיהו אתפשט ואמליך בהון ואתקרי בהון ואתכסי בהון ודר בהון כנשמתא לגבי אברים דגופא. וכן בפ' שלח קנ"ט א'. עלמא קדמאה ההוא עלאה טמירא דכלא כו' דאיהו גניז בגוויה. ולכך נקרא כל האצילות בשם רשות היחיד כי הוא רשותו ומקומו דיחידו של עולם ב"ה. והתייחד הוא ית"ש עם כל האצילות כולו עד שנעשית חד ממש עמו והוה כל האצילות כולו אלהות גמור על ידו. ר"ל ע"י יחודו בהם. משא"כ המלכים דהנקודות לא היו אלהות כלל כי היו רק בסוד רשות הרבים נפרדות זו מזו כמ"ש הרב בשער המלכים פ"ה. והוא ע"י שהיו אז בהעלם גדול מאור א"ס ר"ל שאור א"ס היה נתעלם מהם הרבה מאד וכל יניקתם ומציאותם היה רק בהמשכת הארה ובהעלם גדול מהם. משא"כ האצילות הנה התפשט והתלבש שם מאור קדושת עצמותו גופה ונתגלה ומתייחד עם כל האצילות כולו להיות חד עמהם ועי"ז נעשה כל האצילות כולו אחד וחד עמו והוא כולו אלהות גמור יחיד ומיוחד. כי מעת שהתגלה והתייחד שם שהוא מעת שתיקון דגילוי השם **מ"ה** הנה לא סר ולא יסור יחודו מהם לנצח:

והנה א"ס ית"ש אשר הוא פשוט בתכלית הפשיטות באחדות פשוטה בלי גבול ותכלית הרי אין לו שם כלל כי כל שם מורה על בחי' גבול ומדה שנגבל בשם הזה אבל האחדות הפשוטה בלי התחלה ותכלית ובלתי זמן. בלי ראשית ובלי אחרית. הרי אי אפשר לשערהו ולהגבילהו בשום שם ומלה והנה הוא נעלם בתכלית ההעלם. אך כדי להתגלה באיזה גילוי מאור קדושתו ית"ש. הנה באשר כי כשם שאין לו גבול כן יש לו כח בגבול ג"כ. כי הוא מרוממות מעלת א"ס שלא יפלא ממנו שום דבר. הנה נטלם את אורו ועשה מקום. שהוא כח אפשרית. להמציא עולמות רבים ולהתגלה להם עכ"פ. וגילויו הראשון הנה היה במציאת העשר ספירן דאצילות שהם מציאות ספיריי ובהירה כזו הראויה לקבל את אור קדושתו להתלבש בהם ולהתייחד עמהם. והנה הם מצד עצמן הנה יש להם גבול ומדה. וכמ"ש ברע"מ פנחס רנ"ז ב'. דכל ספירה אית לה שם ידיע ומדה וגבול ותחום ובאלין שמהן מארי עלמא איהו אתפשט ואמליך בהון כו' וכל"ל. והנה התלבש בהם ביחוד עצום עד שנתגלה הוא עצמו על ידיהם בשם שהוא השם המיוחד. שם ידהו"ה ב"ה. ובכל השמות והכינוים המסתעפים ממנו דכל ספירה אית לה שם ידיע וע"י שהוא חד עמהם נעשו הם גופה לשמותיו והם מעתה כולם שמותיו של עצמותו ממש ית"ש. והנה על ידיהם ר"ל ע"י התלבשו בהם ברא ויצר ועשה. הוא עצמו. את כל העולמות בי"ע וכן משגיח עליהם תמיד ומנהיג אותם תמיד. הוא עצמו. על ידיהם ר"ל ע"י התלבשו בהם. והוא ע"ד הנשמה שבגוף שעושה את פעולתו בכל עניני העולם ע"י הגוף. וכן כשם שהגוף הגם שהוא רק בשר ודם וכל ענין הגוף הרי הוא רק עור בשר גידין עצמות עכ"ז הנה ע"י יחוד הנשמה שבו. שמתייחד בהגוף וממלא אותו בכל מלואו. נעשה עי"ז כל הגוף עצמו כולו חי. כן הוא הספירן דאצילות הגם שהם מצד עצמן הם אינם אלהות אך ע"י יחודו בהם הם כולם אלהות גמור. וכן ע"י יחודו בהם נעשה כל העשר ספירן כולם חד. וכמ"ש אליהו זל"ט. רבון עלמין כו' אנת הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן לון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין כו' ובהון אתכסיאת (ר"ל שבהם הוא מתלבש) ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון (שהם נעשו כולן אחד על ידו ובסוד רשות היחיד. ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה כאלו אפריש בך כו' וכל ספירן כל חד אית לה שם ידיע כו' ואנת לית לך שם ידיע דאנת הוא ממלא כל שמהן (ר"ל כי הגם שהם נעשו לשמותיו עצמו עכ"ז הנה אין לו שם ידיע כי הוא מתגלה לפעמים בשם זה ולפעמים בשם זה וכמ"ש לפי מעשי אני נקרא) וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארון כלהו שמהן כגופא בלא נשמתא כו' והוא כמו שאמרנו כי אינם אלהות מצד עצמם ח"ו אלא רק מצד יחודו בהם. אמנם באמת כי מעת התיקון אשר לצורך מעשה בראשית הנה לא סר ולא יסור ח"ו יחודו מהם לנצח. ומ"ש וכד אנת תסתלק מנייהו כו' הוא רק ללמדינו כי כל **אלהות** שבאצילות הוא רק מצד אור קדושתו ית"ש השורה בהם ומתייחד עמהם כנז':

[יוד] **והנה** בדבריו הללו יובן לנו מ"ש האריז"ל בשער הקליפות פ"ג כי הקליפה בתאוה תמיד לדמות לעליון וכקוף בפני אדם ועל זה נאמר אם תגביה כנשר כו' משם אורידך ע"ש. ולכאורה יפלא כי איך אפשר להקליפה להעיז פניה כ"כ הלא יודעת בעצמה היטיב שכל מציאותה וקיומה הוא רק מהקב"ה. וכבר העיר בזה האריז"ל עצמו במאמרי רשב"י פ' תצא דף רע"ז ב' בדברי הרע"מ שם שאמר לבתר דעבידו גרמייהו אלהות. עתיד קב"ה לאעבר לון מעלמא כו' כו'. אמר שם האריז"ל. זה נראה תימה גדול איך סמ' ונוקביה יהיו כל כך פתאים למרוד בקונם ולחשוב בלבבם שהם אלהות הרי הם יודעים ומכירים שהם רק שלוחיו ית"ש. אך הענין הזה יובן בסוד ומלכותו בכל משלה שאמרו בתיקונים (וכן ברע"מ פנחס רמ"ג ב' דביומין דחול) שכינתא תהא אתלבשת באלין קליפין. והוא בזמן שישראל חוטאין כי אז השכינה גולה בגלות ומתלבש בתוך הקליפות. וכראותם כי הם נעשה גוף וכלי אל ניצוץ האלהות המתלבש בתוכם אז הם חושבים כי הם עצמם גוף האלהות ח"ו ועי"ז הם עבדי גרמייהו אלהות עכ"ל. ומ"ש בשם התיקונים. הוא בתיקון ס"ט קל"ד ב'. דמלכות דעשיה היא מתלבשת בקליפין דסטרא אחרא לקיימא בה ומלכותו בכל משלה. וע"ש עוד קכ"ו ע"א שחושב שם כל העשר ספירן דקליפה. ואמר שם ואינון כתרין תתאין אינון קליפין לעשר ספירן דקדושה ועשר ספירן מוחא בגוייהו. ואלין קליפין אינון מחילה בין ישראל לאביהם שבשמים. באלין קליפין מתלבש קב"ה ושכינתיה (ר"ל עד"א ומלכות דעשיה) לקיימא ומלכותו בכל משלה ולקיימא ביה כי מלך על כל הארץ אלהים (לפנינו תהלים מ"ז כתוב. כי מלך כל הארץ אלהים. בלי מלת על). (וע' בתיקונים שם תיקון ע' דף קמ"א ע"ב שאמר שם כי מה שכתוב. כי מלך על כל הארץ אלהים. הוא בבחי' שלטנותיה בכל ארעא. והוא כמו שאמרנו שהכוונה הוא על עד"א ומלכות דעשיה. אבל בחי' שלטנותיה. בשמיא ובארעא. הנה הוא נקרא בשם הויה אלהים. ע"ש כל הענין) אבל לעילא באתריה (שהוא באצילות) אתמר לא יגורך רע. אלא קליפין דיליה לעילא. אינון לבושין מכמה גוונין ספירן דנהורא (והוא לבושין דבריאה דהן קליפין נגד האצילות. הגר"א שם ע"ש) דמנהון אתפשט קב"ה בגלותא ואתלבש באלין אחרנין. בגין לנטרא לישראל דאינון מתלבשין באלין קליפין. ודא איהו בכל צרתם לו צר. בקדמיתא יהב לון בידא דשליח דאיהו גבריאל ולא הוה מזוגא לסמ' ולמשריין דיליה אלא ע"י שליחא. בגין חובין דישראל אתלבש הוא (ר"ל עד"א דעשיה והוא קב"ה דעניננו כנז') בהון וכביכול אתי ליה ע"י דקב"ה (שהוא עד"א ומלכות דעשיה המתלבשים בהון) לאחר החורבן. וע' לעיל בהקד"ת דף ב' ע"א. ד' ע"א. י' ע"א. וכן בתיקון ו' דף כ"ג א' ב'. וברע"מ תצא רע"ח א'. ושם רע"ז ב'. אמר כי גם המלכות דבריאה הנה בחובין דישראל יכילת לאתחללא בין אומין דעלמא אך מלכות דאצילות עליה נאמר אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ע"ש. וא"כ הרי אפשר להעמיד דברי התיקונים דענינינו גם על עד"א ומלכות דכל הבי"ע) ואמר שם התיקונים עוד. להאי. (ובכ"ה והאי) ור"ל כי זה. אשר אמרנו כי לאחר החורבן אתי ליה

כביכול ע"י קב"ה. שהוא עד"א דהבי"ע המתלבש בהון. הנה כ"ז הוא ג"כ רק. אם ישראל אזלין באורח מישור ומקיימין אורייתא ופקודין דיליה. ואם ח"ו לא מקיימין אורייתא ופקודין דיליה. יהיב עשר כתרין (נוכראין שהם כלל הד' עולמות אבי"ע דקליפה. שמקומם הוא מתחת האצילות עד סוף העשיה. כנ"ל דרוש ה' סי' ה' אות כ"ג) בידוי דסמ'. ולא צריך מזונא לא מידא דקב"ה (ר"ל מעד"א דבי"ע) כש"כ משליחא דיליה (כי הוא מקבל אז את שפעו מאצילות עצמו מהארת אחוריים דהמלכות דאצילות המתפשט בעולם הבריאה. וע' עוד לקמן ח"ב דרוש ד' ענף י"ד סי' ב') ודא גרים לפרעה דאמר לי יאורי ואני עשיתני בגין דחזא כתרין נוכראין בידא דסמ'. הנה השר של מצרים הוא רהב. והוא ג"כ שר של ים. וכמ"ש בזוה"ק סוף ח"ב דף רע"ב ב'. *) והוא ג"כ שר של ישמעאל אבל סמ' הוא שר של עשו. ע' פ' בלק קצ"ב ב' ופ' פנחס רמ"ו ב'. אמנם אז היה מלכות מצרים שולט על כל האומות כמ"ש בפ' שמות ו' ע"א ופ' בשלח מ"ט רע"א והיו אז סמ' ורהב שותפים בשליטת פרעה ר"ל כי שליטת פרעה היה בכח שניהם. וכן הוא בהגהות מהרח"ו בפ' בשלח מ"ט א' על פסוק ויסר את אפן מרכבותיו. כתב שם מהרח"ו ז"ל. אפן גימ' סמא"ל. והרי לנו כי שליטת פרעה היה מסמ' ורהב יחד. וזה שאמר התיקונים דעניננו דלכך אמר פרעה לי יאורי ואני עשיתני בגין דחזא כתרין נוכראין בידא דסמ'. ור"ל שראה כי הוא המושל בכל הד' עולמות אבי"ע דקליפה. וחשב פרעה הרשע. שהמאציל עליון ית"ש סילק את רשותו מכל הקליפה כולה אלא שנתן את כל הקליפה כולה ביד הסמ' לעשות הכל כחפצו בלי מושל עליו והרי אפשר לו לעשות כל מה שבלבו. וע"ד שאמר איוב. ארץ ניתנה ביד רשע וזהו שאמר. שמות ה' ב'. מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי את ה'. ולכן אמר לי יאורי ואני עשיתני. ור"ל על מזלו וכחו שהוא נשמתו וחיותו. והוא הסמ' שהוא שרו ונשמתו המתייחד בו. הוא עצמו עשה אותו ואין בעולם הזה אלוה בלעדו. וכמ"ש במדרש שמות רבה פ"ה סי' י"ד. שאמר פרעה הרשע למשה רבע"ה. אני הוא אדון העולם ואני בראתי את עצמי ואת נילוס. ור"ל על נשמתו ורוחו שהוא הסמ' השורה בו ומתייחד עמו ככל נשמה עם גוף. וכן אמרו שם בשמו"ר עוד פ"ח סי' א' ב'. כי פרעה הרשע היה אחד מד' בני אדם שעשו עצמן אלהות כו' ואמר הקב"ה למשה. פרעה הרשע עשה עצמו אלוה. הריני עושה אותך אלוה עליו והוא מה שנאמר ראה נתתיך אלהים לפרעה. וכל זה הנה היה משום שראה שניתן בידו כל העשר כתרין נוכראין כנז' שהם כל הד' עולמות אבי"ע דקליפה שניתנו כולם להסמ'. והרי אפשר לו להשתמש עמהם ולעשות את כל חפצו. אמנם האמת כי לא היה כן כלל וכלל ח"ו וכמו שיתבאר. ואמר שם התיקונים עוד דבקדמיתא כד הוו כתרין תתאין בידא דקב"ה מה כתיב בישראל וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך. ובזמנא דאינון כתרין נוכראין בידא דסמ' לא דחלין אומין דעלמא מישראל ועבדין בהו כרעותייהו עד שעתא דפורקנא דיתקיים בהו ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. עד כאן לשון התיקונים לעניננו וע"ש עוד ועוד:

והענין בביאור הוא כי נודע הוא שעשר ספי' דקדושה הנה הם מתפשטים עד סוף העשיה והם בפנימית כל העולמות והם התפשטות אורו ית"ש המתפשט ושורה בכל העולמות כולם בבחי' נשמה לנשמה והוא המקיימם ומנהיגם. והגם שהתפשטותם הוא דרך מסך שבין כל עולם ועולם ואינו דומה הי' ספי' דבריאה להי' ספי' דאצילות והי' ספי' דיצירה להי' ספי' דבריאה והי' ספי' דעשיה להי' ספי' דיצירה כי בכ"א נתפשטו ע"י מסך ונתמעט אורם והם בכ"א כמו מחותם לגחתם עכ"ז הרי הם כולם אורו עצמו ית"ש והם כולם אלהות גמור יחיד ומיוחד מהתחלת י' ספי' דאצילות עד סוף י' ספי' דעשיה. ושם בכ"א כל הה' פרצופים א"א או"א זו"ן. וכמ"ש בשער השמות פ"א וכנודע. והנה עד"ז הנה הוא גם את זה לעומת זה עשה האלהים ושם עשר ספירין דקליפה וד' עולמות אבי"ע דקליפה והתחלתם הוא מתחת האצילות דקדושה עד למטה מהעשיה אלא שהם בהיפוך מהקדושה כי הקדושה הרי כל מה שהוא יותר עליון הוה שם האור יותר גדול ויותר נעלה ומרומם באין ערך על התחתון. והקליפה הוא להיפך כי כל יותר תחתון הוה הטומאה והזוהמא והרע יותר מרובה בו באין ערך על העליון שעליו. והנה כל הקליפה כולה הרי קיומה וחיותה הנה הוא מתמצית הארת האחוריים דקדושה אשר כנגדה כי הקליפה דאצילות היא יונקת מתמצית הארת אחוריים דהיכל קה"ק דז"א דבריאה. וכן מסוד דדי בהמה דהנוק' דאצילות המתפשטים בגבול עולם הבריאה וכמו שיתבאר לקמן ח"ב דרוש י"ד ענף י"ד. והאמת הוא כי גם הקליפה דאצילות הנה מקומה העיקרי הוא ג"כ רק נגד ו' היכלין תתאין דז"א דבריאה. אך לפעמים הנה יש לה שליטה להתאחז ממקומה גם בהארת אחוריים דההיכל קודש הקדשים שבו ג"כ. וכמ"ש הרב בשער הקליפות פ"ב ובמאמרי רשב"י פ' ויחי דף ט"ו רע"ד. וכן עד"ז בכל הקליפות שבכל עולם הוה היניקה דכ"א רק מהאחוריים דהו' היכלין תתאין דהקדושה אשר כנגדו ולא מיותר למעלה וכמבואר בדברי הרב בשער הקליפות פ"ב הנז':

והנה על זה מלמדינו התיקונים דעניננו חידוש גדול ואמר כי בזמן שבית המקדש היה קיים הנה היה יניקת הקליפה שבכל עולם מהקדושה שכנגדה רק ע"י המלאך גבריאל אבל מאחר החורבן ולהלאה הנה מתלבש קב"ה ושכינתיה השורה בכל עולם והוא הזו"ן שבכל עולם הנה מתלבשים הם בהי' ספי' דקליפה שבכל עולם. ע"ד שישראל הם בגלות בין או"ה וכמ"ש בכל צרתם לו צר. והוא בגין לנטרא לישראל. שלא ישלוט הקליפה על ישראל כ"כ הרבה. ועומד הקליפה שבכל עולם תחת רשות קב"ה ושכינתיה השורה בכל עולם כדי לקיים כי מלך כל הארץ אלהים ומלכותו בכל משלה. והנה מקבל אז הקליפה דכל עולם את יניקתו לא ע"י מלאך אלא ע"י קב"ה ושכינתיה השורה באותו העולם ומתלבשים בו כנז'. ועל זה מקונן השכינה הקדושה ואומרת. שמוני נוטרה את הכרמים. למהך בגלותא לנטרא שאר עמין בגיניהון דישראל. כרמי שלי לא נטרתי. דהא לא יכילנא לנטרא לון כד בקדמיתא. בקדמיתא נטירנא כרמי שלי כו' השתא נטירנא שאר כרמין בגין כרמי שלי דלהוי נטיר בינייהו. וכמ"ש בזוה"ק פ' תזריע מ"ה ב' וע' עוד פ' בלק ר"ט ב'. ועכ"פ הוא כי קב"ה ושכינתיה המתפשט ושורה בכל עולם הנה לאחר החורבן והלאה הם מתלבשים בהקליפה שבכל עולם כדי ליתן מעצור לרוחה שלא תעשה ככל חפצה ח"ו ואז הנה מקבל הקליפה את יניקתה מקב"ה בעצמו לא ע"י שליח. ור"ל שהקליפה דכל עולם מקבל את יניקתה מקב"ה השורה באותו העולם וכנז'. והרי עכ"פ הוא כי אינו יונק ומקבל מיותר למעלה אלא רק מאור הקדושה אשר בתוך אותו העולם לבד וכן אותו אור הקדושה הוא שולט עליה בסוד ומלכותו בכל משלה וכנ"ל. ואח"כ אמר התיקונים עוד כי גם כ"ז הנה הוא רק כאשר ישראל הולכים בדרך התורה והמצוה. אבל אם לא ח"ו. הנה מקבל אז גם הקליפה התחתונה את יניקתה וקבלתה מרום המעלות שהוא מאצילות עצמו ור"ל מסיום האצילות ומתחתיו ואינה צריכה לקבל אז מאור הקדושה אשר כנגדה בכל עולם. וכן כביכול אותו אור הקדושה אינו שולט עליה להגן בעד אותו העולם. כי היא אינה עומדת אז תחת רשותו אלא רק תחת רשות האצילות עצמו:

והנה נעשה אז בהקליפה סוד הכלילות. שנכלל כל תחתון בהעליון שעליו ובסוד ערו ערו עד היסוד רח"ל (כמ"ש הרב בהארת המוחין פ"ז ובדרושי מ"ן ומ"ד דרוש א' בהמ"ק שם ובפרט במאמרי רשב"י בדפוה"ח דף מ' ושער הקדמות דף ל"ו ובמבו"ש שער הקליפות פ"ב) והוא ג"כ סוד הכלילות שאמרנו לעיל דרוש ה' סי' ה' אות כ"ג בפי' הב' שם ע"ש. וזהו מ"ש התיקונים.

---

* **הגהה.** אמנם בפרשת שמות דף י"ח ע"א אמרו שם כי שר של מצרים היה אז המלאך דומה ואח"כ נעשה שר של גיהנם. ור' יהודה אימר על המתים נתמנה. וכן הוא בגמרא סנהדרין צ"ד א' וברכות י"ח ב':

ואם ח"ו לא מקיימין אורייתא ופקודין דיליה. יהיב עשר כתרין בידוי דסמ'. ור"ל כי נכלל מלמטה למעלה ממלכות דקליפה עד הכתר דקליפה. כי הסמ' ובת זוגיה. אשר אותו התיקונים מדבר בו. הנה הם מהמלכות והיסוד דקליפה. וכמבואר באותו ענין שם ע"ש ובהגר"א שם דף קכ"ו סע"א ורע"ב. ועל זה אמר. יהיב עשר כתרין בידוי דסמ'. ור"ל כי עולה בסוד הכלילות ממלכות דקליפה עד הכתר דקליפה ואז הנה הוא מקבל ויונק מהסיום דהאצילות עצמו. וזהו שאמר התיקונים עוד. ולא צריך מזונא לא מידא דקב"ה. ור"ל מהזו"ן דעשיה שהוא אור הקדושה אשר כנגד הסמ' דעשיה. כל שכן משליחא דיליה. שהוא המלאך גבריאל כנ"ל. כי הרי ע"י סוד הכלילות הנה יונק גם הסמ' דעשיה. שהוא היותר תחתון וגרוע דכל הקליפות. הנה מקבל אז גם הוא. מהסיום דהאצילות עצמו. ודא גרים לפרעה דאמר לי יאורי ואני עשיתני. והוא כי הרי ראה שיש לו השליטה לעשות עם ישראל כל מה שלבו חפץ. רח"ל. והוא ע"י שהסמ' שהוא כחו ונשמתו נשתרבב ועלה אז עד למעלה ולא היה כח לאור הקדושה השוכן בהעשיה לדחותו כי נתמעט ונתעלם. אבל כחו ונשמתו של פרעה עלה אז עד למעלה שהיא עד הכתר דקליפה. אשר שורשו הוא בהעורף דא"א. וכמ"ש האריז"ל בכוונת הגדה בפע"ח שער חג המצות פ"ו בסוד עבדים היינו לפרעה במצרים וכן בשער הכוונות שם דף פ' ע"א. ע' שם ושם. ולכן אמר פרעה הרשע שהוא אלוה בעוה"ז ולכך אמר הקב"ה למשה רבע"ה. פרעה הרשע עשה עצמו אלוה. הריני עושה אותך אלוה עליו וזהו שנאמר ראה נתתיך אלהים לפרעה. וכמ"ש בתנחומא פ' וארא סי' ט' וכנ"ל. וכ"ז הוא בפרעה. ומכש"כ הסמ' הרשע עצמו אחרי שראה שעושה בעולם הזה כל חפצו ואין מוחה בידו גם בכל מה שעושה נגד רצונו ית"ש. הנה הוא מורד בקונו שהוא בהשם הויה ב"ה ואומר כי ניתן לו השליטה מאור א"ס ח"ו לעשות בעוה"ז כל מה שלבו חפץ ועושה עצמו אלוה. וזהו שאמרו ברע"מ פ' תצא רע"ז ב'. נוקבא דסמ' שפחה הות למטרוניתא. וסמ' אל אחר עבד הוה ליה לקב"ה. לבתר דעבידו גרמייהו אלהות. קב"ה עתיד לאעבר לון מעלמא כו' הה"ד ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. במהרה בימינו אמן:

[יא] **אמנם** הוא כי הנה כל אותן הרשעים שעשו עצמן אלהות פרעה וחירם ונבוכדנצר כמ"ש בשמות רבה פ"ח סי' ב'. וכן גם הסמ' הרשע גופה. הנה פשוט הדבר שלא לקחו לעצמן את העטרה והכתר עליון דהשם הויה ב"ה ח"ו וח"ו. כי הרי הוראת השם הויה ב"ה הנה הוא. שהוא הוה תמיד בלתי זמן והוא מהוה הכל. והוא שם העצם של א"ס. אחר שנתגלה ונתלבש באצילות הנה נתגלה ע"י האצילות בשם זה. שהוא הוה תמיד ומהוה הכל. ואלו ב' הגילוים הם בחינה אחד כי אם לא היה מתגלה הרי לא היה נגלה. והיה תמיד בבחינת פשיטותו הנעלמה אשר קודם האצילות ולמעלה מהאצילות. ועכ"פ הוא כי הוראת דהשם הוי"ה ב"ה הוא הוה ומהוה [ומה שאמרנו כי אלו ב' הגילוים אחד הם. כן הוא באמת הוראתו. כאשר שהוא בניקוד לבאות. ר"ל שבא חולים קמץ. והבן] וכן כמו שהוא הוראת הוה. שהוא הוה תמיד בלתי זמן. כן הוא הוראתו ג"כ על בלתי גבול ומקום וכמ"ש קדוש ה' בשיר היחוד יום ג'. ושמך מעידך כי. הוה לעולם כו' והוה בכל כו'. כי הוא נשמה לנשמה לכול ונושא את הכל בכל מלואם תמיד. ועכ"פ כי הוראת דהשם הויה ב"ה שהוא ואין בלתו. משא"כ הוראת דהשם אלהים הנה הוא על היכולת והכח והשליטה אם כללי או פרטי ולכן הוא מלת אלהים שם המשותף. כי יש כת מלאכים שנקראו אלהים כמ"ש בזוה"ק פ' בא מ"ג א' וכן הוא ברמב"ם יסודי התורה פ"ב ה"ז. והוא מה שאמר יעקב אבינו ע"ה פ' וישלח כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ע' רש"י שם וכן הוא בתרגום יונתן שם. וכן שם ל"ב פסוק כ"ט ופסוק ל"א כי ראיתי אלהים פנים אל פנים. וכן בני אדם נקראו אלהים כמ"ש פ' שמות ד'. במשרבע"ה הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה לו לאלהים. וכן פ' משפטים כ"ב ונקרב בעל הבית אל האלהים. ואמרו בזוה"ק משפטים ל"ו א' דלכך כתיב ואתם הדבקים ביהו"ה אלהיכם. שהוא אלהינו. וכן נאמר כי חלק יהו"ה עמו. משום כי רק השם הויה ב"ה הוא לא ניתן לשום בריה אלא רק עליו עצמו ית"ש ובו דבוקים ישראל והוא אלהינו. משא"כ שאר כל השמות כלהו מתפשטן לארחייהו כו' וכלהו מתפלגין לארחין ושבילין ידיען. ואמרו במדרש הנעלם בזוהר חדש פ' בראשית דלכך כתיב זובח לאלהים יחרם בלתי ליהו"ה לבדו וכן אמרה חנה ונתתיו ליהוה. משום שהשם אלהים הוא שם המשותף והוא לפעמים קודש ולפעמים חול. ע"ש בזו"ח בארוכה:

והנה רק השם אלהים לבד הוא מה שלקחו אותו העבודות זרות ג"כ משום שהוא מגילוי הגבורות והדינין. אשר משם נתהוו ומשם הנה יניקתם ומשם הוא כל כחם וקיומם. בכל משך זמן דהעוה"ז עד עת התיקון. שאז הרשעה כולה כעשן תכלה ולכן לקחו לעצמן עתה את השם אלהים והם אלהים אחרים שעושים את עצמן אלהות. והיינו כי הגם שזה השם הוא נשאל למלאכים ג"כ וכנ"ל שיש כת מלאכים שנקראו אלהים וכן גם לבני אדם ג"כ לכל מי שניתן לו איזה כח ושררות וממשלה. אך כל אלו הם יודעים בעצמם תמיד שאין הכח שלהם ואין השררות שלהם ואין הממשלה שלהם כי אין יתרון להם על זולתם כלל והם רק שלוחים לבד ממלך מלכי המלכ' הקב"ה והם רק תלוים עליו תמיד והם בידו תמיד כגרזן ביד החוצב בו. משא"כ הרשעה והרע וכל הקליפה כולה הגם שהיא בעצמה היא הבל וריק. כי אין לה בחינת מציאות כלל. וכל מציאותה הוא רק ע"י כח האפשרית והבחירה שיסד המאציל ית"ש. ואותו הכח הוא ענין מחצב הקליפות שנזכר בדברי הרח"ו ז"ל בספר שער הקדושה ח"ג שער ב'. והוא גופה אינו עדיין הרע כלל. אך הוא ית"ש המשיך את אותו הכח במציאות הנבראים ונפש האדם הוא מורכב ממנו ג"כ והוא כח חשק ונוטה לחומריות. ועל ידו הוא תכונת הנטייה אשר יש בנפש האדם להטות לכאן ולכאן שהוא האפשרית והבחירה. וכאשר האדם נוטה על ידו לצד החומרי. להסיח דעתו איזה רגע מאור קדושה של מעלה הנה נתחשך בו אותו הכח ביותר ונתחזק. וגורם לו עי"ז שמרפה את עצמו גם מדעת. מעבודת השם. ועי"ז מתחיל לצמוח בו הרע. והנה הוא בו מתחילה כקורי עכבים אך ע"י שעבירה גוררת עבירה הנה נעשה בו אח"כ כעבות העגלה חטאה. והוא מ"ש במדרש תנחומא בראשית סי' ז'. שהקב"ה אומר להאדם אתה עשית אותו רע. והרי עכ"פ הוא כי אין באמת להרע מציאות עצמי כלל אלא שהוא נמשך ונעשה מכח הבחירה שבאדם. כמו אד העולה מן הארץ וכעשן מארובה ע"י רטיבת העץ. וכן יהיה לעתיד שכל הרשעה כולה כעשן תכלה. והוא ע"י שכל עיקרו הוא באמת רק הבל וריק ואין לו יסוד למציאותו כי הכח האפשרי שאמרנו שהוא שורשו והוא המציאות דמחצב הקליפות וכנז' הנה הוא באמת אינו בעצמו רע כלל ר"ל שהוא גופו אינו רע. אלא דין חזק. ואפשר להמתיקו ולבסמו ולהפכו לדינין דקודשא לרשפי אש שלהבת יה והרי אין להרע יסוד למציאותו [שהרי לא נעשה אותו הכח שורש וסיבה להרע ממש אלא רק ע"י האדם וכנז' וכשהאדם שב בתשובה או מקבל עונשו אז נטהר אותו הכח כמקדם כי הרי מתבטל אז הרע ממנו והוא חוזר ונטהר ואז הוא נמתק ונתבסם ע"י המעשים טובים של האדם ואתהפך אותו הכח לדינין דקודשא ויוגמר כ"ז להתתקן לעתיד לבוא] וכן כל קיומו דהרע בכל משך זמן דהעוה"ז הנה הוא ג"כ רק ע"י יניקתו מן הקדושה בסיבת חטא האדם. ע' ספר הגלגולים פ"ב. וכן בסיבת הניצו"ק אשר מהחטא דעהד"ע וע"י התתקע"ד דורות דעולם התוהו. וכ"ז הוא הכל רק משום שאין להרע שום יסוד למעלה ח"ו ולכן אין לו למטה ג"כ מציאות ממש וקיום ממש. אלא כל מציאותו וקיומו הנה הוא רק ע"י מה שיסד המאציל ית"ש שיהא אפשר להאדם להוציאו מן הכח אל הפועל מן מחצב הקליפות שהוא כח האפשרית והבחירה הגם שהוא בעצמו אינו רע כלל כנז':

ומ"ש. ישעיה מ"ה. ובורא רע. הכוונה הוא באמת על אותו הכח לבד כי כל זמן שלא נתקן ולא נמתק ויצא הרע

על ידו נקרא הוא עצמו ג"כ בשם רע. וע"ד שאמרו בסנהדרין נ"ב ע"א. כמאן קרינן רשיעא בר רשיעא ואפי' לרשיעא בר צדיקא שנאמר את אביה היא מחללת שאם היו נוהגין בו כבוד נוהגין בו בזיון אומרים ארור שזו ילד כו' ארור שילא זו מחלליו. ומשום זה אמר הכתוב ובורא רע וקורא את אותו המחצב בשם. רע. משום שהרי יצאו רק ממנו וממילא שנפגם גם הוא:

ונחזור לענין כי הנה כל הרשעה כולה הגם שעיקרה אין בה ממש כלל וכל מציאותה וקיומה הוא רק ע"י חטא האדם וע"י תמצית יניקה מהקדושה. אמנם אחר שגרם החטא ונתרבה ונתגדל הזוהמא והרע ועלה למעלה ראש. עד שממשיל אותו הכתוב. יחזקאל י"ז ג'. ואומר עליו. הנשר הגדול גדול הכנפים ארך האבר מלא הנוצה אשר לו הרקמה. והוא הכל ע"י גודל יניקתו מן הקדושה ע"י ריבוי החטא רח"ל. ועי"ז הנה מתלבש בו ג"כ אור השכינה הקדושה אשר עליה נאמר כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא. כדי לשמור את ישראל בכל האפשרי שלא יבלע אותם לגמרי ח"ו אמנם עי"ז הנה יגדל יניקתו מאד רח"ל. ע' שער הגלגולים הקדמה ט"ו ופע"ח שער הקריאת שמע פ"ג ובכ"מ. וכאשר גורם עון הדור הנה ניתן הרשות בידו להרוס ולחבל עד להשחית וכאשר רואה כי אור השכינה הוא אצלו ועכ"ז הנה הוא עושה כאלו אז מלביש גאה וגאון בנפשו ועושה את עצמו אלהות לומר שהכח שלו והממשלה שלו והשררה שלו ומקבל עבודת אלהות מעובדיו. אמנם אינו לוקח לעצמו ח"ו את העטרה והכתר עליון דהשם הוי"ה ב"ה יען כי הרי הוא רואה שאי אפשר לו לגשת אל האצילות עצמו מאומה כלל ונכוה מגחלתו כי שם הוא הזר הקרב יומת וגם יודע בעצמו היטיב שהוא אינו ח"ו המהוה את כל ואינו המחיה את הכל ואינו המקיים את כל. וגם כל קיומו וחיותו גופה הוא יודע בעצמו היטיב שהוא ג"כ רק ע"י מה שנמשך לו מאור קדושה שלמעלה תמיד ובסוד ונוגה לו סביב כמ"ש בזוה"ק ויקהל ר"ג ב'. אך משום שרואה ויודע שהענין מה שהקב"ה הוא מהוה את כל ומקיים את כל הנה הוא באור שכינתו ית"ש המתפשט מאצילות ושוכן בהעולמות בי"ע והרי הוא ית"ש שוכן בהם תמיד ועכ"ז הנה רואה הסמ' הרשע שכאשר יגדל עון הדור יש לו רשות וכח להרוס ולחבל ולעשות גם מה שהוא נגד רצון אור שכינתו ית"ש ועל זה הנה הוא משקר ומתפאר ואומר כי הוא מקבל ג"כ מאצילות כח אלהות להעשות למטה לרשות בפנ"ע ח"ו ואומר כי הוא למטה אל אחר בכח בפנ"ע וממשלה בפנ"ע. אך באמת הנה הוא שקר גמור כי הוא לעולם תחת רשותו של הקב"ה אלא שניתן לו רשות להרוס ולחבל וכמ"ש הכתוב. ישעיה נ"ד. ואנכי בראתי משחית לחבל. ואלו שהיה עושה רק את שליחותו לבד שהוא חובתו בעולמו לענוש על ידו לכל עוברי על מצות ה'. היה נתקן גם הוא לעתיד לבוא כמו כל הכחות דהדינים קשים שיומתקו ויתבסמו ויתוקנו לעת"ל. אך מאחר שמרד בקונו ועושה עצמו אלהות. עתיד הקב"ה לדון אותו בכל ד' מיתות ב"ד. הרג חנק סקילה שרפה. כמ"ש ברע"מ ריש פ' שופטים. ועליו אמרו ב"ר פ' כ' סי' ה'. כי הכל יתוקן חוץ מן הנחש. וע' סוכה נ"ב א'. ומכות י"ב א'. ג' טעות עתיד שרו של אדום לטעות כו' ע"ש. ובהגר"א בתיקונים סוף תי' ל"ב דף פ"ה רע"ב ע"ש. וזהו שאמרו ברע"מ תלא רע"ז ב'. לבתר דעבידו גרמייהו אלהות. עתיד קב"ה לאעבר לון מעלמא כו' בב"א:

[יב] **אמנם** כי ע"פ הדברים שאמרנו לעיל אות ט' יובן לנו הענין ביותר. כי הרי אמרנו שם וכן בכ"מ כי גם כל האצילות הקדוש בכל רוממות מעלתו עכ"ז הנה כל מה שהוא אלהות גמור הנה הוא רק ע"י התפשטות והתלבשות דאור א"ס ויחודו עמהם אבל מצד עצמם אינם אלהות כלל אלא ע"י יחודו עמהם וכנ"ל. והנה מזה הצד הנה רוצה הקליפה ג"כ לדמות לעליון כקוף בפני אדם. כי מאחר שהתפשטות אור דקב"ה ושכינתיה המתפשטים בהעולמות בי"ע מתלבשים בעת הגלות בהזו"ן דקליפה (כמ"ש בתיקונים תיקון ס"ט קכ"ו א' וכן בתיקון ל"ז פ"ו ב') הנה עי"ז מכנים את עצמם ג"כ בשם אלהות. ואין הכוונה שמדמים את עצמם לעצמות אלהות אשר מצד עצמו ית"ש אלא הכוונה הוא רק להיחוד דאלהות אשר בהאצילות. שמתפארים בשקר ואומרים. שכשם שהאצילות כולו הוא אלהות גמור ע"י יחודו ית"ש בהם שנעשים אחד עמו (וכמ"ש בפ' ויקרא י"א ב'. אלין כתרין קדישין כו' איהו שמיה והוא איהו. וכן בפ' יתרו פ"ו א'. איהו שמיה והוא איהו. וכן שם ל' ע"ב. ע' שם ושם) כן מתפארים הס"מ ונוקביה בשקר ואומרים. כי ע"י שמתלבש בהם התפשטות אור דקב"ה ושכינתיה בעת הגלות. נעשה הם עצמם עי"ז ג"כ אלהות. אך באמת הנה פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר כי לעולם הנה הוא רק עבד מטונף וכמ"ש ברע"מ תלא ר"פ ע"ב וכן היא רק שפחה מטונפת. ואינו דומה ההתלבשות זה לזה כלל וכלל ח"ו. כי האור דא"ס המתלבש באצילות הנה הוה ההתלבשות שם בדרך יחוד להעשות חד עמו וממלא אותה בכל מלואה. ע"ד הנשמה שמתייחד עם הגוף וממלא אותו בכל מלואו עד שנעשה כל הגוף ג"כ כולו ח"י. אבל התפשטות אור דקב"ה ושכינתיה המתלבש בהם רח"ל הנה הוא אינו בדרך יחוד ח"ו וח"ו אלא בדרך כניסה לבד שנכנס ושורה שם לפי שעה ע"ד ישראל שהם שרוים בין האומות בעת הגלות כן הוא באור שכינתו ית"ש וכמ"ש בכל צרתם לו צר והיא ביניהם כשושנה בין החוחים. וכל ענין ההתלבשות שם רח"ל. הוא אינו בדרך יחוד ח"ו אלא ע"ד לבושין לבד וכמו האדם שמתלבש בלבושין והרי לא נעשה בו הלבושים לעולם לחלק מהאדם עצמו אלא הם לעולם נפרדים זה מזה ואין שייכות וערך מזה לזה כלל. ומה גם כי הרי נודע הוא שכל התפשטות אורו ית"ש אשר מאחר האצילות ולמטה הנה הוא אינו בדרך יחוד לעולם גם בהיותר טהורים וקדושים. כגון בשרפי קודש וחיות הקודש. וכמ"ש בהקדמת תיקונים דף ד' ע"ב דעשר ספי' דבריאה לאו איהו וחייהון חד לאו איהו וגרמיהון חד. ואין שום מציאות בכל העולמות בי"ע שראוי לקבל יחודו ית"ש להעשות חד עמו. לבחי' אלהות ח"ו וח"ו. ועל זה נאמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני ר"ל נוסף על האצילות שהיא פניו ית"ש וכמ"ש בפ' אמור ל"ג ע"ב. וכן כתב מהרח"ו ז"ל בפ' שמות ג' ע"ב בהגהות מהרח"ו שם אות ד' ע"ש. כי רק האצילות היא עצם נבדל כזו הראויה לקבל בתוכה את יחודו ית"ש. ומשום גודל מעלת רוממותה שהיא מרומם ונעלה למעלה מכל הבריאה כולה. והנה היא תכונה יקרה וגבוה כזו שראויה היא לקבל את יחודו בה להעשות אחד באור דא"ס המתלבש בה ועי"ז הוא כולה אלהות גמור על ידו. אבל זולת האצילות הקדוש אין שום דבר אשר מהבריאה ולמטה שיהא ראוי לקבל את היחוד העצום הזה להעשות חד עמו ולהקרא בשם אלהות חלילה וחלילה. וכ"ז הוא אפי' במציאות היותר טהור והיותר קדוש שבהבריאה. וכמ"ש בהקד"ת וכנז'. ומכש"כ בהסמ' ונוקביה שעליהם נאמר וטמא טמא יקרא (כמ"ש בפ' חיי שרה קכ"ה ב') הרי פשוט הדבר שלא נתערב בהם מקדושת אורו ממש ית"ש מאומה כלל ח"ו. וכל ההתלבשות אשר שם ע"י החטא רח"ל הנה הוא לעולם בלי שום יחוד ח"ו אלא רק לקיים ומלכותו ית"ש בכל משלה והוא ליתן מעצור לרוחם שלא יבלעו את ישראל מכל וכל ח"ו וכן ללקט משם את הניצו"ק כנודע. והוה כל ההתלבשות שם כדי להוציא בלעם מפיהם והוא סוד גלות השכינה המבואר בכ"מ:

והנה האצילות הקדוש כל מה שהיא מתעלה ומתרומם ע"י היחוד דאור א"ס המתייחד בה. הנה היא תמיד מכניע ומשפלת את עצמה והיא מבטלת עצמה אליו ית"ש תמיד עד התכלית האחרון. והוא ע"ד שאמרו בחולין דף פ"ט ע"א כי כל מה שהקב"ה משפיע גדולה לצדיקים הם ממעטין ומשפילין את עצמן לפניו. כי אברהם אמר ואנכי עפר ואפר. ומשה ואהרן ונחנו מה. וכן דוד ואנכי תולעת ולא איש. ומכש"כ כל המדות עליונות שהם הכתרין קדישין הספי' דהאצילות קודש הקדשים הנה כל מה שמקבלים ביותר את האור דא"ס ומתעלים ומתרוממים על ידו הנה מכירים ביותר את ערכו ית"ש וממעטין את עצמן ומכניעים אליו עד שמבטלים את עצמם אליו בביטול גמור ממש היותר אפשרי עד שנחשבת כל

האצילות בעצמה אליו. כאלו אינה במציאות כלל. וכל מחשבתה וכל כחה תמיד הוא רק על זה שלא ליקח גדולה וכח לעצמה ח״ו אלא להתבטל את עצמה מכל וכל לאור א״ס ית״ש המתייחד עמה ועי״ז הנה היא נעשית באמת כולה חד ממש עמו תמיד. והוא ג״כ סוד עבודת הספי׳ שכתב הראב״ד בספר יצירה פ״ב מ״א שהם עובדים להמאציל א״ס ית״ש ג״כ בתרי״ג מצות (וזהו סוד מה שאנו אומרים אשר קדשנו במצותיו. במצותיו דייקא) כי כל המצות הם כולם תמיד להרחיק את עצמו מכח זולתו ח״ו. ועל זה הוא כל המצות ל״ת. ולהמשיך על עצמו אורו וקדושתו ית״ש ולהדבק ולהתייחד עמו וזה הוא ע״י כל המצות עשה (ע׳ דברינו בספר הקדו״ש שער ו׳ פ״י דף ל״ב ע״ב) וע׳ בראב״ד שם ובהגר״א ספר יצירה פ״א מ״ו והבן כ״ז מאד. ועכ״פ הוא כי כל האצילות הקדוש קודש קדשים כל פעולתה הוא תמיד שלא ליקח כח לעצמה חלילה וחלילה אלא להכניע ולהמעיט את עצמה בתכלית האפשרי ועי״ז הנה מתבטל באמת כל האצילות כולו לאור א״ס ומתייחד בה. וכן מקשר ומייחד. ע״י כל הנז׳ ג״כ. את כל הי׳ ספי׳ זב״ז עד שנעשים כולם לאחד ממש. ואיהו אחיד בהו ואינון ביה עד שנעשה כל האצי׳ כולו אלהות גמור על ידו:

אמנם. להבדיל בהבדלות אין חקר. הסמ׳ הארור. כאשר השכינה הקדושה נכנס בגלות בין הקליפין כדי לשמור את ישראל ולהוציא בלעם מפיהם כנז׳. אך ביני לביני כל זמן שהשכינה הקדושה עומדת שם הנה מתרבה יניקת הקליפה עי״ז. ומתעלה ומתגדל עי״ז הסמ׳ הרשע. והוא סוד מאמרם ז״ל גיטין נ״ו סע״ב. כל המיצר לישראל נעשה ראש. כי נעשה ראש ע״י יניקתו מן הקדושה אשר ע״י גלות השכינה רח״ל. אך הס״מ הרשע כאשר רואה שהשפע עומדת לו הוא מורד בקונו ואומר שהוא רשות בפנ״ע ועושה עצמו אלהות. כי כן מדת הרשעים. כשהקב״ה משפיע להם גדולה הם מורדים בו. וכמ״ש חולין פ״ט א׳. נתתי גדולה לנמרוד אמר הבה נבנה לנו עיר. לפרעה אמר מי ה׳. לסנחרב אמר מי בכל אלהי הארצות כו׳. לנבוכדנצר אמר אעלה על במתי עב. לחירם מלך צור אמר מושב אלהים ישבתי כו׳. ומכש״כ הסמ׳ הרשע עצמו ונוקביה שהם מקור כל הרע כאשר נשפע ונמשך ונעשה להם איזה גדולה ע״י חטא ועון ומסיבת גלות השכינה רח״ל הנה תולים הגדולה בעצמם ועושים את עצמם לשיקוץ משומם שהוא אלהים אחרים. וכנ״ל בדברינו שהם מתגאים ומתפארים ואומרים כי הם למטה. ע״ד שהוא הזו״ן דאצילות הקודש למעלה אשר שם הוא כל הגילוי דשם הויה ב״ה והאלהות האמיתי ע״י יחודו דא״ס ית״ש שהוא אחד עמהם ונעשה הזו״ן דאצילות הקודש לשם הויה אלהים לאור דא״ס ואינון שמיה והוא ושמיה חד הוא. כי ע״י יחודו בהם נתגלה הוא עצמו בשם הויה אלהים שהוא הזו״ן דאצילות הקדוש קודש הקדשים. והנה על זה הנה הוא להבדיל בהבדלות אין חקר. בין קודש לחול ובין הטהור ובין הטמא. מתפארים הסמ׳ ונוקביה בשקר ואומרים כי ע״י גלות השכינה הקדושה שהוא אורו ית״ש המתפשט ושוכן בהעולמות בי״ע המתלבש בעת הגלות בהקליפות. ע״ד שישראל הם שרוים בעת הגלות בתוך או״ה וע״ש הכתוב בכל צרתם לו צר והוא באמת ג״כ רק כדי להוציא בלעם מפיהם ע׳ פע״ח שער הק״ש פ״ג ושער המצות פ׳ ראה. אך משום שהרי אור שכינתו ית״ש הוא בעת הגלות ביניהם עכ״פ והרי מתרבה עי״ז השפע שלהם ומתגדלים ע״ד שכתוב. דניאל י״א. ומשל ממשל רב ועשה כרצונו. עוד שם ל״ו. ויתרומם ויתגדל כו׳ והצליח עד כלה זעם. ותולים הממשלה והגדולה בעצמם ועושים את עצמם עי״ז לשיקוצים משומם. וכבר אמרנו כי אין לוקחים לעצמם את העטרה והכתר עליון דהשם הויה ב״ה. חלילה וחלילה כי על זה לא ניתן להם רשות כלל. אך התואר דאלהות זהו אשר לוקחים לעצמם ע״י ההתלבשות וע״י יניקתם כנז׳ ואומרים שהם נעשים למטה לרשות בפנ״ע ח״ו והם אלהים אחרים. רח״ל. אבל באמת הנה טח מראות עיניהם. כי גם אחר כל ההתלבשות וכל יניקתם כנז׳ עכ״ז הנה לא זכו מעולם ולא יזכו לעולם לראות מראות אלהים דאצילות הקדוש המתפשט בהעולמות בי״ע שהוא אור שכינתו ית״ש מאומה ח״ו. וכמ״ש במדבר רבה ס״פ נשא. כי לא יראני האדם וחי. אף מלאכי השרת שחייהם חיי עולם אינן רואים את הכבוד ע״ש. ובשמות רבה ס״פ כ״ג. החיות הנושאות את הכסא אינן מכירות את הדמות כו׳. ובגמרא חגיגה י״ג ב׳ ברוך כבוד ה׳ ממקומו. מכלל דמקומו ליכא דידע ליה. וע׳ עוד זוה״ק ח״א ק״ג סע״א. ובפרט הסמ׳ ונוקביה הטמאים חלילה להם לגשת אל הקודש עצמה מאומה ח״ו כי על זה נאמר עליהם והזר הקרב יומת ואין להם אלא יניקה מרחוק גם בעת הגלות עד עת בא עתם שיתקיים בהם ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ בב״א:

[יג] **ובענין** הזה נבאר כאן מאמר סתום אחד בדברי הרע״מ פ׳ אמור צ״ז ע״א זה לשונו. והניף את העומר וגו׳. פקודא דא לקרבא קרבן העומר. קרבנא דא כלא איהו בדבקותא עילא ותתא מטרוניתא ובנהא כחדא אזלין. עומר דא מקרבין ישראל בדכיותא דלהון וההוא קרבנא איהו מן שעורים ודא אתקריב למעיל רחימא בין אתתא ובעלה. אשת זנונים אתרחקות גרמה מביניהו דלא יכילת למיקם על גבה. אשת חיל קריבת גרמא לקרבא לגבי כהנא רבא. ודאי טהורה היא ונקתה ונזרעה זרע ואוסיפת חילא ורחימו לגבי בעלה. אשת זנונים ערקת מן מקדשא דלא למקרב לגביה. דאלמלא בההוא זמנא דאשת חיל אבדיקת גרמה איהי אתקריבת לגבה אתאבידת מעלמא וע״ד לא בעיא לקרבא למקדשא וערקת מניה. ואשתארו ישראל זכאין בלא ערבוביא אחרא לגבי רזא דמהימנותא. רזא דסתרא דא תרתין אתתן כד ארחת דא לגבי דא בבדיקו דילה לבתה בטנה ונפלה ירכה. דהא בדיקא דאשת חיל. סמא דמותא לאשת זנונים. ודא איהו עיטא דיהב קב״ה לבנוי. לקרבא קרבנא דא בגין אשת חיל דתערוק אשת זנונים מינה ואשתארו ישראל בלא ערבוביא אחרא. זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי עכ״ל. והנה הגם כי עיקר הדברים בזה הם מסודות העמוקים נבוא בחזקת היד לבארהו למען שמו וישועתו ית״ש. ובאשר כי יתארכו הדברים קצת נסדר אותו בסדר אותיות ליתן רווח להמעיין:

[ב] **מ״ש** הרע״מ קרבנא דא כלא איהו בדבקותא עילא ותתא. ר״ל שהקרבן עומר ענינו הוא לייחד את האצילות עם העולמות בי״ע. ולהעיד ולברר על כל המציאות כולו שהוא מוכשר לבוא על טהרת הקודש. והענין הוא כי הנה כל המציאות כולו הן בכלל והן בפרט הם כולם מכחות המלכות. כמ״ש הרב בשער טנת״א רפ״ג. ונקראו כולם בשם חיילות המלכות כמ״ש בשער השמות פ״א כי הם צבאיה ומכחותיה. והנה הם כולם מבחי׳ גבורות כי הם מהל״ב אלהים דמעשה בראשית. וכן שרשם הראשון אשר בעולם הנקודות הרי הם מהמלכיית דב״ן שהיו גבורות גדולים ויצא מהם הסיגים והפסולת שהם שורש דכל מציאת הרע אשר יצא בעולם התוהו ונתערב ונבלע בהם כל שרשי המציאות כולם ועי״ז הנה מעורב תמיד הרע בטוב עד עת התיקון העתיד כי גם מה שנטהרו ונבררו בעת התיקון דמעשה בראשית הנה חזר ונתערב ע״י החטא והנה הם מתבררים והולכים ע״י התורה והמצוה וכן ע״י המאורעות והתלאות אשר בכל משך ימי עולם וכנודע כ״ז והרי עכ״פ הוא כי כל המציאות כולם הנה שרשם הראשון הוא מבחי׳ הגבורות אשר הם שורש למציאות כל הקליפה והזוהמא והרע ג״כ ולכן ישנו להרע שייכות ואחיזה בכל המציאות כולם וכן יש לו שייכות ואחיזה בשפעת אורות דגבורות כי משם הוא שורשו ומשם הוא יניקתו וקיומו. אמנם כ״ז הוא רק כאשר שהגבורות הם דינים קשים בלא ביסום והמתקה כלל והוא כאשר שהם נמשכים בהסתר פנים ובהעלם אור חסדו וטובו ית״ש אבל כאשר שהם נמשכים בהארת פנים ובגילוי אור חסדו וטובו וקדושתו ית״ש אז הוה כל שפעת אור דהגבורות ליקד יקוד אש השורף ומכלה את החיצונים והם נכוים מגחלתן וכן הוא מברר את המציאות מכל תערובות טומאה זוהמא ורע כי הוא אז לאש מצרף ומלבן והם הגבורות הממותקים שהם דינין דקודשא הנמשכים ומאירים בשלהובין דרחימו לישראל מאביהם שבשמים ית״ש:

והרי

[ג] **והרי** נתבאר לנו כי שפעת הגבורות הנה הם לפעמים נקיים טהורים וקדושים ולפעמים הם אינם נקיים ע״י אחיזת ויניקת ושייכות הרע שבהם וכנז׳ ועל זה הנה הוא כל התורה והעבודה אשר הקב״ה חפץ מישראל לתקן את הבריאה תמיד. אשר היא כולה בכלל ובפרט משפעת הגבורות דהמלכות וכחותיה. לטהרם מכל חלאה לחנה וזוהמא ומכל תערובות ואחיזת הרע שבהם:

והנה תיקוני התורה והמצוה הנה הם ב׳ מיני תיקונים כי יש מהם אשר אינם תלוים בזמן וחיובם הוא תמידי והם נעשים תמיד ויש מהם שתלוים בזמן שחיובם הוא לזמנים מיוחדים דוקא כגון שבת ומועדים וכל המצות התלויות בהם. והנה אותן שתלוין בזמן. הם ע״פ הגילוי אור דא״ס ית״ש אשר נתגלה באותה העת. להיות שורש לעילוי מדרגה אחת כללי שיתעלה המציאות ע״ז בתיקון העתיד. וכגון יום השבת הנה הוא שורש ליום שכולו שבת אשר בתיקון העתיד. כי ע״י כל המצות התלויות בו כאשר מקיימים ישראל בעוה״ז כהלכתן הנה ע״ז מתתקן המציאות תמיד לבוא ולהתעלה לעתיד למדרגת יום שכולו שבת. (ואם אינם מקיימים כהלכתן ח״ו אז נעשה התיקון ע״י משפטן ועונשן האמורות בהם. ונעשה משפטן ועונשן אם ע״י מאורעות ותלאות שבעוה״ז או ע״י העונשים שבהעולם הנפשות שהוא לאחר מיתה. והוא סוד מאמרם ז״ל סוטה דף ח׳ ע״ב וכן ב״ר פ״ט סי׳ י״א. כל המדות בטלו. מדה כנגד מדה לא בטלו. כי משום שכל עונש הוא רק לתקן את פגם העון הרי מוכרח שיהיה משפט העונש מאותה המדה והאיכות דהעון עצמו כי בזה נעשה פירעון דהעונש ע״ד פריעת חוב ממש והבן. וכבר הארכנו בזה במ״א) ועד״ז הוא ג״כ בכל המועדים ובמצות התלויות בהם. וע׳ לקמן ח״ב דרוש ד׳ ענף י״ב סי׳ ט׳ י׳ כי כל המועדים כולם הם תיקונים על היעודים דימות המשיח. על עילוי מדרגת העולם שיתעלה אז. ובהתקיים בהעולם הזה המצות התלויות בכל מועד ומועד. הנה מתתקן המציאות לבוא לתיקונם. בכל פרטי העילוים אשר יתעלו כל המציאות כולם בימות המשיח. ולכל היעודים דתקות חמדת ישראל שעתידים אז לבוא עליהם:

ומעתה נבוא לענינינו כי הנה מצות העומר אשר הוא ממחרת דיום ראשון של פסח הנה נודע הוא מדברי האריז״ל (בכוונת ליל ז׳ של פסח. ע׳ שער הכוונות פ״ו ג׳ פ״ט ב׳) כי הוא להמשיך בהנוק׳ העטרה דגבורה לצורך בנינה. כי ממחרת יום א׳ של פסח עד חג השבועות נמשך ונעשה בנין הזו״ן ושלימותם ובנין הנוק׳ הרי הוא. מהגבורות. וזה נמשך בה ע״י העומר שהוא מן השעורים. כי הגבורות הנה הם מה׳ אותיות מנצפ״ך הכפולות וב׳ פעמים מנצפ״ך הרי הם תק״ם ועם העשר אותיות הוא תק״ע ועם ה׳ אותיות השרשיות הוא תקע״ה כמנין שער״ה חסר ו׳ (כי כן הוא בתורה ס״פ וארא. כי השערה אביב. אשר משם הוא הלימוד על העומר שהוא מן השערה. כמ״ש בתו״כ ויקרא ב׳ י״ד. הובא במנחות ס״ח ב׳) ולא היה העומר רק עשרון אחד. שהוא כנגד הנוק׳ אשר עיקר בנינה הוא מהגבורות. משא״כ שתי הלחם אשר בחג השבועות שהם להמשיך את החסדים הנה הם באו מן החיטים כי חטה הוא גימ׳ כ״ב שהם הכ״ב אותיות החסדים. ולכן הם שני עשרונים והם שתי לחם כי הם כנגד הזו״ן להמשיך ולהשלים החסדים בשניהם [וע׳ עוד ברע״מ פ׳ אמור צ״ח רע״א] כי בשבועות נשלמים שניהם בהמוחין דגדלות ומתמתקים אז ע״ז הגבורות ג״כ. ולכן הם נאפות חמץ כי הם באים לתקן את הגבורות ג״כ. ולהתיקון שניהם שהוא הן לז״א והן להנוק׳. משא״כ העמר תיקונו הוא רק להנוק׳ לבד ולכן הוא עשרון אחד ולהמשכת הגבורות לבד ולכן היא מן השעורים:

והנה כ״ז הוא יסוד ושורש לתיקון העתיד וכמ״ש ר׳ יהושע. ראש השנה י״א א׳. בניסן נגאלו בניסן עתידין לגאל כי התחלת הגאולה יהיה בניסן ויתחיל אז תיקון הזו״ן ושלימותם ויומשך עד חג השבועות שאז יושלם כל שלימות הזו״ן וכן יהיה אז סוף הגאולה בשבועות. כמ״ש הגר״א בתיקונים דף ס״ב עמוד ג׳ דה״מ ובסוכות. ע״ש כל הענין בתיקונים בארוכה. והנה על זה הוא כל מצות הקרבת העומר וספירת העומר ושתי הלחם לתקן את בנין הזו״ן ושלימותם לעת תיקון העתיד. ונעשה כ״ז עתה לאט לאט בכל שנה ושנה עד שיושלם בזמן ביאת המשיח. והוא ע״פ מה שאמרנו בכמה מקומות מדברינו כי כל הדורות כולם הם קומת פרצוף אחד כללי הנמשך ונשלם בביאות המשיח. ובסוד מה שאמרו. יבמות ס״ב סע״א. אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף. וכל דור ודור הוא פרט אחד מהקומה הכללי והוא נעשה ונתקן במשך זמנו ע״י התורה והמצוה והמאורעות שבכל עת עד שיושלם כולו בעת קץ הימין:

[ד] **וזהו** שאמר הרע״מ הנז׳ (קרבנא דא) שהוא קרבן העומר (כלא איהו בדבקיתא עילא ותתא) שהוא בא להורות על שהמציאות כולו שהוא מכחות המלכות. תולדותיה וצבאיה. שהיא ראויה להדבק ולהתייחד למעלה. ועיקר הכוונה הוא כי ע״י העומר הוא מתברר אם הוא ראויה או לא ח״ו (מטרוניתא ובנהא כחדא אזלין) שהוא להורות על המלכות דאצילות. שהיא אם ישראל. ובנהא שהם ישראל. הם מיוחדים זב״ז והם פב״פ. ור״ל ג״כ כי ע״י העומר הוא מתברר אם שהם ראוים להתייחד זב״ז או לא ח״ו (עומר דא מקרבין ישראל בדכיותא דלהון) כי הוא להורות שהם טהורים ונקיים מכל לחנה חלאה וזוהמא והם ראוים לקבל מעתה אורות הגבורות כי הם ממותקים ומבוסמים והם לרשפי אש שלהבת יה שלהובין דרחימו וע״ז נכוים החיצונים מגחלתן ומתתקן ע״ז המציאות כולו ג״כ כנ״ל ומתייחד השכינה בישראל. כי ע״י המעשים טובים דישראל נמשך בהמלכות גבורות ממותקים ומתתקן היא ובנהא (והוא קרבנא איהו מן שעורים) שהוא להמשיך בה העטרה דגבורה בסוד שמאלו תחת לראשי. וכמ״ש בזוה״ק חיי שרה קל״ג א׳. אתערותא דרחימו דדכורא לגבי אתתא לאו איהו אלא שמאלא. וזהו שאמר הרע״מ עוד (ודא אתקריב למיעל רחימו בין אתתא ובעלה) ועומק הכוונה בכ״ז הוא כי ע״י העומר שהוא להמשיך הגבורות בהנוק׳ הנה נתברר ע״ז מעשיהם של ישראל כי כשמעשיהם הם טובים הנה הוה המשכת הגבורות בדינין דקודשא ומשלהובין דרחימו אבל כאשר שהם אינם טובים ח״ו אז הוו הגבורות לדינין ולעונשין רחמ״ל. וכמ״ש בזוה״ק ויצא קנ״א ע״א. כי סטרא דשמאלא אי שהוא לטב אתער ביה רחימותא וכמ״ש שמאלו תחת לראשי. ואם שהוא לביש אתער ביה דינא קשיא וכמ״ש מצפון תפתח הרעה ע״ש. וכ״ז הוא ג״כ בסוד הקרבת העומר שהוא להמשכת הגבורות כנז׳. וכן אמרו בפ׳ בלק קפ״ט א׳ על סוד העומר. כי בו אבדיקת ארעא אי קיימת בהימנותא או לא ח״ו. וכגוונא דרזא דסוטה. וכתב שם מהרח״ו ז״ל אות ד׳. כי היה ניכר זה בעשן המערכה. ור״ל אם שהיה הולך למישור או לא ח״ו. וכמ״ש בפ׳ תרומה ק״ל ע״א קמ״א א׳ (וע״ד שאמרו ביומא ספ״א ע״ש). וכבר אמרנו כי גם כאשר שהוא בדינא קשיא ולעונשים רחמ״ל הנה מתתקן ג״כ. והרי נעשה התיקון שע״י העומר עכ״פ. והבן כל הדברים. (אשת זנונים ההרחקת גרמה מבינייהו דלא יכילת למיקם על גבה) כי כאשר שנמשך בהמלכות ע״י הקרבת העומר האורות דגבורות בסוד שלהובין דרחימו אז הם רשפי אש שלהבת יה השורף ומכלה את החיצונים ולכך התרחקת אז אשת זנונים מבינייהו וכנ״ל (אשת חיל קריבת גרמה לקרבא לגבי כהנא רבא ודאי טהורה היא) הנה כהנא רבא הוא אבא. כי החסדים הם נקראים כהנים כי כל אור א״ס ית״ש המאיר ומתגלה. הוא ע״י החסדים קו ימין. והרי משמשים הם לאור א״ס ית״ש ככהנים המשמשים בביהמ״ק. ומשום שהחכמה אבא הוא הראשון לקבלת אור א״ס. כמ״ש בשער השמות ספ״ז. נקרא הוא בשם כהן גדול הנכנס לפני ולפנים כי הרי הוא הראשון היותר קרוב לקבלת אור א״ס. והנה ע״י המעשים טובים דישראל ומתתקנת המלכות בעטרה דגבורה ע״י העומר הנה עולה המלכות אז למ״ן עד אבא. כי שם הוא שרשה ומקומה. וכמ״ש בכוונת מנחת שבת דף ע״ה רע״ג. ומקבלת משם השפע לישראל. ובסוד

ממרחק תביא לחמה. ממרחק ודאי. מרישא דמוחא ומעילא דרישא. וכמ״ש בפ׳ אחרי מות דף ס׳ סע״א וע״ש בהגהות מהרח״ו. והוא מה שאמרו ראש השנה ט״ז א׳. מפני מה אמרה תורה הביאו עומר בפסח מפני שפסח זמן תבואה הוא. אמר הקב״ה הביאו לפני עומר בפסח כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות. כי ע״י העומר נתקן המלכות ועולה למ״ן עד מקומה הראשון שהוא אבא ומקבלת משם השפע לישראל ובסוד ממרחק תביא לחמה כנז׳ וזהו שאמר הרע״מ בענינינו אשת חיל קריבת כו׳ לגבי כהנא רבא :

ואמר הרע״מ עוד (ודאי טהורה היא ונקתה ונזרעה זרע) והוא כי נודע הוא שבכל עליית המלכות למ״ן היא מעלה בירורים למעלה ועולים הבירורים להמוח שהוא אבא. המוח הכללי דאצילות. ומקבלים משם תוספת אור וברכה מרזא דאור א״ס. כי המוח הוא מצרף ומלבן כאש מצרף וזיקק אותם כזהב וככסף. ובסוד במחשבה אתברירו כי שם היה הבירור של כל המלכים בעת התיקון שעלו במ״ס ונתבררו כמ״ש בפ׳ פקודי רכ״ו א׳ ורנ״ד ב׳. וכן בהמוח של כל פרצו׳ שם הוא הבירור האחרון כמ״ש הרב בשער המוחין פ״ה. והוא בזוה״ק תרומה קנ״ג א׳. וכן הוא בענינינו כי כאשר עולה המלכות למ״ן עד אבא הנה מקבלת משם תוספות אור וברכה ומוחין חדשים מרזא דאור א״ס להוליד נשמות חדשות כי באבא מתבררים המ״ן שלה בתכלית הבירור. ע״י כלילותו בהמזל עליון ובהא״ס. ויורד השפע מאבא לאימא ומאימא לזו״ן ומזדווגים ומולידים נשמות חדשות וזהו שאמר ודאי טהורה היא. ור״ל ע״י הבירור הנעשה באבא כנז׳ ונקתה ונזרעה זרע. כי נתוסף בהמ״ן שעלו. תוספות אור ומוחין ונעשו בהזו״ן לאורות ונשמות. ומה שאמרנו לעיל בסמוך כי נמשך עי״ז שפע לחיות ומזון. הנה אותה המזון הוא בסוד החלב המתהוה בעת הלידה לצורך הולד. אבל עיקר התוספות אור וברכה הוא להוליד נשמות וכמ״ש הרע״מ שעל זה נאמר ונקתה ונזרעה זרע. אלא אגב זה נמשך שפע למזון ג״כ וכמו שאמרו כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות וכנ״ל והוא ע״ד החלב הנעשה בעת הלידה וכנז׳ :

וביאור הדברים בכ״ז הוא כי ע״י העטרה דגבורה הנמשך בהמלכות ע״י העומר כנ״ל הנה עי״ז היא מברר בירורים ומעלה אותם למ״ן עד אבא ושם נתוסף להם אור וברכה ומוחין חדשים לזו״ן ומזדווגים להוליד נשמות וזהו שאמר הרע״מ עוד (ואוסיפת חילו ורחימו לגבי בעלה) ומ״ש חילא ר״ל על התוספות מוחין שניתוסף לו ע״י עליית המ״ן. אמנם הוא כי המשך העליית מ״ן והבירור הוא בכל משך זמן דימי העומר עד חג השבועות כי בהקרבת העומר אשר ממחרת יום ראשון של פסח נתקן המלכות בעטרה דגבורה וניתן לה כח עי״ז לברר בירורים בכל משך ימי העומר. והוא ג״כ ע״י מצות ספירת העומר בכל המ״ט ימים. ובחג השבועות נשלם הבירור ואז הוא הזווג כנודע. וע׳ זוה״ק פ׳ אמור צ״ו ב׳ וכל הענין שם. וזהו מה שקורא הרע״מ כאן את המלכות בשם אשת חיל. והוא משום גודל השתדלותה וכחה ותוקפה ללחום מלחמת ה׳ לברר בירורים מהקליפות ולהוציא בלעם מפיהם והיא אש אוכלה ללקט את הניצו״ק ולהעלות אותם בקודש. גם נקרא אשת חיל משום שכל הניצו״ק הם חייליה וצבאיה כי כולם הם מהמלכיית דב״ן כנודע והיא מבררת אותם בכל משך ימי העומר ע״י קבלת עטרה דגבורה אשר ע״י הקרבת העומר כנז׳. כי העטרה דגבורה שהם גבורות קדושים הם רשפי אש שלהבת יה השורף ומכלה את החיצונים. ועי״ז היא מברר בירורים. וכן הוא ג״כ כי הגבורות הקדושים הם מעוררים את האהבה בין הדודים. וכמ״ש בזוה״ק ויחי רמ״ה א׳ בסוד שמאלו תחת לראשי. דא אוקיד שלהובא דרחימו דכנסת ישראל לגבי קב״ה. ומתייחדים ומולידים אורות ונשמות חדשות. אמנם הזווג הוא בחג השבועות שאז מקבלת העטרה דחסדים ג״כ והוא ע״י השתי לחם וכנ״ל :

ואמר עוד (אשת זנונים ערקת מן מקדשא דלא למקרב לגביה דאלמליה בההוא זמנא דאשת חיל אבדיקת גרמה. איהי אתקריבת לגבה. אתאבידת מעלמא. וע״ד לא בעיא לקרבא למקדשא וערק׳ מניה) הנה מקדשא שאמר הכוונה הוא על יסוד דנוק׳ כי הוא נקרא מקדשא כמ״ש בפ׳ בשלח נ״ה א׳ ע״ש בהגהות מהרח״ו ונודע הוא כי כל חשקן ותאותן דהסט״א הוא לינק מן היסוד דנוק׳ כמ״ש במוחין דקטנות פ״ב ועל זה אמר הרע״מ כי ע״י הגבורות הקדושים דהקרבת העומר הנה מתרחקת ובורחת האשת זנונים משם כי נכוית מגחלתן כנז׳. ומ״ש דאשת חיל אבדיקת גרמה. הוא כמ״ש פ׳ בלק קפ״ט א׳ כי ע״י העומר שעורים אבדיקת ארעא אי קיימת במהימנותא או לא ח״ו וכנ״ל והבן הדברים מאד. כי התיקונים דישראל והתיקונים דהשכינה אחד הוא ותלוים זה בזה וכמ״ש הרע״מ לעיל. מטרוניתא ובנהא כחדא אזלין והבן מאד :

וזהו ג״כ ענין השקאת ובדיקת מי סוטה כי ע״י מנחת שעורים שהוא בבחי׳ מנצפ״ך הכפולות כנ״ל הנה נתעורר עי״ז הורדת וגילוי הגבורות והדינין באותה האשה וכאשר הוא אינה טהורה הנה נעשה בה אותה המנחה למנחת קנאות מזכרת עון שהוא התגברות ושליטת החיצונים וניתן רשות להסט״א לשלוט באותה האשה ובאו בה המים המאררים למרים וצבתה בטנה ונפלה ירכה כי הם עושים בה כחפצם. אבל כאשר שהיא נקיה וטהורה הנה נמשך כל הורדת וגילוי הגבורות אשר ע״י המנחת שעורים לדינין דקדושה ולגבורות ממותקים ומבוסמים אשר הם שורפים ומכלים את החיצונים וניתוסף עי״ז אור רצון וברכה באותה האשה ונקתה ונזרעה זרע. ונמצא כי ע״י המנחת שעורים שהוא סוד התעוררת הורדת וגילוי הגבורות הנה עי״ז נבדקת האשה אם טהורה הוא אם לא כי נתברר זה באיזה בחי׳ שמתגלים הגבורות בה. וכ״ז הוא ג״כ סוד הענין דהקרבת עומר שעורים שבפסח ונמשך עי״ז העטרה דגבורות בהמלכות והיא שוכן ומתפשט בישראל. ושכנתי בתוכם. והוא בעוה״ז אשר כאן הוא מקום ושריית כל החיצונים אשר כל אחיזתם ויניקתם הוא מהגבורות. הרי נעשה הבדיקה ע״י הקרבת העומר כי אם שמעשה ישראל הם אינם טובים הרי נאחזים החיצונים בהגבורות ויונקים רח״ל. וניתן להם כח ושליטה עד להשחית רח״ל אבל כשמעשה ישראל הם טובים הנה נעשים כל אותן הגבורות לאש שורף להסט״א והם בורחים ומתרחקים מקדושת השכינה וישראל בתכלית הריחוק. וזהו שאמר הרע״מ עוד (וע״ד לא בעיא לקרבא למקדשא וערקת מניה ואשתארו ישראל זכאין בלא ערבוביא אחרא לגבי רזא דמהימנותא) והרי הוא הקרבת העומר בחי׳ בדיקו בהשכינה הקדושה באיזה אופן שיתגלו בה הגבורות הנמשכים בה. ע׳ לעיל מ״ז א׳. ע״ד א׳. ובכ״מ. ואומר הרע״מ עוד (רזא דסתרא דא הרתין אחתן) הוא המעשה דשתי האחיות המובא במדרש נשא פ׳ ט׳ סי׳ ט׳ ע״ש. (וכד ארחת דא לגבא דא בבדיקו דילה צבתה בטנה ונפלה ירכה) כי גם הריח של הגבורות הממותקים הוא סם המות להחיצונים ועל זה הוא המצוה דהקרבת העומר (דהא בדיקו דאשת חיל סמא דמותא לאשת זנונים. ודא הוא עיטא דיהב קב״ה לבנוי לקרבא קרבנא דא בגין אשת חיל. דתערוק אשת זנונים מינה. ואשתארו ישראל בלא ערבוביא אחרא זכאין איגון בעלמא דין ובעלמא דאתי עכ״ל) :

[ה] **ועומק** הדברים בזה הוא כי הענין דהקרבת העומר הנעשה בכל שנה ושנה לצורך בנין המלכות ושלימותה אשר מתחיל ממחרת יום ראשון של פסח ונשלם בחג השבועות כנודע בדברי האריז״ל הנה. מתתקנים ישראל עי״ז בעולם הזה להיות קודש לה׳ בלא ערבוביא דסט״א כנ״ל. כי תיקון המלכות וישראל חד הוא. כי הם בנייה והם איברים דילה. כי היא מתפשטת בכ״א ואחד מישראל והיא כלל ישראל. וכל תיקוני ישראל ומעשיהם הוא הכל בה כי הם התפשטות רוחה דילה. כמ״ש הגר״א כ״ז בתיקונים (בדף מ״ח ע״ד דה״מ הוא וב״ד. ושם ע״ג בדה״מ בכמה תחנונים. ובדף כ׳ ע״ב דה״מ וכד. ובדף פ״ז ע״ג דה״מ ולקבל נעימו ושם ע״ד דה״מ מה כתיב בה. ובדף ק״ו ע״ג

סמוך לסופו) והרי נעשה הקרבת העומר לתיקון השכינה וישראל בעוה"ז בכל שנה ושנה. אך עיקרו הנה הוא רק לתיקון העתיד לעת קץ הימין שיתחיל הגאולה בפסח ויושלם בחג השבועות וכנ"ל. ואז יתגלה השכינה בישראל בגילוי גמור וכמ"ש. בישעיה ל' כ'. ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך והנה השכינה הקדושה היא נקראת אמונת ישראל. כי רק ישראל מאמינים שה' מלך עולם ועד והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. גם כל מה שנעשה ע"י סיבות ושלוחים הנה הוא ית"ש הנשמה לנשמה ורוחא לרוחא המסבב את הכל והוא מצפנים להכל. הכח לכל והוא לבדו העושה את כל. וכ"ז הוא ע"י אור קדושתו ית"ש המתפשט ושורה אצל כותל מערבי. הנה זה עומד אחר כתלנו. (כמ"ש בשמו"ר פ"ב סי' ב') ומשם מתפשט ושוכן בישראל. והוא השכינה הקדושה. אמונת ישראל. כנסת ישראל כי היא כלל ישראל כנ"ל. והיא נקרא אמונה (כמ"ש בפ' ויקרא ט"ז ב' ופ' בהר ק"י ע"ב ופ' בלק קל"ח ב') וכן אמונה גימ' אלהינו. שהוא שם הכלול מתרין סטרין. אל בימינא אלהים בשמאלא אלהינו באמצע כליל מתרווייהו כמ"ש בפ' תרומה קנ"ט ב'. ושריא עלה שמא דהויה והוא היחוד. וכן אמרו בפ' בלק קל"ח ב' כי לית אמונה בלא אמת. והוא היחוד דז"א ומלכות כמ"ש בפ' שלח קס"ג ב'. ונעשה כ"ז ע"י אמונת ישראל במלכותו יתברך שה' מלך עולם ועד כנ"ל:

אמנם כל היחודים עתה הוא בלחישו דוקא בגין דלא יתערב זר בההיא חדוה. כמ"ש בפ' תרומה קל"ג ב' וקל"ד א'. ור"ל שלא יינקו החיצונים ח"ו מההארות דמ"ד ומ"ן ולכן הם עתה כולם בלחישו אך ע"י תיקון הנעשה בהקרבת העומר הנה מתרחקים החיצונים ובורחים משם והרי נעשים מעתה כל היחודים אשר ע"י אמונת ישראל בגילוי גמור וזהו שאמר הרע"מ ואשתארו ישראל זכאין בלא ערבוביא אחרא לגבי רזא דמהימנותא ור"ל שכל תיקוני היחודים הנעשה מעתה ע"י אמונת ישראל הרי אפשר מעתה להיות בגילוי גמור. והנה הוא התיקון דה' אחד ושמו אחד ור"ל שיהיה שמו אחד באתגליא. שיתגלה גם בעוה"ז כי לה' המלוכה ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלהי ישראל מלך כו' כי עתה הוא רק בהעלם אבל לעתיד יהא בגילוי גמור. וכמ"ש בזוה"ק תרומה קל"ד א' ע"ש. והוא ג"כ היחוד דהויה אלהים. שהוא נקרא רזא דמהימנותא כמ"ש בפ' תרומה קס"ה א' ב' אשר יתגלה לעתיד. כי עתה מאמינים בזה רק ישראל לבד שהוא ית"ש הכח דכל הכחות כולם והוא לבדו העושה ועשה לכל המעשים כולם אבל לעתיד יתגלה ויכירו הכל. והוא היחוד דקב"ה ושכינתיה. ולכך נקרא. הויה אלהים בשם שמא שלים. משום דהוא היחוד דקב"ה ושכינתיה וכמ"ש בפ' בראשית כ' ע"א. כי אור קדושתו ית"ש המתפשט ושוכן בבי"ע בבחי' נשמה לנשמה ורוחא לרוחא כמ"ש בפ' וירא קי"ג ב' והוא שכינתו ית"ש הנה הוא בהגילוי דשם אלהים. כמ"ש בראשית ברא אלהים. אבל עיקר הגילוי דהשם הויה ב"ה הוא רק באצילות. וכשזוכה כל המציאות כולו להיות קודש לה' הרי מתייחד האצילות עם העולמות בי"ע והיא יחוד דהויה אלהים קב"ה ושכינתיה. ואז הוא ג"כ הויה אחד ושמו אחד כי הוא אחד עם אור שכינתו ית"ש אשר בבי"ע. וזהו הויה אחד. וכן אור שכינתו אשר בבי"ע הוא אחד עם המציאות כולו שהרי היא כולו קודש לה'. וזהו ושמו אחד כי השכינה הקדושה היא שמו וכמ"ש בתיקונים תיקון כ"א דף ס"ז ע"א שם ה' דא שכינתא כי ע"י אור שכינתו ית"ש המתפשט ושוכן בעוה"ז הרי הוא מתגלה למטה ולכן היא שמו בעוה"ז כי על ידה הוא נקרא ומתוודע ומתגלה וכאשר שהמציאות הוא כולו קודש לה' אז הוא ושמו אחד ור"ל שהוא אחד עם המציאות. והוא מה שנאמר בזכריה י"ד ט'. והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. והכוונה הוא כי ע"י שיתגלה כבוד מלכותו ית"ש בכל הארץ והרי יהיה כל העולם כולו קודש לה' הנה עי"ז יהיה ה' אחד ר"ל הוא ושכינתו ית"ש. ושמו אחד ר"ל שיתייחד אור שכינתו ית"ש עם המציאות בגילוי גמור כהנשמה המתייחד עם הגוף וזהו ושמו אחד עם המציאות. והוא ג"כ היחוד דהויה אלהים ור"ל שהאצילות עם הבי"ע יהיה כולם אחד. וכמ"ש בזוה"ק תרומה קס"א ב' ופ' ואתחנן רס"ד א' ע' שם ושם. כי העולמות בי"ע הם בהגילוי דשם אלהים כנז' וכשהם כולם קודש לה' הרי הוא היחוד דהויה אלהים שהוא נקרא רזא דמהימנותא כמ"ש בפ' תרומה קס"א א' ב' וכנז'. כי זהו העילוי והשבח והתיקון והתכלית אשר נתקן ונעשה ע"י אמונת ישראל. להיות היחוד הזה בגילוי גמור לעולם. והוא סוד מאמרם ז"ל מכות כ"ד. בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר וצדיק באמונתו יחיה. כי אין אמונה בלא אמת והוא היחוד דהויה אלהים. והוא סוד אמונה. רזא דמהימנותא. והנה היא נעשה עתה רק בלחישו ובהעלם גדול אך ע"י קרבן העומר הוא נתקן לאט לאט אבל לעתיד יושלם ויתגלה ואז יהיה ה' אחד ושמו אחד וזהו שאמר הרע"מ זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי:

אמנם הנה התיקון הזה דהיחוד הויה אלהים. וכן הוא ושמו אחד הנה הוא ע"י תיקון אחד הכלול מב'. א' הוא ביטול הזוהמא והטומאה והרע שיתבער מן הארץ לגמרי. והב' הוא הזדככות החומר והעביות שיזדכך כל גוף לנשמה וכל חומר לצורה. והוא כוונת מאמרם ז"ל ב"ר פ' כ"ו סי' ו' בפסוק לא ידון רוחי באדם כו'. בעוה"ז הרוח היא נזוקת (ר"ל מאיר ומזהיר. מלשון כמראה הבזק) באחד מאיבריו. אבל לעתיד לבוא היא נזוקת בכל הגוף. כי יהיו כל הגופות בסוד כתנות אור בא' כמו אדה"ר קודם החטא (כמ"ש בפ' בראשית ל"ו ב'. פקודי רכ"ט ב'. קדושים פ"ג סע"א. וע' פ' שלח קס"ט סע"א ורע"ב ופ' יתרו ל"ד א') אמנם אלו ב' התיקונים הם תלוים זה בזה כי בביטול הקליפה יזדכך כל הגופות וכמ"ש פ' יתרו ס"ט ב'. ודא קליפה לא יתעדי ולא יתבר. עד זמנא דיקומון מתין מעפרא. כדין יתבר קליפה. ונהירו יהיר בעלמא בלא סתימו מגו מוחא. שיאר עצם האור בלא לבוש כלל והוא ע"י הזדככות הגופות כנז'. ועי"ז יהיה אז ה' אחד ושמו אחד וכן גילוי היחוד דהויה אלהים:

אמנם הוא כי אלו ב' התיקונים הנה הגם שהתחלתם הוא נעשה ונתקן ע"י ישראל. ע"י התורה והמצוה או ע"י המאורעות דהדינים והעונשים אשר בזה ובבא כמו שבארנו במ"א. אמנם עיקר תיקונם הוא עתיד להעשות רק ע"י הקב"ה לבד וכמ"ש יואל ב', ואת הצפוני ארחיק מעליכם והדחתיו כו'. וכן ישעיה ס"ג. פורה דרכתי לבדי. ע' פע"ח שער שבת בכוונת הבדלה. וכן זכריה י"ג ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. וכן יסד הפייטן ואתא הקב"ה ושחט למהמו"ו והוא בגמרא סוכה נ"ב ע"א לעתיד לבא מביא הקב"ה ליצר הרע ושוחטו. והרי לנו כי ביטול הטומאה והרע הוא יעשה לבסוף ע"י הקב"ה לבד וכן הוא נעשה באמת על ידו ית"ש תמיד גם עתה לאט לאט וכמ"ש מלחמה לה' בעמלק מדור דור. ועד"ז הוא התיקון השני שהוא הזדככות דכל העביות והגופות. הנה הוא יעשה ג"כ ע"י הקב"ה לבד וכמ"ש ישעיה ס"ה. כי הנני בורא שמים חדשים וארץ חדשה וכן שם ס"ו כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה. והרי לנו כי אלו ב' התיקונים יעשה הכל לבסוף ע"י הקב"ה לבד. וזהו שכתוב אשר ברא אלהים לעשות ותרגם יונתן דברא ה' ועתיד למעבד. שהוא חידוש עולמו שהוא עתיד להתחדש. והיה כלול הכל מתחילה בהבריאה הראשונה. והוא האור הגנוז שבו נעשה כל הבריאה כולה. וכמ"ש ב"ר פ' י"ב סי' ו'. אותה האורה שנברא בה העולם היה אדה"ר צופה ומביט בו מסוף העולם ועד סופו. ובו היה כלול החידוש עולמו דלעתיד כי סוף מעשה הוא במחשבה תחילה. וכמ"ש חגיגה י"ב א' עמד וגנזו לצדיקים לעתיד לבא. הקב"ה יזכנו להיות מן הזוכים למען שמו יתברך ויתעלה לעד אמן ואמן. ובזה נשלם דברינו בהדרושים הללו בעזרת החונן לאדם דעת יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים:

אמר

דרוש ז.

אמר המחבר הנה כבר הודעתי שכל מה שכתבתי מהתחלת הספר עד כה הנה הוא מהדורא בתרא ממה שחנני הקב"ה בזה כי עסקתי באותן הדברים ג"כ זה כמה שנים מקודם ואח"כ חזרתי על הדברים והוספתי עליהם תהל"א ית"ש תוספת מרובה על העיקר עד שנעשו בכמה מקומות לפנים חדשות אמנם ישנם איזה מקומות אשר סגנון הדברים של המהדורא קמא הוא יפה מאד וחלילה להשמיט דברים קדושים כאלו ומה גם כי אין ביהמ"ד בלא חידוש ולכן ראיתי ללקט משם התוספת טובה הנמצא בהם. וכמו שעשיתי באיזה מקומות לעיל והעמדתי שם כל דבר על מקומו. אך עתה ראיתי עוד ולקחתי משם ג"כ מה שנוגע לכלל הדברים אשר לעיל דרוש א' ב' ג'. וסדרתי אותן כאן בסוף החלק ראשון. בדרוש בפנ"ע. וכדי שלא לבלבל את המעיין בהפסק ענין. אמנם הוא כולו שייך לאחר דרוש ג' כי הוא סובב על אותן הענינים אשר שם. והנה סדרתי את הדברים בקיצור נמרץ בכל האפשרי כדי לזהר מן הכפל. ואל יהא נא למשא לפני המעיין כי אקוה שימצא בהם תועלת הגם ששניהם עולים בקנה אחד אך שניהם כאחד טובים:

מהדורא קמא

סימן א.

[א] **על דבר** מה שהקשינו לעיל דרוש א' בענין המלכין קדמאין אשר נמצא בזה סתירות בדברי הרב כי בכמה מקומות מבואר שיציאתם היה שלא ע"י זווג ובכמה מקומות מבואר ההיפך שגם יציאת הב"ן דעולם הנקודות וכל פרטי המלכים שבו היה ג"כ רק ע"י בחי' זווגים (ע' לעיל דרוש א' סי' א' אות ב'). הענין בזה הוא כי הרי נודע הוא שהגם שעיקרן דהנקודות הוא מה שיצאו דרך העינים דא"ק אך עכ"ז הנה יצא אז עמהם עוד אורות רבים והיה יציאתם דרך הטבור והיסוד והצפר"ג וכן דרך נקבי עור כל הגוף. והנה אורות העינים שהם הנקודות העיקריים. הנה הם היה מציאותם ויציאתם אשר דרך העינים. שלא ע"י זווג כלל וכמו שיתבאר. אבל האורות אשר יצאו דרך הטבור והיסוד והצפר"ג הנה בהם היה שני בחי' כי מציאותם היה ע"י זווג אך יציאתם דרך המקומות הנז'. היה ג"כ שלא ע"י זווג כלל. וכן הוא עוד כי גם האורות אשר יצאו דרך העינים הנה הגם שמציאותם הוא שלא ע"י זווג וכנז'. אך אחר שיצאו מהעינים וירדו למקומם שהוא מהטבור ולמטה הנה היה אז יציאת כל ז"ת מהג"ר ג"כ רק ע"י זווג. וכן היה עד"ז בהאורות דהטבור והיסוד והצפר"ג היה ג"כ יציאת כל ז"ת מהג"ר שבהם ע"י זווג דוקא. ויצאו הז"ת דכ"א מהג"ר דכ"א ע"י בחי' זווג עכ"פ. אך עכ"ז הנה כל אותן הזווגים אינם עיקרים כלל. כי לא התייחדו אז אורות הטבור והיסוד והצפר"ג עם אורות העינים זה עם זה כלל אלא שעמדו כ"א לעצמו. האורות עינים בפנ"ע והאורות דהטבור והיסוד והצפר"ג בפנ"ע. ויצאו הז"ת דכ"א מהג"ר דכ"א בהיותן כ"א לעצמו. ועי"ז היה כ"א עדיין חסר שלימות הרבה כי היה רק בבחי' פלג גופה. ולכן הוא כי גם בחי' הזווגים שהיה בהם אינם עיקרים כלל וכמו שיתבאר כ"ז למטה בעה"י בביאור היטב:

והנה מה שאמרנו כי המציאות דאורות העינים היו שלא ע"י זווג אבל המציאות דאורות הטבור והיסוד והצפר"ג הם היו ע"י זווג מפורש. הנה הוא מבואר בדברי הרב במבוא שערים שער ב' ח"א רפ"ה זה לשונו. ואמנם אור זה החדש (והוא אורות הטבור והיסוד והצפר"ג כמו שמבואר שם ע"ש) ודאי שהוא גדול ועליון יותר מן אור העינים כו' והוא לסיבת היותו נמשך מזווג דע"ב עם ס"ג (וכמו שמבואר ג"כ בע"ח דרושי נקודות פ"ב) משא"כ אור העינים שהוא אור תחתון מאד (כי הוא מהנה"י דא"ק. שעלה למעלה ויצאו דרך העינים. והוא) מהשם ס"ג לבדו עכ"ל וכן אמר ג"כ רפ"ד שם כי עיקר הנקודות הם מן האור המתפשט מן העינים אך אמנם יש להם אור חדש הנמשך מאותו הזווג דע"ב וטעמי הס"ג כו'. הרי לנו כי מציאות האורות אשר יצאו דרך העינים שהם הנקודות העיקריים הם לא נמצאו ע"י זווג אלא שהם מהס"ג עצמו הבחי' האחרונה שבו. שהם אורות הנה"י שבו. שעלו מלמטה למעלה ויצאו דרך העינים. והיה הן מציאותם והן יציאתם שלא ע"י זווג כלל. אך מציאות האורות אשר יצאו אז ג"כ והם האורות שיצאו מהטבור ויסוד וצפר"ג הם אשר יצאו ונולדו ע"י הזווג. ולכך קורא אותם בשם אור חדש משום שנולדו מחדש ע"י הזווג משא"כ האורות אשר יצאו מהעינים. וכן הוא ג"כ הכוונה מ"ש בשעה"כ דף ו' כשרצה להוציא מ"ה וב"ן שהם ענפי זו"ן אז נזדווגו ע"ב ס"ג הפנימיים שהם חו"ב ממש ונברא בעולם במדת הדין. ויצאה הבת מתחלה שהיא שם ב"ן בפנים דא"ק (ור"ל והוא אשר יצאו ע"י הזווג כי הוא האור החדש שאמרנו) ואח"כ יצאו (שלא ע"י זווג) ענפיו לחוץ דרך העין כו'. ומ"ש בטנת"א פ"א בהמ"ב שם. כי הטעמים דס"ג מזדווגים עם כל ע"ב ט' ואז מולידין בחי' ב"ן דחיצוניות ולבושים לחוץ כו'. והוא האור העינים המתלבש עליו מבחוץ מטבורו ולמטה. כמו שמבואר שם. אין הכוונה שהוא נולד מחדש. וע"י זווג. אלא הכוונה הוא שאחר שנזדווג הע"ב עם הס"ג לצורך הב"ן פנימי שהוא האור החדש הנולד ע"י הזווג. אז אח"כ נולד ג"כ. ור"ל שיצא לחוץ דרך העינים. הבחי' אחרונה דהס"ג להלבישו מבחוץ מהטבור ולמטה. ומה שיצא דרך העינים ונתגלה לחוץ קרי לה בלשון הולדה (וכידוע שכל דברי הרב בכל פרקי המ"ב והמ"ק הוא לשון קצר ומשונה) ובפרט לפי מ"ש לקמן שיציאת הבחי' אחרונה דהס"ג דרך העינים היה ע"י מה שעלה שם לבחי' מ"ן א"כ נופל שפיר לומר גם עליו הלשון הולדה. הגם שאינו בחי' אור חדש כלל אלא הוא רק מהס"ג בעצמו הבחי' אחרונה שבו (וכמ"ש האריז"ל בזוהר"ק ד' קנ"ד ע"א). והנה האור החדש הנולד ע"י הזווג שהוא אורות הטבור ויסוד וצפר"ג. הנה תולדתו הוא מהע"ב דס"ג וכמו שנתבאר לקמן. כי הרי הרב אמר שנזדווג הע"ב דגלגלתא עם הס"ג שבו שהם השרשים הפנימיים דאורות אח"פ. והאורות אח"פ ידוע הוא שהם מע"ב דס"ג וכמ"ש בנקודות פ"א ובטנת"א פ"א כי הם הטעמים דס"ג שהם ע"ב דס"ג. וא"כ נמצא שהאור החדש הוא אשר נולד מהע"ב דס"ג. אבל האורות העינים הם מהס"ג דס"ג. כמ"ש בנקודות פ"א. וא"כ נמצא שאורות דע"ב דס"ג הם יצאו ע"י זווג ואורות דס"ג דס"ג הם מהס"ג דס"ג בעצמו הבחי' אחרונה שבו. וניחא בזה מה שהערינו לעיל בריש דברינו במה שנמצא ערבוב בדברי הרב. כי פעם אמר שהס"ג יצא ופעם אמר שהב"ן יצא הגם שלפי האמת לא קשיא כלל. כי הרי הרב אמר בפירוש בזוהר"ק הנ"ל שלבחי' האחרונה דהס"ג. הוא מה שקורא בשם ב"ן. אבל בדברינו מתיישב יותר היטב כי האמת הוא ששניהם יצאו כי האור החדש אשר נולד מהע"ב דס"ג הוא הנקרא בשם ב"ן. והאור העינים הוא מהס"ג דס"ג בעצמו ויתבאר כ"ז עוד לקמן בעה"י:

[ב] **אמנם** מה שהקשינו עוד לעיל ממה שמבואר בשעה"כ פ"א שאו"א דנקודות היו מתחלה פנים בפנים ויצאו כל הז' מלכים רק ע"י הזווג דפב"פ ורק ע"י מיתתם חזרו אב"א כמו שמבואר שם באריכות. והוא היפך ממה שמבואר בספד"צ ובא"ז. ובדברי הגר"א וכן הרב בעצמו בכ"מ. כי בעולם התוהו היו בלא תי' דו"ן ויצאו שלא ע"י זווג רק אב"א. וכמו שאמרנו לעיל בסמוך ג"כ שהאמת הוא שאורות העינים הם אשר יצאו בלא זווג כלל. אך הענין הוא דהנה יש להקשות עוד על מ"ש הרב בנקודות פ"ג וכן במבוא שערים שער ב' פ"ה. שיצאו י' אורות מצפרני רגלי א"ק והם בבחי' סוד טיפין דקרי כמבואר שם. הלא אחרי שאמרנו לעיל בסמוך שהאורות ההם הם היו מהאור החדש אשר יצא ע"י הזווג דע"ב וס"ג וכמ"ש בנקודות פ"ב וכנ"ל. א"כ למה

יצאו מהאצפרניים ובסוד טיפין דקרי. אלא כל מה שהוא ע"י זווג הוא מתוקן ונשלם ואינו בסוד קרי ח"ו. אך הענין בזה הוא באמת ענין עמוק אשר בזה תלוי כל היסוד והשורש דסבת שבירת הכלים ומיתתם. וכמו שיבואר בדברינו בעה"י לקמן בכל הדרוש הזה ולכן שים לבך לכל הדברים הללו היטיב :

והענין הוא כי הנה הזווג שאמרנו הוא מה שנזדווגו הע"ב הכללי דגלגלתא עם הע"ב דס"ג שהם השרשים הפנימיים דאח"פ כנ"ל. והנה קיבל שפיר הע"ב דס"ג מהע"ב הכללי האורות ההם ע"י זווג ממש אבל אח"כ היה צריך ג"כ שיזדווגו עוד הע"ב דס"ג עם הס"ג דס"ג כי הם האו"א העיקריים דהס"ג הכללי אשר רק מהם יוצאים המ"ה וב"ן לצורך האצילות. וא"כ היה צריך שאח"כ יזדווגו גם הם זה בזה לצורך הוצאת האורות דהנקודות. ואלו שהיה כן לא היה השבירה. ויצאו מבוסמים ומתוקנים מבתחילה. אבל לא היה כך. אלא שהם הוציאו אורותיהם כ"א בפנ"ע וזה בלא זה. ולכך מיתו ונתבטלו המלכים והיתה העולם תהו. וכמו שיבואר בדברינו בעה"י :

והנה עליהם קאי (ברמז) מ"ש הספד"ל והאדר"ז. שלא היו משגיחין אנפין באנפין. כי הם האו"א העיקריים שבעלמא דא"ק. ובאם שהיו מזדווגים זב"ז קודם שהוציאו את אורותיהם לחוץ. היו מיתקנין כל אלו האורות אשר יצאו עתה דרך העור והטבור והיסוד ולפר"ג. אשר הם מהע"ב דס"ג. שהוא בחי' אבא. היה נותן כ"ז אבא לאמא שהיא הס"ג דס"ג. בבחי' טפת הזווג שהוא טפת המ"ד. וכן אמא ג"כ היתה נותנת את כל האורות אשר יצאו עתה מהעינים. היו ניתנים כל אלו האורות בהזווג לבחי' טפת מ"ן שבה. והיו מתחברים זב"ז בבחי' עיבור באמא. והיתה יולדת אותם אח"כ מתוקנים ומושלמים. כי היו מתייחדים בחי' המ"ד שלו והמ"ן שלה. והיה מתהווה משניהם פרצוף אחד. ככול בחי' מ"ד ומ"ן שנתייחדו שניהם לפרצו' אחד ע"י זווג ועיבור ולידה. אבל עכשיו שלא נזדווגו ויצאו לחוץ בלא זווג. הנה הוציא כ"א את אורותיו בפנ"ע. ובסוד טפת קרי. כי הוא הוציא את אורות המ"ד שלו דרך נקבי העור ודרך הטבור ויסוד ולפר"ג שהם כולם הם בחי' אור המ"ד אשר יצא מהע"ב דס"ג בלא זווג. והיא הוציאה את אורות המ"ן בפנ"ע. והם האורות אשר יצאו מהעינים שהם מהס"ג דס"ג שהיא אמא. והוא מ"ש הרב בנקודות פ"ג וכן בפע"ח שער ראש השנה פ"ב. שהמלכים הראשונים הם כולם בחי' קריין. וכן אמר גם הגר"א בהיכלות פקודי היכל ו' בד"ה אלין דכל סוד עולם התוהו הוא סוד קרי. והוא הענין מה שהערינו לעיל דרוש א' על דברי הרב בנקודות פ"ג. במה שבאיזה מדבריו שם משמע שבהמלכים דעולם התוהו היה חסר הנוק'. ובאיזה מדבריו שם משמע שהיה חסר הדוכרא. כי שניהם אמת. שאור המ"ד מכיון אשר יצא מהע"ב דס"ג לבדו. ובלא זווג. א"כ היה חסר לו הנוק'. והוא מ"ש שם שיצאו מלפר"ג בסוד ויפוזו זרועי ידיו הנאמר ביוסף שהוא מדכורא בלא נוק'. ואור המ"ן אשר יצא מהס"ג דס"ג ג"כ לבדו בלא זווג. א"כ היה חסר לה הדוכרא. שהוא מלך הדר שאמר שם אשר בא בעת התיקון. וכמ"ש בדברינו שם בעה"י. אך שהזווג דע"ב דס"ג עם הס"ג דס"ג הוא תלוי במלך הדר. הרי נתבאר שהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג. אשר הם האו"א העיקריים שבעלמא דא"ק. הם הוציאו את האורות דעולם התהו בלא זווג אלא כ"א בפנ"ע ובסוד טפת קרי. אך מ"ש בשביה"כ פ"א שהמלכים דנקודות יצאו מזווג או"א פנים בפנים. זה קאי על או"א שהם החו"ב מהי"ם דנקודות עצמן. כי הגם שהי"ם דנקודות היו מהס"ג דס"ג לחוד בלא הזווג דע"ב דס"ג עמו. עכ"ז הוכרח הוא שאורותיו של הס"ג דס"ג עצמו אשר יצאו ונתפשטו זה מזה החכמה מהכתר ובינה מהחכמה והז"ת מהבינה כמ"ש הרב בנקודות פ"ד. הנה לא יצא כל התחתון מהעליון אלא רק ע"י זווג דווקא. ור"ל מהזווג דהדו"ן שבכ"א מהם. כי החכמה שיצא מהכתר היה יציאתו ולידתו ע"י שנזדווג הכתר מיניה וביה *) כי גם הוא כלול מזו"ן. ובכח הזווג ההוא הוציא את אור החכמה. וכן הבינה שיצא מהחכמה היה ע"י בחי' זווג מהדו"ן דחכמה שהם או"א עלאין. ואחר שנגמר הבינה אשר היא ישסו"ת אמא הכללית. נזדווגו או"א פב"פ. והולידו את הז' מלכים. וכמ"ש בנקודות פ"ד ובמבו"ש שער ב' ח"א פ"ו ע"ש. ומסיק שם ואמר. כי אי אפשר להוציא שום אור. אם לא ע"י זווג דווקא ע"ש. וע"ז קאי כל דברי הרב מ"ש בשביה"כ פ"א. שהיו או"א פב"פ. והוא קאי על או"א שהם החו"ב מהי"ם דאורות עינים עצמן. אשר הם רק מהס"ג דס"ג לחוד :

והאמת הוא שלפי מ"ש שהאורות אשר יצאו מהטבור ויסוד ולפר"ג הם היו ג"כ מכלל המלכים דעולם התהו שנחרבו. כי הם אשר יצאו בבחי' טפת קרי מהע"ב דס"ג. והרי הם ב' מיני מלכים. אחד הוא מאורות העינים שהם מהס"ג דס"ג. ואחד הוא. מהטבור ויסוד ולפר"ג שהם מע"ב דס"ג. א"כ יהיה קאי ג"כ כל דברי הרב אשר בשביה"כ פ"א. גם על בחי' או"א שהם החו"ב אשר מהי"ם דאור המ"ד דע"ב דס"ג כי הם כלולים ג"כ מי"ם ויצאו ונתפשטו זה מזה *) והיה הוצאת ולידת הז' מלכים שלהם מאו"א שלהם ע"י זווג דפב"פ כי אי אפשר להוציא שום אור זולת זה כלל וכלל וכנ"ל. וא"כ יהיה נמצא באו"א אשר בהי"ם דכ"א מהם. היו שפיר פב"פ ומהם יצאו הז"ת דכ"א מהם. אבל האו"א אשר מהי"ם דאור המ"ד שמע"ב דס"ג. עם האו"א אשר בהי"ם דאור המ"ן שמס"ג דס"ג. הם היו אב"א. כי או"א שמאור המ"ד דע"ב דס"ג הוא בחי' אבא הכללי דעולם התהו. ואו"א שמאור המ"ן דס"ג דס"ג הם בחי' אמא הכללי דעולם התהו. והם אשר לא היו משגיחין אפין באפין. והיו עומדים רק אב"א לחוד. וזה היה משום שהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג אשר הם האו"א העיקריים שבעלמא דא"ק הם לא נזדווגו זה בזה. אלא הוציא כ"א את אורותיו בפנ"ע כנ"ל. ולכך היה נשאר האורות של כ"א על בחינתו לחוד. כי אור המ"ד אשר יצא מהע"ב דס"ג היה נשאר בבחי' חסדים לבד. ואור המ"ן שמהס"ג דס"ג היה נשאר בבחי' גבורות לבד. ולכן היה הוא (ר"ל אבא דאור המ"ד) הופך פניו לכאן. והיא (ר"ל אמא דאור דמ"ן) הופכת פניה לכאן. והיו רק בסוד אב"א לחוד. והם הם האו"א דעולם התוהו אשר אמרו

בספרא

---

* **הגהה א.** ויציאת הכתר גופה. הנה לפי מה שכתבנו לקמן סי' ב' שכל האורות אשר יצאו מהעינים הוא מה שהעלה הס"ג דס"ג את הבחי' האחרונה שלו למעלה להיות שם למ"ן. ויצא משם גופה לחוץ דרך העינים, והוא הכתר דנקודות עם כל הט' הכלולין בו. א"כ לא היה זה ע"י בחי' זווג. כי כל עליית מ"ן מה שעולה מהפרצוף התחתון למעלה. הוא אינו בבחי' זווג כלל. א"א הוא רק בבחי' עליית נשמה למעלה להתחדש בסוד חדשים לבקרים כנודע. ולכן לא הזכיר במבו"ש שם מבחי' הזווג אלא רק באורות הנקודות עצמם. אחר שיצאו מהעינים בהתפשטותם זה מזה החכמה מהכתר וכן כו' כמו שבארנו. אבל בעיקר יציאתם מהס"ג דס"ג עצמו. זה לא היה ע"י בחי' זווג :

* **הגהה ב.** והנה כאן בהע"ב דס"ג. אשר כל האור שיצא ממנו הוא אור חדש הנולד ע"י זווג, א"כ יהיה גם יציאת הכתר עצמו ג"כ ע"י זווג. והגם שלפי מ"ש שעיקר הזווג אשר ממני יצאו. הוא רק בהדו"ן דגלגלתא, אבל מהע"ב דס"ג שהוא בחי' אבא. ממנו גופה יצאו רק בסוד טפת קרי לחוד, אמנם נודע הוא שגם בחי' טפת קרי גופה. הוא ג"כ ע"י בחי' זווג. ור"ל מהזווג דהדו"ן שבאותו הפרצו' עצמו. כי הטפה נמשכת מהמוחין שהם חב"ד. והם הדו"ן שברישא (כי חו"ב הם דו"ן. והדעת הוא היסוד המזווגם כנודע) וחג"ת ונה"י הם דו"ן דגופא. ויוצא הטפה מחב"ד לחג"ת. ומחג"ת לנה"י הכל ע"י בחי' זווג א"כ נמצא שהאור דע"ב דס"ג היה כל עיקרו ע"י בחי' זווג הן מה שיצא ע"י הזווג דע"ב דגלגלתא עם השרשים הפנימים דהאח"פ וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב. והן ע"י הזווג מבחי' הדו"ן שבע"ב דס"ג עצמו. אבל האור דס"ג דס"ג לא היה עיקר יציאתו ע"י זווג כלל אלא רק בהי"ם דנקודות עצמם אחר שיצאו מהעינים בהתפשטותם זה מזה, שהוא מהכתר למטה זה היה ע"י מה

שנזדווג הכתר מיניה וביה. וכן כו' כו'. אבל בעיקר יציאתם מהס"ג דס"ג לא היה ע"י זווג כלל. וכנ"ל בהגהה א':

בספרא דצניעותא (פ"א) דעד דלא הוה מתקלא לא הוה משגיחין אפין באפין. וכן באדרא זוטא (רל"ב ע"ב) עד לא הברי עלמא לא הוה משגיחין אנפין באנפין. וכן מ"ש הרב והגר"א דלא היו בתיקון דו"ן ויסוד אב"א. והכוונה הוא הכל על החו"ב דאור המ"ד שמע"ב דס"ג אשר הם בחי' אבא הכללי דעולם התוהו. עם החו"ב דאור המ"ן שמהס"ג דס"ג שהם האמא הכללי דעולם התוהו. שהם היו עומדים אב"א. אבל החו"ב שהם בחי' או"א דכ"א מהם גופא היו עומדים פב"פ ומזדווגים. ומהם היו יוצאים הז' מלכים דכ"א מהם:

[ג] **והנה** מה שאמרנו שהיו ב' מינים מלכים מצאנו אח"כ להרח"ו ז"ל שאמר כן בפירוש בספר שער הקדמות. כמו שהובא דבריו בזה בע"ח דפוס ירושלים ע"ה (שער הת' פ"ד בהגה) שאמר שם. כי מן אור העין נעשו העגולים של הנקודים. ומן האור החדש דרך הטבור ויסוד ופר"ג יצא היושר של הנקודים והעגולים והיושר שניהם נשברו עכ"ל. והאמת הוא כי בפרטיות הנה היה בכ"א מהם בפנ"ע לבד. ג"כ ב' מיני מלכים. כי העגולים והיושר ישנם ג"כ שניהם גם בכ"א מהם לבד וכמו שאמר הרח"ו ז"ל בפירוש על אורות העינים. בשער התיקון ספ"ד. כי בעין לבדו שהוא ס"ג כו' יש יושר ועגולים עכ"ל וכן היה ג"כ באורות הטבור ויסוד ופר"ג. והוא ע"פ מה שמבואר בשביה"כ פ' ו' ז' וכן במבו"ש שער ב' ח"ג פ"ו כי היה ו' מיני מלכים בהאורות דהעינים היינו בעתיק וא"א ואו"א וזו"ן. וכן היה עד"ז ג"כ באורות הטבור ויסוד ופר"ג. והנה המלכים דהז"א שבכ"א. הוא בחי' המלכי יושר שבו. והמלכים שבהנוק' שבכ"א היא בחי' העגולים שבו. כי לעולם הוא. שהזו"ן הם רוח נפש והם היושר ועגולים. והרי היה יושר ועגולים הן באורות העינים לבד והן באורות הטבור ויסוד ופר"ג לבד אלא שהעגו"י שבאור העינים אשר הם מהס"ג דס"ג שניהם הם רק בחי' העגולים לבד. נגד העיגולים ויושר שמהע"ב דס"ג אשר הם שניהם נחשבים לבחי' היושר לבד. נגד האורות דעינים. כי הס"ג דס"ג שהוא בחי' נוק'. הוא בחי' עיגולים לעולם וכידוע בסוד נקבה תסובב כו'. אבל האמת הוא שבכ"א לבד יש ב' הבחינות. העגולים והיושר. וא"כ נמצא כי היו ד' מיני מלכים. והם העגולים ויושר שמע"ב דס"ג והעגולים ויושר שמהס"ג דס"ג. והנה החו"ב שביושר דכ"א וכן החו"ב שבהעגולים דכ"א הנה הם היו יכולים לעמוד פב"פ והיו מזדווגים זב"ז ומהם יצאו כל הז' מלכים שתחתיהם וכמ"ש הרב בנקודות פ"ד ובשביה"כ פ"א אבל כללות החו"ב דהיושר שבכ"א שהוא אבא הכללי שבו עם כללות החו"ב דהעגולים שבכ"א שהם האימא הכללי שבו הנה הם לא התייחדו יחד כלל כי יצא כ"א לעצמו. וכן החו"ב דהיושר אשר מהטבור ויסוד ופר"ג שהם האבא הכללי דעולם הנקודות עם החו"ב דהיושר דאורות העינים שהם אימא הכללי דעולם הנקודות. הנה הם לא היו מזדווגים ג"כ זב"ז אלא שהאירו זה לזה רק בהארת דאחור באחור לבד. וכן עד"ז בהעגולים. כי העגולים דאורות הטבור ויסוד והפר"ג. הנה לא היו מזדווגים הם עם העגילים דאורות העינים אלא שהאירו זה לזה רק בהארה בעלמא והיו עומדים רק אחור באחור ולא היה שום זווג בעולם הנקודות אלא רק בהחו"ב הפרטיים שביושר דכ"א ומהם יצא הז' מלכים דהיושר שתחתיהם וכן בהחו"ב הפרטיים שבהעגולים דכ"א ומהם יצא הז' מלכים דהעגולים שתחתיהם וכ"ז הוא משום שגם האו"א שבא"ק עצמו לא הזדווגו יחד זב"ז לצורך עולם הנקודות כלל ולכן היה ריחוק ופירוד גם באורותיהם שיצא מהם והיה זה לעצמו וזה לעצמו ולכך יצא כל תולדותיהם רק בסוד טפ"ק ולא היה אפשר להם להתקיים ומיתו ונשברו:

והנה פשוט הדבר כי אעפ"י שאמרנו שמיתת המלכים היה גם באור המ"ד שמע"ב דס"ג שהם כל המלכים אשר יצאו מהלפר"ג שהם מיתו ג"כ. עכ"ז פשוט הוא. שהם היו יותר מתוקנים ומבוסמים מאור העינים אשר הם מהס"ג דס"ג כי הרי אור המ"ד שהוא מהע"ב דס"ג. הרי הוא חסדים מצד עצמו. כי הע"ב דס"ג הוא החסדים דס"ג כנודע. ועוד כי הרי כל עיקרו הוא ממה שקבל עתה הע"ב דס"ג ע"י הזווג דהע"ב הכללי כנ"ל וא"כ הרי הוא מבוסם ע"י החסדים ביותר. כי לבד מה שאור המ"ד הרי הוא מהע"ב דס"ג שהוא החסדים דס"ג. נתבסם עוד ע"י הזווג דהע"ב הכללי שהוא החסד הגמור אבל האורות אשר יצאו מהעינים שהם מהס"ג דס"ג הם עיקר הגבורות החזקים בלי ביסום כלל ולכן היה הצורך שאור המ"ן דס"ג דס"ג שהם אור העינים יקבלו איזה הארה וביסום קצת מאור המ"ד שמע"ב דס"ג שהוא האור היוצא דרך נקבי העור והטבור ויסוד ופר"ג. כי הגם שאמרנו שאינם מזדווגים זה בזה. אך זהו רק שיתערבו וישתתפו זה בזה להזדווג ביחד שיהיו המלכים היוצאים מהם לקומה אחת. בזה אנו אומרים שאינם מתייחדים זה בזה. ועומדים רק אב"א. אך עכ"ז הנה מאיר עכ"פ האור המ"ד שמע"ב דס"ג לאור המ"ן שמס"ג דס"ג. בהארת דאב"א ומתקנו ומבסמו במקצת עכ"פ. והוא ע"ד כל הפרצופים שאפי' בעת שהם אב"א. הם מאירים זה לזה עכ"פ בהארת אב"א כנודע. והוא מ"ש הרב בנקודות פ' ב' ג' שאור העינים כאשר ירדו מטבורו ולמטה. הם מקבלים הארה מאור שיוצא דרך נקבי העור והטבור ויסוד ופר"ג. וצריך קבלת האור הוא. כי משום שהאור העינים אשר הם מהס"ג דס"ג הם גבורות חזקים לבד. ולכן אלו שלא קבלו שום הארה מהע"ב דס"ג כלל. לא היה אפשר להם לצאת למלוכה כלל. וכמ"ש האריז"ל בזוהרקי"ע ד' ק"ז ע"א שגם להאורות דעולם התוהו היה צריך להם תיקון קצת למלוך באותו הרגע שמלכו. ולכן הוא כי הגם שלא נזדווגו האורות דס"ג דס"ג עם האורות דע"ב דס"ג בזווג דפב"פ להתבסם ולהתתקן ככל צרכם. כמו שהוא אחר התיקון. אבל הארת דאב"א קבלו היטיב. כדי להתבסם במקצת עכ"פ. וכן קבלו ג"כ הארה מאור אח"פ בעברם דרך שם כמ"ש בנקודות פ"ב כדי להתבסם בכל האפשרי כפי הצורך למלוכתם באותו הרגע שמלכו. והוא משום כי אורות האח"פ שהוא עולם העקודים הם חסדים גדולים ולכן היה מוכרח שהאורות דעינים אשר הם היו גבורות תקיפין יקבלו הארה מהם בכל האפשרי וזהו מ"ש הרב בנקודות פ"ב שמיתת המלכים היה משום שהיה חסר להם אור האוזן כמבואר שם. כי אלו שהיו לוקחים הארה מהם ככל צרכם. שהוא גם מאור האוזן. היו מתבסמים הגבורות ע"י החסדים והיו מתקיימים ולא מיתו. אבל משום שלא לקחו מאורות אח"פ רק מעט לא נתבסמו בכל צרכם ובפרט כי הרי גם מאורות הטבור ויסוד ופר"ג לא לקחו ג"כ אלא רק הארת דאב"א לבד. ולכך לא נתבסמו ע"ז אלא מעט. שהוא רק כשיעור קיום מלוכתם כרגע לבד וא"כ מיתו ונתבטלו. וכ"ז היה משום שהע"ב דס"ג. והס"ג דס"ג. אשר הם האו"א העיקריים שבעצמות דא"ק. הם לא נזדווגו זה בזה כנ"ל. לכן לא היה נמשך בהטיפת מ"ד ומ"ן שלהם אור מהעקודים רק במיעוט האפשרי וכן לא היה בהם עי"ז ג"כ שום תיקון דו"ן באותו הטיפת מ"ד ומ"ן שיתייחדו זב"ז ולא נתחברו זב"ז אלא רק בהארה מעט והארת דאב"א לחוד כנז':

והנה נתבאר מדברינו עכ"פ שהגם דעיקר תי' דו"ן וזווג. אשר בארנו לעיל דרוש א' שהוא התיקון הגמור אשר נעשה אחר יציאת השם מ"ה הנה זה היה חסר בעולם התוהו. אבל הארה קצת מלמעלה וכן הארת דאחור באחור אשר קבלו האורות דעינים מאורות הטבור ויסוד ופר"ג אשר הוא תיקון קצת מעין תיקון דו"ן הנה זה היה גם בעולם התוהו וכדי שיוכלו לצאת לכלל מלוכה ולהתקיים באותו הרגע שמלכו:

[ד] **אמנם** מה שאמרנו [מדברי הרב בנקודות פ"ב] כי האור החדש. שהוא האור היוצא דרך הטבור ויסוד ופר"ג. היה ע"י זווג דהע"ב דגלגלתא עם הס"ג שבו. שהם השרשים הפנימיים דאח"פ. והאור הזה אשר יצא ע"י זווגיהם הוא המלכים דיושר. אין הכוונה שהיה יציאת ולידת המלכים הללו מהס"ג דגלגלתא ממש. ור"ל שהס"ג דגלגלתא הולידם והוציא אותם דרך הטבור ויסוד ופר"ג כי זה אי אפשר. כי כבר בארנו (לעיל דרוש א' סי' ד') כי הס"ג דגלגלתא שהוא השורש הפנימי דאח"פ הוא בחי' המ"ס הרישא תליתאה מהג' רישין שבא"ק וממנו יצא האורות אח"פ שהוא העולם העקודים. ועיקר מקומו הוא

רק בהגלגלתא לבד שהוא מהמוח עד הגרון. וכל המסכת והשפעת האורות אשר משפיע המ״ס ממנו ולחוץ. הוא רק דרך נקבי אח״פ לבד. וכמ״ש הרב בשער הנסירה סוף פ״ג כי אין כח מוחא עלאה עצמו יורד כו׳ כי גדלה מעלתו עד מאד וכל גילויו הוא רק בדיקנא כו׳ ע״ש. כי הדיקנא הוא מדרגה ממוצעת בין רישין דא״א שהם מתייחסים עדיין אחר עולמות דא״ס. לאו״א שהם התחלת האצילות. וכן הוא עד״ז בא״ק. שהאורות האח״פ (שהם כבחי׳ הי״ג ת״ד בא״א) שהוא העולם העקודים. הוא מדרגה ממוצעת בין א״ק לאצילות. ואי אפשר שיירדו אורות מא״ק ולמטה אלא ע״י העקודים דוקא. וא״כ כאן בעניננו באותו האור החדש אשר יצא מהטבור ויסוד ולפר״ג. אי אפשר לומר שהיה היציאה הזה בבחי׳ יציאה ולידה מהשורש הפנימי דאח״פ ממש. וכמו שמשמע לכאורה מפשטות לשון דברי הרב בנקודות פ״ב. כי השורש הפנימי דאח״פ. הוא המ״ס. ואלו שיצא מהמ״ס עצמו היה יציאתו דרך אזן חוטם פה. ולא דרך הטבור ולפר״ג. אלא הענין הוא כמו שכתבנו לעיל דרוש א׳ סי׳ ד׳ שם. כי גם א״ק נבחן בכל הבחי׳ כמו א״א דאצילות. ונבחן גם בא״ק בחי׳ או״א שבו שעומדים בו מהגרון שלו ולמטה והם נכללין ג״כ באורות האח״פ ומקבלים כל קבלתם מהרישא דא״ק ע״י האח״פ ואותן האו״א אשר מהגרון שלו ולמטה. הם הוו הס״ג הכללי העיקרי דא״ק הכללי והוה האבא הע״ב דס״ג. והאמא הס״ג דס״ג והם הם הע״ב דס״ג והס״ג דס״ג אשר נזכר בכל דבריו לעיל אבל כל הרישא דא״ק כולו עד הגרון הנה הוא באמת רק הע״ב הכללי. אלא שבפרטיות יש גם ברישא עצמו בחי׳ דו״ן שהם חו״ב. והם הב׳ רישין קד״א ומ״ס כנודע. והקד״א עם הכתר והחכמה דהמ״ס הם נכללין ביחד. והוא החכמה דרישא. והוא הע״ב דגלגלתא שאמר הרב כאן. ומהבינה דהמ״ס ולמטה הוא השרשי הפנימיים דאח״פ. והוא הבינה דרישא ונקרא ג״כ בשם ס״ג. כי כל בינה היא שם ס״ג בערך החכמה כנודע. וזהו מ״ש הרב שנזדווגו הע״ב דגלגלתא עם הס״ג שבו (ואמר שבו. ור״ל עם הס״ג דגלגלתא דייקא. שרק בהם היה הזווג) שהוא השרשים הפנימיים דאח״פ. ור״ל שהיה הזווג בין החכמה דהמ״ס להבינה דהמ״ס. ומהם היה מקבל אבא אשר מהגרון ולמטה שהוא הע״ב דס״ג העיקרי והיתה קבלתו באמת ע״י האורות דאח״פ שהוא העולם העקודים וכמו שיבואר לקמן סי׳ ב׳ שהאור דע״ב דס״ג שהוא אבא. עלה למעלה ולמעלה עד כל המ״ס דא״ק. לקבל משם תוספת מוחין חדשים ואח״כ חזר וירד ממדרגה למדרגה עד המוחין שלו עצמו. והיתה עיקר קבלתו מהעקודים. כי הוא כלול באורות האח״פ ומקבל מהם וכנ״ל. שכל השפעת המ״ס הוא רק דרך שם. ואחר שקבל אבא ההשפעה. שהוא האור החדש הנולד מזווג הדו״ן דגלגלתא דרך האח״פ. והיה צריך ג״כ שאח״כ יזדווג אבא שהוא הע״ב דס״ג עם אמא שהיא הס״ג דס״ג אשר היא נכללת ג״כ באורות האח״פ (כי או״א נכללים שניהם במזלא כנודע) ואז היה ממשיך בה אותה ההשפעה אשר קבל מלמעלה. בבחי׳ טפת מ״ד. והיה נתחבר בה עם טפת המ״ן שבה. שהוא האורות אשר יצאו מהעינים. אבל לא היה כך. אלא שאבא הוציא אותו האור אשר קבל מלמעלה. בלא הזווג עם אמא והוציא ממנו דרך הטבור ויסוד ולפר״ג שבו. שהוא בסוד טפת קרי לחוד ולכך מיתו ונשברו כנ״ל. ונמצא שאותו אור החדש אשר יצא מהטבור ויסוד ולפר״ג. היה היציאה והלידה. לא מהמ״ס שהוא השורש הפנימי דאח״פ. אלא רק מבחי׳ אבא שבא״ק אשר מקומו הוא רק מהגרון ולמטה והוא הע״ב דס״ג העיקרי וממנו יצא האור החדש דרך הטבור ויסוד ולפר״ג שהם המלכים דיושר שאמרנו. וכן המלכים דהעגולים אשר יצאו מהעינים הנה היה יציאתם מהס״ג דס״ג שהיא אימא העיקרי שבא״ק. אשר מקומה הוא ג״כ רק מהגרון ולמטה (וכמו שנודע שאו״א יוצאים שניהם מהגרון דא״א) והיה מתחלה המקום דאו״א. שהם הע״ב דס״ג והס״ג דס״ג שבא״ק והם הס״ג הכללי העיקרי שבא״ק הנה היה מתפשט הוא מתחילה מהגרון עד למטה. שהוא עד סוף א״ק כולו. וכמ״ש בדרוש נקודות רפ״א ובשביה״כ רפ״ו. והנה האורות אשר מהס״ג דס״ג הם האורות אשר עלו מלמטה מהטבור. ויצאו מהעינים והם מהס״ג דס״ג שהיא אימא בלא הזווג עם הע״ב דס״ג שהוא אבא והוא האורות אשר יצאו מהעינים והם ג״כ רק בסוד טפת קרי והם המלכים דעגולים. והרי נתבאר לנו מכ״ז עיקר הענין והמקום דיציאת המלכים. דהיושר והעגולים. כי המלכים דיושר הנה הם יצאו בסוד טפת קרי מאבא (ע׳ לעיל דרוש ג׳ סי׳ ב׳ עש״מ) והמלכים דעגולים הנה הם יצאו בסוד טפת קרי מאימא:

[ה] **אמנם** אכתי הדבר צריך ביאור. כי אחרי שאמרנו שהאור היוצא מהטבור והיסוד ולפר״ג. הנה שורש המשכתו הוא עכ״פ מהגלגלתא שהוא מהמ״ס שבו ושורשו הוא שורש אחד עם העולם העקודים. וכמ״ש הרב שהוא משורש הפנימי דאח״פ. א״כ מפני מה היה היציאה והלידה של אותו האור רק מהע״ב דס״ג העיקרי שמהגרון ולמטה שהוא אבא שבא״ק ומהטבור והיסוד ולפר״ג שבו. ולמה לא היה באמת גם היציאה והלידה של אותו האור. ג״כ מאזן חוטם פה. כמו העולם העקודים. אחרי ששניהם הם משורש אחד. ולמה יצא העקודים מלמעלה שהוא מהגלגלתא ומאח״פ שבו. והאור החדש יצא מלמטה שהוא מאבא ומהטבור ויסוד ולפר״ג שבו. ולא עוד אלא שאמרנו ג״כ שהנה הגם שיצא מלמטה עכ״ז לא היה עדיין מקומו הראוי לו אלא שהיה צריך לצאת עוד יותר מלמטה וכמו שאמרנו כי היה צריך ג״כ שאבא ימשיך אותו האור לאמא שהיא הס״ג דס״ג ושם היתה נתקנת ונשלמת. ומה שיצא מאבא גופה. נחשב אותו היציאה. ליציאת טפ״ק לבד וכמו שאמרנו שזה היה סבת מיתתם ושבירתם. וכ״ז צריך ביאור כי הלא מכיון שהאור החדש הוא משורש אחד עם העולם העקודים. ויצא ג״כ ע״י זווג מהע״ב דגלגלתא עם השרשים הפנימיים דאח״פ. וכמו העקודים אשר יצא מסוד לובן העליון וכמ״ש בשער עקודים פ״א. א״כ מהו השינוי בינו לבין העקודים. שהעקודים יצא מלמעלה והוא מתוקן ונשלם כי הוא חי וקים לעד. והאור החדש הזה. מיתו הז׳ מלכין שבו. משום שיצא מלמטה שהוא מאבא ולא יצא עוד יותר מלמטה שהוא גם מאמא:

אך הענין הוא כי הגם שהם משורש אחד עכ״ז יש הפרש גדול ביניהם והם באמת ב׳ בחי׳ אורות מיוחדים. והוא במה שידוע שכל י׳ ספירות וכן הד׳ שמות ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן הם נפרטים ומתחלקים עד אין קץ שבכל שם מהד׳ יש בו כל הד׳ וכן בכל שם מהם יש בו ג״כ כל הד׳ וכן הולכים ונפרטים עד אין קץ וכמ״ש הרב בעגו״י ענ״ה ובטנת״א פ״א ובכמה מקומות וכידוע. וכן הוא כ״ז ג״כ בהד׳ שמות עסמ״ב הכלולים בהעלם בהמ״ס דא״ק. כי אח״כ הנה הם יוצאים ומתגלים ומתפרטים מעסמ״ב לעסמ״ב עד סוף העקודים כולו וכן גם עד סוף כל האצילות כולו. דכבר כתבנו לעיל דרוש א׳ סי׳ ד׳. כי השורש הפנימי דאח״פ הגם שהוא באמת רק מהמ״ס שהוא עיקר המוח הנקרא חכמה ושם ע״ב הכללי. עכ״ז בערך הקד״א שהוא למעלה מהמ״ס. נקרא מהמ״ס (שהוא מהאזניים) ולמטה בשם ס״ג. וכמ״ש הרב בטנת״א פ״א. ונקרא בשם ס״ג מהאזניים עד סופו כולו אלא שמהאזניים עד הגרון שהוא השורש הפנימי דאח״פ נקרא בשם ע״ב דס״ג והוא בחי׳ הטעמים שבו. ומהגרון עד למטה נקרא בערכו בשם ס״ג דס״ג. והנה יש בשם ע״ב דס״ג הזה אשר מהאזניים עד הגרון ג״כ כל הד׳ שמות ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן אשר כ״א מהם הוא כלול ג״כ מד׳ וכן מד׳ לד׳ עד אין קץ. אמנם הגילוי אשר לצורך עולם העקודים הנה היה ע״י שנתחלק ונתפרט לג׳ חלוקות פרטיות ובהפרט הג׳ יצא הגילוי דעולם העקודים וכמו שנבאר. כי הנה הרב כתב. באח״פ פ״ג. שאור האזן הוא מה׳ אחרונה שבס״ג שהוא הב״ן דס״ג כי ה׳ האחרונה הוא בחי׳ ב״ן כנודע וכן באור החוטם הגם שהוא בחי׳ ז״א עכ״ז מבואר שם ג״כ שגם אור החוטם הוא מבחי׳ ס״ג והוא ג״כ בחי׳ ה׳ אחרונה וכמ״ש בטנת״א פ״ב ובאח״פ פ״ג ופ״ה וכן כ״ז ג״כ באור הפה וכמ״ש בעקודים פ״א ופ״ג שכל העקודים הוא בחי׳ נפש שהוא מלכות ה׳ אחרונה ובחי׳ ב״ן. וגם נודע הוא שאור האזן הוא בחי׳ נשמה וחוטם רוח ופה נפש כמ״ש באח״פ פ״א. והרי צריך לכאורה ביאור כי אחרי

שאור האוזן הוא בחי' אחרונה מהס"ג א"כ מה נשאר עוד לאור החוטם והפה. אך הענין הוא כי הנה זה הע"ב דס"ג אשר מהאזניים עד הגרון שהוא שורש הפנימי דאח"פ הוא מתחלק ונפרט לכמה חלוקות פרטיות כמו שאמרנו ויש גם בו גופה ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. והם העסמ"ב אשר לעיל דרוש ד' סי' א' והוא מערכה א'. וכן בכ"א מהם ג"כ ד' שמות. והם העסמ"ב אשר לעיל דרוש ד' סי' ב' והעסמ"ב אשר שם סי' ו' והעסמ"ב אשר שם סי' ט' והוא מערכה ב' אשר בכ"א. וכן בכ"א מהמערכה הב' ג"כ ד' שמות והוא המערכה הג' שבכ"א מהם. והנה השם ע"ב דהמערכה הא' הוא לא יצא כלל. כי כל הגילוים הוא לעולם רק מהשם ס"ג ולמטה לבד וכמו שנו"ע שעיקר הגילוי הוא בז"א שהוא השם מ"ה ואמא שהיא השם ס"ג היא עתיקא סתים דקיימא לשאלה. כמ"ש בזהר בראשית א' ע"ב. והיא שורש הגילוי. אבל השם ע"ב אין לו גילוי כלל. וכן מוכח ג"כ בתיקונים שקורא השם מ"ה בשם שמא מפרש והשם ס"ג בשם שמא סתים. וכמ"ש הגר"א בתי' י"ג דף כ"ח ע"ג בד"ה בשמא סתים. וא"כ מוכח שהשם ע"ב אין לו גילוי כלל. וכן הוא ג"כ בכלל העולמות כי האצי' שהוא עיקר הגילוי הוא השם מ"ה וכמו שאמר אליהו זל"ט בהקדמה שניה דתיקונים מלגו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו ארח אצילות. והנקודים שהוא שורש הגילוי הנה הוא מהשם ס"ג. וכמ"ש הרב בטנת"א פ"א. שמשם ע"ב אין לנו רשות לדבר בו. וכן הוא ג"כ כאן בענינינו כי הנה גם בהס"ג גופה אשר מאזן ולמטה ונקרא מהאוזן עד הגרון בשם ע"ב דס"ג משום שהוא הטעמים דס"ג. וכמ"ש בטנת"א פ"א ובנקודות פ"א. ויש גם בו גופה כל הד' שמות שהוא המערכה הא' שאמרנו. הנה לא היה מתחיל הגילוי מהשם ע"ב דהמערכה הא' אלא רק מהשם ס"ג שבו לבד. כי בהס"ג שבו שהוא השם ס"ג אשר בהמערכה הא' אות ב' הנה שם הוא שורש דהנקודים. והמ"ה שבו והב"ן שבו שהם המ"ה וב"ן דהמערכה הא'. הנה מהם היה נמשך להנקודות והאצילות וכמו שיתבאר למטה. אבל השם ע"ב שבו שהוא הע"ב דהמערכה הא' אות א' הוא שורש השרשים של הכל והוא נעלם לעולם ולא עוד אלא שגם באותו הס"ג גופה דמערכה הא' אות ב' הנז' אשר ממנו היה מתחיל שורש העקודים שהוא בשמות הפרטיים שבו אשר הוא המערכה הב'. כמו שנבאר. הנה לא היה מתחיל מציאת העקודים ג"כ מהשם ע"ב שבו שהוא הע"ב דמערכה הב' אות ה' אלא שנשאר גם אותו הע"ב דהמערכה הב' אות ה' ג"כ נעלם ולא היה מתחיל מציאת העקודים אלא רק מהשם ס"ג דהמערכה הב' לבד והיינו כי השם ס"ג דהמערכה הב' אות ו' הנה ממנו הוא המציאות דאור האזן והמ"ה דהמערכה הב' אות ז' ממנו הוא המציאות דאור החוטם והב"ן דהמערכה הב' אות ח' ממנו הוא המציאות דאור הפה. אמנם לא יצא אותו אור הס"ג עצמו באור האוזן וכן אותו המ"ה עצמו באור החוטם ואותו הב"ן עצמו באור הפה. אלא שנחלקו ונתפרטו כ"א מהם ג"כ לד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והוא מערכה הג'. ורק הב"ן שבהם לבד ור"ל הב"ן דהמערכה הג' שבכ"א הוא לבד אשר יצא לחוץ דרך האח"פ וכמו שמתבאר לעיל דרוש ד' סי' ג' אות י"ב וסי' ד' אות ט"ז וסי' ה' אות כ'. ונמצא שהס"ג דהמערכה הב' נתחלק ונתפרט לד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. והוא המערכה הג' שבו. ונשארו הג' שמות העליונות שהם ע"ב ס"ג מ"ה למעלה ומבפנים. והב"ן יצא לחוץ דרך האוזן. והוא הענפי ס"ג אשר אמר בשביה"כ רפ"ו שיצאו לחוץ. כי הב"ן הוא לעולם בבחי' ענף היוצא ומתפשט בגידוליו ופירותיו לחוץ והוא הה' אחרונה דאותו הס"ג אשר בסי' ב' אות ו'. וכן המ"ה דהמערכה הב' נתפרט ג"כ לד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. והוא מערכה הג' שבו ונשארו הג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה למעלה ומבפנים. והב"ן יצא לחוץ דרך החוטם והוא הה' אחרונה דאותו המ"ה אשר בסי' ב' אות ז'. וכן הב"ן דהמערכה הב' נתפרט לד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והוא מערכה הג' שבו ונשארו הג' שמות ע"ב ס"ג מ"ה למעלה ומבפנים. והב"ן הוא אשר יצא לחוץ דרך הפה והוא הה' אחרונה דאותו השם ב"ן אשר שם בסי' ב' אות ח'. ואלו הג' מיני ב"ן דאות י"ב וט"ז וכ'. אשר שם בסי' ג' ד' ה'. הנה הם הענפי דהג' שמות סמ"ב שבס"ג כנזכר. ונמצא שעיקר הגילויים מה שיצאו ונתגלו לחוץ הוא רק שמות הב"ן של המערכות הג' לבד. ומהם נעשה העולם דעקודים שהם אורות דאח"פ אבל הג' שמות סמ"ב אשר בהמערכות הג'. הם נשארו למעלה ומבפנים וכמו שמתבאר כ"ז בדרוש ד' שם ע"ש. וזהו מ"ש הרב בדרושי אח"פ שכל האורות דאח"פ הם בחי' ה' האחרונה וכנ"ל. והוא משום שהם מהב"ן דהמערכות השלישי:

אמנם עכ"ז כי הנה משום שכל עיקר המשכתם והתפשטותם הוא רק מהס"ג דגלגלתא אשר מהאזניים עד הגרון וכן בבחי' הפרטיות הם יוצאים רק מהס"ג שבו לבד שהוא מהס"ג דהמערכה הא' וכמו שאמרנו כי הס"ג דהמערכה הא' נתפרט לד' שמות (והם המערכה הב') ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והע"ב שבו והוא הע"ב דהס"ג שהוא השם ע"ב אשר לעיל דרוש ד' סי' ב' אות ה' הנה הוא נשאר נעלם (והוא הע"ב הג' כמ"ש למטה בסמוך אות ו') והס"ג דס"ג ממנו הוא האור האזן. והמ"ה דס"ג ממנו הוא אור החוטם. והב"ן דס"ג ממנו הוא אור הפה. הרי נמצא שכולם הם רק מהס"ג דהמערכה הא'. כי אותו הס"ג אשר בהמערכה הא' הוא נתחלק לג' חלוקות (לבד הע"ב שבו הנשאר נעלם). ומוציא ומאיר מחלק אחד דרך האוזן. ומחלק אחד דרך החוטם. ומחלק אחד דרך הפה. ונמצא שכולם הם רק מהס"ג. ולכן אמר הרב שכל האורות האח"פ. הם מהשם ס"ג וכנ"ל. הרי נתבאר איך שכל האורות דעקודים הם באמת כולם מבחי' ב"ן. ור"ל מהב"ן דמערכות הג'. ועכ"ז הוה עיקרם רק מהס"ג. ור"ל מהס"ג דהמערכה הא' כי הרי כולם הם רק משם:

[ו] **והנה** נתבאר מדברינו הנ"ל אות ה'. כי הנה הם ג' בחי' שמות ע"ב אשר הם נעלמים אחד הוא הע"ב הכללי דהגלגלתא אשר אמר עליו הרב שאין לנו רשות לדבר בו והוא הב' רישין עלאין דהא"ק (ע' בכל מה שכתבנו לעיל דרוש א' סי' ד' ותבין כל דברינו כאן) והשני הוא הע"ב דהמערכה הא'. שהוא הע"ב אשר לעיל דרוש ד' סי' א' אות א' והוא נכלל ג"כ עם הקד"א רישא דאיינא כמו שכתבנו שם והנה הוא נעלם ג"כ וכנ"ל אות ה'. והשלישי הוא הע"ב דהמערכה הב' שהוא הע"ב אשר לעיל דרוש ד' סי' ב' אות ה'. והם ג' ע"ב נעלמים. ולא היה מתחיל כל מציאת העקודים שהוא עולם הראשון והגילוי הראשון אשר מא"ס ולמטה. אלא ג"כ רק מאחר ג' העלמות הללו ולמטה. ואלו ג' העלמות דע"ב. הנה הם כבחי' הג"ר אשר הם נקראו נסתרות כנודע. והם ג"כ ע"ד הגילויים העיקריים שנתגלה מהם אח"כ שהם הענפים אשר יצאו לחוץ. אשר היו ג"כ רק מהשם ב"ן דמערכה הג'. ונשארו הג' שמות שהם הע"ב ס"ג מ"ה דכל מערכה הג'. נשארו למעלה ומבפנים. שלא יצאו וכנ"ל אות ה' וכן לעיל דרוש ד' בסי' ג' ד' ה' ע"ש. ונמצא שכן הוא הסדר לעולם בכל בחי' ובחי' הן בכללות והן בפרטיות אינו מתחיל הגילוי רק מבחי' הד' ולמטה לבד. והג' העליונות נשארו כולם נעלמים. והוא ע"ד שכתבנו בכללי התוה"ס כלל ג' כי האור דההתפשטות הראשון אשר לכל עולם שהוא השורש דאותו העולם הנה לא נעשה ראוי להעשות שורש אליו אלא רק אחר שנתמעט מקודם בג' מיעוטים דוקא ע"ש. והוא ענין אחד עם מה שאמרנו כאן דהג' עליונות נשארו נעלמים כי אין התחתון יכול לקבל אלא רק מהבחי' הד' ולמטה. וכן הוא ג"כ בהעולמות בי"ע שאינם מקבלים אלא רק מהה' אחרונה דהשם הויה ב"ה. ולא קשה לפי"ז במה שאמרנו שהגילוי הוא מתחיל מהשם ב"ן דמערכה הג'. הלא לפי דברינו היה צריך שישארו ג"כ כל הג' המערכות הראשונות כולם למעלה. ולא יתחיל הגילוי אלא רק מהמערכה הד' לבד. אך האמת הוא כי מה שאמרנו שהוא הב"ן דהמערכה הג'. הוא רק כאשר שאנו מתחילים לחשוב את המערכות בהמ"ס לבד. שהוא מהאזניים ולמטה אבל בכללות א"ק כולו שהוא מהקרקפתא ולמטה. ונקרא מהקרקפתא עד הגרון בשם ע"ב הכללי וכמ"ש לעיל דרוש א' סי' ד'. א"כ הרי יהיה כפי"

מה שאמרנו שמהאזניים עד הגרון הוא הע״ב דס״ג והרי אנו קוראין מהאזניים ולמטה בשם ס״ג והוא ג״כ רק ע״י התחלקות השמות הפרטיים שבו ר״ל בהע״ב הכללי עצמו. והרי הוא המערכה הא׳ מהע״ב הכללי אשר מהקרקפתא עד הגרון וכמו שאמרנו לעיל כי לכך נקרא מהאזניים בשם ס״ג משום שבפרטיית יש בחי׳ דו״ן ברישא גופא והם קד״א ומ״ס. קד״א חכמה ע״ב. ומ״ס בינה ס״ג. והם ע״ב וס״ג שברישא [וע׳ לעיל דרוש א׳ סי׳ ד׳ שבארנו שם שגם הכתר והחכמה דהמ״ס נכלל ג״כ עם הע״ב דקד״א. והס״ג דהמ״ס הוא רק מהבינה דהמ״ס ולמטה ומשם הוא האזניים ע״ש בדברינו] וכן יש ג״כ גם בבחי׳ הזה מ״ה וב״ן ברישא גופא ג״כ והם בחיך וגרון כנודע. וא״כ לפ״ז הרי מתחיל חשבון המערכות יותר למעלה. ומה שחשבנו לעיל אות ה׳ למערכה הא׳ יהיה עתה למערכה הב׳ כי מערכה הא׳ הוא בכללות הרישין כולן ומערכה הב׳ הוא העסמ״ב אשר בהמ״ס עצמו שחשבנו אותו לעיל למערכה הא׳. ויהיה נמצא לפ״ז כי הע״ב דגלגלתא שאמר הרב שאין לנו רשות לדבר בו. הנה הוא הע״ב דהמערכה הא׳. והוא ההעלם הראשון. והע״ב דהמ״ס שאמרנו והוא השם ע״ב אשר לעיל דרוש ד׳ סי׳ א׳ אות א׳ הנה הוא הע״ב דהמערכה הב׳ והוא ההעלם הב׳. והע״ב אשר בסי׳ ב׳ אות ה׳ שאמרנו הנה הוא הע״ב דהמערכה הג׳ והוא ההעלם הג׳. והנה הס״ג מ״ה ב״ן אשר בסי׳ ב׳ אות ו׳ ז׳ ח׳ אשר אמרנו שמהם הוא האורות דהאח״פ. הנה אמרנו שהוא רק מהשם ב״ן דכל אחד מהם וא״כ נמצא שעיקר הגילוי הוא רק בהשם ב״ן דהמערכה הד׳ כי הס״ג דהמערכה הג׳ [מכללות כל הרישין כולן] והוא השם ס״ג אשר לעיל דרוש ד׳ סי׳ ב׳ אות ו׳ כאשר שאנו מחלקים אותו ג״כ לד׳ שמות עסמ״ב והם העסמ״ב אשר שם סי׳ ג׳. הרי הוא המערכה הד׳ [מכללות כל הרישין] וכאשר אנו אומרים שהב״ן מהם והוא השם ב״ן אשר שם אות י״ב הוא אשר יצא לחוץ. א״כ נמצא שהב״ן דהמערכה הד׳ שהוא הב״ן דס״ג מהס״ג שבהמ״ס היא אור האוזן. וכן באורות חוטם פה כי הב״ן דמ״ה מהס״ג שבהמ״ס והוא הב״ן אשר שם סי׳ ד׳ אות ט״ז הוא אור החוטם. והב״ן דב״ן מהס״ג שבהמ״ס והוא הב״ן אשר שם סי׳ ה׳ אות כ׳. הוא אור הפה. וא״כ נמצא שהגילוי העיקרי. שהם הענפים אשר יצאו לחוץ מאח״פ שהוא העולם העקודים העיקרי. הנה הוא באמת רק מהמערכה הד׳ לבד כי הרי עדיין לא נתגלו הס״ג מ״ה ב״ן דהמערכה הג׳ [ר״ל במאמרי מערכה הג׳ ר״ל מחשבון המערכות דכללות הרישין כולן שהוא מהקרקפתא ולמטה. ואז היה כל המ״ס כולו שמהאזניים עד הגרון. הס״ג דמערכה הא׳. והד׳ שמות שבו והם העסמ״ב דסי׳ א׳ הם המערכה הב׳. והד׳ שמות שבהס״ג שבו. והם העסמ״ב דסי׳ ב׳ הם המערכה הג׳ (ולעיל אות ה׳ אנו קוראין אותה מערכה הב׳. והבן כ״ז] עד שנתחלקו עוד כ״א מהם לד׳ שמות ג״כ והם הסימני ג׳ ד׳ ה׳ ורק אז יצא הב״ן מהם דרך אח״פ והרי הם באמת רק השמות ב״ן אשר בהמערכות הד׳:

והענין בכ״ז הוא במה שידוע כי כל הגילוי הוא רק ע״י הצמצום והגבלה. ולא היה אפשר להתחיל הגילוי אלא רק אחר שנתצמצם ונגבל בהגבלה אחר הגבלה. ובפרט אחר פרט. עד ד׳ פעמים. אבל הפרטיים דג׳ פעמים הראשונים. הנה הגם דבערך שלמעלה מהם הם נחשבים לפרטיים. אבל בערך *העולמות הצריכים לצאת מהם הם נחשבים לכללות. ולכללי כללות בהיא בחי׳ א״ס. ואין העולמות יכולים לקבל אורם. ולכן הוא כי מהס״ג דהמערכה הא׳. הגם שהוא בחי׳ פרט. כי הרי הוא ממה שנתחלק א״ק הכללי ונתפרט לד׳ שמות. עכ״ז אין באפשרי בשום אופן שיצאו העולמות מהגילוי הזה. כי העולמות הם מוגבלים ביותר וביותר מאד מאד ולכן נתצמצם ונתפרט גם אותו הס״ג דהמערכה הא׳ ג״כ לד׳ חלוקות והוא המערכה הב׳. והיה הגילוי בהס״ג דהמערכה הב׳. אמנם עדיין לא היה אפשר לקבל אורו אלא עד שיתפרט גם הוא לד׳ שמות ג״כ. והוא המערכה הג׳ (ר״ל מחשבון המערכות שמהקרקפתא ולמטה. על דרך שכתבנו לעיל בסמוך בהמוסגר) והע״ב שבו נשאר נעלם. ובהס״ג שבו היה הגילוי דאור האוזן. ובהמ״ה שבו היה הגילוי דאור החוטם. ובהב״ן שבו היה הגילוי דאור הפה. אמנם עיקר הגילוי דאור האוזן הנה היה רק בהב״ן דאותו הס״ג. וכן עיקר הגילוי דאור החוטם הנה הוא רק בהב״ן דאותו המ״ה. והגילוי העיקרי דאור הפה הנה הוא רק בהב״ן דהב״ן. והוא משום דגם הס״ג מ״ה ב״ן שהם הפרטיים דהמערכה הג׳. לא היה ג״כ בכח העולמות לקבל אורם. אם לא אחר שנתחלקו ונתפרטו גם הם כ״א עוד לד׳ שמות ג״כ. והוא המערכה הד׳. והב״ן מהם הם אשר יצאו ונתגלו בגילוי העיקרי. והם הענפים אשר יצאו לחוץ דרך אח״פ. והם האורות דאח״פ שהוא העולם העקודים ונמצא שבחלוקת דהמערכה הג׳ שהוא העסמ״ב אשר בסי׳ ב׳ היה התועלת. כי על ידה נעשה הבדל והיכר בין השורש דאור האוזן. להשורש דאור החוטם ולהשורש דאור הפה. כי הרי הס״ג מ״ה ב״ן דאותו המערכה הג׳ הם אשר היו עתידים להוציא ולהמשיך את אורם כ״א ממקום בפנ״ע. הס״ג דרך האוזן. והמ״ה דרך החוטם. והב״ן דרך הפה. א״כ הרי נעשה הבדל והיכר עכ״פ גם בחלוקת השמות דהמערכה הג׳ עצמו. אך עדיין לא נתגלו השמות דהמערכה הג׳ עצמם בגילוי גמור. עד שנתחלקו כל שם מהם ג״כ עוד לד׳. שהוא המערכה הד׳. ואז נתגלו בהגילוי הראוי להם שהוא הב״ן דכ״א אשר יצא לחוץ. ואז היו יכולים העולמות לקבל את אורם. ונמצא שעיקר הגילוי לא היה באמת רק בהמערכה הד׳ לבד. ומה שאמרנו לעיל אות ה׳ שהגילוי היה מהב״ן דמערכות הג׳. הוא משום כי בכל דברינו אשר לעיל דרוש ד׳ התחלנו לחלק את חשבון כל המערכות רק מהמ״ס שבו לבד. ומשום שמהקרקפתא עד האזניים. אין לנו רשות לדבר בו. ולכן אינו עולה שם בשם כלל. ולא הרשה לנו לקרות בשם אלא רק מהאזניים ולמטה. והוא נקרא בשם ס״ג הכללי. ועד הגרון נקרא בשם ע״ב דס״ג. והוא העיקר השם הכללי הראשון. ולכך אין ראוי לחלק את המערכות רק ממנו לבד:

[ז] **ועתה** נדבר מענין אורות הטבור ויסוד ולפר״ג שהם המלכים דיוסף מקומם ותלייתם בא״ק. כי הנה הגם שאמרנו שהם נמשכו ג״כ מהשורש הפנימי דאח״פ. עכ״ז הנה יש הפרש גדול בין האורות דאח״פ לאורות הטבור ויסוד ולפר״ג. כי הנה עיקר עצמות המלכים דיוסף. הנה הם באמת רק מהאבא שבא״ק. שהוא הע״ב דס״ג הכללי העיקרי אשר מהגרון ולמטה. ומ״ש הרב שנמשכו מהזווג דהע״ב והס״ג דהגלגלתא. הכוונה הוא רק על בחי׳ עטרין והמוחין חדשים אשר משפיעים הע״ב והס״ג דהגלגלתא ע״י זווגיהם להאבא שמהגרון ולמטה כדי לחדש המוחין שלו. כדי להוציא את המלכים דיוסף. והנה נתבאר לעיל דרוש ד׳ סי׳ א׳ ובכ״מ מדברינו. שהב׳ בחי׳ דמ״ה וב״ן הכלליים דא״ק אשר מהם נבנה עולם האצילות כנודע. הנה עיקר המ״ה הכללי הוא מאבא שבא״ק שהוא הע״ב דס״ג העיקרי שמהגרון ולמטה. ועיקר הב״ן הכללי הוא מהס״ג דס״ג שהיא האמא שבא״ק אשר היא מהחזה שבו ולמטה. וידוע הוא כי המ״ה דאצילות הוא כלול ממ״ה וב״ן. וכן הב״ן דאצילות הוא כלול ממ״ה וב״ן. והנה בעולם התהו אשר לא יצא רק בחי׳ הב״ן לבד ועכ״ז הנה היה כלול ג״כ ממ״ה וב״ן כנודע הנה יצא המ״ה דב״ן מאבא. והב״ן דב״ן מאמא. וכמו שמתבאר כ״ז לעיל דרוש ד׳ בארוכה. והנה עד״ז היה ג״כ בחי׳ המוחין והעטרין אשר היו משפיעים דהע״ב והס״ג דגלגלתא להאו״א שמהגרון ולמטה. כי היה נמשך ההשפעה אשר לכ״א משורשו ג״כ רק מבחי׳ הב״ן שבו לבד. והיינו כי הרי מהמ״ה דהמערכה הא׳ שהוא השם מ״ה אשר לעיל דרוש ד׳ סי׳ א׳ אות ג׳ הנה היה נמשך השפעת המוחין חדשים והעטרין לאבא שהוא הע״ב דס״ג העיקרי אשר מהגרון ולמטה. ומהב״ן דהמערכה הא׳ שהוא השם ב״ן אשר שם אות ד׳ הנה היה נמשך השפעת המוחין חדשים והעטרין לאמא. שהיא הס״ג דס״ג העיקרי שמהגרון ולמטה. ובעולם התהו אשר לא יצא רק בחי׳ הב״ן דכ״א מהם לבד. היה השפעת מוחין חדשים ג״כ עד״ז דהיינו שלא היה נמשך המוחין מהמ״ה דהמערכה הא׳ רק מהב״ן דהמ״ה לבד. כי המ״ה דהמערכה הא׳ הוא נתחלק ונתפרט ג״כ לד׳ שמות ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן. והוא מערכה הב׳ והם העסמ״ב

אשר לעיל דרוש ד' סי' ו' ומאותו הב"ן דהמערכה הב' שהוא השם ב"ן אשר שם אות כ"ד. הנה משם היה נמשך התוספת מוחין חדשים לאבא בעת עולם התהו וכמו שכתבנו שם סי' ח'. אבל לאחר התיקון כאשר נתעורר המ"ה אשר מאבא לאמא ג"כ וכמו שנתבאר שם סי' י"ד. הנה אז היה התוספת מוחין חדשים להע"ב וס"ג דגלגלתא ג"כ מהמ"ה. שהוא מהמ"ה דהמערכה הב' וכמו שמתבאר שם סי' י"ב:

וכן עד"ז כי מהב"ן של המערכה הא' שהוא השם ב"ן אשר שם סי' א' אות ד'. אשר ממנו הוא התוספת מוחין חדשים לאמא. שהיא הס"ג דס"ג אשר מהגרון ולמטה. הנה בעולם התהו אשר לא יצא מאמא רק הב"ן דב"ן לבד הנה לא היה התוספת מוחין מהע"ב והס"ג דגלגלתא. ג"כ רק מהב"ן דב"ן לבד שבהמ"ס והיינו כי הב"ן דהמערכה הא' נתחלק ונתפרט לד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. והוא מערכה הב'. והם הד' שמות עסמ"ב אשר שם סי' ט' ומאותו הב"ן דהמערכה הב' שהוא השם ב"ן דאות ל"ו. הנה משם היה התוספת מוחין חדשים לאמא שהיא הס"ג דס"ג בעת עולם התוהו [אמנם לעיל דרוש ב' נתבאר שם שאמא שהיא הס"ג דס"ג. לא קבלה אז מוחין חדשים ממש מהע"ב וס"ג דגלגלתא. אלא רק הארה קצת מעין זה לבד והוא הענין מה שהאורות דעינים הם לא יצאו ע"י הזווג כלל. וכמו שמתבאר כ"ז שם בארוכה] אבל לאחר התיקון כשיצא המ"ה. ויצא אז גם מאמא שהיא הס"ג דס"ג. המ"ה שלה ג"כ. הנה היה אז השפעת מוחין חדשים אשר מהב"ן דהמערכה הא' אשר לאמא. היה ג"כ מהמ"ה שבו שהוא מהמ"ה דהמערכה הב' וכמו שמתבאר שם סי' י"ג ונמצא כי בעולם התוהו. היה התוספת מוחין רק מהב"ן דהמערכות הב'. ואחר התיקון היה התוספות מוחין גם מהמ"ה דהמערכות הב'. והנה ידוע הוא מדברי הרב זלה"ה שכל תוספת מוחין ועטרין אשר מקבל כל תחתון מהעליונים. אינם יוצאים הם עצמם בהזווג דהתחתון כלל. אלא שעיקר האור נשאר למעלה בהמוחין דהתחתון עצמן ורק כח והארה מהם לבד יורד מדרגא לדרגא. דהיינו מחב"ד לחג"ת ומחג"ת לנה"י ובכל דרגא שיורד מתחלפים ממדרגתם הראשונה. ונתעבו בעיבוי אחר עיבוי. עד שיוצאים בהזווג בטפת המ"ד והמ"ן. וכמ"ש הרב בדרושי מ"ן דרוש ה' ו' בסוד אור מים רקיע וק' ברכאן ומבואר שם שהד' בחי' הללו הם ג"כ בחי' הד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ועיקר גמר הטפה הוא מבחי' הב"ן שהוא עטרת היסוד. וא"כ נמצא שהתוספת מוחין חדשים אשר מקבלים האו"א. שהם הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג אשר מהגרון ולמטה. מהע"ב והס"ג דגלגלתא בעולם התוהו והתיקון. ואמרנו שהוא המ"ה וב"ן דהמערכות הב' יהיה נמצא שאותן המ"ה וב"ן. כאשר נכנסים באו"א להיות בהם לתוספת מוחין. הנה נתחלקו עוד והתפרטו ג"כ לד' שמות כ"א מהם. והוא מערכה הג' שבכ"א מהם. ונשארו הג' שמות העליונים דאותן המערכות הג'. שהם הע"ב ס"ג מ"ה. באו"א עצמן. ורק הב"ן לבד אשר ממערכות הג'. הוא לבד יוצא בבחי' טפת מ"ד ומ"ן מהאו"א. שהם הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג העיקריים שמהגרון ולמטה. והם נגלו בהגילוי העיקרי של הנקודות והאצילות ובעולם התוהו שהוא יציאת דהנקודות היו האורות. השם ב"ן דמערכה הג' (והוא הב"ן אשר בסי' ח' אות ל"ב) אשר בהב"ן דמערכה הב' (שהוא הב"ן אשר בסי' ו' אות כ"ד) שבהמ"ה דמערכה הא' אשר שם סי' א' אות ג'. והוא הב"ן דב"ן שבמ"ה דהמ"ס אשר מהאזניים עד הגרון. וזהו המלכים דיושר. וכן המלכים דעגולים אשר הם יצאו מהעינים הנה היו הם. הב"ן דהמערכה הג' (והוא השם ב"ן אשר בסי' י"א אות מ"ד) אשר בהב"ן דהמערכה הב' (שהוא הב"ן אשר שם סי' ט' אות ל"ו) שבהב"ן דמערכה הא' אשר שם סי' א' אות ד'. והוא הב"ן דב"ן שבב"ן דהמ"ס אשר מהאזניים עד הגרון ונקרא הב"ן דיושר משום שהוא מהע"ב דס"ג (שהוא אבא ובחי' חסד) ומהמ"ה דהמערכה הא' הנה נקרא הוא בשם מ"ה דב"ן בערך הב"ן דעגולים שהוא מס"ג דס"ג ומהב"ן דהמערכה הא' והוא רק הב"ן דב"ן. ואחר התיקון יצא בהמלכים דיושר. גם הב"ן דמערכה הג' (והוא הב"ן אשר בסי' י"ב אות מ"ח) אשר בהמ"ה דמערכה הב' (שהוא המ"ה אשר בסי' ו' אות כ"ג) שבהמ"ה דהמערכה הא'. והוא הב"ן דמ"ה שבמ"ה דהמ"ס. וכן בהמלכים דעגולים יצא לאחר התיקון הב"ן דהמערכה הג' (והוא השם ב"ן אשר בסי' י"ג אות כ"ב) אשר בהמ"ה דמערכה הב' (שהוא השם מ"ה אשר בסי' ט' אות ל"ה) שבהב"ן דמערכה הא'. והוא הב"ן דמ"ה שבב"ן דהמ"ס. ונקרא האור דיושר אשר לאחר התיקון. הגם שהוא ג"כ בחי' ב"ן. עכ"ז הנה משום שהוא מהמ"ה דהמערכה הב' אשר בהמ"ה דהמערכה הא' [וגם עיקרו ועצמותו הוא מהאבא שהוא חסד]. נקרא הוא בשם מ"ה דמ"ה. והאור דהעגולים אשר לאחר התיקון. משום שהיא ג"כ מהמ"ה דמערכה הב' אשר בהב"ן דהמערכה הא'. נקרא הוא בשם מ"ה דב"ן או בשם ב"ן דמ"ה (וכנ"ל דרוש ד' סי' ט"ו):

והרי נתבאר עפ"ז גודל ההפרש שבין האורות האח"פ שהיא העולם העקודים. להאורות הטבור ויסוד ולפר"ג שהוא המלכים דיושר. כי הגם ששניהם הם משורש אחד שהוא מהס"ג דגלגלתא אשר מהאזניים עד הגרון. עכ"ז יש חילוק והפרש גדול ביניהם. כי העקודים הוא מהס"ג שבו. שהוא הס"ג דמערכה הא' אבל אורות הטבור ויסוד ולפר"ג הוא רק מהמ"ה שבו שהוא המ"ה דהמערכה הא'. ועיקר החילוק הוא כי העקודים הוא נמשך רק מאותו הס"ג דהמערכה הא' גם בכל עיקרו ועצמותו. כי עיקר עצמות העקודים הוא נמשך ויוצא מהס"ג דגלגלתא שמהאזניים עד הגרון. והתוספת מוחין חדשים אשר קבל אותו הס"ג לצורך הוצאת העקודים. הוא עוד מלמעלה ולמעלה. והיינו מסוד אוירא ובוצינא עלאין והוא מרזא דא"ס ית"ש. אבל כל המלכים דעולם התהו. הנה עיקרם ועצמותם הוא רק מהאו"א שמהגרון ולמטה. ומה שנמשכו מהשורש הפנימי דאח"פ. הוא רק התוספת מוחין להאו"א לצורך הוצאת אותן המלכים. כי התוספת מוחין להאו"א הוא נמשך ג"כ מהס"ג הכללי דגלגלתא שהוא השורש הפנימי דאח"פ. ועכ"ז לא נמשכו כולם מבחי' אחת אשר בו. כי האורות דאח"פ נמשך מהס"ג שבו. והתוספת מוחין להמלכים נמשך מהמ"ה וב"ן שבו. אשר הוא בחי' הז"ת שבו. ולכן הם שייך להז"ת הכלליים דא"ק שהוא מהגרון שלו ולמטה. והיינו להיות לתוספת מוחין לאו"א שבא"ק שעומדים תחת הגרון. והנה נודע הוא שכל מוחין הם מתפשטין בכל הקומה כולה עד שיוצא הבחי' התחתונה מהם דרך היסוד בהזווג וכאן בעולם התהו אשר לא נזדווגו או"א. לכן יצאו כולם מהטבור ויסוד ולפר"ג שהוא בסוד טפ"ק כנ"ל. ועיקר עצמותם הוא באמת רק בחינת המלכייה התחתונות לבד אשר מהאו"א עצמם אלא שהיה יציאתם ע"י התוספת מוחין חדשים אשר נתוסף לאו"א מאותן המ"ה וב"ן דגלגלתא לצורך הוצאת המלכים. כי בזה היה בהמלכים ג"כ עכ"פ איזו הארה גם מהס"ג הכללי דהגלגלתא שהוא מהמ"ה וב"ן דהמערכה הא' שבו. אבל עיקר עצמותם היה רק מהאו"א אשר עומדים תחת הגרון לבד. וא"כ הרי אין להם מקום אחר לצאת רק מאו"א לבד כי הרי רק מהם נמשכו. אמנם מקומם היאות להם הוא היה לצאת דרך היסוד שלהם ע"י הזווג. אך בעולם התהו אשר לא נזדווגו. יצאו בסוד טפ"ק. הרי נתבאר בזה היטיב ענין השינוי מקומות בין העקודים לאורות המלכים מה שיצאו העקודים דרך נקבי האח"פ. והמלכים מהטבור ויסוד ולפר"ג. וכ"ז הוא בהמלכים דיושר. ובהמלכים דעגולים הנה השינוי אשר בינם להעולם העקודים. הוא פשוט במכש"כ. כי המלכים דעגולים הנה עיקרם ועצמותם הוא ג"כ רק מאמא שהיא הס"ג דס"ג. והתוספת מוחין אשר להם הוא רק מהב"ן דהמערכה הא'. ומה גם כי הרי בעולם התוהו לא היה להם תוספת מוחין כלל כי הרי זהו הענין מ"ש לעיל אות א' שהמלכים דעגולים לא יצאו ע"י זווג דע"ב וס"ג דגלגלתא. אמנם עיקר הענין בהמלכים דעגולים מה שיצאו מהעינים. זה יתבאר לקמן סי' ב' בעה"י:

[ח] **ועתה** נבאר ג"כ ענין השבירה מה שהיה גם בהמלכים דיושר. הגם שהוא נמשך ויצא ג"כ ע"י הזווג דע"ב וס"ג דגלגלתא. משא"כ בהעקודים שהוא עולם חי וקיים לעד. והוא כי הרי אמרנו שבעולם התהו היו כל המלכים רק

הב״ן לבד של מערכות הג׳. והיה חסר המ״ה מכל וכל. כי לבד נזה שלא יצא עדיין מהמ״ה דמערכות הב׳. שהוא המ״ה הכללי וכנ״ל. הנה גם הב״ן גופה אשר יצא. לא יצא רק המלכיית לבד אשר בו. וכמ״ש בשביה״כ פ״ח. וכן בדברי הגר״א בספרא דצניעותא פ״א בד״ה ומלכין קדמאין מיתו ע״ש. וכנודע שלא יצאו רק הי׳ מלכיית לבד. וזהו מ״ש האריז״ל בזוהר הרקיע ד׳ קנ״ד ע״א שמתחלה לא היו בסוד פרצו׳ כלל. כי מפני שלא היו רק המלכיית לחוד אין בהם בחי׳ פרצו׳ עדיין. כי עיקר הפרצוף הוא רק הו״ק שהם כלל הקומה כמ״ש בטנת״א רפ״ה ובמוחין דצלם פ״ז וכנודע. ואמר שם האריז״ל עוד (והוא מתז״ח כ״ז ע״א) בגין דאדם אין. דהוה בעלה לעילא סתים באין כו׳. והנה הבעלה שאמר. הוא קאי על המ״ה הכללי. והפרצו׳ שאמר. הוא קאי על הט׳ ספירות העליונים מהב״ן עצמו. ומה שמשמע שם שהבעלה עצמה הוא בחי׳ הפרצו׳. הוא משום כי הבעלה והפרצו׳ הם יצאו לאחר התיקון שניהם ביחד כלולים זה בזה ונעשים שניהם לאחד בכל פרצו׳ ונקרא הכל על שמו לבד כנודע כ״ז. ואלו הב׳ בחי׳ הם הדר ומהיטבאל כמ״ש בשביה״כ פ״ח. והדר הוא הבעלה. ומהיטבאל הוא הפרצו׳. ושניהם לא יצאו אלא רק אחר התיקון וכלולים זב״ז (כו׳ והארכתי שם בהמ״ק עוד הרבה בזה ולא לויתי להעתיקן כדי שלא להלאות את המעיין כי הם כבר מבוארים לעיל בדרושי ב׳ ג׳ ד׳) והרי לנו עכ״פ כי היו כל המלכים הן דיושר והן דעגולים. רק מבחי׳ גבורות לבד. כי הרי הס״ג הוא גבורות כידוע. ובפרט המלכיית החיצוניית שבו. ולכך מיתו כל המלכים הן דיושר והן דעגולים מחמת שהיו כולם גבורות חזקים. הן [illegible] ובנוקבן והן מהארת המוחין שלהם אשר היו ג״כ רק בחי׳ הב״ן האחרונות מהמערכות הנזכרים ולכן לא היה אפשר להם להתקיים וכנ״ל:

אמנם עדיין יש להקשות בזה. כי הנה אחרי שאמרנו שגם המלכים דיושר היה ג״כ רק בחי׳ גבורות חזקים לבד ולכך מיתו גם הם. א״כ הרי קשה מה שאמרנו לעיל שהמלכים דיושר הם היו מבוסמים בחסדים משום שנמשך בהם אור מהזווג העליון דע״ב וס״ג דגלגלתא. ואמרנו שם ג״כ שהמלכים דעגולים היו מקבלים תועלת מהם. וכמ״ש הרב בנקודות פ״ב. וכן אמרנו שם עוד שאם היו מזדווגים אז האו״א שבא״ק. הנה היו נעשים הב׳ מיני מלכים דיושר ועגולים למציאות אחת. והיו מתבסמים זה עי״ז והיה תיקון גדול לשניהם. והרי לפי מה שאמרנו עתה הרי היו גם המלכים דיושר גופה ג״כ רק מבחי׳ המלכיית דהב״ן לחוד. שהוא גבורות חזקים לבד. ולא היה בהם כח אפי׳ להפקיע את עצמם שיהיו יכולים להתקיים הם גופה. וא״כ איך אפשר שיהיו הם יכולים לתקן ולבסם את המלכים דעגולים. אך האמת הוא כי בערך המלכים דעגולים אשר הם מהב״ן דס״ג (שהוא האימא שבא״ק) הוו המלכים דיושר אשר הם מהב״ן דע״ב דס״ג (ר״ל האבא שבא״ק) בבחי׳ חסדים נגדם. ולכן מקבלים המלכים דעגולים הארה ותועלת מהם. ואלו שהיו מתייחדים שניהם ביחוד הראוי. שהוא פנים בפנים ובפרט אם שהיה נעשים למציאות אחת היה באמת תיקון גדול לשניהם:

והענין בביאור הוא. כי הנה קיום הגבורות ותיקונם הוא. ע״י אחד מב׳ סבות. א׳ הוא ע״י התחברותם באור החסדים כנ״ל דרוש א׳ סי׳ ב׳ ג׳ וזהו נקרא בשם ביסום והמתקת הגבורות כי נתמתקו ע״י החסדים. והשני הוא כאשר שנכנסו הגבורות בכלי אשר היא מצומצם הרבה. דהיינו יותר מתכונתם הראוי להם. אז הנה הכלי מגבילם שלא יפעלו כל כך בחוזק ונותנת מעצור לכוחם ולרתיחתם. ועי״ז יש אפשרות שיצא מהם מציאיית מסודרים. והחילוק שבין ב׳ הסבות הוא. כי כאשר שתיקונם הוא ע״י אור דחסדים. אז יצא מהם מציאיית רוחנים וזכים כפי מדרגת האור. אבל כאשר שתיקונם הוא ע״י הכלי. אז יצא מהם מציאיית עבים. למטה ממדרגת האור. כי הרי הכלי מצמצמו וממעטו שלא יצא במדרגתו. והנה ידוע הוא שכל אור דגבורה שהוא יותר תחתון. הוו הגבורות יותר חזקים משום שהם רחוקים יותר מאור א״ס שהוא חסד פשוט. וכן הכלי שהיא יותר תחתונה היא יותר עבה. כי ע״י ריחוקה מאור א״ס. היא מצומצמת ומוגבלת ביותר. וא״כ נמצא שהמלכים דעגולים אשר הם בהס״ג דס״ג שהיא למטה במדרגה מהע״ב דס״ג. הוו אורות הגבורות שבהם. יותר חזקים והכלים שבהם יותר עבים מהאורות והכלים דהמלכים דיושר. אשר הם מהע״ב דס״ג. ולכן הוא. כי אלו שהיו מזדווגים הע״ב דס״ג והס״ג דס״ג שהם האו״א שבא״ק ונתחברו אור המ״ד והמ״ן בטפה אחת. ונתייחדו להיות לפרצו׳ אחד בבחי׳ גוף וכלי אחד. היה תיקון לשניהם. כי אור המ״ד מע״ב דס״ג הגם שבבחי׳ עצמותו הוא ג״כ גבורות חזקים. כי הוא ג״כ רק המלכיות מהב״ן שלו וכנ״ל. אך מכיון שאם היה נכנס בהכלי אשר מהס״ג דס״ג אשר היא יותר עבה. לפי ערכו היה אותו הכלי מצמצמו ליתן מעצור לרוחו. והיה נייח מרתיחתו עכ״פ. וגם האור דהס״ג דס״ג הנה הגם שבערך אור הגבורות החזקים אשר בו. לא הוה העביית דהכלי שלו רק לפי תכונתו לבד. ואין בכח הכלי שלו ליתן מעצור לאור הגבורות החזקים שבו לצמצמם ולהגבילם שלא יתפרדו. אבל אם היה נתחברו עמהם אור המ״ד דע״ב דס״ג. אשר הם גבורות חלשים נגדם ונחשבים לחסדים בערכם. היה נתבסם גם האור המ״ן דס״ג דס״ג ע״י אור המ״ד דע״ב דס״ג. והיו מתקיימים שניהם. כי האור המ״ד דע״ב דס״ג היה נתקן ע״י הכנסו בכלי. שהיא יותר עבה מתכונתו. ואור המ״ן דס״ג דס״ג היה נתקן ע״י ביסום והמתקה. כי היה נמתק ונתבסם ע״י התחברו עם אור המ״ד דע״ב דס״ג אשר הם חסדים בערכו ור״ל כי ע״י התחברו עם אור המ״ד וע״י כלילותם זה בזה. היה נחלשו גם הגבורות דאור המ״ן. והיה נחשב להם אז הכלי של עתה ליותר עבה להכנתם. והיה הכלי מצמצמם ונותן מעצור לרוחם שלא יפעלו כ״כ בחוזק ועי״ז היו מתקיימים שניהם כי היו נתקנים שניהם ע״י עביית דהכלים. אבל עכשיו שיצא זה לעצמו וזה לעצמו וכל אחד הוא בבחי׳ עצמותו רק גבורות לבד. ולא נכנס כ״א רק בכלי אשר היא רק כמדתו ותכונתו לחוד. הנה לא היה כח בכל כלי לעמוד נגד אור הגבורות שבו לצמצמם. שיהיו נייח מרתיחתם. אלא אדרבה שגברו האורות על הכלים. ויצאו לפעול בכל כחם ובלא סדרים כלל. ועי״ז נפרדו ונתפזרו הכלים לבקעים רבים אין קץ ומיתו ונתבטלו שניהם. א״כ הרי מובן לנו היטיב כי הנה הגם שכ״א בפנ״ע הוא גבורות גמורים. ואין בכח הכלי דכ״א לצמצם את האור שבו. אך מ״מ אלו היו נתייחדו שניהם להכלל זב״ז. היה עי״ז תיקון גדול לשניהם. אמנם הנה גם בהיותם כ״א בפנ״ע. עכ״ז הנה אור המ״ד דע״ב דס״ג משום שהוא משורש החסדים. כי הע״ב דס״ג שהוא בחי׳ אבא והוא שורש החסד כנודע. וגם הוא נמשך ובא ע״י זווג כנ״ל. לכן היה להמלכים שיצא ממנו שהוא המלכים דיושר. היה להם קיום מעט ותיקון קצת. וכמ״ש האריז״ל בזוהרקי״ע בביאורו לספד״ל שם. שגם בעולם התוהו הוכרח שיהיה להם תיקון קצת כדי לצאת ולמלוך כרגע שהרי נאמר בהם וימלוך. וימת. א״כ הרי מלכו עכ״פ. ואם שלא היה להם תיקון כלל לא היה אפשר להם לצאת למלוכה כלל. והנה לאור המ״ד דע״ב דס״ג. היה להם זה התיקון מעצמם. ע״י שהם מבוסמים במקצת מעיקרם ושרשם. אבל אור המ״ן דס״ג דס״ג שהם עצם הגבורות לבד לא היה להם תיקון כלל מעצמם אפי׳ כרגע. ולא היה אפשר להם לצאת למלוכה כלל. אלא ע״י שקבלו הארה מעט עכ״פ מאור המ״ד דע״ב דס״ג. וע״י אותו ההארה אשר קבלו מהם. הנה עי״ז היה להם תועלת ותיקון קצת שיוכלו לצאת גם הם למלוכה כרגע. והיה נמשך התועלת לאור המ״ן מאור המ״ד. על ב׳ הפנים שאמרנו לעיל. א׳ הוא כי ע״י אור המ״ד אשר הוא מבוסם מעיקרו ומתוקן מעצמו והוא ראוי לצאת למלוכה כרגע. ולכן כאשר האיר הוא לאור המ״ן. היה מבסמו וממתקו ג״כ במקצת ונתקן גם הוא ע״י הארת החסד שקבל ממנו. שיוכל לצאת גם הוא למלוכה כרגע. וא״כ לא קשה מה שהקשינו איך קבל אור המ״ן תועלת מאור המ״ד הרי לא היה כח גם באור המ״ד גופה. אפי׳ להפקיע את עצמו כי הרי גם הוא נשבר ומת. כי האמת הוא שהתועלת אשר קבל ממנו. היה רק כדי שיוכל לצאת ולמלוך באותו הרגע שמלכו. ובזה היה האור המ״ד מתוקן

ומבוסם מעצמו היטיב והיה יכול הוא להועיל בזה גם לאור המ"ן. ועוד כי התועלת אשר קבל אור המ"ן מאור המ"ד. היה התועלת גם על הפן הב' שאמרנו לעיל. והיינו ע"י עביית הכלי של אור המ"ן עצמו. כי אחר שהאיר אור המ"ד לאור המ"ן ונתבסם קצת אור הגבורות שבה. ואחר שנחלשו בחי' הגבורות דאור המ"ן במקצת עכ"פ א"כ הרי היה עתה עביית הכלי שלה יותר עבה קצת מתכונת הגבורות שבה. והיה גורם עביית דהכלי לצמצם את האור מעט שיוכלו לצאת למלוכה כרגע. ועי' לעיל דרוש ג' סי' ה' אות י"א שבארנו שם. שאור המ"ן שהוא המלכים דעגולים קבלו עוד כמה מיני הארות ע"ש. והכל הוא רק כדי שיעור תיקון קצת שיוכלו לצאת ולמלוך כרגע לבד. וכ"ז הוא דוקא רק לאור המ"ן שהוא המלכים דעגולים אשר הם מהס"ג דס"ג. אבל המלכים דהיושר אשר הם מהע"ב דס"ג הם היו מבוסמים מעצמם לזה. כי הרי הם מהע"ב דס"ג שהוא בחי' חסד. וגם מעיקרם ושרשם. והוא מה שנמשכו ע"י זווג וכנ"ל:

[ט] **ונחזור** לענין הרי נתבאר סבת השבירה גם בהמלכים דהיושר כי הגם שנמשכו ע"י זווג מהע"ב והס"ג דגלגלתא. עכ"ז משום שעיקרם ועצמותם הוא רק מהס"ג הכללי העיקרי אשר מהגרון ולמטה. והס"ג הכללי הוא כולו בחי' גבורות. וגם מה שנמשך בהם מהע"ב והס"ג דגלגלתא הוא ג"כ רק מהב"ן דב"ן דהמ"ה שבו כנ"ל כ"ז. ולכן הוו גם המלכים דהיושר מבחי' גבורות גדולים ולכך נשברו גם הם:

עוד יש סבה שניה גם למיתת המלכים דהיושר והוא מה שיצאו מהאבא שבא"ק שהוא **הע"ב דס"ג** העיקרי. שלא ע"י זווג עם הס"ג דס"ג שהוא האימא שבא"ק והוא היציאה דסוד טפ"ק שאמרנו לעיל אות ד'. והענין בביאור הוא. כי הנה הגם שאותן המלכים דיושר. שהם האור **דע"ב דס"ג**. הנה הגם שהאור ההוא בעצמו הוא נמשך ע"י זווג שלמעלה. עכ"ז מכיון שהאור ההוא הוא עומד להעשות ממנו ההתהוות דאצילות. אשר הוא למטה ממדרגת א"ק לגמרי. הנה לא אפשר להעשות ממנו המציאות דאצילות. אם לא. ע"י שנזדווג עוד גם **הע"ב דס"ג** עם הס"ג דס"ג. שהם בבחי' או"א כנ"ל. והענין הוא כי כל אור המתפשט להעשות ממנו איזה מציאות. הנה תלוי התהוות מציאותו לפי המקום אשר מתפשט שם. והוא על דרך טפת הזווג אשר מוציא הזכר בבחי' מ"ד הנה ידוע הוא שהוא נמשך מלמעלה ולמעלה. שמקודם נזדווגו בחי' הדו"ן שבריש"א. שהם החו"ב שבו. ומוציאים ע"י זווגיהם בחי' כח והארה אחת. ואח"כ יוצא אותו האור מהדו"ן שבריש"א ומתפשט בהגוף. שהוא בחי' חג"ת אשר הם ג"כ בבחי' דו"ן. ושם נתעבה קצת. ואח"כ יוצא גם משם ומתפשט בנה"י שהם תרין ביעין ואמה. ושם נתעבה ביותר. ועיקר גמר תיקונו הוא ביסוד ועטרה. אשר הם ג"כ בבחי' דו"ן. ושם נגמר לפי תיקונו הראוי לטפת המ"ד. ועכ"ז הוא הכל עדיין רק בבחי' מים הנקרשים לבד. והוכרח לכנוס בהנוקבא העיקרית. ולשהות שם הזמן הראוי לו. ושם נגמר להיות ולד שלם כהראוי לאותו העולם. הרי אנו רואין. שהגם שבכל מקום שעובר נגמר מציאותו הראוי לו לאותו המקום. עכ"ז אם היה חסר איזה ענין גם מענינים האחרונים. היו כל מציאות הראשונים לריק ולבטלה. כי לפי צורך המציאות אשר להמקום האחרון שבו. שהוא יציאתו לעולם הזה. הוכרח שיעבור דוקא דרך כל הזווגים העליונים ואח"כ יעבור עוד גם דרך הנוקבא העיקרית אשר בעולם הזה ממש. וכן הוא עד"ז בענינינו ג"כ. כי לצורך התגלות המציאות הראוי לעולם האצילות. אשר הוא למטה מא"ק לגמרי. הוכרח שיעברו האורות דרך כל הדו"ן כולם. אשר בכל א"ק כולו. וע"י זווגיהם של כל דו"ן ודו"ן שבו היו נתקנים בתיקון אחר תיקון ובעיבוי אחר עיבוי כפי המציאות הראוי לאצילות. אבל עכשיו שהיה חסר הזווג האחרון שהוא הזווג דע"ב דס"ג עם הס"ג דס"ג. שהם הדו"ן האחרונים. ר"ל האבות התחתונים להמ"ה וב"ן שיצאו מהם. כי הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג הם או"א אשר מהם נולדו המ"ה וב"ן שהם עצם כל האצילות כנודע. ולכן הוא כי הנה אעפ"י שהע"ב דס"ג עצמו קיבל את אורותיו ע"י זווג שלמעלה. אבל מכיון שהוא לא נזדווג אח"כ ג"כ עוד עם הס"ג דס"ג. אלא שהוציא כ"א את אורותיו בפנ"ע. והיה חסר הזווג האחרון שבהם. לכן לא היה אפשר שיתהווה מאותן האורות שום בחי' מציאות דאצילות כלל. ולכך נחשב היציאה דהאורות. מה שיצאו מכ"א בפנ"ע. ובלא זווג. ליציאת בסוד טפ"ק לבד ולכך מיתו ונתבטלו. ונמצא שהיה ב' סבות למיתתם. א' מה שיצאו בבחי' גבורות לבד. והב' מה שיצאו בלא זווג ומה שאנו אומרים שהם ב' סבות. הגם שלכאורה הוי עיקר הסבה רק מה שהוא בלא זווג לבד. כי אלו שיצאו ע"י זווג לא היה חשש במה שהם גבורות כי הרי היו ניצמצמו ע"י הכלים של המלכים דס"ג דס"ג והיה תיקון לשניהם כנ"ל. ועוד כי הרי אפי' אם היו כל המלכים חסדים גמורים. עכ"ז מכיון שלפי ערך ההתהוות הראוי לאצילות. היה הצורך שיצאו דוקא ע"י הזווג מהע"ב דס"ג עם הס"ג דס"ג. ושיתכללו זה בזה בהאימא שהיא הס"ג דס"ג. ושם יתעבו ויצטיירו. לפי העיבוי והציור הראוי לאצילות. ועכשיו כשיצאו שלא ע"י זווג. אלא רק מכ"א בפנ"ע. הרי היו בסוד טפ"ק לבד. ולא היה אפשר להעשות מהם שום מציאות דאצילות כלל. ועי"ז הרי נתבטלו ממילא. וא"כ הרי היו נתבטלו מחמת זה הטעם לבד. במה שיצאו שלא ע"י זווג. אמנם עכ"ז הנה אנו אומרים היטיב שהם ב' סבות דוקא. כי מכ"א בפנ"ע הנה נתיילד ענינים אחרים בענין השבירה כי אלו מחמת הטעם דבלא זווג לבד הנה היו נתבטלו רק במקומם גופה. כי מאחר שיצאו בסוד טפ"ק. אי אפשר להעשות מהם מאומה. והיו נתבטלו האורות משום מציאות' לגמרי והיו חוזרים לשרשם אבל הכלים לא היו יורדים למטה כלל. כי אין דבר מה שיגרום ירידתם למטה. אבל מחמת שהם גבורות. ירדו השברים עם הרפ"ח ניצוצין למטה [וכנ"ל סי' ג' בארוכה] כי ע"י רתיחת הגבורות הנה עי"ז נפרדו לבקעים הרבה ונתפזרו לשברים אין קץ וכנ"ל. והשבירה וכל אופני השבירה היה הכל לצורך ובכוונה מהמאציל ית"ש כמו שיתבאר שם. וכן גם מחמת הסבה דבלא זווג. הנה עי"ז יצאו בלא תיקוני פרצו' (וכנ"ל סי' ג'). אשר זה היה ג"כ גרם וסבה לשיעור איכות וגודל השבירה. וא"כ נמצא שאלו הב' סבות שאמרנו היה נצרך שיהיו שניהם בדוקא. כי מכל אחד ואחד מהם נתהווה פרטים מיוחדים בתהלוכות אופני השבירה. ככל הנצרך לה:

והנה כ"ז שאמרנו בסבת שבירתם וביטולם [ר"ל בשבירת הכלים וביטול האורות מה שחזרו האורות לשרשן] לא היה שייך רק בהמלכים לבד. ור"ל הן בהמלכים דהיושר והן בהמלכים דעגולים. אבל לא בעולם העקודים חלילה וחלילה. כי הרי העולם דעקודים הנה יציאתו הוא מהמ"ס דא"ק. אשר הוא כולו רק חסד לבד וכמ"ש לעיל דרוש א' סי' ד' שכל הרישא כולה הוא באמת רק בחי' שם ע"ב. והוא הע"ב הכללי שהוא חסד גמור וכל התבסמות דעולם התוהו ליציאת מלוכתם כרגע. הוא ג"כ רק משום שקבלו משם איזה הארה במקצת וכנ"ל. וא"כ הרי העקודים שהיא היה בכל עיקרו ועצמותו רק משם לבד וכנ"ל הרי הוא כולו חסד גמור. וכן הוא ג"כ כי אור האוזן שהוא מבחי' ס"ג ואור החוטם שהוא מבחי' מ"ה ואור הפה שהוא מבחי' ב"ן וכנ"ל. הנה הם כולם נתייחדו ונתכללו זב"ז להיות לקומה אחת כמ"ש הרב בשער מנת"א סוף פ"ב. וא"כ הרי היה בהם סוד היחוד והזווג בשלימות הגמור. כי הרי הם יצאו מסוד לובן העליון כמ"ש הרב בעקודים פ"א ע"ש [ור"ל מסוד הבטישה דאוירא ובוצינא עלאין]. וכן מהקד"א עם המ"ס. והוא נמשך מרזא דא"ס וגם נזדווגו אורותיהם עצמם זב"ז וקבלו זה מזה כמ"ש בעקודים פ"ג. וא"כ הרי אינו חסר בהם שום בחי' זווג ח"ו. וגם עיקר מקומם והתפשטותם הוא רק מאוזן חוטם פה עד הטבור. כי אורות המ"ס אינם מתפשטים ביותר למטה כלל. דכן הוא ג"כ הי"ג ת"ד שהוא מהמ"ס דא"א אינם מתפשטים רק עד הטבור כנודע ולכך לא הוצרך להם שיצאו עוד ע"י הזווג דאו"א שהם הע"ב דס"ג והס"ג דס"ג שמהגרון ולמטה. כי הם גבוהים מהם. ואדרבה הוא כי או"א מקבלים מהם ונכללין בהם כנודע וכנ"ל דרוש א' סי' ד'. והרי הוא כל המקום דהעקודים רק מהטבור ולמעלה לבד. ולמעלה מן הטבור הנה מאיר שם תוקף האור **דא"ס ועומד** העקודים תמיד

מיוחד בו. ומחמת כל אלו העילוים שהיה בעקודים יותר מהמלכים. לכך יצא העקודים על תכלית השלימות והוא עולם חי וקיים לעד ולעולמי עולמים. ומה שכתב הרב בעקודים פ"ה שהתעלמות האורות של העקודים ועלייתן במאצילים. הוא ג"כ בבחי' ביטול המלכים [אמנם לא היה שם שבירת הכלים כלל וכלל ח"ו. רק בחי' ביטול האורות לבד. שהוא חזרתן לשרשן ועלייתן במאציל]. הנה כבר כתבנו שם פ"ה ושם פ"ו באריכות. שעלייתן במאציל הוא ענין בחי' הצמצום לצורך התהוות הכלי על דרך הצמצום האמור בעגו"י ענב"ג [כי בעקודים נתגלה בחי' הכלי כנודע] וע"ש שביארנו שכל בחי' הצמצום הוא בכל מקום מענין ביטול המלכים. כי חוזר האור הזך למעלה ונשאר העבייות שהוא הכלי למטה לבדה. והוא ההסתלקות הראשון אשר בעקודים כמ"ש שם פ"ג. וההסתלקות השני שהוא הענין דמטי ולא מטי. הנה הוא ג"כ בחי' צמצום והגבלה. והוא לצורך האורות דעקודים להבחין בהם רושם והיכר די"ס שיהיו בבחי' י' מדרגות י"ס. וכמו שביארנו בדברינו בשער מול"מ בכמה מקומות שם (וע' שם בדברינו עוד פ"ד שם) וכן היה עד"ז ג"כ בהנקודות כי מקודם היה צמצום אחד לצורך הכלים שהם שורש הכלים דאצילות וכמו שביארנו בכהתוה"ם כלל י"ב ובכמ"ש. ואח"כ היה ביטול המלכים ושבירת הכלים לצורך התהוות העולמות בי"ע. והרי נתבאר עכ"פ כי כל הענין דמיתת המלכים ושבירת הכלים אשר היה בנקודות לא היה בעקודים כלל וכלל ח"ו :

[י] **וראינו** לבאר עוד דבר אחד כי הנה אמרנו שהגם שבכל עולם הנקודות הנה לא היה אז אלא רק הב"ן לחוד עכ"ז הנה היה הוא כלול ג"כ ממ"ה וב"ן והיינו כי אורות דאבא שהוא הב"ן דב"ן שלו והם המלכים דיושר. הנה הוא היה המ"ה דהב"ן דעולם התוהו. ואורות דאמא שהוא הב"ן דב"ן שלה והם המלכים דעגולים הנה היה זה הב"ן דב"ן דעולם התוהו. וצריכים אנו לדעת כי העיקר מה שהיה נקרא אז בשם ב"ן הוא רק המלכים דהיושר שהם מהב"ן דב"ן דאבא. והוא משום כי הם נולדו ויצאו ע"י הזווג הא' דהע"ב והס"ג שבגלגלתא כמ"ש בנקודות פ"ב. אבל המלכים דהעגולים שמאמא אשר יצאו מהעינים אשר הם לא נולדו ע"י זווג הנה הם לא יצאו עדיין בגילוי שם ב"ן אלא שהם מתייחסים עדיין על כללות הס"ג עצמו שהיא האמא העיקרית והוא מ"ש האריז"ל בזוהר הרקיע (דף קכ"ד ע"א) ומשם ס"ג נתפשט כל מציאות העולמות שנחרבו. ור"ל מבחי' האחרונות שבו כו'. ולבחי' אחרונה שבו אנו קוראין שם ב"ן עכ"ל. הרי אנו רואין דעת הרב כי באמת הם מהס"ג עצמו אלא רק שנקרא בשם ב"ן משום שהוא בחי' האחרונה שבו וכן הוא מבואר ג"כ בשער התיקון פ"ב ע"ש. ולכאורה יפלא הלא מכיון שהיא הבחי' האחרונה שבו א"כ בודאי הוא שהיא שם ב"ן גמור והוא השם ב"ן שבס"ג כי כל בחי' אחרונה מכל אור ומכל פרצוף היא שם ב"ן בודאי והוא מהקדמות הידועות והפשוטות שבחכמת האמת וכמ"ש בעגו"י ענ"ה. אך הענין בביאור הוא כי הנה אי אפשר לשום אור לצאת משרשו ולהתגלות למדרגה ושם בפנ"ע אם לא ע"י זווג דבחי' הדו"ן שבשורש וכמו שכתבנו לעיל אות ב' בשם המבוא שערים שער ב' ח"א פ"ו ולכן הוא כי הנה הגם שאמר הרב בעגו"י ענ"ה שכל ספי' וספי' היא נפרטת לי"ס ומי"ס לי"ס עד אין קץ וכמו שידוע שכל אור וכל ספי' היא כלולה מכל הבחי' אמנם זהו רק בבחי' הכללות שהוא בכח לבד והוא על דרך האילן אשר היה כלול מקודם בכח הגרעין ועד"ד הבן אשר הוא כלול מקודם במוח האב אבל שיצא ויתגלה איזה פרט ואיזה אור מכל ספי' לפועל זה אי אפשר אלא ע"י בחי' זווג דוקא מהדו"ן שבאותו הספי'. והנה כל אורות הפרטיית הנכללות בכל ספי' מי' לי' ומי' לי' עד אין קץ הנה הם כולם שרשי הכחיית מכל פרטי המציאות וההנהגה אשר בעולמות בי"ע. וכל מה שנעשה בכל פרטי ופרטי פרטות שבהמציאות כולו. הנה כל התהוותם וחיותם ומקריהם שבכל רגע ורגע הוא נמשך להם מאורות הפרטיים שבכל ספי' אשר יוצאים ונתגלים בכל רגע ורגע אורות אחרים חדשים מהכח אל הפועל. ושיעור אורות הפרטיים שבכל ספי' הוא כשיעור רגעי של כל זמן המציאות כולו שהוא שית אלפי שנין ולכל פרטי המציאות כולם. כי כמו שנשימות האדם שהאדם שואף בכל רגע הוי כל נשימה ונשימה כח חדש למציאותו בכל רגע ורגע כן הוא כל עמידת וקיום דכל המציאות כולו בכלל ובפרט הוי כל רגע ורגע בכחות חדשות מהמאציל ית"ש והם האורות הפרטיית שבכל ספי'. אשר מוציאם המאציל ית"ש תמיד מהכח אל הפועל. וכאמור לעושה אורים גדולים כו' כי הם הם האורים הגדולים אשר מתחדשים בכל עת בהתהוות והנהגת כל המציאית כולם והם יוצאים תמיד מהכח אל הפועל וכמ"ש הגר"א באדרת אליהו פ' בראשית בפסוק אשר ברא אלהים לעשות. וע"ש בליקוטים וע' עוד בדבריו בספרא דצניעותא פ"ה בד"ה יהי רקיע סמוך לסופו שם. אבל האורות שהם הכחות אשר יצאו לפועל בכל הרגעים שעברו הם חוזרים תמיד לשרשם וכן האורות שהם הכחות אשר לרגעים הבאים דלעתיד הנה עומדים הם בזמן ההוה רק כלולים בכח לבד כמו הבן הכלול במוח האב וכנזכר והם יוצאים ונתגלים תמיד מן הכח אל הפועל ע"י בחי' זווג דהדו"ן העליונים. כי ע"י בחי' הזווג נתקנו להיות לאורות המציאות וההנהגה אשר נצרך להוולד מהם באותו הזמן. וזהו הסבה דשבירת הכלים משום שאז יצאו כל הכחות כולם בפעם אחת ובלא זווג וכנ"ל דרוש א' וב' ולכך נשברו. והם עולים ונבררים עתה לאט לאט בסדר זמנים דוקא. והרי נתבאר כי מה שאמר הרב בעגו"י ענ"ה שכל אור הוא כלול מי"ס ומי"ס לי"ס עד אין קץ הוא רק בכח לבד אבל בפועל ממש הם אינם מתגלים כל כח וכח רק בעתו ובזמנו וע"י זווג דוקא. וכן הוא הענין הזה ג"כ בנידון דידן בענין הבחי' האחרונה דהס"ג כי הנה בא"ק הוא נכלל בהעלם ובכח. כל הענינים אשר באצילות. וכידוע שהוא השורש דאצילות וכל העולמות כולם ואח"כ יוצא ומתגלה מא"ק כל פרטי הכחות דכל העולמות כולם מהכח אל הפועל כל אחד ואחד בעתו ובזמנו ע"י בחי' הזווגים מבחי' הפרצופים שבו. והנה כל מציאיית דהתחתון כאשר שהוא כלול מתחלה בכח העליון הנה עיקר כללותו הוא לעולם רק בבחי' האחרונה דהעליון לבד וכמו שבארנו בכללי התפשטות והסתלקות כלל ו' ז' ענף ב' שם ושם ובכלל י"ח ענ"ג ע"ש. והנה עיקר א"ק הנה הוא רק בחי' הע"ב והס"ג לבד והם הע"ב והס"ג הכוללים. ועיקר האצילות הוא רק המ"ה והב"ן הכוללים. והוי הא"ק והאצילות בבחי' פרצוף אחד כביכול זה ממקום הטבור ולמעלה והוא הע"ב והס"ג. וזה ממקום הטבור ולמטה והוא המ"ה והב"ן [וכ"ה שנודע שעיקר הפרצוף הוא לעולם רק השם מ"ה (שהיא בחי' החג"ת שבו). הוא רק מהאצילות ולמטה ומשום שהם כולם רק מהמ"ה וב"ן הכוללים לבד. אבל למעלה מהאצילות שהוא העקודים וא"ק. הנה שם הוא עיקר המציאות והגילוי בהם. רק הס"ג והע"ב וכמ"ש הרב בנקודות רפ"א כי מתחלה היה מהאזניים עד סיום הרגליים של א"ק הכל בחי' ס"ג לבד וכמו שבארנו בזה בכללי ההפוהס"ת כלל י"ח ענ"ז באריכה] וזהו שאמר האריז"ל בזוהרק"יע הנ"ל. ולבחי' אחרונה שבו אנו קוראין שם ב"ן. ומשמע שאינו ב"ן ממש וכנ"ל. והוא מהטעם שאמרנו שכל א"ק כולו הוא באמת רק בחי' ע"ב וס"ג לבד ולא היה נמצא בו עדיין שום גילוי להמ"ה והב"ן כלל. אלא שאנו קוראין (בדרך קריאה לבד) להבחי' האחרונה שבו בשם ב"ן. ומשום שבהעלם הנה היה נשרש בו הכח והשורש לעיקר הב"ן אשר נתגלה אח"כ בפועל ממש בהאצי'. אמנם כבר אמרנו כי אי אפשר שיצא מהכח אל הפועל ושיגמור על מציאותו הראוי לו. אם לא ע"י כל בחי' הזווגים מכל הדו"ן העליונים שבאותו הפרצו' אשר אותו הכח נלקח ממנו. ולכן כאן בעולם התוהו אשר כל המלכים דעגולים שהם הב"ן דב"ן דאמא. לא ירדו דרך כל העליונים. אלא שיצאו דרך העינים וכמו שיתבאר לקמן סי' ב'. א"כ נמצא שלא נהוו עדיין למציאות דהב"ן כלל. כי לא נגמרו לצאת לשם ולמדרגה בפנ"ע. אלא שהם נחשבים עדיין מגוף האמא גופה שהיא השם ס"ג. ונקראים גם הם בשם ס"ג אלא שהם מהבחי' אחרונות שבו. והוא ע"ד הזו"ן דאצי'. שקודם שיצאו להדיא אין להם גילוי לשם בפנ"ע אלא שהם מרומזים בה' התתאה

דאמא בלידת הד' ו' שנה. וכמ"ש בדרושי מ"ן דרוש ח'. וכן בזווגים סופ"ד ע"ש. אבל המלכי יושר שהם מהב"ן דב"ן דאבא שבא"ק. ויציאתם הנה היה ע"י כל בחי' הזווגים דכל הדו"ן העליונים ממנו וכן ירד אח"כ דרך כל המדרגות שבו עצמו. שהוא מחב"ד לחג"ת ומחג"ת לנה"י אשר הוא ג"כ רק בבחי' זווג. א"כ הרי נתגלה הוא היטיב לשם ומדרגה בפנ"ע והוא השם ב"ן שבו. וזהו ג"כ מה שהוא נקרא בשם אור חדש. משום שנולד ע"י בחי' זווג ונתגלה למדרגה בפנ"ע. משא"כ בהבחי' האחרונה דהס"ג דס"ג (שהם המלכי העגולים דאמא) שלא נתחדש בה כלל. כי יצאה מהעינים אותה הבחי' עצמה שעלה ולכן לא נעשית עדיין למדרגה ולשם בפנ"ע כלל אלא שנקרא עדיין רק על שם ס"ג גופה הבחי' האחרונות שבו וכנ"ל מדברי האריז"ל בזוהר הרקיע קנ"ד ע"א. אמנם אחר התיקון כאשר נבררו כל הניצוצין והשברי כלים ע"י השם מ"ה ועלו למעלה ונתקנו וחזרו ויצאו ע"י זווג עם השם מ"ה ביחד. הנה יצאו ונתגלו אז גם האורות דעינים למדרגה בפנ"ע מהס"ג הכללי. ויצאו אז גם הם למציאות ולשם בפנ"ע. ונעשו כל הנקודות כולם לאחר התיקון לשם ב"ן ממש וכמ"ש הרב בשער התיקון פ"ב ופ"ג והם המ"ה וב"ן הכלליים אשר מהם נעשה ונבנה כל האצי' כנודע וכמו שבארנו כ"ז בעה"י באר היטיב לעיל דרוש ד' סי' ט"ו ע"ש:

סימן ב.

[א] **הנה** לעיל סס"י א' ביארנו הטעם מפני מה שיצאו מלכי היושר שהם מהב"ן דהמ"ה שבהמ"ס דרך הטבור ויסוד ולפר"ג. וביארנו שם משום שעיקרם הוא מהאבא שבא"ק אשר הוא מהגרון ולמטה ויצאו המלכים שלו מהטבור ויסוד ולפר"ג שבו כי שם הוא באמת עיקר מקימם ולא היה אפשר להם לצאת ממקום יותר גבוה כלל. וא"כ אחר שביארנו שם ג"כ שגם המלכים דעגולים אשר הם מהב"ן דב"ן שבהמ"ס. הנה עיקרם הוא ג"כ רק מהאימא שבא"ק אשר היא מהחזה ולמטה. וא"כ הרי צריך הדבר ביאור גדול למה יצאו הם דרך העינים אשר הוא עוד מקום יותר גבוה ולמעלה מכולם גם מהאורות דאח"פ:

אך הענין הוא כי הנה הרב אמר בנקודות פ"ב. שכל עליית האורות שמחציו ולמטה שעלו למעלה. היה עלייתן בבחי' מ"ן. וענין עליית מ"ן הוא. כי כל אור תחתון הכלול בהעליון כאשר שהגיע עתו שיתגלה ויתהוה ממנו ג"כ קומה שלימה ועולם מלא ומסודר. ור"ל כאשר נצרך שיצא איזה כח מכחות הפרטיים הכלולים באור העליון (בבחי' אחרונה שבו) מהכח אל הפועל. אז הוצרך שיעלה אותו האור למעלה ולשורשו העליון ושם נתוסף לו אור ומוחין שיתפשט ויתגלה אותו הכח הפרטי הכלול בו להעשות גם הוא לקומה גלויה ועולם מלא כהראוי לו. כי אי אפשר שיצא מהכח אל הפועל אלא דוקא רק ע"י תוספת אור וברכה מלמעלה למעלה עד א"ס ית"ש. וכמו שידוע שכל פרצו' כאשר נצרך להוציא אורות חדשות. מעלה מקודם את הנשמת פנימיות שלו לשורשו שבהפרצו' העליון לבחי' מ"ן. וגורם עי"ז זווג להפרצו' העליון וממשיכים ע"י זווגיהם ב' עטרין דחו"ג וניתנים הם להנשמת התחתון אשר עלה שם למ"ן. ובזה נתרבה הנשמת התחתון במוחין חדשים שהם הב' עטרין אשר קיבל. ואח"כ יורד הנשמת התחתון עם התוספת אשר קבל מלמעלה ויורד למקומו. ועי"ז נזדווג הוא ג"כ ומוציא עי"ז את האור הפרטי אשר נצרך לו להוציא. בטפת מ"ד או מ"ן. ר"ל הזכר מוציאו בטפת מ"ד והנוק' מוציאו בטפת מ"ן כי כ"א עולה למעלה ומקבל העטרה שלו הראויה לו. וניתנים שניהם (ר"ל ב' הטיפין) בהנוק' התחתונה ושם נגמר בעיבור ולידה להיות גם הוא לקומה שלימה ופרצו' גמור. (כמ"ש במוחין דצלם פ"ו ובדרושי מ"ן דרוש ז' ובכמה מקומות. וכידוע) אמנם זהו שאמרנו הוא הענין דעליית המ"ן מפרצו' לפרצו'. והיינו שעולה נשמת הפרצו' התחתון להפרצו' העליון ומקבל שם הב' עטרין כנזכר. אך הענין הגורם שיעלה נשמת התחתון למעלה. הוא ע"י שעולה מקודם אותו האור התחתון הכלול בהעליון אשר נצרך להוציאו מהכח אל הפועל. עולה הוא מקודם בהמוח של אותו הפרצו' עצמו להתתקן שם. ועי"ז גורם שיעלה הנשמת פנימיית של אותו הפרצוף להפרצו' העליון לקבל שם הב' עטרין. וכן הוא הענין של כל עליית מ"ן למעלה כי מקודם עולה אותו אור התחתון הכלול בו בכח עולה הוא בהמוחין של אותו הפרצו' גופה. ונתקשר ונכלל שם עם המוחין בכללא חדא. ואח"כ עולה הוא עם הנשמת פנימיית כל המוחין ביחד. למעלה בהפרצוף העליון. והוא משום כי אי אפשר לשום אור להתתקן אלא ע"י שורשו. שהוא המקום אשר ניקח משם. ושורש הגילוי של כל הספירות דכל פרצו' הרי היא החכמה של אותו הפרצו'. וכמ"ש הגר"א בספרא דצניעותא רפ"א בד"ה ספרא. ולכן הוא שכאשר נצרך כל ספירה להוציא איזה כח ממנו מהכח אל הפועל עולה היא להחכמה של אותו הפרצו' לקבל משם תוספת אור וברכה. ובהיות שגם החכמה אין לה כח מעצמה רק מה שמקבל מלמעלה ע"י הכתר שלה. לכן הוכרחה שתעלה גם החכמה עם אותו האור שעלה בה. עוד למעלה ע"י הכתר. בהפרצו' העליון. וכן הם עולים בעלייה אחר עלייה עד שעולים להמ"ס דא"א כי המ"ס דא"א היא הראשון המקבל מא"ס ית"ש ולכן שם הוא עליית כל המ"ן כדי להתתקן וכמ"ש בספד"צ פ"א ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו והוו ויהויין (וע"ש בדברי הגר"א) והנה פשוט הדבר שבכל עלייה ועלייה עולה רק היותר מובחר והיותר זך [והוא ע"ד שכתב הרב במוחין פ"ה שהכבד מברר היותר מובחר שבו ומשלח אל הלב והלב מברר עוד ומשלח את היותר מובחר שבו אל המוח] אבל עכ"פ כי מהיותר מובחר והזך שמכל האורות כלם אפי' מהאור היותר תחתון. הוא עולה למעלה עד המ"ס דא"א וכנ"ל. כי שם הוא עליית כל המ"ן לקבל משם השפעתם כדי להתתקן. וע' בספר זוהר הרקיע דף ט"ו ע"ב וכן במאמרי רשב"י ט"ו ב'. שאמר שם כי כשם שלהשפיע האור צריך התלבשות כן לקבל האור צריך התלבשות אלא שלהשפיע האור מתלבש בדבר יותר עב. ולקבל האור מתלבש בדבר יותר דק ממנו כו' והתחתונים נבלעים בשרשן העליונים לעלות למעלה כו' ע"ש. וכן הוא בענינינו כי כשהוצרך שיתהווה מהבחי' האחרונות דהמלכיות דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג שהם האו"א שבא"ק. המציאות דעולם האצילות. והיה צריך שיתגלה בחי' המלכיות שבהם לקומה שלימה ועולם מלא. והיינו שתתגלה גם היא להוי"ה גמורה בפנ"ע שהוא הוי"ה דב"ן (כי מקודם לא היו המלכיות שבהם רק כלולה עמהם ביחד. דהיינו שהיתה הבחי' אחרונה שבהם עצמם ונמשכת עמהם ביחד ולא היה לה גילוי בהוי"ה בפנ"ע כלל. אלא רק בכוי לבד היה גם לה כח דכל קומה כולה ע"ד שיש בגרעין הפרי כח דכל האילן כולו. וכאשר שהיה נצרך שתתגלה גם היא להוי"ה שלימה שהיא הוי"ה דב"ן). הוצרך שיעלה הנשמת פנימיית דאותן הבחי' האחרונות מהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג למעלה בהמוחין דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג עצמן ור"ל שהרוחניית היותר זך מאותן הבחי' האחרונות שבהם הם עלו ונתלבשו בהמוחין דהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג אשר הם האו"א העיקריים שבא"ק. והיינו כי עלו הבחי' האחרונות מאו"א להמוחין דאו"א כדי לקבל משם תוספת אור וברכה. ואח"כ בהיותן שם. נתקשרו הם עם המוחין ביחד ועולים אח"כ עם הנשמת פנימיית דהמוחין עצמם כולם ביחד עוד למעלה שהוא בהשרשים הפנימיים דאח"פ אשר הוא כבחי' המ"ס דא"א. ועלו שם כדי שישפיע להם שפע הראוי לצאת ולהתגלות לקומה בפנ"ע. והוא מ"ש הרב בנקודות פ"ב שהאור אשר למטה מהטבור עלה למעלה ונעשה לבחי' מ"ן להשרשים הפנימיים דאורות האח"פ. והוא המ"ס דא"ק (וכמ"ש לעיל דרוש א' סי' ד') וכן אמר האריז"ל בפירושו לס"ד על מה שאמר הס"ד הנ"ל. דלא הוו. אמר האריז"ל זה לשונו שלא תאמר שאותן העולמות שנתבטלו ולא הוו ונתהוו לפי שעה. זולת בלתי היות להם תלייא בו ח"ו. כי אין להם מציאות זולתו אפי' ברגע. וז"ש בפ' פקודי דבטש בולד"ק וסליק גו מחשבה [שהוא המ"ס כנודע] ניצוצין ניצוצין וכו' הרי שאותן הניצוצין לא יצאו אפי' לפי שעה אלא משום דסליק לגו מחשבה. אלא שאותה תלייא לא היתה מספקת לקיומם אלא לפי שעה עכ"ל. הרי אמר האריז"ל בפירוש שכל יציאת האורות דעולם התהו וכל קיומם באותו

הרגע שמלכו. היה ג"כ רק משום שעלו בהמ"ס וקבלו משם כח והארה. ועלייתם גו מחשבה הוא ענין דעליית מ"ן שאמר בנקודות פ"ב וכמו שאמרנו:

והנה בכל בחי' המ"ן העולים למעלה. הנה הדרך הוא שאח"כ חוזרים ויורדים למטה דרך כל המדרגות אשר עלו מקודם ויורדים מדרגא לדרגא ומקבל מכ"א ואחד תוספת אור וברכה כפי הצורך להקומה שלו לצאת. ומה שמקבל הנה הוא בחי' הב' עטרין אשר הם נמשכין מלמעלה למעלה עד למטה דרך כל המדרגות כולם. כי בראשונה הם נלקחים מהמ"ס אשר הוא הראשון לקבלת א"ס ית"ש. ומשם נמשך השורש הראשון של הב' העטרין. ועי"ז נשרש בהם ג"כ הארת א"ס וכמו שהוא בהמ"ס שנמשכין ממנו. והוא כדי שיהיה גם באותה הקומה אשר עתידה לצאת. יהיה בה ג"כ בחי' המ"ס והארת א"ס בתוכו. וכן עד"ז לוקחים מכל המדרגות שיורדים דרך הם חלק מהעצמות של כל מדרגה ומדרגה כדי שיהיה הקומה העתידה לצאת כלולה מכל המדרגות כולם. וכמו שידוע שכל קומה וכל אור הוא כלול מכל הבחי' כולם. ונמצא שהמ"ן אשר עלו בתחלה יורדת אח"כ עם התוספת אור. שהם הב' עטרין. מדרגא לדרגא ובכל דרגא שיורדים הם מתגלים ביותר ונתעבו ביותר. וכן נתגלו בגילוי אחר גילוי עד שמגיעים להפרצו' שלהם העיקרי אשר ממנו יצאו בתחלה. שהוא הנשמת פנימיית דהמוחין שלו אשר עלו שם למ"ן כנ"ל. ועי"ז נתרבו המוחין בתוספת אור וממשיכין אח"כ את טפת הזרעית בהזווג. וכאשר יורדת הטפה מהמוחין. הנה יורדת ג"כ דרך כל מדרגות הקומה של אותה הפרצו' עצמו. כי יורדת מחב"ד לחג"ת. ומחג"ת לנה"י ונתעבה בעיבוי אחר עיבוי עד שמגעת ליסוד ועטרה. ומשם לנוק' העיקרים. ושם נצטייר ונגמר למציאותו הראוי. להיות קומה שלימה ופרצו' גמור. כי ע"י שלקח חלק מכל המדרגות אשר עבר דרך הם. הנה עי"ז כאשר נכנס אח"כ לבטן אמא להצטייר ולהבנות. נתהוו ממנו ג"כ קומה שלימה. וכמו הקומה שיצא ממנו. הנה כן הוא הסדר בכל בחי' מ"ן העולים למעלה כדי להתבנות למטה:

אמנם אותן הבחי' האחרונות מהע"ב דס"ג והס"ג דס"ג כאשר עלו גם הם למעלה לבחי' מ"ן כדי לקבל הב' עטרין ולהתגלות לקומות האצילות. הנה הבחי' האחרונה דהע"ב דס"ג שהוא האבא שבא"ק הוא עלה לשלום וקבל למעלה היטיב את העטרה דחסדים הראויה לו. ואח"כ ירד לשלום ג"כ. כי הוא ירד ממדרגה למדרגה עד שחזר להקומה שלו עצמו שהוא הע"ב דס"ג. האבא העיקרי שבא"ק. ושם נגמר ונעשה ראוי להיות נמשך בבחי' טפת מ"ד ע"י שעבר אח"כ גם דרך כל מדרגת הקומה שלו עצמו וככול הנ"ל ממש. ולא היה חסר לו מצד עצמו כלום כי עלה לשלום וירד בשלום. אך ורק כאשר שהיה נצרך להמשיך את טפת המ"ד הזה בהנוק' שלו שהיא הס"ג דס"ג האימא שבא"ק הנה זה לא עלתה בידו. ולא נזדווג האבא באימא אלא שיצא ממנו בסוד טפ"ק לבד כנ"ל סי' א':

אמנם הבחי' אחרונה מהס"ג דס"ג הנה היא עלתה ג"כ לבחי' מ"ן להמוחין שלה כנ"ל. ומשם עלו (ר"ל היא עם בחי' המוחין) עוד למעלה למעלה עד בחי' המ"ס דא"א שבא"ק שהיא החכמה דגלגלתא שבו. כי שם הוא עליית כל המ"ן כנ"ל. אך כאשר באה לשם. הנה לא קבלה היא את העטרה הראויה לה להתתקן על ידו כלל. וגם לא חזרה לירד עוד למטה כלל. אלא שיצאה משם גופה ולחוץ. והוא יציאתה אשר יצאתה דרך העינים כי העינים הוא התפשטות אור החכמה. כמ"ש בשער אח"פ פ"א ובנקודות פ"א. והגם שאמרנו (לעיל דרוש א' סי' ד') שהתפשטות המ"ס הוא דרך האח"פ. אך זהו רק מבחי' הבינה שלה ולמטה. וכמ"ש בשער אח"פ שם שהאזניים הוא בחי' בינה ותבונה. אך התפשטות החכמה דהמ"ס הוא דרך העינים דוקא וכמ"ש בשער אח"פ פ"א שהראיה היא מבחי' נשמה לנשמה שהיא חכמה העיקרית. ושם הוא עליית כל המ"ן כי המ"ן הוא עולה במקום עליון היותר גבוה וכמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בד"ה ביה סליקו ע"ש. ולכן כאשר לא זכתה הבחי' אחרונה מהאימא שבא"ק שהיא הס"ג דס"ג לקבל את העטרה הראויה לה ולירד למטה. יצאתה משם גופה לחוץ שהוא דרך העינים. והוא מ"ש האריז"ל בזוהרק"יע ד' קנ"ד ע"א שבאורות דעולם התוהו היה השם ס"ג מתפשט משם ע"ב ונעשו בלא זווג אלא שהבינה יצאה מן החכמה עכ"ל והם הם הדברים שאמרנו בכאן. כי כאשר עלה הס"ג שהוא בינה למ"ן בהע"ב. שהוא חכמה מ"ס. הנה יצאה הבחי' האחרונות שבה משם גופה לחוץ דרך העינים. והוא כביכול בסוד טפ"ק מהע"ב דגלגלתא (ר"ל חכמה דהמ"ס) ומ"ש הרב בע"ח בנקודות פ"ב כי האור הראשון שהיה בתחילה למטה ועלה למעלה שוב לא ירד ונשאר שם מהטבור ולמעלה ושם הניח שורשו. ר"ל על הנה"י דהאימא עצמה שהם נשארו מהטבור ולמעלה כי כן היא מקומו העיקרי של האימא שהיא כולה לעולם רק מהטבור ולמעלה (ע' דברינו בספר הכללים כלל ה' ו') ומ"ש שם עוד ומשם נתפשט ויצא דרך העינים והם הם הנקודות כו'. ר"ל על המלכיות החיצוניות שבה שהם הבחי' היותר אחרונות שבה הנה הם אשר יצאו אחר עלייתם למ"ן בהע"ב דגלגלתא. משם גופה ולחוץ. והוציאם דרך העינים דא"ק כי שם הוא התפשטות האורות דהע"ב. וכנ"ל דרוש ד' סי' א' ב' והבן כ"ז מאד:

וזהו הענין ג"כ מ"ש האריז"ל בזוהרקי"ע הנז' שהאור אשר יצא מהעינים הוא אור זך ודק יותר מהמ"ה. והוא משום כי המ"ה אשר לאחר התיקון אשר יציאתו היה בסדר נכון ומתוקן ככול אורות החדשות אשר יציאתם הוא ע"י עלייה בבחי' מ"ן וע"י חזרתם למטה דרך כל מדרגות של כל הפרצופים העליונים ודרך מדרגת הקומה שלו עצמו אשר ממנו נלקח כנ"ל. ואח"כ הוא עיקר יציאתו. ע"י זווג ממש וכן ע"י עיבור ולידה. הנה נתעבה עי"ז בעיבוי אחר עיבוי בירידתו דרך כל מדרגות העליונים והתלבשו בהם וכן בהזווג ועיבור. וכידוע בסוד אור מים רקיע. משא"כ האורות שיצאו דרך העינים שלא זכו לכ"ז אלא שיצאו דרך העינים אותו האור עצמו שעלה שם למ"ן וכנ"ל. א"כ בודאי הוא שהאור דמ"ה הוא יותר נגלה ויותר עב (כי בזה תלוי כל תיקונו כנודע) משא"כ האורות שיצאו דרך העינים שלא נתלבשו ולא נתקנו כלל א"כ הרי היו הם אורות זכים ודקים מאד. ומשום זה הנה כאשר ירדו מהעינים ולחוץ וירדו מהטבור ולמטה ונתלבשו בהכלים שלהם וכמ"ש הרב בנקודות פ"ד הנה ע"י שהיו רק אורות דקים מאד הנה לא היה להם השתוות עם הכלים להתלבש בתוכם ולהתייחד עמהם כהנשמה עם הגוף ולכך לא נתקיימו וכ"ז הוא מחמת שיצאו שלא ע"י זווג אלא רק בסוד טפ"ק ומהעינים כנז':

[ב] **והנה** בדברינו נתבאר כי מה שכתבנו לעיל סי' א' שהאור דע"ב דס"ג שהוא האבא שבא"ק הנה יצא אורותיו שהם המלכי יושר בסוד טפ"ק ובבחי' מ"ד לחוד. והאור דס"ג דס"ג שהיא האימא שבא"ק הנה יצאו אורותיה שהם המלכי עגולים אשר יצאו מהעינים והיה יציאתם ג"כ בסוד טפ"ק ובבחי' מ"ן לחוד. הנה עכ"ז אינו דומה בחי' המ"ן שמהאימא להמ"ד שמאבא כלל. כי בחי' המ"ד שמאבא היה באמת בחי' טפת מ"ד ממש. כי הרי יציאתו היה אחר חזרתו למטה בהמוחין שלו. והיה נמשך אח"כ מהמוחין שבו שהם חב"ד לחג"ת שבו. ומהחג"ת לנה"י שבו. עד שיצא מהיסוד שבו וא"כ הרי היה עכ"פ בבחי' זווג שמניה וביה עצמו. שהוא הזווג דבחי' דו"ן אשר בפרצופו גופה. כי חו"ב הם בחי' דו"ן והדעת הוא היסוד המכריע. וכן חו"ג הם בחי' דו"ן ות"ת הוא היסוד המכריע. וכן עד"ז נה"י כידוע. וא"כ הרי היה יציאתו ממנו עצמו ע"י בחי' זווג עכ"פ. שהוא הזווג דמניה וביה ונגמר עכ"פ לבחי' טפת מ"ד כהראוי. ולא היה חסר לו רק הזווג דהנוק' העיקרית. שהוא להזדווג עם האימא שהיא הס"ג דס"ג אבל מצד עצמו הרי לא היה חסר לו כלום. ולכך היה מתוקן מעט ומבוסס במקצת כי נתקן ונתבסס ע"י קבלתו מלמעלה בחזרתו דרך הם. שהרי כל העליונים הם מתוקנים ומבוססים בודאי והוא קבל מהם בחזרתו בעברו דרך הם. את העטרין דחסדים שאמרנו. משא"כ בחי' המ"ן שמהאימא שהם האורות אשר יצאו לחוץ דרך העינים בעת עלייתן שם למ"ן וכנז'. א"כ הרי לא היה נגמר כ"ז גם לבחי' מ"ן. כהראוי להטפה הזרעית דהנוק' כלל. אמנם מה שנקרא בבחי' מ"ן (וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב) הוא רק מצד

בעליונים

העליונים לבד. כי כל תחתון כאשר עולה בנשמת פנימיית שלו למעלה. נעשה שם לבחי' מ"ן לגרום הזווג בהם. ואפי' גם הזכר בעלייתו למעלה בבחי' נשמת פנימיית שלו נחשב שם ג"כ לבחי' מ"ן. כי כל תחתון לגבי עליון הוא בבחי' נוק' ומושפע ומקבל ממנו. ולכך נקרא העלייה למעלה והשתהותו שם. בשם מיין נוקבין. וזה המ"ן הוא מה שגורם את הזווג בהמקום שעולה. דהיינו בעלותו למעלה הוא גורם זווג להדו"ן העליונים שעלה שם. וכן עד"ז היה ג"כ בחי' המ"ן דהאימא שהיא הס"ג דס"ג שאמרנו. כי בעלייתה למעלה היה כוונת עלייתה להעשות שם לבחי' מ"ן ולגרום זווג עליון ולקבל משם תוספת מוחין אבל לא עלתה לה כוונתה ולא הועילה כלום אלא שהוציא אותם הע"ב דגלגלתא ממקומו ולחוץ שהוא דרך העינים וכנ"ל וא"כ הרי לא היה נגמר לה עדיין להיות בבחי' טפת המ"ן. שהוא טפה הזרעית דהנוק' כלל. ולא היה נגמרה להיות בבחי' הטפה הזרעית כלל. כי זה אי אפשר אלא דוקא רק ע"י חזרתה למטה וירידתה דרך כל המדרגות. ואז נתעבה בעיבוי אחר עיבוי בסוד אור מים רקיע וכידוע אבל בחי' המ"ן דהאימא אשר לא חזרו לירד בה באותו הדרך שעלו אלא שיצאו לחוץ דרך העינים הרי לא נעשו לבחי' מ"ן כלל וכנז' [אמנם מ"ש בדברי הרב בנקודות פ"ב שהם גרמו בעלייתן את הזווג דהע"ב וס"ג שבגלגלתא ומוכח משם שהיו למ"ן ממש וכן הוא ג"כ בדברי הרב בענת"א פ"א בהמ"ב. הנה עומק כוונת הרב שם הוא רק על המ"ן דהאבא שבא"ק שהוא הע"ב דס"ג וכמו שבארנו בזה לעיל דרוש ב' ובכהתוה"ס כלל י"ב ענ"ג וכלל י"ח ענ"ב ע"ש בארוכה ותמצא נחת בעה"י]. אמנם מה שנמצא בדברי הרב (בסדר אצי' בקיצור פ"ב) שקורא לכל המלכים דעולם התוהו כולן בשם מ"ן. הנה העיקר הוא כי הוא רק על שם העתיד. כי משום שהם מהבחי' האחרונות דהס"ג דס"ג אשר בעת התיקון נתקנו גם הם בכל הראוי לבחי' טפה הזרעית וחזרה והעלה אותם אז האימא שבא"ק (אחר שעלו בה בעת התיקון בבחי' מ"ן ג"כ כנודע) לבחי' מ"ן שלה ממש בעת זווגה עם אבא שבא"ק שהוא הע"ב דס"ג. כי אז נתקנו גם הם והיו בה אז למ"ן ממש שהוא הטפה הזרעית שלה. לכן קורא אותם הרב בשם מ"ן גם בעולם התוהו על שם העתיד. כי אותן הבחי' אחרונות דהס"ג דס"ג שיצאו דרך העינים. נתקנו אח"כ ונעשו בה אז למ"ן ממש אבל עכשיו בעת יציאתם בעולם התוהו דרך העינים לא נגמרו עדיין לבחי' טפה הזרעית כלל וכנז':

והנה זהו הסבה ג"כ מה שהמלכים דעגולים שהם כל האורות אשר יצאו דרך העינים לא היו מתוקנים ומבוסמים כלל. כי עיקר הקבלה מהעליונים הוא רק בעת חזרתה למטה. כי בעלייתה ועמידתה שם. היא גורם זווג להדו"ן העליונים שהם יזדווגו ויולידו את הב' עטרין. והיינו שהזכר העליון נותן את העטרה דחסדים שלו להנוק' העליונה. ובתוכו כלול אותו אור התחתון אשר עלה שם למ"ן ונכנסו הם שניהם בהנוק' העליונה ונותנת אז הנוק' העליונה ג"כ את העטרה דגבורה משלה וכללו כולם יחד. היינו העטרה דחסדים והעטרה דגבורות של הדו"ן העליונים. עם האור שעלה בהם למ"ן. נכללו הם כולם יחד. וא"כ יולדת אותם הנוק' העליונה ויוצאת האור התחתון מהנוק' העליונה שלימה וכלולה מכל טוב העליונים והולכת ויורדת מדרגא לדרגא עד למטה למקום תולדתה הראוי לה. אבל כאן בהאור המ"ן דס"ג כאשר עלתה למעלה בהע"ב דגלגלתא שבא"ק (שהוא החכמה דהמ"ס שבו) והוציא אותה הע"ב דגלגלתא שבא"ק דרך העינים שבו (וכמ"ש האריז"ל שהס"ג יצא מהע"ב וכנ"ל) תיכף ומיד אחר עלייתה בו. א"כ הרי לא נזדווגו עבורה אותן הדו"ן העליונים שהם החכמה ובינה דהמ"ס שבא"ק להוליד את העטרים הראוים לה. ולא נתוסף שום תוספת אור להבחי' האחרונה דהס"ג דס"ג מאומה (ר"ל שהזווג אשר היה בהם. לא היה תועלת מזה אלא רק להולדת העטרין להע"ב דס"ג לבד אבל לא להס"ג דס"ג כלל משום שהיא לא ניתנה בהנוק' העליונה שהוא הבינה דהמ"ס כלום. אלא שהוציא אותה הזכר העליון שהוא החכמה דהמ"ס ממנו גופה ולחוץ דרך העינים ולא זכתה להבנות מהם כלל אלא שיצאתה דרך העינים עצמותה העיקרית לבד כמו שהיתה בתחלה. וא"כ נמצא שלא היתה נמתקת ומבוסמת כלל. אלא נשארה בבחי' גבורות חזקים כמו שהיא בעצמותה. כי הס"ג דס"ג היא גבורות כנודע ובפרט הבחי' האחרונה שבו. ולכן היה הצורך שאורות העינים יקבלו עכ"פ הארה קצת וביסום קצת מאור המ"ד דע"ב דס"ג אשר הם מבוסמים וממותקים נגדם כנ"ל סי' א'. דאל"כ לא היה אפשר לאורות העינים לצאת למלוכה כלל אפי' כרגע:

אמנם אע"פ שאמרנו שאורות העינים לא קבלו את העטרות הראוים להם מהע"ב דגלגלתא שהוא המ"ס. עכ"ז על כרחך הוא שקבלו משם איזה רושם והארה עכ"פ וכמ"ש האריז"ל בזוהרקי"ע הנ"ל אות א' שיציאתם אשר היה לפי שעה [ר"ל המלוכה שמלכו ברגע שמלכו] הוא היה ג"כ רק משום דסליק לגו מחשבה. כי אין להם מציאות זולתו אפי' ברגע *) וכן קבלו ג"כ הארה מאורות דאח"פ כמ"ש הרב בנקודות פ"ב. והכל הוא משום שהם גבורות חזקים למאוד. ולכן לא היה אפשר להם לצאת למלוכה כלל. אלא רק ע"י סיוע דכל אותן הארות אשר קבלו עכ"פ:

והענין הוא כמ"ש לעיל סי' א' כי הגם שהיחוד והזווג הגמור שהוא תיקון דו"ן העיקרי הוא היה חסר בעולם התהו. אבל מעין תיקון דו"ן שהוא הארה בעלמא מכל זה. הנה זה היה גם בעולם התוהו והיינו כי גם בעולם התוהו לקחו רושם והארה במקצת מעין כל הבחי' כולם ממש אשר מהשורש הראשון עד סוף כל המדרגות כולם. כי מהמ"ס שהוא השורש הראשון הנה לאחר התיקון לקחו משם עיקר פנימיותם וחיותם בהם הב' עטרין הגמורים וכמ"ש הרב בשער התיקון פ"ב ע"ש. ובעולם התוהו אשר לא זכהו לזה עכ"ז לקחו עכ"פ רושם הארה ממנו כנז'. וכן מאורות אח"פ ג"כ. הגם שלא זכו ליקח הארה גמורה ממנו וגם מאור האוזן. וכמו שהוא אחר התיקון (וכמ"ש לעיל דרוש ו' סי' ג' אות א') אך עכ"פ לקחו הארה קצת גם מאורות אח"פ גם בעולם התוהו וכמ"ש הרב בנקודות פ"ב. וכן מהע"ב דס"ג שהוא האבא שבא"ק אשר בו תלוי כל עיקר תיקון הדו"ן והזווג אשר היה חסר בעולם התוהו כנ"ל סי' א' עכ"ז הנה לקחו גם ממנו הארת דאב"א עכ"פ. וכמ"ש הרב בנקודות רפ"ג שהאורות הנקודות דהעינים היו מקבלים הארה מהמלכי יוסד שהם אורות הטבור ויסוד ולפר"ג. וא"כ נמצא שהארה במקצת לקחו עכ"פ גם בעולם התוהו גם מכל הבחי' כולם. והכל הוא כדי שיוכלו לצאת ולהתקיים באותו

ברגע

---

* **הגהה.** ויש להעמים ג"כ הענין הזה ברמז בדברי הרב זללה"ה. במה שאמר בסדר אצי' בקיצו' פ"א. שאור א"ס מתלבש בחכמה דא"ק, והחכמה נתלבש בהמלכות דא"ק. וממנו נעשה עתיק דאצי' וכתבנו שם שהכוונה היא. שהחכמה מתלביש בכל המדרגות התחתונים כולם עד המלכו'. ור"ל שמהחכמה עד המלכו' מתלביש באצי'. אבל לפי מה שאמרנו כאן נוכל להעמים דבריו ברמז על האורות דעולם התוהו כפשטא כי האורות דעולם התוהו הם השרשים דאצי' כנודע. והבחי' אחרונה שמס"ג דס"ג. שהוא המלכו' שלו. הנה הוא עלה בהמ"ס שהוא החכמה שלו ובתוכו הוא אור א"ס כנ"ל ונתלבש אור החכמה בהמלכו' אשר יציאתה מהעינים (וכמו שאמרנו שקיבלו משם איזה הארה עכ"פ) ואור הראשון דהמלכו' דעולם התהו. שהוא הכתר שבה הנה ממנו נעשה עתיק דאצי' והוא הראשון אשר מקבל בתוכו אור החכמה עם אור א"ס המלובש בו, וכן מוכח ג"כ מדברי הגר"א בספד"צ פ"א בסו' דה"מ הרין נוק' דפרדשקא שאמר שם שאשגחא פקיחא הוא נגד אורות העינים דעולם התהו. ושם בסוף ד"ה רישא דכסופא אמר שאשגחא פקיחא הוא יוצא מהמ"ס ע"ש והרי לנו כי האורות דעינים אשר יצאו בעולם התהו הנה היה יציאתם מהמ"ס שבא"ק. ואין כוונת הגר"א על עיקר עצמותם ממש כי עיקר העצמות דאורות העינים הם רק מהבחי' האחרונות דהס"ג דס"ג כאשר

הרגע שמלכו אלא משום שלא היה רק הארה מעט והארה חיצונית והארת דאב"א לבד. ולכך לא היה קיום למלוכתם אלא שמיתו ונתבטלו תיכף:

[ג] **הרי** נתבאר בדברינו כי האורות דס"ג דס"ג אשר יצאו דרך העינים הנה הגם שלא ירדו בקומת א"ק עצמו דרך כל המדרגות שבו ליטול חלק מהם ע"ד שירד האור דע"ב דס"ג כנ"ל. אך עכ"ז דרך ירידתם והליכתם בחוץ לקחו חלק והארה מכל המדרגות שלו כולם מעין מה שהיו צריכים ליקח מבפנים. כי הוא הקלת תיקון אשר היה להם מעין התיקון הגמור כדי שיוכלו לצאת ולמלוך כרגע:

והנה כאשר נעיין בזה אנו רואין שהאורות העינים הם קבלו ג' מיני הארות אשר כ"א הוא כלול ג"כ מג'. כי ההארה אשר קבלו מהמ"ס הנה ידוע שהמ"ס הוא מוחא חדא דכליל תלת ואורות אח"פ הם ג"כ ג' וכן ההארה מהע"ב דס"ג שהוא מהטבור ויסוד ולפר"ג הם ג"כ ג' ובס"ה הם ט' מיני אורות. והנה ידוע הוא מ"ש הרב בנקודות פ"ב ופ"ג בטעם קיום הנג"ר יותר מהז"ת משום שחסר להם אור האוזן ע"ש. והנה עד"ז אנו יכולין לומר ג"כ טעם על המעטת אור המלכות דנקודות יותר מכל הט' העליונים. וכמ"ש הרב בליקוטי תורה ר"פ בראשית שעיקר הנפילה היה בנוק' (אמנם העיקר נראה שכוונת הלק"ת הוא על כלל כל האורות דמלכי העגולים שהם הנוקבין לגבי מלכי היושר) וכן אמר האריז"ל עוד בביאורו לספד"ל שם בפ"א בד"ה והרע"א אתבטלית *) וכן אמר גם הגר"א שם דהמלכות דעולם התוהו היתה במיעוט יותר מכל המלכים דהם יצאו ומלכו כרגע והוא לא יצאתה למלוכה כלל ולא באה לכלל הויה ע"ש. וע"ש עוד בדברי הגר"א בד"ה והארץ תניינא שאמר שם עוד דגם אחר התיקון היה ג"כ שינוי בין הו"ק להמלכות. דהנה כל הו"ק נתקנו אח"כ בעת התיקון להיות בבחי' חסדים ודכורא משא"כ המלכות שהיא נשארת לעולם בבחי' נוק' ואינה מקבלת אפי' לאחר התיקון רק עטרין דגבורות לבד. והטעם הוא ע"פ דברינו משום שבעולם התהו לא קבלו רק ט' מיני אורות כנז' ולכן לא היה בהם כדי ביסום לצאת ולמלוך כרגע רק להט' העליונים לבד אבל המלכות לא היה לה התבסמות כלל ולכך לא יצאתה למלוכה כלל. וכן מה שנשארה אח"כ רק בבחי' נוק' וגבורה לבד הוא ג"כ מחמת זה. כי הט' הראשונים אשר נתבסמו קצת בחסדים ונתקנו קצת מעין תיקון דו"ן ע"י הט' מיני אורות שקבלו גם בעולם התהו. ע"י נשרש בהם הויית החסדים ובחי' הדוכרין שהרי כבר יצאו מתחלת שרשם מושרשים בחסדים ובבחי' דוכרין. וכמו שידוע שכל מה שיצא בעולם התהו הוא נקרא שורש כי שם הוא שרשיהם הראשונים ולא יחסר מזה לעולם. משא"כ המלכות אשר מתחלת שרשה לא יצאתה רק בלא ביסום כלל ובבחי' נוק' לבד. ולכן היא נשארת ג"כ כך לעולם:

ואין להרהר על דברינו במה שאמרנו שהט"ס דנקודות שהם כח"ב חג"ת נה"י לקחו ט' בחי' הארות ועי"ז נתבסמו אותן הט"ס. דא"כ היה צריך שכל ספי' מאותן הט"ס דנקודות תיקח כ"א הארה אחרת מאותן הט' בחי' האורות ועי"ז יהיה נמצא שכל ספי' מהט"ר נתבסמה מהארה אחת ולספי' המלכו' לא היה נשאר כלום. אך בדברי הרב בפ"ב ובפ"ג דנקודות אינו מבואר כן כי שם מבואר שהכתר דנקודות לקח הארת דאור האוזן וכן הארת דאור הטבור וכן מבואר שם ג"כ שכל הז"ת לקחו מחוטם פה וכן מלפר"ג. וכן הוא ג"כ במה שאמרנו שלקחו איזה הארה מהמ"ס בעת שעלו שם א"כ הרי עלו שם כולם בשוה ולקחו משם כולם בשוה. וא"כ הוא נמצא שהכתר דנקודות הוא לבד לקח ב' הארות. הארת האוזן והארת הטבור. ומשאר הז' הארות הנה מהג' דהמ"ס וכן מהחוטם פה הרי לקחו כל הי' כולם ומהטבור לקחו רק או"א שהם החו"ב וכמ"ש בנקודות פ"ג ומהלפר"ג לקחו רק הז"ת הם כולם. ור"ל גם המלכות וא"כ הרי כ"ז לכאורה שלא כדברינו:

אך הענין הוא כי הנה פשוט הדבר שהי"ס דנקודות אשר קבלו הט' בחי' הארות הללו. הנה הג"ר שהם כח"ב דנקודות הם לקחו מתחלה כל הט' הארות הללו כולם. כי הג"ר הם האבות אשר כל הז"ת יצאו רק מהם וכמ"ש בנקודות פ"ד כי מתחלה יצא הכתר ובו היו כלולים כל הט' וכן כו' כו' ושם פ"ה מבואר ג"כ שאפי' הז"ת יצאו ג"כ כל תחתון רק מהעליון שעליו. וא"כ נמצא שכל הארה מהט' הארות שאמרנו הנה קבלה כל ספי' תחתונה רק ע"י העליון שעל גביו וכל ספי' העליונה היא קבלה מתחלה את כל ההארות (מהט' הארות שאמרנו) השייכים להתחתונים. קבלה אותם מתחלה הספי' העליונה אשר התחתונים יצאו ממנה. וכגון הארות חוטם פה. הנה הגם שכל הי"ס כולם קבלו מהם. אך ספי' החסד שהיא הראשונה מהז"ת היא קבלה את כל האור דחוטם פה גם השייך לספי' גבורה ת"ת נהי"מ. וכל קבלתם מחוטם פה לא היה רק ע"י ספי' החסד מה שנתנה היא להם. והוא משום כי הם כולם יצאו רק ממנה וכמ"ש הרב בנקודות פ"ה. וכן עד"ז כולם. וא"כ הרי אתיא דברינו שפיר היטיב כי משום שההארות אשר יצאו לבסמם לא היו אלא ט'. לכך לא נחלקו ההארות ג"כ אלא רק לט' חלקים לבד. והכתר אשר קבל מתחלה את כל הט' הארות הנה לקח לעצמו ט' חלקים ר"ל חלק אחד מכל הארה והארה. ושאר הח' חלקים דכל הארה והארה נתן לספי' החכמה. והחכמה לקח ג"כ ט' חלקים שהוא חלק אחד מכל הארה והארה. ושאר הז' חלקים דכל הארה והארה נתן לספי' הבינה וכן עד"ז כולם שכ"א לקח ט' חלקים. דהיינו חלק אחד מכל הארה והארה. וא"כ לא נשאר להמלכות כלום. והוא במה שידוע דכל עיקר כללות דספי' המלכות הוא רק הבחי' התחתונים מכל הט"ס כח"ב חג"ת נה"י. דהיא אתנטילת מכולהו [וכמ"ש האריז"ל בשער מיעוט הירח רפ"א וכן הוא בשער השמות פ"א ובשער פרקי הצלם פרק ה' ו'] כי מכל בחי' התחתונה דכל ספי' וספי' מהם נעשה כללות דספי' המלכות והיא המשלמת אותם ליו"ד כידוע. וא"כ מכיון שלא היו אלא רק ט' הארות ולא היה יכול כ"א ליקח אלא רק ט' חלקים לבד דהיינו חלק אחד מכל הארה והארה כי השאר החלקים היה צריך כ"א להשאיר לשאר הספי' וא"כ ממילא הוא שלא היה מגיע להמלכות דכ"א כלום. כי ט' חלקים אינם מספיקים רק להט"ס עליונות דכ"א וא"כ נמצא שהמלכיות של כולם נשארו בלא ביסום כלל. והנה המלכיית של כולם. מהם נעשה ספי' המלכו' העיקריה כנ"ל וא"כ נמצא ממילא שהמלכות לא היה לה מההארות כלום ולכך נשארת היא בלא ביסום לגמרי ולכן לא יצאה המלכות למלוכה כלל וכן עי"ז נשאר היא לעולם רק בבחי' גבורות לבד:

[ד] **ונחזור** להענין למה שהתחלנו כי מה שיצאו האורות דהס"ג דס"ג דרך העינים. הגם שעיקר האור הוא רק מהמדרגה התחתונה שבכולם כי הוא בחי' הב"ן דס"ג דס"ג

עלו למעלה למ"ן. הוציא המ"ס אותן ממקומו גופה ולחוץ וכנ"ל. אלא כוונת הגר"א הוא משום שגם בעולם התהו היה משתתף בהם המ"ס באורו ג"כ, והמשיך בהם קצת הארה ממנו וכנז', ועל זה אמר הגר"א שאשגחא פקיחא הוא נגד אורות העינים דעולם התהו. ור"ל על האור הנמשך מהמ"ס עצמו תמיד אשר משפיע למטה בהסתכלות שלו וכן היה ג"כ בעולם התהו כי גם אז. היה משפיע המ"ס להבחי' האחרונה דס"ג דס"ג שעלה שם. וכמו שאמרנו שעכ"פ קבלו משם קצת הארה כדי שיוכלו להתקיים באותו הרגע שמלכו. וא"כ נמצא שע"י אותו האור דהמ"ס עצמו. אשר הוא בחי' האשגחא פקיחא. עי"ז היה להם תועלת ותיקון קצת גם בעולם התוהו. והוא מ"ש שם הגר"א שהאשגחא פקיחא הוא תדירא. כי הרי אפי' בעולם התוהו. היה נמשך ג"כ, והוא מהשרשים שלא חסר לעולם:

* **הגהה.** וע' בליקוטי תורה בתהילים יל"ד בפסוק אחת מהנה לא נשברה שהנוק' דז"א לא נשברה שלא מתה ממש רק נתעלפה ולא היה בה מיתה ממש כמו בז"א עכ"ל וא"כ הרי אמר בפירוש להיפך וצ"ע כעת אמנם בקבלת ר"י סרוג יש מקום להדברים. וע' בספר שערי ג"ע בח"א פתח ה' דרך י' ע"ש:

דס"ג כנ"ל סי' א'. ועכ"ז היה יציאתו מהמקום היותר עליון שהוא דרך העינים. כי הוא משום שהרי שם היה עלייתן למ"ן. דכל עליית מ"ן הוא תמיד במקום העליון הזה שהוא בהע"ב דגלגלתא כי עולים עד שם כדי להתתקן להתבסם בחסדים ולהעשות בסוד פרצו' ומש"ה שהם לא זכו להתתקן. הוציא אותן הע"ב ממקומו גופה ולחוץ והוא יציאתן דרך העינים וכנ"ל. וזה היה עיקר הסבה מה שמיתו כל המלכים שבו. כי כל התיקון הוא רק ע"י מה שחוזר למטה דרך פנימיותו ולוקח חלק מכל המדרגות שעובר דרך הם. ומפני שהם יצאו דרך העינים ולחוץ. לא לקחו כלל משום אחד מהמדרגות של הקומות דא"ק ולכך לא היה בהם שום תיקון פרצו' כלל וגם עי"ז לא היה בהם ביסום כלל כי ההתבסמות הוא ג"כ רק ע"י העטרין דחו"ג שלוקח מלמעלה דכל העטרין הם נמשכין מלמעלה למעלה עד א"ס והם חסדים גדולים. וגם הם עיקר הפנימיית שהוא החיות והנשמה. ולכך הנקודות אשר לא זכו לכ"ז. אלא שיצאו מהעינים ולחוץ היה חסר להם עיקר הנשמת פנימיית שלהם. וכמו שאמר הספד"צ פ"א וזיוניהון לא אשתכחו. וע' בדברי הגר"א שם. ולכך נשארו על בחינתם העצמית שהם גבורות גדולים ולא יצאו פעולתם לאור ונתבטלו ומיתו. והטעם מה שהוציא אותם המ"ס דרך העינים ולחוץ ולא תיקן אותם הוא משום כי כל מיתת המלכים ושבירתם היה בכונה וברצון מהמאציל ית"ש [וכמ"ש הרב בנקודות פ"ו בהמ"ק ובשער המלכים פ"ה ובשער הכללים פ"ב] ולכך הוציא אותם המ"ס בכוון תיכף אחר שעלו בו. דרך העינים כדי שלא יתוקנו וימותו ויתבטלו:

והנה נתבאר מזה כי היה ב' סבות לשבירתם. א' מה שלא ירדו דרך מדרגות של כל העליונים וא' מה שהיו גבורות לבד בלי התבסמות. והגם שלכאורה הם סבה אחת. כי אם היו יורדים דרך מדרגות העליונים היו נתבסמו מהם. וגם אפי' אם היו חסדים אך מכיון שלא ירדו דרך כל הקומות העליונים. הרי אי אפשר להם לצאת לבחי' קומת פרצו' כלל. כי בנין כל קומה הוא רק ע"י אריגת הקומה העליונה. וא"כ הרי עיקר הסבה הנה הוא רק מה שלא ירדו דרך מדרגות העליונים. אמנם עכ"ז אמרנו היטיב שהם ב' סבות כי מכל סבה וסבה נתיילד דבר אחר בענייני השבירה. כי מחמת שהם גבורו' נשברו הכלים וירדו למטה. אבל החסרון דירידת המדרגות אין זה סבה לעיקר השבירה אלא רק כי ע"י שלא ירדו דרך הקומות העליונים לא היה בהם בחי' פרצו'. ועי"ז יצאו האורות המתפשטים זה מזה בריבוי ובשפע (וכנ"ל דרוש ו' סי' ג') והיה זה סבה לגדל השבירה בהם ע"י שהיו גבורות:

וב"ן הנה היה העיקר רק בהמלכי העגולים שהם מהב"ן דס"ג דס"ג. כי הסבה מה שהם גבורות זה פשוט הוא שהב"ן דס"ג דס"ג הם יותר גבורות הרבה מהב"ן דע"ב דס"ג וכמו שכתבנו לעיל סי' א' וכן אמרנו ג"כ לעיל בסמוך כי הב"ן דס"ג דס"ג הוא מקבל הארה וביסום מהב"ן דע"ב דס"ג. וכן הסבה מה שלא ירדו דרך המדרגות. היה ג"כ בהב"ן דס"ג דס"ג חסרון כפול. כי בהב"ן דע"ב דס"ג הנה ביארנו לעיל שהוא ירד היטיב דרך כל מדרגות העליונים ולא היה חסר לו רק שיתפשט ויצא גם דרך המדרגה התחתונה ממנו. דהיינו הזווג שמע"ב דס"ג עם הס"ג דס"ג. ואז היה ניתן אותו הב"ן דע"ב דס"ג בבחי' טפת מ"ד להס"ג דס"ג ושם היה נצטייר ונבנה לכל בחי' הקומה הראוי לאצילות. ומשום שזה היה חסר להע"ב דס"ג ויצא ממנו הב"ן שלו שהוא בחי' המ"ד שבו. בלא זווג שהוא בסוד טפ"ק ולכך נתבטל ונשבר גם הוא. אבל לאור הב"ן דס"ג דס"ג אשר יצא דרך העינים היה חסר לו ב' דברים. הן מה שלא ירד דרך המדרגות העליונים והן מה שלא יצא ע"י זווג עם הע"ב דס"ג. כי אפי' אם ירד דרך כל המדרגות העליונים היה צריך עוד שיזדווג הע"ב דס"ג עם הס"ג דס"ג והיה נתהווה אותו אור הב"ן דהס"ג דס"ג לבחי' טפת מ"ן בהס"ג דס"ג והיה נשתתף הוא עם טפת המ"ד שהוא אור הב"ן דע"ב דס"ג ושניהם בבטן אמא שהיא הס"ג דס"ג. והיה נעשה משניהם קומת האצילות. ועכשיו שלא ירד גם דרך המדרגות העליונים הרי היה חסר לו עוד דבר אחד זולת מהחסרון דהזווג. וזהו מה שאמרנו לעיל שהב"ן דס"ג דס"ג לא היה נתקן אפי' להיות בבחי' טפה הזרעית דהמ"ן. כי ע"י ירידתו דרך כל מדרגות העליונים עי"ז היה נשלם ונגמר רק להיות בבחי' טפה הזרעית דמ"ן לבד וכנ"ל אות ב'. וא"כ נמצא בזולת מה שיצא אור הב"ן דס"ג דס"ג בלא זווג עם הע"ב דס"ג והיה יציאתו ג"כ בסוד טפ"ק. הרי היה בו חסרון עוד שלא היה נגמר אפי' להיות בבחי' טפה הזרעית כלל. וזהו הענין ג"כ מ"ש לעיל סי' א' שהאור דע"ב דס"ג הוא יצא ע"י זווג מהע"ב דגלגלתא. והאור העינים הם יצאו מהס"ג דס"ג לבד בלא הזווג דע"ב דגלגלתא. כי הזווג דע"ב דגלגלתא עם השרשים הפנימים דאח"פ שאמר בנקודות פ"ב. הכוונה הוא על בחי' הדו"ן דהמ"ס. כי אורות אח"פ הם מהבינה דהמ"ס שהוא שם ס"ג. והע"ב שאמר הוא בחי' החכמה דהמ"ס כי החכמה הוא שם ע"ב כנודע. והוא הזווג דהע"ב דגלגלתא עם השרשים הפנימיים דאח"פ שאמר. ומשניהם מתיילד הב' עטרין דחו"ג לכל בחי' מ"ן העולים שם להתתקן כנ"ל. והנה הב"ן דע"ב דס"ג אשר קבל העטרה שלו היטיב בעלותו שם למ"ן כנ"ל הנה נמצא שהוא יצא מהזווג דע"ב דגלגלתא אשר נזדווג עם השרשים הפנימים דאח"פ וכנ"ל אות ב'. אבל אור הב"ן דס"ג דס"ג אשר לא קבל משם את העטרה שלו אלא שיצא הוא עצמו כמו שעלה. משם ולחוץ דרך העינים. הנה נמצא שהוא יצא שלא ע"י זווג דהע"ב דגלגלתא עם השרשים הפנימיים דאח"פ. אלא שהע"ב דגלגלתא הוציא אותה הבחינה דהס"ג דס"ג (אחר שעלתה בו למ"ן) דרך העינים וכמו שהיא מעצמותה העיקרית. שהוא בחי' הס"ג דס"ג לבד. וא"כ נמצא שיצאה מהעינים בבחי' הס"ג דס"ג לבד. ונמצא שאור הב"ן דס"ג דס"ג אשר יצא מהעינים ולחוץ הוא היה חסר מב' בחי' הזווגים. אחד במה שלא קבל כלל מהזווג דע"ב דגלגלתא עם השרשים הפנימיים דאח"פ. והשני במה שלא יצא ע"י הזווג מהע"ב דס"ג עם הס"ג דס"ג (שהם האו"א העיקריים שבא"ק) אבל אור הב"ן דע"ב דס"ג לא היה חסר אלא רק בחי' הזווג שמע"ב דס"ג עם הס"ג דס"ג לבד. אבל מהזווג העליון שהוא הדו"ן דמ"ס הנה מזה קבל הוא את העטרה הראויה לו עכ"פ וגם ירד דרך כל מדרגות העליונה כנ"ל. והיה מתוקן עי"ז מב' בחי' התיקונים אשר מהב' סבות שאמרנו. כי היה מבוסם בחסדים ע"י העטרה שקבל. וגם היה מתוקן מבחי' סוד פרצו' קצת ע"י שירד דרך כל הקומות העליונים. אמנם מה שהיה חסר גם לו. הנה הוא רק הזווג התחתון שיזדווג הוא עם הס"ג דס"ג ג"כ וכנ"ל סי' א'. ועי"ז לא נשלם גם בו הב' תיקונין הנזכרים כלל. כי יצא בסוד טפ"ק ונשבר גם הוא (וכמו שבארנו לעיל דרוש ג') אבל עכ"פ הוא כי בהמלכים דהס"ג דס"ג היו החסרונות גדולים וכפולים. ולכן נגדל השבירה בהם יותר הרבה. וזהו מה שנזכר בדברי הרב זללה"ה עיקר מיתת המלכים רק באורות דהעינים שהם מהס"ג דס"ג והם מלכי העגולים הגם שבאמת היה סוד הטפ"ק והמיתה והשבירה גם בהמלכים דע"ב דס"ג ג"כ שהם המלכי יושר וכנ"ל אלא שמשום גודל השבירה שהיה באורות דהעינים ביותר הרבה לכך נקרא כל הענין דהנקודות וכל מאורעות דעולם התהו רק על שמם:

ע"ב ממהדורא קמא אשר כתבתי זה מכמה שנים מקודם והוא שייך כולו לעיל לדרוש ב' ג'. ויתר הדברים לא ראיתי להעתיקן כי כבר נתבאר הכל היטיב לעיל דרוש ו' בפנים חדשות לגמרי ובזה נשלם כעת החלק הראשון מספרינו זה בשלימות יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים אמן ואמן: